

UNIVERSITATEA „AL. I. CUZA“-IAȘI ALBERT-LUDWIGS-UNIVERSITÄT-FREIBURG

**MONUMENTA
LINGUAE
DACOROMANORUM**

BIBLIA 1688

PARS IV

NUMERI

EDITURA UNIVERSITĂȚII „AL. I. CUZA“

IAȘI, 1994

VOLUM ÎNTOCMIT DE:

ALEXANDRU ANDRIESCU

VASILE ARVINTE

IOAN CAPROȘU

ION FLOREA

ELSA LÜDER

PAUL MIRON

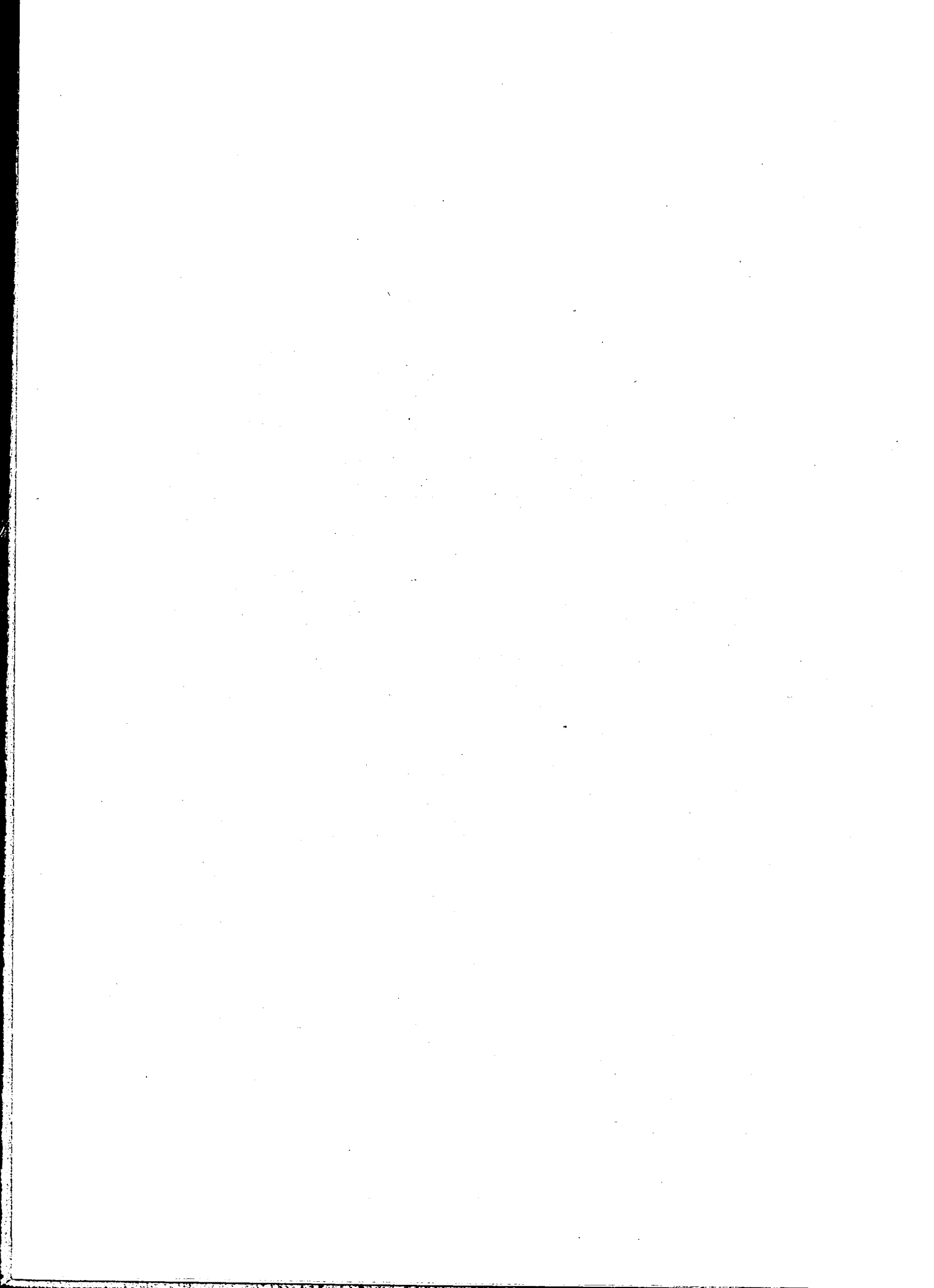
ÎNGRIJIREA EDITORIALĂ A VOLUMULUI

VASILE ARVINTE și IOAN CAPROȘU

BIBLIA

**DUMNEZEIASCA SCRIPTURĂ
VÊCHE ȘI NOAUĂ**

NUMERILE

STUDIU LINGVISTIC
ASUPRA CĂRȚII A PATRA (NUMERII) DIN BIBLIA DE LA BUCUREȘTI (1688), ÎN
COMPARAȚIE CU MS. 45 ȘI CU MS. 4 389

DE
VASILE ARVINTE

INTRODUCERE

Modul de a analiza și de a interpreta fenomenele caracteristice normelor limbii române literare din a doua jumătate a secolului al XVII-lea, plecând de la limba textelor menționate în titlu, a fost expus și ilustrat în detaliu în studiile care preced cărțile *Facerea* (ST. L. FAC.), *Ieșirea* (ST. L. EX.) și *Preoția* (ST. L. LV.), din prezenta lucrare, dedicată *Bibliei de la București*. Pentru evitarea repetițiilor, în capitolele de fonetică și morfologie vor fi studiate, de regulă, fenomene nediscutate în studiile precedente. În cazul unor fenomene importante, se va continua ilustrarea lor cu exemple din cartea de față.

Compararea amănunțită a celor trei variante vechi românești ale cărții *Numerii* cu versiunile grecească și slavonească a scos la iveală un număr însemnat de calcuri semantice, care vin să mărească exemplele similare din studiile precedente. De asemenea, au putut fi relevate numeroase împrumuturi lexicale, de diferite origini, care caracterizau cele două variante literare ale românei de la sfârșitul secolului al XVII-lea. Pe lângă aceste aspecte, cercetarea comparativă atentă a putut evidenția existența unor calcuri gramaticale după limba greacă (uneori și după cea slavonă). Ilustrative sînt construcțiile perifrastice cu εἶμι + gerunziul sau anumite moduri și tipuri ale verbului γίγνομαι, pentru redarea cărora traducătorii români au recurs la soluția transunerii servile a elementelor componente în românește, creîndu-se forme perifrastice paralele cu cele românești tradiționale. Preluarea structurilor gramaticale grecești este semnalată și în alte compartimente ale morfologiei și sintaxei. Tabelul tuturor fenomenelor de acest fel poate fi văzut în capitolul de *Concluzii* (p. 43-44).

I. FONETICA

1. ACCENTUL

1.1.0. Adverbul *dencoleá* (< lat. *de + in-eccum-illác*) are accentul, notat, pe silaba finală, ca în româna veche, fiind atestat în BB și în ms. 45: „*Cale de o zi dencoace și cale de o zi dencoleá*” (Nm., 11, 31); „*Gard dencoace și gard dencoleá*” (Nm., 22, 24; în ms. 4 389: „*De ceea parte*”). Menționăm tot aici și forma *acoleá*, din ms. 45 (Nm., 19, 18).

1.2.0. Substantivul *prépelitǎ* (< bg. *prépelica*, s. cr. *prepelica* < vsl. *prépelica*) poartă accentul, notat, pe prima silabă, în BB: „*Și au trecut prépelitǎ*” (Nm., 11, 31); „*Au adunat prépelitǎle*” (Nm., 11, 32). Varianta cu accentul pe prima silabă se întilnește și în ms. 4 389: „*Prépelitǎ*” (Nm., 11, 32). Dar în ms 45, accentul este pe vocala *i*: „*Prepelitǎ*” (Nm., 11, 31; pe margine, de aceeași mîna: „*Cîrstei*”); „*Prepelitǎle*” (Nm. 11, 32). Diferența de accentuare are bază dialectală, cum se poate vedea în ALR SN, h. 708, *prepelitǎ*. În majoritatea punctelor în care s-a răspuns cu acest termen, accentul dinamic este pe prima silabă. Numai în 8 puncte, accentul cade, în forma nearticulată de singular, pe silaba penultimă. Dintre acestea, 4 puncte sînt situate în jumătatea de nord a Moldovei dintre Carpați și Prut; 3 puncte, în Transilvania (172, 219, 250); 1 punct, în sudul Dobrogei (987).

2. VOCALISMUL

2.1.0. Vocola *ǎ* neaccentuată din cuvîntul *zǎvor* (< vsl. *zavorǔ*), în urma unui fenomen de asimilație regresivă (*ǎ - ó > o - ó*), apare ca *o*, în ms. 4 389: „*Zovoarǎle lui*” (Nm., 3, 36; 4, 31), în timp ce în BB și în ms. 45 se întilnește varianta cu *ǎ*, *zǎvoarǎle* (Cf. ST. L. EX., p. 2, I. 2. 1. 1.).

2.1.1. Vocola *ǎ* neaccentuată, rezultată prin delabializarea lui *o* neaccentuat din lat. *fontana*,

apare ca atare în ms. 45, în variantele: *fântâna* (ФАНТНА) (Nm., 21, 16, 16, 22); *fântând* (ФАНТНН) (Nm., 21, 17, 18, 19), în timp ce în BB, în toate cele 6 ocurențe menționate, se află forma cu *-i-*: *fintina* (ФИНТИНА), respectiv *fintind* (ФИНТИНН). (În ms. 4.389, se folosește sinonimul aproximativ *puț*). Aceste forme ne determină să punem încă o dată problema dificilă privitoare la valorile slovelor *ъ* și *ж* în textele studiate.

O primă remarcă se referă la ms. 4 389, în care, de cele mai multe ori, slova *ъ* notează un *ă*, iar *ж*, un *î*, dar, de multe ori, și un *â*, mai ales în poziție finală: *сѣмѣнѣ* (= sămână); *лѣжѣ* (= luă). A doua observație se referă la textul din BB, în care, de regulă, *ъ* are valoarea lui *ă*, iar *ж*, pe cea a lui *î*. Se poate spune că în acest text s-a introdus, în linii generale, o ordine în scrierea vocalelor posterioare nerotunjite *ă* și *î*. Scrierea *ФАНТНА*, *-ъ*, arată că în prima silabă exista un *-i-* neaccentuat întocmai ca în limba literară actuală, sunet care rezultase în urma unui fenomen de asimilație regresivă de tipul *ă - î > î - î*. Dar, pentru ca acest fenomen de asimilație regresivă să fi putut să aibă loc, trebuia ca mai înainte să se fi petrecut trecerea vocalei *ă* (< lat. *a*) + *n* + voc. la *î* lat. *fontana* > **fontână* > **fântână* > *fântind* > *fintind*. Această fază cu *-î* se întâlnește și în alte exemple din textul BB: *mînd*, *mînil*, *mînil*, cu *ж* = *î* [există, însă, și forma cu *-ă* (-î-)]. Din acest punct de vedere, textul BB conține faza cea mai avansată a evoluției fonetice. În el se reflectă, pe de altă parte, situația din graiurile sudice, în care *ă* + *n* + voc. (și *ă* + *n*, *m* + cons.) a trecut la *î* mai de timpuriu decât în graiurile nordice (cf. și munt. *întii*, *călcii*, *căpății*, *gutii*, față de mold. *întăi*, *călcăi*, *căpății*, *gutăi*). În această situație, atunci când în textul manuscrisului 45, care are caracteristicile lingvistice ale variantei literare nordice, moldovenești, întâlnim scrierea cu slova *ъ* urmată de *n* + vocală sau de *n*, *m* + consoană, această slovă nu poate avea decât valoarea *ă*: *мѣнѣ* = *mănule*; *ФАНТНН* = *fântând*. În ediția de față, am procedat în modul indicat acum (deși în primul volum s-a strecurat și transpunerea *fintind*, acolo unde în text era succesiunea *ъ - ъ*).

2.1.2. Vocala *ă* neaccentuată în *părdu* (cf. alb. *përrua*, art. *përroi*) este, probabil, etimologică. A doua vocală, cea accentuată, a putut proveni dintr-un **o*, cum se poate deduce din forma de plural *pîrauă* (sau *pîraie*), în care *-ă-* a făcut parte din diftongul *-oă-*, iar acesta, la rîndul său, a rezultat prin metafoניה lui *o* în poziție *-ă*, *-e* (vezi V. Arvinte, *Terminația de plural -auă a unor substantive neutre*, în SCL, X, 1959, nr. 3, p. 213-237; R. Todoran, *Despre pluralul unei clase de substantive neutre românești*. 1. *Terminația de plural -e)auă a substantivelor neutre cu singularul în -ău și -eu*, în *Contribuții de dialectologie română*, București, 1984, p. 98-111). Sub influența substantivului *riu* (< lat. *rivus*). *părdu* a devenit *păriu*. Din ultima variantă, prin

asimilație regresivă, a rezultat *pîriu* (cf. mai sus *fântind* - *fintind*). La plural, s-a păstrat terminația veche *-ăie*, dar se întâlnesc și formele *părie*, *păriuri*. Schimbările fonetice menționate nu datează de prea mult timp. În multe graiuri populare, ele nu au avut loc: mold. *părdu*, pl. *părie*; transilv., criș., maram. *părdu*, pl. *părauă*.

În cărțile *Facerea*, *Leviticul* și *Numerii* (în *Ieșirea* cuvîntul nu apare), varianta mai veche cu *ă* - *ă* este prezentă în ms. 4 389: *părdu* (ПАРДЪ): „*Agnu den părdu*“ (Lv., 23, 40); *părdu*: (ПАРДЪА) „*Până la părdu Eghiptului*“ (Nm., 34, 5). La plural, în același ms. 4 389, vocala din prima silabă, neaccentuată, este, de asemenea, *ă*: *păraie* (ПЪРАЕ): „*Sădirile lingă păraie*“ (Nm., 24, 6; în BB și în ms. 45: „*Grădini lingă riuri*“); *păraiele* (Nm., 21, 14). Succesiunea *ă* - *ă* este prezentă o singură dată și în BB: *părdu*, în „*Agnu den părdu*“. Editorii BB 1688-1988, uniformizînd transcrierea, au redat cuvîntul, ПАРДЪ, din acest verset, prin *pîriu*. În BB, se întâlnesc, apoi, succesiunile *ă - î* și *î - î*: *păriele* (ПЪРЖАЕ) (Nm., 21, 14, 15); *pîriul* (ПЪРЖЪА) (Fac., 32, 23; Nm., 34, 4). Ultima variantă este identică cu cea admisă astăzi în româna literară (vezi DEX: *pîriu*, pl. *pîraie*; este consemnată și varianta de sg. *pîrdu*). Față de ms. 4 389 și de BB, situația din ms. 45 este următoarea: la singular există succesiunea *ă - î*: *păriu* (ПЪРЖЪ); „*Agnu den păriu*“ (Lv., 23, 40); *păriul* (ПЪРЖЪА): „*Păriul Eghiptului*“ (Nm., 34, 5). Același succesiune se întâlnește și la plural: *păriele* (ПЪРЖАЕ) (Nm., 21, 15). Dar la plural există și succesiunea *ă - a*: *păraiele* (ПЪРАЕАЕ) (Nm., 21, 14), care este astăzi admisă în normă. Este foarte posibil că variantele acestui cuvînt din ms. 45 să fi fost influențate de copistul Dimitrie din Cîmpulung, care aparținea, ca formațiune literară, normei sudice, muntenești.

Formele literare actuale sînt un rezultat al unor modificări apărute în regiunea de sud a dialectului dacoromân, care au pătruns în norma variantei literare din această zonă probabil în decursul secolului al XVII-lea. Generalizarea lor în norma literară actuală pare a fi de dată relativ recentă.

2.1.3. Vocala *ă* neaccentuată în poziție protonică apare transformată în *a* în (*mă*) *sălașluiesc* (< *sălaș*), în ms. 4 389 (Nm., 35, 34). În același verset, se află, însă, și varianta cu *-ă-*, *sălașluiesc*, încît ar putea fi vorba de o scăpare de copist sau de influența radicalului *sălaș*. Cf. ST. L. EX., p. 2, I.2.1.3.

2.1.4. Vocala *ă* neaccentuată în poziție posttonică apare, sporadic, ca *a*, în: „*Tatal ei*“, în BB (Nm., 12, 14; în ms. 45: „*Tatăl ei*“; în ms. 4 389: „*Tată-său*“).

2.2.0. Monoftongarea diftongului *oă* în poziție *-mu*, *-mă*, *-me*, *-o*, în cuvintele bisilabice (vezi ST. L. FAC., p. 49, I.2.2.0.; ST. L. EX., p. 2, I.2.3.0.), inovație în curs de realizare chiar în timpul când sînt scrise textele de care ne ocupăm, este ilustrată de exemplul *rooa*, din BB

(Nm., 11, 9; în ms. 45 „Roa”), față de varianta „Roaoă”, din ms. 4 389 (*ibid.*).

2.3.0. Vocala *é + n + cons.* se menține în: „*Îmbrăcă-mentea*”, în BB (Nm., 31, 20; în ms. 45: „*Înbrăcă-minte*”; în ms. 4 389: „*Hainele*”). Vezi ST. L. FAC., p. 52, I.2.6.0.; ST. L. EX., p. 4, I.2.5.0.; ST. L. LV., p. 2, I.2.3.0.

2.3.1. Trecerea lui *e* neaccentuat la *i*: a) înainte de accent: *acoperimint*, în BB (Nm., 4, 6, 8; 11, 12); *judicată*, în BB (Nm., 35, 29); *lenivi*, în ms. 4 389 (Nm., 22, 16); *tinirețele*, în BB (Nm., 30, 4); b) după accent: *căușile*, în ms. 45 (Nm., 4, 7); *pîntecile*, în BB (Nm., 5, 21). Vezi ST. L. FAC., p. 52, I.2.6.3.; ST. L. EX., p. 4, I.2.6.0.–2.6.3.; ST. L. LV., p. 2, I.2.3.1.

2.4.0. Trecerea lui *i* neaccentuat la *e*: a) înainte de accent: *răsepească*, în ms. 4 389 (Nm., 10, 35); *rîdecîndu-se*, în BB (Nm., 21, 13); *veșei*, în ms. 45 (Nm., 28, 27); b) după accent: *curdășe-vă*, în BB Nm., 11, 18); *lunele*, în BB (Nm., 10, 10); *potrivneții*, în BB (Nm., 10, 9); *praznecile*, în BB (Nm., 15, 3). Vezi ST. L. FAC., p. 53, I.2.8.2.; ST. L. EX., p. 4, I.2.7.1.; ST. L. LV., p. 2, I.2.4.1.

2.4.1. Epenteza lui *i* neaccentuat este prezentă în forma *roidii*, din ms. 45 (Nm., 13, 24), față de *rodii*, din BB și din ms. 4 389 (*ibid.*). Cf. gr. *pođov*. Vezi ST. L. EX., p. 4, I.2.7.3.; p. 37, IV.1.5.29.

2.5.0. Vocala inițială *i*, din cuvîntul *înflat* (< lat. *inflō*, -*āre*), este transformată în *u*:- *unflat*, BB (Nm., 5, 21) și în ms. 4 389: „*Să se umfle*” (*ibid.*). Schimbarea *în-*, *îm-* > *um*, ilustrată și de exemple ca *împlu* > *umplu*; *îmblu* > *umblu* (vezi ST. L. FAC., p. 51–52, I.2.5.2.), se produce începînd de prin secolul al XVII-lea. Ea va fi acceptată în norma limbii literare abia în secolul al XIX-lea. După I. Gheție, *BDRL*, p. 335, prima atestare a formei *umfla* este din anul 1683. Ms. 4 389, în care am semnalat această variantă, este puțin mai vechi: cca. 1665–1680.

2.6.0. Trecerea lui *o* la *u* este atestată o singură dată în cuvîntul *rudii*, în loc de *rodii*, în ms. 45 (Nm., 20, 5). Schimbarea a putut avea loc sub influența diminutivului *rudioare*, în care *o* neaccentuat a trecut ușor la *u*; diminutivul este atestat în ms. 45 (Ex., 29, 23, 24, 25). Vezi ST. L. EX., p. 37, IV.1.5.29., *rodie*.

2.6.1. Vocala *o* neaccentuată apare uneori în locul vocalei *u*: *conoscut*, în BB (Nm., 16, 5; 31, 35), alături de *cunoscut*; *morit*, în ms. 4 389 (Nm., 27, 3), alături de *murit*. Vezi ST. L. FAC., p. 53, I.2.9.1.; ST. L. EX., p. 5, I.2.9.0.

2.7.0. Vocala *u* accentuată din lat. *palūmbus* a cunoscut un fenomen de delabializare, devenind *i*: *porîmb*, în ms. 45 (Nm., 6, 10). Vezi ST. L. FAC., p. 54, I.2.10.2.bis; ST. L. LV., p. 3, I.2.6.0.

2.6.1. Vocala *u* neaccentuată apare între *i* și *b* în forma *căiubul*, în loc de *căibul*, în BB (Nm., 24,

21); și: *căiubu* (Nm., 24, 22). Vezi ST. L. FAC., p. 54, I.2.10.1.; ST. L. EX., p. 5, I. 2.13.0.; ST. L. LV., p. 2, I.2.3.1.

3. CONSONANTISMUL

3.1.0. Palatizarea labialelor. În cartea *Numerii*, exemplele pentru acest fenomen sînt puține: *her*, în „*Cînte de her*”, în ms. 45 (Nm., 35, 16; în BB și în ms. 4 389: „*Fier*”); *hier*, în „*Afard...den hier*”, în BB (Nm., 31, 22; în ms. 45: „*Fier*”; în ms. 4 389: „*Fierul*”); *him*, în: „*De folos să him perit*”, în ms. 45 (Nm., 20, 3; în BB și în ms. 4 389: „*Fim*”). Vezi ST. L. FAC., p. 54, I.3.1.0.; ST. L. EX., p. 6, I.3.1.0.; ST. L. LV., p. 3, I.3.1.0.

3.1.1. Palatizarea lui *f* în verbul *a resfira* a dus la apariția unei variante speciale, *a rășchira*, pentru explicația căreia vezi ST. L. FAC., p. 54–55, I.3.1.1. În cartea *Numerii*, ea apare numai în ms. 45: (*să*) *rășchire* (Nm., 10, 35); (*au*) *rășchirat* (Nm., 15, 29).

3.2.0. Pentru formele hiperliterarizate sau hipercorecte ale cuvintelor *viclean*, *a vicleni*, *vicleșug*, *viclenie*, care apar alături de cele care au la inițială consoana *h-*, motivată etimologic (< magh. *hütlen*, *hütlen*; *hütlenšég*), sau alături de cele care au la inițială consoana *f-*, vezi discuția din ST. L. FAC., p. 55, I.3.3.0.; ST. L. EX., p. 6, I.3.2.0. Din cartea *Numerii*, pot fi consemnate cîteva exemple. Un prim grup conține variantele cu *v-*, care au rezultat prin hiperliterarizare și care sînt acum acceptate în norma limbii literare. Aceste variante se întîlnesc în ms. 45: *vicleni* (Nm., 14, 9); (*să*) *viclenească* (Nm., 31, 16); *viclenescu* (Nm., 25, 17); *vicleșug* (Nm., 35, 20); *vicleșiug* (Nm., 25, 16). Al doilea grup conține exemple din BB. Diortositorii BB se dovedesc, în acest caz, a fi inconsecvenți, recurgînd atît la forme hipercorecte, cît și la forme justificate din punct de vedere etimologic: *vicleșug* (Nm., 35, 20); *ficlêni*, în: „*Să nu vă faceți ficlêni*” (Nm., 14, 9); *ficlenit*, în: „*Au ficlenit asupra mea*” (Nm., 14, 35); (*să*) *ficlenească* (Nm., 31, 16); *ficleșug* (Nm., 35, 22), alături de varianta etimologică *hicleșug* (Nm., 24, 22). În ms. 4 389, norma este cu *h-*: *hiclenie* (Nm., 5, 27; 24, 22); *hicleșug* (Nm., 25, 18; 35, 20).

3.3.0. Africata sonoră *ğ*, în cuvinte din fondul latinesc de tipul *ğos*, *ğudeș*, *ğur*, constituie o trăsătură caracteristică a normei literare din manuscrisul 45. Uneori, forme cu *ğ* au fost transferate și în textul tipărit al BB, dar nu se întîlnesc niciodată în ms. 4 389. De remarcat este faptul că, pe măsură ce înainta cu transcrierea, copistul ms. 45, Dimitrie din Cîmpulung, manifesta tendința de a substitui variantele care aveau în original fonemul *ğ* prin variante în care apare fonemul *j*, caracteristic normei literare sudice. Exemplele care urmează provin din ms. 45: (*va*) *agiunge* [(Nm., 11, 22); în același verset, copistul muntean folosește varianta cu *j-*, *ajunge*, care, sub forma *ajunge* (cu -*ju*-), reapare și în versetul următor (Nm., 11, 23); pentru ultima variantă fonetică,

vezi studiile menționate la sfârșitul acestui paragraf]; *agiungă-vă* (Nm., 16, 7); *agiutori* (Nm., 11, 17); (*va*) *giudeca* (Nm., 35, 12, 29); *giudeful* (Nm., 27, 5, 21); *giudêțele* (Nm., 35, 24); *giumătate* (Nm., 12, 12; 15, 9, 10; vezi ST. L. EX., p. 6, I.3.3.1.); *giumătățarea* (Nm., 31, 43); *giuncă* (Nm., 19, 2); *giunce* [(Nm., 7, 23, 29, 41, 47, 53, 65, 71, 88; dar textul conține și variante cu *j*: *junce* (Nm., 7, 25) sau cu *jiu*:- *jiunce* (Nm., 7, 17, 59, 77, 83), care aparțin copistului muntean]; *giuncea* (Nm., 19, 6, 9); *giunghe* (Nm., 22, 40); (*va*) *giunghea* (Nm., 19, 3); (*va*) *giura* (Nm., 5, 19, 20; 30, 2; 32, 10); [(*m-am*) *giurat* (Nm., 11, 12, 14, 16; 32, 11; dar și: (*să*) *jura* (Nm., 32, 10)]; *giurdămintu* (Nm., 5, 21; 30, 10); *giurdăminturile* (Nm., 5, 20); *împregiur* (Nm., 16, 24, 27); (*vor*) *încungiura* (Nm., 34, 5; în BB, la fel); (*au*) *încungiurat* (Nm., 21, 4); *îngiumătățarea* (Nm., 31, 36); *prenpregiurul* (Nm., 11, 31). Vezi ST. L. FAC., p. 55, I.3.4.0.; ST. L. EX., p. 6, I.3.3.0.; ST. L. LV., p. 3, I.3.2.0.

3.4.0. Velarizarea prin șuierătoarea *ș* a vocalelor *e*, *i* poate fi ilustrată cu următoarele exemple din cartea *Numerii*:

3.4.1. Față de varianta *căușile*, din ms. 45 (Nm., 4, 7), în BB se întâlnește varianta cu *ș* dur, *căușdle*.

3.4.2. Velarizarea prin *ș* este prezentă în BB în exemple ca *ieșind* (Nm., 1, 1); *ieșirdă* (Nm., 12, 5), față de *ieșind*, *ieșirdă*, din ms. 45 (*ibid.*).

3.4.3. Verbul *a înșela* 'a pune șaua pe cal', 'a înșuca' are în ms. 45 grupul sonor *-șe-*: „*Au înșelat măgdrița*“ (Nm., 22, 21), pe când în BB apare *-șă-*: „*Au înșălat*“ (*ibid.*). Tot o formă velarizată se întâlnește și în ms. 4 389: „*Înșăldă măgarii*“ (*ibid.*).

3.4.4. Durificarea lui *ș* este prezentă în *leșinat*, din BB: „*Au leșinat norodul*“ (Nm., 21, 4), față de varianta cu *-și-*, *leșinat*, din ms. 45 (*ibid.*). În ms. 4 389: „*Leșinară*“ (cuvânt adăugat pe margine, de aceeași mână, pentru *slăbiră*, din text).

3.4.5. Velarizarea prin *ș* a vocalei *e* se întâlnește în *mielușalele*, din BB (Nm., 7, 17, 23, 29), față de *mielușealele*, din ms. 45 (*ibid.*).

3.4.6. Același fenomen de velarizare prin *ș* este prezent în forma *orașdle*, din ms. 4 389 (Nm., 32, 33).

3.4.7. În cazul cuvântului *șarpe*, formele velarizate, cu *-șă-*, la sg., și cu *șă-*, la pl., se întâlnesc, în concordanță cu norma literară sudică, în textul BB și în cel al ms. 4 389: *șarpe*, în BB (Nm., 21, 7, 8, 9) și în ms. 4 389 (Nm., 21, 8, 9); *șarpele*, în BB și în ms. 4 389 (Nm., 21, 8, 9, 9); la plural: *șărpîi*, în BB (Nm., 21, 6); *șărpî*, în ms. 4 389 (Nm., 21, 6, 7). Spre deosebire de aceste texte, în ms. 45 sînt prezente formele nevelarizate: *șearpe* (Nm., 21, 7, 8, 9); *șearpele* (Nm., 21, 8, 9, 9); la plural: *șerpîi* (Nm., 21, 6). Vezi ST. L. FAC., p. 58, I.3.5.14.

3.4.8. Tendința spre formele velarizate, prezentă în BB, se manifestă și în cazul cuvântului *șirag* 'unitate militată', 'trupă' (< magh. *sereg*); *șireagurile*, în BB (Nm., 10, 14), față de forma *șiragurile*, din ms. 45 (*ibid.*). Totuși, în alte 10 ocurențe ale acestui cuvînt din BB este prezentă varianta nevelarizată, întocmai ca în ms. 45, probabil datorită faptului că termenul era un împrumut recent.

Numeroase exemple privind velarizarea prin șuierătoarea *ș*, precum și absența acestui fenomen, în cele trei texte studiate, pot fi văzute în ST. L. FAC., p. 56–58, I.3.5.0. – 3.5.17.; ST. L. EX., p. 6–9, I.3.5.0. – 3.5.20.; ST. L. LV., p. 3–5, I.3.3.0. – 3.3.14.

3.5.0. Velarizarea prin șuierătoarea sonoră *j* poate fi ilustrată prin următoarele exemple din cartea *Numerii*: *jafurile* (*jahurile*, în ms. 4 389), în BB (Nm., 31, 12), față de *jeacurile*, din ms. 45 (*ibid.*); *jîrdăvnic*, în BB (Nm., 4, 11), față de *jîrdăvnic*, în ms. 45 (*ibid.*); *jîrvă*, în BB (Nm., 5, 15, 18), față de *jîrvă*, din ms. 45 (*ibid.*); *slujăscu*, în BB și în ms. 4 389 (Nm., 4, 9, 12; în ms. 4 389, fără *-u*), față de *slujesc*, în ms. 45 (*ibid.*); *slujiți*, în BB (Nm., 16, 9, 9), față de *slujiți*, în ms. 45 (*ibid.*); *tînjaște*, în ms. 4 389 (Nm., 30, 13); *strajă*, în BB (Nm., 32, 17), față de *straje*, în ms. 45 (*ibid.*); *vrajă*, în ms. 4 389, față de *vraje*, din ms. 45 (Nm., 23, 23; ultima formă a fost preluat și în textul BB, *ibid.*). Vezi ST. L. FAC., p. 58–59, I.3.6.0. – 3.6.7.; ST. L. EX., p. 9–10, I.3.6.0. – 3.6.8.; ST. L. LV., p. 5, I.3.4.0. – 3.4.4.

3.6.0. Velarizarea prin labiale poate fi ilustrată cu puține exemple din cartea *Numerii*. Pentru primele trei cărți, vezi ST. L. FAC., p. 59–60, I.3.7.0. – 3.7.3.; ST. L. EX., p. 10, I.3.7.0. – 3.7.3.; ST. L. LV., p. 5, I.3.5.0. – 3.5.5.

3.6.1. Velarizarea prin *p* a vocalei *e* și a semivocalei *ę* din diftongul *pe* se întâlnește în ms. 45 în exemple ca: *ethiopanca*, în: „*Muierea ethiopanca*“ (Nm., 12, 1), față de varianta cu *-pa-*, *ethiopeanca*, din BB (*ibid.*); (*să*) *lipăscu*, în ms. 45 și în BB (Nm., 35, 4); (*să*) *lipască*, în ms. 45 (Nm., 18, 2); (*să*) *știopască*, în ms. 45 (Nm., 12, 14).

3.6.2. Velarizarea prin *m* poate fi ilustrată prin exemple ca: (*să*) *margă*, din ms. 45 (Nm., 22, 14), față de BB, unde apare (*să*) *meargă* (*ibid.*); *urmadză*, în ms. 45 (Nm., 22, 20), față de *urmează*, din BB (*ibid.*).

3.6.3. Velarizarea semivocalei *-ę-* din diftongul *pe*, când este precedată de fricativa labio-dentală *v*, este prezentă în *blagoslovască*, din ms. 45 (Nm., 6, 24), față de *blagoslovească*, din BB și din ms. 4 389 (*ibid.*).

3.7.0. Velarizarea prin africata surdă *f*. Verbul *a așifa* (< lat. **attilio*, *-āre*) cunoaște forme în care lui *-i-* din radical îi corespunde un *-f-*, în toate cele trei texte studiate: (*să*) *așifă*, în BB și în ms. 4 389 (Nm., 11, 1; în ms. 4 389, și în vers. 3); (*au*) *așifat*, în BB și în ms. 45 (Nm., 11, 3); *așifard*, în ms. 4 389 (Nm., 21, 30). Este semnalată, însă, și varianta cu *-i-*: (*să*) *așifă*, în ms.

45 (Nm., 11, 1). Vezi ST. L. FAC., p. 60-61, I.3.8.0. - 3.8.3.; ST. L. EX., p. 10-12, I.3.8.0. - 3.8.5.; ST. L. LV., p. 5, I.3.6.0.

3.8.0. Velarizarea prin sibilantele s și z. Consemnăm toate formele din cartea *Numerii*, în care se constată, ca și în cărțile precedente, același amestec de forme velarizate și de forme nevelarizate ca și în norma limbii române literare contemporane. Astfel, în BB se întâlnește forma *dusărd* (Nm., 12, 9), față de *duseră*, din ms. 45 (*ibid.*); *decusară* apare atât în ms. 45, cât și în BB (Nm., 9, 21); variantei velarizate *năsilnică*, din ms. 45 (Nm., 13, 29), îi corespunde în BB varianta cu *-si-*, *năsilnică* (*ibid.*). Dar în cazul cuvântului *rămasărdă*, forma velarizată, cu *-să-*, apare în BB (Nm., 11, 26), pe când cea cu *-se-*, *rămaseră*, este prezentă în ms. 45 (*ibid.*). Amestecul de forme velarizate și nevelarizate este ilustrat și de cuvântul *singur*. Cu silaba inițială *sî-*, el este atestat în toate cele trei texte studiate (Nm., 23, 9; în ms. 4 389: „*Singuri*“; și în: 11, 14, 17; 12, 2). Varianta cu *si-* este atestată în BB (Nm., 12, 1: „*Cu Moisi singur au grăit Domnul*“; în ms. 4 389: „*Însuș*“). Velarizarea lui *-e* prin *s* se găsește în exemple ca: (*să*) *rumpsă*, din ms. 45 (Nm., 16, 31), față de (*se*) *rupse*, din BB (*ibid.*); *unsă*, în ms. 45 (Nm., 7, 1; dar și: „*Unse*“ (*ibid.*), față de *unse*, din BB și din ms. 4 389 (*ibid.*).

3.8.1. Variante hipercorecte sau hiperliterarizate. Substituirea silabelor *să*, *sî* prin *se*, *si*, din cauză că primele sînt considerate neliterare, are drept efect apariția unor variante hipercorecte, ca: *răserit*, în BB (Nm., 23, 7), față de forma etimologică, normală, *răsărit*, din ms. 45 și din ms. 4 389 (*ibid.*); *simbete*, în BB și în ms. 4 389 (Nm., 28, 10), față de *sîmbete*, din ms. 45 (*ibid.*); *simbetei*, în BB (Nm., 28, 10), față de *sîmbetei*, în ms. 45; *sîmbetelor*, în BB (Nm., 28, 9), față de *sîmbetilor*, în ms. 45 (*ibid.*); în ms. 4 389: „*Sîmbetii*“; *simburi* (cf. alb. *sumbull*, *thumbull*), în BB (Nm., 6, 4), față de *sîmburi*, în ms. 45 și în ms. 4 389 (*ibid.*).

3.8.2. O variantă hiperliterarizată, de data aceasta în cazul sibilantei sonore *z*, este (*am*) *zemislit*, din ms. 45 (Nm., 11, 12), față de *zămislit*, din BB și din ms. 4 389 (*ibid.*). Pentru acest cuvânt, vezi ST. L. FAC., p. 63, I.3.10.4.; p. 87-88, IV.1.2.34.

3.9.0. Velarizarea vocalelor e, i prin t, d, n, r. În cartea *Numerii*, se găsesc exemple numai pentru consoanele *d* și *r*. Vezi ST. L. FAC., p. 63-65, I.3.11.0. - 3.17.3.; ST. L. EX., p. 13-15, I.3.12.0. - 3.13.12.; ST. L. LV., p. 6, I.3.9.0. - 3.9.7.

3.9.1. Velarizarea prin d a lui e (>ă) este caracteristică pentru limba manuscrisului 4 389, oferind și un indiciu important pentru localizarea acestui text. Au fost întâlnite următoarele exemple: *dăparte* (Nm., 9, 10, 13); *dăscoperită* (Nm., 24, 16); *dăscoperiș* (Nm., 24, 4); *dăsfăcu* (Nm., 16, 31); *dăschid* (Nm., 8, 16; în ms. 45, copistul muntean a introdus forma: „*Dăschidu*“); *dăschide* (Nm., 3, 12; 16, 30; 18, 15); *dăschise* (Nm., 16, 32; 22, 28, 31); *dăschizînd* (Nm., 26, 10); *dăștepta* (Nm., 24, 9); *dăzbrăcă* (Nm., 20, 26, 28); *dăzvălească* (Nm., 5,

18); *îndlunga* (Nm., 9, 22); în ms. 45: *doddiște* (Nm., 14, 11).

3.9.2. Velarizarea prin r se găsește în exemple ca: *doisprăzece*, în BB (Nm., 7, 2, 3); *hotardle*, în toate cele trei texte (Nm., 20, 17); *hotardlor*, în toate cele trei texte (Nm., 20, 16); *stricată*, în ms. 45 (Nm., 12, 10; și: „*Stricată*“, *ibid.*); *stricatul*, în ms. 45 (Nm., 5, 2); *strîmptu*, în ms. 45 (Nm., 22, 26; în BB: „*Strîmtu*“), față de *strimt*, din ms. 4 389 (Nm., 22, 26); *zădăraște*, în BB (Nm., 14, 11). Rostirea palatală a lui *r* a avut ca efect apariția, sporadică, a unor variante fonetice ca: *odreasă* (< vsl. *otraslŭ*), în ms. 45 (Nm., 17, 8); *strejile*, în BB (Nm., 31, 30; în ms. 45: „*Străjile*“). În ultimul caz, s-ar putea recunoaște o tendință de hiperliterarizare, adică de evitare a variantelor rezultate prin velarizare chiar în formele în care acest fenomen nu a avut loc, cum este cazul formei de plural *străjile*.

3.10.0. Alte fenomene în domeniul consonantismului. Grupuri consonantice.

3.10.1. Grupul consonantic latinesc -nct- a devenit *-mpt-* și apoi *-mt-*. Faza intermediară este prezentă în forma *strîmptu* (< lat. **strinctus*), din ms. 45 (Nm., 22, 26), în timp ce ultima fază se găsește în BB, *strîmtu*, și în ms. 4 389, *strimt*.

3.10.2. Grupul consonantic latinesc -scl- > *-ščl-* > *-šk-*. În formele verbului *a deschide*, prezența grupului *-ški-* se explică prin fenomenul formulat mai sus. În textele studiate (vezi *Indice*), este folosită numai varianta cu *ș*, *deșchide*, *dășchide*, care este prezentă și în dialectele sud-dunărene: ar. *dișclidiri*, *dișclideare*, perf. *dișclîș*; mgl. *dișclidire* (CDDE, 369). De asemenea, formele cu *-šk* sînt în uz în multe graiuri populare dacoromâne. Trecerea de la grupul consonantic *šk* la *sk* a avut loc prin analogie cu alte cuvinte care aveau grupul *sk*: *skîmb*, *skît* (G. Ivănescu, BIFRPh, XI-XII, Iași, 1944-1945, p. 423-424). Inovația este semnalată în *Psaltirea Hurmuzachi*, la Coresi, *Praxiu* (1563) (I. Gheție, BDRL, p. 236; 250), dar generalizarea formelor cu *s* (*deschid*) în limba literară are loc abia în secolul al XIX-lea.

3.11.0. Sonorizarea lui s, din grupul *sm-* apare în: *zmochinele*, în ms. 4 389 (Nm., 11, 5); *zmochini*, în BB și în ms. 4 389 (Nm., 13, 24, 25; 20, 5), față de *smochini*, din ms. 45; *zmultă*, în „*Cu sabia zmultă*“, în BB și în ms. 45 (Nm., 22, 23, 31; în ms. 4 389: „*Cu sabia goală*“.

II. MORFOLOGIA

1. SUBSTANTIVUL

1.1.0. Declinarea. Consemnăm forma arhaică a substantivului *mîndă*, anume *mînu* (sg. fem.), *mînule* (pl. art.), în ms. 45: *mînule* (Nm., 3, 3; 6, 19; 21, 34; 24, 10; 27, 23; 31, 6). Vezi ST. L. FAC., p. 69, II.1.1.0.; ST. L. EX., p. 16, II.1.1.0.; ST. L. LV., p. 8, II.1.1.0.

1.1.2. Forma arhaică *sor* apare în BB: „*Și la tată și la mamă și la frate și la sor*“ (Nm., 6, 7; la fel în ms. 45 și în ms. 4 389). Vezi ST. L. FAC., p. 69, II.1.1.1.; ST. L. LV., p. 8, II.1.1.1.

1.1.3. În locul desinenței -ă, din *pioă* (< lat. **pīlla*, în loc de **pīlūa*), diminutiv din *pīa* (CDDE, I 397), formă atestată în ms. 4 389 (Nm., 11, 8), se întilnește desinența -o, *pio*, rezultată din diftongul -*uă*, printr-un fenomen de asimilație reciprocă (acomodare): „*O pisa [mana] în pio*“, în ms. 45 și în BB (*ibid.*).

1.1.4. Substantivul *aramē* (< lat. *aeramen*), de declinare a III-a, apare în ms. 45 (Nm., 16, 37), alături de *aramă*. Ultima formă este prezentă în BB și în ms. 4 389. Vezi ST. L. EX., p. 16, II.1.1.1.

1.1.5. Substantivul *umere* este de declinare a III-a: „*Un umere de berbēce*“, în ms. 4 389 (Nm., 6, 19). Vezi ST. L. LV., p. 8, II.1.1.6.

1.1.6. Substantivul *brățare* (< lat. *brachiale*) cunoaște o formă de masculin, *brățariu*, cu totul neobișnuită, care se întilnește numai în ms. 45 (Nm., 31, 50; în BB: „*Brățare*“, în ms. 4 389: „*Brățări*“). Schimbarea de gen și de declinare s-a putut efectua sub influența echivalentului grecesc (τὸ) περιδέξιον 'bracelet qu'on porte au bras droit', pe care Nicolae Milescu l-a redat printr-un neutru românesc: *un brățariu – două brățare* (sau *brățări*). Fenomene similare se găsesc în număr mare în traducerea din ms. 45. Din acest text, *brățariu* a fost preluat și în textul tipărit al BB, în cartea *A împărățiilor a doua*, I, 10: „*Și am luat... brățariul cel de pre brațul lui*“. În ultimul caz, echivalentul grecesc este (ὁ) χλαδών, -ῶνος 'bracelet', de genul masculin. Această formă este semnalată în DA, s.v., nu numai în Biblia de la 1688, ci și în *Anonimus Caransebesiensis* (cca. 1670).

1.2.0. Genul. Substantivul de genul neutru *blestem* este trecut la genul masculin, în ms. 45: „*Nice cu blăstămi în vei blăstămdă pre el*“ (Nm., 23, 23; în BB: „*Blesteme*“; în ms. 4 389: „*Cu blestem*“). Dar în ms. 45 este consemnată și forma de pl. *blăstămile* (Nm., 5, 23).

1.2.1. Substantivul *siclu* cunoaște oscilații în privința genului. Uneori este masculin: (*un siclu – doi sicli*) (ca în gr. (ὁ) σίκλος, -ου); alteori este de genul feminin: „*70 de sicle, după sicla sfântă*“, în ms. 4 389 (Nm., 7, 13); și alteori este de genul neutru, în BB: „*Șaptezeci de sicle, după siclul cel sfânt, amîndoaă pline de făină cernută*“ (*ibid.*). Vezi ST. L. EX., p. 38, IV.1.6.8.; ST. L. LV., p. 21, IV.1.4.22.

1.3.0. Numărul. Pluralul articulat al substantivului *șale* este *șalele*, în ms. 4 389: „*Puse șalele pe măgari*“ (Nm., 22, 21; aceste cuvinte sînt adăugate pe margine, de aceeași mîna, pentru: „*Înșălă măgarii*“, din text; în BB: „*Au înșălăt măgărița*“; în ms. 45: „*Au înșelat măgărița*“). Forma de pl. *șăi* nu este atestată.

1.3.1. Substantivul *pază* cunoaște două forme de plural: *paze* și *păzi*. Ultima se întilnește în ms. 45: „*Să păzască pădzi*“ (Nm., 8, 26; în BB și în ms. 4 389:

„*Pazele*“). Ea a apărut sub presiunea unor plurale ca *prăzi, țări, sări*, curente în epocă, de la care a pornit alternanța *ă* (acc.) la sg. – *ă* (acc.) la pl. Această alternanță a acționat și în cazul formei de pl. *primăvări*, care este prezentă în gen. dat. sg. art. *primăvării*, din ms. 45 (Nm., 13, 21). Modelul oferit de alternanță a dus la suspendarea acțiunii legii „velarizării prin labiale“, care cerea să apară vocala *e*, atunci cînd în silaba următoare sau în imediata vecinătate existau *e, i*, sunet muiat: *primăveri*. Un caz similar, anume pl. *covăfi*, în loc de *covefi*, a fost semnalat în textul aceluiași ms. 45 (ST. L. FAC., p. 71, II.1.3.1.)

1.3.2. Desinența de neutru plural -e este substituită prin -i în: pl., art. *numerile* 'numele', în ms. 45: „*Și acēstea-s numerile fētelor Salpaad*“ (Nm., 26, 33; și în vers. 55; 21, 1); în gen. -dat., pl., art. *numerilor* 'numelor', în ms. 45: „*Să-l moștenească den numărul numerilor*“ (Nm., 26, 53; în BB și în ms. 4 389: „*Numărul numelor*“). Pentru că nu cunoștea cuvîntul, copistul ms. 45 adaugă pe margine, în două locuri (Nm., 26, 53 și 27, 1) explicația, eronată, *numelile* 'numele' (pl. art.). Pentru etimologia din pl. lat. *nomina* > *numene* (cf. vb. *a numeni* 'a numi') > *numere* (sub influența lui *număr* < *numerus*), vezi ST. L. FAC., p. 86, IV.1.1.15. – 1.1.16.

1.3.3. Desinența de neutru plural -uri alternează cu desinența neutră de plural -e în *norodurile*, în BB (12 ocurențe în cartea *Numeri*), față de *noroadele* (peste 50 de ocurențe; *ibid.*). Textul ms. 45 are preferință pentru pl. în -uri: *nărodurile*, deși apare și forma *năroadele*. Ultima este însă generală în ms. 4 389. Pentru *norod – nărod*, vezi ST. L. EX., p. 1–2, I.2.1.0.

Semnalăm prezența desinenței -uri în: *cămurile*, în BB (Nm., 11, 33; 18, 18; 19, 5; la fel în ms. 45); *giurămînturile*, în ms. 45 (Nm., 5, 20; în BB și în ms. 4 389: „*Jurămîntele*“).

1.4.0. Cazul. Forma de gen.-dat. sg. art. a substantivului *țără* este, în ms. 4 389, *țărăi*: „*Orașăle denprejurul țărăi*“ (Nm., 32, 33; și 20, 22). Forma nearticulată de genitiv-dativ singular este *țără*: „*Nu vă temeț de oamenii acei țără*“ (Nm., 14, 9), în concordanță cu forma de plural, articulat, *țărăle*, atestată în același manuscris 4 389. Vezi ST. L. EX., p. 17, II.1.4.1.; ST. L. LV., p. 6, I.3.9.1.

1.4.1. Substantivul *văduă* cunoaște la gen.-dat. sg. art. forma *văduii*, în ms. 45 (Nm., 39, 9; în BB, vers. 10: „*Văduvei*“).

1.4.2. Forma de genitiv-dativ, singular, articulat, a substantivului *zi* este, în ms. 4 389, *zioăi* (зiоѡи), iar sensul este 'în fiecare zi': „*Să faceț zioăi cei den șapte zile dar în arderea-de-tot*“ (Nm., 28, 24; pe margine, de aceeași mîna, sînt adăugate cuvintele: „*Zilelor preste săptămîină*“).

1.4.3. Vocativul în -e! se întilnește în ms. 4 389 în cazul unor nume proprii: *Israile!* (Nm., 24, 5); *Iăcove!* Nm., 24, 5; aceeași formă și în versiunea slavă); *Valace!* (Nm., 23, 18; aceeași formă și în versiunea slavă).

1.4.4. Apozitia acordată. Următoarele exemple ilustrează procedeul, folosit adesea de Nicolae Milescu și de frații Greceanu, de a reda în românește construcțiile grecești cu apozitie acordată: „*Fiii lui Ruvim, celui-dentî-născut al lui Israil*“, în BB (Nm., 1, 20; la fel în ms. 45 și în ms. 4 389), după gr. οἰὸν Πρωτοῦ πρωτοτόκου Ἰσραὴλ (adj. πρωτοτόκος, -ος, -ον 'premier né', 'ainé'; forma de genitiv singular din textul grecesc a fost tradusă ca atare în românește); „*Și vei da pre leviți lui Aaron, fratelui tău, și feciorilor lui, preoților*“, în BB (Nm., 3, 9; în ms. 45: „*Lui Aaron, frate-tău*“; „*Preoților*“; precizăm că forma *frate-tău* are funcție de gen.-dat., cum se poate vedea în ST. L. LV., p. 9, II.2.1.0.), după gr. καὶ δώσεις τοῦ λευίτας Ἀαρὼν τοῖς ἀδελφοῖς σου καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ τοῖς ἱερεῦσι (apozitia: „*Fratelui tău*“ redă forma de dativ, singular, τοῖς ἀδελφοῖς, iar apozitia: „*Preoților*“, forma de dativ plural τοῖς ἱερεῦσι); „*Feciorul lui Aaron, preotului*“, în BB (Nm., 4, 29; în ms. 45: „*A preotului*“), după gr. τοῦ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως [apozitia: „*(A) preotului*“ redă forma de genitiv singular τοῦ ἱερέως].

1.4.5. Transpunerea servilă a construcțiilor grecești explică apariția formei de dativ plural articulat a numelui propriu biblic *madianitean*, precedat de verbul *a se învrăjbi*: „*Învrăjbiți-vă madianitênilor*“, în ms. 45 (Nm., 25, 17), după gr. ἐχθραίνετε τοῖς μωδιτηναίοις (vb. ἐχθραίνω 'haïr', être ennemi de'), pe cînd în BB și în ms. 4 389 apare construcția alcătuită din verb urmat de *cu* + acuzativul: „*Învrăjbiți-vă cu madianitêni*“.

2. ARTICOLUL

2.1.0. Articolul hotărît feminin -a este prezent în sintagma *pentru greșala*, în loc de *pentru greșală*. Folosirea incorectă se datorește transpunerii servile a construcției grecești περὶ τῆς ἀμαρτίας, prin traducerea articolului τῆς. Prima construcție, cu articol, cunoaște în BB, Nm., 14 ocurențe, iar a doua, cea corectă, 16 ocurențe. Remarcăm faptul că și în grecește articolul τῆς este adesea lăsat deoparte: περὶ ἀμαρτίας.

2.1.1. Articolul hotărît de dativ, masculin, singular, este folosit înaintea numelor proprii străine; cuvîntul precedent, de regulă fecior sau fiu, este nearticulat: „*Fecior lui Sediur*“, în ms. 45 (Nm., 1, 5), față de „*Feciorul lui Sedeur*“, din BB (*ibid.*). În alte cazuri, articolul este complet eliminat: „*Fecior Amisadai*“, în ms. 45 (Nm., 1, 12); „*Fiiu Enan*“, în ms. 45 (Nm., 1, 15), față de: „*Feciorul lui Amisadai*“; „*Feciorul lui Enan*“, din BB (*ibid.*). Traducătorul ms. 45, Nicolae Milescu, a transpus în mod servil textul grecesc, în care întîlnim construcții fără articol: υἱὸς Ἀμισαδαί; υἱὸς Αἰνάν.

2.1.2. Consemnăm apariția sporadică a formei *lu* de genitiv-dativ a articolului hotărît proclitic: „*Feciorii lu Gad*“, în ms. 45 (Nm., 32, 29); „*Lu Iadin*“, în ms. 4 389 (Nm., 26, 36).

2.1.3. Înaintea unor nume proprii masculine apare articolul antepus *ii* de genitiv-dativ: „*Că să dați izbînde de la Domnul *ii* Madiam*“, în ms. 45 (Nm., 31, 3; în BB și în ms. 4 389: „*Lui Madiam*“). Pentru originea și funcțiile acestui articol, vezi ST. L. FAC., p. 72, II.2.1.0. – 2.1.1.

2.1.4. Articolul hotărît de genitiv-dativ singular *a i* (alcătuit din prepoziția *a* și articolul hotărît *i*; vezi studiul citat în paragraful precedent) este semnalat o singură dată în cartea *Numerii*, din ms. 45, cu observația că lipsește *i*: „*Întru pustiiul a Siná*“ (Nm., 1, 1; în BB: „*În pustiaa Sináii*“; în ms. 4 389: „*În pustiaa Sinaei*“), după gr. τῇ Σινᾶ.

2.1.5. Articularea numelui propriu *Manasi*, la genitiv-dativ, singular, se face cu ajutorul articolului -ei, în ms. 4 389: „*Seminția Manásiei*“ (Nm., 32, 33); „*Nepotul Manásiei*“ (Nm., 32, 39); „*Feciorul Manásiei*“ (Nm., 32, 40, 41), față de „*Feciorul lui Manasi*“, din BB, și față de construcția cu genitivul cuvîntului *fecior*, urmat de numele propriu: „*Feciorului Manasi*“. În ultimul caz, este preluat în mod servil modelul grecesc: υἱοῦ Μανασση.

2.2.0. Articolul adjectival. Consemnăm cîteva exemple cu forma de gen.-dat. sg. fem. *cei* (= celei): „*Numele muierei...cei lovite*“, în BB (Nm., 25, 15; la fel în ms. 45); „*Apa muștrării cei blestemată*“, în BB (5, 24, 24, la fel în ms. 45 și în ms. 4 389). Vezi ST. L. FAC., p. 73, II.2.3.0.; ST. L. EX., p. 18, II.2.3.0.

2.3.0. Articolul nehotărît. Urmînd în mod servil modelul grecesc, textul ms. 45 (după el, și cel al BB) conține construcții în care se folosesc numeralul *unu, una* (uneori, chiar *unul*) în locul articolelor nehotărîte *un, o*. Această situație nu există în textul ms. 4 389. Cîteva exemple: „*Căție una... vișel unul... berbêce unul, miel unul, șap... unul*“, în BB (Nm., 7, 15; la fel în ms. 45), pe cînd în ms. 4 389 textul este conform limbii românești: „*O căție, un vișel..., un miel..., un șap*“, dar și „*I berbêce*“ (*ibid.*). Recurgerea la numeralul *unu, una* (forme care, ca și articolul nehotărît *un, o*, provin din numeralul latinesc *unus, una, unum*) se explică prin prezența în textul grecesc a numeralilor εἷς, m., μία, f., ἕν, n. 'un(ul)', 'una'.

Reproducerea servilă a textului grecesc este prezentă și în poziția numeralilor, de la *doi* înainte, după substantiv: „*Junce două, berbeci cinci, șapi cinci*“, în BB și în ms. 45 (Nm., 7, 16), după gr. δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, față de ms. 4 389: „*2 junci, 5 berbeci, 5 șapi*“. Vezi ST. L. LV., p. 10, II.4.6.0.

3. ADJECTIVUL

3.1.0. Adjectivul nehotărît *vreun* cunoaște inserția prepoziției *într(u)*: *vre într-un chip*, în loc de *în vreun chip*, în ms. 4 389 (Nm., 15, 24). Inserția unei prepoziții sau a articolului genitival *al, a, ai, ale* în cazul unor pronume nehotărîte constituie un fenomen

caracteristic textului manuscrisului 4 389. Vezi ST. L. FAC., p. 76, II.4.6.3.; ST. L. EX., p. 21, II.4.6.6.; ST. L. LV., p. 10, II.4.6.7.; 4.6.12.; 4.6.14.

4. PRONUMELE

4.1.0. Pronumele personale. La pers. I, sg., dat., apar uneori formele *îm, m:* „Cuvîntul carele *îm* va pune Dumnezeu în gura mea”, în BB (Nm., 22, 38; în ms. 45: „Carele-*m* va pune”); „Fă-*m* mie aicea 7 jîrdăvnice și-*m* gătêște aicea 7 vișei”, în BB (Nm., 23, 1; în ms. 45: „Fă-*m*... și-*m* gătêște”; în ms. 4 389: „Așază-*m*... și-*m* gătêște”); „Blastămă-*m* mie... osîndêște-*m* mie”, în BB (Nm., 23, 7; în ms. 45: „Blastămă-*m*... osîndêște-*m*”; în ms. 4 389: „Vino să-*m* blêstemi”).

4.1.1. Pronumele personal de dativ, singular, masculin, *mie* apare într-o construcție calchiată din grecește: „Au rîvnești tu *mie*?”, în BB și în ms. 45 (Nm., 11, 29), după gr. μή ζηλοῖς σὺ μοι (vb. ζηλόω, -ῶ, viit. -ὄσω 'rivaliser avec'; 'porter envie à'; 'chercher à égal, à imiter'; 'regarder comme hereux'; 'ambitionner'; 'avoir du zèle pour'). Apariția lui μοι, în loc de ἐμέ este explicată în nota 39 din versiunea grecească de la 1687 (Veneția) ca o influență a modelului ebraic. Pasajul este redat în franceză (BJ): „Serai-tu jaloux pour moi?”; în germană: „Bist du eifersüchtig für mich?”

4.1.2. Pronumele personal de persoana a II-a, singular, dativ, *ș* este așezat între verbul de conjugat, la infinitiv, și auxiliarul de viitor *vom*, în: „Da-ș-*vom* preful *șie*”, în BB (Nm., 20, 19; în ms. 45: „Își voi da”; în ms. 4 389: „Vom da *șie*”).

4.1.3. O topică specială cunoaște și pronumele conjunct de dativ *i:* „Au făcutu-*i* se milă” (= i s-au făcut), în ms. 4 389 (Nm., 25, 13); „Să *șie-i* toate făgăduinșele *ei*” (= să-i *șie*), în ms. 4 389 (Nm., 30, 15).

4.1.4. Pronumele personal de persoana a III-a plural, acuzativ, neaccentuat, este plasat, uneori, între verb și auxiliarul de viitor: „Stîlpii lor scoat-*i*-veți”, în BB (Nm., 33, 52; în ms. 45: „Îi veți scoate”. Cf. mai sus, sub 4.1.2.

4.1.5. Pronumele personal conjunct, de persoana a III-a, singular, masculin, cunoaște și varianta *ii*, în ms. 45: „Îi înghiți” (Nm., 26, 10; în ms. 4 389: „Îi înghiți”); „Îi veți scoate” (Nm., 33, 52).

4.1.6. Pronumele personal conjunct, de persoana a III-a singular, feminin, acuzativ, *o*, este așezat, uneori, înaintea auxiliarului, aceasta fiind o particularitate a limbii vechi. Exemple: „O am dat”, în ms. 4 389 (Nm., 18, 24); „O aș fi lăsat *vie*”, în ms. 4 389 (Nm., 22, 33); „O au auzit”, în ms. 4 389 (Nm., 30, 16, 16); „O au dat”, în ms. 4 389 (Nm., 32, 7, 9); „O au robî”, în BB (Nm., 31, 9).

În alte cazuri, pronumele *o* (și *od*), din lat. (*i*)llam [cf. O. Densusianu, *ILR*, II, p. 31: lat. *habeo comparatu(m)* (*i*)llam > am cumpărat-o], este așezat după verbul de conjugat: „Iscodindu-*o*ă”, în ms. 4 389 (Nm., 13, 33);

„Au săpațu-o pre *însă*”, în ms. 45 (Nm., 21, 18; la fel și în BB); „Au luatu-o pre *ea*”, în ms. 45 și în BB (Nm., 21, 32); „Pre *însă* ar fi cruțatu-o”, în ms. 45 (Nm., 22, 33); „Puterea lor au robîtu-o”, în ms. 45 (Nm., 31, 9). La imperativ: „Vindică-*o!*”, în ms. 4 389 (Nm., 12, 13).

4.1.7. Pronumele personale luiș (< *lui + și*) 'lui însuși' și *dînsuș* (< *dînsu + și*) 'el însuși' apar în următoarele exemple: „Fieștecarele dentr-înșii luiș”, în BB (Nm., 31, 53; în ms. 45: „Fieștecarele *șie* singur”; în ms. 4 389: „Fieștecine lui”); „Iar Valac se duse la *dînsuș*”, în ms. 4 389 (Nm., 24, 25; pe margine, de aceeași mînă: „Acasă-ș”; în ms. 45: „La însul”; în BB: „Cătră dînsul”).

4.1.8. Pronumele de întărire, însoțite uneori de *tu, noi, voi, vouă*, sînt folosite mai ales în ms. 4 389: „Tu însuș” (Nm., 11, 16); „Însuș” (Nm., 11, 30; 12, 2); „Noi înșine” (Nm., 32, 17); „Înșivă” (Nm., 16, 6); „Voi înșivă” (Nm., 34, 8, 10); „Înșivă voi” (Nm., 34, 7). În BB: „Vouă înșivă” (Nm., 34, 7, 10). *Singur* are și valoare de pronume de întărire ('însuși'), în exemplul din paragraful precedent: „Fieștecarele *șie* singur”, în ms. 45 (Nm., 31, 53).

4.2.0. Pronumele reflexiv *șie* este prezent în ms. 45: „Au zvîntat *șie* zvîntări” (Nm., 11, 32; în BB: „Loru”; în ms. 4 389: „Lor”); „Să-ș *facă* *șie* prohab” (Nm., 15, 36; în BB: „Loru”); „Pre ceia ce n-au ales *șie* nu i-au apropiiat cătră el” (Nm., 16, 5; în BB: „Către sine”); „Luaf voao *șie* cății” (Nm., 16, 6; în BB, *șie* a fost înlăturat; în ms. 4 389: „Înșivă”); „Au prădat fieștecarele *șie* singur” (Nm., 31, 52; în BB: „Luiș”). Vezi ST. L. FAC., p. 74, II.4.2.0.; ST. L. EX., p. 19, II.4.2.0.; ST. L. LV., p. 9, II.4.2.0. Forma de acuzativ a pronumelui reflexiv, *sine*, a fost înregistrată în ms. 45 și în BB (Nm., 16, 5, 9).

4.3.0. Pronume și adjective posesive. Pot fi semnalate următoarele exemple: „Acasă-ș”, în ms. 4 389 (Nm., 24, 25; cuvîntul este scris pe margine, de aceeași mînă, pentru: „La *dînsuș*”, din text; în BB: „Cătră dînsul”; în ms. 45: „La însul”); *fată-i*, în: „Între tată și între *fată-i*”, în ms. 4 389 (Nm., 30, 17); *fêșe-ș*, în: „Căzură pre *fêșe-ș*”, în ms. 4 389 (Nm., 16, 22); în BB și în ms. 45: „Fața lor”; „Muiere-*i*”, în ms. 4 389 (Nm., 30, 17); „Neamu-ș”, în ms. 4 389 (Nm., 1, 4). Vezi ST. L. FAC., p. 75, II.4.3.1.; ST. L. EX., p. 20, II.4.3.0.; ST. L. LV., p. 10, II.4.3.0.

4.4.0. Pronume și adjective demonstrative. Pronumele demonstrativ de apropiere are la plural, masculin, nominativ-acuzativ, terminația *-ea*, *aceștea*, care a apărut din forma *aceștia*, prin analogie cu forma de feminin plural *aceastea* < lat. *eccum + êtae + a*. Exemple: „Leviții *aceștea*”, în BB (Nm., 1, 53); „Dare dași sînt *aceștea*”, în BB (Nm., 3, 9; la fel în ms. 45 și în ms. 4 389; în ultimul caz, vers. 10). Alte exemple pot fi văzute în *Indicele de cuvinte* de la sfîrșitul fiecărui volum. Atragem atenția asupra faptului că, în mod eronat, în aceste volume finala -t (-t) din *αϕϖτ*, -t a fost transcrisă *-ia*, în loc de *-ea*. Varianta cu *-ea* la

masc., nom. -acuz., pl. este curentă în secolul al XVI-lea (vezi O. Densusianu, *ILR*, II, p. 121).

4.4.1. Pronumele și adjectivul demonstrativ feminin, plural, nominativ-acuzativ, *aceastea* apare în următorul context, din BB: „Și carele-s cetățile carele *aceastea* [se subînțelege: *noroadele*] lăcuiescu întru *dinsele*“ (Nm., 13, 20). La genitiv-dativ, singular, forma de feminin este *aceștiia* (-*ușiā*, în: „Capul muierei *aceștiia*“, în BB (Nm., 5, 18; în ms. 45: „Capul *aceștiia* muierei“). Forma *aceștiia* se mai întâlnește în BB și în ms. 45: „Mijlocul adunării *aceștiia*“ (Nm., 14, 35; în ms. 4389: „*Aceștii adunări*“). De asemenea, este prezentă și în ms. 4389 (Nm., 14, 35; 35, 5). Cf. O. Densusianu, *ILR*, II, p. 120–121.

4.4.2. Pronumele și adjectivul demonstrativ *ceastă* (nom. -acuz., sg., fem.) este prezent în BB și în ms. 45: „*Pițnea această deșartă*“ (Nm., 21, 5), precum și în ms. 4389: „*În această noapte*“ (Nm., 22, 8, 19). Pentru acest fel de pronume, vezi ST. L. FAC., p. 75, II.4.4.0.; ST. L. EX., p. 20, II.4.4.0.; ST. L. LV., p. 10, II.4.4.0.

4.4.3. Pronumele și adjectivul demonstrativ de depărtare *acei, cei, ceii* (= *acelei*) (gen. -dat. sg., fem.) apare în exemple ca: „*Nu vă teneș de oamenii acei țără*“ [= *acelei țări*], în ms. 4389 (Nm., 14, 9); „*Și ruga văduvei și ceii scoase de la bărbat*“, în BB și ms. 45 (Nm., 30, 10); „*El nu era întru mijlocul adunării ceii ce au stătut împotriva*“, în ms. 45 (Nm., 27, 3; în BB: „*Cei ce au stătut*“).

4.5.0. Pronume și adjective nehotărît rite. Pronumele nehotărît *un, o*, datorită transpunerii servile a situației din originalul grecesc: „*Căfie una, vișel unul*“, în loc de „*O căfie, un vișel*“, în BB și în ms. 45 (Nm., 7, 15); vezi mai sus, p. 7, II.2.3.0.; și ST. L. LV., p. 10, II.4.6.0.

Pronumele nehotărît feminin, genitiv-dativ, singular, *alfii* (= *altei*), se întâlnește în exemplul: „*Să fie muierei alfii seminșii*“, în ms. 4389 (Nm., 36, 3). Exemple din secolul al XVI-lea, la O. Densusianu, *ILR*, II, p. 123; H. Tikin², *DRG*, s.v.).

4.5.1. Pronumele nehotărît *careleș* 'fiecare' este prezent în ms. 45: „*Careleș cu căștia lui*“ (Nm., 16, 17; în BB: „*Fieștecarele*“; în ms. 4389: „*Fieștecare*“); tot în ms. 45, *careleș* mai apare în Nm., 35, 8; 36, 8. În ms. 4389, este consemnată forma *careș* 'fiecare' (Nm., 36, 8).

4.5.2. Pronumele nehotărît *cineș* 'fiecare' se găsește în ms. 4389: „*Ne vom întoarce...cineș pe la locul său de moștenire*“ (Nm., 32, 18).

4.5.3. Pronumele nehotărît *cinevaș* (< *cineva* + *și*) 'cineva' este prezent în ms. 4389: „*De va muri cinevaș*“ (Nm., 6, 9; în BB și în ms. 45: „*Neștine*“). Împreună cu *alt-*, se formează pronumele nehotărît *altcinevaș*, în ms. 4389: „*Și va fi și altcinevaș patul său fie*“ (Nm., 5, 20; în BB: „*Niștine*“; în ms. 45: „*Neștine*“).

4.5.4. Pronumele nehotărît *cevaș* (< *ceva* + *și*) 'ceva' se întâlnește în BB și în ms. 45: „*Acum puternic voi fi a grăi cevaș*“ (Nm., 22, 38).

4.5.5. Pronumele nedefinit *fiecare* cunoaște variante ca: *fieșcarele*, în BB [Nm., 35, 8; în ms. 45: „*Careleș*“; în ms. 4389 (vers. 9): „*Fieștecare*“]; *fieștecare*, în toate cele trei texte (Nm., 1, 4; 17, 9); *fieștecarele*, în BB și în ms. 45 (14 ocurențe în BB); *fieștecăruia* (5 ocurențe în BB); *fieștecui*, în ms. 4389 (Nm., 5, 10).

4.5.6. Pronumele nehotărît *fieștecine* 'fiecare' se întâlnește în ms. 4389: „*Prădase fieștecine lui*“ (Nm., 31, 53; în BB: „*Fieștecarele...luiș*“; în ms. 45: „*fieștecarele șie singur*“); *fieștecui*, în ms. 4389: „*Și a fieștecui sfințire a lui să fie*“ (Nm., 5, 10; și în 17, 2).

4.5.7. Pronumele și adjectivul nehotărît *fieștece* 'niște', 'oricare', 'orice' este prezent în BB și în ms. 45: „*Cu fieștece piatră*“ [Nm., 35, 23; în ms. 4389: *Or cu ce piatră*] (vers. 24); în ms. 4389: „*Fieștece fată*“ (Nm., 36, 8); în ms. 4389: „*Or cu fiece dichis*“ (Nm., 35, 23).

4.5.8. Pronumele nedefinit (și adjectivul nedefinit) *oarece* este atestat după cum urmează: „*Și mîncă oarece parte den tabără*“, în BB (Nm., 11, 1; în ms. 45 și în ms. 4389: „*O parte oarece*“; și în: 22, 41; 33, 6); *oarice*, în ms. 45 (Nm., 22, 41; 23, 13; 33, 6; în ultimul caz: „*O parte oarice de pustiiu*“); *orice*, forma actuală, apare în ms. 4389, în combinație cu *tot*: „*Și tot orice vei zice mie voi face*“ (Nm., 22, 17; și în 5, 9, 10; 18, 13); *orce*, în ms. 4389: „*Orce dar va făgădui... orce va afla mina lui...orce va cîștiga*“ (Nm., 6, 21).

O trăsătură caracteristică a limbii din ms. 4389 este inserția unei prepoziții între elementele componente ale acestui pronume și adjectiv nehotărît. Astfel, în loc de: *cu orice, în orice, de orice*, întâlnim construcțiile: „*Or cu ce (dichis)*“ (Nm., 35, 20); „*Or cu ce (piatră)*“ (Nm., 35, 24); „*Or în ce (zi)*“ (Nm., 6, 6); „*(Și) or de ce (se va atinge)*“ (Nm., 19, 22).

4.5.9. Pronumele și adjectivul nehotărît *orcîtdă* apare în ms. 4389: „*Orcîtdă vor usebi feciorii lui Israil*“ (Nm., 18, 19; și în vers. 24).

4.5.10. Pronumele nedefinit *neștine* 'cineva' este folosit în BB și în ms. 45: „*Niștine*“, în BB (Nm., 5, 19, 20); „*Neștine*“, în ms. 45 (Nm., 5, 19, 20), în ms. 45 și în BB (Nm., 6, 9; în ms. 4389: „*Cinevaș*“).

4.5.11. Pronumele nedefinit negativ *nici unul* cunoaște formele: „*Pre nice unul*“, în BB (Nm., 16, 15; în ms. 45, la fel); „*Nice unuia*, în BB (Nm., 16, 15, la fel în ms. 45 și în ms. 4389).

4.5.12. Pronumele negativ *nimeni* are formele: „*Nimini*“, în ms. 4389 (Nm., 16, 40); „*Nimenilea*“, în BB (*ibid.*); „*Nimirile*“, în ms. 45 (*ibid.*).

4.5.13. Pronumele negativ *nemică* 'nici un lucru rău, defavorabil, primejdios', se întâlnește în BB: „*Ce lucrul nemică iaste, pre lingă munte vom trêce*“ (Nm., 20, 19; în ms. 45: „*Nimic*“, în ms. 4389: „*Într-alt*

chip nu iaste lucrul, ce numai să trêcem pre supt munte". Versiunea din ms. 45 și din BB urmează îndeaproape modelul grecesc: ἀλλὰ τὰ πρῶγια οὐδέν ἐστι (οὐδεῖς, οὐδεμία, οὐδέν 'pas un seul', 'pas un', 'nul', 'aucun').

5. NUMERALUL

5.1.0. Numeralul cardinal. Pentru numerele *unu, una*, vezi mai sus, p. 7, II.2.3.0.; p. 9, II.4.5.0. Modelul grecesc este urmat îndeaproape într-un exemplu ca: „Norodul lui Amram unul, și norodul lui Isaac unul, și norodul lui Hevron unul, și norodul lui Oziil unul” (Nm., 3, 27), în care *unul* redă gr. εἷς...εἷς...

5.2.0. Numeralul ordinal. Cu valoare de numeral ordinal, pentru prima membră a seriei, este folosită forma *uina* 'prima', 'întîia': „Într-una a lunii a doua, în BB (Nm., 1, 1; și în vers. 18; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „În zioa dentăi”), după gr. ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου; în BJ: „Le premier jour du second mois”. Absența lui *-a* se întîlnește în forma „Al doile”, în BB (Nm., 2, 16; în ms. 45 și în ms. 4 389: „Al doilea”). Uneori, numerele ordinale formează cu subst. parte numerele partitive, dar substantivul este, adesea, lăsat deoparte: „Întru a patru lui in”, în ms. 45 (Nm., 15, 4; în BB: „A patra al lui in”; dar în ms. 4 389: „A patra parte”), după gr. ἐν τῷ τετάρτῳ τοῦ ἴν [(τὸ) τέταρτος (subînțeles: μερὶς 'parte') 'le quart']; a cincea, în „A cincea va adaoge”, în BB (Nm., 5, 7; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „A cincea parte”), după gr. τὸ ἐπίπεμπτον αὐτοῦ [(τὸ) ἐπίπεμπτον 'le cinquième']; al zécilea 'a zecea parte', 'o zecime', în „Al zécilea lui ifi”, în BB (Nm., 5, 15; în ms. 45: „Dzécilea a lui ifi”; în ms. 4 389: „A zécea parte”), după gr. τὸ δέκατον τοῦ ὄφει [δέκατος, -η, -ον 'dixième'; (ἡ) δεκάτη, -ης 'la dîme']; a zécea 'a zecea oară', în BB (Nm., 14, 22; în ms. 45: „A dzécea; în ms. 4 389: „A zécea oară”); a patrasprázécea, în: „Într-a patrasprázécea zi”, în BB (Nm., 9, 3, 11).

5.3.0. Numeralul colectiv. În ms. 45, este atestat numeralul *tustrei* (Nm., 12, 4), căruia îi corespunde în BB *cîteștrei* (Nm., 12, 4, 5), iar în ms. 4 389, *cîte trei*. Ultimul apare și în ms. 45 (Nm., 12, 5).

6. VERBUL

6.1.0. Conjugări. În ms. 4 389, este atestat verbul de conjugarea I a *umbra*: „Umbrează” (Nm., 4, 5; în BB și în ms. 45: „Umbrêște”); „Va umbra” (Nm., 9, 18); „Umbrîndu-l” (Nm., 9, 22); „Umbrîndu-se” (Nm., 24, 6). Vezi ST. L. EX., p. 21, II.6.1.0.

6.1.1. Sufixul verbal -esc, de la indicativ și conjunctiv prezent, conjugarea a IV-a, este absent în forma *potoale*: „Să scă potoale cîrteala”, în ms. 45 (Nm., 17, 10; în BB: „Potolească”; în ms. 4 389: „Contenească”).

6.2.0. Reflexivul cu valoare de pasiv se întîlnește în exemple ca: „Se vor blagoslovi”

'vor fi blagosloviți', în ms. 4 389 (Nm., 22, 6); „Se vor blestema” 'vor fi blestemați', în ms. 4 389 (*ibid.*); „Să chemară” 'fură chemați', în BB și în ms. 45 (Nm., 12, 5); „Să dederă” 'fură dați', în BB și în ms. 45 (Nm., 21, 29); „Se vor feri” 'li se va interzice', 'vor fi opriți', în BB (Nm., 8, 26; în ms. 45: „Să vor feri”); „Să rădică” 'sînt ridicate', în BB și în ms. 45 (Nm., 4, 33); „Se robiră” 'fură robiți', în ms. 4 389 (Nm., 21, 1).

6.3.0. Prezentul indicativului. Verbul *a mășura* (< *menștro, -șre*), la prezentul indicativului (și conjunctivului), are accentul pe radical: „Să mășuri”, în ms. 4 389 (Nm., 35, 5), întocmai ca alte verbe de conjugarea I cu infinitivul în *-ură*, cum ar fi „Să înfășure”, din ms. 4 389 (Lv., 13, 45 [44]). Dar în BB și în ms. 45, este atestată și o formă cu accentul pe *-ú-*: „Să mășúre” (Nm., 34, 29), care poate fi etimologică. Varianta cu *-ór* (*mășór*), creată prin analogie cu verbe ca *înfior, zbor*, nu a fost înregistrată pînă acum în textele studiate. De altfel, forma *să mășoare* a fost semnalată abia într-un text din anul 1752 (vezi I. Gheție, *BDRL*, p. 168).

6.3.1. Forma specială de prezent indicativ, persoana I, singular, *poci* 'pot' este prezentă o singură dată în ms. 4 389: „Nu poci eu singur să port acest nărod” (Nm., 11, 14). Vezi ST. L. FAC., p. 77, II.6.3.0.

6.3.2. Forme perifrastice de prezent indicativ. Semnalăm prezența construcției cu valoare de prezent indicativ *este curînd* 'cure', 'curge', în BB: „Pămînt carele iaste curînd miere și lapte” (Nm., 14, 8; în ms. 45: „Iaste curîndu”; în ms. 4 389: „Țara carea fiêrbe cu lapte și cu miere”), construcție calchiată după gr. ἦν ἢ τις ἐστὶ ρέουσα γάλα καὶ μέλι. Pentru alte detalii, vezi ST. L. LV., p. 11, II.6.4.0.; pentru folosirea verbului *a fierbe* în acest context celebru, vezi mai jos, p. 38–39, IV.2.2.20.

6.4.0. Imperfectul indicativului. Consemnăm cîteva forme de imperfect în *-ița* și în *-ița*, care vin să completeze lista prezentată în studiile precedente, la cărțile *Facerea, Ieșirea și Preoția*. Din primul grup, în *-ița*: *clevetiia*, în BB și în ms. 45 (Nm., 21, 5); *muriia*, în ms. 4 389 (Nm., 21, 6); *prisosiia*, în BB (Nm., 3, 49, 51; în ms. 45, numai în vers. 49); *prorociia*, în toate cele trei texte (Nm., 11, 27); *răpștiia*, în ms. 4 389 (Nm., 21, 5); *umbriia*, în ms. 4 389 (Nm., 10, 34); *veniiai*, în BB (Nm., 22, 37; în ms. 45 însă: *veneai*). Din al doilea grup, în *-ița*: *omoriia*, în BB (Nm., 21, 6); *pogoriia*, în BB și în ms. 45 (Nm., 11, 9); *tăbărdia*, în toate cele trei texte (Nm., 9, 17).

6.4.1. Construcții perifrastice de imperfect. O primă formă perifrastică de imperfect este alcătuită din imperfectul verbului *a fi* + gerunziul verbului de conjugat: *era cîrtînd* 'cîrtea', în „Și era norodul cîrtînd rău înaintea Domnului”, în BB și în ms. 45 (Nm., 11, 1; în ms. 4 389: „Răpștiia”), după gr. ἦν γογγύζων (vb. γογγύζω, viit. -ύσω 'murmurer', 'gronder', 'être mécontent').

6.4.2. A doua construcție perifrastică cu valoare de imperfect reproduce gr. ἐγένετο (persoana a III-a, singular, a aoristului 2, de la verbul γίγνομαι 1. 'naître', 2. 'devenir', 3. 'être, exister', 'se trouver', 'avoir lieu') și este alcătuită din perfectul simplu al verbului *a fi*, urmat de *cînd* (gr. ὅταν) + imperfectul verbului de conjugat: „*Și fu cînd să ridica*” cu sensul 'cînd se ridica', 'cînd pleca', în BB și în ms. 45 (Nm., 10, 35; în ms. 4 389: „*Și fu cînd rădica*”), după gr. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐξαίρειν τὸν κυβερτὸν (vb. ἐξαίρειν, -ῶ 'enlever', 'faire sortir'); în lat.: „*Cumque elevaretur arca, dicebat Moyses*”; în fr. (BJ): „*Quand l'arche partait*”; în germ. *Wenn die Lade aufbrach, sagte Mose*; „*Și fu cînd învîlvia adunarea pre Moisi*”, în BB (Nm., 16, 42; în ms. 45: „*Și fu cîndu răcoșii*”; în ms. 4 389: „*Și fu cînd se întoarse nărodul asupra lui Moisei*”), după gr. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπισυστρέφεσθαι τὴν συναγωγὴν ἐπὶ Μωϋσῆν (vb. ἐπισυστρέφω 'rassembler dans, pour ou contre'; 'ameuter ou soulever contre'); în lat.: „*Cumque oriretur seditio et tumultus increaseret*”; în fr. (BJ): „*La communauté s'attroupait contre Moïse*; „*Și fu cînd mușca șarpele pre om*”, în BB (Nm., 21, 9; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Deaca mușca șarpele pre om*”), după gr. καὶ ἐγένετο ὅταν ἔδοκνεν ὄφεις ἀνθρώπων.

6.4.3. A treia construcție perifrastică de imperfect constă dintr-un alt mod de transpunere în românește a gr. ἐγένετο. Ea este formată din imperfectul verbului *a se face* + gerunziul verbului de conjugat: „*Și norul Domnului să făcea umbrind zioa preste ei*”, în BB (Nm., 10, 34; în ms. 45: „*Să fêce umbrind*”), după gr. καὶ ἡ νεφέλη κυρίου ἐγένετο σκιαζουσα ἐπ'αὐτοῖς ἡμέρας (vb. σκιαζῶ, viit. -άσω 'couvrir d'ombre', 'ombrager').

6.4.4. A patra construcție perifrastică de imperfect este alcătuită din imperfectul verbului *a fi*, urmat de *de* + imperfectul verbului respectiv: „*Iar norul Domnului era preste dînșii de-i umbrii zioa*”. Vezi paragraful precedent. Pentru imperfect, vezi ST. L. FAC., p. 77-78, II.6.4.0.; ST. L. EX., p. 22, II.6.4.1.-6.4.2.; ST. L. LV., p. 12, II.6.4.0., a.2.).

6.5.0. Perfectul simplu. Consemnăm cîteva forme: (se) *spăreard* (pers. a III-a pl.), în ms. 4 389 (Nm., 14, 2; cuvîntul este adăugat pe margine, de aceeași mînă); *scoaset* (pers. a II-a, pl.) 'scoaserăți', în: „*Că ce ne scoaset den Țara Eghiptului să murim în pustie?*”, în ms. 4 389 (Nm., 21, 5); *adusem* (pers. I. pl.) 'aduserăm', în: „*Că ce adusem aminte de pēstele care mîncam în Țara Eghiptului*”, în ms. 4 389 (Nm., 11, 5; în BB și în ms. 45: „*Ne-am adus aminte*”); *nemernicim* (pers. I. pl.) 'nemernicirăm', în: „*Și pogorîră părinții noștri la Eghipt și nemernicim la Eghipt zile multe*”, în BB și în ms. 45 (Nm., 20, 15; în ms. 4 389: „*Am lăcuit...vrême multă*”).

6.5.1. Pentru transpunerea în românește a gr. ἐγένετο (vezi mai sus, sub 6.4.2.), se recurge, adesea, la forma de persoana a III-a singular a

verbului *a fi*; sensul este 'a se petrece', 'a se întîmpla', 'a avea loc', 'a se face': „*Și fu întru al doilea an*”, în BB (Nm., 10, 11; la fel în ms. 45 și în ms. 4 389); în gr. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ δευτέρῳ; „*Și fu norodul la Asiroth*”, în BB (Nm., 11, 35; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Și fură oamenii*”); în gr. καὶ ἐγένετο ὁ λαὸς ἐν Ἀσειρώθ; „*Și fu a doua zi*”, în BB (Nm., 17, 8; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Iar cînd fu dimineață*”), după gr. καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον (adv. ἐπαύριον 'le lendemain'); „*Și fu dimineața*”, în BB (Nm., 22, 41; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Iar cînd fu dimineața*”), după gr. καὶ ἐγενήθη πρῶτ; „*Și fu după rană*”, în BB (Nm., 26, 1; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Iară după ucidere*”), după gr. καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν πληγὴν [(τῆ) πληγῆ, -ῆς 'coup', 'blesure', 'plaie']; „*Și fu înjumătățirea adunării*”, în BB (Nm., 31, 43; în ms. 45: „*Și fu giunătățirea*”; în ms. 4 389: „*Fu jumătățirea*”), după gr. καὶ ἐγένετο τὸ ἡμίσεισμα [(τὸ) ἡμίσεισμα, -ατος 'moitié d'une chose'].

În ms. 4 389, apar, în exemplele citate, uneori, poziții temporale sau complemente circumstanțiale de timp. În aceste cazuri, traducătorul a putut avea ca model versiunea slavonă.

6.5.2. Uneori, gr. ἐγένετο este tradus prin perfectul simplu al verbului *a se face*, persoana a III-a, singular, forma arhaică *se fêce*, prin persoana a III-a, plural, forma arhaică *se fêceră*, sau prin formele mai noi *se făcu*, respectiv *se făcură*: „*Și să fêce preste el duh a lui Dumnedzdu*”, în ms. 45 (Nm., 24, 2; în BB: „*Să făcu*”; în ms. 4 389: „*Fu duhul...spre dînsul*”), după gr. καὶ ἐγένετο ἐπ'αὐτῷ πνεῦμα Θεοῦ; „*Și să fêce rana întru adunarea Domnului*”, în ms. 45 (Nm., 31, 16; în BB „*Să făcu rana*”; în ms. 4 389: „*Au fost rană*”), după gr. καὶ ἐγένετο ἡ πληγῆ; „*Și să fêce îngiumătățirea*”, în ms. 45 (31, 36; în BB: „*Se făcu înjumătățirea*”; în ms. 4 389: „*Se făcu jumătate*”), după gr. καὶ ἐγένετο τὸ ἡμίσεισμα; „*Și să fêceră fiii lui Ruvim*”, în ms. 45 (Nm., 1, 20; în BB: „*Să făcură*”; în ms. 4 389: „*Și fură*”), după gr. καὶ ἐγένετο viol Πουβήν; „*Și să fêceră toate cêle dentăi născute*”, în ms. 45 (Nm., 3, 43; în BB: „*Și să făcură*”, în ms. 4 389: „*Și fură*”), după gr. καὶ ἐγένετο πάντα τὰ πρωτότοκα; „*Și să făcu socoteala lor*”, în BB (Nm., 4, 37; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Și fu după socoteala lor*”; la fel și în Nm., 4, 37, 41), după gr. καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν; „*Și să făcu în care zi săvîrși Moisi ca să rădice cortul*”, în BB (Nm., 7, 1; în ms. 45: „*Să făcu întru care dzi*”; în ms. 4 389: „*Și fu*”), după gr. καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ συνετέλεσε Μωϋσῆς ὥστε ἀναστῆσαι τὴν σκηνὴν; „*Și să făcu prisoseală robimei*”, în BB (Nm., 31, 32; în ms. 45, la fel, dar, în loc de *prisoseală*, apare *prisosire*; în ms. 4 389: „*Și fu după socoteala robiei*”), după gr. καὶ ἐγενήθη τὸ πλεόνασμα τῆς προνομῆς [(τὸ) πλεόνασμα, -ατος 'excès, ce qui reste en trop'; (τῆ) προνομῆ, -ῆς 'action d'aller au fourage ou de fourager, de butiner, de piller']; „*Să făcură cei socotiți 8 580*”, în ms. 45 (Nm., 4, 49; la fel în BB; în ms. 4 389: „*Fu toată socoteala*”), după gr. ἐγενήθησαν οἱ ἐπισκομμένοι; „*Și să făcură...să făcură muieri fiilor lui Iosif*”, în BB (Nm., 36, 11; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Și fură...mieri*”), după gr. καὶ ἐγένοντο...ἐγενήθησαν γηναῖκες.

6.6.0. Mai-mult-ca-perfectul. Menționăm construcția perifrastică alcătuită din perfectul compus al verbului *a fi* + participiul trecut al verbului respectiv: „*Au fost început surparea*, în ms. 45 (Nm., 16, 47); „*Osteneala carea au fost sosit pre noi*, în ms. 4 389 (Nm., 20, 14).

6.7.0. Viitorul I. Auxiliarul de viitor are aceeași formă cu verbul predicativ, astfel că va însemna și 'vrea', iar *veș* are și valoare de 'vreți': „*Nu va Valaam să meargă cu noi*“, în BB (Nm., 22, 14; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*N-au vrut*“); „*Voi veș să șadeș aici?*“, în ms. 4 389 (Nm., 32, 6; și în vers. 14: „*Veș să o mai adaogef*“).

6.7.1. Inversarea poziției auxiliarului de viitor, întâlnită mai des în textele din secolul precedent (O. Densusianu, *ILR*, II, p. 144–145, 156, 158), poate fi ilustrată cu exemple și din textele studiate aici: „*Da-le-veș*“, în ms. 45 (Nm., 35, 7); „*Faceș-vom fie*“, în BB (Nm., 10, 32); „*Arăta-i-vor*“, în ms. 45 (Nm., 24, 17; în BB: „*Arăta-voiu*“, *ibid.*).

6.7.2. Forme perifrastice de viitor I. O primă formă este alcătuită din viitorul verbului *a fi* + gerunziul verbului de conjugat. Construcția este calchiată din limba greacă. Exemple: *vor fi păscind* (= vor paște; în cazul dat: 'vor fi nomazi'), în: „*Iară fiii voștri vor fi păscind în pustiu 40 de ani*“, BB (Nm., 14, 33; în ms. 45: „*Vor fi păscindu*“; în ms. 4 389: „*Se vor paște*“), după gr. *Οἱ δὲ υἱοὶ ὑμῶν ἔσονται νεμόμενοι* (ἔσονται este viitorul persoana a III-a plural, de la verbul εἶμι 'être'; vb. νέμω, viit. νεμῶ sau νεμήσω, aor. ἐνεμία, perf. νενέμηκα, perf. pra. νενέμημαι, aor. pas. ἐνεμήθην are și sensul 'faire paître'; 'mettre en pâture'); în fr. (BJ): „*Vos fils seron nomades*“; în lat.: „*Filii vestri erunt vagi in deserto*“; în germ.: „*Eure Sohne sollen vierzig Jahre lang in dieser Wüste hinfallen*“; *va fi murind* (= va muri), în: „*Nici la un suflet care va fi murind să nu se ducă*“, în ms. 4 389 (Nm., 6, 6); *va fi stînd* (= va sta), în: „*Iar de va fi norul stînd pre cort*“, în ms. 4 389 (Nm., 9, 22). În cazul ultimelor două exemple, nu există în greacă o construcție perifrastică alcătuită din εἶμι + gerunziul.

6.7.3. O a doua formă perifrastică de viitor I este alcătuită din viitorul verbului *a fi*, urmat de adverbul *cînd* + viitorul verbului de conjugat. Ca structură, ea se aseamănă cu construcția perifrastică de imperfect indicativ, de sub 6.4.2. (vezi mai sus, p. 11). Exemple: „*Și va fi cînd va acoperi norul*“, în BB (Nm., 9, 20; la fel în ms. 45 și în ms. 4 389), după gr. καὶ ἔσται ὅταν σκεπάσῃ ἢ νεφέλη (adv. ὅταν 'quand', 'lorsque'; vb. σκεπάω, viit. -άσω 'abriter, mettre à l'abri; 'couvrir', 'envelopper'); „*Și va fi cînd veși mînca voi den pîinile pămîntului*“, în BB (Nm., 15, 17; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „[Cînd] *veș mînca pîinea*“, în vers. 18), după gr. καὶ ἔσται ὅταν ἔσθητε ὑμεῖς ἀπὸ τῶν ἄρτων τῆς γῆς (vb. ἐσθίω, viit. ἔδομαι sau ἀγόμομαι 'manger'); „*Și va fi cînd să va face norul*“, în BB (Nm., 9, 21; la fel în ms. 45), după gr. καὶ ἔσται ὅταν γένηται ἢ νεφέλη.

6.7.4. O a treia construcție perifrastică de viitor I este alcătuită din viitorul verbului *a fi*, urmat de conjuncția condițională *de* + viitorul verbului de conjugat: „*Și va fi de va fi pîngărită...*, *și va intra într-însa apa muștrării cea blestemată*“, în BB (Nm., 5, 27; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*De va fi pîngărită...*“), după modelul grecesc, preluat în mod servil de Nicolae Milescu și de diortositorii BB (dar nu și de traducătorul ms. 4 389): καὶ ἔσται ἐάν μὲν ᾖ μεμιασμένη...καὶ εἰσελεύσεται εἰς αὐτὴν τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τὸ ἐπικαταρόμενον [conjuncția condițională ἐάν 'si', 'dans le cas où'; tradusă în românește prin *de*, este așezată după forma de viitor ἔσται 'va fi'; ᾖ este conjunctivul prezent, persoana a III-a singular a verbului εἶμι; vb. μιάνω, -ανῶ, aor. ἐμίανω, perf. pas. μεμίασμαι 'sailir', 'souiller'; fig. 'polluer', 'profaner'; de remarcat preluarea tipului grecesc de construcție condițională cu καὶ pleonastic, așezat la începutul propoziției principale (model preluat, probabil, în grecește din ebraică), pentru care vezi și ST. L. LV., p. 14, II.9.7.1.]; „*Și va fi de vei merge cu noi...*, *faceș-vom fie bine*“, în BB (Nm., 10, 32; în ms. 45 „...*îți vom face fie...*“; în ms. 4 389: „*De vei merge cu noi...*, *vom face*“), după gr. καὶ ἔσται ἐάν πορευθῆς μεθ' ἡμῶν...εὖ σε ποιήσομεν; „*Și va fi de va mușca șarpele pre om*“, în BB (Nm., 21, 8; la fel în ms. 45 și în ms. 4 389), după gr. καὶ ἔσται ἐάν δάκη ὁ ὄφις ἄνθρωπον (vb. δάκνω 'mordre').

6.8.0. Viitorul al II-lea este prezent în ms. 4 389, în exemple ca: „*Ne vei fi dat*“ (Nm., 16, 14; forma este adăugată pe margine, de aceeași mînă, pentru: „*Ne-ai dat*“, din text); „*Ne vei fi dus*“ (*ibid.*; pe margine, de aceeași mînă, pentru: „*Ne-ai dus*“, din text); „*Vei fi scos ochii*“ (*ibid.*, pe margine, de aceeași mînă, pentru: „*Ai scos ochii*“, din text); „*Nu mă va fi trimis*“ (Nm., 16, 29); „*De nu se va fi culcat*“ (Nm., 5, 19); „*De vei fi călcat*“ (Nm., 4, 20); „*Te vei fi spurcat*“ (Nm., 4, 20); „*Va fi dat...patul*“ (Nm., 5, 20).

6.9.0. Conjunctivul prezent. Pot fi semnalate cîteva forme speciale de conjunctiv prezent, persoana a III-a, singular și plural: „*Să se (să) adaugă*“, în ms. 4 389 (Nm., 18, 4; 20, 24), în BB (Nm., 18, 2; 20, 24), în ms. 45 (Nm., 20, 24); „*Să se (să) omoardă*“, în BB (Nm., 15, 33; 35, 16, 17, 21, 21), în ms. 45 (Nm., 35, 16, 21, 21); varianta cu *-e* (*să s-ă omoare*) este atestată o singură dată în ms. 45 (Nm., 35, 17); „*Să ucig*“, în BB și în ms. 45 (Nm., 22, 6); „*Să ucigă*“, în BB și în ms. 45 (Nm., 14, 10), precum și în ms. 4 389 (Nm., 15, 35; 35, 19, 19, 22).

6.9.1. Morfemul de conjunctiv să este substituit, uneori, prin conjuncția *și*, după modelul grecesc: „*Și dea fie pace!*“, în BB (Nm., 6, 26; în ms. 45: „*Și-ți dea fie pace!*“; în ms. 4 389: „*Și să-ți dea pace!*“), după gr. καὶ δὴ σοι εἰρήνην [(τὴ) εἰρήνη, -ης 'paix']; „*Zi și facă fiii lui Israil Paștele*“, în BB (Nm., 9, 2; la fel în ms. 45, cu diferența că aici apare varianta cu africată sonoră *dz*: „*Dzi...*“; în ms. 4 389: „*Zi...să facă*“), după gr. εἶπον, καὶ ποιείτωσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ

Πάσχα; „Și gonească pre tot stricatul afară den tabără“, în BB (Nm., 5, 2; la fel în ms. 45; dar în ms. 4 389, apare forma corectă românească: „Să gonească“), după gr. καὶ ἐξαποστελάτωσαν...πάντα λεπρόν (vb. ἐξαποστέλλω 'envoyer', 'renvoyer', 'faire partir'; „Și răsipească-se vrăjmașii tăi“, în BB (Nm., 10, 35; în ms. 45: „Și s'ă răschire neprietenii tăi“; în ms. 4 389: „Să se răsipească“), după gr. καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροί σου [vb. διασκορπίζω 'disperser', 'eparpiller', 'dissiper'; (ὁ) ἐχθρός, -οῦ 'ennemi']. Vezi ST. L. FAC., p. 79, II.6.9.1.; ST. L. EX., p. 24, II.6.9.1.; ST. L. LV., p. 13, II.6.8.3.

6.9.2. Morfemul de conjunctiv se, în loc de *să*, apare în: „Se-l grădiești“, în BB (Nm., 22, 35; în ms. 45 și în ms. 4 389: „Să“). Avem a face cu o trăsătură arhaică a textului BB, căci forma *se* a cunoscut o mare circulație în secolul precedent (O. Densusianu, *ILR*, II, p. 59, 185).

6.9.3. Conjunctivul perfect. Auxiliarul de la acest mod și timp păstrează încă formele flexionare, după număr și persoană, în exemple ca: „Să fiu făcut“, în ms. 4 389 (Nm., 22, 30); „Să fie abătut“, în BB (Nm., 22, 33; la fel în ms. 45); „Să fim perit“, în BB și în ms. 45 (Nm., 20, 3; în ms. 45: „Să him“); „Să fim murit“, în ms. 4 389 (Nm., 14, 3; 20, 3); „Să mă fiț sfințit“, în ms. 4 389 (Nm., 20, 12). Vezi ST. L. FAC., p. 79–80, II.6.9.2.; ST. L. EX., p. 24, II.6.9.3.

6.10.0. Condiționalul-optativ. Auxiliarul de condițional-optativ, prezent și perfect, este, la persoana a III-a singular și plural, *ară*: „Ară fi fost“, în ms. 4 389 (Nm., 20, 3); „Ară linge“, în ms. 4 389 (Nm., 22, 4); „De nu se-ară fi dat“, în ms. 4 389 (Nm., 22, 33); „De nu mi-i ară da“, în ms. 4 389 (Nm., 24, 13). În ms. 45, a fost consemnată și varianta *are*, mai apropiată de etimon: „Are linge“ (Nm., 22, 4; în BB: „Ar alége“); „Are rădica“ (Nm., 11, 12). Tot în ms. 45, a fost întâlnită, o singură dată, varianta de auxiliar, persoana I, singular, *ași*, în loc de *aș*: „De ași fi avut sabie“. Prezența lui *-i* este motivată etimologic. Forma cunoaște numeroase atestări în texte din secolul al XVI-lea. În ms. 45, s-ar putea invoca și preferința traducătorului, Nicolae Milescu, pentru scrierea (și rostirea) muiată a șuierătoarelor *ș* și *j*, ilustrată cu zeci de exemple în studiul de față și în cele trei precedente. De asemenea, o intervenție a copistului Dumitru din Câmpulung, în vorbirea căruia șuierătoarele erau, probabil, muiate, nu este exclusă.

6.10.1. Condiționalul-optativ perfect. Alături de forma normală (*să, de*) *am fi murit*, din BB și din ms. 45 (Nm., 14, 3), se întâlnește, mai rar, și construcția alcătuită din perfectul compus al verbului *a vrea* + participiul trecut al verbului de conjugat: „Vrut-am fi murit“, în ms. 45 (Nm., 14, 3). Forma aceasta este semnalată și în secolul precedent: „Am vrut fi zis“ 'aș fi zis' (O. Densusianu, *ILR*, II, p. 148). Diortositorii bucureșteni ai BB, plecând de la forma din ms. 45, au transformat-o, înlocuind infinitivul scurt, *fi*, prin cel lung, *fire*, iar în locul participiului, *murit*, punând conjunctivul, *să murim*, pentru o mai bună marcare a

persoanei și a numărului: „Fire-am vrut să murim în pământul Eghiptului“ (*ibid.*; în ms. 4 389: „Mai bine era noao să fim murit“). Modelul grecesc are: ὄφελον ἀπεθάνομεν ἐν γῆ Αἰγύπτου (ὄφελον este aor. 2 al vb. ὀφείλω 'devoir', 'être débiteur'; 'être obligé', folosit în formulele de dorință; vb. ἀποθνήσκω, viit. θανούμαι 'mourir'). Vezi mai jos, p. 31, IV.2.1.34., *folos*.

6.11.0. Imperativul. Consemnăm unele forme deosebite de imperativ: „Bleastădmă!“, în BB (Nm., 22, 6, 17; în ms. 45: „Blastămi!“; în ms. 4 389: „Vino de-m bleastădmă!“; „Dea-se noao!“), în BB (Nm., 32, 5; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „Să dai noao!“; „Dea-ți Domnul în blestem!“), în BB (Nm., 5, 21; în ms. 45: „Dea-te!“; în ms. 4 389: „Să te dea!“; „Ia-mblă!“), în ms. 45 (Nm., 10, 29; pe margine, de aceeași mână: „Vino!“); în BB: „Vino!“; în ms. 4 389: „Pasă!“; „Și acum ia-mblă blastădmă“, în ms. 45 (Nm., 22, 6; pe margine, de aceeași mână: „Vino de“; în BB și în ms. 4 389: „Vino!“); „Ia-mblă și blastădm-mi!“), în ms. 45 (Nm., 22, 17; în BB: „Vino de“; în ms. 4 389: „Vino de-m“); „Ia-mblă!“), în ms. 45 (Nm., 23, 7, 7, 13; în BB și în ms. 4 389: „Vino!“); „Ia blăm!“), în ms. 45 (Nm., 23, 27; în BB: „Vino!“; în ms. 4 389: „Pasă!“); „Ia-mblăm!“), în ms. 45 (Nm., 23, 13; în BB: „Mai vino!“; în ms. 4 389: „Mai blăm!“; „Ia-mblăm!“), în ms. 45 (Nm., 24, 14; în BB și în ms. 4 389: „Vino!“) [pentru originea acestor forme, vezi ST. L. FAC., p. 80, II.6.11.0.; 6.11.1.; ST. L. EX., p. 24, II.6.11.1.; alte atestări ale formei verbale *ia-mblă*, care nu-s mai vechi de anii 1672–1689, pot fi văzute în lucrarea lui Doru Mihăescu, *Cronografele românești (Cu privire specială asupra tipului Danovici)* II, în *Memoriile Secției de științe filologice, literatură și arte*, Seria IV, tomul II, Editura Academiei Române, București, 1979–1980, p. 152]; „Înalți-să!“), în ms. 45 (Nm., 14, 17; în BB: „Înalțe-se!“; în ms. 4 389: „Să se înalțe!“; „Mîneț!“), în ms. 4 389 (Nm., 22, 8); „Pasă!“), în BB (Nm., 22, 35; la fel în ms. 45 și în ms. 4 389; în ultimul text, forma mai apare și în: 10, 29; 23, 27; 24, 11); „Stăi!“), în toate cele trei texte (Nm., 23, 3; vezi ST. L. EX., p. 24, II.6.11.0.).

6.12.0. Infinitivul. Sub influența textului grecesc, pe care Nicolae Milescu și diortositorii BB, frații Greceanu, l-au urmat în mod cât se poate de servil, se întâlnesc în ms. 45 și în BB numeroase exemple cu construcții infinitivale, echivalente celor din limba greacă, în locul cărora apar, de multe ori, în ms. 4 389 forme de la conjunctiv sau de la alte moduri și timpuri. Astfel, în BB și în ms. 45, apare construcția infinitivală în: „Nu am trimis cătră tine a te chema“ (Nm., 22, 37), pe când în ms. 4 389 este folosită o formă de conjunctiv: „...să te chême“ (*ibid.*) (în gr.: οὐκ ἀπέστειλα καλέσαι σε; vb. ἀποστέλλω, viit. -στέλω 'envoyer'; καλέω, -ῶ, viit. καλέσω 'appeler', 'faire venir', 'convoquer'). Alte exemple: în BB și în ms. 45, construcția infinitivală: „De unde mie carne a da la tot nărodul acesta?“ (Nm., 11, 13), pe când în ms. 4 389 apare conjunctivul: „Dar de unde iaste mie carne să dau acestor oameni tuturor?“ (*ibid.*) (în gr.: πόθεν μοι κρέα δοῦναι παντὶ λαῷ τούτῳ; πόθεν adv. interog. 'd'où?', 'comment, par quel

moyen?'; δοῦναι este infinitivul aor. 2, act., de la vb. δίδωμι 'donner'); în BB și în ms. 45, construcția cu infinitivul: „Pentru că ce noao a ieși den Eghipet?” (Nm., 11, 20), față de construcția cu perfectul compus din ms. 4 389: „Că ce am ieșit den Eghipet?” (în gr.: ἵνατι ἡμῖν ἐξελεθεῖν ἐξ Αἰγύπτου; vb. ἐξελετεῖν este infinitivul aor. de la vb. ἐξέρχομαι 'sortir', 's'en aller', 'passer d'un lieu à un autre'); în BB și în ms. 45, construcția infinitivală: „Mai bine este noao a ne întoarce la Eghipet” (Nm., 14, 3; în ms. 45: „...iaste...Eghiptu”), față de construcția cu conjunctivul din ms. 4 389: „Să ne întoarcem” (*ibid.*) (în gr.: βέλτιον ἡμῖν ἐστὶν ἀποστραφῆναι εἰς Αἰγύπτου; (βέλτιον, formă de neutru a adj. βελτίων, -ων, -ον, folosită ca adv., cu sensul 'mieux'; βέλτιον ἐστί 'il vaut mieux'; vb. ἀποστρέφω, pasiv -στραφῆναι 'detourner', 'drehen', 'wenden'; 'sich drehen'); în BB și în ms. 45, construcția cu infinitivul: „Și vor fi cetățile lor a lăcui” (Nm., 35, 3), față de construcția cu conjunctivul din ms. 4 389: „Să aibă ei cetăți să lăcuiască” (*ibid.*) (în gr.: καὶ ἔσονται οἱ πόλεις αὐτῶν κατοικεῖν; vb. κατοικέω, -ῶ 'habiter'; 's'établir ou se loger dans'); în BB și în ms. 45, construcțiile cu infinitivul: „Tot cela ce intra a posluși și a face lucrurile întru cortul mărturie” (Nm., 4, 40; în ms. 45: „...întră...”), față de construcțiile cu conjunctivul din ms. 4 389: „...va intra să slujască și să facă lucruri...” (*ibid.*) (în gr.: πῶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου); în BB și în ms. 45, construcția cu infinitivul: „Nu voi putea eu singur a purta norodul acesta” (Nm., 11, 14), față de construcția cu conjunctivul din ms. 4 389: „Nu poci eu singur să port acest nărod” (*ibid.*) (în gr.: οὐ δυνήσομαι ἐγὼ μόνος φέρειν τὴν λαὸν τούτων (vb. δύνωμαι, viit. δυνήσομαι 'pouvoir', 'être capable de'; φέρειν este infinitivul verbului φέρω 'porter').

6.13.0. Verbe auxiliare. Persoana a III-a singular, prezent indicativ, a verbului a fi, anume iaste (ἔστω, ἄστω), se întilnește în nenumărate ocurențe în toate cele trei texte studiate. Într-un singur caz, apare forma este (ἔστω), cu trecerea diftongului ja la e-, în poziție -e: „Mai bine este noao a ne întoarce la Eghipet”, în BB (Nm., 14, 3; în ms. 45: „ἄστω”; în ms. 4 389: „ἔστω”). Inovația se va răspîndi mai târziu în limba literară.

7. ADVERBUL

7.1.0. Adverbul acii este atestat în ms. 45: „Stați acii” (Nm., 9, 8) și în ms. 4 389: „Acii vor muri” (Nm., 14, 35). Varianta cu -a se întilnește în BB: „Stați acii” (Nm., 9, 8). Pentru acest adverb, vezi ST. L. FAC., p. 81, II.7.1.0.-7.1.2.; ST. L. EX., p. 25, II.7.1.0.

7.2.0. Adverbul acoleá este prezent în ms. 4 389: „Staț acoleá” (Nm., 9, 8); „Sufletele care sînt acoleá” (Nm., 19, 18).

7.3.0. Adverbul acmu (< lat. *eccu[m] - mó[do]) se întilnește o singură dată în ms. 45: „Arăta-i vor lui și nu acmu” (Nm., 24, 17; în BB: „Acum”). În

același text, este atestată și varianta amu, care provine din acmu: „Și amu au fostu început surparea întru nărodu” (Nm., 16, 47). Pentru aceste forme, vezi ST. L. FAC., p. 81, II.7.2.0.

7.4.0. Adverbul (ca) atocma (cu) 'chiar ca', 'la fel ca', variantă a lui tocma(i), este semnalat în ms. 45: „Să nu să facă ca atocma cu moartea” (Nm., 12, 12; în BB: „Ca tocma cu”; în ms. 4 389: „Ca o moartă”). Folosirea lui atocma de către Nicolae Milescu constituie o soluție pentru redarea gr. ἴσων, din: ὅσαυτ ἴσων θανάτω (ἴσος, -α, -οῦ 'égal', 'pareil').

7.5.0. Adverbul interogativ au doară? 'oare?' se întilnește în exemple ca: „Au doară eu am zămisliț în pîntece pre tot nărodul acesta?” în BB (Nm., 11, 12; la fel în ms. 45 și în ms. 4 389); „Au doară va fi pre toț mânia Domnului?” în ms. 4 389 (Nm., 16, 22); „Au doară nu te-aș fi putut cinsti?” în ms. 4 389 (Nm., 22, 37); „Au doară n-au făcut părinții voștri așa?” în ms. 4 389 (Nm., 32, 8). Adv. interog. mai apare în BB (Nm., 11, 23; 12, 2; 22, 30) și în ms. 45 (Nm., 11, 12, 23; 22, 30). Vezi mai jos, sub 7.9.0.; vezi și ST. L. FAC., p. 81, II.7.4.0.; ST. L. EX., p. 25, II.7.7.0.

7.6.0. Adverbul ba este atestat în BB și în ms. 45 (Nm., 13, 21; 22, 30), precum și în ms. 4 389 (Nm., 10, 30).

7.7.0. Adverbul cîndai 'posibil', 'poate' este prezent în BB: „Și voi merge, cîndai mi se va arăta Dumnezău” (Nm., 23, 3; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „Doară”).

7.8.0. Adverbul curînd 'îndată', 'nu peste mult timp', 'degrabă' este semnalat în ms. 4 389: „Și du curînd în strînsură [= tabără]” (Nm., 16, 46; în BB: „Degrab”; în ms. 45: „De sirgu”).

7.9.0. Adverbul dară (= doară), cu sensul 1. 'oare', este prezent în propoziții interogative, din ms. 4 389: „Dară de unde iaste mie carne să dau acestor oameni?” (Nm., 11, 13); „Dară nu sînt eu măgdreața ta?” (Nm., 22, 30); „Dară mai nainte n-ai trimis să te chême?” (Nm., 22, 37); „Dară în ce chip voi blestema?” (Nm., 23, 8); „Dară nu fi-am spus...că cuvîntul...acela voi face?” (Nm., 23, 26); „Dară n-am grăit eu solilor tăi?” (Nm., 24, 12). Această valoare de 'oare' a rezultat prin confuzia dintre adv. dară (< lat. de vero) cu adv. doară, din au doară? (< lat. de *volat [= velū], după H. Tiktin², DRG., s.v.), sau < de + oară (< hora 'fois', după CDDE, nr. 1 270). Confuzia dintre doară și dară 'oare' este atestată și în secolul al XVI-lea (vezi O. Densusianu, ILR, II, p. 166). Pentru au doară, vezi mai sus, sub 7.5.0.

Sensul 2. al adv. dară este 'așadar', 'prin urmare' (probabil < lat. de vero). Situat în interiorul propoziției, el este prezent în exemple ca: „Acum, dară, mai bine, este noao a ne întoarce în Eghipet”, în BB (Nm., 14, 3; la fel în ms. 45); „Roagă-te, dară, cătră Domnul”, în BB (Nm., 21, 7; la fel în ms. 45); „Acum, dară, fugi la locul tău!”, în BB (Nm., 24, 11; la fel în ms. 45); „Nu să stingă, dară, numele părintelui nostru!”, în BB (Nm.,

27, 4; la fel în ms. 45). Remarcabil este faptul că în versetele echivalente din ms. 4 389 acest *dară*, din interiorul propoziției, lipsește. Dar la fel de semnificativă este apariția exact în aceleași locuri din textul grecesc a conjuncției οὐν 'donc', 'par conséquent' (în Nm., 14, 3; 21, 7; 24, 11) și δὴ 'cert', 'donc', 'enfin' (Nm., 27, 4), fapt care ne determină să admitem o influență, și în această privință, a originalului grecesc asupra lui Nicolae Milescu și asupra fraților Greceanu.

7.10.0. Adverbul *doară* 'poate că', 'în speranța că' (pentru etimologie, vezi paragraful precedent) se întâlnește în ms. 4 389: „*Doară de-i vom putea birui și să-i gonesc din țară*” (Nm., 22, 6); „*Doară mi se va arăta Dumnezeu întru întâmpinare*” (Nm., 23, 3). Confuzia semnalată în paragraful precedent între adv. *doară* și adv. *dară* se întâlnește într-un pasaj în care *dară* are valoare 'poate că', 'în speranța că', întocmai ca *doară*: „*Ce acum vino de mi-i blestemă, dară de-i voi putea bate cu blestemul*”, în ms. 4 389 (Nm., 22, 11).

7.11.0. Adverbul *de-acii* 'apoi', 'după aceea' cunoaște în ms. 4 389 un număr de aproximativ 10 ocurențe în cartea *Numerii* (Nm., 6, 20; 9, 17; 11, 25; 16, 29; 18, 5; 19, 7; 22, 25; 30, 7). El a fost întâlnit și în ms. 45 (Nm., 11, 25; în acest din urmă text și: „*De-acia*” (Nm., 8, 25).

7.12.0. Adverbul *decindea*, cu *-a*, însemnând 'de cealaltă parte', 'dincolo de', este prezent în BB, în exemple ca: „*Cea decindea în pustie*” (Nm., 21, 11); „*Decindea de Arnon*” (Nm., 21, 13); „*Muntele cel decindea de muntele Navaran*” (Nm., 27, 12); „*Decindea de Iordan*” (Nm., 32, 19, 19, 32; 34, 15; 35, 14); „*Decindea dintre hotarale Moav*” (Nm., 33, 44). În toate locurile menționate, textul ms. 45 are forma fără *-a*, *decinde*. Cuvântul lipsește în ms. 4 389, unde se folosește expresia „*De ceea parte de*” (Nm., 21, 11, 13; 27, 12; 33, 44; 35, 14), în opoziție cu „*De ceasta parte*” (Nm., 32, 19, 32).

7.13.0. Adverbul *degrab* 'iute', 'repede', 'la repezeală' este atestat în BB: „*Și du degrab la tabără*” (Nm., 16, 46; în ms. 45: „*De sîrgu*”; în ms. 4 389: „*Curînd*”).

7.14.0. Adverbul *dencoace* 'în partea aceasta (dinspre vorbitor)' se întâlnește în BB: „*Cale de o zi dencoace și cale de o zi dencoleă*” (Nm., 11, 31; la fel în ms. 45 și în ms. 4 389; în ultimul caz, în loc de *dencoleă*, apare: „*De ceea parte*”); „*Gard dencoace și gard dencoleă*”, în BB (Nm., 22, 24; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Gard și dencoace și den ceea parte*”).

7.15.0. Adverbul *fără numai* 'decît', 'în afară de' este prezent în BB (Nm., 13, 28; 14, 23, 30; 18, 3, 15; 22, 35; 26, 33; 31, 23). În aceleași locuri din BB, ms. 45 are varianta *făr-numai*. Adverbul apare și în ms. 4 389: „*Fără numai*” (Nm., 14, 30; 18, 3; 31, 22).

7.16.0. Adverbul *încă* este întrebuițat, uneori, pleonastic, sub influența textului grecesc, care are ἔτι, cu sensurile 'encore'; 'de plus', 'avantaj'; 'une autre fois', 'plus tard', în BB: „*Și nu va mai fi încă mînie*

întru fiii lui Israil” (Nm., 18, 5; la fel în ms. 45), după gr. καὶ οὐκ ἔστι ἐτι θυμὸς ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. Un exemplu asemănător se găsește în BB, Nm., 18, 22 (la fel și în ms. 45). Vezi pentru acest fenomen ST. L. FAC., p. 82, II.7.12.0.; ST. L. EX., p. 26, II.7.31.0.

7.17.0. Adverbul *întru* 'în mijlocul' (< lat. *intro*) este atestat în toate cele trei texte, într-un exemplu ca: „*Vei fi întru noi bătrîn*” (Nm., 10, 31; în ms. 4 389, în loc de *bătrîn*, apare „*Hatman*”).

8. PREPOZIȚIA

8.1.0. Prepoziția *a* (< lat. *ad*) este prezentă în construcții cu valoare de genitiv-dativ: „*Se arătă slava Domnului a toată adunarea*”, în ms. 4 389 (Nm., 16, 19; în BB și în ms. 45: „*La*”); „*Dumnezeulu...a tot trupul*”, în toate cele trei texte (Nm., 16, 22); „*Porâncește a tot nărodul*”, în ms. 4 389 (Nm., 16, 24); „*Și să împărțiș prada...a toată tabăra*”, în ms. 4 389 (Nm., 31, 27); „*Și dăde...a jumătate de seminția Manásiei*”, în ms. 4 389 (Nm., 32, 33). Cu valoare de 'la': „*Va stăpîni a limbi multe*”, în BB (Nm., 24, 7; la fel în ms. 45). Prepoziția *a* apare în construcții stereotipe, de tipul *a mînd*: „*Cu piatră de a mînd*”, în BB (Nm., 35, 17; la fel în ms. 45); „*Pre a nume să socotiți pre înșii*”, în ms. 45 (Nm., 4, 33; în BB: „*Pre nume*”; în ms. 4 389: „*După numele lor*”); „*Le ia numărul lor pre a nume*”, în ms. 45 (Nm., 3, 40; în BB: „*Den nume*”). Vezi ST. L. FAC., p. 71, II.1.4.4.; ST. L. LV., p. 14, II.8.1.0.

8.2.0. Locuțiunea prepozițională *afară den* 'cu excepția', 'exceptînd' este atestată în BB: „*Afară den bărbatul tău*” (Nm., 5, 20; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Fără de*”); „*Afară den berbêcele rugii*”, în BB (Nm., 5, 8; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Dennafară de*”).

8.3.0. Prepoziția *dentre*, cu sensul 'din mijlocul', 'din interiorul', se întâlnește în ms. 4 389: „*Ca să nu piêie numele tădne-nostru dintre nărodul lui*” (Nm., 27, 3; în BB și în ms. 45: „*Den mijlocul norodului*”, respectiv *nărodului*, în ms. 45); „*Peri-va sufletul acela dintre adunare*” (Nm., 19, 20; în BB și în ms. 45: „*Din mijlocul adunării*”). Sensul menționat al prepoziției *dentre* a putut rezulta din confuzia dintre prep. *între* (< lat. *inter*) cu adv. *întru* 'în mijlocul' (< adv. lat. *intro* 'id.') și cu prep. *dentre* (< *den* + *între*). Pentru alte detalii, vezi ST. L. FAC., p. 82, II.8.1.0.; ST. L. EX., p. 26–27, II.8.2.0.

8.4.0. Prepoziția *dupre* (< *dă* + *pre*, contaminat cu *după* < lat. *de post*) cunoaște 4 ocurențe în BB (Nm., 8, 22; 9, 3; 13, 26; 23, 2). Varianta *dupe* (fără *-r-*), care provine din *dupre*, este prezentă în BB într-un număr de 11 ocurențe. În același text, varianta cea mai răspîndită, care va rămîne în norma limbii literare, anume *după*, cunoaște, în cartea *Numerii*, un număr de 265 de ocurențe. Această formă este generală în ms. 45 și în 4 389. Vezi ST. L. FAC., p. 82–83, II.8.7.0.; ST. L. LV., p. 14, II.8.4.0.

8.5.0. Prepoziția întru (< adv. lat. *intro* 'înăuntru', 'în mijlocul') are și sensurile: 1. 'între', în: „*Va fi voao de lege vécinică întru rudele voastre*“, în BB (Nm., 10, 8; la fel în ms. 45 și în ms. 4 389); prepoziția grecească corespunzătoare este εἰς 'dans', 'en'. 2. 'în', 'la': „*Întru pământul vostru*“, în BB (Nm., 10, 9; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*În țara voastră*“); prepoziția grecească corespunzătoare este ἐν 'en', 'dans'; „*Și întru zilele bucuriilor voastre*“, în BB (Nm., 10, 10; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*În ziua veseliei*“; în gr. ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς εὐφροσύνης ὑμῶν; „*Întru sînul tău*“, în ms. 45 (Nm., 11, 12; în BB: „*În sînul tău*“); „*De veți ieși întru război*“, în ms. 45 (Nm., 10, 9; în BB: „*În războiu*“; în ms. 4 389: „*La războiu*“); în gr., prepoziția εἰς (πόλεμον); „*Întru pustiul*“, în ms. 45 (Nm., 10, 12, 12; în BB și în ms. 4 389: „*În pustiia*“); în gr., prep. ἐν. 3. 'spre', 'către': „*Vor trîmbița întru rădicarea lor*“, în BB (Nm., 10, 6; la fel în ms. 4 389; în ms. 45: „*La rădicarea*“); în gr. apare prepoziția ἐπὶ, care are și sensul 'vers', 'dans', cînd se construiește cu dativul; „*Va fi voao întru greață*“, în BB (Nm., 11, 20; în ms. 45: „*De holără*“; în ms. 4 389: „*Întru uriciune*“); în grecește apare prepoziția εἰς: εἰς χολέραν. Vezi ST. L. FAC., p. 82, II.8.1.0.

8.6.0. Prepoziția pre este folosită uneori cu valoarea de 'asupra', 'către': „*Căce plîngu pre mine, zicînd*“, în BB (Nm., 11, 13; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Că plîng asupra mea*“); în gr.: ἐπ' ἐμὲ (ἐπὶ + acuz.: 'sur', 'à', 'vers'; 'contre'). Valoarea în discuție a prepoziției *pre* a fost preluată din grecește.

8.7.0. Prepoziția preste (< lat. *per extra*) are și valoarea de 'asupra', 'contra', după modelul grecesc; prep. ἐπὶ + acuz. are sensurile: 1. 'sur', 2. 'à', 'vers', 3. 'contre'. Exemple: „*Și să adunară preste Moisi și Aaron*“, în BB (Nm., 20, 1; în ms. 45: „*Preste Moisi și preste Aaron*“; în ms. 4 389: „*Asupra lui Moisei și a lui Aáron*“), după gr. ἐπὶ Μωϋσῆν καὶ Ἀαρῶν. Prepoziția *preste* 'asupra', 'către' mai apare în ms. 45 (Nm., 16, 42, 42) și în BB (*ibid.*). Alte exemple, mai jos, p. 31, IV.2.1.32., față.

8.8.0. Prepoziția prespre (< lat. *per super*), care are sensul (1.) 'pe', 'deasupra', 'dincolo de', 'după' (vezi O. Densușianu, *ILR*, II, p. 181), se întilnește în ms. 4 389: „*Și să puie numele mieu prespre feciorii lui Israil*“ (Nm., 6, 27; în BB și în ms. 45: „*Preste*“). Uneori, *prespre*, urmat de subst. *mîndă* (*prespre mîna; prespre mîinile*), alcătuiește o loc. prep. cu sensul (2.) 'prin intermediul', 'prin'. Echivalentul grecesc este sintagma ἐν χειρὶ 'à la main' (χειρ 'force', 'violence'; 'emploi de la force'), pe care Nicolae Milescu și diortositorii BB au transpus-o prin: „*Pren mîna lui Moisi*“, în BB și în ms. 45 (Nm., 16, 40; în fr.: „*Par l'intermédiaire de*“); „*În mîna*“, în BB (Nm., 9, 23); „*Întru mîna*“, în ms. 45 (*ibid.*); „*Cu mîna*“, în BB și în ms. 45 (Nm., 33, 1). Traducătorul ms. 4 389, Daniil Panoneanu, care a avut la dispoziție traducerea lui Nicolae Milescu, a înlo-

cuit prepozițiile *pren*, *întru*, cu prin prepoziția *prespre*: „*Prespre mîinile lui Moisei*“ 'prin intermediul lui M.', în ms. 4 389 (Nm., 9, 23); „*Prespre mîna lui Moisei*“ (Nm., 10, 13); „*Au ieșit...prespre mîna lui Moisei și a lui Aáron*“ (Nm., 33, 1). În exemplul următor, *prespre* apare fără al doilea element al locuțiunii prepoziționale: „*Cum zise Domnul prespre Moisei*“, cu sensul 'prin intermediul lui', în ms. 4 389 (Nm., 16, 40).

8.9.0. Prepoziția supt (< lat. *sūbtus*) are sensul 'față de', 'către', datorită unui calc lingvistic eronat după gr. ὑπό + acuz., care înseamnă atît 'sous', cît și 'de cîte de', 'vérs', cum rezultă din exemplul următor: „*De nu ai călcat a te pîngări supt bărbatul tău*“, în BB (Nm., 5, 19; în ms. 45 „*Suptu*“; în ms. 4 389: „*Dennafară de*“), după gr. ὑπό τὸν ἄνδρα τῆς σεαυτῆς. Vezi mai jos, p. 30, IV.2.1.18., a călca.

9. CONJUNCȚIA

9.1.0. Conjuncția de cu valoare de (1.) 'dacă' apare în: „*De tatal ei scuihind au scuihit*“, în BB (Nm., 12, 14; în ms. 45: „*Să*“; în ms. 4 389: „*De*“). Cu sensul (2.) 'ca să', conjuncția *de* se întilnește în exemple ca: „*Să-ți fie de-a chiema strînsură și de-a rădica taberile*“, în ms. 4 389 (Nm., 10, 2; în BB și în ms. 45: „*Ca să chemi...ca să rădici*“); „*Deaca au venit acești oameni de te chiiamă*“, în ms. 4 389 (Nm., 22, 20; în BB: „*Ca să te chême*“; în ms. 45: „*Să te chême*“); „*Unde nu era loc de-a se mai da în lături*“, în ms. 4 389 (Nm., 22, 26; în BB și în ms. 45: „*Nu era a să abate*“). Vezi ST. L. FAC., p. 83, II.9.6.0.

9.2.0. Conjuncția deaca, cu valoare temporală, se întilnește în exemple ca: „*Și deaca să așză preste ei duhul, și prorociră și nu mai adaoseră*“, în BB (Nm., 11, 25; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Și cum odihni duhul pre dinșii, prorociră*“); conjuncția *și* din fața verbului *prorociră* este de prisos, vezi mai jos, sub 9.6.0.; „*Și se întoarseră de acolô deaca iscodiră pămîntul*“, în ms. 4 389 (Nm., 13, 26); „*Și deaca se da în latur norul de pre cort, de-acii feciorii lui Israil se rădica*“, în ms. 4 389 (Nm., 9, 17; în BB și în ms. 45: „*Și cînd*“). Vezi ST. L. FAC., p. 83, II.9.8.0.; ST. L. EX., p. 27, II.9.3.0.; ST. L. LV., p. 14, II.9.1.0.

9.3.0. Conjuncția după ce 'ce' se întilnește în BB: „*Nu am cunoscut după ce am greșit*“ (Nm., 12, 11; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*N-am cunoscut ce am greșit*“). În BB și în ms. 45, avem a face cu un calc după gr. καθ' ὅτι (καθά, conj. 'selon que', 'de mîme que'; ὅτι, conj. 1. 'que', 2. 'parce que'; καθ' ὅτι 'en se que', 'en tant que'; 'comme').

9.4.0. Locuțiunea conjuncțională pentru căce (*căci*), cu sensul 'pentru ce', 'din cauză că', este atestată în exemple ca: „*Nu pune preste noi greșeale, pentru căce n-am cunoscut după ce am greșit*“, în ms. 45 (Nm., 12, 11; în BB și în ms. 4 389: „*Pentru că*“); „*Pentru căci nu poate Domnul*“, în BB (Nm., 14,

16; în ms. 45: „Pentru căce”; în ms. 4 389: „Căce”; vezi și ms. 4 389, Nm., 14, 24; BB și ms. 45, Nm., 27, 14).

9.5.0. Conjunția *să* 'dacă' apare în ms. 45: „Să au să te cheme au venit aceștea oameni, sculindu-te urmează lor” (Nm., 22, 20; în BB: „De”; în ms. 4 389: „Deaca”). Alte ocurențe ale conjuncției *să* 'dacă' în ms. 45, cartea *Numerii*, sint: 5, 19, 19; 12, 14; 14, 8; 22, 11, 18, 20, 33; 23, 27; 24, 13; 27, 9; 32, 23. În aceste locuri, BB și ms. 4 389 au conjuncțiile *de* sau *deaca* (ultima în ms. 4 389). Cu toate acestea, uneori se folosește și conjuncția *să*, de pildă în ms. 4 389: „Să au greșit un om, au doară va fi pre toț mânia Domnului?” (Nm., 16, 22). Vezi ST. L. FAC., p. 83, II.9.10.0; St. L. EX., p. 27, II.9.8.0.

9.6.0. Conjunția *și* este folosită pleonastic în frazele condiționale; acest *și* apare înaintea propoziției principale, când aceasta este precedată de o condițională sau de o temporală, în exemple care urmează în mod servil modelul grecesc: „Iar de veți ieși la războiu..., și veți trîmbița”, în BB (Nm., 10, 9; la fel în ms. 45; în ms. 4 389, acest *și* este eliminat: „De veți ieși..., să trîmbițaț”), după gr. *ἐὰν δὲ ἐξέλθητε εἰς πόλεμον..., καὶ σαλπείετε*; „Iară de nu să va pîngări muierea și va fi curată, și nevinovată va fi”, în BB și în ms. 45 (Nm., 5, 28; conjuncția *și* din fața cuvîntului *nevinovată* este de prisos; ea lipsește în ms. 4 389), după gr. *ἐὰν δὲ μὴ μιανθῆ ἡ γυνή..., καὶ ἄθωα ἔσται* (vb. *μιάνω* 'salir', 'souiller'; 'polluer', 'profaner'; adj. *ἄθωος*, -ος, -ον 'impuni'; 'innocent', 'qui n'a rien à souffrir'); „și deaca să așază preste ei duhul, și prorociră”, în BB (Nm., 11, 25; la fel în ms. 45; în ms. 4 389, lipsește și din fața verbului *prorociră*), după modelul grecesc: *καὶ... ὡς δὲ ἐπανεπαύσατο ἐπ'αὐτοῦ τὸ πνεῦμα, καὶ ἐπροφήτευσαν* (conj. *ὡς* 'dès que', 'depuis que', 'lorsque', 'tandis que'). Vezi ST. L. LV., p. 15, II.9.7.1.

9.6.1. Conjunția *și* apare o singură dată sub forma *șe*, în BB: „Șe veți sluji” (Nm., 18, 7). Probabil că avem a face cu o eroare tipografică.

10. INTERJECȚIA

10.1.0. Interjecția *amar!*, *amar!* 'vai!' este prezentă în ms. 4 389 în următorul context: „Și văzînd pre Og și luînd pilda lui, zise: «Amar!, amar! Cine va fi viu cînd va pune acêștea Dumnezeu?»” (Nm., 24, 23; în BB și în ms. 45: „O!, O!”). În dicționarele românești, interjecția *amar!* este tratată sub adj. *amar* (< lat. *amarus*, -a, -um 'id'). Nu s-a observat, însă, că ea reprezintă un calc după interjecția slavă *gore!* 'wehe!'; rus. *góre!* 'id.', din subst. *góre* 'Leid', 'Gram' (= suferință, mîhnire), substantiv care se găsește și în alte limbi slave. Etimonul acestuia este sl. *gorŕ*, *gorŕi* 'brennen' (= a arde), cu schimbarea semantică de la 'Glut, Flamme' la "Qual, Kummer, Trauer" (vezi E. Berneker, SEW, I, p. 333). Cea mai veche atestare a

interjecției românești *amar!* 'vai!' nu este cea dată în H. Tikin², DRG., s.v., anume 1642, CAZ. GOV., ci cea din 1620, MOXA: „Ce se stinseră curînd, o, amar!, că se sfădiră adins-eiși” [vezi DA, s.v.; vezi Mihail Moxa, *Cronica universală*, Ediție critică însoțită de izvoare, studiu introductiv, note și indici, de G. Mihăilă, București, 1980, p. 139, 265; la p. 373 (*Indice de cuvinte*), sub *amar*, nu se precizează că este vorba de o interjecție]. În versiunea slavonă, se întîlnește interjecția „O, Горѣ”, pe care Moxa a tradus-o prin *amar!*, apropiind-o, desigur, de adjectivul vbg. *gorakъ* 'bitter' (= amar), sau, mai degrabă, de interj. bg. *gorko!* 'wehe!', care, și ea, face parte din familia cuvîntului vechi bulgar *gorakъ* 'bitter' [Adăugăm o atestare a interjecției slave *gore!* din ms. 4 389, cartea *Leviticul*: зрѣ: Горѣ нам грѣх раам, adică: 'Vezi: Vai nouă pentru păcat' (Lv., 26, 29; aceste cuvinte sînt adăugate pe marginea textului, de aceeași mînă)]. Interjecția românească *amar!* este, prin urmare, calchiată din slavonă. La început, ea a avut un caracter livresc, dar cu timpul a devenit populară. În „Vai și amar!”, al doilea element înseamnă tot 'vai!'. Avînd un alt etimon, interjecția *amar!* va trebui tratată separat de adj. *amar*, -ă în dicționarele românești.

10.2.0. Interjecția *O!*, *o!* 'vai!', 'vai!' este prezentă în BB: „O!, o! Cine va trăi cînd va pune acêștea Dumnezeu?” (Nm., 24, 23; la fel în ms. 45). Interjecția a fost preluată de Nicolae Milescu din textul grecesc, în care găsim: *ὦ ὦ* (interj. *ὦ* 'oh' marchează admirația sau durerea, de exemplu în *ὦ μοι* 'hélas! mahleur à moi!'). În versiunea latinească a *Bibliei*: „Heu!” 'vai!'; în cea slavonă: „горѣ! горѣ! 'vai', 'vai!"; în B 1975: „Vai! vai!”.

III. FORMAREA CUVINTELOR

1. SUFIXE

1.1.0. Sufixul *-ătură* (*-itură*) se întîlnește în derivatul *numărătură*, la pl. *Numărături*, care este titlul celei de a patra cărți a *Pentateuhului* din manuscrisul 45, tradus de Nicolae Milescu. În BB, această carte poartă titlul *Numerile*, iar în ms. 4 389, *Numărul*. Denumirea evreiască este *Bammidbar* 'in der Wüste' (= în pustie), avînd drept motivare modul de denumire vechi oriental după primul substantiv din prima frază. Traducătorul ms. 4 389, Daniil Panoneanu, menționează și el denumirea evreiască: „Ovrieaște Vaierdabber”. În *Septuaginta*, numele cărții în discuție a ținut seama de conținut, care se caracterizează prin prezența numeroaselor numere sau cifre. De aici, denumirea *Ἀριθμοί*, care este pl. lui (*ὁ*) *ἀριθμός*, -οῦ 1. 'nombre', 2. 'compte', 'numeration', 'dénombrément' (= recensămînt). Denumirea latinească a aceleiași cărți este *Numeri*, pluralul lui *numerus*, și ea este o traducere a celei grecești. Denumirea latinească a influențat titlul *Numerile* din BB, cu vocala *-i-*, în loc de

-e-, căci pluralul substantivului românesc este (două) *numere*, nu (doi) *numeri*. După modelul BB, *Biblia* românească actuală folosește denumirea *Numerii*, deși substantivul este de genul neutru. Recurgînd la derivatul *Numărături*, Nicolae Milescu a avut în vedere, desigur, sensul al doilea al cuvîntului grecesc ἀριθμός, anume cel de 'numeration', 'dénombrément', dar soluția n-a fost acceptată de diortositorii BB (în sl.: ЧИСЛА; čsló 'număr'). Derivatul *numărătură* este atestat și în ANON. CAR. (cca. 1670). Alte derivate cu sufixul *-ătură* (*-itură*): *stărpitură* 'avorton', în ms. 4 389: „Ca o stărpitură ce se stărpêște den pîncecele mîne-sa” (Nm., 12, 12); față de prima atestare consemnată în H. Tikin², DRG, s.v., anume anul 1716, aceasta din ms. 4 389 este mai veche cu aproximativ o jumătate de secol (1665–1680); *lepădătură* 'avorton', în BB: „Ca o lepădătură ieșind den zgăul munei” (Nm., 12, 12; în ms. 45, cuvîntul *lepădătură* este explicat pe margine prin cuvintele, scrise de aceeași mîna, ale copistului: „Pruncul lepădat”); *amestecătură* 'adunătură (de oameni)' (în sens peiorativ), în BB și în ms. 45 (Nm., 11, 4).

1.2.0. Sufixul *-ătoriu* este prezent în: *sugătoriu* 'sugaci', 'copil de țîță', în BB: „Pre cel sugătoriu” (Nm., 11, 12; în ms. 45: „Sugător”; în ms. 4 389: „Pre cel ce-l apleacă”); *ucigătoriu*, în ms. 4 389: „Sufletul ucigătorului” (Nm., 35, 30).

1.3.0. Sufixul *-că* (< sl. *-ka*) a fost introdus în română prin cuvinte ca *arapcă* < bg. *arabka*, *arapka* (vezi G. Pascu, *Suf. rom.*, p. 231–232, unde pot fi văzute încă multe alte exemple). În textele de care ne ocupăm, apare *arapcă* 'etiopiancă' în ms. 45: „Muiere arapcă” (Nm., 12, 1; în BB și în ms. 4 389: „Harapcă”, cu *h*-); *ethiopeancă*, în BB (Nm., 12, 1: în ms. 45: „Ethiopeancă”); *madiiancă* (< numele geografic *Madiam*), în toate cele trei texte studiate: „Cătră madiiancă” (Nm., 25, 6); „Madieneancă”, în BB (Nm., 25, 15; în ms. 45: „Madienencă”; în ms. 4 389: „Madiiancă”).

1.4.0. Sufixul *-eală* (< sl. *-ela*, *-el*, de exemplu *skrobeală* < bg. *skrobela*; vezi G. Pascu, *Suf. rom.*, p. 236) se întîlnește în: *agoniseală*, în ms. 4 389 (Nm., 31, 9); *meșterșuguială* 'construcție', 'alcătuire' (< vb. *a meșterșugui*), în ms. 45: „Meșterșuguiala sfêșnicului” (Nm., 8, 5; cuvîntul nu-i înregistrat în dicționare; în BB: „Meșterșuguirea”; în ms. 4 389: „Făptura”, vers. 4); *miroseală*, în ms. 4 389 (Nm., 15, 3, 5, 13; gen. dat. art. *mirosêlei*, în 15, 7, 10, 14; în BB și în ms. 45: „Mirosire”); *prisoasă*, în BB (Nm., 31, 32; în ms. 45: „Prisosirea”).

1.5.0. Sufixul *-ean* (< vsl. *-eaninŭ*, pl. *-eane*, *-kane*; bg. *-ean*, *-eanin*, fem. *-eanka*; vezi G. Pascu, *Suf. rom.*, p. 305) este prezent în derivate ca: *împrejurean* 'circovoisin', în BB: „Pre toți cei împrejureanii noștri” (Nm., 22, 4); *prenpregiurêni* 'id.', în ms. 45 (*ibid.*); cuvîntul este prezent în DA, s.v.; echivalentul în textul grecesc este (ὁ) κύκλος, -ου 1. 'cerce', 'rond', iar în

Biblie și 2. 'les vilages d'alentour' (în sintagma: Αἱ κύκλοι κῶμαι; (ἡ) κῶμη, -ης 'bourg', 'village'). În crearea derivatului românesc *prenpregiurean* (*împrejurean*), Nicolae Milescu a avut în minte acest echivalent grecesc; derivatul *levitean* (< *levit*) se întîlnește în ms. 45: „Iar leviteanii den feliul moșiei lor nu s-au socotit întru fiii lui Israil” (Nm., 1, 47; cuvîntul este explicat pe margine: „Popii”; în gr. οἱ λευῖται; în BB: „Leviții”; în ms. 4 389: „Rînduiala preoțescă”); *madiemlean* (< numele ținutului *Madian*), în ms. 4 389: „Iovav, feciorul lui Raguil madiemleanul, socrul lui Moisei” (Nm., 10, 29; în BB: „Madianiteanul”; în ms. 45: „Madiateanul”; în gr. τῷ Μωδιανίτη); și: *madiianiteani*, în BB și în ms. 45 (Nm., 31, 2; în ms. 4 389: „Madiiani”); (cu sufixul *-că*) *madieneancă*, în BB: „Și numele muierei madieneancăi cei lovite, Hazvi” (Nm., 25, 15; în ms. 45: „Madienencă”; în ms. 4 389: „Madiiancă”).

1.6.0. Sufixul *-eață* se întîlnește în derivatul *măgăreață*, din ms. 4 389 (Nm., 22, 21, 23, 25, 27, 30, 30, 33); gen.-dat. art. *măgărêței* (Nm., 22, 28). În BB și în ms. 45, apare derivatul cu suf. *-iță*, *măgărîță*.

1.7.0. Sufixul *-enie* este prezent în derivate precum: *căpetenie* (< *capete* + *-enie*) 1. 'elită', 'floarea', 'cei mai de frunte', în toate cele trei texte studiate: „Ia căpeteniia filor lui Caath” (Nm., 4, 2; și în: 13, 2; 26, 2), 2. 'șef', 'comandant', în BB (Nm., 14, 4; 16, 2; 24, 17; 25, 4); *mirosenie*, în ms. 45 (Nm., 15, 6; 28, 6; 29, 8; în BB: „Mirosire”; în ms. 4 389: „Miroseală”); *poslușenie*, în ms. 45 (Nm., 4, 33; în BB: „Poslușanie”).

1.8.0. Sufixul *-ciune* este prezent în: *periciune* 'moarte', în ms. 4 389: „Să fim murit întru periciunea fraților noștri” (Nm., 20, 3; în BB: „În perirea”; în ms. 45: „Întru perirea”; în ms. 4 389 și în: 22, 32; 16, 47, 48, 49, 50); *robiciune* (< *a robi* + suf. colectiv *-ciune*) 'totalitatea prizonierilor de război luați ca robi', în ms. 4 389: „Voi și robiciunea voastră” (Nm., 31, 20; în BB și în ms. 45: „Robime”; vezi mai jos paragraful 1.10.0.). Vezi ST. L. FAC., p. 84, III.1.3.0.; ST. L. EX., p. 28, III.1.4.0.; ST. L. LV., p. 15, III.1.7.0.

1.9.0. Sufixul *-ie*, cu valoare colectivă (ca *-ime*), se întîlnește în derivate ca: *robie* 'robime', în ms. 4 389: „Și aduseră...în tabără robii și jahurile” (Nm., 31, 12; în BB și în ms. 45: „Robimea”); gen.-dat. sg. art. *robiei*, în ms. 4 389: „Și fu după socoteala robiei și a prăzii” (Nm., 31, 32; în BB și în ms. 45: „Robimei”). Sufixul *-ie* mai apare în derivate ca: *hătămnie*, în ms. 45: „Om după hătămnia lui” (Nm., 1, 52); *căpitănie*, în ms. 4 389: „Fieștece om la căpitănia lui” (*ibid.*); *voivozie*, în BB: „Om după a lui voivozie” (*ibid.*); *părtășie* 'însușirea de a fi proprietar, de a avea parte de stăpînire', în ms. 4 389: „Să dai lor și moștinare de părtășie” (Nm., 27, 6; în BB, vers. 7: „Ținere de moștenire”; în ms. 45: „Ținere moștneire”); *moștenie*, în ms. 4 389: „Moșteniia lor” (Nm., 35, 14, 15; în BB și în ms. 45: „Sorții lor”). Vezi ST. L. FAC., p. 84, III.1.5.0.; ST. L. EX., p. 28, III.1.9.0.

1.10.0. Sufixul *-ime* apare în derivatul cu sens colectiv *robime* 'captivi', prizonieri de război tratați ca sclavi, în BB: „*Aduseră cătră Moisi...robimea, și jafurile, și prada*” (Nm., 31, 12; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Robiia, și jahurile, și prada*”). Derivatul *robime* mai apare în BB și în ms. 45, în Nm., 31, 19 (în ms. 4 389: „*Robiciunea*”); forma de gen.-dat. sg. art. *robimei*, în BB și în ms. 45: „*la capul prăzilor robimei*” (Nm., 31, 25). Derivatul în discuție apare și în construcția intensivă *a robi robime* 'a captura prizonieri de război', în BB: „*Dede războiu cătră Israel și robi dentru ei robime*” (Nm., 21, 1; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*și se robiră dentru-înșii mult*”), după gr. καταπρονομέουσεν. ἔξ αὐτῶν αἰχμαλωσίαν [vb. καταπρονομεύω, viit. -εῶσω 'ravager par des incursions, en maraudant' < vb. προνομεύω 'fourrager', 'butiner', 'piller'; la pasiv: 'être emmené prisonnier par un parti de fourageurs'; (ή) αἰχμαλωσία, -ας 'captivité'].

1.11.0. Sufixul verbal *-ii* se întilnește în infinitivul lung substantivat *moșteniire*, în ms. 45 (Nm., 27, 7); *moșteniirea*, în ms. 45 (Nm., 17, 9, 10, 11; 35, 8; 36, 3, 7, 7, 8, 8, 9, 10), de la vb. *a moștenii*, *-ire*. Sufixul *-ii* se întilnește și în: *pomeniirea*, în ms. 45 (Lv., 2, 16), de la vb. *a pomenii*, *-ire*; *roșiind*, în ms. 45 (Lv., 13, 31), de la vb. *a roșii*, *-ire*.

2. PREFIXE

2.1.0. Prefixul *în-* se întilnește în vb. *a înoști* (< *oaste*) 'a purta război', 'a se lupta', în ms. 4 389: „*Trimiteți și vă înoștiți*” (Nm., 31, 4; în BB și în ms. 45: „*Să stea la războiu*”; vb. *a înoști* lipsește din dicționare); adj., adv. *însorțit* 'la sorți', 'în urma tragerii la sorți', presupune un vb. **a însorți*; derivatul apare în BB: „*și veți moșteni pământul lor însorțit, după feliurile voastre*” (Nm., 33, 54; în ms. 45: „*În sorții*”, probabil după gr. κληρωτί, adv., 'au sort, par la du sort' < vb. κληρώω, -ῶ 'designer par le sort', 'ajuger par la voie du sort').

2.2.0. Absența prefixului *în-* este ilustrată de exemple ca: *timpinare*, în BB și în ms. 45 (Nm., 20, 20; 23, 3; în ms. 4 389: „*Întimpinare*”); *timpinarea*, în BB și în ms. 45 (Nm., 20, 18; 22, 36; în ms. 45 și în: 22, 34; aici, în BB: „*Întimpinarea*”; vezi ST. L. EX., p. 13-14, I.3.12.1.); *scriși* 'înscriși', în BB și în ms. 45 (Nm., 11, 26; în ms. 4 389: „*Scriș*”).

2.3.0. Prefixul *într-* apare în derivatul *a (se) întrarma* 'a înarma', 'a se pregăti de război' (< *într-* + *armă*): „*Vă veți întrarma*”, în BB (Nm., 32, 20; în ms. 45: „*și veți întrarma...de războiu*”; în ms. 4 389: „*Vă veți oști spre războiu*”); „*Întrarmați oameni dentru voi!*”, în BB și în ms. 45 (Nm., 31, 3; în ms. 4 389: „*Întrarmați-vă!*”).

2.4.0. Prefixul *ne-* apare în derivatul *nevrere* 'faptul de a nu vrea', în ms. 4 389: „*și se va lăsa lor, că nevrere iaste*” (Nm., 15, 25); „*Pentru nevrerea lor*” (*ibid.*). Derivatul nu este înregistrat în dicționare.

IV. VOCABULARUL

1. CUVINTE PROPRII LIMBII ROMÂNE VECHI. CUVINTE PUȚIN CUNOSCUTE SAU PĂSTRATE ÎN ANUMITE ARII DIALECTALE. PRIME ATESTĂRI

1.1.0. Elemente latine din fondul moștenit

1.1.1. *ai* 'usturoi' (< lat. *allium, alium*) este atestat o singură dată în ms. 45: „*și crastaveții, și pепенii, și prajii, și cепене, și aiul*” (Nm., 11, 5; pe margine, de aceeași mână: „*Usturoiul*”; în BB: „*Usturoiul*”; în ms. 4 389: „*Usturoi*”). După H. Tiktin², DRG, s.v., prima atestare a cuvântului *ai* este din 1645, HERODOT (datarea acestei opere este controversată). Aria de folosire actuală cuprinde graiurile din Transilvania și sudul Crișanei (vezi ALR, SN, I, p. 186; DA, s.v.). Prezența acestui ardelenism în ms. 45 se poate explica prin intervenția în textul lui Nicolae Milescu a mitropolitului Dosoftei, care a pus în circulație în acest text și alte cuvinte de aceeași proveniență: *afund*, *arină*, *fănină*, *a fulăi*, *gardină*, *gonț*, *înlontru*, *janc*, *a jâncui*, *a știupi*, *vinars* etc.

1.1.2. *căpețel* 'piesă de lemn (scîndură) la cort' (< lat. *capitium* + *-el*; vezi CDDE, nr. 238), în BB: „*Căpețelele cortului*” (Nm., 3, 36; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Scîndurile cortului*”). Prima atestare dată în H. Tiktin², DRG, s.v. *căpeșea*, este 1688, BIBLIA. Ea se modifică puțin: Ms. 45, 1665-1685. Recurgerea de către Nicolae Milescu și de către frații Greceanu la termenul *căpeșele* a fost determinată, poate, de originalul grecesc, în care găsim cuvântul (ή) κεφαλίς, -ίδος, care, printre altele, înseamnă și 'la parte superioară ou le commencement d'une chose', precum și 'chapiteau d'une colonne'; el face parte din familia gr. (ή) κεφαλή, -ής 'tête', așa cum *căpeșel* face parte din familia cuvântului *cap*. Pe de altă parte, folosirea de către Daniil Panoneanu, traducătorul ms. 4 389, a termenului *scîndură* se explică prin originalul slavonesc, care are cuvintele дѣски хрѣма [vbg. dъska 'Brett' (= scîndură); vsl. *chramŭ* 'Tempel'; vezi E. Berneker, SEW, I, p. 246; 397, sub *chorm*].

1.1.3. *a se conteni* 'a se opri', 'a înceta', 'a se potoli' [< lat. **cunctio*, -*are*, în locul lat. clas. *cunctor*, *cunctari* (și *cuncto*, -*are*) 'a pregeta', 'a sta la îndoială', 'a șovăii', 'a întîrzia', 'a temporiza'; vezi DA, s.v.] a fost întilnit o singură dată în ms. 4 389: „*și să se contenească răpștirea lor de la mine*” (Nm., 17, 10; în BB: „*Să să potolească cîrteala*”; în ms. 45: „*Să să potolească potole*”).

1.1.4. *a demica* (= *a duminica*) 'a face bucățele', 'a sfărîma', 'a zdrobi' (< lat. **demicare* < *de* + *mica* 'bucătică', 'fărîmătură'), în ms. 45: „*Grăsimile lor le va demica*” (Nm., 24, 8; în BB: „*Le va suge ca măduha*”; în ms. 4 389: „*Oasele lor le va zdrumica*”). Textul din BB redă gr. ἐκμελεῖ (vb. ἐκμελεῖω 'ôter la moele').

Prima atestare din H. Tikin², DRG, s.v., anume 1679, DOSOFTEI, se modifică cu câțiva ani mai înainte: Ms. 45, 1665–1685.

1.1.5. funicea 'funie mică' (< lat. **funicella* < *funis*, -em) este prezent în ms. 4 389: „Și părșii lor, și funicèlele lor” (Nm., 3, 37; în BB și în ms. 45: „Și ștreangurile lor”). Termenul *funicèlele* mai este atestat în ms. 4 389 și în Nm., 4, 26, 32.

1.1.6. fuște (s.m. și n.) 'suliță; 'javelot', 'lance', 'baionette' (< lat. *fustis*, -em; prezența șuierătoarei -ș- la singular se explică prin influența formei de plural, *fusti*) se întâlnește în BB: „Și luînd fuștele în mîndă...junghe pre amîndoi” (Nm., 25, 7; în ms. 4 389, vers. 8, la fel). O formă specială apare în ms. 45: *hășștiul* (sau *hîșștiul*), de declinarea a II-a, cu *h-*, în loc de *f-*, și cu vocala *ɤ* în prima silabă, care poate avea atît valoarea de *ă*, cît și de *î*. O formă asemănătoare este folosită în HERODOT, p. 700: *hășturi*, alături de forma *fuşturi*, din textul de bază. În ambele cazuri, desinența neutră -e (*fuște*) a fost substituită prin desinența neutră -uri, iar, în prima formă, *f-* a fost substituit prin *h-*. După pluralul neutru *hășștiuri*, a fost reconstituit un singular *hășști* (sau *hășt*, *hîșt*), consemnat de N. A. Ursu, NOI INFORM., III, p. 70 (și LR XXX, 1985, nr. 1, p. 36, nota 26), în discuția privitoare la paternitatea traducerilor conținute în ms. 45 și în *Herodot*-ul de la Coșula.

Din familia *fuște*, care mai înseamnă și 'tîge d'oignon' (vezi CDDE, nr. 704; cuvîntul este comparat cu lat. *fusticuli* 'queues d'ail'), mai fac parte și *fiștiu*, *fiști*, s.m.; *fuștiu*, s.m., cu sensul (1.) 'semințe la usturoiul de toamnă' și (2.) 'tîge de l'ail avec les semences'. Aceste cuvinte sînt înregistrate în DA, s.v., dar autorii nu le cunosc etimologia. Observăm că în ele se întâlnește același fenomen de delabializare (*u > î*) pe care îl prezintă variantele *hîști*, (*hăști*); *hîștiuri* (*hăștiuri*). Totodată; adăugăm informația că în graiul moldovenesc, de pildă, în județul Iași, comuna Voinești, există, de la *fuște*, derivatul verbal *a înfușta* '(despre ceapă) a crește tijele purtătoare de sămînță', și, de la acest verb, adj. *înfuștat*, -ă '(despre ceapă) cu tijele purtătoare de sămînță crescute'. Atît verbul, cît și adjectivul nu sînt înregistrate în dicționare.

Schimbarea fonetică *f > h-* (*fuște* – *hăști*) se petrece în mod sporadic și în alte cazuri: *făgaș* – *hăgaș* (*hogaș*); *foituială* – *huituială*; *freamăt* – *hreamăt*; *vișor* – *vișor* etc.; vezi V. Arvinte, *Etimologia adv. hăt și a subst. hătălău*, în ALIL, Tomul XXXI, A, Iași 1986–1987, p. 187–196; exemplele pentru *f > h*, la p. 194.

1.1.7. junice 'juncă' (< lat. *juncus*, -em) a fost semnalat în ms. 4 389: „Să aducă la tine o junice nevinovată” (Nm., 19, 2; în BB: „Juncă”; în ms. 45: „Giuncă”). Mai mult folosit (peste 10 ocurențe) este cuvîntul *juncă* (< lat. *iuvēnca*, pl. *junci*, precum și, mai rar, masc. *junc* (< lat. *iuvēncus*). Pentru variantele cu *gi-*, vezi mai sus, p. 3–4, I.3.3.0.

1.1.8. lăptucă 'chicorée sauvage' ou 'sorte de laitue amère' (< lat. *lactuca*), în ms. 45: „Preste azime și

lăptuci vor mînca pre êle” (Nm., 9, 11; pe margine, de aceeași mîndă, este adăugat cuvîntul: „Papadii”; în BB: „Papadle”; în ms. 4 389: „Susaiu”; și aici, pe margine, de aceeași mîndă, este adăugat cuvîntul: „Papadie”). Vezi ST. L. EX., p. 30, IV.1.1.16.; p. 37, IV.1.5.26.

1.1.9. mielușea 'mială de un an' (< lat. *agnella* > *mială* + suf. fem. -ușea), în BB: „Pentru jîrtva mîntuirii...mielușale de un an” (Nm., 7, 17; și în 32, 29; în ms. 45: „Mielușeale”; în ms. 4 389: „Miei cîte de un an”).

1.1.10. mioară 'mială de un an (lat. **agnelliola*), în BB: „Și va aduce dar...o mioară de un an” (Nm., 6, 14; în ms. 45: „O cîrlăniță de un an”; în ms. 4 389: „O miea de un an”). Pentru răspîndirea geografică a termenului *mioară*, vezi ALR SN II, h. 387.

1.1.11. a mînea 'a rămîne', 'a poposi' (< lat. *maneo*, -ere), în ms. 45: „Și mase nărodul la Cadis” (Nm., 20, 1; în BB: „Rămase”). Vezi ST. L. LV., p. 17, IV.1.1.23.

1.1.12. a mîneca 'a se trezi dis-de-dimineață' (< lat. *maneo*, -ere), în BB: „Și mînecind dimineața, s-au suit pre vîrful muntelui” (Nm., 14, 40; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „Sculîndu-se dimineața”).

1.1.13. mucare, folosit mai ales la plural, *mucări*, are, de regulă, sensul 'clește de curățit mucul lumînărilor, al candelelor'; în textul de față, el denumește 'un vas de vărsat uleiul în candelă' (< lat. **mucale* < *mucus*; vezi ST. L. EX., p. 30, IV.1.1.20), în BB: „Vor acoperi sfêșnicul...și mucările lui” (Nm., 4, 9; la fel în ms. 34 și în ms. 4 389); în versiunea grecească: τὰς ἐπαρυστρίδας αὐτῆς [(ἡ) ἐπαρυστρίς, -ίδος 'vase pour verser de l'huile dans la lampe'].

1.1.14. noaten 'miel de un an' (< lat. *annōnus*), în ms. 4 389: „Să aduceți prinos ardere de tot...14 noateni” (Nm., 29, 13; în BB și în ms. 45: „Miei cîte de un an”). Repartiția teritorială a cuvîntului poate fi văzută în ALR, SN II, h. 387, *noatenă*. Vezi și ST. L. EX., p. 49, IV.2.2.36.; ST. L. LV., p. 17, IV.1.1.25.

1.1.15. repaos (*răpaos*) 'loc de odihnă', 'popas' (< lat. **repausum*), în ms. 4 389: „Mergea înaintea lor cale de trei zile să caute lor răpaos” (Nm., 10, 32; în BB și în ms. 45: „Odihnă”). Vezi ST. L. LV., p. 6, I.3.9.3.

1.1.16. a răposa 'a se odihni', 'a face popas' (< lat. *repauso*, -are), în ms. 4 389: „Și răposă duhul pre dîșșii” (Nm., 11, 26; în BB și în ms. 45: „Să odihni”).

1.1.17. rost 'gură' [< lat. *rostrum* 'cioc', 'bot', '(la om) gură'], în BB: „Au nu cîte va pune Dumnezeu în rostul meu aceasta voi păzi a grăi?” (Nm., 23, 12; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „În gura mea”). Cuvîntul mai apare în BB și în ms. 45, în Nm., 27, 21, 21. Vezi ST. L. FAC., p. 86, II.1.1.17.

1.1.18. staul 'adăpost pentru oi'; 'loc îngrădit unde stau oile, de obicei, iarna'; 'grajd' (< lat. *stabulum*; lat. *stabulum* > *staur*, pl. *staure*, *stauri* 'id.', vezi S. Pușcariu, *Limba română*, București, 1976, p. 178; în ALR SN II, h. 392, varianta *staul* este înregistrată în pct. 102, Feneș, jud. Alba și pct. 833, Petrila, jud.

Hunedoara; de asemenea, ea apare în 3 localități din nordul țării: 346, Negrești, jud. Satu-Mare; 363, Birsana, jud. Maramureș; 365, Borșa, jud. Maramureș), în ms. 4 389: „*Să facem aici staule și oboară oilor și dobitoacelor noastre*“ (Nm., 32, 16; în BB și în ms. 45: „*Odăi de oi*“). Fiind folosit în textele religioase despre nașterea lui Isus, cuvântul *staul* a fost adoptat în norma limbii bisericești și în cea a limbii literare române.

1.2.0. Elemente latine savante

1.2.1. altar 'jertfelnic' este folosit în ms. 4 389: „*și sfășnicul, și altariul, și vasele sfântului*“ (Nm., 3, 31; în BB: „*Jirtăvnicul*“; în ms. 45: „*Jirtăvnicile*“). Vezi ST. L. EX., p. 30, IV.1.2.1.; ST. L. LV., p. 17, IV.1.2.1

1.2.2. coliandru (și: *coliandrăș*, *coriandru*), în BB: „*și mana ca sămînța coliandrului iaste*“ (Nm., 11, 6; în ms. 45: „*Coliandrășului*“; în ms. 4 389: „*Coriandru*“). Vezi ST. L. EX., p. 31, IV.1.2.5.

1.2.3. cristal [*<* lat. med. *chrysellum* *<* gr. (ὀ) κρύσταλλος, -ου 1. 'glace', 2. 'cristal'; 'tout objet cristallisé', din (τὸ) κρύος, εὐς, -ους 'froid', 'gelée'], în ms. 45: „*Ca chipul cristalului*“ (Nm., 11, 7; în BB: „*Cristalului*“; în ms. 4 389: „*Mărgăritarului*“). Varianta cu -și-, din BB, trebuie pusă în legătură cu magh. *kristály*, polon. *kryształ*.

1.2.4. pedestru (adj. și subst.) 'care merge pe jos (despre soldați)' (*<* lat. *pedēster*, -stris), în BB: „*600 de mii norodul de pedestri*“ (Nm., 11, 21; la fel în ms. 45). Vezi ST. L. EX., p. 31, IV.1.2.7.

1.2.5. suma (și: *summa*) 'număr', 'total', 'sumă' [*<* lat. med. *summa* 'Gesamtzahl', la origine: 'oberste Zahl als Ergebnis der von unten nach oben vollzogenen Addition' (KLUGE¹⁹, EWDS, p. 764); lat. *summa* 'la chose la plus haute', fem. de la *summus* 'le plus haut', 'très haut'], în ms. 4 389: „*Luaș suma a toată adunarea feciorilor lui Israil*“ (Nm., 1, 2; pe margine, de aceeași mînă, este adăugat cuvîntul: „*Cisla*“; în BB și în ms. 45: „*Începătură*“, pentru care vezi mai jos, p. 32, IV.2.1.39.). Cuvîntul *suma* 'număr total' mai apare în ms. 4 389 în următoarele locuri: Nm., 1, 45, 49 (în ultimul loc, pe margine, pentru *număr*, din text); 2, 1; 3, 34, 39; 26, 51 (în ultimul loc: „*Summa*“). Termenul folosit în BB și în ms. 45 este: „*Socoteală*“. Apariția lat. med. *summa* în traducerea lui Daniil Panoneanul se explică prin folosirea de către acesta și a versiunii latinești, în care găsim: „*Tollite summan universae congregationes filiorum Israel*“ (Nm., 1, 2). Termenul *suma* din ms. 4 389 se alătură altor cuvinte preluate din sursa latinească în acest text: *agru*, *altar*, *fur*, *pedestru* etc. Cf. ST. L. FAC., p. 85, IV.1.1.1., *agru*; ST. L. EX., p. 30, IV.1.2.1., *altar*; 1.2.2., *agru*; ST. L. LV., p. 17, IV.1.2.1., *altar*, 1.2.2., *agru*; ST. L. EX., p. 29, IV.1.1.8., *fur*.

1.3.0. Elemente neolatine (italienești)

1.3.1. carăță 'căruță elegantă, închisă', 'car imperial', 'char royal' (*<* it. *caretta* 'faeton'; cf. și ngr. *karetta*), în ms. 4 389: „*Șăzu în a doaoa carăță*“ (Fac., 41, 43; vezi ST. L. FAC., p. 97, IV.2.3.16.). Exemplul de mai sus conține prima atestare a cuvîntului *carăță* (și: *carîță*): cca 1665–1680, puțin mai veche față de atestarea propusă în H. Tiktin², DRG, s.v., anume 1675, MIRON COSTIN. În ultima lucrare, a fost ignorată prezența cuvîntului *carăță*, pl. *carăte*, în 4 locuri din *Herodot*-ul de la Coșula, a cărui traducere a fost atribuită de unii lui Nicolae Milescu, iar anul realizării a fost stabilit la 1645. Datarea această este însă greșită, pentru că Milescu avea în 1645 numai 9 ani. Prezența cuvîntului *carăță* în HERODOT (p. 349, 359, 460) constituie un indiciu că termenul îi era cunoscut lui Nicolae Milescu, care l-a folosit și în traducerea *Bibliei*, păstrată în ms. 45 și tipărită în BB. Supoziția noastră se bazează pe interpretarea următorului pasaj din cartea *Numerii*, în varianta din BB și din ms. 45: „*și au adus darurile lor înaintea Domnului șase cară cu roate..., un car de la doi boiari*“ (Nm., 7, 3). În ms. 4 389, sintagma care ne interesează, *cară cu roate*, este modificată în: „*Cară curate*“. În primul caz, folosirea determinantului *cu roate* pe lângă cuvîntul *cară* este redundantă, căci car fără roate nu se poate. În al doilea caz, punerea adj. *curate* pe lângă pl. *cară* este fără sens. De aceea, trebuie să admitem că Milescu a folosit în versiunea sa termenul *carăte*: „*șase carăte*“, pl. de la *carăță*, cuvînt pe care copistul ms. 45, Dumitru din Cîmpulung, nu-l cunoștea; se poate presupune și o grafie greu de descifrat. Din acest motiv, copistul muntean l-a modificat, prin etimologie populară, în *cară cu roate*. Din ms. 45, sintagma a trecut în textul tipărit al BB. Altă soluție a fost găsită în ms. 4 389. Autorul traducerii a avut în față aceeași dificultate grafică privind termenul *carăță*. Daniil Panoneanul mărturisește în *Cuvînt înainte către cetitor* că a folosit traducerea românească a lui „Nicolae spătaru“. Dacă diortositorii bucureșteni ai BB, precum și Daniil Panoneanul, s-ar fi uitat în versiunile grecească, latinească și slavonească ale *Bibliei*, ar fi evitat soluțiile eronate menționate. Într-adevăr, în versiunile amintite sînt folosite denumiri care corespund sensului 'căruță elegantă, închisă'; 'car imperial sau regal' al cuvîntului v. rom. *carăță*. Astfel, în gr. avem: ἔξ ἀμάξας λαμπνίκας [(ἡ) ἀμάξα, -ης 'chariot', 'voiture'; adj. λαμπνικός, -ή, -όν 'semblable à un char royal'; subst. (ἡ) λαμπήνη, -ης 'grand chariot couvert', 'char royal'; ἕξ 'six'], care se traduce: 'Șase care acoperite, asemănătoare carelor regale', 'faetoane', 'carăte'. Tot astfel și în limba latină: „*Sex plaustra tecta*“ (*plaustrum*, -i 'car', 'căruță'; *tectus*, -a, -um 'care are acoperiș', 'acoperit'); în versiunea slavonă: ⚡ колесницъ царьскъхъ 'car imperial' [vbg. *kolesnica* 'Wagen' (= car); *carskoe* 'împărătesc']; în limba germană: „*Sechs Lastwagen*“; în limba franceză: „*Six chariots couverts*“; în BB 1975: „*Șase care acoperite*“.

Confuzia dintre *carăte* și adj. *curate* din ms. 4389 este cu atât mai de neînțeles cu cât traducătorul acestui text, Daniil Panoneanul, este primul care folosește în limba română împrumutul italianesc *caretta* 'faeton', în forma *carătd* (Fac., 41, 43; vezi mai sus).

1.4.0. Elemente slave

1.4.1. *cislă* 'număr' (< vsl. *čslo*), în ms. 4389: „*Cisla*“ (Nm., 1, 2; cuvântul este scris pe margine, de aceeași mână, pentru sinonimul *sumă*, din text).

1.4.2. *a cislui* 'a număra' (< *cislă* + *-ui*; cf. vsl. *čsliti* 'id.'), în ms. 4389: „*Și-i cisluiră în pustia Sinaei*“ (Nm., 1, 19; în ms. 45 și în BB: „*Să socotiră ei*“). Prima atestare a acestui cuvânt din H. Tiktin², DRG, s.v., anume anul 1710 NEC. COSTIN, se modifică: 1665–1680, ms. 4389.

1.4.3. *cisluit*, *-ă* 'numărat' (< vb. *a cislui*), în ms. 4389: „*Și toată puterea lui cisluită, 74 000 și 600*“ (Nm., 2, 4; și în 2, 6, 8, 11, 13, 19, 21, 23, 26, 28; în BB și în ms. 45: „*Cei socotiți*“). Prima atestare a acestui cuvânt din H. Tiktin, DRG, s.v., anume 1683, DOSOFTEI, se modifică puțin: cca. 1665–1680, ms. 4389.

1.4.4. *deșugubină* 'răscumpărare', 'plată de răscumpărare a unei infracțiuni' (< vsl. *dušegubŭna* 'animam perdens'), în ms. 4389: „*Și să nu luaț deșugubină de la ucigaș pentru cel ucis*“ (Nm., 35, 31; pe margine, de aceeași mână, sînt adăugate cuvintele: „*Vezi pentru deșugubină*“; în BB și în ms. 45: „*Răscumpărare pentru suflet*“, după gr. *λύτρα περι ψυχῆς*). Vezi ST. L. EX., p. 34, IV.1.4.58., *șugubină*.

1.4.5. *a dodei* 'a supăra', 'a incomoda', 'a deranja' (< vsl. *dodčjati*, sîrb. *dodejati*), în ms. 45: „*Păn-cîndu mă doddîește nărodul acesta și păn-cîndu nu-m crêde mie*“ (Nm., 14, 11; pe margine, de aceeași mână, este adăugat cuvîntul: „*Bîntuiește*“; în BB: „*Mă zădăraște*“; în ms. 4389: „*Mă vor mânia*“). Vezi ST. L. FAC., p. 86, IV.1.2.4.

1.4.6. *a dosădi* 'a insulta', 'a ofensa', 'a ocări', 'a persecuta', 'a trata rău pe cineva' (< vsl. *dosaditi*, *dosažlati* 'a întrista'), în ms. 4389: „*Și dosădiia oamenii spre Moisei*“ (Nm., 20, 3; în BB și în ms. 45: „*Suduia*“).

1.4.7. *a dvori* (și: *a zvori*) 'a sluji', 'a servi'; 'a face treabă' (< vsl. *dvoriti* 'dienen' < *dvorŭ* 'curte domnească'; vsl. *dvorčiniŭ* 'curtean'), în ms. 45: „*Să dvoriți înaintea adunării*“ (Nm., 16, 9; în BB: „*Să zvoriți*“; în ms. 4389: „*Să staț înaintea*“).

1.4.8. *harapcă* (adj. și subst.) 'etiopiană', 'abisiniană' (< bg., sîrb. *arapka*; vsl. *arapinŭ*; ngr. *ἀράπις*), în BB: „*Căce muiere harapcă au luat*“ (Nm., 12, 1; în ms. 45: „*Arapcă*“; în ms. 4389: „*Muierea cea harapcă*“). Termenul grecesc este Αἰθίοψ.

1.4.9. *a se încropi* 'a se stropi cu apă lustrală' [*<* vbg. *kropiŭ*, *kropiti* 'bespritzten', 'besprengen' (= a stropi, a împrășca cu apă)], în ms. 45: „*Căce apă de curățenie nu*

s-au încropit preste însul“ (Nm., 19, 20; la fel și în vers. 13; în BB și în ms. 4398: „*Nu se-au stropit*“). Sensul special din ms. 45 este identic cu cel al etimonului slav menționat. Acesta din urmă stă și la baza rom. *uncrop* 'apă clocotită', vb. *a uncropi*. Varianta cu *u-* este și ea atestată în ms. 45, în subst. *uncropire* 'stropire' < vb. *a uncropi* 'a stropi': „*Cel ce să atinge de apa uncropirei necurat va fi păn-în sară*“ (Nm., 19, 21; în BB și în ms. 4389: „*Apa stropirii*“); „*Căce apă de uncropire nu s-au încropit preste el*“ (Nm., 19, 13; în BB: „*Apa stropirei nu s-au stropi*“; la fel în ms. 4389). Varianta cu *u-* are ca etimon vbg. *ukrop*, rus. *ukrop* 'heißes, siedendes Wasser'; acestea sînt etimonurile rom. *uncrop* 'apă clocotită'. După modelul derivatelor, foarte numeroase, cu prefixul *în-* sau de la o variantă dialectală în care a avut loc delabializarea lui *u-*, a apărut forma verbală *a încropi*, cu sensurile: 1. 'a face călduț un lichid', 2. 'a aduna cu greu laolaltă', 'a înjgheba', 'a înfiripa' (DEX, s.v.). Sensul 'a stropi', atestat în ms. 45, este etimologic. El nu a fost înregistrat în dicționare.

1.4.10. *inorog* 'animal fabulos, cu un corn în frunte' (< sl. *inorogŭ*), în ms. 4389: „*A căroră putere iaste ca a inorogului*“ (Nm., 23, 22; în BB și în ms. 45: „*Celui-cu-un-corn*“).

1.4.11. *ispovedanie* (= *spovedanie*) (< vsl. *ispovčdanie*), în ms. 4389: „*Vezi ispovedanie*“ (Nm., 5, 7; aceste cuvinte sînt adăugate pe margine, de aceeași mână).

1.4.12. *a se leni* 'a se lenevi' (< vsl. *lčniti*; *a lenevi* < vsl. *lenivŭ* 'leneș'), în ms. 45: „*Nu te leni a veni cătră mine!*“ (Nm., 22, 16; în BB: „*Lenevi*“; în ms. 4389: „*Lenivi*“).

1.4.13. *a năzări*, tranz. 'a zări', 'a vedea' (< vsl. *nazrčti*, *-zrjč*; cf. *a zări* < sl. *zrčiti*), în ms. 45: „*Îl voi năzări pre el*“ (Nm., 23, 9; la fel în ms. 4389; în BB: „*Cunoaște-voiu pre dînsul*“).

1.4.14. *obor*, pl. *oboară* 'împrejmuire', 'îngrăditură', 'țarc de oi' (< bg., sîrb., sloven. *obor*), în ms. 4389: „*Să facem aici staule și oboară*“ (Nm., 32, 16); „*Să zidiț...oboară dobitoacelor*“ (Nm., 32, 24; în BB și în ms. 45: „*Ogrăzi*“). După datele din ALR SN, II, h. 393, *staur*, termenul *obor* 'loc îngrădit unde stau oile' formează o arie discontinuă în Oltenia (4 puncte), Muntenia (3 puncte) și Dobrogea (2 puncte). Pentru sinonimul aproximativ *staul*, vezi mai sus, p. 20–21, IV.1.1.18. Folosirea cuvintelor *obor* și *staul* de către Daniil Panoneanul indică apartenența acestuia la zona de interferență a ariilor cuvintelor menționate, situată în nordul Olteniei și sud-vestul Transilvaniei.

1.4.15. *a obori* 'a desființa', 'a demonta' (< vsl. *oboriti* 'a desființa'), în ms. 45: „*Și rădicîndu-se cortul, ei îl vor obori*“ (Nm., 1, 51; în BB: „*Cobori*“; în ms. 4389: „*Să-l strîngă*“).

1.4.16. *obroc* 'vas de lemn (sau de coajă de tei) folosit ca unitate de măsură' [cf. vrus. *uborŭkŭ*, sîrb. *uborak*, ucr. *uborok*; varianta rom. *obroc* provine, prin metateză, din **oborc* sau a apărut sub influența cuvîntu-

lui *oboroc*², cu sensul 'tain', 'cantitate zilnică de alimente', 'rație' (< sl. *obrokū*); vezi H. Tiktin, *DRG*, s.v.], în ms. 4 389: „10 obroace strînse și uscară lor șușală împrejurul taberii” (Nm., 11, 32; în BB și în ms. 45: „Cori”).

1.4.17. *odraslă* 'mlădiță', 'lăstar' (< vsl. *otraslī*), în BB (Nm., 17, 8; în ms. 45: „Odreaslă”).

1.4.18. a *odrasli* 'a da mlădițe', 'a da lăstari' (< *odraslā*), în BB: „Toiagul lui va odrasli” (Nm., 17, 5; în ms. 45: „Va odresli”); „Odraslise”, în ms. 4 389 (Nm., 17, 8; în BB: „Scoase odraslă”; în ms. 45: „Scoase odreaslă”); „Odrasli toiagul lui Aaron”, în ms. 45 (Nm., 17, 8; aceste cuvinte sînt adăugate pe margine, de aceeași mînă).

1.4.19. *olovină* 'bere' (< sl. *olovina* 'băutură fermentată'), în ms. 4 389: „Și să se oprească de vin...și de oțet de olovină” (Nm., 6, 3; în BB: „Oțet den rachiu”; în ms. 45: „Oțăt de stcheră”). În ms. 4 389, cuvîntul a fost preluat din versiunea slavonă, în care găsim: *OUTA OAOEHNIA*; sl. bis. *olovna* avea sensurile 'Treber', 'Hefe', 'Absatz von Bier' (= tescovină, drojdie de bere); bg. *olovina*, sloven. *olovina* 'Bierhefe', 'Bier'; radicalul acestor cuvinte este sl. *olū* 'jedes alkoholische Getränk außer Traubenwein'; 'Dünnbier', 'Bier' (M. Vasmer, *REW*, II, p. 262). Rom. *olovină* cunoaște în ms. 4 389 prima sa atestare scrisă: 1665–1680, pentru că cea propusă în H. Tiktin², *DRG*, s.v., anume 1620, MOXA, este eronată. La locul indicat, se află un alt cuvînt, anume *olovirn*, cu sensul 'stofă de purpură' (< mgr. *ὀλόβηρος*): „Și așternutul lui era de olovirne”. Acest cuvînt este tratat în H. Tiktin, *op. cit.*, sub *olofir*. După datele oferite de *DLR*, termenul *olovină* este cunoscut în graiurile din sudul Transilvaniei, avînd și variante ca: *olăvîină*, *olăghîină*, *ologîină*, *olotnă*, *olăină* etc. El ar putea fi inclus în lista elementelor lexicale care caracterizează limba lui Daniil Panoneanul.

1.4.20. *pámente* 'pomenire', 'amintire' (< vsl. *pamētī*), în BB: „Jirtvă de pámente” (Nm., 5, 15; în ms. 45, la fel; aici însă: „Jirtvă”; în ms. 4 389: „Järtva pomenirii”); „Jirtva pámetei”, în BB (Nm., 5, 18; în ms. 45: „Jirtva páminții”; în ms. 4 389: „Järtva aducerii-aminte”). Mai sînt atestate formele de gen.-dat. sg. art. *pámintei*, în ms. 45 (Nm., 5, 26); *pámintii*, în BB (*ibid.*). Vezi ST. L. EX., p. 33, IV.1.4.38.

1.4.21. *polc* 'unitate militară', 'regiment' (< rus., ucr. *polk*), în BB: „Polcurile taberii lui Ruvim” (Nm., 2, 10; în ms. 45: „Șiragurile”; aici, pe margine, de aceeași mînă, este adăugat cuvîntul: „Pîlcurile”, al cărui etimon este vsl. *plūkū* 'pîlc', 'mulțime’).

1.4.22. *poslușanie* 'slujire', 'servire' (< vsl. *poslušanije*), în BB: „Și toate poslușaniile lor” (Nm., 4, 33; în ms. 45: „Poslușeniile”; în ms. 4 389: „Slujirea”); „Poslușaniile sfîntului” 'serviciul sau slujirea pe care o fac preoții în Sfînta Sfîntelor' (Nm., 7, 9; în ms. 45: „Slujbele sfîntului”; în ms. 4 389: „Slujba sfîntului”). Vezi ST. L. FAC., p. 87, IV.1.2.19.

1.4.23. a *posluși* 'a sluji' (< vsl. *poslušiti*), în BB: „Vom posluși lui” (Nm., 3, 6); „Tot cela ce intra a posluși” (Nm., 4, 40 și 44; *intră*); „Tot lucrul poslușit” (Nm., 28, 25, 26; 29, 1, 12, 35); *poslușaste* (Nm., 4, 41); (*să*) *poslușască* (Nm., 4, 24, 31). Tot așa în ms. 45. În ms. 4 389, se folosește vb. *a sluji* în aproape toate ocurențele.

1.4.24. *prinos* 'ofrandă', 'jertfă' (< vsl. *prinosū* < *nositi*, *nesti* 'a purta, a aduce'), în ms. 4 389: „Cînd veș lua prinos de la dinșii” (Nm., 18, 30; în BB și în ms. 45: „Începătură”).

1.4.25. *prohrab*, s.m. 'ciucure', 'franjuri' (cf. în textul slavonesc termenul *прохранн*), în ms. 45: „Și să-ș facă șie *prohrab* pre aripile hainelor lor, întru rudele lor. Și vei pune pre *prohrabi* aripilor înpletitură albastră și va fi voadă la *prohrabi*” (Nm., 15, 36; în BB: „Șingifu”...*singifurile*...*singifuri*”; în ms. 4 389, vers. 38: „Ciucuri”; aici, pe margine, de aceeași mînă, este notată o observație pentru întregul verset: „Să facă semn ca să-ș aducă aminte de lęgea Domnului”). În BJ: „Des houppes”; în lat. „Fimbrias” (= tiv la o haină, franjuri, ciucuri). Etimologia cuvîntului *prohrab* este neclară.

1.4.26. a *răpști* (asupra, înaintea, împotriva cuiva) 'a cîrți', 'a vorbi de rău', 'a murmura' (< vsl. *rūpīati*, *rūpīstō*), în ms. 4 389: „Și răpștiia oamenii rële înaintea Domnului” (Nm., 11, 1; în BB: „Era...cîrtind”; în ms. 45: „Era...cîrtindu”); „Răpștiia asupra lui Moisei”, în ms. 4 389 (Nm., 14, 2; în BB: „Cîrtiia”; în ms. 45: „Cîrtea”; forma *răpștiia* apare în ms. 4 389 și în Nm., 14, 27; 21, 5); „Va răpști...rău împotriva mea”, în ms. 4 389 (Nm., 14, 27); „Au răpștit spre mine” (Nm., 14, 28; în BB și în ms. 45: „Cîrtiia”); „Am răpștit”, în ms. 4 389 (Nm., 21, 7); „Răpștirea...care răpștesc ei asupra voastră” (Nm., 17, 5; în BB și în ms. 45: „Cîrtescu”; „Deaca veniră, ei răpștiră de dînsa”, în ms. 4 389 (Nm., 14, 36); „Dară Aáron ce iaste de răpștit asupra lui?”; în ms. 4 389 (Nm., 16, 11). Vezi ST. L. EX., p. 34, IV.1.4.50.

1.4.27. *răpștire* 'cîrtire', 'murmurare', 'vorbire de rău' (< vb. *a răpști*; vezi cuvîntul precedent), în ms. 4 389: „Că răpștirea feciorilor lui Israil cu carea răpștiia spre voi am auzit” (Nm., 14, 27; în BB și în ms. 45: „Cîrteală”); „Și voi lua de la tine răpștirea feciorilor lui Israil” (Nm., 17, 5). Vezi ST. L. EX., p. 34, IV.1.4.51.

1.4.28. *rocoș*, s.m. 'răscoală', 'împotrivire', 'revolta nobilimii poloneze contra regelui și senatului' (< polon. *rokosz*, rus. *rokoš*), în ms. 45: „Aceștea-s ceia ce s-au răcoșit...întru rocoși împotriva Domnului” (Nm., 26, 9; în BB: „Întru împotrivire”; în ms. 4 389: „Întru răsipire”).

1.4.29. a se *răcoși* (*răcoși*) 'a se răscula', 'a se împotrivi' (< polon. *rokoszyć się*; pentru varianta cu silaba inițială *ră-*, cf. ceh. *rákoš*, magh. *rakás*; vezi H. Tiktin², *DRG*, s.v.), în ms. 45: „Adunarea...ce să răcoșește preste mine” (Nm., 14, 35; în BB: „Au ficlenit”; în ms. 4 389: „Se-au sculat asupra mea”); „Și

că ce vă răcoșiți?" (Nm., 16, 3; în BB: „Vă puneți împotriva”; în ms. 4 389: „Vă sculați”); „Și să răcoșiră asupra lor”, în ms. 45 (Nm., 16, 19; în BB: „Să ridică asupra”; în ms. 4 389: „Se sculară asupra”); „Și fu cîndu să răcoșia adunarea Moisi și Aaron”, în ms. 45 (Nm., 16, 42; în BB: „Învăluia”; în ms. 4 389: „Se întoarse...asupra lui”); „Acestea-s ceia ce s-au răcoșit pre Moisi și pre Aaron” (Nm., 26, 9; în BB: „Au stătut împotriva”; în ms. 4 389: „Se sculară asupra lui”. Vezi ST. L. FAC., p. 87, IV.1.2.29.

1.4.30. sad 'livadă', 'plantație de pomi fructiferi' (< vbg. *sadŭ* 'copac', 'plantă, 'pădurece' < sl. com. *sadŭ* 'plantație'; vezi M. Vasmer, REW, II, p. 567), în ms. 4 389: „Și sînt într-însul sădite saduri de pomi” (Nm., 13, 21). Vezi ST. L. FAC., p. 87, IV.1.2.30.

1.4.31. semeș 'mîndru', 'trufaș', 'dîrz', 'plin de încredere în sine' (cf. sl. *sĕmeti* 'a îndrăzni'), în ms. 4 389: „Oameni semeș și năsilnici” (Nm., 16, 26).

1.4.32. șușală '(fășie de) carne uscată' a fost întîlnit în ms. 4 389: „Și sculîndu-se oamenii, adunară prĕpelîșe [pe margine: cîrstei] toată ziua și toată noaptea...și uscară lor șușală împrejurul taberii” (Nm., 11, 32; în BB: „Și ș-au zvîntat loru zvîntături”; în ms. 45: „Au zvîntat șie zvîntări”). În versiunea grecească: καὶ ἔψυξαν ἑαυτοῦς ψυγμοῦς κόκλω τῆς παρεμβολῆς [(ὁ) ψυγμός, -οῦ (în *Biblie*) 'séchoir', 'lieu ou l'on étend une chose pour faire sécher'; vb. ψύχω, viit. ψύξω, aor. ἔψυξα 1. 'souffler', 'respirer', 2. 'dessécher par l'évaporation', 'dessécher']; în latinește: „Et siccaverunt eas per gyrum castrorum”; în slavonește: ꙗко сѣхнѣша сѣбѣ сѣхнѣца окрытъ поакѣ.

Etimonul rom. *șușală* este slav, cum rezultă din cuvintele slave care urmează: rus. *suša* 'trockenes Land', 'Festland' (= uscat); ruș. *sušŭ* 1. 'Reisig (= 1. uscături, vreascuri, 2. mărăciniș), 2. trockene Erde', 3. 'getrocknete Fische'; ucr. *suša*; sl. bis. *suša* ξηρό (= la terre ferme, le continent < adj. ξηρός, -ά, -όν 'sec', 'desséché'); bg. *suša* 'Festland', 'Regenlosigkeit'; scr. *sūša* 'Dürre'; sloven. *sūša* 'Dürre' (cuvîntul există și în cehă, slovacă, polabă, polonă, cu sensul 'Dürre', 'secetă', 'uscăciune'). Etimonul slav comun este **suchъ* 'trocken' (= uscat), cu descendenți în limbile slave cum sînt: rus. *suhŏŭ* 'id.', *suh*, *suhá*, *súho*; ucr. *suchyj*; vrus. *suchъ*; vbg. *suchъ*; bg. *such* etc. Cuvîntul *șușală*, din ms. 4 389, are drept radical subst. *șușă* 'uscătură' + suf. *-eală*, cu rostirea dură a șuierătoarei ș. De la același radical, cu sufixul *-an(ă)*, există derivatul *șușană* 'bucată de carne uscată în fășii'. Primul derivat, *șușală*, este atestat în sudul Transilvaniei, prin Făgăraș, Sibiu, apoi în nord-vestul Munteniei, pe la Cîmpulung. În ultimul caz, sensul este 'zdreanță', 'ruptură', fiind dezvoltat din sensul 'fășie' (de carne afumată, uscată). După DLR, s.v., de unde provin datele privitoare la ariile dialectale, prin Transilvania și în nord-vestul Munteniei este cunoscut un alt derivat de la *șușă*, anume *șușalcă*, format cu suf. *-ală* + *că*. În graiurile populare, este cunoscut și cuvîntul *șușăniță*, 1. 'fășie de carne sau de slănină afumată',

2. 'fășie lungă și îngustă de pămînt', 'ogor îngust și lung', al cărui etimon este bg. *sušanica*, *sušenica* (< *suša*). De asemenea, în DRL, litera ș, mai sînt cîteva cuvinte fără etimologie pe care le putem explica prin etimonul slav bulgăresc *suša* 'uscat'. În această situație, este derivatul *șuștină*, care, în Banat, are sensul 'fășie îngustă de pămînt (arabil)', iar în Moldova, 'felie subțire dintr-un aliment'. Un alt cuvînt este *șușilă* 'leasă de nuiele pe care se usucă sau se afumă fructele', explicat în DRL prin scr. *sušilo*. Se adaugă termenul *șușmete* 'halcă (de carne)', 'codru'; apoi pl. *șușcure* 'crengi, vreascuri (aduse de apă)' < scr. *šuška* (cf. rus. *sušŭ* 'vreascuri'); și *șușară* 1. 'pădure de goruni cu rariști', 2. 'tufiș' (cf. rus. *sušŭ* 'mărăciniș'); *șușarcă* (prin Trans., Bucov.) 'rogoz (folosit la acoperit casa, șura)' (cf. mai sus *șușalcă*); *șușai*, pl. *șușaiuri* 'nisip pe malul rîului', pus în relație în DLR cu ucr. *súša* 'uscat', 'la terre ferme'.

Sub aspect fonetic, este de remarcat apariția în formele românești a șuierătoarei ș-, în loc de s-, sub influența asimilatorie a lui -ș- următor: *suša* > *șușă*, ca în hidronimul *Șușița*, de la același radical slav, care în limbile slave are S-: sloven., croat. sîrb. *Sušitsa*; ucr. *Sušyca*; ceh. *S(o)ušitse* (Vezi I. Jordan, *Toponimia românească*, București, 1963, p. 128). Fenomenul invers, de propagare a lui ș- (inițial) în locul unui s următor, este, de asemenea, prezent în vorbirea populară. Astfel, cuvîntul dialectal, oltenesc și muntenesc de nord-vest, *șușlete*, din germ.-săș. *šos-letar*, are al doilea -ș- în urma fenomenului de asimilație progresivă *ș-s* > *ș-ș*; tot astfel și fr. *chaussée* - rom. pop. *șușă*; fr. *chausson* - rom. *șoșon*. Vezi V. Arvinte, *Împrumuturi de origine germană (săsească) în română. Etimologia cuvîntului șușlete*, în „Kurier der Bochumer Gesellschaft für rumänische Sprache und Literatur“, 15, Bochum, 1990, p. 186-194.

Prima atestare a cuvîntului *șușală* este aceasta din ms. 4 389: 1665-1680. Termenul este caracteristic pentru aria dialectală transilvăneană de sud-vest, nord oltenescă și nord-vest muntenească, în care sînt cunoscute și alte cuvinte proprii textului ms. 4 389 al învățatului mitropolit Daniil Panoneanul. Este vorba de cuvinte ca: *bĕre*, *biglariu*, prefixul *dăs-(dăz)*, *jeș*, *hodaie*, *olovină*, *plehupă*, *tron*, ale căror arii dialectale se suprapun peste teritoriul menționat.

1.4.33. uncropire, vezi mai sus, p. 22, IV.1.4.9., a se încropi.

1.4.34. a zădări 'a întărita', 'a așța' (< sl. **zadрати*, *-dero*; cf. bg. *zadiram* 'necken', 'reizen'; rus. *zadiriti* 'sticheln'; vezi H. Tiktin², DRG, s.v.), în BB: „Până cînd mă zădărește norodul acesta?” (Nm., 14, 11; în ms. 45: „Mă dodăiește”; pe margine, de aceeași mînă: „Bîntuiește”; în ms. 4 389: „Mă vor mânia”).

1.4.35. a zbori, vezi mai sus, p. 22, IV.1.4.7., a dvoli.

1.5.0. Elemente grecești

Sînt incluse în acest subcapitol și cîteva elemente lexicale de origine ebraică sau din alte limbi orientale,

preluate în *Septuaginta*, iar de aici, în versiunile românești studiate.

1.5.1. anathemă 'afurisenie', 'blestem'; 'excomunicare' (< gr. ἀνάθεμα, -ατος 'objet devoué, maudit'; 'anathème'), în BB: „Numi numele locului aceluia Anathema” (Nm., 21, 3; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „Și puse numele aceluia loc Pustiire, adecă Anathema”). În BJ, p. 184, nota g, se fac următoarele precizări: „On donna à ce lieu le nom de *Horma*”; acest cuvânt ebraic „est rattaché à une racine signifiant 'vouer par anathème'. L'auteur insinue déjà le caractère religieux de la conquête”.

1.5.2. a anathematisi 'a afurisi', 'a blestema', 'a lovi cu anatema' (< gr. ἀναθεματίζω), în BB: „Și voi anathematisi pre el și pre cetățile lui” (Nm., 21, 2; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „Voiu blestema”); „Și anathematisi pre dînsul și cetățile lui”, în BB (Nm., 21, 3; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „Și-l blestemă pre dînsul”).

1.5.3. arhieru 'preotul cel mare la evrei' [(ὁ) ἀρχιερεύς, -έως 'grand-prêtre', 'grand-pontif'], în ms. 4 389 (Nm., 35, 28; cuvîntul este adăugat pe margine, de aceeași mîină, pentru: „Preotul cel mare”, din text). Vezi ST. L. LV., p. 20, IV.1.4.3.

1.5.4. azimă 1. (subst.) 'pîine nedospită' [< gr. (τὰ) ἄζυμα, -ων), în BB: *azime* (Nm., 6, 15; 9, 11; 28, 17); *azimelor* (Nm., 6, 17). Cuvîntul apare și în ms. 45, și în ms. 4 389; 2. (adj.) 'nedospit' (< gr. ἄζυμος, -ος, -ον 'sans levain'), în BB: „Și va lua preotul...o pîine azimă” (Nm., 6, 19; la fel în ms. 45). Vezi ST. L. EX., p. 20, IV.1.4.6.

1.5.5. cor 'unitate de măsură de capacitate pentru cereale, făină etc. [< gr. (ὁ) κόρος, -ου 'mesure de blé, chez les Juifs'; cuvînt semitic, cf. ebr. *kor* eig. 'rundes Gefäß', în H. Frisk, *GEW*, I, p. 923; cuvîntul *cor* nu este înregistrat în dicționarele românești), în BB: „Cel cu cel pușin au strînsu 10 cori” (Nm., 11, 32; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „10 obroace”); în versiunea latinească: „Decem coros”; în gr. δέκα κόρους; în BJ: „Dix muids”; în B 1975: „Zece coșuri”.

1.5.6. cristal, vezi mai sus, p. 21, IV.1.2.3.

1.5.7. efi, vezi mai jos, 1.5.9., *ifi*.

1.5.8. holéră 'maladie caracterizată prin dejecții lichide abundente și prin crampe nervoase' [< gr. (ῆ) χολέρα, -ας < χολή 'bile'; 'fiel'; 'Galle'], în ms. 45: „Veți mânca pân-va ieși den nările voastre și va fi voao de holéră” (Nm., 11, 20; pe margine, de aceeași mîină, este adăugată explicația: „Boală de fiêre”; în BB: „Întru greață”; în ms. 4 389: „Întru urciunea”). În ms. 45, Nicolae Milescu a urmat servil textul grecesc: εἰς χολέραν. În ms. 45, se află și prima atestare a cuvîntului în română: cca. 1665–1685, cu aproximativ 150 de ani mai veche decît cea consemnată în H. Tiktin², *DRG*, s.v.: 1815.

1.5.9. ifi (și: *efi*) 'măsură de capacitate pentru cereale' (< gr. ἴφι (οἶφι) < ebr. 'ēphah; cf. și sl. *efi*), în BB: „Al zécilea lui ifi de făină de orzu” (Nm., 5, 15; la fel în ms.

45; în ms. 4 389: „Efi”, după sl. ефн. Cuvîntul mai apare în Nm., 28, 5, în BB și în ms. 45, iar în ms. 4 389, *efi* (*ibid.*). Vezi ST. L. LV., p. 21, IV.1.4.9., *efa*.

1.5.10. în 'unitate de măsură pentru lichide (la evrei)' [< gr. ἔν (lat. *hin*) < ebr.], în BB: „Frămîntată în a patra al lui în cu untdelemn” (Nm., 15, 4 și 15, 5, 6, 7, 9, 10; la fel în ms. 45). O confuzie cu rom. *în* 'lin' pare a fi prezentă în ms. 4 389: „Amestecat cu a patra parte de ulei de în” (Nm., 15, 4). Dar în alte părți, este avut în vedere sensul 'unitate de măsură pentru lichide': „A patra parte a măsurii de în” (Nm., 15, 5); „Măsura inului” (Nm., 15, 7); „Jumătate de măsură a inului” (Nm., 15, 10); „A patra parte a inurilor” (Nm., 28, 7); „A treia parte de măsura inurilor” (Nm., 28, 14); „Măsurile inurilor” (Nm., 28, 14). Vezi ST. L. EX., p. 38, IV.1.6.5., *hin*.

1.5.11. isop (și: *issop*) 'plantă din care se făceau sfeștoace la biserică' [< gr. ἴσσοπος f. (-ov, n.) < ebr. 'ēzōb; lat. *hyssopus* (și: -um); vsl. *isopū*], în BB Nm., 19, 6, 18; în ms. 45 și în ms. 4 389: „Issop”). Vezi ST. L. EX., p. 38, IV.1.6.7.; ST. L. LV., p. 21, IV.1.4.19.

1.5.12. mană (și: *mannă*) 'hrană miraculoasă, trimisă de Dumnezeu evreilor în pustie' (un fel de lichen comestibil, în formă de mici ghemuri cenușii, care, purtate de vînt, cad ca o ploaie, vezi *DEX*, s.v.) [< gr. (ῆ) μάννα, -ης 1. 'grain d'encens', 2. 'la manne des Hébreux' < ebr. *man*; lat. *manna*, -ae], în BB: „Și mana ca sămînța coliandrului iaste și chipul ei ca chipul criștalului” (Nm., 11, 7; în ms. 45 și în ms. 4 389: „Manna”).

1.5.13. mărgăritar 'perlă, boabă rotundă, dură și strălucitoare ca sideful, formată în corpul unor scoici, care este folosită ca podoabă' [< gr. (ῆ) μαργαρίτις, -ιδος 'perle'; cuvînt de origine orientală, indiană sau persană, vezi H. Frisk, *GEW*, II, p. 174; diminutiv μαργαριτάριον, ngr. μαργαριτάρι, în ms. 4 389: „Iar fața ei [a manei] ca fața mărgăritarului celui curat” (Nm., 11, 7; în BB: „Ca chipul criștalului”; în ms. 45: „Ca chipul cristalului”). Daniil Panoneanu, traducătorul ms. 4 389, a avut ca model versiunea slavonă, în care găsim cuvintele *бісѣра чнста* [vbg. *bisrā*, *biserā* 'Perle', un cuvînt de origine orientală în limbile slave (turcă, arabă); vbg. *čistā* 'rein'; vezi E. Berneker, *SEW*, I, p. 58; 157). În ms. 45 și în BB, modelul a fost cel grecesc: ὡς εἶδος κρυστάλλου. În versiunea latină: „Erat...coloris bdellii”; în BJ: „Et avait l'aspect du bdellium”; în germană: „Und seine Aussehen wie das des Bedolachharzes”; pentru cuvîntul lat. *bdellium*, -i, vezi ST. L. FAC., p. 89, IV.1.3.14., *rubin*.

1.5.14. papadie [probabil < gr. παπιάδης, -ης, -ες 'aigrette, en parlant des graines' < (ὁ) πάπιος, -ου 'aigrette cotonneuse de certaines semences'; 'prin ext. 'duvet', 'coton'; vezi ST. L. EX., p. 37, IV.1.5.26., *papădie*], în BB: „Preste papădie vor mînca pre êle” (Nm., 9, 11; în ms. 45: „Lăptuci”; pe margine, de aceeași mîină, este adăugat cuvîntul: „Păpădii”; în ms.

4 389: „*Susaiu*“; aici, pe margine, de aceeași mână: „*Păpădie*“). Prezența cuvîntului în ms. 4 389, schimbă data primei atestări din H. Tiktin², DRG, s.v.: în loc de 1688 BIBLIA, trebuie pus cca 1665–1680, ms. 4 389.

1.5.15. *pashă* 'mielul pascal' (< gr. πάσχα < ebr.; vezi ST. L. EX., p. 37, IV.1.5.27), în ms. 4 389: „*Să facă pasha Domnului în luna a doaoa...și să o mănînce cu azime și cu susaiu*“ (Nm., 9, 10-11; în BB și în ms. 45: „*Paștele*“).

1.5.16. *rodie* 'granată', 'fructul arbustului numit *rodiu*' (< gr. ρόδι, vgr. ροδιον; cf. și vsl. *roditi*), în BB: „*Din rodii*“ (Nm., 13, 24; în ms. 4 389, la fel). Variante: *rudii*, în ms. 45 (Nm., 20, 5); *roidii*, în ms. 45 (Nm., 13, 24). Vezi ST. L. EX., p. 4, I.2.7.3.; p. 37, IV.1.5.29.

1.5.17. *sicheră* 'băutură fermentată, ca berea, cidrul' [< gr. (τὸ) σίκερα, gen. σίκερος < ebr. *shehar* 'vin de fructe'; lat. *sicera* n.pl. și f. 'sorte de boisson enivrante'; 'cidre' ?], în ms. 45: „*Oțat den sîchera nu va bea*“ (Nm., 6, 3; deasupra cuvîntului *sîchera* este adăugat, de aceeași mână, termenul *rachiu*; în BB: „*Oțet den rachiu*“; în ms. 4 389: „*Oțet de olovină*“). Echivalentul în textul grecesc este: ὄξος ἐκ σίκερα [(τὸ) ὄξος, -εος, -ουξ 'vinaigre']. Cuvîntul *sîchera* mai pare în același loc din ms. 45 (Nm., 6, 3), fiind scris pe margine, de aceeași mână, pentru sintagma *vin arsu*, din text.

1.5.18. *siclă* 'monedă și măsură de greutate la evrei' [< gr. (ὁ) σίκλος, -ου < ebr. *shekel*], în ms. 4 389: „*Să iai cîte 5 sicile de cap, după sicla cea sîntă și sicla să fie de 20 de bani*“ (Nm., 3, 47; în BB și în ms. 45: „*Siclu*“). Vezi mai sus, p. 6, II.1.2.1.

1.5.19. *stafidă* 'boabă uscată de strugure' (< gr. σταφίδα; vgr. σταφίς, -ίδος 'raisin cuit au soarelui', 'raisin sec'), în BB: „*și stafide nu va mînce toate zilele rugii lui*“ (Nm., 6, 3; în ms. 45: „*Stafidă*“; în ms. 4 389: „*Struguri...stafidă*“).

1.5.20. *stafidit* (< *stafidă*, vezi cuvîntul precedent), în ms. 4 389. Prima atestare literară a acestui adj. din H. Tiktin², DRG, s.v., anume 1862, se modifică cu aproximativ 200 de ani: 1665–1680, în ms. 4 389.

1.6.0. Elemente maghiare

1.6.1. *a bîntui* 'a supăra', 'a incomoda', 'a deranja', 'a molesta' (< magh. *bánt* 'anrühren', 'beleidigen', 'quälen', 'verdriessen', 'anfechten' < *bán* 'bedauern', 'bereuen'; Lajos Tamás, EWUR, p. 126), în BB: „*M-au bîntuit aceasta a zêcea și n-au ascultat glasul meu*“ (Nm., 14, 22; în ms. 45 și în ms. 4 389: „*M-au ispitit*“); forma *bîntuiește* apare în ms. 45 (Nm., 14, 11), fiind scrisă pe margine, de aceeași mână, pentru *dodăiește*, din text.

1.6.2. *chip* 1. s.n. 'idol' [< magh. *kép* 'Bild', 'Bildnis', 'Standbild', 'Angesicht', 'Gesicht'; sensul 'idol' s-a dezvoltat în sintagma *chip cioplit* 'Götzenbild' (= idol)], în BB: „*și-i chemară pre ei la jîrvele idolilor lor...și s-au închinat chipurilor lor*“ (Nm., 25, 2; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Idolilor...idolilor*“); în BB: „*și toate*

chipurile cêle vârsate ale lor le veși piêrde“ (Nm., 33, 52; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Idolii lor cei vârsați*“), 2. loc. adv. în *chip*, cu *chip* 'în mod evident', 'în mod clar', 'pe față', în BB: „*Voiu grădi lui în chip și nu pren pilde*“ (Nm., 12, 8; în ms. 45: „*Cu chip*“).

1.6.3. *féliu* 'neam', 'trib', 'seminție' [< magh. *féle* '-lei' (de exemplu magh. *két-féle* 'zweierlei'), din *fél* 'Hälfte']. Sensul menționat apare în ms. 45, de unde a fost preluat și în BB. El este prezent și în *Herodot*-ul de la Coșula, tradus din grecește, după unii cercetători, de Nicolae Milescu; vezi HERODOT, *Glosar*, p. 697, unde, însă, sensurile 'neam', 'trib', 'seminție' nu sînt consemnate, cu toate că ele există în text, de exemplu în I, 101, 125, 173; IV, 46; V, 62 și în alte locuri. Sensul special al subst. *fel*, *feliuri* a apărut în traduceri menționate sub influența cuvintelor grecești asemănătoare sub aspect fonetic (τή) φυλή, -ής 'tribu', 'section ou portion d'un peuple'; (τὸ) φῶλον, -ου 'tribu', 'race', 'famille', 'peuple', 'nation', prin fenomenul lingvistic numit atracție paronimică. În toate cazurile în care în textele românești menționate (BB, HERODOT) apare substantivul *féliu*, cu sensurile menționate, putem presupune că în textele echivalente grecești se află cuvintele grecești (τή) φυλή sau (τὸ) φῶλον. V. rom. *féliu*, cu sensurile menționate, cunoaște în BB, cartea *Numerii*, peste 30 de atestări, după cum urmează: *féliu*, 9 ocurențe; *féliul*, 16 ocurențe; *féliului*, 1 ocurență; *feliuri*, 2 ocurențe; *feliurile*, 4 ocurențe. Un număr asemănător de ocurențe se găsește și în ms. 45. Dar în ms. 4 389, tradus de Daniil Panoneanu, subst. *féliu*, cu sensurile menționate, nu apare, ci aici găsim denumirile *seminție*, *neam*, *ceată*. Spre ilustrare, vom da un singur exemplu: în timp ce în BB și în ms. 45 apare sintagma „*Féliul lui Levi*“ (Nm., 18, 2), în ms. 4 389 se spune „*Seminția lui Lévi*“; cf. gr. φυλὴν Λευί.

Sensul special al cuvîntului *féliu*, pl. *feliuri*, în textul *Bibliei de la București*, a fost remarcat de autorii *Dicționarului Academiei Române*, care formulează următoarea observație (DA, s.v.): „În scrierea aceasta [BB], tradusă din grecește, *fel* redă pe gr. φυλή, și e cu puțință ca semănarea formală să-l fi hotărît pe traducător să aleagă acest cuvînt“. Atribuirea sensurilor 'neam', 'trib', 'seminție' cuvîntului *féliu* constituie o inovație a lui Nicolae Milescu. Faptul este important în disputa științifică privind paternitatea traducerii *Herodot*-ului de la Coșula, cu raportare la ms. 45 și la BB. Pentru alte aspecte (de natură fonetică) referitoare la cuvîntul *fel*, vezi ST. L. FAC., p. 51, I.2.4.0.; p. 67, I.3.22.0.

1.6.4. *marfă* 'bagaje', 'catrafuse', 'calabalfe'; 'avuție', 'lucruri' (< magh. *marha* 'Gut', 'Wahre'; 'Vieh'), în BB și în ms. 45 (Nm., 10, 12; 16, 27; 31, 9; 32, 16, 24); și *marhă*, în BB (Nm., 31, 9). Vezi ST. L. FAC., p. 89–90, IV.1.4.3.

1.6.5. *neam* 'trib', 'seminție' (< magh. *nem* 'Geschlecht', 'Stamm') este prezent în toate cele trei texte studiate, în numeroase ocurențe. Dăm un singur exemplu din BB: „*Den neamul lui Manási*“ (Nm., 1, 35;

în ms. 45, la fel; în ms. 4 389, vers. 33: „Den seminția Mandásiei“).

1.6.6 oraș 'cetate', 'fortăreață' [< magh. *város, várași* (< *vár* 'Festung') 'Stadt', 'Festung'], în ms. 4 389: „Și dăde Moisei feciorilor lui Ruvim...cetățile și hotărăle și orașăle denprejurul țării“ (Nm., 32, 33; în BB și în ms. 45: „Cetăți“). Deși termenul *oraș* este atestat începând din secolul al XV-lea în textele slavo-române (vezi Lajos Tamás, *EWUR*, p. 579), în textele de care ne ocupăm el nu apare decât cu totul sporadic, în locul său apărând fie *țirg*, fie *cetate*.

1.6.7. pildă 1. 'enigmă', 'ambiguitate', 'obscuritate'; 'aluzie', 'insinuare' [< magh. *pélđa* 'Beispiel', 'Muster', 'Vorbild' (< mhd. *bilde*)], în BB: „Gură cu gură voui grăi lui în chip și nu pren pilde“ (Nm., 12, 8; în ms. 45, la fel), după gr. *καλήσω ἀπό τῶν εἰδῶν, καὶ οὐδὲ ἀινυμάτων* [(τὸ) εἶδος, -εως, -ους 'aspect', 'appareance'; (τὸ) ἀινυμα, -ατος 'parole ambiguë, obscure'; 'allusion', 'insinuation'; 'énigmes']; în latinește: „*Palam, et non aenigmata et figuras Dominum videt*“; în BJ: „*Dans l'évidence, non en énigmes*“. **2.** 'poem', 'alegorie', în BB: „Și luind pilda lui, zise“ (Nm., 23, 7; la fel în ms. 45 și în ms. 4 389), după gr. *καὶ ἀναλαβὸν τὴν παραβολὴν ἀπο τοῦ* [(τῆ) παραβολή, -ῆς 'parabole', 'alégorie']; în BJ: „*Il prononça son poème*“.

1.6.8. pilduitor 'care vorbește enigmatic, ambiguu, obscur, prin aluzii, insinuant'; 'poet' (< *pildă*; vezi cuvîntul precedent), în BB: „Pentru aceea vor grăi pilduitorii“ (Nm., 21, 27; în ms. 45 și în ms. 4 389, la fel); în gr. *οἱ ἀινυματισταὶ* [(ὁ) ἀινυματιστής, -οῦ 'qui parle par énigmes (parole ambiguë, obscure'; 'allusion', 'insinuation', 'énigme')].

1.6.9. ponoslu 'ocară', 'rușine' (< vb. *a ponoslui* < magh. *panaszol* < vsl. *ponosŭ*), în BB: „Și adusără ponoslu pămîntului“ (Nm., 13, 33; în ms. 45: „Întristare“; în ms. 4 389: „Înfricoșare“); în gr. (τῆ) *ἐκστασις, -εως* (la fig.) 'trouble d'esprit', 'colère violente', 'égarement', 'stupeur', 'extase'. Vezi ST. L. FAC., p. 90, IV.1.4.4.; ST. L. LV., p. 22, IV.1.5.7.

1.6.10. a (se) sudui 'a (se) certa', 'a (se) insulta' (< magh. *szid* 'fluchen', 'schimpfen'; 'jurer', 'injurier', 'réprimander'), în BB: „Aceasta e Apa Pricii, căci se-au suduit fiii lui Israil înaintea Domnului“ (Nm., 20, 13; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „Huliră“); în BB: „Și suduia nărodul pre Moisi“ (Nm., 20, 3; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „Dosađiia“).

1.6.11. șirag (și: *șireag*) 'unitate militară'; 'ceată', 'mulțime' (< magh. *sereg* 'Heer', 'Schar'; 'Haufen', 'Menge') este prezent în toate cele trei texte studiate, în variante și forme ca: *șiragul*, în ms. 45 (Nm., 1, 52; în BB: „Rînduială“; în ms. 4 389: „Ceată“); *șireagul*, în BB și în ms. 4 389 (Nm., 2, 2, 3; în BB și în 2, 25, 31, 34; 10, 18, 22); *șireagului*, în ms. 4 389 (Nm., 2, 17); *șireagurile*, în BB (Nm., 2, 18); *șiragurile*, în ms. 45 (Nm., 10, 14, 25); *șireagurile*, în BB (Nm., 10, 14).

1.6.12. uriaș 'géant', 'Riese' (< magh. *óriás* 'id.', dial. *úrrijás*; Lajos Tamás, *EWUR*, p. 830–831), în BB: „Și acolo am văzut uriașii“ (Nm., 13, 34; în ms. 45 și în ms. 4 389, la fel).

1.7.0. Elemente germane (săsești)

1.7.1. cîrlan 'miel de un an' (< săs. *gërlenk*; vezi ST. L. LV., p. 22–23, IV.1.6.2.), în ms. 4 389: *cîrlan* (Nm., 28, 21, 29); *cîrlani* (Nm., 28, 27); *cîrlanii* (Nm., 28, 21, 29); în ms. 45: *cîrlăniță* (Nm., 6, 14; în BB: „Mioară“; în ms. 4 389: „Miea“).

1.7.2. ștreang 'ață groasă', 'coardă', 'funie', 'cablu' (< săs. *štrank* 'gebinde Garn'; vezi ST. L. FAC., p. 92, IV.1.5.4.), în BB: „Ștreangurile“ (Nm., 3, 37; 4, 33, 37; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „Funicétele“).

1.8.0. Elemente turcești

1.8.1. ghierdan 'colan', 'lanț de aur la gît, ca podoabă' (< tc. *gerdan*; vezi ST. L. FAC., p. 92, IV.1.6.4.), în ms. 4 389: *Au adus dar... brățări și ghierdane* (Nm., 31, 50; în BB: „Gherdan“ și „Împletitură“; în ms. 45: „Împletit“).

1.8.2. gravani 1. (adj.) 'roșu-stacojiu', 2. (subst.) 'stofă de culoare stacojie' (< tc. *harvani*; vezi ST. L. EX., p. 39–40, IV.1.9.7.), în ms. 4 389: „Toată haina gravani“ (Nm., 4, 7, 13; în BB și în ms. 45: „Haină tot mohorită“).

1.8.3. ibric 'vas de metal folosit la libații' (< tc. *ibrik*; vezi ST. L. EX., p. 40, IV.1.9.8.), în BB: „Ibricile cu care toamnă“ (Nm., 4, 7; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „Ibricile“).

1.8.4. iuzbaș 'comandant mai mare peste o sută de soldați' (< tc. *yüzbası* < *yüz* 'sută' + *başı* 'șef'; vezi ST. L. EX., p. 40, IV.1.9.9.), în ms. 4 389: „Pre căpitani și pre iuzbaș“ (Nm., 31, 14; în BB și în ms. 45: „Cei preste mii și cei preste sute“); „Cătră iuzbașii care veniia de la tăierea războiului“ (Nm., 31, 21; în BB și în ms. 45: „Oamenii puterii“); *iuzaș* (pl.) (Nm., 31, 52, 54; în BB și în ms. 45: „Cei preste sute“).

1.8.5. lighin 'lighean' (< tc. *legen* 'Waschschüssel'; vezi ST. L. EX., p. 40, IV.1.9.10; ST. L. LV., p. 24, IV.1.7.5.), în ms. 4 389: „Să acopere lighinul“ [Nm., 4, 14; în BB (vers. 15): „Spălătoarea“; în ms. 45: „Medelnița“].

1.8.6. a mozaviri 'a calomnia', 'a defăima', 'a ponegri' (< *mozavir* 'calomniator' < tc. *müzavir*; ngr. *μωζαβίρης*; vezi ST. L. FAC., p. 92, IV.1.6.6.; ST. L. LV., p. 24, IV.1.7.6.), în ms. 4 389: „Că au mozavirit cuvîntul Domnului“ (Nm., 15, 31; cuvîntul *mozavirit* este adăugat pe margine, de aceeași mîină, pentru *hulit*, din text; în BB, vers. 29: „Au defăimat“; în ms. 45, vers. 29: „Au hulit“).

1.8.7. odaie (și: *hodaie*) 'tamazlic', 'țarc, loc îngărdit în care stau oile'; 'staul de oi' (< tc. *oda*; bg., sîrb. *odaja*;

din română, cuvîntul a pătruns în maghiară: *hodály*, vezi A. Scriban, *Dicț.*, s.v.), în BB: „*Oddă de oi vom face aicea dobitoacelor noastre*” (Nm., 32, 16; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Staule și oboară oilor*”); „*Luo oddăle lor și le numi pre êle Oddăile lui lair*” (Nm., 32, 41; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Hodăile*”); „*Oddă de oi*” (Nm., 32, 36; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Hodăi de oi*”); „*Va ieși la odaia Aradu*” (Nm., 34, 4; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Hodaia lui Arad*”). Varianta cu *h-* se mai întîlnește în ms. 4 389 în Nm., 35, 3 (*hodăi*); 35, 7 (*hodăile*). Pe baza datelor oferite de ALR-III, p. 115, MN [3 780]; și p. 13, h. 257, *cocioabă*, se poate contura aria de răspîndire a variantei cu *h-* protetic: nord-vestul Munteniei (pct. 762, 784), centrul și nordul Olteniei (pct. 836, 848). Varianta *hodaie* mai este consemnată în pct. 235 de lângă Tîrgu-Mureș și în pct. 769, București (informatorul de aici este țigan). Apariția acestei forme în ms. 4 389 s-ar putea explica prin originea traducătorului acestui text din zona lingvistică cu *h-* din nordul Olteniei sau din nord-vestul Munteniei. Către această regiune trimit și alte fapte lingvistice din acest text.

1.8.8. *singif* 1. 'bordură la haină', 'ramă', 'chenar pe marginea unei haine', 2. 'ciucure', 'canaf', 'franjuri' (< tc. *sincef*; vezi ST. L. EX., p. 41, IV.1.9.12.), în BB: „*Să-ș facă loru singifu pre arepile hainelor lor*” (Nm., 15, 36; în ms. 45: „*Prohrab*”; în ms. 4 389: „*Ciucuri*”); în BB: „*Și veși pune pre singifurile aripilor împletitura vîndă și va fi voao la singifuri*” (*ibid.*).

1.8.9. *tipsie* 'furfurie de metal, întinsă', 'tabla' (< tc. *tepsi*; vezi ST. L. EX., p. 41, IV.1.9.14.), în ms. 4 389: „*Și aduse darul său o tipsie de argint*” (Nm., 7, 13; cuvîntul mai apare și în vers. 19, 25, 31, 37, 49 etc.; în BB și în ms. 45: „*Blid*”).

2. CUVINTE CU SENS DIFERIT DE CEL ACTUAL

2.1.0. Calcuri lingvistice

Sînt incluse în acest capitol calcurile semantice propriu-zise după limba greacă, uneori și după cea slavonă, și construcțiile intensive de tipul *a păzi pază* 'a păzi', *a scuiپی scuiپind* 'a scuiپی', pe care traducătorii români le-au preluat în mod servil din grecește, iar în această limbă ele fuseseră, adesea, calchiate din ebraică. În cazul ms. 4 389, al cărui traducător, Daniil Panoneanul, a avut ca principal model versiunea slavonă, construcțiile de acest tip au putut fi preluate din această limbă, care, și ea, fusese modelată ca limbă literară după versiunea grecească. Unele eventuale reluări din studiile precedente sînt motivate de îmbogățirea cu date noi, semantice, etimologice sau de altă natură, a cuvintelor și expresiilor asupra cărora ne-am mai oprit.

2.1.1. *a se adaoge* 'a se alătura', 'a trece de partea cuiva', 'a se asocia' reprezintă o calchiere a gr. προστίθημι 'poser auprès', 'approcher', 'ajouter'; 'mettre avec', 'associer', 'adjoindre'; uneori 'attacher à un parti'; la mediu: 's'attacher', s-adjoindre à; 'se ranger du parti

de', în BB: „*Și Aaron adăugîndu-se să moară acolo*” (Nm., 20, 26; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Lui Aáron i se va apropiia și va muri*”), după gr. καὶ Ἀαρὼν προστεθεὶς ἀποθανέντω ἐκεῖ. În BJ: „*Aaron sera réuni aux siens*”. Vezi ST. L. FAC., p. 92, IV.2.2.1.; ST. L. EX., p. 41, IV.2.1.1.

2.1.2. *aducere* 'prinos', 'jertfă', 'ofrandă', în ms. 4 389: „*Iată eu am dat paza aducerilor mele*” (Nm., 18, 8; în BB și în ms. 45: „*Începăturilor*”), calchiat după sl. приносъ мѡнхъ. Etimonul cuvîntului sl. *prinosŭ* are sensul 'aducere': vbg., vrus. *nesti, nesq* 'a purta', 'a aduce'; rus. *nesú, nestí* 'id.'; bg. *nesъ*; cu reprezentanți în toate limbile slave (vezi M. Vasmer, *REW*, II, p. 215; A. Scriban, *Dicț.*, sub *prinos*). Alte exemple pentru sensul 'prinos' al cuvîntului *aducere*, în ST. L. LV., p. 25, IV.2.1.3.

2.1.3. *a aduna*, în construcția intensivă: *a aduna adunarea*, în BB: „*Și toată adunarea au adunat-o*” (Nm., 1, 18; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Și adunară toată strînsura*”), după gr. πᾶσαν τὴν συναγωγὴν συνήγαγον [vb. συνάγω 'réunir', 'rassambler'; (ή) συναγωγή, -ής 'rassemblement', 'réunion'].

2.1.4. *aminte*, în expr.: *a lua aminte* 'a iscodi', 'a spiona', în BB: „*Și veniră pînă la Valea Strugurului și luară aminte pre ea*” (Nm., 13, 24; la fel în ms. 45: în ms. 4 389: „*O iscodiră*”), după gr. καὶ κατασκέψαντο αὐτῆν (vb. κατασκέπτομαι 1. 'examiner avec soin', 2. 'observer', 'guetter'); „*Cînd au trimis pre ei...ca să ia aminte pămîntul*” (Nm., 32, 8; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Să iscodească*”), după gr. ὅτε ἀπέστειλα αὐτοὺς...κατανοῆσα τῆν γῆν (vb. κατανοέω, -ῶ, viit. -voῆσω 'observer', 'remarquer', 'comprendre'; în sens neutru 'avoir sa connaissance').

2.1.5. *arătare* 'sentință sau răspuns primit de preot de la oracolul divin', în BB: „*Și-l vor întreba pre el judecata arătărilor*” (Nm., 27, 21; în ms. 45: „*Giudeful arătărilor*”; în ms. 4 389: „*Judecată cu arătare*”), după gr. καὶ ἐπερωτήσουσιν αὐτὸν τὴν κρίσιν δῆλων [vb. ἐπερωτάω, -ῶ, viit. -ῆσω 'interroger'; 'consulter'; 'demander'; (ή) κρίσις, -εως 'judgement', 'sentence'; (τά) δῆλα, -ων 'visions'; adj. δῆλος, -η, -ον 'apparent'; 'clair', 'évident'; 'certain']. Sintagma „*Judecata adevărului*” este redată în versiunea franceză (BJ) prin: „*Qui consultera pour lui selon le rite de l'Urim*”, cu precizarea că e vorba de răspunsurile primite de la oracolul divin de către preot, răspunsuri pe care acesta le va transmite conducătorului poporului evreu Iosua Navi.

2.1.6. *aripă* 'poală', 'marginea de jos a unei haine', în BB: „*Să-ș facă loru singifu pre arepile hainelor lor...și veși pune pre singifurile aripilor împletitură vîndă*” (Nm., 15, 36; la fel în ms. 45; în ms. 4 389, vers. 38: „*Poalele*”; „*La poale*”), după gr. τὰ πτερόγια τῶν ἱματίων αὐτῶν [(τὸ) πτερόγιον, -ου 1. 'petite aile', 2. 'but de l'aile', 3. (par. ext.) 'extrémité ou appendice tel que frange d'une étoffe', 4. 'pan d'un habit']. Ultimul sens a fost avut în vedere de Nicolae Milescu atunci cînd

a atribuit cuvîntului românesc *aripă* sensul 'poală', care a fost preluat și de diortositorii bucureșteni ai BB. Dar în ms. 4 389, traducătorul a recurs la termenul propriu românesc *poală*. În DA, sensul 'poală de haină' al cuvîntului *aripă* este atestat dintr-o sursă care datează abia de la sfîrșitul secolului trecut (Frédéric Damé, *Nouveau Dictionnaire roumain-français*, I-IV, Bucarest, 1883-1885).

2.1.7. aruncare 'săgeată', în ms. 45: „Și cu aruncările lui va săgeta de tot pre nepriiateni“ (Nm., 24, 8; în BB și în ms. 4 389: „Cu săgețile“), după gr. καὶ ταῖς βολίστιν αὐτοῦ κατατοξεύσει ἐχθρόν [(ῆ) βολίς, -ίδος 1. 'sonde', 'plomb qui sert à sonder', 2. 'coup de dés', 3. 'trait' ou 'jet' (= săgeată), din vb. βάλλω 'jeter', 'lancer', 'lancer un trait ou des traits'; vb. κατατοξεύω, viit. -εῶσω 'attaquer à coups de flèches'; 'percer de ses flèches'; (ὁ) ἐχθρός, -οῦ 'ennemi']. Sensul 'săgeată' al cuvîntului rom. *aruncare* nu este înregistrat în DA, s.v.

2.1.8. a ascunde, în expr.: *a ascunde din ochii cuiva* 'a ascunde de cineva ceva', în BB: „[Femeia] va ascunde den ochiilor bărbatului ei și va tăgădui“ (Nm., 5, 13; în ms. 45 și în ms. 4 389: „Va ascunde de ochii“), după gr. καὶ λάθη ἐξ ὀφθαλμῶν τοῦ ἀνδρός αὐτῆς (vb. λανθάνω, viit. λήσω sau λήσομαι, aor. ἔλαθον, perf. λέληθα 'se tenir cache'; 'être caché ou inconnu à qn.').

2.1.9. a așterne 'a masaca', 'a potopi', 'a ucide pînă la unul', în BB: „I-au așternut pre dinșii în pustie“ (Nm., 14, 16; în ms. 45: „...pre înșii într-o pustie“; în ms. 4 389: „I-au potopit“), după gr. κατέστρωσεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ (vb. καταστρώνωμι, viit. στρώσω 1. 'étendre à terre', 'coucher', 2. 'tuer', 'abattre'). Sensul 2. al verbului grecesc a fost atribuit de Nicolae Milescu verbului românesc *a așterne*, al cărui sens de bază coincide cu sensul 1. al cuvîntului grecesc. Evoluția semantică 'a întinde la pămînt' → 'a ucide' este consemnată și în cazul verbului românesc *a așterne* (vezi DA, s.v., sensul 3.), dar ea se află într-o fază incipientă și incertă, fiind ilustrată cu exemple de dată relativ recentă (A. Pann). Exemplul de mai sus, din ms. 45, mult mai vechi, este calchiat din limba greacă.

2.1.10. auri (pl., rar, al subst. *aur*) 'monede de aur', 'galbeni', în BB: „Căție, una, de zêce auri, plină de tămîie“ (Nm., 7, 14, 32; în ms. 45: „De auri“; în ms. 4 389: „De 10 galbeni de auri“), după gr. θυῖσκην μίαν δέκα χρυσῶν [(ὁ) χρυσός, -ου 1. 'or', 2. 'monnaie d'or', 3. 'vase d'or' (și: somme d'or'); (ῆ) θυῖσκη, -ης 'encensoir']. Nicolae Milescu a transpus în română forma de plural genitiv a substantivului grecesc; χρυσῶν, creînd un plural, neobișnuit, *auri*. Tot acest traducător a folosit și forma de plural *aururi*, calchiată din grecește, vezi ST. L. EX., p. 41, IV.2.1.5. (și *aure*).

2.1.11. a băga, în expr.: *a băga în urechi martorul* 'a asculta', în ms. 45: „Scoală-te, Valac, și ascultă < bagă în urechi martorul > feciorului lui Sepfor“ (Nm., 23, 18; cuvintele dintre parantezele ascuțite sînt adăugate pe margine, de aceeași mîină; în text apare, în mod eronat, și cuvîntul *mortul*, în loc de *martor*, greșeala din urmă

aparținînd copistului; în BB: „Scoală-te, Valac, și ascultă! Ascultă mărturie!“; în ms. 4 389: „Ia aminte mărturie!“), după gr. καὶ ἄκουε, ἐνώτισσα μάρτυς υἱὸς Σεπφόρ [vb. ἐνωτίζομαι, în limbajul biblic: 'entendre', 'écouter', alcătuit din ἐν 'dans', 'en' + (τὸ) οἶς (gen. ὠτός, dat. pl. ὠσί) 'oreille'; (ὁ) μάρτυς, -υρος 'temoin'; cuvîntul *mărturie* din BB și din ms. 4 389 are sensul 'martor'; cf. versiunea franceză, din BJ: „Écoute, prête-moi l'oreille“]. Nicolae Milescu a transpus în românește elementele componente ale verbului grecesc menționat. Expresia verbală *a băga în urechi* 'a asculta cu atenție și a ține bine minte' este semnalată în DA, s.v. *a băga*, pe baza unui exemplu din *Biblia de la București*; dar există în acest dicționar și atestări de dată mai nouă (Jipescu, Teodorescu), ceea ce ar proba că poate fi vorba, în ultimul caz, și de o evoluție semantică internă. Pentru textele vechi, trebuie admisă influența modelului grecesc. Vezi mai jos, p. 33, IV.2.1.50., *martur*.

2.1.12. bătrîn 'șef (al poporului)', 'șef', 'conducător', în BB: „Și vei fi întru noi bătrîn“ (Nm., 10, 31; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „Hatman“), după gr. καὶ ἔσῃ ἐν ἡμῖν πρεσβύτης [(ὁ) πρεσβύτης, -ου 1. 'veillard', 'homme d'âge', 2. 'ancien du peuple', 'chef']. Traducătorul a adăugat cuvîntului românesc *bătrîn* sensul 2. al cuvîntului grecesc. Acest sens nu este consemnat în DA și nici în H. Tiktin², DRG, s.v.

2.1.13. bătrînime 'consiliul bătrînilor, senat'; 'totalitatea bătrînilor', în BB: „Și zise Moav bătrînimeii lui Madiam“ (Nm., 22, 4; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „Cătră bătrîni“), după gr. καὶ εἶπε Μωάβ τῇ γερουσίᾳ Μαδιάμ [(ῆ) γερουσία, -ας 'senat'; 'conseil des vieillards'; (ὁ) γέρον, -οντος 'veillard']. Derivatul *bătrînime* cu sensul menționat este atestat în DA și în H. Tiktin², DRG, s.v., pe baza exemplurilor din BB.

2.1.14. boiarîu (și: *boiaren*, *boiarin*) 'conducător', 'șef', 'căpetenie', în toate cele trei texte studiate (vezi *Indicele de cuvinte*), transpune gr. (ὁ) ἄρχων, -οντος 'chef', 'commandant'; 'magistrat' (< vb. ἄρχω 'être le chef', 'être à la tête', 'commander à'). Vezi St. L. LV., p. 18, IV.1.3.5.

2.1.15. braț 'pulpă (la animale)', 'șoldul din față (la animale)', în BB: „Și va lua preotul brațul fier den berbêce“ (Nm., 6, 19; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „Un umere de berbêce“), după gr. (ὁ) βραχίον, -ονος 1. 'bras', 2. 'épaule chez les animaux'. Sensul 2. al cuvîntului grecesc a fost transferat și asupra cuvîntului românesc *braț*. Acesta din urmă se întîlnește și în sintagma: „După-brațul“, cu sensul 'șoldul din față la animale', în BB: „Și după-brațul cel drept fie va fi“ (Nm., 18, 18; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „Umărul cel drept“), după gr. καὶ κατὰ τὸν βραχίονα τὸν δεξιὸν σοι ἔσται. Vezi ST. L. EX., p. 41, IV.2.1.10.; ST. L. LV., p. 25, IV.2.1.11.

2.1.16. cap 1. 'capitol al unei opere scrise (cărți)', atestat în toate cele trei texte studiate, este calchiat după gr. (ῆ) κεφαλή, -ῆς 1. 'tête', 2. 'chapitre d'un ouvrage'. 2. în expr.: *a lua capul cuiva* 'a socoti', 'a număra', în

BB: „*Slugile tale au luat capul oamenilor celor războinici*” (Nm., 31, 49; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Au făcut căutare bărbaților*”), după gr. οἱ παῖδες σου εἰλήρασι τὸ κεφάλαιον τῶ ἀνδρῶν [vb. λαμβάνω, aor. ἔλαβον, perf. εἰλήρα 'prendre', 'saisir'; (τὸ) κεφάλαιον, -ου 'capital d'une somme prêtée', 'le principal d'une somme'; vb. κεφαλαίω, -ῶ 'additionner, et par ext.' 'compter', 'supputer']. Traducătorul român, Nicolae Milescu, a atribuit expresiei românești *a lua capul* un sens cu totul neobișnuit, din cauza transunerii servile, cuvânt cu cuvânt, a versiunii grecești, iar diortositorii BB au preluat această soluție, fără a ține seama că sensul frazei românești este complet opus celui din fraza grecească. În BJ: „*On fait le compte*”.

2.1.17. casă 1. 'familie', 2. 'neam', 'popor', după gr. (ὁ) οἶκος, -ου, care, alături de sensul principal 'maison', înseamnă și 'familie'. Exemple: în BB: „*După casele moșilor lor*” (Nm., 1, 2; în ms. 45: „*După casele vișelor lor*”; în ms. 4 389: „*Casele rudeniilor*”), după gr. κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν. În BJ: „*Par clans et par familles*”; în BB: „*Toată casa lui Israil*” (Nm., 20, 29; în ms. 45 și în ms. 4 389, la fel), după gr. πᾶς οἶκος Ἰσραήλ.

2.1.18. a călca 'a depăși limita', 'a călca o lege', 'a ofensa printr-o serie de contravenții', în BB: „*De nu ai călcat a te pingări supt bărbatul tău*” (Nm., 5, 19; la fel în ms. 45 și în ms. 4 389), după gr. εἰ μὴ παραβέβηκας μιανθῆναι ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν τῆς σεαυτῆς [vb. παραβαίνομαι, perf. παραβέβαμι 'être enfreint'; παραβαίνω 'depasser', 'passer outre']. Vezi ST. L. LV., p. 25, IV.2.1.13.

2.1.19. căpetenie (< *capete*, pl. al lui *cap* + suf. -enie), cu sensul 'elită', 'cei mai de frunte', 'floarea', 'lamura', este un calc după gr. (τὸ) κεφάλιον, -ου 'le haut, le sommet d'une chose'; 'le point important', 'le principe', fiind atestat în BB: „*la căpetenia fiilor lui Cath*” (Nm., 4, 2; la fel în ms. 45 și în ms. 4 389).

2.1.20. căpețel, vezi mai sus, p. 19, IV.1.1.2., căpețel.

2.1.21. ceas, în expr.: *între ceasul lui* 'la timpul oportun (când trebuie să cadă o sărbătoare, de pildă Paștele)', după gr. καθ' ὅραν αὐτοῦ [(ἡ) ὅρα, -ας 1. 'division quelconque du temps', 2. 'an, année', 3. saison d'année, de la vie etc.', 4. 'division de la jour', 'heure'], în BB: „*Zi și faci fiii lui Israil Paștele între ceasul lui*” (Nm., 9, 2; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*La vremea ei*”). Traducătorul român a atribuit cuvântului românesc *ceas* 'oră' sensul 3. 'vreme', 'perioadă', al cuvântului grecesc.

2.1.22. corn, în sintagma: *cel-cu-un-corn* 'animal fabulos cu un corn în frunte, inorog', după gr. (ὁ) μονόκερος, -ωτος 'licorne'; vsl. *inorogă*, în BB: „*Ca slava celui-cu-un-corn*” (Nm., 24, 8; la fel în ms. 45 și în ms. 4 389).

2.1.23. a curăți, în construcția intensivă: *a curăți cu curăție* 'a ispăși', 'a purifica', 'a expia', în BB: „*Și cu curăție nu va curăți pre cel vinovat*” (Nm., 14, 18; la fel

în ms. 45; în ms. 4 389: „*Nu va cruța cu cruțare*”), după gr. καὶ καθαρισμῶ οὐ καθαρῆϊ τὸν ἔνοχον [(ὁ) καθαρισμός, -οῦ 'purification' < καθαρός, -α, -ον 'pur', 'propre'; vb. καθαρεύω, viit. -εῦσα 'être pur', 'être innocent'; ἔνοχος, -ος, -ον 'dénoué à la vengeance de'; 'accusé de'].

2.1.24. cuvînt, în expr.: *a fi cuiva greu cuvîntul* 'a-i veni greu', 'a-i fi greu cuiva', în BB: „*Căce greu-m iaste mie cuvîntul acesta*” (Nm., 11, 14; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Îmi iaste foarte cu greu*”), după gr. ὅτι βαρὸ μοι ἐστὶ τὸ ῥῆμα τοῦτο [(τὸ) ῥῆμα, -ατος 1. 'parole', 'mot', 2. 'sentence', 'maxime', 3. 'dicton', 'adage', 4. 'tout ce qui se dit ou se prononce comme discours, chant, poème', 5. (gram) 'verbe'; βαρός, -εῖα, -ύ 'pesant, lourd'; 'grave', 'accablant', 'pénible']. În latinește: „*Quia gravis est mihi*”; în franceză (BJ): „*C'est trop lourd pour moi*”. Nicolae Milescu a transpus în românește cuvînt cu cuvînt construcția grecească, iar modelul său a fost preluat de diortositorii BB.

2.1.25. a da, în construcția intensivă: *a da dare* 'a dăru', 'a dona', 'a face o ofrandă', în BB: „*Dare dați sint aceștea mie*” (Nm., 3, 9; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Că dați sint aceștea*”), după gr. δόμα δεδομένοι [(τὸ) δόμα, -ατος 'don, ce que l'on donne'; vb. δέδομαι, perf. pasiv de la vb. δίδωμι 'a da'].

2.1.26. drept (și: *dirept*) 'imediat', 'îndată', 'pe loc', în BB: „*Și mērse dirept*” (Nm., 23, 3; în ms. 45: „*Dreptu*”; în ms. 4 389: lipsește), după gr. ἐπορεύθη εὐθεῖαν [adj. εὐθός, -εῖα, -ύ 'droit', 'direct'; adv. εὐθός 1. 'directement, en ligne droit', 2. 'aussitôt', 'à l'instant même', 'aussitôt après']. Cuvîntului românesc *drept* i s-a adăugat sensul 2. al adverbului grecesc.

2.1.27. dreptare, vezi mai jos, p. 32, IV.2.1.40., îndreptare.

2.1.28. duh 'vînt', în BB: „*Și ieși duh de la Domnul și au trecut prepelițe de la mare*” (Nm., 11, 31; la fel în ms. 45 și în ms. 4 389), după gr. καὶ πνεῦμα ἐξῆλθε παρὰ κυρίου [(τὸ) πνεῦμα, -ατος 1. 'souffle', 'haleine', 'vent', 2. 'esprit', 'le Saint Esprit' < vb. πνέω 1. 'souffler', 2. 'respirer'].

2.1.29. a se face, 1. în expr.: „*Facă-se, facă-se!*” 'amin, așa să fie!', în BB: „*Și va zice muierea: «Facă-se, facă-se!»*” (Nm., 5, 22; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Amin, așa să fie!*”), după gr. γένοιτο γένοιτο (vb. γίγνομαι 'être', 'exister', 'avoir lieu'). În latinește: „*Amen, amen!*”. 2. 'a fi', 'a exista', în BB: „*De să va face voao proroc*” (Nm., 12, 6; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*De va fi întru voi*”), după gr. ἐὰν γένηται [γίγνομαι 'être', 'exister', 'naître'].

2.1.30. facere 'obiect', 'lucru', în BB: „*Și toată facerea den pièle de capră*” (Nm., 31, 20; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Tot ce va fi făcut de pièle de capră*”), după gr. πᾶσαν ἐργασίαν ἐξ αἰγείας [(ἡ) ἐργασία, -ας 'travail', 'occupation'; 'l'action de mettre en oeuvre, de faire valoir', din familia cuvîntului (τὸ) ἔργον, -ου 'ouvrage', 'travail'; 'chose'].

2.1.31. fapt 'lucru', în ms. 45: „*Tot cela ce intră în lontru cătră faptul faptelor*” (Nm., 4, 48; în BB: „*Spre lucrul lucrurilor*”; în ms. 4 389: „*Să lucrêze lucrul*”), după gr. πρὸς τὸ ἔργον τῶν ἐργῶν. Vezi cuvîntul precedent. Vezi ST. L. LV., p. 26, IV.2.1.23.

2.1.32. fașă, în expr.: *preste fașă* 'cu fața la pămînt', 'cu fața în jos', în BB: „*Și căzu Moisi și Aaron preste fașă înaintea a toată adunarea*” (Nm., 14, 5; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Căzură jos*”), după gr. καὶ ἔπεσε... ἐπὶ πρόσωπον [vb. πίπτω, viit. πεσοῦμαι, aor. ἔπεσον (și: ἔπεσα) (în *Biblie*) 'se prosterner pour adorer'; ἐπὶ (cu acuz.) 'sur'; 'à, vers'; 'contre'; (ὁ) πρόσωπον, -ου 'visage', 'face']. Cf. ST. L. FAC., p. 94, IV.2.2.24.

2.1.33. a fi (+ subst. sau pron. în dat. sau acuz.), în construcții ca: *a fi cuiva* 'a poseda'; *a fi la cineva* 'id.'

1. a fi + dativul, în BB: „*Căci nu iaste lui fecior*” (Nm., 27, 4; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Căci n-are feciori*”), după gr. ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ υἱός; în BJ: „*Puisqu'il n'a pas eu de fils*”; în BB: „*Ca niște oi cărora nu iaste păstoriu*” (Nm., 27, 17; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Oi care n-au păstor*”), după gr. ὡσεὶ πρόβατα οἷς οὐκ ἔστιν ποιμὴν [(τὸ) πρόβατον, -ου 'mouton', 'brebis'; (ὁ) ποιμὴν, -ένπς 'berger', 'pasteur']; în BB: „*Și dobitoacele mulțime era fiilor lui Ruvim*” (Nm., 32, 1; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Feciorii lui Ruvim...avea dobitoc foarte mult*”), după gr. καὶ κτήνη πλῆθος ἦν τοῖς υἱοῖς Ρουβὴν [(τὸ) κτήνος, -εος, -ους 'bétail'; în BJ: „*Les fils de Ruben...avaient de grands troupeaux, très importants*”; în BB: „*Și acolô nu era apă norodului să bea*” (Nm., 33, 14; în ms. 45 și în ms. 4 389, la fel; în loc de: 'Nu avea norodul apă să bea'), după gr. καὶ οὐκ ἦν ἐκεῖ ὕδωρ τῷ λαῷ πιεῖν.

2. a fi + acuzativul 'a avea', 'a poseda, a aparține cuiva'; în grecește, echivalentă este tot construcția *a fi + dativul* 'id.'. De exemplu, în BB: „*Și feciori nu era la dînșii*” (Nm., 3, 4; în ms. 45: „*Nu era la înșii*”; în ms. 4 389: „*Feciori dentr-înșii nu fură*”; sensul este: 'Nu avea feciori'), după gr. καὶ παιδία οὐ ἦν αὐτοῖς [(τὰ) παιδία, -ων, pl. de la (τὸ) παιδίον, -ου 'petit enfant']; în BB: „*Iară de nu va fi la om rudenie*” (Nm., 5, 8; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*De nu va avea omul rudenii*”; versiunea din ms. 4 389 este corectă), după gr. ἐὰν δὲ μὴ ἦ τῷ ἀνθρώπῳ ὁ ἀγγιστεύων [(ὁ) ἀγγιστεύς, -έως 'proche parent']; în BB: „*Și toate cite sînt la dînșii*” (Nm., 16, 30; în ms. 45: „*Sîntu la înșii*”; în ms. 4 389: „*Sînt ale lor*”; sensul este: 'Toate cite posedă'), după gr. καὶ πάντα ὅσα ἔστιν αὐτοῖς. Construcția *a fi + dativul*, cu sensul 'a poseda', 'a avea', se întîlnește și în ms. 4 389: „*Dară de unde iaste mie carne să dau acestor oameni?*” (Nm., 11, 13).

2.1.34. folos, în sintagma: *de folos* 'măcar să', 'mai bine să', în ms. 45: „*De folos să him perit întru perirea fraților noștri*” (Nm., 20, 2; pe margine, de aceeași mîină: „*Măcară*”; în BB: „*Măcară să fim perit*”; în ms. 4 389: „*Mai bine ară fi fost să fim murit*”), după gr. ὄφελον ἀπωλόμεθα ἐν τῇ ἀπωλείᾳ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν; ὄφελον se

folosește pentru a exprima o dorință: Ὀφελον ἐκλιπεῖν βίον 'J'aurais bien dû quitter la vie', 'plût aux dieux que j'eusse quitté la vie!' < vb. ὀφείλω 'devoir', 'être débiteur', 'être obligé à', 'être tenu de'; cf. și interj. ὄφελον 'plût à Dieu!', 'plût au ciel!'; (τὸ) ὄφελος, -εος, -ους (nefolosit în cazurile oblice) 'utilité', 'profit', 'avantage', în expresii ca: τί ὄφελος τούτου 'à quoi bon cela?'; 'qu'en est-il besoin?' (< vb. ὀφέλλω 'augmenter', 'accroître', 'grossir', 'amplifier', 'enrichir', 'faire prospérer'. Cuvîntul ὄφελος este etimonul rom. *folos*, atestat pentru prima dată în 1480 (H. Tikin², DRG, s.v.), ca împrumut din greaca-bizantină. Traducătorul ms. 45, Nicolae Milescu, a îmbogățit acest cuvînt, prin atracție paronimică, cu sensul și funcțiile gr. ὄφελον.

2.1.35. glas, în expr.: *a da glas* 'a vorbi (toți deodată)' 'a striga', în BB: „*Toată adunarea au dat glas*” (Nm., 14, 1; în ms. 45: „*Toată tabăra au dat glas*”; în ms. 4 389: „*Slobozi toată strînsura glas*”), după gr. ἔδωκε φωνήν [vb. δίδωμι, viit. δώσω, aor. ἔδωκα; (ἡ) φωνή, -ῆς 'voix', 'cris', 'parole'; 'bruit', 'rumeur']; în BJ: „*Toute la communauté éleva la voix*”.

2.1.36. groapă 1. 'vale', în ms. 45: „*Iar Amalic și Hananeul lăcuiescu în groapă*” (Nm., 14, 25; în BB: „*În vale*”; în ms. 4 389: „*În văi*”), după gr. ἐκ τῆ κοιλάδι [(ἡ) κοιλάς, -αδος 1. 'creux', 'trou'; 'enfouissement'; 2. 'vallon']. Traducătorul ms. 45 a atribuit rom. *groapă* sensul 2. al cuvîntului grecesc. 2. 'puț', 'fîntînă', în ms. 45: „*Nice vom bea apă den groapa ta*” (Nm., 20, 17; în BB: „*Fîntînă*”; în ms. 4 389: „*Puțurile*”), după gr. ἐκ λάκκου σου [(ὁ) λάκκος, -ου 1. 'puissard', 'citerne', 2. 'fosse', 'fossé', 'fosse où l'on tombe'. Traducătorul ms. 45 a atribuit cuvîntului românesc *groapă* sensul 1. al cuvîntului grecesc. Vezi ST. L. LV., p. 26, IV.2.1.28.

2.1.37. gură, în expr.: *gură cu gură* 'față în față', în BB: „*Gură cu gură voui grăi lui*” (Nm., 12, 8; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Gură cătră gură*”), după gr. στόμα κατ'στόμα [(τὸ) στόμα, -ατος 'bouche'; κατὰ στόμα 'en face'; στόμα προς στόμα 'face à face' (în *Biblie*).

2.1.38. a hrăni 'a crește', 'a se dezvolta', în BB: „*Sfînt va fi hrănind chica pârul capului*” (Nm., 6, 5; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Sfînt va fi crescînd pârul capului său*”), după gr. ἅγιος ἔσται τρέφων κόμην τρίχα κεφαλῆς (vb. τρέφω 1. 'nourrir', 2. 'élever', 3. 'faire croître'). În ms. 45, iar de aici în BB, a fost folosit în mod eronat vb. *a hrăni*, în loc de vb. *a crește*, pentru că traducătorul a crezut că termenul românesc *a hrăni* ar avea toate cele trei sensuri menționate ale vb. grecesc τρέφω, prin urmare și sensul 'nourrir'. Aceeași greșeală a fost făcută și în cartea *Facerea*, vezi ST. L. FAC., p. 94-95, IV.2.2.32., *hrănaci*. De aceea, construcția *va fi hrănind*, din citatul de mai sus, are valoarea 'va crește', fiind, foarte probabil, o construcție de tipul *a fi + gerunziul*. Această interpretare este sprijinită de versiunile *Bibliei* pe care le-am citat adeseori. Astfel, în latinește: „*Sanctus erit crescente caesaris capitis eius*”; în BJ:

„Il...laissera croître librement sa chevelure“, în germ: „Indem er die freie Fülle seines Haupthaars wachsen läßt“.

2.1.39. începătură este atestat în cele trei texte studiate cu următoarele sensuri calchiate după gr. ἀρχή, ἀπαρχή: 1. 'commencement', 2. (la pl.) 'prémices', 3. (prin ext.) 'offrandes', 'libations': 1. 'braț de rîu' (vezi ST. L. FAC., p. 98, IV.2.3.61). 2. 'pîrgă, prima și cea mai bună parte a recoltei adusă ca ofrandă la altar', 'jertfă'. 3. 'generație', 'neam', 'gintă', 'familie' (vezi ST. L. EX., p. 43, IV.2.1.34). Nici unul din aceste sensuri nu este înregistrat în H. Tiktin², DRG, s.v. În *Dicționarul Academiei (DA)*, sub cuvîntul *începătură*, este menționat sensul 2. (pîrgă), de mai sus. De la sensul 3. 'generație', 'neam', 'gintă', 'familie', s-a dezvoltat, în textele studiate, alte două sensuri: 4. 'totalitatea poporului (israelitean)' și 5. 'recensămînt', 'numărătoarea întregului popor', 'număr'. Ultimul sens este redat în gr. prin (ἡ) ἀρχή, -ῆς. De exemplu, în BB: „*Luași începătură a toată adunarea fiilor lui Israil*“ (Nm., 1, 2; în ms. 45: „*Începături*“; în ms. 4 389: „*Suma*“; aici, pe margine, de aceeași mînă, este adăugat cuvîntul de origine slavă, cu același sens, „*Cislă*“ 'numărătoare'), după gr. λάβετε ἀρχὴν πάσης συναγωγῆς υἰῶν Ἰσραὴλ (vb. λαμβάνω, aor. ἔλαβον 'prende', 'saisir'); în BJ: „*Le recensement*“; în germ: „*Die Gesamtzahl*“; în BB: „*Ia începătura fiilor lui Ghedson*“ (Nm., 4, 23; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Căpeteniia*“), după gr. λάβε τὴν ἀρχὴν τῶν υἰῶν Γεδσὼν; în lat.: „*Sumam*“; în BJ: „*Le recensement*“.

2.1.40. îndreptare (și: *îndireptare; dreptare*) 'principiu de justiție'; 'act de justiție'; 'chestiune de drept', în BB: „*Aceasta e îndreptarea legii carea au poruncit Domnul lui Moisi*“ (Nm., 31, 21; în ms. 45: „*Îndreptarea*“; în ms. 4 389: „*Îndireptarea*“), după gr. τοῦτο τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου [(τὸ) δικαίωμα, -ατος 'acte de justice', 'principe reconnu juste'; 'question de droit, 'point de droit']; „*Dreptare de lege*“, în ms. 45 (Nm., 27, 11; în BB: „*Direptate de judecată*“; în ms. 4 389: „*Îndireptare a judecății*“), după gr. δικαίωμα κρίσεως [(ἡ) κρίσις, -εως 'judgement', 'sentence', 'procès']; „*La dreptate de judicată*“, în BB (Nm., 35, 29; în ms. 45: „*La dreptate de giudeț*“; în ms. 4 389: „*La îndireptarea judecății*“), după gr. εἰς δικαίωμα κρίματος [(τὸ) κρίμα, -ατος 1. 'judgement', 'arrêt', 2. (în *Biblie*) 'commandement', 'lois divine']].

2.1.41. înnoire 'inaugurare prin sfințire a unui altar', 'sfințire', 'tîmosire', în BB: „*Aceasta e înnoirea jertvicului*“ (Nm., 7, 88; la fel și în vers. 10, 11; în ms. 45: „*Înnoirea jertvicului*“; în ms. 4 389: „*Sfințirea altariului*“), după gr. αὐτῆ ἡ ἐγκαίνισις τοῦ θυσιαστηρίου [(ὁ) ἐγκαίνισις, -εως 1. 'renouvellement', 2. (plus souvent) 'dédicace'; (τὰ) ἐγκαίνια, -ων 'dédicace', 'inauguration'; vb. ἐγκαίνισω, viit. -ίσω 1. 'renouveler', 2. (plus souvent) 'dédier, faire ou célébrer la dédicace' < adj. καινός, -ά, -όν 'nouveau', 'neuf']. Traducătorul român a atribuit cuvîntului rom. *înnoire* sensul 2. al cuvîntului grecesc ἐγκαίνισις.

2.1.42. întunec 'zece mii', în ms. 4 389: „*Întunerece de mii*“ (Nm., 10, 36; în BB și în ms. 45: „*Mii și zeci de mii*“), după vsl. *tĕna* 1. 'întunec', 2. 'zece mii'. Vezi ST. L. FAC., p. 95, IV.2.2.38.

2.1.43. lăcuiitor, în sintagma *lăcuiitor-de-pămînt* 'băștinaș', 'autohton' (aici: 'israelitean'), în BB: „*O lege...și la cel lăcuiitoriu-de-pămînt*“ (Nm., 9, 14; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Moșteanului*“), după gr. καὶ τῷ αὐτόχθονι τῆς γῆς [αὐτόχθων, -ων, -ov, gen. -ovος 'indigène; (ἡ) χθὼν, χθονός 'terre', 'la terre'; 'sol'; 'pays', 'contrée', 'patrie']. Ultimul cuvînt a fost tradus în textele de care ne ocupăm și prin sintagmele: *de loc, cel-de-loc*, care constituie echivalentele corecte ale cuvîntului grecesc. Recurgerea la termenul *lăcuiitor*, care provine de la vb. *a lăcui* 'wohnen', 'bewohnen' < magh. *lakni* 'id.', se datorește unei confuzii cu rom. *loc* < lat. *locus*, fapt care va duce la înlocuirea vocalei -ă- prin vocala -o-; în loc de *a lăcui, lăcuiitor*, se va spune *a locui, locuiitor*. Dar această inovație se va impune abia în secolul al XIX-lea, căci varianta cu -o-, în *locuiitor*, datează din anul 1853 (I. Gheție, *BDRL*, p. 532). Confuzia în planul semantic, cum s-a văzut, este mai veche. Vezi ST. L. LV., p. 28, IV.2.1.46.

2.1.44. a lăsa 1. 'a ierta (păcatele) cuiva', în BB: „*Lasă greșala norodului acestuia*“ (Nm., 14, 19; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Lasă păcatele*“), după gr. ἀφεῖς τὴν ἁμαρτίαν τῷ λαῷ τουτοῦ [ἀφεῖς este imperativul aorist 2 al verbului ἀφίημι 1. 'envoyer', 'lancer', 'pousser', 'faire jaillir', 2. 'lâcher', 'laisser aller', 'laisser tomber', 'perdre', 3. 'délivrer', 'acquitter', 'absoudre', 4. 'affranchir', 5. 'pardonner']. Ultimul sens (5.) al cuvîntului grecesc a fost atribuit și cuvîntului rom. *a lăsa* 'a ierta'. 2. *a i se lăsa* 'a i se acorda împăcare divină', 'a fi ispășit', în BB: „*Și să va ruga preotul...și li se va lăsa lor*“ (Nm., 15, 23; la fel în vers. 24, 28; în ms. 45 și în ms. 4 389, la fel; în ultimul caz, în vers. 26), după gr. καὶ ἀφεθήσεται αὐτοῖς (ἀφεθῆναι este infinitivul aorist 1, pasiv, de la vb. ἀφίημι). Expresia *a i se lăsa*, cu sensul menționat, mai apare și în cartea *Leviticul*, în toate cele trei texte: „*(I) se va lăsa lui*“ (Lv., 5, 13; și vers. 18, la fel), cu sensul 'i se va acorda împăcarea divină', 'va fi ispășit'. De data aceasta, însă, în grecește apare un alt verb: καὶ ἐξιλιάσεται περὶ αὐτοῦ (vb. ἐξιλιάω, -ῶ 'rendre favorable'; la mediu ἐξιλιάσκομαι < ἐκ + adv. ἴλεω 'favorablement'). Este foarte posibil ca prin atracție paronimică traducătorul să fi atribuit rom. *a i se lăsa* sensul formei verbale grecești ἐξιλιάσεται, care conține grupul sonor -las-. Vezi, pentru atracție paronimică, și ST. L. FAC., p. 100, IV.2.1.111., *a părăsi*; ST. L. NM., p. 26, IV.1.6.3., *feliu*; IV.2.1.34., *folos*; vezi, pentru vb. *a se lăsa (cuiva)*, ST. L. LV., p. 27, IV.2.1.43.

2.1.45. lucru, în expr.: *a face lucruri* 'a sluji la templu', 'a oficia slujba religioasă', în BB: „*Să faci lucrurile la cortul mărturie*“ (Nm., 4, 24; la fel în ms. 45 și în ms. 4 389), după gr. καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου [ποιέω, -ῶ 'faire'; (τὸ) ἔργον, -ου 'affaire', 'chose']; în lat.: „*Ministrant in tabernaculo*

foederis". Vezi ST. L. LV., p. 26, IV.2.1.23., a face; p. 28, IV.2.1.51., lucrul.

2.1.46. **luminare** (infinitivul lung substantivat al verbului *a lumina*) 'candelă', 'lampă (cu ulei) într-un candelabru', în BB: „*și vor acoperi sfēșnicul ce luminează și luminările lui*” (Nm., 4, 9; în ms. 45: „*Fufēdzele*”; în ms. 4 389: „*Găocile*”), după gr. καὶ κάλυψουσι τὴν λυχνίαν τὴν φωτίζουσαν καὶ τοὺς λύχνους αὐτῆς [vb. καλύπτω, viit. -ύψω 'couverir', 'cacher'; (ή) λυχνία, -ας 'chandelier'; (ὁ) λύχνος, -ου 1. 'lampe', 2. 'lumière'; (tragbare) Leuchte', 'Lampe']. Sensul 'lampă' al cuvîntului *luminare* nu este înregistrat în dicționare (H. Tikin², DRG, s.v.; CADE; Scriban, Dicl., s.v.); el este calchiat din grecește: sensul 1. al gr. λύχνος a fost transferat asupra rom. *luminare*; cf. vb. λυχνεύω, viit. λυχνεύσω 'éclairer avec la lampe'.

2.1.47. **luminătoare** (pl.: la fel; și: *luminători*, f.) 'lampă', 'candelă', în BB: „*Cînd vei pune luminătorile de o parte despre fața sfēșnicului, vor lumina cēle 7 luminătoare*” (Nm., 8, 3; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Lumini*”), după gr. ὅταν ἐπιθῆς τοὺς λύχνους ἐκ μέρους κατ'ἄνωγον τῆς λυχνίας, φωτιοῦσιν οἱ ἐπτὰ λύχνοι. (vezi cuvîntul precedent). Sensul 'lampă' al cuvîntului *luminătoare* nu este înregistrat în dicționare.

2.1.48. **lună**, în expr.: *luna-cea-nouă* 'prima zi a lunii', 'néoménie', în BB: „*Întru lunele-voastre-cēlenoao veși trîmbița*” (Nm., 10, 10; la fel în ms. 45 și în ms. 4 389), după gr. ἐκ ταῖς νοιμηνοῦς [(ή) νοιμηνία, -ας 1. 'nouvelle lune', 2. 'le premier jour du mois'].

2.1.49. **lung** 'înalț', în BB: „*Am văzut...oameni foarte lungi*” (Nm., 13, 33; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Oameni nalți*”), după gr. ἄνδρες ὑπερμήκεις [ὑπερμήκης, -ης, -ες 'd'une longueur démesurée'; (τὸ) μήκος, -εος, -ους 1. 'longueur', 2. 'hauteur', 3. 'grandeur'].

2.1.50. **martur**, în expr.: *a băga în urechi marturul a 'asculta'*, în ms. 45: „*Scoală, Valac, și ascultă, < bagă în urechi marturul >*” (Nm., 23, 18; cuvintele dintre croșete sînt adăugate pe marginea manuscrisului, de aceeași mînă; în BB: „*și ascultă! Ascultă mărturie!*”; în ms. 4 389: „*Ascultă și ia aminte mărturisire!*”), după gr. καὶ ἄκουε, ἐνώτισαι μάρτυς [vb. ἐνωτίσομαι (în *Biblie*) 'tendre', 'écouter' este alcătuit din ἐν + (τὸ) οὖς, gen. ὠτός 'oreille'; (ὁ) μάρτυς, -υρος 'temoin']. Expr. *bagă în urechi* este o traducere servilă a elementelor care compun vb. ἐνωτίσομαι, iar întreaga construcție este un calc nereușit după versiunea grecească. Vezi mai sus, p. 29, IV.2.1.11., a băga.

2.1.51. **mult**, în sintagme ca: „*Domnul, mult-îngăduitoriu și mult-milostiv*”, în BB (Nm., 14, 18; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Răbdător și mult-milostiv*”), este folosit după gr. κύριος, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος [μάκρος, -ά, -όν 'long', 'grand'; 'haut', 'profond' și (ὁ) θυμός, -οῦ 'mouvement de l'âme', 'passion'; πολυέλεος, -ος, -ον 'très-compatissant', 'très-miséricordieux', din πολύς, πολή, πολύ 'beaucoup de';

'nombreux', 'abondant' și (ὁ) ἔλεος, -οῦ 'pitié', 'compassion', (bisericesc) 'miséricorde']. Sintagmele alcătuite cu *mult-* constituie o caracteristică a limbajului bisericesc, fiind preluate în românește din grecește.

2.1.52. **neam**, în sintagme ca: *cel-de-alt-neam* 'străin', în BB și în ms. 4 389 (Nm., 3, 38); *cel-striin-de-neam*, în ms. 45 (*ibid.*), după gr. (ὁ) ἄλλογενής (adj. ἄλλογενής, -ής, -ές 'né ailleurs', 'd'un autre pays ou d'une autre famille', 'étranger').

2.1.53. **necurat**, în sintagme ca: „*Tot necuratul-lasuflet*” 'întinat prin atingere de mort', în BB și în ms. 45 (Nm., 5, 2); „*Cei necurați-cu-sufletul*”, în ms. 4 389 (*ibid.*), după gr. πάντα ἀκάθαρτον ἐπὶ ψυχῆ (ἀκάθαρτος, -ος, -ον 'impur', 'sale'; 'infâme', 'scélérat'). În germ.: „*Jedem durch eine (Toten-) «Seele» Unreinen*”; în latinește: „*Pollutusque est super mortuo*”; în BJ: „*Toute personne...qu'un cadavre aurait rendue impure*”.

2.1.54. **negrăit**, -ă 'neluat în calcul', 'nepus la socoteală', în BB: „*Zilele cēle mai denainte negrăite vor fi*” (Nm., 6, 12; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Să nu fie lui în număr*”), după gr. αἱ ἡμέραι αἱ πρότερον ἄλλογοι ἔσονται (ἄλλογος, -ος, -ον 1. 'privé de la parole', 2. 'qui ne compte pas'; 'qui n'entre pas en compte'). Traducătorul manuscrisului 45, Nicolae Milescu, a atribuit cuvîntului românesc *negrăit* sensul 2. al cuvîntului grecesc.

2.1.55. **nezid** (la pl.: *neziduri*) 'fără ziduri', 'nefortificat', în BB: „*De sînt [cetățile] întru ziduri au întru neziduri*” (Nm., 13, 20; în ms. 45: „*Întru fără-de-ziduri*”; în ms. 4 389: „*Sînt îngrădite cu zidu au fără de zid*”), după gr. εἰ ἐν τευχίρεσιν ἢ ἐν ἀτειχίστοις [τειχίρης, -ης, -ες 'entouré de rempart'; 'fortifié'; (τὸ) τεῖχος, -ος, -ους 'rempart', 'mur d'une ville'; 'fortification'; ἀτειχιστος, -ος, -ον 'qui n'est pas muni de remparts']. Prefixul *ne-* traduce pe α- *privativus*, rezultînd cuvîntul neobișnuit *nezid*, pl. *neziduri* '(oraș) neînconjurat de ziduri', 'nefortificat'.

2.1.56. **număr**, în sintagma: *cu număr* 'cîtva, cîteva', 'oricît, oricîtă', în BB: „*și va fi cînd va acoperi norul zile cu număr preste cort*” (Nm., 9, 20; sensul este: 'și cînd va acoperi norul cîteva zile cortul'; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Zilele cēle numărate*”), după gr. καὶ ἔσται, ὅταν σκεπάσῃ ἢ νεφέλη ἡμέρας ἀριθμῶ ἐπὶ τῆς σκηνῆς [vb. σκεπάζω 'couverir'; (ή) νεφέλη, -ης 'nuage', 'nuée'; (ή) ἡμέρα, -ας 'jour', 'journée'; (ὁ) ἀριθμός, -οῦ 1. 'nombre', 2. 'partie d'un nombre ou d'un tout']. Traducătorul român a transpus sensul 2. al ultimului cuvînt grecesc prin sintagma calchiată *cu număr*, în loc să folosească pronumele și adjectivul nedefinit *cîteva*. Cf. în BJ: „*Peu de jours*”; în germ.: „*Nur wenige Tage*”; în lat.: „*Quotquot diebus*”; în B 1975: „*Puțină vreme*”.

2.1.57. **ochi**, în sintagma: *cu ochii la ochi* 'față în față', în BB: „*Tu ești Domnul...carele cu ochii la ochi te arăți*” (Nm., 14, 14; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Cu ochii înaintea ochilor*”), după gr. ὅστις ὀφθαλμοῦς κατ' ὀφθαλμοῦς ὀπτάσῃ [(ὁ) ὀφθαλμός, -οῦ 'oeil'; par. ext.

'vue', 'face', 'regard'; vb. *ὀπτάζω* (în *Biblie*) 'voir'; (la pasiv) 'se faire voir', 'être vu']. Cf. în BJ: „*Tu te fais voir face à face*“; în lat.: „*Et facies videaris ad faciem*“. Construcția grecească este calchiată din ebraică.

2.1.58. om (pron. nehot.) 'fiecare', 'oricare', 'cineva' (vezi ST. L. LV., p. 10–11, II.4.6.15.) apare în BB: „*Și vor tăbări fiii lui Israel om întru a lui rînduială și om după a lui voiozie*“ (Nm., 1, 52; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Fieștece om*“), după gr. ...ἀνὴρ...καὶ ἀνὴρ [(ὁ) ἀνὴρ, gen. ἀνδρός 'homme']. În alte cazuri, echivalentul grecesc este (ὁ) ἀνθρωπος. Exemple: „*Om, om*“, în BB și în ms. 45 (Nm., 9, 10; în ms. 4 389: „*Omul care*“), după gr. ἀνθρωπος ἀνθρωπος; „*Om după om*“ 'fiecare', în BB și în ms. 45 (Nm., 4, 50), după gr. ἄνδρα κατ'ἄνδρα; „*A omului, a omului*“ 'cineva', 'oarecine', în BB: „*A omului, a omului de va greși muierea lui*“ (Nm., 5, 12; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Pre bărbat*“), după gr. ἀνδρὸς, ἀνδρὸς.

2.1.59. osebire 'loc îngrădit de ținut animalele', 'țarc', 'tamazlîc', în BB: „*Și osebirele lor vor fi dobitoacelor lor*“ (Nm., 35, 3; în ms. 45: „*Usăbirile*“; în ms. 4 389: „*Hodăi*“), după gr. καὶ τὰ ἀφορίσματα αὐτῶν ἔσται τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν [(τὸ) ἀφορίσμα, -ατος 'chose déterminée, définie'; 'chose séparée ou mise à part'; (ὁ) ἀφορισμός, -οῦ 'délimitation', 'séparation' < vb. ἀφορίζω 'séparer par une ligne de démarcation'; 'déterminer'; 'définir' < vb. ὀρίζω 'borner'; 'limiter'; 'terminer'; 'séparer par une limite' < (ὁ) ὄρος, -ου 'borne'; 'limite'; 'frontière']. Traducătorul manuscrisului 45, Nicolae Milescu, a avut în minte sensul concret al cuvîntului grecesc, acela de '(loc) limitat', 'îngrădit', 'proprietate delimitată', pe care l-a atribuit și infinitivului lung substantivat *osebire*, al verbului *a osebi* 'a separa', 'a delimita'. Cf. în lat.: „*Suburbana*“ (lat. *suburbanum*, -i 'proprietate sau casă aproape de Roma'); în BJ: „*Les pâturages attenants*“. Vezi ST. L. EX., p. 45, IV.2.1.59.; vezi mai sus, p. 27–28, IV.1.8.7. Sensul 'țarc', 'loc îngrădit' al cuvîntului *osebire* nu este înregistrat în dicționare.

2.1.60. pat apare în sintagme eufemistice pentru denumirea actului sexual, cum sînt: *a se culca pat muierească; a se culca pat de semînție; a da patul în semînție; a dormi pat de sămînță; a dormi pat femeiesc; a face pat* etc. (vezi ST. L. LV., p. 30–31, IV.2.1.72.). În cartea *Numerii*, a fost atestată o altă expresie în care apare termenul *pat*, pe care n-am întîlnit-o în cărțile precedente ale *Pentateuhului*: *a cunoaște patul bărbatului sau pat de bărbat* 'a avea relații sexuale (despre o femeie)', în BB: „*Muierea carea au cunoscut patul bărbatului*“ (Nm., 31, 17; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Au cunoscut pat de bărbat*“), după gr. ἢ τις ἔγνω κοίτην ἄρσενος [vb. γινώσκω, aor. ἔγνω, -ως, -ω, -ωμεν etc. 'cunoaște'; (ὁ) ἄρσεν, -εως 'mâle'; 'homme'; (ἡ) κοίτη, -ης 'lit'; 'couche']. În grecește, expresiile în care apare cuvîntul κοίτη 'pat' au fost calchiate după ebraică.

2.1.61. primăvară, în expr.: *zile de primăvară* 'început', în BB: „*Și zilele zile de primăvară înaintea strugurului*“ (Nm., 13, 21; în ms. 45: „*Dzilele primăverii înaintea poamei*“; în ms. 4 389: „*Iară zilele era zile de vară în vremea pîrgei vișinelor*“), după gr. καὶ αἱ ἡμέραι ἡμέραι ἔαρος πρόδρομοι σταφυλῆς [(τὸ) ἔαρ, gen. ἔαρος 1. 'printemps', 2. (la fig.) 'commencement', 'prémices']. Traducătorul manuscrisului 45, Nicolae Milescu, a atribuit cuvîntului *primăvară* sensul 2. ('commencement') al cuvîntului grecesc ἔαρ. Soluția a fost preluată și de diortositorii BB, frații Greceanu, deși fraza nu are sens în forma dată.

2.1.62. putere 'trupă', 'armată', 'contingent', 'forță armată', în BB: „*Puterile lor cei socotiți 70 000 și 600*“ (Nm., 2, 4; și în 2, 6, 8, 9, 11, 13, 15 etc.; în ms. 45 și în ms. 4 389, la fel), calc după gr. ἐπὶ τῆς δυνάμεις αὐτοῦ [(ἡ) δύναμις, -εως 1. 'puissance', 'pouvoir', 'force', 2. 'troupe', 'armée']. Traducătorul manuscrisului 45, Nicolae Milescu, a atribuit cuvîntului românesc *putere* sensul 2. al cuvîntului grecesc δύναμις.

2.1.63. pușin, în sintagma: *cel cu cel pușin* 'cel care adunase cel mai pușin' (este vorba de prepelițe), în BB: „*Cel cu cel pușin au strînsu 10 cori*“ (Nm., 11, 32; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Cine strînsese pușin*“), reprezintă o traducere servilă a gr. ὁ τὸ ὀλίγον συνήγαγε δέκα κόρους (ὀλίγος, -η, -ον 'peu considerable', 'petit'; la pl. 'peu nombreux, en petit nombre').

2.1.64. a răspunde, vézi cuvîntul următor.

2.1.65. răspuns 'legămînt', în construcția intensivă: *a răspunde răspuns* 'a face un legămînt, un jurămînt, o promisiune față de divinitate', 'a făgădui', în BB: „*Iară de să va ruga muiere rugă Domnului său, va răspunde răspunsu în casa părintelui ei*“ (Nm., 30, 4; în ms. 45: „*Va răspunde răspunsă*“; în ms. 4 389: „*Va pune soroc pentru sufletul lui*“), după gr.: „...ἢ ὀρίσῃται ὄρσμων ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτῆς [vb. ὀρίζω, viit. ὀρίσω 'borner', 'terminer', 'limiter'; (la figurat) 'déterminer', 'statuer', 'établir'; (ὁ) ὄρισμός, -οῦ 'action de borner, de limiter'; 'délimitation'; 'obligation']. În BJ: „*Si une femme fait un voeu à Yahvé ou prend un engagement formel, alors que, jeune encore, elle habite la maison de son père*“. Recurgerea traducătorului manuscrisului 45 la verbul *a răspunde* urmează a fi clarificată. Vezi mai jos, p. 42, IV.2.2.71., *soroc*.

2.1.66. a (se) ridica 1. 'a purta', 'a duce', 'a transporta', în BB: „*Aceasta e slujba norodului lui Ghedson: să slujască și să rădice. Și va rădica pieile cortului, și cortul mărturie, și acoperămîntul lui*“ (Nm., 4, 25; la fel în ms. 45 și în ms. 4 389), după gr. λειτουργεῖν καὶ αἰρεῖν [vb. αἰρῶ 1. 'lever', 'élever', 2. 'partir, se mettre en route', 'lever le camp'; (la mediu) αἰρομαι 1. 'lever', 2. 'se charger de'; 'prendre sur ses épaules'; 'prendre', 'porter']. Traducătorul manuscrisului 45, Nicolae Milescu, a atribuit cuvîntului românesc *a ridica* sensul 2. al verbului αἰρομαι. 2. (reflex) 'a pleca la drum', în BB: „*Și după aceasta, s-au rădicat fiii lui*

Israil" (Nm., 9, 17; la fel în 9, 18, 19, 20, 21, 23 etc.; în ms. 45: „*Să rădica*“; în ms. 4 389: „*Se rădica*“), după gr. καὶ μέτ'αὐτὰ ἀπῆραν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ (vb. ἀπαίρω, aor. ἀπῆρα 1. 'enlever', 'ôter', 2. 'démarrer', 's'en aller', 'partir'). Traducătorul ms. 45, Nicolae Milescu, a atribuit verbului românesc *a ridica* sensul 2. al verbului grecesc ἀπαίρω. 3. în construcția intensivă: *a ridica ridicînd* 'a anula o decizie', 'a suspenda o decizie', în BB: „*Iară de ridicînd va ridica bărbatul ei*“ (Nm., 30, 13; în ms. 45 [vers. 12], la fel; în ms. 4 389: „*Iar de o va certa bărbatul ei și-i va tinji*“), după gr. Ἐὸν δὲ περιαιρῶν περιέλη ἀυτὰ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς [vb. περιαιρέω, -ῶ, viit. -αιρήσω, aor. περιεῖλον 1. 'enlever', 2. 'priver de'; (ὁ) ἀνὴρ, gen. ἀνδρός 'homme'; 'mari', 'époux']. Traducătorul manuscrisului 45, Nicolae Milescu, a atribuit verbului românesc *a ridica* sensul 2. al verbului grecesc περιαιρέω, -ῶ.

2.1.67. ridicare 1. 'povară', 'sarcină', 'greutate de purtat', în BB: „*Vor tocni pre ei fieștecarele după rădicarea lui*“ (Nm., 4, 20; la fel în ms. 45 și în ms. 4 389; în ultimul caz, vers. 19), după gr. καὶ καταστήσουσιν αὐτούς ἕκαστον κατ'τὴν ἀναφορὰν αὐτοῦ [vb. καθίστημι, viit. καταστήσω 'mettre dans un lieu', 'établir'; 'mettre en ordre', 'régler'; ἕκαστος, -η, -ον 'chacun', 'chaque'; (ἡ) ἀναφορά, -ῶς 'mouvement ou transport de bas en haut']. Cf. mai sus, *a ridica*, sensul 1. 2. 'plecare', în ms. 4 389: „*și scrisse Moisei rădicarea lor și sălaşurile lor*“ (Nm., 33, 2; în BB și în ms. 45: „*Sculărite*“); vezi cuvîntul precedent, *a ridica*, sensul 2.

2.1.68. rîvnă, vezi cuvîntul următor.

2.1.69. rîvnire 'gelozie', în BB: „*Aceasta e lêgea rîvnirii*“ (Nm., 5, 29; în ms. 45: „*Rîvniturei*“; în ms. 4 389: „*Rîvnei*“), după gr. οὔτος ὁ νόμος τῆς ζηλοτυπίας [(ἡ) ζηλοτυπία, -ας 'jalousie, surtout en amour'; (ὁ) ζηλός, -ου 1. 'émulation', 'rivalité', 'jalousie', 2. (par. ext.) 'envie', 'haine', 3. (uneori) 'désir', 'pasion', 'ambition', 'empressement', 'ardeur']. Ultimul sens al cuvîntului ζηλός a constituit punctul de plecare pentru traducătorul român, Nicolae Milescu, să recurgă la folosirea cuvîntului românesc *rîvnă* (*rîvnitură*), care are chiar sensul 'invidie', 'dorință nemăsurată', 'ambitiție', și să-i atribuie acestuia un înțeles pe care nu-l avea, acela de 'gelozie'. Este aproape sigur că în epocă lipsea în română o denumire proprie pentru conceptul «gelozie». Vezi și ST. L. LV., p. 32, IV.2.1.98., *rîvnitor*.

2.1.70. rîvnitură, vezi cuvîntul precedent.

2.1.71. rost 'cuvînt', 'vorbă'; 'poruncă', în BB: „*Pren rostul lui va ieși și pren rostul lui va intra el*“ (Nm., 27, 21; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Cu cuvîntul lui*“), după gr. ἐπὶ τῷ στόματι αὐτοῦ ἐξελεύσεται, καὶ ἐπὶ τῷ στόματι αὐτοῦ εἰσελεύσεται αὐτὸς [(τὸ) στόμα, -ατος 1. 'bouche', 2. 'la voix' ou 'la parole de qn.', 3. 'parole', 'langage', 'discours'; vb. ἐξέρχομαι, viit. ἐξελεύσομαι 'sortir', 's'en aller'; εἰσέρχομαι 'entrer dans']. Traducătorul manuscrisului 45, Nicolae Milescu,

a atribuit cuvîntului românesc *rost* 'gură' (< lat. *rostrum* 1. 'cioc', 2. 'bot') sensul 2. al cuvîntului grecesc στόμα, eventual și sensul 3. Acest sens special al cuvîntului *rost* nu este înregistrat în H. Tiktin², DRG, s.v.

2.1.75. scos, scoasă 'repudiat, -ă', 'respins, -ă', 'alungat, -ă', în BB: „*și ruga văduvei și ceii scoase de la bărbat*“ (Nm., 30, 10; în ms. 45, la fel, dar lipsește adj. dem., gen. sg. *ceii*; în ms. 4 389: „*Lăsați de bărbat*“), după gr. καὶ εὐχή χήρας καὶ ἐκβεβλημένος [(ἡ) εὐχή, -ῆς 'prière'; (ἡ) χήρα, -ας 'veuve, femme veuve'; ἐκβάλλω 1. 'jeter ou pousser dehors', 2. 'rejeter', 'repousser'].

2.1.72. a scuipa, în construcția intensivă: *a scuipa scuipînd* 'a scuipa', în BB: „*De tatal ei scuipînd au scuipat în fața ei*“ (Nm., 12, 14; în ms. 45: „*Tatăl ei să va știuipi să știopască*“; în ms. 4 389: „*De scuipînd tată-său să scuipe*“), după gr. εἰ ὁ πατήρ αὐτῆς πτώων ἐνέπτυσεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτῆς [vb. ἐμπτύω, viit. ἐμπτύσω, aor. 1. ἐνέπτυσά 'cracher dans ou sur' < ἐν + πτύω 'cracher', 'expectorer']. Pentru formele verbului românesc *a scuipa* (*a știopi* etc.), vezi ST. L. LV., p. 7-8, I.3.12.0.

2.1.73. sculare 'plecare', în BB: „*și scrisse Moisi sculărite lor și popasurile lor*“ (Nm., 33, 2; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Rădicare*“), după gr. καὶ ἔγραψε Μωϋσῆς τὰς ἀπάσεις αὐτῶν [(ἡ) ἀπασις, -εως 'départ' < vb. ἀπαίρω 1. 'enlever'; 'ôter', 2. 'démarrer', 's'en aller', 'partir']. Traducătorul manuscrisului 45, Nicolae Milescu, a adăugat cuvîntului românesc *sculare* (și verbului *a se scula*) sensul 2. al verbului grecesc ἀπαίρω, anume 'pornire', 'plecare' (respectiv 'a porni', 'a pleca').

2.1.76. slujbă, vezi cuvîntul următor.

2.1.77. a sluji, în construcția intensivă: *a sluji slujba* 'a sluji (la cortul mărturiei)', în BB: „*A sluji slujbele cortului mărturiei*“ (Nm., 18, 6; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Să slujască...slujba*“), după gr. λειτουργεῖν τὰς λειτουργίας [vb. λειτουργέω, -ῶ 'remplir un emploi public'; (eccl. 'faire le service divin', officier'; 'célébrer la messe'; (ἡ) λειτουργία, -ας 'fonction publique'; (eccl.) 'liturgie', 'service divin'].

2.1.78. a socoti 'a iscodi', 'a spiona', în BB: „*și să întoarșeră de acolo, socotînd pămîntul, după 40 de zile*“ (Nm., 13, 26; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Deaca iscodiră pămîntul*“), după gr. κατασκευάμενοι τὴν γῆν (vb. κατασκέπτωμαι, viit. κατασκέψομαι 1. 'examiner avec soin', 2. 'observer', 'guetter'). Traducătorul manuscrisului 45, Nicolae Milescu, a atribuit verbului românesc *a socoti* sensul 2. al verbului grecesc menționat. Sensul 'a iscodi', 'a spiona' al verbului *a socoti* se mai întîlnește în BB: „*Să socotească*“ (Nm., 13, 3; și în 17, 18; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Să iscodească*“); „*Afi socoti*“, în BB (Nm., 14, 34; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Afi iscodu*“). Vezi mai jos, p. 42, IV.2.2.67.

2.1.79. strajă, în sintagma: *straja-cea-dentăi* 'avangardă', 'avanpost', în ms. 4 389: „*Vom mîrge întăi inarmați în straja-cea-dentăi a feciorilor lui Israil*“ (Nm., 32, 17; în BB: „*Strajă-înainte*“; în ms. 45:

„*Straje-înainte*“), după sl. на стражеб прѣкѣи, după gr. προφυλακῆ [(ὁ) προφύλαξ, -ακος 'celui qui est aux avant-post' < προ- 'devant'; 'avant' + φύλαξ, -ακος 'garde'; 'gardien']. Vezi ST. L. EX., p. 46, IV.2.1.86.

2.1.80. a se sui, în construcția intensivă: *a se sui suind*, în BB: „*Nu, ce suind ne vom sui și vom moșteni pre el*“ (Nm., 13, 31; la fel în ms. 45), după gr. Οὐχί, ἀλλὰ ἀναβάντες ἀναβησώμεθα καὶ κατακληρονομήσωμεν αὐτήν [vb. ἀναβαίνω, viit. ἀναβήσομαι, aor. ἀνέβην 'monter'; vb. κατακληρονομέω, -ῶ, viit. -ήσω 'hériter'].

2.1.81. sută, în sintagma: *preste sută* 'comandant peste o sută de ostași', 'sutaș', în BB: „*Cei preste mii și preste sute*“ (Nm., 31, 14; și în vers. 48, 52, 53, 54 etc.; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Iuzbaș*“), după gr. ἑκατόνταρχος [ἑκατόν = 100 + (ὁ) ἀρχός, -οῦ 'șef']. Vezi ST. L. EX., p. 46, IV.2.1.91.

2.1.82. a tînji, în construcția intensivă: *a tînji tînjind* 'a-și arăta dezaprobarea', 'a nu fi de acord', 'a face opoziție', în BB: „*Iară de va tînjind va tînji bărbatul ei*“ (Nm., 30, 9; și în vers. 5, 6, 12; în ultimul loc: „*Și va tăcea ei și nu va tînji ei*“; la fel în ms. 45; în ms. 4 389, vers. 12: „*Va certa*“), după gr. Ἐὰν δὲ ἀνανεύω ἀνανεύω ὁ ἀνήρ αὐτῆς [vb. ἀνανεύω, viit. -νεύσω 'faire avec la tête un signe de refus'; 'refuser']. În BJ: „*Mais si...son mari lui fait opposition*“.

2.1.83. a se trage (despre nori) 'a zăbovi', 'a rămîne'; 'a se tîrî cu greutate', în BB: „*Și cînd să trage norul preste cort zile multe*“ (Nm., 9, 19; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Va zăbovi*“), după gr. καὶ ὅταν ἐφέλκῃται ἡ νεφέλι ἐπὶ τῆν σκιηῆς ἡμέρας πείους [vb. ἐφέλλω, viit. -έλω, aor. ἐφέιλκωσα 'attirer', 'traîner'; (la pasiv) 'se traîner avec peine'].

2.1.84. tras 'greutate (la cîntar)', în BB: „*Blid de argint unul, o sută și treizeci trasul lui*“ (Nm., 7, 13; și în vers. 19, 25, 30, 37 etc.; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Cumpăna*“), după gr. τρυβλίον ἀργυροῦν ἔν, τριάκοντα καὶ ἑκατόν ὀγκῆ αὐτοῦ [(τὸ) τρυβλίον, -ου 'plat', 'assiette'; ἀργυροῦς, -ῶ, -οῦν 'd'argent'; (ὁ) ὀγκός, -οῦ 1. 'action de tirer, de traîner', 2. 'poids qui fait pencher la balance', 'poids', 'poids d'une drachme'; vb. ἔλλω 1. 'tirer', 2. 'faire pencher la balance', 'peser', 'avoir tel ou tel poids']. Traducătorul manuscrisului 45, Nicolae Milescu, a atribuit cuvîntului românesc *tras* sensul 2 al cuvîntului grecesc ὀγκός.

2.1.85. a trece, în expr.: *a trece cu ochii (pe cineva)* 'a privi cu indiferență', 'a privi de sus (pe cineva)', 'a privi cu dispreț', 'a disprețui', în BB: „*De-l va trêce cu ochii pre dînsul*“ (Nm., 5, 12; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Nu-l va băga...în seamă*“), după gr. καὶ ὑπεριδοῦσα περίδη αὐτὸν [vb. ὑπεριδεῖν, inf. aor. de la verbul ὑπεροράω, -ῶ, viit. -όψομαι 'regarder par-dessus'; 'regarder avec mépris', 'mépriser', 'dédaigner'; 'voir avec indifférence' < ὑπερ 'au-dessus de', 'par-dessus', 'sur' + ὁράω, -ῶ 'voir', 'sentir'; 's'apercevoir de'; vb. παριδεῖν, inf. aor. de la verbul παροράω, -ῶ 'regarder avec indifférence'; 'dédaigner', 'mépriser']. 2. în expr.: *a*

trece brici 'a rade', în BB: „*Și va trece brici preste tot trupul lor*“ (Nm., 8, 8; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Să suie briciul*“), după gr. καὶ ἐπελεύσεται ξυρὸν ἐπὶ πᾶν τὸ σῶμα αὐτῶν [vb. ἐπέρχομαι, viit. ἐπελεύσομαι 1. 'venir dans ou sur'; 'survenir', 2. 'parcourir'; (ὁ) ξυρός, -οῦ 'rasoir'; (τὸ) σῶμα, -ατος 'corps'].

2.1.86. trufie, în expr.: *a face în mîndă de trufie* 'a face ceva din mîndrie (trufie)', în BB: „*Și sufletul care va face în mîndă de trufie*“ (Nm., 15, 28; în ms. 45: „*Întru mîndă de mîndrie*“; în ms. 4 389, vers. 30: „*Cu mîndă de trufie*“), după gr. ἐν χειρὶ ὑπερηφανίας [(ἡ) χεῖρ, gen. χειρός 'main'; 'force', 'violence'; 'emploi de la force'; (ἡ) ὑπερηφανία, -ας 'fierté', 'orgueil'; 'air méprisant', 'dédain']. Pentru alte valori ale cuvîntului *mîndă*, vezi mai sus, p. 16, II.8.8.0.

2.1.87. ținere 'posesiune', 'proprietate', 'stăpînire' (< vb. *a ținea, ținere*), în BB: „*Să socotească [= isco-dească] pămîntul hananeilor carele eu dau fiilor lui Israil întru ținere*“ (Nm., 13, 3; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Întru moștinare*“), după gr. ἐν κατασχέσει [(ἡ) κατασχέσις, -εως 1. 'l'action de retenir, d'arrêter', 2. 'prise de possession' < vb. κατέχω 'tenir', 'posséder']. Traducătorul manuscrisului 45, Nicolae Milescu, a folosit cuvîntul românesc *ținere* (< *a ținea*) cu sensul 2. al verbului grecesc κατέχω

2.1.88. ucidere 1. în expr.: *a omorî cu ucidere* 'a omorî', 'a ucide', în BB: „*Omoară-mă cu ucidere*“ (Nm., 11, 15; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Ucide-mă cu omorîre*“) este o traducere servilă după gr. ἀποκτείνων με ἀναιρέσι [vb. ἀποκτείνω 'tuer', 'faire périr'; (ἡ) ἀναιρέσις, -εως 'destruction', 'meurtre']. În BJ: „*Tue-moi plutôt*“.

2. în expr.: *cu ucidere de sabie*, în BB: „*Și lovi pre dînsul Israil cu ucidere de sabie*“ (Nm., 21, 24; la fel în ms. 45 și în ms. 4 389), după gr. φόνω μαχαίρας [(ὁ) φόνος, -ου 'meurtre', 'carnage', 'assasinat', 'mort violente'; (ἡ) μάχαιρα, -ας 'coutelas', 'épée courte'; 'épée', 'glaiive'].

2.1.89. umăr, în sintagma: *la umărul mării* 'la suprafața mării', 'la țărmul mării', în BB: „*[Hotarele] vor lovi la umărul mării*“, adică 'vor atinge țărmul mării' (Nm., 34, 11; în ms. 45, la fel; aici, pe marginea textului este adăugat, de aceeași mîndă, cuvîntul: „*Spate*“, pentru cuvîntul *umăr*, din text), după gr. ἐπὶ νότου θαλάσσης [(ὁ) νότος, -ου (și: (τὸ) νότον, -ου) 1. 'le dos de l'homme et des animaux', 2. (la fig.) 'surface'; expr. νότα θαλάσσης înseamnă 'la surface de mer, le dos de la plaine liquide']. În BJ: „*Elle touchera la rive...de la mer*“. Traducătorul manuscrisului 45, Nicolae Milescu, a atribuit cuvîntului românesc *umăr* (și *spate*) sensul cuvîntului grecesc νότος, din expresia grecească menționată.

2.1.90. a umple, în expr.: *a umple mîinile cuiva* 'a-i face daruri', 'a dărui', în BB: „*După ce au împlut mînele lui*“ (Nm., 7, 88; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*După umplerea mîinilor lor*“), după gr. μετὰ τὸ πληρῶσαι τὰς χεῖρας αὐτοῦ [(ἡ) πλήρωσις, -εως 'l'action de remplir'; vb. πληρῶω, -ῶ 'emplir', 'remplir']. În BJ: „*Les offrandes pour la dédicace de l'autel*“.

2.1.91. undiță, în sintagma: *undiță de carne* 'furculiță', în BB: „*Și undețile de carne*“ (Nm., 4, 14; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Furculițele*“), după gr. τὰς κρεάγρας [(ἡ) κρεάγρα, -ας 'crochet pour tirer la viande de la marmite', alcătuit din (τὸ) κρέας, gen. κρέατος 'chair'; 'viande' + vb. ἀρέω, -ῶ 'prendre']. Vezi ST. L. EX., p. 50, IV.2.2.61.

2.1.92. unealtă 'vas', în BB: „*Și toată unealta deschisă ...necurat iaste*“ (Nm., 19, 15; în ms. 45, la fel; aici, pe margine, de aceeași mână, este adăugat cuvîntul: „*Vasul*“; în ms. 4 389: „*Vasul neacoperit*“), după gr. καὶ πᾶν σκεῦος ἀνεωγμένον...ἀκάθαρτόν ἐστι [(τὸ) σκεῦος, -εος, -ους 1. 'meuble', 2. 'vase', 3. 'instrument', 'ustensile', 'tout objet d'équipement', 4. 'chose'; ἀνεωγμένος, -η, -ον (part. perf. pasiv de la vb. ἀνοίγω 'ouvrir') 'deschis', 'descoperit']. Traducătorul manuscrisului 45, Nicolae Milescu, a atribuit cuvîntului românesc *unealtă* sensul 2. al cuvîntului grecesc σκεῦος. Vezi ST. L. FAC., p. 50, I.2.2.3.; p. 102, IV.2.3.148.; ST. L. EX., p. 50, IV.2.2.62.

2.1.93. a unge 'a sfinți', în BB: „*Aceasta e înnoirea jirăvnicului întru carea zi l-au unsu pre dinsul*“ (Nm., 7, 84; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*În ziua căea ce-l unse*“), după gr. ἡ ἡμέρα ἐχρισεν αὐτὸ [vb. χρίω, viit. χρίσω, aor. ἐχρίσα, perf. κέχρικα, perf. pasiv κέχρισμαι, aor. pasiv ἐχρίθην 'oindre', 'graisser'; χριστός, -ή, -όν 'oint', 'enduit']. Sensul sacru al verbului românesc *a unge* a fost preluat din grecește.

2.1.94. verde, în sintagma: *cele verzi* 'verdeață', 'iarbă', în BB: „*Ca cînd ar alêge vișelul căle verzi den cîmpu*“ (Nm., 22, 4; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Verdeața*“), după gr. τὰ χλωρά ἐν τοῦ πεδίου [χλωρός, -ά, -όν 'vert', 'de couleur vert'; (τὸ) πεδίον, -οῦ 'plaine, plate campagne'].

2.1.95. zăvor 'pîrghie', 'bară de lemn', 'traversă', în BB: „*Zăvoarele lui*“ [ale cortului] (Nm., 4, 32; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Zovoarele*“), după gr. τοὺς μοχλοὺς ἀντίης [(ὁ) μοχλός, -οῦ 1. 'levier', 'machine mue par un levier, comme treuil, cabestan'].

2.1.96. zi 1. în sintagma: *zioăi cei den șapte zile* 'în fiecare zi a săptămîinii', în ms. 4 389: „*Să faceți zioăi cei den șapte zile dar în arderea-de-tot*“ (Nm., 28, 24; pe margine, de aceeași mână: „*Zilelor preste săptămîină*“; în BB: „*Veți face ziua în căle 7 zile*“; în ms. 45, ca în BB, dar cu varianta: „*Dzua*“), după sl. дѣнь за ѣ дѣнѣм (vsl. dñi 'Tag'). Pentru fragmentele din BB și din ms. 45, modelul este cel grecesc: τὴν ἡμέραν εἰς τὰς ἐπτά ἡμέρας [(ἡ) ἡμέρα, -ας 'jour', 'journée']. 2. (pl. art.) *zilele* 'timp', 'perioadă', 'epocă', în BB: „*Și zilele, zile de primăvară înaintea strugurului*“ (Nm., 13, 21; în ms. 45: „*Dzilele, dzilele primăverii înaintea poamei*“; în ms. 4 389: „*Iară zilele era zile de vară în vrêmea pîrgei vișinelor*“), după gr. καὶ αἱ ἡμέραι ἡμέραι ἕαρος πρόδρομοι σταφυλῆς [(ἡ) ἡμέρα, -ας 1. 'jour', 2. 'temps', 'durée'; 'âge']. Traducătorul manuscrisului 45, Nicolae Milescu, a atribuit cuvîntului românesc *zi* sensul 2. al

cuvîntului grecesc ἡμέρα, acela de 'perioadă', 'epocă'. Textul a devenit, în acest mod, inteligibil. În aceeași direcție, a contribuit, apoi, și calcherea semantică eronată a cuvîntului grecesc (τὸ) ἕαρ, gen. ἕαρος 1. 'primăvară', 2. 'început'. Traducătorul român a atribuit cuvîntului românesc *primăvară* sensul 2. al cuvîntului grecesc ἕαρ (vezi mai sus, p. 34, IV.2.1.61.), iar rezultatul a fost următorul fragment lipsit de sens: „*Zile de primăvară înaintea strugurului*“ (în ms. 45: „...*înaintea poamei*“). Sensul real al textului este: 'În vremea primilor struguri'; cf. în BJ: „*C'était l'époque des premiers raisins*“; în latinește: „*Erat quando iam praecoquae uvae vesci possunt*“; în B 1975: „*Aceasta se petrecea pe vremea coacerii strugurilor*“.

Merită a fi comentată și versiunea din ms. 4 389 a lui Daniil Panoneanul. Aici, în loc de sintagma *înaintea strugurului* (sau *poamei*), din BB și din ms. 45 [după gr. (ἡ) σταφυλή, -ῆς 'raisin', 'grappe de raisin'; πρόδρομος, -ος, -ον 'qui précède', 'anterior', 'préalable'], apare succesiunea: „*În vrêmea pîrgei vișinelor*“, iar în loc de *primăvară*, este folosit cuvîntul *vară*. Apariția cuvîntului *vișine* este motivată, parțial, de textul slavon, care are termenul *jáгода*, al cărui sens nu este însă 'vișină', ci 'Beere' (= boabă, regional și strugure); cf. rus. *jáгода* 'Beere'; ucr. *jahoda* 'id.'; bg. *jáгода*; sl. bis. *agoda* 'fruit' (M. Vasmer, REW, III, p. 481).

2.2.0. Cuvinte cu sens diferit de cel actual. Cuvinte (cu sensuri) atestate pentru prima dată

2.2.1. a alege are sensul neobișnuit 'a paște'; 'a distruge', în BB: „*Acum va alêge adunarea aceasta pre toți împrejureanii noștri ca cînd ar alêge vișelul căle verzi den cîmpu*“ (Nm., 22, 4; în ms. 45: „*Va linge...ar linge*; în ms. 4 389: „*Va potopi...ară linge*“). În BJ: „*Voilà cette multitude en train de tout brouter autour de nous comme un boeuf broute l'herbe des champs*“; în lat.: „*Ita delebit hic populus omnes qui in nostris finibus commorantur, quomodo solet bos herbas usque ad radices carpere*; în gr. ὡς ἐκλείξει...ὡσεὶ ἐκλείζαι [vb. ἐκλείχω, viit. ἐκλείξω 'lécher' ou 'essuyer en léchant' < ἐκ + λείχω 'lécher']

2.2.2. amestecătură 'băutură fermentată' traduce gr. (τὸ) σίκερα, gen. σίκερος 'boisson fermentée, comme bière, cidre' (< ebr.), în BB: „*Și turnarea lui a patra a lui în la un miel, la sfînt vei turna turnare amestecătură Domnului*“ (Nm., 28, 7; în ms. 45, la fel; aici, pe margine, de aceeași mână, este adăugat cuvîntul „*Rachiu*“; în ms. 4 389, ca în BB). În BJ: „*Boisson fermentée*“. Sensul în discuție nu este consemnat în dicționare. Vezi mai sus, p. 26, IV.1.5.17.

2.2.3. biruință 'stăpînire (de pămînt)' (sens arhaic), 'proprietate' (< vb. *a birui* 'a stăpîni', ca și magh. *bir* 'Macht über etwas haben', 'unterwerfen'; 'besitzen', vezi Lajos Tamás, EWUR, p. 120), în ms. 4 389: „*Porăncêște...să dea preoșilor den moștinărire biruințelor lor cetăți...și hodăi*“ (Nm., 35, 2; în BB și în

ms. 45: „Den sorții finării lor“). Vezi ST. L. EX., p. 47, IV.2.2.6.

2.2.4. biserică 'parte a templului evreiesc numită Sfînta Sfîntelor', în ms. 4 389 (Lv., 12, 4; cuvîntul cu acest sens special este scris pe marginea textului, de aceeași mîină, ca sinonim al termenului *sfințire*, din text; în ST. L. LV., nu a fost semnalat și, de aceea, am făcut acest lucru aici.

2.2.5. blînd 'milostiv', 'clement', în BB: „După cum blînd te-ai făcut lor de la Eghipt pînă acum“ (Nm., 14, 19; și în vers. 20; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „Milostiv“); traduce gr. ἰλαρός, -ός, -ών 'doux', 'indulgent', 'clément'.

2.2.6. a se burduși 'a se umfla ca un burduf', în ms. 4 389: „Dășărtul tău și pîntecile tău să se umfle și să se burdușască“ (Nm., 5, 21). Cuvîntul cunoaște aici prima sa atestare scrisă (cca 1665–1680), cu mult mai veche decît cea dată în H. Tikin², DRG, s.v.: 1822.

2.2.7. căutare (și: cătare) 'socoteală', în expr.: a face cătare cuiva 'a trece în revistă', 'a inspecta', 'a socoti', 'a face numărătoarea', în ms. 4 389: „Au făcut cătare bărbaiților cîți au fost cu noi în oaste“ (Nm., 31, 49; în BB și în ms. 45: „Au luat capul oamenilor“; vezi mai sus, p. 29–30, IV.2.1.16., cap; în BJ: „Ont fait le compte des combattants“); în ms. 4 389: „Aceasta este căutarea...carea socotiră pre feciorii lui Israil“ (Nm., 26, 63; în BB și în ms. 45: „Socoteala“). Vezi ST. L. EX., p. 48, IV.2.2.9. bis, căutare.

2.2.8. căuș 'vas de ars tămîie', 'cădelniță', în BB: „Și căușăle“ (Nm., 4, 7; în ms. 45: „Căușile“; în ms. 4 389: „Cădelnițele“). Echivalentul în textul francez este: „Les coupes“; în cel grecesc: (ή) θυσία, -ης 'encensoir'.

2.2.9. clinci, pl. clinciuri 'țeapă', 'ghimpe', în BB: „Va fi pre cîți veți lăsa dentru dinșii clinciuri în ochii voștri“ (Nm., 33, 55; la fel în ms. 45 și în ms. 4 389; în ultimul caz, este adăugat pe margine, de aceeași mîină, sinonimul: „Tăpi“). Autorii Dicționarului Academiei (DA, s.v. *clenciu*), menționînd sensul de mai sus, îl consideră arhaic și 'impropriu'. Demn de remarcat este faptul că acest sens apare și în scrierile lui Dosoftei (în *Viețile Sfinților*), ceea ce constituie un motiv ca acest cuvînt să fie inclus în lista elementelor comune limbii acestui cîrturar și limbii din ms. 45, listă alcătuită de N. A. Ursu. Echivalentul din textul grecesc este (ó) σκόλοψ, -οπος 1. 'pieu', 2. aiguillon'.

2.2.10. coapsă 'uter'; 'organ genital feminin', în BB: „Cînd va da Domnul coapsa ta căzută în pîntecile tău unflat“ (Nm., 5, 21; în ms. 45: „Stînghea ta căzută“; în ms. 4 389: „Să cază dășărtul tău“; aici, pe margine, de aceeași mîină, sînt adăugate cuvintele: „Să se sloboază în jos“); alt exemplu, în BB: „Și va intra apa aceasta care iaste blestemată în pîntecile tău să-ți umfle pîntecile și să cază coapsa ta“ (Nm., 5, 22; în ms. 45: „Să cadză stînghea ta“; în ms. 4 389: „Să-ți pufuiască pîntecile“). În grecește (vers. 21): τὸν μηρόν σου διαπεπτοκότα; (vers. 22): καὶ διαπεσεῖν μηρόν σου [(ó) μηρός, -οῦ 'cuisse'; vb. διαπίπτω, viit. διαπεσοῦμαι, aor. διέπεσον

'tomber entre']. În versiunea franceză din BJ: (vers. 21) „En faissant flétrir ton sexe“; (vers. 22) „Pour que s'enfle ton ventre et que se flétrisse ton sex!“.

Menționăm că rom. *coapsă* are în româna veche și sensul figurat de 'izvor al puterii de procreație, la bărbat' și de 'sediul fertilității, la femeie', cum rezultă dintr-un exemplu ca: „Toate sufletele cari au intrat cu Iacov în Eghipt, cari au ieșit din coapsele lui (CADE, s.v.). Vezi mai jos, p. 42, IV.2.2.76., stinghe.

2.2.11. crastavete, vezi mai jos, p. 41–42, IV.2.2.66., smochină.

2.2.12. curvie 'infidelitate'; 'desfrînare', în BB: „Iară fiii voștri...vor purta curviia voastră pînă se vor topi oasele voastre în pustie“ (Nm., 14, 33; la fel în ms. 45 și în ms. 4 389). În BJ: „Et vos fils seront nomades dans le désert pendant quarante ans, portant les poids de votre infidélité“.

2.2.13. custură 'placă de metal' (sens consemnat în DA, s.v., după BB), în BB: „Și fă pre êle custuri bătute, punere jîrtăvnicului“ (Nm., 16, 38; în ms. 45: „Custure bătute“; în ms. 4 389: „Bătute puneri“; aici, pe margine, de aceeași mîină, este adăugat cuvîntul: „Ferecate“, în locul termenului *bătute*, din text). În BJ: „Qu'en batte le métal en plaques pour recouvrir l'autel“.

2.2.14. deplinire, în expr.: întru toată deplinirea 'complet', 'în întregime', 'cu desăvîrșire', în BB: „Acum ucideți toată partea bărbătească întru toată deplinirea“ (Nm., 31, 17; la fel în ms. 45 și în ms. 4 389).

2.2.15. dulceață 'gust', 'savoare', în BB: „Și era dulceața ei [a manei] ca gustarea turtei de untdelemn“ (Nm., 11, 8; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „Gustarea“). Echivalentul în limba greacă este (ή) ἡδονή, -ής 1. 'plaisir', 'joie', 'volupté', 2. 'saveur délicat'.

2.2.16. evreu, în BB: „Și vor chinui pre evreii“ (Nm., 24, 24; în ms. 45: „Evrei“; în ms. 4 389: „Ovrêi“). Vezi ST. L. EX., p. 36–37, IV.1.5.25., ovreu.

2.2.17. făgădui, s.n. 'ofrandă', în ms. 45 (Nm., 18, 14; cuvîntul este adăugat pe margine, de aceeași mîină, pentru sinonimul din text *usăbitul*). Și în ms. 4 389: „Tot cel făgădui al feciorilor lui Israil al tău să fie“. În BB: „Toată dania întru fiii lui Israil fie va fi“. În gr.: πᾶν ἀναθεματισμένον; vezi mai jos, p. 43, IV.2.2.89., usebit.

2.2.18. a se feri 'a fi interzis, a fi oprit', 'a fi înlăturat, îndepărtat', în BB: „Și de le 50 de ani se vor feri de la slujbă să nu mai slujască“ (Nm., 8, 25; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „Să se oprească slujba“). În gr.: ἀποστήσονται [vb. ἀφίστημι, viit. ἀποστήσω, aor. ἀπέστησα 'séparer', 'écarter'; 'repousser', 'éloigner', 'détourner'.

2.2.19. feliu 'trib', 'seminție', 'neam', vezi mai sus, p. 26, IV.1.6.3.

2.2.20. a fierbe, în expr. a fierbe cu lapte și cu miere (despre pămîntul făgăduinței), în ms. 4 389: „Pămîntul care fiêrbe cu lapte și cu miere“ (Nm., 13, 28; și în 14, 8; 15, 13; 16, 14; în ms. 45 și în BB: „Cură miere și lapte“). În gr.: γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι [vb. ῥέω, viit. ῥέωσω sau ῥέωσομαι, aor. ἔρρευσα 1. 'couler',

2. 's'écouler', 3. 'se répandre'; (la fig.) 4. 'couler en abondance', 'être abondant']. Ultimul sens a fost transferat verbului românesc *a curge* (v. rom. *a cure, -ere*), care, în contextul citat, înseamnă 'a fi abundent', 'a se afla din abundență'. Remarcabilă este folosirea, în ms. 4 389, în locul verbului *a curge*, care este echivalentul, îmbogățit semantic, al verbului grecesc $\rho\acute{\epsilon}\omega$, a verbului *a fierbe*. De reținut că versiunea latină are, ca și cea grecească, un verb cu sensul 'a curge': „*In terram... quae re vera fluit lacte et melle*“; la fel în cea franceză (BJ.): „*En verité, il ruiselle de lait et de miel*“; de asemenea, în versiunea germană: „*Es ist wirklich eines, das von Milch und Honig fließt*“ (Nm., 13, 27). Apariția verbului *a fierbe*, în loc de *a cure* sau *a curge*, în ms. 4 389 se explică prin originalul slavon după care a efectuat traducerea Daniil Panoneanul. Într-adevăr, în versiunea slavă fragmentul în discuție are verbul cu sensul 'a fierbe': $\text{ЗЕМЛѦЖЕ ТА КИПѦЩИ МЛѦКОМЪ И МѦДОМ}$; sl. *kyřo, kypěti*; vbg. *kyřo, kypěti* 'wallen' (= a clocoti, a fierbe); vbg. *vas-kypeti* 'kochen' (= a fierbe). Dar sl. *is-kypěti* este explicat în E. Berneker, *SEW*, I, p. 677 (s.v. *kyřo*), prin gr. $\pi\eta\rho\acute{\alpha}\zeta\epsilon\upsilon\nu$ 'faire sourdre' (= a face să izvorască), 'faire jaillir', 'faire couler comme d'une source'; 'jaillir comme d'une source' și prin lat. *scaturire* 'a țșni', 'a colcăi'. Este neîndoielnic că ultimul sens a fost avut în vedere de traducătorul slavon, sens identic cu cel din versiunile latinească, grecească, franceză, germană și din ms. 45, respectiv din BB. Versiunea slavonă conținea sensul: 'Țara în care colcăie (țșnește) lapte și miere'. Traducătorul român al manuscrisului 4 389, Daniil Panoneanul, a avut în vedere numai sensul 'a fierbe' al verbului slav *kyřo, kypěti*, punând, astfel, în circulație o variantă singulară în limbajul bisericesc românesc.

2.2.21. fîntînă 'rezervor de apă', în BB: „*Nice vom bea apă den fîntîna ta*“ (Nm., 20, 17; în ms. 45: „*Groapa ta*“; în ms. 4 389: „*Puțurile tale*“). În gr., echivalentul este (ô) $\lambda\acute{\alpha}\kappa\kappa\omicron\varsigma$, -ou 1. 'citerne', 2. 'lac', 'étang'.

2.2.22. fofează 'braț de sfeșnic', în ms. 45: „*și fufedzele lui*“ (Nm., 4, 9; în BB: „*Luminările*“, vezi mai sus, p. 33, IV.2.1.46.; în ms. 4 389: „*Găocile*“). Termenul apare și în ms. 4 389 (Nm., 8, 4; în BB: „*Luminătoarele*“; în ms. 45: „*Luminătorile*“).

2.2.23. furculiță 'unealtă de metal, cu dinți, pentru scos carnea fiartă din cazan', în ms. 4 389: „*Furculițele*“ (Nm., 4, 14; în BB și în ms. 45: „*Undițele de carne*“; vezi mai sus, p. 37, IV.2.1.91. Cuvîntul *furculiță* cunoaște în ms. 4 389 prima sa atestare scrisă, anume cca 1665–1680, ceva mai veche decît cea dată în H. Tiktin², *DRG*, s.v., anume 1703.

2.2.24. găoace 'disc la sfeșnic', 'cupă', în ms. 4 389: „*Vor acoperi sfêșnicul care luminează, și găocile lui, și mucările lui*“ (Nm., 4, 9; în BB și în ms. 45: „*Lingurile lui*“). Vezi ST. L. EX., p. 39, IV.1.7.6., *tinéri*.

2.2.25. a gilcevi 'a murmura', 'a-și manifesta nemulțumirea vorbind împotriva cuiva de rău', în ms.

4 389: „*Gilcevi Aáron și Mariia asupra lui Moisei*“ (Nm., 12, 1; aceste cuvinte sînt adăugate pe margine, de aceeași mînă, ca explicație pentru cuvintele: „*Grăi... în poncișul lui Moisei*“, din text; în BB și în ms. 45: „*Grăi... împotriva lui Moisi*“). Alt exemplu din ms. 4 389: „*Gilceviră israilteanii asupra lui Moisei că se spăreară pentru limbi*“ (Nm., 14, 2; aceste cuvinte sînt scrise pe margine, de aceeași mînă, pentru a explica termenul *răpștiia* din text; în BB: „*Cîrtiia*“; în ms. 45: „*Cîrtea*“).

2.2.26. gloată 'oaste (de țară)', 'ceată' (militară), în BB: „*și ieși lui în timpinare Edom cu gloată grea și cu mînă tare*“ (Nm., 20, 20; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Oaste grea*“). Termenul apare și în ms. 4 389: „*Despre miazănoapte să se puie gloata taberii lui Dan*“ (Nm., 2, 25; în BB: „*Șireagul*“; în ms. 45: „*Șiragul*“).

2.2.27. grăsimă 'ofrandă', 'pîrgă adusă ca jertfă', în ms. 4 389: „*Că veți osebi grăsimia lor de la dînșii*“ (Nm., 18, 31; pe margine, de aceeași mînă, sînt adăugate cuvintele: „*Începătura lor*“; în BB și în ms. 45: „*Începătura*“). Pentru cuvîntul *începătură*, vezi mai sus, p. 32, IV.2.1.39.; vezi și ST. L. FAC., p. 98, IV.2.3.61; ST. L. EX., p. 43, IV.2.1.34. Apariția în textul manuscrisului 4 389 a cuvîntului *grăsimă* se explică prin modelul slavon, care are echivalentul тжкн ; cf. vsl. *tyk, -a* 'Fett' (= grăsimă), 'Talg' (= seu); vrus. *tukn* 'Fett', 'Schmalz'; vrus. *tukovoje* 'Abgabe beim Verkauf von Vieh' (= adălmaș) (M. Vasmer, *REW*, III, p. 149). Cf. expresia biblică *grăsimia pămîntului* 'belșugul pămîntului', 'bunătaea, vлага pămîntului', în ST. L. FAC., p. 94, IV.2.2.30.

2.2.28. gustare 'gust', 'senzație gustativă', în BB: „*și era dulceața ei ca gustarea turtei de untdelemn*“ (Nm., 11, 8; la fel în ms. 45 și în ms. 4 389). În grecește, echivalentul este (tò) $\gamma\epsilon\upsilon\mu\alpha$, -ατος 'goût', 'saveur', 'ce que l'on goûte'.

2.2.29. hananeu 'poporul canaanean' [< gr. (ô) $\chi\alpha\nu\nu\alpha\acute{\iota}\omicron\varsigma$], în BB: „*Dède pre hananeu supt mîna lui [Israel]*“ (Nm., 21, 3; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Pre hanaan*“); în gr.: $\tau\omicron\nu\ \chi\alpha\nu\nu\alpha\acute{\iota}\omicron\nu$; în BJ: „*Les Cananéens*“. Demnă de remarcat este folosirea formei de singular a etnonimului pentru denumirea întregului popor. De multe ori, cu forma de singular este denumit și teritoriul locuit de poporul respectiv. Uneori, aceeași funcțiune o are și forma de plural a etnonimului; cf. exemple din româna veche de tipul *Franțozul* 'Franța'; *Cazilbașu* 'Persia'; *Prusi* 'Prusia'; *Șvezi* 'Suedia' (vezi V. Arvinte, *Român, românesc, România. Studiu filologic*, București, 1983, p. 106-7).

2.2.30. hățîș 'tufiș', 'mărăciniș', 'desiș', în ms. 4 389 (Nm., 24, 6; acest cuvînt este scris pe marginea manuscrisului, de aceeași mînă, pentru sinonimul *desiș*, din text. Cuvîntul *hățîș* cunoaște în textul ms. 4 389 prima sa atestare scrisă (cca 1665–1680), cu mult mai veche decît cea din H. Tiktin², s.v. (anul 1825).

2.2.31. a isprăvi 'a instala într-o funcție'; 'a confirma', 'a stabili', în ms. 45: „*și-l isprăvi pre însul*“ (Nm., 27, 23; în BB și în ms. 4 389: „*și-l așeză*“). În grecește: $\kappa\alpha\iota\ \sigma\upsilon\nu\epsilon\sigma\tau\eta\sigma\epsilon\nu\ \alpha\upsilon\tau\omicron\nu$ (vb. $\sigma\upsilon\nu\iota\sigma\tau\eta\mu$ 1. 'placer ou mettre ou établir ensemble', 2. 'confirmer',

'instituer', 'établir'). Este posibil ca traducătorul manuscrisului 45, Nicolae Milescu, să fi atribuit cuvîntului românesc *a isprăvi* sensul 2. al verbului grecesc συνίστημι. În acest caz, ar fi vorba de un calc semantic efectuat de traducător, și nu de un sens curent în româna din epocă.

2.2.32. împoncișare 'ceartă', 'disensiune', 'discordie', 'dezbinare', în ms. 4 389: „*Aceasta iaste Apa Împoncișării, că huliră feciorii lui Israil înaintea Domnului*” (Nm., 20, 13; la fel în vers. 24 și în 27, 14; în BB: „*Apa Pricii*”; în ms. 45: „*Apa Pricei*”).

2.2.33. împrejurean 'locuitor din împrejurime', 'vecin', vezi mai sus, p. 18, III.1.5.0.

2.2.34. a îndelunga 'a zăbovi', 'a dura', 'a dăinuî', în ms. 4 389: „*Sau va îndălunga zile mai multe*” (Nm., 9, 22; în BB: „*Prisosind*”; în ms. 45: „*Prisosindu*”).

2.2.35. a se îndirji 'a se irita', în ms. 4 389: „*Ca un leu se va îndirji*” (Nm., 23, 24; în BB și în ms. 45: „*Se va semeți*”). Cuvîntul *a se îndirji* cunoaște în textul ms. 4 389 prima sa atestare literară (cca 1665–1680), care este cu puțin anterioară celei indicate în H. Tiktin², DRG, s.v. (1688, BIBLIA).

2.2.36. înfrînt 'care are scurgere (despre un bărbat)', 'bolnav de blenoragie', în BB (Nm., 5, 2; la fel în ms. 45 și în ms. 4 389). Pentru acest cuvînt, vezi discuția amplă din ST. L. LV., p. 37–39, IV.2.2.33.; 2.2.34.

2.2.37. a se înghesui 'a se îngrămădi', 'a se strînge', în ms. 4 389: „*[Măgăreața] se înghesui la gard*” (Nm., 22, 25; în BB și în ms. 45: „*(Să) strînsă*”). Cuvîntul *a (se) înghesui* cunoaște în textul ms. 4 389 prima sa atestare literară (cca 1665–1680), mai veche cu aproximativ un secol decît cea dată în H. Tiktin², DRG, s.v. (anul 1764).

2.2.38. înjumătățare (și: *jumătățare*) 'jumătate' [< vb. *a (în)jumătăți*], în BB: „*Și să făcu înjumătățarea partea celor merși la războiu den numărul oilor*” (Nm., 31, 36; și în vers. 42, 43; în vers. 47: „*Jumătățarea*”; în ms. 45: „*Îngiumătățarea*”; „*Giumătățarea*”, *ibid.*; în ms. 4 389: „*Jumătate de parte*”, „*Den jumătate*”). Substantivul *jumătățare* cunoaște în manuscrisul 45 prima sa atestare literară (cca 1665–1685), care este cu mult mai veche decît cea din H. Tiktin², DRG, s.v. (anul 1801).

2.2.39. lin 'blînd', 'blajin', 'delicat', în ms. 45: „*Moisi lin foarte decît toți oamenii*” (Nm., 12, 3; în BB și în ms. 4 389: „*Blînd*”). Sensul acesta special al cuvîntului *lin* este atestat și în alte texte vechi (vezi DA, s.v.). În grecește, echivalentul este πρᾶδς σφῶδρα (πρᾶος, -εῖα, -ov 'doux', 'calme'; 'bon', 'indulgent', 'bénin', 'affable'; σφῶδρα 'fortement', 'beaucoup'). În recurgerea la cuvîntul *lin* de către traducătorul ms. 45, Nicolae Milescu, se poate admite și o influență din partea originii grecesc.

2.2.40. a linge, vezi mai sus, p. 37, IV.2.2.1., *a alege*.

2.2.41. lingură 'braț de sfeșnic care susține lumînarea (sau candelă)', în BB: „*Lingurile lui*” (Nm., 4, 9; în ms. 45: „*Fufêdzele*”; în ms. 4 389: „*Găocile*”). Echivalentul

grecesc este (ῆ) λαβίς, -ίσοος 'tenaille', 'pince'; 'agrafe'; 'poignée'; 'manche'; în lat.: „*Forcipibus suis*” (lat. *forceps*, -*cipis* 'clește (de fierărie etc.)').

2.2.42. lunatec 'care are loc în luna nașterii', în BB: „*Și mîntuirea [= răscumpărarea] lui den lunatec prețul 5 sicli*” (Nm., 18, 16; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Și răscumpărarea lor celor de o lună să le fie prețul 5 sicli*”). În grecește se folosește sintagma ἀπό μηνιαίου (μηνιαῖος, -α, -ov 'mensuel'; 'qui dure un mois'; 'de chaque mois'). În BJ: „*Dans le mois de la naissance*”; în latinește: „*Post unum mensum*”. Sensul din manuscrisul 45, tradus de Nicolae Milescu, pare a fi influențat de versiunea grecească. În H. Tiktin², DRG, s.v., cuvîntul *lunatic* este înregistrat cu sensul (2.) 'in demselben Monat geboren', sens care este diferit de cel consemnat de noi aici. Sursa pentru sensul din dicționarul lui H. Tiktin datează de la sfîrșitul secolului al XIX-lea.

2.2.43. muștrare, în sintagma: *apa muștrării* (și: *apa vădirii*) [în fr. „*Les eaux d'amertume et de malédiction*”; în lat.: „*Aqua amarissimae*”; în gr.: τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγκμοῦ; (ὁ) ἐλεγκμός, οὔ și (ῆ) ἐλεγκίς, -εως 1. 'démonstration', 2. 'réfutation', 3. 'reproche'; (ῆ) ἐλεγκίη, -ης 'reproche'; 'opprobre'; ἐλεγκής, -ής, -ές 'blâmable', 'digne de reproche', 'vil', 'méprisable']. Expresia, se arată în BJ, p. 166, nota c), denumește 'Le jugement de Dieu, ou *ordalie*'. Procedul „*a été pratique dans toute l'antiquité et jusqu'au Moyen Âge, pour obtenir une décision de justice lorsque les preuves faisaient défaut. On connaissait dans tout l'Orient ancien l'ordalie judiciaire par les eaux du fleuve où l'on jetait l'accusé, mais cette épreuve des eaux amères n'a pas d'analogie. C'est sûrement une vieille pratique à laquelle se superpose un rituel israélite: intervention du prêtre, offrande, serment, etc.*” În textele studiate de noi, sintagma apare în BB: „*În mîna preotului va fi apa muștrării*” (Nm., 5, 18; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Apa vădirii*”); expresia mai apare în BB, Nm., 5, 23; la fel în ms. 45; aici, pe margine, de aceeași mîna: „*Apa vădirii*”; ultima sintagmă este prezentă și în ms. 4 389. Alte exemple: în BB: „*Apa muștrării cei blestemată*” (Nm., 5, 24; și în vers. 27 la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Apa vădirii și a blestemului*”). Faptul că traducătorii români, Nicolae Milescu și Daniil Panoneanu, au recurs la termenii *vădire*, respectiv *muștrare*, se justifică prin sensurile (1.) 'démonstration', respectiv (3.) 'reproche' ale echivalentului grecesc (ὁ) ἐλεγκμός.

2.2.44. a se nevolnici 'a greși involuntar, fără voie', în BB: „*Se va ruga preotul pentru sufletul ce s-au nevolnicit*” (Nm., 15, 26; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Care n-au vrut și au greșit fără voie*”).

2.2.45. norod (și: *nărod*) 'trib', 'seminție', în BB: „*Dupe noroadele lor*” (Nm., 4, 23; în ms. 45: „*Nărodurile*”; în ms. 4 389: „*După rudenii lor și după seminția lor*”). Echivalentul în limba greacă este (ὁ) δῆμος, -ov 'peuple'; 'tribu du peuple'. Cf. mai sus, p. 6, II.1.3.3.

2.2.46. numere, pl. n. *numere, numeri* 'nume', în ms. 45: „Pre acești oameni ce s-au chemat numere“ (Nm., 1, 17; în BB: „Pre nume“; în ms. 4 389: „Numele“). Alte exemple în ms. 45: „Pre numere“ (sg.) (Nm., 4, 28; în BB și în ms. 4 389: „Pre nume“); *numerile* 'numele' (pl.) [Nm., 1, 5 (în gr. τὰ ὀνόματα); 3, 2, 3, 18; 13, 5, 17; 26, 33, 55; 27, 1; în ultimul loc, este adăugată pe margine forma, eronată, *numelile*, o dovadă că lui Dimitrie din Câmpulung, copistul manuscrisului 45, varianta *numere* 'nume' îi era necunoscută]; *numerilor*, în ms. 45 (Nm., 26, 53; în BB și în ms. 4 389: „Numelor“). Explicația acestor forme este dată în ST. L. FAC., p. 86, IV.1.1.15., a *numeni* și 1.1.16., *numere*.

2.2.47. oaste 'război', în ms. 4 389: „Cîț au fost cu noi în oaste“ (Nm., 31, 49).

2.2.48. omăt 'zăpadă', 'nea', în ms. 45: „Iată Mariam strîcată ca omăt“ (= leproasă) (Nm., 12, 10; în BB și în ms. 4 389: „Zăpadă“).

2.2.49. oștaș 'soldat' [grupul *oș-*, în loc de *os-*, din *oștaș*, se explică fie prin asimilația regresivă (-s- -> -ș- -> -ș-), fie prin influența formelor cu *oș-*, cum sînt vb. *a oști*, subst. *oștire, oștime, oștitoră*, sau a formei de pl. *oști*, gen. dat. sg. *oști*, art. *oștii*, față de sg., nom. ac. *oaste* (< lat. *hostis* 'dușman')], în ms. 4 389: „După socoteala robiei și a prăzii ce au luat oștașii“ (Nm., 31, 32).

2.2.50. ovreiște, adv., în ms. 4 389: „Ovreiște: Vaierdabber“ (Nm., 1, 1). Vezi ST. L. EX., p. 36–37, IV.1.5.25.; vezi mai sus, p. 17, III.1.1.0.

2.2.51. a se prinde, în expr.: „a se prinde de lăcuință 'a se așeza'; 'a se stabili temporar într-un loc (despre nomazi)'; 'a locui', în ms. 4 389: „Și se prinse Israil de lăcuință în toate cetățile ammoreilor“ (Nm., 21, 25). Vezi ST. L. FAC., p. 100–101, IV.2.3.122.

2.2.52. prisoseală 'socoteală', 'recensămînt', 'numărătoare', în BB: „Și să făcu prisoseala robimei“ (Nm., 31, 32; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „Socoteala robiei“). În gr. (τὸ) πλεόνασμα, -ατος 'ce qui reste en trop'.

2.2.53. a pufui 'a se umfla', în ms. 4 389: „Să între această apă a blestemului în pîntecele tău și să-ți pufuiască pîntecele“ (Nm., 5, 22; în BB: „Să-ți umfle“; în ms. 45: „Să-ți împle“); în ms. 4 389: „Și să pufuiască pîntecele ei de umflată“ (Nm., 5, 27; în BB: „Să va umfla în pîntece“; în ms. 45: „Înfla“). Verbul *a pufui* cunoaște în textul manuscrisului 4 389 prima sa atestare literară (cca 1665–1680), care este ceva mai veche decît cea consemnată în H. Tikin², DRG, s.v. (anul 1703).

2.2.54. purtător, în sintagma: (*păcat*) *purătoriu-de-moarte*, în BB (Nm., 18, 22; în ms. 45: „Purtător-de-moarte“; în ms. 4 389: „Păcat de moarte“). Traducătorul a fost influențat de gr. (ἀμαρτίαν) θανατηφόρον (θανατηφόρος, -ος, -ον 'qui porte ou donne la mort'; 'mortel', 'funeste'.

2.2.55. răsărită, în sintagma: „răsărita soarelui 'est', în BB: „Carea iaste...despre răsărita soarelui“ (Nm., 21, 11; la fel în ms.45; în ms. 4 389: „Spre răsăritul soarelui“); în BB și: „Răserit“ (Nm., 23, 7).

2.2.56. rîvnă, vezi *rîvnire*.

2.2.57. a rîvni 1. 'a fi gelos', în BB: „Și-i va veni lui duh de rîvnire și va rîvni pe muierea lui“ (Nm., 5, 14; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „Să rîvnească“). 2. (construit cu dativul) 'a rivaliza cu', 'a fi invidios', în BB: „Au rîvnești tu mie?“ (Nm., 11, 29; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „Dară tu nu rîvnești mie?“); în gr. μὴ ζηλοῖς σὺ μοι; [și: ἐμέ] [vb. ζηλώω, -ῶ, viit. ζηλώσω 'rivaliser avec'; 'porter envie à']. 3. (în construcția intensivă) *a rîvni rîvnire* (sau *rîvnă*) 'a fi stăpînit de gelozie', 'a fi gelos', în BB: „Cînd în rîvniia rîvnire întru ei“ (Nm., 25, 11; în ms. 45: „Cîndu rîvni mie rîvnirea întru ei“; în ms. 4 389: „Cînd rîvni rîvna mea într-înșii“). În grecește: ἐν τῷ ζηλώσει μου τὸν ζήλον ἐν αὐτοῖς; în BJ: „Parce qu'il a été parmi eux, possédé de la même jalousie que moi“; în lat.: „Quia zelo meo commotus est contra eos“. Vezi mai sus, p. 35, IV.2.1.69.

2.2.58. rîvnire, în sintagma: *duh de rîvnire* 'gelozie', în BB: „Și va veni lui duh de rîvnire“ (Nm., 5, 14; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „Duhul poștei“ și „Duh rîvnitor“). În gr.: πνεῦμα ζηλώσεως [(τὸ) πνεῦμα, -ατος 'souffle', 'respiration'; 'halaine'; (ἡ) ζηλώσις, -εως 'émulation'; 'jalousie']; în lat.: „Spiritus zelotypiae (zelotypia, -ae 'gelozie'; 'invidie'); în germ.: „Ein Geist der Eifersucht“. Pot fi adăugate și sintagmele: „Légea rîvnirii“, în BB (Nm., 5, 29; în ms. 45: „Légea rîvniturei“; în ms. 4 389: „Légea rîvnei“); „Jirtva rîvnirii“, în BB (Nm., 5, 18; în ms. 45: „Jirtva rîvnirei“; în ms. 4 389: „Järtva poștei“). Vezi ST. L. LV., p. 32, IV.2.1.98. Vezi mai sus, p. 35, IV.2.1.69.

2.2.59. rîvnitor, vezi cuvîntul precedent.

2.2.60. rîvnitură, vezi *rîvnire*.

2.2.61. sădire 'grădină', 'plantație', în ms. 4 389: „Ca niște desiș [pe margine: hățîș] umbrîndu-se și ca sădirile lîngă păraie“ (Nm., 24, 6; în BB și în ms. 45: „Grădini“). Cuvîntul *sădire* cunoaște în textul manuscrisului 4 389 prima sa atestare scrisă (cca 1665–1680).

2.2.62. sălaș 'loc de oprire', 'popas', în ms. 4 389: „Acéstea sînt sălașurile călătoriei căii lor“ (Nm., 33, 2; în BB și în ms. 45: „Popasurile“).

2.2.63. semnare 'semn', în ms. 4 389: „Fă șarpe de aramă și-l pune întru semnare“ (Nm., 21, 8 în BB și în ms. 45: „Semn“); în ms. 4 389: „Și fu lor întru semnare“ (Nm., 26, 10; în BB și în ms. 45 (vers. 11): „Întru semnu“).

2.2.64. sîmbure, în expr.: *vin den sîmburi* 'rachiu de drojdie, de tescovină', în BB: „Vin de strugur pînă în sîmburi să nu bea“ (Nm., 6, 4; în ms. 45: „Vin de poamă“; în ms. 4 389: „Vin den sîmburi“). În gr. ἀμπέλου οἴνον ἀπὸ στεμφύλων [(ὁ) στεμφύλον, -ου (mai ales la pl.) 'marc de raisin'; 'marc d'olives'].

2.2.65. a slugi (< *slugă*) 'a sluji', în ms. 4 389: „Și slugiț lui“ (Nm., 16, 9; în BB: „Să-i slujîți lui“; în ms. 45: „Să-i slujîți“).

2.2.66. smochină apare în manuscrisul 4 389 într-un context în care în BB și în ms. 45 se întîlnește termenul *crastavete*: „Că ne adusem aminte de pēștele care

mîncam în Țara Egiptului în dar, de zmochinele și de pēpenii, de prazul și de ceapă și de usturoiu" (Nm., 11, 5; în BB și în ms. 45: „și crastavefi”). Diferența de denumiri (zmochine, în loc de crastavefi) este surprinzătoare, cu atât mai mult cu cât în toate versiunile menționate apar denumiri cu sensul 'castravete'. Astfel, în gr.: καὶ τοὺς σικύους [(ὁ) σίχυος, -ου, dar și varianta (ὁ) σικύος, -οῦ 'concombre']; în lat.: „Cucumeres” (cucumis, -i, -eris 'castravete'); în germ.: „Die Gurken”; în BJ: „Les concombres”. Numai în denumirea slavonă apare cuvîntul СМОКЕВЪ 'smochine', pe care a preluat-o traducătorul manuscrisului 4 389, Daniil Panoneanul: „Zmochinele”. Explicația acestei excepții se datorește, cred eu, unei confuzii pe care a făcut-o traducătorul versiunii slavone între două cuvinte grecești paronime: (ὁ) σίχυος, -ου (și: σικύος, m.; σίκυος, f.) 'Gurke od. Melone, Cucumis (sativus)' (H. Frisk, GEW, II, p. 704), pe de o parte, și (τὸ) σῦκον, -ου 'figue'; 'Feige' (= smochină), pe de altă parte. Confuzia este comparabilă cu cea dintre (ὁ) κάμιλος 'Ankertau', 'Schiffstau' (= odgon de corabie', 'parfimă') și (ὁ, ἡ) κάμηλος 'Kamel' (= cămilă), din parabola cu bogatul și împărăția cerurilor, din Noul Testament (Mt., 19, 24).

2.2.67. a socoti 1. 'a avea grijă de'; 'a căuta', în BB: „Mergea înaintea lor cale de trei zile ca să le socotească lor odihnă” (Nm., 10, 33; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „Să caute lor răpaos”). În BJ: „Leur cherchant un lieu d'étape”. 2. 'a iscodi', 'a spiona'; vezi mai sus, p. 35, IV.2.1.78.

2.2.68. socoteală 'supraveghere', în ms. 4 389: „Socoteala a tot cortul” (Nm., 4, 16; în ms. 45: „Socotirea”). În gr.: ἡ ἐπισκοπή ἄλης τῆς σκουῆς [(ἡ) ἐπισκοπή, -ῆς 'inspection', 'surveillance'; ἄλης, -ῆς, -ές 'rassemble', 'réuni', 'réuni'; réuni en un seul corps'.

2.2.69. socotire, vezi cuvîntul precedent.

2.2.70. socotitoriu 'supraveghetor', în BB: „Socotitoriu, Eliazar” (Nm., 4, 16; la fel în ms. 45 și în ms. 4 389; în ultimul caz, termenul socotitoriu, din text, este explicat, pe margine, prin sinonimul „Ispravnicul”). În gr.: (ὁ) ἐπίσκοπος, -ου 'inspecteur', 'surveillant', 'gardien'; (eccl.) 'évêque'.

2.2.71. soroc, în expr.: a pune soroc pentru suflet 'a-și lua un angajament formal față de divinitate, pînă la un termen stabilit', în ms. 4 389: „Omul care... va pune soroc pentru sufletul său” (Nm., 30, 3; în BB: „Va răspunde răspunsu pentru sufletul lui”; în ms. 45, vers. 2: „Va răsplăti răspunsă pentru sufletul lui”). În BJ: „Prend un engagement formel”. Alte exemple, în ms. 4 389: „Muierea de...va pune soroc cu jurămint spre sufletul său” (Nm., 30, 11); „Sorocurile ei care au sorocit sufletul său” (Nm., 30, 8); în BJ: „Les engagements qu'elle a pris”; „Cuvintele sale care sînt sorocite spre sufletul ei” (Nm., 30, 13).

2.2.72. a soroci 'a-și lua un angajament formal față de divinitate, pînă la un termen dinainte stabilit', vezi cuvîntul precedent.

2.2.73. sorți, în sintagma: sorți de țarină 'proprietate funciară, loc primit prin tragere la sorți', în BB: „Ne-a dat noao sorți de țarină și vii?” (Nm., 16, 14; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „Parte de loc de arătură”). Este prezentă și forma de feminin soartă, în ms. 4 389: „Că nu se dēde lor soartă dintre feciorii lui Israil” (Nm., 26, 62; în BB: „Sorți”; în ms. 45: „Sorțul”). Vezi ST. L. FAC., p. 101, IV.2.3.137.

2.2.74. a spinteca 'a rupe (hainele)', 'a sfișia', în BB: „Au spintecat hainele lor” (Nm., 14, 6; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „Și rupseră hainele”). Probabil că sensul 'a rupe (hainele)', 'a sfișia' a fost atribuit de traducătorul ms. 45, Nicolae Milescu, verbului românesc a spinteca (< lat. *lat. ex-panteco, -are) 'den Bauch öffnen' sub influența verbului grecesc διαφρήγνυμι, care înseamnă atât (1.) 'crever', cât și (2.) 'rompre'. În acest caz, termenul ar fi avut loc în capitolul precedent, dedicat calcurilor semantice.

2.2.75. spor, în expr.: a fi cuiva cu spor, 'a-i reuși cuiva ceva'; 'a fi în favoarea, în avantajul cuiva', în BB: „Nu va fi cu sporiu voao” (Nm., 14, 41; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „Nu se va îngădui voaoă”; aici, pe margine, de aceeași mîină, sînt adăugate cuvintele: „Nu va fi pre voia voastră”). În gr.: οὐκ εὐδοᾷ ἔσται ἰμῶν [εὐδοῶς, -ος, -ὸν 'qui fait un hereux voyage'; 'qui réussit, qui prospère']; în BJ: „Cela ne réussira pas”.

2.2.76. stinghe 'uter'; 'sex', în ms. 45: „Și va intra apa aceasta blăstămată...să-ți împle pîntecele și să cadză stinghea ta” (Nm., 5, 22; în BB: „Coapsă”; în ms. 4 389: „Dășartul”). Vezi mai sus, p. 38, IV.2.2.10., coapsă. Vezi și ST. L. FAC., p. 102, IV.2.3.142.

2.2.77. sterpătură (stărpătură) 'avorton', 'copil născut înainte de termen', în ms. 4 389: „Ca o stărpătură ce se stărpêște den pîntecele mine-sa” (Nm., 12, 12; în BB: „Ca o lepădătură ieșînd den zgăul mumei”; în ms. 45: „Ca o lepădătură ieșîndu den zgăul maicei”; aici, pe margine, cuvîntul lepădătură este explicat prin: „Pruncul lepădat”). Cuvîntul stărpătură, cu sensul menționat, cunoaște în ms. 4 389 prima sa atestare scrisă (cca 1665–1680), ceva mai veche decît cea dată în H. Tiktin², DRG, s.v. (1716).

2.2.78. a se sterpi (stărpî) 'a avea un avort', vezi cuvîntul precedent. Prima atestare din H. Tiktin², DRG, s.v. (anul 1683) se modifică puțin: ms. 4 389, cca 1665–1680.

2.2.79. steag 'unitate militară cu steag propriu', în BB: „Omu fiindu-se după șireagul lui, după steagurile, după casele moșiiilor lor” (Nm., 2, 2; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „De steagul lui”). În gr.: κατ'τὰς σημασίας [(ἡ) σημασία, -ας 'indication', 'signe'].

2.2.80. strînsură 'adunarea, totalitatea poporului evreu', în ms. 4 389: „Și adunară toată strînsura în zioa dentăi a lunii a doua” (Nm., 1, 18; în BB și în ms. 45: „Adunarea”). În gr.: τὴν συναγωγὴν. Alt exemplu din ms. 4 389: „Acestia sînt strînsurile lui Merari și suma lor...6200” (Nm., 3, 34; în BB: „Noroadele”; în ms. 45: „Nărodurile”).

2.2.81. stropire, în sintagma: *apa stropirii* 'apă sfântă, de purificare, la cei vechi'; 'l'eau lustrale', în ms. 4 389: „*Că apa stropirii curăţire iaste*” (Nm., 19, 9; și în vers. 13; în BB și în ms. 45: „*Apă de stropire*”). În gr.: ὕδωρ ῥαντισμοῦ [(ὁ) ῥαντισμός, -οῦ 'aspersion']; în lat.: „*In aqua aspersionis*”.

2.2.82. a struncina 'a strivi', 'a stlci', 'a zdrobi', în ms. 4 389: „*Și struncină piciorul lui Valaam de gard*” (Nm., 22, 25; în BB și în ms. 45: „*Strinse*”). Vezi ST. L. FAC., p. 68, I. 3.25.0.; ST. L. LV., p. 40, IV.2.2.75.

2.2.83. a surpa 1. în expr.: *a surpa cortul* 'a demonta cortul', în BB: „*Și vor surpa cortul*” (Nm., 10, 17 în ms. 45: „*Vor slobodzi cortul*”; în ms. 4 389: „*Și să sloboză cortul*”). În gr.: καὶ καθελοῦσι τὴν σκηνὴν [vb. καθελίσσω, viit. -ίζω 'enveloppe' < vb. ἐλίσσω, viit. -ίζω 'rouler', 'enveloppe']. **2.** 'a omorî', 'a nimici', 'a distruge', 'a pierde (prin moarte)', în BB: „*Începu a surpa norodul*” (Nm., 16, 46; în ms. 45, la fel; în ms. 4 389: „*Au început a pierde norodul*”). În gr.: ἤρκεται θραύειν τὸν λαόν [vb. ἄρχω, viit. ἄρξω, aor. ἤρξα; perf. pasiv. ἤργμα 'marcher devant'; 'commencer'; vb. θραύω, viit. θραύσω, aor. ἔθραυσα 'briser', 'rompre'; 'blesser'; (fig.) 'détruire'].

2.2.84. surpare 'omorîre', 'nimicire', 'distruge'; 'calamitate', în BB: „*Și, iată, s-au început surparea întru norod*” (Nm., 16, 47; și în vers. 48, 49, 50; la fel în ms. 45; în ms. 4 389: „*Periciunea*”). În gr.: (ἡ) θραῦσις, -εως **1.** 'l'action de briser', **2.** 'blessure', 'calamité'.

2.2.85. a tînji (cuiva) 'a-și arăta dezaprobarea, nemulțumirea', 'a reproșa', în ms. 4 389: „*Iar de o va certa bărbatul ei și-i va tînji în zioa căea*”; „...bărbatul ei îi tînjaște” (Nm., 30, 13). Vezi mai sus, p. 36, IV.2.1.82.; vezi și H. Tiktin², DRG, s.v.

2.2.86. tocmitor 'supraveghetor', în ms. 4 389: „*Și se mânia Moisei pre tocmitorii oștii*” (Nm., 31, 14; în BB și în ms. 45: „*Socotitorii puterii*”).

2.2.87. totdeauna, în sintagma: „*Jărtva-acea-totdeauna*” 'Holocauste perpétuel', în ms. 4 389 (Nm., 28, 23; în BB și în ms. 45: „*Arderea-de-tot cea-de-pururea*”).

2.2.88. usebire 'parte extrasă (dintr-un tot)', 'prelevare', în ms. 4 389: „*Să luaș...den toate usebirile Domnului*” (Nm., 18, 28; și în vers. 29; în BB și în ms. 45: „*Luările*”). În BJ: „*Le prélèvement de Yahvé*”.

2.2.89. usebit 'ofrandă', 'ceea ce este făgăduit ca jertfă', în ms. 45: „*Tot usăbitul întru fiii lui Israil ție va fi*” (Nm., 18, 14; pe margine, de aceeași mână, este adăugat cuvîntul: „*Făgăduitul*”; în BB: „*Toată daniia*”; în ms. 4 389: „*Tot făgăduitul*”). În gr.: πᾶν ἀναθεματισμένον [vb. ἀναθεματίζω < (τὸ) ἀνάθεμα, -ατος = ἀνάθημα 'offrande'; în *Bible*; 'objet dévoué', 'maudit', d'ou par ext. 'anathème'].

2.2.90. vădire, în sintagma: *apa vădirii*, vezi mai sus, p. 40, IV.2.2.43., *mustrare*.

2.2.91. viță 'trib', 'neam', 'semnție', în ms. 45: „*După casele vițelor lor*” (Nm., 1, 2; în BB: „*Moștilor*”; în ms. 4 389: „*Rudeniilor*”). În gr.: κατ' οἴκουσ πατριῶν [(ἡ) πατρία, -ας 'famille'; 'race'; 'parenté'; 'tribu'].

2.2.92. voivozie 'unitate militară', în BB: „*Om după a lui voivozie*” (Nm., 1, 52; în ms. 45: „*Hătmăniia lui*”; în ms. 4 389: „*Căpităniia lui*”). În gr.: (ἡ) ἡγεμονία, -ας 'division ou corps de troupes'.

2.2.93. a zvînta 'a usca', vezi cuvîntul următor.

2.2.94. zvîntare 'carne uscată', în ms. 45: „*Au zvîntat șie zvîntări*” (Nm., 11, 32; în BB: „*Zvîntături*”; în ms. 4 389: „*Șușală*”).

2.2.95. zvîntătură, vezi cuvîntul precedent.

CONCLUZII

Dintre fenomenele lingvistice studiate în prezenta lucrare, o atenție specială merită a fi acordată următoarelor:

I. ÎN DOMENIUL FONETIC

1. Valoarea slovelor **ѣ** și **ѧ** în textele studiate (vezi I.2.1.1. – 2.1.2.).

II. ÎN MORFOLOGIE ȘI SINTAXĂ

În manuscrisul 45 și în BB, traducătorii Nicolae Milescu și frații Greceanu s-au lăsat de multe ori influențați de modelul grecesc, astfel că pot fi semnalate influențe grecești în structura gramaticală. Mai rar se întîlnesc fenomene de origine slavonă în acest compartiment. Pot fi puse pe seama modelului grecesc următoarele fenomene:

1. Aposisiția acordată (vezi II.1.4.4.).
2. Preluarea servilă a construcției cu dativul plural articulat în cazul unor nume proprii (vezi II.1.4.5.).
3. Folosirea, după modelul grecesc, a unor substantive articulate precedate de prepoziție (vezi II.2.1.0.).
4. Transpunerea servilă a modelului grecesc, prin folosirea articolului hotărît de dativ, masculin, singular, în construcții de tipul: „*Fecior lui...*” sau eliminarea articolului în construcții ca: „*Fecior Amisadai*” (= Feciorul lui A.) (vezi II.2.1.1.; 2.1.5.).
5. Folosirea, după modelul grecesc, a numeralelor *unu, una* ca articole nedefinite (vezi II.2.3.0.; II.4.5.0.; 5.1.0.).
6. Construcția, după modelul grecesc, cu pronumele personal în dativ, singular: „*Au rîvnești tu mie?*” (vezi II.4.1.1.).
7. Numeralesle partitive de tipul *a patra* 'a patra parte'; *a cincea* 'a cincea parte' etc. sînt calchiate după grecește (vezi II.5.2.0.).
8. Forma perifrastică de prezent indicativ, alcătuită din *a fi* + gerunziul verbului de conjugat: „*Iaste curînd*” 'curge', calchiată din grecește (vezi II.6.3.2.).
9. Construcția perifrastică de imperfect „*Era cîrtînd*” 'cîrtea', preluată din limba greacă (vezi II.6.4.1.).

10. Construcția perifrastică avînd valoare de imperfect, alcătuită din perfectul simplu al verbului *a fi* + *cînd* + imperfectul verbului de conjugat: „*Și fu cînd să rîdica* 'cînd se rîdica'; una din modalitățile de redare în română a construcțiilor grecești cu *ἐγένετο* (vezi II.6.4.2.).

11. Construcția perifrastică de imperfect, alcătuită din imperfectul verbului *a se face* + gerunziul verbului de conjugat: „*Se făcea umbrind* 'umbrea', care reprezintă unul dintre modurile de transpunere în română a gr. *ἐγένετο* (vezi II.6.4.3.).

12. Construcția perifrastică de imperfect, alcătuită din imperfectul verbului *a fi* + *de* + imperfectul verbului de conjugat: „*Era de-i umbrea*“ 'umbrea' (vezi II.6.4.4.).

13. Transpunerea în românește prin persoana a III-a, perfectul simplu de la vb. *a fi*, anume *fu*, a gr. *ἐγένετο* (persoana a III-a singular a aor. 2, de la vb. *γίγνομαι* 'naître'; 'devenir'; 'être', 'exister'; 'se trouver', 'avoir lieu') (vezi II.6.5.1.).

14. Transpunerea în românește a gr. *ἐγένετο*, *ἐγενήθησαν* prin forme de perfect simplu ale verbului *a se face*: „*Se făcea*“, „*Se făcu*“, „*Se făcerea*“, „*Se făcurea*“ (vezi II.6.5.2.).

15. Construcția perifrastică de viitor I, alcătuită din viitorul I al verbului *a fi* + gerunziul verbului de conjugat: „*Vor fi pascînd*“ 'vor paște' (vezi II.6.7.2.).

16. Construcția perifrastică de viitor I, alcătuită din viitorul I al verbului *a fi* + adv. *cînd* + viitorul I al verbului de conjugat: „*Va fi cînd va acoperi*“ 'va acoperi' (vezi II.6.7.3.).

17. Construcția perifrastică de viitor I, alcătuită din viitorul I al verbului *a fi* + conjuncția condițională *de* + viitorul I al verbului de conjugat: „*Și va fi de va fi pîngărită*“ 'va pîngări' (vezi II.8.7.4.).

18. Substituirea morfemului de conjunctiv *să*, la persoana a III-a, sg. și pl., prin conjuncția *și*, în propozițiile care redau vorbirea directă, după modelul grecesc (vezi II.6.9.1.).

19. Folosirea unor construcții infinitivale, după modelul grecesc (vezi II.6.12.0.).

20. Folosirea în interiorul propoziției, după modelul grecesc, a adverbului *dară* 'așadar', 'prin urmare' (vezi II.7.9.0.).

21. Adverbul *încă* este folosit pleonastic, după modelul adv., *ἔτι* (vezi II.7.16.0.).

22. Prepoziția *întru* primește unele valori ale prepozițiilor *εἰς*, *ἐν*, *ἐπί* (vezi II.8.5.0.).

23. Prepoziția *pre* are, uneori, valoarea prepoziției *ἐπί* (vezi II.8.6.0.).

24. Prepoziția *preste* are, uneori, valoarea prepoziției *ἐπί* (vezi II.8.7.0.).

25. Locuțiunea prepozițională *prespre mîna* 'prin intermediul', 'prin' este calchiată din grecește (*ἐν χειρὶ*) (vezi II.8.8.0.).

26. Prepoziția *supt* are, uneori, valoarea prepoziției *ὑπό* (vezi II.8.9.0.).

27. Conjuncția *după ce* 'ce' este calchiată din grecește (*καθὼς*) (vezi II.9.3.0.).

28. După model grecesc, conjuncția *și* apare în mod pleonastic înaintea prepoziției principale, cînd aceasta este precedată de o propoziție condițională sau temporală (vezi II.9.6.0.).

29. Interjecția *amar!* este calchiată după slavonă (vezi II.10.1.0.).

30. Interjecția *o!* 'vai' a fost preluată din grecește (vezi II.10.2.0.).

Semnalăm apariția singulară, pentru prima dată în cele trei texte studiate, a formei de persoana a III-a singular a verbului *a fi*: „*Este*“, în loc de „*Iaste*“ (vezi II.6.13.0.).

III. ÎN DOMENIUL VOCABULARULUI

1. Cuvinte neînregistrate în dicționare: *cor* (IV.1.5.5.); *a înoști* (III.2.1.0.); *meștersuguală* (III.1.4.0.); *nevrere* (III.2.3.0.).

2. Contribuții lexicologice (semantice și etimologice) pot fi găsite la următoarele cuvinte: *carătă* (IV.1.3.1.); *feliu* (IV.1.6.3.); *a fierbe* (IV.2.2.20.); *fuște* (IV.1.1.6.); *a încropi* (IV.1.4.9.); *odaie* (IV.1.8.7.); *olovină* (IV.1.4.19.); *papadie* (IV.1.5.14.); *pildă* (IV.1.6.7.); *smochină* (IV.2.2.66.); *suma* (IV.1.2.5.); *șușală* (IV.1.4.32.) etc.

3. Calcuri semantice. Din mulțimea de exemple, scoatem în relief cîteva cazuri speciale: *aruncare* (IV.2.17.); *a băga* (IV.2.1.11.); *a fi* (IV.2.1.3.); *folos* (IV.2.1.34.); *a hrăni* (IV.2.1.38.); *începătură* (IV.2.1.39.); *îndreptare* (IV.2.1.40.); *lăcuiitor* (IV.2.1.43.); *a lăsa* (IV.2.1.44.); *luminătoare* (IV.2.1.47.); *martur* (IV.2.1.50.); *osebire* (IV.2.1.59.); *pat* (IV.2.1.60.); *primăvară* (IV.2.1.61.); *a ridica* (IV.2.1.66.); *rîvnire* (IV.2.1.69.); *rost* (IV.2.1.71.); *a socoti* (IV.2.1.78.); *a trece* (IV.2.1.85.); *ținere* (IV.2.1.87.); *umăr* (IV.2.1.89.); *zi* (IV.2.1.96.).

4. S-a modificat prima atestare, față de TIKTIN², în următoarele cazuri: *a se burduși* (IV.2.2.6.); *carătă* (IV.1.3.1.); *căpeșel* (IV.1.1.2.); *a cislui* (IV.1.4.2.); *cisluit* (IV.1.4.3.); *a demica* (IV.1.1.4.); *furculiță* (IV.2.2.23.); *hășiș* (IV.2.2.30.); *holeră* (IV.1.5.8.); *a se îndirji* (IV.2.2.35.); *a înfușta* (IV.1.1.6.); *înfuștat* (IV.1.1.6.); *a se înghesui* (IV.2.2.37.); *junătășare* (IV.2.2.38.); *olovină* (IV.1.4.19.); *papadie* (IV.1.5.14.); *a pufui* (IV.2.2.53.); *sădire* (IV.2.2.61.); *stafidit* (IV.1.5.20.); *sterpătură* (IV.2.2.77.); *a se sterpi* (IV.2.2.78.); *șușală* (IV.1.4.32.).

INDICE DE TERMENI

Dacoromând

a, prep., 7, 15
 abătut (să fie ~), 13
 aceeaștea, 8, 9
 acci, 9
 acelei, 9
 aceștea, 8
 aceștia, 8
 aceștia, 9
 acii, 14
 acia, 14
 acmu, 14
 acoleă, 1, 14
 acoperi (va fi când va ~)
 12, 44
 acoperimînt, 3
 acum, 14
 adaoge (a se ~), 28
 adaogeț (să ~), 12
 adaugă [să se (să) ~], 12
 adăugîndu-se, 28
 adevărului, 28
 aducere, 28
 aducerilor, 28
 aduna (a ~), 28
 adunarea, 28, 42
 adusem (ne ~ aminte), 11,
 41
 afară (~ den), 15
 afund, 19
 agiungă-vă, 4
 agiunge (va ~), 3
 agiutori, 4
 agoniseală, 18
 agru, 21
 a i, 7
 ai, 19
 ajunge (va ~), 3
 ajunge (a ~), 3
 al (~ doile), 10
 alege (a ~), 37
 alêge (ar ~), 13, 37
 altar, 21
 altcinevaș, 9

alții, 9
 amar!, 17, 44
 amestecătură, 18, 37, 38
 aminte (adus ~), 11, 28,
 29, 33
 amu, 14
 anathematisi (a ~), 25
 anathemă, 25
 ar (~ alêge), 13
 aramă, 6
 arame, 6
 arapcă, 18
 ară (~ fi dat), 13
 ară (~ fi fost), 13
 ară (~ linge), 13
 ară (~ da), 13
 arăta (~ -i-vor), 12
 arăta (~ voiu), 12
 arătare, 28
 arătărilor, 28
 are (~ rădica), 13
 are (~ linge), 13
 arepile, 28
 arhieru, 25
 arină, 19
 aripă, 28, 29
 armă, 19
 arsu (vin ~), 26
 aruncare, 29, 44
 ascultă!, 33
 ascunde (a ~), 29
 așeză, 39
 ași (~ fi avut), 13
 așterne (a ~), 29
 așternut (au ~), 28
 atocma (ca ~ cu), 14
 ațiță (să ~), 4
 ațțară, 4
 ațțat (au ~), 4
 ațță (să ~), 4
 aur, 29
 aure, 29
 auri, 29

aururi, 29
 avut (ași fi ~), 13
 azimă, 25
 azimelor, 25
 -ătoriu, 18
 -ătură, 17, 18
 ba, 14
 băga (a ~ în urechi), 29,
 33, 44
 bătrîn, 29
 bătrîni, 29
 bătrînime, 29
 bătrînimei, 29
 bêre, 24
 biglariu, 24
 birui (a ~), 37
 biruință, 37
 biruințelor, 37
 biserică, 38
 bîntui (a ~), 26
 bîntuiêște, 22, 24, 26
 bîntuit (au ~), 26
 blagoslovască, 4
 blagoslovească, 4
 blagoslovi (se vor ~), 10
 blastămă!, 13
 blăm! (mai ~!), 13
 blăstămi, 6
 blăstămile, 6
 bleastemă!, 13
 blestem, 6
 blestema (se vor ~), 10
 blestema (voiu ~), 25
 blestemă, 25
 blestême, 6
 blid, 28
 blînd, 38, 40
 boiaren, 29
 boiarin, 29
 boiaru, 29
 braț, 29

brațul (după ~), 29
 brățare, 6
 brățariu, 6
 brățări, 6
 brici (a trece ~), 36
 briciul (să suie ~), 36
 burdușască (să se ~), 38
 burduși (a se ~), 38, 44
 cap, 19, 29, 30
 capete, 18, 30
 capul (a lua ~), 29
 cară, 21
 carătă, 21, 44
 carâte, 21, 22
 careleș, 9
 carîță, 21
 casă, 30
 casele, 30
 Cazilbașu, 39
 -că, 18
 căce (pentru ~), 16, 17
 căci (pentru ~), 16, 17
 cădêlnișele, 38
 călca (a ~), 30
 călcat (vei fi ~), 12
 călcăi, 2
 călcii, 2
 căpătăi, 2
 căpătii, 2
 căpetenie, 18, 30
 căpeteniia, 18
 căpețea, 19
 căpețel, 19, 30, 44
 căpețele, 19
 căpețelele, 19
 căpitănie, 18
 căpităniia, 18, 43
 cărnurile, 6
 cătare, 38
 căuș, 38
 căușăle, 4, 38
 căușile, 3, 4, 38

- căutare (au făcut ~), 30, 38
 căzură, 31
 ce (după ~), 16
 ceapă, 42
 ceas, 30
 ceasta (de ~ parte), 15
 ceastă, 9
 ceasul (întru ~ lui), 30
 ceată, 26, 27
 cei, 7, 9
 ceii, 9
 cetăți, 27, 37
 ceva, 9
 cevaș, 9
 căea (de ~ parte de), 15
 căpele, 19
 chema (a ~), 13
 chemară (să ~), 10
 chip, 26
 chipurilor, 26
 cincea (a ~), 10, 43
 cineș, 9
 cinevaș, 9
 cinfe, 3
 cislă, 21, 32
 cislui (a ~), 22, 44
 cisluiră, 22
 cisluit, -ă, 22, 44
 ciucuri, 23, 28
 -ciune, 18
 când (va fi ~ va acoperi), 12, 44
 când (va fi ~ să va face), 12
 cândai, 14
 cărlan, 27
 cărlani, 27
 cărlanii, 27
 cărlăniță, 20, 27
 cărstei, 1
 cărtea, 23, 39
 cărteală, 23
 cărtescu, 23
 cărtiia, 23, 39
 cărtind (era ~), 10, 23, 43
 căteștrei, 10
 căteva, 33
 clenciu, 38
 clevetiia, 10
 clinci, 38
 clinciuri, 38
 coapsă, 38, 42
 coborî, 22
 coliandrăș, 21
 coliandrășului, 21
 coliantru, 21
 coliandrului, 21
 conoscut, 3
 contenească, 10, 19
 coneni (a se ~), 19
 cor, 25, 44
 cori, 23, 25
 coriandru, 21
 coriandru, 21
 corn (celui-cu-un-~), 22, 30
 covăți, 6
 coveți, 6
 crastavete, 38
 crastaveți, 41
 crastaveții, 19
 crescînd (va fi ~), 31
 crește (a ~), 31
 cristal, 21
 cristalului, 21, 25
 criștalului, 21, 25
 cruța (a ~ cu cruțare), 30
 cu (~ mîna), 16
 cuibul, 3
 cûiubu, 3
 cûiubul, 3
 culcat (se va fi ~), 12
 cûmpăna, 36
 cunoaște (~ -voiu), 22
 cunoscut, 3
 cunoscut (au ~ patul bărbatului), 34
 curate, 21, 22
 cură, 38
 curăți (a ~ cu curăție), 30
 curăție (a curăți cu ~), 30
 curățițe-vă, 3
 cure (a ~), 39
 curge (a ~), 39
 curînd (este ~), 10
 curînd(u) (iaste ~), 10, 43
 curînd, adv., 14
 curvie, 38
 curviia, 38
 custură, 38
 custure, 38
 custuri, 38
 cuvîntul (a fi greu ~), 30, 35
 da (~ -le-veți), 12
 da (ară ~), 13
 da (a ~), 14
 da (a ~ dare), 30
 dau (să ~), 13
 daniia, 43
 dară, 14, 15, 44
 dare (a da ~), 30
 dat (vei fi ~), 12
 dat (ai ~), 12
 dat (va fi ~ patul), 12
 dat (ară fi ~), 13
 dați (dare ~), 30
 dau (să ~), 14
 dăparte, 5
 dăs-, 24
 dăscoperită, 5
 dăsfăcu, 5
 dășărtul, 36, 42
 dășchid, 5
 dășchide (a ~), 5
 dășchidu, 5
 dășchise, 5
 dășchizînd, 5
 dăștepta, 5
 dăz-, 24
 dăzbracă, 5
 dăzvălească, 5
 de (va fi ~ va fi pîngărită), 12
 de (va fi ~ vei mîrge), 12
 de (va fi ~ va mușca), 12
 de, conj., 13, 14, 16
 dea (să ~ pace), 12
 dea (și ~ pace), 12
 deaca, 16, 17
 de-acii, 15
 de-aciiia, 15
 dea-se!, 13
 dea-te, 13
 dea-ți, 13
 decinde, 15
 decindea, 15
 decusară, 5
 defăimat (au ~), 27
 degrab, 14, 15
 demica (a ~), 19, 44
 dencoace, 15
 dencoleă, 1, 15
 dennafară (~ de), 15
 dentre, 15
 deplinire, 38
 deschid, 5
 desiş, 39
 deșchide (a ~), 5
 deșugubină, 22
 dēde, 39
 dēderă (să ~), 10
 drept, 29, 30
 dreptate, 32
 dînsul, 8
 dînsuș, 8
 doară (au ~ ?), 14
 doară, 14, 15
 dodăiește, 5, 22, 24, 26
 dodei (a ~), 22
 doi, 7
 doile (al ~), 10
 doilea (al ~), 10
 doisprăzēce, 5
 dosădi (a ~), 22
 dosădiia, 22, 27
 două, 7
 drept, 30
 dreptare, 30, 32
 dreptu, 30
 duh, 30
 dulceață, 38
 dumica (a ~), 19
 după, 15
 după (~ ce), 16, 44
 după (~ -brațul), 29
 dupe, 15
 dupre, 15
 dus (vei fi ~), 12
 dusără, 5
 duseră, 5
 dvori (a ~), 22
 dvoriți (să ~), 22
 dzēcea (a ~), 10
 dzēcelea, 10
 dzi, 13
 dzilele, 37
 dzua, 37
 -eală, 18
 -ean, 18
 -eață, 18
 efi, 25
 ei, 2
 -enie, 18
 era (~ cărtind), 10, 23, 43
 eră (~ de umbriia), 11, 44
 era (~ apă), 31
 era (~ la dînșii), 31
 era (~ a fiilor), 31
 -esc, 10
 este, 14, 44
 este (~ curînd), 10
 ethiopancă, 4, 18
 ethiopeancă, 4
 evrei, 38
 evreu, 38
 evrēi, 38
 făcă (și ~), 12
 făcă (să ~), 13
 făcă-se, 30
 face (a se ~), 11, 30, 44
 face (va fi cînd să va ~), 12
 facere, 30
 faceți (~ -vom ție), 12
 fapt, 31
 faptelor, 31
 faptul (~ faptelor), 31
 față (preste ~), 31

- făcea (să ~ umbrind), 11, 44
 făcu (se ~), 11, 44
 făcură (se ~), 11, 44
 făcut (să fie ~), 13
 făgaș, 20
 făgăduit, 38
 făgăduitul, 43
 fânină, 19
 fântăna, 2
 fântână, 2
 * fântână, 2
 fântînă, 2
 făptura, 18
 făr (~ -numai), 15
 fără (~ numai), 15
 fecior, 7, 31, 43
 feciorul, 7
 fel, 26
 ferecate, 38
 feri (a se ~), 38
 fêce (se ~ umbrind), 11
 fêce (se ~), 11, 44
 fêceră (se ~), 11, 44
 feliu, 26, 32, 38, 44
 feliul, 26
 feliului, 26
 feliuri, 26
 feliurile, 26
 feri (se vor ~), 10
 fi (a ~), 43, 44
 fi (vei ~ dat), 12
 fi (vei ~ dus), 12
 fi (vei ~ scos), 12
 fi (va ~ trimis), 12
 fi (se va ~ culcat), 12
 fi (vei ~ călcat), 12
 fi (va ~ dat patul), 12
 fi (ași ~ avut), 13
 fi (va ~ crescînd), 31
 fi (va ~ hrănind), 31
 fi (va ~ murind), 12
 fi [vor ~ pascînd(u)], 12, 44
 fi (va ~ stînd), 12
 fi (va ~ fi cînd va acoperi), 12, 44
 fi (va ~ cînd veți mîncea), 12
 fi (va ~ cînd să va face), 12
 fi (va ~ de vei mîrge), 12
 fi (va ~ de va mușca), 12
 fi (va ~ de va ~ pîngărită), 12, 44
 fi (să am ~ murit), 13
 ficlenească (să ~), 3
 ficlenit (au ~), 3, 23
 ficleşug, 3
 ficlêni, 3
 fie (să ~ abătut), 13
 fiece, 9
 fier, 3
 fierbe (a ~), 10, 38, 44
 fierul, 3
 fieştecare, 9
 fieştecarele, 9
 fieştecarui, 9
 fieştece, 9
 fieştecine, 8, 9
 fieştecui, 9
 fiu, 7
 fim (să ~ murit), 3, 13
 fire (~ -am vrut), 13
 fiț (să ~ sfîntit), 13
 fiu, 7
 fiu (să ~ făcut), 13
 fintînă, 2, 31, 39
 fiști, 20
 fiștiu, 20
 fofcază, 39
 foituială, 20
 folos (de ~), 31
 folos, 32, 44
 * fontână, 2
 fost (au ~), 11
 fost (au ~ început), 12
 fost (au ~ sosit), 11
 Franțozul, 39
 frate-tău, 7
 freamăt, 20
 fu (~ cînd se întoarse), 11
 fu (~ cînd învăluia), 11
 fu (~ cînd mușca), 11
 fu (~ cîndu răcoșia), 11
 fu (~ cînd se rîdica), 11, 44
 fufedzele, 33, 39, 40
 fulăi (a ~), 19
 funicea, 20
 funicêtele, 20, 27
 fur, 21
 fură, 11, 12, 31
 furculiță, 39, 44
 furculițele, 37, 39
 fuște, 20, 44
 fuștele, 20
 fuști, 20
 fuștiu, 20
 fușturi, 20
 gardină, 19
 găocile, 33, 39, 40
 gherdan, 27
 ghierdan, 27
 ghierdane, 27
 giudeca (va ~), 4
 giudețul, 4, 28
 giudêtele, 4
 giumătate, 4
 gimătașarea, 4, 40
 giuncă, 4, 20
 giunce, 4
 giuncei, 4
 giunghe, 4
 giunghea (va ~), 4
 giura (va ~), 4
 giurat (m-am ~), 4
 giurămîntu, 4
 giurămînturile, 4, 6
 gîlcevi (a ~), 39
 gîlceviră, 39
 glas (a da ~), 31
 gloată, 39
 gonească (și ~), 13
 gonească (să ~), 13
 gonț, 19
 gos, 3
 gravani, 27
 grădini, 41
 grăiești (se-l ~), 13
 grăsimă, 39
 greață, 25
 greșală, 7
 greu, 30
 groapă, 31, 39
 gudeț, 3
 gur, 3
 gură, 31
 gustare, 39
 gutăi, 2
 gutii, 2
 hainele, 3
 hanaan, 39
 hananeu, 39
 harapcă, 18, 22
 hatman, 15, 29
 hăgaș, 20
 hășt, 20
 hăști, 20
 hășștiul, 20
 hăștiuri, 20
 hăt, 20
 hătălău, 20
 hătmanăia, 18
 hătmanie, 18
 hătmanăia, 43
 hățiș, 39, 44
 her, 3
 hiclenie, 3
 hicleşug, 3
 hier, 3
 him (să ~), 3, 13
 hîșștiul, 20
 hîșt, 20
 hodaia, 28
 hodaie, 27
 hodăi, 28, 34, 37
 hodăile, 28
 hogaș, 20
 holeră, 25, 44
 hotarăle, 5
 hotarălor, 5
 hrănaci, 31
 hrăni (a ~), 31, 44
 hrănind (va fi ~), 31
 hreamăt, 20
 huituială, 20
 huliră, 27
 hulit (au ~), 27
 i (arăta~~-vor), 12
 -i, 8
 ia (~ aminte), 28, 29, 33
 ia blăm!, 13
 Iăcove!, 6
 ia-mblă!, 13
 ia-mblăm!, 13
 iaste (~ curînd), 10, 44
 iaste (~ păstoriu), 31
 iaste (~ lui feciori), 31
 ibric, 27
 ibricile, 27
 idolii, 26
 idolilor, 26
 -ie, 18
 ieși (a ~), 14
 ieșind, 4
 ieșiră, 4
 ieșit (am ~), 13
 ieșînd, 4
 ieșîră, 4
 ii, 7, 8
 -ii, 19
 -ime, 18, 19
 in, 25
 inorog, 22
 inorogului, 22
 inului, 25
 inurilor, 25
 iscodească (să ~), 35
 iscodiră, 28, 35
 iscodit (aș ~), 35
 isop, 25
 ispitit (au ~), 26
 ispovedanie, 22
 isprăvi (a ~), 39, 40
 ispravnicul, 42
 Israile!, 6
 issop, 25
 -itură, 17, 18
 iuzbaș, 27, 36

- iuzbașii, 27
 îi, 8
 îm, 8
 îmblu, 3
 îmbrăcămента, 3
 îmbrăcăminteа, 3
 împletit, 27
 împletitură, 27
 împlu, 3
 împlut (au ~), 36
 împoncișare, 40
 împoncișării, 40
 împregiur, 4
 împregiurean, 18, 40
 împregiureanii, 18
 în (~ mână), 16
 în-, 19
 înalte (să se ~), 13
 înalte-se!, 13
 înbrăcăminteа, 3
 încă, 15, 44
 începătura, 39
 începătură, 21, 23, 32, 44
 începăturilor, 28
 început (au fost ~), 12
 încropi (a se ~), 22, 44
 încropit (s-au ~), 22
 încungiura (vor ~), 4
 încungiurat (au ~), 4
 îndălunga, 5, 40
 îndelunga (a ~), 40
 îndereptarea, 32
 îndireptarea, 32
 îndreptare, 32
 îndârji (a se ~), 40, 44
 îndreptare, 44
 îndreptarea, 32
 înfășure (să ~), 10
 înfior, 10
 înflat, 3
 înfricoșare, 27
 înfrînt, 40
 înfușta (a ~), 20, 44
 înfuștat, -ă, 20, 44
 înghesui (a se ~), 40, 44
 îngîmătățarea, 4, 40
 înlontru, 19
 înnalți-să!, 13
 înnoire, 32
 înnoirea, 32
 înoștit (vă ~), 19
 înpotrivire, 23
 înșorțit, 19
 însul, 8
 însuș, 5, 8
 însuș, 8
 înșală, 4
 înșală, 6
 înșălat (au ~), 4, 6
 înșela (a ~), 4
 înșelat (au ~), 4, 6
 înșine, 8
 înșivă, 8
 întăi, 2
 întimpinare, 19
 întimpinarea, 19
 întîi, 2
 întoarce (a ~), 14
 întoarse (fu cînd se ~), 11
 într-, 19
 întrarma (a se ~), 19
 întrarmați!, 19
 întrarmați-vă!, 19
 între, 15
 întristare, 27
 întru, 15, 16, 44
 întru (~ mână), 16
 întunerec, 32
 întunerece, 32
 învăluia (fu cînd ~), 11
 îți, 8
 jafurile, 4, 19
 jahurile, 4, 18, 19
 janc, 19
 jăncui (a ~), 19
 jărtva, 23
 jeacurile, 4
 jeț, 23
 jirtăvnic, 4
 jirtva, 23
 jirtvă, 4
 jiunce, 4
 jîrtăvnic, 4
 jîrtva, 23
 jirtvă, 4, 23
 judecată, 32
 judecății, 32
 judicată, 3
 juncă, 20
 junce, 4
 junice, 20
 jumătate, 40
 jumătățare, 40, 44
 jura (să ~), 4
 jurămîntele, 6
 lapte, 38
 lasă, 32
 lăcui (a ~), 14, 32
 lăcuiască (să ~), 14
 lăcuiță, 41
 lăcuit (am ~), 11
 lăcuiitor, 32, 44
 lăcuiitoriu, 32
 lăptucă, 20
 lăptuci, 20, 25
 lăsa (a ~), 32, 44
 le (da--veți), 12
 leni (a se ~), 22
 lenevi (a ~), 22
 lenivi (a ~), 3, 22
 lepădat, 42
 lepădătură, 18, 42
 leșinară, 4
 leșinat (au ~), 4
 leșinat (au ~), 4
 levit, 18
 levitean, 18
 leviteanii, 18
 leviții, 18
 lighin, 27
 lighinul, 27
 lin, 40
 linge (ară ~), 13
 linge (va ~), 37
 linge (a ~), 40
 lingură, 40
 lingurile, 39, 40
 lipască (să ~), 4
 lipăscu (să ~), 4
 loc, 32
 locui (a ~), 32
 locuitor, 32
 lontru, 31
 loru, 8
 lu, 7
 lua (a ~ aminte), 28
 lua (a ~ capul), 29, 30
 lucrêze (să ~), 31
 lucru, 32, 33
 lucrul, 31
 lucruri, 32
 lucrurilor, 31
 lucrurile, 32
 luiș, 8
 lumina (vor ~), 33
 luminare, 33
 luminările, 39
 luminătoare, 33, 44
 luminătoarele, 39
 luminători, 33
 luminătorile, 33, 39
 luminează, 33
 lumini, 33
 luna, 33
 lunatec, 40
 lunele, 3, 32
 lung, 33
 lungi, 33
 -m, 8
 madianeancă, 18
 madianeancăi, 18
 madianiteanul, 18
 madiateanul, 18
 madiemlean, 18
 madiemleanul, 18
 madieneancă, 18
 madienencăi, 18
 madiiancă, 18
 madiiancăi, 18
 madiiani, 18
 madiianiteani
 madiianitênilor, 7
 maicei, 43
 mană, 25
 mannă, 25
 marfă, 26
 margă (să ~), 9
 martorul, 29
 martur, 33, 44
 marturul, 33
 mase, 20
 măcară, 31
 măduha, 19
 măgăreacă, 18
 măgăreței, 18
 măgăriță, 18
 mânia (vor ~), 22, 24
 mâinilor, 37
 mărgăritar, 25
 mărgăritarului, 21, 25
 mării, 36
 mărturie, 29, 33
 mărturisire, 33
 măsoare (să ~), 10
 măsór, 10
 măsura (a ~), 10
 măsura (să ~), 10
 măsurii (să ~), 10
 meargă (să ~), 4, 12
 medelniță, 27
 meștersugui (a ~), 18
 meștersuguiala, -ă, 18, 44
 meștesugirea, 18
 mêrge (vei ~), 12
 -mi, 8
 mia, 27
 mie, 8, 43
 mielușale, 20
 mielușalele, 4
 mielușea, 20
 mielușeale, 20
 mielușealele, 4
 miêre, 10, 38
 milostiv, 38
 mioară, 20, 27
 miroseală, 18
 mirosenie, 18
 mirosêlei, 18
 mirosire, 18

- mîinile, 2, 16
 mîină, 2, 5, 15, 16
 mîinca (veți ~), 12
 mîinea (a ~), 20
 mîineca (a ~), 20
 mîinecînd, 20
 mîineț!, 13
 mîinile, 2
 mîinu, 5
 mîinule, 5
 mîinială, 20
 mohorîtă, 27
 mortul, 29
 moșiilor, 42, 43
 moșteanului, 32
 moștenie, 18
 moștenii (a ~), 19
 moșteniia, 18
 moșteniire, 18, 19
 moșteniirea, 18, 19
 moștinare, 18, 36
 moștinările, 37
 moșteniire, 18
 mozavir, 27
 mozaviri (a ~), 27
 mozavirit (au ~), 27
 mucare, 20
 mucări, 20
 mucările, 20, 39
 muierea, 4
 mult, 33
 mumei, 42
 muriia, 10
 murim (să ~), 13
 murind (va fi ~), 12
 murit, 3
 murit (să fim ~), 13
 muștrare, 40
 muștrării, 40
 mușca (fu cînd ~), 11, 12
- naț, 33
 năroadele, 6
 nărod, 6, 40
 nărodurile, 6, 40
 năsilnică, 5
 năsilnică, 5
 năsilnici, 24
 năzări (a ~), 22
 ne-, 19
 neam, 26, 33
 neamul, 26
 necurat, 33
 necuratul, 33
 necurați, 33
 negrăit, -ă, 33
 nemernicim, 11
 nemică, 9
 nepriateni, 29
- neștine, 9
 nevolnici (a se ~), 40
 nevrere, 19, 44
 nezid, 33
 neziduri, 33
 nice, 9
 nici, 9
 nimeni, 9
 nimenilea, 9
 nimic, 9
 nimini, 9
 nimirile, 9
 niștine, 9
 noaolor, 200
 noaten, 20
 noatenă, 20
 noateni, 20
 noi, 8
 noroadele, 6, 40, 42
 norod, 6, 40
 norodurile, 6, 42
 numai, 15
 număr, 6, 33
 numărătură, 17, 18
 numărături, 17, 18
 Numărături, 17, 18
 numărul, 6
 Numărul, 17
 nume (a ~), 15, 41
 numelile, 6, 41
 numelor, 41
 numene, 6
 numeni (a ~), 6, 41
 numere, 6, 18, 41
 numeri, 41
 Numeri, 17, 18
 Numerii, 18
 numerile, 6, 41
 Numerile, 17
 numerilor, 6, 41
- o, 7, 8, 9
 ol, 17, 44
 oară, 14
 oarece, 9
 oarice, 9
 oaste, 19, 41
 oă, 9
 oboară, 21, 22, 28
 * oborc, 22
 oborî (a ~), 22
 oboroc, 22
 obroace, 23
 obroc, 22
 ochi, 33
 ochilor, 33
 ochii, 33, 36
 odaia, 28
 odaie, 27, 44
- odăi, 28
 odăile, 28
 odraslă, 23
 odrăslî (a ~), 23
 odrăslise, 23
 odreaslă, 5, 23
 odresli (va ~), 23
 ogrăzi, 22
 olăină, 23
 olăghină, 23
 olăvină, 23
 olofir, 23
 ologină, 23
 oloină, 23
 olovină, 23, 44
 olovirn, 23
 olovirne, 23
 om, 34
 omăt, 41
 omoară (să ~), 12
 omoară-mă, 36
 omoare (să ~), 12
 omorîia, 10
 omorîre, 36
 oprească (să ~), 36
 or, 9
 oraș, 27
 orașale, 4, 27
 orce, 9
 orcîta, 9
 orice, 9
 osebi (a ~), 34
 osebire, 34, 44
 osebirile, 34
 oștaș, 41
 oștașii, 41
 oști (veț ~), 19
 oștii, 41
 oștime, 41
 oștitură, 41
 ovreiște, 17, 41
 ovrei, 38
- pámente, 23
 pámentii, 23
 pámintei, 23
 papadie, 20, 25, 44
 parte, 10
 pasă!, 13
 pashă, 26
 paște (vor ~), 12
 paștele, 26
 pat, 34, 44
 patra (a ~), 10, 43
 patrusprăzêcea (a ~), 10
 patul, 12, 34
 pază, 6, 28
 paze, 6
 pazele, 6
 pãdzi, 6
- pãpãdie, 25, 26
 pãpãdii, 25
 pãraie, 2
 pãraiele, 2
 pãrauă, 2
 pãraie, 2
 pãrasi (a ~), 32
 pãrau, 2
 pãraul, 2
 pãrîie, 2
 pãrîiele, 2
 pãrîile, 2
 pãrîu, 2
 pãrîuri, 2
 pãrtășie, 18
 pãrușii, 20
 pãscînd (vor fi ~), 12, 44
 pãzască (să ~), 6
 pãzi, 6
 pãzi (a ~), 28
 pedestru, 21
 pedestri, 21
 pentru (~ cãce), 16, 17
 periciune, 18
 periciunea, 18, 43
 perirea, 18
 perit (să him ~), 3
 perit (să fim ~), 13
 pëpenii, 19, 42
 pëștele, 41
 pildă, 27, 44
 pilduitor, 27
 pilduitorii, 27
 pio, 6
 pioă, 6
 pîlcurile, 23
 pîngărită, 12, 44
 pîntecile, 3
 pîraie, 2
 pîrauă, 2
 pîrîu, 2
 pîrîul, 2
 pîrgei, 37
 plehupă, 24
 poală, 29
 poale, 28
 poalele, 28
 poamă, 41
 poamei, 34, 37
 poci, 10, 14
 pogorîia, 10
 polcurile, 23
 pomenii (a ~), 19
 pomeniirea, 19
 poncișul, 39
 ponoslu, 27
 ponoslui (a ~), 27
 popasurile, 41
 popii, 18
 porãncêște, 37

- porîmb, 3
 port (să ~), 14
 posluşanie, 18, 23
 posluşaniile, 23
 posluşască, 23
 posluşaşte, 23
 posluşenie, 18
 posluşeniile, 23
 posluşi (a ~), 14, 23
 posluşit, 23
 potoale (să ~), 10
 potolească, 10
 potopi (va ~), 37
 potopit (au ~), 29
 potrivnecii, 3
 prajii, 19
 praznecile, 3
 prazul, 42
 prăzi, 6
 pre, 16, 44
 prenpregiurean, 18
 prenpregiurării, 18
 prenpregiurul, 4
 prépelită, 1
 prépelite, 1
 prépelitele, 1
 prepelîte, 1
 prepelîtele, 1
 prespre (~ mîna), 16, 44
 preste, 16, 44
 pricei, 40
 pricii, 40
 primăvară, 34, 37, 44
 primăvări, 6
 primăvării, 6
 primăveri, 6
 prinde (a se ~), 41
 prinos, 23
 prisoseală, 18, 41
 prisosiia, 10
 prisosind(u), 40
 prisosirea, 18
 prohrab, 23, 28
 prohrabi, 23
 prorocia, 10
 pruncul, 42
 Prusi, 39
 pufui (a ~), 41, 44
 pufuiască (să ~), 41
 puneri, 38
 purta (a ~), 14
 purtător, 41
 purtătoriu, 41
 putere, 34
 puterile
 puţ, 2
 puţină, 33
 puţurile, 31, 39
 rachiu, 26, 37
 răcoşeste, 23
 răcoşi (a se ~), 23
 răcoşia, 11, 24
 răcoşiră (să ~), 24
 răcoşit (s-au ~), 23, 24
 răcoşiţi (vă ~), 24
 rădica (are ~), 13
 rădica (să ~), 35
 rădicarea, 35
 rădică (să ~), 10
 rămasără, 5
 rămase, 20
 rămaseră, 5
 răpaos, 20
 răposa (a ~), 20
 răpşesc, 23
 răpşti (a ~), 23
 răpştiia, 10, 23, 39
 răpştiră, 23
 răpştire, 23
 răpştirea, 23
 răpştit (au ~), 23
 răpştiţ, 23
 răsărit, 5
 răsărita, 41
 răsărită, 41
 răsăritul, 41
 răsesească, 3, 13
 răsărit, 5, 41
 răsipire, 23
 răsipească, 13
 răspunde (a ~), 44
 răspuns, 34
 răspunsă, 34
 răşchira (a ~), 3
 răşchirat (au ~), 3
 răşchire (să ~), 3, 13
 repaos, 20
 resfira (a ~), 3
 ridica (a ~), 34, 35, 44
 ridicare, 35
 rîdecîndu-se, 3
 rîdica (să ~), 11, 44
 rîdicînd, 35
 rînduială, 27
 rîu, 2
 rîvnă, 35, 41
 rîvnească (să ~), 41
 rîvnei, 35
 rîvneşti, 41, 43
 rîvni (a ~), 41
 rîvnia, 35, 41
 rîvnire, 44
 rîvnirii, 35
 rîvnitor, 41
 rîvnitură, 35, 41
 rîvniturei, 35
 roa, 3
 roaoă, 3
 roate, 21
 robi (a ~), 18, 19
 robiciune, 18, 19
 robiciunea, 18
 robie, 18
 robiei, 18
 robii, 18, 19
 robime, 18, 19
 robimea, 18, 19
 robimei, 18, 19
 robiră (să ~), 10
 rocoş, 23
 rocoşi (a se ~), 23
 rodie, 3, 26
 rodii, 3
 rodiu, 26
 roidii, 3, 26
 rooa, 2
 rost, 20, 35, 44
 rostul, 35
 roşii (a ~), 19
 roşiind, 19
 rudeniia, 40
 rudeniilor, 43
 rudii, 3, 26
 rudioare, 3
 rumpsă (să ~), 5
 rupse (se ~), 5
 saduri, 24
 să, conj., 17, 44
 sădire, 41, 44
 săgeta (va ~), 29
 săgeţile, 29
 sălaş, 2, 41
 sălaşluiesc, 2
 sălaşurile, 41
 sălaşluiesc, 2
 sări, 6
 său, 2
 scîndurile, 19
 scoasă, 35
 scoaset, 11
 scos (vei fi ~), 12
 scos (ai ~), 12, 35
 scriş, 19
 scrişi, 19
 scrobeală, 18
 scuipa, 35
 scuipe (să ~), 35
 scuipi (a ~), 28
 scuipind, 28, 35
 scula (a se ~), 35
 sculare, 35
 sculat (se-au ~), 23
 sculările, 35
 se (~-l grăieşti), 13
 semeţ, 24
 seminţie, 26
 seminţiia, 27, 40
 semn(u), 41
 semnare, 41
 sfinţire, 38
 sfinţit, 13
 sícheră, 23, 26
 sicla, 6
 siclă, 26
 sicle, 6
 sicli, 6
 siclu, 6, 26
 siclul, 6
 simbete, 5
 simbetei, 5
 simbetelor, 5
 símbure, 41
 simburi, 5, 41
 sine, 8
 singif, 28
 singur, 5, 8
 simbetei, 5
 simbetilor, 5
 símbete, 5
 símbetii, 5
 símbure, 42
 símburi, 5
 síngifu, 23, 28
 síngifuri, 23, 28
 síngifurile, 23
 síngur, 8
 sínguri
 sírgu (de ~), 14, 15
 skimb, 5
 skít, 5
 slăbiră, 4
 slugă, 41
 slugi (a ~), 41
 slugiţ, 41
 slujba, 23, 35
 slujbă, 35, 38
 slujbele, 23, 35
 slujască (să ~), 14, 38
 slujăscu, 4
 slujesc, 4
 sluji (a ~), 35
 slujirea, 23
 slujii, 4, 41
 slujîi, 4, 41
 smochină, 41, 44
 smochini, 5
 soartă, 42
 socoteală, 21, 42
 socotească (să ~), 35
 socoti (a ~), 35, 42, 44
 socotind, 35
 socotiră (să ~), 22

- socotirea, 42
socotit (ași ~), 35
socotiți, 22
socotitoriu, 42
sor, 6
soroc, 34, 42
soroci (a ~), 42
sorocurile, 42
sorț, 42
sorți, 42
sorții, 18, 38
sorțul, 42
sosit (au fost ~), 12
spate, 36
spălătoare, 27
spăreară (se ~), 11, 39
spinteca (a ~), 42
spor, 42
sporiu, 42
spovedanie, 22
stafidă, 26
stafide, 26
stafidit, 26, 44
stafidiț, 26
staul, 20, 21, 22
staule, 21, 28
staur, 20
staure, 20
stauri, 20
staț (să ~), 22
staț!, 14
stăi!, 13
stânghea, 38
stărpătură, 42
stărpi (a se ~), 42
stărpitură, 18
steag, 42
steagul, 42
steagurile, 42
sterpătură, 42, 44
sterpi (a se ~), 42, 44
stinghe, 42
stînd (va fi ~), 12
stînghea, 42
straja, 35
strajă, 4, 35
straje, 4, 36
străjile, 5
strejile, 5
striin, 33
stricată, 5
strimt, 5
strîcată, 5
strîcatul, 5
strîmptu, 5
strîmtu, 5
strîngă (să ~), 22
strînse, 43
- strînsura, 28, 42
strînsură, 42
strînsurile, 42
stropite, 43
stropirii, 22, 43
stropit (se-au ~), 22
strugur, 41
strugurului, 34, 37
struncina (a ~), 43
struncină, 43
sudui [a (se) ~], 27
suduia, 22, 27
sugător, 18
sugătoriu, 18
sui (a se ~), 36
suind, 36
suma, 21, 32, 45
sumă, 22
summa, 21
supt, 16, 44
suptu, 16
surpa (a ~), 43
surpare, 43
susaiu, 20, 26
sușă, 24
sută, 36
sute, 27
- ș, 8
șă, 6
șalele, 6
șarpe, 4, 41
șarpele, 4
șădeț (să ~), 12
șăi, 6
șărpi, 4
șărpui, 4
șe, 17
șearpe, 4
șearpele, 4
șerpui, 4
și (= să), 12, 13, 44
șie, 8, 43
șirag, 4, 27
șiragul, 27, 39
șiragurile, 4, 23, 27
șireag, 27
șireagul, 39
șireagului, 27
șireagurile, 27
șiragurile, 4
șîreagurile, 27
șoșon, 24
știopască (să ~), 4, 35
știuiupi (va ~), 35
știupi (a ~), 19
ștreang, 27
ștreangurile, 20
- șușai, 24
șușală, 23, 24, 43, 44
șușalcă, 24
șușană, 24
șușară, 24
șușarcă, 24
șușă, 24
șușăniță, 24
șușcui, 24
șușilă, 24
Șușița, 24
șușlete, 24
șușmete, 24
șuștină, 24
Șvezi, 39
- tatal, 2, 16
tatăl, 2
tăbărăia, 10
tîmpinare, 19, 39
tîmpinarea, 19
tînrîțele, 3
tipsie, 28
tînjaște, 4
tînji (a ~), 36, 43
tînjind, 36
tîrg, 27
tot, 9
todeauna, 43
tocma(i), 14
tocmitor, 43
tocmitorii, 43
trage (a se ~), 36
tras, 36
trasul, 36
trece (a ~), 36, 44
trei, 10
trimis (va fi ~), 12
tron, 24
trufie, 36
tustrei, 10
- ț-, 8
țără, 6
țarină, 42
țăpi, 38
țără, 6
țării, 6
țări, 6
țărăle, 6
ție, 8, 12
ținere, 18, 36, 38, 44
- ucide (~mă), 36
ucidere, 36
ucig (să ~), 12
ucigă (să ~), 12
ucigătoriu, 18
- ucigătorului, 18
umăr, 36, 44
umblu, 3
umbra (va ~), 10
umbrează, 10
umbrêște, 10
umbriia, 10, 11
umbrind (să făcea ~), 11, 44
umbrîndu-1, 10
umbrîndu-se, 10
umere, 6
umfla (a ~), 3
umfle (să ~), 3
umple (a ~), 36
umplerea, 36
umplu, 3
un, 7, 9
una, 7, 9, 10, 43
uncrop, 22
uncropire, 22, 24
uncropirei, 22
uncropi (a ~), 22
unealtă, 37
undiță, 37
undițele, 39
unge (a ~), 37
unflat, 3
unsă, 5
unse, 5, 37
unsu (au ~), 37
unu, 7, 10, 43
unul, 7, 10
urechi, 29
urmadă, 4
urmează, 4
uriaș, 27
uriiășii, 27
urîciunea, 25
usăbitul, 38, 43
usăbirile, 34
usebire, 43
usebit, 43
usturoi(u), 19, 42
usturoiul, 19
-ușca, 20
- va (~ fi), 12
vai!, 17
Valace!, 6
vale, 31
vasul, 37
vădire, 43
vădirii, 40, 43
văduă, 6
văduii, 6
văduvei, 6
văi, 31

vei (~ fi), 12
 veneai, 10
 venii ai, 10
 verde, 37
 verdeață, 37
 verzi, 37
 veț, 12
 veței, 3
 veți, 12
 viclean, 3
 viclenească (să ~), 3
 viclenescu, 3
 vicleni (a ~), 3
 viclenie, 3
 vicleșiug, 3
 vicleșug, 3
 vifor, 20
 vihor, 20

vin (~ arsu), 26
 vinars, 19
 vino!, 13
 vișine, 37
 vișinelor, 37
 viță, 43
 vițelor, 43
 voi, 8
 voiu (arăta~), 12
 voivozie, 18, 43
 vom (faceț~), 12
 vor (~ fi păsând), 12
 vouă, 8
 vrajă, 4
 vraje, 4
 vrêmea, 30
 vrut (am ~), 12, 13

zăbovi (va ~), 36
 zădăraște, 5, 22
 zădăraște, 24
 zădărf (a ~), 24
 zămislit (am ~), 5
 zări (a ~), 22
 zăvoarele, 37
 zăvor, 1, 37
 zbor, 10
 zbori (a ~), 24
 zdrumica (va ~), 19
 zemislit (am ~), 5
 zêcea (a ~), 10
 zêcilea (al ~), 10
 zgăul, 42
 zi, 6, 37, 44
 zile, 37
 zilele, 37

zilelor, 6, 37
 zioa, 42
 zioăi, 6, 37
 ziua, 37
 zis, 13
 znochine, 42
 znochinele, 5, 42
 znochini, 5
 zmultă, 5
 zovoarăle, 1, 37
 zvînta (a ~), 43
 zvîntare, 43
 zvîntat (s-au ~), 23
 zvîntări, 24, 43
 zvîntătură, 43
 zvîntături, 24, 43
 zvori (a ~), 22
 zvoriți (să ~), 22

dișcl'idicare, 5

dișcl'idiri, 5

Aromână

dișcl'is, 5

dișcl'idire, 5

Meglenoromână

chaussée, 24

chausson, 24

FRANCEZĂ

carreta, 21, 22

ITALIANĂ

LATINĂ

ad, 15
 aeramen, 6
 *agnēlliola, 20
 agnēlla, 20
 alium, 19
 allium, 19
 amarus, 17
 amen, 30
 annōtinus, 20
 *attitio, -āre, 4
 brachiale, 6
 capŕtium, 19
 chrystallum (lat. med.), 21
 *cunctīno, -āre, 19
 concto, -āre, 19
 cunctor, -ari, 19
 cucumis, 42
 de-in-eccum + illāc, 1
 *demicare, 19
 de vero, 14

*de volat, 14
 *eccum + ĩstae, 8
 *eccu[m]-mō[do], 14
 *ex-pantico, -āre, 42
 extra (per ~), 16
 fontana, 1, 2
 forceps, 40
 *funĭcella, 20
 funis, 20
 fusticuli, 20
 fustis, 20
 heu!, 17
 hin, 25
 hora, 14
 hostis, 41
 hyssōpum, 25
 hyssōpus, 25
 ĩllam, 9
 ĩnflo, -āre, 3
 inter, 15
 intro, 15, 16

iunix, 20
 iūvēnca, 20
 lactuca, 20
 locus, 32
 maneo, -ēre, 20
 manĭco, -āre, 20
 manna, 25
 mensūro, -āre, 10
 mĭca, 19
 *mucale, 20
 mucus, 20
 nomina, 6
 numeri, 19
 numerus, 6, 17
 palūmbus, 3
 pedester, 21
 per (~ extra), 16
 per (~ super), 16
 pĭla, 6
 *pĭlla, 6
 *pĭlūla, 6
 plastrum, 21

post, 15
 repauso, -āre, 20
 *repausum, 20
 rivus, 2
 rostrum, 20, 35
 sicera, 26
 scaturire, 39
 stablum, 20
 stabŭlum, 20
 *strĭnctus, 5
 sŭbtus, 16
 suburbanum, 34
 super (per ~), 16
 summa, 21
 summus, 21
 tectus, 21
 unus, -a, -um, 7
 velit, 14
 vero (de ~), 14
 zelotypia, 41

VECHE-SLAVĀ

agoda, 37	-eane, 18	kropiti, 22	ponosŭ, 27
arāpinŭ, 22	-eaninŭ, 18	kropŭq, 22	posluŭanie, 23
carŭskoe, 21	gore!, 17	kyŭq, kypĕti, 39	prĕpelica, 1
ĉisliti, 22	gofq, 17	lenivŭ, 22	prinosŭ, 23, 28
ĉislo, 18, 22	chormŭ, 19	lĕniti, 22	rodiŭ, 26
dedĕjati, 22	chramŭ, 19	nazrĕti, 22	rŭpŭtati, 23
dĭni, 37	-iane, 18	nositi, 23	sadŭ, 24
dosaditi, 22	inorogŭ, 22, 30	oboriti, 22	suchŭ, 24
dosazdati, 22	is-kipĕti, 39	obrokŭ, 23	sŭmeti, 24
duŭsegubŭna, 22	isopŭ, 25	olŭ, 23	suŭa, 24
dvorĕninŭ, 22	ispovĕdanie, 22	olovina, 23	tŭk, 39
dvorŭ, 22	jāgoda, 37	otrasli, 5, 23	tima, 32
dvoriti, 22	-ka, 18	pameŭti, 23	zavorŭ, 1
efi, 22-el, 18		plŭkŭ, 23	zdrati, 24
-ela, 18			zrĕti, 22

BULGARĀ

arabka, 18	-eanin, 18	nesti, nesq, 28	skrobela, 18
arapka, 18, 22	-eanka, 18	nesŭ, 28	such, 24
bisrŭ, 25	gorko!, 17	odaja, 27	suchŭ, 24
ĉistŭ, 25	gorŭkŭ, 17	obor, 22	suŭanica, 24
dŭska, 19	jāgoda, 37	olovina, 23	suŭenica, 24
-ean, 18	kolesŭnica (vbg), 21	prĕpelica, 1	ukrop, 22
	kyplŭq, kipĕti, 39	sadŭ, 24	zadiram, 24

CEHĀ

rākoŭ, 23	S(o)uŭitŭse, 24
-----------	-----------------

POLONĀ

krysztal, 21	rakoszyĕ siĕ, 23	rokosz, 23
--------------	------------------	------------

RUSĀ

gŭre, 17	polk, 23	suhŭi, 24	jborŭkŭ (vrus.), 22
nesti, nesq (vrus.), 28	rokoŭ, 23	suŭa, 24	ukrop, 22
nesŭ, nesti, 28	suchŭ (vrus.), 24	suŭi, 24	zadiriti, 24
		tukovoje, 39	

SĪRBO-CROATĀ

arapka, 22	obor, 22	prepelica, 1	ŭuŭka, 24
dodejati, 22	odaja, 27	suŭilo, 24	uborak, 22
		Suŭitza, 24	

SLOVENĀ

obor, 22 ὀlovina, 23 suša, 24 Sušitza, 24

UCRAINEANĀ

jahoda, 37 suchýj, 24 Sušyća, 24 uborok, 22

polk, 23

ALBANEZĀ

përrua, 2 sumbull, 5 thumbull, 5

EBRAICĀ

Bammidbar, 17 ēzōb, 25 man, 25 Vaierdabber, 17

ēphah, 25 kor, 25 šekel, 26

GERMANĀ

bilde (mhd.), 27 gērlōnk (sās.), 27 šos-letōr (sās.), 24 štrank (sās.), 27

GREACĀ

ἀγχιστεύς, 31 ἀργυροῦς, 36 δέκατος, 10 ἐλεγξις, 40

ἄζυμα, 25 ἄρεω, -ῶ, 37 δῆ, 15 ἐλεγεῖν, 40

ἄζυμος, 25 ἀριθμός, 17, 33 δῆλα, 28 ἐλίσσω, 43

Αἰθίοψ, 22 ἄρσην, 34 δῆλος, 28 ἔλκω, 36

αἰνιγμα, 27 ἀρχή, 32 δῆμος, 40 ἐμπτύω, 35

αἰνιγματιστής, 27 ἀρχιερεύς, 25 διαπίπτω, 38 ἐν, 7, 16, 44

αἶρω, 34 ἀρχός, 36 διασπίζω, 13 ἐνοχος, 30

αἶρομαι, 34 ἄρχων, 29 διασπορίζω, 13 ἐνωτίζομαι, 29, 33

αἰχμαλωσία, 19 ἄρχων, 29 δίδωμι, 14, 30, 31 ἔξ, 21

ἀκάθαρτος, 33 ἀτείχιστος, 33 δικαίωμα, 32 ἐξαιρέω, -ῶ, 11

ἀλής, 42 αὐτόχθων, 32 δόμα, 30 ἐξαποπέλλω, 13

ἀλλογενής, 33 ἄφιμι, 32 δύναμαι, 14 ἐξελεῖν, 14

ἄλογος, 33 ἀφίστημι, 38 δύναμις, 34 ἐξέρχομαι, 14, 35

ἄμαξα, 21 ἀφορίζω, 34 ἔαρ, 34, 37 ἐξιλάσκομαι, 32

ἀναβαίνω, 36 ἀφορίσμα, 34 ἐγένετο, 11, 44 ἐπαρυστρίς, 20

ἀνάθεμα, 25, 43 βάλλω, 29 ἐγκαίνα, 32 ἐπερωτάω, -ῶ, 28

ἀναθεματίζω, 25, 43 βαρύς, 30 ἐγκαινίζω, 32 ἐπι, 16, 44

ἀναίρεσις, 36 βελτίων, 14 ἐγκαινίσις, 32 ἐπέρχομαι, 36

ἀνανεύω, 36 βολίς, 29 εἶδος, 27 ἐπίπεμπτον, 10

ἀναρορά, 35 βραχίον, 29 εἰμί, 12 ἐπισκοπή, 42

ἀνεωγμένος, 37 γέρον, 29 εἶν, 25 ἐπίσκοπος, 42

ἀνῆρ, 34, 35 γερουσία, 29 εἶς, 7, 10, 16, 44 ἐπισυστρέφω, 11

ἀνθρώπος, 34 γεῦμα, 39 ἕκαστος, 35 ἐργασία, 30

ἀνοίγω, 37 γίγνομαι, 11, 30, 44 ἕκατόν, 36 ἔργον, 30, 32

ἀπαίρω, 35 γιγνώσκω, 34 ἐκβάλλω, 35 ἐσθία, 12

ἀπαρσις, 35 γογγύζω, 10 ἐκλείχω, 37 ἔτι, 15, 44

ἀπαρχή, 32 δάκνω, 12 ἐκμυελίζω, 19 εὐθύς, 30

ἀποθήσκω, 13 δέδομαι, 30 ἔκστασις, 27 εὐδοξ, 42

ἀποκτείνω, 36 δέκατον, 10 ἔλεος, 33 εὐχή, 35

ἀποστέλλω, 13 ἐλεγγμός, 40 ἐφέλκω, 36

ἀποστρέφω, 14 ἐχθός, 13

ἀράπη (ngr.), 22 ἐχθραίνω, 7

- ἐχθρός, 29
 ζηλός, 35
 ζηλοτυπία, 35
 ζηλόω, -ᾶ, 8, 41
 ζήλωσις, 41
 ἡγεμονία,
 ἡμέρα, 33
 ἡμίσευμα, 11
 θανατηφόρος, 41
 θραῦσις, 43
 θραύω, 43
 θυάσκη, 29, 38
 θυμός, 33
 ἴλεω, 32
 ἴλεως, 38
 ἴσον, 14
 καθά, 16
 καθαρεύω, 30
 καθαρισμός, 30
 καθαρός, 30
 καθελίσσω, 43
 καθίστημι, 35
 καθ' ὅτι, 16, 44
 καινός, 32
 καλέω, -ᾶ, 13
 καλύπτω, 33
 κάμηλος, 42
 κάμιλος, 42
 κατακληρονομέω, -ᾶ, 36
 κατανοέω, -ᾶ, 28
 καταπορονομέω, 19
 κατασκεπτομαι, 28, 35
 καταστρώννυμι, 29
 κατασχέσεις, 36
 κατατοξεύω, 29
 κατέχω, 36
 κατοικέω, -ᾶ, 14
 κεφάλαιον, 30
 κεφαλαίω, -ᾶ, 30
 κεφαλή, 18, 29
 κεφαλίς, 19
 κεφάλιον, 30
 κληρώ, -ᾶ, 19
 κληρωτί, 19
 κοίτη, 34
 κοιλάς, 31
 κόρος, 25
 κρεάγρα, 37
 κρέας, 37
 κρίμα, 32
 κρίσις, 28, 32
 κρύος, 21
 κρύσταλλος, 21
 κύκλος, 18
 κόμη, 18
 λαβίς, 40
 λάκκος, 31, 39
 λαμβάνω, 30, 32
 λαμπήνη, 21
 λαμπηνικός, 21
 λανθάνω, 29
 λειτουργέω, -ᾶ, 35
 λειτουργία, 35
 λυχνέα, 33
 λυχνία, 33
 λύχνος, 33
 μακρός, 33
 μάννα, 25
 μαργαριτάρι (ngr.), 25
 μαργαρίτις, 25
 μάρτυς, 29, 33
 μάχαιρα, 36
 μερίς, 10
 μήκος, 33
 μηνιαῖος, 40
 μηρός, 38
 μία, 7
 μονόκερος, 30
 μουζαβίτης (ngr.), 27
 μοχλός, 37
 νέμω, 12
 νοιμηνία, 33
 νεφέλη, 33
 νότον, 36
 νότος, 36
 ξυρός, 36
 οἶκος, 30
 οἶφι, 25
 ὀλίγος, 34
 ὀλκός, 36
 ὀλόβηρος (ngr.), 23
 ὄξος, 26
 ὀπτάζω, 34
 ὄραω, -ᾶ, 36
 ὀρισμός, 34
 ὄρος, 34
 ὄταν, 12
 οὐδείς, 10
 οὖς, 32
 ὀφείλω, 13, 31
 ὀφέλλω, 31
 ὄφελον, 31
 ὄφελος, 31
 ὀφθαλμός, 33
 παιδίον, 31
 πάππος, 25
 παππώδης, 25
 παραβαίνομαι, 30
 παραβαίνο, 30
 παραβολή, 27
 παριδεῖ, 36
 παροράω, -ᾶ, 36
 πάσχα, 26
 πατρία, 43
 πεδίον, 37
 περιαιρέω, 35
 περιδέξιον, 6
 πηγάζειν, 39
 πίπτω, 31
 πλεγῆ, 11
 πλέονασμα, 11
 πλήρωσις, 36
 πληρώω, 36
 πνεῦμα, 30, 41
 πνέω, 30
 ποιέω, -ᾶ, 33
 ποιμήν, 31
 πολυέλεος, 33
 πολύς, 33
 πράος, 40
 πρεσβύτης, 29
 πρόβατον, 31
 πρόδρομος, 37
 προνομεύω, 19
 προνομή, 11
 προστίθημι, 28
 πρόσωπον, 31
 προφύλαξ, 36
 πρωτότοκος, 7
 πτερύγιον, 28
 πτύω, 35
 ραντισμός, 43
 ῥέω, 38
 ῥῆμα, 30
 ῥόδι, 26
 ῥοῦδιον, 3, 26
 σημασία, 42
 σίκερα, 26, 37
 σίκλος, 26
 σίκκος, 42
 σικυός, 42
 σκεπάζω, 12, 33
 σκεῦς, 37
 σικιάζω, 11
 σικόλοψ, 38
 σταφίδα, 26
 σταφίς, 26
 σταφυλή, 37
 στέφυλον, 41
 στόμα, 31, 35
 συνάγω, 28
 συναγωγή, 28
 συνίστημι, 39
 σῦκον, 42
 σφόδρα, 40
 σῶμα, 36
 τέταρτος, 10
 τειχίτης, 33
 τεῖχος, 33
 τρέφω, 31
 τρυβλίον, 36
 ὑπερ, 36
 ὑπερηφανία, 36
 ὑπεριδεῖν, 36
 ὑπερήκης, 33
 ὑπεροράω, 36
 ὑπό, 16, 44
 ὕσσωπος, 25
 ὑφί, 25
 φέρειν, 14
 φόνος, 36
 φύλαξ, 36
 φυλή, 26
 φῦλον, 26
 φωνή, 31
 χανανοῖος, 39
 χθόν, 32
 χεῖρ, 16, 36, 44
 χήρα, 35
 χλιδόν, 6
 χλωρός, 37
 χολέρα, 25
 χρία, 37
 χριστός, 37
 χρυσός, 29
 ψυγμός, 24
 ψύχω, 24
 ὄϊ, 17
 ὄρα, 30

MAGHIARĂ

bán, 26	hűtlen, 3	marha, 26	pélga, 27
bánt, 26	hűtlenség, 3	nem, 26	rakás, 23
bir, 37	kép, 26	óriás, 27	szereg, 4, 27
fél, 26	két-féle, 26	őrijás (dial.), 27	vár, 27
-fele, 26	kristály, 21	panaszol, 27	város, 27
hitlen, 3	lakni, 32		
hodály, 28			

TURCĂ

başı	ibrik, 26	oda, 27	yüz, 27
gerdan, 27	legen, 27	sincef, 28	yüzbaşı, 26
harvani, 27	múzavir, 27	tepsi, 28	

CUPRINS

INTRODUCERE		
I. FONETICA		
1. ACCENTUL		
1.1.0-1.2.0.	1	
2. VOCABULISMUL		
2.1.0.-2.1.4. Vocala <i>ă</i> neaccentuată	1	
2.2.0. Monoftongarea diftongului <i>oi</i>	2	
2.3.0. Vocala <i>e</i> accentuată	3	
2.3.1. Vocala <i>e</i> neaccentuată	3	
2.4.0.-2.4.1. Vocala <i>i</i>	3	
2.5.0. Vocala <i>f</i>	3	
2.6.0.-2.6.1. Vocala <i>o</i>	3	
2.7.0.-2.7.1. Vocala <i>u</i>	3	
3. CONSONANTISMUL		
3.1.0.-3.1.1. Palatalizarea labialelor	3	
3.2.0. Variante hipercorecte	3	
3.3.0. Africata sonoră <i>ğ</i>	3	
3.4.0.-3.4.8. Velarizarea prin <i>ș</i>	4	
3.5.0. Velarizarea prin <i>j</i>	4	
3.6.0.-3.6.3. Velarizarea prin labialele <i>p, m, v</i>	4	
3.7.0. Velarizarea prin <i>f</i>	4	
3.8.0. Velarizarea prin <i>s</i> și <i>z</i>	4	
3.8.1.-3.8.2. Variante hipercorecte	5	
3.9.0.-3.9.2. Velarizarea prin <i>t, d, n, r</i>	5	
3.10.0-3.10.2. Alte fenomene în domeniul consonantismului. Grupuri consonantice	5	
3.11.0. Fenomene de sonorizare	5	
II. MORFOLOGIA		
1. SUBSTANTIVUL		
1.1.0.-1.1.6. Declinarea	5	
1.2.0.-1.2.1. Genul	6	
1.3.0.-1.3.3. Numărul	6	
1.4.0. Cazul	6	
2. ARTICOLUL		
2.1.0.-2.1.5. Articolul hotărât	7	
2.2.0. Articolul adjectival	7	
2.3.0. Articolul nehotărât	7	
3. ADJECTIVUL		
3.1.0. Adjectivul nehotărât	7	
4. PRONUMELE		
4.1.0.-4.1.8. Pronume personale	8	
4.2.0. Pronumele reflexiv	8	
4.3.0. Pronume și adjective posesive	8	
4.4.0.-4.4.3. Pronume și adjective demonstrative	8	
4.5.0.-4.5.13. Pronume și adjective nehotărâte	9	
5. NUMERALUL		
5.1.0. Numeralul cardinal	10	
5.2.0. Numeralul ordinal	10	
5.3.0. Numeralul colectiv	10	
6. VERBUL		
6.1.0.-6.1.1: Conjugări	10	
6.2.0. Verbe reflexive	10	
6.3.0.-6.3.2. Prezentul indicativului. Construcții perifrastice	10	
6.4.0.-6.4.4. Imperfectul indicativului. Construcții perifrastice	10	
6.5.0.-6.5.2. Perfectul simplu	11	
6.6.0. Mai-mult-ca-perfectul	12	
6.7.0.-6.7.4. Viitorul I	12	
6.8.0. Viitorul al II-lea	12	
6.9.0.-6.9.3. Conjunctivul prezent și perfect	12	
6.10.0.-6.10.1. Condiționalul-optativ	13	
6.11.0. Imperativul	13	
6.12.0. Infinitivul	13	
6.13.0. Verbe auxiliare	14	
7. ADVERBUL		14
8. PREPOZIȚIA		15
9. CONJUNCȚIA		16
10. INTERECȚIA		17
III. FORMAREA CUVINTELOR		
1. SUFIXE		17
2. PREFIXE		19
IV. VOCABULARUL		
1. CUVINTE PROPRII LIMBII ROMÂNE VECHI. CUVINTE PUȚIN CUNOSUTE SAU PĂSTRATE ÎN ANUMITE ARII DIALECTALE. PRIME ATESTĂRI.		
1.1.0.-1.1.18. Elemente latine din fondul moștenit	19	
1.2.0.-1.2.5. Elemente latine savante	21	
1.3.0.-1.3.1. Elemente neolatine (italienești)	21	
1.4.0.-1.4.35. Elemente slave	22	
1.5.0.-1.5.20. Elemente grecești	24	
1.6.0.-1.6.12. Elemente maghiare	26	
1.7.0.-1.7.2. Elemente germane (săsești)	27	
1.8.0.-1.8.9. Elemente turcești	27	
2. CUVINTE CU SENS DIFERIT DE CEL ACTUAL		
2.1.0.-2.1.96. Calcuri lingvistice	28	
2.2.0.-2.2.95. Cuvinte cu sens diferit de cel actual. Cuvinte (cu sensuri) atestate pentru prima dată	37	
CONCLUZII		43
INDICE DE TERMENI		46

ORDINEA CĂRȚILOR BIBLICE

ABREVIERI

Pars	Cartea	Abrevieri
	VECHIUL TESTAMENT	VT
0	Prefață	Pref.
1	Facerea	Fac.
2	Ieșirea	Ieș.
3	Preoția	Lv.
4	Numerile	Nm.
5	A doua lege	Dt.
6	Iisus Navi	Ios.
7	Judecătorii	Jud.
8	Ruth	Rt.
9	A împărăției I	1 Reg.
10	A împărăției II	2 Reg.
11	A împărăției III	3 Reg.
12	A împărăției IV	4 Reg.
13	Paralipomenon	1 Cr.
14	Paralipomenon II	2 Cr.
15	Esdra	Ezd.
16	Neemia	Neem.
17	Esthir	Est.
18	Iov	Iov.
19	Psaltirea	Ps.
20	Parimiile lui Solomon	Pild.
21	Cartea Eclisiastului	Eccl.
22	Cântarea Cântărilor	Ct.
23	Isaia	Is.
24	Ieremia	Ier.
25	Plînsurile Ieremiei	Plg.
26	Iezechiil	Iez.
27	Daniil	Dan.
28	Iosii	Os.
29	Ioel	Ioil
30	Amos	Am.
31	Avdiu	Avd.
32	Iona	Iona
33	Mihea	Mih.
34	Naum	Naum
35	Avvacum	Avac.
36	Sofonia	Sof.
37	Aggheu	Ag.

38	Zaharia	Zah.
39	Malahiia	Mal.
40	Tovit	Tob.
41	Iudith	Idt.
42	Varuh	Bar.
43	Carte trimisă a Ieremiei	Ep. Ier.
44	Cântarea a 3 sf. cuconi	Ct. tin.
45	Catastih al Esdrii	2 Ezd.
46	Esdra III	3 Ezd.
47	Înțelepciunea lui Solomon	Sol.
48	Iisus fiul lui Sirah	Sir.
49	A Sosanei istorie	Sus.
50	A bălaurului Vil	Bel.
51	Al Macaveilor cuvânt I	1 Mac.
52	Al Macaveilor II	2 Mac.
53	Al Macaveilor cuvânt III	3 Mac.
54	A lui Iosip carte	Iosip
	NOUL TESTAMENT	NT
55	De la Matei S. Evanghelie	Mt.
56	Evanghelia de la Marco	Mc.
57	Evanghelia de la Luca	Lc.
58	Evanghelia de la Ioan	Ioan
59	Faptele Apostolilor	Fpt.
60	Pavel către Rîmleni	Rom.
61	Cătră Corinteni I	1 Cor.
62	Cătră Corinteni II	2 Cor.
63	Cătră Galateeni	Gal.
64	Cătră Efeseni	Ef.
65	Cătră Filipeni	Filip.
66	Cătră Coloseceeni	Col.
67	Cătră Soloneni I	1 Tes.
68	Cătră Soloneni II	2 Tes.
69	Cătră Timoteni I	1 Tim.
70	Cătră Timoteni II	2 Tim.
71	Cătră Tit	Tit
72	Cătră Filimon	Filim.
73	Cătră Evrei	Evr.
74	A lui Iacov carte	Iac.
75	A lui Petru carte I	1 Petr.
76	A lui Petru carte II	2 Petr.
77	A lui Ioan I	1 Ioan
78	A lui Ioan II	2 Ioan
79	A lui Ioan III	3 Ioan
80	A iudei carte	Iuda
81	Apocalips a lui Ioan B.	Apoc.
01	Postfață	Postf.

BIBLIOGRAFIE

- AB *The Anchor Bible-Genesis*, Introduction, Translation and Notes by E. A. Speiser, New-York, 1964.
- ARGHEZI Tudor Arghezi, *Scrieri*, I, Editura pentru Literatură, București, 1962.
- ARVINTE, DT. ENTLEHN. *Die deutschen Entlehnungen in den rumänischen Mundarten (nach den Angaben des Rumänischen Sprachatlases)*, Akademie Verlag, Berlin, 1971.
- BAILLY A. Bailly, *Dictionnaire grec-français*, Paris, 1950.
- BARBU Ion Barbu, *Poezii*, ediție îngrijită de Romulus Vulpescu, Editura Albatros București, 1970.
- BIBLIA 1795 *Biblia, adecă Dumnezeiasca Scriptură a legii vechi și a ceii noao*, Blaj, 1795.
- BIBLIA 1914 Ed. Sf. Sinod, București 1914.
- BHH *Biblich-historisches Handwörterbuch*, ediția B. Reicke/L. Rost. Göttingen, 1962-1979.
- BB; BIBLIA 1688 *Bibliia, adecă Dumnezeiasca Scriptură ale cei vechi și ale cei noao lêge*, Mitropolia Bucureștilor, 1688.
- BB 1688-1988 *Biblia adecă Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului și Noului Testament. Tipărită întâia oară la 1688 în timpul lui Șerban Vodă Cantacuzino, Domnul Țării Românești. Retipărită după 300 de ani, în facsimil și transcriere, cu aprobarea Sfintului Sinod și cu binecuvîntarea Prea fericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1988.
- BIBLIA 1968/1975 *Biblia sau Sfînta Scriptură*, Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1968/1975.
- BJ *La Bible de Jérusalem*, traduit en français sous la direction de l'Ecole Biblique de Jérusalem. Nouvelle édition entièrement revue et augmentée, Paris, CERF, 1988.
- BLAGA Lucian Blaga, *Opere*, I-III, ediție critică și studiu introductiv, de George Gană, Editura Minerva, București, 1982-1986.
- BLASS / DEBRUNNER Fr. Blass / A. Debrunner, *Grammatik des neutestamentlichen Griechisch*, ediția R. Rehkopf, Göttingen, 1975.
- BOTTA Dan Botta, *Scrieri*, ediție îngrijită de Dolores Botta, prefață de Ion Biberi, Editura pentru Literatură, București, 1968.
- CADE I. A. Candrea, Gh. Adamescu, *Dicționarul enciclopedic ilustrat „Cartea Românească“*, București, 1931.
- CANT. DIV. Dimitrie Cantemir, *Divanul sau gilceava înțeleptului cu lumea sau giudețul sufletului cu trupul*, Iași, 1698.
- CARAION Ion Caraion, *Frunzele în Galaad*, Editura Dacia, Cluj, 1973.
- CARTOJAN 1974 N. Cartojan, *Cărțile populare în literatura română*, București, 1974.
- CARTOJAN 1980 N. Cartojan, *Istoria literaturii române vechi*, postfață și bibliografie finale, de Dan Simonescu, prefață de Dan Zamfirescu, editura Minerva, București, 1980.
- CDDE I.-A. Candrea - Ov. Densusianu, *Dicționarul etimologic al limbii române. Elemente latine*, București, 1914.
- CHASSANG A. Chassang, *Dictionnaire grec-français*, Paris (fără an).

- CIOBANU Ștefan Ciobanu, *Istoria literaturii române vechi*, I. Academia Română, Monitorul oficial, București, 1947.
- CHEVALIER / GHEERBRANT J. Chevalier / A. Gheerbrant, *Dictionnaire des symboles*, ediția Marian Berlewi, Paris⁸, 1973.
- CILL *Contribuții la istoria limbii române literare în secolul al XIX-lea*, vol. I-III, București, 1956, 1958, 1962.
- CIORANESCU, DER Alejandro Cioranescu, *Diccionario Etimológico Rumano*, Universidad de La Laguna, Tenerife-Madrid, 1958.
- CODRESCU Teodor Codrescu, *Uricariul*, partea I, Iași, Tipografia Buciumului Român, 1852.
- COR. PS. Coresi, *Psaltirea slavo-română*, ediție Stela Toma, București, 1976.
- COSTIN O. Miron Costin, *Opere*, ediție critică, cu un studiu introductiv, note, comentarii, variante, indice și glosar de P.P. Panaitescu, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, București, 1958.
- CUV. *Cuvîntu înainte cătră ci<ti>tori*, ms. 45.
- DA *Dicționarul limbii române*, Academia Română, București, 1913-1948.
- DENSUSIANU ILR II Ovid Densusianu, *Istoria limbii române*, vol. II, *Secolul al XVI-lea*, ediție îngrijită de J. Byck, Editura Științifică, București, 1961.
- DENSUSIANU 1936 Ovid Densusianu, *Limba română în secolul al XVI-lea* (curs litografiat), București, 1935-1936.
- DENSUSIANU O. Ovid Densusianu, *Opere*, III, ediție critică și comentarii de Valeriu Rusu, *Limba română în secolul al XVI-lea, Evoluția estetică a limbii române*, Editura Minerva, București, 1977.
- DEX *Dicționarul explicativ al limbii române*, Editura Academiei Române, București, 1975.
- DLR *Dicționarul limbii române*, Editura Academiei Române, București, 1965 urm.
- DLRLV Mariana Costinescu, Magdalena Georgescu, Florentina Zgraon, *Dicționarul limbii române literare vechi (1640-1780). Termeni regionali*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1987.
- DOINAȘ Ștefan Aug. Doinaș, *Versuri*, Editura Eminescu, București, 1972.
- DOS. PAR. Dosoftei, *Paremiile preste an*, Iași, 1683.
- DOSOFTEI, O. Dosoftei, *Opere I, Versuri*, ediție critică de N.A. Ursu, studiu introductiv de Al. Andriescu, Editura Minerva, București, 1978.
- DVN *Neue Jerusalem Bibel*, Ed. Alfons Deissler, Anton Vögtle, Johann Nützel, Freiburg Herder Verlag, 1985
- ELIADE 1942 Mircea Eliade, *La mandragore et les mythes de la „naissance miraculeuse“ în „Zalmoxis“*, III, 1942, p. 1-48.
- ELIADE 1943 M. Eliade, *Insula lui Euthanasius*, București, 1943.
- ELIADE 1964 M. Eliade, *Traité d'histoire des religions*, Paris, 1964.
- ELIADE 1976/8 M. Eliade, *Histoire des croyances et des idées religieuses*, Paris 1976 (I), 1978 (II)
- ELIADE 1980 Mircea Eliade, *De la Zalmoxis la Genghis-Han, studii comparative despre religiile și folclorul Daciei și Europei Orientale*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1980.
- ELIADE 1981 M. Eliade, *Istoria credințelor și ideilor religioase*, I-III, traducere de Cesar Baltag, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981-1988.
- EMINESCU Mihai Eminescu, *Opere*, ediție critică îngrijită de Perpessicius, Fundația Regală pentru Literatură și Artă, București, 1939.
- ERNOUT-MEILLET A. Ernout et A. Meillet, *Dictionnaire étymologique de la langue latine. Histoire des mots*, Quatrième édition, Paris, 1959.
- EU *Die Bibel-Altes und Neues Testament*, Einheitsübersetzung, Freiburg-Basel-Wien, 1980.
- EWUR Lajos Tamás, *Etymologisch-historisches Wörterbuch der ungarischen Elemente im Rumänischen. Unter Berücksichtigung der Mundartwörter*, Budapest, 1966.
- FRANKF. *Divinae Scripturae*, Francofurti, MDXCVII.
- FRISK, GEW Hjalmar Frisk, *Griechisches etymologisches Wörterbuch*, Heidelberg, I, 1960, II, 1970.

- GASTER M. Gaster, *Literatura populară română*, ediție, prefață și note de Mircea Angheliescu, Editura Minerva, București, 1983.
- GESENIUS W. Gesenius, *Hebräisches und Grossaramäisches Handwörterbuch über das AT*, ediția F. Buhl, Berlin-Göttingen-Heidelberg, 1962.
- GHEȚIE, BDRL Ion Gheție, *Baza dialectală a românei literare*, Editura Academiei Române, București, 1975.
- GHEȚIE 1972 Ion Gheție, *Biblia de la București și procesul de unificare a limbii române literare*, în *Studii de limbă literară și filologie*, II, Editura Academiei Române, București, 1972.
- GHEȚIE-MAREȚ, GR. DR. Ion Gheție, Al. Mares, *Grauirile daco-române în secolul al XVI-lea*, Editura Academiei Române, București, 1974.
- GN *Die Bibel im heutigen Deutsche. Die Gute Nachricht des Alten und Neuen testaments*, Stuttgart², 1982.
- GRECEANU Radu Greceanu, *Începătura istoriei vieții luminatului și preacreștinului domnului Țării Rumânești, Io Constantin Brîncoveanu Basarab-Voievod, dă când Dumnezeu cu domniia l-a încoronat, pentru vremile și întâmplările ce în pământul acesta în zilele mării sale s-au întâmplat*, în *Cronicari munteni*, II, ediție îngrijită de Mihail Gregorian, studiu introductiv de Eugen Stănescu, Editura pentru Literatură, București, 1961.
- HATCH/ REDPATH E. Hatch / H.A. Redpath, *A Concordance to the Septuagint and the Other Greek Versions of the Testament (Including the Apocryphal Books)*, Graz, 1954.
- HELIADÉ *Biblia Sacra que coprinde vechiul și noul Testament, tradusă din hellenesce după a quellor septedeci*, de I. Heliade Rădulescu, Paris, 1858.
- HELIADÉ O I. Heliade Rădulescu, *Opere*, I, ediție critică de Vladimir Drimba, cu un studiu introductiv de Al. Piru, Scriitori români, Editura pentru Literatură, București, 1967.
- HEM B.-Petriceicu Hasdeu, *Etymologicum magnum Romaniae. Dicționarul limbei istorice și poporane a românilor*, ediție îngrijită și studiu introductiv de Grigore Brâncuș, editura Minerva, București, 1972-1976.
- HERODOT Herodot, *Istorie*, ediție îngrijită de Liviu Onu și Lucia Șapcaliu, prefață, studiu filologic, note și glosar de Liviu Onu, indice de Lucia Șapcaliu, Editura Minerva, București, 1984.
- HS *Die Heilige Schrift*, I, *Numeri*, Ed. Heinrich Schneider, Würzburg, Echter Verlag, 1955
- ILR *Istoria literaturii române*, I, *Folclorul. Literatura română în perioada feudală (1400-1780)*, Editura Academiei Române, București, 1964.
- IORGA, 1915-1916 N. Iorga, *În legătură cu Biblia de la 1688 și Biblia de la 1667 a lui Nicolae Milescu*, în *AAR, istorie*, I, II, t. XXXVIII, 1915-1916.
- IORGA, 1925 Nicolae Iorga, *Istoria literaturii românești*, I, ediția a II-a, Editura librăriei Pavel Suru, București, 1925.
- IORGA, 1985 N. IORGA, *Istoria literaturii românești. Introducere sintetică* (după note stenografice ale unui curs), ediție îngrijită, note și indici de Rodica Rotaru, prefață de Ion Rotaru, editura Minerva, București, 1985.
- IVASIUC Al. Ivasiuc, *Corn de vînătoare*, Editura Fundației Culturale Române, București, 1991.
- IVĂNESCU, ILR G. Ivănescu, *Istoria limbii române*, Editura Junimea, Iași, 1980.
- IVĂNESCU, PROBL. G. Ivănescu, *Problemele capitale ale vechii române literare*, Extras din Buletinul Institutului de Filologie Română, Iași, vol. XI-XII (1944-1945), Iași, 1948.
- IVIREANUL Antim Ivireanul, *Predici*, ediție critică, studiu introductiv și glosar de G. Ștrempel, Editura Academiei Române, București, 1962.
- JOHANNESOHN M. Johannessohn, *Das biblische καὶ ἐξέμετο und seine Geschichte*, Göttingen, 1926.
- JN Jacob Neuser, *Christian Faith and the Bibl of Judaism*, Ed. William B. Ferdmans, Michigan 1987
- JP James Philip, *Numbers*, Word Boocks, Texas (Publisher Waco)
- JV J. de Vault, *Les Nombres*, Paris 1972
- KJV *The Holy Bible-Authorized King James Version*, Miami, 1986.
- KRAUSS, TREPP. WB. Fr. Krauss, *Treppener Wörterbuch. Ein Beitrag zum Nordsiebenbürgischen Wörterbuch*, Marburg, 1970.

- KRAUSS, HWSPR.
KLUGE, EWDS¹⁹
- LAURENȚIU
L 1679
- L-S
LThK
LURKER
LUTHER
LXX
LXX 1658
- LvB
- MACEDONSKI
- MILESCU
- MLD, BIBLIA 1688, I
- Ms. 45
- Ms. 4 389
- MTL
- MUNTEANU - ȚĂRA
- NECULCE O.
- NEGRUZZI
- NTB
NTB 1988
- NT 1703
- NYSSSEN 1978
- P
PAMFILE 1913
- PANAITESCU
- PASCU, SUF. ROM.
PASCU
- PDS
- PHILIPPIDE, O.R.
PHILIPPIDE, PRINCIPII
- Fr. Krauß, *Wörterbuch der nordsiebenbürgischen Handwerkssprachen*, Siegburg, 1957.
Friedrich Kluge, *Etymologisches Wörterbuch der deutschen Sprache*, 19. Auflage, bearbeitet von Walther Mitzka, Berlin, 1963.
- Dan Laurențiu, *Căldătorie de seară*, Editura pentru Literatură, București, 1969.
Dosoftei, *Dumnezeiasca liturghie*, 1679, ediție critică de N. A. Ursu, cu un studiu introductiv de Înalț Prea Sfințitul Teoctist, arhiepiscop al Iașilor și mitropolit al Moldovei și Sucevei, Iași, 1980.
- H.G. Liddell / R. Scott, *Greek-English Lexicon*, Oxford, 1958.
Lexikon für Theologie und Kirche, ediția J. Höfer / K. Rahner, Freiburg, 1986.
Manfred Lurker, *Wörterbuch der Symbolik*, Stuttgart, 1983.
Die Bibel, nach der Übersetzung Martin Luthers, Stuttgart, 1985.
Septuaginta, ediția A. Rahlfs, Stuttgart, 1971.
Vetus Testamentum graecum ex versione Septuaginta Interpretum Juxta Exemplas Vaticanum Romae editum, Londini, MDCLIII.
- Leviticul de la Belgrad*, tipărit de B.P. Hașdeu în *Cuvinte den bătrâni*, I, ediție îngrijită, studiu introductiv și note de G. Mihăilă, București, 1983, p. 74-81.
Al. Macedonski, *Opere II*, Poezii, studiu introductiv, ediție îngrijită, note și variante, cronologie și bibliografie de Adrian Marino, Scriitori români, Editura pentru Literatură, București, 1966.
- Nicolae Milescu, *Enchiridion sive Stella Orietalis Occidentali splendens*, în *La perpétuité de la foy de l'Eglise catholique touchant l'Eucharistie, défendue contre le livre du sieur Claude*, Paris, 1669.
Monumenta linguae Dacoromanorum, Biblia 1688, Pars I, *Genesis*, volum întocmit de Alexandru Andriescu, Vasile Arvinte, Ioan Caproșu, Elsa Lüder, Paul Miron, Mircea Roșian, Marietta Ujică, Iași, 1988.
Manuscrisul românesc 45, Biblioteca Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române, cuprinzând copia revizuită a traducerii lui Nicolae Milescu din *Vechiul Testament*.
- Manuscrisul românesc 4 389*, Biblioteca Academiei Române, cuprinzând a doua traducere din secolul al XVII-lea a *Vechiului Testament* în limba română.
René Péter-Contesse, *Manuel du traducteur pour le livre du Lévitique*, publié par L'alliance Biblique Universelle, Stuttgart, 1985.
Ștefan Munteanu, Vasile D. Țăra, *Istoria limbii române literare*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983.
Ion Neculce, *Opere, Letopisețul Țării Moldovei și O samă de cuvinte*, ediție critică și studiu introductiv de Gabriel Ștrempel, Editura Minerva, București, 1982.
- Constantin Negruzzi, *Opere I-III*, ediție critică, studiu introductiv, comentarii și variante de Liviu Leonte, Editura Minerva, București, 1974-1986.
Noul Testament, Bălgrad/Alba Iulia, 1648.
Noul Testament de la Bălgrad, 1648, Ed. Episcopiei Ortodoxe Române, Alba Iulia, 1988.
Noul Testament, tipărit în Tipografia domnească, în orașul Bucureștilor, la anul mîntuirii 1703, de smeritul întru ieromonahi Antim Ivireanul.
W. Nyssen, *Pămînt cîntînd în imagini*, București, 1978.
Papus, *Die Kaballa* (Trad. I. Nestler), Wiesbaden 1988
T. Pamfile, *Povestea lumii de demult. După credințele poporului român*, București-Leipzig-Viena, 1913.
P.P. Panaitescu, *Nicolae Milescu Spătarul (1636-1708)*, versiune românească de Silvia P. Panaitescu, ediție îngrijită, studiu introductiv și note de Ștefan S. Gorovei, Editura Junimea, Iași, 1987.
G. Pascu, *Sufixe românești*, București, 1916.
Giorgi Pascu, *Istoria literaturii române din secolul al XVII-lea*, Institutul de Arte Grafice, „Viața Românească”, Iași, 1922.
Parola del Signore. La Biblia, Traduzione interconfessionale in lingua corrente, Roma, 1985.
Alexandru I. Philippide, *Originea românilor*, vol. I, Iași, 1925, vol. II, Iași, 1927.
Alexandru I. Philippide, *Opere alese. Teoria limbii*, editate de G. Ivănescu și Carmen Gabriela Pamfil. Cu un studiu introductiv și comentarii de G. Ivănescu, [Principii de istoria limbii p. 1-225].

- PHILIPPIDE
PILLAT
PO
POPESCU, 1961
POPESCU, 1963
PRED. II
PREFAȚĂ M.
PS. SCH.
PUȘCARIU
RAC
RANKE-GRAVES
REW
R-G
RGG
ROSETTI, ILR
ROSETTI-CAZACU-ONU
SCRIBAN, DICT.
SCHÄRBERT
SDE 1682
SDE 1693
SDE 1697
SECG.
SERV.
Sh. H.
S.T.L. FAC.
S.T.L.EX.
THEOL. WB.
- AL. Philippide, *Monolog în Babilon*, Editura pentru Literatură, București, 1967.
Ion Pillat, *Opere*, I-III, Editura Eminescu, București, 1983-1986.
Palia de la Orăștie, 1581-1582, text, facsimile, indice, ediție îngrijită de Viorica Pamfil, Editura Academiei Române, București, 1968.
Radu Popescu, *Istoriile domnilor Țării Rumânești*, în *Cronicari munteni I*, ediție îngrijită de Mihail Gregorian, studiu introductiv de Eugen Stănescu, Editura pentru Literatură, București, 1961.
Radu Popescu, *Istoriile domnilor Țării Rumânești*, în *Croniclele medievale ale României*, IV, introducere și ediție critică întocmită de Const. Grecescu, Editura Academiei Române, București, 1963.
Predoslovia din BB.
Cuvînt înaintea cărții aceștia cătră preasfințitul mitropolit, în ms. 45.
Psaltirea Șcheiană, ediția I.-A. Candrea, București, 1916.
Sextil Pușcariu, *Istoria literaturii române. Epoca veche*, ediție îngrijită de Magdalena Vulpe, postfață de Dan C. Mihăilescu, Editura Eminescu, București, 1987.
Reallexikon für Antike und Christentum, Stuttgart, 1950-1986.
R. Ranke-Graves / R.v. Patai, *Hebräische Mythologie. Über die Schöpfungsgeschichte und andere Mythen aus dem Alten Testament*, Reinbek bei Hamburg, 1986.
W. Meyer-Lübke, *Romanisches etymologisches Wörterbuch*, Heidelberg, 1935.
Biblia adică Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului și Noului Testament trad. de Vasile Radu și Gala Galaction, București, 1938.
Die Religion in Geschichte und Gegenwart, Handbuch für Theologie und Religionswissenschaft, ediția K. Galling, Tübingen, 1957-1965.
Al. Rosetti, *Istoria limbii române*, I. *De la origini pînă la începutul secolului al XVII-lea*, ediție definitivă, Editura Științifică și enciclopedică, București, 1986.
Al. Rosetti, B. Cazacu, Liviu Onu, *Istoria limbii române literare*, I, *De la origini pînă la începutul secolului al XIX-lea*, ediția a doua, revăzută și adăugită, Editura Minerva, București, 1971.
August Scriban, *Dicționarul limbii românești*, Institutul de Arte Grafice „Presa Bună”, Iași, 1939.
J. Scharbert, *Genesis*, în *Die Neue Echter Bibel: Kommentar zu Allen Testament mit der Einheitsübersetzung*, Echter Verlag, Würzburg, 1986.
Sfînta și Dumnezeiasca Evanghelie, București, 1682.
Sfînta și Dumnezeiasca Evanghelie elinească și rumânească, diortosită de Atanasie Moldoveanu și tipărită de Antim Ivireanu, Mitropolia Ungrovlahiei, București, 1693.
Sfînta și Dumnezeiasca Evanghelie, cu voia prea luminatului și înălțatului Domn și oblăduitoriu a toată Țara Rumânească, Io Costandin B. Voievod, și cu porunca purtătorului pravoslaviei, prea sfințitul Kir Theodosie, Mitropolitul a toatei Țări Rumânești și exarhu plaiurilor, acum a doa oară tipărită și diorthosită mai cu multă nevoiță, în Sfînta Mănăstire în Sneagov, la anul de la spăsenia lumii 1697, de smeritul întru ieromonahi Antim Ivireanu.
Louis Séchar, Pierre Lévêque. *Les grandes divinités de la Grèce*, Paris, 1966.
Jean Servier, *Les portes de l'année*, Paris, 1962.
Z'er ben Shimon Halevi, *Lebendige Kabbala* (trad. din engleză), München 1989
SSW *Siebenbürgisch-sächsisches Wörterbuch*, 1, Bd. 1924; 2, Bd., 1926; 5. Bd., 1931, Berlin-Leipzig; 3. Bd., Bukarest-Berlin, 1971; 4. Bd., București-Berlin; 1972, 5, Bd., 1975, București-Berlin.
Vasile Arvinte, *Studiu lingvistic asupra primei cărți (Facerea) din Biblia de la București (1688), în comparație cu ms. 45 și cu ms. 4 389*, în MLD, BIBLIA 1688, I, p. 47-128.
Vasile Arvinte, *Studiu lingvistic asupra cărții a doua (Ieșirea) din Biblia de la București (1688), în comparație cu ms. 45 și cu ms. 4389*, în MLD, BIBLIA 1688, II, p. 1-75.
Theologisches Wörterbuch zum Neuen Testament, ediția G. Kittel / G. Friedrich, Stuttgart, 1933-1979.

- ST.L. LV. Vasile Arvinte, *Studiu lingvistic asupra cărții a treia (Preoția) din Biblia de la București (1688), în comparație cu ms. 45 și cu ms. 4389, în MLD, BIBLIA 1688, III, p. 1-54.*
- Th. GL² *Thesaurus Gracae Linguae*, Paris, 1829 și urm.
- Th. LL. *Thesaurus Linguae Latinae*, Leipzig, 1931-1982.
- TIKTIN H. Tiktin, *Rumänisch-deutsches Wörterbuch*, I-III, București, 1903-1921; Tiktin² I-III, Wiesbaden, 1986-1989.
- URSU, NOI INFORM. N.A. Ursu, *Noi informații privitoare la manuscrisul autograf și la textul revizuit al Vechiului Testament tradus de Nicolae Milescu (I)*, în „*Limba română*“, XXXVII, nr. 5, 1988, p. 455-468; (II) XXXVII, nr. 6, 1988, p. 521-534; (III), XXXVIII, nr. 1, 1989, p. 31-46; (IV), XXXVIII, nr. 2, p. 107-121; (V) XXXVIII, nr. 5, 1989, p. 463-470.
- TOB *La Bible*, Traduction oecuménique, Edition intégrale, Société biblie française, Les Editions du Cerf, Paris, 1988.
- VASMER, REW Max Vasmer, *Russisches etymologisches Wörterbuch*, Heidelberg, I-III, 1953-1958.
- VL *Vetus Latina, die Reste der altlateinischen Bibel nach Petrus Sabatier. 2. Genesis*, ediția B. Fischer, Freiburg, 1951-1954.
- VINEA Ion Vinea, *Opere, I*, ediția îngrijită de Mircea Vaida și Gh. Sprințeroiu, studiu introductiv de Mircea Vaida, Editura Dacia, Cluj, 1971.
- VOICULESCU V. Voiculescu, *Poezii, I-III*, antologie și prefață de Aurel Rău, text stabilit de I. Voiculescu și V. Iova, Editura pentru Literatură, București, 1968.
- VORONCA Elena Niculăiță-Voronca, *Datinile și credințele poporului român*, s. I, 1903.
- DE VRIES Josef de Vries, *Jüdische Riten und Symbole*, Wiesbaden, 1981.
- WEIGAND-HIRT. Dt. Wb. Fr. L. K. Weigand, *Deutsches Wörterbuch*, Fünfte Auflage, Giessen, 1909-1910.
- WW William Wevers, *Text history of the Greek Numbers*, Göttingen 1982
- ZLATOUST *Mărgăritare, adecă cuvinte de multe feliiuri a celui întru sfinți părintelui nostru Ioan, arhiepiscopul Țarigradului, a lui Zlatoust, și ale altor sfinți părinți*, traducere de Șerban și Radu Greceanu, Tipografia Mitropoliei București, 1691.

ALTE REFERINȚE

- A(cta) Petri et Pauli.
- AMBROSIUS Ambrosius, *De Noe et Arca*.
- AQ Aquila, *Traducere în greacă a Bibliei de Aquila din Sinope*.
- ARISTIDES Aristides, *Apologia*.
- AUGUSTIN CIV. Aurelius Augustinus, *De civitate Dei*.
- AUGUSTIN SERMO Aurelius Augustinus, *Sermones*.
- HD Herodot., *Historiae*.
- HOM. OD Homer, *Odiseea*.
- J. HUIZINGA *Homo ludens. Încercare de determinare a elementului ludic al culturii*, București, 1977.
- IER Ieronim, trad. *Vulgata* (347-419/20).
- IOSEPHUS ANTIQ Iosephus Flavius, *Antiquitates Iudaicae*.
- ISIDOR Isidor din Sevilla, *Etimologiae*.
- J.I. *Targum Pseudoionatan*.
- PHILO AB. et CAIN. Philon din Alexandria, *De sacrificiis Abelis et Caini*.
- PHILO DEC. Philon din Alexandria, *De decalogo*.
- PHILO VER. DIV. HER. Philon din Alexandria, *Quis verum divinarum heres sit*.
- ST. VICTOR Saint-Victor, H. de, *De Arca Noe et de arca mystica*.
- THEODOTION *Theodotion din Efes*, traducere în greacă a Bibliei.
- SYM. *Symmachus*, traducere în greacă a Bibliei.

ABREVIERI

ags. = anglosaxon	mold. = moldovenesc
ahd. = vechi german literar	munt. = muntenesc
ar. = arab	n. = neutru
aram. = aramaic	năsăud. = năsăudean
arom. = aromân	nhd. = nou german literar
art. = articol	ngr. = neogrecesc
asir. = asirian	pers. = persan
aux. = auxiliar	pl. = plural
av. = avestic	polon. = polonez
abil. = babilonean	prep. = prepoziție
băn. = bănățean	rom. com. = românesc comun
ceh. = cehesc	rus. = rusesc
cond. = condițional	sam. = samarinean
criș. = crișean	săs. = săsesc
dr. = dacoromân	s.-cr. = sîrbo-croat
ebr. = ebraic	sg. = singular
engl. = englezesc	sir. = sirian
egipt. = egiptean	sîrb. = sîrbesc
f. = feminin	sl. = slav
germ. = german	slov. = slovac
germ. com. = germanic comun	sloven. = slovenesc
gr. = grec(esc)	tăt. = tătarăsc
gr.-biz. = grecesc bizantin	tc. = turcesc
got. = gotic	tc.-tăt. = turco-tătar
i.-e. = indoeuropean	toh. = toharic
istrorom. = istroromân	trepp. = din Tärpiu (săs. Treppen), în Transilvania
invar. = invariabil	vbg. = vechi bulgăresc
lat. = latin	vfr. = vechi francez
lat. med. = latin medieval	vind. = vechi indian
m. = masculin	vnord. = vechi nordic
magh. = maghiar	vrom. = vechi românesc
maram. = maramureșean	vsl. = vechi slav
mgl. = meglenoromân	ucr. = ucrainean
mbd. = medio-german literar	

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI

În ediția de față a BIBLIEI de la 1688 se urmărește redarea textului într-o formă cât mai apropiată de ceea ce se presupune că era româna veche în epoca respectivă. Observațiile atente asupra ediției *princeps* și asupra celor două manuscrise, 45 și 4 389, au determinat colectivul de editori să ajungă la următoarele principii de transcriere a slovelor chirilice susceptibile de interpretări:

a) Ъ final postconsonantic a fost transcris prin *-u*, dar neexistând nici un indiciu sigur de echivalență fonetică a lui cu ѡ (ierul mic) final, acesta din urmă nu a fost notat.

b) Ѣ final după vocală, întâlnit destul de rar în cele trei texte, a fost transcris de asemenea prin *-u*: ЛЕСАЦІѢ (de sațiu).

c) Ю final, notat cu remarcabilă consecvență în formele de perfect simplu, pers. I sg. (МЪ СКЪЛАЮ = mă sculaiu), în derivatele cu sufixul *-tor* (ЖЪДЕКЪТОРЮ = judecătoriu) și în finalul unor substantive terminate în consoană (ЧЕРЮ = ceriu) sau în vocală (ГРАЮ = graiu), a fost transcris prin *-iu*.

d) Ъ în poziție *e* (ЧѢРЕ = cêre) și în poziție *i* (ЕГІПТЪНІИ = eghiptêni) a fost transcris prin *ê*, în restul cazurilor el fiind transcris, ca de obicei, prin *-ea*. Tot prin *ê* a fost transcris uneori și ѡ (МЪВРЕ = muière), datorită frecvențelor alternante cu А; în restul cazurilor, ѡ a fost transcris prin *ia* (ТЪВТ = tăiat, ЛЕСНѢВТ = despuiat) sau *ea* (НЕМ = neam, не-ам, АМНИВЦА = dimineața) (pentru detalii, vezi S.T.L. FAC., p. 49–51. S.L.L., p. 49–51).

e) А în poziție *-e, -i* (ЖЪНГАРЕ, КЪТРИАЕАЕ) a fost transcris tot prin *ê* (junghêre, vētrilele). În celelalte cazuri, А a fost redat prin diftongii *ea* și *ia*. În unele cuvinte de origine slavă, cu А în etimon, slova a fost transcrisă prin *ea, ia* chiar dacă în silaba următoare erau *e, i* (НЕПРИАТНИША = nepriiatinul, БОЯРІИ = boiarii). În poziție finală, А a fost transcris în câteva cazuri prin *-ă*, din considerente de morfologie istorică (АРОПІА = apropi*, ЖЪНГІА = junghi*).

f) Deși valoarea dominantă a lui ѡ este aceea de *ă*, iar a lui ѡ aceea de *î*, numeroasele cazuri de alternanță grafică au impus transcrierea lor potrivit pronunției actuale (МЪНТЪИ / МЪНТЪИ = mîntui; ГЪРАЪ = gîrlă;

КЪРЖИА = cĂrĂrile etc.), inclusiv celei dialectale (МЪНІИ = mĂnĭe, ПЪННІИ = pĂnĭe, ПЪНЪ = pĂnĂ, РЪАНКА = rĂdica, РЪННИКІИ = rĂnĭchĭi).

g) Frecvența alternanță a consoanelor *-ș / -și, -f / -fi* (СОРЦ / СОРЦИ = sorț / sorți, ГРЪЦИ / ГРЪЦИИ = grĂiț / grĂiți, СКОСЪШ / СКОСЪШИИ = scoseș / scoseși), se reflectă ca atare în textul ediției de față.

h) Ч final suprascris a fost transcris uneori prin *-ce*, în spiritul textului (НИЧ = nice, КЪЧ = cĂce).

i) Ҫ și Ҫ au fost transcrise prin *i* chiar în cazul cuvintelor străine: ЕГИПТЪНІИ (eghiptêni), КҪР (chir).

j) În cazurile foarte rare cînd Ӏ are valoare de *i*, el a fost notat ca *i*: +ПӀНС = ĭmpĭns.

k) Dintre semnele diacritice, singurul cu valoare fonetică, chendima, a fost transcris prin *i*: МЖНИИ = mĭinile, АӀ = lui.

l) Vocalele și consoanele duble au fost redat întocmai (ЧЕТААТЕ = cetaate, СААМЪ = saamă, АРІПТААТЕ = dreptaate, АННА = Anna, АРРАН = Arran).

Unele slove chirilice au fost transcrise în conformitate cu normele ortografiei actuale:

1) Ё la început de cuvînt sau de silabă a fost redat fie prin *ie* ВА ИШИ = va ieși, ВОГ = voie, ПЛОИЕ = ploaie), fie prin *e* (ЕА = el, ЕРА = era, ИЦИ = ești, МИЕ = mic, ИИ = ci, СКРИЕ = scrie).

2) А inițial a fost transcris prin *ia* (АСТІИ = iaste, СЪ АИ = sĂ iai), dar și prin *ea* (ПРЕ А = pre ea); aceeași literă precedată de *ѣ* a fost redată prin *ea* (АЧѣА = aceea).

3) Potrivit aceluiași norme, ѣ final a fost transpus prin *ia* în АЧІЦІѣ (aceștia).

4) + urmat de *n* a fost transcris *i* sau *în* (+НЪЦІИМЕ = ĭnĂlțime, +НОЩІЕ = ĭnoiĕște), iar înaintea labialelor *p* și *b*, *im* (+ПЪРАТ); urmat de *n*, + a fost redat ĭnsĂ și ĭn acest caz prin *i* (+ННПЪРАТ = ĭnpĂrat).

5) Cuvintele compuse au fost ortografiate potrivit normelor actuale БІНЕКЪВЕЖНТАЕЮ = binecuvĭnta-voiu, БНТ АЕ АЕМНША = untdelemnul, cu excepția situațiilor ĭn care termenii ĭși pĂstrau autonomia și, ĭn consecință aveau o flexiune proprie (БНТШАДИ АЕ АЕМН = untului de lemn).

6) Regulile ortografice actuale au fost aplicate și în cazul în care slova chirilică a fost transcrisă prin două litere latine (сѣб = se-au).

7) Restul semnelor chirilice au fost transcrise potrivit valorilor cunoscute.

La transcrierea textului, au fost coborâte în rînd suprascrierile, întregindu-se tacit toate prescurtările marcate prin titlă, cu excepția cuvintelor cu pronunție variabilă, la care întregirea s-a făcut între paranteze unghiulare (< >) potrivit contextului imediat: ѿи сѣтѣрарѣ = și s<ă> săturară; ѿи сѣ спѣмѣнтѣзе = și să s<ă> spămîntêze etc.; nu a fost întregită în nici un fel vocala finală (i) după consoanele m, ș și ѣ, din motivele amintite mai sus, chiar dacă în cazul ultimei consoane soluția nu e cea potrivită și pentru ms. 4 389. De altfel, numărul prescurtărilor prin contragere este destul de mic în cele trei texte: blgorodnie (blagorodnie), blgoslovi, blgslvi (blagoslovi), blstema (blestema), ciste (cinste), Dvd (David), dmn (domn), dh (duh), dmnie (domnie), Iil (Israil, Izrail), Dmnezeu – Dmnzău (Dumnezeu – Dumnezău), împrat (împărat), Is Hs (Isus Hristos), Izl (Izrael), mlă (milă), mlstiv (milostiv), mrte (moarte), mrtul (mortul), sfi (sfinți).

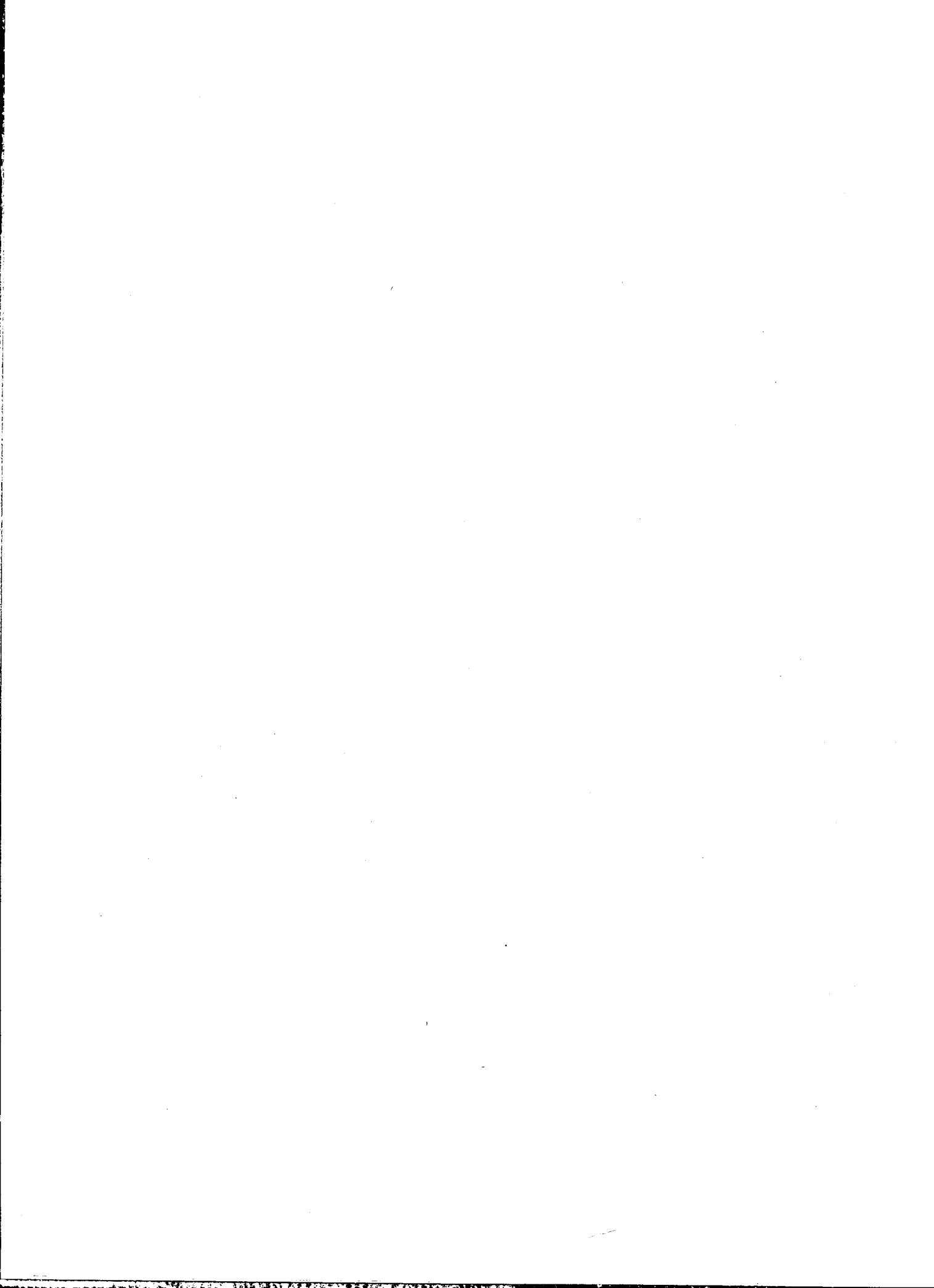
Tot în mod tacit au fost corectate și greșelile de tipar (foarte puține, de altfel) din ediția *princeps*: (în loc de

царѣ (greșit), карѣ = cară; în loc de червѣб = cerelui, червѣбн = ceriului; în loc de пестре копсѣе = pește cipsele, прѣсте копсѣе = preste coapsele etc.). Alte erori, omisiunile și întregirile de text din părțile deteriorate au fost marcate prin paranteze unghiulare, însoțite de note, iar repetițiile și cuvintele de prisos au fost puse între paranteze drepte ([]).

Parantezele și indicațiile copiștilor celor două manuscrise au fost de asemenea marcate prin note, iar în aparatul critic (NOTE) s-au dat toate notele liminare cu variante lexicale și comentarii ale copiștilor, ce au legătură directă cu textul (cu excepția concordanțelor biblice marginale, care nu interesează prezenta ediție). Sfârșitul textului din fiecare coloană facsimilată a ediției *princeps* în această ediție a fost marcat printr-o bară oblică în toate celelalte patru coloane ce însoțesc pe pagini facsimilul.

La editarea celor trei texte, am folosit ortografia și punctuația de azi, notînd, în plus, accentele cuvintelor comune în cazul abaterilor de la normă; la fel am procedat și în cazul numelor proprii.

Versetele textelor au fost redactate prin paragrafe distincte, potrivit *Bibliei moderne*, iar neconcordanțele de segmentare și de numerotare au fost marcate prin paranteze drepte ([]).

TEXTE

NUMERILE

CAP 1

Н ѿ МЕРНА СѢКА П А .
 И ГРѢИ ДМНХА КѢИРѢ МОУЕН ФПХЕТИА
 СНАИИ, ФКѢИТХА МПѢИУРІСѢ, ФТРІНА
 АЛУНТИ АРѢСО, ААНХАХИ ААДОНАФ, ІШХ
 АР ѢИ ДІИ ПЪМАНПХА ЕГѢПЕТХАХИ ХИ
 КАНДѢ . АЛУЦИ ФУПѢПЪХѢ АТѢА
 ТѢ АРХНАРѢ ФІНАЛОФ АХИ ІСРАНА, АХПѢ РХАІНІНАФ
 АЛОФ, АХПѢ КАСЕАЕ МОШІНАЛОФ АЛОФ . АХПѢ КХ
 МПѢИ АХИ НХМЕАЕ АЛОФ, АХПѢ КАПХА АЛОФ, ТѢАТѢ
 УПѢІУАТХА ДІИ, КЪ ѢЕ АНН, ШИ ФХЕХЕ, ТѢАТѢ ТѢ
 АА ТѢ АІЕЕ ФТРІХ ПЪМѢИТѢ АХИ ІСРАНА, КОУІНЦІИ
 ПРѢ ѢИ КХ ПЪМѢИТѢ АЛОФ, ТѢ ШИ ААРОН СЪИ СЪА
 ПАНЦИ ПРѢ ДЖИШІИ . ШИ ФТРІХНѢ КХ КѢИ АѢ
 ФА ФІСІУЕ КАРІЕ КХ ПЪМѢИТѢ АЛОФ, ФІСІУЕ КАРІАЕ
 АХПѢ ИѢМАХА АФІСІУЕ КЪІХА ДІИТЪІХА УААРАНАХА
 ПЪ КАСЕАЕ МОШІНАЛОФ КЪІ ФА . ШИ АУѢСІУАТѢ
 НХМЕАЕ СЪАМІННАЛОФ, КАРІИ КОІСТА ФТРІХНѢ КХ
 ВѢИ, ДІИТЪІХА АХИ РХЕНІИ, ѢАИУХИ ФУТѢРХА АХИ
 ІСРАИ . ДІИТЪІХА АХИ СЕМІСОН, САААМІИ, ФІ
 ТѢРХА АХИ СЪІСІСАДІИ . ДІИТЪІХА ІУДІИ, НАА
 СОНО, ФУТѢРХА АХИ АМІНАДАЕ . ДІИТЪІХА
 АХИ ІСАХАІ, НАДАНАИА, ФУТѢРХА АХИ СОХАІ .
 ДІИТЪІХА АХИ ЗАВОЛОИ, ѢАНАКЕ, ФУТѢРХА АХИ ХІАДО
 ДІИТЪІХА ФІИ АХИ ІСІСІФ, ДІИТЪІХА АХИ ѢФРАИ,
 ѢАИСАМА, ФУТѢРХА АХИ СЕМІУАДО, ДІИТЪІХА АХИ МА
 ШАІЕ, ГАМАЛІИА, ФУТѢРХА АХИ ФАДАСУР .
 ДІИТЪІХА АХИ ВЕНІАМІИ, ѢАНДАН, ФУТѢРХА АХИ
 ГАДЕОНИ . ДІИТЪІХА АХИ ДАИ, АХІЕЗЕР, ФУТѢ
 РХА АХИ АМІСАДАИ . ДІИТЪІХА АХИ АСИР, ФА
 АІ РЕИА, ФУТѢРХА АХИ ѢХРАИ . ДІИТЪІХА АХИ ГА
 ДІЕ, ѢАИСАФ, ФУТѢРХА АХИ РАГУИЛ . ДІИТЪІХА
 АХИ НЕТАЛИМ, АХИРЕ, ФУТѢРХА АХИ ЕНАИ .
 ДІИТЪІХА ТІИ ААНШ АИ ААХИУРІИ, КОАІТИ ИѢМА
 ХЛОФ, АХПѢ МОШІНАЛОФ ПѢСІУЕ МІИ МАИ МАИИ
 АХИ ІСРАНА СЪИТѢ . ШИ ААСО МОУЕН ШИ АА
 РОИ, ПРѢ УПѢІУАТИ АУѢІУѢ ТЕСАХ КЕМАТИ ПРѢ
 АИ МЕ . ШИ ТѢАТѢ АРХНАРѢ АХ АРХНАТХАСО,
 ФТРІНА АЛУНТИ ФНАА ДОНАѢ АНО, ШИ СЪ СОКѢИ
 РѢ АХПѢ РХАЕАЛОФ АХПѢ МОШІНАЛОФ АХПѢ КХ
 МПѢИ АХИ НХМЕАЛОФ АЛОФ, ДІИХИ КЪ ѢЕ АНН ШИ ФХЕХЕ,
 ТѢАТѢ УПѢІУАТХА АХПѢ КАПХА АЛОФ . АХПѢ
 КХА АХ ПЪМѢИТИ ДМНХА АХИ МОУЕН, ШИ СЪ СО
 КѢИ КОПІИРѢ ѢИ ФТРІХ ПЪСІУА СНАИИ . ШИ СЪ
 ФПЪКЪІРѢ ФІИ АХИ РХАНІИ ТѢАХИ ДІИТЪІХИ ИѢСІХА
 АА АХИ ІСРАИ АХПѢ РХАІНІНАЕ АЛОФ, АХИ НОРІАДЕАЛОФ,
 АХПѢ КАСЕАЕ МОШІНАЛОФ АЛОФ, АХПѢ НХМЕАЛОФ АХИ
 МЕАЛОФ АЛОФ, АХПѢ КАПХА АЛОФ, ТѢАТѢ ПАРІТѢ СЪ
 УПѢІУАТѢ ДІИХИ КЪ ѢЕ АНН, ШИ ФХЕХЕ, ТѢАТѢ ТѢА
 ТѢ АІЕЕ КХ ПЪМѢИТѢ, СОКОПѢАА АЛОФ ДІИ РХА АХИ
 РХЕНІИ . ПАТРІХ ХЕТИ ШИ ІШАЕ ДЕ МІИ ШИ ТИ
 ИЕ ТХЕХІЕ . ШИ ФІИ АХИ СЕМІСОН, АХПѢ РХ
 АІНІНАЕ АЛОФ АХПѢ НОРІАДЕАЛОФ АХПѢ КАСЕАЕ МО
 ШІНАЛОФ АЛОФ, АХПѢ НХМЕАЛОФ АХИ МЕАЛОФ АЛОФ, АХ
 ПѢ КАПХА АЛОФ, ТѢАТѢ УПѢІУАТХА ДІИХИ КЪ ѢЕ АНН
 ШИ ФХЕХЕ, ТѢАТѢ ТѢАА ТѢ АІЕЕ КХ ПЪМѢИТѢ . СО
 КѢИТѢАА АЛОФ ДІИ РХА АХИ СЕМІСОН, КЪ ШИ АА ѢЕ
 КЪ МІИ ШИ ТРІИ СЪІЕ . ФІНАЛОФ АХИ ГАРѢ, АХ

1. Și grăi Domnul cătră Moisi în pustia Sinai, în cortul mărturie, într-una a lunii a dooa a anului al doilea, ieșind ei den pământul Eghiptului zicînd:
2. „Luați începătură a toată adunarea fiilor lui Israil, după rudenile lor, după casele moșilor lor, [3] după număr den numele lor, după capul lor,
3. Tot bărbatul den 20 de ani și în sus, țot cela ce iase întru puterea lui Israil, socotiți-i pre ei cu puterea lor; tu și Aaron să-i socotiți pre dîșșii .
4. Și împreună cu voi vor fi fieștecare cu puterea lor, fieștecarele după neamul a fieștecăruia dentru boiari, după casele moșilor vor fi .
5. Și acestea-s numele oamenilor carii vor sta împreună cu voi: dentr-ai lui Ruvim: Elisur, feciorul lui Sedeur;
6. Dentr-ai lui Semeon: Salamiir, feciorul lui Surisadai;
7. Dentr-ai Iudii: Naason, feciorul lui Aminadav;
8. Dentr-ai lui Isahar: Nathanail, feciorul lui Sohar;
9. Dentr-ai lui Zavolon: Eliav, feciorul lui Helon;
10. Dentru fiii lui Iosif, dentr-ai lui Efraim: Elisama, feciorul lui Semiid; dentr-ai lui Manasi: Gamaliil, feciorul lui Fadasur;
11. Dentr-ai lui Veniamin: Avidan, feciorul lui Gadeoni;
12. Dentr-ai lui Dan: Abiezer, feciorul lui Amisadai;
13. Dentr-ai lui Asir: Fagheil, feciorul lui Ebran;
14. Dentr-ai lui Gad: Elisaf, feciorul lui Raguil;
15. Dentr-ai lui Nethalim: Ahire, feciorul lui Enan.
16. Acestea-s cei aleș ai adunării, bȃiarii neamurilor, după moșiile lor, peste mii mai mari lui Israil sînt.“
17. Și Iuo Moisi și Aaron pre bărbății aceștea ce s-au chemat pre nume.
18. Și toată adunarea au adunatu-o, într-una a lunii, în al doilea an, și să socotiră după rudele lor, după moșiile lor, după numărul numelor lor den 20 de ani și în sus, tot bărbatul după capul lor,
19. După cum ău poruncit Domnul lui Moisi, și să socotiră ei întru pustiuul Sinaiei.
20. Și să făcură fiii lui Ruvim, celui dentfi născut al lui Israil, după rudenile lor, după noroadele lor, după casele moșiiilor lor, după numărul numelor lor, după capul lor, toată partea bărbătească den 20 de ani și în sus, tot cela ce iase cu puterea, socoteala lor
- 21[20]. Den ruda lui Ruvim: [21] patruzeci și șase de mii și cinci sute.
22. Și fiii lui Simeon, după rudenile lor, după noroadele lor, după casele moșiiilor lor, după numărul numelor lor, după capul lor, tot bărbatul den 20 de ani și în sus, tot cela ce iase cu puterea.
23. Socoteala lor den ruda lui Simeon, 50 și 9 de mii și trei sute.
24. Fiilor lui Gad, du/pă rudele lor, după noroadele lor, după

CARTEA 4
A LUI MOISEI

NUMĂRĂTURI

CAP 1

1. Și grăi Domnul către Moisi întru pustiiul a Sina, întru cortul mărturiei, într-una a lunii a dooa, an al doilea, ieșindu ei den pământul Eghiptului zicînd:

2. „Luai începături a totă adunarea fiilor Israil, după rudenii lor, după casele vițelor lor, [3] după număr den numele lor, după capul lor,

3. Tot bărbatul den 20 ani și în sus, tot cela ce iase cu puterea Israil, ca să-i socotiți pre ei cu puterea lor; tu și cu Aaron să-i socotiți pre înșii.

4. Și împreună cu voi va fi fieștecarele cu puterea lor, fieștecarele după neamul fieștecăruia boiarin, după casele moșiilor vor fi.

5. Și acestea-s numerile¹ oamenilor carii vor sta împreună cu voi: dentr-a lui Ruvim: Elisur, ficior lui Sediur;

6. Dentr-a lui Simeon: Salamii, ficior lui Surisadea;

7. Dentr-a lui Iuda: Naason, ficior lui Aminadav;

8. Dentr-a lui Isahar: Nathanail, ficior lui Sohar;

9. Dentr-a lui Zavulon: Eliav, ficiorul lui Helon;

10. Dentr-u fiii lui Iosif, dentru a lui Efraim: Elisama, ficiorul lui Semiud; dentr-a lui Manasi: Gamaliil, ficiorul lui Fadasur;

11. Dentr-a lui Veniamin: Avidan, ficiorul lui Gadeoni;

12. Dentr-a lui Dan: Ahiezer, ficior Amisadai;

13. Dentr-a lui Asir: Fagheil, ficior lui Ebran;

14. Dentr-a lui Gad: Elisaf, ficior lui Raguil;

15. Dentr-a lui Nefthalim: Ahire, fiiu Enan.

16. Aceștia-s cei aleș ai adunării, boiarin<i> semințiilor, după neamurile lor, preste mii mai mari lui Israil sîntu.“

17. Și luă Moisi și Aaron pre acești oameni ce s-au chemat numere.

18. Și toată adunarea au adunatu-o, într-una a lunii, în-al doilea an, și să socotiră după nașterile lor, după numărul numelor lor den 20 ani în sus, tot bărbatul după capul lor,

19. După cum au porîncit Domnul lui Moisi, și să socotiți ei întru pustiiul Sina.

20. Și să fêcêră fiii lui Ruvim, celui dentăi născut a lui Israil, după rudenii lor, după năroadele lor, după casele neamurilor lor, după numărul numelor lor, după capul lor, toți bărbații den 20 ani în sus, tot cela ce iase cu puterea, socoteala lor

21[20]. Den fêliul lui Ruvim: 46 000 și 500.

22[21]. Și fiii lui Simeon, după rudenii lor, după năroadele lor, [22] după casele moșiilor lor, după numărul numelor lor, după capul lor, tot bărbatul den 20 ani și în sus, tot cela ce iase cu puterea.

23. Socoteala lor den fêliul lui Simeon, 59 300.

24. Filor lui Gad, după rudele lor, după năroadele

NUMĂRUL
Ovreiște VOIERDABBER

CAPUL ÎNTĂI

1. Și grăi Domnul către Moisei în pustia Sinaei, în cortul mărturiei, în zioa dentăi a lunii a dooa, al doilea an după ce ieșiră ei den Țara Eghiptului zicînd:

2. „Luai sumă¹ a toată adunarea feciorilor lui Israil, după semințiile lor și după casele rudeniiilor lor și după numărul numelor lor, toată partea bărbătească, după capetele lor.

3. De la 20 de ani în sus, tot cine va fi cu virtute² den Israil, să-i socotiți după puterea lor; tu și Aaron să-i căutați.

4. Și să fie cu voi fieștecare după puterea lor, fieștecine după neamu-s, fiește a cui den boiari după moșia căselor să fie.

5. Și acestea sînt numele bărbaților carei vor sta cu voi: de la Ruvim: Elisur, ficiorul lui Sediur;

6. Den Simeon: Salamii, ficiorul lui Surisadai;

7. Den Iuda: Naason, ficiorul lui Aminadav;

8. Den Isahar: Nathanail, ficiorul lui Sogar;

9. Și den Zavulon: Eliav, ficiorul lui Helon;

10. Iar den feciorii lui Iosif, den Efraim: Elisam, ficiorul lui Semiud; iar den Manasiia: Gamaliel, ficiorul lui Fadasur;

11. Den Veniamin: Avidan, ficiorul lui Gadeon;

12. Den Dan: Ahiezer, ficiorul lui Ammisadai;

13. Den Asir: Fagheil, ficiorul lui Ebran;

14. Den Gad: Elisaf, ficiorul lui Raguil;

15. Iar den Nethalim: Ahirei, ficiorul lui Enan.

16. Aceștia sînt aleșii nărodului, boiarii semințiilor, după neamurile lor și mai mari preste miile lui Israil sînt.“

17. Și luă Moisei și Aaron pre acești oameni, cărora le fură zise numele.

18. Și adunară toată strînsura în zioa dentăi a lunii a dooa, al doilea an, și socotiră după neamul lor și după rudenii lor și după numărul numelor lor, de la 20 de ani și mai sus, [19] toată partea bărbătească pre capetele lor,

19. Cum porînci Domnul lui Moisei. Și-i cisluiră³ în pustia Sinaei.

20. Și fură feciorii lui Ruvim, celui dentăi născut den feciorii lui Israil, după neamul lor, și după ceata lor, și după casele rudenicii lor, și după numărul numelor lor și după capetele lor, toată partea bărbătească de 20 de ani și mai sus, tot cel ce mergea cu virtute, socotindu-i

21. Den seminția lui Ruvim, 46 000 și 500⁴.

22. Iar feciorii lui Simeon, după neamul lor, și după ceata lor, și după casa rudenicii lor, și după numărul numelor lor și după capetele lor, toată partea bărbătească de 20 de ani și mai sus, tot carele mergea cu virtute.

23[22]. Socoteala lor [23] den seminția lui Simeon⁵, 59 000 și 300.

24. Iar feciorii Iudei, după neamul lor și după ceata

NUMERII

CAP. 1

Număratoarea triburilor

1. Într-al doilea an de la ieșirea din Egipt, în ziua întâia a lunii a doua, în Cortul Mărturiei din pustiiul Sinai, Domnul i-a spus lui Moise:

2. „Numărați toată obștea israelită, după seminții și după familii, faceți număratoarea tuturor bărbaților, cu numele lor, fiecare în parte.“

3. Cei care au douăzeci de ani și mai mult, în stare să meargă la oaste, socotiți-i bine. Împreună cu Aaron, rînduiți-i în pîlcuri potrivite de luptă.

4. Cel mai vrednic bărbat, cap de familie din fiecare seminție, să vă stea în ajutor.

5. Iată numele ajutoarelor voastre, după seminții: din Ruben: Elihur, fiul lui Ședeur;

6. Din Simeon: Șelumiel, fiul lui Țurisadai;

7. Din Iuda: Naason, fiul lui Aminadav;

8. Din Isahar: Natanael, fiul lui Țuar;

9. Din Zabulon: Eliab, fiul lui Helon;

10. Din fiii lui Iosif, pentru Efraim: Elișama, fiul lui Amihud; pentru Manase: Gamaliel, fiul lui Pedatur;

11. Din Veniamin: Abidan, fiul lui Ghedeon;

12. Din Dan: Ahiezer, fiul lui Amisadai;

13. Din Așer: Paghieel, fiul lui Ocran;

14. Din Gad: Eliasaf, fiul lui Raguil;

15. Din Neftali: Ahira, fiul lui Enan.

16. Aceștia au fost oamenii chemați: capii semințiilor lor, căpetenii peste mii și mii în Israel.“

17. Moise și Aaron i-au chemat după numele lor.

18. Și s-a adunat toată obștea în ziua întâia a lunii a doua din al doilea an și s-au statornicit spițele neamului și toți bărbații de la douăzeci de ani în sus au fost înscrși după semințiile, familiile și numele lor, om cu om.

19. Moise a făcut număratoarea aceasta în pustiiul Sinai, după cum i-a poruncit Domnul.

20. Și s-au numărat toți bărbații vrednici de oaste, om cu om, de la douăzeci de ani și mai în sus, după numele lor, după familie și neam.

21. Din seminția lui Ruben au fost 46 500.

22. S-au numărat fiii lui Simeon vrednici de oaste, om cu om, de la douăzeci de ani și mai în sus, după numele lor, după familie și neam.

23. Din seminția lui Simeon au fost 59 300.

24. S-au numărat fiii lui Gad/ vrednici de oaste,

нѣ рѣдеаи аоръ дхпъ норѡадеаи аоръ дхпъ кѡселеаи
 мошѣнаоръ аоръ дхпъ нѡмѡрѣаи нѡмѣаоръ аоръ ,
 топѣ еѡрѣаѡтѣаи дѣнъ нѣ , де аѡнн шѡнъ рѣдѣе , топѣ
 чѣлааа чѣ аѡе нѡ нѡмѡрѣаи . Сокоѡтѣаа аоръ дѣнъ нѣ
 рѣдѣаи аоръ гѣааѡ мѣ , шѡнъ , ѣ , де мѣнн шѡнъ , ѣ , еѡ
 те шѡнъ , нѣ . Фѣнаоръ гѣааѡ дхпъ рѣдѣае аоръ нѣ
 дхпъ норѡадеаи аоръ дхпъ кѡселеаи мошѣнаоръ аоръ ,
 дхпъ нѡмѡрѣаи нѡмѣаоръ аоръ , дхпъ кѡпѣаи аоръ ,
 тоѡнн еѡрѣаѡтѣаи дѣнъ нѣ , де аѡнн шѡнъ рѣдѣе , топѣ
 чѣлааа чѣ аѡе нѡ нѡмѡрѣаи . Сокоѡтѣаа аоръ дѣнъ нѣ
 фѣаѡнѣаи гѣааѡ , ѡ , шѡнъ , нѣ , де мѣнн шѡнъ , ѣ , еѡ
 те . Фѣнаоръ аѡнн гѣааѡ , дхпъ рѣдѣнѣнае аоръ нѣ
 дхпъ норѡадеаи аоръ дхпъ кѡселеаи мошѣнаоръ аоръ ,
 дхпъ нѡмѡрѣаи нѡмѣаоръ аоръ , дхпъ кѡпѣаи аоръ ,
 топѣ еѡрѣаѡтѣаи дѣнъ нѣ , де аѡнн шѡнъ рѣдѣе , топѣ
 чѣлааа чѣ аѡе нѡ нѡмѡрѣаи . Сокоѡтѣаа аоръ дѣнъ нѣ
 фѣаѡнѣаи аѡнн гѣааѡ , нѣ , шѡнъ , нѣ , де мѣнн шѡнъ , ѣ , еѡ
 те . Фѣнаоръ аѡнн гѣааѡнѣаи , дхпъ рѣдѣае аоръ
 аоръ , дхпъ норѡадеаи аоръ дхпъ кѡселеаи мошѣн
 аоръ аоръ , дхпъ нѡмѡрѣаи нѡмѣаоръ аоръ , дхпъ кѡ
 пѣаи аоръ , топѣ еѡрѣаѡтѣаи дѣнъ нѣ , де аѡнн шѡнъ
 рѣдѣе , топѣ чѣлааа чѣ аѡе нѡ нѡмѡрѣаи . Соко
 ѡтѣаа аоръ дѣнъ фѣаѡнѣаи аѡнн гѣааѡнѣаи , нѣ , шѡнъ
 шѡпѣаи де мѣнн шѡнъ , нѣ , еѡ те . Фѣнаоръ аѡнн
 гѣааѡнѣаи , фѣнѣнѣаи аѡнн еѡрѣаѡнѣаи , дхпъ рѣдѣае аоръ , дх
 пѣ норѡадеаи аоръ , дхпъ кѡселеаи мошѣнаоръ аоръ ,
 дхпъ нѡмѡрѣаи нѡмѣаоръ аоръ , дхпъ кѡпѣаи аоръ ,
 топѣ еѡрѣаѡтѣаи дѣнъ нѣ , де аѡнн шѡнъ рѣдѣе , топѣ
 чѣлааа чѣ аѡе нѡ нѡмѡрѣаи . Сокоѡтѣаа аоръ дѣнъ нѣ
 фѣаѡнѣаи аѡнн еѡрѣаѡнѣаи , мѣ , шѡнъ , фѣ . Фѣнаоръ аѡнн
 аѡнн маѡнѣаи , дхпъ рѣдѣнѣнае аоръ , дхпъ норѡаде
 аи аоръ , дхпъ кѡселеаи мошѣнаоръ аоръ , дхпъ нѡмѡ
 рѣаи нѡмѣаоръ аоръ , дхпъ кѡпѣаи аоръ , топѣ еѡрѣаѡтѣ
 аи дѣнъ нѣ , де аѡнн шѡнъ рѣдѣе , топѣ чѣлааа чѣ аѡе нѡ
 нѡмѡрѣаи . Сокоѡтѣаа аоръ дѣнъ нѣ фѣаѡнѣаи аѡнн маѡнѣаи , аѡ
 нн нѣнн чѣнн шѡнъ аѡаѡѡ де мѣнн шѡнъ аѡаѡѡ еѡ те
 Фѣнаоръ аѡнн кеѡнѡаѡнѣаи , дхпъ рѣдѣае аоръ , дхпъ но
 роадеаи аоръ , дхпъ кѡселеаи мошѣнаоръ аоръ , дхпъ
 нѡмѡрѣаи нѡмѣаоръ аоръ , дхпъ кѡпѣаи аоръ , топѣ
 еѡрѣаѡтѣаи дѣнъ нѣ , де аѡнн шѡнъ рѣдѣе , топѣ чѣлааа
 чѣ аѡе нѡ нѡмѡрѣаи . Сокоѡтѣаа аоръ дѣнъ нѣ
 фѣаѡнѣаи аѡнн кеѡнѡаѡнѣаи , мѣ , шѡнъ , ѣ ,
 Фѣнаоръ аѡнн дѣнн , дхпъ рѣдѣнѣнае аоръ , дхпъ но
 роадеаи аоръ , дхпъ кѡселеаи мошѣнаоръ аоръ , дхпъ нѡ
 мѡрѣаи нѡмѣаоръ аоръ , дхпъ кѡпѣаи аоръ , топѣ
 еѡрѣаѡтѣаи дѣнъ нѣ , де аѡнн шѡнъ рѣдѣе , топѣ чѣлааа
 чѣ аѡе нѡ нѡмѡрѣаи . Сокоѡтѣаа аоръ дѣнъ нѣ
 дѣнн фѣаѡнѣаи аѡнн дѣнн , мѣ , шѡнъ , ѣ , . Фѣнаоръ мѣ
 аѡнн аѡнн , дхпъ рѣдѣае аоръ , дхпъ норѡадеаи аоръ
 дхпъ кѡселеаи мошѣнаоръ аоръ , дхпъ нѡмѡрѣаи нѡ
 мѣаоръ аоръ , дхпъ кѡпѣаи аоръ , топѣ еѡрѣаѡтѣаи дѣнъ
 нѣ , де аѡнн шѡнъ рѣдѣе , топѣ чѣлааа чѣ аѡе нѡ нѡмѡрѣаи .
 Сокоѡтѣаа аоръ дѣнъ фѣаѡнѣаи аѡнн маѡнѣаи , мѣ
 аѡнн аѡнн , мѣ , шѡнъ , фѣ . Фѣнаоръ аѡнн мѣ
 неѡаѡнн дхпъ рѣдѣнѣнае аоръ , дхпъ норѡадеаи
 аоръ , дхпъ кѡселеаи мошѣнаоръ аоръ , дхпъ нѡмѡрѣаи нѡ
 мѣаоръ аоръ , дхпъ кѡпѣаи аоръ , топѣ еѡрѣаѡтѣаи аоръ ,
 дѣнъ нѣ , де аѡнн шѡнъ рѣдѣе , топѣ чѣлааа чѣ аѡе нѡ нѡмѡ
 рѣаи . Сокоѡтѣаа аоръ дѣнъ фѣаѡнѣаи аѡнн неѡаѡнн , мѣ

- casele moșiiilor lor, după numărul numelor lor, tot bărbatul de 20 de ani și în sus, tot cela ce iase cu puterea;
25. Socoteala lor, den ruda lui Gad, 40 și 5 mii și 6 sute și 50.
 26. Fiilor Iudei, după rudele lor, după noroadale lor, după casele moșiiilor lor, după numărul numelor lor, după capul lor, toți bărbații den 20 de ani și în sus, tot cela ce iase cu puterea;
 27. Socoteala lor den feliul Iudei, 70 și 4 de mii și 6 sute.
 28. Fiilor lui Isahar, după rudeniale lor, după noroadale lor, după casele moșiiilor lor, după numărul numelor lor, după capul lor, tot bărbatul den 20 de ani și în sus, tot cela ce iase cu puterea;
 29. Socoteala lor den feliul lui Isahar, 50 și 4 de mii și 4 sute.
 30. Fiilor lui Zavulon, după rudele lor, după noroadale lor, după casele moșiiilor lor, după numărul numelor lor, după capul lor, tot bărbatul den 20 de ani și în sus, tot cela ce iase cu puterea;
 31. Socoteala lor den feliul lui Zavulon, 50 și șapte de mii și 4 sute.
 32. Fiilor lui Iosif, fiii lui Efraim, după rudele lor, după noroadale lor, după casele moșiiilor lor, după numărul numelor lor, după capul lor, tot bărbatul den 20 de ani și în sus, tot cela ce iase cu puterea;
 33. Socoteala lor den feliul lui Efraim, 40 000 și 500.
 34. Fiilor lui Manasi, după rudeniale lor, după noroadale lor, după casele moșiiilor lor, după numărul numelor lor, după capul lor, tot bărbatul den 20 de ani și în sus, tot cela ce iase cu puterea;
 35. Socoteala lor den neamul lui Manasi, treizeci și doao de mii și doao sute.
 36. Fiilor lui Veniamin, după rudele lor, după noroadale lor, după casele moșiiilor lor, după numărul numelor lor, după capul lor, toată partea bărbătească den 20 de ani și în sus, tot cela ce iase cu puterea;
 37. Socoteala lor den neamul lui Veniamin, 35 000 și 400.
 38. Fiilor lui Dan, după rudeniale lor, după noroadale lor, după casele moșiiilor lor, după numărul numelor lor, după capul lor, toată partea bărbătească den 20 de ani și în sus, tot cela ce iase cu putere;
 39. Socoteala lor den feliul lui Dan, 62 000 și 700.
 40. Fiilor lui Asir, după rudele lor, după noroadale lor, după casele moșiiilor lor, după numărul numelor lor, după capul lor, toată partea bărbătească a lor den 20 de ani și în sus, tot cela ce iase cu puterea;
 41. Socoteala lor den feliul lui Asir, 41 000 și 500.
 42. Fiilor lui Nethalim, după rudeniale lor, după noroadale lor, după casele moșiiilor lor, după numărul numelor lor, după capul lor, tot bărbatul lor den 20 de ani și în sus, tot cela ce iase cu putere;
 43. Socoteala lor den feliul lui Nethalim, cin/cizeci și trei de mii și 400.

Ms. 45

lor, după casele moșiilor lor, după numărul numelor lor, toți bărbații den 20 ani și în sus, tot cela ce iase cu puterea;

25. Socoteala lor, den feliul lui Gadu 45 000 și 650.

26. Fiilor Iuda, după rudele lor, după năroadele lor, după casele moșiilor lor, după numărul numelor lor, după capul lor, toți bărbații den 20 ani și în sus, tot cela ce iase cu puterea;

27. Socoteala lor den feliul Iudei, 74 000 și 600.

28. Fiilor Esahar, după rudeniile lor, după năroadele lor, după casele moșiilor lor, după numărul numelor lor, după capul lor, tot bărbatul den 20 ani și în sus, tot cela ce iase cu puterea;

29. Socoteala lor den neamul lui Esahar, 54 000 și 400.

30. Fiilor Zavulon, după rudele lor, după năroadele lor, după casele moșiilor lor, după numărul numelor lor, după capul lor, tot bărbatul den 20 ani și în sus, tot cela ce iase cu puterea;

31. Socoteala lor den feliul lui Zavulon, 57 000 și 400.

32. Fiilor Iosif, fiii lui Efraim, după rudele lor, după năroadele lor, după casele moșiilor lor, după numărul numelor lor, după capul lor, tot bărbatul den 20 ani și în sus, tot cela ce iase cu puterea;

33. Socoteala lor den neamul lui Efraim, 40 000 și 500.

34. Fiilor lui Manasi, după rudele lor, după casele moșiilor lor, după numărul numelor lor, după capul lor, tot bărbatul den 20 ani și în sus, tot cela ce iase cu puterea;

35. Socoteala lor den neamul lui Manasi, 32 000 și 200.

36. Fiilor lui Veniamin, după rudele lor, după năroadele lor, după casele moșiilor lor, după numărul numelor lor, după capul lor, toată partea bărbătească den 20 ani și în sus, tot cela ce iase cu puterea;

37. Socoteala lor den feliul lui Veniamin, 35 000 și 400.

38. Fiilor lui Dan, după rudeniile lor, după năroadele lor, după casele moșiilor lor, după numărul numelor lor, după capul lor, tot bărbatul lor den 20 ani și în sus, tot cela ce iase cu puterea;

39. Socoteala lor den feliul lui Dan, 62 000 și 700.

40. Fiilor Asir, după rudele lor, după năroadele lor, după casele moșiilor lor, după numărul numelor lor, după capul lor, tot bărbatul den 20 ani și în sus, tot cela ce iase cu puterea;

41. Socoteala lor den feliul lui Asir, 41 000 și 500.

42. Fiilor Nefthalim, după rudeniile lor, după năroadele lor, după casele moșiilor lor, după numărul numelor lor, după capul lor, tot bărbatul lor, cela ce iase cu puterea, den 20 ani și în sus;

43. Socoteala lor den feliul lui Nefthalim, 53 000 și 400.

Ms. 4389

lor și după casa rudeniei lor și după numărul numelor lor și după capetele lor, toată partea bărbătească de 20 de ani și mai sus, tot care mergea cu putere;

25[24]. Socoteala lor, [25] den seminiția Iudei⁶, 74 000 și 600.

26. Den feciorii lui Isahar, după neamul lor, și după ceata lor, și după casa rudeniei lor, și după numărul numelor lor și după capul lor, tot parte bărbătească de la 20 de ani și mai sus, tot carele mergea cu biruință;

27[26]. Socoteala lor, [27] den seminiția lui Isahar⁷, 54 000 și 400.

28. Den feciorii lui Zavulon, după neamul lor, și după ceata lor, și după moșia casei lor, și după numărul numelor lor și după capetele lor, toată partea bărbătească de la 20 de ani și mai sus, tot carele mergea cu putere;

29[28]. Socoteala lor, [29] den seminiția lui Zavulon⁸, 57 000 și 400.

30. Iar den feciorii lui Iosif, den feciorii lui Efraim, după neamul lor, și după ceata lor, și după casa rudeniei lor, și după numărul numerelor lor și după capetele lor, toată partea bărbătească de 20 de ani și mai sus, tot cel ce mergea cu putere;

31[30]. Socoteala lor, [31] den seminiția lui Efraim⁹, 40 000 și 500.

32. Den seminiția feciorilor Manasiei, după neamul lor, și după ceata lor, și după moșia caselor lor, și după numărul numelor lor și după capetele lor, toată partea bărbătească care mergea cu putere, de 20 de ani și mai sus;

33[32]. Socoteala lor, [33] den seminiția Manasiei¹⁰, 32 000 și 200.

34. Den feciorii lui Veniamin, după neamul lor, după ceata lor, și după rudeniia casei lor, după numărul numelor lor, după capetele lor, toată partea bărbătească a lor, de 20 de ani în sus, tot carele mergea cu putere;

35[34]. Socoteala lor, [35] den seminiția lui Veniamin¹¹, 35 400.

36. Den feciorii lui Gad, după neamul lor, după ceata lor și după rudeniia casei lor, după numărul numelor lor și după capetele lor, toată a lor parte bărbătească, de 20 de ani și mai sus, tot carele mergea cu putere;

37[36]. Socoteala lor, [37] den seminiția lui Gad¹², 45 000 și 600 și 50.

38. Den feciorii lui Dan, după neamul lor, după ceata lor și după casa rudeniei lor, după numărul numelor lor și după capetele lor, toată partea bărbătească a lor de 20 de ani și mai sus, tot carele mergea cu putere;

39[38]. Socoteala lor, [39] den seminiția lui Dan¹³, 62 000 și 700.

40. Den feciorii lui Asir, după neamul lor, și după ceata lor, și după rudeniia casei lor și după numărul numelor lor, după capetele lor, toată partea bărbătească a lor de 20 de ani și mai sus, tot carele mergea cu putere;

41[40]. Socoteala lor, [41] den seminiția lui Asir¹⁴, 41 000 și 500.

42. Den feciorii lui Nefthalim, după neamul lor, și după rudeniia casei lor, și după ceata lor, și după numărul numelor lor și după capetele lor, toată partea bărbătească a lor de 20 de ani și mai sus, tot carele mergea cu putere;

43[42]. Socoteala lor, [43] den seminiția lui Nefthalim¹⁵, 53 000 și 400.

Versiune modernă

om cu om, de la douăzeci de ani și mai în sus, după numele lor, după familie și neam.

25. Din seminiția lui Gad au fost 45 650.

26. S-au numărat fiii lui Iuda vrednici de oaste, om cu om, de la douăzeci de ani și mai în sus, după numele lor, după familie și neam.

27. Din seminiția lui Iuda au fost 74 600.

28. S-au numărat fiii lui Isahar vrednici de oaste, om cu om, de la douăzeci de ani și mai în sus, după numele lor, după familie și neam.

29. Din seminiția lui Isahar au fost 54 400.

30. S-au numărat fiii lui Zabulon vrednici de oaste, om cu om, de la douăzeci de ani și mai în sus, după numele lor, după familie și neam.

31. Din seminiția lui Zabulon au fost 57 400.

32. S-au numărat din fiii lui Iosif, fiii lui Efraim vrednici de oaste, om cu om, de la douăzeci de ani și mai în sus, după numele lor, după familie și neam.

33. Din seminiția lui Efraim au fost 40 500.

34. S-au numărat din fiii lui Manase vrednici de oaste, om cu om, de la douăzeci de ani și mai în sus, după numele lor, după familie și neam.

35. Din seminiția lui Manase au fost 32 200.

36. S-au numărat din fiii lui Veniamin vrednici de oaste, om cu om, de la douăzeci de ani și mai în sus, după numele lor, după familie și neam.

37. Din seminiția lui Veniamin au fost 35 400.

38. S-au numărat din fiii lui Dan vrednici de oaste, om cu om, de la douăzeci de ani și mai în sus, după numele lor, după familie și neam.

39. Din seminiția lui Dan au fost 62 700.

40. S-au numărat din fiii lui Asir vrednici de oaste, om cu om, de la douăzeci de ani și mai în sus, după numele lor, după familie și neam.

41. Din seminiția lui Asir au fost 41 500.

42. S-au numărat din fiii lui Nefthali vrednici de oaste, om cu om, de la douăzeci de ani și mai în sus, după numele lor, după familie și neam.

43. Din seminiția lui Nefthali au fost 53 400.

Ms. 45

44. Aceasta iaste socoteala carea au socotit Moisi și Aaron și boiarii lui Israil, 12 oameni, un om după un feli, după feliul caselor moșilor lor era.

45. Și să făcu toată socoteala fiilor Israil cu puterea lor den 20 ani și în sus, tot cela ce ieșia să stea la război întru Israil.

46. 600 000 și 3 550.

47. Iar levitienii² den feliul moșiei lor nu s-au socotit întru fiii lui Israil.

48. Și grăi Domnul către Moisi dâcându:

49. „Caută feliul lui Levi să nu-l socotești împreună și numărul lor să nu-l iai în mijlocul fiilor Israil.

50. Și tu tocmește pre popi la cortul mărturiei și la toate vasele lui și la toate cite sîntu întru el. Rădica-vor ei cortul și toate vasele lui și ei vor sluji întru el și pregiur cortu vor tăbărî.

51. Și rădăcîndu-șă cortul, ei îl vor obori, și tăbărîndu-șă cortul, ei îl vor întinde; și cel de altu neam, care să va apropia, va muri.

52. Și vor tăbărî fiii lui Israil, om întru șiragul lui și om după hătămănia lui, cu puterea lor.

53. Iar popii să tăbărască în preajmă, împregiur cortului mărturiei nu va fi greșală întru fiii lui Israil; și vor păzi popii ei paza cortului mărturiei.“

54. Și făcură fiii lui Israil după toate cite au porâncit Domnul lui Moisi și lui Aaron; așa au făcut.

CAP 2

1. Și grăi Domnul către Moisi și către Aaron dâcîndu:

2. „Om țîindu-șă după șiragul lui, după steagurile, după casele moșiiilor lor, să s<ă> tăbărască fiii lui Israil înaintea Domnului pregiur cortul mărturiei vor tăbărî fiii lui Israil.

3. Și ceia ci vor tăbărî dennainte spre răsărit, șiragul taberii Iudei, cu puterea lor, și boiarinul fiilor Iudei, Naason, ficiorul lui Aminadav,

4. Puterile lui, cei socotiți, 74 000 și 600.

5. Și ceia ci să tăbărăscu, țîindu-șă de feliul lui Isahar, și boiarinul fiilor Isahar, Nathaniil, fiul lui Sogar,

6. Puterile lui, cei socotiți, 54 000 și 400¹.

7. Și tăbărîndu țîindu-șă de feliul lui Zavulon, Eliav, ficiorul lui Helon,

8. Puterile lui, cei socotiți, 57 000 și 400.

9. Toți cei numărați den tabăra Iudei: 186 000 și 400, cu puterea lor, întăi să vor rădica.

10. Șiragurile² taberii Ruvim, către amiazădzdi, cu puterea lor, și boiarinul ficiorilor Ruvim, Elisur, ficiorul lui Sediur,

11. Puterile lui, cei socotiți, 46 000 și 500.

12. Și ceia ci să tăbărăscu țîindu-șă de el den feliul lui Simeon, și boiarinul ficiorilor lui Simeon, Salamii, ficiorul lui Surisadea,

13. Puterile lui, cei socotiți, 59 000 și 300.

14. Și ceia ci să tăbărăscu țîindu-șă de el, feliul

Ms. 4389

44. Aceasta iaste socoteala carea au socotit Moisei cu Aaron și cu 12 boiari, bărbai ai lui Israil, un bărbat dentr-o seminție den seminția neamului casei lor.

45. Și fu toată suma feciorilor lui Israil cu puterea lor, de 20 de ani și mai sus, tot carele mergea să stea la războiu

46. Întru Israil, 603 000 și 550¹⁶.

47. Iar rînduiala preoțească den seminția neamului lor nu se-au socotit întru feciorii lui Israil.

48. Și zise Domnul către Moisei:

49. „Socotește seminția lui Levii să nu o numeri întru feciorii lui Israil și numărul¹⁷ lor să nu-l iai între dînșii.

50. Iar tu tocmește preoții la cortul mărturiei și spre toate vasele lui și spre toate cite sînt întru-însul. Ca să poate ei cortul și tot ce va fi întru-însul și să slujască întru-însul și împrejurul cortului să tăbărască.

51. Și cînd vor rădica cortul, preoții să-l stringă, și cînd vor tăbărî, iar ei să-l întinză; iar de alt neam, cine se va atinge, se va omori.

52. Și să se tăbărască feciorii lui Israil fieștece om la ceata lui și fieștece om la căpătănia lui, cu puterea lui.

53. Iar preoții¹⁸ să se tăbărască înpotrivă, împrejurul cortului mărturiei, și să nu fie greșală întru feciorii lui Israil; și preoții înșis să păzească paza cortului mărturiei.“

54. Și făcură feciorii lui Israil toate după cum porâncise Domnul lui Moisei; așa făcură.

CAP 2

1. Și grăi Domnul către Moisei și către Aaron, zîcînd:

2. „Omul țîindu-se de șireagul lui și de steagul lui și după casa moșiei lui să se tăbărască feciorii lui Israil înaintea Domnului, împrejurul cortului mărturiei să se tăbărască feciorii lui Israil.

3. Și întăi dennainte să se tăbărască șireagul tabării Iudei despre răsărit cu puterea lor, și boiar den feciorii Iudei să fie Naasson, feciorul lui Aminadav,

4. Și toată puterea lui cisluită, 74 000 și 600.

5. Și cu dînșii să se tăbărască seminția lui Isahar și boiar feciorilor lui Isahar, Nathanail, feciorul lui Sogar,

6. Toată puterea lui cisluită, 54 000 și 400.

7. Și să se tăbărască seminția lui Zavulon, și boiariul feciorilor lui Zavulon Eliav, feciorul¹ lui Helon,

8. Toată puterea lui cea cisluită, 57 000 și 400.

9. Toți cei numărați den tabăra Iudei, 186 400, cu puterea lor să puie înainte rînduielele taberii.

10. Iar Ruvim spre amiazăzi, cu puterea lui, și boiar feciorilor lui Ruvim, Elisur, feciorul lui Sediur,

11. Puterea lui cisluită, 46 000 și 500.

12. Și cu dînsul să se tăbărască seminția lui Simeon, și boiar feciorilor lui Simeon, Salamii, feciorul lui Surisada.

13. Și puterea lui cisluită, 59 000 și 300.

14. Și să se tăbărască/ seminția lui Gad, și boiar

Versiune modernă

44. Aceștia au fost numărați de Moise și Aaron împreună cu cele douăsprezece căpetenii ale lui Israel, cite un bărbat de fiecare seminție.

45. Adică fiii lui Israel vrednici de oaste de la douăzeci de ani mai în sus.

46. Numărul lor a fost 603 550.

47. Iar levitii n-au fost numărați după seminția părinților lor.

48. Că a grăit Domnul lui Moise și a zis:

49. Numărătoarea seminției lui Levi să n-o faci, să nu-i așezi laolaltă cu fiii lui Israel.

50. Leviții să slujească la Cortul Mărturiei; dă-le în seamă odoarele și tot ceea ce se află întru-însul. Ei să aibă grijă de lăcaș și de toate lucrurile lui, să facă slujbe și să țină tabăra împrejurul lui.

51. Cînd veți pleca, levitii vor desface cortul și-l vor așeza la loc cînd veți poposi; orice străin ar îndrăzni să se apropie de ei să fie omorît.

52. La popas, fiii lui Israel să se stringă în tabără, fiecare în ceata lui, sub steag.

53. Leviții să se așeze cu tabăra lingă Cortul Mărturiei, să stea de pază și să aibă grijă de sfîntul lăcaș, ca nu cumva fiii lui Israel, apropiindu-se, să-l pingărească și să-i ajungă mînia mea.

54. Și fiii lui Israel au făcut întocmai precum le poruncise Domnul prin Moise; așa au făcut.

CAP. 2

Locul triburilor în tabără

1. Domnul a grăit către Moise și Aaron:

2. „Fiii lui Israel să-și așeze tabăra împrejurul Cortului Mărturiei, la oarecare depărtare, fiecare lingă steagul și semnul neamului său.

3. La răsărit să se așeze seminția lui Iuda cu steagul și cetele sale, cu Naason, fiul lui Aminadab, căpetenia fiilor lui Iuda,

4. Cu oștenii lui 74 600 la număr.

5. Apoi seminția lui Isahar cu Natanael, fiul lui Tuar, căpetenia fiilor lui Isahar,

6. Cu oștenii lui 54 400 la număr.

7. Apoi seminția lui Zabulon cu Eliab, fiul lui Helon, căpetenia fiilor lui Zabulon,

8. Cu oștenii lui 57 400 la număr.

9. Și vor fi în tabăra lui Iuda, în toate cetele, 186 400 de suflete. Aceștia vor pleca cei dintîi.

10. La miazăzi să se așeze seminția lui Ruben cu steagul și cetele sale, cu Elițur, fiul lui Ședeur, căpetenia fiilor lui Ruben,

11. Cu oștenii lui 46 500 la număr.

12. Alături să poposească seminția lui Simeon, cu Șelumiel, fiul lui Turișadai, căpetenia fiilor lui Simeon,

13. Cu oștenii lui 59 300 la număr.

14. Apoi seminția/ lui Gad cu Eliasaf, fiul lui

Ms. 45

lui Gad, și boiarinul ficiorilor Gadu, Elisaf, ficior lui Raguil,

15. Puterile lui, cei socotiți, 45 000 și 650.

16. Toți cei numărați den tabăra lui [lu] Ruvim, 151 000 și 450, cu puterea lor al doilea să vor rădica.

17. Și să va rădica cortul mărturiei și tabăra popilor, după cum vor tăbări în mijlocul taberii, așa să vor rădica, fieștecarele fiindu-să după șiragul lui.

18. Și șiragurile taberii Efraim, despre mare, cu puterea lor, și boiarinul fiilor Efraim, <Elisama>³, ficiorul lui Emiud,

19. Puterile lui, cei socotiți, 40 000 și 500.

20. Și ceia ci-s<ă> vor tăbări, fiindu-să feliul lui Manasi, Gamaliil, ficior Fadsur,

21. Puterile lui, cei socotiți, 32 000 și 200.

22. Și ceia ci să tăbărăscu, fiindu-să feliul lui Veniamin, și boiarinul ficiorilor lui Veniamin, Avidan, ficior lui Gadeoni,

23. Puterile lui, cei socotiți, 35 000 și 400.

24. Toți cei numărați den tabăra lui Efraim, 108 100, cu puterea lor a treia să vor rădica.

25. Șiragul taberei lui Dan, cătră miadzănoapte, cu puterea lor, și boiarinul ficiorilor lui Dan, Ahiezer, ficior lui Amisadai,

26. Puterile lui, cei socotiți, 62 000 și 700.

27. Și ceia ci tăbărăscu, fiindu-să de el, feliul lui Asir, și boiarinul ficiorilor lui Asir, Faghena, ficior-Ehran,

28. Puterile lor, cei socotiți, 41 000 și 500.

29. Și ceia ci să tăbărăscu, fiindu-să de feliul lui Nefthalim, și boiarinul ficiorilor lui Nefthalim, Ahire, ficior lui Enaan,

30. Puterile lor, cei socotiți, 53 000 și 400.

31. Toți cei numărați den tabăra lui Dan, 157.000 și 600, cu puterea lor, mai apoi să vor rădica, după șiragul lor."

32. Aceasta-i socoteala fiilor Israil, după casele moșiiilor, toată socoteala taberilor cu puterile lor, 603 000 și 500.

33. Iar leviții⁴ nu s-au socotit împreună întru fiii lui Israil, după cum au porâncit Domnul lui Moisi.

34. Și făcură fiii lui Israil după toate cite au porâncit Domnul lui Moisi, așa s-au tăbărit, după șiragul lor, și așa să rădica fieștecarele fiindu-să după năroadele lor, după casele moșiiilor lor.

CAP 3

1. Și acêstea-s nașterile lui Aaron și lui Moisi, întru care dzi au grăit Domnul lui Moisi în muntele Sina.

2. Și acêstea-s numerile fiilor lui Aaron: dentăi născut Nadav, și Aviud, și Eliazar și Ithamar.

3. Acêstea-s numerile fiilor Aaron, preuții cei unși pre carii au săvârșit mănule lor ca să preuțască.

4. Și au murit Nadav și Aviud înaintea Domnului, aducînd ei foc strîin înaintea Domnului, întru pustiuul Sina, și ficior nu era la înșii, și preuțiră Eliazar și Ithamar cu Aaron, tatăl lor.

5. Și grăi Domnul cătră/Moisi zdicîndu:

Ms. 4389

seminției lui Gad, Elisath, feciorul lui Raguil,

15. Puterea lui cisluită, 45 650.

16. Toată suma numărului taberii lui Ruvim, 151 450, cu puterea lor să se tăbărăscă la al doilea loc.

17. Și să se rădica cortul mărturiei cu ceata preoțească în mijlocul taberii, cum se vor tăbări, așa să se și scoale, fiindu-se fieștecine de rînduiala sa supț steagul șireagului său.

18. Și steagul taberii lui Efraim să fie despre mare cu puterea lor, și boiar feciiorilor lui Efraim, Elisama, feciorul lui Amiud,

19. Puterea lui cisluită, 40 000 și 500.

20. Și cu dînsul să se tăbărăscă seminția Manasiei, și boiarin seminției feciiorilor Manasiei, Gamaliil, feciorul lui Faddasur,

21. Și toată puterea lui cea cisluită, 32 200.

22. Și să se tăbărăscă ceia ce se trag de seminția lui Veniamin, și boiar feciiorilor lui Veniamin, Avidan, feciorul lui Gadion,

23. Puterea lui cea cisluită, 35 400.

24. Toată suma taberii lui Efraim, 108.100, în tabăra lui a treia rînduială a taberii.

25. Iar despre partea despre miadzănoapte să se puie gloata taberii lui Dan, cu puterea lor, și boiar feciiorilor lui Dan, Ahiezer, feciorul lui Amisadai,

26. Puterea lui cea cisluită, 62 000 și 700.

27. Și să se tăbărăscă și să se fie cu dînsul seminția lui Asir. Și boiar să fie feciiorilor lui Asir, Faghena, feciorul lui Ehran,

28. Puterea lui cisluită, 41 500.

29. Și să se tăbărăscă seminția lui Nethalim, și boiar feciiorilor lui Nethalim, Ahirei, feciorul lui Enan,

30. Puterea lui cea socotită, 53 400.

31. Toț cei numărați den tabăra lui Dan, 157 000 și 600, mai pre urmă să puie rînduiala taberii, după steagul lor."

32. Aceasta iaste socoteala feciiorilor lui Israil, după casele neamurilor lor, toată suma taberilor, cu puterile lor, 603 000 și 550.

33. Iar rînduiala preoțească nu se-au numărât între feciiorii lui Israil, cum porâncise Domnul lui Moisei.

34. Așa se tăbărăia după rînduielele lor și așa se scula, fiindu-se fieștecare dentr-înșii după tabăra lor și după casa neamului lor.

CAP 3

1. Iară neamurile lui Moisei și ale lui Aaron sînt acêstea, în zioa în carea grăi Domnul cătră Moisei în muntele Sinaci.

2. Și acêstea sînt numele feciiorilor lui Aaron: cel dentăi născut, Nadav, după acela Aviud, Eliazar și Thamar.

3. Acêstea sînt numele feciiorilor lui Aaron, preoții cei unși, cărora li se săvîrșiră mănile să junghe.

4. Și muri Nadav și Aviud înaintea Domnului, căci aduseră foc strein înaintea Domnului, în pustia Sinaci, și feciiori dentr-înșii nu fură și preoții Eliazar și Thamar cu Aaron, tatăl lor.

5. Și grăi Domnul cătră/Moisi zicînd:

Versiune modernă

Raguel, căpetenia fiilor lui Gaad.

15. Cu oștenii lui 45 650 la număr.

16. Ceată cu ceată vor fi în tabăra lui Ruben 151 450 de suflete; ei vor pleca în rîndul al doilea.

17. Tabăra leviților va fi în mijlocul celorlalte tabere și vor pleca aceștia, după cum au poposit, cu Cortul Mărturiei, fiecare la rînd, după steagul său.

18. La apus să se așeze seminția lui Efraim, cu steagul și celele sale, cu Elișama, fiul lui Amihud, căpetenia fiilor lui Efraim,

19. Cu oștenii lui 40 500 la număr.

20. Alături să se așeze seminția lui Manase cu Gamaliel, fiul lui Pedațur, căpetenia fiilor lui Manase,

21. Cu oștenii lui 32 200 la număr.

22. Să vină apoi seminția lui Veniamin cu Abidan, fiul lui Ghedeon, căpetenia fiilor lui Veniamin,

23. Cu oștenii lui 35 400 la număr.

24. Și vor fi aici, în această tabără, 108 100 de suflete. Ei vor porni în rîndul al treilea.

25. La miadzănoapte să se așeze seminția lui Dan, cu steagul și cu celele sale, cu Ahiezer, fiul lui Amișadai, căpetenia fiilor lui Dan,

26. Cu oștenii lui 62 700 la număr.

27. Apoi seminția lui Așer cu Paghieel, fiul lui Ocran, căpetenia fiilor lui Așer,

28. Cu oștenii lui 41 500 la număr.

29. Alături, seminția lui Neftali, cu Ahira, fiul lui Enan, căpetenia fiilor lui Neftali,

30. Cu oștenii lui 53 400 la număr.

31. Tabăra aceasta va avea 157 600 de suflete. Celele lor vor pleca cu steagurile la urmă."

32. Astfel au fost numărați fiii lui Israel după tabere, după cete și seminții; numărul lor a fost de 603 550 de suflete.

33. Dar leviții n-au fost socotiți cu fiii lui Israel, după cum a poruncit Domnul lui Moise.

34. Ei au ascultat de Domnul, după poruncile date lui Moise: așa se așezau în tabere, sub steag, așa porneau la drum, fiecare cu seminția sa.

CAP. 3

Rînduiala leviților

1. Iată spița neamului lui Aaron și a lui Moise, cînd a grăit Domnul cu Moise pe muntele Sinai.

2. Fiii lui Aaron erau Nadab, cel dintîi născut, Abiud, Eleazar și Itamar.

3. Acestea-s numele lor; ei au fost preoți miruiți și rînduiți să săvîrșescă slujba preoției.

4. Dar Nadab și Abiud au pierit cînd, în pustiu Sinai, au aprins Domnului foc străin, adică nu după rînduiala sfințită. Ei n-au avut copii și astfel au rămas preoți numai Eleazar și Itamar, sub privegherea lui Aaron, părintele lor.

5. Atunci Domnul i-a spus lui Moise:

Biblia, 1688, pag. 95, col. 1

5 иже мовсеи звахъ. А прѣ рече ахъ леви,
 иже кѣи въше прѣ си фаннѣтъ ахъ аароно прѣсѣтъ,
 6 иже коро послѣши ахъ. Шѣ коро възи пазѣ
 аи ахъ, иже пазѣи фѣнаофъ ахъ геранѣъ фаннѣтъ
 корѣлахи мѣртѣрѣи, иже ахъкъкъ ахъкъкъ
 7 корѣлахи. Шѣ коро възи тоаѣе ахъ корѣ
 ахъ мѣртѣрѣи, иже пазѣи фѣнаофъ ахъ геранѣъ
 8 ахъкъкъ тоаѣе ахъкъкъ корѣлахи. Шѣ кѣи
 ахъ прѣ левѣи ахъ аароно фѣраѣи тоаѣе, иже
 фѣтѣраофъ ахъ прѣсѣлаофъ, ахъ ахъкъкъ ахъ
 9 фѣ мѣи ахъ фѣи ахъ геранѣъ. Шѣ прѣ ааро
 иже прѣ фѣтѣрѣи ахъ кѣи въше прѣсѣтъ корѣла
 мѣртѣрѣи, иже коро възи прѣсѣтъ ахъ
 иже тоаѣе ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 10 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ. Шѣ прѣ ааро
 иже прѣ фѣтѣрѣи ахъ кѣи въше прѣсѣтъ корѣла
 мѣртѣрѣи, иже коро възи прѣсѣтъ ахъ
 иже тоаѣе ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 11 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ. Шѣ прѣ ааро
 иже прѣ фѣтѣрѣи ахъ кѣи въше прѣсѣтъ корѣла
 мѣртѣрѣи, иже коро възи прѣсѣтъ ахъ
 иже тоаѣе ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 12 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ. Шѣ прѣ ааро
 иже прѣ фѣтѣрѣи ахъ кѣи въше прѣсѣтъ корѣла
 мѣртѣрѣи, иже коро възи прѣсѣтъ ахъ
 иже тоаѣе ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 13 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ. Шѣ прѣ ааро
 иже прѣ фѣтѣрѣи ахъ кѣи въше прѣсѣтъ корѣла
 мѣртѣрѣи, иже коро възи прѣсѣтъ ахъ
 иже тоаѣе ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 14 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ. Шѣ прѣ ааро
 иже прѣ фѣтѣрѣи ахъ кѣи въше прѣсѣтъ корѣла
 мѣртѣрѣи, иже коро възи прѣсѣтъ ахъ
 иже тоаѣе ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 15 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ. Шѣ прѣ ааро
 иже прѣ фѣтѣрѣи ахъ кѣи въше прѣсѣтъ корѣла
 мѣртѣрѣи, иже коро възи прѣсѣтъ ахъ
 иже тоаѣе ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 16 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ. Шѣ прѣ ааро
 иже прѣ фѣтѣрѣи ахъ кѣи въше прѣсѣтъ корѣла
 мѣртѣрѣи, иже коро възи прѣсѣтъ ахъ
 иже тоаѣе ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 17 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ. Шѣ прѣ ааро
 иже прѣ фѣтѣрѣи ахъ кѣи въше прѣсѣтъ корѣла
 мѣртѣрѣи, иже коро възи прѣсѣтъ ахъ
 иже тоаѣе ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 18 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ. Шѣ прѣ ааро
 иже прѣ фѣтѣрѣи ахъ кѣи въше прѣсѣтъ корѣла
 мѣртѣрѣи, иже коро възи прѣсѣтъ ахъ
 иже тоаѣе ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 19 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ. Шѣ прѣ ааро
 иже прѣ фѣтѣрѣи ахъ кѣи въше прѣсѣтъ корѣла
 мѣртѣрѣи, иже коро възи прѣсѣтъ ахъ
 иже тоаѣе ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 20 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ. Шѣ прѣ ааро
 иже прѣ фѣтѣрѣи ахъ кѣи въше прѣсѣтъ корѣла
 мѣртѣрѣи, иже коро възи прѣсѣтъ ахъ
 иже тоаѣе ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 21 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ. Шѣ прѣ ааро
 иже прѣ фѣтѣрѣи ахъ кѣи въше прѣсѣтъ корѣла
 мѣртѣрѣи, иже коро възи прѣсѣтъ ахъ
 иже тоаѣе ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 22 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ. Шѣ прѣ ааро
 иже прѣ фѣтѣрѣи ахъ кѣи въше прѣсѣтъ корѣла
 мѣртѣрѣи, иже коро възи прѣсѣтъ ахъ
 иже тоаѣе ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 23 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ. Шѣ прѣ ааро
 иже прѣ фѣтѣрѣи ахъ кѣи въше прѣсѣтъ корѣла
 мѣртѣрѣи, иже коро възи прѣсѣтъ ахъ
 иже тоаѣе ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 24 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ. Шѣ прѣ ааро
 иже прѣ фѣтѣрѣи ахъ кѣи въше прѣсѣтъ корѣла
 мѣртѣрѣи, иже коро възи прѣсѣтъ ахъ
 иже тоаѣе ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 25 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ. Шѣ прѣ ааро
 иже прѣ фѣтѣрѣи ахъ кѣи въше прѣсѣтъ корѣла
 мѣртѣрѣи, иже коро възи прѣсѣтъ ахъ
 иже тоаѣе ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 26 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ. Шѣ прѣ ааро
 иже прѣ фѣтѣрѣи ахъ кѣи въше прѣсѣтъ корѣла
 мѣртѣрѣи, иже коро възи прѣсѣтъ ахъ
 иже тоаѣе ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 27 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ. Шѣ прѣ ааро
 иже прѣ фѣтѣрѣи ахъ кѣи въше прѣсѣтъ корѣла
 мѣртѣрѣи, иже коро възи прѣсѣтъ ахъ
 иже тоаѣе ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 28 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ. Шѣ прѣ ааро
 иже прѣ фѣтѣрѣи ахъ кѣи въше прѣсѣтъ корѣла
 мѣртѣрѣи, иже коро възи прѣсѣтъ ахъ
 иже тоаѣе ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 29 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ. Шѣ прѣ ааро
 иже прѣ фѣтѣрѣи ахъ кѣи въше прѣсѣтъ корѣла
 мѣртѣрѣи, иже коро възи прѣсѣтъ ахъ
 иже тоаѣе ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ
 ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ ахъкъкъ, иже ахъ

6. „Ia pre ruda lui Levi și vei pune pre ei înaintea lui Aaron preotul și vor posluși lui.
7. Și vor păzi pazele lui și pazele fiilor lui Israil, înaintea cortului mărturiei, ca să lucrêze lucrurile cortului.
8. Și vor păzi toate vasele cortului mărturiei și pazele fiilor lui Israil, după toate lucrurile cortului.
9. Și vei da pre leviți lui Aaron, fratelui tău, și feciorilor lui, preoților, dare dați sint aceștea mie den fiii lui Israil.
10. Și pre Aaron și pre feciorii lui veți pune preste cortul mărturiei și vor păzi preoția lor și toate cîte sint la cuptoriu și cêle denlăuntru acoperemîntului, și cel de alt neam ce se va atinge va muri.“
11. Și grăi Domnul cătră Moisi zicînd:
12. „Și iată, eu am luat pre leviți den mijlocul fiilor lui Israil; pentru tot dentîiu născut ce deșchide zgăul, de la fiii lui Izrail, răs-cumpărării lor vor fi, și vor fi ai miei leviți,
13. Pentru că al meu e tot cel dentîiu născut, întru care zi am lovit pre tot cel dentîiu născut în pămîntul Eghiptului, am sfințit mie tot cel dentîiu născut în Izrail; den om până în dobitoc, ai miei vor fi, eu, Domnul.“
14. Și grăi Domnul cătră Moisi în pustia Sinaii zicînd:
15. „Socotește pre feciorii lui Levi dupe casele moșiiilor lor, dăpă noroadele lor, după rudeniile lor, tot bărbatul de o lună în sus, vei socoti pre ei.“
16. Și socoti pre dînșii Moisi și Aaron pren glasul Domnului, după cum au poruncit lor Domnul.
17. Și era aceștia feciorii lui Levi den numele lor: Ghedsom, Caath și Merari.
18. Și aceștea-s numele fiilor lui Ghedsom, după noroadele lor: Loveni și Semei.
19. Și fiii lui Caath, după noroadele lor: Amram și Isaar, Hevron și Oziil.
20. Și fiii lui Merari, după noroadele lor: Mooli și Musi. Aceștea sint noroadele leviților, după casele moșiiilor lor:
21. Lui Ghedsom, norodul lui Loveni și norodul lui Semei. Aceștea-s noroadele lui Ghedsom,
22. Socoteala lor, după numărul a tot bărbatul de o lună și mai sus, numărul lor, 7 000 și 500.
23. Și feciorii lui Ghedsom dendărătul cortului vor tăbări, despre mare.
24. Și boiarul casii moșiei norodului lui Ghedsom: Elisath, feciorul lui Dail.
25. Și paza feciorilor lui Ghedsom întru cortul mărturiei: cortul și acoperemîntul lui, și acoperemîntul ușii cortului mărturiei,
26. Și pînzele curții și acoperemîntul porții curții ceia ce iaste la cort și rămășițele tuturor lucrurilor lui.
27. Lui Caath: norodul lui Amram, unul, și norodul lui Isaar, unul, și norodul lui Hevron, unul, și norodul lui Oziil, unul. [28] Aceștea-s noroadele lui Caath,
28. După număr, tot bărbatul de o lună și în sus, 8 000 și 600, [29] păzînd pazele sfintelor.
29. Noroadele fiilor lui / Caath vor tăbări den coastele cortu-

Ms. 45

6. „Ja feliul lui Levi și vei pune pre ei înaintea lui Aaron preutul și vor posluși lui.

7. Și vor păzi pazele lui, pazele fiilor Israil, înaintea cortului mărturiei, ca să lucrède lucrurile cortului.

8. Și vor păzi toate vasele cortului mărturiei și pazele fiilor Israil, după toate lucrurile cortului.

9. Și vei da pre popi lui Aaron, frate-tău, și ficiori(i)lor lui, preoților, dare dați în sintu acesteia mie den fiii lui Israil.

10. Și pre Aaron și pre ficiorii lui vei pune pre cortul mărturiei și vor păzi precauția lor și toate câte-s la cuptor și cele denlontru a acoperemintului, și cel de altu neam ce să va atinge va muri.“

11. Și grăi Domnul către Moisi zicîndu:

12. „Și iată, eu am luat pre leviți den mijlocul fiilor Israil pentru tot dentăi născut deschidîndu zgăul, de la fii-> lui Israil, răscompărări lor vor fi și vor fi ai miei leviți!“

13. Pentru că al meu iaste tot dentăi născutul, întru care dzi am lovit tot dentăi născutul în pămîntul Eghiptului, am sfințit mie tot dentăi născutul întru Israil, den om pân-în dobitoc ai miei vor fi, eu Domnul.“

14. Și grăi Domnul către Moisi întru pustiiul Sina zicîndu:

15. „Socotește pre ficiorii Levi după casele moșilor lor, după năroadele lor, după rudenile lor, tot bărbatul de la o lună și în sus vei socoti pre ei.“

16. Și-i socoti pre înși Moisi și Aaron pre glasul Domnului, după cum au porâncit lor Domnul.

17. Și era acesteia ficiorii lui Levi den numerile lor: Ghedsom, Caath și Merari.

18. Și aceste-s numerile fiilor Ghedsom, după năroadele lor: Loveni și Semei.

19. Și fiii lui Caath, după năroadele lor: Amram și Isaar, Hevron și Oziil.

20. Și ficiorii lui Merari, după năroadele lor, Mooli și Musi. Acestea-s năroadele leviților, după casele moșilor lor:

21. Lui Ghedsom, nărodu a lui Loveni, și nărodu a lui Semei. Acestea-s nărodurile lui Ghedsom,

22. Socoteale lor, după numărul a tot bărbatul de o lună și în sus, numărul lor, 7 500.

23. Și ficiorii lui Ghedsom dennapoia cortului vor tăbări, despre mare.

24. Și boiarinul casei de moșie a nărodului Ghedsom, Elisath, ficior Dail.

25. Și paza ficiorului lui Ghedsom întru cortul mărturiei, cortul și acoperemintul lui și acoperemintul ușii cortului mărturiei,

26. Și pîndzele curții și acoperemintul porții curții ceia ci iaste la cortu și rămășițele tuturor lucrurilor lui.

27. Lui Caath: nărodu lui Amram, unul, și nărodu a lui Esaar, unul, și nărodu a lui Hevron, unul, și nărodu a lui Ozeil, unul. [28] Acestea-s nărodurile lui Caath.

28. După număr, tot bărbatul de o lună în sus, 8 600, [29] păzindu pazele sfintelor.

29. Nărodul fiilor/ Caath vor tăbări den coastele

Ms. 4389

6. „Ja seminția lui Levii și o pune înaintea lui Aaron preutul, să slujască lui.

7. Și să păzească străjile lui și străjile feciorilor lui Israil înaintea cortului mărturiei, să lucrède lucrurile cortului mărturiei.

8. Și să păzească vasele cortului mărturiei-toate, și pazele feciorilor lui Israil după toate lucrurile cortului.

9. Și să dai preoții dat frăține-tău, lui Aaron, și feciorilor lui, preoților, [10] că daș sint acesteia den feciorii lui Israil.

10. Iar pre Aaron și pre feciorii lui să-i pui în cortul mărturiei să păzească preoția lor și tot ce iaste la altar și înlăuntru supt acoperemint, iar de alt neam cine se va atinge să moară.“

11. Și grăi Domnul către Moisei zicînd:

12. „Iată, eu am luat preoții dentre feciorii lui Israil în locul a tot dentăi născut, carele va dășchide pîntecele den feciorii lui Israil și să fie mie preoț.

13. Că mie am sfințit tot născutul dentăi, în zioa căea ce am omorât tot ce au fost născut dentăi în Țara Eghiptului și am sfințit născuții dentăi în Israil, de la om până la dobitoc, eu Domnul.“

14. Și grăi Domnul către Moisei zicîndu-i în muntele Sinaci:

15. „Numără feciorii lui Levii după casa neamului lor și după ceata lor și după rudenii lor, tot ce va fi parte bărbătească de la o lună în sus să-i numeri.“

16. Și-i numără Moisei după porunca Domnului, cum porânci lui Domnul.

17. Și se aflară acesteia feciorii lui Levii, de numele lor: Ghersom, Caath și Merari.

18. Iar numele feciorilor lui Gherson, după ceata lor, sint Lovenii și Simeii.

19. Iar feciorii lui Caath, după neamul lor sint: Amvram, și Sagar, și Hevron și Oziil.

20. Iar feciorii lui Merari, după neamul lor, sint: Muli și Musil.

21. Acestea sint semințiile leviților și cetele lor după casele neamurilor lor: [22] de la Gherson, ceata lui Lovenii și ceata lui Semei. Acestea sint cetele lui Gherson,

22. Numărul lor, după socoteala a toată partea bărbătească de la o lună în sus, 7 500¹.

23. Iar feciorii lui Ghersom să se tăbărăscă după cort, spre mare.

24. Și boiar casei neamului lor den ceata moșiei lui Gherson să fie Elisaf, feciorul lui Dail.

25. Și paza feciorilor lui Gherson, în cortul mărturiei, [26] cortul și acoperemintul lui și acoperemintul ușilor cortului mărturiei,

26. Și zăveșele ușilor și zăvasa ușii curții carea iaste la cortul mărturiei și lucrurile lui toate.“

27. De² la Caath: ceata lui Amvramil 1, și ceata lui Isaar 1, și ceata lui Hevron 1, și ceata Ozicii 1. Acestea sint cetele lui Caath după numărul lor.

28. Toată partea bărbătească de la o lună în sus, 8 600, carei păzia pazele sfintelor.

29. Iar ceata feciorilor lui/ Caath să se tăbărăscă

Versiune modernă

6. „Cheamă seminția lui Levi să-l ajute pe Aaron, preutul, și să-i stea totdeauna la îndemînă la slujirea lui.

7. Să vegheze la cortul lui și în locul adunării întregii obști, la Cortul Mărturiei să săvîrșească sfintele slujbe.

8. Să păzească toate odoarele din Cortul Mărturiei, veghea lor va fi pentru fiii lui Israel și pentru aceștia vor sluji în sfîntul lăcaș.

9. Încredințază-i în seama lui Aaron și a fiilor săi; că dintre fiii lui Israel ei mi-au fost mic dăruți.

10. Iar Aaron și fiii săi vor împlini datoria lor preoțească în Cortul Mărturiei. Acela ce, apropiindu-se, va pîngări, să fie dat morții.“

11. Și a mai spus Domnul lui Moise:

12. „Dintre fiii lui Israel i-am luat pe leviți în dreptul celui înfii născut, ei sint ai mei.

13. Oricare ar fi înfiiul născut, el este al meu. Cînd, în Egipt, am ucis pe toți cei născuți înfii, mi-am menit și din Israel pe aceia, om sau dobitoc, înfii ieșiți din pîntecele mamei lor, ca să fie ai mei. Căci eu sint Domnul.“

14. Grăind Domnul cu Moise în deșertul Sinai i-a spus:

15. „Fă numărătorea fiilor lui Levi după neam și familie; numără pe toți cei de parte bărbătească de la o lună în sus.“

16. Și Moise i-a numărât, așa cum i se poruncise.

17. Fiii lui Levi au fost: Gherson, Cahat și Merari.

18. Fiii lui Gherson au fost Libni și Șimei.

19. Numele fiilor lui Cahat sint: Amram, Ițhar, Hebron și Uziel.

20. Fiii lui Merari sint: Mahli și Muși. Acestea sint neamurile lui Levi, după familiile lor.

21. Din Gherson se trage neamul lui Libni și neamul lui Șimei. Aceasta este spița lui Gherson,

22. Iar neamul lui Gherson, parte bărbătească de la o lună în sus, au fost 7 500.

23. Ei și-au așezat tabăra în spatele Cortului, la asfințit.

24. Căpetenia lor a fost fiul lui Lael, Eliasaf.

25. Sarcina lor era să vegheze la Cortul Mărturiei, acoperitoarea și perdeaua de la intrare,

26. De asemenea, la perdelele curții de la intrare, de la jertfelnic, să păzească toate frînghiile și toate uneltele.

27. Din Cahat se trage neamul amvramiților, neamul lui Ițhar, al lui Hebron și al lui Uziel: iată spița lui Cahat.

28. S-au numărât cei de parte bărbătească de la o lună în sus și au fost 8 600; sarcina lor era paza sfîntului lăcaș.

29. Fiii lui/ Cahat aveau tabăra în partea de

VI

Biblia, 1688, pag. 95, col. II

каады, въ пшъвръ дн коастеа корълау до
спре амлазъхн. Шн воармаь касн мошнлау а
нородау ахн каады, бансафамь фечорълау ахн сь
зилаь. Шн пазъ аор, нувотъла, шн маса, шн а
сфшннхъла, шн жартънхъла, шн касеа сфъ
тлау, нжте служескъ атрау аа, шн аюперн
мжнтлау шн тоати ахнрмал аор. Шн соа ае
рмалъ те е прсте воартн авнцнаур, баназарь фа
чорълау ахн ааронъ пресотъла, пх кааъ пхъакъ п
зъае сфнцнаур. Ахн мерарн нородъ аа ахн моо а
ан, шн нородълау ахн мхн, ачсепсеь нородау
ахн мерарн, сокотъла аор ахп нхмър. Тотъ ах
вфрватълау ае елау шн ма сь, ае, шн, н.
Шн воармаь касн мошнлау нородълау ахн мер
арн, сурмаь фечорълау ахн авнханаь, дн коастеа
норълау въ пшъвръ, денътре млазъ ноате.
Сокотъла пазн фечормаур ахн, мерарн, нпце ас
аам норълау, шн зъеарълау ахн шн стлпн
ахн, шн фхнрмал ахн, шн тоати касеа аор,
шн тоати ахнрмалаур. Шн стлпн нх
цн пенпрежур, шн фхнрмал аор шн цуршн ае,
шн шрнгуьлау аор. Уаь те пшъвръскъ дн ах
фаца корълау мвртърн денътре рвртнп,
мвсн шн ааронъ, шн фнн ахн пхънн ае пазеа
сфнтлау, аа пазеа фнаур ахн израмаь, шн те
ае аапе нбмъ тесеа атннцъ ка мхрн. Тотъ ае
сокотъла авнцнаур, прнартн мх сокотнп мв
сн шн ааронъ пн гаасълау амнлау ахп норода
ае аор, тоатъ вфрватълау ае елау шн ма сь,
ае. Шн зне амнлау кьтрь мвсн знхъ а,
сокотъла тоатъ денън нъскътла партъ вфр
вртъскъ дн фнн ахн израмаь ае сь ахн шн ма сь,
шн а нхмър аор денхъмъ. Шн вен ма
аа пр мвнцн мс, сь амнлау, пенптръ Тоцн ден
тн нъскъцн фнн ахн израмаь, шн довнбачеа
авнцнаур, пенптръ тоате тчае денън нъскътн
атрау довнбачеа фнаур ахн израмаь. Шн ма
сокн мвсн ахпнхъ ахпурнхъ амнлау ае.
Тотъ денън нъскътла атрау фнн ахн израмаь.
Шн сфнцнаур тоате тчае денън нъскътпа мр
тв вфрватъскъ ахп нхмър ден хъмъ, ае сь
ахн шн ма сь, ден сокотъла аор ае, шн, сь
шн, ор. Шн грн амнлау кьтрь мвсн ма
знхъ а. А пр авнцн пенптръ тоцн теи ае ма
тн нъскъцн фнн ахн израмаь, шн довнбачеа
авнцнаур пенптръ довнбачеа аор, шн вфн ах
мсн авнцн а амнъ. Шн рснхънрнмаь теа, сь, ае
шн трн, теи те прсесекъ ма мхатъ денън
мвнцн, денптръ теи денън нъскъцн афн аор
ахн израмаь. Шн авнлау тннчн снпн ахпеканъ,
ахп андрахъмълау теа снпъ вен аа, аа ж хъчн
авнн снхъла. Шн вен аа аруннхъла ахн а мн
аорн шфнлаур ахн, рснхъмпрън теаур те прсес
екъ атрау сн. Шн ах мвсн аруннхъла рв м
нхмпрънмаь теаур те прсеснъ, аа рснхъмпрън
авнцнаур, ааа теи денън нъскъцн фнаур ахн
израмаь. Ахпмау аруннхълау ае, шн, шн, ае, н
деннаь ахпеканълау теа снпъ. Шн ах аа те
мвсн аруннхълау, рснхъмпрънмаь теаур те прн

- lui, despre amiazăzi.
- 30. Și boiariul casei moșiiilor noroadelor lui Caath: Elisafan, feciorul lui Ozeil.
- 31. Și paza lor: chivotul, și masa, și sfêșnicul, și jîrtăvnicile, și vasele sfîntului, cite slujescu întru êle, și acoperemîntul și toate lucrurile lor.
- 32. Și boiariul cel ce e preste boiarii levitilor, Eliazar, feciorul lui Aaron preotul, pus ca să păzască pazele sfîntilor.
- 33. Lui Merari: norod al lui Mooli, și norodul lui Musi. Acêstea-s noroadele lui Merari.
- 34[33]. Socoteala lor, după număr, tot bărbatul de o lună și mai sus, 6 000 și 50.
- 35. Și boiariul casii moșiiilor norodului lui Merari: Suriil, feciorul lui Avihail; den coastele cortului vor tăbărf, de cătră miazănoapte.
- 36. Socoteala pazii feciorilor lui Merari: căpeșelele cortului, și zăvoarele lui, și stîlpii lui, și fundurile lui, și toate vasele lor, și toate lucrurile lor,
- 37. Și stîlpii curții penprejur, și fundurile lor, și țărșii lor, și ștreangurile lor.
- 38. Ceia ce tăbărăscu den fața cortului mărturiei, de cătră răsărit, Moisi și Aaron și fiii lui, păzînd pazele sfîntului, la pazele fiilor lui Izrail; și cel de alt neam ce se va atinge va muri.
- 39. Toată socoteala levitilor, pre carii i-au socotit Moisi și Aaron pen glasul Domnului, după noroadele lor, tot bărbatul de o lună și mai sus, 22 000.
- 40. Și zise Domnul cătră Moisi zicînd: „Socotește tot dentii născutul, partea bărbătească, den fiii lui Israil, de o lună și mai sus, și ia numărul lor den nume.
- 41. Și vei lua pre leviți mie, eu, Domnul, pentru toți dentii născuții fiii lui Israil; și dobitoacele levitilor pentru toate cêle dentii născute întru dobitoacele fiilor lui Israil.“
- 42. Și socoti Moisi după cum au poruncit Domnul lui, tot dentii născutul întru fiii lui Israil.
- 43. Și să făcură toate cêle dentii născute, partea bărbătească, după număr den nume, de o lună și mai sus, den socoteala lor, 22 000 și 200 și 73.
- 44. Și grăi Domnul cătră Moisi zicînd:
- 45. „Ia pre leviț pentru toți cei dentăiu născuți fiii lui Izrail, și dobitoacele levitilor pentru dobitoacele lor; și vor fi ai mici leviții, eu, Domnul.
- 46. Și răscumpărările celor 270 și trei, cei ce prisosesc mai mult decît leviții, dentru cei dintăiu născuț a fiilor lu Israil.
- 47. Și vei lua cinci sicli dupe capu, dupe didrahmul cel svînt vei lua, doaăzeci de bani siclul.
- 48. Și vei da argintul lui Aaron și fiilor lui, răscumpărări celor ce prisosescu întru ei.“
- 49. Și luă Moisi argintul, răscumpărările celor ce prisosiiia la răscumpărarea levitilor de la cei dentăi născuț fiilor lui Israil.
- 50. Luat-au argintul, 1 000 și 300 și 60 de sicle, dupe siclul cel svînt.
- 51. Și au dat Moisi argintul, răscumpărările celor ce pri/sosiiia,

Ms. 45

cortului despre amiazăzi.

30. Și boiarinul casei moșiei lor, nărodurilor lui Caath: Elisafan, ficior lui Ozii.

31. Și paza lor: săcriul, și masa, și sfășnicul, și jirtăvnicile și vasele sfintului, câte slujesc întru Țe, și acoperemintul și toate lucrurile lor.

32. Și boiarinul cel preste boiarii leviților², Eliazar, ficior lui Aaron, preutului, și puse ca să păzască pazele sfinților.

33. Lui Merari, nărodu a lui Mooli și nărodu a lui Musi. Acestea-s nărodurile lui Merari.

34 [33]. Socoteala lor după număr [34] tot bărbatul de o lună în sus, 6 000 și 50.

35. Și boiarinul casei moșiei lor nărodului Merari, Suriil, ficior lui Avihei; den coastele cortului vor tăbăfi, de către miadzănoapte.

36. Socoteale pazei ficiilor lui Merari: căpșțele cortului și zăvoarale lui, [37] și stîlpii lui, și fundurile lui, și toate vasele lor și toate lucrurile lor,

37. Și stîlpii curții preu pregiur, și fundurile lor, și pocumbii lor și ștreangurile lor.

38. Ceia ci să tăbărsăcu den fața cortului mărturiei de cătră răsărit, Moisi și Aaron și fiii lui, păzind pazele sfintului, la pazele fiilor Israil; și cel striin de neam ce mēge aproape va muri.

39. Toată socoteala a leviților, pre carii au socotit Moisi și Aaron preu glasul Domnului, după nărodurile lor, tot bărbatul de o lună și în sus, 22 000.

40. Și dzise Domnul cătră Moisi dzicîndu: „Socotește tot dentăi născutul bărbat den fiii lui Israil de o lună și în sus și le ia numărul lor pre a nume.

41. Și vei lua pre liviți mie, eu, Domnul, pentru toți dentăi născuții fiii lui Israil și dobitoacele leviților pentru toate cēle dentăi născute întru dobitoacele fiilor Israil.”

42. Și socotit Moisi după cum i-au porîncit Domnul lui tot dentăi născutul întru fiii lui Israil.

43. Și să fēcără toate cēle dentăi născute parte bărbătească după număr pre nume, de o lună și în sus, den socoteala lor, 22 000 și 273.

44. Și grăi Domnul cătră moisi dzicînd:

45. „Ia pre leviți pentru³ toți cei dentăi născuți fiilor Israil și dobitoacele leviților pentru dobitoacele lor; și vor fi ai miei leviți, eu, Domnul.

46. Și răscumpărările celor 273, cei ce prisosescu mai multu decît leviții, dentru cei dentăi născuți a fiilor Israil.

47. Și vei lua 5 sicli după cap, după didrahmul cel sfîntu vei lua, 20 de bani siclul.

48. Și vei da argintul lui Aaron și fiilor lui, răscumpărături de cēle ce prisosescu întru ei.”

49. Și luă Moisi argintul răscumpărării celor ce prisosia la răscumpărarea leviților de la cei dentăi născuți fiilor Israil.

50. Luat-au argintul 1 365 de sicli, după siclul cel sfînt.

51. Și au dat Moisi argintul răscumpărării celor ce prisosescu lui Aaron și fiilor lui, preu

Ms. 4389

de o lature de cort despre amiazăzi.

30. Și boiar strînsurei casei semînșiei lui Caath: Elisafan, ficiorul lui Ozii.

31. Și straia lor să fie sicriul, și masa, și sfășnicul, și altariul, și vasele sfintului și toate în care slujăsc și acoperemintul și toate lucrurile lor.

32. Iar boiar mai mare preste boiarii preoților era Eliazar, ficiorul lui Aaron preutul, carei păziia pazele sfințelor.

33. Iară de la Merari, ceata lui Muli și ceata lui Musiil.

34. Aceștea sînt strînsurile lui Merari și suma lor, după numărul a toată partea bărbătească de la o lună în sus, 6 200.

35. Iar boiarin lor de casa neamului lor, de semînșia lui Merari, Suriil, ficiorul lui Avihei; despre laturea cortului despre miadzănoapte să se tăbărsăcu.

36. Și paza ficiilor lui Merari să fie scîndurile cortului, și zovoarale lui, și stîlpii lui, și temēiele lui, și toate vasele lui, și toate lucrurile lui,

37. Și stîlpii curții cei de împrejur, și temeliile lor, și părușii lor, și funicēlele lor.

38. Și să se tăbărsăcu denaintea cortului mărturiei despre răsărit. Iar Moisei și Aaron și ficiorii lui să aibă paza sfintului întru păzile ficiilor lui Israil, iar cel de alt neam, de se va atinge, va muri.

39. Toată suma preoților, carea o numără Moisei și Aaron după porunca Domnului, după semînșia lor, toată partea bărbătească de la o lună în sus, se aflară 22 000.

40. Și grăi Domnul cătră Moisei dzicînd: „Numără toată partea bărbătească carea va fi dentăi născuți întru ficiorii lui Israil, de la o lună și mai sus.

41. Și să-m iai preoț pentru toți cei dentăi născuți ai ficiilor lui Israil, eu Domnul. Și dobitoacele lor pentru toate dobitoacele cēle dentăi născute ale ficiilor lui Israil să le usebești mie.”

42. Și socoti Moisei cum porânci lui Domnul tot ce fu dentăi născut întru ficiorii lui Israil.

43. Și fură toți cei dentăi născuți ai ficiilor lui Israil parte bărbătească de o lună și mai sus după numărul lor 22 000 și 200 și 73.

44. Și grăi Domnul cătră Moisei dzicînd:

45. „Ia preoții pentru toți cei dentăi născuți ai ficiilor lui Israil și dobitoacele preoților în locul dobitoacelor lor. Și să fie mie preoț, eu Domnul.

46. Iar răscumpărările pentru cēle 273 den ficiorii lui Israil, carei trec mai mulți decît numărul preoților.

47. Să iai cîte 5 sicle de cap, după sicla cea sfîntă și sicla să fie de 20 de bani.

48. Și să dai argintul lui Aaron și ficiilor lui, răscumpărare pentru cei ce prisosescu dentru-înșii.”

49. Și luă Moisei argintul răscumpărării pentru cei ce prisosia dentru-înșii spre răscumpărarea preoților.

50. Pentru cei dentăi născuți ai ficiilor lui Israil luă argint 1365 de sicle, după sicla cea sfîntă.

51. Și dăde Moisei argintul răscumpărării celor ce prisosia lui Aaron și ficiilor lui, după po

Versiune modernă

miazăzi a Cortului.

30. Eliafan, fiul lui Uziel, era căpetenia lor.

31. În grija lor se afla chivotul, masa cu pîinile sfințite, sfășnicul, jertfelnicul, vasele sfinte pentru slujbe precum și perdeaua cu toate alc ei.

32. Mai mare peste căpeteniile leviților era Eleazar, fiul lui Aaron preutul; el priveghea pe cei ce se îngrijeau de sfintul lăcaș.

33. Din Merari se trage spița lui Mahli și a lui Muși, adică neamul lui Merari.

34. Numărîndu-se cei de parte bărbătească de la o lună în sus, s-au socotit 6 200.

35. Fiul lui Abihael, Ţuriei, era căpetenia spiței neamului Merari, care și-a așezat tabăra lingă Cort, spre miadzănoapte.

36. Ei aveau în pază lemnăria sfintului lăcaș, încuietoria, stîlpii cu tălpile, toate uneltele de trebuință la slujbă;

37. De asemenea, stîlpii curții dinprejur cu tălpile lor, țăruii, cuiele și frînghiile.

38. Spre răsărit, dinaintea Cortului Mărturiei, era tabăra lui Moise și Aaron, care, cu filii lor, vegheau sfintul lăcaș pentru fiii lui Israel; iar străinul care ar fi îndrăznit să se apropie era sortit morții.

39. Și toți leviții de parte bărbătească, de la o lună în sus, numărați de Moise și Aaron din porunca Domnului, erau 22 000.

40. Și a mai spus Domnul lui Moise: „Să-mi socotești pe toți cei întii născuți de parte bărbătească de la o lună în sus și să-mi dai numele lor.

41. Ei sînt ai mei, în locul tuturor celor născuți întii din Israel, iar eu sînt Domnul. De asemenea, din dobitoacele leviților ce s-au născut mai întii în locul acelorale fiilor din Israel.”

42. Și Moise a numărat după porunca Domnului pe toți fiii lui Israel cei întii născuți.

43. Și numărul lor a fost de 22 273.

44. Atunci Domnul i-a zis lui Moise:

45. „Pe leviți să-i iei în locul celor întii născuți dintre fiii lui Israel și dobitoacele lor în locul acelorale; leviții să fie ai mei, căci eu sînt Domnul.

46. Să iei drept răscumpărare pentru cei 273 de întii născuți ai fiilor lui Israel, care întrec numărul leviților.

47. Cîte 5 sicli de cap, după măsura siclului sfînt, care are 20 de ghere.

48. Argintul acesta să-l dai lui Aaron și fiilor săi drept răscumpărare pentru cei ce prisosescu peste număr.”

49. Și a strîns Moise argintul pentru răscumpărarea celor ce prisosseau la număr față de cei născuți dintre leviți.

50. Au fost 1 365 de sicli, după măsura siclului sfînt.

51. Moise a dat lui Aaron și fiilor săi argintul de/

Ms. 45

glasul Domnului, în ce chip au poruncit Domnul lui Moisi.

CAP 4

1. Și grăi Domnul către Moisi și către Aaron dîcîndu:

2. „Ia căpeteniia fiilor Caath den mijlocul ficiilor lui Levi, după năroadele lor, după casele mo ilor lor,

3. De 25 ani  i in sus p n-la 50 de ani, tot cela ce intră ca să slujască, ca să facă toate lucrurile in cortul mărturiei.“

4.  i ac stea-s saptete ficiilor Caath, den mijlocul ficiilor lui Levi după năroadele lor, după casele mo ilor lor intru cortul mărturiei, sfintu sfinților,

5[4].  i vor intra Aaron  i fiii lui, c ndu să va r dica tabăra [5]  i vor surpa acoperemîntul ce umbr ste  i vor acoperi cu el sacriul mărturiei.

6.  i vor pune preste el acoperem ntu de asupra piele albastră  i vor pune preste el haină toată albastră de asupra  i vor pune p r ngele.

7.  i pre masa ce iaste innaite vor pune preste ea haină tot moh<O>rită,  i blidele,  i c  iile,  i căușile,  i ibricile cu carele toarnă  i p inile c lea ce-s pururea preste ea vor fi.

8.  i vor pune prest  ea haină roșie  i o vor acoperi pre ea cu acoperem ntu de piele albastră  i vor pune p r ngele ei.

9.  i vor lua haină albastră  i vor acoperi sf șnicul, ce lumineadz   i fuf dele lui  i lingurile lui  i mucările lui  i toate vasele untu de lemnului cu c te slujescu intru  le.

10.  i-l vor pune pre in s   i toate vasele lui intru acoperem ntu de piele albastru  i-l vor pune pre el in' p r ngi.

11.  i preste jirt vnicul cel de aur vor pune de asupra haină albastră  i-l vor acoperi cu acoperem ntu de piele albastră  i vor pune p r ngele lui.

12.  i vor lua toate vasele de slujbă c te slujescu intru  le la sfinte  i le vor pune intru haină albastră  i le vor acoperi pre  le cu acoperem ntu de piele albastră  i le vor pune pre p r ngi.

13.  i acoperemîntul va pune preste jirt vnic  i vor acoperi preste el haină toată moh<O>rită.

14.  i vor pune preste el toate vasele lui cu c te slujescu intru  le:  i c  iile,  i undețile de carne,  i p har le,  i acoperemîntul,  i toate vasele jirt vnicului,  i vor pune preste el acoperem ntu de piele albastră  i vor pune p r ngele lui.

15.  i vor lua haină moh<O>rită  i vor acoperi medelni a  i fundul ei  i le vor pune pre  le intru acoperem nt de piele albastru  i le vor pune pre p r ngi  i vor s v r i Aaron  i fiii lui acoperind sfintele  i toate vasele sfinte, r dic ndu tabăra  i după ac ea vor intra ficiorii lui Caath să rădice;  i să nu să atingă de c le sfinte pentru ca să nu moară. [16] Ac stea vor r dica ficiorii lui Caath intru cortul mărturiei,

16. Socotitoriu – Eliazar, feciorul lui Aaron/

Ms. 4389

Domnului, cum por nci Domnul lui Moisei.

CAP 4

1.  i grăi Domnul cătră Moisei  i cătră Aaron zicînd:

2. „Ia căpeteniia feciorilor lui Caath dentre feciorii Leviei, după ceata lor  i după rudenii caselor lor,

3. De la 25 de ani  i mai sus p n  la 50 de ani, tot carele va intră să slujască, ca să facă toate lucrurile in cortul mărturiei.“

4.  i ac stea s nt lucrurile feciorilor lui Caath, dentre feciorii lui Levii, după adunarea lor  i după casa rudeniei lor, in cortul mărturiei a sfintului sfintelor.

5.  i să intre Aaron  i feciorii lui când se va r dica tabăra  i să ia zăvasa carc 'a umbrează  i să inv luiasc  intr-însa sicriul mărturiei.

6.  i să-l acopere pre desupra cu pici albastre  i preste d nsele să puie tot haină albastră  i să puie p r hiile.

7. Iar pre masă să puie pre dînsa toată haina gravani,  i p har le,  i tipsiile,  i c d l ni ele,  i ibricile cu carele toarnă,  i p ine in toată vr mea să fie pre dînsa.

8.  i să puie preste dînsa haină roșie și să o acopere cu acoperem nt de piele albastră  i să-i puie p r hiile ei.

9.  i vor lua haină v rde  i vor acoperi sf șnicul care luminează  i găocile lui  i mucările lui  i toate vasele c le de untdelemn cu care slujesc la d nsul.

10.  i să puie pre d nsul  i toate vasele lui in acoperem nt de piele albastră  i să-l puie pre p r hii.

11. Iar pre altariul cel de aur să puie haină mohor t   i să-l acopere cu piele albastră  i să puie p r hiile lui.

12.  i să ia toate vasele c le de slujire in care slujesc in sfin iri  i să le puie in haină mohor t   i să le acopere cu acoperem nt de piele albastră  i să le puie pre p r hii.

13.  i pre altar să puie acoperem nt  i să-l acopere tot cu haină gravani.

14.  i să puie pre d nsul toate vasele lui in care slujesc intr-însele:  i c d l ni ele,  i furculi ele,  i p har le,  i acoperemîntul,  i toate vasele altariului,  i să puie pre d nsele acoperem nt de piele albastră  i să-l puie p r hiile.  i să ia haină mohor t  să acopere lighinul  i fundul lui  i să-l puie in acoperemîntul de piele albastră  i să-l puie pre p r hii.

15.  i când va s v r i Aaron  i feciorii lui de-a inv li sfintele  i toate vasele c le sfinte  i c nd se va r dica tabăra, atunci să intre feciorii lui Caath să le rădice; iar să nu se atingă de sfinte să nu moară. Această slujbă iaste a feciorilor lui Caath in cortul mărturiei.

16. Iar Eliazar socotitoriu², feciorul lui Aaron/

Versiune modernă

răscumpărare după porunca Domnului.

CAP. 4

Numărul leviiilor  i slujbele lor

1. Grăind Domnul cu Moise  i cu Aaron, i-a zis:

2. „Numără din fiii lui Levi pe fiii lui Cahat, pe rudă  i s m nt .

3. Pe to i cei de la treizeci de ani in sus p n  la cincizeci, care  r putea sluji in Cortul Mărturiei după cuviin .“

4. Slujba lor va fi să ducă sfinta sfintelor.

5. C nd va fi să pornească tabăra la drum, Aaron  i fiii săi să intre  i să coboare perdeaua de la sfinta sfintelor  i să invelesc  cu ea chivotul legii.

6. Să mai pună un acoperămint din piele de delfin  i deasupra porfir  vine ie  i să treacă p r hiile prin verigile chivotului.

7. Să a tearn  pe masa pâinilor sfînte o fa  de masă de p nz  de porfir  vine ie, pe care să pună blidele, talerele, cupele  i c u ele pentru jertfa turnării, de asemenea p inile;

8. Peste toate să int nd  o poală de porfir  vi inie  i in c  un acoperămint de piele de delfin  i să așeze p r hiile.

9. Sfe nicul  i candeltele lui impreună cu mucările, c puile  i toate vasele de untdelemn să fie invelite in porfir  vine ie.

10. Să mai int nd  deasupra o altă piele de delfin  i toate să fie puse pe o n s lie.

11. Peste jertfelnicul de aur să a tearn  porfir  vine ie, să-l invelesc  cu piele sub ire  i să-i pună p r hiile in verigi.

12. De asemenea, toate odoarele folosite la slujbă in sfintul lăcaș să fie invelite cu purpură vine ie  i cu piei de delfin  i să fie puse pe n s lie.

13. După ce va fi cur tat jertfelnicul de cenu   i grăsime, să se int nd  deasupra lui o invelitoare de p nz  stacojie.

14. Să se așeze  i lucrurile de la slujba jertfirii: cle tele, furcu ele, v traiele, c puile precum  i toate uneltele, invelite in piele de delfin, apoi să se pună p r hiile in verigi.

15. După ce Aaron  i fiii săi vor fi isprăvit invelitul odoarelor  i al unctelor, c nd tabăra va porni la drum, fiii lui Cahat le vor duce fără să se atingă de cele sfinte, altminteri vor pieri. Aceasta este sarcina fiilor lui Cahat.

16. Eleazar, fiul lui Aaron/ preotul, va veghea

присъстваше до асамъла до асамъла ши тѣмъмъ
тои маори, ши маориа че мастасти за саст, ши
ши оуишо до асамъла оуишои, сокотишоро ашо
нортълаи, ши масти машиа фотъ дмадеаа фтеа
сфитъ, ши фтиасти ахиръмаа. Ши грън до
нѣла мѣшоре мѣшор ши мѣшоре ааронъ зинакнъ.
Ошавъ пѣфрлацъ денъ фѣтатъ мѣшорълаи ахнъ каа
до до денъ машиааи машиааи. Ахѣтѣ фа
тоца аор ши ворътиа, ши мѣшоръ мѣшоръ енъ мѣш
рѣмаа мѣшоръ сфитъмаа сфитъмаа. Ааронъ
ши фѣтѣ ахнъ енъ мѣшоръ дмадеаа, ши воръ тои
маи пре енъ пре фѣшоре камаа ахнъ рѣмнаръ ахъ.
Ши енъ мѣшоръ енъ масти фѣтѣ фѣтѣ тѣа сфитъ,
ши воръ мѣшоръ. Ши грънъ асамъла мѣшоръ мѣш
оръ зинакнъ. Иа фѣшорълаи фѣшоръ ахнъ рѣ
сонъ ши пре ахѣтѣ, ахѣмасаа мошиааоръ
аоръ, ахѣнъ мѣшоръмааоръ. Денъ до аа зѣн
ши тѣтиа до аамънъ ши рѣсѣ, ши пакнѣ ла
тѣтиа зѣнъ до аамънъ сокотишоръ пре енъ тоиъ тѣла
че фѣтѣ масти посаушаскъ, ши енъ фѣтѣ ахъ
мѣшоръмаа ахнъ мѣшорълаи, енъ салъжаскъ ши енъ рѣ
ахѣ, ши ка рѣмнаръ пѣтѣмаа мѣшорълаи, ши мѣшоръ
мѣшорълаи, ши ахѣмасаа мѣшорълаи. Ши
ахѣмасаа мѣшорълаи тѣа ежиптѣ ка рѣ масти ахѣ
мѣшорълаи, ши ахѣмасаа мѣшорълаи оуишнъ мѣшоръ
лаи мѣшорълаи. Ши пакнѣмаа мѣшорълаи ши по
лаа оуишнъ мѣшорълаи масти пре мѣшорълаи мѣшорълаи.
Ши ла жѣрѣтѣеннъ пре фѣрѣжѣръ, ши чѣла че пре
сѣенъ днѣтѣ маа, ши то аде екасаа чѣла до са
ва алааоръ, ши то ате масти салъжаскъ фѣтѣ маа
воръфѣти, денантѣ ахнъ ааронъ ши афѣнаоръ ахнъ ка
фнъ то ате салъжѣмаа фѣнаоръ ахнъ рѣсонъ, ахѣнъ то
аде салъжѣмаа аоръ, ши ахѣнъ то ате ахиръмаа аоръ,
ши енъ сокоти пре ахѣмасаа пре мѣшоръ, то ате ахъ
мѣшорълаи че преиъ тѣрѣшииъ. Ахѣтѣ е салъжѣмаа
мѣшорълаи фѣчоръмаа ахнъ рѣсонъ фѣчорълаи мѣшоръ
лаи, ши пѣза аоръ фѣмнаръ ахнъ фѣмааръ фѣчорълаи
ахнъ ааронъ пре сѣтѣлаи. Фѣчорълаи ахнъ мѣшоръ
лаи мѣшорълаи аоръ, ахѣнъ масти мошиааоръ аоръ.
Сокотишоръ пре енъ денъ, ке, до аамънъ ши масти пѣ
нъ ла, и, до аамънъ, сокотишоръ пре ахѣмасаа, то ате
тѣла че фѣтѣ енъ посаушаскъ ахиръмаа мѣшорълаи
мѣшорълаи. Ши ахѣтѣ пѣзаа мѣшорълаи
ахнъ рѣмнаръ тѣрѣшииъ, ахѣнъ то ате ахиръмаа аоръ
фѣчорълаи мѣшорълаи, мѣшорълаи мѣшорълаи ши
зѣвоарълаи ахнъ, ши етѣ ахѣнъ ахнъ, ши фѣчоръмаа
ахнъ, ши ахѣмасаа мѣшорълаи, ши фѣчорълаи аоръ, ши
етѣ ахѣнъ ахнъ ши ахѣмасаа мѣшорълаи, ахѣтѣ мѣшоръ
лаи. Ши етѣ ахѣнъ ахнъ ши фѣчорълаи, ши
фѣчорълаи аоръ, ши етѣ ахѣнъ ахнъ ахѣмасаа мѣшорълаи
мѣшорълаи, ши фѣчорълаи аоръ, ши чѣрѣшииъ
аоръ, ши чѣрѣшииъ аоръ, ши то ате масти аоръ,
ши то ате посаушаскъ аоръ, пре ахѣнъ ахѣмасаа
пре ахѣмасаа, ши то ате масти пакнѣ че енъ рѣмнаръ
до ахѣмасаа. Ахѣтѣ е салъжѣмаа мѣшорълаи фѣнъ
аоръ ахнъ мѣшоръ, фѣтѣмаа ахиръмаа аоръ ла мѣшоръ
мѣшорълаи, фѣмнаръ ахнъ фѣмааръ фѣчорълаи а
аронъ пре сѣтѣлаи. Ши енъ мѣшорълаи ши ааронъ
лаи

delemnul de lumină, și tămâia tocmirii, și jirtva cea de toate zilele, și și untdelemnul ungerii; socotitoriu a tot cortului și câte sînt întru dînsul în cel sfînt și în toate lucrurile."

17. Și grăi Domnul către Moisi și către Aaron zicînd:

18. „Să nu piêrdeț den fêliul nărodului lui Caath, den mijlocul levitilor.

19. Acestea faceți lor și vor trăi și nu vor muri ei mergînd către sfintele sfintelor. [20] Aaron și fiii lui să înlăuntru și vor tocmi pre ei, pre fieștecarele după rădicarea lui

20[21]. Și să nu între să vază fără veste cel sfînt și vor muri."

21[22]. Și grăi Domnul către Moisi zicînd:

22[23]. „Ia începătura fiilor lui Ghedson și, pre aceștea, dupe casele moșiilor lor, dupe noroadele lor,

23[24]. Den doaăzeci și cincî de ani și în sus și pînă la cincizeci de ani, socotiți pre ei, tot cela ce întră ca să poslușască și să facă lucrurile la cortul mărturiei.

24[25]. Aceasta e slujba norodului lui Ghedson:

25[26]. Să slujască și să rădice și va rădica pieile cortului și cortul mărturiei și acoperemîntul lui, [26] și acoperemîntul cel vînat, care iaste deasupra, peste dînsul, și acoperemîntul ușii cortului mărturiei,

26[27]. Și pinzele curții și poala ușii curții, cîte-s pre cortul mărturiei,

27[28]. Și la jîrtăvnic pre împrejur, și cêle ce prisosescu dentru êle și toate vasele cêle de slujbă ale lor. Și toate cîte slujăscu întru êle vor face denaintea lui Aaron și a fiilor lui va fi toată slujba fiilor lui Ghedson, după toate slujbele lor și după toate lucrurile lor. Și vei socoti pre dînșii pre nume toate lucrurile ce-s prentî-înșii.

28[29]. Aceasta e slujba norodului feciorilor lui Ghedson în cortul mărturiei, și paza lor în mîna lui Ithamar, feciorul lui Aaron, preotului.

29[30]. Feciorii lui Merari, după noroadele lor, după casele moșiilor lor,

30[31]. Socotiți pre ei den 25 de ani și mai sus, pînă la 50 de ani; socotiți pre dînșii tot cela ce întră să poslușască lucrurile cortului mărturiei.

31[32]. Și acêstea-s pazele celor ce rădică dentî-înșii, după toate lucrurile lor în cortul mărturiei: căpețelele cortului, și zăvoarile lui, și stîlpii lui, și fundurile lui, și acoperemîntul, și fundurile lor, și stîlpii lor, și acoperemîntul ușii cortului.

32[33]. Și stîlpii curții pre împrejur, și fundurile lor, și stîlpii acoperemîntului porții curții, și fundurile lor, și fărușii lor, și ștreangurile lor, și toate vasele lor, și toate poslușaniile lor pre nume să socotiți pre dînșii și toate vasele pazii ce să rădică de dînșii.

33[34]. Aceasta e slujba norodului fiilor lui Merari, în toate lucrurile lor la cortul mărturiei în mîna lui Ithamar, feciorul lui Aaron, preotul."

34[35]. Și socoti Moisi și Aaron/ și boiarii lui Israil pre feciorii

Ms. 45

preutul, untu de lemnul de lumină și tămîie de tocmire și jirtva cea preste toate dzilele și untu de lemnul ungerii, socotirea a tot cortului și cite sîntu intru însul intru cel sîntu și intru toate lucrurile."

17. Și grăi Domnul cătră Moisi și cătră Aaron zicîndu:

18. „Să nu pierdeți den fêl nărodul lui Caath den mijlocul leviților.

19. Aceasta faaceți lor și vor trăi și nu vor muri, mergîndu ei cătră sfințele sfinților. [20] Aaron și fiii lui să între înlontru și-i vor tocmi pre ei pre fieștecare, după rădicarea lui

20. Și să nu între să vadză fără <ă> veste cel sîntu și vor muri."

21. Și grăi Domnul cătră Moisi zicîndu:

22[23]. „Ia începătura fiilor Ghedson și pre aceștea după casele moșiiilor lor, după nărodurile lor,

23[24]. Den 25 ani și în sus pîn-în 50 ani socotiți pre ei tot cela ce întră ca să poslușască și să facă lucrurile la cortul mărturiei.

24[25]. Aceasta-i slujba nărodului Ghedson:

25[26]. Să slujască și să rădice și va rădica picile cortului, și cortul mărturiei, și acoperemîntul lui, [26] și acoperemîntul cel vînat² de asupra, cela ce iaste pre însu de asupra, cel albastru, și acoperemîntul ușii cortului mărturiei,

26[27]. Și pîndzele curții și poala ușii curții, cite-s pre cortul mărturiei,

27[28]. Și la jirtăvnic pren pregiur și cêlea ce prisosescu dentru êle și toate vasele cêle de slujbă a lor și toate cite slujescu intru êle vor face denaintea lui Aaron și a fiilor lui va fi toată slujba a fiilor Ghedson, după toate slujbele lor și după toate lucrurile lor și vei socoti pre înși pre numere toate lucrurile ce-s pren înșii.

28[29]. Aceasta-i slujba nărodului ficiorilor Ghedson în cortul mărturiei, și paza lor în mânia lui Ithamar, a fiului lui Aaron, a preutului.

29[30]. Feciorii lui Merari, după năroadele lor, după casele moșiiilor lor,

30[31]. Socotiți pre ei den 25 ani și în sus, pîn-la 50 ani, socotiți pre înși, tot cela ce întră să poslușască lucrurile cortului mărturiei.

31[32]. Și acêstea-s pazele celor ci să rădică pre înșii după toate lucrurile lor intru cortul mărturiei, căpeșelele cortului și zăvoarele lui și fundurile lui și acoperemîntul de asupra și fundurile lor și stîlpii lor și acoperemîntul cel de asupra a ușii cortului.

32[33]. Și stîlpii curții pren pregiur și fundurile lor și stîlpii acoperemîntului a porții curții și fundurile lor și pociumbii lor și ștreangurile lor și toate vasele lor și toate poslușeniile lor pre a nume să socotiți pre înșii și toate vasele a pazei ce să rădica de înșii.

33[34]. Aceasta-i slujba³ a nărodului fiilor Merari intru toate lucrurile lor la cortul mărturiei, întru mânia lui Ithamar, ficiorul lui Aaron, preutului."

34[35]. Și socoti Moisi și Aaron/ și boiarii Israil,

Ms. 4389

preutul (să ia)³ undelemn de candile și tămîie amestecată și jirtva carea iaste preste toate zilele și undelemn unsoarii; socoteala a tot cortul și cit iaste într-insul în sfințire și în toate lucrurile."

17. Și grăi Domnul cătră Moisei și cătră Aaron zicînd:

18. „Să nu pierdeți ceata seminției lui Caath dentre preoți.

19. Ce aceasta să faceți lor și vor fi vii și nu vor muri mergînd ei la sfințele sfinților: Aaron și feciorii lui să între și să-i tocmească fieștecare după rădicarea lui.

20. Și să nu între fără de veste să vadză cel sînt și să moară."

21. Și grăi Domnul cătră Moisei zicîndu-i:

22. „Ia căpeteniia feciorilor lui Gherson și pre dînșii după casa neamului lor și după rudeniia lor și după seminția lor,

23. De la 25 de ani și mai sus pînă la 50 de ani să-i socotiți tot carele va întra să slujască slujba și să facă lucrurile în cortul mărturiei.

24. Aceasta iaste slujba cêtei lui Gherson:

25. Să slujască și să rădice și vor rădica zăvêsele cortului cêle de pre desupra și cortul mărturiei și acoperemîntul lui și acoperemîntul cel de picie albastre care iaste pre desupra și zăvasa ușii cortului mărturiei și zăvêsele curții și zăvêsele porților curții

26. Și toate cite sînt ale cortului mărturiei și cite sînt împrejurul altariului și funicêțele lor și toate vasele de slujbă și toate cite slujăsc într-insele.

27. Să facă după cuvîntul lui Aaron și al feciorilor lui și să fie toată slujba feciorilor lui Gherson după toate slujbele lor și după toate lucrurile lor și să socotești pre dînșii pre număr și toate lucrurile care-s la dînșii pre nume.

28. Aceasta iaste slujba cêtei feciorilor lui Gherson în cortul mărturiei și paza lor în mânia lui Thamar, feciorul lui Aaron preutul.

29. Iar feciorii lui Merari, după seminția lor și după casa rudeniiei lor, să-i socotești,

30. De la 25 de ani și mai sus pînă la 50 de ani să-i socotiți, tot cel ce va întra să slujască în cortul mărturiei.

31. Și acêstea sînt care să păzească ei, să le rădice după toate lucrurile lor în cortul mărturiei: scîndurêțele cortului și zovoarêle lui și stîlpii lui și fundurile lui și zăvasa ușilor cortului și acoperemîntul lui.

32. Iar stîlpii curții și temêiele lor și stîlpii zăvêselor ușilor curții și fundurile lor și pârșii lor și funicêțele lor și toate vasele lor și toată slujirea lor, după numele lor le socotiți și toate vasele de pază carele vor rădica ei.

33. Aceasta iaste slujba seminției feciorilor lui Merari intru toate lucrurile lor în cortul mărturiei, în mânia lui Thamar, ficiorul lui Aaron preutul."

34. Și socoti Moisei și Aaron/ și boiarii lui Israil

Versiune modernă

peste undelemnul din sfeșnic, peste aromatele tămîierilor, peste pîini și mir; tot Cortul, toate odoarele și uneltele vor sta sub bunaveghere a lui."

17. Și iarăși a grăit Domnul lui Moise și lui Aaron:

18. „Să nu lăsați să se stingă dintre leviți sămînța neamului lui Cahat.

19. Ca slujitori ai Cortului, ei trebuie feriți de moarte; cînd ei se vor apropia de lucrurile sfințe, să vină Aaron și fiii lui și să pună pe fiecare la locul și slujba lui.

20. Lor le este oprit să vadă odoarele dezvelite, nici măcar o frîntură de clipă, că moartea îi pîndește."

21. Și iarăși a grăit Domnul lui Moise și i-a spus:

22. „Numără și pe fiii lui Gherson, pe rudă și pe sămînță,

23. De la treizeci de ani în sus pînă la cincizeci, ca să slujească toți la Cortul Mărturiei.

24. Iată îndatoririle fiilor lui Gherson:

25. Ei vor duce Cortul cu perdelele și acoperișele sale, perdeaua de la intrare,

26. Perdeaua de la poarta curții, pînzele dimprejur și cele ale jertfelnicului, frînghiile și toate cele de trebuință.

27. Ei vor sta sub ascultarea lui Aaron și a fiilor lui. La porunca acestora își vor îndeplini îndatoririle.

28. Acestea sînt îndatoririle fiilor lui Gherson sub privegherea lui Itamar, fiul lui Aaron preutul.

29. Fă și numărătorea fiilor lui Merari, pe rudă și sămînță,

30. De la treizeci de ani în sus pînă la cincizeci, să slujească la Cortul Mărturiei.

31. În sarcina lor va cădea căratul scîndurilor, al stîlpilor cu tălpile lor, al zăvoarelor;

32. De asemenea, stîlpii din prejurul curții cu tălpile lor, țărșii, frînghiile și tot ce țin de acestea. Să știe fiecare ce are de dus.

33. Iată slujba fiilor lui Merari. Ei vor sta sub ascultarea lui Itamar, fiul lui Aaron preutul.

34. Și au numărat Moise și Aaron/ împreună cu

Biblia, 1688, pag. 97, col. 1

шн вѡдѣнъ ахъ іеранъ, прѣ фичерѣнъ ахъ каадъ,
 ахъпъ норѡдѣае аоръ, ахъпъ касеае мошѣнаоръ
 аоръ. Дѣнъ доаозѣи зѣчн шн чѣнчн дѣ ахн,
 шн фѣхъ пѣнѣ аа, чѣнчн зѣчн дѣ ахн, потѣ тѣла
 аа тѣла фѣтра асауахъ, шн афѣтѣ ахънѣрѣае
 ахъ норѣтѣахъ мѡрѣтѣрѣнъ. Шн етѣ фѣнѣ етѣ
 норѣтѣае аоръ ахъпъ норѡдѣае аоръ, доаозѣ мѣнъ
 ахн шн шѡтѣе сѣтѣ шн чѣнчн зѣчн. Дѣнъ аа етѣ,
 сокопѣла норѡдѣахъ ахъ каадъ, потѣ тѣла тѣ
 сауахъ фѣтра норѣтѣае мѡрѣтѣрѣнъ ахъпъ
 нѣмъ ахъ сокопѣтѣ мѡвен шн аарѡнъ, прѣнѣ
 гаасѣае ахънѣахъ ахъ мѡвенъ
 ахъ Шн еахъ сокопѣтѣ фичерѣнъ ахъ гѣрѣсѡнъ, ахъпъ
 норѡдѣае аоръ, ахъпъ касеае мошѣнаоръ аоръ.
 Дѣнъ доаозѣи зѣчн шн чѣнчн дѣ ахн шн мѡнъ сѣтѣ,
 пѣнѣ аа чѣнчн зѣчн дѣ ахн, потѣ тѣла тѣ фѣтра
 асѡсауахъ, шн афѣтѣ ахънѣрѣае фѣтра норѣтѣ
 мѡ мѡрѣтѣрѣнъ. Шн етѣ фѣнѣ сокопѣла аоръ
 ахъпъ норѡдѣае аоръ, ахъпъ касеае мошѣнаоръ
 аоръ, доаозѣ мѣнъ шн шѡтѣе сѣтѣ шн чѣнчн зѣчн.
 Дѣнъ аа етѣ сокопѣла фѣнаоръ ахъ гѣрѣсѡнъ, потѣ
 тѣла тѣ послѣшѡтѣе фѣтра норѣтѣае мѡрѣтѣрѣнъ
 прѣ карѣнъ ахъ сокопѣтѣ мѡвен шн аарѡнъ прѣнъ
 гаасѣае ахънѣахъ ахъ мѡвенъ
 ахъ Шн етѣ сокопѣтѣ шн норѡдѣае фѣнаоръ ахъ мѡ
 рѣрѣнъ, ахъпъ норѡдѣае аоръ, ахъпъ касеае мо
 шѣнаоръ аоръ. Дѣнъ доаозѣи зѣчн шн чѣнчн дѣ
 ахн шн фѣхъ, пѣнѣ аа чѣнчн зѣчн дѣ ахн, потѣ
 тѣла тѣ фѣтра асѡсауахъ мѡрѣтѣрѣнъ ахънѣрѣае нор
 мѡ тѣла мѡрѣтѣрѣнъ. Шн етѣ фѣнѣ соко
 пѣла фѣрѣнѣнаоръ аоръ, ахъпъ норѡдѣае аоръ,
 ахъпъ касеае мошѣнаоръ аоръ, прѣнъ мѣнъ шн
 мѡ доаозѣ сѣтѣ. Дѣнъ аа етѣ сокопѣла норѡдѣахъ
 ахънѣ фѣнаоръ ахъ мѡрѣрѣнъ, прѣнѣрѣнъ ахъ соко
 пѣтѣ мѡвен шн аарѡнъ, прѣнъ гаасѣае ахънѣ
 мѡ ахъ ахънѣахъ ахъ мѡвенъ. Тоуа чѣнъ соко
 пѣнѣ прѣнѣрѣнъ ахъ сокопѣтѣ мѡвен шн аарѡнъ,
 шн вѡдѣнъ фѣнаоръ ахъ іеранъ прѣ мѡвенъ,
 ахъпъ норѡдѣае аоръ, ахъпъ касеае мошѣнаоръ,
 аоръ. Дѣнъ доаозѣи зѣчн шн чѣнчн дѣ ахн шн
 фѣхъ, пѣнѣ аа, чѣнчн зѣчн дѣ ахн, потѣ тѣла
 тѣ фѣтра асѡсауахъ, прѣ ахънѣахъ ахънѣрѣае,
 шн ахънѣрѣае тѣла тѣ етѣ фѣнѣ фѣнѣтѣае мѡрѣ
 мѡ тѣрѣнъ. Оу фѣнѣрѣнъ тѣнъ сокопѣнѣ, сѣтѣ
 мѣнъ чѣнчн сѣтѣ шн сѣтѣ зѣчн. Прѣнъ гаасѣае
 ахънѣ ахънѣахъ ахъ сокопѣтѣ прѣ етѣ ахънѣахъ ахънѣ,
 мѡвенъ, сѡмъ ахъпъ сѡмъ прѣ ахънѣрѣае аоръ,
 шн прѣ карѣнъ фѣнѣ етѣ, шн еахъ сокопѣтѣ фѣ
 нѣнъ ахъ норѣнѣнѣ ахънѣахъ ахъ мѡвенъ.

К А П І Т У Л

нъ прѣнъ ахънѣахъ мѡрѣрѣнъ мѡвенъ зѣчн ахъ.
 Норѣнѣтѣе фѣнаоръ ахъ іеранъ шн гѡнѣ
 нѣ прѣ потѣ етѣнѣнѣахъ афѣрѣ дѣнѣа
 етѣрѣ, шн тѣ фѣрѣнѣтѣае шн потѣ нѣ
 нѣрѣтѣае асѡсауахъ. Дѣнъ етѣнѣахъ
 пѣнѣ фѣнѣрѣнъ етѣнѣнѣнъ афѣрѣ дѣнѣахъ

- lui Caath, după noroadele lor, după casele moșiiilor lor,
- 35[36]. Den doaozeci și cinci de ani și în sus, până la cincizeci de ani, tot cela ce va intra a sluji și a face lucrurile cortului mărturie.
- 36[37]. Și să făcu socoteala lor, după noroadele lor, doao mii și șapte sute și cincizeci.
- 37[38]. Aceasta e socoteala norodului lui Caath, tot cela ce slujăste întru cortul mărturie, după cum au socotit Moisi și Aaron, pren glasul Domnului, în mîna lui Moisi.
- 38[39]. Și s-au socotit feciorii lui Ghedson, după noroadele lor, după casele moșiiilor lor,
- 39[40]. Den doaozeci și cinci de ani și mai sus, până la cincizeci de ani, tot cela ce intra a posluși și a face lucrurile întru cortul mărturie.
- 40[41]. Și să făcu socoteala lor, după noroadele lor, după casele moșiiilor lor, doao mii și șase sute și treizeci.
- 41[42]. Aceasta e socoteala fiilor lui Ghedson, tot cela ce poslușăste întru cortul mărturie, pre carii au socotit Moisi și Aaron, pren glasul Domnului, în mîna lui Moisi.
- 42[43]. Și să socotiră și norodul fiilor lui Merari, după noroadele lor, după casele moșiiilor lor,
- 43[44]. Den doaozeci și cinci de ani și în sus, până la cincizeci de ani, tot cela ce intra a posluși cătră lucrurile cortului mărturie,
- 44[45]. Și să făcu socoteala rudeniiilor lor, după noroadele lor, după casele moșiiilor lor, trei mii și doao sute.
- 45[46]. Aceasta e socoteala norodului fiilor lui Merari, pre carii au socotit Moisi și Aaron, pren glasul Domnului, în mîna lui Moisi.
- 46[47]. Toți cei socotiți, pre carii au socotit Moisi și Aaron și boiarii fiilor lui Israil, pre leviți, după noroadele lor, după casele moșiiilor lor,
- 47[48]. Den doaozeci și cinci de ani și în sus, până la cincizeci de ani, tot cela ce intra înlăuntru spre lucrul lucrurilor și lucrurile cѣle ce să rădică în cortul mărturie,
- 48[49]. Să făcură cei socotiți opt mii cinci sute și optzeci.
- 49[50]. Pren glasul Domnului au socotit pre ei, în mîna lui Moisi, om după om, pre lucrurile lor și pre care rădică ei; și s-au socotit în ce chip au poruncit Domnul lui Moisi.

CAP 5

1. Și grăi Domnul cătră Moisi zicînd:
2. „Poruncѣste fiilor lui Israil și gonească pre tot stricatul afară den tabără și tot înfrîntul și tot necuratul la suflet.
3. Den bărbat pînă în fămѣie, scoateți-i afară den tabă/ră și să

Ms. 45

pre ficiorii lui Caath, după năroadele lor, după casele moșiilor lor,

35[36]. Den 25 ani în sus pân-la 50 ani, tot cela ce va intra a sluji și a face lucrurile cortului mărturiei,

36[37]. Și să făcu socotele lor, după năroadele lor, 2.750.

37[38]. Aceasta-i socoteala nărodului Caath, tot cela ce slujaște întru cortul mărturiei, după cum au socotit Moisi și Aaron pren glasul Domnului, întru mâna lui Moisi.

38[39]. Și s-au socotit ficiorii lui Ghedson, după năroadele lor, după casele moșiilor lor,

39[40]. Den 25 ani în sus pân-la 50 ani, tot cela ce intră a posluși și a face lucrurile întru cortul mărturiei.

40[41]. Și să făcu socoteala lor, după năroadele lor, după casele moșiilor lor, 2.630.

41[42]. Aceasta-i socoteala nărodului a fiilor Ghedson, tot cela ce poslușaste întru cortul mărturiei, pre carii au socotit Moisi și Aaron, pren glasul Domnului, întru mâna lui Moisi.

42[43]. Și să socotiră și nărodul fiilor Merari, după năroadele lor, după casele moșiilor lor.

43[44]. Den 25 ani în sus pân-la 50 ani, tot cela ce intră a posluși cătră lucrurile cortului mărturiei.

44[45]. Și să făcu socoteala rudeniiilor, după năroadele lor, după casele moșiilor lor, 3.200.

45[46]. Aceasta-i socoteale a nărodului fiilor Merari, pre carii au socotit Moisi și Aaron, pren glasul Domnului, întru mâna lui Moisi.

46[47]. Toți cei socotiți pre carii au socotit Moisi și Aaron și boiarii fiilor Israil pre leviți, după năroadele lor, după casele moșiilor lor,

47[48]. Den 25 de ani⁴ și în sus pân-la 50 ani, tot cela ce intră în löntru, cătră faptul faptelor și faptele cele ci să rădică întru cortul mărturiei,

48[49]. Să făcură cei socotiți 8.580.

49[50]. Pren glasul Domnului i-au socotit pre ei, întru mâna lui Moisi, om după om pre lucrurile lor și pre carele rădică ei și s-au socotit în ce chip au porâncit Domnul lui Moisi.

CAP 5

1. Și grăi Domnul cătră Moisi dzicindu:

2. „Porîncêste fiilor Israil și gonească pre tot strîcatul afară den tabără și pre tot înfrîntul¹ și tot necuratul la suflet.

3. Den bărbat pân-în fîmêie, scoateți-i afară den tabără și să nu pingărească taberile lor întru carele

Ms. 4389

pre feciorii lui Caath după seminția lor și după casa rudeniei lor,

35. De la 25 de ani în sus până la 50 de ani, tot care va intra să slujască și să facă lucruri în cortul mărturiei.

36. Și fu, după socoteala lor, seminția lor, 2.750.

37. Aceasta iaste socoteala numărului cetei lui Caath, a tuturor carei să slujască în cortul mărturiei, cum au socotit Moisei și Aaron, cu porunca Domnului, prespre mâinile lui Moisei.

38. Și se socotiră și feciorii lui Gherson după seminția lor și după casa rudeniei lor,

39. De la 25 de ani și mai sus, până la 50 de ani, tot carele va intra să slujască și să facă lucruri în cortul mărturiei.

40. Și fu socoteala lor, după ceata lor și după casa neamului lor, 2.630.

41. Aceasta iaste socoteala cetei feciorilor lui Gherson, a tuturor carei să între în cortul mărturiei, carei i-au socotit Moisei și Aaron, după cuvîntul Domnului.

42. Iar socoteala feciorilor lui Merari, după seminția lor și după casa rudeniei lor, de la 25 de ani și mai sus până la 50 de ani, tot carele va intra să slujască spre slujba cortului mărturiei.

43. Și fu socoteala lor, după seminția lor, după ceata lor și după casa rudeniei lor

44. Și se aflară 3.000 și 200.

45. Aceasta iaste socoteala feciorilor lui Merari, carea socoti Moisei și Aaron, după cuvîntul Domnului.

46. Iar toată socoteala preoțască, carea o socoti Moisei și Aaron și boiarii feciorilor lui Israil, după ceata lor și după casa rudeniei lor,

47. De la 25 de ani și mai sus până la 50 de ani, tot carele va merge să lucrêze lucrul după lucrarea rădicării în cortul mărturiei,

48. Fu toată socoteala lor 8.500 și 50, după porunca Domnului.

49. Și au socotit pre dinșii, cu mâna lui Moisei, omul după slujba lui și după lucrarea lui și ce rădica ei și se-au socotit cum au porâncit Domnul lui Moisei.

CAP 5

1. Și zise Domnul cătră Moisei grăind:

2. „Porîncêste feciorilor lui Israil să gonească den tabără pre toți stricații și pre toți înfrîntii¹ și pre toți cei necurați cu sufletul.

3. De la parte bărbătească până la muierească să-i gonească afară de tabără, să nu spurce tabăra

Versiune modernă

căpeteniile obștii, pe fiii lui Cahat, pe rudă și pe sămînță.

35. Și toți oamenii teferi de la treizeci la cincizeci de ani au primit îndeletniciri la Cortul Mărturiei;

36. La numărătoare, după neamuri, au fost 2.750.

37. Aceștia au fost aleși din fiii lui Cahat, buni de slujbă, după cum au socotit Moise și Aaron, după porunca Domnului.

38. S-au numărat apoi fiii lui Gherșon, pe rudă și sămînță,

39. Bărbați de la treizeci pînă la cincizeci de ani, ca să slujească la Cortul Mărturiei.

40. Și au ieșit la numărătoare, după neamuri, 2.630.

41. Aceștia au fost aleși din fiii lui Gherșon, buni de slujbă, după cum au socotit Moise și Aaron, după porunca Domnului.

42. A urmat și numărătoarea fiilor lui Merari, pe rudă și pe sămînță.

43. Bărbați teferi și destoinici, de la treizeci pînă la cincizeci de ani, să slujească la Cortul Mărturiei.

44. La numărătoare s-au aflat, după neamurile lor, 3.200 de suflete.

45. Aceștia au fost aleși din fiii lui Merari, buni de slujbă, după cum au socotit Moise și Aaron, după porunca Domnului.

46. Toți leviții pe care Moise, Aaron și căpeteniile lui Israel i-au socotit pe rudă și pe sămînță,

47. Toți bărbații de la treizeci la cincizeci de ani, vrednici să slujească la ducerea Cortului Mărturiei,

48. Numărul lor s-a ridicat la 8.580 de suflete.

49. Numărătoarea lor s-a făcut din porunca Domnului, dată lui Moise, și fiecăruia i s-a rînduit sarcina și lucrarea sa.

CAP. 5

Îndepărtarea necuraților. Rînduiala jertfelor.

1. Și a mai grăit Domnul către Moise și i-a zis:

2. „Poruncește fiilor lui Israel să alunge din tabără pe toți leproșii, pe oricine are scurgere ori s-a întinat prin atingerea unui stîrv.

3. De-o fi bărbat sau femcie, alungați-i din tabără

Ms. 45

cu mă aflu întru ei."

4. Și au făcut așa fiii lui Israil și i-au scos pre înși afară den tabără, după cum au grăit Domnul lui Moisi. Așa au făcut fiii lui Israil.

5. Și grăi Domnul către Moisi zicîndu:

6. „Grăiește fiilor Israil zicîndu: «Bărbat au fămēie, carele va face dentru toate greșealele omenēști și nesocotînd va nesocoti întru Domnul, și va greși sufletul acela

7. Va mărturisi păcatul carele au făcut și va da păcatul capul și a cincea lui va adaoge preste el și va da cui au greșit pre înșă.

8. Iar de nu va fi la om rudenic, ca să-i dea lui greșeala către însul, păcatul ce să dă Domnului, preutul va fi, afară den berbēcele rugii, pren carele să va ruga însul <pentru dînsul>.

9. Și toată începătura, și toate cēle ce să sfințescu întru fiii lui Israil cite vor aduce Domnului a preutul a lui vor fi.

10. Și a fieștecāruia cēle sfințite a lui vor fi; și omul carele va da preutului, lui va fi».

11. Și grăi Domnul către Moisi zicîndu: „Grăiește fiilor Israil și vei dzice către înșii:

12. «A omului, a omului de va greși muiērea lui și de-l va trēce cu ochi pre însul să nu-l bage in samă și va dormi cineva cu ea pat de sāmîntă,

13. Și va ascunde de ochii bărbatului ei și va tăgădui și ea va fi pingărită și mărturie să nu fie asupra ei și ea să nu fie grea

14. Și-i va veni lui duh de rîvnire și va rîvni pre muiērea lui și ea iaste pingărită, sau va veni preste el duh de rîvnire și va rîvni pre muiērea lui și ea nu va fi pingărită.

15. Și va aduce omul muiērea lui către preut și va aduce darul pentru ea, al dzēcelea a lui ifi fānînă de ordzu, nu va turna preste ea untu de lemnu, nice va pune preste ea tāmīie, pentru că iaste jirtvā de rîvnire, jirtvā de pāmīntē pomēnindu păcatul.

16. Și va aduce preste înșă preutul și o va pune pre înșă înaintea Domnului.

17. Și va lua preutul apă curată vie într-un vas de lut și de pāmīntul carele iaste pre fața pāmīntului cortului mărturiei și luind preutul va pune într-apă.

18. Și va pune preutul muiērea înaintea Domnului și va descoperi capul aceștia muieri și va pune pre māinele ei jirtva pāmīntii jirtva rîvnirei, iar în mīna preutului va fi apa mustrării [19] Cēea ce blastāmă aceasta.

19. Și o va giura pre înșă preutul. Și va grăi muiē/rii: «Să nu au dormit neștine cu tine, să nu ai

Ms. 4389

lor în carea sînt eu."

4. Și făcură feciorii lui Israil așa și-i goniră afară de tabără; cum grăise Domnul lui Moisei. Așa au făcut feciorii lui Israil.

5. Și grăi Domnul către Moisei zicînd:

6. „Grăiește feciorilor lui Israil și le zi: «Bărbatul sau muiērea care de va face fieștece păcat omenesc și negrijind nu va băga seamă de Domnul și va greși sufletul acela

7. Să-ș ispovedească păcatul care vor fi făcut și să dea greșala de cap și a cincea parte să adaogă spre însul și să dea cui au greșit?

8. Iar de nu va avea omul rudenii ca să plătească lui greșala, să dea greșala Domnului și să fie a preotului greșala carea se dă Domnului³, dennafară de berbēcele rugăciunii, carele se va ruga de dînsul pentru păcatele lui.

9. Și toată⁴ pîrgile și toate cēle sfințite întru feciorii lui Israil, orice vor aduce Domnului, ale preotului să fie.

10. Și a fieștecui sfințire, a lui să fie, și bărbatul orice va da preutului, al lui să fie»."

11. Și grăi Domnul către Moisei zicînd:

12. „Grăiește feciorilor lui Israil și zi către dînșii:

13. Pre bărbat de nu-l va băga muiērea în seamă și negrijind de dînsul se va culca cu altcinevaș pat de semînție și va ascunde de ochii bărbatului ei și va tăgădui, iar ea va fi pingărită și mărturie nu va fi spre dînsa și ea nu va fi grea.

14. Și va veni spre dînsul duhul poftēi și va pofti la muiērea lui, iar ea va fi spurcată sau va veni lui duh rîvnitor să rîvnească ei, iar ea va fi pingărită.

15. Să-ș aducă bărbatul muiērea la preot și să aducă pentru dînsa dar a zēce parte de măsură de cfi de fānînă de orz și să nu toarne într-înșă undelemn, nici să puie pre dînsa tāmīie, că iaste jirtva poftēi, jirtva pomēnirei aducerii aminte de păcat.

16. Și să o ducă preutul și să o puie înaintea Domnului.

17. Și să ia preutul apă vie curată într-un vas de lut și țārină de pre pāmīntul care iaste la cortul mărturiei și luind preutul s-o presare preste apă.

18. Și să puie preutul muiērea înaintea Domnului și să dāvālească capul muierii și să-i dea în māini jirtva aducerii aminte, jirtva poftēi, iar în māinile preotului să fie apa vādirei, în care să jure pre dînsa.

19. Și să o jure preutul și să zică către muiē/re:

Versiune modernă

ca să nu pingărească locul unde eu sălășluiesc!"

4. Și fiii lui Israel au făcut întocmai și i-au scos din tabără, precum poruncise Domnul lui Moise. Așa au făcut.

5. A zis Domnul lui Moise:

6. „Să spui fiilor lui Israel că, dacă vreun bărbat sau vreo femeie va păcătu fața de aproapele și fața de Domnul prin necredință,

7. Să-și mărturisească păcatul și să despăgubească pe cel păgubit în întregime și, pe deasupra, să-i mai dea încă o cincime.

8. Dacă păgubașul a murit și nu are nici rude pentru a primi paguba, să se dea Domnului cele pentru greșală, să fie ale preotului pe lingă un berbec pentru jertfa de curățire a vinovatului.

9. Toate darurile aduse Domnului să rămînă preotului;

10. Ce se va da preotului să fie al lui."

11. Și Domnul grăind iarăși către Moise i-a zis:

12. „Spune fiilor lui Israel că, dacă o femeie măritată se va desfrîna și va fi necredincioasă față de soțul ei,

13. Iar un altul se va culca cu ea și lucrul va fi tăinuit față de bărbatul ei și dacă ea s-a întinat în ascuns, fără să fi avut martori și fără să fi fost prinsă,

14. De-l va cuprinde pe bărbat îndoiala bānuind-o că s-a desfrînat sau de va cădea asupra lui duhul îndoielii, femeia sa nevinovată fiind,

15. Să vină amîndoi la preot și să aducă în dar o zecime dintr-o cā de fānînă de orz, dar să nu toarne deasupra undelemn, nici să presare tāmīie, pentru că acesta-i darul bānuielii, un prinos de aducere aminte pentru vinovăție.

16. Preotul să apropie femeia de jertfelnic, să o înfășeze Domnului,

17. Să ia apă sfințită într-un vas de lut și să pună pulbere luată dinaintea Cortului Mărturiei.

18. Pe femeia adusă în fața Domnului, preotul să o despletească și să-i dea în mînă pomēnicul de pomēnire, adică darul de bānuială. Iar el să aibă în mînă vasul cu apa cea amară și aducătoare de blestem.

19. Preotul să pună femeia să jure și să-i spună/

рїи , денѣх доумити нищїи кѣ тїи , а
 нѣ ан квѣнѣтъ апепжнѣрїи сѣтъ върѣ
 тѣлъ пѣлъ , кѣрѣтъ сѣ фїи аѣ апа мѣтрїи
 н рїи аѣшїа те сѣ баїтїи . Іѣрѣ аѣ ан
 квѣнѣтъ тѣ фїи нѣ кѣ върѣтъ , сѣ
 пѣн пжнѣрїи , шн аѣдѣтъ нищїи пѣ
 тѣлъ аѣн рїи , аѣрѣ рїи върѣтъ
 пѣлъ , шн ба жѣрѣ прѣсѣтъ мѣрѣ рѣ
 рѣмжнѣтъ баїтїи мѣрѣ . Іѣн аѣнѣ
 квѣнѣтъ шн рѣрѣмжнѣтъ рѣмжнѣтъ
 нѣрѣдѣтъ пѣлъ , кѣнѣ баа аѣнѣ нѣ
 са пѣ квѣтъ , шн пжнѣрїи пѣ оѣнѣ
 нѣ фѣтъ . Шн ба рѣрѣ аѣ аѣста нѣ
 аѣ баїтїи баїтїи рѣрѣмжнѣтъ пѣ , сѣнѣ
 оѣнѣ пжнѣрїи , шн сѣкѣтъ нѣрѣ пѣ
 шн ба жѣрѣ мѣрѣ . фѣрѣ фѣрѣ
 нѣ Шн баїтїи прѣсѣтъ баїтїи аѣсѣтъ рѣ
 нѣрѣ , шн ба мѣрѣ рѣ аѣ мѣтрїи
 нѣ рѣ баїтїи , шн ба аѣрѣ рѣ мѣрѣ
 нѣ Шн ба рѣрѣ рѣрѣнѣ аѣ рѣ баїтїи
 нѣрѣ мѣтрїи , шн ба аѣ прѣсѣтъ рїи
 мѣнѣ мѣрїи рѣрѣ рѣнѣ , шн ба
 рѣрѣ рѣрѣ рѣнѣ мѣнѣ , шн сѣ
 ба аѣ рѣ рѣнѣ рѣ рѣрѣнѣ
 нѣ Шн ба аѣ прѣсѣтъ рѣнѣ рѣрѣ пѣ
 рїи сѣ , шн ба аѣ рѣ рѣ прѣсѣтъ
 нѣ рѣ рѣрѣнѣ . Шн аѣрѣ аѣста
 ба аѣрѣ рѣ мѣрѣ нѣ аѣ , шн баїтїи
 баїтїи пжнѣрїи , шн ба аѣрѣ нѣнѣ
 нѣрѣ рѣ върѣтъ сѣ , шн ба рѣрѣ рѣ
 рѣрѣ аѣ мѣтрїи , рѣ баїтїи , шн
 шн сѣ оѣнѣ рѣрѣнѣ , шн ба нѣрѣ
 нѣрѣ сѣ , шн баїтїи мѣрѣ рѣрѣнѣ
 нѣ шн мѣрѣ сѣ . Іѣрѣ аѣ мѣрѣ пжнѣ
 рѣрѣ мѣрѣ , шн баїтїи мѣрѣ , шн не ба
 рѣрѣ баїтїи , шн баїтїи сѣмжнѣ
 нѣ аѣста рѣ аѣрѣ рѣнѣ , нѣрѣ ба нѣ
 нѣ мѣрѣ фїи нѣ кѣ върѣтъ , шн сѣ
 нѣрѣ . Іѣ оѣнѣ нѣрѣ баїтїи рѣ
 рѣнѣ аѣрѣ аѣ рѣнѣ , шн баїтїи рѣ
 мѣрѣ аѣнѣ , шн ба пѣнѣ рѣ мѣрѣ аѣнѣ
 рѣнѣнѣ мѣнѣ , шн ба фѣрѣ сѣ прѣсѣ
 рѣ пѣлъ пѣрѣ аѣрѣ аѣста . Шн нѣнѣ
 нѣрѣ баїтїи оѣнѣ аѣрѣрѣнѣ , шн мѣ
 рѣ аѣрѣ аѣрѣ ба аѣ пѣнѣ
 пѣлъ сѣ .

Biblia, 1688, pag. 98, col. I

dormit niştine cu tine, de nu ai călcat a te pîngări supt bărbatul tău, curată să fii de apa muştrării aceştia ce să blastămă.

20. Iară de ai călcat tu fiind cu bărbat sau te-ai pîngărit şi au dat niştine patul lui în tine, afară den bărbatul tău», şi va jura preotul muierea în jurămintele blestemului acestuia şi va zice preotul muierii:

21. «Dea-ţi Domnul în blestem şi în jurămint în mijlocul norodului tău, cînd va da Domnul coapsa ta căzută şi pîntecile tău umflat

22. Şi va intra apa aceasta care iaste blestemată în pîntecile tău să-ţi umfle pîntecile şi să cază coapsa ta». [23] Şi va zice muierea: «Facă-se, facă-se!».

23. Şi va scrie preotul blestemele acêstea în carte şi va muia în apa muştrării [24] cei blestemați

24. Şi va adăpa pre muierea apa muştrării cei blestemați [25] şi va intra într-însa apa cea blestemată a muştrării.

25. Şi va lua preotul den mîna muierii jîrtva răvnirii şi va pune jîrtva înaintea Domnului şi o va duce pre dînsa pre jîrtăvnic

26. Şi va lua preotul den jîrtva pămentii ei şi va aduce pre ea preotul pre jîrtăvnic.

27. Şi după aceasta va adăpa pre muiere cu apa şi va fi de va fi pîngărită şi va amăgi cu neştiinţă pre bărbatul ei şi va intra într-însa apa muştrării cea blestemată: şi să va umfla în pîntece şi va cădea coapsa ei şi va fi muierea în blestem întru norodul ei.

28. Iară de nu să va pîngări muierea şi va fi curată şi nevinovată va fi şi va face sămînţă.

29. Aceasta e lęgea răvnirii, căruia va călca muierea fiind cu bărbat şi să va pîngări

30. Au om carele va veni pre dînsul duh de răvnire şi va răvni pre muierea lui şi va pune pre muierea lui înaintea Domnului şi va face ei preotul toată lęgea aceasta

31. Şi nevinovat va fi omul de greşală, şi muierea acêea va lua păcatul ei.

CAP 6

К а п и т ъ

н сѣнѣ аѣнѣ нѣрѣ мѣнѣ сѣ
 кѣнѣ . Іѣрѣ фїи нѣ аѣнѣ
 рѣнѣ , шн баїтїи нѣрѣ сѣ , рѣ
 сѣ аѣ фѣрѣ , нѣрѣ баа рѣрѣ
 нѣ рѣрѣ . Оѣнѣ рѣрѣнѣ нѣрѣ
 аѣнѣнѣ , аѣнѣ шн баїтїи сѣ нѣрѣ
 сѣ . Шн оѣнѣ рѣнѣ нѣрѣ сѣ , шн

1. Şi grăi Domnul cătră Moisi zicînd:
2. „Grăieşte fiilor lui Izrail şi vei zice cătră ei: «Bărbat au fămēie carele se va ruga tare rugă
3. Să curăţască curăţia Domnului, de vin şi de rachiu se va curăţi, şi oţet den rachiu nu va bea, şi/ cite să fac den struguri nu

Ms. 45

călcăt a te pingări suptu bărbatul tău, curată să fii de apa muștrării aceștia ce să blastămă.

20. Iar de ai călcăt tu fiind cu bărbat sau te ai pingărit și au dat neștine patul lui întru tine, afară den bărbatul tău», și va giura preutul muierea întru giurămînturile blăstămului acestuia și va dzice preutul muierii:

21. «Dea-te Dumnedzău întru blăstăm și întru giurămîntu în mijlocul nărodului tău, cîndu Domnul stînghea ta va da cădută și pîntecile tău înflat

22. Și va întra apa această blăstămată întru pîntecile tău să-ți împle pîntecile și să cadză stînghea ta», și va dzice muierea «Facă-să, facă-să!».

23. Și va scrie preutul blăstămile aceste întru o carte și va muia³ întru apă muștrările [24] ceii blăstămate

24. Și va adăpa pre muiere apa muștrării ceii blăstămate [25] și va întra întru însă apa cea blăstămată a muștrării

25. Și va lua preutul den mîna muierii jirtva rîvnitirii și va pune jirtva înaintea Domnului și o va aduce pre însă pre jirtăvnic,

26. Și va lua preutul dentru jirtva pămîntecii ei și va aduce pre ea preutul pre jirtăvnic.

27. Și după aceasta va adăpa pre muiere cu apă și va fi de va fi pingărită și va amăgi cu neștiință pre bărbatul ei și va întra întru însă apa muștrării⁴ cea blăstămată: și să va înfla în pîntece și va cădea stînghea ei și va fi muierea întru blăstăm întru nărodul ei.

28. Iar de nu să va pingări muierea și curată va fi și nevinovată va fi și va face⁵ sămînța ei.

29. Aceasta-i lîgea rîvnitirei, căruia va călca muierea fiind cu bărbat și să va pingări

30. Au om pre carele va veni pre însă duh de rîvnire și va rîvni pre muierea lui și va pune pre muierea lui înaintea Domnului și va face ei preutul toată lîgea aceasta

31. Și nevinovat va fi omul de greșeale, și muierea acăea va lua păcatul ei.⁶

CAP 6

1. Și grăi Domnul cătră Moisi dzicînd:

2. „Grăiește fiilor Israil dzicîndu și vei dzice cătră ei: «Bărbat au fămec carele să va ruga tare rugă

3. Și să curățască curăție Domnului, de vin și de vin arsu¹ să s<ă> curățască și vin arsu² și oțet den vin și oțet den sichea³ nu va bea și/ cite să fac den

Ms. 4389

«De nu se va fi culcat alt bărbat cu tine și n-ai călcăt a te spurca denafară de bărbatul tău, nevinovată să fii de apa vădirei acēștia ce se blēstemă.

20. Iar de vei fi călcăt, fiind tu muiere cu bărbat, și te vei fi spurcat și va fi dat ș-altcinevaș patul său ție, fără de bărbatul tău». [21] Și să să jure preutul pre muiere cu jurămintele blēstemelor ei și să zică preutul muierii:

21. «Să te dea Domnul în blēstem și în jurămînt între oamenii tăi și cînd te va da Domnul să cază⁴ dășărtul tău și pîntecile tău să se umfle și să se burdușască

22. Și să între această apă a blēstemului în pîntecile tău și să-ț pufuiască pîntecile». Iar muierea să răspunză și să zică «Amin, așa să fie!».

23. Și să scrie preutul acēste blēsteme în carte și să moaic în apa vădirei ceii blēstimate⁵

24. Și să dea muierii să bea apa vădirei și a blēstemului și să între întru-însa apa vădirei cea blēstemată

25. Și să ia preutul cu mîna jărtva pofitirei den mîinile muierii și să puic jărtva înaintea Domnului,

26. Și să o aducă la altar. După aceasta să adape pre muiere cu apa acēea.

27. Și deaca o va bea, de va fi pingărită și va fi cu hucenic amăgînd pre bărbatul ei și va întra întru-însa apa cea blēstemată a vădirei: și să pufuiască pîntecile ei de umflată și să cază deșărturile ei și va fi muierea întru blēstemare între oamenii ei.

28. Iar de nu va fi muierea pingărită ce va fi curată, nu va fi vinovată și va îngreca și va naște semînție.

29. Aceasta iaste lîgea rîvnei, carea den muierele cu bărbat va călca și se va pingări

30. Sau omul pre carele se va pogori duhul rîvnirei și va pofiti muierii sale, să puic muierea sa înaintea Domnului și să-i facă preutul toată lîgea aceasta

31[30] Și va fi curat omul de păcat, iar muierea va lua păcatul ei.⁶

CAP 6

1. Și grăi Domnul cătră Moisei dzicînd:

2. „Grăiește feciorilor lui Israil și zi cătră dinșii: «Bărbatul sau muierea care se va făgădui foarte cu rugăciune Domnului să se curățască cu curăție

3. Și să se oprească de vin și de rachiu și de oțet de vin și de oțet de olovină și/ tot ce se face den

Versiune modernă

«Dacă nu te-ai culcat cu nimeni și nu te-ai spurcat și ai rămas credincioasă bărbatului tău, această apă amară, aducătoare de blestem, nu te va vătăma.

20. Iar dacă te-ai desfrinat, înșelîndu-ți bărbatul și te-ai spurcat cu altul decît cel legiuit al tău,

21. Blestemată să fii și de ocară în mijlocul neamului tău, să-ți cadă mitra și pîntecile să și se umfle,

22. Iar apa aceasta aducătoare de blestem să-ți intre în măruntăie ca să și se umple pîntecile și să și se usuce găoaza!» Femeia să zică: «Amin, amin!»

23. Și scrisul acestui blestem să-l spele preutul cu apa cea amară,

24. Și să-i dea femeii să bea dintr-însa ca să vadă de va fi vătămată.

25. După aceea, să ia preutul din mîna ei prinosul de bănuială și să-l ducă la jertfelnic ca dar înaintea Domnului,

26. Să ia un pumn de pomenire să-l ardă pe jertfelnic și să dea femeii să bea din apă.

27. După ce va bea femeia apa aceea, dacă e adevărat că s-a pingărit înșelîndu-și bărbatul, atunci băutura aducătoare de blestem îi va aduce vătămare: i se va umfla pîntecile și mitra i se va usca și va fi ea de ocară în mijlocul poporului ei ca un blestem pilduitor.

28. Iar dacă ea nu s-a spurcat și a rămas în curăție, nu va fi vătămată și va naște copii.

29. Aceasta este rînduiala slujbei bănuielelor, cînd o femeie s-a desfrinat și s-a spurcat cu alt bărbat

30. Sau cînd duhul bănuiei pentru necredință îl apucă pe un bărbat și acesta se înfățișează înaintea Domnului

31. Bărbatul va rămîne nevinovat de greșeală, însă femeia își va ispăși păcatul.⁶

CAP. 6

Orînduirea celor sfințiți

1. Și a grăit Domnul lui Moise și i-a zis:

2. „Spune fiilor lui Israel că, dacă vreun bărbat sau o femeie va face făgăduință de nazireu ca să se hărăzească Domnului,

3. Să nu bea vin și nici alte băuturi amețitoare, oțet din vin sau oțet din rachiu, nici must să nu bea

нѣтъ сѣфана днъ стругуръ нѣба ѡбъ , шн
стругуръ прѣстѡпнъ , шн стѡфрѣ нѣба мѣнъ
ка тоѡте знаеа рѣцн ахъ . Днъ тоѡ
те нѣтъ сѣфана днъ еиъ , еѡнъ днъ стругуръ
нѣба фнѣнѡуръ еѡнъ ѡбъ , нѣтъ стѡмѣнѣнъ
днъ трѣншн . Тоѡте знаеа рѣцн
нѣба прѣстѡпн ахъ , еѡнъ нѣба еѡмѡа прѣ ка
нѣа аѡбъ , нѣтъ стѡфрѣ еѡмѡа знаеа нѣ
те сѡу рѣгѡтн днѡмѡахъ , сѣнтъ еѡфнъ , хрѡ
нѣнъ нѣба нѣба нѣба нѣба . Тоѡте
знаеа рѣцн днѡмѡахъ лѡтѡтѡ рѣфѡстѡа
мѡсѡтѡ нѣба фѡрѣ . Лѡтѡтѡ шн лѡ
мѡмѡ , шн лѡ фѡрѡтн шн лѡсѡрѡ , стѡнѡтѡ
пѡнѣтѡрѡцн фѡрѣншн мѡрнѣа еиъ , нѣ
прѣ нѣба днѡмѡахъ ахъ прѣ дѡмѡахъ прѣ
нѣба ахъ . Тоѡте знаеа рѣцн ахъ н
сѣнтъ еѡфнъ днѡмѡахъ . Иѡрѡ днѡ мѡ
рн нѣнѡтѡ нѣ мѡрѡтѡ фѡрѡ днъ еѡтѡ , прѣ
дѣнѣа фѡрѡтѡ , нѣба пѡнѣтѡрѡ нѣба рѣ
цн ахъ , шн еѡрѡдѡ нѣба ахъ , фѡрѡ
нѣба нѣба нѣба . Фѡрѡа дѡмѡтѡ еиъ
еѡрѡдѡ , а сѡпѡтѡ еѡ дѡрѡтѡ дѡсѡ мѡрѡтѡ
а , сѡу днъ нѣба днъ нѣба , нѣтъ прѣ
сѡтѡ лѡ оѡша нѣба днъ мѡрѡтѡрѡ
шн еѡ фѡрѡ прѣсѡтѡа оѡнѡ пѡнѣтѡ рѣшѡа
аѡ , шн оѡнѡ днъ дѡрѡтѡ дѡтѡтѡ , шн еѡнѡ
рѣдѡ пѡнѣтѡ еѡ прѣсѡтѡа , пѡнѣтѡ нѣба
аѡ рѣшѡтѡ пѡнѣтѡ рѣфѡстнъ , шн еѡ сѣнѡнѡ
нѣба ахъ фѡрѡа дѡтѡ . Фѡрѡа нѣба еѡ
аѡ сѣнѡнѡ днѡмѡахъ ахъ тоѡте знаеа рѣцн ,
шн еѡ дѡрѡтѡ мѡсѡа днъ оѡнѡ аѡ пѡнѣтѡ рѣшѡа
аѡ , шн знаеа рѣдѡ мѡнъ днъ нѣба нѣба
нѣба еѡфнъ , пѡнѣтѡ нѣба пѡнѣтѡрѡ нѣба
нѣба рѣцн ахъ . шн дѡтѡтѡа лѡрѡтѡ еиъ
ахъ еѡ сѡу рѣгѡтн фѡрѡтѡ знъ нѣба знаеа рѣ
цн ахъ , еѡ дѡрѡтѡ еѡ лѡ оѡшнѡа нѣба днѡмѡахъ
мѡрѡтѡрѡ . шн еѡ дѡрѡтѡ нѣба ахъ дѡ
днѡмѡахъ , оѡнѡ мѡсѡа днъ оѡнѡ аѡ нѣба пѣ
тѡрѡ дѡрѡтѡ днъ тоѡтѡ , шн сѡмѡсѡрѡ днъ оѡнѡ
аѡ пѡнѣтѡ рѣшѡаѡ , шн оѡнѡ нѣба нѣба
рѡтѡ пѡнѣтѡ мѡнѡтѡрѡ . шн оѡнѡ нѣба
дѡ дѡнѡ днъ фѡнѡнѡ нѣба , пѡнѣнѡ фѡрѡмѡ
тѡтѡ нѣба оѡнѡ днъ аѡмѡнѡ , шн нѣба нѣба
сѡнѡ оѡнѡ нѣба оѡнѡ днъ аѡмѡнѡ , шн нѣба
лѡрѡ шн мѡрѡтѡрѡ лѡрѡ . шн еѡ дѡрѡтѡ прѣсѡ
ѡаѡа фѡнѡнѡтѡ днѡмѡахъ , шн еѡ фѡрѡ рѣ
пѡнѣтѡ рѣшѡаѡ ахъ шн дѡрѡтѡ рѣ дѡтѡтѡ
аѡнѡ . шн нѣба нѣба еѡфѡтѡ нѣба нѣба
мѡнѡтѡрѡ днѡмѡахъ прѣ нѣба дѡнѡмѡаѡрѡ ,
шн еѡ фѡрѡ прѣсѡтѡа нѣба шн мѡрѡтѡ
ахъ . шн еѡ дѡрѡтѡ рѣгѡтн лѡнѡтѡ оѡ нѣ
шнѡа нѣба днѡмѡахъ мѡрѡтѡрѡ нѣба рѣцн
ахъ , шнѡа нѣба нѣба прѣстѡ фѡнѡ нѣба
лѡсѡа прѣстѡ нѣба мѡнѡтѡрѡ . шн еѡ
еѡ аѡ прѣсѡтѡа нѣба фѡрѡтѡ днъ нѣба
шн сѡмѡнѡа дѡнѡтѡ дѡнѡ нѣба шн сѡ
нѣба нѣба , шн еѡ нѣба прѣстѡ мѡнѡ
нѣба рѣцн рѣгѡтн , оѡнѡ нѣба рѣдѡ еѡ нѣба
нѣба

va bea, și strugur proaspăt și stafide nu va mânca, toate zilele rugii lui.

4. Den toate cîte să fac den vie, vin de strugur, până în simburi, să nu bea, nice să mănince dentr-înșii.

5. Toate zilele rugii curățirii lui, briciu nu va umbla pre capul lui până să vor umplea zilele cîte s-au rugat Domnului, sfînt va fi hrănind chica, părul capului.

6. Toate zilele rugii Domnului, la tot sufletul mort nu va întra;

7. La tată și la mumă și la frate și la sor, să nu te pîngărești într-înșii murind ei, pentru că ruga Domnului lui pre dînsul, pre capul lui.

8. Toate zilele rugii lui, sfînt va fi Domnului.

9. Iară de va muri neștine cu moarte fără de veste, pre dînsul îndată să va pîngări capul rugii lui și va rade capul lui în zioa care se va curăți, [10] în zioa a șaptea se va rade.

10. A opta va aduce doao turturêle sau doi pui de porumb cătră preot la ușa cortului măturicii

11. Și va face preotul una pentru greșală și una de ardere de tot și să va ruga pentru el preotul pentru carele au greșit pentru suflet. Și va sfînți capul lui în zioa aceea,

12. Întru care s-au sfînțit Domnului toate zilele rugii și va aduce miel de un an pentru greșală, și zilele cêle mai denainte nêgrăite vor fi, pentru că s-au pîngărit capul rugii lui.

13. Și aceasta e lêga celui ce s-au rugat, în care zi va plini zilele rugii lui va aduce el la ușile cortului măturicii.

14. Și va aduce darul lui Domnului: un miel de un an, curat, pentru ardere de tot, și o mioară de un an, pentru greșală, și un berbêce curat pentru mîntuire,

15. Și un coș de azime de făină curată, piini frămîntate cu untdelemn, și turte nedospite, unse cu untdelemn, și jîrtva lor, și turnarea lor.

16. Și va aduce preotul înaintea Domnului și va face cea pentru greșala lui și arderea cea de tot a lui.

17. Și berbêcele va face jîrtvă mîntuirii Domnului pre coșul azimelor și va face preotul jîrtva și turnarea lui.

18. Și va rade cel rugat lîngă ușile cortului măturicii capul rugii lui și va pune părul preste foc, carele iaste preste jîrtva mîntuirii.

19. Și va lua preotul brațul fiert den berbêce și o piine azimă den coș și o turtă nedospită; și va pune preste mîinile celui rugat, după ce-ș va rade el ca/pul lui.

Ms. 45

struguri nu va bea și strugur proaspăt și stafidă nu va mânca toate dzilele rugii lui.

4. Dentre toate câte să fac den vie, vin de poamă⁴ pân-în simburi să nu bea, nice să mănince dentru éle.

5. Toate dzilele rugii curățirei lui, briciu nu va îmbla pre capul lui pân-să vor împlea dzilele câte s-au rugat Domnului, sfințu va fi hrânindu chică păr la capului.

6. Toate dzilele rugii Domnului, la tot sufletul mortu nu va intra

7. La tată și la mumă și la frate și la sor să nu să pingărească întru înșii murindu ei, pentru că ruga Domnului <Dumnezăului lui>⁵ pre însul, pre capul lui.

8. Toate dzilele rugii lui, sfințu va fi Domnului.

9. Iar de va muri neștine cu moarte făr-de veste, pre însul îndată să va pingări capul rugii lui și va rade capul lui întru dzua carea să va curăți, [10] în dzua a șaptea să va rade,

10. A opta dzi va aduce doă turturêle sau doi pui de porâmbu câtră preut la ușa cortului mărturiei

11. Și va face preutul una pentru greșeală și una de ardere de tot și s<ă> va ruga pentru el preutul pentru carele au greșit⁶ pentru suflet și va sfinți capul lui întru dzua acêca,

12. Cu carele s-au sfințit Domnului, toate dzilele rugii și va aduce miel de un an întru greșeală, și dzilele cêle de mainte negrâte vor fi, pentru căce s-au pingărit capul rugii lui.

13. Și aceasta-i lêgea celui ce s-au rugat, întru care dzi va plini dzilele rugii lui și va aduce el la ușa cortului mărturiei.

14. Și va aduce darul lui Domnului: un miel de un an, curat, unul pentru ardere de tot, și o cîrlănișă de un an, curată, pentru greșeale și berbêce, unul curat pentru mîntuire,

15. Și un coș de azime de făină curată, pâini frămîntate cu untu de lemn, și covrigi nedospiti, unși cu untu de lemn, și jirtva lor, și turnarea lor.

16. Și va aduce preutul înaintea Domnului și va face cea pentru greșeala lui și arderea cea de tot a lui.

17. Și berbêcele va face jirtva mîntuirei Domnului pre coșul azimilor și va face preutul jirtva și turnarea lui.

18. Și să va rade cel rugat lîngă ușa cortului mărturiei capul rugii lui și va pune părul preste foc, carele iaste preste jirtva mîntuirei.

19. Și va lua preutul brațul fiertu den berbêce și o pâine azimă den coșnișă și un covrig nedospit și va pune preste mînul celui rugat, după ce-ș va rade el ca/pul lui.

Ms. 4389

struguri să nu bea. Și struguri proapeți și stafidiți să nu mănince.

4. Întru toate zilele lui cêle de rugăciune, nimic ce va fi vin den vie și vin den poame până la vin den simburi să nu bea, nici să mănince dentr-însele.

5. Și în toate zilele rugii curățirei lui să nu se suie briciul pre capul lui până se vor umplea zilele câte se-au fâgăduit Domnului, sfinț va fi crescînd părul capului său.

6. Și or în ce zi de ale rugii sale, care are câtră Domnul, nici la un suflet care va fi murînd să nu se ducă.

7. Nici la tată, nici la mumă, nici la frate și la sor, ca să nu se spurce de dînșii murînd ei, că rugăciunea Dumnezelui lui iaste pre capul lui.

8. Și în toate zilele rugăciunii lui, sfinț iaste Domnului.

9. Iar de va muri cinevaș la dînsul fără de veste de moarte grabnică, să se spurce capul rugăciunii lui, să-ș rază părul capului său în zioa cêca ce se va curăți, a șaptea zi să se rază.

10. Iar a opta zi să aducă 2 pui de turturea la preot înaintea ușilor cortului mărturiei.

11. Și să facă preutul unul pentru păcat iar altul în ardere de tot și să se roage preutul pentru dînsul de greșală pentru suflet și să sfințească capul lui în zioa acêca,

12. Și să se sfințească Domnului în zioa rugăciunii lui și să aducă miel de un an întru greșală, iar zilele cêle mai denainte să nu fie lui în număr, că se-au spurcat capul rugăciunii lui.

13. Aceasta iaste lêgea rugăciunii, în zioa cêca ce va umplea zioa rugii sale să aducă însuș la ușa cortului mărturiei.

14. Și să aducă darul său Domnului: miel de un an curat întru arderea de tot și o mica de un an nevinovat pentru păcat și 1 berbêce curat pentru mîntuirea,

15. Și un coș de azime de pâine de făină de grîu frămîntate cu undelemn, și covrigi unși cu undelemn, și jirtva lor, și turnările lor.

16. Și să le aducă preutul înaintea Domnului și să facă carele iaste pentru greșală și carele iaste spre arderea de tot.

17. Iar berbêcele să-l facă jirtvă de mîntuire Domnului pre coșul azimilor și să facă preutul jirtva și turnarea lui.

18. Și să se rază cel fâgăduit înaintea cortului mărturiei capul rugăciunii lui și să puie părul preste foc, carele iaste preste jirtva mîntuirei.

19. Și să ia preutul un mere de berbêce fiert și o pâine de cêle aduse den coșnișă și un covrig și să puie pre mîinile celui ce se-a fâgăduit, după raderea, ca/pului lui.

Versiune modernă

și să nu mănince nici struguri, nici stafide.

4. Cît va fi nazireu, să nu mănince nimic din roadele viței, nici simburi, nici pielea boabelor.

5. Pînă la sfîrșitul zilelor pe care le-a fâgăduit Domnului, să nu se tundă și nici barba să nu și-o radă, să-și lase părul să crească drept semn că el este al Domnului.

6. Cît va fi nazireu, să nu se apropie de trup mort,

7. Ca să nu se spurce prin atingere, nici dacă îi va muri tatăl, mama, fratele ori sora lui, căci el poartă pe cap semnul sfințirii.

8. În toate aceste zile cît va fi juruit, el este numai al Domnului.

9. Dacă va muri cineva fără de veste lîngă el, năprasnic, capul său sfințit se va întina; nu se va curăți pînă în zioa a șaptea cînd își va tunde părul.

10. În zioa a opta să aducă preotului la intrarea în Cortul Mărturiei două turturele sau doi porumbei.

11. O pasăre preotul o va aduce drept jertfă a ispășirii, pe cealaltă, arderei de tot; și-l va curăța și-l va ierta de păcatul atingerii de mort și-i va sfinți din nou capul.

12. Și să aducă drept jertfă a iertării de păcate un miel de un an. Astfel, zilele fâgăduinței sale se vor sfinți iarăși, iar cele dinainte vor fi pierdute din pricina întinării.

13. Iată rânduiala nazireului: cînd se vor împlini zilele fâgăduinței sale, să se înfățișeze la intrarea Cortului Mărturiei.

14. Să aducă Domnului în dar un miel de un an fără nici o meteahnă, pentru arderea de tot, o mioară de un an fără cusur, pentru jertfa ispășirii, și un berbec de un an, curat, jertfa de împăcare.

15. De asemenea, un paner cu azime de făină de grîu frămîntată cu undelemn, turte nedospite, unse cu undelemn. Și toate cele de prinos și ale turnării.

16. Și preotul le va pune pe toate înaintea Domnului și va aduce jertfa ispășirii și arderea de tot.

17. Drept jertfă de împăcare va fi adus berbecul, împreună cu azimele, cu prinosul și cuvenita turnare.

18. Și își va tunde nazireul părul de pe cap acolo și îl va arde în focul jertfei de împăcare.

19. Preotul va lua șoldul berbecului fiert, o piine și o turtă nedospită din paner, le va da nazireului în mînă după ce acesta s-a tuns/

Ms. 45

20. Și le va aduce pre acelea preutul, punere înaintea Domnului, sfântu va fi preutul preste pieptul punerii de asupra și preste brațul luării. Și după aceasta va bea cel rugat vin.

21. Aceasta-i legea celui rugat carele să va ruga darul lui Domnului pentru rugă, afară den călea ci să va ruga mâna lui după puterea rugii lui, carea să va ruga după legea curățirii.»

22. Și grăi Domnul către Moisi dzicîndu:

23. „Grăiește lui Aaron și fiilor lui dzicîndu: «Așa să blagosloviți pre fiii lui Israil dzicîndu lor:

24. Blagoslovască-te Domnul și te păzască!

25. Să arate Domnul fața lui pre tine și să te miluiască!

26. Rădîce Domnul fața lui pre tine și-ți dea ție pace.» Și vor pune numele meu preste fiii lui Israil, și eu, Domnul, voi blagoslovi pre înși.»

CAP 7

1. Și să făcu întru care dzi săvîrși Moisi ca să rădîce cortul și-l unsă pre însă și-l sfinți pre el și toate vasele lui și jirtăvnicul și toate vasele lui și le unse și le sfinți pre ele.

2. Și aduseră boiarii Israil, 12 boiari a caselor moșilor lor, aceștia-s boiarii neamurilor, aceștea ceia ci sta la socoteală

3. Și au adus darurile lor înaintea Domnului: 6 cară cu roate și 12 boi, un car de la doi boiari, și vițel de la fieștecarele, și le aduseră înaintea cortului.

4. Și dzise Domnul către Moisi dzicînd:

5. „Ia de la înșii și vor fi către lucrurile cele de slujbă a cortului mărturie; și vei da pre ele popilor, fieștecăruia după slujba lui.”

6. Și luînd Moisi carăle și pre boi, le-au dat popilor.

7. Călea 2 cară și cei 4 boi au dat fiilor lui Ghedson, după slujbele lor;

8. Și călea 4 cară și cei 8 boi i-au dat feciorilor Merari, după slujbele lor, pren Ithamar, fiul lui Aaron preutul.

9. Și fiilor lui Caath nu le-au dat, pentru că au slujbele sfîntului, pre umăr le vor rădîca pre ele.

10. Și au adus boiarii la înnoirea jirtăvnicului întru dzua carea au unșu pre el și au adus boiarii darurilor lor înaintea Domnului.

11. Și dzise Domnul către Moisi: „Un boiarin în toate zilele, boiarin către dzi, vor aduce darurile lor la înnoirea jirtăvnicului.”

12[11]. Și era cela ce aducea/ [12] întru dzua

Ms. 4389

20. Și să le aducă preutul punere înaintea Domnului și sfîntă va fi aceasta preutul spre piepturile punerii înainte și către uscirea umărului. De-acii după aceștea cela ce se-au făgăduit să bea vin.

21. Aceasta iaste legea celui ce se făgăduiește, orce dar va făgădui Domnului de rugăciunea lui, orce va afla mina lui după puterea rugăciunii lui, orce va cîștiga, acăea să aducă după legea curățirii lui.»

22. Și grăi Domnul către Moisei dzicînd:

23. „Grăiește lui Aaron și feciorilor lui și le zi așa: «Blagosloviți pre feciorii lui Israil dzicînd lor:

24. Blagoslovească pre tine Domnul și să te păzească!

25. Și să lumineze Domnul fața lui spre tine și să te miluiască!

26. Să arate Domnul fața lui spre tine și să-ț dea pace.» Și să puie numele meu prespre feciorii lui Israil, și eu, Domnul, voi blagoslovi pre dînșii.”

CAP 7

1. Și fu în zioa călea ce săvîrși Moisei de-a pune cortul mărturie și-l unse și-l sfinți cu toate vasele lui, altariul și toate vasele lui și le unse și le sfinți.

2. Și aduseră boiarii lui Israil, 12 boiari ai caselor moșilor lor, aceștea boiarii a fieștecării seminții și aceștea sta înainte la socoteală

3. Și aduseră darurile lor înaintea Domnului, 6 cară curate și 12 boi, o căruță¹ de la doi boiari și de la fieștecarele dentr-înșii viței și le aduseră înaintea cortului.

4. Și grăi Domnul către Moisei dzicînd:

5. „Ia-le de la dînșii și să fie de lucrul slujbei cortului mărturie și le dă preșilor, fieștecăruia dentr-înșii după lucrurile lor.”

6. Și luă Moisei carăle și boii, și le dăde preșilor.

7. Doaoă cară și 4 boi dăde feciorilor lui Gherson, după slujbele lor;

8. Iar 4 cară și 8 boi dăde feciorilor lui Merari, după slujbele lor, supt mîna lui Thamar, feciorul lui Aaron preutul.

9. Iar feciorilor lui Caath nu le dăde, că avea slujba sfîntului să rădîce pre mîinile lor.

10. Și aduseră boiarii la sfîntirea altariului, în zioa călea ce-l unse, și aduseră boiarii darurile lor înaintea altariului.

11. Și zise Domnul către Moisei: „Un boiar singur într-o zi și alt boiar într-altă zi să aducă darurile lor spre sfîntirea altariului.”

12. Și boiarul carele aduse/ darurile lui în zioa

Versiune modernă

20. Preutul să înalțe jertfele acestea, legăîndu-le ca semn că sînt dăruite Domnului. Dar toate vor fi partea lui precum și pieptul și șoldul ce s-a înălțat. După aceasta, nazireul poate să bea vin.

21. Aceasta este rînduiala pentru nazireul care și-a împlinit făgăduința și acestea sînt darurile care le va face Domnului în afară de ceea ce îi va mai sta în putere să dea.”

22. Și a grăit Domnul către Moise și i-a zis:

23. „Spune lui Aaron și fiilor săi cum anume vor binecuvînta pe fiii lui Israil:

24. «Să te binecuvînteze Domnul și să te aibă în paza lui!

25. Domnul să-și întoarcă fața sa luminoasă către tine și să te miluiască!

26. Să caute Domnul către tine și să-ți dăruiască ție pace!» Astfel va fi chemat numele meu peste fiii lui Israil, iar eu, Domnul, îi voi binecuvînta.”

CAP. 7

Jertfe și daruri la sfîntirea Cortului

1. După ce Moise a așezat sfîntul lăcaș, l-a miruit și l-a sfințit împreună cu toate odoarele, precum și jertfelnicul cu uneltele lui.

2. Atunci au venit căpeteniile celor douăsprezece seminții, cei ce au privegheat numărătorile

3. Și au adus daruri înaintea Domnului: șase care cu coviltir, trase de doisprezece boi, cîte un car la două căpetenii și pe deasupra cîte un bou; le-au adus în fața Cortului Mărturie.

4. Iar Domnul a grăit către Moise:

5. „Ia darurile de la ei ca să fie folosite la corvezile Cortului; din ele să dai leviților după nevoile lor.”

6. Și a împărțit Moise carele și boii leviților.

7. Două care și patru boi le-a dăruit fiilor lui Gherson pentru slujba lor;

8. Patru care și opt boi le-a dat fiilor lui Merari cei cîrmuiți de Itamar, fiul lui Aaron preutul, ca să le aibă în slujirea lor.

9. Însă fiilor lui Cahat nu le-a dat nimic, fiindcă aceștia cărau lucrurile sfînte pe umeri.

10. Au mai adus căpeteniile daruri și pentru sfîntirea jertfelnicului, cînd a fost miruit, și le-au așezat înaintea acestuia.

11. Iar Domnul a grăit lui Moise: „În fiecare zi, cîte o căpetenie să vină să înfățișeze prinosul său pentru sfîntirea jertfelnicului.”

12. În ziua întîia a adus/ darul său Naason, fiul

VI

АҫҫА ЗІСА ДІНІАҢИ , ДІРҔАЛ АҫҫА НААСОНЪ Ёҫ
 ФІТОРҔАЛ АҫҫА АМНАДАА , ВОДІНІ ДІНО РҔА
 ІҔАДІ . ШІ АҫҫА ДІРҔА ДІРҔА АҫҫА ТАНАДЪ ҫІ
 ДІ АҫҫА ОҫҫА , СІДІТІ ШІ ПІРІЗІТІ ПІА
 ІҔА АҫҫА , ПІХАР ОҫҫА ДІ АҫҫА , ДІ ШІА
 ШІ ЗІТІ ДІ ІНАС , ДІШІ ІНАСЪ ТІА СІАҫІТІ ,
 АМНАДААС ПАІНІ ДІ ФІНІТІ ПІРІЗІТІ ФІТІ
 МІАДААС ПІ ОҫҫА ДІ АІМІНЪ , ПІМІТІ ЖІ
 ІТІА . КІЦІ ОҫҫА ДІ ЗІТІ АҫҫА ПАІНІ ДІ
 ДІТІА . КІЦІ ОҫҫА ДІ ІНАС , ДІ
 ШІ ОҫҫА МІА ОҫҫА ДІ ОҫҫА АҫҫА , ПІ
 ШІ ДІРҔА ДІ ШІА . ШІ ЦАП ДІНІ ҫІ
 ПАІР ОҫҫА , ПІМІТІ ГІШІАА . ШІ ПІН ҫІ
 ПІА ЖІТІА МІАДААС , ШІІТІ ДІАС ,
 ШІІТІ ТІНІТІ , ЦАПІ ТІНІТІ , МІАДААС ДІ
 ОҫҫА АҫҫА ТІНІТІ , АІСІТІ ДІ ДІРҔА АҫҫА НААСОНЪ
 ФІТОРҔА АҫҫА АМНАДАА . ДІРҔА ҫІ АҫҫА ПІ
 ДІНІ ПІАДААСА ФІТОРҔА АҫҫА СОГАР , ВОДІНІ
 ДІ РҔА АҫҫА ІҔАДІ . ШІ АҫҫА ДІРҔА АҫҫА АҫҫА
 АҫҫА ШІА ДІ АҫҫА ОҫҫА , СІДІТІ ШІ
 ШІІТІ ПІАДААС АҫҫА , ПІХАР ОҫҫА ДІ АҫҫА
 ПІНІТІ ДІ ШІА ПІА ЗІТІ ДІ ІНАС , ДІШІ ІНА
 СЪ ТІА СІАҫІТІ АМНАДААС ПАІНІ ДІ ФІНІТІ
 ПІРІЗІТІ ФІТІ МІАДААС ПІ ОҫҫА ДІ АІМІНЪ ПІ
 МІТІ ЖІТІА . КІЦІ ОҫҫА ДІ ЗІТІ АҫҫА ПАІНІ
 ДІТІА . КІЦІ ОҫҫА ДІ ІНАС . КІЦІ ОҫҫА ДІ
 ДІНІ ВОДІ ШІІТІ ОҫҫА , МІА ОҫҫА ДІ ОҫҫА
 АҫҫА ПІМІТІ ДІРҔА ДІ ШІА . ШІ ЦАП ДІНІ
 ДІНІ ПАІР ОҫҫА ПІМІТІ ГІШІАА . ШІ АҫҫА
 ШІА ЖІТІА МІАДААС , ШІІТІ ДІАС , ПІ
 ШІІТІ ТІНІТІ , ЦАПІ ТІНІТІ , ШІ МІАДААС
 ДІ ОҫҫА АҫҫА ТІНІТІ , АІСІТІ ДІ ДІРҔА АҫҫА НА
 ДАНАА ФІТОРҔА АҫҫА СОГАР . АҫҫА ПІ
 ЗІСА АҫҫА ВОДІНІ ФІТОРҔА АҫҫА ЗІА
 ВОДІ , САНАА ФІТОРҔА АҫҫА ХІАОН . ДІ ПІ
 РҔА АҫҫА ОҫҫА ТАНАДЪ ДІ АҫҫА , СІДІТІ ШІ
 ПІРІЗІТІ ПІАДААС АҫҫА , ОҫҫА ПІХАР ДІ АҫҫА
 ДІ ШІА ПІА ЗІТІ ДІ ІНАС , ДІШІ ІНАСЪ ТІА
 СІАҫІТІ , АМНАДААС ПАІНІ ДІ ФІНІТІ ПІРІЗІТІ
 ФІТІ МІАДААС ПІ ОҫҫА ДІ АІМІНЪ ПІМІТІ
 ЖІТІА . КІЦІ ОҫҫА ДІ ЗІТІ АҫҫА ПАІНІ
 ДІТІА . КІЦІ ОҫҫА ДІ ІНАС . КІЦІ ОҫҫА ДІ
 ВОДІ ШІІТІ ОҫҫА , МІА ОҫҫА ДІ ОҫҫА АҫҫА
 ПІМІТІ ДІРҔА ДІ ШІА . ШІ ЦАП ДІНІ ПІ
 ПАІР ОҫҫА ПІМІТІ ГІШІАА . ШІ ПІН ДІ
 ПІА ЖІТІА МІАДААС ШІІТІ ДІАС , ШІІТІ
 ТІНІТІ , ЦАПІ ТІНІТІ , МІАДААС ДІ ОҫҫА АҫҫА
 ТІНІТІ , АІСІТІ ДІ ДІРҔА АҫҫА САНАА ФІТОРҔА
 АҫҫА ХІАОН . АҫҫА ЗІСА АҫҫА ВОДІ
 ПІНІ ФІТОРҔА АҫҫА РҔАОНІ , САНАА ФІТО
 РҔА АҫҫА ІҔАДІ . ДІРҔА АҫҫА ТАНАДЪ ДІ
 АҫҫА ОҫҫА СІДІТІ ШІ ПІРІЗІТІ ПІАДААС
 АҫҫА , ПІХАР ДІ АҫҫА ОҫҫА ДІ ШІА ПІА ЗІ
 ТІ ДІ ІНАС , ДІШІ ІНАСЪ ТІА СІАҫІТІ , А
 МНАДААС ПАІНІ ДІ ФІНІТІ ПІРІЗІТІ ФІТІ
 МІАДААС ПІ ОҫҫА ДІ АІМІНЪ ПІМІТІ ЖІТІА
 ІТІА . КІЦІ ОҫҫА ДІ ЗІТІ АҫҫА ПАІНІ ДІ
 ДІТІА . КІЦІ ОҫҫА ДІ ІНАС .

Naason, feciorul lui Aminadav, boiarin den ruda Iudii.

13. Și au adus darul lui: blid de argint unul, o sută și treizeci trasul lui, păhar unul, de argint, de șaptezeci de sicle, după siclul cel sfînt, amîndoao pline de făină cernută, frămîntată cu untdelemn, pentru jîrtvă,

14. Căție una, de zêce auri, plină de tămîie,

15. Vițel unul, den boi, berbêce unul, miel unul, de un an, pentru arderea de tot;

16. Și șap den capre unul, pentru greșala,

17. Și pentru jîrtva mîntuirii: junce doao, berbeci cinci, țapi cinci, mielușale de un an, cinci. Acesta e darul lui Naason, feciorul lui Aminadav.

18. A dooa zi au adus Nathanail, feciorul lui Sogar, boiariul den ruda lui Isahar.

19. Și au adus darul lui: blid de argint unul, o sută și treizeci trasul lui, păhar unul, de argint, de șaptezeci de sicle, după siclul cel sfînt, amîndoao pline de făină curată, frămîntată cu untdelemn, pentru jîrtva;

20. Căție una, de zêce auri, plină de tămîie,

21. Vițel unul, den boi, berbêce unul, miel unul, de un an, pentru arderea de tot,

22. Și șap den capre unul, pentru greșala,

23. Și la jîrtva mîntuirii: junce doao, berbeci cinci, țapi cinci și mielușale de un an, cinci; acesta e darul lui Nathanail, feciorul lui Sogar.

24. Întru ziua a treia, boiariul feciorilor lui Zavulon, Eliav, feciorul lui Helon.

25. Darul lui: un blid de argint, o sută și treizeci trasul lui; un păhar de argint, de șaptezeci de sicle, după siclul cel sfînt, amîndoao pline de făină curată, frămîntată cu untdelemn, pentru jîrtvă,

26. Căție, una, de zêce auri, plină de tămîie,

27. Vițel unul, den boi, berbêce unul, miel unul, de un an, pentru arderea de tot

28. Și șap den capre unul, pentru greșala,

29. Și pentru jîrtva mîntuirii: junce doao, berbeci cinci țapi cinci, mielușale de un an, cinci. Acesta e darul lui Eliav, feciorul lui Helon.

30. Întru zioa a patra, boiariul feciorilor lui Ruvin, Elisur, feciorul lui Sediur,

31. Darul lui: blid de argint unul, o sută și treizeci trasul lui; păhar de argint unul, de șaptezeci de sicle, după siclul cel sfînt, amîndoao pline de făină curată, frămîntată cu untdelemn, pentru jîrtva,

32. Căție una, de zêce auri, plină de tămîie,

33. Vițel unul, den boi, berbêce unul, miel unul, de un an,

Ms. 45

dentăi <darul lui>¹ Naason, ficiorul lui Aminadav, boiarin a feliului Iudci.

13. Și au adus darul lui: blid de argintu unul, 130 trasul lui, păhar unul, de argintu, de 70 de sicli, după siclul cel sfânt, amîndoa pline de făină cernută, frămîntată cu untu de lemn, pentru jirtvă,

14. Căpîe una, de 10 auri, plină de tămîie,

15. Vițai unul, den boi, berbêce unul, miel unul, de un an, pentru ardere de tot,

16. Și țap den capre unul, pentru greșală,

17[16]. Și pentru jirtva mîntuirii: giunce doao, berbeci 5, țapi 5, mielușale de un an 5. Acesta-i darul lui Naason, ficiorul lui Aminadav.

18. A doa dzi au adus Nathaniil, ficiorul lui Sohar, boiarinul feliului Isahar.

19. Și au adus darul lui: blid de argintu unul, 130 trasul lui, păhar unul de argintu, de 70 sicli, după siclul cel sfînt, amîndoa pline de făină curată, frămîntate cu untu de lemn, pentru jirtvă,

20. Căpîe 1 de 10 auri, plină de tămîie,

21. Vițai unul den boi, berbêce unul, miel unul de un an pentru ardere de tot,

22. Și țap den capre unul, pentru greșală,

23. Și la jirtvă de mîntuire: giunce 2, berbeci 5, țapi 5 [și]³ mielușel de un an 5; aceasta-i darul a lui Nathaniil, ficiorul lui Sogar.

24. În dzua a treia, boiarin a ficiorilor Zavulon, Eliav, ficiorul lui Helon.

25. Darul lui: un blid de argintu, 130 trasul lui, păhar unul de argintu de 70 de sicli, după siclul cel sfînt, amîndoa pline de făină curată, frămîntată cu untu de lemn, pentru jirtvă,

26. Căpîe, una de 10 auri, plină de tămîie,

27. Vițai, unul den boi, berbêce unul, miel unul, de un an, pentru ardere de tot,

28. Și țap den capre unul, pentru greșale,

29. Și pentru jirtva mîntuirii: giunce 2, berbeci 5, țapi 5, mielușele de un an 5; aceasta-i darul a lui Eliav, <ficiorul lui Helon>¹.

30. În dzua a patra, boiarinul a fiilor Ruvim, Elisur, ficiorul lui Sediur,

31. Darul lui: blid de argintu unul, 130 trasul lui, păhar unul de argintu, de 70 de sicli, după siclul cel sfînt, amîndoa pline de făină curată, frămîntată cu untu de lemn, pentru jirtvă,

32. Căpîe una, de 10 auri, plină de tămîie,

33. Vițai unul den boi, berbêce unul, miel unul

Ms. 4389

cea dentăi era Naasson, ficiorul lui Aminadav, boiarinul seminției Iudci.

13. Și aduse darul său: o tipsie de argint, care era cumpăna ei 130 de sicle, și un păhar de argint de 70 sicle, după sicla sfîntă, amîndoa pline de făină de grîu mestecată cu undelemn, spre jirtvă,

14. Și o căpîe de 10 galbeni de aur, plină de tămîie,

15. Și un vițel den boi și 1 berbêce și un miel de un an, în arderea de tot,

16. Și un țap den capre, pentru păcat,

17. Iar spre jirtva mîntuirii: 2 junci, și 5 berbeci, și 5 țapi și 5 miei cîte de un an. Acesta iaste darul lui Naasson, ficiorul lui Aminadav.

18. Iar a doaoa zi aduse Nathaniil, ficiorul lui Sogar, boiarinul seminției lui Isahar.

19. Și aduse darul său: o tipsie de argint, cumpăna ei 130 de sicle, și un păhar de argint de 70 di sicle, după măsura siclei cei sfînte, amîndoa pline de făină de grîu mestecată cu undelemn, spre jirtvă,

20. Și o căpîe de 10 galbeni de aur, plină de tămîie,

21. Și 1 vițel den³ boi și 1 berbêce, și un miel de un an, în ardere de tot,

22. Și 1 țap den capre, pentru păcat,

23. Iar spre jirtva mîntuirii: 2 junci, și 5 berbeci, și 5 țapi și 5 miei cîte de un an; acesta iaste darul lui Nathaniil, ficiorul lui Sogar.

24. Iar a treia zi aduse boiarinul ficiorilor lui Zavulon, Eliav, ficiorul lui Helon.

25[24]. Darul lui: [25] o tipsie de argint, cumpăna ei 130 de sicle, și un păhar de argint de 70 de sicle, după sicla sfîntului, amîndoa pline de făină de grîu mestecată cu undelemn, la jirtvă,

26. Și o căpîe de 10 galbeni de aur, plină de tămîie,

27. Și un vițel den boi, și 1 berbêce, și 1 miel de un an, în ardere de tot

28. Și pentru păcat, 1 țap,

29. Iar pentru jirtva mîntuirii: 2 junci și 5 berbeci și 5 țapi și 5 miei cîte de un an; aceasta iaste darul lui Eliav, ficiorul lui Helon.

30. Iar a patra zi aduse Elisur, ficiorul lui Seudir⁴, boiarinul ficiorilor lui Ruvim:

31[30]. Darul lui: [31] o tipsie de argint, cumpăna ei 130 de sicle, și 1 păhar de argint de 70 de sicle, după sicla sfîntului, amîndoa pline de făină de grîu mestecată cu undelemn, spre jirtvă,

32. Și o căpîe de 10 galbeni de aur, plină de tămîie,

33. Și un vițel den boi, și un berbêce, și 1 miel

Versiune modernă

lui Aminadab, căpetenia seminției lui Iuda.

13. Și a fost darul său o tipsie de argint de o sută treizeci de sicli, o cupă de argint de șaptezeci de sicli, cîntărite după siclul sfînt, pline cu făină de grîu frămîntată cu undelemn pentru jertfă,

14. O căpîie de aur de zece sicli plină de mirodenii,

15. Un vițel, un berbec și un miel de un an pentru arderea de tot,

16. Un țap, jertfă pentru păcat,

17. Iar pentru jertfa împăcării: doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an; aceste au fost darurile lui Naason, fiul lui Aminadab.

18. În ziua a doua a adus darul său Natanael, fiul lui Ţuar, căpetenia seminției lui Isahar.

19. Și a fost darul său o tipsie de argint de o sută treizeci de sicli, o cupă de argint de șaptezeci de sicli, cîntărite după siclul sfînt, pline cu făină de grîu frămîntată cu undelemn pentru jertfă,

20. O căpîie de aur de zece sicli plină cu mirodenii,

21. Un vițel, un berbec și un miel de un an pentru arderea de tot,

22. Un țap, jertfă pentru păcat,

23. Iar pentru jertfa împăcării: doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an; aceste au fost darurile lui Natanael, fiul lui Ţuar.

24. În ziua a treia a adus darul său Eliah, fiul lui Helon, căpetenia fiilor lui Zabulon.

25. Și a fost darul său o tipsie de argint de o sută treizeci sicli, o cupă de argint de șaptezeci de sicli, cîntărite după siclul sfînt, pline cu făină de grîu frămîntată cu undelemn pentru jertfă,

26. O căpîie de aur de zece sicli plină de mirodenii,

27. Un vițel, un berbec și un miel de un an pentru arderea de tot,

28. Un țap, jertfă pentru păcat,

29. Iar pentru jertfa împăcării: doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an; aceste au fost darurile lui Eliah, fiul lui Helon.

30. În ziua a patra a adus darul său Elișur, fiul lui Ședeur, căpetenia fiilor lui Ruben.

31. Și a fost darul său o tipsie de argint de o sută treizeci de sicli, o cupă de argint de șaptezeci de sicli, cîntărite după siclul sfînt, pline cu făină de grîu frămîntată cu undelemn pentru jertfă,

32. O căpîie de aur de zece sicli plină de mirodenii,

33. Un vițel, un berbec și un miel de un an

7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

- 34. Și țap den capre unul, pentru greșala,
- 35. Și pentru jîrtva mîntuirii: junce doao, berbeci cinci, țapi cinci, mielușale de cîte de un an, cinci; acesta e darul lui Elisur, feciorul lui Sediur.
- 36. În ziua a cincea, boiariul feciorilor lui Semeon, Salamiil, feciorul lui Surisadai.
- 37. Darul lui: blid de argint unul, o sută și treizeci trasul lui; păhar de argint unul, de șaptezeci de sicle, după siclul cel sfînt, amîndoao pline de făină curată, frămîntată cu untdelemn, pentru jîrtva,
- 38. Căție una, de zêce auri, plină de tîmîie,
- 39. Vițel unul den boi, berbêce unul, miel unul, de un an, pentru arderea de tot,
- 40. Și țap den capre unul, pentru păcat,
- 41. Și pentru jîrtva mîntuirii: junce doao, berbeci cinci, țapi cinci, mielușale de un an, cinci; acesta e darul lui Salamiil, feciorul lui Surisadai.
- 42. În ziua a șasea, boiariul feciorilor lui Gadu, Elisaf, feciorul lui Raguil.
- 43. Darul lui: blid de argint unul, o sută și treizeci trasul lui; păhar de argint unul, de șaptezeci de sicle, după siclul cel sfînt, amîndoao pline de făină curată, frămîntată cu untdelemn, pentru jîrtva,
- 44. Căție una, de zêce auri, plină de tîmîie,
- 45. Vițel unul, den boi, berbêce unul, miel unul, de un an pentru ardere de tot,
- 46. Și țap den capre unul, pentru păcat,
- 47. Și pentru jîrtva mîntuirii: junce doao, berbeci cinci, țapi cinci, mielușale de un an, cinci; acesta e darul lui Elisaf, feciorul lui Raguil.
- 48. În ziua a șaptea, boiariul feciorilor lui Efraim, Elisama, feciorul lui Semiud.
- 49. Darul lui: blid de argint unul, o sută și treizeci trasul lui; păhar de argint unul, de șaptezeci de sicle, după siclul cel sfînt, amîndoao pline de făină curată, frămîntată cu untdelemn, pentru jîrtva,
- 50. Căție una, de zêce auri, plină de tîmîie,
- 51. Vițel unul, den boi, berbêce unul, miel unul, de un an, pentru ardere de tot,
- 52. Și țap den capre unul, pentru greșală,
- 53. Și pentru jîrtva mîntuirii: junce doao, berbeci cinci, țapi cinci, mielușale de un an, cinci; acesta e darul lui Elisama, feciorul lui Semiud.
- 54. În ziua a opta, boiariul feciorilor lui Manasi, Gamaliil, feciorul lui Fadasur,
- 55. Darul lui: blid de argint/ unul, o sută și treizeci trasul lui;

<i>Ms. 45</i>	<i>Ms. 4389</i>	<i>Versiune modernă</i>
de un an, pentru ardere de tot,	de un an, în arderea de tot,	pentru arderea de tot,
34. Și țap den capre unul, pentru păcat,	34. Și un țap den capre pentru păcat,	34. Un țap, jertfă pentru păcat,
35. Și pentru jirtva mîntuirii: junce 2, berbeci 5, țapi 5, mielușele de cîte un an 5; acesta-i darul lui Elisur, ficiorul lui Sedeur.	35. Iar spre jărtva mîntuirii: 2 junci, și 5 berbeci, și 5 țapi și 5 miei cîte de un an; acesta iaste darul lui Elisur, feciorul lui Sedeur.	35. Iar pentru jertfa împăcării: doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an; aceste au fost darurile lui Elițur, fiul lui Ședeur.
36. În dzua a cincea, boiarin a ficiorilor lui Simeon, Salamiil, ficiorul lui Surisađeai.	36. Iar a cincea zi aduse Salamiil, feciorul lui Surisadai, boiariul ficiorilor lui Simeon.	36. În ziua a cincea a adus darul său Șelumiel, fiul lui Surișadai, căpetenia fiilor lui Simeon.
37. Darul lui: blid de argintu unul, 130 trasul lui, păhar unul de argintu de 70 de sicli, după siclul cel sfintu, amîndoaă pline de făină curată, frămîntată cu untu de lemnu, pentru jirtvă,	37. Darul lui: o tipsie de argint, măsura ei 130 de sicle, și un păhar de argint de 70 de sicle, după sicla sfintului, amîndoaă pline de făină de grîu, mestecate cu undelemn, la jărtvă,	37. Și a fost darul său o tipsie de argint de o sută treizeci de sicli, o cupă de argint de șaptezeci de sicli, cîntărite după siclul sfint, pline cu făină de grîu frămîntată cu untdelemn pentru jertfă,
38. Căție una de 10 auri, plină de tămîie,	38. Și o căție de 10 galbeni de aur, plină de tămîie,	38. O cățuie de aur de zece sicli plină de mirodenii,
39. Vițâl unul den boi, berbeci unul, miel unul, de un an, pentru ardere de tot,	39. Și un vițel den boi și un berbêce și un miel de un an, în arderea de tot,	39. Un vițel, un berbec și un miel de un an pentru arderea de tot,
40. Și țap den capre unul, pentru păcat,	40. Și un țap den capre, pentru păcat,	40. Un țap, jertfă pentru păcat,
41. Și pentru jirtva mîntuirii: giunce doaă, berbeci 5, țapi 5, mielușele de cîte un an 5; acesta-i darul lui Salamiil, ficiorul lui Surisadai.	41. Iar spre jărtva mîntuirii: 2 junci, și 5 berbeci, și 5 țapi, și 5 miei cîte de un an; acesta iaste darul, lui Salamiil, feciorul lui Surisadai.	41. Iar pentru jertfa împăcării: doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an; aceste au fost darurile lui Șelumiel, fiul lui Surișadai.
42. În dzua a șasea, boiarinul a ficiorilor Gad, Elisaf, ficiorul lui Raguil.	42. Iar a șasea zi, boiariul ficiorilor lui Gad, [43] Elisaf, ficiorul lui Raguil.	42. În ziua a șasea a adus darul său Eliasaf, fiul lui Raguel, căpetenia fiilor lui Gad.
43. Darul lui: blid de argintu unul, 130 trasul lui, păhar unul de argintu de 70 de sicli, după siclul cel sfintu, amîndoaă pline de făină curată, frămîntată cu untu de lemnu, pentru jirtvă,	43. Darul lui: o tipsie de argint, cumpăna ei de 130 sicle, și 1 păhar de argint de 70 de sicle, după sicla sfintului, amîndoaă pline de făină de grîu, mestecate cu undelemn, spre jărtvă,	43. Și a fost darul său o tipsie de argint de o sută treizeci de sicli, o cupă de argint de șaptezeci de sicli, cîntărite după siclul sfint, pline cu făină de grîu frămîntată cu untdelemn pentru jertfă,
44. Căție una de 10 auri, plină de tămîie,	44. Și o căție de 10 galbeni de aur, plină de tămîie,	44. O cățuie de aur de zece sicli plină de mirodenii,
45. Vițâl unul den boi, berbêce unul, miel unul de un an, pentru ardere de tot,	45. Și un vițel den boi și un berbêce și 1 miel de un an, în ardere de tot,	45. Un vițel, un berbec și un miel de un an pentru arderea de tot,
46. Și țap dentru capre unul, pentru păcat,	46. Și un țap, pentru păcat,	46. Un țap, jertfă pentru păcat,
47. Și de jirtva mîntuirii: giunce 2, berbeci 5, mielușele de un an 5; aceasta-i darul lui Elisaf, ficiorul lui Raguil.	47. Iar spre jărtva mîntuirii: 2 junci, și 5 berbeci, și 5 țapi și 5 miei cîte de un an; acesta iaste darul lui Elisaf, feciorul lui Raguil.	47. Iar pentru jertfa împăcării: doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an; aceste au fost darurile lui Eliasaf, fiul lui Raguel.
48. În dzua a șaptea, boiarin ficiorilor lui Efraim, Elisama, ficiorul lui Semiud.	48. Iar a șaptea zi, boiariul ficiorilor lui Efraim, Elisaman, ficiorul lui Semiud.	48. În ziua a șaptea a adus darul său Elișama, fiul lui Amihud, căpetenia fiilor lui Efraim.
49. Darul lui: blid de argintu unul, 130 trasul lui, păhar de argintu unul, de 70 de sicli, după siclul cel sfintu, amîndoaă pline de făină curată, cu untu de lemnu amestecat, pentru jirtvă,	49. Darul lui: o tipsie de argint, cumpăna ei 130 de sicle, și un păhar de argint de 70 de sicle, după sicla sfintului, amîndoaă pline de făină de grîu, mestecate cu undelemn, spre jărtvă,	49. Și a fost darul său o tipsie de argint de o sută treizeci de sicli, o cupă de argint de șaptezeci de sicli, cîntărite după siclul sfint, pline cu făină de grîu frămîntată cu untdelemn pentru jertfă,
50. Căție una de 10 auri, plină de tămîie,	50. Și o căție de 10 galbeni de aur, plină de tămîie,	50. O cățuie de aur de zece sicli plină de mirodenii,
51. Vițâl unul dentru boi, berbêce unul, miel unul de un an, pentru ardere de tot,	51. Și un vițel den boi și 1 berbêce și un miel de un an, în arderea de tot,	51. Un vițel, un berbec și un miel de un an pentru arderea de tot,
52. Și țap den capre unul, pentru greșeale,	52. Și un țap den capre, pentru păcat,	52. Un țap, jertfă pentru păcat,
53. Și pentru jirtva mîntuirii: giunce 2, berbeci 5, țapi 5, mielușele de cîte un an 5; acesta-i darul lui Elisama, ficiorul lui Semiud.	53. Iar spre jărtva mîntuirii: 2 junci, și 5 berbeci, și 5 țapi și 5 miei cîte de un an; acesta iaste darul lui Elisaman, feciorul lui Semiud.	53. Iar pentru jertfa împăcării: doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an; aceste au fost darurile lui Elișama, fiul lui Amihud.
54. În dzua a opta, boiarin ficiorilor Manasi, Gamaliil, ficiorul lui Fadasur.	54. Iar a opta zi, boiariul ficiorilor Manasiei, Gamaliil, feciorul lui Faddasur.	54. În ziua a opta a adus darul său Gamaliel, fiul lui Pedatur, căpetenia fiilor lui Manase.
55. Darul lui: blid de argintu/ unul, 130 trasul	55. Darul lui: o tipsie de argint/ cumpăna ei	55. Și a fost darul său o tipsie de argint/ de o

оубла , сѡѡтѡ , шѡ прѡнѡзѡтѡ прѡсѡла
 аѡн , прѡхѡрѡ де арѡмѡнтѡ оубла де шѡпѡтѡ
 зѡтѡ де сѡтѡ аѡн сѡтѡла тѡлѡ сѡтѡ ,
 амѡнѡрѡсѡ пѡнѡ де фѡнѡнѡ нѡрѡтѡ фѡ
 амѡнѡтѡ нѡ оубнѡ де аѡмѡнѡ пѡнтѡрѡ жѡр
 пѡтѡ . Кѡцѡ оубнѡ де зѡтѡ аѡрѡ , пѡнѡ нѡ
 нѡ дѡтѡмѡтѡ . Кѡцѡ оубнѡла дѡнѡ вѡнѡ нѡ
 вѡрѡтѡ . оубнѡла мѡлѡ оубнѡла де оубнѡ аѡнѡ пѡнѡ
 прѡ арѡрѡ дѡтѡтѡ . Шѡ цѡпѡ оубнѡла пѡ
 дѡнѡ нѡрѡ пѡнтѡрѡ грѡшѡла . Шѡ аѡ жѡрѡ нѡ
 тѡла мѡнѡтѡнѡрѡнѡ жѡнѡнѡ дѡсѡ , цѡпѡ тѡнѡнѡ
 вѡрѡтѡнѡ , тѡнѡнѡ , мѡлѡшѡлаѡ де оубнѡ аѡнѡ ,
 тѡнѡнѡ , аѡтѡтѡлѡ дѡрѡла аѡнѡ гѡмѡлѡнѡлѡ , фѡ
 нѡрѡла аѡнѡ фѡрѡсѡрѡ . Аѡтѡтѡлѡ аѡнѡсѡла
 вѡлѡрѡлѡ фѡтѡрѡлѡрѡ аѡнѡ вѡнѡмѡнѡнѡ , аѡнѡлѡнѡ
 фѡтѡсѡрѡла аѡнѡ гѡрѡсѡнѡ . Дѡрѡла аѡнѡ
 вѡнѡлѡ де арѡмѡнтѡ оубнѡла , сѡѡтѡтѡ , шѡнѡ
 прѡнѡзѡтѡ , прѡсѡла аѡнѡ , прѡхѡрѡ де арѡмѡнтѡ
 оубнѡла де шѡпѡтѡ зѡтѡнѡ , де сѡтѡлѡ аѡнѡ сѡ
 пѡла тѡлѡ сѡтѡлѡнѡ , амѡнѡрѡсѡ пѡнѡнѡ де
 фѡнѡнѡнѡ нѡрѡтѡ фѡтѡмѡнѡтѡтѡ нѡ оубнѡлѡ де
 аѡмѡнѡнѡ пѡнтѡрѡ жѡрѡтѡ . Кѡцѡ оубнѡлѡ
 де зѡтѡнѡ , аѡрѡнѡ , пѡнѡнѡ де тѡтѡмѡтѡ .
 Кѡцѡ оубнѡла дѡнѡнѡ вѡнѡнѡ вѡрѡтѡнѡ оубнѡла
 дѡнѡ мѡлѡ оубнѡла де оубнѡ аѡнѡнѡ пѡнтѡрѡ арѡрѡ
 дѡтѡтѡ . Шѡ цѡпѡ дѡнѡ нѡрѡ оубнѡла , пѡнѡ
 прѡ грѡшѡла . Шѡ пѡнтѡрѡ жѡрѡтѡла мѡнѡ
 тѡнѡнѡнѡ , жѡнѡнѡ дѡсѡ , вѡрѡтѡнѡ , тѡнѡнѡнѡ ,
 цѡпѡнѡ , тѡнѡнѡнѡ , мѡлѡшѡлаѡ де оубнѡ аѡнѡнѡ ,
 тѡнѡнѡнѡ , аѡтѡтѡлѡ дѡрѡла аѡнѡ аѡнѡлѡнѡ фѡтѡсѡрѡла
 аѡнѡ гѡрѡсѡнѡ . Аѡтѡтѡлѡ аѡнѡсѡла , вѡлѡрѡлѡ фѡ
 тѡрѡлѡрѡ аѡнѡ дѡнѡ аѡтѡтѡлѡ фѡтѡсѡрѡла аѡнѡ
 мѡлѡрѡлѡнѡ . Дѡрѡла аѡнѡ вѡнѡлѡ де арѡмѡнтѡ
 оубнѡла , сѡѡтѡтѡтѡ , шѡнѡ прѡнѡзѡтѡ прѡсѡла аѡнѡ
 прѡхѡрѡ де арѡмѡнтѡ оубнѡла де шѡпѡтѡ зѡтѡнѡ
 де сѡтѡлѡ аѡнѡ сѡтѡла тѡлѡ сѡтѡлѡнѡ , амѡнѡрѡсѡ
 пѡнѡнѡ де фѡнѡнѡнѡ нѡрѡтѡ фѡтѡмѡнѡтѡтѡ нѡ
 оубнѡлѡ де аѡмѡнѡнѡ пѡнтѡрѡ жѡрѡтѡ .
 Кѡцѡ оубнѡла де зѡтѡнѡ аѡрѡнѡ , пѡнѡнѡ де тѡтѡ
 мѡтѡ . Кѡцѡ оубнѡла дѡнѡнѡ вѡнѡнѡ вѡрѡтѡнѡ оубнѡла
 мѡлѡ оубнѡла де оубнѡ аѡнѡнѡ пѡнтѡрѡ арѡрѡ
 дѡтѡтѡ . Шѡ цѡпѡ дѡнѡ нѡрѡ оубнѡла , пѡнѡ
 прѡ грѡшѡла . Шѡ пѡнтѡрѡ жѡрѡтѡла мѡнѡ
 тѡнѡнѡнѡнѡ , жѡнѡнѡ дѡсѡ , вѡрѡтѡнѡ , тѡнѡнѡнѡ ,
 цѡпѡнѡ , тѡнѡнѡнѡ , мѡлѡшѡлаѡ де оубнѡ аѡнѡнѡ ,
 тѡнѡнѡнѡ , аѡтѡтѡлѡ дѡрѡла аѡнѡнѡ аѡнѡлѡнѡ фѡтѡсѡрѡла
 аѡнѡ мѡлѡрѡлѡнѡ . Аѡтѡтѡлѡ аѡнѡсѡла , вѡлѡрѡлѡ фѡ
 тѡрѡлѡрѡ аѡнѡ аѡнѡлѡ , фѡгѡнѡлѡ фѡтѡ
 сѡрѡлѡ аѡнѡ аѡнѡлѡ . Дѡрѡла аѡнѡ вѡнѡлѡ де арѡ
 мѡнтѡ оубнѡла сѡѡтѡтѡтѡ прѡнѡзѡтѡ прѡсѡла аѡнѡ
 прѡхѡрѡ де арѡмѡнтѡ оубнѡла де шѡпѡтѡ зѡтѡнѡ де сѡ
 тѡлѡ аѡнѡ сѡтѡла тѡлѡ сѡтѡлѡнѡ , амѡнѡрѡсѡ пѡнѡ
 нѡнѡ , де фѡнѡнѡнѡ нѡрѡтѡ фѡтѡмѡнѡтѡтѡ нѡ
 оубнѡлѡ де аѡмѡнѡнѡ пѡнтѡрѡ жѡрѡтѡ . Кѡцѡ оубнѡ
 цѡ оубнѡла де зѡтѡнѡ аѡрѡнѡ , пѡнѡнѡ де тѡтѡ
 мѡтѡ . Кѡцѡ оубнѡла дѡнѡнѡ вѡнѡнѡ вѡрѡтѡнѡ оубнѡла
 мѡлѡ оубнѡла де оубнѡ аѡнѡнѡ пѡнтѡрѡ арѡрѡ де тѡтѡтѡ .
 Шѡ цѡпѡ дѡнѡ нѡрѡ оубнѡла , пѡнтѡрѡ оубнѡ
 грѡ

- пăhar de argint unul, de șaptezeci de sicle, după siclul cel sfânt, amîndoao pline de făină curată, frămîntată cu untdelemn, pentru jîrtvă,
- 56. Căție una, de zêce auri, plină de tămîie,
- 57. Vițel unul, den boi, berbêce unul, miel unul, de un an, pentru arderea de tot,
- 58. Și țap unul, den capre, pentru greșală,
- 59. Și la jîrtva mîntuirii: junce doao, țapi cinci, berbeci cinci, mielușale de un an, cinci; acesta e darul lui Gamaliil, feciorul lui Fadasur.
- 60. În ziua a nooa, boiariul feciorilor lui Veniamin, Avidan, feciorul lui Gadeoni.
- 61. Darul lui: blid de argint unul, o sută și treizeci trasul lui; păhar de argint unul, de șaptezeci de sicle, după siclul cel sfânt, amîndoao pline de făină curată, frămîntată cu untdelemn, pentru jîrtvă,
- 62. Căție una, de zêce auri, plină de tămîie,
- 63. Vițel unul, den boi, berbêce unul, miel unul, de un an, pentru arderea de tot,
- 64. Și țap unul, den capre, pentru greșală,
- 65. Și pentru jîrtva mîntuirii: junce doao, berbeci cinci, țapi cinci, mielușale de un an, cinci; acesta e darul lui Avidan, feciorul lui Gadioni.
- 66. În ziua a zêcea, boiariul feciorilor lui Dan, Ahiezer, feciorul lui Amisadai.
- 67. Darul lui: blid de argint unul, o sută și treizeci trasul lui; păhar de argint unul, de șaptezeci de sicle, după siclul cel sfînt, amîndoao pline de făină curată, frămîntată cu untdelemn, pentru jîrtva,
- 68. Căție una, de zêce auri, plină de tămîie,
- 69. Vițel unul, den boi, berbêce unul, miel unul, de un an, pentru ardere de tot,
- 70. Și țap den capre unul, pentru greșala,
- 71. Și pentru jîrtva mîntuirii: junce doao, berbeci cinci, țapi cinci, mielușale de un an, cinci; acesta e darul lui Ehiezer, feciorul lui Misadai.
- 72. În ziua a unsprăzēcilea, boiariul feciorilor lui Asir, Fagheil, feciorul lui Ebran.
- 73. Darul lui: blid de argint unul, o sută treizeci trasul lui; păhar de argint unul, de șaptezeci de sicle, după siclul cel sfînt, amîndoao pline de făină curată, frămîntată cu untdelemn, pentru jîrtva,
- 74. Căție una, de zêce auri, plină de tămîie,
- 75. Vițel unul, den boi, berbêce unul, miel de un an unul, pentru ardere de tot,
- 76. Și țap den capre unul, pentru greșala,

Ms. 45

lui, păhar de argintu unul, de 70 de sicli, după siclul cel sfîntu, amîndoa pline de făină curată, frămîntată pentru jirtvă cu untu de lemnu,

56. Căție una, de 10 auri, plină de tămîie,

57. Vișăl unul den boi, berbêce unul, <miel 1> de un an, pentru arderea de tot,

58. Și țap unul den capre, pentru greșeale,

59. Și la jirtva mîntuirii: jiuice 2, țapi 5, berbeci 5, mielușele de cîte un an 5; acesta-i darul lui Gamaliil, ficiorul lui Faddasur.

60. În dzua a noao, boiarin a ficiorilor Veniamin, Avidan, ficior lui Gadeoni.

61. <Darul lui>: 1 blid de argintu, 130 trasul, păhar unul de argintu, de 70 sicli, după siclul cel sfîntu, amîndoa pline de făină curată, frămîntată cu untu de lemnu, pentru jirtvă,

62. Căție una, de 10 auri, plină de tămîie,

63. Vișăl unul den boi, berbêce unul, miel unul <de un an>, pentru ardere de tot,

64. Și țap unul den capre, pentru greșeale,

65. Și pentru jirtva de mîntuire: giuince 2, berbeci 5, țapi 5, mielușele de cîte un an 5; acesta-i darul lui Avidan, ficiorul lui Gadeoni.

66. În dzua a dzêce, boiarinul ficiorilor Dan, Ahiezer, ficiorul lui Amisadai.

67. Darul lui: blid de argintu unul, 130 trasul lui, păhar unul de argintu, de 70 sicli, după siclul cel sfîntu, amîndoa pline de făină curată, amestecată cu untu de lemnu, pentru jirtvă,

68. Căția una, de 10 auri, plină de tămîie,

69. Vișăl unul dentru boi, berbêce unul, miel unul de un an pentru ardere de tot,

70. Și țap den capre unul, pentru greșeală,

71. Și pentru jirtva mîntuirii: giuince 2, berbeci 5, țapi 5, mielușele de cîte un an 5; acesta-i darul lui Ahiezer, ficiorul lui Misadai.

72. În dzua a unsprădzêcelea, boiarinul ficiorilor Asir, Fagheil, ficiorul lui Ehran.

73. Darul lui: blidu de argintu unul, 130 trasul lui, păhar unul de argintu, de 70 de sicli, după siclul cel sfîntu, amîndoa pline de făină curată, frămîntată cu untu de lemnu, pentru jirtvă,

74. Căția una, de 10 auri, plină de tămîie,

75. Vișăl unul dentru boi, berbeci unul, miel de un an unul, pentru ardere de tot,

76. Și țap dentru capre unul, pentru greșeală,

Ms. 4389

130 de sicle, și un păhar de argint de 70 de sicle, după sicla sfîntului, amîndoa pline de făină de grîu mestecată cu undelemn, spre jirtvă,

56. Și o căție de 10 galbeni de aur, plină de tămîie,

57. Și un vișel den boi, și 1 berbêce și 1 miel de un an, în arderea de tot,

58. Și un țap den capre, pentru păcat,

59. Iar spre jirtva mîntuirii: 2 junci, și 5 berbeci, și 5 țapi și 5 miei cîte de un an 5; acesta iaste darul lui Gamaliil, ficiorul lui Faddasur.

60. Iar în a noaoa zi, boiar ficiorilor lui Veniamin, Avidan, ficiorul lui Gadeon.

61. Darul lui: o tipsie de argint, cumpăna ei 130 de sicle, și un păhar de argint de 70 de sicle, după sicla sfîntului, amîndoa pline de făină de grîu mestecate cu undelemn, spre jirtvă,

62. Și o căție de 10 galbeni de aur, plină de tămîie,

63. Și un vișel den boi și 1 berbêce și 1 miel de un an, spre arderea de tot,

64. Și un țap den capre, pentru păcat,

65. Iar spre jirtva mîntuirii: 2 junci, și 5 berbeci, și 5 țapi și 5 miei cîte de un an; acesta iaste darul lui Avidan, ficiorul lui Ghedeon.

66. Iar a zêcea zi, boiar ficiorilor lui Dan, Ahiezer, ficiorul lui Amisadai.

67. Darul lui: o tipsie de argint, cumpăna ei 130 de sicle, și un păhar de argint de 70 sicle, după sicla sfîntului, amîndoa pline de făină de grîu mestecată cu undelemn, spre jirtvă,

68. Și o căție de 10 galbeni de aur, plină de tămîie,

69. Și un vișel den boi și un berbêce și un miel de un an, în ardere de tot,

70. Și un țap den capre, pentru păcat,

71. Iar spre jirtva mîntuirii: 2 junci, și 5 berbeci, și 5 țapi și 5 miei cîte de un an; acesta iaste darul lui Ahiezer, ficiorul lui Amisadai.

72. Iar a 11 zi, boiar ficiorilor lui Asir, Faghel, ficiorul lui Ehran.

73. Darul lui: o tipsie de argint, cumpăna ei 130 de sicle, și un păhar de argint de 70 de sicle, după sicla sfîntului, amîndoa pline de făină de grîu mestecată cu undelemn, spre jirtvă,

74. Și o căție de 10 galbeni de aur, plină de tămîie,

75. Și un vișel den boi, și 1 berbêce, și 1 miel de un an, în ardere de tot,

76. Și un țap den capre, pentru păcat,

Versiune modernă

sută treizeci de sicli, o cupă de argint de șaptezeci de sicli, cîntărite după siclul sfînt, pline cu făină de grîu frămîntată cu undelemn pentru jertfă,

56. O cățuie de aur de zece sicli plină de mirodenii,

57. Un vișel, un berbec și un miel de un an, pentru arderea de tot,

58. Un țap, jertfă pentru păcat,

59. Iar pentru jertfa împăcării: doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an; aceste au fost darurile lui Gamaliel, fiul lui Pedapur.

60. În ziua a noua a adus darul său Abidan, fiul lui Ghedeon, căpetenia fiilor lui Veniamin.

61. Și a fost darul său o tipsie de argint de o sută treizeci de sicli, o cupă de argint de șaptezeci de sicli, cîntărite după siclul sfînt, pline cu făină de grîu frămîntată cu undelemn pentru jertfă,

62. O cățuie de aur de zece sicli plină de mirodenii,

63. Un vișel, un berbec și un miel de un an pentru arderea de tot,

64. Un țap, jertfă pentru păcat,

65. Iar pentru jertfa împăcării: doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an; aceste au fost darurile lui Abidan, fiul lui Ghedeon.

66. În ziua a zecea a adus darul său Ahiezer, fiul lui Amisadai, căpetenia fiilor lui Dan.

67. Și a fost darul său o tipsie de argint de o sută treizeci de sicli, o cupă de argint de șaptezeci de sicli, cîntărite după siclul sfînt, pline cu făină de grîu frămîntată cu undelemn pentru jertfă,

68. O cățuie de aur de zece sicli plină de mirodenii,

69. Un vișel, un berbec și un miel de un an pentru arderea de tot,

70. Un țap, jertfă pentru păcat,

71. Iar pentru jertfa împăcării: doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an; aceste au fost darurile lui Ahiezer, fiul lui Amisadai.

72. În ziua a unsprezecea a adus darul său Paghel, fiul lui Ocran, căpetenia fiilor lui Așer.

73. Și a fost darul său o tipsie de argint de o sută treizeci de sicli, o cupă de argint de șaptezeci de sicli, cîntărite după siclul sfînt, pline cu făină de grîu frămîntată cu undelemn pentru jertfă,

74. O cățuie de aur de zece sicli plină de mirodenii,

75. Un vișel, un berbec și un miel de un an pentru arderea de tot,

76. Un țap, jertfă pentru păcat,

Biblia, 1688, pag. 101[99], col. 1

63 грешала. Шн пѣнтрѣ жмѣшка малѣушрїи.
 жѣвче двѣ, бервѣчи, ѣ, чапн, ѣ мїеал шале де
 унїань, ѣ ачїста і дѣрѣл лѣи фегеналь фечерѣл
Он лѣи іхрѣаль. Дѣтсѣ а. ѣ, боарѣл фечерѣл
 бѣ лѣи недалїм, ахїме фечерѣл лѣи інѣал. Дѣрѣ
 лѣи канѣ де арїнїте оунѣл, іл, трѣсѣл лѣи, ѣ
 харѣ де арїнїте оунѣл де, Ѡ, де інкал, дѣпѣ ін
 клѣл чѣл сфїтѣ, амїдѣал пїанне де фѣнїче кѣ
 рѣтѣ фрѣжкїтѣлѣ кѣ оунїте дрлмнѣ нїнтрѣ
 п жѣршка. Кѣцїе оуна де, і, дѣрї пїанне де
 пѣ тѣмѣе. Кнїцѣе оунѣл деї бѣи, берѣѣ
 че оунѣл мїеал оунѣл де оунѣань нїнтрѣ ар
 пѣ дрѣ де тѣ. Шн чап ден капрї оунѣл пїнтрѣ
 пѣ грешала. Шн пѣнтрѣ жѣршка малѣушрїи,
 жѣвче двѣо бервѣчи чїнчи чапн чїнчи мїеал шале
 деуи ан ѣ, ачїста і дѣрѣл лѣи ахїре фечерѣл
 пѣ лѣи інан. Дѣчїста і рїонїѣ жѣршкїннѣ
 лѣи, ітрѣкарѣ злал оунѣл дрѣжнїѣл дѣла бол
 рїи фїналѣ лѣи іранѣл, канѣ де арїнїте двѣо
 пѣ спрѣзѣче, пахарѣ дрѣрїнїте ѣї. Кѣцїи де
 лѣрѣ двѣо спрѣзѣче, де іл, інкал ѣн канѣ,
 шн де, Ѡ, де інкал оунѣл пѣ хар. тотѣ арїнїтѣл
 паселѣр, лѣ, і, інкаїн, інкаїн кѣнїкал чѣл
 пѣ сфїтѣ. Кѣцїи дѣрѣл двѣо спрѣзѣче, пїн
 не дрѣтѣмѣе дрѣзѣче дрѣ кѣцїа, кѣнїкал чѣл
 сфїтѣ, пѣ дрѣл кѣцїїлѣр, іл, де лѣр.
 пѣ Тоатѣ качмѣе дрѣрѣдѣ дрѣтѣ, вїцен дрѣспрѣ
 зѣче, бервѣчи, ѣї, мїеи дрѣтѣе дрѣ оунѣань, ѣї,
 жѣршеал лѣр шн тѣрїжрїе лѣр, шн чапн ден
 пїн капрї, ѣї, пѣнтрѣ грешала. Тоатѣ качмѣе
 пїнтрѣ жѣршка малѣушрїи, жѣвче, іл, дрѣ,
 бервѣчи, і, чапн. і, кѣтѣе дрѣ оунѣань, мїеал шале
 дрѣтѣе дрѣ оунѣань кѣрѣтѣе. і, ачїста і рїонїѣ
 жѣршкїннѣ лѣи, дрѣтѣ че дрѣ дрѣпѣтѣ мїеал
 лѣи, шн дрѣтѣ че дрѣ оунѣл пре дрѣнѣл
 пѣ Кнїдѣ мїрѣт мѣвїн лѣкѣртѣл мѣрѣврїен іѣ
 грѣмїкѣе лѣи шн лѣвїн глѣнѣл дрѣнѣлѣи грѣннѣ
 кѣтрѣ дрѣнѣл, дрѣврѣа лѣкѣремїаннѣ лѣи кѣ
 дрѣ дрѣте прѣстѣ кѣвѣтѣл кѣртѣлѣи мѣртѣврїен
 ітрѣ мїжлѣкѣл дрѣн хѣрѣвнмї шн грѣтѣл кѣ
 трѣ дрѣнѣл.

К А П И
 и грѣи дрѣнѣл кѣтрѣ мѣнїн зїжнїдѣ.
 Грѣ лѣи лѣ дрѣсѣнѣ, шн вїи зїчѣ кѣтрѣе.
Кнїдѣ вїи пѣне лѣмнїнїтѣорїал дрѣсѣнѣ
 те, дрѣспрѣ фаца сфѣшннѣкѣлѣи, вор лѣмн
 нѣ чѣлѣ, і, лѣмннїтѣоарѣ. Шн дрѣ
 фѣкѣт лѣш дрѣсѣнѣ, дрѣсѣпартѣе ден фаца сфѣш
 ннѣкѣлѣи дрѣрїнїе лѣмннїтѣоарѣ лѣи, дрѣтѣ кѣм
 порѣннї дрѣнѣл лѣи мѣвн. Шн ачїта і ме
 цїеувѣрѣтѣ сфѣшннѣкѣлѣи, тѣрѣ дрѣ дрѣ фѣкѣл
 лѣи шн дрѣрнѣе лѣи тотѣ тѣрн, дрѣтѣ кнїдѣ кѣ
 ре дрѣ дрѣтѣ дрѣнѣл лѣи мѣвн. лѣш дрѣ фѣкѣ
 сфѣшннѣкѣлѣи. Шн грѣи дрѣнѣл кѣтрѣ мѣвн
 зїжнїдѣ. Л пре лѣвїцї ден мїжлѣкѣл фїн
 лѣр лѣи ірїанѣл, шн гѣи кѣрѣцїїн пре дрѣннїи,
 шн дрѣ сѣл фѣнн лѣрѣ кѣрѣцїїтѣ лѣр. Гѣи
 стрѣпїи пре дрѣннїи кѣ дрѣ кѣрѣцїїннї, шн дрѣ
 че вїнїтѣе тотѣ трѣпѣл лѣр, шн дрѣ сѣлѣ

- 77. Și pentru jirtva mîntuirii: junce doao, berbeci 5, țapi 5, mielușale de un an, 5; acesta e darul lui Fagheil, feciorul lui Ebran.
- 78. În zioa a 12, boiarul feciorilor lui Nethalim, Ahire, feciorul lui Enan.
- 79. Darul lui: blid de argint unul, 130 trasul lui; păhar de argint unul, de 70 de sicle, după siclul cel sfînt, amîndoa pline de fîină curată, frămîntată cu untdelemn, pentru jirtva,
- 80. Căție una, de 10 auri, plină de tămîie,
- 81. Vișel unul, den boi, berbêce unul, miel unul, de un an, pentru arderea de tot,
- 82. Și șap den capre unul, pentru greșala;
- 83. Și pentru jirtva mîntuirii: junce doao, berbeci cinci, țapi cinci, mielușale de un an, 5. Acesta e darul lui Ahere, feciorul lui Enan.
- 84. Aceasta e înnoirea jirtăvnicului, înu carea zi l-au unsu pre dînsul, de la boiarii fiilor lui Israel: blide de argint, doasprăzêce, pahară de argint 12, [85] cășii de aur, doasprăzêce,
- 85. De 130 sicle un blid, și de 70 de sicli un păhar, tot argintul vaselor, 2 400 siclii, siclii cu siclul cel sfînt,
- 86. Cășii de aur doasprăzêce, pline de tămîie de zêce auri cășia, cu siclul cel sfînt, tot aurul cășiiilor, 120 de auri.
- 87. Toate vacile de ardere de tot: vișei doisprăzêce, berbeci 12, miei de cîte de un an 12, jirtvele lor și turnările lor, și țapi den capre 12, pentru greșala.
- 88. Toate vacile pentru jirtva mîntuirii: junce 24, berbeci 60, țapi 60, cîte de un an, mielușale de cîte de un an, curate, 60. Aceasta e înnoirea jirtăvnicului, după ce au împlut mînele lui și după ce au unsu pre dînsul.
- 89. Cînd mergea Moisi la cortul mărturiei să grăiască lui și auzi glasul Domnului grăind cătră dînsul deasupra acoperemîntului carele iaste preste chivotul cortului mărturiei, înu mijlocul a doi heruvimi. Și grăia cătră dînsul.

CAP 8

- 1. Și grăi Domnul cătră Moisi zicînd:
- 2. „Grăiește lui Aaron și vei zice cătră el: [3] «Cînd vei pune luminătorile de o parte de spre fața sfêșnicului, vor lumina cêle 7 luminătoare.»“
- 3[4]. Și au făcut așa Aaron: de o parte den fața sfêșnicului, aprinse luminătoarele lui, după cum porunci Domnul lui Moisi.
- 4[5]. Și aceasta e meșteșugirea sfêșnicului: tare, de aur, fusul lui și florile lui tot tari. După chipul care au arătat Domnul lui Moisi, așa au făcut sfêșnicul.
- 5[6]. Și grăi Domnul cătră Moisi zicînd:
- 6[7]. „Ia pre levīți den mijlocul fiilor lui Izraël și să-i curățēști pre dînșii.
- 7[8]. Și așa să le faci lor curățenia lor: vei stropi pre dînșii cu apa curățeniei și va trêce brici peste tot trupul lor și-ș vor spăla/

Ms. 45

77. Și pentru jirtva mîntuirii: junce 2, berbeci 5, țapi 5, mielușele de cîte un an 5; acesta-i darul lui Fagheil, feciorul lui Ebran.

78. În ziua a doasprădzêce, boiarinul a ficiorilor Nethalim, Ahire, feciorul lui Enan.

79. Darul lui: blid de argintu unul, 130 trasul lui, păhar unul de argintu, de 70 de sicli, după siclul cel sfîntu, amîndoa pline de făină cernută, frămîntată cu untu de lemn, pentru jirtvă,

80. Căție una, de 10 auri, plină de tămîie,

81. Vițal unul dentru boi, berbêce unul, și miel unul de un an, pentru ardere de tot,

82. Și țap dentru capre unul, pentru greșeală,

83. Și pentru jirtvă de mîntuire: junce 2, berbeci 5, țapi 5; mielușele de cîte un an 5. [84] Acesta-i darul lui Ahire, feciorul lui Enan.

84. Aceasta-i înnoirea jirtăvnicului întru care dzi l-au unsu pre însul de la boiarii filor Israil, blide de argintu 12, păhară de argintu 12, [85] cății de aur 12,

85. De 130 sicli un blid și de 70 de sicli un păhar, tot argintul vaselor, 2 400 sicli, sicli cu siclul cel sfîntu,

86. Cății de aur 12, pline de tămîie, de 10 auri căția, cu siclul cel sfîntu, tot aurul cățiilor, 120 de auri.

87. Toate vacile de ardere de tot, vițai 12, berbeci 12, miei cîte de un an 12, jirtvele lor și turnările lor, și țapi dentru capre 12, pentru greșeală.

88. Toate vacile pentru jirtva mîntuirii: junce 24, berbeci 60, țapi 60 de cîte un an, mielușele cîte de un an curate 60. Aceasta-i înnoirea jirtăvnicului, după ce au împlut mâinele lui și după ce au arsu pre însă.

89. Cînd mergea Moisi la cortul mărturiei să grăiască lui și audzi glasul Domnului grăindu cătră însul de asupra acoperemîntului carele iaste preste săcriul cortului mărturiei, întru mijlocul a doi⁴ heruvim<>. Și grăia cătră însul.

CAP 8

1. Și grăi Domnul cătră Moisi dzicîndu:

2. „Grăiește cătră Aaron și vei grăi cătră însul: [3] «Cîndu vei pune luminătorile de o parte despre fața sfeșnicului, vor lumina cêle 7 luminătoare.»“

3[4]. Și au făcut așa Aaron, de o parte den fața sfeșnicului, aprinsă luminătorile lui, după cum porânci Domnul lui Moisi.

4[5]. Și aceasta-i meșterșugiuiala sfeșnicului, tare de aur fusul ei și florile ei tot tare, după chipul carele au arătat Domnul lui Moisi, așa au făcut sfeșnicul.

5[6]. Și grăi Domnul cătră Moisi dzicîndu:

6[7]. „Ia pre levii den mijlocul filor Israil și să-i curățesti pre înșii.

7[8]. Și așa să le faci lor curățeniia lor: vei stropi pre înșii apă de curățenic și vei trêce brici¹ preste tot trupul lor și-ș vor spăla/

Ms. 4389

77. Iar la jirtva mîntuirii: 2 junci, și 5 berbeci, și 5 țapi și 5 miei cîte de un an; acesta iaste darul lui Fagheil, feciorul lui Ebran.

78. Iar a 12 zi, boiar feciorilor lui Nethalim, Ahira, feciorul lui Enan.

79. Darul lui: o tipsie de argint, cumpăna ei 130 de sicle, și un păhar de argint de 70 de sicle, după sicla sfîntului, amîndoa pline de făină de grîu mestecate cu undelemn, spre jirtvă,

80. Și o căție de 10 galbeni de aur, plină de tămîie,

81. Și un vițel den boi, și 1 berbêce, și un miel de un an, spre ardere de tot,

82. Și un țap den capre, pentru păcat,

83. Iar spre jirtva mîntuirii: 2 junci, și 5 berbeci, și 5 țapi, și 5 miei cîte de un an; acesta iaste darul lui Ahir, feciorul lui Enan.

84. Aceasta iaste sfințirea altariului, în ziua cêea ce-l unse, de la boiarii lui Israil: tipsii de argint 12 și păhară de argint 12, cății de aur 12.

85. În fiecă tipsie cîte 130 de sicle și în fieștece păhar cîte 70 de sicle, în toate vasele cêle de argint, 2.400 de sicle, după siclele cêle sfînte,

86. Și cății de aur 12, pline de tămîie, fieștecare căție cîte 10 galbeni de aur, 120 de galbeni.

87. De toate cirezile în arderile de tot, viței 12, berbeci 12, miei cîte de un an 12, pentru păcat.

88. Iar toț boii spre jirtva mîntuirii: junci 24, berbeci 60, țapi cîte de un an 60, miêle curate cîte de un an 60. Aceasta iaste sfințirea altariului, după umplêrea mâinilor lor și după ungerea lui.

89. Cînd întra Moisei în cortul mărturiei să grăiască și auzia cuvîntul Domnului grăind cătră dînsul desupra acoperemîntului, carele iaste preste sicriul mărturiei între 2 heruvimi. Și grăia cătră dînsul.

CAP 8

1. Și grăi Domnul cătră Moisei dzicînd: „Grăiește lui Aaron și-i zi:

2. «Cînd vei așaza sfeșnicul după cum iaste rînduiala, să lumineze 7 lumini înaintea sfeșnicului.»“

3. Și făcu Aaron așa de aprinse luminările de o parte de sfeșnic dennainte, cum porânci Domnul lui Moisei.

4. Iară făptura sfeșnicului iaste aceasta: de aur vărsat era și fofzele lui și florile lui toate de aur vărsate, ca și fusul lui. În ce chip porânci Domnul lui Moisei, așa făcu sfeșnicul.

5. Și grăi Domnul cătră Moisei dzicînd:

6. „Ia preoții dentre feciorii lui Israil și să-i curățesti.

7. Și într-acesta chip să-i curățesti: să stropesti spre dînșii apa curățirii și să suie briciul preste tot trupul lor și să-ș spele/

Versiune modernă

77. Iar pentru jertfa împăcării: doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an; aceste au fost darurile lui Paghieil, fiul lui Ocran.

78. În ziua a douăsprezecea a adus darul său Ahira, fiul lui Enan, căpetenia filor lui Neftali.

79. Și a fost darul său o tipsie de argint de o sută treizeci de sicli, o cupă de argint de șaptezeci de sicli, cîntărite după siclul sfînt, pline cu făină de grîu frămîntată cu untdelemn pentru jertfă,

80. O căuie de aur de zece sicli plină de mirodenii,

81. Un vițel, un berbec și un miel de un an pentru arderea de tot,

82. Un țap, jertfă pentru păcat,

83. Iar pentru jertfa împăcării: doi boi, cinci berbeci, cinci țapi, cinci miei de un an; aceste au fost darurile lui Ahira, fiul lui Enan.

84. Acestea au fost darurile aduse de căpeteniile lui Israel la sfințirea jertfelnicului, cînd a fost miruit: 12 tipsii de argint, 12 cupe de argint, 12 căți de aur.

85. Fiecare tipsie de argint avea o sută treizeci de sicli, fiecare cupă cîte șaptezeci de sicli; deci argintul lor, după siclul sfînt, a fost de 2 400 de sicli;

86. Au fost 12 căți de aur pline cu mirodenii, fiecare în greutate de zece sicli, după siclul sfînt. Tot aurul cățiilor a fost de 120 de sicli.

87. Pentru arderea de tot au fost 12 viței, 12 berbeci, 12 miei de un an.

88. Pentru jertfa împăcării s-au adus: 24 de boi, 60 de berbeci, 60 de țapi și 60 de miei de un an, fără meteahnă. Acestea au fost darurile la sfințirea jertfelnicului, cînd a fost miruit.

89. Cînd a intrat Moise în Cortul Mărturiei ca să grăiască cu Domnul, a auzit glasul vorbind de sus, de pe chivotul legii, dintre cei doi heruvimi. Iar glasul acela grăia cu el.

CAP. 8

Sfințirea levizilor

1. Domnul a grăit către Moise:

2. „Du-te și spune-i lui Aaron că atunci cînd va aprinde sfeșnicul, lumina celor șapte candelă să-i lumineze partea de dinainte.“

3. Și a făcut Aaron așa. A așezat candelăle în partea din față a sfeșnicului, după cum poruncise Domnul prin Moise.

4. Sfeșnicul era din aur bătut ca și piciorul și toată înfloritura lui; el era întocmai așa cum îi arătase Domnul lui Moise.

5. Și a mai spus Domnul lui Moise:

6. „Alege pe levii din mijlocul filor lui Israel și curăță-i;

7. Iată cum îi vei curăți: stropește-i cu apa curățirii de păcat, apoi să se radă pe tot trupul; să-și spele/ hainele ca să fie astfel

Чл

ХѢННАЕ ЛОР ШИ КЪРАЦИ ВОРФІ . ШИ ВОР АБА ОУ
 ВИЦІА ДНИ ВОИ, ШИ АЧѢСТАА ЖДѢТІЕ ФЛѢНЪ КУ
 РАТЪ ФРѢЖИТАТІЕ КЪ ОУНТИ ДЕЛЕМНЪ, ШИ ВИ
 ЦЕА ДЕ ОУН ДНЪ ДНІ КѢН ВЕН АБА ПИИТРЪ ГРЕШААА
 ШИ ВЕН АДАЧЕ ПРЕ ЛЕВУЦЪ АНАИИТѢ КОРЪВАШІ Г
 МЪРТВІРІЕН, ШИ ВЕН АДАЧА ТОВАЧЪ АДАНАРЪ ФІН
 ЛОР АБИ ІСРАИЛЬ . ШИ ШИ АДАЧЕ ПРО ЛЕВУЦЪ А
 НАИИТѢ ДИИВАШІ, ШИ КОР ПЪНЕ ФІИИ АБИ ІЗРАИ
 МЪННАЕ ЛОР ПРЕИТЕ ЛЕВУЦЪ . ШИ ВАСЪКЕН ААРЪ ПІ
 ПРЕ ЛЕВУЦЪ АДАРЕ АНАИИТѢ ДИИВАШІ . АДАА ФІИИ
 АБИ ІЗРАИЛЬ, ШИ ВОРФІ КАСЪ АВКРЪЗЕ АВКРЪРАС
 ДИИВАШІ . ІАРЕ ЛЕВИЦІИ ВОР ПЪНЕ МЪННАЕ ДЕ
 СВѢРА ПРЕИТЕ МАПЕТАЕ ВИЦІАЛОР, ШИ ВОИ ФАЧЕ ПРЕ
 ОУН АА ПИИТРЪ ГРЕШААА . ШИ ОУН АА ПИИТРЪ АРАРЕ
 АСЪОТЪ, КАСЪСЪ РОДАРЕ ПИИТРЪ ІИ . ШИ ВЕН ПЪ
 И ПРЕ ЛЕВУЦЪ АНАИИТѢ ДИИВАШІ, ШИ АНАИИТѢ
 АБИ ААРЪОНЪ, ШИ АНАИИТѢ ФІНАЛОР АБИ, ШИ АБЕН
 ДА ЛОР АДАРЕ АНАИИТѢ ДИИВАШІ ШИ ВЕН СІКЕИ ПРЕ
 ЛЕВУЦИ ДЕН МІЖЛОКВАЛ ФІИЛОР АБИ ІЗРАИЛЬ, ШИ
 ВОРФІ АН МІЕИ . ШИ АДАЧЕ АЧАСТА КОР АТРА
 ЛЕВУЦИИ КАСЪ АВКРЪЗЕ АВКРЪРАС КОРЪВАШІ МЪР
 ТВІРІЕН, ШИ ВЕН КЪРАЦІИ ПРЕ ДИИШІИ, ШИ ВЕН ДА
 ПРЕ ІИ АНАИИТѢ ДИИВАШІ . ПИИТРЪ КЪ АДАРЕ
 АДАТЪ АЧѢЩЕ АМІАИТЪ МІЕ ДЕН МІЖЛОКВАЛ ФІН
 ЛОР АБИ ІЗРАИЛЬ . ПИИТРЪ ЧЕА ЧЕДЕШКИДА ТОТЬ
 ЗГЪВАЛ АПЪТВІРІОР, МЪСЪКЪЦІАЛОР ДЕН ТЪЮ ДЕН ФІИ
 АБИ ІЗРАИЛЬ . АМ АВАПІ ПРЕ ДИИШІИ МІЕ . ПИИ
 ТРЪ КЪ МІЕ Е ТОТ ЧЕА ДЕН ТЪЮ МЪСЪКЪЦІ ДЕ ФІИ
 АБИ ІЗРАИЛЬ, ДЕН ОМ ПЪНЪ АДОКТОКЪ, АТРЪ
 КАРЕ ЗИ АМ ОМОРАТЪ ТОТЬ ЧЕА ДЕН ТЪЮ МЪСЪКЪЦІ
 АПЪСЪМІАТВАЛ СЪГЪПЕВАШІ, АМ СЪНЦИИТЪ ПРЕ ДЪ
 ШІИ МІЕ . ШИ АМ АВАЖ ПРЕ ЛЕВУЦЪ ПИИТРЪ ТО
 ЧЕА ДЕН ТЪЮ МЪСЪКЪЦІ АТРЪ ФІИИ АБИ ІЗРАИЛЬ .
 ШИ АМ ДАТЪ ПРЕ ЛЕВУЦИ АДАРЕ ДАЦИ АБИ ААРЪОНЪ,
 ШИ ФІНАЛОР АБИ ДЕН МІЖЛОКВАЛ ФІНАЛОР АБИ ІСРАИ
 КАСЪ АВКРЪЗЕ АВКРЪРАС ФІНАЛОР АБИ ІСРАИ АТРЪ КОРЪ
 МЪРТВІРІЕН, ШИ СВЪРОАЧЕ ПЕТРЪ ФІИ АБИ ІЗРАИ ШИ ИВ
 ВАФІ АТРЪ ФІИ АБИ ІСРАИ СЪСЪ АПРОПІЕ КЪРЪСЪФІТЕ .
 ШИ ФІКЪ МОУСИ ШИ ААРЪОНЪ, ШИ ТОВАТЪ АДАНАРЪ
 ФІНАЛОР АБИ ІСРАИЛЬ АБЕВУЦІАЛОР, АВАПЪ КЪМ АВА ПО
 РЪНИЧИТЬ ДИИВАШІ АБИ МОУСИ ПИИТРЪ ЛЕВУЦИ, А
 ВА АВА ФЪКЪТ ЛОРЪ ФІИИ АБИ ІСРАИЛЬ . ШИ СЪ
 КЪРАЦІИ АБЕВУЦИИ . ШИ ШІ СПЕЛАОРЪ ХИИНАЕ ЛОРЪ,
 ШИИ ДЪАДЕ ПРЕ ДИИШІИ ААРЪОНЪ АДАРЕ АНАИИТѢ
 ДИИВАШІ, ШИ СЪРЪВАТЪ ПИИТРЪ ДИИШІИ ААРЪОНЪ .
 КАСЪИИ КЪРЪЦІАТЪКЪ ПРЕ ЕИ . ШИ АДАЧЕ АЧАСТА АВА
 АТРАТЪ ЛЕВУЦИИ КАСЪ СЛЪЖАСЪКЪ СЛЪЖЕА ЛОРЪ
 АКОРЪВАЛ МЪРТВІРІЕН, АНАИИТѢ АБИ ААРЪОНЪ, ШИ
 АНАИИТѢ ФІНАЛОР АБИ, АВАПЪ КЪМ АВА ПЪРЪНИЧИТЬ
 ДИИВАШІ АБИ МОУСИ ПИИТРЪ ЛЕВУЦИ, АВА АВА ФЪ
 КЪТЪ ЛОРЪ . ШИ ГРЪИ ДИИВАШІ КЪ ГРЕ МОУСИ КЪ
 ЗИКАИДА . АЧАСТА АСТА ЧЕ ПИИТРЪ ЛЕВУЦИ, КЪ
 ДЕ, КІ, ДЕ АНИ, ШИ АСАБЪ, ВОР АТРА СЪ СЛЪЖАСЪКЪ
 СЛЪЖЕА АВАКРЪРАС АТРЪ КОРЪВАЛ МЪРТВІРІЕН .
 ШИ ДЕАА . И . АЕ ДИИ . СЕВОР ФЕИИ ДЕАА СЛЪЖЕТЪ, ШИ
 СЪ НЪМАИ СЛЪЖАСЪКЪ . ШИ КА СЛЪЖИ ФРАТАЕА КЪ
 АБИ АТРЪ КОРЪВАЛ МЪРТВІРІЕН СЪПЪЗЪСЪКЪ ПА
 ЗАЕ . МЪРЪ АВКРЪРАС НЪ ВА АВКРА . АВА ВЕН ФАЧЕА
 АВАЦІАЛОР АТРЪ ПАЗІАЕ ЛОР .

А А Кап

- hainele lor și curați vor fi.
- 8[9]. Și vor lua un vițel den boi și acestuia jirtvă faină curată, frământată cu untdelemn, și vițel de un an, den boi, vei lua pentru greșala.
- 9[10]. Și vei aduce pre levit înaintea cortului mărturiei și vei aduna toată adunarea fiilor lui Israil.
- 10[11]. Și vei aduce pre levit înaintea Domnului și vor pune fiii lui Izrail mîinile lor preste levit.
- 11[12]. Și va osebi Aaron pre levit dare înaintea Domnului de la fiii lui Izrail și vor fi ca să lucrêze lucrurile Domnului.
- 12[13]. Iară levitii vor pune mîinile desupra preste capetele vițeilor și vei face pre unul pentru greșala și unul pentru ardere de tot, ca să să roage pentru ei.
- 13[14]. Și vei pune pre levit înaintea Domnului și înaintea lui Aaron și înaintea fiilor lui și le vei da lor dare înaintea Domnului.
- 14. Și vei osebi pre leviti den mijlocul fiilor lui Izrail și vor fi ai miei.
- 15. Și după aceasta, vor întra levitii ca să lucrêze lucrurile cortului mărturiei. Și vei curăți pre dinșii și vei da pre ei înaintea Domnului,
- 16. Pentru că dare dată aceștea în sînt mie den mijlocul fiilor lui Izrail, pentru ceia ce deschid tot zgăul a tuturor născuților dentiiu den fiii lui Izrail, am luat pre dinșii mie,
- 17. Pentru că mie e tot cel dentiiu născut den fiii lui Izrail, den om până în dobitoac; întru care zi am omorît tot cel dentiiu născut în pămîntul Eghiptului, am sfințit pre dinșii mie
- 18. Și am luat pre levit pentru tot cel dentiiu născut întru fiii lui Izrail
- 19. Și am dat pre leviti dare dați lui Aaron și fiilor lui den mijlocul fiilor lui Israil, ca să lucrêze lucrurile fiilor lui Izrail întru cortul mărturiei și să să roage pentru fiii lui Israil și nu va fi întru fiii lui Israil să să apropie cătră sfințe."
- 20. Și făcu Moisi și Aaron și toată adunarea fiilor lui Israil levitilor după cum au poruncit Domnul lui Moisi pentru leviti; așa au făcut lor fiii lui Israil.
- 21. Și să curățiră levitii și-ș spălară hainele lor, și-i dēde pre dinșii Aaron dare înaintea Domnului și să rugă pentru dinșii Aaron [22] ca să-i curățească pre ei.
- 22. Și dupre aceasta, au întrat levitii ca să slujască slujba lor în cortul mărturiei, înaintea lui Aaron și înaintea fiilor lui, după cum au poruncit Domnul lui Moisi pentru leviti, așa au făcut lor.
- 23. Și grăi Domnul cătră Moisi zicînd:
- 24. „Aceasta iaste cea pentru leviti: de 25 de ani și în sus vor întra să slujască slujba în lucruri întru cortul mărturiei.
- 25. Și de la 50 de ani se vor feri de la slujbă și să nu mai slujască,
- 26. Și va sluji fratele lui întru cortul mărturiei să păzească pazele, iară lucrurile nu va luca. Așa vei face levitilor întru pazele lor."

Ms. 45

Ms. 4389

Versiune modernă

hainele lor și curați vor fi.

8[9]. Și vor lua 1 vițel dintr-un boi și acestuia jertvă făină curată, frământată cu unt de lemn, și un vițel de un an dintr-un boi pentru greșală.

9[10]. Și vei aduce preleviții înaintea cortului mărturiei și vei aduna toată adunarea fiilor Israel.

10[11]. Și vei aduce preleviții înaintea Domnului și vor pune fiii lui Israel mâinele lor presteleviți.

11[12]. Și va ușăbi Aaron preleviții dare înaintea Domnului dintr-un boi și vor fi ca să lucrêde lucrurile Domnului.

12[13]. Iarleviții vor pune mâinele deasupra preste capetele vițelilor și vei face pre unul pentru greșală și unul pentru ardere de tot, ca să s<ă> roage pentru ei.

13[14]. Și vei pune preleviți² înaintea Domnului și înaintea lui Aaron și înaintea fiilor lui și le vei da lor <dare>³ înaintea Domnului

14. Și vei ușăbi preleviții den mijlocul fiilor Israel și vor fi mie.

15. Și după aceasta, vor întraleviții ca să lucrêde lucrurile cortului mărturiei și vei curăți pre înșii și vei da pre ei înaintea Domnului,

16. Pentru că dare dată aceștea-m sîntu mie den mijlocul fiilor Israel, pentru ceia ci dășchidu tot zgăul a tuturor dentăi născuților den fiii lui Israel, am luat pre înșii mie,

17. Pentru că mie tot cel dentăi născutul den fiii lui Israel, den om pîn-în dobitoic; întru care dzi am omorît tot cel dentăi născutul în pămîntul Eghiptului, am sfințit pre înșii mie

18. Și am luat preleviții pentru tot cel dentăi născut întru fiii lui Israel

19. Și am dat preleviții dare dată lui Aaron și fiilor lui den mijlocul fiilor Israel, ca să lucrêde lucrurile fiilor Israel întru cortul mărturiei și să s<ă> roage pentru fiii lui Israel și nu va fi întru fiii lui Israel să s<ă> apropie cătră sfinte."

20. Și făcu Moisi și Aaron și toată adunarea fiilor Israelleviților după cum au porîncit Domnul lui Moisi pentruleviți; așa au făcut lor fiii lui Israel.

21. Și să curățirăleviții și spălără hainele lor și-i dède pre înși Aaron dare înaintea Domnului și să rugă pentru înșii Aaron [22] ca să-i curățască pre ei.

22. Și după aceasta, au întratleviții ca să slujască slujba lor întru cortul mărturiei, înaintea lui Aaron și înaintea fiilor lui, după cum au porîncit Domnul lui Moisi pentruleviți, așa au făcut lor.

23. Și grăi Domnul cătră Moisi dîcîndu:

24. „Aceasta iaste cea pentruleviți: de 25 ani și în sus, vor întra să slujască slujbă întru lucruri în cortul mărturiei.

25. Și de la 50 ani să vor fêri de la slujbă și să nu mai slujască de aciia,

26. Și va sluji fratele lui întru cortul mărturiei, să păzască pîdzi, iar lucruri nu va lucra. Așa vei faceleviților întru pazele lor."/

hainele lor și vor fi curați.

8. Și să ia un junc den boi și jertvă de făină de grîu mestecată cu untdelemn și al doilea vițel să fie de un an să iai pentru păcat.

9. Și să aduci preoții înaintea cortului mărturiei și să aduni toată adunarea feciorilor lui Israel.

10. Și să aduci preoții înaintea Domnului și să puie feciorii lui Israel mâinile lor pre preoți.

11. Și va usebi Aaron pre preoți dare înaintea Domnului dintr-un boi și să slujească slujbă Domnului.

12. Iar preoții să-ș puie mâinile pre capetele vițelilor și să faci unul pentru păcat, iar altul în ardere de tot Domnului, să se roage pentru dînșii.

13. Și să pui preoții înaintea lui Aaron și înaintea feciorilor lui și să-i dai dare Domnului.

14. Și să usebești preoții dintre feciorii lui Israel și să fie ai miei.

15. Și după aceasta, să între preoții să slujască slujbă în cortul mărturiei și să-i curățesti și să-i dai dare înaintea Domnului, că dare dată sînt mie aceștea dintre feciorii lui Israel,

16. În locul tuturor celor ce dășchid întăi pîntecedele dentru feciorii lui Israel i-am luat mie,

17. Că al meu iaste tot ce iaste născut dentăi dentru feciorii lui Israel, de la om pînă la dobitoic; den zioa cêea ce am ucis tot dentăiul născut den Țara Eghiptului, i-am sfințit mie

18. Și am luat preoții în locul tuturor celor dentăi născuți den feciorii lui Israel

19. Și am dat pre preoți dare lui Aaron și feciorilor lui dintre feciorii lui Israel să slujască slujba feciorilor lui Israel în cortul mărturiei și să se roage pentru feciorii lui Israel ca să nu fie mînie pre feciorii lui Israel cînd se-ară apropiia ei de sfinte."

20. Și făcu Moisei și Aaron și toată strînsura feciorilor lui Israel, preoților, cum porînci Domnul lui Moisei pentru preoți.

21. Și se curățiră preoții și-s spălără hainele și-i dède Aaron dare înaintea Domnului și se rugă pentru dînșii Aaron de curățirea lor.

22. După aceasta, întrară preoții să slujască slujbele lor în cortul mărturiei, înaintea lui Aaron și înaintea feciorilor lui, cum porînci Domnul lui Moisei pentru preoți, așa făcură.

23. Și grăi Domnul cătră Moisei zîcînd:

24. „Aceasta iaste ce iaste pentru preoți: de la 25 de ani și mai sus să între să slujască slujirea în cortul mărturiei.

25. Iar de la cei de 50 de ani să se oprească slujba, să nu mai slujască după aceasta,

26. Ce vor sluji frații lor în cortul mărturiei să păzască straja, iar lucru să nu lucrêze. Așa să faci preoților întru pazele lor."/

curați.

8. Iar ei să ia un vițel din cireadă și să aducă prinosul de pine din făină de grîu frământată cu untdelemn; să iei și tu un vițel pentru jertfa ispășirii.

9. Adă apoileviții înaintea Cortului Mărturiei, unde întreaga obște a fiilor lui Israel să se strîngă.

10. Și atunci cîndleviții vor sta înaintea Domnului, fiii lui Israel să-și pună mîinile lor preleviți,

11. Iar Aaron să-i sfințească pe ei ca o jertfă din partea fiilor lui Israel, căci ei sînt meniți să slujească la altarul meu.

12. După aceea să-și punăleviții mîinile pre capul fiecărui vițel și tu să aduci Domnului pentru curățirea lor unul drept jertfă de ispășire, iar pre altul, ardere de tot.

13. Să așezi preleviții înaintea lui Aaron și a fiilor săi, închipuind o danie dăruită Domnului.

14. Astfel vei despărți preleviți de fiii lui Israel, fiindcă ei vor fi ai miei.

15. Apoi, vor începeleviții slujba lor în Cortul Mărturiei, curățiți și meniți mie ca dar,

16. Căci îmi sînt dați dintre fiii lui Israel în locul celor dînșii născuți din pîntecedele mamei lor.

17. Al meu este tot cel întăi născut din Israel, fie om, fie dobitoic; din ziuă în care am făcut să piară, în țara Egiptului, pe toți cei întăi născuți, i-am ales pe aceștia pentru mine.

18. Iată pentru ce i-am luat preleviții în locul tuturor celor întăi născuți dintre fiii lui Israel

19. Și i-am dat pe ei lui Aaron și fiilor săi pentru a ține locul acelora la slujbele Cortului Mărturiei, drept ispășire de păcate și pază de urgie pentru fiii lui Israel, cînd se vor apropia de sfîntul lăcaș."

20. Moise, Aaron și toată obștea fiilor lui Israel au îndeplinit întocmai tot ce a poruncit Domnul pentruleviți.

21. Leviții s-au curățit de păcate și au spălat hainele, iar Aaron i-a adus dar de jertfă înaintea Domnului și s-a rugat pentru ei ca să fie curățiți.

22. După aceea,leviții și-au început slujba lor în Cortul Mărturiei, sub privegherea lui Aaron și a fiilor săi; așa cum a poruncit Domnul lui Moise pentruleviți, așa s-a și făcut.

23. Și a mai spus Domnul lui Moise:

24. „Iată rînduialaleviților: de la vîrsta de douăzeci și cinci de ani ei vor sluji în Cortul Mărturiei.

25. Pînă la vîrsta de cincizeci de ani,

26. După aceea să ajute pe frații lor să-și îndeplinească îndatoririle la Cortul Mărturiei, dar slujbă să nu mai facă. Aceasta este pravilaleviților."/

Ms. 45

CAP 9

1. Și grăi Domnul către Moisi întru pustiiul Sina, întru anul al doilea ieșindu ei din pământul Egiptului, în luna dentăi, zicîndu:

2. „Dzi și facă fiii lui Israil Paștele întru ceasul lui.

3[2]. Într-o 14 dzi a lunei dentăi, către sară, și vei face pre însele după vrămea lui, după lăgea lui și după asămănarea lor vei face pre însă.”

4[3]. Și grăi Moisi fiilor Israil să facă Paștile

5[4]. Începîndu-s-ă într-o 14 dzile luna întru pustiiul Sina. După cum au porâncit Domnul lui Moisi, așa au făcut fiii lui Israil.

6[5]. Și mearsă oamenii carii era necurați pentru suflet omenescu și nu putea să facă Paștele întru dzua acăea și veniră înaintea lui Moisi și Aaron întru acăea dzi. [6] Și dzisără oamenii acăea către înșii:

7. „Noi necurați pentru suflet omenescu, deci să nu ne lipsim ca să aducem darul Domnului după vrămea lui, în mijlocul fiilor Israil.”

8[7]. Și dzise către înșii Moisi: „Stați acii și voi audzi ce va porânci Domnul pentru voi.”

9[8]. Și grăi Domnul către Moisi zicîndu:

10[9]. Grăiește fiilor Israil zicîndu: «Om, om carele să va face necurat pentru suflet omenescu, au întru cale lungă, au întru voi, au întru rudoale voastre, și va face Paștele Domnului întru luna a doao,

11[10]. Întru a 14 zi, către sară, vor face pre însele preste azime și lăptuci¹ vor mînca pre êle.

12[11]. Nu vor lăsa dentru însele dimineață și os să nu-l frîngă de la însul, după lăgea Paștilor vor face pre êle.

13[12]. Și om carele curat va fi și întru cale delungată nu iaste și va înturziia a face Paștile, va peri sufletul acela dentru nărodul lui, pentru că darul Domnului nu l-au adus după vrămea lui, păcatul lui va lua omul acela.

14[13]. Iar de va veni către voi nemernic întru pământul vostru și vei face Paștile Domnului, după lăgea Paștilor și după tocmala lor, așa să faci pre êle. O lăge să fie voao și la cel nemernic și la cel lăcutor de pământu.”

15[14]. Și întru dzua ce s-au întinsu cortul, <au acoperit norul cortul>² și casa mărturie; și sara era preste cortu ca chip de foc pân-dimineață.

16[15]. Așa să făcea pururea; norul îl acoperea pre însul dzua și chip de foc noaptea.

17[16]. Și cîndu să sui norul de la cortu, și după acăea să rădica fiii lui Israil; întru locul unde vrea sta norul, acolo tăbăria fiii lui Israil.

18[17]. Pren porînca Domnului vor tăbări fiii lui Israil și pren porînca Domnului să vor rădica; toate dzilele întru carele umbrăste norul preste cortu vor tăbări fiii lui Israil.

19[18]. Și cîndu să trage norul preste cortu dzile mai multe, și vor păzi fiii lui Israil paza lui Dumnedzău/ și nu să vor rădica.

Ms. 4389

CAP 9

1. Și grăi Domnul către Moisei în pustia Sinaei, al doilea an după ce ieșiră ei din Țara Egiptului, în luna dentăi, zicînd:

2. „Zi feciorilor lui Israil să facă Pasha la vrămea ei,

3. În patrusprăzece zile a lunii dentăi îndeseară și să o faci în vrămea ei, după lăgea ei și după obiceiul ei să o faci.”

4. Și grăi Moisei feciorilor lui Israil zicînd: „Faceți Pasha”.

5. Și făcură Pasha cînd se începea luna dentăi în 14 zile în pustia Sinaei. Cum porânci Domnul lui Moisei, așa făcură feciorii lui Israil.

6. Și merseră și bărbații carii era necurați spre sufletele oamenilor și nu putură face Pasha într-acea zi și se duseră înaintea lui Moisei și înaintea lui Aaron într-acăea zi. [7] Și ziseră către dînșii:

7. „Noi sîntem necurați de suflet de om. Dară pentru ce nu ni se cade să aducem dar Domnului la vrămea sa, între feciorii lui Israil?”

8. Iar Moisei zise către dînșii: „Stați acolo, să auz ce va porânci Domnul pentru voi.”

9. Și grăi către Moisei zicînd:

10. „Grăiește feciorilor lui Israil și le zi «Omul care va fi necurat de suflet de om sau pre cale dăparte sau între voi sau întru seminția voastră, să facă Pasha Domnului.

11. În luna a doaoa, în 14 zile ale lunii, îndeseară să o facă și să o mănince cu azime și cu susaiu¹.

12. Și să nu rămîie dentr-însa pre dimineața și os dentr-însa să nu frîngă, ce să o facă după toată lăgea Paștei.

13. Iar omul carele va fi curat și nu va fi în cale dăparte și va rămîie de nu va face Pasha, va peri sufletul acela dentre oamenii săi, că neaducînd darul Domnului la vrămea sa, păcatul său va lua omul acela.

14. Iar de va veni vinetic la voi, în țara voastră, și va face Pasha Domnului, după lăgea Paștei și după rînduiala ei, așa să o facă. O lăge să fie voao și vineticului și moșteanului.”

15. Și în zioa cêea ce se puse cortul, iar un nor acoperi cortul și casa mărturie și fu de supra cortului mărturie zare în chip de foc de cu seara pînă-dimineața.

16. Așa fu preste toată vrămea, zioa îl acoperia nor, iar noaptea zare de foc.

17. Iar deaca se da în latură: norul de pre cort, de-acii feciorii lui Israil se rădica și se tăbăria în locul unde iar sta norul².

18. După porunca Domnului să se scoale feciorii lui Israil și cu porunca Domnului să stea toată zioa în care va umbra norul pre cort să se tăbărască feciorii lui Israil.

19. Iar cînd va zăbovi norul pre cortul mărturie zile multe, să păzească feciorii lui Israil paza Domnului/ și să nu se rădica.

Versiune modernă

CAP. 9

Sărbătoarea Paștelor. Stilul de foc.

1. În luna întâi din al doilea an de la ieșirea din Egipt, Domnul i-a grăit lui Moise în pustiiul Sinai:

2. „Fiii lui Israel să prăznuiască Paștele numai la vrămea cuvenită,

3. Anume în ziua a paisprezecea a lunii acesteia, către seară, după rînduiala și poruncile ce li s-au dat.”

4. Și Moise a spus fiilor lui Israel cuvîntul Domnului.

5. Și ei au prăznuit Paștele în pustiiul Sinai, cum poruncise Domnul lui Moise, în ziua a paisprezecea a lunii întâi.

6. Erau însă unii care, atingîndu-se de morți, s-au întinat și nu puteau să țină Paștele cu ceilalți. Ei s-au înfățișat lui Moise și Aaron.

7. Și le-au spus: „Noi ne-am atins de trup mort și sîntem spurcați; de ce să nu fim lăsați și noi să aducem Domnului jertfa Paștelor ca toți fiii lui Israel?”

8. Iar Moise le-a spus: „Stați aici și așteptați ca să aflu ce poruncește Domnul pentru voi.”

9. Domnul grăi lui Moise:

10. „Spune fiilor lui Israel că dacă cineva dintre ei sau din urmașii lor va fi călător printre străini, departe, sau, atingîndu-se de un mort, va fi spurcat, cu toate acestea să serbeze Paștele Domnului.

11. Într-o doua lună, în ziua a paisprezecea, seara, să prăznuiască Paștele și să mănînce mielul cu azime umplute cu ierburi amare;

12. Să nu lase nimic pe a doua zi, nici oasele să nu le zdrobească, ci să țină toată rînduiala Paștelor.

13. Iar dacă cineva nu se va afla călător departe și va trece cu vederea sărbătoarea Paștelor, omul acela să fie stîrpit din poporul său, fiindcă n-a adus dar Domnului la vrămea cuvenită. Și-și va ispăși povara păcatului.

14. Și de va fi în mijlocul vostru vreun străin care ar dori să prăznuiască Paștele Domnului, s-o facă întocmai după rînduială. O singură lege să fie pentru voi și pentru pribegi.”

15. În ziua în care a fost așezat Cortul, iată că un nor a acoperit sfîntul lăcaș de seara pînă dimineața ca o pală de foc.

16. Așa era totdeauna. Ziua îl acoperea un nor, noaptea strălucea o arătare de foc.

17. Cînd se ridica norul deasupra cortului, fiii lui Israel porneau la drum. Cînd norul se oprea, în acel loc își așezau tabăra.

18. Fiii lui Israel urmau porunca Domnului: porneau la drum și poposeau după cum umbla norul.

19. De zăbovea norul mai multă vreme, fiii lui Israel luau aminte la acest semn/ și nu ridicau tabăra.

Biblia, 1688, pag. 102[100], col. II

шн нхъ створѣ рѣднѣа . Шн елѣнъ кѣждѣ ва а
 нострѣ нѣрѣа зѣна нхнѣмѣ прѣсте нѣртѣ, прѣн
 гааѣа дѣмнѣахн еѣрѣ створѣа, шн прѣн порѣнна
 дѣмнѣахн створѣ рѣднѣа . Шн елѣнъ кѣждѣ еѣ
 ва фѣчн нѣрѣа дѣмнѣахн пѣмнѣ дѣмнѣахн, шн
 стѣа еѣн нѣрѣа дѣмнѣахн шн створѣ рѣднѣа
 зѣна еѣ нѣрѣа . Шн дѣсѣа еѣн нѣрѣа, еѣ
 рѣднѣа зѣна, аѣ аѣна зѣна прѣстѣнѣа, нѣрѣа
 еѣмнѣахн прѣстѣа, еѣрѣ створѣа фѣчн аѣ еѣрѣа,
 шн нхъ створѣ рѣднѣа аѣ еѣрѣа еѣа еѣ рѣднѣахн .
 Кѣ прѣн порѣнна дѣмнѣахн еѣрѣ створѣа, шн прѣ
 порѣнна дѣмнѣахн створѣ рѣднѣа, паѣа дѣмнѣахн
 аѣ нѣрѣа прѣнѣ порѣнна дѣмнѣахн, фѣмнѣа
 аѣн мѣвѣн .

КАПИТЪ

Капитъ дѣмнѣахн нѣртѣ мѣвѣн зѣнахн .
 Фѣчн цѣа дѣсѣа трѣмѣнѣа дѣаѣмнѣахн, еѣ
 пѣмнѣахн еѣ фѣчн прѣ аѣмнѣахн, шн еѣрѣ фѣчн
 на еѣ нѣмнѣахн аѣрѣахн, шн еѣ рѣднѣахн пѣ
 еѣрѣахн . Шн еѣн трѣмѣнѣахн фѣ аѣмнѣахн,
 шн еѣа аѣрѣахн нѣртѣ пѣмнѣахн тоаѣтѣ табѣрѣа, аѣ
 оѣшѣа нѣртѣахн мѣртѣахн . Еѣрѣ дѣсѣахн трѣ
 мѣнѣахн фѣтрѣахн трѣмѣнѣахн, еѣрѣ еѣнѣахн нѣртѣахн пѣ
 цн еѣрѣахн, шн нѣ прѣсте мѣнѣахн аѣрѣахн .
 Шн еѣцн трѣмѣнѣахн еѣмнѣахн, шн еѣрѣ рѣднѣахн пѣ
 еѣрѣахн еѣрѣахн еѣмнѣахн пѣ еѣрѣахн трѣмѣнѣахн .
 Шн еѣцн трѣмѣнѣахн еѣмнѣахн, шн еѣрѣ рѣднѣахн пѣ
 на пѣрѣахн, еѣрѣахн еѣмнѣахн пѣ еѣрѣахн нѣртѣахн
 аѣмнѣахн, шн еѣцн трѣмѣнѣахн еѣмнѣахн аѣрѣахн,
 шн еѣрѣ рѣднѣахн аѣрѣахн еѣрѣахн еѣмнѣахн,
 шн еѣцн трѣмѣнѣахн еѣмнѣахн аѣрѣахн пѣ
 трѣахн, шн еѣрѣ рѣднѣахн пѣрѣахн еѣрѣахн еѣрѣахн
 еѣнѣахн мѣрѣахн нѣртѣахн, нѣ еѣмнѣахн еѣрѣахн
 еѣрѣахн трѣмѣнѣахн аѣрѣахн . Шн нѣждѣ еѣцн аѣрѣахн
 на аѣрѣахн, еѣцн трѣмѣнѣахн, шн нѣ еѣ еѣмнѣахн .
 Шн фѣчн аѣрѣахн аѣрѣахн прѣсѣахн еѣрѣахн еѣрѣахн
 еѣнѣахн, шн еѣ фѣчн еѣрѣахн аѣрѣахн еѣрѣахн
 аѣрѣахн . Еѣрѣ дѣсѣахн еѣнѣахн фѣрѣахн
 еѣмнѣахн еѣрѣахн нѣртѣахн пѣрѣахн нѣмнѣахн еѣрѣахн
 фѣрѣахн еѣрѣахн, шн еѣцн трѣмѣнѣахн, шн еѣцн
 фѣчн еѣмнѣахн нѣ трѣмѣнѣахн, шн еѣрѣахн пѣмнѣахн
 фѣмнѣахн дѣмнѣахн, шн еѣрѣахн мѣмнѣахн дѣаѣ
 еѣрѣахн шн еѣрѣахн . Шн фѣрѣахн зѣнахн еѣнѣахн
 рѣнѣахн еѣрѣахн, шн фѣрѣахн прѣзѣнѣахн еѣрѣахн, шн
 фѣрѣахн аѣрѣахн еѣрѣахн еѣрѣахн, еѣцн трѣмѣнѣахн
 нѣ трѣмѣнѣахн еѣрѣахн еѣрѣахн еѣрѣахн еѣрѣахн, шн еѣ
 фѣчн еѣрѣахн пѣмнѣахн фѣмнѣахн дѣмнѣахн еѣрѣахн,
 еѣ дѣмнѣахн дѣмнѣахн еѣрѣахн . Шн фѣчн фѣрѣахн
 аѣрѣахн аѣрѣахн аѣрѣахн фѣрѣахн, шн аѣрѣахн, еѣрѣахн
 нѣртѣахн нѣрѣахн дѣаа нѣртѣахн мѣртѣахн . Шн еѣ
 рѣднѣахн фѣчн аѣрѣахн еѣрѣахн нѣ мѣрѣахн аѣрѣахн,
 фѣрѣахн пѣмнѣахн, шн еѣрѣахн нѣрѣахн фѣрѣахн аѣрѣахн
 аѣрѣахн . Шн еѣ рѣднѣахн фѣчн прѣн гааѣахн . Шн еѣ
 нѣрѣахн фѣмнѣахн аѣрѣахн мѣвѣн . Шн еѣ рѣднѣахн
 шѣрѣахн еѣрѣахн еѣрѣахн фѣмнѣахн еѣрѣахн, фѣчн нѣрѣахн
 еѣрѣахн, шн прѣсте нѣртѣахн аѣрѣахн на еѣнѣахн фѣчн
 аѣрѣахн аѣмнѣахн . Шн прѣсте нѣртѣахн нѣмнѣахн
 аѣрѣахн еѣрѣахн, наѣахн аѣрѣахн аѣрѣахн еѣрѣахн . Шн

20. Și va fi cînd va acoperi norul zile cu număr preste cort, pren glasul Domnului vor tăbări și pren porunca Domnului să vor rădica.

21. Și va fi cînd să va face norul decusară pînă dimineața și să va sui norul dimineața, și să vor rădica zioa au noaptea.

22. Și de se va sui norul, vor rădica zioa, au luna zillii prisosind, norul umbrind preste el, vor tăbări fiii lui Israil și nu să vor rădica; luîndu-se el, s-au rădicat.

23. Că pren porunca Domnului vor tăbări și pren porunca Domnului să vor rădica. Paza Domnului au păzit, pren porunca Domnului, în mîna lui Moisi.

CAP 10

1. Și grăi Domnul cătră Moisi zicînd:
2. „Fă-ți ție dooa trîmbițe de argint, bătute să faci pre êle, și-ț vor fi ție ca să chemi adunarea și să rădici taberile.
3. Și vei trîmbița în êle și se va aduna cătră tine toată tabăra la ușa cortului mărturie.
4. Iară de vor trîmbița într-o trîmbiță, vor veni cătră tine toți boiarii și cei preste mii ai lui Israil.
5. Și veți trîmbița semnu și se vor rădica taberile cêle ce sînt tăbărite cătră răsărit.
6. Și veți trîmbița semnu al doilea și se vor rădica taberile cêle ce sînt tăbărite cătră amiazăzi; și veți trîmbița semnu al treilea și se vor rădica taberile cêle ce sînt tăbărite lîngă mare. și veți trîmbița semnu al patrulea și se vor rădica taberile cêle ce tăbărescu cătră miazănoapte, cu semnu vor trîmbița întru rădicarea lor.
7. Și cînd veți aduna adunarea, veți trîmbița, și nu cu semnu.
8. Și fiii lui Aaron, preoții, vor trîmbița în trîmbițe și va fi voao de lîge vîcnică întru rudele voastre.
9. Iară de veți ieși în războiu întru pămîntul vostru cătră potrivnecii ceia ce stau împotriva voastră, și veți trîmbița și veți face semnu cu trîmbițile și vă veți pomeni înaintea Domnului și vă veți mîntui de la vrăjmașii voștri.
10. Și întru zilele bucuriîi voastre și întru praznicele voastre și întru lunele voastre cêle noao veți trîmbița cu trîmbițele peste arderile cêle de tot și preste jîrtvele mîntuirilor voastre; și va fi voao pomenire înaintea Dumnezăului vostru, eu, Domnul vostru.“
11. Și fu întru al doilea an, în luna a dooa, în 20 a lunii, s-au suit norul de la cortul mărturie.
12. Și să rădicară fiii lui Israil cu marfele lor în pustia Sinaii. Și stătu norul în pustiuul lui Faran.
13. Și să rădicară înfi pren glasul Domnului, în mîna lui Moisi.
14. Și să rădicară șreagurile taberii fiilor Iudii înfi cu putêrea lor. Și preste putêrea lor, Naason, feciorul lui Aminadav.
15. Și preste putêrea neamului fiilor lui Isahar, Nathanail, feciorul lui Sogar/

Ms. 45

20[19]. Și va fi cînd va acoperi norul dzile cu număr preste cortu, pren glasul Domnului vor tăbărî și pren porînca Domnului să vor rădica.

21[20]. Și va fi cîndu să va face norul de cu sară pân-demineața <și să va sui norul demineața>, și să vor rădica dzua au noaptea.

22[21]. Și de să va sui norul să vor rădica dzua au luna dzilei prisosindu, norul umbrindu preste ei³ vor tăbărî fiii lui Israil și nu să vor rădica; cîndu să va lua, ea să rădica.

23[22]. Căce pren porînca Domnului vor tăbărî și pren porînca Domnului vor rădica. Paza Domnului au pazit pren porînca Domnului, întru mîna lui Moisi.

CAP 10

1. Și grăi Domnul către Moisi dzicîndu:

2. „Fă-ți je 2 trîmbițe de argintu, bătute să le faci pre êle, și vor fi je ca să chemi¹ adunarea și să rădici taberile.

3. Și vei trîmbița întru êle și să va aduna cătră toată adunarea² la ușa cortului mărturiei.

4. Iar să vor trîmbița într-o trîmbiță, vor veni cătră tine toți boiarii și cei preste mii a lui Israil

5. Și veți trîmbița sâmnu și să vor rădica taberile cêlea ce-s tăbărîte cătră răsărit.

6. Și veți trîmbița sâmnu al doilea și să vor rădica taberile cêlea tăbărîte cătră amiazăzi, și veți trîmbița sâmnul al treilea și să vor rădica taberile ce-s tăbărîte lîngă mare; și veți trîmbița sâmnu al patrulea și să vor rădica taberile cêlea ce tăbărîscu cătră miadzânoapte, cu sâmnu vor trîmbița la rădicarea lor.

7. Și cîndu veți aduna adunarea, veți trîmbița, și nu cu semnu.

8. Și fiii lui Aaron, preuții, vor trîmbița cu trîmbițele și va fi voao de lege vécinică întru rudele voastre.

9. Iar de veți ieși întru război întru pămîntul vostru cătră neprietenii ceia ce stau înpotri vaostă, și veți trîmbița și veți face sâmnu cu trîmbițele și veți pomeni înaintea Domnului și veți mîntui de la neprietenii voștri.

10. Și întru dzilele bucuriei voastre și întru praznicile voastre și întru lunile voastre cêlea noao veți trîmbița cu trîmbițele, preste arderile cêlea de tot și pre jirtvele mîntuirilor voastre și va fi voao pomenire înaintea Dumnedzâului vostru, eu Domnul Dumnedzâul vostru.

11. Și fu întru al doilea an, întru luna a doao, în 20 a lunei, s-au suit norul de la cortul mărturiei.

12. Și să rădicară fiii lui Israil cu marfele lor întru pustiul lui Sina și stătu norul întru pustiul Faran³.

13. Și să rădicară întâi pren glasul Domnului, întru mîna lui Moisi.

14. Și să rădicară șiragurile taberii fiilor Iuda întâi cu puterea lor, [15] Și preste puterea lor, Naason, feciorul lui Aminadav,

15[16]. Și preste puterea neamului fiilor lui Issahar, Nathaniil, ficiorul lui Sohar/

Ms. 4389

20. Și va fi cînd va acoperi norul zilele cêlea numărate desupra cortului, cu cuvîntul Domnului să stea și cu porunca Domnului să se rădice.

21. Deci, de va fi de seara pînă dimineața nor și de se va muta norul dimineața, să se rădice zioa sau noaptea și de se va muta norul și să meargă.

22. Iar de va fi norul stînd pre cort o zi, o lună sau va îndlunga zile mai multe umbrîndu-l, să stea feciorii lui Israil și să nu se rădice, ce cînd se va muta norul, atunci să se rădice și ei.

23. După porunca Domnului să meargă și după porunca Domnului să se tăbărîscă; paza Domnului să păzească, după porunca Domnului, prespre mîinile lui Moisei.

CAP 10

1. Și grăi Domnul către Moisei zicînd:

2. „Fă-ți 2 trîmbițe de argint, bătute să le faci, și să-ț fie de-a chiema strînsura și de-a rădica taberile¹.

3. Și să trîmbițezi cu dinsele și să se strîngă la tine toată strînsura înaintea cortului mărturiei.

4. Și cînd vor trîmbița cu o trîmbiță, să vie la tine boiarii și căpitanii lui Israil.

5. Și să trîmbițai în semn și să se rădice taberile care sînt tăbărîte spre răsărit.

6. Și să trîmbițai întru al doilea semn și să se rădice taberile care sînt tăbărîte despre amiazăzi. Și să trîmbițai întru al treilea semn și să se rădice taberile care sînt tăbărîte despre mare. Și să trîmbițai în semnul al patrulea și să se rădice taberile care sînt tăbărîte despre miadzânoapte.

7. Și să trîmbițeze sêmnlele întru rădicarea lor. Iară deaca veș strînge adunarea, veș trîmbița nu în semn.

8. Iar feciorii lui Aaron preoții să trîmbițeze cu trîmbițele și să fie voaoă lege vécinică întru seminția voastră.

9. Iar de veș ieși la războiu în țara voastră spre vrăjmașii carci vor sta înpotri vaostă, să trîmbițai și să vă însemnați cu trîmbițele și vă veș aduce aminte înaintea Domnului și vă veș mîntui de vrăjmașii voștri.

10. Și în zioa veseliei voastre și în praznicile voastre și în lunile voastre cêlea noaoă să trîmbițai cu trîmbițele și la arderile de tot și la jirtvele mîntuirilor voastre și să fie voaoă întru aducere aminte înaintea Dumnezeului vostru, eu, Dumnezeul vostru².”

11. Și fu al doilea an, a doaoa lună, în 20 de zile ale lunei, se rădică norul de pre cortul mărturiei.

12. Și se rădicară feciorii lui Israil cu taberile lor den pustiia Sinaei și stătu norul în pustiia Faranului.

13. Și cei dentăi cu glasul Domnului, prespre mîna lui Moisei.

14. Și rădicară semnul³ taberii feciorilor Iudei întâi cu puterea sa, căroră le era boiar Naasson, feciorul lui Aminadav.

15. Iar preste puterea feciorilor lui Isahar, boiar Nathaniil, feciorul lui Sagor/

Versiune modernă

20. Iar dacă norul umbrea doar puține zile sfîntul lăcaș, atunci, la porunca Domnului, se opreau și tot așa la poruncă plecau mai departe.

21. Dacă se întimpla ca norul să zăbovească de seara pînă dimineața și se ridica, porneau și ei; tot așa, dacă norul se ridica după o zi și o noapte, ei dădeau ascultare și porneau.

22. Cînd norul se oprea deasupra sfîntului lăcaș mai multe zile, o lună sau un an, fiii lui Israel nu strîngeau tabăra și așteptau ca norul să se ridice.

23. La porunca Domnului se opreau și plecau tot la porunca Domnului; păzeau porunca Domnului rostită prin gura lui Moise.

CAP. 10

Trîmbițele de argint. Plecarea israeliților.

1. Și a grăit Domnul cu Moise și i-a zis:

2. „Fă-ți două trîmbițe de argint; din ciocan să le faci. Cu ele să chemi obștea și să dai semnul de plecare.

3. Cînd vor da glas amîndouă, obștea se va aduna în fața Cortului Mărturiei.

4. De va trîmbița numai una, să se strîngă lîngă tine căpeteniile cele mari ale lui Israel.

5. Cînd se va trîmbița cu vuiet înția oară, se vor ridica taberile dinspre răsărit.

6. La al doilea răsunset, se vor ridica taberile dinspre amiazăzi; la al treilea, cele dinspre apus; iar la al patrulea răsunset, să plece cele de la miadzânoapte, iar obștea să le țină isonul.

7. La adunarea obștii să fie sunetul trîmbițelor lung și mulțimea să tacă.

8. Numai preoții, fiii lui Aaron, vor putea suna din trîmbițe; aceasta este rînduiala mea în veac pentru voi și pentru urmașii voștri.

9. De vor intra vrăjmașii în țara voastră cu război, sunați tare din trîmbițe cu vuiet și strigă de luptă; Domnul Dumnezeu își va aminti de voi și veți fi mîntuiți.

10. Să sune trîmbițele și în zilele bucuriei voastre, la praznice și la sărbătoarea de început de lună, la arderile de tot și la jirtfele de împăcare. Ca să fie semne de aducere aminte în fața mea, căci eu sînt Domnul Dumnezeul vostru.”

11. În anul al doilea, în douăzeci ale lunii a doua, s-a ridicat norul de deasupra Cortului Mărturiei.

12. Și au purces la drum fiii lui Israel din pustiul Sinai pînă ce norul s-a oprit în pustiul Paran.

13. Și a fost aceasta înția plecare după porunca Domnului dată prin Moise.

14. În frunte mergea steagul taberii lui Iuda cu cetele lor, peste ele mai mare fiind Naason, fiul lui Aminadab.

15. Peste cetele seminției lui Isahar era Natanael, fiul lui Iuar/

Biblia, 1688, pag. 103[101], col. I

51 ШИ ПРЕСЛЕ ПЪТЪРЪ НЪМЪЛЫИ ФЕЧОРНАРЪ АЫИ ЗАВУ
 52 ЛОН, ЕЛИАК ФЕЧОРЪ АЫИ ХЕЛОН. ШИ ВОРЪ СВ
 ПА КОРТЪЛЪ, ШИ ВОРЪ РЪДКА ФЪНМАЛЫИ ГЕДСОН, ШИ
 ФЕЧОРИИ АЫИ МЕРАРИ ЧЕА ЧЕ РЪДКА КОРТЪЛЪ
 53 ШИ СЪ РЪДКАРЪ ШИРЪГЪЛЪ ТАВЕРТИ АЫИ РУВИМЪ КЪ
 ПЪТЪРЪ ЛОРЪ ШИ ПРЕСЛЕ ПЪТЪРЪ АРЪ ЕЛИСУРЪ ФЕЧО
 54 РЪ АЫИ СЕДИУРЪ. ШИ ПРЕСЛЕ ПЪТЪРЪ ФЕЛМАДЪ
 ФЪНАВЪ АЫИ СИМЕОНЪ, ГАМАИИНА ФЕЧОРЪ АЫИ СУРИСА
 55 ДАИ. ШИ ПРЕСЛЕ ПЪТЪРЪ НЪМЪЛЫИ ФЕЧОРНАРЪ
 56 КА АЫИ ГАДАДЪ, ЕЛИСАФЪ АЛ АЫИ РАГУИЛЪ. ШИ ЕВЕРЪ
 РЪДКА ФЕЧОРИИ АЫИ КААДЪ РЪДКАРЪ СЪНЪМЕА,
 57 ШИ ВОРЪ АТИИДЕ КОРТЪЛЪ ПЪНЪ ВОРЪ МЪРЪЦЕ
 58 ШИ ВОРЪ РЪДКА ШИРЪГЪЛЪ ТАВЕРТИ АЫИ ЕФРАИМЪ КЪ
 ПЪТЪРЪ ЛОРЪ, ШИ ПРЕСЛЕ ПЪТЪРЪ ЛОРЪ ЕЛИСАМА ФЕ
 59 ЧОРЪ АЫИ СЕМИУДЪ. ШИ ПРЕСЛЕ ПЪТЪРЪ НЪМЪ
 60 ЛЫИ ФЕЧОРНАРЪ АЫИ МАНАСИ, ГАМАИИНА АЛ АЫИ ФАДА
 61 СУРЪ. ШИ ПРЕСЛЕ ПЪТЪРЪ НЪМЪЛЫИ ФЕЧОРНАРЪ
 62 АЫИ ВЕНИАМИНЪ, АВИДАИ ФЕЧОРЪ АЫИ ГАДЕОНИ
 63 ШИ ЕВЕРЪ РЪДКА ШИРЪГЪРИАЕ ТАВЕРТИ ФЕЧОРНАРЪ
 64 АЫИ ДАНЪ, ПРЕ ОУРМА ПЪТЪРЪ ТАВЕРТИ КЪ ПЪ
 65 ТЪРЪ ЛОРЪ, ШИ ПРЕСЛЕ ПЪТЪРЪ ЛОРЪ АХИЗЕРЪ АЛ АЫИ
 66 АМИСАДАИ. ШИ ПРЕСЛЕ ПЪТЪРЪ НЪМЪЛЫИ ФЕ
 67 ЧОРНАРЪ АЫИ АСИРЪ, ФАГЕИЛЪ ФЕЧОРЪ АЫИ ЕХРАИ
 68 ШИ ПРЕСЛЕ ПЪТЪРЪ НЪМЪЛЫИ ФЕЧОРНАРЪ АЫИ НЕФА
 69 АИИ, АХИРЕ ФЕЧОРЪ АЫИ ЕНАИ. АЧЪТЪРЪ СЪ
 70 ЦНАЕ ФЪНМАРЪ АЫИ ГЕРАИЛЪ, ШИ СЪ РЪДКАРЪ КЪ ПЪ
 71 ТЪРЪ ЛОРЪ. ШИ ЗИЕ МОУСИ АЫИ ГОКАЕЪ, ФЕЧО
 72 РЪ АЫИ РАГЪНА МАДНАНИТЪИЛЪ КЪМАТЪЛЪ АЫИ
 73 МОУСИ, РЪДКАНЕВОМЪ НОН АЛ ЛОКЪЛЪ КАРЕ АЪ ЗИЕ АЪ
 74 НЪЛЪ, ПРЕ АЧЪСТА ВОИ АЪ ВОАЪ, ВИНЪ КЪ НОН ШИ
 75 КИИЦЪ ВОИ ФАНЕ, КЪЧЕ ДЪМЪЛЪ АЪ ГЪНЪШЪ ЕИИЕ ПЕН
 76 ТЪРЪ ИСАИЛЪ. ШИ ЗИЕ КЪТЪРЪ ЕАЕ НЪВОИ МЪРЪ
 77 ЦЕ, ФЪРЪ НЪМАИ АЪТЪМАИТЪЛЪ МЪЕВЪ ШИ АА РЪДКА
 78 МЪ. ШИ ЗИЕ СЪНЪМЕ АЪШИ ПРЕ НОН ПЪНЪТЪРЪ КА
 79 РАУИЛЪ АЪ ФЪСТЪ АЪРЕВЪНЪ НЪ НОН АЪПЪСТАЕ, ШИ
 80 ВИНЪ ФЪ АЪТЪРЪ НОН ВЪТЪРИИ. ШИ КА ФЪИ АЪ ЕВИ
 81 МЪРЪЦЕ КЪ НОН. ШИ ВОРЪ ФЪИ КЪИКЪТЪЦНАЕ АЧЪЛЪ КЪ
 82 ТЕ НЪГЪ АЪ ФЪЧЕ ВИНЕ ДЪМЪЛЪ НОВАЪ, ФЪЧЕВОМЪ ЦЪЕ ЕИ
 83 НЪ. ШИ СЪ РЪДКАРЪ ДЪИ МЪИТЕАЕ ДЪИМЪЛЪ
 84 КААЕ АЪ ТЪРЪИ ЗНАЕ, ШИ КЪКОТЪЛЪ ФЪГЪВЪИИ
 85 ЦЪИ ДЪИМЪЛЪ МЪРЪЦЕ МАНЪ АНАИИТЪ ЛОРЪ КААЕ
 86 АЪ ТЪРЪИ ЗНАЕ, КААЕ СЪ СЪКОТЪБЪКЪ ЛОРЪ АЪНЪИ
 87 ШИ НОРЪЛЪ ДЪИМЪЛЪ СЪ ФЪЧЪТЪ ОУМЕРИИДЪ ЗИЕА
 88 ПРЕСЛЕ ЕИ КАИДЪ СЪ РЪДКА ЕИ ДЪИ ТАВЕРЪ
 89 ШИ ФЪИ КАИДЪ СЪ РЪДКА КЪКОТЪЛЪ, ШИ ЗИЕ МОУ
 90 СИ, СЪКОМЪТЪ ДОАМНЕ, ШИ РЪСНЪТЪ СЪКЪСЪ ВЪРЪЖЪ МЪ
 91 ШИИТЪИИ, ФЪГЪЦЪ ТЪОЦЪ ЧЕА ЧЕТЕ ОУРЪСЪКЪ ПРЕ ТИИЕ.
 92 ШИ АЪ ТЪРЪ АЪШЪЗЪРЪ ЗИЕЪ, АЪ ТЪОАРЕ ДЪОАМНЕ МЪИИ
 93 ШИ ЗЪЧИ ДЪМЪИИ АЪ ТЪРЪ ГЕРАИЛЪ.

КАПА

1 НЕРА НОРЪЛЪ КАИТИИДЪ РЪСЪ АЪИИТЪ
 2 ДЪИМЪЛЫИ, ШИ АЪЗЪ ДЪИМЪЛЪ ШИ СЪМЪИИ
 3 КЪ ОУРЪЦЕ, ШИ СЪ АЪЦЪЦЪ АЪТЪРЪ ЕИ ФЪИ ДЪ
 4 ЛА ДЪИМЪЛЪ, ШИ МЪИИКЪ СЪАРЕЧЕ КАРТЕ ДЪИ
 5 ТАВЕРЪЦЪ. ШИ СТРИГЪ ЧЕРОДЪЛЪ КЪ
 6 ТЪРЪ МОУСИ, ШИ СЪ РЪГЪ МОУСИ КЪ ТЪРЪ ДЪИМЪЛЪ ШИ
 7 СЪ ПОТОЛИ ФЪКЪЛЪ. ШИ СЪ НЪМЪИИ НЪМЕЛЕ ЛОКЪ
 8 АЫИ АЧЕАВЪ ПЪРЪЖОЛЪ, КЪЧИ СЪ АЪЦЪЦЪ АЪТЪРЪ ЕИ
 9 ФЪКЪ ДЪЛА ДЪИМЪЛЪ. ШИ АЪИИТЕКЪТЪ ВЪРА ЧЪ ДЪ

16. Și preste puterea neamului feciorilor lui Zavulon, Eliav, feciorul lui Helon.
17. Și vor surpa cortul și vor rădica fiii lui Ghedson și feciorii lui Merari, ceia ce rădica cortul.
18. Și să rădicară șireagul taberii lui Ruvim cu puterea lor. Și preste puterea lor, Elisur, feciorul lui Sediur;
19. Și preste puterea feliului fiilor lui Simeon, Salamiil, feciorul lui Surisadai.
20. Și preste puterea neamului feciorilor lui Gaad, Elisaf al lui Raguil.
21. Și se vor rădica feciorii lui Caath, rădicînd sfintele și vor întinde cortul până vor mîrge.
22. Și vor rădica șireagul taberii lui Efraim cu puterea lor. Și preste puterea lor, Elisama, feciorul lui Semiud;
23. Și peste puterea neamului feciorilor lui Manasi, Gamaliil al lui Fadasur.
24. Și preste puterea neamului feciorilor lui Veniamin, Avidan, feciorul lui Gadeoni.
25. Și se vor rădica șireagurile taberii feciorilor lui Dan pre urma tuturor taberilor cu puterea lor. Și preste puterea lor, Ahiezer al lui Amisadai;
26. Și preste puterea neamului feciorilor lui Asir, Fagheil, feciorul lui Ebran;
27. Și preste puterea neamului feciorilor lui Nethalim, Ahire, feciorul lui Enan.
28. Acêstea-s oștile fiilor lui Israil; și să rădicară cu puterea lor.
29. Și zise Moisi lui Iovav, feciorul lui Raguil madianiteanul, cumnatul lui Moisi: „Rădica-ne-vom noi la locul care au zis Domnul: «Pre acesta voui da voa». Vino cu noi și bine-ț vom face, căce Domnul au grăit bine pentru Israil.”
30. Și zise cătră el: „Nu voui mîrge, fără numai în pămîntul meu și la ruda mea.”
31. Și zise: „Să nu ne lași pre noi pentru care lucru ai fost împreună cu noi în pustie; și vei fi întru noi bătrîn.
32. Și va fi de vei mîrge cu noi, și vor fi bunătățile acêlea cite ne va face bine Domnul noa face-vom țje bine.”
33. Și să rădicară den muntele Domnului cale de trei zile; și chivotul făgăduinții Domnului mergea mai înaintea lor cale de trei zile, ca să le socotească lor odihnă.
34. Și norul Domnului să făcea umbrînd zioa preste ei, cînd să rîdica ei den tabără.
35. Și fu cînd să rîdica chivotul, și zise Moisi: „Scoală-te, Doamne, și răsipească-se vrăjmașii tăi, fugă toți ceia ce te urăsc pre tine!”
36. Și întru așazare, zise: „Întoarce, Doamne, mii și zeci de mii întru Israil!”

CAP 11

1. Și era norodul cîrtînd rău înaintea Domnului. Și auzi Domnul și să mînie cu urgie. Și să așîță întru ei foc de la Domnul și mîncă oarece parte den tabără.
2. Și strigă norodul cătră Moisi; și să rugă Moisi cătră Domnul, și să potoli focul.
3. Și să numi numele locului aceuia Pirjol, căci s-au așîțat întru ei foc de la Domnul.
4. Și amestecătura cea den/tru ei au pohtit pohtă și șăzînd.

Ms. 45

16. Și preste puterea feliului ficiorilor Zavulon, Eliav, ficiorul lui Helon.

17. Și vor slobodzi cortul și să vor rădica fii< > lui Ghedson și ficiorii Merari, ceia ce rădică cortul.

18. Și să rădicară șirag taberii Ruvin cu puterea lor, și preste puterea lor, Elisur, ficiorul lui Sediur.

19. Și preste puterea feliului fiilor Simeon, Salamiil, ficiorul lui Surisadai.

20. Și preste puterea feliului ficiorilor Gad, Elisaf a lui Raguil.

21. Și să vor rădica ficiorii lui Caath, rădicându sfintele și vor întinde cortul până vor merge.

22. Și să vor rădica șirag taberii Efraim, cu puterea lor. Și preste puterea lor Elisama, ficiorul lui Semiud.

23. Și preste puterea feliului ficiorilor lui Manasi, Gamaliil, a lui Fadasur.

24. Și preste puterea neamului⁴ fiilor Veniamin, Avidan, ficiorul lui Gadeoni.

25. Și să vor rădica șiragurile taberii ficiorilor lui Dan denapoaia tuturor taberilor, cu puterea lor, Ahiezer a lui Amisadai.

26. Și preste puterea feliului ficiorilor Asir, Fagheil, ficior Ehran,

27. Și preste puterea fiilor Nefthalim, Ahire, ficiorul lui Enan.

28. Acestea-s oștile fiilor Israil, și să rădicară cu puterea lor.

29. Și dzisă Moisi lui Iothav, ficiorul lui Raguil madiateanul, cumnat lui Moisi: „Rădica-ne-vom noi la locul carele au dzis Domnul «pre acesta voi da voao», ia-mblă⁵ cu noi împreună și bine îți vom face, căce Domnul au grăit bine pentru Israil.”

30 <Și zise cătră el>⁶: „Nu voi merge, făr-numai în pământul meu și la ruda mea”.

31. Și dzise: „Să nu ne lași pre noi, pentru care lucru ai fost împreună cu noi întru pustiu, și vei fi întru noi bătrîn.”

32. Și va fi de vei merge cu noi, și vor fi bunățile acelea cite ne va face bine Domnul noao îți vom face țic bine.”

33. Și să rădicară den muntele Domnului cale de 3 dzile și săcriul făgăduinții Domnului mergea mai înaintea lor cale de 3 dzile, ca să le socotească lor odihnă.

34. Și norul Domnului să fêce umbrindu preste ei dzua, cîndu să rădica ei den tabără.

35. Și fu cîndu să rădica săcriul, și dzise Moisi: „Scoală-te, Doamne, și să s<ă> rășchire neprietenii tăi, fugă toți ceia ci te urăscu pre tine.”

36. Și întru așezare, dzise: „Întoarce, Doamne, mii și dzeci de mii întru Israil!”

CAP 11

1. Și era nărodul cîrtindu rău înaintea Domnului. Și auzi Domnul și să mînie cu urgie și să aștă întru ei foc¹ de la Domnul și mîncă o parte <oarice den tabără>².

2. Și strigă nărodul cătră Moisi; și să rugă Moisi cătră Domnul și să potoli focul.

3. Și să numi numele locului acelaia Pîrjol, căce s-au aștat întru ei de la Domnul.

4. Și amestecătura în/tru ei poftiră poște și

Ms. 4389

16. Iar preste puterea semînției ficiorilor lui Zavulon, boiar Eliav, ficiorul lui Helon.

17. Și să sloboză cortul și se rădicară ficiorii lui Gherson și ficiorii lui Merari, carei purta cortul.

18. Și se rădică semnul³ taberii lui Ruvin cu puterea sa și preste puterea lui, boiar Elisur, ficiorul lui Sediur.

19. Iar preste puterea semînției ficiorilor lui Simeon, boiar Salamiil, ficiorul lui Surisadai.

20. Iar preste semînția ficiorilor lui Gad, boiar Elisaf, ficiorul lui Raguil.

21. Și să se rădice ficiorii lui Caath, carei purta cêle sfinte și să întinză cortul până vor veni aceștea.

22. Și să se rădice semnul taberii lui Efraim, cu puterea sa, și preste puterea ei boiar Elisama, ficiorul lui Semiud.

23. Iar preste puterea semînției ficiorilor Manasiei, boiar Gamaliil, ficiorul lui Fadasur.

24. Iar preste puterea semînției ficiorilor lui Veniamin, boiar Avidan, ficiorul lui Ghedcon.

25. Și să se rădice semnul³ taberii ficiorilor lui Dan mai pre urmă de toate taberile, cu puterea sa, și preste puterea lor boiar Ahiezer, ficiorul lui Amisadai.

26. Iar preste puterea ficiorilor lui Asir, boiar Fagheil, ficiorul lui Ehran.

27. Iar preste puterea ficiorilor lui Nefthalim, boiar Ahir, ficiorul lui Enan.

28. Aceștea sînt taberile ficiorilor lui Israil, cu puterea lor, și așa se rădicară.

29. Și zise Moisei lui Iovav, ficiorul lui Raguil madiemleanul, socrul lui Moisei: „Să ne sculăm noi spre locul care au zis Domnul că-l voui da voao. Pasă cu noi și-ț vom face bine, că Domnul au grăit bine de Israil.”

30. Iar el îi răspunse zicînd: „Ba, ce voia merge în țara mea și în neamul meu.”

31. Și zise: „Nu rămînea de noi, că ai fost cu noi în pustie și vei fi întru noi hatman.”

32. Și de vei merge cu noi, den binele acesta, care va face noao Domnul, vom face și țic bine.”

33. Și se duseră de la muntele Domnului pre cale 3 zile, și sicriul legii Domnului mergea înaintea lor cale de trei zile, să caute lor răpaos.

34. Iar norul Domnului era preste dinșii de-i umbria zioa.

35. Și fu cînd rădica sicriul, zise Moisei: „Scoală, Doamne, să se răsească vrăjmașii tăi și toț cei ce te urăsc să fugă den fața ta.”

36. Iar cînd punea sicriul, zise: „Întoarce, Doamne, întunerece de mii întru Israil!”

CAP 11

1. Și răpștia oamenii rêle înaintea Domnului și auzi Domnul și se mînie cu mînie și se aștă într-inșii foc de la Domnul și mîncă o parte oarece den tabără.

2. Și strigară oamenii cătră Moisei; și se rugă Moisei Domnului și se potoli focul¹.

3. Și se chemă numele acelui loc Pîrjolire, că se aștă într-inșii foc de la Domnul.

4. Și veniră carei era den/tr-inșii rîvnindu-li-se

Versiune modernă

16. Peste cetele semînției lui Zabulon era Eliab, fiul lui Helon.

17. Urma Cortul desfăcut pe care îl cărau fiii lui Gherson și fiii lui Merari.

18. Venea apoi steagul taberii lui Ruben cu cetele sale; mai mare era Elițur, fiul lui Ședeur.

19. Peste cetele semînției lui Simeon era Șelumiel, fiul lui Surișadai.

20. Peste cetele semînției lui Gad, era Eliasaf, fiul lui Raguil.

21. Urmau fiii lui Cahat, care duceau odoarele sfinte; pînă ajungeau ei la locul de popas, Cortul trebuia să fie ridicat.

22. Porneau apoi cetele taberii semînției lui Efraim cu steagul lor; peste oaste mai mare era Elișama, fiul lui Amihud.

23. Peste cetele semînției lui Manase era Gamaliel, fiul lui Pedapur.

24. Peste cetele semînției lui Veniamin era Abidan, fiul lui Ghedcon.

25. La urmă se ridica steagul taberii semînției lui Dan cu cetele sale; mai mare peste oaste era Arhiezer, fiul lui Amișadai.

26. Peste cetele semînției lui Așer era Paghriel, fiul lui Ocran;

27. Și peste cetele semînției lui Neftali era Ahira, fiul lui Enan.

28. Aceasta era rînduiala plecării fiilor lui Israil, tabără cu tabără.

29. Moise i-a zis lui Hobab, fiul lui Raguel, madianitul, ce-i era socru: „Noi călătorim spre țara aceea despre care Domnul a grăit și ne-a făgăduit-o. Vino cu noi și vei fi răsplătit din plin, căci Domnul ne va dărui binele.”

30. Dar Hobab i-a răspuns: „Nu merg cu voi, ci vreau să mă întorc în țara mea, la neamul meu.”

31. Moise a mai zis: „Nu ne părăsi! Tu cunoști locurile de popas în pustie. Tu ești ochiul și călăuzza noastră.”

32. Dacă mergi cu noi, vom împărți binele ce ni-l va face Domnul.”

33. Și au plecat ei de la muntele Domnului și au călătorit cale de trei zile. Iar chivotul legii Domnului mergea înaintea ca să le afle locul de popas.

34. Norul Domnului îi umbrea zioa, cînd porneau.

35. Cînd ridicau chivotul, Moise grăia: „Scoală-te, Doamne, și să se risipească vrăjmașii tăi și să fugă de la fața ta cei ce te urăsc pe tine!”

36. Cînd se oprea, el grăia: „Întoarce-te, Doamne, la miile și zecile de mii ale lui Israil!”

CAP. 11

Pedeapsa pentru lăcomie

1. De la o vreme, poporul începu să cîrtească pentru multe lipsuri și auzind Domnul se mînie foarte și trimise foc care începu să mistuie capătul taberei.

2. Atunci poporul înfricoșat a strigat pe Moise în ajutor; și s-a rugat Moise Domnului și s-a curmat focul.

3. Și a rămas numele locului acelaia Tabera, adică ardere, fiindcă acolo a stîrnit Domnul împotriva lor acel foc.

4. Și erau străini în/tre ei, prinși de patima

Biblia, 1688, pag. 103[101], col. II

РА

прѣ ен дѣ похѣннѣ, похѣтѣ, шн пѣзжнѣ пѣлн
 цѣ шн фннн лѣн ісраил, шн знѣтѣ, чнне ва хрѣнн
 пре нѣн кѣкарне. Нѣмѣ адѣсѣ амнннѣ дѣ пѣ
 шнн чѣмѣнкѣ дѣпѣмѣнкѣ егнпѣтѣвѣннѣ дѣ дѣр,
 шн красѣтѣвѣцннѣ, шн пѣпенннѣ, шн прѣзѣлѣ, шн чѣ
 па, шн оустѣвѣрѣннѣ. Ідрѣ акѣмѣ сѣфлѣтѣленнѣ
 стѣрѣ оуѣкѣтѣ дѣтѣ, немннѣкѣ фѣрѣ лѣманѣ ѡкнн
 ноуѣннѣ. Шѣ манѣ касѣмѣжнѣца команѣдрѣвѣннѣ
 лѣтѣ, шн кннѣ еннѣ ка кннѣлѣ крѣцѣлѣвѣннѣ
 Шн мѣрѣтѣ нѣрѣдѣвалѣ шн кѣлѣцѣтѣ, шн лѣтѣчннѣ пре
 дѣннѣ дѣ мѣдѣрѣ шн ѡпннѣ дѣ пннѣ, шн ѡ фѣрѣтѣ
 дѣ ѡлѣтѣ, шн ѡфѣрѣтѣ пре дѣннѣ пѣдѣтѣ, шн ерѣ
 дѣвѣтѣ ца еннѣ карѣтѣ тѣрѣшннѣ дѣ вѣннѣ дѣ лѣмнѣ.
 Шн кѣндѣ сѣпѣгѣрѣ ѡ роѡа прѣстѣтѣ лѣкѣрѣ нѣпнѣ
 кннѣ манѣ прѣстѣтѣ. Шн лѣзнѣ мѣнсн
 пѣлннѣкѣдѣ еннѣ дѣлѣтѣ нѣрѣдѣвалѣ лѣрѣ фѣтѣе карѣлѣ
 лѣ оуѣша лѣннѣ, шн сѣмѣннѣ дѣмнѣвалѣ кѣ оуѣрѣе фѣрѣ
 тѣ, шн дѣнанннѣтѣ лѣннѣ мѣнсн ерѣ рѣлѣ. Шн знѣ
 се мѣнсн кѣтѣрѣ дѣмнѣлѣ, пѣннѣтѣрѣ кѣчѣ дѣннѣннѣтѣ
 прѣ рѣсѣвалѣ пѣзѣлѣ, шн пѣннѣтѣрѣчѣ мѣннѣ дѣфлѣтѣ хѣрѣ
 нѣннѣтѣтѣ, касѣ пѣннѣ оуѣрѣлѣ нѣрѣдѣвалѣ лѣчѣстѣвѣ
 прѣстѣтѣ мннѣ. Ав дѣарѣ еѣ дѣмѣ зѣмнѣсѣмнѣтѣ
 рѣпѣжнѣтѣчѣ прѣтѣтѣ нѣрѣдѣвалѣ лѣчѣстѣвѣ, дѣ еѣ дѣмнѣ
 нѣкѣтѣ прѣ дѣжннѣннѣннѣннѣннѣннѣннѣннѣннѣннѣннѣннѣннѣ
 шннѣ дѣсѣнѣвалѣ пѣзѣлѣ, ка кѣндѣ дѣрѣ рѣжнѣка дѣннѣка
 прѣ чѣлѣ сѣлѣтѣрѣннѣ, лѣ пѣзѣмннѣтѣвалѣ карѣ тѣлѣннѣ
 жѣвѣрѣтѣ пѣрннѣцѣвѣрѣ лѣрѣ. Дѣ оуѣннѣ мнѣ карнѣ
 дѣдѣ лѣтѣтѣ нѣрѣдѣвалѣ лѣчѣстѣвѣ, кѣчѣ пѣлннѣтѣ прѣ
 мннѣ знѣкѣндѣлѣ, дѣннѣ нѣоѡ карнѣ касѣ мѣжнѣкѣ.
 Нѣвѣоуѣ пѣтѣ еѣ сннѣгѣрѣ дѣпѣрѣтѣ нѣрѣдѣвалѣ лѣчѣстѣвѣ
 кѣчѣ грѣлѣмнѣ лѣстѣ мнѣ кѣвѣаннѣтѣвалѣ лѣчѣстѣвѣ
 Ідрѣ дѣмнѣ фѣчѣтѣ мнѣ лѣшѣ, ѡмѣарѣлѣмнѣ кѣ оуѣчннѣ
 дѣрѣ дѣгѣмнѣ дѣфлѣтѣ мнѣлѣ лѣжѣтннѣннѣ, пѣннѣтѣрѣ ка
 сѣлѣуѣтѣзѣ кннѣннѣрѣтѣ мѣ. Шн знѣе дѣмнѣлѣ кѣ
 тѣрѣ мѣнсн дѣрѣжнѣтѣчѣ, ѡ, дѣсѣ ѡамѣннѣ дѣннѣчѣннѣ мѣ
 кѣтѣрѣпннѣ дѣннѣ ісраилѣ прѣ карѣ шннѣтѣ, кѣ дѣчѣмнѣ
 сѣмннѣтѣ манѣ кѣтѣрѣпннѣннѣ нѣрѣдѣвалѣ шннѣ кѣтѣрѣрѣрѣннѣ
 лѣрѣ, шннѣ вѣннѣ дѣвѣчѣ прѣ дѣжннѣннѣннѣннѣннѣннѣннѣннѣннѣ
 пѣрѣннѣннѣ, шннѣ вѣрѣ стѣ аѣколо дѣпѣрѣвннѣннѣннѣннѣннѣннѣ
 Шн мѣзѣвѣннѣ погѣрѣтѣ, шннѣ вѣннѣ грѣзѣ аѣколо кѣтннѣннѣ
 шннѣ вѣннѣ лѣдѣннѣ дѣхѣлѣ карѣлѣ лѣстѣ прѣстѣтѣ тнннѣ,
 шннѣ вѣннѣ пѣннѣ прѣстѣтѣ дѣжннѣннѣннѣннѣннѣннѣннѣннѣ
 прѣрѣвннѣннѣ кѣтннѣннѣ пѣрннѣрѣтѣ нѣрѣдѣвалѣ шннѣ нѣннѣ вѣннѣ
 пѣрѣтѣ прѣ дѣжннѣннѣннѣннѣннѣннѣннѣннѣннѣннѣннѣннѣннѣ
 лѣннѣ вѣннѣ знѣчѣ, кѣрѣцннѣцѣкѣ дѣ мѣннѣннѣ, шннѣ вѣцннѣ
 мѣжнѣка карнѣ кѣчѣ дѣцннѣ пѣлннѣсѣ дѣнанннѣтѣ дѣмнѣлѣ
 знѣкѣндѣлѣ чннѣ ва хрѣннѣ прѣ вѣ кѣ карнѣ, кѣчѣ еннѣ
 ерѣ нѣоѡ лѣ егѣпѣтѣ, шннѣ ва дѣ дѣмнѣлѣ вѣоѡ дѣ
 мѣжнѣка карнѣ, шннѣ вѣцннѣ мѣжнѣка карнѣ. Нѣсѣ
 зннѣ вѣцннѣ мѣжнѣка ннѣчѣ дѣоѡлѣ, ннѣчѣ чннѣчннѣ знѣлѣ, ннѣчѣ
 зѣчѣ знѣлѣ, ннѣчѣ дѣоѡлѣ зѣчннѣ дѣ знѣлѣ. Пѣжнѣ дѣ
 тѣрѣ лѣннѣ дѣ знѣлѣ вѣцннѣ мѣжнѣка, пѣмнѣ ка ешннѣ дѣ
 нѣрнѣлѣ вѣоѡстѣрѣ, шннѣ ва фннѣ вѣоѡлѣ дѣтѣрѣ грѣцѣзѣ
 кѣчѣ нѣцннѣ дѣкѣлѣтѣмнѣ дѣмнѣлѣннѣ карѣлѣ лѣстѣ дѣ
 тѣрѣ вѣннѣ, шннѣ дѣцннѣ лѣннѣннѣннѣннѣннѣннѣннѣннѣннѣннѣннѣ
 пѣннѣтѣрѣ кѣчѣ нѣоѡлѣ ешннѣ дѣннѣ егѣпѣтѣ. Шн знѣ
 се мѣнсн, хѣ, дѣ мннѣ нѣрѣдѣвалѣ дѣпѣ дѣстѣрннѣ дѣтѣрѣ
 карннѣ сѣмннѣ еѣ дѣтѣрѣ еннѣ, шннѣ тѣ дѣннѣ знѣсѣ карнѣ лѣ
 вѣннѣ дѣ лѣрѣ шннѣ вѣрѣ мѣжнѣка ѡлѣннѣ дѣ знѣлѣ

- plngea și fiii lui Israil și ziseră: „Cine va hrăni pre noi cu carne?
- 5. Ne-am adus aminte de peștii ce mîncam, în pămîntul Eghiptului, în dar, și crastaveșii, și pēpenii, și prazul, și ceapa, și usturoiul.
- 6. Iară acum sufletele noastre uscate de tot: nemică, fără la mană ochii noștri.“
- 7. Și mana ca sămînța coliadruului iaste și chipul ei ca chipul cristalului.
- 8. Și mergea norodul și culegea și măcina pre dînsa în moară și o pisa în pio, și o fierbea în oală și o făcea pre dînsa turte; și era dulceața ei ca gustarea turtei de untdelemn.
- 9. Și cînd să pogoria rooa preste tabără noaptea, cădea mană preste ea.
- 10. Și auzi Moisi plîngînd ei, după noroadele lor, fieștecarele la ușa lui. Și să mănîe Domnul cu urgie foarte și înaintea lui Moisi era rău.
- 11. Și zise Moisi cătră Domnul: „Pentru că ce ai chinuit pre robul tău și pentru ce n-am aflat har înaintea ta, ca să pui urgia norodului acestuia preste mine?”
- 12. Au doară eu am zămislit în pîntece pre tot nărodul acesta? Au eu am născut pre dînșii? Că ce-m zici mie «Ia pre dînșii în sînul tău, ca cînd ar rădica doica pre cel sugătoriu la pămîntul care te-ai jurat părinților lor?»
- 13. De unde mie carne a da la tot nărodul acesta? Căce plîngu pre mine zicînd: «Dă-ne noao carne ca să mîncăm!».
- 14. Nu voiu putea eu singur a purta norodul acesta, căce greu-m iaste mie cuvîntul acesta.
- 15. Iară de-m faci tu mie așa, omoară-mă cu ucidere, de am aflat milă lîngă tine, pentru ca să nu văz chinuirea mea.“
- 16. Și zise Domnul cătră Moisi: „Adună-mi 70 de oameni den cei mai bătrîni ai lui Israil, pre care știi tu că aceia sînt mai bătrîni norodului și cărturarii lor, și vei aduce pre dînșii la cortul mărturie și vor sta acolă împreună cu tine.
- 17. Și mă voiu pogorî și voiu grăi acolă cu tine, și voiu lua den duhul carele iaste preste tine și voiu pune preste dînșii; și vor ajutori împreună cu tine pornirea norodului; și nu-i vei purta pre dînșii tu singur.
- 18. Și norodului vei zice: «Curățițe-vă de mîine, și veți mîncă carne, căce ați plînsu înaintea Domnului zicînd: «Cine va hrăni pre noi cu carne, căce bine era noao la Eghipt»; și va da Domnul voao a mîncă carne și veți mîncă carne.
- 19. Nu o zi veți mîncă, nice doao, nice cincii zile, nice zêce zile, nice doaozeci de zile,
- 20. Pînă într-o lună de zile veți mîncă, pînă va ieși den nările voastre și va fi voao întru greață, căce n-ați ascultat Domnului carele iaste întru voi și ați plînsu înaintea lui zicînd: «Pentru că ce noao a ieși den Eghipt?»
- 21. Și zise Moisi: „600 de mii norodul de pedestri întru cari sînt eu întru ei și tu aș zis: «Carne le voiu da lor și vor mîncă o lună de zile.»/

Ms. 45

Ms. 4389

Versiunea modernă

ședzîndu plîngea și fiii lui Israel și dzisără: „Cine pre noi ne va hrăni carne?”

5. Ne-am adus aminte de pești ce mîncam, în pămîntul Eghiptului, în dar, și crastaveții și pēpenii și prajii și cēpele și aiul³.

6. Iar acum sufletul nostru uscat de tot, nimic afară de la mană ochii noștri.“

7. Și manna ca sămînța coliandrășului iaste și chipul lui ca chipul cristalului.

8. Și mergea nărodul și culegea și măcina pre însă în moară și o pișa în pio și o fierbea în oală și o făcea pre însă azime⁴; și era dulceța lui ca gustare turtă de untu de lemn

9. Și cîndu să pogoria⁵ roa noaptea preste tabără, cădea⁶ manna preste ei.

10. Și audzi Moisi plîngîndu ei, după noroadele lor, fieștecarele la ușa lui și să mânia cu urgie Domnul foarte și înaintea lui Moisi era rău.

11. Și dzise Moisi cătră Domnul: „Pentru că ce ai chinuit pre robul tău și pentru ce n-am aflat har înaintea ta, ca să pui urgiia nărodului acestuia preste mine?”

12. Au doară eu am zemislit în pîntece pre acesta nărodu tot? Au eu i-am născut pre înșii? Că ce în dzici mie: «Ia pre înșii întru sînul tău, ca cîndu arc rădica manca pre cel sugător la pămîntul carele m-am giurat părinților lor?»

13. De unde mie carne a da acestui nărodu. Căce plîngu pre mine dzicîndu: «Dă-ne noao carne pentru să mîncăm!».

14. Nu voi putea eu singur a purta nărodul acesta, căce greu îmi iaste mie cuvîntul acesta.

15. Iar de-m faci tu mie așa, omoară-mă cu ucidere, de am aflat milă lîngă tine, pentru ca să nu vădzu chinuîrea mea.“

16. Și dzise Domnul cătră Moisi: „Adună-mi 70 de oameni den cei mai bătrîni ai lui Israel pre carii tu știi cum <că>⁷ aceia sîntu mai bătrîni dentru nărodu și cărturarii lor și ve<i>⁸ aduce pre înșii la cortul mărturie și vor sta acolă împreună cu tine.

17. Și mă voi pogori și voi grăi acolă cu tine și voi lua de duhu carele iaste preste tine și voi pune preste înșii și vor agiutori împreună cu tine pomîrea nărodului; și nu-i vei purta pre înșii tu singur.

18. Și nărodului vei dzice: «Curățiți-vă pre mâine și veți mîncă carne, căce ați plînsu înaintea Domnului dzicînd: «Cine pre noi va hrăni carne, căce bine iaste noă la Eghiptu»; și va da Domnul voao a mîncă carne și veți mîncă carne.

19. Nu o dzi veți mîncă, nice doao, nice 5 dzile, nice 10 dzile, nice 20 de dzile,

20. Pân-într-o lună de dzile veți mîncă, pân-va ieși den nările voastre și va fi voao de holeră⁹, căce ați neascultat Domnul și carele iaste întru voi și ați plînsu înaintea lui dzicîndu: «Pentru că ce noao a ieși den Eghiptu?»“

21. Și dzise Moisi: „600 000 nărodul de pedestri întru carele sîntu cu întru ei și tu ai dzis: «Carne le voi da lor și vor mîncă o lună de dzile.»“/

cu poftă și șăzînd plîngea feciorii lui Israel și zicea: „Cine va hrăni pre noi cu carne?”

5. Că ne adusem aminte de peștele care mîncam, în Țara Eghiptului, în dar, de zmochinele și de pēpenii, de prazul și de ceapă și de usturoiu.

6. Iară acum sufletele noastre se usucă și nemic alt nu iaste înaintea oamenilor noștri, fără numai mană.“

7. Și era manna ca sămînța de coriandru, iar fața ei ca fața mărgăritariului celui curat.

8. Și ieșiia oamenii și culegea și măcina în rîșnițe și o pișa în pioă și o fierbea în oală și o făcea turte; și era gustarea lor ca gustarea turtei de făină cu undelemn².

9. Iar cînd cădea noaptea roaoă în tabără, preste dînsa cădea mană.

10. Și auzi Moisei pre dînșii plîngînd în taberile lor, fieștecare dentr-înșii plîngea înaintea ușilor lor. Și se mânia Domnul cu urgie foarte și înaintea lui Moisei era rău.

11. Și zise Moisei cătră Domnul: „Pentru ce ai căznit pre robul tău? Că ce n-am aflat milă înaintea ta și că ce ai pus năpasta acestor oameni pre mine?”

12. Au doară eu am zămislit în pîntece acest nărod tot sau l-am născut eu de-m zici: «Ia-i pre umărul tău³, ca cum poartă doica pre cel ce-l apleacă, și-i du în Țara carea am jurat părinților lor?»

13. Dară de unde iaste mie carne să dau acestor oameni tuturor? Că plîng asupra mea și zic: «Dă-ne carne să mîncăm!»

14. Nu poci eu singur să port acest nărod, că-m iaste foarte cu greu.

15. Iară deaca-m faci așa, ucide-mă cu omorîre, iar de am aflat milă înaintea ta, să nu văz răotata mea“.

16. Și zise Domnul cătră Moisei: „Adună-mi 70 de bărbaț den bătrîni lui Israel pre care-i știi tu însuș că aceia sînt bătrîni oamenilor și cărturarii lor și să-i aduci în cortul mărturie și să stea acolă cu tine.

17. Și mă voi pogori și voi grăi cu tine acolă și voi lua den duhu carele iaste în tine și voi pune pre dînșii, să ajute ție învățătură oamenilor acelora; și nu-i vei purta tu singur.

18. Iar oamenilor să le zici: «Curățiți-vă pînă mâine, ca să mîncă carne, că ați plîns înaintea Domnului dzicînd: «Cine ne va hrăni cu carne, că mai bine ne era în Țara Eghiptului»; și dăde voaoă Domnul carne și veți mîncă carne.

19. Și nu veți mîncă o zi sau 2, sau 5, nice 10 zile, nice 20 de zile,

20. Ce toată luna veți mîncă pînă va ieși den nările voastre și va fi voaoă întru urciune, că nu v-aș smerit Domnul și carele iaste întru voi și ați plîns înaintea lui dzicînd: «Că ce am ieșit den Eghipt?»“

21. Și zise Moisei: „60 000 de oameni ai nărodului acestuia întru carei sînt eu iar tu zici: «Da-le-voiu să mînce carne o lună de zile.»“/

lăcomiei. Iar fiii lui Israel s-au luat după ei și se tîngiau strigînd: „Cine ne va da carne să ne hrănim?”

5. Ce viață fericită aveam noi în Egipt! Mîncam pește pe săturate, fără plată, erau castraveți și pepeni, mulțime de praz, de ceapă și de usturoi.

6. Tînjim că ni se usucă și sufletul; toată ziua nu căpătăm altceva decît mana care ne stă în gît.“

7. Mana semăna cu grăuntele de coriandru și cu rășina de bdeliu.

8. Mergeau oamenii și o adunau, o măcinau în rîșnițe sau o pisau în piua, o fierbeau în căldări și făceau din ea turtă; la gust era ca plăcintele coapte cu untdelemn.

9. Cum pogora roua, noaptea, cădea și ea.

10. Și Moise auzea plîngerea poporului în tabără și la ușa cortului său. Și sta pe gînduri, posomorît, că se temea de fulgerul mîniei Domnului.

11. Și zise Moise către Domnul: „De ce mă chinui, Doamne, pe mine, robul tău, de ce nu te-ai milostivit să treci de la mine povara griji de acest popor?”

12. L-am zămislit eu, oare, și l-am născut ca să-mi spui să-l port la sîn cum ține doica pe prunc pînă va ajunge în țara pe care ai făgăduit-o cu jurămint părinților lui?

13. Toată ziua plîng și cerșesc să le dau carne ca să mînce, dar de unde să iau eu atîta carne ca să satur pe toți?”

14. Singur nu sînt în stare să duc tot poporul acesta, pentru că povara lui este prea grea pentru mine.

15. Decît să te porți așa cu mine, mai degrabă ucide-mă, fie-ți milă, fă să nu mai văd năpasta aceasta.“

16. Iar Domnul a poruncit către Moise: „Du-te și alege șaptezeci de bărbați dintre bătrîni lui Israel, căpetenii, povățuitori și cărturari și adă-i la Cortul Mărturie să aștepte acolo împreună cu tine.

17. Eu mă voi pogori acolo și voi grăi cu tine și voi lua din duhu care te umbrește și-l voi dăru în har și lor, ca să poarte împreună cu tine povara griji de popor; astfel tu nu vei mai fi singur.

18. Și vei spune poporului: «Pregătiți-vă și vă curățiți pentru că mîine veți întîlni pe Domnul. Căci a auzit El bocetul și tînguirea voastră: cine ne va da nouă carne să mîncăm? Că ne era bine în Egipt. Iată că Domnul o să vă dea carne și veți mîncă.

19. Și nu veți înfuleca o zi sau două, sau cinci, sau zece, sau douăzeci,

20. Ci o lună întreagă, pînă vă va ieși pe nas și vă veți scribi că n-ați ascultat pe Domnul care este în mijlocul vostru și v-ați plîns lui pentru ieșirea din Egipt.“

21. Și s-a mirat Moise: „Toată mulțimea asta numără șase sute de mii numai pedestrași și tu spui: «Am să le dau carne să mînce o lună de zile.»“/

РЕ
 ке дѣ сѣи шн ерѣ свѣоръ явнѣ асѣ шн ка дѣвнѣ
 мѣоръ ꙗко тоагѣ мѣкѣртъ мѣрѣ сѣва дѣвнѣ мѣ
 кг шн ле ва дѣвнѣ асѣ ꙗ Шн зисѣ дѣвнѣ кѣтрѣ
 мѣвнѣ, аѣ доарѣ маѣна дѣвнѣвнѣ нѣ вафн дѣстѣ
 аз ꙗ акѣмъ вен кѣновѣце дѣ вѣбале чѣтева дѣвнѣ
 ке дѣ кѣвѣнѣтѣвѣ мѣсѣ. Шн ешн мѣвнѣ шн грѣн
 кѣтрѣ норѣдѣ кѣвнѣнѣтеаѣ дѣвнѣвнѣ, шн дѣвнѣ
 о, дѣ сѣамнѣн дѣнѣтрѣ чѣн маѣн кѣтрѣннѣ ан норѣ
 дѣвнѣн, шн пѣсе прѣ ен прѣн прѣжѣвѣлѣ корѣвѣлѣ,
 ке Шн сѣ погорѣ дѣвнѣлѣ а норѣ шн грѣн кѣтрѣ
 дѣвнѣлѣ, шн акѣо дѣнѣ дѣхѣлѣ чѣ ера прѣсте
 елѣ шн пѣсе прѣсте чѣн шамѣте зѣчн дѣ сѣамнѣ
 нн бѣтрѣннѣ ꙗ шн дѣтка сѣ ашѣзѣ прѣсте ен
 дѣхѣлѣ шн прѣорѣчѣнѣ, шн нѣман дѣ дѣсѣвѣрѣ
 ке шн рѣмѣсѣрѣ дѣн сѣамнѣн а тѣвѣрѣ, нѣмѣаѣ оѣ
 нѣва елѣдѣлѣ, шн нѣмѣаѣ дѣ дѣнѣлѣ мѣрѣлѣ, шн сѣ
 сѣдѣннѣ прѣсте ен дѣхѣлѣ, шн ачѣнѣ бѣра дѣн чѣн
 ке зѣ скѣрѣшн шн нѣ веннѣсѣ аа кѣртѣ, Шн прѣорѣчѣ
 а а тѣвѣрѣ, шн мѣргѣнѣлѣ тѣмѣнѣвѣлѣ (нѣсе лѣн
 мѣвнѣн, шн зисѣ зикѣнѣлѣ, елѣдѣлѣ шн мѣрѣлѣ про
 рѣчѣскѣ а тѣвѣрѣ. Шн рѣсѣнѣнѣжѣнѣ нѣсѣа
 дѣлѣвнѣ нѣаѣн, чѣла чѣ сѣа лѣнѣгѣ мѣвнѣн, чѣлѣ аѣ
 дѣлѣвнѣ зисѣ дѣвнѣлѣ мѣсѣ мѣвнѣн сѣпрѣчѣ прѣ ен
 ке вѣн зисѣ мѣвнѣн лѣн, аѣ рѣжѣнѣшн тѣ мѣсѣ ꙗ шн чѣ
 нѣва дѣлѣ тѣмѣнѣ порѣдѣлѣ дѣвнѣвнѣн прѣорѣчѣ, кѣнѣлѣ
 а ва дѣ дѣвнѣлѣ дѣхѣлѣ лѣн прѣсте ен ꙗ Шн мѣсѣ
 се мѣвнѣн аа тѣвѣрѣ елѣ шн чѣн вѣтрѣннѣнѣ ан лѣн
 ке елѣраѣлѣ. Шн дѣхѣ ешн дѣ дѣ дѣвнѣлѣ, шн аѣ
 тѣрѣкѣтѣ прѣпѣлѣнѣ дѣ лѣ мѣрѣ, шн пѣсе прѣсте тѣ
 вѣрѣ каѣе дѣ сѣзѣнѣ дѣнѣкѣ аѣчѣ, шн каѣе дѣсѣзѣнѣ дѣн
 шѣлѣ прѣн прѣжѣвѣлѣ тѣвѣрѣнѣ, каѣлѣ вѣсѣо дѣн нѣ
 ке ав дѣ лѣ пѣсѣмѣнѣтѣ. Шн скѣлѣжѣнѣлѣсѣ норѣдѣлѣ
 сѣоаѣте зисѣа, шн тѣоаѣте нѣоаѣтѣ, шн тѣоаѣте
 зисѣа дѣдѣсѣа знѣ, аѣ дѣвнѣмѣтѣ прѣпѣлѣнѣцѣаѣ, чѣлѣ
 кѣчѣлѣ нѣвнѣнѣ аѣ стѣрѣлѣнѣсѣ, ꙗ ꙗ корѣнѣ шн шѣлѣ зѣлѣ
 тѣмѣнѣлѣрѣ зѣлѣмѣтѣтѣвѣнѣ а прѣжѣвѣлѣ тѣвѣрѣнѣ.
 ке жѣрѣнѣлѣнѣлѣ аѣкѣ ера а дѣннѣцѣнѣлѣрѣ маѣннѣннѣтѣ дѣ
 кѣлѣтѣ лѣннѣнѣнѣ, шн дѣвнѣлѣ сѣлѣ мѣннѣннѣтѣ фѣоаѣрѣ
 тѣрѣ норѣдѣ, шн мѣнѣ дѣвнѣлѣ а норѣдѣ рѣнѣлѣ мѣрѣ фѣ
 ке арѣтѣ. Шн сѣлѣ кѣмѣтѣ нѣмѣаѣ лѣкѣвѣлѣнѣ ачѣлѣлѣ,
 мѣрѣлѣннѣтѣрѣаѣлѣ пѣхѣтѣнѣ, кѣчѣ аѣкѣлѣсѣ аѣ а грѣнѣлѣ
 ке прѣ норѣдѣлѣ чѣлѣ пѣхѣтѣннѣрѣо. Дѣ лѣ мѣрѣлѣ
 тѣвѣрѣаѣ пѣхѣтѣнѣ сѣлѣ рѣдѣннѣкѣтѣ норѣдѣлѣ лѣ асѣрѣоѣлѣ
 шн фѣлѣ норѣдѣлѣ лѣ асѣрѣоѣлѣ.

КАПВІ

н грѣн мѣрѣтѣмъ шн дѣвнѣнѣ а потѣрѣаѣлѣ
 мѣвнѣн, нѣннѣтѣлѣ мѣлѣрѣ еѣнѣсѣпѣнѣка кѣ
 нѣ аѣлѣтѣ мѣвнѣн, кѣчѣ мѣлѣрѣ харѣпнѣкѣ
 аѣлѣтѣ, шн зисѣсѣрѣ. аѣ нѣман кѣ
 мѣвнѣн сѣннѣгѣрѣ, аѣ грѣннѣтѣ дѣвнѣлѣ ꙗ аѣ доа
 ꙗ нѣ шн нѣоаѣлѣ грѣннѣтѣ ꙗ шн аѣ дѣзисѣтѣ дѣвнѣ.
 Шн сѣмѣлѣ мѣвнѣн сѣмѣлѣ фѣоаѣрѣтѣ, дѣкѣлѣтѣ мѣвнѣн
 сѣамнѣннѣн чѣмѣ чѣ сѣлѣшѣ прѣ нѣзѣмѣлѣннѣтѣ. Шн
 зисѣсѣ дѣвнѣлѣ а дѣтѣсѣ кѣтрѣ мѣвнѣн шн кѣтрѣ аѣ
 рѣн шн кѣтрѣ мѣрѣлѣмъ, ешннѣнѣ вѣннѣ кѣтѣшѣ трѣннѣ
 ке лѣ корѣвѣлѣ мѣрѣтѣвѣрѣннѣ. Шн ешннѣ кѣтѣшѣ
 трѣннѣ лѣ корѣвѣлѣ мѣрѣтѣвѣрѣннѣ, шн погорѣ дѣвнѣлѣ
 кѣ стѣлѣ пѣлѣ дѣ нѣрѣ, шн стѣлѣ лѣ аѣушѣа норѣдѣлѣ
 мѣрѣтѣвѣрѣннѣ, шн сѣлѣ кѣмѣрѣ аѣрѣннѣ шн мѣрѣлѣмъ шн

- 22. Au oi și boi să vor junghea lor și va ajunge lor? Au toată mîncarea mării să va aduna lor și le va ajunge lor?"
- 23. Și zise Domnul către Moisi: „Au doară mîna Domnului nu va fi destulă? Acum vei cunoaște, de vreme ce te va apuca cuvîntul meu.“
- 24. Și ieși Moisi și grăi către norod cuvintele Domnului și adună 70 de oameni dentru cei mai bătrîni ai norodului și-i puse pre ei pren prejurul cortului.
- 25. Și să pogorî Domnul în nor și grăi către dînsul și luo den duhul ce era preste el și puse preste cei șaptezeci de oameni bătrîni. Și deaca să așază preste ei duhul, și prorociră și nu mai adaoseră.
- 26. Și rămasă ră doi oameni în tabără, numele unuia Eldad și numele al doilea Modad. Și să odihni preste ei duhul; și aceștea era den cei scriși și nu venise la cort.
- 27. Și prorocia în tabără și mergînd tînărul, spuse lui Moisi și zise zicînd: „Eldad și Modad proocescu în tabără.“
- 28. Și răspunzînd Iisus al lui Navi, cela ce sta lîngă Moisi, cel ales al lui, zise: „Domnul meu, Moisi, oprêște pre ei!“
- 29. Și zise Moisi lui: „Au rîvnești tu mie? Și cine va da tot norodul Domnului proroci, cînd va da Domnul duhul lui preste el?“
- 30. Și mîrse Moisi la tabără, el și cei bătrîni ai lui Israil.
- 31. Și duh ieși de la Domnul și au trecut prepelițe de la mare și puse preste tabără, cale de o zi dencoace și cale de o zi dencoalea pren prejurul taberii, ca la vreo doi coș de la pămînt.
- 32. Și sculîndu-se norodul toată zioa și toată noaptea și toată zioa a dooa zi, au adunat prepelițele: cel cu cel puțin au strînsu 10 cori și ș-au zvîntat lorv zvîntături împrejurul taberii.
- 33. Cărnurile încă era în dinții lor mai nainte decît a lipsi și Domnul s-au mîniat foarte pre norod și lovi Domnul în norod rană mare foarte.
- 34. Și să chemă numele locului aceluia Mormînturile Pohtii, căci acolă au îngropat pre norodul cel pohtioru.
- 35. De la Mormînturile Pohtei, s-au rădicat norodul la Asiroth și fu norodul la Asiroth.

CAP 12

- 1. Și grăi Mariam și Aaron împotriva lui Moisi pentru muierea ethiopeanca care au luat Moisi, căce muiare harapcă au luat, și ziseră:
- 2. „Au numai cu Moisi singur au grăit Domnul? Au doară nu și noao au grăit?“ Și au auzit Domnul.
- 3. Și omul Moisi, blind foarte decît toți oamenii ceia ce sînt pre pămînt.
- 4. Și zise Domnul îndată către Moisi și către Aaron și către Mariam: „Ieșiți voi cîteștrei la cortul mărturiei.“ [5] Și ieșiră cîteștrei la cortul mărturiei.
- 5. Și pogorî Domnul cu stîlpu de nor și stătu la ușa cortului mărturiei. Și să chemară Aaron și Mariam. Și/ ieșiră amîndoi.

Ms. 45

Ms. 4389

Versiune modernă

22. Au oi și boi de vor junghea lor și le vor ajunge lor? Au toată mîncarea mării să va aduna lor și le va agiunge lor?"

23. Și dzise Domnul către Moisi: „Au doară mîna Domnului nu va ajunge? ¹⁰ Acum vei cunoaște, în vreme ce va apuca pre tine cuvîntul meu.“

24. Și ieși Moisi și grăi către nărod cuvintele Domnului și adună 70 de oameni dintru cei mai bătrîni a nărodului și-i puse pre ei pren pregiurul cortului.

25. Și pogorî Domnul cu nor și grăi către însul și luă den duhul ce era preste el și puse preste cei 70 de oameni cei bătrîni. Și dacă să aședză preste ei duhul, și prorociră și nu mai adaosără de acii înainte.

26. Și rămaseră 2 oameni în tabără, numele unuia Eldad și numele al doilea Modad. Și să odihni preste ei duhul; și aceea era dintru cei scriși și n-au venit la cortu.

27. Și prorocia în tabără și mergîndu voinicelul spuse lui Moisi și dzise dzicîndu: „Eldad și Modad prorocesu în tabără.“

28. Și răspundîndu Iisus a lui Navi, cela ce sta lîngă Moisi, cel ales a lui, dzise: „Domnul meu, Moisi, oprește-i pre ei!“

29. Și dzise Moisi lui: „Au rîvnești tu mie? Și cine va da tot nărodul Domnului proroci, cîndu va da Domnul duhul lui preste ei?“

30. Și mîrse Moisi la tabără, el și cei bătrîni a lui Israil.

31. Și duh ieși de la Domnul și au trecut prepelețe ¹¹ den maare și puse preste tabără cale de o dzi dencoace și cale de o dzi dencoalea pren pregiurul taberii, ca de vro doi coți de la pămîntu.

32. Și sculîndu-să nărodul toată dzua și toată noaptea <dzua spre> ² a doao dzi, au adunat prepelețele: cel cu cel pușin au strînsu 10 cori și au zvîntat și zvîntări pren pregiurul taberii.

33. Cărnuurile încă era în dinții lor mainte de cit a lipsi și Domnul s-au mîniat foarte pre nărod și lovi Domnul întru nărodu rană mare foarte.

34. Și să chemă numele locului aceluia Mormînturile a Poței, căci acolo au îngropat nărodul cel poftitor.

35. De la Mormînturile Poței, s-au rădicat nărodul la Asiroth și fu nărodul la Asiroth.

CAP 12

1. Și grăi Mariam și Aaron înpotriva lui Moisi, pentru muierea ethiopianca ce au luat Moisi, căce muiere arapcă au luat, și dzisără:

2. „Au lui Moisi sîngur au grăit Domnul? Au nu și noaă au grăit? și au audzit Domnul.“

3. Și omul Moisi, lin foarte deșit toți oamenii ceia ce-s pre pămîntu.

4. Și dzise Domnul îndată către Moisi și către Aaron și către Mariam: „Ieșiți voi tustrei la cortul mărturiei.“ [5] Și ieșiră cite trei la cortul mărturiei.

5. Și pogorî Domnul cu stîlpu de nor și stătu la ușa cortului mărturiei. Și să chemară Aaron și Mariam. Și ieșiră amîndoi.

22. Au doară oi sau boi se vor junghea lor să le ajungă să se sature? Sau se vor toț peștii mării să le ajungă?"

23. Și zise Domnul către Moisei: „Au doară nu va ajunge mîna Domnului aceasta? Ce acum să cunoști, ajunge-va cuvîntul meu au ba“.

24. Și ieși Moisei și grăi oamenilor cuvintele Domnului și adună 70 de bărbaț den bătrîni oamenilor și-i puse împrejurul cortului.

25. Și se pogorî Domnul în nor și grăi către dîsul și luoa den duhul care era într-însul și puse pre 70 de bătrîni. Și cum odihni duhul pre dîșii, prorociră și de-acii nu se mai adaoseră.

26. Și rămaseră 2 bărbaț în tabără, nume unuia Eldad și numele celui al doilea Modad. Și răposă duhul pre dîșii; și era și aceia den cei scriși ce nu veniră la cort.

27. Și prorocia în tabără și alergă ⁴ un voinic și spuse lui Moisei zicînd: „Eldad și Modad prorocesc în tabere.“

28. Și răspundînd Iisus, feciorul lui Navi, carele sta înaintea lui Moisei, ales al lui, și zise: „Domnul meu Moisei, oprește-i!“

29. Iar Moisei zise lui: „Dară tu nu rîvnești mie? Cine dară va da tuturor oamenilor să fie proroci, cînd va da Domnul duhul său pre dîșii?“

30. Și mîrse Moisei însuș în tabără și bătrîni lui Israil.

31. Și ieși duh de la domnul și scoase prepelețe ⁵ den mare și le aduse pre tabără, cale de o zi dencoace și cale de o zi de cîea parte, de amîndoaă părțile împrejurul taberii, ca de 2 coț de la pămînt.

32. Și sculîndu-se oamenii, adunară prepelețe ⁵ toată zioa și toată noaptea și a doaoa zi toată zioa și strînseră prepelețele: cine strînsu pușin 10 obroace strînsu și uscară lor șușală împrejurul taberii.

33. Și încă fiind cărnurile în dinții lor mai nainte de a le lipsi, iar Domnul se mînié pre oameni foarte și rani Domnul pre oameni cu rană mare foarte.

34. Și se chemă locul acela Mormîntul Poței, că acolo îngropară pre nărodul cel poftitor.

35. Și se rădicară oamenii de la Mormîntul Poței în Asiroth și fură oamenii în Asiroth.

CAP 12

1. Și grăi Mariam și Aaron în poncișul lui Moisei pentru muierea lui cea harapcă, carea o luase Moisei lui, și ziseră:

2. „Au doară numai către Moisei însuș au grăit Domnul? Au doară n-au grăit și noaă Domnul?“ ¹

3. (Și era Moisei om foarte blind, mai blind decît toț oamenii carei era pre pămînt) ².

4. Și îndată zise Domnul lui Moisei și lui Aaron și Marii: „Ieșiți numai voi cite trei la cortul mărturiei.“ Și ieșiră cite trei în cortul mărturiei.

5. Și se Pogorî Domnul în stîlpu de nor și stătu la ușile cortului mărturiei. Și chemă pre Aaron și pre Mari. Și ieșiră amîndoi.

22. O să tăiem, oare, pentru ei toate turmele și cirezile noastre? Dar chiar de vom pescui toți peștii mărilor, nu le va fi îndestul!“

23. Iar Domnul i-a spus: „Oare crezi tu că mîna mea este atît de neputincioasă? Îndată ai să vezi dacă se va îndeplini cuvîntul meu sau nu.“

24. Și ieșind Moise a povestit poporului tot ce a spus Domnul și a adunat șaptezeci de oameni dintre bătrîni lor și i-a așezat împrejurul Cortului.

25. Iar Domnul s-a pogorît într-un nor și a grăit către Moise și a luat din duhul ce i-l dăruise și l-a dat celor șaptezeci de bătrîni adunați. Și cînd duhul a trecut peste ei, au început cu toții să vorbească în limbi și să proorocească cum n-au făcut-o nici înainte nici mai apoi. De la o vreme s-au oprit.

26. Doi oameni însă dintre cei aleși au rămas în tabără. Unul se chema Eldad, iar celălalt Medad. Și cînd s-a pogorît duhul peste ei, au început să proorocească.

27. Atunci un tînăr a alergat și a dat de veste lui Moise: „Vino, că Eldad și Medad proorocesc în tabără.“

28. Iosua, fiul lui Navi, cel ce era slujitorul lui Moise din tinerețe, auzîndu-i, a zis: „O, Moise, stăpînul meu, oprește-i!“

29. Dar Moise i-a răspuns: „Duci tu cumva rîvna mea? Ce bine ar fi dacă toți fiii lui Israel ar fi profeți și ar purta în ei duhul Domnului!“

30. S-a întors Moise în tabără cu bătrîni lui Israel.

31. Atunci s-a iscat o furtună de la Domnul, care a adus prepelețe dinspre mare, de au căzut în strat gros ca de doi coți, cale de o zi, peste tot, împrejurul taberei.

32. Toată zioa și toată noaptea aceea, și a doua zi iarși, au strîns mulțime de prepelețe: cel care a strîns mai pușin, tot a umplut zece coșuri. După aceea le-au întîns împrejurul taberei la uscat.

33. Dar nu apucară încă să înghîtă, cînd s-a pornit mînia Domnului împotriva lor cu aspră sînguire.

34. Și locul acela s-a numit Chibrot-Hataava, adică mormintele poței, căci acolo au fost îngropați cei doborîți de lăcomie.

35. De la Chibrot-Hataava, au plecat spre Hașerot, unde au poposit.

CAP. 12

Pedeapsa cu lepră

1. Mariam și Aaron vorbeau de rău pe Moise, pentru că acesta luase o femeie etiopeancă. Și clevețeau în popor:

2. Grăit-a Domnul numai cu Moise sîngur? N-a grăit el, oare, și cu noi? Și Domnul a auzit cuvintele lor.

3. Moise însă era un om foarte smerit, cel mai smerit om de pe toată fața pămîntului.

4. Și a chemat Domnul pe Moise, pe Aaron și pe Mariam să vină negreșit la Cortul Mărturiei. Și au venit tustrei.

5. Iar Domnul, pogorît într-un stîlpu de nor la ușa Cortului, a poruncit să se apropie Aaron și Mariam. Și ei au pășit către el.

Biblia, 1688, pag. 104[102], col. II

еша рече амандаон ши зисе къ тръ ен . ДЪЗНЪ
 ци кѣ интѣле мѣле, де се къ фале коао пророкъ
 амандаон, а прѣведѣ рѣ аби мѣ кою кѣно аше, ши
 а сомну кою грѣи аби . НУ аша ка рѣва мѣ
 мѣнѣи а прѣ тоа мѣ каса мѣ кѣдннчѣе лѣте
 Гуръ къ гуръ кою грѣи аби акии, шинѣ прѣннн
 де, ши сава амандаон аш кѣзѣтѣ, ши пѣнѣтѣ къ
 че нѣваци пѣмалнѣтѣ а каевнѣи а прѣтрика рѣсѣ
 аби мѣвѣ мѣнѣи . ШН ОУРЦА МѢННЕНДОМЪ
 нѣваи прѣстѣ ен, ши сѣ асѣврѣ . ШН НОРВАЛЪ
 сѣ асѣврѣ ла кѣрѣтѣ, ши мѣтѣ маріамъ сѣрнкатѣ
 ка зѣпада, ши нѣвѣтѣ аaronъ кѣтрѣ маріамъ,
 шинѣтѣ сѣрнкатѣ сѣра . ШН ЗИСЕ ААРОНЪ КѢ
 трѣ мѣнѣи, рѣрѣте аaronъ, нѣ пѣнѣ прѣстѣ нѣ
 грѣшала, пѣнѣтѣ къ нѣ амандаонскѣи а дѣлѣ чѣ а
 грѣшнѣтѣ . СЪННѢ ФАКЪ КА ТОКАМЪ КЪ МОАРТѢ,
 каа асѣврѣтѣ рѣ ешанѣ аш зѣва мѣменѣ
 ши мѣнѣнѣе жѣмѣтѣ асѣврѣ а би
 Шн сѣрнѣтѣ мѣнѣи кѣтрѣ амандаон зѣкаидѣ, а мѣнѣ
 рѣрѣте, аи нѣкѣтѣ прѣ а . ШН ЗИСЕ АМНѢЛЪ
 кѣтрѣ мѣнѣи, де тамал ен сѣнпннѣ аш сѣнпнѣ
 а фаца ен нѣвѣ пѣ рѣшннѣ ? шапѣте зисе сѣсѣ
 сѣсѣ сѣсѣ афаръ аш тамѣтѣ рѣ . ШН АДѢПЪ АЧѢА
 а прѣ . ШН СѢ СѢСѢИ МАРИАМЪ АФАРЪ
 сѣврѣ шапѣте зисе, ши нѣрѣ аш нѣсѣ рѣднѣкъ пѣ
 не сѣв кѣрѣцнѣи маріамъ .

К Л П Г І

и дѣлѣ ачѣстѣ сѣв рѣднѣкѣи поро аш а де
 аш асѣврѣ, ши сѣтѣ сѣврѣ рѣ а прѣстѣи
 аби фарѣи . ШН ГРѢИ АМНѢЛЪ КѢТРЕ
 мѣнѣи зѣкаидѣ . ТРИМІТЦНЦІЕ СЪ
 мѣнѣи, ши сѣ сокоѣтѣ сѣ пѣмалнѣвалъ ха
 нанѣнѣлоръ каргалѣ аш аш финѣлоръ аби ісраилъ а прѣ
 цнѣтѣре, каа те оу нѣ сѣмъ аш пѣ мѣмъ, аш пѣ поро
 аш лѣшнѣлорѣ вен трннѣи прѣ ен, тоа мѣ
 кѣ пѣлѣнѣа дѣнѣтѣ ен . ШН ПѢ ТРИМІТЦЕ ПРѢ ДЪ
 шн мѣнѣи дѣн пѣстѣиѣл аби фарѣи прѣи гласѣвалъ
 амандаон . ТОЦН СѢМЕНИИ КѢ ПѢЛѢНІНАЕ
 аби ісраилъ ачѣстѣ . ШН АЧѢСТАИ НѢМЕЛЕ
 аш нѣ мѣл аби рѣнѣмъ, сѣмѣнѣлъ фѣчѣрѣл аби зак
 хѣрѣ . ДЕН НѢ МѢЛЪ АБИ СЕМЕСОНЪ,
 сѣфатъ фѣчѣ
 рѣл аби сѣнѣ . ДЕН НѢ МѢЛЪ ІУДЕНЪ,
 хааеъ фѣчѣ
 рѣл аби нефѣнѣи . ДЕН НѢ МѢЛЪ АБИ
 ісахаръ, іга
 аш фѣчѣрѣл аби ісѣнѣф . ДЕН НѢ МѢЛЪ АБИ
 сѣфра
 нѣа, аш фѣнѣ фѣчѣрѣл аби нави . ДЕН НѢ МѢЛЪ АБИ
 ве
 нѣамнѣн, фѣтн фѣчѣрѣл аби рафѣ . ДЕН НѢ МѢЛЪ
 аш
 завоасѣнѣ, гѣдѣнѣлъ фѣчѣрѣл аби сѣдан . ДЕН
 нѣ мѣл аш ісѣнѣф дѣн фѣнѣи аби манасн , гѣдн
 фѣчѣрѣл аш сѣсн . ДЕН НѢ МѢЛЪ АБИ
 данѣ ,
 аманѣлъ фѣчѣрѣл аш гамѣлн . ДЕН НѢ МѢЛЪ
 аш
 аш аснѣрѣ, сѣдѣрѣ фѣчѣрѣл аш мнѣханѣл
 дѣн нѣ мѣл аш нефѣалнѣмъ, наавн фѣчѣрѣл аш
 сѣавн . ДЕН НѢ МѢЛЪ АБИ
 гаадъ, гѣдѣнѣлъ фѣчѣ
 рѣл аш махн . АЧѢСТѢ НѢМЕЛЕ
 сѣмѣнѣл
 прѣ карѣи гѣв трннѣи мѣнѣи каа сѣ асѣврѣ къ пѣ
 мѣнѣтѣвалъ, ши нѣмнѣ мѣнѣи прѣ аш фѣнѣ фѣчѣрѣл
 аш нави , інѣ . ШН ТРИМІТЦЕ ПРѢ
 аш
 мѣнѣи дѣн пѣстѣиѣл аш фарѣнѣ, каа сѣ сокоѣтѣ
 сѣ пѣмалнѣвалъ аш ханаан ши зисе кѣтрѣ аш
 шн

6[5]. Şi zise cătră ei: „Auziţi cuvintele mele! De să va face voao proroc Domnului, întru vederea lui mă voiui cunoaşte şi în somnu voiui grăi lui.

7. Nu așa ca robul meu Moisi, întru toată casa mea credincios iaste.

8. Gură cu gură voiui grăi lui în chip; şi nu pren pilde, şi slava Domnului au văzut. Şi pentru că ce nu v-aţi spămîntat a cleveti împotriva robului meu Moisi?”

9. Şi urgia mâniei Domnului preste ei. Şi să dusără.

10. Şi norul să duse de la cort şi, iată, Mariam, stricată, ca zăpada şi căută Aaron cătră Mariam; şi, iată, stricată era.

11. Şi zise Aaron cătră Moisi: „Rodu-te, Doamne, nu pune preste noi greşala, pentru că nu am cunoscut după ce am greşit.

12. Să nu să facă ca tocma cu moartea, ca o lepădătură ieşind den zgăul mumei şi mănîncă jumătate de trupul ei.“

13. Şi strigă Moisi cătră Domnul zicînd: „Dumnezău, rogu-te, vindecă-o pre ea!”

14. Şi zise Domnul cătră Moisi: „De tatal ei scuihind au scuihat în faţa ei, nu să va ruşina? Şapte zile să să osăbească afară den tabără şi după acăea va întra.“

15. Şi să osăbi Mariam afară den tabără şapte zile şi norodul nu să rădica până s-au curăţit Mariam.

16[1] Şi după acăstea s-au rădicat norodul de la Asiroth şi să tăbăriră în pustiul lui Faran.

CAP 13

1[2]. Şi grăi Domnul cătră Moisi zicînd:

2[3]. „Trimite-ţi ţie oameni şi să socotească pămîntul hananeilor, carele eu dau fiilor lui Israil întru ţinere, cîte un om după neam, după poroadele moşiiilor lor vei trimite prѣ ei, toată căpeteniia dentru ei.“

3[4]. Şi i-au trimis prѣ dînşii Moisi den pustiul lui Faran, pren glasul Domnului, toţi oamenii, căpeteniile fiilor lui Israil, acăstea.

4[5]. Şi acăstea-s numele lor: den neamul lui Ruvim, Samiil, feciorul lui Zachur;

5[6]. Den neamul lui Semeon, Safat, feciorul lui Suri;

6[7]. Den neamul Iudei, Halev, feciorul lui Nefoni;

7[8]. Den neamul lui Isahar, Igad, feciorul lui Iosif;

8[9]. Den neamul lui Efraim, Afsis, feciorul lui Navi;

9[10]. Den neamul lui Veniamin, Falti, feciorul lui Rafu;

10[11]. Den neamul lui Zavolon, Gudiil, feciorul lui Sudi;

11[12]. Den neamul lui Iosif, den fiii lui Manasi, Gadi, feciorul lui Susi;

12[13]. Den neamul lui Dan, Amiil, feciorul lui Gamali;

13[14]. Den neamul lui Asir, Sadur, feciorul lui Mihail;

14[15]. Den neamul lui Nethalim, Naavi, feciorul lui Savi;

15[16]. Den neamul lui Gaad, Gudiil, feciorul lui Mahi.

16[17]. Acăstea-s numele oamenilor pre carii i-au trimis Moisi ca să socotească pămîntul. Şi numi Moisi prѣ Afsi, feciorul lui Navi, Iisus.

17[18]. Şi-i trimise prѣ dînşii Moisi den pustiul lui Faran, ca să socotească pămîntul lui Hanaan. Şi zise cătră dînşii: /

Ms. 45

6[5]. Și dzise cătră ei: [6] „Audziți cuvintele mele! De să va face proroc voao Domnului, întru vedere lui mă voi cunoaște și întru somnu voi grăi lui.

7. Nu așa ca șerbul meu Moisi, întru toată casa mea credincios iaste.

8. Gură cu gură voi grăi lui cu chip, și nu pren pilde, și mărirea Domnului au vădzut. Și pentru că ce nu v-ați spămîntat a cleveti asupra robului meu Moisi?”

9. Și urgia mănăic² Domnului preste ei. Și să duseră.

10. Și norul să duse de la cortu și, iată, Mariam stricată ca omăt și căută Aaron cătră Mariam; și iată stricată.

11. Și dzise Aaron cătră Moisei: „Rogu-te, Doamne, nu pune preste noi greșeale, pentru căce n-am cunoscut după ce am greșit.

12. Să nu să facă ca atocma cu moartea, ca o lepădătură³ ieșindu den zgăul maicei și mănăică jumătate de trupurile ei.”

13. Și strigă Moisi cătră Domnul dzicîndu: „Dumnezău, rogu-te, vindec-o pre ea.”

14. Și Dzise Domnul cătră Moisi: „Tatăl ei să va știuipi să știopască în fața ei, nu să va rușina? 7 dzile să s-ă usăbască afară den tabără și după acăea va intra.”

15. Și să usăbi Mariam afară den tabără 7 dzile și nărodul nu să rădică pîn-ă s-au curățit Mariam.

16[1]. Și după aceasta s-au rădicat nărodul de la Asiroth și să tăbăriră în pustiul Faran¹.

CAP 13

1[2]. Și grăi Domnul cătră Moisi dzicîndu:

2[3]. „Trimite ție oamenii și să socotească pămîntul hanancilor, carele cu dau fiilor Israil întru înġere, cîte un om după neam, după năroadele moșiiilor lor ȳei trimite prei ei, toată căpetenie dentru ei.”

3[4]. Și i-au trimis pre înșii Moisi, den pustiul Faran, pren glasul Domnului, toți oamenii căpetenii fiilor Israil <aceștia>².

4[5]. Și acăstea-s numerile lor³, den neamul lui Ruvim, Samiil, ficiorul lui Zachoru;

5[6]. Den neamul lui Simeon, Safat, ficiorul lui Suri;

6[7]. Den neamul Iudei, Halev, ficiorul lui Ichoni;

7[8]. Den neamul Isahar, Igadu, ficiorul lui Iosif;

8[9]. Den fġliul lui Iefraim, Afsis, ficiorul lui Navi;

9[10]. Den neamul lui Veniamin, Faltii, ficiorul lui Rafu;

10[11]. Den neamul lui Zavulon, Gudiil, ficiorul lui Sudi;

11[12]. Den neamul lui Iosif, den fii lui Manasi, Gaddi, ficiorul lui Susi;

12[13]. Den neamul lui Dan, Amiil, ficiorul Gamaliil;

13[14]. Den neamul Asur, Sadur, ficiorul lui Mihail;

14[15]. Den neamul lui Nefthalim, Navi, ficiorul lui Savi;

15[16]. Den neamul lui Gad, Gudiil, ficiorul lui Mahi;

16[17]. Acăstea-s numerile oamenilor pre cari i-au trimis Moisi ca să socotească pămîntul. Și numi Moisi pre Afsis, ficiorul lui Navi, Iisus.

17[18]. Și-i trimise pre înșii Moisi den pustiul Faran, ca să socotească pămîntul Hanaan, și dzise cătră înșii:

Ms. 4389

6. Și le zise: „Ascultați cuvintele mele! De va fi întru voi proroc al Domnului, în vedere mă voiu cunoaște lui și în vis voiu grăi lui.

7. Iar nu așa ca lui Moisei, robul meu, care iaste credincios întru toată casa mea.

8. Și gură cătră gură grăiesc cătră dînsul, iar nu în pilde, și au văzut slava Domnului. Deci că ce nu v-ați temut a grăi în poncișul lui Moisei, robul meu?”

9. Și fu pre dînșii mânia urgiei Domnului și se duse.

10. Și norul se dăde în laturi de la cort, iar Mariia, iată, fu stricată ca zăpada și căută Aaron la Mariia; și, iată, era stricată³.

11. Și dzise Aaron cătră Moisei: „Rogu-te, Doamne, nu pune spre noi păcat, pentru că n-am cunoscut ce am greșit.

12. Să nu fie aceasta ca o moartă, ca o stărpitură ce se stărpġște den pîntecele mîne-sa, că iată că a mîncat stricăciunea jumătate de carnea trupului ei.”

13. Și strigă Moisei cătră Domnul zicînd: „Dumnezeule, rogu-te, vindecă-o!”

14. Iar Domnul zise cătră Moisei: „De scuihind tată-său să scuipe în fața ei și nu-i va fi rușine? Șapte zile să să osebească den afară de tabără și după acăea să între.”

15. Și se usebi Mariia den afară de tabără 7 zile și nu se rădică nărodul pînă se curăți Mariia.

16[1]. Iară după aceasta se rădicară oamenii de la Asiroth și se tăbăriră în pustiia Tharanci.

CAP 13

1[2]. Și acolă grăi Domnul lui Moisei zicînd:

2[3]. „Trimite oameni de la tine să iscodească Țara Hanaanului, carea o am dat eu feciorilor lui Israil întru moștinare, un bărbat dent-o semînție, după adunarea neamului lor, și să trimiți tot fruntea lor.”

3[4]. Și-i trimise Moisei den pustiia Tharanci, cu cuvîntul Domnului pre toată căpetenia aceasta a feciorilor lui Israil.

4[5]. A cărora nume sînt acăstea: [5] den semînția lui Ruvim, Samiil, ficiorul lui Zachus;

5[6]. Den semînția lui Simeon, Safat, ficiorul lui Suri;

6[7]. Den semînția Iudei, Halev, ficiorul lui Efon;

7[8]. Den semînția lui Isahar, Igad, ficiorul lui Iosif;

8[9]. Den semînția lui Efraim, Avsis, ficiorul lui Navi;

9[10]. Den semînția lui Veniamin, Faltii, ficiorul lui Rafuil;

10[11]. Den semînția lui Zavulon, Gudiil, ficiorul lui Sudi;

11[12]. Den semînția lui Iosif, a feciorilor Manasiei, Gada, ficiorul lui Susi;

12[13]. Den semînția lui Dan, Amiil, ficiorul lui Gamali;

13[14]. Den semînția lui Asir, Sathur, ficiorul lui Mihail;

14[15]. Den semînția lui Nefthalim, Naavii, ficiorul lui Savi;

15[16]. Den semînția lui Gad, Gudiil, ficiorul lui Mahi;

16[17]. Acăstea sînt numele bărbaților carei trimise Moisei să iscodească Țara Hanaanului. Și puse numele lui Avsie, ficiorul lui Navi, Iisus.

17[18]. Și-i trimise Moisei den pustiia Tharanci să iscodească Țara Hanaanului. Și zise cătră dînșii/

Versiune modernă

6. Și le-a zis Domnul: „Ascultați cuvintele mele! Dacă vă trimit vreun proroc, mă descopăr lui în vedenii și vorbesc cu el în vis.

7. Altcum este cu robul meu Moise, lui i-am încredințat toată casa mea.

8. Cu Moise grăiesc pe înțeleș, limpede și nu în ghicitori, el mi-a văzut fața. Nu v-a fost teamă să cîrțiți împotriva robului meu?”

9. Și s-a aprins Domnul de mînic aprigă și s-a dus.

10. Cînd s-a depărtat și norul de la Cort, Aaron a văzut că Mariam se făcuse albă ca zăpada, că o năpădise lepra.

11. Atunci a strigat Aaron către Moise: „Vai nouă, stăpîne, nu socoti păcatul nostru cu care ne-am întinat.

12. Nu lăsa ca Mariam să fie precum cel născut mort, al cărui trup e pe jumătate putred de la naștere.”

13. Și Moise a chemat cu glas tare pe Domnul și a zis: „Vindec-o, rogu-te, Doamne Dumnezeule!”

14. Dar Domnul i-a răspuns lui Moise: „Dacă tatăl ei ar fi scuiat-o în obraz, oare n-ar fi trebuit să se rușineze șapte zile? Așadar șapte zile să fie surghiunită din tabără, după acăea să o primiți din nou.”

15. Și a stat Mariam șapte zile în opreliște, în afara taberei, iar poporul n-a pornit la drum pînă cînd ea nu s-a curățit.

16. Și au plecat cu toții de la Hașerot și au aflat popas tocmai în pustiul Paran.

CAP. 13

Cercetași în Canaan

1. A zis Domnul lui Moise:

2. „Trimite oameni pricepuți în țara Canaanului, pe care eu voi da-o fiilor lui Israel moștenire; din fiecare semînție, una din căpetenii.”

3. Și i-a trimis Moise, după porunca Domnului, din pustiul Paran și toți erau oameni de frunte.

4. Iată numele lor: Șammua, fiul lui Zahur, din semînția lui Ruben;

5. Safat, fiul lui Hori, din semînția lui Simeon;

6. Caleb, fiul lui Iefone, din semînția lui Iuda;

7. Igal, fiul lui Iosif, din semînția lui Isahar;

8. Osia, fiul lui Navi, din semînția lui Efraim;

9. Paltii, fiul lui Rafu, din semînția lui Veniamin;

10. Gadiel, fiul lui Sodi, din semînția lui Zabulon;

11. Gadi, fiul lui Susi, din semînția lui Iosif, adică din Manase;

12. Amiel, fiul lui Ghemali, din semînția lui Dan;

13. Setur, fiul lui Mihael, din semînția lui Așer;

14. Nahbi, fiul lui Vofsi, din semînția lui Neftali;

15. Gheuel, fiul lui Machi, din semînția lui Gad;

16. Aceștia au fost bărbații pe care Moise i-a trimis să cerceteze țara; pe Osia, fiul lui Navi, Moise l-a numit Iosua.

17. Înainte de a pleca din pustiul Paran, Moise le-a zis/

Biblia, 1688, pag. 105, col. 1

18 [19]. „Suiți-vă în pustiul acesta, [19] Și să vă suiți în munte,
 și veți vedea pământul care iaste și norodul carele șade preste el, de
 iaste tare au slab, de sînt mulți au puțini;

19 [20]. Și carele iaste pământul întru carele șad ei preste dînsul?
 Au bun iaste, au rău? Și carele-s cetățile carele acêștea lăcuiesc
 întru dînsel? De sînt întru ziduri, au întru neziduri?

20 [21]. Și carele e pământul: au gras, au părăsit? De sînt într-însul
 copaci au ba? Și îngăduind, veț lua den roadele pământului. Și
 zilele, zile de primăvară, înaintea strugurului.“

21 [22]. Și suindu-se, socotiră pământul, de la pustiul lui Sin
 pînă la Roov, și înfrînd la Emath.

22 [23]. Și să suiră despre pustiul și să duseră pînă la Hevron și
 acolô, Ahiman și Seasi și Thelami, rudele lui Enac. Și Hevron cu
 șapte ani se-au zidit mai înainte decît Tanin a Eghiptului.

23 [24]. Și veniră pînă la Valea Strugurului și luară aminte pre
 ea. Și au tăiat de acolô viță și un strugur de poamă dupe dînsa și-l
 rădicară pre dînsul pre drugi și din rodii și den zmochini.

24 [25]. Și locul acela l-au numit Valea Strugurului, pentru
 strugurul carele l-au tăiat de acolô fiii lui Israil.

25 [26]. Și să întoarseră de acolô, socotind pământul, dupe
 40 de zile.

26 [27]. Și mergînd, veniră cătră Moisi și cătră Aaron și cătră
 toată adunarea fiilor lui Israil, la pustiul lui Faran Cadis, și
 răspuseră lor cuvînt și la toată adunarea și le arătară lor roada
 pământului.

27 [28]. Și povestiiră lui și ziseră: „Venit-am la pământul carele
 ne-ai trimis pre noi, pământ carele cură miere și lapte. Și aceasta e
 roada lui.

28 [29]. Fără numai iaste năsilnică limba ce lăcuiește pământul
 și cetățile tari zidite mari foarte. Și ruda lui Enac am văzut acolo.

29 [30]. Și Amalic lăcuiește în pământul de spre amiazăzi;
 și heteul, și evuel, și evuseul, și amureul lăcuiește în munte; și
 hananeul lăcuiește lîngă mare și lîngă rîul Jordanului.“

30 [31]. Și tăcu Halev norodul cătră Moisi și zise lui: „Nu, ce
 suind ne vom sui și vom moșteni pre el, căci tari vom putea cătră
 ei.“

31 [32]. Și oamenii cari s-au suit împreună cu el au zic: „Nu ne
 vom sui, căci nu ne vom putea să ne suim cătră limbă, că mai tare
 iaste decît noi cu mult.“

32 [33]. Și adusă răonoslul pământului carele au socotit pre el
 cătră fiii lui Israil, zicînd: „Pământul carele am trecut pre dînsul să
 socotim, pământ ce mănîncă pre ceia ce lăcuiescu pre dînsul iaste;
 și tot norodul carele am văzut preste dînsul, oameni foarte lungi.

33 [34]. Și acolo am văzut uriașii; și eram înaintea lor ca
 lăcustele, ce așa eram înaintea lor.“

18 [19]. „Suiți-vă în pustiul acesta, [19] Și să vă suiți în munte,
 și veți vedea pământul care iaste și norodul carele șade preste el, de
 iaste tare au slab, de sînt mulți au puțini;

19 [20]. Și carele iaste pământul întru carele șad ei preste dînsul?
 Au bun iaste, au rău? Și carele-s cetățile carele acêștea lăcuiesc
 întru dînsel? De sînt întru ziduri, au întru neziduri?

20 [21]. Și carele e pământul: au gras, au părăsit? De sînt într-însul
 copaci au ba? Și îngăduind, veț lua den roadele pământului. Și
 zilele, zile de primăvară, înaintea strugurului.“

21 [22]. Și suindu-se, socotiră pământul, de la pustiul lui Sin
 pînă la Roov, și înfrînd la Emath.

22 [23]. Și să suiră despre pustiul și să duseră pînă la Hevron și
 acolô, Ahiman și Seasi și Thelami, rudele lui Enac. Și Hevron cu
 șapte ani se-au zidit mai înainte decît Tanin a Eghiptului.

23 [24]. Și veniră pînă la Valea Strugurului și luară aminte pre
 ea. Și au tăiat de acolô viță și un strugur de poamă dupe dînsa și-l
 rădicară pre dînsul pre drugi și din rodii și den zmochini.

24 [25]. Și locul acela l-au numit Valea Strugurului, pentru
 strugurul carele l-au tăiat de acolô fiii lui Israil.

25 [26]. Și să întoarseră de acolô, socotind pământul, dupe
 40 de zile.

26 [27]. Și mergînd, veniră cătră Moisi și cătră Aaron și cătră
 toată adunarea fiilor lui Israil, la pustiul lui Faran Cadis, și
 răspuseră lor cuvînt și la toată adunarea și le arătară lor roada
 pământului.

27 [28]. Și povestiiră lui și ziseră: „Venit-am la pământul carele
 ne-ai trimis pre noi, pământ carele cură miere și lapte. Și aceasta e
 roada lui.

28 [29]. Fără numai iaste năsilnică limba ce lăcuiește pământul
 și cetățile tari zidite mari foarte. Și ruda lui Enac am văzut acolo.

29 [30]. Și Amalic lăcuiește în pământul de spre amiazăzi;
 și heteul, și evuel, și evuseul, și amureul lăcuiește în munte; și
 hananeul lăcuiește lîngă mare și lîngă rîul Jordanului.“

30 [31]. Și tăcu Halev norodul cătră Moisi și zise lui: „Nu, ce
 suind ne vom sui și vom moșteni pre el, căci tari vom putea cătră
 ei.“

31 [32]. Și oamenii cari s-au suit împreună cu el au zic: „Nu ne
 vom sui, căci nu ne vom putea să ne suim cătră limbă, că mai tare
 iaste decît noi cu mult.“

32 [33]. Și adusă răonoslul pământului carele au socotit pre el
 cătră fiii lui Israil, zicînd: „Pământul carele am trecut pre dînsul să
 socotim, pământ ce mănîncă pre ceia ce lăcuiescu pre dînsul iaste;
 și tot norodul carele am văzut preste dînsul, oameni foarte lungi.

33 [34]. Și acolo am văzut uriașii; și eram înaintea lor ca
 lăcustele, ce așa eram înaintea lor.“

Ms. 45

18[19]. „Suiți-vă întru pustiuul acesta [19]. Și veți sui în munte și veți vedea pământul carele iaste și nărodul carele șeade preste el, de iaste tare au slab, de sînt puțini au mulți;

19[20]. Și carele iaste pământul pre carele ședu ei preste însă? Au bun, au rău iaste? Și carele-s cetățile întru inesele? Au întru zidite au întru fără de ziduri?

20[21]. Și carele-i pământul: au gras, au părăsit? De sîntu întru însul⁴ copaci au ba? Și îngăduindu veți lua den roadele pământului. Și dzilele, dzilele primăverii înaintea poamei.“

21[22]. Și suindu-să, socotiră pământul den pustiuul Sin pân-la Roav, întrîndu în Iontru Emath.

22[23]. Și să suiră despre pustiu și să duseră pân-la Hevron și acolô, Ahiman și Sesi și Thelami, rudele Enac. Și Hevron cu 7 ani s-au zidit mainte decît Tani a Eghiptului.

23[24]. Și veniră pân-la Valca Strugurului și luară aminte pre ea și au tăiat de acolô viță și strugur de poamă unul de acolô și-l rădicară pre însul pre pârîngi și den roidii și den smochini.

24[25]. Și locul acela l-au numit Valca Strugurului, și strugurul carele au tăiat de acolô fiii lui Israil

25[26]. Și să întoarsără de acolô, socotindu pământul, după 40 de dzile.

26[27]. Și mergîndu, veniră cătră Moisi și cătră Aaron și cătră toată adunarea fiilor Israil în pustiuul Faran Cadis, și răspuseră lor cuvîntu și la toată adunarea și le arăta lor roada pământului.

27[28]. Și-i povestiră lui și dziseră: „Venit-am la pământul carele ne-ai trimis pe noi, pământul carele cură miere și lapte. Și aceasta-i roada lui.

28[29]. Fără-numai iaste năsfîlnică limba ce lăcuiește pământul și cetățile tari zidite mari foarte. Și ruda lui Enac am vădzut acolô.

29[30]. Și Amalic lăcuiește în pământul despre amiazdădzî; și heteul, și eveul, și seviselul, și amorreul lăcuiește întru munte, și hananeul lăcuiește lîngă mare și lîngă rîl Iordanului.

30[31]. Și tăcu Halev nărodul cătră Moise și dzise lui: „Nu, ce suindu ne vom sui și vom moșteni pre el, căce tari vom putea cătră ei.“

31[32]. Și oamenii cari s-au suit împreună cu el au dzis: „Nu ne vom sui, căce nu ne vom putea să ne suim cătră limbă, căce mai tare iaste decît noi cu multu.“

32[33]. Și aduseră întristare pământului, carele au socotit pre el, cătră fiii lui Israil, dzicîndu: „Pământul carele am pătrecut pre însul să socotim, pământu ce mănîncă pre ceia ce lăcuiescu întru⁵ însul iaste; și tot nărodul carele am vădzut preste însul, oameni foarte lungi.

33[34]. Și acolô am vădzut uriașii; și eram înaintea lor ca lăcustele, și așa încă eram înaintea lor.“

Ms. 4389

18[19]. „Suiți-vă prentre-această pustie și vă veți sui în munte. [19] Și să iscodiți țara cum iaste și oamenii, carei șăd² într-însa, sînt oameni puternici au sînt slabi, mulț sînt au puțini;

19[20]. Și pământul cum iaste? Bun au rău? Și cetățile în care lăcuiesc ei cum sînt. Sînt îngrădite cu zid au fără de zid?

20[21]. Și pământul iaste gras au sec? [21] Și sînt într-însul sădite saduri de pomi sau nu sînt? Și întărîndu-vă, să luați den roada pământului. Iară zilele era zile de vară, în vremea pîrgei vișinilor.“

21[22]. Și merseră și iscodiră țara, den pustia Sinului pînă la Roov, la intrarea Emathului.

22[23]. Și se suiră în pustie și merseră pînă în Hevron. Și acolô lăcuia Ahiman și Sesi și Thelami, rudeniia lui Enac. Iar Hevronul se zidise cu 7 ani mai nainte de Tanin, cetatea Eghiptului.

23[24]. Și veniră pînă la Rîpa Strugurului și o iscodiră și tăiară de acolô viță cu struguri și o rădicară într-o prăjină și luară și den rodii și den zmochini.

24[25]. Și puseră numele acelu loc Rîpa Strugurului, pentru strugurii carei tăiară de acolô feciorii lui Israil.

25[26]. Și se întoarseră de acolô, deaca iscodiră pământul, după 40 de zile.

26[27]. Și merseră la Moisei și la Aaron și la toată strînsura feciorilor lui Israil în pustia. Tharanei, în Caddis, și spuseră cu cuvîntul tuturor oamenilor și le arătară poamele pământului.

27[28]. Și povestiră lor și ziseră: „Umblat-am în țara carea ne-ai trimis și acela iaste pământul care fierbe cu lapte și cu miere. Și iată și roada lui acēstea sînt.

28[29]. Iar oamenii carei lăcuiesc în țară și cetățile lor sînt foarte tari și mari și ocolite cu ziduri. Și am văzut acolô semînția lui Enac.

29[30]. Și Ammalic acolô lăcuiește, în țara despre amiazăzi. Și hethei, și evei, și evusei, și ammoriei lăcuiesc în munți, iar hananeii lăcuiesc despre mare, în lungul rîului Iordanului.

30[31]. Iar Halev puse nărodul înaintea lui Moisei și ziseră lui: „Nu poate fi într-alt chip, ce numai să ne sculăm să mergem să luom țara, că avem noi putere a sta împotriva lor.“

31[32]. Iar alți oameni carei fusese cu dînsul ziseră: „Ba să nu mergem, că nu ne vom putea potrivi lor, că cu mult sînt ei mai tari decît noi.“

32[33]. Și aduseră înfricoșare pre pământul carele iscodiră spre feciorii lui Israil, zicînd: „Țara carea o am trecut noi iscodîndu-oă mănîncă pre ceia ce lăcuiesc într-însa; și toți oamenii cîi am văzut într-însa sînt oameni nalți.

33[34]. Acolô am văzut uriașii, pre feciorii lui Enac, și eram înaintea lor ca niște lăcuste și așa am trecut pre dinaintea lor.“

Versiune modernă

18. „Urcați prin Negheb, peste munte, și de acolo iscodiți ce fel de pămînt este și ce neamuri locuiesc; de sînt mulți sau puțini, puternici sau slabi.

19. Cum este țara lor? Bună sau rea? Cum sînt orașele? Sînt întărite cu ziduri?

20. Cum sînt pămînturile: mînoase sau deșerte, împădurite sau sterpe? Fiți îndrăzneți și luați și din roade.“ Acestea se petreceau pe vremea cînd cei dintîi struguri se pîrguiau.

21. Și s-au dus cei doisprezece și au cercetat pămîntul acela, de la pustiuul Țin pînă la Rehob, care vine lîngă Hamat.

22. Au trecut prin Negheb și au ajuns la Hebron, unde trăiau copiii lui Enac, Ahiman, Șeșai și Talmi. Hebronul fusese zidit cu șapte ani înainte de Țoan din Egipt.

23. Dintr-o vale cu vii au tăiat o viță cu un strugure de poamă, alți de greu, că au adus-o doi pe o prăjină. De asemenea au mai luat rodii și smochine.

24. De atunci valea aceea s-a numit Eșcol din pricina strugurelui care l-au tăiat cercetașii.

25. Patruzeci de zile a ținut cercetarea lor pînă s-au întors de unde plecaseră.

26. Ajunși la Cadeș, în pustiuul Paran, unde îi aștepta Moise, Aaron și toată obștea, au povestit tot ce au văzut și le-au arătat roadele aduse.

27. Și au adăugat: „Am fost în țara în care ne-ați trimis. Cu adevărat, acolo curge miere și lapte. Iată și roadele acelu pămînt.

28. Poporul care locuiește acolo este vajnic; cetățile lor sînt foarte mari și bine întărite. Am întîlnit acolo și pe feciorii lui Enac.

29. Amalecii stăpînesc parte de miazăzi a țării; în munți locuiesc heteii, heveii, iebuseii și amoreii, iar lîngă mare și de-a lungul Iordanului, cananeii.“

30. Poporul a început să murmure împotriva lui Moise, dar Caleb i-a potolit și a zis: „Dacă vom intra la ei să-i cuprîndem, îi vom birui, fiindcă sîntem mai puternici.“

31. Însă ceilalți cercetași au zis: „Sînt mult mai tari decît noi, nu ne putem pune cu ei.“

32. Și au împrăștiat printre fiii lui Israel zvonuri cumplite despre țara iscodită de ei, zicînd: „Pământul pe care l-am străbătut și l-am cercetat este un pămînt care mistuie pe locuitorii lui; oamenii pe care i-am văzut sînt înalți la statură.

33. Față de noi sînt niște uriași; așa sînt și fiii lui Enac, ce se uitau la noi parcă am fi fost niște lăcuste mărunte.“

CAP 14

И рече жиды оубо ахнарь, оудати гла, а
 ши пажнуѣхъ нордѣла тоати неоптѣ
 аѣла. Ши крѣпѣла пре мовенши прѣ
 ааронъ тоце фнѣн ахн герналь, ши знеѣ
 рѣ кѣтрѣ еи тоати ахнарь. Фн
 рѣмь вѣрѣтъ сѣмѣрѣмъ аѣмъ жнѣла егѣпетѣла,
 аѣ аѣптѣла аѣста аѣамъ фн мѣрѣт, ши пѣн
 трѣ кѣчи дмѣна неѣтѣ пре нѣн аѣмъ жнѣла
 аѣста сѣмъ рѣмъ мѣрѣтѣмъ з мѣрѣнае нѣлатре,
 ши нѣпѣнѣ нѣшрѣмъ вѣрѣфн аѣжаѣ, аѣмъ аѣрѣмъ мѣн
 вѣнеѣсте нѣасѣ амъ аѣтарѣла егѣпетѣ. Ши
 знеѣрѣ оѣнѣла кѣтрѣ аѣла, сѣмъ дѣмъ кѣпѣлѣ
 нѣ, ши сѣнѣ аѣтарѣмъла егѣпетѣ. Ши кѣ
 зѣ мовенши аѣ рѣн прѣсте фаѣцѣ аѣмъ нѣтѣ аѣтѣлѣ
 ахнарь фнѣлѣр ахн герналь. Тѣрѣ нѣсѣлѣ
 ахн мѣн, ши хѣлаѣк ахн гѣфѣмъ, аѣ тѣла тѣла
 сокопѣмъ пѣмъ жнѣла, аѣ спнѣтѣмъ хѣмъ неа
 аѣрѣ. Ши ахн знеѣ кѣтрѣ тоати ахнарь
 фнѣлѣр ахн герналь, знежнѣ, пѣмъ жнѣ
 тѣла карѣла амъ сокопѣмъ прѣдѣнѣла,
 оѣнѣ мѣте фѣларѣте фѣларѣте. Денека
 аѣлѣѣ пре нѣн дмѣнѣла, нека вѣтѣла пре нѣн аѣ пѣ
 мъ жнѣла аѣста, ши нѣлаѣла прѣдѣнѣла нѣасѣ,
 пѣмъ жнѣ карѣла мѣте кѣрѣнѣ мѣтарѣши аѣте.
 Уе де кѣтрѣ дмѣнѣла стѣнѣлѣ фаѣцѣ фнѣлѣнѣтѣрѣ
 вѣн стѣнѣлѣ тѣмѣицѣ де нордѣла пѣмъ жнѣла,
 кѣчи мѣжнѣрѣ нѣасѣ мѣте, пѣнѣтрѣ кѣсѣлѣ аѣпѣтрѣ
 тѣлѣ вѣрѣмѣтѣ дѣла дѣжнѣшнѣ, нѣрѣ дмѣнѣлѣ аѣтрѣ
 нѣн стѣнѣлѣ тѣмѣицѣ дѣжнѣшнѣ. Ши знеѣ тоа
 тѣ ахнарь кѣсѣ оѣнѣтѣ пре еи кѣ пѣтѣрѣ, ши
 елаѣ дмѣнѣла сѣлѣ нѣнѣтѣ аѣнѣрѣ прѣсте кѣтрѣла
 мѣрѣтѣрѣнѣ аѣтрѣ тѣицѣ фнѣн ахн герналь.
 Ши знеѣ дмѣнѣла кѣтрѣ мовен пѣнѣкѣнѣ мѣ
 зѣдѣрѣаѣе нордѣла аѣста з ши пѣнѣкѣнѣ нѣмъ
 нѣрѣ д мѣе прѣсте тоате сѣмъ неае карѣла амъ фнѣнѣ
 аѣтрѣ дѣжнѣшнѣ? Лѣвѣн вѣн прѣдѣнѣшнѣ нѣ мѣа
 те, ши вѣмъ пѣларѣ пре еи, ши вѣмъ фаѣце прѣ тнѣ
 не ши кѣса пѣмъ жнѣтѣлѣ аѣмъ мѣтѣ мѣрѣ, ши мѣтѣ
 мѣн мѣлѣтѣ дѣжнѣтѣ аѣста. Ши знеѣ мовен
 кѣтрѣ дмѣнѣла, ши ва ахн егѣпетѣла кѣмъ аѣн
 ексѣ кѣ пѣтѣрѣ тѣла нордѣла тѣла аѣста аѣтрѣ
 дѣжнѣшнѣ. Уе ши тѣицѣ тѣла тѣла кѣсѣлѣ пре
 пѣмъ жнѣла аѣста аѣ ахн знѣтѣ, кѣ тѣлѣ ѣшѣ дѣмъ
 нѣла аѣтрѣ нордѣла аѣста, карѣла нѣ сѣнѣнѣ аѣ сѣ
 ки тѣ аѣрѣци дмѣне, ши нѣрѣла тѣла аѣ стѣтѣлѣтѣ
 дѣсѣлѣра ахн, ши нѣ стѣлѣлѣ дѣ нѣрѣ тѣла мѣрѣшнѣ
 мѣн мѣнѣте дѣ дѣжнѣшнѣ зѣсѣла, ши нѣ стѣлѣлѣ дѣ
 фѣнѣ нѣоптѣ. Ши кѣнѣ фѣрѣжма нордѣла аѣ
 ста ка прѣ оѣнѣ сѣнѣ, ши вѣрѣ знѣче аѣмъ неае кѣтѣ
 аѣ ахн знѣтѣ нѣмъ мѣлѣ тѣла знежнѣ. Пѣнѣтрѣ
 кѣчи нѣ пѣате дмѣнѣла сѣлаѣе пре нордѣла аѣста
 аѣ пѣмъ жнѣла карѣла сѣлѣ жѣрѣтѣ аѣрѣ аѣлѣ шѣрнѣ
 пре дѣжнѣшнѣ аѣптѣте. Ши аѣмъ аѣнаѣѣе вѣж
 тѣлѣ тѣла дмѣне аѣчѣнѣтѣ аѣн знѣ знежнѣ
 дмѣнѣла мѣтѣ аѣгѣрѣнѣтѣрѣ, ши мѣтѣ мѣлаѣнѣсѣ нѣ
 ши аѣрѣвѣрѣтѣ, рѣдѣжнѣ фѣрѣ дѣлаѣмае ши сѣрѣж
 вѣтѣтѣице ши гѣрѣлаѣе, ши кѣ кѣрѣѣце нѣла кѣ
 рѣци прѣ тѣла вѣновѣтѣ, рѣспѣлѣтнѣла пѣкѣтѣлае
 пѣ

1. Și începînd toată adunarea au dat glas și plîngea norodul toată noaptea aceea
2. Și cîrtea pre Moisi și pre Aaron toți fiii lui Israil. Și zisără cătră ei toată adunarea: [3] „Fire-am vrut să murim în pămîntul Eghiptului, au în pustiiul acesta de-am fi murit!
3. Și pentru că ce Domnul ne băgă pre noi în pămîntul acesta, să cădem cu războiu? Muierile noastre și copiii noștri vor fi în jaf. Acum, dară, mai bine este noao a ne întoarce la Eghipet.“
4. Și ziseră unul cătră altul: „Să ne dăm căpetenie și să ne întoarcem la Eghipet.“
5. Și căzu Moisi și Aaron preste față înaintea a toată adunarea fiilor lui Israil,
6. Iară Iisus a lui Navi și Halev a lui Iefoni, den ceia ce au socotit pămîntul, au spintecat hainele lor
7. Și au zis cătră toată adunarea fiilor lui Israil zicînd: „Pămîntul carele am socotit pre dînsul bun iaste foarte, foarte.
8. De ne va alêge pre noi Domnul, ne va băga pre noi la pămîntul acesta și ni-l va da pre dînsul noao, pămînt carele iaste curînd miere și lapte.
9. Ce de cătră Domnul să nu vă faceți ficlêni, iară voi să nu vă têmeți de norodul pămîntului, căci mîncare noao iaste; pentru că s-au depărtat vrêmea de la dînșii, iară Domnul e întru noi. Să nu vă têmeți de dînșii.“
10. Și zise toată adunarea ca să ucigă pre ei cu pietri. Și slava Domnului s-au ivit în nor preste cortul mărturie, întru toți fiii lui Izrail.
11. Și zise Domnul cătră Moisi: „Pănă cînd mă zădăraște norodul acesta? Și pănă cînd nu-m crêd<e> mie preste toate sêmele carele am făcut întru dînșii?
12. Lovi-i-voiu pre dînșii cu moarte și voiu piêrde pre ei, și voiu face pre tine și casa tăfne-tău în limbă mare și mult mai mult decît aceasta.“
13. Și zise Moisi cătră Domnul: „Și va auzi Eghiptul cum ai scos cu putêrea ta norodul tău acesta dentru dînșii.
14. Ce și toți ceia ce lăcuiescu pre pămîntul acesta au auzit că tu ești Domnul întru norodul acesta carele cu ochii la ochi te arăți, Doamne, și norul tău au stătut de asupra lui și cu stîlp de nor tu mergi mai nainte de dînșii zioa și cu stîlp de foc noaptea.
15. Și vei fărîma norodul acesta ca pre un om și vor zice limbile cite au auzit numele tău zicînd:
16. «Pentru căci nu poate Domnul să bage pre norodul acesta la pămîntul carele s-au jurat lor, i-au așternut pre dînșii în pustie.»
17. Și acum înalțe-se vîrtutea ta, Doamne, în ce chip ai zis zicînd:
18. «Domnul, mult îngăduitoriu și mult milostiv și adevărat, rîdicînd fărădelegile și strîmbătățile și greșalele și cu curăție nu va curăți pre cel vinovat, răsplătînd păcatele/ părinților preste fii, pănă

Ms. 45

CAP 14

1. Și apucându toată tabăra au dat glas și plîngea nărodul toată noaptea acēea

2. Și cîrtea pre Moisi și pre Aaron toți fiii lui Israil. Și dziseră cătră ci toată adunarea: [3] „Vrut-am fi murit în pămîntul Eghiptului, au întru pustiuul acesta să am fi murit!”

3. Și pentru că ce Domnul ne bagă pre noi întru pămîntul acesta să cădem cu războiu? Muierile noastre și copiii noștri vor fi la jac. Acum, dară, mai bine iaste noao a ne întoarce la Eghiptu.”

4. Și dziseră unul cătră altu: „Să ne dăm căpetenie și să ne întoarcem la Eghiptu.”

5. Și cădzu Moisi și Aaron preste fațā înaintea a tot nărodul fiilor Israil,

6. Iară Iisus, ficiorul lui Navi, și Halev, ficiorul lui Ichoni, dentru cea ce au socotit pămîntul, au spintecat hainele lor

7. Și au dzis cătră toată adunarea fiilor Israil dzicîndu: „Pămîntul carele am socotit pre însul bun iaste foarte, foarte.

8. Să ne alēge pre noi Domnul, ne va băga pre noi la pămîntul acesta și ni-l va da pre însul noao, pămîntu carele iaste curîntu miere și lapte.

9. Ce de la Domnul să nu vă faceți viclêni, iară voi să nu vă tēmeți nărodul pămîntului, căce mincare noao iaste, pentru că s-au depărtat vrēmea de la înșii, iar Domnul întru noi, să nu vă tēmeți de dînșii.”

10. Și dzise toată adunarea ca să-i ucigă pre ci cu pietri. Și mărirea Domnului s-au ivit întru nor, preste cortul mărturiei, întru toți fiii lui Israil.

11. Și dzise Domnul cătră Moisi: „Pân-cîndu mă dodăiește! nărodul acesta și pân-cîndu nu-m crede mie, preste toate sēmnele carele am făcut întru înșii?”

12. Îi voi lovi pre înșii cu moarte și-i voi piêrde pre ci și voi face pre tine și casa tăfîne-tău întru limbă mare și multă mai multu decît acesta.”

13. Și dzise Moisi cătră Domnul: „Și va audzi Eghiptul cum ai scos cu putērea ta nărodul tău acesta dentru înșii.

14. Ce și toți cea ce lăcuiescu pre pămîntul acesta au audzit că tu ești Domnu întru nărodul acesta, carele cu ochii la ochi te arăți, Doamne, și norul tău stă de asupra lor și cu stîlpu de nor tu mergi mainte de înșii dzua și cu stîlpu de foc noaptea.

15. Și vei sfărîma nărodul acesta ca pre un om și vor dzice limbile cîți au audzit numele tău dzicîndu:

16. «Pentru căce nu poate Domnul să bage înlontru pre nărodul acesta la pămîntul carele s-au giurat lor, i-au așternut pre înșii întru pustiu.»

17. Și acum înnalți-să virtutea ta, Doamne, în ce chip ai dzis dzicîndu:

18. «Domnul multu îngăduitor și multu milostiv și adevărat, rădicîndu fărădelegile și strîmbătățile și greșăcele și cu curăție nu va curăți pre cel vinovat, răsplătîndu păcatele/ părinților preste fii pân-în a

Ms. 4389

CAP 14

1. Iară după aceste, slobzi toată strînsura glas și plînsēră oamenii toată noaptea acēea

2. Și răpștia asupra lui Moisei și a lui Aaron toș feciorii lui Israil zicînd: [3] „Mai bine era noao să fim murit în Țara Eghiptului decît într-acastă pustie!”

3. Că ce aduse pre noi Domnul într-acest pămînt să cădem de sabie. Iar muierile noastre și copiii noștri să fie în jah. Ce acum mai bine ne iaste să ne întoarcem iar în Eghipt.”

4. Și ziseră unul cătră altu: „Să ne punem căpetenii și să ne întoarcem în Eghipt.”

5. Iar Moisei și Aaron căzură jos înaintea tuturor feciorilor lui Israil,

6. Iară Isus, feciorul lui Navi, și Halev, feciorul lui Efon, den cea ce iscodise pămîntul, îș rupseră hainele

7. Și grăiră cătră toș feciorii lui Israil zicînd: „Țara carea o am iscodit iaste foarte bună.

8. Deci de va iubi pre noi Domnul, ne va băga într-însa și ni o va da noao, că aceste iaste țara carea fiêrbe cu lapte și cu miere.

9. Ce numai nu mai vă usebi de la Domnul, iar nu vă tēmeți de oamenii acci țară, că în mîncare iaste noao, că vrēmea se-au dat în laturi de la dînșii, iar Domnul iaste cu noi, ce nu vă tēmeți de dînșii.”

10. Iar nărodul strigă tot și zise: „Să-i ucidem cu pietri!” Iar slava Domnului se arată în nori în cortul mărturiei întru toș feciorii lui Israil.

11. Și zise cătră Moisei: „Până cînd mă vor mânia oamenii aceste? Și până cînd nu vor crede mie, în toate minunile cîte am făcut într-înșii?”

12. Râni-i-voiu cu moarte și-i voiu potopi, iar pre tine voiu face în limbă mare și casa tăfîne-tău mai mult decît acesta.”

13. Iară Moisei zise cătră Domnul: „Auzi-vor eghiptenii că ai scos pre acești oameni ai tăi de la dînșii cu țarie.

14. Și toș cîți lăcuiesc în țara aceasta au audzit că tu ești Domnul carele ești în milă, Doamne, cela ce te arată cu ochii înaintea ochilor și norul tău au stă-tut înaintea lor și zioa mergi tu înaintea lor în stîlpu de nor, iar noaptea în stîlpu de foc.

15. Deci cînd vei piêrde nărodul acesta ca pre un om, vor grăi toate laturile cîte au audzit numele tău și vor zice:

16. «Căce n-au putu să bage oamenii săi în țara carea li o au făgăduit și se-au jurat lor, pentr-acēea i-au potopit în pustie.»

17. Ce acum să se înalțe mîna ta, Doamne, cum ai grăit și ai zis:

18. «Domnul răbdător și mult milostiv și adevărat, carele izbîndēște fărădelegile și păcatele și nedireptățile și nu va cruța cu cruțare pre cel vinovat, cela ce dai păcatele/ părinților pre feciori, până

Versiune modernă

CAP 14

Răzmerița fiilor lui Israel

1. Atunci toată obștea a început să se vaiete și cît a fost noaptea de lungă s-a tînguit.

2. Cîrteau toți împotriva lui Moise și a lui Aaron și-i înfruntau: „Mai bine am fi murit în pămîntul Eghiptului sau ne-am fi stîns în pustiuul acesta!”

3. Domnul ne trimite într-o țară unde vom fi tre-cuți prin sabie. Iar femeile și copiii noștri vor ajunge pradă. N-ar fi mai bine, oare, să ne întoarcem în Egipt?”

4. Și grăiau între ei: „Haideti să punem o căpetenie peste noi și să ne întoarcem în Egipt.”

5. Atunci Moise și Aaron au căzut cu fața la pămînt înaintea obștii,

6. Iar Iosua, fiul lui Navi, și Caleb al lui Iefone, care fuseseră iscoade, și-au sfîșiat veșmintele

7. Și au grăit către obște: „Pămîntul cercetat de noi este bun, nemaipomenit de bun.

8. De se va îndura Domnul de noi, ne va călăuzi în pămîntul acela unde curge lapte și miere și ni-l va da spre stăpînire.

9. Nu vă răzvrătiți împotriva Domnului și nu vă temeți de poporul țării aceleia, că le-a trecut vrēmea și dumnezeii lor i-au părăsit. Ci cu noi este Domnul și nu ne vom teme.”

10. Și au strigat unii: „Să-i ucidem cu pietre!”, cînd, iată, slava Domnului s-a arătat în Cortul Mărturiei tuturor fiilor lui Israel.

11. Și a zis Domnul lui Moise: „Pînă cînd mă va nesocoti poporul acesta? Pînă cînd nu va crede în mine, cel ce am săvîrșit toate minunile pentru el?”

12. Voi trimite ciumă peste el și-l voi da pieirii. Prin tine însă voi întecia un neam mai numeros și mai puternic.”

13. Moise, însă, răspuse: „Dar dacă vor auzi de aceste eghiptenii, din mijlocul cărora țaria ta a slobozit pe poporul tău?”

14. Ce vor spune locuitorii cuprinsului acestuia care au audzit că tu, Doamne, sălășluiești în mijlocul poporului tău, că te văd față către față, că tu îi călăuzești, ziua ca stîlpu de nor, iar noaptea ca stîlpu de foc.

15. De vei sfărîma poporul acesta ca pe un singur om, atunci neamurile care au aflat slava ta vor zice:

16. «N-a fost în stare Domnul să ducă poporul în țara care, cu jurămînt, i-a făgăduit-o, a fost prea slab și i-a pierdut în pustie.»

17. Arată-ți, Doamne, atotputernicia după cum ai spus:

18. «Domnul este îndelung răbdător și mult milostiv, el iartă fărădelegea și păcatul, dar pedepsește nelegiuirile/ păcătoșilor în copii pînă la

първонароу прѣте фѣи пѣнь ла атрѣа шн апатра
 ѿ рѣдѣ . Ласѣ грешала нородулау ачѣстѣла дѣ
 пѣ мѣре мѣла тѣ дѣпѣ кѣмъ бажнѣдѣ пѣнѣ фѣкѣ
 ѿ аѣрѣ ала егѣпетѣ пѣнь акѣма . Шн зѣне дѣ
 нѣа пѣтѣрѣ мѣвенѣ, бажнѣдѣ ласѣнѣ аѣрѣ дѣпѣ кѣмъ
 ѿа тѣла пѣдѣ . Уѣ вѣдѣ еѣу, шн пѣрѣрѣ трѣнѣдѣ
 нѣмѣе мѣеѣ, шн ва оѣмѣпѣтѣ слава дѣмѣлау пѣ
 ѿ пѣмѣжнѣтѣла . Кѣтѣ пѣнѣ Оамѣнѣнѣ нѣрѣнѣ вѣдѣ
 слава мѣтѣ шн сѣмѣнеа нѣрѣеа мѣ фѣнѣуѣтѣ фѣгѣпѣ
 шн фѣпѣстѣна ачѣста, шн мѣа бѣпѣмѣнѣтѣ ачѣ
 ста ачѣтѣтѣ, шн нѣа асѣлѣпѣтѣ гѣаеѣа мѣеѣ .
 ѿг дѣкѣрѣатѣ нѣвѣрѣ вѣдѣтѣ пѣмѣжнѣтѣла, нѣрѣеа мѣа
 жѣрѣатѣ пѣрѣнѣнѣаѣрѣ, фѣрѣтѣ нѣмѣа фѣгѣрѣнѣ аѣ
 нѣрѣнѣ сѣнѣтѣ нѣ мѣнѣ ачѣтѣ, нѣжнѣ нѣ цѣуѣ вѣнѣеа
 аѣ рѣдѣла, тѣтѣ мѣа пѣжнѣтѣла нѣпѣрѣчѣпѣтѣ, а
 чѣстѣра бѣнѣ дѣ пѣмѣжнѣтѣла, нѣрѣтѣ пѣнѣ чѣа чѣ
 мѣа фѣпѣрѣжѣатѣ, нѣвѣрѣ вѣдѣтѣ прѣ дѣжнѣла .
 ѿд дѣрѣ фѣгѣрѣла мѣеѣ хѣаеѣкѣ, пѣнѣтѣрѣ кѣчѣ сѣуѣ фѣ
 нѣтѣ аѣтѣ дѣхѣ фѣтѣрѣ еаѣ, шн аѣ оѣрѣмѣтѣ мѣеѣ,
 фѣбѣнѣ вѣтѣ прѣ еаѣ ла пѣмѣжнѣтѣла нѣрѣеа аѣ фѣтѣрѣ
 аѣаѣ, шн сѣмѣнѣа аѣнѣ ва мѣшѣнѣ пѣрѣжѣеѣла .
 ѿе нѣрѣ амаанѣ шн хѣамѣнѣла аѣнѣкѣсѣуѣ фѣаѣа, мѣ
 нѣ вѣ фѣтѣаѣрѣцѣнѣ шн вѣ рѣдѣнѣаѣнѣ бѣнѣ ла пѣстѣеѣ,
 вѣ нѣаѣтѣ мѣрѣнѣ рѣшѣнѣ . Шн зѣне дѣмѣлау нѣтѣрѣ
 ѿз мѣвенѣ, шн нѣтѣрѣ аѣрѣнѣ зѣнѣнѣдѣ . Пѣнѣтѣ
 нѣжнѣдѣ аѣуѣнѣрѣтѣ вѣ рѣ ачѣста, нѣрѣеа вѣ нѣжнѣтѣ
 еѣуѣ фѣманѣнѣтѣ мѣтѣ, нѣжнѣтѣла фѣнаѣрѣ аѣнѣ зѣнѣаѣ,
 нѣрѣтѣ аѣ нѣжнѣтѣ пѣнѣтѣрѣ бѣнѣ аѣ аѣзѣнѣ .
 ѿн зѣнѣ аѣрѣ, вѣдѣ еѣу, зѣнѣ дѣмѣлау, нѣ аѣкѣвѣрѣатѣ фѣтѣнѣ
 аѣнѣ грѣнѣтѣ ла оѣрѣнѣеа мѣтѣеа, аѣша бѣнѣ фѣчѣ бѣсѣ .
 ѿд фѣуѣстѣна ачѣста вѣрѣнѣдѣтѣ Оаеѣла вѣаѣстѣеѣ, шн
 тѣаѣтѣ сѣкѣтѣла вѣаѣстѣеѣ, шн зѣнѣ нѣмѣтѣрѣцѣнѣ аѣнѣ
 вѣшѣнѣ, аѣнѣ, нѣ оѣ аѣнѣ шн фѣсѣеѣ, нѣжнѣ нѣжнѣтѣла
 аѣ сѣуѣпра мѣтѣ . Дѣкѣ фѣтѣрѣ бѣнѣ ла пѣмѣжнѣтѣла
 прѣте нѣрѣеа мѣа мѣ фѣнѣнѣжнѣ мѣна мѣтѣ нѣсѣтѣ аѣкѣуѣнѣ
 вѣнѣ прѣте дѣжнѣла, фѣрѣтѣ нѣжнѣ нѣмѣа хѣаеѣкѣ фѣ
 чѣрѣа аѣнѣ гѣфѣнѣнѣ, шн нѣсѣеѣ аѣ аѣнѣ нѣвѣнѣ
 аѣ Шн кѣпѣнѣнѣ нѣрѣ аѣнѣ зѣнѣ фѣтѣрѣ жѣ вѣрѣфѣнѣ, бѣнѣ вѣтѣа
 пѣрѣдѣнѣшнѣ ла пѣмѣжнѣтѣ, шн кѣрѣ мѣшѣнѣ пѣмѣ
 аѣ тѣла нѣрѣеа вѣнѣ вѣцѣ фѣрѣнѣтѣ дѣла еаѣ . Шн Оа
 еѣла вѣаѣстѣеѣ вѣрѣкѣрѣтѣ фѣуѣстѣна ачѣста .
 ѿг дѣрѣ фѣнѣнѣ вѣшѣнѣ вѣрѣфѣнѣ пѣмѣжнѣдѣ фѣуѣстѣнѣ, мѣ,
 аѣ аѣнѣ, шн вѣрѣ пѣрѣтѣа кѣрѣеѣа вѣаѣстѣеѣ, пѣнѣтѣ сѣ
 аѣ вѣрѣ пѣнѣ Оаеѣла вѣаѣстѣеѣ фѣуѣстѣнѣ . Дѣпѣ
 нѣмѣтѣрѣцѣнѣ зѣнаѣрѣ, нѣжнѣ аѣнѣ сѣкѣтѣнѣ пѣмѣжнѣ
 тѣла, мѣ, аѣ зѣнаѣ, зѣнѣ пѣнѣтѣрѣ аѣнѣ вѣ аѣла пѣкѣтѣ
 аѣ вѣаѣстѣеѣ, мѣ, аѣ аѣнѣ, шн вѣцѣ нѣжнѣаѣше мѣнѣа
 аѣ оѣуѣцѣнѣ мѣнѣнѣ мѣтѣеа . Еѣ дѣмѣлау аѣнѣ грѣнѣ
 вѣаѣсѣ, аѣша бѣнѣ фѣчѣ аѣ аѣуѣнѣрѣтѣ вѣ рѣ ачѣста нѣ
 рѣ аѣ фѣнѣаѣнѣнѣтѣ аѣуѣпра мѣтѣ, фѣуѣстѣнѣ ачѣста сѣвѣ
 ѿв тѣпнѣ, шн аѣколѣ вѣрѣ мѣрѣнѣ . Шн Оамѣнѣнѣ прѣкѣрѣнѣ аѣ
 тѣрѣнѣ мѣуѣнѣ сѣсѣкѣлѣсѣнѣ пѣмѣжнѣтѣ, шн вѣнѣдѣ аѣ
 нѣжнѣтѣ аѣуѣпра аѣ нѣжнѣрѣ аѣрѣдѣнѣрѣеѣ, сѣсѣкѣцѣ кѣвѣнѣтѣ рѣ
 аѣ ле пѣнѣтѣрѣ пѣмѣжнѣтѣ . Шн мѣрѣнѣрѣ сѣамѣнѣнѣ нѣ
 рѣнѣ аѣзѣнѣ рѣвѣ аѣуѣпра пѣмѣжнѣтѣлау, фѣтѣрѣ рѣнѣ
 аѣнѣ фѣманѣнѣтѣ дѣмѣлау . Шн нѣсѣеѣ аѣ аѣнѣ нѣвѣнѣ,
 шн хѣаеѣкѣ фѣгѣрѣла аѣнѣ гѣфѣнѣнѣ, аѣ тѣрѣнѣ дѣнѣтѣрѣ
 сѣамѣнѣнѣ ачѣа тѣла мѣрѣеѣ сѣ сѣкѣтѣнѣ пѣмѣжнѣ
 аѣ тѣла . Шн аѣ грѣнѣнѣ мѣуѣнѣ нѣвѣнѣнѣеа ачѣтѣ

- la a treia și a patra rudă).
- 19. Lasă greșala norodului acestuia după mare mila ta, după cum blind te-ai făcut lor de la Eghiptet până acuma."
- 20. Și zise Domnul către Moisi: „Blind le sînt lor, după cuvîntul tău.
- 21. Ce viu eu și pururea trăind numele meu și va umplea slava Domnului tot pămîntul,
- 22. Că toți oamenii carii văd slava mea și sîmnele carele am făcut în Eghiptet și în pustiitul acesta și m-au bîntuit aceasta a zêcea și n-au ascultat glasul meu,
- 23. Adevărat nu vor vedea pămîntul carele m-am jurat părinților lor, fără numai feciorii lor carii sînt cu mine aicea, cîți nu știu binele au răul, tot mai tînărul nepriceput, acestora voui da pămîntul, iară toți ceia ce m-au întăritat nu vor vedea pre dînsul.
- 24. Iară feciorul meu, Halev, pentru căce s-au făcut alt duh întru el și au urmat mie, îl voui băga pre el la pămîntul carele au întrat acol și semenția lui va moșteni pe dînsul.
- 25. Iară amalic și hananeul lăcuiescu în vale; mîne vă întoarceți și vă rîdicați voi la pustie, calea Mării Roșii."
- 26. Și zise Domnul către Moisi și către Aaron zicînd:
- 27. „Până cînd adunarea cea rea aceasta, carele ei cîrtescu înaintea mea? Cîrteala fiilor lui Izrail, carea au cîrtit pentru voi, am auzit.
- 28. Zi lor: «Viu eu», zice Domnul. Cu adevărat în ce chip ați grăit la urechile mele, așa voui face voao.
- 29. În pustiitul acesta vor cădea oasele voastre și toată socoteala voastră și cei numărați ai voștri, den 20 de ani și în sus, cîț cîrtiaa asupra mea,
- 30. De veț întra voi la pămîntul preste carele mi-am întinsu mîna mea ca să lăcuîț voi preste dînsul, fără cît numai Halev, feciorul lui Iehoni, și Iisus al lui Navi.
- 31. Și copiii care ați zis: «Întru jaf vor fi!» voui băga pre dînșii la pămînt și vor moșteni pămîntul carele voi v-ați ferit de la el.
- 32. Și oasele voastre vor cădea în pustiitul acesta.
- 33. Iară fiii voștri vor fi pascănd în pustiiu 40 de ani și vor purta curviaa voastră până să vor topi oasele voastre în pustie.
- 34. După numărul zilelor cîte ați socotit pămîntul, 40 de zile, zi pentru an veț lua păcatele voastre 40 de ani și veț cunoaște mîniia urgiei mîniiei mele.
- 35. Eu, Domnul, am grăit voao! Așa voui face la adunarea cea rea aceasta care au ficlenit asupra mea; în pustiitul acesta să vor topi și acol vor muri.»"
- 36. Și oamenii pre carii au trimis Moisi să socotească pămîntul, și venînd, au cîrtit asupra lui către adunare să scoată cuvinte rële pentru pămînt.
- 37. Și muriră oamenii carii au zis rău asupra pămîntului, întru rană înaintea Domnului.
- 38. Și Iisus al lui Navi și Halev, feciorul lui Iehoni, au trăit dentru oamenii aceia ce-au mersu să socotească pămîntul.
- 39. Și au grăit Moisi cuvintele acê/stea către toți fiii lui Izrail și

Ms. 45

Ms. 4389

Versiune modernă

treia și a patra rudă.

19. Lasă greșeala nărodului acestuia după marea mila ta, după cum blînd te-ai făcut lor de la Egiptu și pîn-acum."

20. Și dzise Domnul către Moisi: „Blîndu le sîntu lor după cuvîntul tău.

21. Ce viu eu și pururea trăindu numele meu și va împlea mărirea Domnului tot pămîntul

22. Că toți oamenii carii vădu mărirea mea și sîmnele carele am făcut în Egiptu și întru pustiuul acesta și m-au ispitit acesta a dzêcea și n-au ascultat glasul meu,

23. Adevărat nu vor vedea pămîntul carele m-am giurat părinților lor, fără numai ficiorii lor carii sîntu cu mine aicea căci nu știu bine au rău, tot mai tînărul nepriceput, acestora voi da pămîntul, iar toți ceia ce m-au întăritat nu vor vedea pre însul.

24. Iar sluga mea, Halev, pentru căce s-au făcut duh altul întru el și au urmat mie, și-l voi băga pre el la pămîntul la carele au întrat acol și seminția lui va moștteni pre însă.

25. Iar amalie și hananeul lăcuiescu în groapă, mîine vă întoarceți și vă rădicați voi la pustiu, calea Mării Roșii."

26. Și dzise Domnul către Moisi și către Aaron dzicîndu:

27. „Pîn-cîndu adunarea aceasta rea, carele ei cîrtescu înaintea mea? Cîrteala fiilor Israil, carea au cîrtit pentru voi, am audzit.

28. Dzi lor: «Viu eu», dzice Domnul. «Și adevărat în ce chip ați grăit la urechile mele, așa voi face voao.

29. Întru pustiuul acesta vor cădea ciolanele voastre și toată socoteala voastră și cei numărați ai voștri, den 20 ani și în sus, căce cîrtia pre mine,

30. De veți voi întra la pămîntul preste carele mi-am întinsu mîna mea, ca să lăcuți voi preste însul, fără numai Halev, ficiorul lui Ichoni, și Iisus, ficiorul lui Navi.

31. Și copiii, carii ați dzis cum la jac vor fi, voi băga pre ei la pămîntu și vor moștteni pămîntul carele voi v-ați ferit de la el.

32. Și ciolanele voastre vor cădea întru pustiuul acesta.

33. Iară fiii voștri vor fi pascîndu 40 ani întru pustiu și vor purta curvia voastră pîn-să vor topi ciolanele voastre întru pustiu.

34. După numărul dzilelor, cîte ați socotit pămîntul, 40 dzile, dzi pentru an, veți lua păcatele voastre 40 ani și veți cunoaște mânia urgiei mele.

35. Eu, Domnul am grăit voao! Așa voi face la adunarea această rea, ce să răcoșește preste mine; întru pustiuul acesta să vor topi și acol vor muri.»"

36. Și oamenii pre carii au trimis Moisi să socotească pămîntul, și venîndu, au cîrtit asupra lui cătră adunare să scoată cuvinte rele pentru pămîntu.

37. Și muriră oamenii ceia ce au dzis rău asupra pămîntului, întru rană înaintea Domnului.

38. Și Iisus, ficioorul lui Navi, și Halev, ficiorul lui Ichoni?, au trăit dentru oamenii ceia ce au mersu să socotească pămîntul.

39. Și au grăit Moisi cuvintele acê/stea cătră toți

la al treilea și al patrulea neam,

19. Lasă păcatele oamenilor acestora după mila ta cea mare, că milostiv ai fost lor în Egihet și pînă în locul acesta."

20. Și zise Domnul către Moisei: „Milostiv sîntu lor după cuvîntul tău.

21. Iar viu eu și pururea trăiește numele meu și să umple slava Domnului tot pămîntul

22. Că toți oamenii cîț au văzut slava mea și minunile care am făcut în Egihet și în pustia aceasta, și iată că m-au ispitit a zêcea oară și n-au ascultat cuvîntul meu,

23. Nu vor vedea țara carea m-am jurat părinților lor, ce feciorii lor, carei sînt aici cu mine, carei nu pricep binele și răul, tot tînărul cel nepriceput, acestora voi da țara, iar cei ce m-au mîniat nice unul nu o va vedea."

24. Iar robul meu, Halev, căce au fost alt duh într-insul și au urmat mie, îl voi duce în țara în carea va întra acol și seminția lui o va lua.

25. Iar ammalicul și ha-na-neii lăcuiesc în văi; dimineață vă întoarceți și vă mutați în pustie pre calea Mării Roșie."

26. Și zise Domnul către Moisei și către Aaron:

27. „Pînă cînd va răpșiti acest nărod rău împotriva mea? Că răpșirea feciorilor lui Israil, cu carea răpștia spre voi, am audzit.

28. Ce zi lor: «Viu eu», grăiește Domnul.» Cum ați grăit în urchile mele, așa voi face voaoă.

29. În pustia aceasta vor cădea trupurile voastre, și toată socoteala voastră și cei numărați ai voștri, de la 20 de ani și mai sus, și toți cei ce au răpștit spre mine,

30. Nu veți întra în țara pre carea am întins mîna mea să lăcuți voi într-însa, fără numai Halev, fecioru lui Eftihinci, și Isus, feciorul lui Navi.

31. Iar feciorii voștri, carii ați zis să fie în jah, îi voi duce în țară și vor lua țara acêea, de carea v-ați lepădat voi acum.

32. Iar trupurile voastre vor cădea în pustia aceasta.

33. Iar feciorii voștri se vor paște într-această pustie 40 de ani și vor purta curvia voastră pînă se vor topi ciolanele voastre în pustie.

34. După numărul zilelor celor 40, în cîte ați iscodit țara; un an veți purta pentru o zi pentru păcatele voastre și veți cunoaște urgia mînici mele.

35. Eu, Domnul, am grăit voao! Așa voi face aceștii adunări rele, care se-au sculat asupra mea; că într-această pustie se vor potopi și acii vor muri.»"

36. Iar bărbații pre carei îi trimesese Moisei să iscodească țara, iar deaca veniră, ci răpșiră de dînsași grăiră cuvinte de rău cătră strînsură.

37. Muriră bărbații carei grăiră rău de țară, cu rană înaintea Domnului,

38. Iar Isus, feciorul lui Navi, și Halev, feciorul lui Efon, ei trăiră den oamenii ceia ce se duseră să iscodească pămîntul.

39. Și grăi Moisei cuvintele acê/stea cătră toți

al treilea și al patrulea neam».

19. Iartă, rogu-te, fărădelegea lor, după marea mila ta, precum i-ai iertat din Egipt pînă aici."

20. Și Domnul i-a răspuns: „Fie. Iată, îi iert după cuvîntul tău.

21. Dar eu sînt viu și de slava mea plin este tot pămîntul.

22. Și toți cei care au văzut slava mea și sîmnele pe care le-am făcut în Egipt și în pustie, toți cei ce m-au ispitit pînă acum de zeci de ori și n-au ascultat de glasul meu,

23. Nu vor vedea țara pe care eu cu jurămînt m-am legat față de părinții lor să le-o dau; nici aceia care m-au hulit n-o vor vedea.

24. Numai pe robul meu, Caleb, îl voi duce în pămîntul în care a mai umblat, și seminția lui îl va moșteni, că el mi s-a supus întru totul, fiind însuflețit de alt duh.

25. Să nu vă duceți în valea unde locuiesc amalecicii și canaaneei, ci să vă întoarceți spre Marea Roșie și să străbateți pustiu."

26. Și a mai grăit Domnul cu Moise și cu Aaron:

27. „Cîtă vreme mă voi mai îndura de această obște ticăloasă care murmură împotriva mea? Eu aud cum fii lui Israel cîrtesc.

28. Duceți-vă și spuneți-le că Domnul a vorbit: «Eu sînt viu și vă voi face pe măsura celor ce am audzit că ați cîrtit.

29. Oasele voastre se vor risipi aici în pustie și voi toți care ați trecut de douăzeci de ani și ați cîrtit împotriva mea, oricît ați fi de mulți,

30. Nu veți călca în pămîntul în care, ridicîndu-mi mîna, m-am jurat să vă așez, fără numai Caleb, fiul lui Iefone, și Iosua, fiul lui Navi.

31. Doar pe copiii voștri, despre care ați spus că vor ajunge pradă vrăjmașilor, îi voi aduce acol și ei vor cunoaște pămîntul pe care voi l-ați defăimat.

32. Leșurile voastre vor putezi în pustia aceasta.

33. Iar fiii voștri vor rătăci prin pustie patruzeci de ani, ca să plătească desfrînarea voastră, vor rătăci pînă cînd oasele voastre se vor fi stins.

34. Patruzeci de zile a fost cercetat pămîntul făgăduinței mele; patruzeci de ani veți duce povara pedepsei pentru păcatele voastre, cîte un an de ficcare zi, ca să învățați ce înseamnă să fiți părăsiți de mine.

35. Eu, Domnul, am grăit! Așa voi face cu această obște ticăloasă, care s-a ridicat împotriva mea; în pustia aceasta vor pieri și se vor stinge.»"

36. Și toți cercetașii aceia pe care îi trimisese Moise să iscodească și care, cînd s-au întors, au întărit obștea și au răspîdit tot felul de zvonuri rele,

37. Toți au fost loviți de Domnul cu moarte năpraznică.

38. Numai Iosua și Caleb au rămas teferi în viață.

39. Moise împărtași ace/ste cuvinte fiilor lui

Biblia, 1688, pag. 106, col. II

стѣ кѣтѣрѣ тоѹи фѣтѣи лѣи іеранѣи, шн аѣ пажѣхъ
 норѣдѣа фѣарѣте. Шн мѣнекѣндѣ дмннѣца мѣ
 сѣхъ сѣнѣтѣ прѣвѣрѣфѣлѣ мѣнѣтелѣи зикѣндѣ, ш
 тѣне нѣи неѣомъ сѣи аа лѣнѣа кѣре аѣ зѣсе дѣнѣи,
 кѣче аѣ грѣшнѣтѣ, шн зѣсе мѣнен. Пѣнѣтрѣ мѣ
 кѣче вѣи кѣнѣаѣи кѣжѣнѣтѣлѣ дѣнѣлѣи ? нѣвѣлѣи
 кѣспѣрѣ вѣасѣ. Нѣвѣсѣиѣи, пѣнѣтрѣ кѣнѣлѣлѣ мѣ
 дѣнѣа кѣ вѣи, шн вѣиѣи кѣрѣ фѣнѣнѣтѣ фѣѣѣи
 вѣрѣмѣашнѣлѣ вѣшнѣи. Кѣче амаанѣи, шн хѣ мѣ
 нѣнѣлѣи аѣолѣ е фѣнѣнѣтѣ вѣасѣтѣрѣ, шн вѣиѣи кѣрѣ
 кѣ сѣвѣтѣ, пѣнѣтрѣ кѣре аѣнѣлѣ, кѣѣи фѣтѣрѣсѣ, не
 аѣнѣлѣтѣнѣдѣ прѣ дѣнѣлѣ, шн нѣвѣлѣи дѣнѣлѣ фѣ
 трѣ вѣи. Шн прѣкѣндѣ сѣхъ сѣнѣтѣ прѣ вѣрѣфѣ мѣ
 мѣнѣтелѣи, шрѣ нѣвѣлѣа фѣлѣгѣлѣнѣѣи дѣнѣлѣи,
 шн мѣнен кѣсѣлѣ кѣлѣтѣнѣтѣ дѣн мнѣжѣнѣлѣ тѣвѣ
 рѣи. Шн сѣ пѣгѣрѣ амаанѣи, шн хѣнѣнѣлѣ тѣ мѣ
 аѣче шѣдѣ фѣмѣнѣтелѣ аѣѣлѣ, шн аѣфѣрѣнѣсѣрѣ прѣ
 еи, шн тѣвѣрѣ прѣ еи пѣнѣтѣ аѣ іерѣа, шн сѣ фѣ
 шѣарѣсѣрѣ аѣ тѣвѣтѣрѣ.

К А П І Т У Л

и грѣи дѣнѣлѣ кѣтѣрѣ мѣнен зикѣндѣ. а
 Грѣлѣѣи фѣиѣлѣ лѣи іеранѣи, шн вѣи зѣче б
 кѣтѣрѣ дѣнѣшнѣи, кѣнѣдѣ вѣиѣи фѣтѣрѣ аѣ пѣ
 мѣнѣтѣлѣ, аѣкѣлѣшѣлѣи вѣспѣрѣ кѣрѣлѣ еѣ
 аѣлѣ вѣасѣ. Шн вѣ фѣтѣ аѣлѣѣтѣрѣ аѣрѣрѣ дѣ
 тѣтѣ дѣнѣлѣи аѣ жѣрѣтѣвѣ, рѣгѣтѣ мѣрѣ, аѣ аѣлѣ
 вѣе аѣ аѣ прѣлѣнѣчнѣлѣ вѣасѣтѣрѣ мнѣрѣсѣ дѣ вѣлѣнѣ мнѣрѣ
 сѣрѣ дѣнѣлѣи, дѣ вѣлѣи дѣнѣи, аѣ дѣи Ѡи. f
 Шн вѣ аѣлѣѣтѣ тѣлѣ тѣвѣ аѣлѣѣтѣ аѣрѣлѣ лѣи дѣнѣлѣи
 жѣрѣтѣвѣ дѣ фѣнѣнѣтѣ тѣнѣлѣтѣ, аѣрѣѣтѣ аѣлѣлѣи нѣфн,
 фѣрѣмѣнѣтѣлѣтѣ фѣ аѣпѣтѣрѣ аѣлѣлѣи нѣи, кѣ оѣнѣтѣ дѣ
 аѣмнѣлѣ. Шн вѣи аѣлѣлѣнѣрѣ, аѣпѣтѣрѣ аѣлѣлѣи нѣи
 вѣиѣи фѣѣѣи прѣсѣтѣ аѣрѣфѣтѣ дѣ тѣтѣ, аѣ прѣсѣтѣ жѣ
 тѣвѣ. аѣ оѣнѣ мѣлѣ вѣи фѣѣѣи аѣтѣтѣ аѣлѣѣтѣ
 рѣ мнѣрѣ дѣ вѣлѣнѣ мнѣрѣсѣрѣ дѣнѣлѣи, шн аѣ вѣрѣѣѣ
 тѣ кѣнѣдѣлѣ вѣиѣи фѣѣѣи прѣ еѣ пѣнѣтрѣ аѣрѣрѣ дѣ
 тѣтѣ, аѣ пѣнѣтрѣ жѣрѣтѣвѣ, вѣи фѣѣѣи жѣрѣтѣвѣ дѣ
 фѣнѣнѣтѣ кѣрѣлѣтѣ, ш, аѣмѣлѣкѣлѣтѣ кѣ оѣнѣтѣ дѣ аѣмнѣлѣ,
 аѣтѣрѣ аѣлѣи нѣи. Шн вѣи аѣлѣлѣнѣрѣ аѣтѣрѣ a
 лѣи нѣи, вѣиѣи аѣлѣѣтѣ аѣ мнѣрѣсѣ дѣ вѣлѣнѣ мнѣрѣсѣрѣ дѣ
 нѣлѣи. Шн дѣ вѣиѣи фѣѣѣи дѣи Ѡи пѣнѣтрѣ
 аѣрѣрѣ дѣ тѣтѣ, аѣ пѣнѣтрѣ жѣрѣтѣвѣ, сѣмѣрѣнѣѣи рѣ
 гѣ, аѣ аѣ мѣнѣтѣлѣнѣрѣ дѣнѣлѣи. Шн вѣиѣи аѣлѣѣтѣ
 вѣсѣтѣ вѣнѣлѣлѣ жѣрѣтѣвѣ, дѣ фѣнѣнѣтѣ кѣрѣлѣтѣ прѣи
 аѣрѣѣтѣ фѣрѣмѣнѣтѣлѣтѣ фѣ оѣнѣтѣ дѣ аѣмнѣлѣ, жѣ
 мѣлѣтѣ дѣиѣнѣ. Шн вѣиѣи дѣ тѣлѣнѣрѣ жѣлѣтѣ
 тѣтѣ дѣиѣнѣ, аѣлѣѣтѣ мнѣрѣсѣ аѣлѣлѣи мнѣрѣсѣрѣи дѣ
 нѣлѣи. аѣшѣ вѣи фѣѣѣи оѣнѣнѣи вѣнѣлѣлѣ, аѣ оѣ
 нѣнѣ вѣрѣѣѣтѣ, аѣ оѣнѣнѣи мѣлѣ дѣи Ѡи, аѣ дѣи кѣ
 прѣ, аѣлѣтѣ кѣмѣтѣрѣлѣ кѣрѣ вѣиѣи фѣѣѣи, аѣшѣ вѣиѣи
 фѣѣѣи оѣнѣлѣ аѣлѣтѣ кѣмѣтѣрѣлѣ аѣ. Тѣтѣ тѣлѣ дѣ
 пѣлѣжнѣтѣ вѣ фѣѣѣи аѣшѣ, кѣ аѣѣѣѣтѣтѣ сѣ аѣлѣѣтѣ а
 аѣлѣѣтѣи фѣтѣрѣ мнѣрѣсѣ дѣ вѣлѣнѣ мнѣрѣсѣрѣи дѣнѣлѣи,
 шрѣ дѣ сѣкѣ фѣѣѣи фѣтѣрѣ вѣи нѣмѣѣрнѣи фѣпѣлѣжнѣ
 тѣлѣ вѣспѣрѣ, сѣлѣ кѣрѣлѣлѣ сѣкѣ фѣѣѣи фѣтѣрѣ кѣи фѣ
 прѣ рѣлѣлѣ вѣасѣтѣрѣ, шн вѣ фѣѣѣи аѣлѣѣтѣ мнѣрѣсѣ
 дѣ вѣлѣнѣ мнѣрѣсѣрѣи дѣнѣлѣи, фѣтѣкнѣтѣ фѣѣѣиѣи вѣи,
 аѣшѣ вѣ фѣѣѣи аѣлѣлѣѣтѣ дѣнѣлѣи. аѣѣѣѣ оѣнѣ a
 кѣфнѣ вѣасѣ шн тѣлѣи нѣмѣѣрнѣиѣи тѣлѣи тѣ шѣдѣ
 аѣнѣ

au plinsu norodul foarte.

40. Și mănețin dimineața, s-au suit pre vârful muntelui, zicînd: „Iată-ne, noi ne vom sui la locul care au zis Domnul, căce am greșit!”

41[40]. Și zise Moisi: [41] „Pentru că ce voi călcați cuvîntul Domnului? Nu va fi cu sporiu voao,

42. Nu vă suiți, pentru că nu iaste Domnul cu voi și veți cădea înaintea fetei vrăjmașilor voștri,

43. Căce amalic și hananeul acolô e înaintea voastră și veți cădea cu sabie, pentru care lucru v-ați întorsu neascultînd pre Domnul și nu va fi Domnul întru voi.”

44. Și trecînd, s-au suit pre vârful muntelui, iară chivotul făgăduinții Domnului și Moisi nu s-au clăit den mijlocul taberii.

45. Și să pogori amalic și hananeul cela ce șădea în muntele acela și înfrînseră prei ei și tăiară pre ei pînă la Erma și să întoarseră la tabără.

CAP 15

1. Și grăi Domnul cătră Moisi zicînd:

2. „Grăiește fiilor lui Israil și vei zice cătră dînșii: «Cînd veți întra la pămîntul lăcașului vostru, carele eu dau voao,

3. Și veș face aducere ardere de tot Domnului, au jîrvă, rugă mare, au după voie, au la praznecile voastre miros de bună mirosire Domnului, de va fi den boi, au den oi,

4. Și va aduce cela ce va aduce darul lui Domnului jîrvă de făină cernută, a zêcea al lui ifi, frămîntată în a patra al lui in cu untdelemn,

5. Și vin la turnare, a patra a lui in veți face preste ardêrea de tot au preste jîrvă. [6] La un miel vei face atîta aducere miros de bună mirosire Domnului;

6. Și la berbêce, cîndu-l veți face pre el pentru ardere de tot au pentru jîrvă, vei face jîrvă de făină curată, 20, amestecată cu untdelemn, a trêia lui in;

7. Și vin la turnare, a trêia lui in, veți aduce la miros de bună mirosire Domnului.

8. Iară de veți face den boi pentru ardere de tot, au pentru jîrvă să măriți ruga, au la mîntuirea Domnului,

9. Și veți aduce peste vițel jîrvă de făină curată trei a zêcea, frămîntată în untdelemn, jumătate de in.

10. Și vin de turnare, jumătate de in, aducere miros a bunii mirosiri Domnului.

11. Așa vei face unui vițel au unui berbêce au unui miel den oi au den capre. După numărul care veți face, așa veți face unuia, după numărul lor.

12. Tot cel de pămînt va face așa, ca acêștea să aducă aduceri întru miros de bună mirosire Domnului. Iară de se va face întru voi nemernic în pămîntul vostru sau carele să va face întru voi între rudele voastre și va face aducere miros de bună mirosire Domnului, în ce chip faceți voi, așa va face adunarea Domnului,

13. Lêge una va fi voao și celor nememici, celor ce șad/ lingă voi, lêge vécinică întru rudele voastre.

Ms. 45

Ms. 4389

Versiune modernă

fiii lui Israel și au plinsu nărodul foarte

feciorii lui Israel și se întristară foarte oamenii.

Israel și tot poporul prinse a se tînguî cu mare jale.

40. Și mănecîndu dimineața, s-au suit pre vîrful muntelui dzicîndu: „Iată noi ne vom sui la locul carele au dzis Domnul, căce am greșit.“

40. Și sculîndu-se dimineața, se suiră în vîrful muntelui zicînd: „Iată noi ne-am suit la locul care au grăit Domnul, căce am greșit!“

40. Iar dimineața în zori, s-au suit ei în vîrful muntelui, căci își ziceau: „Ne ducem în tînutul defăimat de noi, cum ne-a grăit Domnul!“

41. Și dzise Moisi: „Pentru că ce voi călcați cuvîntul Domnului? Nu va fi cu spor voao,

41. Iar Moisei le zise: „Că ce aț călcat cuvîntul Domnului? Nu se va îngădui voaoă“,

41. A încercat Moise să-i oprească: „De ce călcați porunca Domnului? Voi nu aveți sorți de izbîndă.

42. Nu vă suiți, pentru că nu iaste Domnul cu voi și veți cădea în fața nepriîtenilor voștri,

42. Nu vă suiți, că Domnul nu iaste cu nvoi și veți cădea înaintea feteilor vrăjmașilor voștri,

42. Căci Domnul nu este cu voi. Dacă vă urcați, veți fi biruți de vrăjmașii voștri,

43. Căce amalic și hananeul acolă înaintea voastră și veți cădea cu sabie, pentru care lucru v-ați întorsu, neascultîndu pre Domnul și nu iaste Domnul întru voi.“

43. Că ammalic și hananeii acolă sînt înaintea voastră și veți cădea de sabie, căce v-ați întors neascultînd de Domnul, pentr-acăea nice Domnul nu iaste cu voi.“

43. Căci amaleciții și canaaneii sălășluiesc acolo de mult și veți pieri prin sabie, pentru că v-ați abătut de la Domnul și El n-o să vă stea în ajutor.“

44. Și trecînd, s-au suit preste vîrful muntelui, iară săcriul făgăduinții Domnului și Moisi nu s-au cîntii din mijlocul taberii.

44. Iar ei mergînd, se suiră în vîrful muntelui, iar sicriul legii Domnului și Moisei nu se mutară den mijlocul taberii.

44. Dar ei s-au îndărătnicit și au urcat mai departe, însă chivotul legii și Moise au rămas în tabără.

45. Și se pogori amalic și hananeul cela ce ședea întru muntele acela și-i înfrîseră pre ei și-i tăiară pre ei pân-la Erma și să întoarsără la tabără.

45. Și se pogori ammalic și hananeii, carii lăcua într-acel munte, și-i înfrîseră și-i tăiară pînă la Erma și se întoarsără în tabără.

45. Iar locuitorii muntelui, amaleciții și canaaneii au năvălit peste ei din înălțimi, i-au înfrînt și i-au gonit pînă la Horma în tabără.

CAP 15

CAP 15

CAP. 15

Rînduiala jertfelor

1. Și grăi Domnul către Moisi dzicîndu:

1. Și grăi Domnul către Moisei zicînd:

1. Și a mai grăit Domnul lui Moise:

2. „Grăiește fiilor Israel și vei dzice către înșii: «Cîndu veți intra la pămîntul lăcașului vostru, carele cu dau voao,

2. „Grăiește feciorilor lui Israel și le zi: «Cînd veți intra în țara lăcuinței voastre, carea o dau eu voaoă,

2. „Spune fiilor lui Israel că după ce veți intra în țara pe care v-am dăruit-o vouă,

3. Și veți face aducere Domnului ardere de tot au jirtvă, mare rugă, au după voice, au la praznicile voastre miros de bună mirosire Domnului, sau dentru boi sau dentru oi,

3. Și veți face aducere Domnului în ardere de tot, sau jirtvă, sau rugă mare, sau de bună voire, sau în praznicile voastre în miros de miroseală bună Domnului, de oi sau de boi,

3. Cînd veți aduce jertfe Domnului, ardere de tot, din oi sau din boi, sau jertfe de făgăduință sau de bunăvoie, ca un miros de bună mireasmă plăcută Domnului, la sărbători,

4. Și va aduce cela ce aduce darul lui Domnului jirtvă de faină cernută a zêce a lui de ifi, frămîntată întru a patra lui în cu untu de lemnu,

4. Să aducă cela ce va aduce darul său Domnului și jirtvă de faină de grîu, a zêcea parte de efi de măsură, amestecat în a patra parte de ulei de in,

4. Să aduceți în dar de bunăvoie jertfa de pîne din faină de grîu curată, a zecea parte dintr-o efi, frămîntată cu un sfer de hin de untdelemn,

5. Și vin la turnare, a patra a lui în preste arderea de tot au preste jirtvă. [6] La un miel vei face atîta aducere miros de bună mirosenie Domnului.

5. Și vin la turnare, a patra parte a măsurii de in să faceți în arderea de tot, sau pre altar unui miel. Atîta să faceți mirosul den toată vrîmea, cu bună miroseală Domnului.

5. De asemenea pentru jertfa turnării, vin, un sfer de hin pentru arderea de tot sau pentru jertfa făgăduinței, la un miel.

6. Și berbêcelui, cîndu îl veți face pre el pentru ardere de tot au pentru jirtvă, vei face jirtvă de faină curată, doao a dzêcea, amestecată cu untu de lemnu a treia a lui în;

6. Și berbêcele, cîndu-l veți face în arderea de tot sau în jirtvă, să faceți jirtvă de faină de grîu de a doazăzecilea de parte den măsură, frămîntate în ulei, în a treia parte de măsură de in;

6. Pentru berbec, prinosul va fi de două zecimi de efi faină de grîu curată, frămîntată cu o treime de hin de untdelemn;

7. Și vin la turnare a treia a lui în vei aduce la miros de bună mirosire Domnului.

7. Și vin spre turnare, a treia parte de ulei den măsura inului să aduceți în mirosul mirosêlei cei bune a Domnului.

7. Și vin de turnare o treime de hin, întru miros de bună mireasmă Domnului.

8. Iar de veți face dentru boi pentru ardere de tot au pentru jirtvă să măriți ruga, au la mîntuire Domnului,

8. Iar de veți face den boi întru arderea de tot, sau jirtvă, sau spre mărirea rugii, sau întru mîntuirea Domnului,

8. Iar pentru un junc la arderea de tot, la jertfa de făgăduință sau la cea a păcii,

9. Și veți aduce preste vițal jirtvă de faină curată trei a dzêcea, frămîntată întru untu de lemnu giuătate de in.

9. Să aducă cu vițelul aducerea de faină de grîu, a treizecilea de părți, amestecate în ulei, jumătate de măsură de in.

9. Împreună cu el să fie prinos de pîne trei zecimi de efi de faină de grîu, frămîntată cu o jumătate de hin de untdelemn.

10. Și vin de turnat, giuătate de in, aducere de miros a bunei mirosiri Domnului.

10. Și vin spre turnare, jumătate de măsură a inului, în mirosul mirosêlei cei bune a Domnului.

10. Și vin de turnare o treime de hin, întru miros de bună mireasmă Domnului.

11. Așa vei face unui vițal sau unui berbêce sau unui miel dentru oi sau dentru capre, după numărul carele veți face, așa veți face unuia, după numărul lor.

11. Așa să faci [12] unui vițel sau unui berbêce sau unui miel unii oi sau caprei,

11. Așa să fie rînduiala pentru fiecare junc, berbec, miel sau ied,

12. Tot cel den pămîntu va face așa, ca acêstea să aducă miros întru adusuri de bună mirosire Domnului. Iar de să va face întru voi nemêmirc întru pămîntul vostru său carele să va face întru voi întru rudele voastre și va face aducere miros de bună mirosire Domnului, în ce chip faceți voi, așa va face adunarea Domnului.

12. După numărul celor ce aț făcut, așa să faceți cite unuia, după numărul lor

12. După numărul jertfelor pe care le aduceți; așa să fie pentru fiecare, oricît de mult ar fi.

13. Lêge una voaș și celor nemêmirci, celor ce ședu lingă voi, lêge vécinică întru rudele voastre.

13. Și tot moșteanul să facă așa. Aduceri ca acêstea să aducă, în miros de miroseală bună Domnului.

13. Rînduiala aceasta a jertfei, întru miros de bună mireasmă Domnului, e făcută nu numai pentru voi, cei ai casei lui Israel,

Biblia, 1688, pag. 107, col. I

ахнѣтъ вѣи, аѣце вѣчннкѣ фтрѣ рѣдеа вѣаѣре,
 рѣпѣ нѣм вѣи шн тѣл немѣрннкѣ вафн фнаннѣтъ
 дмнѣла, аѣце оуна вафн, шн фдрептар оуна
 вафн вѣаѣ, шн тѣлаи немѣрннкѣ те лѣте аѣп
 фтѣратѣ ахнѣтъ вѣи. Шн грѣш дмнѣла кѣ
 еѣ трѣ мѣчен знкнѣдѣ. Грѣлѣце фнлаѣр аѣи
 фѣ геранѣ шн вѣи зѣче кѣтѣрѣ джншѣи. Мер
 гжнѣдѣ вѣи аѣ пѣмжнѣла кѣрѣа еѣ вѣаѣт прѣ вѣ
 фѣ аѣла. Шн вафн кжнѣдѣ вѣи мжнѣа вѣи аѣ
 пжннѣа пѣмжнѣла, вѣи аѣ аѣ аѣре вѣпѣнѣ
 нѣ дмнѣла. фчѣпѣтѣра фѣмжнѣла вѣ
 трѣ, пжннѣ вѣи вѣпѣнѣ аѣ аѣре прѣ джнѣа, ка аѣ
 аѣ ре дѣла аѣре. аѣ аѣ вѣи аѣ прѣ джнѣа, пжн
 нѣ фчѣпѣтѣра фѣмжнѣла вѣстрѣ, шн вѣ
 аѣ дмнѣла аѣ аѣре фтрѣ рѣдеа вѣаѣре.
 фѣрѣ кжнѣдѣ вѣи грѣшн шн нѣ вѣи фѣче тѣаѣ
 порѣчнѣа аѣ вѣтѣ, кѣре аѣ фтрѣ грѣшнѣ дмнѣла кѣ
 нѣа трѣ мѣчен. аѣпѣ кѣм аѣ порѣчнѣа дмнѣ
 дмнѣтѣ вѣаѣ прѣ мжнѣа аѣи мѣчен, аѣи зѣсѣа
 кѣрѣ аѣ порѣчнѣа дмнѣла кѣтѣрѣ вѣи, шн фна
 нѣ нѣте фтрѣ рѣдеа вѣаѣре. Шн вафн дѣка
 фн дѣи оѣтѣи аѣхнѣтѣи еѣка фѣче фѣрѣ дѣ вѣе,
 шн вѣ фѣче тѣаѣ аѣ аѣнѣрѣ вѣнѣа оунѣа кѣрѣ
 дѣи вѣи фтрѣ аѣрѣре аѣпѣтѣ, фтрѣ мѣрѣ дѣвѣнѣ
 мѣрѣнѣ дѣмнѣла, шн жжрѣва аѣ вѣтѣла, шн
 тѣнѣрѣ аѣи аѣре тѣкѣмѣла аѣи, шн аѣпѣ оунѣ
 фѣ дѣи каѣре пѣнѣтрѣ грѣшѣла. Шн свѣла
 рѣга прѣсѣтѣла пѣнѣтрѣ тѣаѣтѣ аѣхнѣрѣ фнлаѣр аѣи
 геранѣ, шн аѣсѣва аѣсѣа аѣре, кѣ фѣрѣ дѣ вѣе лѣте,
 шн еѣ аѣ аѣ аѣсѣа аѣрѣ аѣи аѣ аѣчѣре дмнѣла, пѣн
 трѣ пѣкѣтѣла аѣре фнаннѣтѣ дмнѣла, пѣнѣтрѣ
 аѣ аѣ вѣаѣ фѣрѣ дѣ вѣаѣ аѣре. Шн свѣла аѣсѣа аѣ
 аѣ аѣ аѣхнѣрѣ фнлаѣр аѣи геранѣ, шн аѣ тѣл немѣр
 ннкѣ вѣ мѣрѣе аѣпѣтѣрѣ кѣ вѣи, кѣтѣи аѣ тѣпѣ нѣрѣ
 кѣ аѣ аѣ лѣте фѣрѣ дѣ вѣе. аѣрѣ оунѣ аѣфлѣтѣ дѣ
 вѣа грѣшн фѣрѣ дѣ вѣе, ка аѣ аѣчѣе вѣкаѣрѣ дѣ оунѣ
 нѣ пѣнѣтрѣ пѣкѣтѣ. Шн свѣла рѣга прѣсѣтѣ
 пѣнѣтрѣ аѣфлѣтѣла те сѣа нѣвѣолнѣнѣтѣ, шн грѣшѣа
 фѣрѣ дѣ вѣе фнаннѣтѣ дмнѣла, еѣ вѣе рѣаѣе пѣн
 трѣ еѣ шн свѣла аѣсѣа аѣи. аѣ аѣ дѣлаѣ ф
 трѣ фнѣи аѣи геранѣ, шн тѣлаи немѣрннкѣ лѣте
 аѣпѣтѣрѣ фтрѣ джншѣи, вѣаѣ вѣаѣ фнѣ фтрѣ джн
 нѣ шн кѣрѣа ва фѣче фѣрѣ дѣ вѣе. Шн аѣфлѣтѣ
 кѣрѣа вѣаѣ фѣче фмжнѣ дѣ трѣ фѣе фтрѣ тѣн дѣпѣ
 мжнѣтѣ, аѣ дѣнѣтрѣ тѣн немѣрннкѣ прѣ дмнѣтѣ
 аѣ вѣсѣла вѣаѣ фтрѣ жѣа, шн вѣ пѣрѣи аѣфлѣтѣла аѣ
 фѣста дѣи нѣрѣаѣла аѣи. Кѣче кѣ вѣжнѣтѣла дѣм
 нѣлаи аѣ дѣфѣнѣмѣтѣ, шн порѣчнѣа аѣи аѣ аѣ рѣ
 инѣтѣ кѣ аѣпѣрѣе свѣла аѣрѣа аѣфлѣтѣла аѣла,
 аѣ пѣкѣтѣла аѣи фтрѣ джнѣла. Шн еѣра фнѣи
 аѣи геранѣ аѣ вѣсѣтѣ, шн аѣфлѣрѣе сѣмѣ аѣхнѣдѣ
 аѣ аѣ мѣнѣе фѣсѣа аѣ мѣсѣтѣи. Шн аѣ аѣсѣрѣе прѣ
 еѣ тѣла тѣлаа аѣфлѣтѣ прѣ джнѣла аѣхнѣдѣ аѣ м
 нѣа, кѣтѣрѣ мѣчен шн кѣтѣрѣ аѣрѣи, шн кѣтѣрѣ
 аѣ тѣаѣтѣ аѣхнѣрѣ фнлаѣр аѣи геранѣ. Шн пѣ
 сѣрѣе прѣ джнѣла фѣмнѣнѣтѣ, пѣнѣтрѣ кѣ нѣаѣ аѣ
 аѣ тѣнѣкѣрѣ фѣче аѣи. Шн грѣш дмнѣла кѣтѣрѣ
 мѣчен знкнѣдѣ, кѣ мѣаѣтѣе свѣлѣ сѣмѣаѣрѣе сѣмѣ
 аѣла, свѣла оунѣдѣи прѣ джнѣла кѣ пѣтѣрѣи тѣа

14[13] După cum voi, și cel nemernic va fi înaintea Domnului.

15[13]. Lêge una va fi și îndereptare.

16[13]. Una va fi voao și celui nemernic ce iaste alăturat lângă voi.

17[14]. Și grăi Domnul către Moisi zicînd:

18[15]. „Grăiște fiilor lui Israil și vei zice către dînșii:
 [16] «Mergînd voi la pămîntul carele eu vă bag pre voi acolo

19[17]. Și va fi cînd veți mînca voi den pînele pămîntului, veți lua luare osăbire Domnului.

20[18]. Începătura frămîntatului vostru pîine veți osăbi luare pre dînsa, ca luare de la arie,

21[19]. Așa veți lua pre dînsa pîine începătura frămîntatului vostru și veț da Domnului luare întru rudele voastre.

22[20]. Iară cînd veți greși și nu veți face toate poruncile acêstea care le-au grăit Domnul către Moisi,

23[21]. După cum au poruncit Domnul Dumnezău voao pren mîna lui Moisi, den zioa carea au poruncit Domnul către voi și înainte întru rudele voastre,

24[22]. Și va fi de va fi den ochii adunării să va face fără de voie și va face toată adunarea vițel unul, curat, den boi, întru ardere de tot, întru miros de bună mirosire Domnului, și jirtva acestuia și turnarea lui, dupe tocmeala lui, și țap unul den capre, pentru greșala.

25[23]. Și să va ruga preotul pentru toată adunarea fiilor lui Israil și li se va lăsa lor, că fără de voie iaste; și ei au adus darul lui aducere Domnului pentru păcatul lor înaintea Domnului, pentru cêle fără de voia lor.

26[24]. Și să va lăsa la toată adunarea fiilor lui Israil și la cel nemernic ce merge alătura cu voi, căci la tot norodul iaste fără de voie.

27[25]. Iară un suflet de va greși fără de voie, va aduce o capră de un an pentru păcat.

28[26]. Și să va ruga preotul pentru sufletul ce s-au nevolnicit; și, greșînd fără de voie înaintea Domnului, să să roage pentru el și să va lăsa lui.

29[27]. Celui de loc întru fiii lui Israil și celui nemernic ce iaste alătura întru dînșii o lêge va fi între dînșii, carele va face fără de voie.

30[28]. Și sufletul carele va face în mîna de truffie, întru cei de pămînt au dentru cei nemernici, pre Dumnezău acesta va întărita și va peri sufletul acesta den norodul lui,

31[29]. Căce cuvîntul Domnului au defăimat și poruncile lui le-au răsipit; cu surpare să va surpa sufletul acela, păcatul lui – întru dînsul.

32[30]. Și era fiii lui Israil în pustie și aflară om adunînd lêmne în zioa sîmbetii.

33[31]. Și-l aduseră pre el ceia ce l-au aflat pre dînsul adunînd lêmnele către Moisi și către Aaron și către toată adunarea fiilor lui Israil

34[32]. Și puseră pre dînsul în temniță, pentru că n-au ales ce-i vor face lui.

35[33]. Și grăi Domnul către Moisi, zicînd: „Cu moarte să să omoară omul acela, să-l ucideți pre dînsul cu pietri toa/tă adunarea.”

Ms. 45

Ms. 4389

Versiune modernă

14[13]. După cum voi, și cel nemernic va fi înaintea Domnului.

15[13]. Lăge una va fi și îndreptare.

16[13]. Una va fi voă și cel nemernic ce iaste alăturat lângă voi."

17[14]. Și grăi Domnul către Moisi zicînd:

18[15]. „Grăiește fiilor Israil și vei dzice către înșii: [16] «Mergîndu voi la pămîntul la carele eu vă bag acol6,

19[17]. Și va fi cîndu veți mînce voi den pâinele pămîntului veți lua luare usăbire Domnului.

20[18]. Începătura frămîntatului vostru, pâine veți usăbi luare pre însă ca luare de la o arie,

21[19]. Așa veți lua pre însul pâine începătura frămîntatului vostru și veți da Domnului luare întru rudele voastre.

22[20]. Iar cîndu veți greși și nu veți face toate porâncile acêstea, carele au grăit Domnul către Moisi,

23[21]. După cum au porâncit Domnul Dumnedzău voa6 pren mîna lui Moisi dîntu dzua carea au porîncit Domnul către voi și înainte întru rudele voastre

24[22]. Și va fi den ochii adunării să va face făr-de voie și va face toată adunarea vițal unul dentru boi curat întru ardere de tot, întru miros de bună mirosire Domnului, și jirtva lui și tumarea lui după tocmala lui, și țap dentru capre unul pentru greșeală.

25[23]. Și să va ruga preutul pentru toată adunarea fiilor Israil și li să va lăsa lor, că făr-de voie iaste; și ei au adus darul lui aducere Domnului pentru păcatul lor înaintea Domnului pentru cêle făr-de voia lor.

26[24]. Și să va lăsa la toată adunarea fiilor Israil și la cel nemernic ce mîrge alaturea cu voi, căce la tot nărodul iaste făr-de voie.

27[25]. Iar un suflet de va greși făr-de voie, va aduce o capră de un an pentru păcat.

28[26]. Și să va ruga preutul pentru sufletul ce s-au nevolnicit; și, greșindu făr-de voie înaintea Domnului, și să < > roage pentru el și să va lăsa lui,

29[27]. Celui de loc întru fiii lui Israil și celui nemernic ce iaste alătura întru înșii o lăge va fi întru înșii, carele va face făr-de voie.

30[28]. Și sufletul carele va face întru mînă de mîndrie, dentru cei de pămîntu au dentru cei nemernici, pre Dumnedzău acesta va întărîta și va peri sufletul acela dentru nărodul lui.

31[29]. Căce cuvîntul Domnului lui l-au hulit și porâncile lui le-au rășchirat; cu surpare să va surpa sufletul acela, păcatul lui întru însul."

32[30]. Și era fiii lui Israil în pustiiu și aflară om adunîndu lemne în dzua simbetii.

33[31]. Și-l aduseră pre el ceia ci l-au aflat pre însul adunîndu lemnele către Moisi și Aaron și către toată adunarea fiilor Israil

34[32]. Și-l puseră pre însul în temniță, pentru căce n-au ales ce-i vor face lui.

35[33]. Și grăi Domnul către Moisi: „Cu moarte să s- < > omoară omul acela, să-l ucideți pre însul cu pietri toa/tă adunarea."

14. Iar de va fi întru voi vinetic în țara voastră, sau de va lăcui la voi întru semînțiile voastre și va vrea să facă prinos Domnului, în mirosul mirosêlei cei bune, așa să facă ei Domnului, cum veț face și voi.

15. O lăge să fie voa6 și vineticilor, carei lăcuieste la voi, lăge vîcînica întru semînțiile voastre, cum voi, așa și vineticul să fie înaintea Domnului.

16[15]. O lăge să fie și o direptate să fie voa6 și vineticului care va lăcui întru voi."

17[16]. Și grăi Domnul către Moisei zicînd:

18[17]. „Grăiește feciorilor lui Israil și să zici către dînșii: «Cînd veț întra în țara în carea vă voiu duce eu acol6

19. Și veț mînce pâinea locului acelaia, să puneți deusebi parte Domnului, începătura frămîntutului vostru pâine să usebiț.

20. Și usebirea ei să fie ca și usebirea ariei.

21. Așa și pâinea să o usebiț lui de-ncepătura frămîntatului vostru. Și să daț usebire Domnului între semînțiile voastre.

22. Iar deaca veț greși și nu veț face toate porâncile acêstea, cîte au grăit Domnul către Moisei,

23. După cum au porâncit voa6 Domnul Dumnezeu, cu mîna lui Moisei, den zioa cêca ce au porâncit Domnul voa6 și după acêca întru semînțiile voastre.

24. Iar de va fi cumva înaintea ochiului strînsurii vre într-un chip și vor greși nevrînd ei, să facă toată strînsura un vițel den boi nevinovat, în ardere de tot, miros de miroseală bună Domnului, și jărtva lui și tumarea lui după porunca lui, și un țap den capre să facă pentru păcat.

25. Și să se roage preotul pentru toată strînsura feciorilor lui Israil și se va lăsa lor, că nevrere iaste, iar ei au adus darul său prinos Domnului pentru păcatele lor înaintea Domnului, pentru nevrerea lor.

26. Și se va lăsa tuturor gloatelor feciorilor lui Israil și vineticului carele va lăcui întru voi, că iaste tuturor oamenilor fără de voie.

27. Iar de va greși un suflet neștiind, să aducă o capră de un an pentru păcat.

28. Și să se roage preotul pentru sufletul care n-au vrut și au greșit fără de voie înaintea Domnului, și rugîndu-se pentru dînsul, se va lăsa lui.

29. Streinului și moșteanului și vineticului care va lăcui la voi o lăge să fie întru voi, care va face fără de voie.

30. Și sufletul care va face cu mînă de trufie, den moștêni sau den vinetici (acesta mînie pre Dumnezeu)¹, ce va peri sufletul acela den oamenii

31. Că au hulit² cuvîntul Domnului și au răsipit poruncile lui; cu surpare să se surpe sufletul acela și păcatul lui va fi pre dînsul."

32. Și fiind feciorii lui Israil în pustie, aflară un bărbat stringînd lemne simbăta³.

33. Și ceia ce-l aflară, îl aduseră la Moisei și la Aaron și la toa/tă strînsura feciorilor lui Israil,

34. Iar ei îl băgară în temniță, că nu știa⁴ ce-i vor face.

35. Iar Domnul zise către Moisei: „Omul acesta cu moarte să moară, toa/tă adunarea să-l ucigă cu pietri denafară de tabără."

14. Ci și pentru străinii ce sălăsluiesc cu voi, vremelnic sau tot timpul, de vor și ei să o săvîrșească spre bucuria Domnului.

15. O singură pravilă să fie pentru obștea voastră și pentru străini; o singură lege să fie, veșnică din neam în neam, asemena vouă să fie socotit și străinul.

16. Aceeași dreptate după o singură lege se va împărți vouă cît și străinului care stă împreună cu voi."

17. Și a mai poruncit Domnul lui Moise:

18. „Spune fiilor lui Israel că atunci cînd veți intra în pămîntul unde vă voi duce,

19. Și veți mînce piine din țara aceea, să aduceți Domnului prinos,

20. Pîrgă din aluat, o turtă în dar din belșugul ogoarelor,

21. Și să țineți rînduiala aceasta din neam în neam,

22. Dacă veți greși din neștiință și veți călca poruncile pe care vi le-a dat Domnul prin Moise,

23. Adică tot ce v-a poruncit Domnul prin gura lui Moise din ziua în care a început a vă porunci;

24. Dacă obștea a greșit prin nebăgare de seamă, atunci obștea să aducă ardere de tot un junc teafăr împreună cu darurile de piine și de turnare, iar ca jertfă pentru păcat, din turma de capre un țap, întru miros de bună mireasmă Domnului.

25. Preotul se va ruga pentru toată obștea lui Israil și li se va ierta lor greșeala din nebăgare de seamă cînd au adus darul lor Domnului;

26. Se va ierta păcatul întregii obști ca și străinului ce trăiește între voi, pentru că tot poporul a greșit din nebăgare de seamă.

27. Cei ce au greșit din neștiință să aducă spre jertfă o capră de un an,

28. Iar preotul se va ruga pentru sufletul care a păcătuit fără de voie înaintea Domnului și Domnul se va milostivi și-l va ierta.

29. Asemenea se va întimpla și cu străinul care locuiește în mijlocul vostru, după o singură pravilă.

30. Dacă cineva din obște sau dintre străini va huli cu bună știință pe Domnul, sufletul acela să fie dat pierii și se va stîrpi,

31. Căci a nesocotit cuvîntul Domnului și a călcat poruncile lui."

32. În vremea cînd se aflau fiii lui Israil în pustie, au dat peste un om ce stringea lemne simbăta.

33. L-au găsit în ziua odihnei și l-au adus la Moise și la Aaron, în fața obștei,

34. Și l-au pus sub pază, pentru că nu se hotărîseră ce pedeapsă să-i dea.

35. Domnul i-a spus lui Moise: „Omul acesta trebuie să moară. Să-l ucidă cu pietre toa/tă obștea fiilor lui Israil."

тпъ адхарѣ . Шн скласертъ пре ель толатъ адхарѣ афарѣ ден табурѣ , шна оучисертъ пре ель толатъ адхарѣ къ пѣтри афарѣ ден табурѣ , рхупъ къмъ адъ грѣпѣ дмнхл кптрѣ мовен . Шн знес дмнхл кптрѣ мовен знкжндъ . Грѣмше фѣнаоръ лхн гераналъ шн вен зиче кптрѣ ен , шн стш факъ лоръ ежнцфл , пре арпнае хл мелоу лоръ , фптръ нѣмхрнал лоръ , шн вѣци пхне пре ежнцфлурнал арпнаоръ фпалнтурѣ кжчптъ , шн ва фи воасо ла ежнцфлурн . Шн вѣци ке дѣ пре але , шн вѣци адхте амннтѣ дѣвоате порхнчнал дмнхлурн , шн вѣци флче пре але , шн нхъ вѣвѣци ман фпобарѣ фнаполъ кхцптелоръ воасѣре , шн фнаполъ скнаоръ воасѣрн , фптръ наре вонхлурн рхупъ джисел . Пѣнтуръ на стѣвъ адхтеци амннтѣ шн стѣ флчеци тоате порхнчнал мѣле , шн вѣци фи ефннцн дмнхлурн воѣтръ . Ехъ нхл дмнхлурн вѣстръ , теа тевамъ епосъ пре вон ден пѣмжнтхл егупѣлхурн , на стѣвъ фѣлъ воасо дмнхлурн , ехъ дмнхл дмнхлурн воѣтръ .

К А П С I

н грѣпѣ кѣре фѣчоръ лхн есаарѣ фѣчоръ лхн каадъ фѣчоръ лхн левн , шн дладан шн авромъ фѣчоръ лхн еанамъ , шн лѣна фѣчоръ лхн фаладъ фѣчоръ лхн рхвнн , шн стѣ ехларѣ фпотрнхѣ лхн мовен . Шн сѣмѣни рѣн фнн лхн гераналъ , ен , кѣпѣнтѣн ле адхнѣрѣнн , немачѣн ефатхлурн . Шн сѣмѣни вѣстннцн , сазъ фптерлатъ адхпралхн мовен шн алоронъ , шн зисертъ кѣтрѣ ен , дѣстхлъ воасо кѣче толатъ адхарѣ тоци ефннцн , шн фптръ ен нхл , шн кѣче въ пхнеци фпотрнхѣ пре стѣ адхарѣ дмнхлурн ? Шн адхнндъ мовен адхкѣзѣ пре флчѣ . Шн грѣпѣ кптрѣ кѣре , шн кѣтрѣ толатъ лхн адхарѣ знкжндъ , сокотнтхл шн адх конскхл дмнхлурн пре теа те ежнтѣ анлхн , шн пре тѣн ефннцн нхъ апропнтѣ кѣтрѣ снне , шн пре теа те нхшнхл алесъ лхн нхлхъ апропнтѣ кѣтрѣ ель . Ачѣста стѣ флчѣци , адхцнхѣ воасо кѣчѣн кѣре , шн толатъ адхарѣ лхн . Шн пхннцн пре стѣ але фонъ , шн пхннцн пре стѣ але тѣ мже фнаннтѣ дмнхлурн мжнне , шн ва фи сѣмѣ пре карале ва алѣче дмнхлурн ачѣста фѣтъ , ажхн гѣвъ въ воасо фнн лхн левн . Шн знес мовен кптрѣ кѣре , еххлатнцнхѣ фнн лхн левн пхннцн лѣте ачѣла воасо , кѣчъ адх фпѣрннтѣ пре вон дмнхлурн ден адхарѣ лхн гераналъ , шн въ апропѣла пре вон кѣтрѣ снне , стѣ сажжѣци сажжеле кѣтрѣ лхн дмнхлурн , шн стѣ зкорнцн фнаннтѣ адхнн рнн дмнхлурн , стѣн сажжѣци лхн ? Шн тѣ апропѣ пре снне , шн пре тоци флчѣн тѣн фѣчорн лхн левн фпѣрнхѣ къ тнне , шн тѣрѣлѣ апропѣнн ? Ашлатъ шн толатъ адхарѣ тѣ те адхарѣ кѣтрѣ дмнхлурн , шн алоронъ тнне лѣте , кѣче кѣтрѣ адхпралхн . Шн трнмнне мовен , стѣ кѣме пре дладан шн пре авромъ фѣчорн лхн еанавъ , шн зисертъ нхневѣмъ ехъ . Оаре пхннцн е ачѣла кѣче нхн пре нѣн ла пѣмжнтѣ кѣтрѣ мѣле ш лѣте , на стѣ мѣ омори пре нѣн фпѣлѣсѣ , кѣчн стѣпѣннцн нѣсѣ

36[34]. Și scoaseră pre el toată adunarea afară den tabără și-uciseră pre el toată adunarea cu pietri, afară den tabără, după cum au grăit Domnul către Moisi.

37[35]. Și zise Domnul către Moisi zicînd:

38[36]. „Grăiește fiilor lui Israil și vei zice către ei și să-și facă loro sîngifure pre arepile hainelor lor, înntru neamurile lor, și veți pune pre sîngifurile aripurilor împletură vînătă și va fi voao la sîngifuri.

39[37]. Și veți vedea pre êle și veți aduce aminte de toate poruncile Domnului și veți face pre êle, și nu vă veți mai întoarce înapoia cugetelor voastre și înapoia ochilor voștri înntru care voi curviți după dînsele;

40[38]. Pentru ca să vă aduceți aminte și să faceți toate poruncile mêle și veți fi sfinți Dumnezăului vostru.

41[39]. Eu, Domnul Dumnezăul vostru, cela ce v-am scos pre voi den pămîntul Eghiptelului, ca să vă fiu voao Dumnezău, eu, Domnul Dumnezăul vostru.“

CAP 16

1. Și grăi Core, feciorul lui Isaar, feciorul lui Caath, feciorul lui Levi, și Dathan, și Aviron, feciorul lui Eliam, și Avnan, feciorul lui Faleth, feciorul lui Ruvin, și să sculară împotriva lui Moisi,

2. Și oameni den fiii lui Israil, 250, căpeteniile adunării, chemați sfatului

3. Și oameni vestiți s-au întărit asupra lui Moisi și Aaron și ziseră către ei: „Destul voao, căce toată adunarea, toți sfinți, și înntru ei Domnul. Și că ce vă puneți împotriva preste adunarea Domnului?“

4. Și auzind Moisi, au căzut pre față.

5. Și grăi către Core și către toată a lui adunare zicînd: „Socotit-au și au conoscut Dumnezău pre ceia ce sînt ai lui și pre cei sfinți i-au apropiat către sine; și pre ceia ce nu și i-au ales lui nu i-au apropiat către el.

6. Aceasta să faceți: luați-vă voao cății, Core, și toată adunarea lui

7. Și puneți preste êle foc și puneți preste êle tămîie înnaintea Domnului, mîine. Și va fi omul pre carele va alêge Domnul, acesta ,sfînt. Ajungă-vă voao, fiii lui Levi!“

8. Și zise Moisi către Core: „Ascultați-mă, fiii lui Levi!

9. Puțin iaste aceasta voao, căci au împărțit pre voi Dumnezău den adunarea lui Israil și vă apropiia pre voi către sine, să slujți slujbele cortului Domnului și să zvorîți înnaintea adunării Domnului să-i slujți lui?

10. Și te apropie pre tine și pre toți frații tăi, feciorii lui Levi, împeună cu tine. Și cercaț a preoți?

11. Așa tu și toată adunarea ta cea adunată către Dumnezău. Și Aaron cine iaste că ce cîrțiț asupra lui?“

12. Și trimise Moisi să chême pre Dathan și pre Aviron, feciorii lui Eliav, și ziseră: „Nu ne vom sui.

13. Oare puțin e aceasta, că ce ne-ai suit pre noi la pămînt ce cură miere și lapte, ca să ne omori pre noi înn pustie? Că ci stăpînești noao?/ Boiarin ești?

Ms. 45

36[34]. Și-l scoaseră pre însul toată adunarea afară den tabără și-l uciseră cu pietri <pre însul>¹; toată adunarea cu pietri, afară den tabără, după cum au grăit Domnul către Moisi.

37[35]. Și dzise Domnul către Moisi dzicindu:

38[36]. „Grăiește fiilor Israil și vei dzice către ei și să-ș facă șie prohrab pre aripile hainelor lor întru rudele lor. Si vei pune pre prohrabii aripurilor împletitură albastră și va fi voaă la prohrabi.

39[37]. Și veți vedea pre êle și veți aduce aminte de toate porincele și le veți face pre êle și nu veți mai întoarce încă înnapoia cugetilor voastre și denapoia ochilor voștri, întru carele voi curviți după însele.

40[38]. Pentru ca să vă aduceți aminte și să faceți toate porincele mele și veți fi sfinți Dumnedzului vostru.

41[39]. Eu, Domnul Dumnedzului vostru, cela ce v-am scos pre voi den pământul Eghiptului, ca să fiu voaă Dumnedzau, eu, Domnul Dumnedzului vostru.“

CAP 16

1. Și grăi Corei, feciorul lui Saar, feciorul lui Caath, feciorul lui Levi, și Dathan, și Aviron, feciorii Eliam, și Avnan, feciorul Faleth, feciorul lui Ruvim, și să sculară înaintea lui Moisi,

2. Și oameni dentru fiilor lui Israil 250 căpetenii adunării, chemați a sfatului

3. Și oameni vestiți să întăritară pre Moisi și pre Aaron și dziseră către ei: „Destul întru voi, căce toată adunarea, toți sfinți, și întru ei Domnul. Și că ce vă răcoșiți preste adunarea Domnului?”

4. Și audzindu Moisi, au cădzut pre¹ față.

5[4]. Și grăi către Core și către toată adunarea lui [5] dzicindu: „Socotit-au și au cunoscut Dumnedzau pre ceea ce sîntu ai lui și pre cei sfinți i-au apropiat către sine; și pre ceea ce n-au ales șie nu i-au apropiat către el.

6. Acesta lucru să faceți: luați voaă șie cății, Core, și toată adunarea lui,

7. Și puneți preste êle foc și puneți preste êle tămîie înaintea Domnului mîine și va fi omul pre carele va alege Domnul acesta-și sfintu. Ajiungă-vă voaă, fiii lui Levi!”

8. Și dzise Moisi către Core: „Ascultați-mă, fiii lui Levi!

9. Puțin iaste aceasta voaă, căce ne-au împărțit pre noi Dumnedzau dentru adunarea Israil și vă apropiia pre voi către sine, să slujiți slujbele cortului mărturiei Domnului² și să dveriți înaintea adunării Domnului să-i slujiți lui?

10. Și te apropie pre tine și pre toți frații tăi, feciorii Levi. Și cercăți a preuți?

11. Așa tu și toată adunarea ta cea adunată către Dumnedzau. Și Aaron cine iaste că ce cirtii asupra lui?”

12. Și trimise Moisi să chême pre Dathan și Aviron, feciorii Eliav și dziseră: „Nu ne vom sui.

13. Au nu-i puțin aceasta, că ce ne-ai suit pre noi la pământu ce cură miere și lapte, ca să ne omori pre noi întru pustiu? Că ce ne stăpînești noao? Boiarin ești?

Ms. 4389

36. Și-l scoaseră afară den tabără toată adunarea și-l uciseră cu pietri, cum zise Domnul către Moisei.

37. Și grăi către Moisei zicînd:

38. „Grăiește feciorilor lui Israil și le zi să-ș facă ciucuri pre poalele hainelor lor, întru semințiile lor, și să pue pre marginile cornurilor hainelor lor împletitură albastră⁵. Și va fi voaă la poale,

39. Care deaca le veț vedea, vă veț aduce aminte de toate poruncile Domnului și le veț face și nu veț umbla după cugetele⁶ inimilor voastre și după vederea ochilor voștri, după a cărora urmare, umblind voi, curviți.

40. Ce să vă aduceți aminte și să faceți toate porâncile mele și să fiți sfinți Dumnezeului vostru.

41. Eu, Domnul Dumnezeul vostru, care v-am scos den Țara Eghiptului, să fiu voaă Dumnezeu, eu Domnul.“

CAP 16

1. Și grăi Corei, feciorul lui Isahar, feciorul lui Caath, feciorul lui Levii, și Dathan, și Aviron, feciorii lui Eliam, și Avnan, feciorul lui Faleh, feciorul lui Ruvim¹, [2] și se sculară înaintea lui Moisei,

2. Și bărbat den feciorii lui Israil, 250, mai marii taberii, alăturat sfatului și oameni vestiți

3. Se sculară asupra lui Moisei și a lui Aàron și ziseră către dinșii: „Ajungă-vă, că toată strînsura sfinților iaste și într-înșii iaste Domnul. Dară pentru ce vă sculați spre strînsura Domnului?”

4. Iar Moisei, deaca auzi, căzu jos

5. Și zise lui Corei și tuturor strînsurii lui grăind: „Căutat-au și au cunoscut Domnul pre carei sînt ai lui și pre sfinții carei i-au adus la dînsul.

6. Dară așa faceți: luați voi înșivă cădêlînițele, tu Corei și toată adunarea ta

7. Și puneți într-insele foc și băgați tămîie înaintea Domnului și pre cine va alege, acela va fi sfînt, să ajungă voaă, feciorii lui Levii!”

8. Și zise Moisei către Corei: „Ascultați pre mine, feciorii lui Levii!

9. Au doară puțin lucru iaste voaă acesta de v-au usebit pre voi Domnul den strînsura lui Israil și v-au adus să slujiți slujbă în cortul mărturiei și să stați înaintea strînsurii Domnului și slugii lui?

10. Și au adus pre tine și pre toți frații tăi, feciorii lui Levii cu tine. Și cêreți așa a preoți?

11. Pentr-acêca tu și toată adunarea ta, carea iaste strînsă, aț sfătuit asupra lui Dumnezeu. Dară Aaron ce iaste de răpști asupra lui?”

12. Și trimise Moisei să chême pre Dathan și pre Aviron, feciorii lui Eliav, iar ei răspuseră: „Nu vor mêrge.

13. Au nu iaste puțin și atîta, că ne-au scos den pământul care fierbea cu lapte și cu miere, să ne piarză în pustie? Și că ce oblăduiești pre noi, au/ domn³ ești?

Versiune modernă

36. Și l-au scos pe el în afara taberei și au aruncat cu pietre cu toții pînă ce l-au ucis, așa cum poruncise Domnul.

37. Iar Domnul a mai grăit către Moise:

38. „Du-te și spune fiilor lui Israil să-și pună canafi la poalele hainelor lor, din neam în neam, iar deasupra canafilor să pună un șiret de mătăsă vinețic,

39. Și cînd vă veți uita la canafi, să vă aduceți aminte de poruncile Domnului, să le împliniți fără să mai ascultați poftelile inimii și ochilor voștri care vă îndeamnă la desfrînare.

40. Așadar, veți purta în minte toate poruncile mele și, împlinindu-le, veți fi sfinți înaintea Dumnezeului vostru.

41. Că eu sînt Domnul Dumnezeul vostru care v-a scos din țara Egiptului, ca să fiu Dumnezeul vostru. Eu sînt Domnul Dumnezeul vostru!”

CAP. 16

Pedeapsa celor ce s-au răzvrătit

1. Core, fiul lui Ișhar, fiul lui Cahat, fiul lui Levi, împreună cu Datan și Abiron, fiii lui Eliab și On, fiul lui Felet, din seminția lui Ruben, s-au răzvrătit împotriva lui Moise,

2. Și au tras de partea lor două sute cincizeci de bărbați, căpetenii ale obștii, oameni frunzași de sfat, chemați la adunare.

3. Aceștia s-au strîns și au clevetit împotriva lui Moise și a lui Aaron și le-au zis: „Ajunge! E destul! Toți cei din obște, fără osebite, sînt sfinți și Domnul este pentru ei. Pentru ce vă socotiți voi mai presus decît adunarea Domnului?”

4. La aceste vorbe, Moise s-a aruncat cu fața la pământ

5. Și a grăit către Core și către toți tovarășii lui. Și le-a zis: „Mîine o să arate Domnul cine este sfînt și este al lui ca să-l apropie; pe cine va alege El, pe acela îl va lua lîngă sine.

6. Să faceți așa: tu, Core, și toți cei cu el, luați cățui

7. Și puneți tămîie în ele și aprindeți-le înaintea Domnului; pe cine va alege Domnul, acela va fi sfînt. Dar acum ajungă-vă! Destul!”

8. Și a mai adăugat Moise: „Ascultați bine, fiii lui Levi!

9. Vi se pare prea puțin că Dumnezeul lui Israil v-a ales pe voi din obște și v-a chemat lîngă sine ca să-i slujiți în sfîntul său lăcaș, așezîndu-vă înaintea obștii?

10. El a îngăduit să vă apropiați de el, tu și toți frații tăi din neamul lui Levi. Năzuți acum și la preoție?

11. Tu, Core, și ceata ce te urmează, v-ați ridicat împotriva Domnului și nu a lui Aaron, căci cine este Aaron să cirtii împotriva lui?”

12. Și a mai trimis Moise după Datan și Abiron, fiul lui Eliab, dar ei au răspuns: „Nu mergem.

13. N-ajunge că ne-ai scos din țara unde curgea lapte și miere și ne-ai dus aici ca să pierim în pustie? Acum mai vrei să fii și domn peste noi?

PH

14. **ѿ** болюи ѿшн. Шн пѣла пѣмжнѣтѣ чѣ кѣрѣ мѣ
 лѣ шн лѣтѣ нѣнъ вѣглатѣ прѣ рѣн, шн нѣнъ дѣтѣ
 нѣсѣ соун дѣцѣрнѣтѣ, шн вѣнъ ? Оѿнѣ Оѿменнѣлѣ
 15. **ѿ** ачѣлѣрѣ анъ пѣмжнѣтѣ, нѣнѣвомъ сѣн. Шн сѣ ф
 грѣдѣ мѣвенѣ фѣлатѣ, шн знѣсѣ нѣтѣрѣ дѣнѣхѣлѣ, нѣ
 лѣсѣлѣ дѣмѣтѣ лѣ жѣтѣлѣ лѣрѣ, нѣмъ лѣлатѣ аннѣчѣ оу
 нѣлѣ пѣтѣ дѣнѣтѣрѣ ѿн, нѣчѣ дѣмъ нннѣнѣтѣ прѣ ннѣчѣ
 16. **ѿ** оуѣлѣ дѣнѣтѣрѣ ѿн. Шн знѣсѣ мѣвенѣ нѣтѣрѣ нѣ
 рѣ, сѣнѣнѣтѣрѣ лѣдѣнѣрѣтѣ тѣлѣ, шн фнѣцѣ гѣтѣлѣ фнѣмѣ
 тѣ дѣнѣхѣлѣ тѣлѣ шн лѣрѣнѣ, шн ѿнъ мѣнѣ
 17. **ѿ** Шн лѣлѣ фѣсѣ нѣрѣлѣ нѣцѣлѣ лѣнѣ, шн вѣцѣ пѣнѣ
 прѣтѣ лѣсѣ тѣмѣжѣ, шн вѣцѣ дѣлѣчѣ фнѣмѣтѣ дѣнѣхѣ
 лѣнѣ фѣсѣ нѣрѣлѣ нѣцѣлѣ лѣнѣ, ѿн, дѣ нѣцѣнѣ, шн
 18. **ѿ** тѣлѣ шн лѣрѣсѣ, фѣсѣ нѣрѣлѣ нѣцѣлѣ лѣнѣ. Шн
 лѣсѣлѣ фѣсѣ нѣрѣлѣ, шн нѣсѣрѣ прѣтѣ
 19. **ѿ** лѣсѣ фѣсѣ, шн нѣсѣрѣ прѣтѣ лѣсѣ тѣмѣжѣ. Шн
 сѣнѣнѣтѣрѣ лѣжнѣтѣ оушнѣлѣ нѣрѣтѣрѣнѣ, шн
 мѣвенѣ шн лѣрѣсѣнѣ, шн сѣрѣднѣнѣ аѣлѣрѣ лѣрѣкѣрѣ,
 тѣлатѣ лѣлѣнѣ дѣнѣрѣ лѣжнѣтѣ оушнѣ нѣрѣтѣрѣнѣ мѣрѣ
 тѣрѣнѣ, шн сѣ рѣрѣтѣ сѣлѣлѣ дѣнѣхѣлѣ лѣ тѣлатѣ а
 20. **ѿ** дѣнѣрѣтѣ. Шн грѣнѣ дѣнѣхѣлѣ нѣтѣрѣ мѣвенѣ шн
 нѣ нѣтѣрѣ лѣрѣсѣнѣ знѣжѣдѣ. Оѿсѣнѣ фѣсѣ нѣрѣлѣ
 дѣ лѣдѣнѣрѣ ачѣстѣлѣ, шн вѣнъ тѣпнѣ прѣ ѿнъ оѿдѣтѣ.
 21. **ѿ** Шн нѣрѣтѣрѣ прѣ фѣцѣ лѣрѣ шн знѣсѣрѣ, дѣнѣжѣлѣ
 дѣнѣжѣлѣ пѣрѣнѣцѣлѣ шн лѣтѣтѣ тѣрѣхѣлѣ, дѣ лѣ
 грѣшнѣтѣ оуѣнъ оѿмѣ, прѣтѣ тѣлатѣ дѣнѣрѣтѣ оуѣнѣлѣ
 22. **ѿ** дѣнѣхѣлѣ ? Шн грѣнѣ дѣнѣхѣлѣ нѣтѣрѣ мѣвенѣ
 нѣ знѣжѣдѣ. Грѣлѣчѣ дѣнѣрѣнѣ знѣжѣдѣ, фѣрѣнѣ
 цнѣтѣ фпрѣжѣрѣ дѣлѣ дѣнѣрѣтѣ лѣнѣ нѣрѣ, шн лѣдѣлѣ
 23. **ѿ** шн лѣнѣрѣнѣ. Шн сѣнѣнѣтѣрѣ мѣвенѣ, шн мѣрѣсѣ
 нѣтѣрѣ дѣдѣнѣ шн лѣнѣрѣнѣ, шн мѣрѣсѣрѣ фпрѣжѣ
 нѣ нѣ сѣлѣ тѣпнѣ вѣтѣрѣнѣнѣ лѣнѣ ѿзрѣнѣлѣ, шн грѣнѣ
 24. **ѿ** нѣтѣрѣ дѣнѣрѣ знѣжѣдѣ. Оѿсѣнѣцнѣтѣ дѣлѣ нѣ
 тѣрѣлѣ Оѿменнѣлѣ ачѣстѣрѣ нѣжѣлѣнѣнѣ, шн сѣнѣнѣтѣ
 ачѣнѣнѣцѣ дѣтѣлатѣ нѣжѣтѣсѣ лѣ ѿн, нѣсѣтѣнѣ пѣрнѣцѣ ф
 25. **ѿ** прѣлѣчѣ фпрѣжѣтѣ тѣрѣшѣлѣ лѣрѣ. Шн сѣлѣ фѣ
 рнѣтѣ дѣлѣ нѣрѣтѣ лѣнѣ нѣрѣ шн дѣдѣнѣ шн лѣнѣрѣ
 фпрѣжѣрѣ, шн дѣдѣнѣ шн лѣнѣрѣнѣ ѿшнѣрѣ шн сѣтѣ
 тѣлѣрѣ лѣжнѣтѣ оушнѣлѣ нѣрѣтѣрѣнѣ лѣрѣ, шн мѣрѣсѣ
 26. **ѿ** лѣ лѣрѣ шн нѣпнѣнѣ лѣрѣ шн мѣрѣфѣ лѣрѣ. Шн знѣ
 сѣ мѣвенѣ, фпрѣжѣ ачѣтѣлѣ вѣцѣ нѣнѣлѣчѣ нѣ дѣнѣхѣлѣ
 мѣлѣ тѣрнѣнѣ прѣмнѣнѣ, сѣфѣлѣ тѣлатѣ лѣнѣрѣнѣлѣ ачѣ
 27. **ѿ** сѣтѣ. Кѣчнѣ нѣ дѣлѣмнѣнѣ, дѣвѣрѣ мѣрнѣ дѣлѣ
 мѣлѣрѣтѣ ачѣтѣлѣрѣ Оѿменнѣлѣ ачѣшѣтѣ, сѣлѣ дѣлѣ
 сѣкѣтнѣнѣцѣ ачѣтѣлѣрѣ Оѿменнѣлѣ, сѣкѣтнѣнѣцѣ вѣфнѣ
 28. **ѿ** лѣрѣ, нѣ дѣнѣхѣлѣ мѣлѣ тѣрнѣнѣ прѣмнѣнѣ ? Чѣ нѣ
 мѣнѣ фпрѣжѣрѣ прѣлѣстѣ вѣлѣрѣтѣ дѣнѣхѣлѣ, шн дѣшѣ
 ннѣжѣнѣдѣ пѣмжнѣтѣлѣ гѣрѣ лѣнѣ вѣлѣгнѣнѣ прѣдѣлѣ
 шнѣ, шн прѣ нѣсѣлѣ лѣрѣ шн нѣлѣнѣнѣ лѣрѣ шн тѣлатѣ
 нѣжѣтѣ сѣжнѣтѣ лѣ дѣжнѣшнѣ, шн сѣкѣрѣ пѣгѣрѣжѣ фпрѣжѣ
 29. **ѿ** вѣнѣ, шн вѣцѣ нѣнѣлѣчѣ нѣлѣмъ лѣ фпрѣжѣтѣ Оѿмѣ
 лѣ нѣнѣ ачѣшѣтѣ прѣ дѣнѣхѣлѣ. Шн дѣлѣчѣ лѣ пѣтѣ
 лнѣтѣ грѣнѣнѣдѣ тѣлатѣ нѣжнѣтѣлѣ ачѣшѣтѣ, сѣрѣсѣ
 30. **ѿ** лѣ пѣмжнѣтѣлѣ сѣлѣтѣ пнѣчѣрѣлѣ лѣрѣ. Шн сѣдѣшѣ
 ннѣсѣ пѣмжнѣтѣлѣ шн фгнѣнѣ прѣдѣлѣнѣшнѣ, шн нѣсѣ
 лѣ лѣрѣ шн прѣ тѣпнѣ Оѿмѣлѣчѣ чѣ сѣрѣ нѣлѣрѣ, шн нѣ
 31. **ѿ** лѣрѣ внѣтѣлатѣ лѣрѣ. Шн сѣпѣгѣрѣжѣрѣ ѿнъ шн тѣлатѣ
 нѣжѣтѣ лѣ дѣжнѣшнѣ, вѣнѣ фпрѣжѣрѣ шн лѣ нѣлѣрѣ
 шнѣ пѣмжнѣтѣлѣ, шн пѣрнѣрѣ дѣнѣ мнѣжѣлѣ дѣлѣ

14. Și tu la pămînt ce cură miere și lapte ne-ai băgat prѣ noi și ne-ai dat noao sorți de țină și vii? Ochii oamenilor acelora i-ai tăiat. Nu ne vom sui!“
15. Și să îngreue Moisi foarte și zise cătră Domnul: „Nu luoa aminte la jirtva lor. N-am luat a niceunua pohtă dentru ei, nice am chinuit prѣ niceunul dentru ei.“
16. Și zise Moisi cătră Core: „Sfințeste adunarea ta și fiț gata înaintea Domnului, tu și Aaron și ei, mîine.“
17. Și luă fieștecarele căția lui și veț pune preste êle tămîie; și veț aduce înaintea Domnului fieștecarele căția lui 250 de cății, și tu și Aaron, fieștecarele căția lui.“
18. Și luo fieștecarele căția lui și puseră preste êle foc și puseră preste êle tămîie. [19] Și stătură lîngă ușile cortului mărturiei Moisi și Aaron.
19. Și să rîdică asupra lor Core, toată a lui adunare, lîngă ușa cortului mărturiei. Și se arată slava Domnului la toată adunarea.
20. Și grăi Domnul cătră Moisi și cătră Aaron zicînd:
21. „Osebiț fieștecarele de adunarea aceasta și voui topi prѣ ei odată.“
22. Și căzură prѣ fața lor și ziseră: „Dumnezeule, Dumnezeule părinților și a tot trupul, de au greșit un om, preste toată adunarea urgia Domnului?“
23. Și grăi Domnul cătră Moisi zicînd:
24. „Grăiește adunării zicînd: «Feriți-vă împrejur de la adunarea lui Core și Dathan și Aviron.»“
25. Și să sculă Moisi și mѣrse cătră Dathan și Aviron și mѣrseră împreună cu el toți bătrînii lui Izrail
- 26[25]. Și grăi cătră adunare zicînd: [26] „Osebiți-vă de la corturile oamenilor acestor năsilnici și să nu vă atîngeț de toate cîte-s la ei, ca să nu perîț împreună întru toată greșala lor.“
27. Și s-au ferit de la cortul lui Core și Dathan și Aviron împrejur. Și Dathan și Aviron ieșiră și stătură lîngă ușile corturilor lor, și muiерile lor, și copii lor, și marfa lor.
28. Și zise Moisi: „Întru aceasta veț cunoaște că Domnul m-au trimis prѣ mine să fac toate lucrurile acēstea, [29] căci nu de la mine.“
29. De vor muri după moartea a tuturor oamenilor acēstea sau după socotința a tuturor oamenilor, socotința va fi lor, nu Domnul m-au trimis prѣ mine.
30. Ce numai întru prăpastie va arăta Domnul și, deșchizînd pămîntul gura lui, va înghiți prѣ dînșii, și prѣ casele lor, și colibile lor, și toate cîte sînt la dînșii și se vor pogori în iad vii, și veț cunoaște cum au întăritat oamenii acēstea prѣ Domnul.“
31. Și după ce au potolit grăind toate cuvintele acēstea, să rupsѣ pămîntul supt picioarele lor
32. Și să deșchise pămîntul și înghiți prѣ dînșii și casele lor și prѣ toți oamenii ce era cu Core și dobitoacele lor.
33. Și se pogorîră ei și toate cîte-s la dînșii vii în iad și-i acoperi prѣ dînșii pămîntul și periră den mijlocul adu/nării.

Ms. 45

14. Și tu la pământu ce cură miere și lapte ne-ai băgat pre noi și ne-ai dat noao sorpu de țarină și vii? Ochii oamenilor acelora i-ai tăiat. Nu ne vom sui!"

15. Și să îngreua la suflet Moisi foarte și dzise cătră Domnul: „Nu lua aminte la jirtva lor, cu pofță a niciunua dentru ei am luat, nice am chinuit pre niciunul dentru ei.”

16. Și dzise Moisi cătră Core: „Sfințește adunarea ta și vă gătiți înaintea Domnului, tu și Aaron și ei, mâine.

17. Și luați fieștecarele căția lui și veți pune preste ele tămie; și veți aduce înaintea Domnului fieștecarele căția lui, 250 de cății, și tu și Aaron careleș cu căția lui.”

18. Și luă fieștecarele căția lui și puseră preste ele foc și puseră preste ele tămie. [19] Și stătură lingă ușa cortului măturicii Moisi și Aaron.

19. Și să răcoșiră asupra lor Core <cu>² toată adunarea lui lingă ușa cortului măturicii. Și să arătă mărirea Domnului la toată adunarea.

20. Și grăi Domnul cătră Moisi și <cătră>³ Aaron dzicindu: „

21. „Usăbiți-vă fieștecarele de adunarea aceasta și-i voi topi pre ei odată.”

22. Și căzură pre fața lor și dziseră: „Dumnezeule, Dumnezeule a părinților și a tot trupul, de au greșit un om, preste toată adunarea urgia Domnului?”

23. Și grăi Domnul cătră Moisi dzicindu:

24. „Grăiește adunării dzicindu: «Feriți-vă împrejur de la adunarea Core și Dathan și Aviron.»”

25. Și să sculă Moisi și merse cătră Dathan și <cătră>³ Aviron și merseră împreună cu el toți bătrânii Israel

26.[25]. Și grăi cătră adunare dzicindu: [26] „Usăbiți-vă de la cortul oamenilor acestor năsilnici și să nu vă atingeți de toate cîte-s la ei, ca să nu periji întru toată greșala lor.”

27. Și s-au ferit de la cortul Core, Dathan și Aviron împrejur. Și Dathan și Aviron ieșiră și sta lingă ușile corturilor lor, și muierile lor, și copiii lorși marfa lor.

28. Și dzise Moisi: „Întru aceasta veți cunoaște că Domnul m-au trimis pre mine să fac toate lucrurile acestea, [29] căce nu de la mine.

29. Să vor muri după moartea a tuturor oamenilor aceștea sau și după socotința a tuturor oamenilor, socotința va fi lor, nu Domnul m-au trimis pre mine.

30. Ce numai întru rîpă⁴ va arăta Domnul, și deschidzindu pământul gura lui, va înghiți pre înșii, și pre casele lor, și colibile lor și toate cîte sîntu la înșii și să vor pogori în iadu vii, și veți cunoaște cum au întăritat oamenii aceștea pre Domnul.”

31. Și după ce au potolit grăindu toate cuvintele aceștea, să rumpșă pământul suptu picioarele lor

32. Și să deschise pământul și-i înghiți pre înșii și casele lor și toți oamenii ce era cu Core și dobitoacele lor⁵.

33. Și să pogorîră ei și toate cîte sîntu la înșii vii în iadu și-i acoperi pre înșii pământul și periră den mijlocul adunării.

Ms. 4389

14. Și au tu ne-ai⁴ dus țara carea fierbe cu lapte și cu miere și ne-ai dat⁵ vreo parte de loc de arătură sau de vie? Și ai⁶ scos ochii acelor oameni. Nu vom veni!”

15. Și se îngreue Moisei cu mânie foarte și zise cătră Domnul: „Nu priimi jărtvele lor, că poștele niciunora dentr-inșii n-am luat, nici am făcut rău niciunua dentr-inșii.”

16. Și zise Moisei cătră Corei: „Sfințește adunarea ta și fiț gata înaintea Domnului, tu și Aaron și accia, mâine.

17. Și luaț fieștecare cădelnițele voastre, 250 de cădelnițe, și tu și Aaron, careș cădelnița sa.”

18. Și luară fieștecare cădelnița sa și băgară foc într-inșele și puseră tămie. Și deaca făcură așa, stătură lingă ușile cortului măturicii Moisi și Aaron.

19. Și se sculară asupra lor Corei și toată ceata lui înaintea ușii cortului măturicii și se arătă slava Domnului a toată adunarea.

20. Și zise Domnul Cătră Moisei și cătră Aaron grăind:

21. „Dați-vă în laturi fieștecare de voi dentre această ceată și-i voi pierde deodată.”

22. Iar ei căzură pre feteș și ziseră: „Dumnezeule, Dumnezeule părinților și a tot trupul, să au greșit un om, au doară va fi pre toț mânia Domnului?”

23. Și zise Domnul cătră Moisei:

24. „Porăncește a tot nărodul să se dea în latur<i>, împrejur de la ceata lui Corei și a lui Dathan și a lui Aviron.”

25. Și sculindu-se Moisei, merse la Dathan și la Aviron și merseră cu dînsul toț bătrînii lui Israel

26. Și zise cătră nărod: „Dați-vă în laturi de la colibile⁷ acestor oameni semeț și năsilnici și de nimic de ale lor să nu vă atingeș, să nu perij întru toată greșala lor.”

27. Și se dederă în laturi de la coliba lui Corei și a lui Dathan și a lui Aviron. Iar Dathan și Aviron ieșiră și stătură înaintea ușii colibilor lor, și muierile lor, și copiii lorși ce aveau avuție.

28. Și zise Moisei: „Într-aceasta veți cunoaște că m-au trimis Domnul să fac aceste lucruri toate, iar nu le fac de la mine.

29. De vor muri acești oameni toț cu moarte și de va fi lor socoteală ca socoteala altor oameni a tuturor, de-acii nu mă va fi trimis Domnul.

30. Iar de va arăta Domnul într-un semn nou și vei dășchide tu, pământule, gura ta și vei înghiți și pre dînșii, și casele lorși corturile lorși toate cîte sînt ale lor și se vor pogori vii în iad, să se știe că oamenii aceștea au mâniaț pre Domnul.”

31. Și cum tăcu de-a grăi aceste cuvinte, se dășcă pământul suptu picioarele lor

32. Și se dășchise și înghiți pre dînșii și casele lorși pre toț oamenii cîț era cu Corei și dobitoacele lor⁸.

33. Și se pogorîră ei și tot ce era al lor de vii în iad și-i acoperi pământul și periră den tabără./

Versiune modernă

14. Ne-ai dus tu oare să ne dai în stăpînire țarini și vii din țara unde, chipurile, curge lapte și miere? Arunci doar praf în ochii oamenilor; noi nu mergem!”

15. Și s-a mîniat Moise foarte și a rostit către Domnul: „Să nu mai primești jertfa lor. Eu nu le-am făcut nici un rău, nici asinul nu i-l am cerut vreodată.”

16. Și lui Core i-a spus: „Tu și tovarășii tăi să vă înfățișați mîine înaintea Domnului și o să vină și Aaron.

17. Să-și ia fiecare cădelnița și să pună tămie într-însa. Și s-o aducă înaintea Domnului, să fie acolo două sute cincizeci de cădelnițe și a lui Aaron.”

18. Au venit răzvrățiții fiecare cu cădelnițele lor cu tămie, le-au aprins și au stat la ușa Cortului Măturicii împreună cu Moise și cu Aaron.

19. Core a tras de partea lui toată obștea care s-a adunat la intrarea Cortului. Și iată că s-a arătat slava Domnului la toată adunarea.

20. Și a grăit Domnul către Moise și către Aaron:

21. „Despărțiți-vă de obștea aceasta, fiindcă o voi pierde într-o clipită.”

22. Iar ei s-au aruncat cu fața la pămînt și s-au rugat zicînd: „Doamne, Dumnezeu! duhurilor și a tot trupul, pentru păcatul unuia singur vrei să-ți reverși mînia peste întreaga obște?”

23. Domnul spuse lui Moise:

24. „Poruncește obștei să se depărteze de sălașurile lui Core, de ale lui Datan și de ale lui Abiron.”

25. Și s-a sculat Moise și s-a dus cu tot sfătul bătrînilor la Datan și Abiron

26. Și a spus obștii: „Să vă feriți de corturile acestor nelegiuți, să nu vă atingeți de nimic din ceea ce este a lor, ca nu cumva să pieriți și voi din pricina păcatelor lor.”

27. Și toți s-au depărtat de sălașurile lui Core, Datan și Abiron. Datan și Abiron ieșiseră din corturi și stăteau cu femeile, cu fiii și cu pruncii lor la ușă.

28. Și Moise a cuvîntat către obște: „Veți înțelege acum că Domnul m-a trimis să-i împlinesc poruncile, fiindcă eu nu fac nimic numai din voia mea.

29. Dacă oamenii aceștia vor muri de moarte bună, este un semn că nu Domnul m-a trimis.

30. Dar dacă El va face un lucru nemaipomenit, dacă îi va înghiți pămîntul pe ei și avutul lor, și vor ajunge vii în împărăția morții, atunci veți ști că ei s-au răzvrătit împotriva Domnului.”

31. Și abia a rostit Moise aceste cuvinte că pămîntul s-a despicat

32. Și i-a înghițit pe Datan și pe Abiron cu toate neamurile lor, cu avutul lor și pe toți tovarășii lui Core.

33. S-au prăbușit cu toții de vii în împărăția morții și i-a acoperit pămîntul de nu s-au mai văzut./

нрѣи . Шѣ тогѣ израїлау шѣ тѣи прѣипре аѣ
 жрѣлау аѣ фѣцѣи фѣгааѣлау аѣ, кѣи аѣ зѣ
 зѣкѣаѣ, кѣи шѣи фѣгѣцѣ прѣ нѣи пѣмѣнѣла .
 Шѣ фѣи аѣ шѣи фѣаѣ дѣла дѣнѣла , шѣ аѣ мѣнѣаѣ аѣ
 прѣ тѣи , сѣи , аѣ оѣ мѣнѣи тѣи тѣи аѣ аѣ тѣи пѣмѣи .
 Шѣ зѣи дѣнѣла кѣи прѣ мѣи шѣи кѣи прѣи фѣаѣ аѣ аѣ
 фѣи аѣ аѣ аѣи прѣи прѣи . аѣ аѣи кѣи аѣ
 аѣ тѣи аѣ аѣ аѣи дѣи мѣи жѣи аѣ тѣи аѣи , шѣ
 фѣи аѣ тѣи прѣи , аѣи аѣи мѣи жѣи аѣ аѣи , кѣи
 тѣи аѣ сѣи прѣи кѣи аѣи пѣи прѣи шѣи аѣи прѣи аѣ
 прѣи сѣи аѣи аѣи . Шѣ фѣи прѣи аѣи кѣи прѣи аѣи
 прѣи прѣи , пѣи прѣи жѣи прѣи мѣи аѣи , кѣи сѣи аѣи
 зѣи мѣи прѣи дѣи мѣи аѣи , шѣ сѣи аѣи прѣи , шѣ сѣи аѣи
 прѣи прѣи сѣи мѣи фѣи аѣи прѣи аѣи . Шѣ аѣи
 аѣи аѣи аѣи фѣи аѣи аѣи прѣи аѣи кѣи аѣи
 тѣи аѣи аѣи прѣи , кѣи аѣи аѣи тѣи аѣи дѣи прѣи .
 Шѣ аѣи прѣи дѣи прѣи пѣи прѣи жѣи прѣи мѣи аѣи мѣи
 прѣи прѣи фѣи аѣи аѣи израїл , прѣи прѣи кѣи прѣи аѣи
 мѣи мѣи аѣи аѣи прѣи , кѣи аѣи кѣи аѣи прѣи дѣи сѣи
 мѣи аѣи аѣи аѣи , кѣи прѣи прѣи пѣи прѣи аѣи
 дѣи мѣи аѣи , шѣ сѣи прѣи кѣи прѣи шѣи аѣи прѣи аѣи ,
 аѣи прѣи мѣи аѣи прѣи дѣи мѣи аѣи прѣи мѣи аѣи мѣи .
 Шѣ прѣи прѣи фѣи аѣи израїл аѣи аѣи прѣи мѣи аѣи
 сѣи шѣи прѣи аѣи зѣи аѣи , кѣи аѣи сѣи мѣи прѣи прѣи
 аѣи дѣи мѣи аѣи . Шѣ фѣи кѣи аѣи фѣи аѣи аѣи мѣи
 прѣи прѣи мѣи шѣи прѣи аѣи , шѣ сѣи прѣи прѣи прѣи
 кѣи прѣи аѣи прѣи . Шѣ прѣи кѣи аѣи аѣи мѣи
 прѣи прѣи , шѣ сѣи прѣи сѣи аѣи дѣи мѣи аѣи , шѣ аѣи
 прѣи мѣи шѣи аѣи прѣи фѣи аѣи кѣи прѣи аѣи мѣи
 прѣи . Шѣ прѣи дѣи мѣи аѣи прѣи мѣи шѣи мѣи
 кѣи прѣи аѣи зѣи аѣи . Оѣи прѣи аѣи мѣи
 аѣи аѣи прѣи аѣи прѣи , шѣи кѣи прѣи прѣи аѣи оѣи
 аѣи . Шѣ аѣи прѣи фѣи аѣи аѣи , шѣи зѣи мѣи
 прѣи прѣи аѣи , аѣи аѣи , шѣи прѣи прѣи аѣи фѣи
 дѣи жѣи прѣи мѣи , шѣи прѣи прѣи аѣи прѣи шѣи
 аѣи прѣи аѣи прѣи , шѣи прѣи прѣи прѣи аѣи , прѣи
 прѣи кѣи сѣи оѣи прѣи аѣи фѣи аѣи дѣи мѣи аѣи , фѣи
 прѣи аѣи прѣи прѣи . Шѣ аѣи аѣи прѣи мѣи
 аѣи прѣи аѣи прѣи , шѣи аѣи прѣи аѣи аѣи , шѣи
 прѣи сѣи аѣи прѣи сѣи прѣи аѣи прѣи , шѣи прѣи
 прѣи прѣи шѣи прѣи прѣи прѣи . Шѣ прѣи прѣи мѣи
 прѣи , шѣи прѣи прѣи прѣи . Шѣ фѣи прѣи мѣи
 прѣи , прѣи прѣи прѣи , аѣи , шѣи , сѣи , сѣи , фѣи
 прѣи тѣи тѣи аѣи прѣи прѣи прѣи . Шѣ сѣи прѣи
 сѣи аѣи прѣи мѣи аѣи оѣи аѣи прѣи аѣи мѣи
 прѣи . шѣи прѣи прѣи прѣи .

К А П І

н грѣи дѣи мѣи аѣи прѣи мѣи зѣи аѣи ,
 прѣи аѣи фѣи аѣи израїл , шѣи аѣи аѣи
 сѣи прѣи , прѣи аѣи аѣи прѣи прѣи аѣи ,
 аѣи прѣи кѣи аѣи мѣи прѣи аѣи , сѣи , прѣи
 шѣи прѣи кѣи аѣи сѣи мѣи аѣи прѣи прѣи
 прѣи аѣи . Шѣи прѣи аѣи аѣи прѣи прѣи прѣи
 прѣи аѣи аѣи , прѣи прѣи кѣи аѣи прѣи прѣи , аѣи
 прѣи фѣи аѣи кѣи мѣи прѣи прѣи прѣи . Шѣи аѣи
 прѣи прѣи аѣи прѣи прѣи мѣи прѣи прѣи аѣи мѣи
 прѣи , прѣи прѣи аѣи мѣи кѣи прѣи прѣи аѣи .
 Шѣи аѣи сѣи прѣи прѣи аѣи кѣи аѣи прѣи аѣи

34. Și tot Izrailul și cei pren prejurul lor au fugit de glasul lor, căci au zis zicînd: „Ca să nu ne înghiță pre noi pămîntul.“
35. Și foc au ieșit de la Domnul și au mîncat pre cei 250 de oameni, cei ce aducea tămîie.
36. Și zise Domnul cătră Moisi:
- 37[36]. Și cătră Eliazar, feciorul lui Aaron preotul: [37] „Luați căștile cêle de aramă den mijlocul celor arși și focul cel strein acesta sămănînd acolo, căce au sfințit căștile păcătoșilor acestora întru sufletele lor.
38. Și fă pre êle custuri bătute, punere jîrtăvnicului, căci s-au adus înaintea Domnului și s-au sfințit și s-au făcut întru semnu fiilor lui Izrail.“
39. Și luo Eliazar, feciorul lui Aaron preotul, căștile cêle de aramă, cite au adus cei arși de tot, [40] și le puseră pre dînele punere jîrtăvnicului, pomenire fiilor lui Izrail,
40. Pentru ca să nu vie nimenilea de alt neam, carele nu iaste den semenția lui Aaron, ca să puie tămîie înaintea Domnului și să nu fie ca Core și adunarea lui, după cum au grăit Domnul pren mîna lui Moisi.
41. Și cîrtîră fiii lui Izrail a doua zi pre Moisi și pre Aaron, zicînd: „Voi ați omorît norodul Domnului!“
42. Și fu cînd învăluia adunarea pre Moisi și pre Aaron și să pornîră preste cortul mărturiei.
43. Și pre cort l-au acoperit norul și se-au ivit slava Domnului. Și întră Moisi și Aaron despre fața cortului mărturiei.
44. Și grăi Domnul cătră Moisi și cătră Aaron zicînd:
45. „Osebiți-vă den mijlocul adunării aceștia și-i voui topi pre dînșii odată.“ [46] Și căzură preste fața lor.
46. Și zise Moisi cătră Aaron: „Ia căștia și pune preste ea foc den jîrtăvnic și pune preste ea tămîie și du degrab la tabără; și te roagă pentru ei, pentru că ieși urgie de la fața Domnului, începu a surpa norodul.“
47. Și luă Aaron precum au grăit lui Moisi și alergă la adunare; și iată, s-au început surparea întru norod. Și puse deasupra tămîie și să rugă pentru nărod.
48. Și stătu între mijlocul celor morți și celor vii și să potoli surparea.
49. Și fură cei morți întru surpare 14 000 și 7 sute, fără cei ce au murit pentru Core.
50. Și să întoarse Aaron cătră Moisi la ușa cortului mărturiei și să potoli surparea.

CAP 17

1. Și grăi Domnul cătră Moisi zicînd:
2. „Grăiește fiilor lui Israil și ia de la ei toiaș, toiaș de la toș boiarîi lor, dupe casele moșiiilor lor, 12 toișe, și fieștecăruia scrie numele lui preste toiașul lui.
3. Și numele lui Aaron scrie peste toiașul lui Levi, pentru că iaste un toiaș; după feliul casii moșiiilor lor vor da.
4. Și le vei pune pre êle în cortul mărturiei, împotriva mărturiei, întru carii mă voui cunoaște ție acolo.
5. Și va fi omul pre carele voui alêge pre el, toiașul lui va

Ms. 45

34. Și tot Israel și cei pren pregiurul lor au fugit de glasul lor, căce au dzis zicîndu: „Ca să nu ne înghită pre noi pămîntul.”

35. Și foc au ieșit de la Domnul și au mîncat pre cei 250 oameni, pre cei ce aducea tămîie.

36. Și dzise Domnul cătră Moisi:

37[36]. Și cătră Eliazar, feciorul lui Aaron preutul: [37] „Luați cățuile cèle de arame den mijlocul celor arși și focul cel striin acesta sămîindu acolô, căce au sfințit cățuile păcătoșilor acestora întru sufletele lor.

38. Și le fă pre êle custure bătute, punere jirtăvnicului, căce s-au adus înaintea Domnului și s-au sfințit și s-au făcut întru sămnu fiilor Israel.”

39. Și luă Eliazar, feciorul lui Aaron, a preutului, cățuile cèle de aramă, cîte au adus cei arși de tot, [40] și le puseră pre însă punere jirtăvnicului, pămînte fiilor Israel,

40. Pentru ca să nu vie nimirile striin de neam, carele nu iaste den semînția lui Aaron, ca să puie tămîie înaintea Domnului și nu va fi ca Core și adunarea lui, după cum au grăit Domnul pren mîna lui Moisi.

41. Și cîrîră fiii lui Israel a doao dzi pre Moisi și pre Aaron zicîndu: „Voi ați omorît nărodul Domnului!”

42. Și fu cîndu să răcoșia adunarea preste Moisi și Aaron și să pomiră preste cortul mărturiei.

43. Și pre cortul l-au acoperit norul și s-au ivit mărirea Domnului. Și intră Moisi și Aaron despre fața cortului mărturiei.

44. Și grăi Domnul cătră Moisi și Aaron zicîndu:

45. „Osăbiți-vă den mijlocul adunării aceștia și-i voi topi pre înșii odată.” [46] Și cădzură preste fața lor.

46. Și dzise Moisi cătră Aaron: „Ja cățuia și pune preste ca foc den jirtăvnic și pune preste el tămîie și du de sîrgu la tabără și te roagă pentru ei, pentru că ieși urgie de la fața Domnului, începu a surpa nărodul.”

47. Și luă Aaron după cum au grăit lui Moisi și alergă la adunare, și amu au fostu început surparea întru nărodu. Și puse de asupra tămîie și să rugă pentru nărodu.

48. Și stătu întru cei morți și întru cei vii și potoli surparea.

49. Și fură cei morți dentru surpare 14 000 și 700, afară den ceia ce au murit pentru Core.

50. Și să întoarse Aaron cătră Moisi la ușa cortului mărturiei și potoli surparea.

CAP 17

1. Și grăi Domnul cătră Moisi zicîndu:

2. „Grăiește fiilor Israel și ia de la ei toiaș, toiaș de la toți boiarii lor, după casele moșiiilor, 12 toișe, și a fiecăruia nume scrie preste toiașul lui.

3. Și numele Aaron scrie preste toiașul Levi, pentru că iaste un toiaș după feliul casei moșiei lor vor da.

4. Și le vei pune pre êle întru cortul mărturiei, împotriva mărturiei, întru carii mă voi cunoaște ție acolô.

5. Și va fi omul pre carele voi alege pre el, toiașul lui va odresli și voi rădica de la tine

Ms. 4389

34. Iar israel în tîenii, cîș era împrejurul lor, toș fugiră de vaietele lor, că grăia zicînd: „Să nu ne înghită pămîntul și pre noi.”

35. Și ieși foc de la Domnul și arse pre cei 250 de bărbaș, carei duseră tămîie.

36. Și grăi Domnul cătră Moisei zicînd:

37. „Porăcêște lui Eliazar, feciorul lui Aaron preutul, să adune cățuile cèle de aramă dentre cei arș, iar focul cel strein îl vărșăș acolô, că sînt sfințite.

38. Cădelnițele acêștea ale acestor păcătoș⁹, în sufletele lor se-au sfințit. Și să le faceți¹⁰ puneri la altar, că se-au adus înaintea Domnului și se-au sfințit, și va fi în semn feciorilor lui Israel.”

39. Și luô Eliazar, feciorul lui Aaron preutul, cățuile cèle de aramă, cîte aduseră cei arș, și le puseră punere pre altar,

40. Ca să-ș aducă aminte feciorii lui Israel și să nu mai vie nimini de alt neam, care nu va fi den semînția lui Aaron, să puie tămîie înaintea Domnului să nu-i fie ca lui Corei și ca sfetnicilor¹¹ lui, cum zise lui Domnul prespre Moisei.

41. Iar a doaoa zi se pomiră oamenii toș asupra lui Moisei și a lui Aaron zicînd: „Voi aș ucis nărodul Domnului!”

42. Și fu cînd se întoarse nărodul asupra lui Moisei și a lui Aaron și se pomiră spre cortul mărturiei¹².

43. Iar pre cort îl acoperi narul și se arătă slava Domnului, iar Moisei și Aaron intrară înaintea cortului mărturiei.

44. Și zise Domnul cătră Moisei și cătră Aaron zicînd:

45. „Dați-vă în laturi den mijlocul aceștia adunări și o voi pierde tot de o dată.” Ei căzură pre fêțele lor.

46. Și zise Moisei cătră Aaron: „Ja cădelnița și bagă într-însa foc de la altar și pune tămîie și du curînd în strînsură și te roagă pentru dînșii, că se-au pogorît mânia de la fața Domnului și au început a pierde nărodul.”

47. Și făcu Aaron cum zise lui Moisei și alergă în strînsură, că venise periciunea în oameni. Și puse tămîie și se rugă pentru nărod.

48. Și stătu între vii și între cei morți și stătu periciunea¹³.

49. Și fură den cei morți întru periciune 14 000 și 700¹⁴, fără de cei ce au murit pentru Corei.

50. Și se întoarse Aaron cătră Moisei la ușa cortului mărturiei și se potoli periciunea.

CAP 17

1. Și grăi Domnul cătră Moisei zicînd:

2. „Grăiește feciorilor lui Israel și ia de la dînșii toișe; toișe să iai de la dînșii, de la toș boiarii lor, după neamurile semînției lor, 12 toișe să iai și să scrii numele al fieșteci în toiașul lui.

3. Iar numele lui Aaron să-l scrii în toiașul semînției lui Levii. Cîte un toiaș să fie după semînția lor și după casa nideniei lor.

4. Și să le pui în cortul mărturiei, împotriva mărturiei, în care mă voi arăta ție acolô.

5. Și pre care dentr-înșii voi alege, va odresli toiașul lui, și voi lua de la tine răpștirea feciorilor

Versiune modernă

34. La strigătele lor cumplite, toți israeliții care erau împrejur au luat-o la goană, căci își ziceau: „Să nu ne înghită și pe noi pămîntul.”

35. A trimis Domnul foc care a mistuit pe toți cei două sute cincizeci de oameni care se înfățișaseră cu tămîie la Cort.

36. Și a zis Domnul lui Moise:

37. „Spune lui Eleazar, fiul lui Aaron preutul, să adune cădelnițele din mijlocul vâpșii și să împărștie focul departe, căci aceste cădelnițe ale păcătoșilor s-au sfințit prin moartea lo.

38. Să faci din ele foi pentru acoperămîntul jertfelnicului. Pentru că oamenii pe care focul i-a mistuit, le-au adus înaintea Domnului, ele s-au sfințit și vor rămîne semn de aducere aminte pentru fiii lui Israel.”

39. Și a strîns Eleazar preutul cădelnițele de aramă aduse de cei mistuiți de foc și s-a îngrijit să se facă foi din ele pentru acoperit jertfelnicul,

40. Ca să-și aducă aminte fiii lui Israel că nimeni din alt neam, dacă nu e din semînția lui Aaron, să nu se apropie cu tămîiere înaintea Domnului, ca să nu aibă parte de soarta lui Core și a cetei sale, precum a rostit Domnul prin gura lui Moise.

41. A doua zi însă s-a ridicat toată obștea și a cîrît împotriva lui Moise și a lui Aaron și a zis: „Voi aș omorît poporul Domnului!”

42. Și s-au îndreptat către Cortul Mărturiei, dar iată că norul îl acoperise. Că se pogorîse slava Domnului.

43. Cînd au ajuns și Moise și Aaron la Cort,

44. Domnul a grăit cu ei și a zis:

45. „Îndepărtați-vă de mijlocul obștii acesteia, căci într-o clipă am s-o trec prin foc.” Dar ei au căzut cu fața la pămînt.

46. Și Moise a zis către Aaron: „Ja-ți cădelnița, pune într-însa foc de pe jertfelnic, presară deasupra tămîie și du-o în grabă în tabără și roagă-te pentru ispășirea păcatelor lor, că se apropie mînia Domnului și urgia începe.”

47. A luat Aaron cădelnița, cum îi zisese Moise, și a alergat în mijlocul obștii, dar iată că urgia morții începuse. A tămîiat el și s-a rugat pentru popor.

48. Și stînd el așa între morți și vii, bătaia s-a curmat.

49. Din acea pedeapsă au murit atunci patrusprezece mii șapte sute de suflete, afară de cei morți din pricina răzvrătirii lui Core.

50. Iar după ce a încetat urgia, s-a întors Aaron la Moise la Cortul Mărturiei.

CAP. 17

Preoția lui Aaron

1. Și Domnul grăi către Moise:

2. „Spune fiilor lui Israel să ia douăsprezece toișe de la toate căpeteniile, pentru fiecare semînție cîte un toiaș, și numele căpeteniei să fie scris pe toiaș.

3. Pe toiașul lui Levi să se scrie numele lui Levi ca la fiecare căpetenie.

4. Și să pui toișele în Cortul Mărturiei, înaintea chivotului legii unde mă descopăr ție.

5. Și va fi așa că toiașul celui pe care îl voi alege eu/ va înfrunzi. Și se va potoli ciuda fiilor lui Israel

Biblia, 1688, pag. 109, col. I

пои́гъла а́хъ ва́сѡдрѣсанъ , ши́ вѡмъ рѣднѣа дѣла
 тѣне кѣрѣтѣла фѣлао́р а́хъ геранѣа , кѣтѣ еи́ нѣ
 5 тѣскѣ прѣсте вѡнъ . Ши́ грѣнъ мѡвенъ фѣлао́р
 а́хъ геранѣа , ши́и́ дѣрѣ а́хъ по́ци вѡлѣрѣи́ ло́рѣ
 пои́гъ , ла́ оу́нѡ вѡлѣрѣ оу́нѡ пои́гъ дѣпе вѡлѣрѣи́
 дѣпѣ кѣселе мошѣлао́р ло́рѣ , дѡажъ стрѣдѣче по́л
 че , ши́ пои́гъла а́хъ а́ро́нъ фѣми́жао́кѣа по́л
 5 чѣлао́р а́со́рѣ . Ши́ пѣсе мѡвенъ по́лѣнае фѣна
 и́нѣтѣ дѣи́нѣа́хъи́ фѣкѡрѣтѣла мѣрѣтѣрѣеи́
 и́ Ши́ фѣ а́дѡсѡ фѣи́ ши́и́ фѣрѣ мѡвенъ ши́ а́ро́нѡ фѣ
 кѡрѣтѣла мѣрѣтѣрѣеи́ , ши́и́ тѣтѣ вѡдрѣсанъ пои́
 гѣла а́хъ а́ро́нѡ фѣка́са а́хъ ле́вѣи , ши́и́ ско́ае вѡ
 дрѣсѣа , ши́и́ фѣло́рѣи́ фѣло́рѣи́ ши́и́ рѣсѣрѣи́ нѣтѣи́ .
 4 Ши́и́ ско́ае мѡвенъ по́лае по́лѣнае дѣла фѣа́ца
 дѣи́нѣа́хъи́ , кѣрѣтѣ по́ци фѣи́и́ а́хъ геранѣа , ши́и́
 вѣрѣдѣрѣ , ши́и́ а́дѣрѣ фѣеце кѣре пои́гъла а́хъ .
 7 Ши́и́ зѣсе дѣи́нѣа́хъи́ кѣрѣтѣ мѡвенъ , пѣне пои́гъла
 а́хъ а́ро́нѡ фѣи́нѣи́тѣ мѣрѣтѣрѣеи́ а́со́рѣ фѣтрѣ со
 ко́тѣнѣи́цѣ , фѣсе́и́нѣа́хъи́ фѣлао́р тѣло́р не а́скѣа́тѣрѣеи́ ,
 ши́и́и́ еѡ́вѣ по́тѣсѡа́тѣеи́ кѣрѣтѣла ло́р дѣла мѣне ,
 4 ши́и́ нѣво́рѣ мѣрѣи́ . Ши́и́ фѣнѣ мѡвенъ ши́и́ а́а
 ро́нѡ , кѣтѣ а́а по́рѣдѣнѣи́тѣ дѣи́нѣа́хъи́ мѡвенъ , а́
 6 ши́и́ а́а фѣкѣа́тѣ . Ши́и́ зѣсерѣ фѣи́и́ а́хъ геранѣа
 кѣрѣтѣ мѡвенъ зѣнѣа́дѡ , тѣтѣ нѣтѣи́ по́нѣи́тѣ , а́и́
 7 фѣи́и́ перѣтѣ , нѣтѣи́ по́тѣсѡи́тѣ . То́тѣ тѣла тѣеѣ
 а́и́нѣи́цѣ дѣкѡрѣтѣла дѣи́нѣа́хъи́ мѡаре , пѣнѣи́ фѣеѣ
 вѣрѣи́шѣи́тѣ вѡи́ мѣрѣи́ .

К А П И

и́ зѣсе дѣи́нѣа́хъи́ кѣрѣтѣ а́ро́нѡ зѣнѣа́дѡ ,
 тѣ ши́и́ фѣеѡрѣи́и́ тѣнѣи́ , ши́и́ кѣса тѣтѣжѣи́и́
 тѣа́ фѣрѣдѣнѣи́тѣ кѣтѣи́не , вѣеи́нѣ а́а фѣе
 пѣвѣи́нае ефѣи́тѣло́р , ши́и́тѣ ши́и́ фѣеѡрѣи́и́
 тѣнѣи́ вѣеи́нѣ а́а пѣкѣа́теле прѣсѡа́тѣеи́ вѡа
 6 стѣрѣ . Ши́и́и́ фѣра́цѣи́и́ тѣнѣи́ фѣа́мѣ а́хъ ле́вѣи ,
 но́рѣдѣла тѣтѣжѣи́нѣи́тѣ а́про́пѣе а́жѣтѣ тѣи́не , ши́и́
 еѡ́вѣ а́дѡсѡрѣ а́жѣтѣ тѣи́не , ши́и́и́ еѡ́вѣа́жѣеи́тѣеи́ ,
 ши́и́тѣ ши́и́ фѣеѡрѣи́и́ тѣнѣи́ фѣрѣдѣнѣи́тѣ кѣтѣи́не дѣнѣна
 7 и́нѣтѣи́тѣ кѡрѣтѣла мѣрѣтѣрѣеи́ . Ши́и́и́ вѡ́р пѣзѣи́
 пѣзѣеа тѣлае , ши́и́ пѣзѣеа кѡрѣтѣла а́хъи́ , фѣзѣрѣ нѣ
 мѣи́ кѣрѣтѣ кѣселе тѣлае ефѣи́тѣ , ши́и́и́ кѣрѣтѣ жѣр
 тѣвѣнѣи́кѣа́хъи́ а́про́пѣа , ши́и́и́ нѣво́рѣ мѣрѣи́ ши́и́ а́
 4 тѣеѣ ши́и́и́ вѡнъ . Ши́и́и́ еѡ́р а́дѡсѡе кѣрѣтѣ тѣи́
 нѣ , ши́и́и́ вѡ́р пѣзѣи́ пѣзѣеа кѡрѣтѣла мѣрѣтѣрѣеи́
 дѣпѣ по́лае сѡа́жѣеа кѡрѣтѣла а́хъи́ , ши́и́и́ тѣла дѣ
 а́а тѣ нѣтѣи́ нѣво́рѣка а́про́пѣа кѣрѣтѣ тѣи́не
 6 Ши́и́и́ вѣеи́нѣ пѣзѣи́ пѣзѣеа ефѣи́тѣло́р , ши́и́и́ пѣзѣеа жѣ
 тѣвѣнѣи́кѣа́хъи́ , ши́и́и́ нѣво́рѣ мѣнѣи́ фѣи́и́и́ фѣтрѣ
 5 фѣи́и́и́ а́хъ геранѣа . Ши́и́и́ еѡ́р а́а а́а пѣрѣ фѣра́
 цѣи́и́ вѡ́рѣи́и́ прѣ ле́вѣи́нѣи́ дѣи́и́и́и́жао́кѣа фѣлао́р а́хъ
 5 геранѣа , дѣре дѣтѣ дѣи́нѣа́хъи́ , а́сѣа́жѣи́ сѡа́жѣеа
 кѡрѣтѣла мѣрѣтѣрѣеи́ . Ши́и́и́ тѣ ши́и́и́ фѣи́и́и́ тѣнѣи́
 кѣтѣи́не , вѣеи́нѣи́ кѡрѣца прѣсѡа́тѣа вѡластѣрѣ , дѣпѣ
 то́тѣи́и́ кѣпѣла жѣрѣтѣвѣнѣи́кѣа́хъи́ , ши́и́и́ тѣла дѣи́и́и́и́и́
 оу́нѣрѣ а́ако́перѣмѣнѣтѣла а́хъи́ , ши́и́и́ вѣеи́нѣ сѡа́жѣи́ сѡа́
 5 бѣлае дѣре прѣсѡа́тѣеи́и́ вѡластѣрѣ , ши́и́и́ тѣла стѣрѣи́и́и́и́и́ дѣ
 нѣтѣи́i
 и́ Ши́i
 дѣтѣи́и́и́и́i пѣзѣа фѣеѣтѣвѣи́нао́р мѣлае , дѣи́нѣрѣ
 по́лае тѣлае ефѣи́нѣи́тѣ мѣе дѣла фѣи́и́и́ а́хъ геранѣа

odrasli; și voui rădica de la tine cîrteala fiilor lui Israil, cîte ei cîrtescu preste voi.“

6. Și grăi Moisi fiilor lui Israil și-i dădăra lui toți boiarii lor toiag, la un boiariu un toiag, dupe boiariu, după casele moșuilor lor, doaăsprăzēce toiēge, și toiagul lui Aaron în mijlocul toiēgilor lor.

7. Și puse Moisi toiēgile înaintea Domnului în cortul mărturieii.

8. Și fu a doo zi și întră Moisi și Aaron în cortul mărturieii și, iață, odrăslî toiagul lui Aaron în casa lui Levi și scoase odraslă și înflori flori și răsări nuci.

9. Și scoase Moisi toate toiēgile de la fața Domnului cătră toți fiii lui Israil. Și văzură și luară fiēștecăre toiagul lui.

10. Și zise Domnul cătră Moisi: „Pune toiagul lui Aaron înaintea mărturieii lor, întru socotînță, în semnu fiilor celor neascultători și să să potolească cîrteala lor de la mine și nu vor muri.“

11. Și făcu Moisi și Aaron cîte au poruncit Domnul lui Moisi, așa au făcut.

12. Și ziseră fiii lui Israil cătră Moisi zicînd: „Iată, ne-am topit, am perit, ne-am potopit!

13. Tot cela ce să atinge de cortul Domnului moare. Până în săvirșit vom muri?“

CAP 18

1. Și zise Domnul cătră Aaron zicînd: „Tu și feciorii tăi și casa tăfni-tău împreună cu tine, veți lua începăturile sfîntelor; și tu și feciorii tăi veți lua păcatele preoției voastre.

2. Și pre frații tăi, feliul lui Levi, norodul tăfni-tău, apropiē lîngă tine și să să adaogă lîngă tine și să slujască ție, și tu și feciorii tăi împreună cu tine, dennaintea cortului mărturieii.

3. Și vor păzi pazele tale și pazele cortului, fără numai cătră vasele cēle sfînte și cătră jîrtăvnic nu să vor apropiia și nu vor muri și acestea și voi.

4. Și să vor adaoge cătră tine și vor păzi pazele cortului mărturieii după toate slujbele cortului. Și cel de alt neam nu să va apropiia cătră tine.

5. Și veți păzi pazele sfîntelor și pazele jîrtăvnicului și nu va mai fi încă mânia întru fiii lui Israil.

6. Și eu am luat pre frații voștri, pre leviți, den mijlocul fiilor lui Israil, dare dată Domnului a sluji slujbele cortului mărturieii.

7. Și tu și fiii tăi cu tine veți cruța preoția voastră după tot chipul jîrtăvnicului și cel denlăuntru a acoperemîntului. Șe veți sluji slujbele dare preoției voastre. Și cel striin de neam ce mērge alătura cu voi va muri.“

8. Și grăi Domnul cătră Aaron: „Si iață, eu am dat voao paza începăturilor mēle, dentru toate cēle sfînțite mie de la fiii lui Israil, ție am dat acēstea, întru cinste, și fiilor tăi după tine, de lēge

Ms. 45

Ms. 4389

Versiune modernă

cîrteala fiilor Israil, cite ei cîrtescu preste voi."

lui Israil, care răpșesc ei asupra voastră."

care cîrtesc împotriva voastră."

6. Și grăi Moisi fiilor Israil și-i dederă lui toți boiarii toiaș, la un boiarin toiaș după boiarin, după casele moșșilor lor, 12 toișge, și toiașul lui Aaron întru mijlocul toișgelor lor.

6. Și grăi Moisei feciorilor lui Israil și dederă lui toș boiarii lor toișge, un boiar cite un toiaș, boiarinul după semînșia lui și după casa neamului său, 12 toișge, iar toiașul lui Aaron era în mijlocul toișgelor lor.

6. Și a spus Moise acestea fiilor lui Israel și fiecare căpetenie i-a dat cite un toiaș, adică douășprezece, după numărul semînșilor, și toiașul lui Aaron era printre ele.

7. Și puse Moisi toișgele înaintea Domnului întru cortul mărturiei.

7. Și puse Moisei toișgele înaintea Domnului în cortul mărturiei.

7. Și Moise a pus toișgele în Cortul Mărturiei, înaintea Domnului.

8. Și fu a doao dzi și întră Moisi și Aaron întru cortul mărturiei, și iată, odrășli toiașul lui Aaron la casa lui Levi și scoase odreaslă și înflori flori și rășari nuci.

8. Iar cînd fu dimineașă întră Moisei și Aaron în cortul mărturiei și, iată, toiașul lui Aaron odrășlise în casa lui Levii și crescuro ramură și înflori floare și crescuro nuci

8. A doua zi a intrat Moise și Aaron în Cortul Mărturiei și au văzut că toiașul lui Aaron, din casa lui Levi, înmugurise, înflorise și rodise migdale.

9. Și scoase Moisi toate toișgele den fașă Domnului cătră toșii fiili lui Israil. Și văzură și-luară fieșțecarele toiașul lui.

9. Și scoase Moisei toate toișgele de la fașă Domnului la toș feciorii lui Israil. Și văzură și-luară fieșțecare toiașul său.

9. Și a scos Moise toate toișgele și, le-a arătat fiilor lui Israel. Ei au văzut și fiecare căpetenie și-a luat toiașul său.

10. Și dzise Domnul cătră Moisi: „Pune toiașul lui Aaron înaintea mărturiilor, întru socotinșă, întru semnru fiilor celor neascultători și să s<ă> potoale cîrteala lor de la mine și nu vor muri.”

10. Și zise Domnul cătră Moisei: „Pune toiașul lui Aaron înaintea mărturiei, în pază, și în semn feciorilor celor neascultători și să se contenească răpștirea lor de la mine și nu vor muri.”

10. Domnul a poruncit lui Moise: „Pune toiașul lui Aaron înaintea chivotului legii, spre păstrare, ca semn pentru toșii cei ce se răzvrătesc împotriva mea ca să nu fie dașii morșii.”

11. Și făcuro Moisi și Aaron cite au porăncit Domnul lui Moisi, așă au făcut.

11. Și făcuro Moisei și Aaron cite porănci Domnul lui Moisei, așă făcuro.

11. Moise a făcut precum îi poruncise Domnul, întocmai a făcut.

12. Și dziseră fiili lui Israil cătră Moisi dzicînduro: „Iată, ne-am topit, am perit, ne-am potopit!”

12. Și ziseră feciorii lui Israil cătră Moisei: „Iată, am perit și ne-am potopit!”

12. Și fiili lui Israel au zis către Moise: „Iată, murim, pierim, ne stîngem cu toșii!”

13. Tot cela ce să atinge de cortul Domnului moare. Până vom muri de tot?

13. Oricine se atinge de cortul mărturiei Domnului moare. Dară pină în sfirșit tot murind să perim?”

13. Tot ce se apropie de Cortul Domnului moare. O să pierim pină la urmă cu toșii?”

CAP 18

CAP 18

CAP. 18

Despre preoșii și levișii

1. Și dzise Domnul cătră Aaron dzicînduro: „Tu, și feciorii tăi și casa tătîne-tău împreună cu tine, veșii lua începăturile sfintelor; și tu și feciorii tăi veșii lua păcatele preușii voastre.

1. Și grăi Domnul cătră Aaron zicînd: „Tu, și feciorii tăi și cu tine, casa tătîne-tău, să luaș nedirepșibile sfintelor; iară păcatele preoșiei voastre le vei purta tu și feciorii tăi.

1. Și a zis Domnul către Aaron: „Tu, fiili tăi și tot neamul tău cu tine veșii purta povara fărădelegii săvîrșite împotriva sfintului lăcaș; tu și fiili tăi împreună cu tine să luașii asupra voastră greșelile săvîrșite față de cinul preoșesc.

2. Și <pre>1 frașii tăi, fêliul lui Levi, nărodul tătîne-tău, apropie lîngă tine și să s<ă> lipască lîngă tine și-șii poslușască ție, și tu și fiili tăi împreună cu tine, dennaintea cortului mărturiei.

2. Iară pre frașii tăi, semînșia lui Levii, gloata tătîne-tău, să-i aduci la tine și să stea înaintea ta și să slujască ție și feciorilor tăi, cu tine, înaintea cortului mărturiei.

2. Adă-șii aproape de tine pe frașii tăi, semînșia lui Levi, neamul tatălui tău; ci să-șii stea în ajutor și să-șii slujească ție și fiilor tăi în Cortul Mărturiei.

3. Și vor păzi pazele tale și pazele cortului făr-numai cătră vasele cêle svinte și cătră jirtăvnic nu să vor apropia și nu vor muri și aceștea și voi.

3. Și să păzească pazele tale și pazele cortului, fără numai de vasele cêle sfinte și de altar să nu se apropie, ca să nu moară și ei și voi.

3. Levișii să păzească rînduiala și toate cele de trebuinșă ale Cortului, dar de jertfelnic și de odoarele sfinte să nu se apropie ca să nu moară nici ci nici voi.

4. Și mă voi adaoge cătră tine și vor păzi pazele cortului mărturiei după toate slujbele cortului. Și cel de neam striin nu să va apropia cătră tine.

4. Și să se adaogă cătră tine și să păzască pazele cortului mărturiei și toate pazele cortului. Iar de alt neam să nu se apropie cătră tine.

4. Ei vor fi alătura de tine, avînd grijă pentru toate celea la slujbele din Cortul Mărturiei. Altcineva să nu vă ajute.

5. Și veșii păzi pazele sfintelor și pazele jirtăvnicului și nu va mai fi încă mănîe întru fiili lui Israil.

5. Și să păzișii pazele sfintelor și pazele altariului, de-acii nu va mai fi mănîe pre feciorii lui Israil.

5. De veșii lua seama slujind în sfîntul locaș și la jertfelnic, urgia mea nu va mai cădea asupra fiilor lui Israel.

6. Și eu am luat pre frașii voștri, pre levișii, den mijlocul fiilor Israil, dare dată Domnului a slujii slujbele cortului mărturiei.

6. Eu am luat pre preoșii, frașii voștri, dentre feciorii lui Israil și i-am dat vooă, dar să slujască Domnului slujba cortului mărturiei.

6. Am ales dintre ci pe levișii, frașii voștri, și vi i-am dat drept daniel, dar ei sînt ai mei.

7. Și tu și fiili tăi după tine veșii crușă preușia voastră după tot chipul a jirtăvnicului și cel denlontru a acoperemîntului. Și veșii slujii slujbele dare preușiei. Și cel striin ce mêrșe a lătura cu voi va muri.”

7. Iar tu și feciorii tăi cu tine să păzișii preoșia voastră spre tot lucrul altarului și a celor denlăuntru acoperemîntului. Și să slujiișii slujba, că în dare am dat vooă preoșii voastră. Iar care se va apropia de alt neam să moară.”

7. Tu și fiili tăi să îndeplinișii preoșia voastră cu mare cuviinșă la jertfelnic și la cele ce sînt ascunse după perdea. Să îndeplinișii slujbele darului deosebit, darul preoșiei, numai vooă dat. Și orice străin ar îndrăzni să se apropie să fie omorîșii.”

8. Și grăi Domnul cătră Aaron: „Și iată, eu am dat vooa paza începăturilor mêle, dentre toate cêle sfînșite mie, de la fiili lui Israil/ ție am dat cêștea

8. Și zise Domnul cătră Aaron: „Iată cu am dat vooă paza aducerilor mêle și toate cite sînt sfînșite mie de la feciorii lui Israil/ le-am dat ție

8. Și a mai spus Domnul lui Aaron: „Pentru slujba ta șii dau pîrșă, partea mea din toate cele închinare mie de fiili lui Israel/ ție-o dăruiesc ție și

цїе амь дати ачѣстѣ фтрь чинствѣ, шн фїнао
 тѣн дхпѣ тїне де ачѣце вѣтїннїкѣ. Шн ача
 іта фїе вѣасо дїн чѣла сфїнїте ала сфїтелеорь
 дїн адрѣчїи, дїн тоате ддрѣрнае лор шн дла
 тоате жжртвѣе лор, шн длаа тоатѣ грїша
 ла лор, шн длаа тоате пѣкѣтеле лор, кжтем
 дѣл мїе, дїн тоате сфїтеле, цїе вафї шн фїн
 лор тѣн. Фтрь сфїтеле сфїтелеорь вїцї мж
 на прї ала, тоатѣ еѣрѣбатѣла ба мжїка прї
 ала, тѣ шн фїнї тѣн, сфїте ворфї цїе.
 Шн ачїста ва фїн вѣасо дїн чепѣтѣрнае дѣрнао,
 дїн тоате пѣнернае фїнаорь ахї сїраналь, цїе а
 дати ачѣстѣ шн фїн ас тѣн, шн фѣтелеорь
 тала фпрїчїнѣ кхтїне дѣлѣце вѣтїннїкѣ, то кѣра
 тѣла фкасапа ба мжїка прїала. Тоатѣ фѣ
 пѣтѣра оуїпї дѣлїмїхлїхї, шн тоатѣ фчепѣтѣ
 ра вїнїхлїхї, шн адрѣхлїхї фчепѣтѣра, дїн тѣрѣ
 сеае кжте ворь да дїнїа цїе аѣм дати прї ала.
 Чѣла дїн тжї нѣскѣте то ате кжтїе фпѣмжї
 тѣл лор, кжте ворь адрѣче дїнїа цїе вѣс фїн то
 кѣрїтѣл фкасапа ба мжїка прїала. Тоатѣ дѣ
 дїнїа, фтрь фїнї ахї сїраналь цїе вафї. Шн
 тѣ чѣ дїшїкае тоатѣ зѣтѣла дїнїа тѣтѣ трѣ
 пѣ, кжте адрѣче дїнїа цїе, дїнїа пѣнїе фдогн
 токе, цїе вафї, фѣрѣ дѣ нѣман кѣ мжїхлїхї
 сѣвоу мжїтѣн чѣла дїнїа нжїкѣте ала сѣаме
 нїасо, шн чѣла дїнїа нжїкѣте ала догнїа чѣла
 чѣла нжїкѣте бѣце мжїтѣн. Шн мжїтѣ
 нїе ахї дѣ ахїнїаекѣ прїчѣла, е сїкан дхпѣ сїкаѣ
 чѣла сфїте, кѣ дѣ бїанї сжїтѣ. Аѣрѣ дѣн
 чѣла дїнїа нжїкѣте ахїнїаеорь, шн дїнїа чѣла
 дїнїа нжїкѣте асїнаорь, шн чѣла дїнїа нжї
 кѣте ала кїапреорь сѣнїае мжїтѣнїе, сфїте
 сжїтѣ, шн сжїтѣе лор бїн тѣна прїсте жжр
 тѣбннїкѣ, шн сѣх бїн адрѣче адрѣчере фтрь мїроє
 дѣсѣнїе мїроєнїе дїнїахлїхї. Шн кѣнїрнае вор
 фї цїе, каши пїептѣла пѣнерїн, шн дхпѣ ера
 чѣла тѣ дїрїпѣ цїе вафї. Тоатѣ ахїрѣ
 сфїтелеорь кжте ворь ахї фїнї ахї сїраналь дїнїа
 амь дати цїе, шн фїнїае тѣн, шн фѣтелеорь
 тала кѣтїне дѣлѣце вѣтїннїкѣ, фѣтѣрѣхлїхїчѣ дѣ
 сїре кѣтїннїкѣ асїте фнїнїтѣ дїнїахлїхї, цїе шн
 семенїчїї тала дхпѣ тїнїе. Шн гѣрѣн дїнїа
 кѣтѣрѣ ааронѣ, фпѣмжїтѣла лор сїнїа мошїне
 шн, шн пїрїте нѣвафї цїе фтрь дїнїахлїхї, кѣтї
 ех пїрїтѣ тала мошїнїрѣ тала фмїжїаекѣ фїн
 лорь ахї сїраналь. Шн фїнаорь ахї аекї нїтѣ
 аѣмь дати то чѣ е прїсте зѣчѣ фсїраналь фтрь
 ворѣ пѣнїрѣ салѣселе лор, кжте ен салѣсїкѣ
 салѣсїтѣ фїкоїтѣл мѣртѣрїїн. Шн нѣвоу ма
 бїкї фїкѣ фїнї ахї сїраналь ланїотѣ мѣртѣрїїн,
 ка сѣ а пѣкѣтѣ пѣтѣтѣорн дѣ моарїте. Шн
 ва салѣжї лѣвѣтѣла салѣсїа корѣтѣла мѣртѣ
 рїїн, шн ен ворь ахї пѣкѣтеле лорь. Дѣлѣце
 вѣтїннїкѣ фтрь рѣдѣле лор, шн фмїжїаекѣ фїн
 лорь ахї сїраналь нѣвоу мошїнї мошїнїре, кѣтї
 чѣла прїсте зѣчѣ афїнаорь ахї сїраналь кжте ворь
 сѣсїбї дїнїахлїхї, ахїре амь дати лѣвїнїаорь фгїрїчѣ
 пѣнїтѣрѣ ачѣла амь зїсїе лор, фмїжїаекѣ фїнаорь
 М ахї

vēcinică.

- 9. Și aceasta fie voao den cēle sfințite ale sfințelor, den aduceri, den toate darurile lor și de la toate jīrtvele lor și de la toată greșala lor și de la toate păcatele lor, cite-m dau mie den toate sfințele, ție va fi și fiilor tăi.
- 10. Întru sfințele sfințelor veți mīnca pre ēle; tot bărbatul va mīnca pre ēle, tu și fiii tăi, sfințe vor fi ție.
- 11. Și aceasta va fi voao de-ncepăturile dărilor den toate punerile fiilor lui Israil, ție am dat acēstea și fiilor tăi și fētelor tale împreună cu tine, de lēge vēcīnică. Tot curatul în casa ta va mīnca pre ēle.
- 12. Toată începătura untdelemnului și toată începătura vinului și a grūului începătura dentr-însele cite vor da Domnului ție le-am dat pre ēle.
- 13. Cēle dentīu născute, toate cite-s în pămīntul lor, cite vor aduce Domnului ție vor fi. Tot curatul în casa ta va mīnca pre ēle.
- 14. Toată daniia întru fiii lui Israil ție va fi.
- 15. Și tot ce deșchide tot zgăul dentru tot trupul, cite aduc Domnului, den om până în dobitoac, ție va fi, fără de numai cu mīntuirī sã vor mīntui cēle dentīu născute ale oamenilor și cēle dentīu născute ale dobitoacelor celor necurate veți mīntui.
- 16. Și mīntuirea lui, den lunatecu, prețul 5 sicli, după siclul cel sīnt, 20 de bani sīnt.
- 17. Afară den cēle dentīu născute a vițeilor și den cēle dentīu născute a oilor și cēle dentīu născute ale caprelor sã nu le mīntuiț, sfințe sīntu. Și sīngele lor veți turna preste jīrtăvnic și seul veți aduce aducere întru miros de bună mirosire Domnului.
- 18. Și cămurile vor fi ție, ca și pieptul punerii, și după brațul cel drept ție va fi.
- 19. Toată luarea sfințelor, cite vor lua fiii lui Israil Domnului, am dat ție și fiilor tăi și fētelor tale cu tine, de lēge vēcīnică, fāgăduință de sare vēcīnică iaste înaintea Domnului, ție și semențїї tale după tine.
- 20. Și grăi Domnul cătră Aaron: „În pămīntul lor sã nu moștenești și parte nu va fi ție întru dīnșїї, căci eu, partea ta și moștenirea ta în mijlocul fiilor lui Israil.
- 21. Și fiilor lui Levi, iată, le-am dat tot ce e preste zēce în Israil întru sorțu, pentru slujbele lor cite ei slujăscu slujbã în cortul mărturїї.
- 22. Și nu vor mai veni încă fiii lui Israil la cortul mărturїї, ca sã їa păcat purtătoriu de moarte.
- 23. Și va sluji levitul, el, slujba cortului mărturїї și ei vor lua păcatele lor, [24] de lēge vēcīnică întru rudele lor.
- 24. Și în mijlocul fiilor lui Israil nu vor moșteni moștenire, căci cēle preste zēce a fiilor lui Israil, cite vor osebi Domnului, luare am dat levїїlor în sorț. Pentru acēea am zis lor: «În mijlocul fiilor/ lui Israil nu vor moșteni sorțu.»

Ms. 45

Ms. 4389

Versiune modernă

întru cinste și fiilor tăi după tine, de lege vécinică.

9. Și aceasta fie voaoa dentru cei sfințiți sfinji den aduceri den toate darurile lor și de la toate jirtvele lor și den to<ă>tă greșale² lor și de la toate greșalele³ lor, cîte în dau mie, dentru toate sfin-tele ție va fi și fiilor tăi.

10. Întru sfintul sfinților veși, mînca pre êle, tot bărbatul va mînca pre êle și tu și fiii tăi, sfinte vor fi ție.

11. Și aceasta va fi voao d-începăturile darurilor lor dentru toate punerile fiilor Israil, ție am dat acêstea și fiilor tăi și fêtelor tale împreună cu tine, de lege vécinică. Tot curatul întru casa ta va mînca pre êle.

12. Toată începătura untu de lemnului și toată începătura vinului și începătura grîului dentru însă cîte vor da Domnului ție le-am dat pre însă.

13. Cêle dentăi născute, toate cîte-s întru pămîntul vostru, cîte vor aduce Domnului ție vor fi. Tot curatul întru casa ta va mînca pre êle.

14. Tot usăbitul⁴ întru fiii lui Israil ție va fi.

15. Și tot ce deșchide zgăul dentru tot trupul, cîte aduc Domnului, den om pân-în dobitoc, ție va fi, făr-numai cu mîntuiri să mîntui cêle dentăi născute a oamenilor și cêle dentăi născute a dobitoacelor celor necurate vei mîntui.

16. Și mîntuirea lui, den lunatec, prețul 5 sicli, după siclu cel sfîntu, 20 de bani sîntu.

17. Afară den cêle dentăi născute a vițailor și den cêle dentăi născute a oilor și cêle dentăi a caprelor să nu le mîntuiești, svinte sîntu. Și singele lor vei turna pregiur jirtăvnic și șaul vei aduce aducere întru miros a⁵ bunei mirosiri Domnului.

18. Și cămurile vor fi ție, ca și pieptul punerii, și după brațul cel dreptu ție va fi.

19. Toată luarea sfinților⁶, cîte vor lua fiii lui Israil Domnului⁷, am dat ție și fiilor tăi și fêtelor tale după tine, de lege vécinică, <făgăduință>⁶ a sării vécinică iaste înaintea Domnului, ție și săminței tale după tine."

20. Și grăi Domnul către Aaron: „Întru locul lor să nu moștnești și parte nu va fi ție întru înșii, căce eu, partea ta și moștenirea ta întru mijlocul fiilor Israil.

21. Și fiilor Levi, iată, le-am dat tot ce-i preste 10 întru Israil întru sorțu pentru slujbele lor, cîte ei slujescu slujbă întru cortul mărturiei.

22. Și nu vor mai veni încă fiii lui Israil la cortul mărturiei, ca să ia păcat purtător de moarte.

23. Și va sluji levitul, el, slujba cortului mărturiei și ei vor lua păcatele lor, [24] de lege vécinică întru rudele lor.

24. Și întru mijlocul fiilor Israil nu vor moșteni, căce cêle preste 10 a fiilor Israil, cîte vor usăbi Domnului, luare am dat levitilor întru sorțu. Pentru acêea am dzis lor: în mijlocul fiilor/ Israil nu vor moșteni sorțu."

pentru cinstea și după tine feciorilor tăi, lege vécinică.

9. Și aceasta să fie voaoă den toate cêle sfințite ale sfintelor, den toate darurile lor și den toate jirtvele lor și den toate ale greșalelor lor și ale păcatelor lor, și den cîte dau mie den toate cêle sfințite, ție să fie și feciorilor tăi.

10. În sfînta sfintelor să le mîncaț. Toată partea bărbătească să le mîncaț, tu și feciorii tăi, că sfințite sînt ție.

11. Și aceasta să fie voaoă de-începătura dării lor, den toate punerile feciorilor lui Israil ție am dat și feciorilor tăi și fêtelor tale cu tine, lege vécinică. Tot care va fi curat în casa ta, să mînince dentr-însele.

12. Toată începătura¹ undelemnului și toată începătura vinului și a grîului, începăturile lor și tot ce vor da Domnului, ție le-am dat.

13. Toate cîte sînt dentăi născute în țara lor și orice vor aduce Domnului ale tale să fie. Tot cel ce va fi curat în casa ta să le mînince.

14. Tot cel făgăduit al feciorilor lui Israil al tău să fie.

15. Și tot care va dășchide tot pîncecele de tot trupul, cîte se vor aduce Domnului, de la om până la dobitoc, al tău să fie, numai să se răs-cumpere cu răs-cumpărare feciorii oamenilor și cel dentăi născut al dobitoacelor celor necurate.

16. Și răs-cumpărarea lor, celor de o lună, să le fie prețul 5 sicle, după sicla sfîntului, de 20 de bani.

17. Iară numai cel dentăi născut den viței și den oi și cel născut dentăi den capre să nu se răs-cumpere, că sînt sfințiți. Și singele lor să-l verș la altar și seul să-l aduci prinos în mirosul mirosêlei cei bune a Domnului.

18. Iar carnea să fie a ta, ca și pieptul punerii, și umărul cel drept să fie al tău.

19. Toată luarea celor sfinte, or<i> cîtă vor usebi feciorii lui Israil Domnului, ție am dat și feciorilor tăi și fêtelor tale, lege vécinică, făgăduința sării nărodului iaste vécinică înaintea Domnului, ție și săminței tale după tine."

20. Și zise Domnul către Aaron: „În fața lor să nu moștinești și partea ta să nu fie între dînșii, că eu sînt partea ta și lăcuința ta întru feciorii lui Israil.

21. Iar feciorilor lui Levii, iată că le-am dat toată zeciuiala întru Israil, întru moștinare pentru slujba lor, cîtă slujbă slujăsc ei în cortul mărturiei.

22. Și după aceasta mai mult să nu se apropie feciorii lui Israil de cortul mărturiei, să nu ia păcat de moarte,

23. Ce să slujăscă leviiți sînguri slujba cortului mărturiei și ei vor lua păcatul lor, în lege vécinică, întru săminția lor.

24[23]. Și între feciorii lui Israil să nu moștineze moștinare, că zeciuiala feciorilor lui Israil or<i> cîtă vor osebi Domnului, parte o am dat levitilor întru moștinare. Drept acêea am dzis lor: «Între feciorii/ lui Israil să nu moștineze moștinare.»"

o las și fiilor tăi din neam în neam.

9. Iată ce și se cuvine ție din daniile preasfinte: orice dar de pînce ca și jertfele pentru păcat aduse de fiii lui Israel, în afară de cele ce se dau focului, să-ți rămînă ție și fiilor tăi.

10. Acestea să le mîncați în locul sfînt; să mînince din ele toți cei de parte bărbătească ai voștri, ele sînt sfinte.

11. Și să mai fie ale voastre toate darurile ridicate de fiii lui Israel, ale tale și ale neamului tău pururea. Și oricine din casa ta, de va fi curat, va putea să mînince din ele.

12. Și îți mai dau pîrga untdelemnului, a strugurilor și a grîului.

13. Roadele dinții ale pămîntului, care sînt aduse prinos Domnului, ale tale să fie. Și oricine din casa ta, de va fi curat, va putea să mînince din ele.

14. Al vostru să fie tot ce mi s-a sfințit mie în Israil.

15. Tot ce se naște mai întîi din tot trupul, fie om, fie necuvîntător, și se aduce Domnului, să fie al vostru; dar întîiul născut al omului să-l răs-cumperi ca și pe acela odrăslit dintr-un dobitoc necurat.

16. Pe copii să-i răs-cumperi la o lună după naștere și să plătești cinci sicli de argint, după siclu sfînt, adică douăzeci de ghere.

17. Întîiul născut al vacilor, al oilor și al caprelor nu se răs-cumpără că sînt jertfele mele sfințite. Cu singele lor să stropești jertfelnicul iar grăsimia lor s-o arzi ca jertfă, întru miros de bună mireasmă Domnului.

18. A ta să fie carnea lor, pieptul și șoldul drept, ce s-au ridicat la altar.

19. Toate darurile din pîrga pe care fiii lui Israel au ridicat-o Domnului și le dau ție și neamului tău în veci; aceasta este o făgăduință tare ca legămîntul sării înaintea Domnului."

20. Și a mai zis Domnul către Aaron: „Cînd fiii lui Israel vor ajunge în pămîntul lor, tu nu vei avea nici parte, nici moștenire în mijlocul lor, căci eu sînt partea și moștenirea ta.

21. Iar fiilor lui Levi, pentru slujba pe care o fac la Cortul Mărturiei, le dau zeciuiala luată în Israil.

22. De acum înainte, fiii lui Israel să nu se mai apropie de Cortul Mărturiei, ca să nu cadă în păcat aducător de moarte.

23. Numai leviiți să facă slujbă acolo, ducînd toată răspunderea. Această rînduială e pururea din neam în neam.

24. Așadar, în mijlocul fiilor lui Israel, leviiți nu vor avea moștenire, pentru că ei primesc zeciuiala din darurile aduse Domnului. De aceea am hotărît ca ei să nu aibă parte de pămînt."

Biblia, 1688, pag. 110, col. I

її

25. И҃е а҃хн҃ гераньлѣ нѣвоѣрѣ моуѣннѣ соуѣчалъ . Шнѣ грѣнѣ
 нѣсѣ дѣмнѣлѣ кѣтѣрѣ моуѣннѣ зѣнжнѣдѣ . Шнѣ левнѣ
 цѣнѣоѣрѣ вѣнѣ грѣнѣ , шнѣ кѣнѣ зѣнжнѣ кѣтѣрѣ дѣжнѣшнѣнѣ ,
 дѣвѣцѣ а҃хлѣ дѣла фнѣнѣ а҃хнѣ гераньлѣ чѣ прѣстѣ зѣчѣе ,
 кѣрѣ вѣмѣ дѣтѣ вѣасѣ дѣла енѣ фѣсорѣцѣ , шнѣ вѣцѣ а҃хлѣ
 вѣнѣ дѣла дѣжнѣсѣлѣ а҃хѣрѣ дѣмнѣлѣ прѣстѣ зѣчѣе ,
 нѣсѣ дѣнѣчѣлѣ прѣстѣ зѣчѣе а҃хнѣ . Шнѣ сѣвоѣрѣ соно
 тнѣ вѣасѣ а҃хжнѣнае вѣасѣ прѣстѣ нѣа҃трѣжѣлѣ дѣла а҃рѣе , шнѣ
 кнѣ ка а҃хѣрѣ дѣла тѣбѣнѣлѣ . А҃шѣ вѣцѣ а҃хлѣ шнѣ кѣ
 дѣла тѣоа҃те а҃хжнѣнае дѣмнѣлѣнѣ дѣнѣ тѣоа҃те прѣстѣ
 зѣчнѣае вѣасѣрѣ , кѣтѣе вѣцѣ а҃хлѣ дѣла фнѣнѣ а҃хнѣ гераньлѣ
 шнѣ вѣцѣ дѣлѣ дѣнѣ прѣжнѣсѣлае а҃хѣрѣ дѣмнѣлѣнѣ , а҃хнѣ а҃
 нѣдѣ а҃ронѣ прѣсѣтѣлѣ . Дѣнѣ тѣоа҃те дѣнѣнае вѣасѣ прѣ
 стѣ а҃хѣчѣе а҃хѣрѣ дѣмнѣлѣнѣ , дѣнѣ тѣоа҃те а҃чѣпѣтѣрѣнѣае
 а҃чѣлае сѣнѣчнѣтѣе дѣла сѣлѣ . Шнѣ вѣцѣ зѣнжнѣ кѣтѣрѣ
 дѣжнѣшнѣнѣ , кѣжнѣдѣ а҃хѣчѣе а҃чѣпѣтѣрѣнѣае дѣла сѣлѣ , шнѣ сѣ
 вѣа соноуѣнѣ лѣвѣнѣцѣнѣоѣрѣ , кѣрѣ а҃а дѣла а҃рѣе , кѣхѣ а҃рѣ
 лѣ дѣла тѣбѣнѣлѣ . Шнѣ вѣцѣ мѣжнѣка прѣдѣжнѣса фѣтѣлѣ
 лѣкѣлѣ вѣнѣ , шнѣ фнѣнѣ вѣоуѣнѣ шнѣ кѣсѣлае вѣасѣ прѣнѣчѣе
 пѣа҃тѣла а҃лѣа҃ста вѣасѣ а҃сте пѣнѣтѣрѣ сѣлѣжѣвѣе вѣа
 а҃вѣ стѣрѣчѣлае дѣнѣ кѣрѣтѣлѣ мѣрѣтѣрѣсѣнѣ . Шнѣ нѣлѣвѣ
 а҃хлѣ пѣнѣтѣрѣ а҃лѣа҃ста пѣлѣа҃тѣе , кѣдѣкѣе а҃хлѣ а҃чѣпѣ
 тѣрѣ дѣла сѣлѣ , шнѣ сѣнѣчнѣлае фнѣнаѣоѣрѣ а҃хнѣ гераньлѣ
 сѣжнѣлае сѣлѣрѣкѣа҃цѣе , пѣнѣтѣрѣ кѣлѣвнѣ мѣрнѣцѣе .

К А П І Т О Л

26. И҃е грѣнѣ дѣмнѣлѣ кѣтѣрѣ моуѣннѣ шнѣ а҃арѣонѣ
 зѣнжнѣдѣ . А҃лѣа҃ста е сѣвѣнѣрѣ лѣцѣтѣ
 кѣтѣе а҃чѣ порѣчнѣтѣе дѣмнѣлѣ зѣнжнѣдѣ , грѣнѣ
 а҃ще фнѣнѣ лѣрѣ а҃хнѣ гераньлѣ , шнѣ сѣлѣ кѣтѣрѣ
 тнѣнѣ жѣнѣкѣе рѣшнѣе кѣвѣратѣе , кѣрѣ нѣлѣ а҃рѣе
 фѣа прѣхѣанѣтѣе , шнѣ прѣстѣе кѣрѣ нѣлѣ а҃рѣе пѣ прѣстѣе лѣ
 жѣлѣ . Шнѣ сѣвѣнѣ дѣлѣ прѣ лѣ кѣтѣрѣ сѣлаа҃рѣ
 прѣсѣтѣлѣ , шнѣ сѣвоѣрѣ сѣкѣа҃тѣе прѣ лѣ а҃фѣрѣ дѣнѣ тѣ
 вѣрѣе лѣааѣкѣ кѣвѣратѣе , шнѣ сѣвоѣрѣ жѣнѣрѣе прѣ лѣ фнѣ
 ннѣтѣе а҃хнѣ . Шнѣ вѣ а҃хлѣ сѣнаа҃а҃рѣ дѣнѣ сѣжнѣлае
 енѣ , шнѣ вѣ стѣрѣнѣ дѣнѣ нѣннѣтѣе фѣцѣтнѣ кѣрѣтѣлѣнѣ
 енѣ мѣрѣтѣрѣсѣнѣ дѣнѣ сѣжнѣлае енѣ дѣшѣа҃тѣе сѣнѣ . Шнѣ сѣ
 жѣрѣ а҃рѣе прѣ дѣжнѣса дѣтѣе фнѣнѣпѣтѣе а҃хнѣ , шнѣ пѣтѣ
 лѣ енѣ шнѣ кѣрѣнѣрѣнае шнѣ сѣжнѣлае енѣ кѣвѣалан҃га
 енѣ сѣвоѣрѣ а҃рѣе дѣтѣоа҃тѣе . Шнѣ вѣ а҃хлѣ прѣсѣтѣлѣ
 лѣмнѣлѣ дѣкѣа҃рѣ шнѣ нѣсѣлѣ шнѣ рѣшѣлѣ , шнѣ вѣоѣрѣ пѣлѣнѣ
 фѣмнѣжѣаѣкѣ а҃рѣрѣнѣ дѣтѣоа҃тѣе а҃жѣннѣчѣнѣ . Шнѣ вѣ а҃
 сѣлѣа҃лѣ хѣннѣлае а҃хнѣ прѣсѣтѣлѣ , шнѣ вѣсѣтѣлаа҃ тѣрѣ
 пѣлѣ а҃хнѣ кѣлѣпѣтѣе , шнѣ а҃лѣпѣтѣе а҃лѣа҃ста вѣа фѣтѣрѣа҃лѣ
 чѣнѣтѣрѣ лѣтѣа҃вѣсѣрѣе , шнѣ нѣкѣвѣратѣе вѣафнѣ прѣсѣтѣлѣ
 пѣнѣтѣе фѣсѣрѣтѣе . Шнѣ чѣлѣ чѣсѣо а҃рѣе прѣ дѣтѣса вѣа
 сѣтѣлаа҃ хѣннѣлае а҃хнѣ , шнѣ вѣ сѣтѣлаа҃ тѣрѣпѣлѣ а҃хнѣ
 кѣлѣпѣтѣе , шнѣ нѣкѣвѣратѣе вѣафнѣ пѣжнѣтѣе фѣсѣрѣтѣе .
 Шнѣ вѣ стѣрѣнѣцѣе сѣмѣ кѣвѣратѣе чѣнѣлѣшѣа жѣннѣчѣнѣ ,
 шнѣ сѣлѣ пѣлѣнѣ а҃фѣрѣ дѣнѣтѣа҃вѣсѣрѣе лѣааѣкѣ кѣвѣратѣе ,
 шнѣ вѣафнѣ а҃дѣнѣвѣтнѣ фнѣнѣ а҃хнѣ гераньлѣ фѣтѣрѣ пѣ
 зѣтѣе , а҃пж дѣстѣрѣпѣрѣе кѣвѣрѣчѣннѣе лѣстѣе
 Шнѣ чѣлѣ чѣе а҃дѣнѣ чѣнѣлѣшѣа жѣннѣчѣнѣ вѣ сѣтѣлаа҃ хѣн
 нѣлае а҃хнѣ шнѣ нѣкѣвѣратѣе вѣафнѣ пѣнѣтѣе фѣсѣрѣтѣе , шнѣ вѣ
 фнѣ фнѣнѣа҃а҃рѣ а҃хнѣ гераньлѣ шнѣ чѣлаа҃рѣ нѣмѣтѣрннѣчнѣ чѣсѣтѣ
 а҃лѣннѣгѣе вѣнѣ фѣмнѣжѣаѣкѣе вѣсѣтѣрѣ дѣлѣчѣе вѣтѣ
 лѣннѣкѣе . Чѣла чѣсѣтѣе а҃лѣннѣцѣе дѣчѣла мѣрѣтѣе а҃пж
 сѣлѣа҃вѣшѣа҃ сѣмѣлѣнѣ , нѣкѣвѣратѣе вѣафнѣ фѣшѣлѣпѣтѣе
 бѣтѣ зѣнае . А҃лѣа҃ста сѣвѣа кѣвѣрѣчнѣ фѣжнѣсѣла а҃тѣрѣлаа҃

25. Și grăi Domnul către Moisi zicînd:
 26. „Și leviților vei grăi și vei zice cătră dînșii: «De veț lua de la fiii lui Israil cea preste zêce care v-am dat voao de la ei în sorțu, și veț lua voi de la dînsul luarea Domnului preste zêce den cel preste zêce al lui
 27. Și să vor socoti voao luările voastre ca grîul de la arie și ca luarea de la teascu.
 28. Așa veț lua și voi de la toate luările Domnului, den toate preste zecile voastre cîte veț lua de la fiii lui Israil și veț da dentr-însele luare Domnului, lui Aaron preotul.
 29. Den toate dările voastre să luaț luare Domnului, den toate începăturile cêle sfințite de la el.»
 30. Și veț zice cătră dînșii: «Cînd luaț începătura de la el, și să va socoti leviților ca roada de la arie, cu luarea de la teascu.
 31. Și veț mînca pre dînsa în tot locul, voi și fiii voștri și casele voastre, căce plata aceasta voao iaste pentru slujbele voastre cêle den cortul mărturiei.
 32. Și nu veț lua pentru aceasta păcat, că de veț lua începătura de la el; și sfințele fiilor lui Israil să nu le spurcaț, pentru ca să nu muriț.»
- CAP 19**
1. Și grăi Domnul către Moisi și Aaron zicînd:
 2. „Aceasta e osăbirea legii, cîte au poruncit Domnul zicînd: «Grăiește fiilor lui Israil și să ia cătră tine juncă roșie curată, carea nu are în ea prihană și preste carea nu s-au pus preste ca jug.
 3. Și o vei da pre ea cătră Eleazar preotul și o vor scoate pre ea afară den tabără, la loc curat, și o vor junghea pre ea înaintea lui.
 4. Și va lua Eliazar den sîngele ei și va stropi dennaintea fêții cortului mărturiei den sîngele ei de șapte ori.
 5. Și o vor arde pre dînsa de tot înaintea lui și piêlea ei și cărnurile și sîngele ei cu baliga ei să vor arde de tot.
 6. Și va lua preotul lemnu de chedru și isop și roșu și vor pune în mijlocul arderii de tot a junicii.
 7. Și va spăla hainele lui preotul și va spăla trupul lui cu apă; și după aceasta va întra înlăuntru la tabără și necurat va fi preotul până în sară.
 8. Și cel ce o arde pre dînsa va spăla hainile lui și va scâlda trupul lui cu apă și necurat va fi pînă în sară.
 9. Și va strînge om curat cenușa juncii și o va pune afară den tabără, la loc curat, și va fi adunării fiii lui Israil întru pază, apă de stropire curățenie iaste.
 10. Și cel ce adună cenușa juncii va spăla hainele lui și necurat va fi până în sară. Și va fi fiilor lui Israil și celor nemernici ce sînt lîngă voi în mijlocul vostru de lêge vécinică.
 11. Cela ce să atinge de cel mort a tot sufletul omului necurat va fi în șapte zile.
 12. Acesta să va curăți în zioa a treia/ și în zioa a șaptea și curat

Ms. 45

25. Și grăi Domnul către Moisi dzicîndu:

26. „Și leviților vei dzice și vei grăi către înșii: «Să veți lua de la fiii lui Israil cea preste 10, care lucru v-am dat voao de la ei întru sorțu, și veți lua voi de la înșul luare Domnului preste 10 den cel preste 10 a lui

27. Și să vor socoti voao luările voastre ca grîu de la arie și ca luare de la teascu.

28. Așea veți lua și voi de la toate luările Domnului, dentru toate preste zêcele voastre cîte veți lua de la fiii lui Israil și veți da dentru înșe luare Domnului, lui Aaron preutul.

29. Dentru toate dările voastre să luați luare Domnului, dentru toate începăturile cêle svințite de la el.»

30. Și vei grăi către înșii: «Cînd luați începătura de la el, și să va socoti leviților ca roade de la arie, ca luare de la teascu.

31. Și veți mîncea pre înșă în tot locul, voi și fiii voștri și casele voastre, căce plată aceasta voao iaste pentru slujbele voastră⁷ cêle dentru cortul mărturiei.

32. Și nu veți lua pentru înșul păcat, fieștece veți lua începătura de la el; și sîntele fiilor Israil să nu le spurcați, pentru ca să nu muriți.»

CAP 19

1. Și grăi Domnul către Moisi dzicîndu și Aaron:

2. „Aceasta-i usăbirea legii, cîte au porîncit Domnul dzicîndu: «Grăiște fiilor Israil și să ia cătră tine giuncă roșie curată, carea nu are întru ea prihană și preste carea nu iaste pus preste ea jug.

3. Și o vei da pre ea cătră Eliazar preutul și o vor scoate pre ea afară den tabără, la loc curat, și o va giunghea pre ea înaintea lui.

4. Și va lua Eliazar den sîngele ei și va stropi dennaintea fêței cortului mărturiei den sîngele ei de șapte ori.

5. Și o vor arde pre înșă de tot înaintea lui, și pielea ei și cămurile și sîngele ei cu baliga ei să va arde de tot.

6. Și va lua preutul lêmne de chedru și issop și roșiu și vor pune în mijlocul arderii de tot a giuncei.

7. Și va spăla hainele lui preutul și va spăla trupul lui cu apă; și după aceasta va întra înlontru la tabără și necurat va fi preutul pîn-în sară.

8. Și cel ce o arde de tot pre înșă va spăla hainele lui și va scălda trupul lui cu apă și necurat va fi pîn-în sară.

9. Și va strînge om curat spua giuncei și o va pune afară den tabără, la loc curat, și va fi adunării fiilor Israil la cruțare, apă de stropire curățeniei iaste.

10. Și cela ce adună spudza giuncei va spăla hainele lui și necurat va fi pîn-în sară. Și va fi fiilor Israil și celor nemêfnici ce sîntu lîngă voi în mijlocul vostru de lège vêcnică.

11. Cela ce să atinge de la cel mortu a tot sufletul omului necurat va fi în 7 dzile.

12. Acesta să va curăți înn a treia dzi/ și dzua a

Ms. 4389

25. Și grăi Domnul către Moisei zicînd:

26. „Să porâncești leviților² și să le zici: «Deaca veț lua zeciuiala de la feciorii lui Israil, carea o am dat voao de la dînșii întru moștinare, să luaț și voi dentr-acea zeciuială zeciuială Domnului,

27. Să se socotească voaoă luarea voastră ca grîul de la arie și ca luarea de la teasc.

28. Așa să luaț și voi den toate usebirile Domnului, den toate zeciuiele voastre, oricîte veț lua de la feciorii lui Israil, și să daț dentr-înșele lui Aaron preutul usebire Domnului.

29. Den toată luarea voastră să luaț usebire Domnului den toate începăturile cêle svințite de dînșul.»

30. Și să zici cătră dînșii: «Cînd veț lua prinos de la dînșii, se vor socoti preoților și le va fi ca grîul den arie și ca usebirea de la teasc.

31. Și acêea să o mînceaț în tot locul, voi și feciorii voștri și casele voastre, că aceasta iaste plata voastră pentru slujba voastră carea sluiț în cortul mărturiei.

31. Și nu veț lua pentru dînșele păcat, că veț osebi grăseimea lor³ de la dînșii; ce sîntele feciorilor lui Israil să nu le pingăriț, ca să nu muriț.»

CAP 19

1. Și grăi Domnul către Moisei și către Aaron zicînd:

2. „Aceasta iaste usebirea legii, cîte au porîncit Domnul zicînd: «Porâncește feciorilor lui Israil să aducă la tine o junice nevinovată, pre care să nu fie fost jug.

3. Și o să dai lui Eliazar preutul și să o scoață afară de tabără, în loc curat, și să o junghe înaintea lor.

4. Și să ia Eliazar den sîngele ei și să stropescă dennaintea cortului mărturiei cu sînge de 7 ori.

5. Și să o arză înaintea lor, iar carnea ei și pielea ei și sîngele ei depreună cu balega să arză.

6. Și să ia preutul lemn de chedru și issop și roșu răsucit și să puie între arderea juncii.

7. Și după acêea să-ș spēle preutul hainele și să-ș spēle trupul cu apă; de-acii să între în tabără și să fie preutul necurat pînă seara.

8. Și ceia ce o vor arde să-ș spēle hainele și să-ș spēle trupurile cu apă și necuraț să fie până seara.

9. Iar cenușa juncii să o adune un om curat și să o scoață dennafară de tabără, în loc curat, și să fie taberii feciorilor lui Israil în pază, că apa stropirei curățire iaste.

10. Și cela ce va strînge cenușa juncii să-ș spēle hainele și să fie necurat până seara. Și va fi adunării feciorilor lui Israil și vineticilor carei lăcuiese între voi de lège vêcnică.

11. Și cel ce se va atinge de trupul unui mort omului necurat va fi 7 zile.

12. Acesta să se curățescă cu această apă în zioa a treia/ și înzioa a șaptea și va fi curat, iar de

Versiune modernă

25. A grăit Domnul lui Moise și i-a zis:

26. „Spune leviților cînd vor lua zeciuiala de la fiii lui Israel, pe care eu le-am dat-o ca moștenire, să ia din ea o zecime, partea Domnului,

27. Și li se va socoti acest dar ca grîul din arie și ca mustul din teasc.

28. Astfel vor aduce și ei danie Domnului din zeciuiala luată de la fiii lui Israel și partea mea o vor da lui Aaron preutul și urmașilor săi.

29. Din toate cele dăruite lor și svințite, ce-i mai bun să le dea Domnului,

30. Și să le mai spui că zeciuiala, partea cea mai bună, se va socoti ca cele primite de la arie sau de la teasc.

31. Și se vor putea bucura de ea oriunde, ei și neamul lor, căci aceasta este plata pentru slujba de la Cortul Mărturiei.

32. De vor lua pentru Domnul ce este mai bun, nu vor cădea în păcat și nu vor întina sîntele pri-noase ale fiilor lui Israel, ca să nu piară.”

CAP. 19

Despre curățire

1. Domnul a grăit către Moise și Aaron și a zis:

2. „Iată porunca legii care o dă Domnul să rămînă în veac: «Spuneți fiilor lui Israel să aducă o juncă roșie, fără meteahnă, care să nu fi fost la jug.

3. Și să o dea lui Eleazar să o scoată afară din tabără la un loc curat și să o injunghe înaintea lui.

4. Să ia din sîngele ei Eleazar preutul și să stropescă de șapte ori partea de dinainte a Cortului Mărturiei.

5. După aceea, în fața lui, junca să fie arsă de tot, adică și pielea și carnea și sîngele pînă și măruntaiele ei.

6. Să ia preutul lemn de cedru, isop și vopsea roșie și să le arunce în văpaia în care arde junca.

7. Să-și curățe preutul hainele și să se spēle pe tot trupul și să intre în tabără, dar pînă seara va rămîne necurat.

8. De asemenea, cel ce a ars junca să-și curățe hainele și să se spēle pe tot trupul, dar pînă seara va rămîne necurat.

9. Un om curat să strîngă cenușa și să o ducă undeva în afara taberei, într-un loc nepîngărit, ca să fie păstrată de obșteea fiilor lui Israel pentru pregătirea apei curățitoare, căci junca este o jertfă pentru păcate.

10. Și cel ce va fi adunat cenușa juncii să-și curățe hainele, dar pînă seara va fi necurat. Acesta este un așezămînt de lege în veac pentru fiii lui Israel și pentru străinii din mijlocul lor.

11. Iar cine se va atinge de trupul unui mort va fi necurat șapte zile.

12. Dacă se va spăla cu apă curățitoare în ziua a treia/ și a șaptea, se va curăți.

ши дѣиса ашаптѣ, ши кѣратъ ва фн, мръ де
 нхѣсва кѣрѣцн, дѣиса атрѣа ши дѣиса аша
 пптѣ нхѣа фн кѣратъ. Тѣъ тѣла чѣсѣ атн
 ѳе рѣчѣа мѣртѣ денѣтѣмъ сѣфлѣтѣлѣ сѣмѣлѣн,
 де ва мѣрн, ши нхѣсѣа кѣрѣцн, корѣлѣ дѣн
 лѣн лѣпжнѣрѣтѣ сѣва дѣрѣн сѣфлѣтѣлѣ ачѣла
 дѣнѣтрѣ сѣранѣлѣ, кѣче апа стрѣпѣрѣм нхѣсѣ
 стрѣпѣтѣ прѣсте еѣл некѣратѣ лѣсте кѣчн некѣ
 рѣцѣа лѣн дѣтрѣнѣсѣлѣ лѣсте. Ши атѣсѣа е
 лѣрѣѣ, сѣмѣ де ва мѣрн дѣкастѣ, тѣмѣ тѣла чѣ
 дѣтрѣ фѣлѣнѣтрѣлѣ дѣкастѣ ши кѣчѣ сѣнѣтѣ дѣ
 кастѣ, некѣратѣ корѣ фн шѣптѣ зѣла. Ши
 тѣлатѣ оуѣнѣлѣтѣ дѣшкнѣсѣ, кѣчѣ нхѣсѣ кѣлѣгѣ
 тѣрн лѣгѣсте прѣсте дѣжнѣа, некѣратѣ лѣсте.
 Ши тѣмѣ тѣла чѣсѣа атнѣчѣ а фаца копѣлѣ
 лѣн, рѣннѣтѣ аѣ мѣртѣ, аѣ сѣсѣ сѣмѣнѣсѣлѣ, аѣ
 мѣрѣжнѣтѣ, шѣптѣ зѣла некѣратѣ ва фн
 Ши вѣрѣ аѣ тѣлѣн некѣратѣ дѣн спѣлѣа чѣ аѣсѣ
 анѣрѣценѣтѣм, ши вѣрѣ тѣрнѣ прѣсте аѣ аѣпѣ вѣе
 дѣтрѣнѣ вѣсѣ. Ши ва аѣа сѣсѣтѣ, ши ва мѣлѣ
 фѣлѣкѣ сѣмѣ кѣратѣ, ши ва стрѣпн прѣсте кѣсѣтѣ
 ши прѣсте хѣннѣе, ши прѣсте сѣфлѣсте кѣчѣе вѣрѣ
 фн аѣколѣ, ши прѣсте тѣлѣ атнѣсѣлѣ дѣсѣсѣ сѣмѣнѣ
 сѣлѣ, аѣ дѣчѣлѣ рѣннѣтѣ, аѣ дѣчѣлѣ мѣртѣ аѣ
 дѣмѣрѣжнѣтѣ. Ши ва стрѣпн тѣлѣ кѣратѣ прѣсте
 тѣлѣ некѣратѣ дѣиса атрѣа, ши дѣиса аша
 пптѣ, ши сѣва кѣрѣцн дѣиса ашаптѣ, ши
 ва спѣла хѣннѣе лѣн, ши ва сѣлѣаа тѣрѣлѣ
 лѣн кѣ аѣпѣ, ши некѣратѣ ва фн пѣнѣ дѣсѣрѣ
 Ши сѣмѣ кѣрѣеа сѣва пѣнѣтрѣн, ши нхѣсѣа кѣ
 рѣцн ва перн сѣфлѣтѣлѣ ачѣла дѣн мѣжѣнѣлѣ а
 дѣнѣтрѣн, кѣчн сѣнѣтѣлѣ дѣнѣаѣн аѣ пѣгѣрнѣтѣ,
 кѣ аѣпѣ дѣстрѣпнѣрѣ нхѣсѣлѣ сѣрѣпнѣтѣ прѣдѣнѣсѣлѣ не
 кѣратѣ лѣсте. Ши ва фн вѣасѣ дѣлѣчѣе вѣѣ
 ннѣкѣ, ши тѣлѣ чѣ сѣ стрѣпѣчѣе аѣпѣ дѣстрѣпнѣрѣ,
 ва спѣла хѣннѣе лѣн, ши тѣла чѣсѣ атнѣчѣе
 дѣ апа стрѣпнѣрѣн некѣратѣ ва фн пѣнѣ дѣсѣрѣ,
 Ши дѣсѣтѣ тѣ сѣва атнѣчѣе дѣсѣлѣ тѣлѣ некѣратѣ,
 некѣратѣ ва фн, ши сѣфлѣтѣлѣ чѣсѣ атнѣчѣе, некѣ
 рѣтѣ ва фн пѣнѣ дѣсѣрѣ.

К А П
 н веннѣрѣ фннѣ лѣн сѣранѣлѣ тѣлатѣ аѣрѣ
 нѣрѣ, лѣпѣсѣтѣмѣ лѣн сннѣ, фѣлѣа рѣн
 тѣн, ши рѣмѣсѣ нѣрѣдѣлѣ лѣкаднѣсѣ, ши
 мѣрн аѣколѣ марнѣмѣ, ши сѣ дѣтрѣпѣ а
 колѣ. Ши нѣ сѣрѣ аѣпѣ лѣ аѣрѣнѣрѣ, ши
 сѣ аѣрѣнѣрѣ прѣсте мѣусѣн ши аѣрѣнѣ. Ши сѣ
 аѣлѣ нѣрѣдѣлѣ прѣмѣвѣнѣ дѣнѣжнѣдѣ, мѣкѣрѣе сѣ
 фнѣ пернѣтѣ дѣпернѣрѣ фѣрѣцнѣлѣрѣ нѣцнѣрѣ дѣннѣнѣтѣ
 дѣнѣлѣн. Ши пѣнѣтрѣлѣ кѣчѣ аѣчѣ сѣнѣтѣ аѣрѣ
 нѣрѣ дѣнѣлѣн лѣпѣсѣтѣлѣ ачѣсѣтѣа кѣ сѣнѣ сѣмѣ
 рѣчѣ прѣнѣн ши дѣсѣнѣтѣлѣнѣ нѣасѣтрѣ. Ши
 пѣнѣтрѣлѣ кѣчѣ ачѣсѣтѣа, нѣчѣ сѣлѣтѣ прѣнѣн дѣла
 еѣгѣпѣтѣ, нѣсѣ веннѣмѣ лѣлѣнѣлѣ ачѣсѣтѣрѣлѣ, лѣкѣ
 кѣрѣеа нѣсѣ сѣмѣтѣтѣ, ннѣчн зѣмѣннѣн, ннѣчн кѣнѣ,
 ннѣчн рѣдѣн, ннѣчн аѣпѣ лѣсте дѣчѣтѣлѣтѣ. Ши
 веннѣ мѣусѣн ши аѣрѣнѣ дѣ аа фаца аѣрѣнѣтрѣн лѣ
 оуѣша кѣрѣтѣлѣнѣ мѣрѣтѣрѣтѣ ши кѣчѣлѣрѣ прѣсѣ
 фѣцѣ, ши сѣннѣ слѣва дѣннѣлѣн, кѣчѣтѣрѣ
 дѣж

va fi, iară de nu să va curăți în zioa a treia și în zioa a șaptea, nu va fi curat.

13. Tot cela ce să atinge de cel mort den tot sufletul omului de va muri și nu să va curăți cortul Domnului au pingărit; să va zdrobi sufletul acela dentru Israil, căce apa stropirei nu s-au stropit preste el, necurat iaste, căci necurățîia lui într-însul iaste.

14. Și aceasta e lęgea, om de va muri în casă: tot cela ce întră înlăuntru în casă și cite sînt în casă necurate vor fi șapte zile.

15. Și toată unealta deșchisă, cite nu-s cu legături legate preste dînsa, necurat iaste.

16. Și tot cela ce să va atinge la fața copilului rănit, au mŃrt, au os omenescu, au mormînt șapte zile necurat va fi.

17. Și vor lua celui necurat den spuza cea arsă a curățeniei și vor turna preste ea apă vie într-un vas.

18. Și va lua isop și va muia în apă om curat; și va stropi preste casă și preste haine și preste suflete, cite vor fi acolŃ, și preste cel atinsu de osul omenescu, au de cel rănit, au de cel mort, au de mormînt.

19. Și va stropi cel curat preste cel necurat în zioa a treia și în zioa a șaptea și să va curăți în zioa a șaptea. Și va spăla hainele lui și va scălda trupul lui cu apă și necurat va fi pînă în sară.

20. Și om carele să va pingări și nu să va curăți va peri sufletul acela den mijlocul adunării, căci sfințele Domnului au pingărit, cu apă de stropire nu se-au stropit pre dînsul, necurat iaste.

21. Și va fi voae de lęge vęcinică. Și cel ce să stropęște apă de stropire va spăla hainele lui și cela ce să atinge de apa stropirii necurat va fi pînă în sară.

22. Și de tot ce să va atinge de el, cel necurat, necurat va fi și sufletul ce să atinge necurat va fi pînă în seară.

CAP 20

1. Și veniră fiii lui Israil, toată adunarea, la pustiul lui Sin, în luna dentfi, și rămase nărodul la Cadis. Și muri acolŃ Mariam și să îngropă acolŃ.

2. Și nu era apă la adunare. Și să adunară preste Moisi și Aaron.

3. Și suduia nărodul pre Moisi zicînd: „Macară să fim perit în perirea fraților noștri înaintea Domnului!

4. Și pentru că ce aș suit adunarea Domnului la pustiia aceasta ca să ne omorîț pre noi și dobitoacile noastre?

5. Și pentru că ce aceasta ne-aș suit pre noi de la Eghipet ca să venim la locul acest rău, loc carele nu să samănă nici zmochini, nici vii, nici rodii, nici apă iaste de băut?”

6. Și veni Moisi și Aaron de la fața adunării la ușa cortului mărturie și căzură preste față și să ivi slava Domnului cătră/dînșii.

Ms. 45

șaptea curat va fi, iar de nu să va curăți în ziua a treia și în ziua a șaptea, necurat va fi.

13. Tot cela ce să atinge de cel mortu dentru tot sufletul omului de va muri și nu să va curăți cortul domnului au pingărit; să va surpa sufletul acela dentru Israil, căce apă de uncropire nu s-au încropit preste el, necurat iaste¹, căce necurăția lui întru însul iaste.

14. Și aceasta-i lēgea, om de va muri în casă: tot cela ce întră în casă și cite sîntu în casă necurate vor fi 7 dzile.

15. Și toată uncalta² deschisă [și cite sîntu în casă]³, cite nu-s cu legătură legate preste însă, necurat iaste.

16. Și tot cela ce să va atinge la fața copilului rănit, au mortu, au os omenescu, au mormîntu șapte dzile necurat va fi.

17. Și vor lua celui necurat den spudza cea arșă a curățeniei și vor turna preste ea apă vic într-un vas.

18. Și va lua isop și va muia într-apă om curat, și va stropi preste casă și preste haine și preste suflete, cite vor fi acolô, și pre cel atinsu de osul omenescu, au de cel rănit, au de cel mortu, au de mormîntu.

19. Și va stropi cel curat preste cel necurat în ziua a treia și în ziua a șaptea și să va curăți în ziua șaptea. Și va spăla hainele lui și va scâlta trupul lui cu apă și necurat va fi pân-în sară.

20. Și om carele să va pingări și nu să va curăți va peri sufletul acela den mijlocul adunării, căce sfintele Domnului au pingărit, căce apă de curățenie nu s-au încropit preste însul, necurat iaste.

21. Și va fi voao de lēge vēcinică. Și cel ce stropēte apă de stropire va spăla hainele lui și cela ce să atinge de apa curățeniei va spăla hainele lui și cel ce să atinge de apa uncropirei necurat va fi pîn-în sară.

22. Și de tot cer să va atinge necuratul necurat va fi și sufletul ce să atinge necurat va fi pân-în sară.»

CAP 20

1. Și veniră fiii lui Israil și toată adunarea la pustiul Sin¹, întru luna dentăi, și mēse nărodul la Caddis. Și muri acolô Mariam și să îngropă acolô.

2. Și nu era apă la adunare și se adunară preste Moisi și preste Aaron.

3. Și suduia nărodul pre Moisi dzicîndu: „De folos² să him perit întru perirea fraților noștri înaintea Domnului!

4. Și pentru că ce ați suit adunarea Domnului [și pentru că ce ați suit adunarea Domnului] la acestu pustiul ca să ne omorîți pre noi și fiii noștri?

5. Și pentru că ce aceasta ne ați suit pre noi de la Eghiptu ca să venim la locul acestu rău, loc care nu să samănă, nice-s smochini, nice vii, nice rudii, nice apă iaste lor de băut?*

6. Și veni Moisi și Aaron den fața adunării, la ușa cortului mărturie și căzură și să ivi mărirea Domnului cătră/ înșii.

Ms. 4389

nu se va curăți cu dînsa în ziua a treia și în ziua a șaptea, necurat va fi.

13. Tot den tot sufletul omului carele se va atinge de mort și de va muri și nu se va curăți acesta au pingărit cortul Domnului și va peri sufletul acela din Israil, că apa stropirei nu se-au stropit pre dînsul, necurat iaste. Că și mai apoi necurăția lui iaste pre dînsul.

14. Aceasta iaste lēgea omului care va muri în cort: tot cel ce va întră în cort și ce iaste în cort, necurat să fie 7 zile.

15. Și tot vasul neacoperit, care n-are pre dînsul acopremînt, necurat iaste.

16. Cela ce se va atinge de fața omului mort den cîmp, sau vărsat¹, sau de oase de om, sau de mormînt 7 zile va fi necurat.

17. Și să ia den cenușa arderii și a curățirii spre cel necurat și să puic preste dînsa apă vic într-un vas.

18. Și să ia isop și să-l moaic în apă un om curat; și să stropescă cortul și vasele și sufletele care sînt acolea și pre cel ce se-au atins de os de om sau de vărsat sau de mort sau de mormînt.

19. Să stropescă cel curat pre cel necurat a treia zi și a șaptea zi, și a șaptea zi se va curăți. Și să-ș spēle hainele și să-ș spēle trupul cu apă și să fie necurat până seara.

20. Iar omul carele se va pingări și nu se va curăți peri-va sufletul acela dentre adunare, că sfințirea Domnului au spurcat și căce nu se-au stropit pre dînsul apa stropirei, necurat iaste.

21. Și să fie voaoă aceasta lēge vēcinică. Și cel ce va stropi cu apa curățirei, să-ș spēle hainele. Tot cel ce se va atinge de apă stropirei necurat va fi până seara.

22. Și ori de ce se va atinge cel necurat, și acela să fie necurat, și sufletul cel ce se va atinge necurat va fi până seara.»

CAP 20

1. Și veni toată adunarea feciorilor lui Israil în pustiul Sinului, în luna dentăi, și mēse nărodul la Caddis. Și acolô muri Maria și o îngropară în locul acela¹.

2. Și nu avea nărodul apă și se strînsēră asupra lui Moisei și a lui Aaron.

3. Și dosădiia oamenii spre Moisei și spre Aaron zicînd: „Mai bine ară fi fost noaoă să fim murit întru periciunea fraților noștri înaintea Domnului!

4. Că ce aț băgat strînsura Domnului într-această pustie, să piērdeț pre noi și dobitoăcele noastre?

5. Că ce² ne-aț scos den Eghipt și ne-aț adus într-acest loc rău, în locul care nu iaste de sāmăntură, nice de zmochini, nice de vii, nice de rodii, nice apă nu iaste să bem?*

6. Și mēse Moisei și Aaron dennaintea nărodului, înaintea ușii cortului mărturie, și căzură cu fețele în jos, iar slava Domnului se arătă spre/ dînșii.

Versiune modernă

13. Cine se atinge de vreun leș și nu se va curăți va întina și lăcașul Domnului; să fie stîrpit din israil, fiindcă este necurat; necurăția rămîne într-însul, fiindcă apele curățitoare nu l-au stropit.

14. Iată legea: Oricine se va afla sau va intra într-un cort unde este un mort va fi necurat șapte zile.

15. Necurat este și orice vas descoperit, fără capac și nelegat la gură.

16. Cine se va atinge de un om ucis de sabie pe cîmp, de un mort sau de oase de om sau de vreun mormînt necurat va fi șapte zile.

17. Cel necurat să ia din cenușa jertfii pentru curățire și să toarne peste ea într-un vas apă de izvor neîncepută.

18. Pe urmă, un om curat să ia isop, să-l înmoaic în apa din vas și să stropescă cu ea cortul și toate lucrurile din el și pe cei ce sînt acolo, mai ales pe cel ce s-a atins de os de om sau de vreun stîrv sau de vreun mormînt.

19. Cel necurat să fie stropit în ziua a treia și în ziua a șaptea cînd va fi curățit. Să-și curăț hainele, să se scalde și în ziua a șaptea, la căderea serii, va fi cu totul și totul curat.

20. Iar dacă un necurat nu se va curăți după rînduiala arătată, se va stîrpi din obște, căci a spurcat lăcașul Domnului. El este spurcat, căci apa curățitoare nu l-a atins.

21. Aceasta va fi lege veșnică pentru voi. Cel ce a stropit cu apă curățitoare să-și spēle hainele; oricine s-a atins de apă curățitoare necurat va fi pînă seara.

22. Și spurcat va fi tot lucrul de care se va atinge omul necurat, ca și cel ce se atinge de acel lucru necurat va fi pînă seara.»

CAP. 20

Apa din piatră. Moartea lui Aaron.

1. În luna întâia a ajuns obștea fiilor lui Israel în pustiul Sin și a poposit la Cadeș. Acolo a murit Mariam și a fost îngropată.

2. Și s-a răzvrătit obștea împotriva lui Moise și a lui Aaron pentru că le lipsea apa.

3. Și cirteau împotriva lui Moise zicînd: „Vai, de am fi pierit și noi cînd au pierit frații noștri în fața Domnului!

4. La ce ne-ați adus în pustiul acesta ca să murim și noi, obștea Domnului, și dobitoacele noastre?

5. De ce ne-ați scos din Egipt și ne-ați adus în acest loc blestemat, unde nu poți semăna și nu cresc smochinii, nu e vie, nici rodii, nici măcar o gură de apă?*

6. Atunci Moise și Aaron i-au lăsat pe ei și s-au dus la ușa Cortului Mărturie și s-au aruncat la pămînt și, iată, slava Domnului li s-a arătat./

Biblia, 1688, pag. 111, col. I

5 джншн . Шн грн дмнл кптр мвсн
 н жнжндл . Д тоиглал тжл шн джнж
 джндрт тж шн джрн фрмтптл , шн грн
 кптр платр фмннтл алл , шн ба да
 аплл ен , шн вцл склате лор апж ден пта
 трл , шн вцл джрпа джндрт шн джндртале
 лор . Шн аллс мвсн тоиглал ден нмн
 тл дмнлалн , джлп кжм дж порлнт дмнл .
 6 Шн джндрт мвсн шн джрн джндрт ден нмн
 птлтрн , шн жнсе кптр ен , джклатцмнл
 тн несклатптрн , дж денплатр атаставон
 ал склате влал апл . Шн рднжнжл мвсн
 мжнл алн , дж лжнтл платр кптрглал де
 джс орн шн ен апл млатл шн стл джндрт
 бл шн джндртале лор . Шн жнсе дмнл кп
 трл мвсн шн джрн , кжчн кжлл кржлп
 стлмл фнцнл фмннтл фгнлор алн герналл ,
 пмнтрл атлл кжлце стлл вон джндрт атастл
 бл фпмжнл кжре амл джл лор . Джл
 ста е апа прнчн , кжчн стл джлнтл фгнл
 герналл фмннтл дмнлалн , шн стл фнцнл
 фптрл ен .
 7 Шн трнмнсе мвсн солн джл каднлс кптрл
 фптрл джрн джнжндл атлстл жнсе фрлтел
 тл дж герналл , тж шн платр стлстл тл дж
 алллт прн нон . Шн погоржл ппрнцнл нжрн
 лл е гуплп , шн немернннл лл е гуплп жнл
 мжл , шн нл джнжнтл прн нон е гуплп
 бл шн прн . Шн ам стлгллт кптрл дж
 нл , шн ал джннтл дмнл глалл нжстрл , шн
 трнмнжнндл фптрл нл сол прн нон джл
 е гуплп , шн алжм скнтлмл фкжнлс жплатл
 денпл джл хлтрлор тлал . Ож трлчлм прн
 пмж тлал тлал , нлвал трлчл прн црнне
 нжл прнл вн , нжл вон стл апл ден
 фжнтжнл тл , прн кал фптрл стл
 вон мжрл , нлнеком лжлте ф джрлп
 пта нжл стжнгл , пжнл вон трлчл
 хптал нл рлал тлал . Шн жнсе кптрл
 ел е джм , нлбл трлчл прн мнне ,
 трл денл кжрл стл вон ен шн трнмнндрт
 тл . Шн жнсерл алн фннлалн герналл
 прн алжнтл мжнлте ком трлчл , трл
 джк бл ден апа тл ел шн джндртале
 мжл , джцком прлчлл цлс , жл
 аллрлл немнжл жстл , прелжнгл
 мжнлте вон трлчл . Шн ел жнсе ,
 нлбл трлчл прн мнне , шн ен алн
 фнмнндрл е джм , кж глалл
 грл , шн кж мжнл тлал . Шн нлбрл
 е джм стл бл алн герналл стл трлчл
 прн хпталл лелалн , шн стл лжптл
 герналл джл джндрт . Шн стл рднжндрт
 джл каднлс , шн мжрл фрлн алн герналл
 тлалтл джндрт лл стл мжнлте . Шн жнсе
 дмнл кптрл мвсн шн джрн , фмн
 тел стл прн хпталл пмжнлалн е джм
 жнжндл . Стл джлстл джрн кптрл
 норс джл алн , кжчн нлбл фптрл
 фпмжнл кжре лл ам джл фгнлор
 алн герналл фцнлтрл , пмнтрл кжлце
 млцн фптрллтл прн мнне лл апа
 прнчн . Д прн джрн фрлтел тлал , шн
 прн елнжлрл фрлчл алн , шн стл прн
 ен лл стл мжнлте , фмннтл атлалтл
 джндрт . Шн джстрл прн джрн
 бл прн блнжннтл алн , шн фрлнтл прн
 елн

7. Și grai Domnul cătră Moisi zicînd:

8. „Ia toiagul tău și adună adunarea, tu și Aaron, frate-tău, și grai cătră piatră înaintea lor și va da apele ei. Și veți scoate lor apă den piatră și veți adăpa adunarea și dobitoacele lor.“

9. Și luo Moisi toiagul dennaintea Domnului, după cum au poruncit Domnul.

10. Și adună Moisi și Aaron adunarea dennaintea pietrii și zise cătră ei: „Ascultați-mă, cei neascultători! Au den piatra aceasta voui scoate voao apă?“

11. Și rădicînd Moisi mîna lui, au lovit piatra cu toiagul de doao ori. Și ieși apă multă și bău adunarea și dobitoacele lor.

12. Și zise Domnul cătră Moisi și Aaron: „Căci nu aț crezut, să mă sfințit înaintea fiilor lui Israil, pentru acêea nu veț băga voi adunarea aceasta în pămîntul care am dat lor.“

13. Aceasta e Apa Pricii, căci se-au suduit fiii lui Israil înaintea Domnului, și să sfinți întru ei.

14. Și trimise Moisi soli de la Cadis cătră împăratul Edom zicînd: „Acêstea zice fratele tău Israil: Tu știi toată osteneala ce-au aflat pre noi.“

15. Și pogorîră părinții noștri la Eghipet și nemernicim la Eghipet zile multe. Și ne-au chinuit pre noi eghiptenii și pre părinții noștri.

16. Și am strigat cătră Domnul și au auzit Domnul glasul nostru. Și trimițînd îngerul, ne-au scos pre noi de la Eghipet și acum sîntem în Cadis, cetatea den partea hotarălor tale.

17. Să trecem pren pămîntul tău, nu vom trêce pren țarine, nice pren vii, nice vom bea apă den fîntîna ta; pre cale împărătească vom mêrge, nu ne vom abate în direapta, nice în stînga, până vom trêce hotarăle tale.“

18. Și zise cătră el Edom: „Nu vei trêce pren mine, iară de nu, cu războiu voui ieși în tîmpinarea ta.“

19. Și ziseră lui fiii lui Israil: „Pre lîngă munte vom trêce. Iară de vom bea den apa ta, eu și dobitoacele mêle, da-ț-vom prețul ție. Ce lucrul nemică iaste, pre lîngă munte vom trêce.“

20. Și el zise: „Nu vei trêce pren mine!“ Și ieși lui în tîmpinare Edom, cu gloată grea și cu mînă tare.

21. Și nu vru Edom să dea lui Israil să treacă pren hotarale lui și să abătu Israil de la dînsul.

22. Și să rădicară de la Cades și mêrseră fiii lui Israil, toată adunarea, la Or muntele.

23. Și zise Domnul cătră Moisi și Aaron, în muntele Or, pre hotarale pămîntului Edom, zicînd:

24. „Să să adaoage Aaron cătră norodul lui, căci nu veți întra în pămîntul carele am dat fiilor lui Israil în țînere, pentru căce m-ați întărtat pre mine la Apa Pricii.“

25. Ia pre Aaron, fratele tău, și pre Eliazar, feciorul lui, și-i suie pre ei la Or muntele, înaintea a toată adunarea.

26. Și dezbracă pre Aaron de-nbrăcămîntea lui și îmbracă pre Eliazar, feciorul lui, și Aaron adăogîndu-se să moară acolô.“

Ms. 45

Ms. 4389

Versiune modernă

7. Și grăi Domnul vătră Moisi dzicîndu:

8. „Ia-ți toiagul tău și adună adunarea tu și Aaron, fratele tău, și grăiți cătră piatră înaintea lor și va da apele ei. Și veți scoate lor apă den piatră și veți adăpa adunarea și dobitoacele lor.“

9. Și luă Moisi toiagul dennaintea Domnului, după cum au porîncit Domnul.

10. Și adună Moisi și Aaron adunarea dennaintea pietri și dzise cătră ei: „Ascultați-mă cei neascultători! Au dentru piatra aceasta vom scoate voao apă?“

11. Și rădicîndu mîna lui, Moisi au lovit piatra cu toiagul de doao ori. Și ieși apă multă și bău adunarea și dobitoacele lor.³

12. Și dzise Domnul cătră Moisi și cătră Aaron: „Căce n-ați crezut să mă sfințiți înaintea fiilor Israil, pentru acăea nu veți băga voi adunarea aceasta în pămîntul carele am dat lor.“

13. Aceasta-i Apa Pricei, căce s-au suduit fiii Israil înaintea Domnului, și s-a sfinți întru ei.

14. Și trimise Moisi soli de la Cadis cătră împăratul Edom dzicîndu: „Acăstea dzice fratele tău Israil: Tu știi toată osteneala ce ne-au aflat pre noi Israil.“

15. Și pogorîră părinții noștri la Eghiptu și nememcîm la Eghiptu dzile multe. Și ne-au chinuit pre noi eghiptenii și pre părinții noștri.

16. Și am strigat cătră Domnul și ne-au ascultat Domnul glasul nostru. Și trimișîndu înger, ne-au scos pre noi de la Eghiptu și acum sîntem în Cadis, cetaate den partea hotarilor tale.

17. Să trecem pre pămîntul tău, nu vom trece pre țarine, nice pre vîi, nice vom bea apă den groapa ta; pre cale împărătească vom mărge, nu ne vom abate în dreapta au în stînga pân-vom trece hotarele tale.“

18. Și dzise cătră el Edom: „Nu vei trece pre mine, iar de nu, cu războiu voi ieși în tîmpinarea ta.“

19. Și dziseră lui fiii lui Israil: „Pre lîngă munte vom trece. Iar să vom bea den apa ta cu și dobitoacele mîle, îți voi da prețul ție. Ce lucru nimic nu iaste, pre lîngă munte vom trece.“

20. Și el dzise: „Nu vei trece pre mine!“ Și ieși lui în tîmpinare Edom, întru gloată grea și cu mîna tare.

21. Și nu vru Edom <să dea lui Israil>⁴ să treacă pre hotarile lui și să abătu Israil de la însul.

22. Și să rădicară de la Cadis și mărseră fiii lui Israil și toată adunarea lor la Or muntele.

23. Și dzise Domnul cătră Moisi și cătră Aaron, în Or muntele, pre hotarile pămîntului <Edom>, dzicîndu:

24. „Să s-ă<ă> adaogă Aaron cătră Domnul lui, căce nu veți intra în pămîntul carele am dat fiilor Israil întru ținere, pentru căce m-ați întăritat pre mine la Apa Pricei.“

25. Ia pre Aaron, fratele tău, și pre Eliazar, ficiorul lui, și suie pre ei la Or muntele, înaintea a toată adunarea.

26. Și dezbracă pre Aaron îmbrăc-ă<ă>⁵ mîntea⁶ lui și îmbracă pre Eliazar, ficiorul lui, și Aaron

7. Și grăi Domnul cătră Moisei zicînd:

8. „Ia toiagul și cheamă adunarea, tu și Aaron, frate-tău, și grăiți cătră piatră înaintea lor și vada apele ei. Și vei scoate lor apă den piatră și veți adăpa adunarea și dobitoacele lor.“

9. Și-și luă Moisei toiagul dennaintea Domnului, cum porânci Domnul.

10. Și chieamă Moisei și Aaron nărodul înaintea pietrii și zise cătră dîșii: „Auzi pre mine, neascultătorilor! Au doară dentr-acastă piatră vom scoate voao apă?“

11. Și rădicîndu-și Moisei mîna, lovi cu toiagul în piatră de doao ori. Și ieși apă multă și bău toată strîșura și dobitoacele lor.

12. Și grăi Domnul cătră Moisei și cătră Aaron zicînd: „Pentru căce n-ați crezut și să mă fiț sfințit înaintea nărodului feciorilor lui Israil, pentr-acăea nu veți duce voi norodul acesta în țara carea o am dat lor.“

13. Aceasta iaste Apa Împoncișării, că huliră feciorii lui Israil înaintea Domnului și se sfinți într-înșii.

14. Și trimise Moisei soli să dea veste împăratului Edomului, fiind israilitենii în Caddis, și zise: „Așa zice frate-tău Israil: Tu știi toată osteneala⁴ carea au fost sosit pre noi.“

15. Și se-au pogorît părinții noștri în Eghipte și am lăcuit în Eghipte vrême multă⁵. Și ne făcură rău eghiptենii, noaoă și părinților noștri.

16. Și am strigat cătră Domnul și au auzit Domnul glasul nostru. Și trimise îngerul său și ne scoase den Eghipte și acum sîntem în orașul Caddisului, în marginea hotarilor tale.

17. Ce să trecem pre țara ta, că nu vom trece pre țarine, nice pre vîi, nice apă nu vom bea den pușurile tale; pre calea împărătească vom trece, nu ne vom întoarce nice spre dreapta, nice spre stînga, pînă vom trece hotarile tale.“

18. Iar Edom răspunse: „Nu vei trece pre mine, iar de nu, vom ieși cu oaste împotriva ta!“

19. Iar feciorii lui Israil ziseră cătră dîșul: „Să trecem pre lîngă munte, iar de vom bea apă den apele tale noi și dobitoacele noastre, vom da ție prețul ei. Într-ălt chip nu iaste lucrul, ce numai să trecem pre supt munte.“

20. Iar el răspunse: „Nu vei trece pre mine!“ Și ieși împotriva lor Edom cu oaste grea și cu mână vîrtoasă.

21. Și nu vru Edom să treacă Israil pre hotarile lui și se abătu Israil de la dîșul.

22. Și se rădicară de la Caddis și mărse toată strîșura feciorilor lui Israil în muntele Orului, care iaste la marginea țării lui Edom.

23. Și acoló grăi Domnul cătră Moisei și cătră Aaron zicînd:

24. „Să se adaogă Aaron cătră oămenii săi, că nu veți intra în țara carea o am dat întru moștinare feciorilor lui Israil, că m-ați mîniat la Apa Împoncișării.“

25. Ia pre frate-tău și pe Eliazar, ficiorul lui, și-i suie în muntele Orului, înaintea a tot nărodul.

26. Și dăzbracă pre Aaron de hainele lui și îmbracă pre fiu-său Eliazar. Iar lui Aaron i se va

7. Și Domnul a grăit cu Moise și i-a zis:

8. „Ia-ți toiagul și du-te cu Aaron, fratele tău, și poruncește sfîncii care stă dinaintea obștii să vă dea apă. Și va țîșni apă din stîncă și toți își vor potoli setea și vor adăpa dobitoacele lor.“

8. Deci a luat Moise toiagul din Cort precum i s-a poruncit.

10. Și au adunat ei obștea în fața sfîncii și a cuvîntat: „Ascultă, popor îndărătnic! Ce credeți, oare din stîncă asta fi-vom în stare să vă scoatem apă?“

11. Și a ridicat Moise toiagul și a lovit stîncă de două ori. Și a ieșit apă din beșug de a băut obștea și toate dobitoacele.

12. Și a grăit Domnul către Moise și către Aaron: „N-ați avut credință în mine și n-ați arătat sfînciența mea fiilor lui Israil, de aceea voi nu veți mai călăuzi obștea aceasta în pămîntul pe care i l-am dăruit.“

13. Și a rămas numele apei Meriba, adică certare, căci aici fiii lui Israil s-au împricinat cu Domnul, iar El le-a arătat lor sfînciența lui.

14. De la Cadeș a trimis Moise niște soli la craiul Edomului și au spus: „Ascultați pe israeliți, frații voștri: Ați aflat de greutățile prin care am trecut.“

15. Părinții noștri s-au călătorit în Egipt și au pribegit acolo amar de vreme. Dar egiptenii ne-au prigunit pe noi și pe părinții noștri.

16. De aceea am strigat către Domnul și El ne-a auzit și a trimis înger să ne scoată din Egipt și am poposit acum la Cadeș, în marginea tău.

17. Dați-ne voie să trecem prin țara voastră; nu ne vom abate prin țarină, nici prin vîi; din fîntînile voastre nu vom bea apă; vom urma calea împărătească fără ocol, pînă ce vom ieși din hotarele voastre.“

18. Edom însă le-a răspuns: „Să nu treceți pe la noi, prin pămîntul nostru, că de veți îndrăzni, vom ieși cu război.“

19. Fiii lui Israil au zis: „Vom merge numai pe drumul cel mare. Și de vom bea apă, noi sau dobitoacele noastre, vom plăti. Noi mergem pe jos, fiți fără grijă.“

20. Dar edomiții au răspuns din nou: „Să nu treceți!“ Și s-a arătat mulțimea îndrîjită și au ieșit soldați numeroși.

21. Fiindcă nu s-au putut înțelege să treacă prin Edom, israeliții l-au ocolit.

22. Și s-au pornit fiii lui Israil din Cadeș și au ajuns cu obștea întregă la muntele Hor.

23. Acolo, tot la hotarul Edomului, a grăit Domnul către Moise și Aaron:

24. „Aaron o să se întoarcă la strămoșii lui, căci nu va intra în țara pe care am dăruit-o fiilor lui Israil, aceasta pentru că v-ați răzvrătit împotriva mea la apa Meribi.“

25. Tu, Moise, ia pe Aaron și pe Eleazar, fiul lui, și urcați pe muntele Hor.

26. Să se dezbrace acolo Aaron, iar hainele lui să le îmbrace Eleazar; Aaron va rămîne pe munte

Іаї

заѣ фторѣхъ лѣхъ шн ларонѣ адрѣсѣ гнѣхъ се мѣ
 арѣ аколѣ . Шн фтѣхъ мѣхен дѣхпѣ кѣмъ аѣ
 порѣхнѣтѣ дмнѣхъ лѣхъ шн мѣхъ сѣхпѣ прѣ джншѣн
 ф сѣрѣ мѣхпѣлѣе, фнаннѣтѣ аѣоатѣ дѣхнѣрѣ .
 Шн дѣсѣрѣхнѣ прѣ ларонѣ дѣ ханнѣлѣ лѣхъ шн аѣ
 фѣрѣхнѣтѣ кѣ лѣе прѣ еаназарѣ фторѣхъ лѣхъ шн
 мѣхн ларонѣ аколѣ прѣ вѣрѣхъ мѣхпѣлѣхъ шн
 погорѣ мѣхен шн еаназарѣ дѣн мѣхпѣ . Шн
 вѣрѣхъ тѣоатѣ дѣхнѣрѣ кѣмъ аѣ мѣхнѣтѣ ларонѣ шн
 аѣ пажнѣхъ прѣ ларонѣ , аѣ дѣ хнѣлѣ , тѣоатѣ мѣса лѣхъ
 іеранѣлѣ .

Іаї
 Р А П К А
 н аѣхн хананѣхъ фпѣратѣхъ араѣ чѣла
 чѣ аѣхълѣ епрѣ пѣхпѣн, кѣмъ аѣ вѣннѣтѣ
 іеранѣ калѣ адрѣмѣ, шн дѣ дѣ рѣхѣсѣо
 кѣтѣ іеранѣ, шн рѣхн дѣнтрѣ ен рѣхнѣе .
 Шн сѣ рѣхпѣ іеранѣ рѣхпѣ дмнѣхъ шн
 хнѣе, дѣмѣн дѣ прѣ норѣдѣхъ аѣвѣста сѣхпѣ мѣна
 мѣѣ, вѣн анадѣматнѣнѣ прѣ сѣлѣ шн прѣ чѣтѣхпѣлѣ
 лѣхъ . Шн аѣхн дмнѣхъ галѣхъ лѣхъ іеранѣлѣ,
 шн дѣ дѣ прѣ хананѣхъ сѣхпѣ мѣна лѣхъ, шн анадѣ
 матнѣнѣ прѣ джнѣхъ шн чѣтѣхпѣлѣ лѣхъ, шн нѣмн
 нѣмѣлѣ лѣхъ лѣхъ аѣлѣхъ анадѣма . Шн рѣх
 джнѣхъ дѣн мѣхпѣлѣ лѣхъ сѣрѣ калѣ епрѣ мѣрѣ
 рѣшѣ, аѣ фхнѣхъ рѣхпѣ пѣмжнѣхъ ерѣомѣ, шн аѣ
 лѣшжнѣтѣ норѣдѣхъ прѣ калѣ . Шн мѣвѣтѣ іа нѣ
 рѣдѣхъ кѣтѣрѣ дмнѣхъ шн аѣхъ прѣ лѣхъ мѣхен хн
 кжнѣдѣ, пѣнтрѣхъ кѣчѣ нѣхъ сѣхѣ прѣ нѣн дѣ лѣ егѣ
 пѣтѣ кѣ сѣхнѣ сѣмѣрн прѣ нѣн фпѣхпѣе ? кѣчѣ нѣхъ
 сѣпѣ пѣннѣ, ннѣ аѣпѣ, шн сѣфалѣхъ нѣсѣтрѣхъ сѣхъ
 сѣхпѣрѣтѣ фпѣжнѣтѣ чѣтѣ дѣшѣртѣ . Шн тѣрн
 мнѣе дмнѣхъ лѣ норѣдѣ шѣпѣтн чѣн чѣ сѣмѣрѣхъ, шн
 мѣшкѣ прѣ норѣдѣ шн мѣхн норѣдѣ мѣхпѣ дѣн фѣн
 лѣхъ іеранѣ . Шн мѣрѣхъ норѣдѣхъ кѣтѣрѣ
 мѣхен хнѣѣ, аѣ грѣшнѣтѣ кѣчѣ аѣ грѣшнѣтѣ дѣ рѣхъ
 аѣхъ прѣ дмнѣхъ шн аѣхъ прѣ тѣ, рѣаѣтѣ дѣрѣкѣ
 трѣ дмнѣхъ шн сѣ лѣ дѣ лѣ нѣн прѣ шѣрпѣ .
 Шн сѣ рѣхпѣ мѣхен кѣтѣрѣ дмнѣхъ пѣнтрѣхъ норѣдѣ
 шн хнѣе дмнѣхъ кѣтѣрѣ мѣхен, фѣхпѣн чѣѣ шѣрпѣ ,
 шн лѣ пѣнѣ прѣ джнѣхъ прѣ оѣн сѣмнѣхъ, шн вѣфн дѣ
 вѣлѣмѣшкѣ шѣрпѣлѣ прѣ сѣм, тѣоатѣ чѣлѣ мѣшкѣтѣ
 вѣрѣхъ прѣ джнѣхъ вѣлѣ трѣхъ . Шн фтѣхъ
 мѣхен шѣрпѣ дѣ араѣмѣ, шн лѣхъ прѣ джнѣхъ прѣ
 оѣн сѣмнѣхъ, шн фѣхъ кжнѣдѣ мѣшкѣ шѣрпѣлѣ прѣ сѣ,
 шн кѣхпѣтѣ прѣ шѣрпѣлѣ чѣлѣ дѣ араѣмѣ шн трѣхъ .
 Шн сѣ рѣхпѣ джнѣхъ фнѣн лѣхъ іеранѣ, шн сѣ тѣхъ
 рѣрѣ лѣ сѣвѣдѣ . Шн рѣхпѣ джнѣхъ дѣ лѣ сѣвѣ,
 сѣхъ тѣхъ рѣхпѣтѣ лѣ аѣхѣлѣ, чѣѣ дѣ чнѣдѣ фпѣхпѣе,
 карѣ лѣсѣ дѣсѣрѣ фѣаѣ моавѣ, дѣсѣрѣ рѣсѣрнѣтѣ
 сѣарѣлѣхъ . Шн дѣ аколѣ сѣхъ сѣхъ лѣтѣ, шн сѣ
 тѣхъ рѣрѣ лѣ вѣлѣ зарѣдѣ . Шн дѣ аколѣ рѣ
 джнѣхъ сѣхъ тѣхъ рѣхпѣтѣ дѣ чнѣдѣ дѣ арнѣн фпѣхъ
 сѣпѣе, чѣѣ чѣ лѣсѣтѣ аѣфѣрѣ дѣн хѣтѣрѣлѣ аѣмѣрѣ
 мѣрѣ, пѣнтрѣхъ кѣчѣ лѣсѣтѣ арнѣн хѣтѣрѣлѣ моавѣ, ф
 трѣ мнѣжлѣохъ лѣхъ моавѣ, шн фтѣрѣ мнѣжлѣохъ аѣмѣ
 рѣхъ лѣхъ . Пѣнтрѣхъ аѣчѣлѣ сѣхъ хнѣѣ фкарѣтѣ, рѣхъ
 вѣн аѣ дмнѣхъ, прѣ хѣсѣо аѣ пѣрѣжлѣнѣтѣ, шн пѣ
 рѣжнѣе арнѣн . Шн пѣрѣжнѣе лѣхъ пѣхъ лѣкѣ
 шѣлѣ лѣхъ нѣрѣ, шн сѣ лѣхъ тѣхъ рѣхъ хѣтѣрѣлѣ моавѣ,
 мѣм . Шн

- 27. Și făcu Moisi după cum au poruncit Domnul lui. Și i-au suit pre dinșii în Or muntele, înaintea a toată adunarea.
- 28. Și dezbracă pre Aaron de hainele lui și au îmbrăcat cu эле pre Eliazar, feciorul lui. Și muri Aaron acolô, pre vârful muntelui. Și pogorî Moisi și Eliazar den munte.
- 29. Și văzu toată adunarea cum au murit Aaron și au plinsu pre Aaron 30 de zile toată casa lui Israil.

CAP 21

- 1. Și auzi hananeul împăratul Arad, cela ce lăcuia spre pustiu, cum au venit Israil calea Atharim, și dède războiu cătră Israil, și robi dentru ei robime.
- 2. Și să rugă Israil rugă Domnului și zise: „De-m vei da pre norodul acesta supt mîna mea, voiu anathematisi pre el și pre cetățile lui.“
- 3. Și auzi Domnul glasul lui Israil și dède pre hananeu supt mîna lui și anathematisi pre dînsul și cetățile lui. Și numi numele locului aceluia Anathema.
- 4. Și rădicîndu-se den muntele lui Or, calea spre Marea Roșie, au încunjurat pămîntul Edom și au leșinat norodul pre cale.
- 5. Și clevetia norodul cătră Dumnezău și asupra lui Moisi zicînd: „Pentru că ce ne-ai scos pre noi de la Eghipt ca să ne omori pre noi în pustie? Căce nu iaste piîne, nice apă, și sufletul nostru s-au supărat în piînea ceastă deșartă.“
- 6. Și trimise Domnul la norod șarpîi cei ce omorîia și mușca pre norod și muri norod mult den fiii lui Israil.
- 7. Și mergînd norodul cătră Moisi zicea: „Am greșit, căce am grăit de rău asupra Domnului și asupra ta. Roagă-te, dară, cătră Domnul și să ia de la noi pre șarpe.“ Și să rugă Moisi cătră Domnul pentru norod.
- 8. Și zise Domnul cătră Moisi: „Fă-ți ție șarpe și-l pune pre dînsul pre un semnu; și va fi de va mușca șarpele pre om, tot cel mușcat, văzînd pre dînsul, va trăi.“
- 9. Și făcu Moisi șarpe de aramă și-l puse pre dînsul pre un semnu; și fu cînd mușca șarpele pre om, și căuta pre șarpele cel de aramă și trăia.
- 10. Și să rîdicară fiii lui Israil și să tăbăriră la Ocoth.
- 11. Și rîdicîndu-se de la Oovoth, s-au tăbărit la Ahelghe, cea decindea în pustie, carea iaste despre fața Moav, despre răsărita soarelui.
- 12. Și de acolô s-au sculat și să tăbăriră la valea Zared.
- 13. Și de acolô rîdecîndu-se, s-au tăbărit decindea de Arnon, în pustie cêcea ce iaste afară den hotarăle amoreilor, pentru că iaste Arnon hotarăle Moav între mijlocul lui Moav și între mijlocul amoreului.
- 14. Pentru acêea să zice în carte: „Războiu al Domnului“ pre Zoov au pîrjolit și pârile Arnon.
- 15. Și pârile le-au pus lăcașul lui Ir și să alătură cu hotarăle Moav.“

Ms. 45

Ms. 4389

Versiune modernă

adăogându-se să moară acol⁶."

27. Și făcu Moisi după cum i-au porncit Domnul lui și i-au suit pre înșii în Or muntele, înaintea a toată adunarea.

28. Și desbrăcă pre Aaron hainele lui și au îmbrăcat cu ăle pre Eliazar, ficiorul lui. Și muri Aaron acol⁶ pre vârful muntelui. Și pogori Moisi și Eliazar den munte.

29. Și vădu toată adunarea cum au murit Aaron și au plnsu pre Aaron 30 de dzile toată casa lui Israil.

CAP 21

1. Și audzi Hananis, împăratul Arad, ceta ce lăcuia spre pustiu, cum au venit Israil calea Atharim și dăde război cătră Israil și robi dentru ei robime.

2. Și să rugă Israil rugă Domnului și dzise: „De-m vei da pre nărodul acesta suptu mîna mea, voi anathemai și pre însul și pre cetățile lui.”

3. Și audzi Domnul glasul Israil și dăde pre Hanancu suptu mîna lui și anathematisi pre însul și cetățile lui. Și numiră numele locului aceluia Anathema.

4. Și rădicîndu-să den Or muntele, calea spre Marea Roșie, au încungiurat pămîntul Edom și au leșinat nărodul pre cale.

5. Și clevetiia nărodul cătră Dumnezău asupra lui Moisi dzicîndu: „Pentru că ce ne-ai scos pre noi de la Eghiptu, ca să ne omori în pustiu? Căce nu iaste păine, nice apă, și sufletul nostru s-au supărat intru păinea ceastă deșcartă.”

6. Și trimise Domnul la nărodu șerpîi¹ cei ce omoară și mușca pre nărod și muri nărodu multu den fiii lui Israil.

7. Și mergîndu nărodul cătră Moisi dzicea: „Am greșit căce am grăit de rău asupra Domnului și asupra ta. Roagă-te, dară, cătră Domnul și să-l ia de la noi pre șearpe.” [8] Și să rugă Moisi cătră Domnul pentru nărodu.

8. Și dzise cătră Moisi: „Fă-ți ție șearpe și-l pune pre însă pre un semn; și va fi de va mușca șearpele pre om, tot cel mușcat, vădzîndu-l pre însul, va trăi.”

9. Și făcu Moisi șearpe de aramă și-l puse pre însu pre un semn; și fu cîndu mușca șearpele pre om și căută pre șearpele cel de aramă și trăi.

10. Și să rădicară fiii lui Israil și să tăbărîră la Ovoth².

11. Și rădicîndu-să de la Ovoth, s-au tăbărîră la Ahelgh³, cea decinde în pustiu, care iaste despre fața Moav, despre răsărita soarelui.

12. Și de acol⁶ s-au sculat și să tăbărîră la valea Zared⁴.

13. Și de acol⁶ rădicîndu-să s-au tăbărîră decinde de Arnon⁵ în pustiu, ceea ce ies afară den hotarăle amoreilor, pentru că iaste Arnon hotarăle Moav și intru mijlocul <lui Moav și intru mijlocul>⁶ Amoreului.

14. Pentru acăea să dzice intru carte „Războiul Domnului” pre Zoov au pîrjolit și pîraiele Arnon.

15. Și părțile le-au pus lăcașul Ir și să alătură cu hotarăle Moav.”

apropiia și va muri acol⁶.”

27. Și făcu Moisei cum porânci lui Domnul și-i sui în muntele Orului, înaintea a tot nărodul.

28. Și dăzbrăcă pre Aaron de hainele lui și îmbrăcă cu dînsele pre fiu-său Eliazar. Și muri Aaron acol⁶ în vârful muntelui. Și se pogori Moisei și Eliazar den munte⁶.

29. Și vădu tot nărodul că muri Aaron și plînseră oamenii pre Aaron 30 de zile, den toată casa lui Israil.

CAP 21

1. Iară Hanaan, împăratul Aradului, care lăcuia spre pustie despre miiazănoapte, auzind că au venit Israil pre calea Atharimului, și se lovi cu Israil și se robiră dentr-înșii mulț.

2. Iar Israil se făgădui cu făgăduință Domnului și zise: „De vei da mie acești oameni supt mîna mea, voi blestema pre dînșii și pre cetățile lor.”

3. Și auzi Domnul făgăduința lui Israil și dăde pre Hanaan supt mîna lui și-l blestemă pre dînsul și cetățile lui. Și puse numele acelui loc Pustiire, adecă Anathema.

4. Și se rădicară de la muntele Orului, pre calea despre Marea Roșie, și înconjurară Țara Edomului și slăbiră¹ oamenii de cale².

5. Și răpșiiia oamenii spre Dumnezeu și spre Moisei zicînd: „Că ce ne scoaset den Țara Eghiptului să murim în pustie? Că nu iaste păine, nice apă, și sufletelor noastre li se-au supărat intr-această pustie seacă.”

6. Și trimise Domnul pre oameni șarpi de cei ce omoară și mușca pre oameni și murii mulț den feciorii lui Israil.

7. Și veniră oamenii la Moisei și ziseră: „Greșit-am că am răpșit asupra Domnului și asupra ta. Ce te roagă Domnului să gonească de la noi acești șarpi.” Și se rugă Moisei pentru oameni.

8. Iar Domnul zise cătră Moisei: „Fă șarpe de aramă și-l pune intru semnare. Și va fi cînd va mușca șarpele pre om, tot cel mușcat, deaca-l va vedea, va trăi.”

9. Și făcu Moisei șarpe de aramă și-l puse în semn; și deaca mușca șarpele pre om și-l vedea pre șarpele cel de aramă, el trăia³.

10. Și rădicîndu-se feciorii lui Israil, se tăbărîră la Ovoth.

11. Și rădicîndu-se și de la Ovoth, se tăbărîră la Ahelghi, care iaste de căea parte de pustie, împotriva fetei Moavitului, spre răsăritul soarelui.

12. Și rădicîndu-se de acol⁶, se tăbărîră la rîpa Zaderului.

13. Și rădicîndu-se și de acol⁶, se tăbărîră de căea parte de Arnon, în pustia carea ieșe den hotarăle ammoreilor, că Arnon iaste hotar între Moav și între amorei.

14. Pentru-acăea se grăiește în cartea „Războaiele Domnului”, că cum au făcut în Marea Roșie, așa au făcut și pîraiele Armonului.

15. Și rămase să lăcuiască Ir și se alătură cu hotarăle Moavului.”

să moară.”

27. Precum i-a poruncit Domnul, așa a și făcut Moise: i-a luat pe cei doi și i-a suit pe munte, la vederea întregii obști.

28. Și l-a dezbrăcat Moise pe Aaron și cu hainele acestuia l-a îmbrăcat pe Eleazar, fiul lui. Iar Aaron a murit acolo, în vârful muntelui, pe cînd Moise și Eleazar s-au întors în tabără.

29. Și auzind obștea lui Israel că Aaron a murit, treizeci de zile l-au plîns.

CAP. 21

Șarpele de aramă

1. Auzind craiul canaaneilor din Arad, spre miazăzi, că israeliții vin pe drumul Atarimului, a tăbărît asupra lor și a luat și ostateci.

2. Atunci israeliții au făcut făgăduință Domnului și i-au zis: „Dacă ne dai poporul acesta în mîinile noastre, îl vom nimici cu cetățile lui cu tot.”

3. A ascultat Domnul glasul lor și a dat pe canaaneii și i-au trecut prin ascușul săbiei și au dărîmat cetățile lor. Iar locul acela s-a numit Horma.

4. Și au purces ei de la muntele Hor pe drumul Mării Roșii ca să ocolească Edomul, dar pe drum au început iarăși să-și piardă răbdarea.

5. Și-l huleau pe Dumnezeu și grăiau împotriva lui Moise: „La ce ne-ai scos din Egipt ca să pierim în pustia aceasta? Aici nu este nici pîine, nici apă și ne este lehamite de această mană a foameții.”

6. Domnul i-a pedepsit trimițîndu-le șerpi veni- noși, care i-au mușcat de au murit o mulțime dintre fiii lui Israel.

7. De aceea au venit israeliții la Moise și au zis: „Am păcătuit grăind împotriva Domnului și împotriva ta. Roagă-te Domnului ca să ne scape de șerpi.” Și s-a rugat Moise pentru poporul său.

8. Și Domnul i-a spus: „Să faci din aramă un șarpe, să-l pui pe un stîlp și oricine va fi fost mușcat de șerpi, de se va uita la el, va trăi!”

9. Și a făcut Moise un șarpe de aramă, pe care l-a atîrnat de un stîlp, și cei ce erau mușcați priveau șarpele acesta și rămîneau în viață.

10. Și au plecat fiii lui Israel de acolo și au poposit la Obot.

11. De acolo s-au dus la Iic-Abarim, dincolo de pustiu, în fața Moabului, către răsărit.

12. Și iarăși s-au călătorit și au poposit în valea Zared.

13. Mai apoi au trecut dincolo de rîul Arnon care curge prin pustie și este hotar între moabiți și amorei.

14. De aceea se și zice în Cartea Războaielor Domnului: „...Vahebul, năvalnic îi este cursul, șuvoaiele Amonului,

15. Și povînișul, podișul curgerilor de apă, care se apleacă spre Ar și se sprijină pe granița Moabului.”

16. ШИ ДЕ АКОЛО ФЖИТЖНА, АТАСТА АСТА ФЖИТЖНА
 КАРТЕ АУ ЗИ ДЖИНАЛЬ КЪПТРЕ МОВЕН, АРХИТЬ НОР
 17. АУА ШИ ЛЕКОМ ДА ЛОР АПЪ СЪ СЪ. АПЪ ЧИТЬ А
 КЖИТАПЪ ГЕРАНАЛЬ КЖИТАРЪ АТАСТА, АА ФЖИТЖИТЬ,
 18. ФАЧЕЦЪ АЧЕПЪТЪРЪ АХИ. ФЖИТЖИТЬ АУ СЪ
 ПАТЪСЪ ПРЕ ДЖИНА БОАРИИ, ЧОПАНИАУ ПРЕ А ФПЪРА
 ЧИИ АНМЕНАОР ФПЪРЪ ФПЪРЪЦА ЛОР, СЪПЪЖИТЬ
 ДА ПРЕДЖИШИ. ШИ ДЕАА ФЖИТЖИТЬ АА МАНДА
 НАНАЛЬ ШИ ДЕАА МАНДАНАИ АА НААДИИЛЬ, ШИ ДЕАА НАА
 ДИИЛЬ АА ВАМОДЪ. ШИ ДЕАА ВАМОДЪ АА НАПИ,
 КАРЕАА АСТА ФЖИТЖИТЬ АУ МОАВЪ, ДИИ КЖИФЪА ЧЕ
 АХИ ЧОПАНИ, ЧЕ КАУПЪ СПРЕ ФАЦА ПЪСТИМАХИ.
 19. ШИ АУ ТРИМИ МОВЕН СОАН КЪПТРЕ СЕСОИ ФПЪРА
 ТАУ АМОРИНООР, КЪ КЪВНИТЕ ДЕ ПАЧЕ ЗИЖИТЬ.
 20. БОИ ТРЕЧЕ ПРЕ ПЪМЖИТЪА ТЪУ, ПРЕ КАЛЕ БОИ
 МИРЪЧЕ НУЧКОМ АСТА НИТЕ АА ЦАРНИТЬ, НИЧЕ АСТА,
 НИЧЕ БОИ СЪ АПЪ ДЕН ФЖИТЖИТЬ ТА, ПРЕ КАЛЕ Ф
 ПЪРЪТЪСЕНЪ БОИ МИРЪЧЕ, ПЪНЪ БОИ ТРЕЧЕ ХОТАРЪ
 ИГ АА ТАА. ШИ НАУ ДАПЪ СЕСОИ АХИ ГЕРАНАЛЬ КА
 СЪ ТРЕЧЕ ПРЕ ХОТАРЪ АА АХИ, ШИ АУ АХИТЬ СЕСОИ ПРЕ
 ИНОРЪА АХИ ТЪПЪ, ШИ ИШИ СЪСЪТЪ ФПОТРИВА АХИ
 ГЕРАНАЛЬ АА ПЪСТИМЪ, ШИ ВЕНИ АА ГАСА, ШИ СЪТЪМИ
 ИД ФПОТРИВА АХИ ГЕРАНАЛЬ. ШИ ЛОВИ ПРЕ ДЖИНАЛЬ
 ГЕРАНАЛЬ КЪ ОУЧИДИРЕ ДЕ СЪБЪ, ШИИ СЪПЪЖИТЬ ПЪ
 МЖИТЪА АУ, ДЕАА АРНОИ ПЪНЪ АА ГЕВО, ПЪНЪ АА
 ФТОРИИ АМАИ, КЪ ФТАЗИТЬ ХОТАРЪА ФТИНОР АХИ
 ЧЕ АМАИ АСТА. ШИ АУ ГЕРАНАЛЬ ТОВАТЕ ЧЕПЪ
 ЧНА АЧЕ СЪТЪ, ШИ АПЪ АХИ ГЕРАНАЛЬ ФТОВАТЕ ЧЕПЪ
 ЧНА АМОРИНООР А СЕВОНЪ, ШИ ФТОВАТЕ ЧЕ А ЧЕ А
 25. ПРЪПЪ АА АА. ПЕНТИХЪ КЪ АСТА СЕВОНЪ, ЧИТА
 ТЪ АХИ СЪСЪ ФПЪРАТЪА АМОРИНООР, ШИ АТАСТА
 АУ ВЪПЪТИ ПРЕ ФПЪРАТЪА МОАВЪ МАИ НАИИТЕ, ШИ
 АУ АХИТИ ТЪПЪ ПЪМЖИТЪА АХИ, ДЕАА АРИИ ПЪНЪ
 26. АА АРНОИ. ПЕНТИХЪ АЧЕ АОР ГРИИ ПИДЖИТЬ
 РИИ, КЕНИЧЪ АА СЕВОНЪ ПЕНТИХЪ СЪСЪ ЗИДЪСЕНЪ ШИ СЪ
 НИ СЪ ТОВА СЕНЪ ЧЕПАТЪ СЕСОИ. КЪЧИ ФОН АУ
 ШИИ ДЕАА СЕВОНЪ, ШИ ПАРЪ ДИИ ЧЕПАТЪ СЕСОИ,
 ШИ МЖИТЬ ПЪНЪ АА МОАВЪ, ШИ МЖИТЬ СЪЖАПИИ
 ИД АРНОИ. БАИ ЧЕ МОАВЪ, ПЕРИТАХЪ ИДРЕХЪА ХА
 МО, СЪДЪ ДЕТЪ ФТИНОР СЪСЪ МЖИТЪА СЕНЪ, ШИ ФЪ
 ТЕАА ЛОР РОБИТЕ АА ФПЪРАТЪА АМОРИНООР СЕСОИ.
 27. ШИ СЕМЖИЦА ЛОР ПИАРЕ СЕВОНЪ ПЪНЪ АА ДЕВОНЪ,
 ШИ МУЕРНАЕ ЛОР АЧЕ АРСЕРЪ КЪ ФОН ПРЕ ТЕ МОА.
 28. ШИ АПЪ АХИ ГЕРАНАЛЬ ФТОВАТЕ ЧЕПЪ ЧНА АМОРИНООР.
 29. ШИ АХ ТРИМИ МОВЕН КАСЪ СОКОПЪСЕНЪ ПРЕ ГЕРА,
 ШИ АУ АУ АПЪСЪ ПРЕ А ШИ СЪПЕАЕ ЕИ, ШИ АУ СЪ
 АР ПРЕ АМОРИХЪ ПРЕ КАРЕАЕ ЕРА АКОЛО. ШИ ФТОВИЖ
 АХЕ СЪ СЪШИ ПРЕ КАЛЕ ЧЕ ДЕАА ВАМОДЪ, ШИ ИШИ
 ОГА ФПЪРАТЪА ВАСАИ ФТИИ ПИИАРЪ ЛОР, ШИ ТЪ
 ИД ИДРЕХЪА АХИ АА РЪЗЪБОИ АА ЕДРАНИ. ШИ ЗИ
 СЕ ДЖИНАЛЬ СЪПТРЕ МОВЕН, СЪНЪТИТЕ ТЪМИ ДЕ СЪ,
 КЪЧИ ФЖИНАЕ ПЛАЕ АА ДАПЪ ПРЕДЖИНАЛЬ, ШИ ТЪ
 ИДРЕХЪА АХИ, ШИ ТЪПЪ ПЪМЖИТЪА АХИ, ШИ ВЕН
 ФАЧЕ АХИ АУ ПЪ КЪМЪ АН ФОНЪТИ АХИ СЕСОИ ФПЪРА
 30. ТАУ АМОРИНООР КАРЕ АПЪ АА СЕВОНЪ. ШИ АА
 ВЪН ПРЕ ЕА ШИ ПРЕ ФТОРИИ АХИ, ШИ ТЪПЪ ИДРЕХЪА
 АХИ ПЪНЪ КАУ АПЪ ПЕНТИЖИНАЛЬ ПИИИХЪ КЪ, ШИ
 АУ МОЩНИИ ПЪМЖИ
 ТАУ АОР.

- 16. Și de acolo, Fintina; aceasta iaste fintina carea au zis Domnul cătră Moisi: „Adună norodul și le voui da lor apă să bea.“
- 17. Atuncea au cîntat Israil cîntarea aceasta la fintîna: „Faceț începătură lui!
- 18. Fintîna au săpatu-o pre dînsa boiarii, cioplit-au pre ea împărății limbilor întru împărăția lor, stăpînind pre dînșii!“
- 19. Și de la fintîna, la Manthanail, și de la Manthanail, la Naadiil, și de la Naadiil la Vamoth;
- 20. Și de la Vamoth la Napi, carele iaste în cîmpul lui Moav, den Vîrful celui Cioplit, ce caută spre fața pustiuului.
- 21. Și au trimis Moisi soli cătră Sion, împăratul amoreilor, cu cuvinte de pace zicînd:
- 22. „Vom trêce pren pămîntul tău, pre cale vom mêrge, nu ne vom abate nice la țarină, nice la vie, nice vom bea apă den fintîna ta, pre cale împăratească vom mêrge, până vom trêce hotarăle tale.“
- 23. Și n-au dat Sion lui Izrail ca să treacă pren hotarăle lui. Și adună Sion pre norodul lui tot și ieși să stea împotriva lui Izrail la pustii. Și veni la Iasa și să tocni împotriva lui Izrail.
- 24. Și lovi pre dînsul Izrail cu ucidere de sabie și-i stăpîni pămîntul lui, de la Arnon până la Iêvoc, până la feciorii Aman, că în Iazir hotarul fiilor lui Aman iaste.
- 25. Și luo Izrail toate cetățile acêstea și lăcu Izrail în toate cetățile amoreilor, în Esevon și în toate cêle ce se apropie la êle.
- 26. Pentru că iaste Esevon cetatea lui Sion, împăratul amoreilor. Și acesta au bătut pre împăratul Moav mai nainte și au luat tot pămîntul lui, de la Aroir până la Arnon.
- 27. Pentru aceea vor grăi pilduitorii: „Venîț la Esevon, pentru să să zidească și să să tocmească cetatea Sion.
- 28. Căci foc au ieșit de la Esevon și pară den cetatea Sion și mîncă până la Moav și mîncă stîlpii Arnon.
- 29. Vai ție, Moav! Perit-au nărodul Hamos! Să dederă fiii lor să să mîntuiască și fetele lor robite la împăratul amoreilor, Sion.
- 30. Și semînța lor piere, Esevon până la Devon. Și muierele lor încă arseră cu foc preste Moav.“
- 31. Și lăcui Izrail în toate cetățile amoreilor.
- 32. Și au trimis Moisi ca să socotească pre Iazir și au luatu-o pre ea și satele ei și au scos pre amoreu pre carêle era acolo.
- 33. Și întorcîndu-se, s-au suit pre calea cea de la Vasan; și ieși Og, împăratul Vasan, în timpinarea lor și tot nărodul lui la războiu, la Edrain.
- 34. Și zise Domnul cătră Moisi: „Să nu te temi de el, căci în mînil tale l-am dat pre dînsul și tot nărodul lui și tot pămîntul lui; și vei face lui după cum ai făcut lui Sion, împăratul amoreilor, care lăcuia la Esevon.“
- 35. Și lovi pre el și pre feciorii lui și tot nărodul lui până n-au lăsat dentr-însul prinsu viu și au moștenit pămîntul lor./

Ms. 45

Ms. 4389

Versiune modernă

16. Și de acolă, Fintina; aceasta iaste fintina carea au dzis Domnul cătră Moisi: „Adună nărodul și le voi da lor apă să bea”.

17. Atuncea au cîntat cîntarea aceasta Israil la fintină: „Faceți începătură lui!”

18. Fintină au săpatu-o pre însă boiarini, cioplit-au pre ca împărași a limbilor întru împărăția lor, stăpînindu pre înșii!”

19. Și de la fintină la Manthanail și de la Manthanail la Naadiil, și de la Naadiil la Vamoth;

20. Și de la Vamoth la Readu, carele iaste întru cîmpul Moav, den Virvul celui Cioplit, ce caută pre fața pustiului.

21. Și au trimis Moisi soli cătră Sion, împăratul amorreilor, cu cuvinte de pace dzicîndu:

22. „Vom trece pre pămîntul tău, pre cale vom mîrge, nu ne vom abate nice la țarină, nice vie, nu vom bea apă den fintina ta, pre cale împărăteasca vom mîrge, până vom trece hotarale tale.”

23. Și n-au dat Sion lui Israil ca să treacă pre hotarale lui. Și adună Sion pre nărodul lui tot și ieși <a să tocmi> împotriva lui Israil la pustiul. Și veni la Iasa și să tocmi împotriva lui Israil.

24. Și-l lovi pre însul Israil cu ucidere de sabie și-i stăpîni pămîntul lui, de la Arnon pîn-la Iavoc, pîn-la feciorii Amman, căce Iazir hotarale fiilor Amman iaste.

25. Și luă Israil toate cetățile acēstea și lăcui Israil întru toate cetățile amorreilor, la Asevon și la toate cēlea ce să apropie la ēle.

26. Pentru că iaste Esevon cetatea lui Sion, împăratul amorreilor. Și acesta au bătut pre împăratul Moav mainte și au luat tot pămîntul, de la Aroir pîn-la Arnon.

27. Pentru acēea vor grăi pilduitorii: „Venii la Esevon, pentru să s<ă> zidească și să s<ă> toc-mască cetatea Sion.

28. Căce foc au ieșit de la Esevon și pară den cetatea Sion și mîncă tot pîn-la Moav și mîncă stîlpii Arnon.

29. Vai ție, Moav! Perit-ai nărodul Hamos! Să dederă fiii lor să s<ă> mîntuască și fetele lor robite la împăratul amorreilor, Sion.

30. Și sămînța lor piere, de la Esevon pînă la Devon. Și muierile lor încă arser<ă> foc preste Moav.”

31. Și să lăcui Israil întru toate cetățile amorreilor.

32. Și au trimis Moisi ca să socotească pre Iazir și au luat-o pre ca și satele ei și au scos pre amoreu pre carele era acolă.

33. Și întorcîndu-să, s-au suit calea cea de la Vasan; și ieșe Og, împăratul Vasan, întru tîmpinarea lor și tot nărodul lui la războiu, la Edrain.

34. Și dzise Domnul cătră Moisi: „Să nu te teme de însul, căce întru mînule tale l-am dat pre însul și tot nărodul lui și tot pămîntul lui; și vei face lui după cum ai făcut lui Sion, împăratul amorreilor, carele lăcua la Esevon.”

35. Și lovi pre el și pre feciorii lui și tot nărodul lui pîn<ă> n-au lăsat dentru însul prinsu viu și au moștenit pămîntul lor./

16. Și de acolă se rădicară la Puț; acesta Puț iaste care au grăit Domnul lui Moisei și i-au zis: „Strînge nărodul și le voi da de vor bea apă.”

17. Atunci au cîntat Israil această cîntare la Puț:

18. „Că boiari l-au săpat și l-au împărțit împărății limbilor întru împărății cîndu-i stăpîniia!”

19[18]. Și de la Puț se-au rădicat în Manthanai iar de la Manthanai, [19] în Naadiil, și de la Naadiil, în Vamoth;

20. Iar den Vamoth, în Napis, care iaste în cîmpul Moavului, dea Virful celui Cioplit, care caută spre fața pustiului.

21. Și trimise Moisei soli la Sion, împăratul Ammoreii, cu cuvinte de pace dzicînd:

22. „Să trecem pre țara ta și nu ne vom abate nice [nice] la arături, nice la vie, nice apă nu vom bea den puțurile tale, ce pre calea cea împărătească vom mîrge, până vom trece hotarale tale.”

23. Iar Sion nu dēde cale lui Israil să treacă pre hotarale lui. Și strînge Sion toate oștile lui și ieși să se bată cu israil<i>-</i>tēni în pustie. Și veni în Iasa și se tăbărf acolă, împotriva lui Israil.

24. Și-l lovi Israil cu ucidere de sabie și stăpîni țara lui, de la Arnon pînă la Voc și pînă la feciorii lui Ammon, că Azir iaste hotarul feciorilor lui Ammon.

25. Și luă Israil acēle cetăți toate și se prinse Israil de lăcuință în toate cetățile ammoreilor, în Esivon și în toate țările care era într-însele.

26. Că Esevonul iaste cetatea lui Sion, împăratul Ammoreiului. Și așa bătură întăi pre împăratul Moavului și luă țara lui toată, de la Aroir pînă la Arnon.

27. Pentru-acēea vor zice pilduitorii: „Venii în Esivon, să se îngrădească și să se facă cetatea lui Sion.

28. Că foc au ieșit den Esivon și văpaie den cetatea lui Sion, și pîrjoli pînă la Moav și înghiți turnurile lui Arnon.

29. Amar ție, Moav! Perit-aț, oamenii lui Hamos! Datu-se-au feciorii lui în răscumpărare și fetele lui robite împăratului Ammoreiului lui Sion.

30. Și semînția lor piere, de la Esevon pînă la Divon. Și muierile lor încă așțară foc pre Moav.”

31. Și lăcui în toate cetățile Ammoreilor.

32. Și trimise Moisei să iscodească și Iazirul și-l luară și satele lui și goniră pre ammorei, carele era acolă.

33. Și se întoarsă și veniră pre cale în Vasan; și ieși Og, împăratul Vasanului, împotriva lor și toț oamenii lui cu dînsul la războiu, la Edrain.

34. Și zise Domnul cătră Moisei: „Nu te teme de dînsul, că în mînile tale l-am dat pre dînsul și pre toț oamenii lui și toată țara lui; și vei face lui cum ai făcut lui Sion, împăratul Ammoreiului, care au lăcuit în Esevon.”

35. Și uciseră pre dînsul și pre feciorii lui și pre toț oamenii lui, pînă n-au rămas niciunul dentr-înșii vii, și luară țara lor./

16. S-au îndreptat spre Beer, fintina despre care îi vorbise Domnul lui Moise: „Să se adune poporul și eu îi voi da apă să bea.”

17. Atunci au cîntat israeliții această cîntare: „Curgi, fintină, apă bună! Noi îți facem o cunună din cîntări!”

18. Căpetenii de popor au săpat-o în sobor./ Cu sceptrul și toiagul lor!”

19. Din Beer s-au dus la Matana, de la Matana la Nahaliel, de la Nahaliel la Bamot;

20. Iar de la Bamot, în vale, prin cîmpia Moabului, apoi pe virful muntelui Fazga, lîngă pustie.

21. De acolo a trimis Moise soli de pace craiului amoreilor, Sihon, ca să i se spună:

22. „Îngăduie să trecem prin țara ta. Nu ne vom abate prin țarina ori vii, nici apă din fintini nu vom bea, vom ține calea împărătească pînă vom ieși din hotarele tale.”

23. Dar Sihon nu s-a învoit să-i lasă să străbată țara, ci a pomit să-i înfîmpine în pustie, la Iahaț, unde a început bătălia.

24. Israelii i-au biruit, trecîndu-i prin ascuțitul săbiei lor și le-au cuprins țara de la Arnon pînă la Iaboc, granița amoniților care era întărită.

25. Și s-au așezat israeliții în cetățile amoreilor, în toate sălașele ce țineau de Heșbon.

26. Căci Heșbon era cetatea de scaun a lui Sihon, craiul amoreilor; acesta se luptase cu craiul dinainte a Moabului și îi luase țara, de la Aroer pînă la Arnon.

27. Iată de ce făcătorii de versuri au alcătuit cîntecul: „Venii la Heșbon/ Ca să întăriți cetatea lui Sihon./

28. Foc ieșit-a din Heșbon/ Flăcări din cetatea lui Sihon./ Focul Ar-Moabul a mistuit./ Înălțimile Amonului le-a nimicit/ Și pe cei ce le-au stăpînit/ Ești pierdut, Moab frumos./ Cu norodul lui Camos!/ 29. Feciorii lui s-au risipit, / Sihon fiicile le-a robit./

30. În ei săgeți am slobozit./ Din cetate din Heșbon/ Scrum și pară la Dibon./ Pînă la Medeba-n vale/ Numai pustie și jale.”

31. Și au rămas israeliții în țara amoreilor.

32. Moise a trimis cercetași în Iazer și au intrat acolo și fiii lui Israel, luîndu-le așezările. Așa i-au gonit pe amoreii băștinași.

33. Și s-au întors apoi din drum și au apucat spre Vasan; iar Og, craiul Vasanului, le-a ieșit înainte cu oști, la Edrei, ca să-i înfrunte.

34. Atunci a grăit Domnul către Moise: „Nu te teme, căci îl las pe mîna ta, pe el cu tot poporul și cu toată țara sa, ca să-i faci ce i-ai făcut lui Sihon, craiul amoreilor, care domnea în Heșbon.

35. Și au înfrînt israeliții pe aceștia atît de cumplit, că din tot poporul n-a mai rămas nici unul în viață; și au cuprins țara lor./

CAP 22

К **А** **П** **К** **В**
И ржди кжидъсе фннх ахн израиль, съп-
 стърхъ кьтрь апъсхъ моавъ, аянгъ го
 дам кьтрь израиль. Шн възидъ
 балак фиторъ ахн сепфоръ, тоати калей
 фьхът израиль аморейхъ. Шн съп-
 мхъ моавъ де нпродъ фьрхте кьчн мхъцн ера, шн
 ет фтрхъ моавъ де кьтрь фьца фьлаоръ ахн израиль.
 Шн зхис моавъ вътржннмн ахн мадйамъ, акъма
 валафъ де ахн наръ ахъста прптоцн тнхъ фпржъ
 рьтнхъ ноцрн, на кжидъ ахъ афъе вьцъхъ ахъ
 вьрхн ден кжидъ, шн балак фиторъ ахн сепф-
 фпржъ моавъ, ера пи врьмъ ахъ ахъ. Шн
 трнмнъе еван кьтрь балак фиторъ ахн вьсф-
 ахъ, кьрмъ ахъста ааръхъ пьмжнхъ ахн фьлаоръ нъ
 фьхъ ахн съпъ, еванкъмъ прьсхъ зхнжидъ, мпъ по
 фьдъ ахъ вшнпъ деаа егъпстъ, шн мпъ ахъ акопе
 рпъ ахъстпъ фьца пьмжнхъ ахн, шн ахъста шьде
 цьнхъ ахъ де мнне. Шн акъма вьно вьфетъ
 мь мье прь нпродъ ахъ ахъста, кьчн манаръ денъ
 мнне ахъте, де вон пхътъ ет оуцнхъ денхъ ет,
 шн вон скълате прь ет ахн пьмжнхъ, кьчн цьхъ
 прь карьн вон вьрхн вьрхнцъ ехънтъ, шн прь карьн
 вон вьрхнмъ пхъ вьрхнмъ ахн ехънтъ. Шн
 еванкъ вьтржннмъ ахн моавъ, шн вьтржннмъ
 ахн мадйамъ, шн вьржнне фтрхъ мжнне ахъ, шн
 вьннръ кьтрь балак, шн зхисръ ахн кьвннхъ е
 ахн балак. Шн зхис кьтрь ет, гьсхъ ахн цн
 ахн де нопте, шн вон рьспхъ де вьсцъ ахъхър
 наръ ва грън дмнхъ кьтрь мнне. Шн рьма
 сьръ вьрхн ахн моавъ ахн гь балаамъ, шн
 вонн дхъмнхъ ахъ балаамъ, шн зхис ахн, те
 ехънтъ ахъцн еванмнн ахъ тнне. Шн
 зхис балаамъ. кьтрь дхъмнхъ ахъ, балаамъ фь
 торъ ахн сепфоръ фпржъ моавъ, ахъ трн
 мнне прь ет кьтрь мнне зхнжидъ. Ахъ по
 фьдъ ахъ вшнпъ деаа егъпстъ, шн ахъ акопе рпъ
 фьца пьмжнхъ ахн, шн ахъста шьде цьнхъ ахъ
 де мнне, шн акъмъ вьно деа вьфетемъ мь прь
 ахъхъ ахъ, де вон пхътъ ет еванмъ прь ет, шн ахъ
 вон скълате прь ахъхъ ахъ прь пьмжнхъ.
 Шн зхис дмнхъ кьтрь балаамъ, нхъ вон мьръ
 кь ахъхъ шн, нхъте вон вьрхнмъ прь нпродъ пьнтръ
 кь ахъте вьрхн. Шн сьхъ ахъхъ балаамъ ахъ
 мннъца, ахъ зхис кьтрь вьрхн ахн балак, ахъ
 гьцн кьтрь дмнхъ вьсръ, нхъмъ ахъ дхъмнхъ
 ет мьръ кь вон. Шн сьхъ ахъхъ вьрхн мо
 авъ, ахъ вьннпъ кьтрь балак, шн зхисръ ахн, нхъ
 ва балаамъ ет мьръ кь нон. Шн ахъхъ ет
 кь балак ахътрннмъ вьрхн ман мхъцн, шн ман
 чннстпцн де кжидъ ахъхъ. Шн вьннръ ахъ ва
 балаамъ шн зхисръ ахн, ахъхъ зхис балак ахъ
 сепфоръ, рьгъте нхъте ахъхъ вьнн кьтрь мнне.
 Пьнтръ кь кь чннстп вьсцн чннстп, шн пьдъ
 кжидъ вон зхис мь вон фьте цье, шн вьно де вьф-
 ет мь мь прь нпродъ ахъ ахъста. Шн рьспхъ
 ет балаамъ шн зхис вьрхн ахн балак, деа ка
 да мь балак пьннъ наса ахн де ахъхъ шн де
 ахъ, нхъ вон пхътъ ет кь ахъхъ нхъхъхъ дмнхъ

1. Și ridicându-se fiii lui Izraiel, să tăbăriră către apusul Moav, lângă Iordan, către Ierihon.
2. Și văzind Valac, feciorul lui Siffor, toate câte au făcut Izrail amoreului.
3. Și să temu Moav de nărod foarte, căci mulți era; și să îngreuia Moav de cătră fața fiilor lui Israil.
4. Și zise Moav bătrînimei lui Madiam: „Acuma va alêge adunarea aceasta pre toți cei împrejurênii noastre, ca cînd ar alêge vițelul cêle verzi den cîmpu.“. Și Valac, feciorul lui Sepfor, împăratul Moav era pe vrêmea acêca.
5. Și trimise soli cătră Valaam, feciorul lui Veor Fathura, carele iaste la rîul pămîntului fiilor nărodului său, să-l chême pre el zicînd: „Iată, norod au ieșit de la Eghipet și, iată, au acoperit de tot fața pămîntului, și acesta șade țîndu-se de mine.
6. Și acuma vino, bleastă mă mie pre nărodul acesta, căci mai tare decît mine iaste; de voi putea să ucig dentru ei și-i voi scoate pre ei den pămînt. Căci știu: pre carii vei blagoslovi blagoslovîți sînt și pre carii vei blestema tu blestamați sînt.“
7. Și să duse bătrînimea lui Moav și bătrînimea lui Madiam, și vrăjile întru mînile lor, și veniră cătră Valaam și ziseră lui cuvintele lui Valac.
8. Și zise cătră ei: „Găzduiți aici de noapte și voiu răspunde voao lucruri care va grăi Domnul cătră mine.“ [9] Și rămaseră boiarii lui Moav lângă Valaam.
9. Și veni Dumnezău la Valaam și zise lui: „Ce sînt acești oameni la tine?“
10. Și zise Valaam cătră Dumnezău: „Valac, feciorul lui Sepfor, împăratul Moav, au trimis pre ei cătră mine zicînd:
11. «Iată, norod au ieșit de la Eghipet și au acoperit fața pămîntului și acesta șade țîndu-se de mine. Și acum vino de-l bleastă mă mie pre dînsul, de voi putea să omor pre el, și-l voi scoate pre dînsul de pre pămînt.»“
12. Și zise Domnul cătră Valaam: „Nu vei mêrge cu dîșii, nice vei blestema pre norod, pentru că iaste blagoslovit.“
13. Și sculîndu-se Valaam dimineața, au zis cătră boiarii lui Valac: „Alegați cătră domnul vostru, nu mă lăsă Dumnezău să mergu cu voi.“
14. Și sculîndu-se boiarii Moav, au venit cătră Valac și ziseră lui: „Nu va Valaam să meargă cu noi.“
15. Și adaoșe încă Valac a trimite boiari mai mulți și mai cinstiți decît aceștea.
16. Și veniră la Valaam și-i ziseră lui: „Acêstea zice Valac al lui Sepfor: «Rogu-te, nu te lenevi a veni cătră mine,
17. Pentru că cu cînste te voi cinsti și toate cîte-m vei zice mie voi face ție; și vino de bleastă mă mie pre norodul acesta.»“
18. Și răspunse Valaam și zise boiariilor lui Valac: „De-m va da mie Valac plînă casa lui de argint și de aur, nu voi putea să calcu cuvîntul Domnului/ Dumnezău, ca să-l fac pre el mic au mare,

Ms. 45

CAP 22

1. Și rădicîndu-să fiii lui Israil, să tăbăriră la pustiul Moav¹, lîngă Iordan, despre Ierihon.

2. Și văzîndu Valac, ficiorul lui Sepfor, toate cîte au făcut <Israil>² amorreului.

3. Și să temu Moav de nărodu foarte, căce mulți era și să îngreua Moav de cătră fața fiilor Israil.

4. Și dzise Moav bătrînimei Madiam: „Acum va linge adunarea accasta pre toți prenegriurînii noștri, ca cîndu are linge vișlul cêle verzi den cîmpu.” Și Valac, ficiorul lui Sepfor, împăratul Moav era pre vrêma acea.

5. Și trimise soli cătră Valaam, ficiorul lui Veor Fathura, carele iaste la rîul pămîntului fiilor nărodului său, să-l chême pre el dzicîndu: „Iată, nărodu au ieșit de la Eghiptu și, iată, au acoperit de tot fața pămîntului și acesta șade țîindu-să de mine.

6. Și acum ia-mblă³, blastămă nărodul acesta, căce mai tare decît mine iaste; de voi putea să ucig dentru ei și și voi scoate pre ci den pămîntu. Căce știu: pre carii vei blagoslovi blagosloviți sîntu și pre carii vei blăstăma tu sîntu blăstămați.”

7. Și să duse bătrînimea Moav și bătrînimea Madiam, și vrăjile întru mînile lor, și veniră cătră Valaam și dziseră lui cuvintele lui Valac.

8. Și dzise cătră ei: „Popusiți aicea noaptea și voi răspunde voao lucrurile carele va grăi Domnul cătră mine.” [9] Și rămaseră boiarii Moav lîngă Valaam.

9. Și veni Dumnedzău la Valaam și-i dzise lui: „Ce-s acești oameni la tine?”

10. Și dzise Valaam cătră Dumnedzău: „Valac, ficiorul lui Sepfor, împăratul Moav, i-au trimis pre ci la mine dzicîndu:

11. «Iată, nărodu au ieșit de la Eghiptu și au acoperit fața pămîntului și acesta șade țîindu-să de mine. Și acum vino de-l blastămă pre însul să voi putea să omor pre însă și-l voi scoate pre însul de pre pămîntu.»

12. Și dzise Dumnedzău cătră el⁴: „Nu vei merge cu însă, nice vei blăstăma pre nărod, pentru că iaste blagoslovit.”

13. Și sculîndu-să Valaam dimineața⁵, au dzis cătră boiarii Valac: „Alegați cătră Domnul vostru, nu mă lasă Dumnedzău să merg cu voi.”

14. Și sculîndu-să boiarii Moav, au venit cătră Valac și-i dziseră lui: „Nu va Valaam să margă împreună cu noi.”

15. Și adaose Valac încă a trimite boiarini mai mulți și mai cinstiți decît aceștea.

16. Și veniră la Valaam și-i dziseră lui: „Acêstea dzice Valac, ficiorul lui Sepfor: «Rogu-te, nu te leni a veni cătră mine,

17. Pentru că cu cîinste te voi cinsti și toate cîte-mi vei dzice mie voi face țee și ia-mblă blastămi pre nărodul acesta.»

18. Și răspunde Valaam și dzise boiarilor Valac: „Să-m va da mie Valac plină casa lui de aur și de argintu, nu voi putea să calcu cuvîntul Domnului/

Ms. 4389

CAP 22

1. Și rădicîndu-se feciorii lui Israil, se tăbăriră spre apusul Moavului, lîngă Iordan, cătră Ierihon.

2. Și văzînd Valac, feciorul lui Sepfor, toate cîte au făcut Israil Ammoreiu(lu)lui.

3. Și se temu Moav de oameni foarte, că era mulț, și se întristă Moav de fața feciorilor lui Israil.

4. Și zise Moav cătră bătrînii Madiamului: „Acum va potopi această strînsură tot ce iaste împrejurul nostru, ca cum ară linge vișelul verdeța de pre cîmp.” Și într-acea vrême era împărat Moavului Valac, feciorul lui Sepfor.

5. Și trimise la Valaam, feciorul lui Voor Fathura, care iaste la rîul pămîntului nărodului său, să-l chîeme zicînd: „Iată, au ieșit oameni de la Eghipt și au acoperit fața pămîntului și acum șad pre țara mea¹.

6. Ce vino acum de-m blêstemă pre acești oameni, că mai puternici sînt decît noi; doară de-i vom putea birui și să-i gonesc den țară. Că știu că ori pre cine vei blagoslovi se vor blagoslovi și pe cei ce voi blestema, se vor blestema.”

7. Și merseră bătrînii Moavului și bătrînii Madiamului, și vrăjile în mîini lor fiind; și se duseră la Valaam și-i grăiră cuvintele lui Valac.

8. Iar el le zise: „Mineț în ceastă noapte aici și vă vom răspunde lucrul, care va grăi Domnul cătră mine.” Și rămaseră boiarii Moavului la Valaam.

9. Și veni Domnul la dînsul și-i zise: [8], „Ce vor acești oameni la tine?”

10. Iar el răspunde cătră Dumnezeu: „Valac, feciorul lui Sepfor, împăratul Moavului, i-au trimis la mine zicînd:

11. «Iată, nărodul care au ieșit den Eghipt au acoperit fața pămîntului și iată șad pre hotarul meu. Ce acum vino de mi-i blêstemă, dară de-i voi putea bate cu blestemul și să-i gonesc den țară.»

12. Și zise Domnul cătră Valaam: „Să nu mergi cu dînșii, nici să blêstemi oamenii, că sînt blagosloviți.”

13. Și sculîndu-se Valaam dimineața, zise boiarilor lui Valac: „Întoarceți-vă la stăpînul vostru, că nu mă lasă Dumnezeu să merg cu voi.”

14. Și sculîndu-se boiarii Moavului, merseră îndărăt la Valac și ziseră cătră dînsul: „N-au vrut Valaam să vie cu noi.”

15. Și adaose Valac a mai trimite ș-alți boiari, mai mulț și mai de cîinste decît aceia.

16. Și veniră la Valaam și ziseră lui: „Așa zice Valac, feciorul lui Sepfor: „Rogu-te, nu te lenivi a veni la mine,

17. Că cu cîinste te voi cinsti și tot orice vei zice mie, voi face, ce numai vino de-m blêstemă acești oameni.»

18. Iar Valaam, răspunzînd cătră boiarii lui Valac, zise: „De mi-iară da Valac casa lui plină de aur și de argint, nu voi putea călca cuvîntul Domnului/ Dumnezeu, și să fac de dînșii, în

Versiune modernă

CAP. 22

Valaam și asina.

1. Și fiii lui Israel au mers mai departe pînă în șesurile Moabului, dincolo de Iordan, în fața Ierihonului.

2. Iar Balac, fiul lui Sefor, cînd a văzut ce se întimplase cu amoreii, a fost cuprins de grijă.

3. Și moabiții toți erau spăimîntați de mulțimea fiilor lui Israel.

4. Și au zis către bătrînii medianiților: „Acum, această gloată mănîncă tot împrejurul nostru, cum paște boul iarba cîmpului.” Balac, fiul lui Sefor, era în vremea aceea craiul Moabului.

5. Deci a trimis el soli la Valaam, fiul lui Beor, la Petor lîngă Eufurat, unde-i era baștina, ca să-l cheme și să-i spună: „A năvălit un popor din Egipt peste tot pămîntul și s-a așezat și lîngă noi.

6. Fii bun și vino să-l blestemi, că e mai puternic decît mine; poate așa voi fi în stare să-l birui și să-l alung din țară, fiindcă eu știu că pe cine binecuvîntezi tu binecuvîntat este și pe cine blestemi este blestemat.”

7. Bătrînii din Moab și din Madian s-au dus deci la vrăjitor încărcați de daruri și, aflîndu-l pe Valaam, i-au împărțit solia lui Balac.

8. Iar el a zis: „Mineți aici peste noapte, că vă voi da răspuns după cum îmi va spune Domnul.” Și au rămas aceștia la Valaam.

9. Iar Domnul s-a pogorît la Valaam și l-a întrebă: „Cine sînt oamenii aceștia care te cheamă?”

10. Valaam a răspuns: „Balac, fiul lui Sefor, craiul Moabului, i-a trimis la mine cu o solie:

11. «A năvălit un popor din Egipt peste tot pămîntul și s-a așezat și lîngă noi. Vino de-l blestema, poate așa voi fi în stare să-l birui și să-l alung din țară.»

12. Atunci Dumnezeu i-a grăit lui Valaam: „Să nu te duci cu ei și să nu blestemi poporul acela, că e binecuvîntat.”

13. Valaam s-a sculat dimineața și a spus solilor trimiși de Balac: „Întoarceți-vă acasă, fiindcă Domnul nu-mi îngăduie să merg cu voi.”

14. Și s-au întors căpeteniile Moabului la Balac și i-au zis: „Valaam n-a vrut să vină cu noi.”

15. Și a trimis Balac alți soli, în mare număr și mai cu vază decît cei dintîi.

16. Și ajungînd aceștia la Valaam, i-au spus solia lui Balac, fiul lui Sefor: „Rogu-te, nu te împotrivi, vino pînă la mine,

17. Că îți voi da tot ce îmi vei cere, numai să binevoiești să vii să blestemi poporul acesta.”

18. Și Valaam a spus trimișilor lui Balac: „Chiar de mi-ar da Balac casa sa plină de argint și de aur, n-aș putea să calc porunca Domnului/ Dumnezeului

Ms. 45

Dumnezău, ca să-l fac pre el mic au mare intru cugetul meu.

19. Și acum îngăduiți aicea intru noaptea aceasta și voi, și voi cunoaște ce va adaoe Domnul a grăi cătră mine."

20. Și veni Dumnezău cătră Valaam noaptea și-i dzise lui: „Să au să te chême au venit aceștea oameni, sculindu-te urmadă lor; ce cuvîntul carele voi grăi cătră tine, acela vei face!"

21. Și sculindu-să Valaam dimineața, au înșelat măgărița lui și mēse cu boiarul Moav.

22. Și să mâniau cu mēnie Dumnezău, căce mergea el cătră însul și se sculă, îngerul lui Dumnezău ca să-l poticnească pre el în drum; și el era călare pre măgărița lui și doao slugi ai lui cu însul.

23. Și vădzîndu măgărița pre îngerul lui Dumnezău stîndu împotriva pre cale și cu sabie zmulă în mîna lui, și să abātu măgărița den cale și mergea la cîmpu; și bătea măgărița lui cu toiagul lui și să o îndreptēde pre ea în cale.

24. Și stātu îngerul Domnului intru rāzoarele viilor, gardu dencoace, gard dencoale.

25. Și vădzîndu măgărița pre îngerul lui Dumnezău, să strînsē pre ea cătră părēte și strînsē piciorul lui Valaam cătră părēte; și adaoe încă a o batē pre însă.

26. Și adaoe îngerul lui Dumnezău și, mergîndu, stātu în loc strîmptu, la carele nu era a să abate în dreapta au în stînga.

27. Și vădzîndu măgărița pre îngerul lui Dumnezău, au ședzut supu Valaam. Și să mâniau Valaam și bătea pre măgărița lui cu toiagul.

28. Și deșchise Dumnezău gura măgăriții și dzise cătră Valaam: „Ce ț-am făcut căce m-ai bătut de trei ori cu aceasta?"

29. Și dzise Valaam măgăriții: „Căce m-ai batgiocurit, de ași fi avut sabie în mîna mea, te-aș fi jungheat."

30. Și dzise măgărița cătră Valaam: „Nu-s eu măgărița ta, preste carea încălecai den tinerētele tale, pân-în dzua de astăzi? Au doară cu nesocotință <nesocotindu> am făcut ție aceasta?" Și el dzise: „Ba!"

31. Și descoperi Dumnezău ochii lui Valaam și vedea pre îngerul Domnului stîndu împotriva pre cale și sabie zmulă în mîna lui. Și plecîndu-să s-au închinat țeiței lui.

32. Și-i dzise lui îngerul lui Dumnezău: „Pentru că ce ț-ai lovit pre măgărița ta acum a treia oară? Și iată, eu ieșiiu la pira ta, pentru că nu iaste iscusită calea ta innaintea mea.

33[32]. Și vădzîndu-mă măgărița, s-au abătut a treia oară acum. [33] Și să nu să fie abătut de la mine, acum pre tine te-aș fi omorît și pre însăș ai crujatu-o."

34. Și dzise Valaam îngerului Domnului: „Greșit-am, pentru căce n-am știut cum tu ești împotriva-mi intru timpinarea mea pre cale; și acum de nu-ți place ție, mă voi întoarce."

35. Și dzise îngerul lui Dumnezău cătră Valaam: „Pasă împreună cu oamenii [aceștea]⁶, făr-numai cuvîntul carele voi dzice cătră tine, acesta să-l păzești să-l grăiești!" Și mēse Valaam împreună/ cu

Ms. 4389

cugetul meu, mic sau mare.

19. Ce acum îngăduiți în ceastă noapte, să văz ce va mai adaoe Domnul a grăi mic."

20. Și veni Dumnezău noaptea în vis la Valaam și-i zise: „Deaca au venit acești oameni de te chiamă, scoală și te du după dînșii; iar cuvîntul carele voi grăi eu ție acela să-l faci!"

21. Și sculindu-se Valaam a doao zi, înșală măgariții săi² și mēse cu boiarul Moavului.

22. Și se mēnie Dumnezău cu urgie, căce mērge el la dînsul și se pune îngerul lui Dumnezău împotriva lui în cale; iar el era pre măgariții lui și 2 slugi ale lui cu dînsul.

23. Și văzu măgariții³ pre îngerul lui Dumnezău stîndu împotriva lui în cale și sabia goală în mîna lui, și se întoarce măgariții de pre cale și mergea preste cîmp; iar Valaam îl bătea cu toiagul, să-l întoarcă pre cale.

24. Și stātu îngerul lui Dumnezău în potecile viilor, unde era gard și dencoace și den cēea parte.

25. Și văzu măgareța pre îngerul lui Dumnezău și se înghiesui la [la] gard și struncină piciorul lui Valaam de gard; de-acii el începu mai mult a o bate.

26. Și mergînd îngerul lui Dumnezău, stātu într-un loc strîmt, unde nu era loc de-a se mai da în laturi, nice spre stînga, nice spre dreapta.

27. Și văzu măgareța îngerul lui Dumnezău și se culcă supu Valaam. Și se mēnie Valaam și o bătea cu toiagul.

28. Iar Dumnezău dășchide gura măgareței și zise cătră Valaam: „Ce ț-ai făcut, căce mă baț acum a treia oară?"

29. Iar Valaam zise: „Căce m-ai badjocorit. Ce, de-aș fi avut sabie în mîna mea, te-aș fi jungheat."

30. Măgareța zise lui Valaam: „Dară au nu sînt eu măgareța ta, pre carea ai încălecat den tinerētele tale până în zioa de astăzi? Ce cînd nu te-am socotit și să fiu făcut ție aceasta?" Iar el zise: „Niciodată!"

31. Și dășchide Dumnezău ochii lui Valaam și văzu pre îngerul lui Dumnezău stîndu în cale și în mîna lui Sabia scoasă. Și plecîndu-se, i se închină cu fața.

32. Și zise lui îngerul Domnului: „Pentru ce baț măgareța ta a treia oară? Iată că eu am venit spre pericunța ta, că calea ta nu iaste priimită innaintea mea.

33. Și vădzîndu-mă, măgareța se-au dat de trei ori în laturi. Iar de nu se-ară fi dat în laturi, acum eu te-aș fi ucis, iar pre dînsa o aș fi lăsat vic."

34. Și zise Valaam cătră îngerul Domnului: „Greșit-am, că n-am știut că stai tu în cale împotriva mea; ce acum, deaca nu-ț iaste pre voic, eu mă voi întoarce."

35. Iar îngerul lui Dumnezău fi zise: „Pasă tu cu oamenii, însă cuvîntul carele voi zice acela să păzești să-l grăiești!" Și mēse Valaam/ cu boiarul

Versiune modernă

meu, în nici un chip;

19. Mînceți însă peste noapte aici și voi vedea ce-mi va mai spune Domnul."

20. Iar Domnul a venit noaptea la Valaam și a grăit: „Dacă oamenii aceștia au venit să te cheme, du-te cu ei, dar să faci numai ce îți voi spune eu!"

21. Dimineața Valaam s-a sculat, a pus samarul pe asina sa și a plecat cu căpeteniile Moabului.

22. Cînd a văzut că pleacă, s-a aprins Domnul de mînie și îngerul Domnului i se așeză potrivit în cale; Valaam, însoțit de două slugi, călărea pe asina sa.

23. Și asina a văzut pe îngerul Domnului stînd în drum cu sabia ridicată în mînă și s-a abătut din cale; iar Valaam a lovit asina cu toiagul ca să o întorcă înapoi.

24. Dar îngerul Domnului i-a ieșit înainte pe un alt drum îngust, între rāzoarele viilor, cu ziduri de o parte și de alta.

25. Văzîndu-l, asina s-a tras către zid și a strîns piciorul lui Valaam; acesta a mai lovit-o încă o dată.

26. Îngerul Domnului însă a înaintat și s-a oprit într-un loc strîmt, unde nu puteai să te abați nici la dreapta nici la stînga.

27. L-a zărit asina și s-a culcat sub Valaam. Și Valaam, năuc de mînie, a lovit-o cu toiagul din nou.

28. Dar Domnul i-a dat asinei darul vorbirii și ea spuse acestea: „Ce ț-ai făcut eu, de mă bați acum pentru a treia oară?"

29. Și Valaam i-a răspuns: „Pentru că ț-ai bătut joc de mine. Ascultă, de aș fi avut în mînă o sabie, te-aș fi străpuns pe loc."

30. A zis asina lui Valaam: „Oare nu mai știi tu că eu sînt asina ta, pe care ai încălecat din tinerete pînă astăzi? Fost-am eu deprinsă să mă port așa cu tine?" Și el i-a răspuns: „Nu!"

31. Atunci Domnul a deschis ochii lui Valaam și acesta a văzut pe îngerul Domnului în mijlocul drumului cu sabia scoasă din teacă. Și a căzut cu fața la pămînt și i s-a închinat.

32. Iar îngerul Domnului i-a zis: „De ce ai bătut asina de trei ori? Uite, eu ț-ai așinut calea să te opresc, deoarece drumul pe care mergi duce la pierzanie.

33. Dar asina ta m-a văzut și s-a ferit din fața mea de trei ori. Dacă n-o făcea, te-aș fi ucis pe tine, iar ea ar fi scăpat cu viață."

34. Zis-a Valaam către înger: „Am păcătuit pentru că n-am știut că tu îmi stai în cale; dacă te necăjesc cu ceva, voi face cale-ntoarsă."

35. Și îngerul Domnului i-a răspuns lui Valaam: „Du-te cu ei, dar să nu grăiești altceva decît ceea ce îți voi spune eu!" Și s-a călătorit Valaam/ cu

ргі

нѹ бо арїи аѹи балаакъ. Шн аѹхнїаь балаакъ ѹ ѹ
 вїне балаакъ, вїш фїмїпнїарѹ аѹи аа чїпїтѹ
 моавѹ, карѹ жїте аа хотарѹаь арїонѹ, карѹ жїте
 аа спре парїтѹ хотарѹаь. Шн зїсе ва ѹ
 аак нѹтѹк балаакъ, нѹ аам трїмїеь кѹтѹрѹ
 тїне аїтїема, нѹчїн нѹ венїан кѹтѹрѹ мїне?
 адеврїат нѹвом нѹтѹк етїе чїнїстїеку ѹ
 Шн зїсе балаакъ кѹтѹрѹ балаакъ, мїтѹ вїнїн кѹтѹрѹ аї
 тїне аѹам нѹтѹрїнїк вїофї агрїи теваш ѹ нѹ
 вѹнїтѹл карїаь фїмва пїне дїмнїтѹ агїра мїтѹ а
 теаа вїо грїи. Шн мїтѹеь балаакъ нѹ балаакъ, аа
 шн венїрѹ аа чїпїтїаь нѹрїаь. Шн жїи м
 ге балаакъ он шн вїнїе, шн трїмїеь аѹи балаакъ,
 шн бо арїаь тева нѹ еа. Шн фї дїмнїтѹ ма
 ча, шн аѹхнїаь балаакъ пре балаакъ, аа ѹхнїтѹ пре
 еа аа стїаь аѹи балаакъ, шн арїтѹк аѹи де а
 нїаь о парїтїе о арїтїе де нѹтѹрїаь.

К А П КГ
 н зїсе балаакъ аѹи балаакъ, фїтѹ мїе аї а
 чѹ ѹ зѹ жїтїеь вїнїе шн мї гѹтѹтѹще аї
 чѹ ѹ, вїнїе, шн ѹ, бербѹчи. Шн е
 фїтѹк балаакъ аѹ прїеѹам аѹ зїи аѹи балаакъ
 шн аа ѹсе вїнїе шн бербѹче пре жїтїеь
 нїе. Шн зїсе балаакъ кѹтѹрѹ балаакъ, стїи г
 а прїаь де жїтїеь та, шн вїо мїтѹеь кїндїаь
 мїсева арїтїаь дїмнїтѹ фїмїпнїарѹ, шн нѹвїнї
 тѹл карїе фїмва арїтїаь мїе, чїаь вїо епїне чїе, шн
 стїтѹк балаакъ аїнїтѹ жїтїеь аѹи, шн балаакъ
 мїтѹеь кастѹ фїтѹтѹе пре дїмнїтѹ, шн мїтѹеь аї
 репїтѹ, шн стї арїтѹтѹ дїмнїтѹ аѹи балаакъ.
 Шн зїсе кѹтѹрѹ еа балаакъ, чѹеаь, ѹ, нѹтѹтѹа
 ре аїтї гѹтїнїтѹ, шн аам ѹхнїтѹ вїнїе шн бербѹче
 пре нѹтѹтѹрїн. Шн пїеь дїмнїтѹ нѹвїнїтѹ
 агїра аѹи балаакъ шн зїсе, фїтѹрїкїндїаьте кѹ
 тѹрѹ балаакъ аѹа вїн грїи. Шн стї фїтѹрїеь
 кѹтѹрѹ еаь, мїтѹ еаь стїаь депарїтїе де арїрїаь аѹ
 дїтѹтѹ, шн тїаь бо арїи аѹи моавѹ фїтѹрїнїе нѹ
 еаь, шн стї фїтѹк аѹ аѹи дїмнїтѹ пре те еа.
 Шн аѹхнїаь пїаь аѹи зїсе, дїмнїтѹ аѹи рїаь
 рїаь мїаь нїмаїтѹ пре мїне балаакъ фїтѹрїаь аѹи моавѹ,
 дїи мїнїнї дїспре рїеь рїаь зїнїкїндїаь, вїно еаѹтѹтѹ
 мїе мїе пре іаькоь, шн вїно оїжнїаьщїеь пре
 ізраїаь. Чѹе вїо оїжнїаь пре теаа чѹе нѹ оїжнї
 аѹтѹщїеь дїмнїаь, ѹ ѹтѹеь вїо еаѹтѹтѹ пре карїеаь нѹ
 еаѹтѹтѹтѹ дїмнїтѹ? Кїчїн дїи вїрїфїаь мїаь
 чїаь бербѹкїн пре еаь шн дїаь дїтѹрїн кїноа
 чїеком прїаьнїаь, мїтѹ нїрїаь аѹи сїнїтѹ ба аѹ
 нѹи шн фїаь вїнїе кїсека сокопїи. Чїне аѹ со
 копїнїтѹ семенїеаь аѹи іаькоь ѹ шн тїне ва нѹмїтѹрїаь
 нїрїаь дїаь аѹи ізраїаь ѹ стї моавѹ еѹфїаьтѹ мїеѹ
 фїтѹфїаьтѹ дїрїеь чїаь, шн стї фїаьтѹ стїмїаь
 аѹи кастїеь мїнїаь аѹи. Шн зїсе балаакъ кѹтѹрѹ аѹ
 балаакъ те мїаь фїтѹкїтѹ мїе ѹ аа еаѹтѹтѹтѹ вїрї
 мїаьнїаь мїеи тїеь нїмаїтѹ пре тїне, шн мїтѹ
 аї еаѹгавнїтѹ еаѹгавнїе? Шн зїсе балаакъ бѹ
 кѹтѹрѹ балаакъ, аѹ нѹ кїтїеь вїаьнїе дїмнїтѹ фїрї
 стїаь мїеѹ, аїтїеьаь ком пїеьнї агїрїи? Шн гї
 зїсе кѹтѹрѹ еаь балаакъ, мїаь вїно фїтѹкїтѹ мїеи
 тїаьтѹ аѹи, де оїндїе нѹвїеь вїаьтѹ прїаьнїаь аѹ
 аѹи

cu boiarii lui Valac.

36. Și auzind Valac cum vine Valaam, ieși în împinarea lui la cetatea Moav, care iaste la hotarãle Arnon, carea iaste despre partea hotarãlor.

37. Și zise Valac cãtrã Valaam: „Nu am trimis cãtrã tine a te chema? Cã ci nu veniiai cãtrã mine? Adevãrat, nu voui putea sã te cinstescu?”

38. Și zise Valaam cãtrã Valac: „Iatã, viniu cãtrã tine, acum putãrnice voui fi a grãi cevaș. Cuvãntul carele ãm va pune Dumnezãu ãn gura mea acela voui grãi.”

39. Și mãrse Valaam cu Valac și venirã la cetãțile curților.

40. Și junghe Valac oi și viței și trimise lui Valaam și boiarilor ce era cu el.

41. Și fu dimineața și luãnd Valac pre Valaam l-au suit pre el la stãpul lui Vaal și-i arãtã lui de acolã o parte oarece de nãrod.

CAP 23

1. Și zise Valaam lui Valac: „Fã-m mie aicea 7 jãrtãvnice și-m gãtãște aicea 7 viței și 7 berbeci.”

2. Și fãcu Valac dupre cum au zis lui Valaam; și aduse vițel și berbecãe pre jãrtãvnic.

3. Și zise Valaam cãtrã Valac: „Stãi aproape de jãrtva ta și voui mãrge cãndai mi se va arãta Dumnezãu ãn timpinare și cuvãntul care ãm va arãta mie țї-i voui spune țїe.” Și stãtu Valac lãngã jãrtva lui și Valaam mãrse ca sã ãntãrbe pre Dumnezãu.

4[3]. Și mãrse drept și sã arãtã Dumnezãu lui Valaam. [4] Și zise cãtrã el Valaam: „Cãle 7 cuptoare le-am gãtit și am suit vițel și berbecãe pre cuptoriu.”

5. Și puse Dumnezãu cuvãnt ãn gura lui Valaam și zise: „ãntor-cãndu-te cãtrã Valac, așã vei grãi.”

6. Și sã ãntãrse cãtrã el; iarã el sta departe de arderile lui de tot și toți boiarii lui Moav ãmpreunã cu el. Și sã fãcu duhul lui Dumnezãu preste el.

7. Și luãnd pilda lui, zise: „Den Mijlocul Rãurilor m-au chemat pre mine Valac ãmpãratul Moav den munți de spre rãserit zicãnd: «Vino, bleastãmã-m mie pre Iacov și vino, osãndãște-m pre Izrail.»

8. Ce voui osãndi pre cela ce nu osãndãște Domnul? Au ce voui blestema pre carele nu-l bleastãmã Dumnezãu?

9. Cãci den vãrful munților vedea-l voui pre el și de la dealuri cunoaște-vou pre dãnsul. Iatã, norodul sãngur va lãcui și ãn limbi nu se va socoti.

10. Cine au socotit seменїїаь lui Iacov? Și cine va numãra nãroadele lui Izrail? Sã moarã sufletul mieu ãn sufletele direpților și sã sã facã sãmãnța mea ca sãmãnța lor!”

11. Și zise Valac cãtrã Valaam; „Ce mi-ai fãcut mie? La blestemul vrãjmașilor miei te-am chemat pre tine și, iatã, ai blagoslovit blagoslovenie.”

12. Și zise Valaam cãtrã Valac: „Au nu cãte va pune Dumnezãu ãn rostul mieu aceasta voui pãzi a grãi?”

13. Și zise cãtrã el Valac: „Mai vino ãncã cu mine ãntr-alt loc, de unde nu vei vedea pre dãnsul de/ acolã, fãrã de numai o parte

Ms. 45

Ms. 4389

Versiune modernă

boiarii Valac.

36. Și audzindu Valac <că vine Valaam>7, ieși în timpinarea lui la cetatea Moav, carea iaste la hotarale Amon, carea iaste despre partea hotarilor.

37. Și dzise Valac către Valaam: „Nu am trimis cătră tine a te chema? Că ce nu veneai cătră mine? Adevărat, nu voi putea să te cinstesc?”

38. Și dzise Valaam către Valac: „Iată, veniiu cătră tine, acum puternic voi fi să grăiescu cevaș. Cuvintul carele-m va pune Dumnedzău întru gura mea acela voi grăi.”

39. Și mēse Valaam cu Valac și veniră la cetățile ogrăzilor.

40. Și giunghe Valac oi și vițai și trimise lui Valaam și boiariilor ce era cu el.

41. Și fu dimineața și luindu Valac pre Valaam l-au suit pre el lîngă stîlpul lui Vaal și-i arătă lui de acolo o parte oarece de nărodu.

CAP 23

1. Și dzise Valaam lui Valac: „Fă-mi mie aicea 7 cuptoare și-m gătește aicea 7 viței și 7 berbeci.”

2. Și făcu Valac după cum i-au dzis lui Valaam și aduse vițal și berbecce pre cuptoriu.

3. Și dzise Valaam către Valac: „Stă aproape de jirtva ta și voi mēge cîndai mi să va arăta Dumnedzău întru timpinare și cuvintul carele-m va arăta ți-l voi spune ție. Și stătu Valac lîngă jirtva lui și Valaam mēse ca să întrebe pre Dumnedzău și mēse dreptu.

4[3]. Și i să arătă Dumnedzău lui Valaam. [4] Și-i dzise lui Valaam: „Cēle 7 cuptoare le-am gătit și am suit vițal și berbecce pre cuptoriu.”

5. Și puse Dumnedzău cuvintu în gura lui Valaam și dzise: „Întorcîndu-te cătră Valac, așa vei grăi.”

6. Și să întoarse cătră el, iar el sta departe de arderile lui de tot și toți boiarii lui împreună cu el. Și să făcu duh a lui Dumnedzău preste el.

7. Și luindu pilda lui, dzise: „Den Mijlocul Rîurilor m-au chemat pre mine Valac, ficiorul lui Veor, împăratul Moav, den munții despre răsărit dzicînd: «Ia-mblă blastămi-m mie pre Iacov și ia-mblă osîndește-mi pre Israil.»

8. Ce voi osîndi pre cela ce nu osîndește Domnul? Au ce voi blastăma pre carele nu-l blastămă Dumnedzău?

9. Căce den vîrurile munților îl voi vedea pre el și de la dealuri îl voi năzări pre el. Iată, nărodu singur va lăcui și întru limbi nu să va socoti.

10. Cine au socotit semînția lui Iacov și cine va număra năroca-dele Israil? Să moară sufletul meu în sufletele dreptilor și să facă sămînța mea ca sămînța lor!”

11. Și dzise Valac către Valaam: „Ce mi-ai făcut mie? La blastămul neprietenilor miei te-am chemat pre tine și, iată, ai blagoslovit blagoslovenic.”

12. Și dzise Valaam către Valac: „Au nu cite va pune Dumnedzău în rostul meu acesta voi păzi a grăi?”

13. Și zise către el Valac: „Ia-blăm încă cu mine întru-altu loc, de unde nu vei vedea pre însul de/

lui Valac.

36. Și auzind Valac că vine Valaam, ieși întru întimpinarea lui în cetatea lui Moav, carea iaste în hotarale Arnonului, care iaste în marginea hotarului.

37. Și zise Valac către Valaam: „Dară mai nainte n-am trimis să te chiește? Că ce n-ai venit la mine, au doară nu te-aș fi putu cinsti?”

38. Iar Valaam răspunse zicînd: „Iată că viu la tine și acum voi fi puternic să grăiesc. Cuvintul care va pune Domnul în gura mea acela voi grăi!”

39. Și mēse Valaam cu Valac și intrară în cetatea cîmpului.

40. Și junghe Valac boi și oi și trimise lui Valaam și boiariilor carei era cu dînsul.

41. Iar cînd fu dimineața, luoa Valac pre Valaam și-l sui pre stîlpul lui Vaal și-i arătă de acolo o parte oarece den nărod.

CAP 23

1. Și zise Valaam către Valac: „Așază-mi aici 7 altare și-m gătește aici 7 viței și 7 berbeci.”

2. Și făcu Valac cum porânci lui Valaam și puse viței și berbecii pre altare.

3. Și zise Valaam către Valac: „Stăi la jirtva ta și să mă duc, doară mi se va arăta Dumnezeu întru întimpinare și cuvintul ce-m va zice voi spune ție.” [4] Și stătu Valac la jirtva sa, iar Valaam mēse să întrebe pre Dumnezeu.

4. Și se arătă lui Dumnezeu și zise Valaam către Dumnezeu: „7 altare ți-am așzatat și am pus viței și berbeci desupra altarelor.”

5. Și puse Dumnezeu cuvint în gura lui Valaam și zise: „Întoarce-te la Valac și-i zi așa.”

6. Și se întoarse la dînsul, iar el sta lîngă arderile de tot ale sale, și toți boiarii Moavului cu dînsul.

7. Și fu duhul lui Dumnezeu spre dînsul și luînd pilda lui zise lor: „Dentre rîuri m-au adus Valac, împăratul Moavului¹, den munții despre răsărit zicînd: «Vino să-m blēstemi pre Iacov și vino să-m blēstemi pre Israil.»

8. Dară în ce chip voi blestema, pre care nu blestemă² Dumnezeu? Și cum voi osîndi, pre cine nu osîndește Dumnezeu?

9. Că den vîrful munților îl voi vedea și den dealuri³ îl voi năzări. Iar nărodul acesta sînguri se vor tăbări și în limbi nu se vor amesteca.

10. Cine au numărat semînția lui Iacov sau cine va socoti adunările lui Israil? Să moară sufletul meu în sufletele dreptilor și să fie semînția mea ca semînția lor!”

11. Iar Valac zise către Valaam: „Ce-m făcuș? Eu te-am chiebat să blēstemi pre vrăjmașii miei, iar tu, iată, că cu blagoslovenic îi blagoslovești.”

12. Valaam răspunse: „Iată, cuvintul care puse Dumnezeu în gura mea păziiu a-l grăi?”

13. Și-i zise Valac: „Mai blăm cu mine într-alt loc, den care loc îi vei vedea/ ce însă numai o

căpeteniile lui Balac.

36. Cînd a auzit Balac că vine Valaam, a ieșit în întimpinarea lui la Ir Moab; la marginea țării, unde Amon este hotar.

37. Și a zis Balac către Valaam: „Nu ți-am trimis soli ca să te cheme? De ce n-ai venit? Ți-ai închipuit, într-adevăr, că nu te-aș cinsti după cuvînt?”

38. Valaam i-a răspuns: „Iată, am venit acum, dar de spus nu pot să-ți spun nimic. Voi grăi numai cuvintul pe care Domnul mi-l va pune în gură.”

39. Și s-au dus amîndoi și au ajuns la Kiriath-Hușot.

40. Și Balac a jertfit vite mari și mici și a trimis bucăți din ele lui Valaam și căpeteniilor care îl însoțeau.

41. Iar a doua zi, l-a luat Balac pe Valaam cu el și s-au suit pe măgura Bamot-Baal, ca să vadă de acolo o parte bună din tabăra fiilor lui Israel.

CAP. 23

Binecuvîntarea lui Valaam.

1. Și a zis Valaam către Balac: „Zidește-mi aici șapte altare și pregătește-mi șapte viței și șapte berbeci.”

2. Balac a făcut ce i-a spus Valaam. Și au așezat pe fiecare altar cîte un vițel și cîte un berbec.

3. Și a mai zis Valaam: „Stai și priveghează jertfele, eu mă duc, că va veni Domnul să mă întimpine, și ceea ce îmi va descoperi el îți voi împărtăși neapărat și ție.” Și s-a suit apoi pe o colină pleșuvă.

4. Și Dumnezeu s-a arătat lui Valaam și acesta i-a grăit: „Am zidit cele șapte altare și am jertfit pe fiecare cîte un vițel și cîte un berbec.”

5. Iar Domnul l-a învățat pe Valaam ce să spună și i-a poruncit: „Întoarce-te la Balac și întocmai așa să-i spui.”

6. Și s-a întors Valaam și l-a aflat pe Balac în picioare lîngă jertfa arderii de tot, împreună cu toate căpeteniile Moabului și l-a învăluit Duhul Domnului.

7. Atunci el a rostit descoperirea sa ca un cîntec: „Dintre rîuri din Aram, m-a chemat Balac, craiul Moabului/ Din munții Răsăritului m-a chemat/ «Vino, și-l blestemă pe Iacov/ Vino, și osîndește pe Israil.»/

8. Cum să blestem eu pe cel ce Domnul nu blestemă? Cum să osîndesc ce Domnul nu osîndește?

9. Din vîrful munților mă uit/ De pe măguri înalte privesc/ Poporul acesta locuiește singur/ Nu se amestecă nicidecum cu alte neamuri/

10. Cine e în stare să numere/ Semînția lui Iacov, cît pulbera/ Desimea cetelor lui Israel, puzderie/ Cine va socoti? Aș vrea să mor cum mor dreptii acestora/ Să fie sîrșitul meu ca al lor!”

11. Atunci a zis Balac către Valaam: „Ce mi-ai făcut? Eu te-am chemat să-mi blestemi dușmanii și tu îi binecuvîntezi.”

12. Valaam însă i-a răspuns: „Nu ți-am spus eu, oare, ceea ce Domnul mi-a pus în rostirea mea?”

13. Și a zis Balac: „Vino cu mine ca să vezi din alt loc toată mulțimea lui Israel: de/ acolo să

Biblia, 1688, pag. 114, col. 1

РАІ

аколо, фартъ де нуманъ сопартъ днѣтрѣнскѣ вѣн
вѣдѣтѣ, ирѣ прѣстоци нѣн вѣдѣтѣ, шн вѣдѣтѣ
де мѣм мѣе прѣдѣнскѣ де аколѣ. Шн ахѣд прѣ
дѣнскѣ фартъ пнскѣ де царннѣ, прѣдѣрѣфѣ чѣлѣн
топанъ, шн зндн аколо, зѣ жѣртѣбннѣ, шн сѣн
внцѣл шн берѣбѣ прѣте жѣртѣбннѣ, шн знѣс
ѣе балаамъ кѣтѣрѣ балаамъ. Отпѣн аколо амнѣтѣ
жѣртѣбннѣ ирѣ сѣл вѣн мѣртѣе сѣ фартѣе прѣ дѣ
сѣ нѣрѣл. Шн сѣ фтнмннѣ днѣтрѣнскѣ нѣ балаамъ,
шнн пѣте кѣвѣннѣ фѣртѣа лѣн шн знѣс, фтѣа рѣ
те кѣтѣрѣ балаамъ шн аѣтѣтѣ вѣн грѣнн
зѣ Шн сѣ фтѣа рѣе кѣтѣрѣ дѣнскѣ, ирѣ сѣл етѣ а
прѣат де аѣртѣ дѣтѣтѣ аѣнн, шн тоци вѣртѣн
лѣн мѣе нѣ дѣнскѣ, шнн знѣс лѣн балаамъ, чѣл
нѣ грѣннѣ днѣтрѣнскѣ. Шн аѣннѣ пнѣа лѣн, зн
ѣе, етѣа рѣе балаамъ, шн аѣннѣтѣ, аѣннѣтѣ мѣртѣ
дѣ тѣрѣе фѣртѣрѣ лѣн сѣртѣрѣ. Нѣ жѣте на сѣ
мѣлѣ днѣтрѣнскѣ сѣртѣ кѣтѣрѣекѣ, ннѣе ка фѣнѣл ѣ
мѣлѣн етѣтѣ фѣртѣнѣошѣе, сѣл аѣннѣ нѣба фѣртѣе
н грѣннѣ шн нѣлѣ рѣмѣннѣ. Іѣтѣ нѣ аѣннѣ
нѣа мамъ аѣтѣтѣ, вѣртѣбннѣ шн нѣвѣн фтѣа рѣе. Нѣ
вѣннѣ сѣтѣнѣтѣ фѣртѣнѣ ннѣе сѣба нѣн ѣтѣннѣ
лѣ фѣртѣннѣ, днѣтрѣнскѣ днѣтрѣнскѣ лѣн нѣ дѣнскѣ,
чѣлѣ мѣртѣе аѣе вѣртѣннѣ фтѣрѣ дѣнскѣ
нѣ днѣтрѣнскѣ тѣла тѣлѣ сѣ прѣ дѣнскѣ аѣла ертѣе,
нѣ на салава тѣлѣн нѣ оѣннѣ нѣннѣ аѣннѣ. Пнннѣ нѣ
нѣ жѣте дѣннѣннѣ фѣртѣннѣ, ннѣе вѣртѣе фтѣрѣ
ѣртѣннѣ, аѣтѣ вѣртѣе сѣба грѣннѣ лѣн сѣртѣе шн лѣ
нѣ ѣртѣннѣ, тѣла сѣвѣртѣннѣ днѣтрѣнскѣ. Іѣтѣ нѣртѣ
дѣлѣ ка оѣннѣ пѣннѣ де лѣлѣ сѣба сѣлѣлѣ, шн на оѣннѣ
нѣлѣ сѣва сѣмѣцн, нѣба дѣртѣннѣ пѣннѣ ба мѣннѣ вѣ
нѣ нѣтѣ, шн сѣртѣе рѣннѣннѣ ка сѣлѣ. Шн знѣс
балаамъ кѣтѣрѣ балаамъ, ннѣе нѣ вѣртѣе вѣн вѣе
ѣтѣмѣ мѣе прѣ сѣл, ннѣе вѣртѣннѣ сѣртѣлѣ вѣртѣе
нѣ шн прѣ сѣл. Шн рѣннѣннѣ балаамъ
знѣс лѣн балаамъ, мамъ грѣннѣ цѣе знѣннѣ, нѣ
вѣртѣлѣ нѣртѣе фѣртѣннѣ днѣтрѣнскѣ аѣтѣлѣ вѣн фѣртѣе
нѣ Шн знѣс балаамъ кѣтѣрѣ балаамъ, вѣннѣ сѣтѣе нѣ аѣтѣ
сѣлѣ дѣвѣртѣлѣ лѣн днѣтрѣнскѣ, шннѣ вѣртѣе ннѣ
ннѣ прѣ дѣнскѣ де аколѣ. Шн аѣлѣтѣ вѣ
лѣннѣ прѣ балаамъ прѣ вѣртѣлѣ лѣн фѣртѣе тѣлѣ тѣ
нѣ сѣлѣ пннѣ лѣ пѣстѣн. Шн знѣс балаамъ
кѣтѣрѣ балаамъ, знѣртѣннѣ мѣе аѣннѣ шѣртѣе нѣпѣ
тѣа рѣ шн рѣтѣтѣ мѣе шѣртѣе вѣннѣ шн шѣртѣ
лѣ тѣе вѣртѣннѣ. Шн фѣртѣе балаамъ аѣтѣ нѣлѣ аѣ
знѣс лѣн балаамъ, шн сѣннѣ вѣннѣлѣ шн вѣртѣе
прѣте нѣпѣртѣннѣ.

К А П К Д

Кнѣвѣртѣннѣ балаамъ кѣтѣрѣ мѣтѣе фѣннѣ
ннѣтѣ днѣтрѣнскѣ аѣлѣн прѣ сѣртѣннѣ, нѣлѣ
мѣртѣе аѣтѣ сѣртѣннѣ лѣннѣ фтѣннѣннѣ
ѣ вѣртѣннѣ, шннѣ фтѣа рѣе фѣртѣе лѣннѣ
пѣстѣн. Шн рѣннѣннѣ балаамъ
ѣртѣннѣ лѣн, вѣртѣе прѣ сѣртѣннѣ тѣлѣртѣе аѣтѣ
нѣмѣлѣн, шн сѣртѣннѣ прѣте сѣл аѣлѣ лѣннѣ
нѣртѣе, шн аѣннѣ пннѣа лѣннѣ знѣс. Знѣе
балаамъ фѣртѣрѣ лѣннѣ вѣртѣе, знѣе сѣмѣлѣ тѣлѣ
нѣ вѣртѣе. Знѣе тѣла тѣ аѣртѣе нѣвѣннѣ
пѣртѣ, вѣртѣннѣ нѣртѣе вѣртѣе лѣннѣ днѣтрѣнскѣ аѣ

dentr-insul vei vedea, iară pre toți nu-i vei vedea. Și bleastă-mie pre dînsul de acol6!“

14. Și luo pre dînsul într-un piscu de țarină, pre Virful celui Cioplit, și zidi acol6 7 jîrtăvnice și sui vițel și berbêce preste jîrtăvnic.

15[14]. Și zise Valaam cătră Valac: [15] „Stăi acolo lîngă jîrtva ta, iară eu voiu mêrge să întreb pre Dumnezeu.“

16. Și să întimpină Dumnezău cu Valaam și-i puse cuvînt în gura lui și zise: „Întoarce-te cătră Valac și acêstea vei grăi.“

17. Și să întoarce cătră dînsul, iară el sta aproape de arderea de tot a lui, și toți boiarii lui Moav cu dînsul. Și-i zise lui Valac: „Ce-au grăit Domnul?“

18. Și luînd pilda lui, zise: „Scoală-te, Valac, și ascultă! Ascultă mărturie, feciorul lui Sepfor!

19. Nu iaste ca omul Dumnezău să să clătească, nice ca fiicul omului să să înfricoșaze. El au zis, nu va face? Grăi-va și nu va rămînea?

20. Iată că a blagoslovi m-am luat, blagoslovi-voiu și nu voiu întoarce.

21. Nu va fi osteneală în Iacov, nice se va ivi osteneală în Izrail, Domnul Dumnezăul lui cu dînsul, cêle mărite ale boierilor întru dînsul.

22. Dumnezăul cela ce au scos pre dînsul de la Eghipt, ca slava celui-cu-un-cornu al lui.

23. Pentru că nu iaste descîntec în Iacov, nice vraje întru Izrail. După vrême se va grăi lui Iacov și lui Izrail.

24. «Ce va săvîrși Domnul! Iată, nărodul ca un puui de leu să va scula și ca un leu să va semeți, nu va dormi până va mînca vînat și singele răniților va bea!“

25. Și zise Valac cătră Valaam: „Nice cu blestême vei blestăma mie pre el, nice blagoslovind să nu-l blagoslovești pre el.“

26. Și răspunzînd Valaam, zise lui Valac: „N-am grăit ție zicînd: «Cuvîntul carele îm va zice Dumnezău acela voiu face?»“

27. Și zise Valac cătră Valaam: „Vino să te iau la alt loc, de va plăcea lui Dumnezău, și-l blêstemă mie pre dînsul, de acol6.“

28. Și au luat Valac pre Valaam pre vîrful lui Fogor, cel ce să întinde la pustiiu.

29. Și zise Valaam cătră Valac: „Zidêște-m mie aicea șapte cuptoare și gătêște mie șapte viței și șapte berbeci!“

30. Și făcu Valac după cum au zis lui Valaam și sui vițel și berbêce preste cuptoriu.

CAP 24

1. Și văzînd Valaam că bine iaste înaintea Domnului a blagoslovi pre Israil, n-au mersu după obiceiul lui în timpinarea vrăjilor, și-ș întoarce fața lui la pustiiu.

2. Și rădicînd Valaam ochii lui, văzu pre Israil tăbărit după neamuri. Și să făcu preste el Duhul lui Dumnezău.

3[2]. Și luînd pilda lui zise: [3] „Zice Valaam, feciorul lui Veor, zice omul cel adevărat,

4. Zice cela ce aude cuvinte tari, văzînd care vedêrea lui Dumnezău au/ văzut, în somnu, descoperiți ochii lui.

Ms. 45

Ms. 4389

Versiune modernă

acolo, făr-numai o parte oarice vei vedea, iar pre toți nu-i vei vedea și mi-l blastămă mic de acolo."

14. Și-l luă pre însul întru virvu de țarină, pre Virvul celui Cioplit, și zidi acolo 7 cuptoare și sui vițâl și berbêce preste cuptorii.

15. Și dzise Valaam cătră Valac: „Stăi acolo lângă jirtva ta, iar eu voi mërge să întreb pre Dumnedzău."

16. Și împinâ Dumnezeu pre Valaam și-i puse cuvîntu în gura lui: „Întoarc-te cătră Valac și acêste vei grăi."

17. Și să întoarse cătră însul, și el sta la arderea lui cea de tot și toți boiarii lui Moav împreună cu însul. Și-i dzise lui Valac: „Ce au grăit Domnul?"

18. Și luîndu pilda lui, dzise: „Scoală-te, Valac, și ascultă! <Bagă în urechi marturul!>, ficiorul lui Sepfor!

19. Nu iaste ca omul Dumnedzău, să s<ă> clătească, nu-i fa fiul omului să s<ă> înfricoședze. El au dzis, nu va face? Grăi-va și nu va rămînea?

20. Iată că a blagoslovi l-am luat, blagoslovi-voi și nu voi întoarc-o.

21. Nu va fi osteneală în Iacov, nice să va ivi durere în Israil, Domnul Dumnedzăul lui cu însul, cêle mărîte a boiariilor întru însul.

22. Dumnedzău cela ce au scos pre însul de la Eghiptu, ca mărîrea celui-cu-n-com a lui.

23. Pentru că nu iaste vraje întru Iacov, nice descîntece întru Israil. Și după vrême să va grăi Iacov și lui Israil ce va săvîrși Domnul!

24. Iată, nărodul ca un puiu de leu să va scula și ca un leu să va semeși, nu va dormi pân-va mînca vînat, sînge de rănîți va bea!"

25. Și dzise Valac cătră Valaam: „Nice cu blăstămi în vei blăstăma pre el nice blagoslovindu să nu-l blagoslovești pre el."

26. Și răspundzîndu Valaam, dzise lui Valac: „Cuvîntul carele-m va dzice Dumnedzău acela voi face?"

27. Și dzise Valac cătră Valaam: „Ja-blăm⁴ să te iau la loc altul, să va plăcea lui Dumnedzău, și mi-l blastămă pre însul de acolo."

28. Și luă Valac pre Valaam pre virful lui Fogor, cêca ce să întinde la pustiiu.

29. Și dzise Valaam cătră Valac: „Zidêste-mi mic aicea 7 cuptoare și gătêste mic 7 viței și 7 berbeci."

30. Și făce Valac după cum i-au dzis lui Valaam și un vițâl și berbêce preste cuptorii.

CAP 24

1. Și văzîndu Valaam cum bine iaste înaintea Domnului a blagoslovi pre Israil, n-au mersu după obicêiul lui întru timpinarea vrăjilor și-ș întoarse fața lui la pustiiu.

2. Și rădicîndu Valaam ochii lui, vădu pre Israil tăbărit după feliuri și să făce preste el duh a lui Dumnedzău.

3. Și luîndu pilda lui dzise: „Dzice Valaam, <ficiorul Veor>, dzice omul cel adevărat;

4. Dzice cela ce aude cuvinte, tare văzîndu, care vedêrea lui Dumnedzău au/ vădzut în somnu,

parte dentr-înșii vei vedea, iar nu vei vedea pre toți și acolo să mi-i blêstemi!"

14. Și-l luoa în straja cimpului, în Virful cel Cioplit, și așază acolo 7 altare și puse viței și berbeci pre altare.

15. Și zise Valaam cătră Valac: „Stăi la jărtfvele tale, iar eu voi mërge să întreb pre Dumnezeu."

16. Și întimpinâ Dumnezeu pre Valaam și puse cuvînt în gura lui și-i zise: „Întoarc-te la Valac și să grăiești acêstea."

17. Și se întoarse la dînsul, iar el sta la arderile lui cêle de tot și toți boiarii Moavului cu dînsul. Și-l întrebă Valac: „Ce au zis Domnul?"

18. Iar el, luînd de la dînsul, zise: „Scoală-te, Valace, și ascultă și ia aminte mărturisire, feciorul lui Sepfor!

19. Nu iaste Dumnezeu ca omul, să se mute, sau ca feciorul omului, să se schimbe. Ce cînd grăiește, au doară nu va face? Și cînd făgăduiește, au doară nu va da?

20. Iată că am început a-i blagoslovi și-i voi blagoslovi neîntorcîndu-mă.

21. Să nu fie osteneală în Iacov, nici durere să nu se vază în Israil, că Domnul Dumnezeu lor iaste cu dînsul și slava cea împărâtească pre dînșii.

22. Dumnezeu i-au scos den Eghipt, a cărora putêre iaste ca a inorogului.

23. Că nu iaste descîntece în Iacov, nici vrajă în Israil. În vrême se vor chimca Iacov și lui Israil ce va săvîrși Dumnezeu.

24. Iar nărodul se va scula ca un puiu de leu și ca un leu se va îndirți, nu se va culca pînă nu va mînca hrană și pînă nu va bea sîngele celor rănîți!"

25. Și zise Valac cătră Valaam: „Nice mi i-ai blestemat cu blestem, nice mi i-ai blagoslovit cu blagoslovenic."

26. Iar Valaam zise: „Dară nu ți-am spus și ți-am zis că cuvîntul care va grăi Dumnezeu acela voi face?"

27. Și iar zise Valaam cătră Valaam: „Pasă și te voi duce într-alt loc, de va plăcea lui Dumnezeu, și mi-i vei blestema de acolo."

28. Și luoa Valac pre Valaam în virful Fogorului, care mërge în pustie.

29. Și zise Valaam cătră Valac: „Așază-mi aici 7 altare și-m gătêste aici 7 viței și 7 berbeci."

30. Și făcu Valac cumu-i zise Valaam și puse viței și berbeci pre altare.

CAP 24

1. Și văzînd Valaam că iaste bine înaintea Domnului să blagoslovească pre Israil, nu mërse după obicêiul lui și întru întimpinarea vrăjilor, ce-ș întoarse fața spre pustie.

2. Și rădicîndu-ș Valaam ochii, văzu pe Israil tăbărit după semînții și fu duhul Domnului spre dînsul.

3. Și luînd pilda lui zise: „Grăiește Valaam, feciorul lui Voor, grăiește omul cel adevărat.

4. Grăiește cela ce aude cuvintele celor tari, cela ce vedê cîte au văzut vedêrea lui Dumnezeu/ în vis

blestemi!"

14. Și la dus pe virful muntelui Fazga, la locul de strajă, și au zidit acolo șapte altare și au pus pe fiecare cîte un berbec și cîte un vițel.

15. Și a zis Valaam către Balac: „Stai și priveghează jertfele tale, iar eu mă duc mai încolo să-l întreb pe Dumnezeu."

16. Și l-a întimpinat Domnul pe Valaam și l-a învățat ce să spună și i-a zis: „Întoarc-te la Balac și întocmai așa să-i spui."

17. Și s-a întors Valaam și a aflat pe Balac în picioare lângă jertfă, cu toate căpeteniile Moabului, și Balac l-a întreat: „Ce ți-a spus Domnul?"

18. Și a rostit Balac descoperirea sa ca o cîntare: „Scoală-te și ascultă, Balac/ Ia aminte la vorbele mele, fiul lui Sefor/

19. Domnul nu-i ca omul ce minte/ Nu-i ca fiul omului să se căiască/ Crezi că El zice numai și nu face/ Făgăduiește și nu împlinește?/

20. Poruncă mi-a dat să binecuvîntez/ Ceea ce el a binecuvîntat, eu nu mai întorc/

21. Nu se vede fărădelege în Iacov/ Nici silnicie și chin în Israil/

22. Dumnezeu l-a scos din Egipt/ Puterea lui este ca de taur/ Slava lui ca de inorog/

23. În Iacov nu este vrăjitoric/ Nici farnece în Israil/

24. Ca o leoaică se scoală poporul/ Ca un leu se ridică în picioare/ Nu se culcă pînă nu-ș mistuie prada/ Pînă nu bea sîngele celui ucis!"

25. Și a spus Balac către Valaam: „Dacă nu-l poți blestema, cel puțin nu-l binecuvînta."

26. Valaam i-a răspuns: „N-am spus eu limpede că voi face tot ce îmi va spune Domnul?"

27. Atunci a zis Balac către Valaam: „Am să te duc în alt loc; cu îngăduința Domnului, poate, mi-l vei blestema de acolo."

28. Și l-a dus pe virful Peor, care străjuiește pustia.

29. Aici Valaam i-a spus lui Balac: „Zidește-mi șapte altare și pregătește-mi șapte viței și șapte berbeci."

30. Și a făcut Balac cum a zis Valaam și a pus pe fiecare altar cîte un vițel și cîte un berbec.

CAP. 24

Proorocia lui Valaam.

1. Văzînd Valaam că e plăcut Domnului să fie binecuvîntat Israil, nu s-a mai dus după vrăji, ci și-a întors fața către pustie.

2. Și ridicîndu-și ochii, a văzut poporul lui Israel așezat după semînții; duhul lui Dumnezeu s-a pogorit asupra lui

3. Și el rosti cuvîntul acesta: „Așa proorocește Valaam, fiul lui Beor/ Așa grăiește bărbatul adînc-văzător/

4. Așa rostește cel ce descoperă cuvîntul Domnului/ Cel ce pătrunde cugetul Atotputernicului/ Cel ce vede descoperirile Domnului/ în vis/ Cînd ochiul închis afară,

всѣхъ, ꙗко ѿ семенихъ десноперици оубо ахъ
 Фирте въ нецие ꙗкоуе ꙗкоуе, коутихънае тѣла
 геранъ . Канише десншѣри оубериандъ , ши
 канише герданни ахъгъ рѣхъи , ши канише коу
 тѣхъи кари ахъ фпниехъ амнѣль , ши канише ко
 ри ахъгъ апе . **Вшнѣа сомъ ден семинциѣ**
 ахъи , ши ва етѣпѣни аамин мѣате , ши етѣа
 амѣаца ахъи гоу фпѣрѣциѣ ахъи , ши етѣа коу
 ци фпѣрѣциѣ ахъи . **Дмигѣхъ ахъ покѣхъи**
 пре еѣа алаа егупетъ , кагаава тѣахъи кѣ оубнѣоу
 кѣ ахъи , камаанѣ амѣвнае ерѣжмашнаоу ахъи ,
 ши ерѣвнанае лоу аека ехъе камаѣахъа ши кѣ
 етѣцинае ахъи ва етѣвѣта де тоуи пре ерѣжмаши .
Куѣахъахъе сахъ соурунѣте кауѣно ахъи , ши на
 оубнѣ пѣи де ахъи тѣниава ехъаа пре еѣа ѣ тѣа тѣе
 вѣвѣснѣ пре тѣни сахъ вѣвѣнѣ , ши тѣа тѣе тѣхъ
 вѣвѣвѣмаѣ сахъ вѣвѣвѣмаѣт . **Ши ебмажнѣ ва**
 аанъ пре вѣааамъ , ши аовн кѣмжнанае ахъи , ши
 зѣице вѣаанъ кѣтѣрѣ вѣааамъ , аѣвѣвѣма пре ерѣж
 машѣль мѣхъ тѣѣм кемаѣтѣ , ши мѣтѣ вѣвнѣа
 ахъи вѣвнѣтѣ аѣтѣрѣнаѣ ерѣнаѣ . **Ахъи аарѣ**
 фѣхъи алаахъа тѣхъ , ам зѣице етѣе тѣниѣснѣ пре
 тѣни , ши ахъи тѣхъ аѣтѣиѣтѣ амнѣа де ааавѣ .
Ши зѣице вѣааамъ кѣтѣрѣ вѣаанъ , ахъи ши соан
 лоу тѣи кѣрѣи ам тѣрѣнѣе ааминѣ амъ ерѣвнѣтѣ
 зѣнаааѣ . **Демаааа вѣаанъ паниѣ каааахъи**
 де аѣрѣнѣтѣ ши де ахъи кѣвон пѣтѣ етѣаанъ кѣ
 вѣнѣтѣахъ амнѣахъи , етѣафанъ пре еѣа вѣхъи ахъи
 деаа мѣни , каѣтѣм ва зѣице мѣе амнѣтѣхъ , аѣтѣ
 етѣѣ вон зѣице . **Ши ахъи мѣтѣ аѣвѣгъ аа ао**
 кѣа мѣе , аѣно етѣе ефѣтѣвѣснѣ тѣе вѣаѣѣе ноуѣ
 ахъа аѣвѣста , ноуѣахъи тѣхъ аа ефѣтѣшнѣахъи зѣи
 аеаеорѣ . **Ши ахъи аѣ пѣааа ахъи зѣице , зѣице**
 вѣааамъ фѣтѣрѣи ахъи вѣсѣрѣ , зѣице сомѣа тѣа аѣе
 вѣрѣѣтѣе вѣзѣааѣ , ахъи зѣице кѣвнѣнѣтае ахъи аѣ
 нѣзѣѣ . **Шинѣаѣ шинѣица тѣахъи наѣтѣ , ши**
 вѣрѣѣѣ ахъи амнѣтѣхъ вѣзѣааѣ , ꙗкоуе десно
 перици оубо ахъи , аѣрѣтѣвон ахъи ши нѣ ахъи .
Ферѣтѣснѣ ши кѣвѣтѣ аѣрѣѣтѣ , рѣвѣрѣва етѣѣ деѣ
 ꙗкоуе , ши етѣа ехъаа сомъ ден геранъ , ши ва
 зѣрѣвнѣ пре кѣтѣпѣнѣнае ахъи моавъ , ши ва тѣрѣа
 пре тоуи фѣтѣрѣи ахъи енѣ . **Ши вѣаѣи еѣомъ**
 моуѣнѣрѣ , ши вѣаѣи моуѣнѣнѣрѣ нѣаѣѣ ерѣжмашѣ
 ахъи , ши геранъ ахъи фѣхъитѣ кѣ вѣрѣтѣѣтѣ
Ши етѣвѣснѣаа ден ꙗкоуе ши ва пѣааѣе пре тѣа
 тѣе етѣ мажнѣѣѣѣе ден тѣѣѣтѣ . **Ши вѣзѣааѣ**
 пре амаанѣ ши ахъи аѣ пѣааа ахъи зѣице , аѣтѣпѣ
 тѣхъа амѣвнае амаанѣ , ши семинциѣ аеорѣ ва
 перѣ . **Ши вѣзѣааѣ пре кинѣѣ , ши ахъи аѣ**
 пѣааа ахъи зѣице , тѣѣе аѣкѣашѣа тѣхъ , ши де
 вѣн пѣи фпѣтѣрѣ кѣвнѣа тѣхъ . **Ши деѣтѣ**
 фѣѣе ахъи вѣсѣрѣ кѣвнѣѣ де хѣнѣахъѣѣ , аѣнѣнѣнѣнѣ
 тѣеорѣ ровнѣ пре тѣни . **Ши вѣзѣааѣ пре еѣгъ ,**
 ши ахъи аѣ пѣааа ахъи зѣице , еѣ еѣ тѣние вѣтѣрѣи
 кѣаѣѣе вѣтѣвѣе аѣтѣѣѣѣ амнѣтѣхъ . **Ши вѣеши**
 ден мажнѣ кѣтѣнѣаѣрѣ , ши вѣорѣ мѣхънѣ пре аѣѣѣѣ
 ши вѣорѣ кинѣнѣ пре вѣрѣѣнѣ , ши енѣ тоуи еѣаѣтѣ
 вѣорѣ перѣ . **Ши ехъаахъахъе вѣааамъ сахъ ахъи**
 фпѣрѣжѣахъе аа аѣмѣль ахъи , ши вѣааамъ сахъ

5. Fo<a>rte bune și-s casele, Iacove, corturile tale, Israil!
6. Ca niște desigururi umbrind și ca niște grădini lângă râuri și ca niște corturi care le-au întinsu Domnul și ca niște chedri lângă ape.
7. Ieși-va om den seminția lui și va stăpîni a limbî multe și să va înălța a lui Gog împărăția lui și să va crește împărăția lui.
8. Dumnezău l-au povățuit pre el de la Eghipet, ca slava celui-cu-un-cornu a lui; va mînca limbile vrăjmașilor lui și grăsimile lor le va suga ca măduha, și cu săgețile lui va săgeta de tot pre vrăjmași.
9. Culcîndu-se, s-au odihnit ca un leu și ca un puui de leu; cine-l va scula pre el? Ceia ce te blagoslovescu pre tine s-au blagoslovit și ceia ce te-au blestemat s-au blestemat!"
10. Și să mînie Valac pre Valaam și lovi cu mînile lui și zise Valac cătră Valaam: „A blestema pre vrăjmașul mieu te-am chemat și, iată, blagoslovind l-ai blagoslovit al treilea rînd.
11. Acum, dară, fugi la locul tău! Am zis să te cinstescu pre tine și acum te-au lipsit Domnul de slavă."
12. Și zise Valaam cătră Valac: „Au nu și solilor tăi carii ai trimis la mine am grăit zicînd:
13. «De-m va da Valac plină casa lui de argint și de aur, nu voui putea să calcu cuvîntul Domnului, să-l fac pre el bun au rău de la mine; cite-m va zice mie Dumnezău, 'acéstea voui zice.»
14. Și acum, iată, alergu la locul mieu, vino să te sfătuiescu ce va face norodul acesta norodului tău la sfîrșitul zilelor."
15. Și luînd pilda lui, zise: „Zice Valaam, feciorul lui Veor, zice omul cel adevărat văzînd, auzînd cuvintele lui Dumnezău,
16. Știînd știința Celui Nalt și vederea lui Dumnezău văzînd în somnu descoperiți ochii lui.
- 17[16]. Arăta-voiu lui și nu acum; [17] fericescu și nu să apropie. Răsări-va stea den Iacov și să va scula om den Israil și va zdrobi pre căpeteniile lui Moav și va prăda pre toți feciorii lui Sith.
18. Și va fi EDOM moștenire și va fi moștenirea Isaf, vrăjmașul lui, și Israil au făcut cu vîrte
19. Și să va scula den Iacov și va piêrde pre cel ce să mîntuiește den cetate."
20. Și văzînd pre amalic și luînd pilda lui, zise: „Începătura limbilor, Amalic, și seminția lor va peri."
21. Și văzînd pre Chineu și luînd pilda lui, zise: „Tare e lăcașul tău și de vei pune în piatră cuiubul tău,
22. Și de se va face lui Veor cuiubu de hicleșug, asirienii te vor robi pre tine."
23. Și văzînd pre Og și luînd pilda lui, zise: „O! O! Cine va trăi cînd va pune acéstea Dumnezău!
24. Și va ieși den mîna chiteilor și vor munci pre Asur și vor chinui pre evrêi și ei toți odată vor peri."
25. Și sculîndu-se Valaam, s-au dus întorcîndu-se la locul lui. Și Valac s-au dus/ cătră dînsul.

Ms. 45

descoperiți ochii lui.

5. Foarte bune și-s casele, Iacov, colibile² tale, Israil!

6. Ca niște desiș umbrindu și ca niște grădini lângă riuri și ca niște corturi care le-au întinsu Domnul și ca niște chedri lângă ape.

7. Ieși-va om den seminția lui și va stăpîni a limbi multe și să va înălța a lui Og împărăția lui și să va crește împărăția lui.

8. Dumnezău l-au îndreptat pre el de la Eghiptu, ca mărirea celui-cu-n-cornu lui/ va mânca limbile neprietenilor lui și grăsimile lor le va demica și cu aruncările lui va săgeta de tot pre nepriateni.

9. Culcîndu-să, s-au odihnit ca un leu și ca un puu de leu; cine-l va scula pre el? Ceia ci te blagoslovescu pre tine s-au blagoslovit și ceia ce te-au blăstămat, s-au blăstămat!"

10. Și să mînie Valac pre Valaam și lovi cu mîna lui și dzise Valac cătră Valaam: „A blăstăma pre nepriițtenul meu te-am chemat și, iată, blagoslovindu l-ai blagoslovit al treilea rîndu.

11. Acum, dară, fugi la locul tău! Am dzis să te cinstescu pre tine și acum te-au lipsit Domnul de mîrire."

12. Și dzise Valaam cătră Valac: „Nu și solilor tăi carei ai trimis la mină am grăit dzicîndu:

13. «Să-m va da Valac plină casa lui de argintu și de aur nu voi putea să calcu cuvîntul Domnului, să-l fac pre el rău au bun de la mine; cite-m va dzice Dumnezău acêstea voi dzice.»

14. Și acum iată alergu la locul meu; ia-blăm să te sfătuiescu pe a face «nărodul» acesta nărodului tău la săvârșitul dzicîndu.

15. Și luîndu pilda lui, dzise: „Dzice Valaam, ficiorul lui Veor, dzice omul cel adevărat vădzîndu, audzîndu cuvintele lui Dumnezău,

16. Știîndu știința Celui Înaltu și vederea lui Dumnezău vădzîndu, în somnu descoperiți ochii lui.

17. Arăta-i-voi lui și nu acmu; fericescu și nu să apropie. Răsări-va stea dentru Iacov și om de la Israil și va zdrobi pre căpeteniile Moav și va prăda pre toți ficiorii lui Sith.

18. Și va fi Edom moștenire și va fi moștenirei Esav, nepriițtenul lui, și Israil au făcut cu vîrtute.

19. Și să va scula den Iacov și va piêrde pre cel ci să mîntuiște den cetate."

20. Și vădzîndu pre Amalic și luîndu pilda lui, dzise: „Începătura limbilor, Amalic, și seminția lor va peri."

21. Și vădzîndu pre Chineu și luîndu pilda lui, dzise: „Tare lăcașul tău și să vei pune în piatră cuibul tău.

22. Și de să va face lui Veor cuibu de vicleşug, asiriiani te vor robi pre tine."

23. Și vădzîndu pre Og și luîndu pilda lui, dzise: „O! O! Cine va trăi cîndu va pune acêstea Dumnezău!

24. Și va ieși den mîna chiteilor și vor chinui pre Asur și vor chinui pre evrei, și ci toți odată vor peri."

25. Și sculîndu-să Valaam s-au dus, întorcîndu-să la locul lui. Și Valac s-au dus/ la însul.

Ms. 4389

ochii lui dăscoperiți.

5. Citu-s de bune casele tale, Iacove, și corturile tale, Israele!

6. Ca niște desiș¹ umbrîndu-se, și ca sădirile lângă păraie, și ca corturile care le-au întins Domnul, și ca chedrii în lungul apelor.

7. Ieși-va om den seminția ta și va stăpîni multe laturi și se va înălța Gog împărăția lui și va crește.

8. Dumnezeu, care i-au scos den Eghipt ca slava celui-cu-un-corn-al lui; mânca-va laturea vrăjmașilor lui și oasele lor le va zdumica. Și cu săgețile sale va săgeta pre vrăjmaș.

9. Și culcîndu-se, odihni ca un leu și ca un puu de leu și cine-l va dăștepta? Blagosloviți cei ce vor blagoslovi pre tine și blestemați cei ce te vor blestema!"

10. Și se mînie Valac pre Valaam și-și lovi în palme și zise: „Eu te-am chemat să blestemi pre vrăjmașul meu, iar tu iată că de trei ori l-ai blagoslovit cu blagoslovenie.

11. Ce acum pasă la locul tău, că am zis să te cinste cu cinste, iar acum au luat Domnul cîntea de la tine."

12. Iar Valaam zise cătră Valac: „Dară n-am grăit eu solilor tăi, celor ce i-ai trimis la mine, și le-am zis:

13. «Măcară de mi-ară da Valac casa lui plină de aur și de argint, nu voi putea călca cuvîntul Domnului, nici să fac lui bine sau rău de la mine; ce, orice va zice mie Domnul, acêtea voi face!»

14. Iar acum eu mă duc la locul meu, ce vino să-ți spui ce vor să facă acești oameni în vremea cea mai de apoi."

15. Și luînd pilda lui, zise: „Grăiește Valaam, ficiorul lui Veor, zice omul cel adevărat,

16. Carele știe știința Celui de Sus și vederea lui Dumnezeu văzură în vis ochii lui dăscoperiți.

17. Arăta-voi lui și nu voi feri acum și nu mă voi apropia. Că va răsări stea de la Iacov² și se va scula om de la Israil și va piêrde boiarii Moavului și va robi pre toți ficiorii lui Sith.

18. Și va fi Edom moștenire lui și va fi moștenire Isav, vrăjmașul lui, și pre Israil l-au făcut cu țarie.

19. Și se va scula de la Iacov și va piêrde pre cei mîntuiți den cetate."

20. Și văzînd pre Amalic și luînd pilda lui, zise: „Începătura limbilor, Amalic, și seminția lor va peri."

21. Și văzînd pre Cheneon și luînd pilda lui, zise: „Tare iaste lăcașul tău, și de vei pune pre piatră cuibul tău.

22. Și de va fi lui Veor cuibu de hienic, siriienii te vor robi."

23. Și văzînd pre Og și luînd pilda lui, zise: „Amar! amar! Cine va fi viu cînd va pune acêstea Dumnezeu!

24. Ieși-va den mîinile chitiilor și vor căzni pre Assur și vor munci pre ovrei, și accia deodată³ vor peri."

25. Și sculîndu-se, Valaam se duse și se întoarse la locul lui. Iar Valac se duse/ la dînsu⁴.

Versiune modernă

înlăuntru i s-a deschis./

5. Ce frumoase-s certurile tale, Iacove,/ mîndre sînt așezările tale, Israele!/"

6. Văile ce se întind pînă departe par/ Ca și livezile pe malul rîului de cleștar/ Al saburului pom sădit de mîna Domnului/ Ca și cedrii înalți de-a lungul rîului./

7. Ieși-va Om din seminția lor/ Care va fi stăpînul neamurilor/ Stăpînirea lui pe l. Lui Agag o va întrece / Și împărăția lui în slavă se va petrece./

8. Pentru că Domnul care l-a scos pe Israel din robie,/ Aidoma unor coarne de taur arată țarie. Popoarele dușmane vor fi date pieirii/ Oasele lor se vor fărîma/ Săgețile îi vor nimici/

9. Doarme neamul acesta ca un leu/ Ca o leoaică culcată. / Cine ar putea să-l scoale?/ Să fie binecuvîntat cel ce te binecuvîntă,/ Blestemat cei ce te blestemă!"

10. Și s-a umplut de mînie Balac și încleștîndu-și pumnii, i-a zis lui Valaam: „Eu te-am chemat să-mi blestemi vrăjmașii, iar tu, dimpotrivă, i-ai binecuvîntat și încă de trei ori.

11. Fugi de aici, pleacă în țara ta! Am zis că te voi precinsti, dar, iată, că Domnul te-a lipsit de cinste."

12. Valaam însă i-a răspuns: „Le-am spus solilor tăi limpede cum îți spun și ție:

13. «De mi-ar da Balac casa sa plină de argint și de aur, nu voi călca porunca Domnului făcînd bune sau rele după placul meu; eu spun ce mi-a spus Domnul.»

14. Acum mă întorc acasă cu grăbire, dar vreau să-ți spun mai înainte ce se va întîmpla cu poporul tău în zilele ce vor veni."

15. Și a început Valaam o nouă cîntare: „Așa grăiește Valaam, fiul lui Beor./ Așa grăiește cel departe-văzător/

16. Așa rostește cel ce ascultă pe Domnul/ Și cel ce are știință de la Prea-Înaltul/ Cel ce vede ce Domnul i-a descoperit/ În vis, cînd ochii i s-au deschis./

17. Uite, îl văd, dar nu-l văd încă bine/ Îl zăresc – dar nu de aproape./ Din el răsare o stea/ Un sceptoru se înalță din Israil./ El lovește pe căpeteniile Moabului, / Zdrobește pe toți fiii lui Set./

18. Edomul va fi moștenirea lui/ Pe urmă va veni Seirul la rînd/ Și va desfășura Israel puterea,/

19. Din Iacov se va ridica stăpînul./ El va pierde pe cei ascunși în cetate."

20. Și a mai văzut Valaam și pe amaleciții și a zis despre ei: „Amalec este fruntea neamurilor, dar și seminția lui se va pierde."

21. Și a mai văzut și pe chenei și a zis cuvîntul: „Lăcașul tău e tare, Caine./ Ți-ai cățărât cuibul pe stîncă/

22. Cuibul tău e pîndit de pierire./ Nu peste multe, Asur te va duce în robie."

23. Văzîndu-l și pe Og, a cuvîntat: „Vai de cel care va mai fi în viață./ Cînd Dumnezeu va trimite toate acestea!/

24. Veni-vor corăbii de la Chitim/ Și vor smeri pe Asur, vor smeri pe Heber/ Dar și acelea vor pieri în veac."

25. Și s-a sculat Valaam și a plecat de s-a întors în țara lui. Iar Balac s-a dus/ într-ale sale.

CAP 25

ахъ кнѣзь дѣнхалъ .
 К А П К В
 и попови израильскыи и сѣтху къ
 народу ахурен да фетеле моавъ .
 Шн кемаръ пре еи аа жхртвеле наама
 асоръ, шн ахъ мжкаты народа ден жх
 твеле аоръ, шн са фкнмат кнхурмаор ао .
 Шн ет фкнмт израиль ахъ вел фегоръ, шн ет мт
 нѣ кхмтнѣ дмаъ пре израиль, шн зне дмнхл
 кѣтъ мовен . А пре кѣпетенѣнае народа
 ахъ, шн аратъ пре еи дмнхал ден прѣ жма соа
 реалъ, шн етв а фтварче оуруа мѣнѣн
 дмнхал ден израиль . Шн зне мов
 ен нѣмхурасоръ ахъ израиль, оуруаеци фте
 ше кареле пре рѣа ахъ, пречеа хаъ стѣжршн
 ахъ кѣфегоръ . Шн ятѣ сѣм ден фнѣн ахъ
 израиль веннѣ ахъ апропѣт пре фрателе ахъ,
 кѣтъ мадинѣкъ фнанѣтъ ахъ мовен шн фнан
 тѣ атоатѣ ахурѣ фѣнаор ахъ израиль, шн ен
 пажнѣ ахнѣ оушжае кѣрѣахъ мѣртхрен .
 Шн вѣжнѣ фнѣсе фегоръ ахъ елазаръ фѣна
 ахъ ааронъ прѣсѣтхл, ет ехѣа ден мнжлохъ а
 ахнѣрѣн, шн ахнѣ фѣшеле фмжнѣ . Атрѣ
 ден атрѣтхл сѣмхалъ израильскыахъ аа кѣп
 торъ, шн жнѣ пре амжнѣн, шн пре омхл изра
 илтѣн, шн пре мхлре прн хгѣхъ ен, шн ет по
 тоаи рана дентрѣ фнѣн ахъ израиль . Шн фх
 рѣчен мовѣн атрѣ рѣнѣ, и э шнѣ ф, э де мѣн .
 Шн грѣн дмнхл кѣтъ мовен знкжнѣ
 фнѣсе фегоръ ахъ елазаръ фѣна ахъ ааронъ
 прѣсѣтхл, ахъ потоанѣ мѣнѣ мѣ де аа фнѣн
 ахъ израиль, кжнѣ фм рѣвнѣа рѣвнѣре атрѣ е,
 шн нѣ ам, топнт пре фнѣн ахъ израиль кѣ рѣк
 нѣрѣ мѣ . Аш аа зне, ятѣ ехъ ам дат ахъ
 фегѣрѣнѣца мѣ апыѣн . Шн ва фн ахъ шн
 семенѣен ахъ ахъ дѣнхалъ фѣгѣрѣнѣцѣ пре
 сѣен вѣчннкѣ, пѣнтрѣ кѣче ахъ рѣвнѣт дмнѣ
 хѣхъ ахъ ахъ, шн сахъ рѣгат пѣнтрѣ фнѣн ахъ изра
 иль . Шн нѣмеле омхалъ чѣахъ локнт израи
 лѣнхъ, кареле сахъ локнт кѣ мадинѣнѣса, ха
 ври фегоръ ахъ аасо, болри касѣн мошнѣн ахъ
 ет семесонъ . Шн нѣмеле мхѣрѣн мадинѣнѣнѣн
 чѣн локнтѣ, хахѣн фѣта ахъ ехѣрѣ, болри анѣ
 етн ахъ семоа, касѣн мошѣн лѣте аахъ маѣтѣ .
 Шн грѣн дмнхл кѣтъ мовен знкжнѣ, грѣа
 ше фѣнаор ахъ израиль знкжнѣ . Ахѣрѣжѣн
 цнѣв кѣ мадинѣнѣнѣн, шн сѣмжѣн пре джн
 шнѣн, кѣче вѣрѣжѣмѣшѣнѣн ет вѣасо кѣ фнкатшѣ,
 кжте фнкатнѣнѣнхъ вѣасо прѣн фегоръ, шн пѣнтрѣ
 хахѣн фѣта болри ахъ маѣтам соа аоръ чѣ рѣнѣ
 тѣ фзѣса рѣнтн пѣнтрѣ фегоръ .

К А П К В
 нѣхъ ахъ рѣнѣ, шн грѣн дмнхл кѣтъ
 мовен шн елазаръ прѣсѣтхл знкжнѣ .
 А кѣпетенѣа атоатѣ ахурѣ фѣна
 ахъ израиль ден, и э де амн шн фѣсѣ, ахъ
 прѣкаселе мошнѣнѣнѣн аоръ, топт чѣла чѣ а
 се етѣе тѣамѣсѣкѣ аа рѣзѣен ф израиль .
 Шн грѣн мовен шн елазаръ прѣсѣтхл кѣ джншнѣ

1. Și poposi Israil în Satim și să spurcă norodul a curvi la fetele Moav.
2. Și-i chemară pre ei la jirtvele idolilor lor și au mâncat norodul den jirtvele lor și s-au închinat chipurilor lor.
3. Și să închină Israil lui Velfegor și să mănîe cu mănîe Domnul pre Israil.
- 4[3]. Și zise Domnul cătră Moisi: [4] „Ia pre căpeteniile norodului și-i arată pre ei Domnului dem preajma soarelui și să va întoarce urgiia mănîiei domnului de la Israil.”
5. Și zise Moisi neamurilor lui Israil: „Ucideți fieștecarele pre ruda lui pre cel ce-au săvîrșit lui Velfegor.”
6. Și iată, om den fiii lui Israil venind, au apropiat pre fratele lui cătră madiiancă, înaintea lui Moisi și înaintea a toată adunarea fiilor lui Israil și ei plîngea lînga ușile cortului mărturie.
7. Și văzînd Fines, feciorul lui Eliazar, fiul lui Aaron preotul, să sculă den mijlocul adunării și luînd fuștele în mînă
8. Întră dendărătul omului israilteanului la cuptoriu și junghe pre amîndoi: și pre omul israiltean și pre muiere prenz zgaul ei. Și să potoli rana dentru fiii lui Israil.
9. Și fură cei morți întru rană 20 și 4 de mii.
10. Și grăi Domnul cătră Moisi zicînd:
11. „Fines, feciorul lui Eleazar, fiul lui Aaron preotul, au potolit mânia mea de la fiii lui Israil, cînd îm rîvnîia rîvnire întru ei. Și nu am topit pre fiii lui Israil cu rîvnirea mea.
12. Așa am zis: «Iată, eu am dat lui făgăduința mea a păcii.
13. Și va fi lui și semenției lui după dînsul făgăduință preoției vîcînîcă, pentru căce au rîvnit Dumnăzăului lui și s-au rugat pentru fiii lui Israil.»
14. Și numele omului celui lovit, israilteanului, carele s-au lovit cu madiieanca, Zamvri, feciorul lui Salo, boiaru casii moșîii lui Semeon.
15. Și numele muierii, madiianecăi cei lovite, Hazvi, fata lui Sur, boiaru limbii lui Somoth, casei moșiei iaste a lui Madiam.
16. Și grăi Domnul cătră Moisi zicînd: „Grăiește fiilor lui Israil zicînd:
17. «Învrăjbiți-vă cu madiianitênii și omorîți pre dînșii, căce vrăjmășăscu ei voao cu ficleşug, cite ficlencescu voao prenz Fogor, și pentru Hazvi, fata boiarului Madiam, sora lor cea rănită în zioa ranii pentru Fogor.»

CAP 26

1. Și fu după rană și grăi domnul cătră Moisi și Eliazar preotul zicînd:
2. „Ia căpetenia a toată adunarea fiilor lui Israil, den 20 de ani și în sus, după casele moșiiilor lor, tot cela ce ieșe să să tocmească la războiu în Israil.”
3. Și grăi Moisi și Eliazar preotul cu dînșii/ în Aravoth Moav,

Ms. 45

Ms. 4389

Versiune modernă

CAP 25

CAP 25

CAP. 25

Idolatrie și desfrinare.

1. Și să tăbăriț Israel în Satim și să spurcă nărodul a curvi la fetele Moav.

2. Și chemară pre ei la jirtvele chipurilor lor și a mîncat nărodul de jirtvele lor și s-au închinat chipurilor lor.

3. Și prăznuiț Israel lui Velfegor și să mânia a mînie Domnul pre Israel.

4[3]. Și dzise Domnul cătră Moisi: [4] „Ia pre căpeteniile nărodului și-i arată pre ei Domnului den precajma soarelui, și să va întoarca urgia mîniei Domnului de la Israel.”

5. Și dzise Moisi nărodurilor Israel: „Ucideți fieștecare pre ruda lui pre cel săvîrșit lui Velfegor.”

6. Și iată, om den fiii lui Israel venindu, a apropiat pre fratele lui cătră madiancă, înaintea lui Moisi și înaintea a toată adunarea fiilor Israel, și ei plîngea lîngă ușile cortului mărturie.

7. Și vădzîndu Finees, ficiorul lui Eliazar, fiu lui Aaron preotului, să sculă den mijlocul adunării și luîndu hăștiul în mînă,

8. Întră⁴ dennapoia omului israel<i>teanului la cuptor și junghe pre amîndoi²doi și pre omul israel<i>teanul și pre muiere pre năgău ei. Și să potoli rana dentru Israel.

9. Și fură cei morți întru rană 24 000.

10. Și grăi Domnul cătră Moisi dzicîndu:

11. „Finees, ficiorul lui Eliazar, fiul lui Aaron preotul, a potolit mânia mea de la fiii lui Israel, cîndu rîvni mie rîvnirea întru ei. Și nu am topit pre fiii lui Israel cu rîvnirea mea.

12. Așa am dzis: „Iată eu am dat lui făgăduința mea a păcii.

13. Și va fi lui și semînției lui după însul făgăduință de preoție vécinică, pentru căce au rîvnit Dumnezeul lui și s-au rugat pentru fiii lui Israel.”

14. Și numele omului israeliteanului celui lovit <carele s-au lovit>⁶ cu madianca, Zamvri, ficiorul lui Salo, boiarin casei moșiei lui Simeon.

15. Și numele muierei cei lovite, madienencă, Hazvi, fata lui Sur, boiarinul limbei Somoth, casei moșiei iaste lui Madiam.

16. Și grăi Domnul cătră Moisi dzicîndu: „Grăiește fiilor Israel dzicîndu:

17. „Învărbîți-vă madianitênilor și-i omorîți pre înșii, căce învrăjbescu ei voao cu vicleşug, cite viclenescu voao pre Fogor și pentru Hazvi, fata boiarinului Madiam, sora lor cea rînită în dzua ranei pentru Fogor.”

CAP 26

CAP 26

CAP. 26

A doua numărătoare

1. Și fu după rană și grăi Domnul cătră Moisi și Eliazar preotul dzicîndu:

2. „Ia căpetenie a toată adunarea fiilor Izrail, den 20 ani și în sus, după casele moșiiilor lor, tot ceta ce ieșe să s<ă> tocască la război întru Israel.”

3. Și grăi Moisi și Eliazar preotul împreună cu înșii/ întru Aravoth Moav, la Iordan despre Ierihou

1. Și lăcuia Israel în Sattim și se spurcară oamenii în curvie cu fetele lui Moav.

2. Și-i chemară la jirtvele idolilor lor și mîncară oamenii jirtvele lor și se închinară idolilor lor.

3. Și prăznuiț Israel în Elfegor și se mânia Domnul cu urgie.

4. Și zise Moisei: „Ia căpeteniile nărodului și-i arată Domnului împotriva soarelui, să se întoarcă mânia mea despre Israel.”

5. Și zise Moisei cătră semînțiele lui Israel: „Ucideți fieștecare pre rudeniia lui carea au prăznuit în Elfegor.”

6. Și iată, un om den feciorii lui Israel viind, aduse pre fratele lui și cu o muiere madiancă, înaintea lui Moisei și înaintea tuturor feciorilor lui Israel, iar ei plîngea înaintea cortului mărturie.

7. Iară deaca-i văzu Finees, feciorul lui Eliazar, nepotul lui Aaron preotul, se sculă den mijlocul nărodului și, luîndu-i fuștele în mînă,

8. Întră după omul israeliteanului în peșteră și junghe pre amîndoi oamenii israelitênini și pre muiere o junghe pre năgău⁵. Și se potoli rana dentre feciorii lui Israel.

9. Și fură cei morți de rană 24 000.

10. Și zise Domnul cătră Moisei grăind:

11. „Finees, ficiorul lui Eliazar, nepotul lui Aaron preotul, a potolit mânia mea despre feciorii lui Israel, cîndu rîvni rîvna mea într-inșii. [12] Și n-am pierdut pre feciorii lui Israel întru rîvna mea.

12. Așa am zis: „Iată eu dau lui făgăduința mea cea de pace.

13. Și va fi lui și semînției lui după dînsul făgăduință de preoție vécinică, că au rîvnit după Dumnezeul lui și au făcut-i-se milă de feciorii lui Israel.”

14. Iară numele omului israeliteanului, celuia ce-l ucise cu muierea madiană, era Zamvri, ficiorul lui Salo, boiarinul casei semînției feciorilor lui Simeon.

15. Iară numele muierei madiancă era Hazvi, fata lui Sur, boiarinul laturei Simothului, al semînției casei Madiamului.

16. Și grăi Domnul cătră Moisei zicînd: „Grăiește feciorilor lui Israel și le zi:

17. „Învărbîți-vă cu madienii și-i ucideți, că ei au vrăjbă pre voi cu hiclesug pentru Fogor și pentru Hazvi, fata boiarinului Madiamului, sora lor, cea junghiată în ziua ranei pentru Fogor.”

1. Cînd s-au așezat israeliții în Sitim, au început să se spurce preacurvind cu femeile moabite.

2. Ele îi chemau la jertfele dumnezeilor lor, unde se înfruptau din acele jertfe și se închinau la dumnezeii lor.

3. Și au ajuns robii lui Baal-Peor și astfel s-a aprins mînia lui Dumnezeu împotriva fiilor lui Israel.

4. Și a zis Domnul către Moise: „Adună căpeteniile poporului și-i spînzură pe toți, pînă la asfințit, cu fața la soare, ca să-i vadă Domnul și să abată de la voi asprimea mîniei lui.

5. Atunci a spus Moise judecătorilor semînției: „Să ucideți pe tot omul care s-a robit lui Baal-Peor.”

6. Dar iată unul dintre fiii lui Israel a adus la frații săi o madianită, în văzul lui Moise și a întregii obști, care se tîguia la ușa Cortului Mărturie.

7. Atunci Finees, fiul lui Eleazar al lui Aaron preotul, văzînd aceasta, s-a ridicat din mijlocul obștii și luînd o lance în mînă,

8. A intrat în sfîntul locaș și i-a străpuns pe amîndoi în pîntece; și astfel s-a curmat pedepsirea fiilor lui Israel.

9. De urgia asta au murit 24 000 de suflete.

10. Și a mai spus Domnul lui Moise:

11. „Iată că Finees, fiul lui Eleazar al lui Aaron preotul, a potolit mînia mea față de fiii lui Israel, rîvnind rîvna mea. Așa că n-am nimicit pe fiii lui Israel din mînă.

12. Du-te și spune-i că-i făgăduiesc legămînt de pace.

13. Și va fi acesta pentru el și pentru urmașii lui legămînt de preoție pururi, fiindcă a arătat rîvnă pentru Dumnezeul său și a ispășit păcatul fiilor lui Israel.”

14. Numele celui ucis împreună cu madianita era Zimri, fiul lui Salu, căpetenia semînției lui Simeon;

15. Numele madianitei era Cozbi, fiica lui Tur, mare căpetenie în Madian.

16. Și a mai grăit Domnul către Moise:

17. „Pe madianiți să-i socotiți de acum dușmanii voștri și să-i omorîți, pentru că ei v-au robit cu Peor și v-au dus în ispită cu Cozbi, sora lor, fiica mai marelui madianit, care a fost ucisă în ziua izbăviriții lui Peor.”

1. Cînd năpasta a trecut, a grăit Domnul către Moise și către Eleazar, fiul preotului Aaron, și i-a zis:

2. „Numărați toată obștea fiilor lui Israel, pe toți cei buni de război de la douăzeci de ani în sus, pe rudă și pe sămînță.”

3. Atunci Moise și preotul Eleazar au ascultat porunca Domnului și au chemat pe toți bărbații/ la

Ms. 45

Ms. 4389

Versiune modernă

dzicîndu:

4. „Den 20 ani și în sus, în ce chip au porîncit Domnul lui Moisi.” Și fiii lui Israel ce au ieșit de la Egiptu:

5. Ruvim, dentăi născut a lui Israel. Și fiii lui Ruvim, Enoh și nărodul lui Enoh, lui Fallu;

6. Lui Aatron, nărodul lui Aatron; la Harmi, nărodul lui Harmi;

7. Acestea-s nărodurile lui Ruvim, și să făcu socoteala lor 43 000 și 730.

8. Și ficiorii Falus: Eliav.

9. Și ficiorii Eliav: Namuil și Dathan și Aviron. Acestea-s cei aleși ai adunării, aceste-a ceia ce s-au răcoși pre Moisi și pre Aaron la adunarea lui Core, întru rocoși împotriva Domnului.

10. Și deșchidzîndu pămîntul gura lui, îi înghiți pre ei și Core, întru moartea adunării lui, cîndu mîncă focul pre cei 250. [11] Și să făcură întru semn.

11. Iară ficiorii lui Core n-au murit.

12. Și fiii lui Simeon, nărodul ficiorilor Simeon: lui Namuil, nărodul a lui Namuil; lui Iamin, nărodul lui Iamin; lui Ahin, nărodul lui Ahini;

13. Lui Zara, nărodul lui Zarai, lui Saul, nărodul lui Sauli.

14. Acestea-s nărodurile Simeon, dentru socoteala lor, 22 000 și 200.

15. Fiii lui Gad, după nărodurile lor: lui Safon, nărodul lui Safoni; lui Anghi, nărodul lui An[an]ghi; lui Suni, nărodul lui Suni;

16. Lui Azeni, nărodul lui Azeni; lui Addii, nărodul lui Addii;

17. Lui Aroadi, nărodul lui Ariodi; lui Ariil, nărodul lui Ariil.

18. Acestea-s năroadele lui Gad; den socoteala lor 44 000 și 500.

19. Și ficiorii Iudei: Ir, și Anan, și Silom, și Fares și Zara; și muri Ir și Anan în pămîntul Hanaan.

20. Și să făcură fiii Iudei după nărodurile lor: lui Silon, nărodul lui Siloni; lui Fares, nărodul lui Fares; lui Zara, nărodul lui Zarai.

21. Și să făcură ficiorii lui Fares: lui Aatron, nărodul lui Aatron; lui Iamuil, nărodul lui Iamuili.

22. Acestea-s nărodurile Iudei, după socoteala lor, 76 000 și 500.

23. Și ficiorii lui Isahar, după nărodurile lor: lui Thola, nărodul lui Tholai; lui Fua, nărodul lui Fuai;

24. Lui Iasuv, nărodul lui Iasuvi; lui Amvram, nărodul lui Amvrami.

25. Acestea-s nărodurile lui Isahar, dentru socoteala lor, 64 000 și 400.

26. Fiii lui Zavulon, după nărodurile lor: lui Sared, nărodul lui Saredi; lui Alon, nărodul lui Aloni; lui Allil, nărodul lui Allili.

27. Acestea-s nărodurile lui Zavulon, dentru socoteala lor, 70 000 și 500.

28. Fiii lui Iosif, după nărodurile lor: Efraim și Manasi.

29. Și ficiorii lui Manasi: lui Mahir, nărodurile lui Mahir; și Mahir au născut pre Galaad; lui Galaad, nărodul lui Galaadi.

30. Și aceste-a ficiorii lui Galaadu: Ahiezer, nărodul lui Ahiezeri; lui Helec, nărodul lui Helechi;

31. Lui Ezreil, nărodul lui Ezreilli; lui Sihem/

în Aramothul Moavului, lîngă Iordan, la Erih, zicînd:

4. „De la 20 de ani și mai sus, socotiți cum au porîncit Domnul.” Căroa le sînt numele aceste, ale feciorilor lui Israel carii au ieșit den Egiptet:

5. Ruvim, cel dentăi născut al lui Israel. Și feciorii lui Ruvim, Enoh și nărodul lui Enoh, Falui.

6. Iar nărodul lui Falui, Aatron, iar nărodul lui Aatron, Harmi și nărodul lui Harmi.

7. Acesta iaste nărodul lui Ruvim; și numărul lor fu 43 000 și 730.

8. Iar feciorii lui Fal: Eliav.

9. Iar feciorii lui Eliav: Namuil și Dathan și Aviron. Boarii nărodului aceste-a sînt, carei se sculară asupra lui Moisei și a lui Aaron, în ceata lui Corei, întru răsipire înaintea Domnului.

10. Și dăschizînd pămîntul gura sa îi înghiți, și Corei, în moartea cetei lui, cînd pîrjoli focul 250. Și fu lor întru semn.

11. Iar feciorii lui Corei nu periră. Și feciorii lui Simeon.

12. Iar feciorii lui Simeon: Namuil și Amin. Iar nărodul lui Amin, Ahin, și nărodul lui Ahin,

13. Zara, iar nărodul Zarei, Sauli, nărodul lui Sauli.

14. Acesta iaste nărodul lui Simeon, den socoteala lor, 22 000 și 200.

15. Iar feciorii lui Gad, după năroadele lor: Safon, iar nărodul lui Safon, Anghi, iar nărodul lui Anghi, Suni, iar nărodul lui Suni;

16. Azin, iar nărodul lui Azini, Addi, iar nărodul lui Addi;

17. Ared, iar nărodul lui Ariod, Ariil, și nărodul lui Ariil.

18. Acesta iaste nărodul lui Gad. Toată socoteala numărului lor iaste preste tot 44 500.

19. Iar feciorii Iudii: Ir, și Anan, și Silom, și Fares și Zara, și muri Ir și Anan în Țara Hanaanului.

20. Și fură feciorii Iudei, după ceata lor: Silom și nărodul lui Silom; Fares și nărodul lui Fares; Zara și nărodul Zarei.

21. Și fură lui Fares feciori: Asrom și nărodul lui Asrom; Iamuil și nărodul lui Iamuil.

22. Acesta iaste nărodul Iudei, după numărul lor, 76 500.

23. Iar feciorii lui Isahar, după nărodul lor: Thola și nărodul Tholii, Fua și nărodul Fuaci;

24. Iasuv și nărodul lui Iasuv; Amvram și nărodul lui Amvram.

25. Acestea sînt năroadele lui Isahar, după numărul lor, 64 400.

26. Iar feciorii lui Zavulon, după nărodul lor: Sared și nărodul lui Sared; Allon și nărodul lui Allon; Allil și nărodul lui Allil.

27. Acestea sînt năroadele lui Zaulon, după socoteala lor, 60 500.

28. Iar feciorii lui Iosif, după nărodul lor, Manasia și Efraim.

29. Feciorii Manasiei, Mahir și nărodul lui Mahir; Mahir născu pre Galaad, iar nărodul lui Galaad, Galadii.

30. Iar feciorii lui Galadii: Ahiezer, și nărodul lui Ahiezer; Helec și nărodul lui Helec;

31. Esreil și nărodul lui Esreil; Sihem/ și nărodul

Iordan în șesul Moabului, aproape de Ierihon.

4. Iată numele fiilor lui Israel care au ieșit din pămîntul Egiptului, după neam, seminție și număr:

5.-7. La început este Ruben, cel întîi născut în Israel, cu seminția lui Enoh, Falu, Epron și Carmi; numărul lor 43 730.

8. Fiul lui Falu: Eliab.

9. Fiii lui Eliab: Nemuel, Datan și Abiron. Datan și Abiron s-au răzvrătit împotriva lui Moise și a lui Aaron împreună cu tovarășii lui Core.

10. Și s-a deschis pămîntul și i-a înghițit, cînd focul a mistuit 250 de oameni și au rămas ei drept semn.

11. Însă fiii lui Core n-au murit.

12.-22. Fiii lui Simeon, după neamuri, sînt: Nemuel, Iamin, Iachin, Zerah, Saul; numărul lor 22 200.

Din Gad: Țefon, Haghi, Șunie, Ozni, Eri, Areli; numărul lor 40 500.

Din Iuda: Er și Onan, care au murit în pămîntul Canaanului, Șela, Fares, Zara.

Din Fares: Esron și Hamul; numărul lor 76 500.

23.-25. Fiii lui Isahar, după neamuri, sînt: Tola, Fuva, Iașub și Șimron; numărul lor 64 300.

26.-27. Fiii lui Zabulon, după neamuri, sînt: Serec, Elon și Iahleil; numărul lor 60 500.

28. Fiii lui Iosif sînt: Manase și Efraim.

29. Fiii lui Manase, după neamuri, sînt: Machir cu fiul Galaad.

30. Cu fiii săi Iezer și Helec.

31. Apoi Asriel și Șechem/

Psi

ле нордхл ахн сехеми . Ахн семаерь , нордхл
 ахн семаерн шн ахн сфериь , нордхл ахн сфериь .
 лг Шн ахн салпаарь феторхл ахн сфериь , нхнсау
 фтххп ахн феторн фетрь нхман фтхтп , шн ахт
 стбс нхмсае фтхтелор ахн салпаарь , маала , ш
 а нхл , шн егла , шн мелха , шн дериа . Ахт
 стбс нордхрнае ахн манаси ден сокотфла аср ,
 чннчн зчн шн доас демин , шн шапте суте .
 ле Шн ахтхтс феторн ахн ефраммо , ахн сфалаа ,
 нордхл ахн сфалаан , ахн танах , нордхл ахн
 лс танахн . Ахтхтс феторн ахн сфалаа , ах
 едн , нордхл ахн едннн , ахтхтс нордхле ахн
 ефраммо , ден тхсокотфла лорь , ле , шн , ф .
 лз Ахтхтс нордхлеа финаор ахн есиф , ахтхтс мо
 ахн рордхрнае лорь . Фнн ахн веннамнн ахтхтс
 нордхрнае лорь ахн калех , нордхл ахн кален ,
 ахн аскннрь , нордхл ахн аскннн , ахн ахрннрь ,
 лд нордхл ахн ахрннн . Ахн сифан , нордхл ахн
 м ахн сифанн . Шн сфотхтс феторн ахн ва
 лихь , ахтхтс шн номмань , ахн ахтхтс нордхл ахн
 ахтхтс шн ахн номмань нордхл ахн номманн
 ма Ахтхтс фнн ахн веннамнн , ахтхтс нордхле лорь
 ме дентрх сокотфла лорь , ме , шн , х . Шн
 феторн ахн дань , ахтхтс нордхле лорь , ахн самт
 нордхл ахн самен , ахтхтс нордхле ахн , дан
 лг ахтхтс нордхрнае лорь . Тоате нордхле ахн са
 мн ахтхтс сокотфла лорь , ахтхтс шн , в . Фнн
 ахн аснрь , ахтхтс нордхле лорь ахн тамнн нордх
 ахн тамннн ахн есн , нордхл ахн есн ахн ка
 ме рла , нордхл ахн еснн . Ахн хверь нордхл
 ахн хверн , ахн мелхннн нордхл ахн мелхнннн .
 мс Шн нхмсае фтхтн ахн аснрь , сара .
 лз Ахтхтс нордхрнае ахн аснрь , дентрх сокотф
 мн ла аср , мт , ш , в . Фнн ахн недаланн ахтхтс
 пь нордхрнае лорь , ахн асннл , нордхл ахн асннн
 лд ахн гоннн , нордхл ахн гоннн . Ахн герн но
 рдхл ахн есн , ахн сепанн , нордхл ахн сепаннн .
 н Ахтхтс нордхрнае ахн недаланн , дентрх соко
 на тфла лорь , ме , шн , в . Ахтхтс е сокотфла
 финаор ахн есннн , х , шн , а , шн , шл .
 нв Шн грнн лмнхл кхтхтс мовен энкхннн .
 лг Ахтхтс есва ахтхтс пьмжнтхл , есва моше
 нхтхтс ахтхтс нхмрхл нхмелорь . Хелорь ман
 мхлнн левен мхлннн мошенирь , шн телорь ман пх
 чннн левен ахтхтс мошенирь лорь , фисце кхрхл
 ахтхтс нхм сау сокотхтс ахтхтс мошенирь лорь .
 не Прен сорцн есва ахтхтс пьмжнтхл кхнхмса
 е , ахтхтс фелмрнае мошениорь лорь сорь мошени .
 нс Ден сорцн вен ахтхтс мошенирь аср , амнаой
 нз амхлнн шн ахтхтс . Шн феторн ахн , ах
 вен , ахтхтс нордхрнае лорь , ахн гетсонь , нордхл
 ахн гетсонн , ахн каад , нордхл ахн , каадн
 нн ахн мерарн , нордхл ахн мерарн . Ахтхтс
 нордхлеа финаорь ахн , левн , нордхл ахн
 асвенн , шн нордхл ахн хвернн , шн но
 рдхл ахн мхнн , шн нордхл ахн керехь .
 лд Шн каадь ахтхтс пь аммрамь шн нхмсае
 фтхтннн ахн аммрамь , есхаведь , фатпа ахн ,
 левн , наре ахтхтс прелхтс ахн левн ахн

Sehemi;

32. Lui Semaer, norodul lui Semaeri; și lui Ofer, norodul lui Oferi;

33. Și lui Salpaad, feciorul lui Ofer, nu i s-au făcut lui feciori, fără numai fete. Și acestea-s numele fetelor lui Salpaad: Maala și Nua și Eglă și Melha și Thersa.

34. Acestea-s norodurile lui Manasi, den socoteala lor, cincizeci și doao de mii și șapte sute.

35. Și acestea-s feciorii lui Efraim: lui Suthala, norodul lui Suthalai; lui Tanah, norodul lui Tanahi.

36. Acestea-s feciorii lui Suthala: lui Eden, norodul lui Edini.

37[36] Aceste-s noroadele lui Efraim, dentru socoteala lor, 32 000 și 500. [37] Acestea-s noroadele fiilor lui Iosif, după norodurile lor.

38. Fiii lui Veniamin, după norodurile lor: lui Valeh, norodul lui Valei; lui Asivir, norodul lui Asiviri; lui Ahiran, norodul lui Ahirani;

39. Lui Sofan, norodul lui Sofani.

40. Și să facură feciorii lui Valeh: Ader și Noiman; lui Ader, norodul lui Aderi; și lui Noeman, norodul lui Noemani.

41. Acestea-s fiii lui Veniamin, după noroadele lor, dentru socoteala lor, 45 000 și 600.

42. Și feciorii lui Dan, după noroadele lor: lui Samei, norodul lui Samei; aceste-s noroadele lui Dan, după norodurile lor.

43. Toate noroadele lui Samei, după socoteala lor, 64 000 și 400.

44. Fiii lui Asir, după noroadele lor: lui Iamin, norodul lui Iamini; lui Esui, norodul lui Esui; lui Varia, norodul lui Varii;

45. Lui Hover, norodul lui Hoveri; lui Melhiil, norodul lui Melhiili.

46. Și numele fetei lui Asir, Sara.

47. Acestea-s norodurile lui Asir, dentru socoteala lor, 43 000 și 400.

48. Fiii lui Nethalim, după norodurile lor: lui Asiil, norodul lui Asiili; lui Goini, norodul lui Goini;

49. Lui Esri, norodul lui Esri; lui Selim, norodul lui Selimi.

50. Acestea-s norodurile lui Nethalim, dentru socoteala lor, 45.000 și 400.

51. Aceasta e socoteala fiilor lui Israil: 60 000 și 1 000 și 730.

52. Și grăi Domnul către Moisi zicînd:

53. „Aceștora să va împărți pămîntul, să-l moștenească, după numărul numelor.

54. Celor mai mulți le vei mulți moștenirea și celor mai puținii le vei împuțina moștenirea lor; fieștecăruia după cum s-au socotit li să va da moștenirea lor.

55. Pren sorți să va împărți pămîntul cu numele, după felurile moșurilor lor vor moșteni.

56. Den sorți vei împărți moștenirea lor, în mijloc a mulți și a puținii.”

57. Și feciorii lui Levi, după norodurile lor: lui Ghetson, norodul lui Ghetsoni; lui Caath, norodul lui Caathi; lui Merari, norodul lui Merari.

58. Acestea-s noroadele fiilor lui Levi: norodul lui Loveni și norodul lui Hevroni și norodul lui Musi și nărodul lui Coreh.

59. Și Caath au născut pe Ammram; și numele fămeii lui Ammram, Iohaveth, fata lui Levi, care au născut pre aceștea lui Levi în Eghipt; și au născut lui Ammram pre Aron și pre Moisi și

Ms. 45

nărodul lui Sihemi;

32. Lui Simaer, nărodul lui Simaeri și lui Ofer, nărodul lui Oferi;

33. Și lui Salpad, fiul lui Ofer, nu i s-au făcut lui ficii, făr-numai fete. Și acestea-s numerele fetelor Salpaad: Maala și Nua și Egla și Melha și Thersa.

34. Acestea-s nărodirile lui Manasi, den socoteala lor, 52 000 și 700.

35. Și acestea-s ficiorii Efraim: lui Suthala, nărodul lui Suthalaai; lui Tanah, nărodul lui Tanahi.

36. Acestea-s ficiorii lui Suthalii: lui Edin, nărodul lui Edini.

37. Acestea-s nărodirile Efraim, dentru socoteala lor 32 000 și 500. Acestea-s nărodirile fiilor Iosif, după nărodirile lor.

38. Fiii lui Veniamin, după nărodirile lor: a lui Vale, nărodul lui Vaeli; lui Asivir, nărodul lui Asiveri; lui Ahiran, nărodul lui Ahirani;

39. Lui Sofan, nărodul lui Sofani;

40. Și să făcură ficiorii lui Vale: Ader și Noeman; lui Ader, nărodul lui Aderi și lui Noeman, nărodul lui Noemani.

41. Acestea-s fiii lui Veniamin, după nărodirile lor, dentru socoteala lor, 45 000 și 600.

42. Și ficiorii lui Dan, după năroadele lor: lui Same, nărodul lui Samei. Acestea-s năroadele lui Dan, după năroadele lor.

43. Toate năroadele Samei, după socoteala lor, 64 000 și 400.

44. Fiii lui Asir, după năroadele lor: lui Iamin, nărodul lui Iamin; lui Iesuvi, nărodul lui Iesuvi; lui Varia, nărodul lui Variat;

45. Lui Hover, nărodul lui Hori; lui Melhiil, nărodul lui Melhiil.

46. Și numele fetei Asir, Sara.

47. Acestea-s nărodirile lui Asir, dentru socoteala lor, 43 000 și 400

48. Fiii lui Nethalim, după nărodirile lor: lui Asiil, nărodul lui Asiili; lui Goini, nărodul lui Goini;

49. Lui Iesri, nărodul lui Iesri; lui Selim, nărodul lui Selemi.

50. Acestea-s nărodirile lui Nethalim, dentru socoteala lor, 45 000 și 400.

51. Aceasta-i socoteala fiilor Israil, 600 000 și 1 730.

52. Și grăi Domnul către Moisi dzicîndu:

53. „Aceștia să va împărți pămîntul, să-l moștenească den numărul numerilor.

54. Celor mai mulți le vei mai înmulți moștenirea și celor mai puțin vei înpușina moștenirea lor; fieștecarele după cum s-au socotit li să va da moștenirea pămîntului².55. Pren sorți să va împărți pămîntul, cu numerele [lor]⁴, după feliurile moșiilor lor vor moșteni.

56. Dentru sorți vei împărți moștenirea lor, într mijlocul a mulți și a puțini.“

57. Și ficiorii lui Levi, după nărodirile lor: lui Ghedson, ficiorul⁵ lui Ghedsoni; lui Caath, ficiorul⁶ lui Cathi; lui Merari, nărodul lui Merari.

58. Acestea-s nărodirile fiilor Levi: nărodul lui Loveni și nărodul lui Hevroni și nărodul lui Moisi și nărodul Core.

59. Și Caath au născut pre Amram, și numele fimeii lui Amram, Iohaveth, fata lui Levi, carea au născut pre aceștea lui Levi într/ Eghiptu.

Ms. 4389

lui Sihem;

32[31]. Simair și nărodul lui Simair; [32] Iofer și nărodul lui Iofer;

33. Iar Salpad, feciorul lui Iofer, nu avu numai fete, căroră le sînt numele aceste: Maala și Nua și Egla și Melha și Thersa.

34. Acestea sînt năroadele Manasiei, după semințiile lor, cu număr, 52 700.

35. Iar ficiorii lui Efraim sînt: Suthala și nărodul Suthalei; Tanah și nărodul lui Tanah.

36. Acestea sînt ficiorii lui Suftali: lu<i>¹ Iadin și nărodul lui Iadin.

37. Acestea sînt năroadele lui Efraim, după numărul lor, 32 000 și 500. [38] Acestea sînt năroadele feciorilor lui Iosif, după cetele lor.

38. Feciorii lui Veniamin, după nărodul lor: Vale și nărodul lui Vale; Asivir și nărodul lui Asivir; Ahiran și nărodul lui Ahiran;

39. Sofan și nărodul lui Sofan.

40. Și fură feciorii lui Vale: Ader și Noeman. De Ader fură Aderani și de Noeman, Nocmanêni.

41. Acestea sînt ficiorii lui Veniamin, după nărodul lor și după socoteala lor, 45 600.

42. Iar feciorii lui Dan, după nărodul lor: Same, nărodul lui Samein. Acestea sînt năroadele lui Dan, după nărodul lor.

43. Toate năroadele lui Same, după socoteala lor, 64 000 și 400.

44. Iar feciorii lui Asir, după nărodul lor; Iamin și feciorii lui Amin; Esui și nărodul lui Esui; Varia și nărodul lui Varii;

45. Hever și nărodul lui Hever; Melhiil și nărodul lui Melhiil.

46. Iar nume'le fetei lui Asir, Sara.

47. Acestea sînt năroadele lui Asir, după socoteala lor, 43 400.

48. Iar feciorii lui Nethalim, după nărodul lor: Asiil și nărodul lui Asiil; Goini și nărodul lui Goini;

49. Esri și nărodul lui Esri; Selim și nărodul lui Selim.

50. Acestea sînt năroadele lui Nethalim, după numărul lor, 45 400.

51. Aceasta iaste summa numărului socoteleii feciorilor lui Israil, 601 000 și 630.

52. Și grăi Domnul către Moisei zicînd:

53. „Aceștia să se împărți pămîntul, să-l moștenească după numărul numelor lor.

54. Celor mult să le înmulțești moștinarea², iar celor puțin, să o împuținezi; care cumu-i va fi numărul, să li se dea moșia.

55. Cu sorț să se împărți lor pămîntul; pre numele seminției neamului lor să se împarță.

56. Cu sorț să împarț moștenire lor, între cei mulți și între cei puțin.“

57. Aceștea sînt socoteala lui Levii, după nărodul lor: Gherson și nărodul lui Gherson; Caath și nărodul lui Caath; Merari și nărodul lui Merari.

58. Aceștea sînt năroadele feciorilor lui Levii: și nărodul lui Loveni, și nărodul lui Hevron, și nărodul lui Musti, și nărodul lui Cori. Iar Caath născu pre Amram.

59. Iar numele muerii lui Amram, Iohaveth, fată lui Levii, carea se născu în/ Eghiptu. Aceasta născu lui Amram, bărbatul ei, pre Aaron și pre

Versiune modernă

32. Șemida și Hefer;

33. Salfaad, fiul lui Hefer, a avut cinci fiice: Mahla, Noa, Hogla, Milca și Tirța.

34. Numărul neamurilor lui Manase: 52 700.

35.-37. Fiii lui Efraim, după neamuri, sînt: Șute-lah, Becher, Tahan.

Din Șute-lah: Eran; numărul lor 32 500.

38.-41. Fiii lui Veniamin, după neamuri, sînt: Bela, Așbel, Ahiran, Șefufam, Hufam.

Din Bela: Ard și Naaman; numărul lor 45 600.

42.-43. Din Dan a ieșit neamul lui Șuhan, la număr 54 400.

44.-45. Fiii lui Așer, după neamuri, sînt: Imna, Ișba și Verie.

Din Verie: Heber și Malchiel.

46.-47. Așer a avut o fiică: Serah; numărul lor 35 400.

48.-50. Fiii lui Nefthali, după neamuri, sînt: Iașeel, Guni, Iețer, Șilem; numărul lor 45 400.

51. Numărul fiilor lui Israel, ce au intrat la numărătoare, este de 601 730.

52. Domnul a grăit cu Moise și i-a zis:

53. „Să li se împarță acestora pămîntul spre moștenire, după numărul neamurilor.

54. Neamurile mari să aibă o moșie mai mare, neamurile mici, o moșie mai mică. Fiecăruia să i se dea pămînt potrivit numărătoareii.

55. Să împărțiți pămîntul prin sorți după numele semințiilor părinților lor:

56. Prin sorți să le împarți moșia și celor mulți și celor puțin la număr.“

57. S-au numărat, după neamuri, leviții: Gherșon, Cahat și Merari.

58. Din Levi: Libni, Hebron, Mahli, Muși, Core. Din Cahat s-a născut Amram.

59. Femeia lui Amram a fost Iohabet, fiica lui Levi, născută/ în Egipt, ca a născut lui Amram pe

егупеть, шн ах нжкхпъ ахн амрамъ, преарон
 шн преарон шн пре мартамъ сора лоръ
 Шн сѣмъсѣхъ ахн ааронъ, надавъ шн авиудъ,
 шн еназаръ шн едмаръ. Шн мхрн надавъ
 шн авиудъ, кѣндъ аручѣ ен фокъ стрѣинъ ама
 ннпѣ дмнхалн лавѣстималъ синнаѣмъ. Шн сѣ
 фокхърѣ дѣнтрѣ сокотѣла лоръ, кѣ шн трѣинъ
 де минъ. Тоатѣ пѣрпѣ впрѣвѣтѣекѣ де
 слахнѣ шн фѣхѣ, кѣчн нхѣахъ сокотнпѣ а пре
 хѣтѣ а прѣхъ фнѣтн ахн гераналъ. Кѣчн нхъ ан
 сѣ дѣ лоръ сорѣцн дмнжакхалъ фнлаоръ ахн гераналъ.
 Шн агаста е сокотѣла ахн мовсн, шн ахн
 еназаръ прѣсѣтѣла, кѣрн ахъ сокотнпѣ прѣфнн
 ахн гзраналъ а прѣхъ арабѣ моавъ, ла сѣрѣанъ
 дѣстрѣ серхѣ. Шн а прѣвѣщѣ нхъ ера сѣмъ
 дѣнтрѣ тѣн сокотнпѣ де мовсн шн де ааронъ,
 кѣрн ахъ сокотнпѣ прѣфнн ахн гераналъ а прѣхъ стн
 евалъ синнаѣмъ. Кѣчн знѣ дмнхалъ лоръ, нхъ
 моарте хѣр мхрн а прѣхъ стѣмъ, шн нхъ рѣмалѣ
 дѣн трѣншѣтн ннчн оунахъ, а фѣртѣ лѣн халѣва
 фѣторѣла ахн гѣфннн, шн гѣхѣ
 фѣторѣ ахн авн.

100
101
102
103
104
105

К А П КЗ
 н мергхн, фѣтеле ахн салпаадъ фѣтѣ
 фѣторѣла ахн сѣфѣръ, фѣторѣла ахн галаадъ
 фѣторѣла ахн махиръ, аа норѣдѣла ахн
 манасн, ден фнѣн ахн гѣсѣнфъ, шн а
 чѣстѣ нхъ мѣла лоръ, маала, шн нѣа шн
 егала, шн мѣаха, шн дѣрса. Шн стжндѣ
 фнаннпѣ ахн мовсн, шн фнаннпѣ ахн еназаръ
 прѣсѣтѣла шн фнаннпѣ еназаръ, шн фнанн
 пѣ а прѣхъ аручѣ лавѣшн корѣла ахн мѣрѣхъ
 рѣенъ, зхнсерѣ. Пѣрннпѣла нѣстрѣ ахн мхрн
 а прѣхъ стѣмъ, шн га нхъ ера дмнжакхалъ аручѣ стѣмъ
 тѣн чѣ ахъ стѣмъ а прѣхъ стѣмъ фнаннпѣ дѣмнх
 ахн а прѣхъ аручѣ лавѣшн корѣ, кѣчн пѣнтрѣ тѣ
 шала ахн ахъ мхрнпѣ шн фѣторн нхъ нѣахъ фѣкхътѣ
 ахн. Нхѣтѣ стннѣтѣ дѣрѣ нхъ мѣла пѣрннпѣла ахн
 гзраналъ дѣн мнжакхалъ норѣдѣла стѣла, кѣчн нхъ мѣла
 ахн фѣторѣ, дѣчнне нѣасѣ цннѣре дмнжакхалъ фѣ
 цнлаоръ пѣрннпѣла ахн нѣстрѣ. Шн аручѣ мовсн
 жѣдѣкаста лоръ фнаннпѣ дѣмнхалъ. Шн грѣ
 дѣмнхалъ кѣчнтрѣ мовсн зхнжндѣ. Днрѣпъ ахъ
 грѣнпѣ фѣтеле ахн салпаадъ, дѣре стѣла дѣн лоръ цн
 нѣре де мошѣннѣре дмнжакхалъ фѣрацнлаоръ пѣрннпѣ
 ахн лоръ, шн бен пѣне сорѣцѣла пѣрннпѣла ахн лоръ аа
 джнсеае. Шн фнлаоръ ахн гераналъ бен грѣн
 зхнжндѣ, сѣмъ дѣва мхрн шн фнн нхъ ахн,
 вѣцъ пѣне сорѣцѣла ахн фѣтѣн ахн. Дѣрѣ дѣнхъ
 ахн фѣтѣн аа джнхъ вѣцъ аа мошѣннѣре фѣраце
 ахн ахн. Дѣрѣ дѣнхъ вѣрѣфн ахн фѣрацъ вѣцъ аа
 мошѣннѣре фѣраце ахн пѣтѣжнѣстѣла. Дѣрѣ де
 нхъ вѣрѣфн фѣрацъ пѣтѣжнѣстѣла ахн, вѣцъ аа мошѣннѣре
 рѣдѣнѣен тѣла ахн де а прѣлапѣ ахн де фѣамалъ ахн
 сѣмошѣннѣекѣ тѣла тѣсѣнпѣ аа ахн, шн ка фнъ
 агаста фнлаоръ ахн гераналъ днрѣпѣлапѣ дѣжѣ
 капѣтѣ, дѣлѣтѣ нхъ ахъ пѣрѣннпѣ дмнхалъ ахн
 мовсн. Шн знѣ дмнхалъ кѣчнтрѣ мовсн,
 сѣлѣтѣ лавѣшнпѣла тѣла днчннѣтѣ дѣмнжакхалъ
 мава
 ахн

106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116

- pre Mariam, sora lor.
- 60. Și să nascură lui Aaron: Nadav și Aviud și Eliazar și Ithamar.
- 61. Și muri Nadav și Aviud când aducea ei foc striin înaintea Domnului la pustiul Sinaii.
- 62. Și să făcură dentru socoteala lor 20 și trei de mii, [63] toată partea bărbătească de o lună și în sus, căci nu s-au socotit împreună întru fiii lui Israil, [64] căci nu li să dă lor sorți în mijlocul fiilor lui Israil.
- 63[65]. Și aceasta e socoteala lui Moisi și lui Eliazar preotul, carei au socotit pre fiii lui Izrail, întru Aravoth Moav, la Jordan, despre Ierihu.
- 64[66]. Și într-aceștea nu era om dentru cei socotiț de Moisi și de Aaron, carii au socotit pre fiii lui Israil în pustiul Sinai.
- 65[67]. Căci zise Domnul lor: „Cu moarte vor muri în pustiiu.“
- 66[67]. Și n-au rămas dentr-înșii nici unul, afară den Halev, feciorul lui Iefoni, și Isus, feciorul lui Navi.

CAP 27

- 1. Și mergînd fetele lui Salpaad, feciorul lui Ofer, feciorul lui Galaad, feciorul lui Mahir, al norodului lui Manasi, den fiii lui Iosif, și acēștea-s numele lor: Maala și Nua și Egla și Melha și Thersa.
- 2. Și sînd înaintea lui Moisi și înaintea lui Eleazar preotului și înaintea boiarilor și înaintea a toată adunarea, la ușa cortului mărturiei, ziseră:
- 3. „Părintele nostru au murit în pustie; și el nu era în mijlocul adunării cei ce au stătut împotrivă înaintea Domnului întru adunarea lui Core, căci pentru greșala lui au murit și feciori nu i s-au făcut lui.
- 4. Nu să stingă dară numele părintelui nostru den mijlocul norodului său, căci nu iaste lui fecior! Dați-ne noao ținere în mijlocul fraților părintelui nostru.“
- 5. Și aduse Moisi judecata lor înaintea Domnului.
- 6. Și grăi Domnul cătră Moisi zicînd:
- 7. „Dirept au grăit fetele lui Salpaad; dare să le dai lor ținere de moștenire în mijlocul fraților părintelui lor și vei pune sorțul părintelui lor la dînsele.
- 8. Și fiilor lui Israil vei grăi, zicînd: «Om de va muri și fii nu va fi lui, veș pune sorțul lui fētii lui.
- 9. Iară de nu va fi fată la dînsul, veș da moștenirea fratelui lui.
- 10. Iară de nu vor fi lui fraț, veș da moștenirea fratelui tătîne-său.
- 11. Iară de nu vor fi frați tatălui lui, veș da moștenirea rudeniei celui de aproape lui de felui lui să moștenească cēle ce sînt ale lui și va fi aceasta fiilor lui Israil dreptate de judecată, după cum au poruncit Domnul lui Moisi.»“
- 12. Și zise Domnul cătră Moisi: „Suie-te la muntele cel dicindea de muntele Navaan/ și vezi pămîntul lui Hanaan, care eu îl dau

Ms. 45

60. Și au născut lui Amram pre Aaron și pre Moisi și pre Mariam, sora lor. Și să născură lui Aaron: Nadav și Aviudu și Eliazar și Ithamar.

61. Și muri Nadav și Aviud, cînd aducea foc striin înaintea Domnului întru pustiiul Sinai.

62. Și să făcură dentru socoteala lor 23 000, toată partea bărbătească de o lună și în sus, căce nu s-au socotit împreună întru fiii lui Israel, căce nu li să dă lor sorțul în mijlocul fiilor Israel.

63. Și aceasta-i socoteala lui Moisi și Eliazar, preutului, carii au socotit pre fiii lui Israel întru Aravoth Moav, la Iordan, despre Ierihon.

64. Și într-aceștea nu era om dentru cei socotiți de Moisi și Aaron, pre carii au socotit pre fiii lui Israel întru pustiiul Sina.

65. Căce dzise Domnul lor: „Cu moarte vor muri în pustiu.”

66[65]. Și n-au rămas dentru înșii niciunul, afară den Halev, ficiorul lui Iehoni, și Isus, ficiorul lui Navi.

CAP 27

1. Și mergîndu fetele lui Salpaadu, ficiorul lui Ofer, ficiorul lui Galaadu, ficiorul lui Mahir, nărodului Manasi, den fiii lui Iosif, și acēștea-și numerile lor: Maala și Nua, Egla și Melha și Thersa.

2. Și sîndu înaintea lui Moisi și înaintea lui Eliazar preutului și înaintea boiarilor și înaintea a toată adunarea la ușa cortului mărturie, dziseră:

3. „Părintele nostru au murit în pustiu; și el nu era întru mijlocul adunării ceii ce au stătut împotrivă înaintea Domnului, întru adunarea Corei, căce pentru greșeala lui au murit și ficiori nu i s-au făcut lui.

4. Nu i să stingă dară numele părintelui nostru den mijlocul nărodului său, căce nu iaste lui ficior. Dați-ne noao țînere în mijlocul fraților părintelui nostru.”

5. Și aduse Moisi giudețul lor înaintea Domnului.

6. Și grăi Domnul cătră Moisi dzicîndu:

7. „Dreptu fetele lui Salpaad au grăit; dare să le dați lor țînere moștnenire în mijlocul fraților părintelui lor și veți pune sorțul părintelui lor la înșe.

8. Și fiilor Israel le vei grăi dzicîndu: «Om de va muri și fiu la însul nu va fi, veți pune sorțul lui fetei lui.

9. Iar să nu va fi fată la însul, veți da moștnenirea fratelui lui.

10. Iar să nu vor fi² la el frați, veți da moștnenirea fratelui tătîne-său.

11. Iar să nu vor fi frați tatălui lui, veți da moștnenirea rudeniei, celui aproape lui den feliul lui să moștnească ale lui și va fi aceasta fiilor Israel dreptare de lēge, după cum au porăncit Domnul lui Moisi.»

12. Și dzise Domnul cătră Moisi: „Sui-te la munte, cel decinde de muntele Iavan, și vezi

Ms. 4389

Moisei și pre Mariia, sora lor.

60. Iar lui Aaron se născură Nadav și Aviud și Eliazar și Thamar.

61. Și muri Nadav și Aviud, cînd aduseră foc strein înaintea Domnului.

62. Și fură toată numărarea lor 23 000, tot parte bărbătească, de la o lună în sus, că nu se socotiră cu feciorii lui Israel, că nu se dēde lor soartă dentre feciorii lui Israel.

63. Aceasta iaste căutarea lui Moisei și a lui Eliazar preutul, carea socotiră pre feciorii lui Israel în Arvothul Moavului, la Iordan, lîngă Erihon.

64. Și într-aceștea nu era nici un om den cei ce socotise și numărase mai nainte Moisei și Aaron în pustia Sinai den feciorii lui Israel.

65. Precum zise lor Domnul, că vor muri[ră] cu moarte în pustie.

66[65]. Și nu rămase niciunul dentr-înșii, fără numai Halev, ficiorul lui Ethon, și Isus, ficiorul lui Navi.

CAP 27

1. Și veniră fetele lui Salpad, ficiorul lui Ofor, ficiorul lui Galaad, ficiorul lui Mahir, al [a] nărodului Manasiei, den feciorii lui Iosif, și numele lor sînt acēștea: Maala, și Nua și Egla și Melha și Thersa.

2. Și stătură înaintea lui Moisei și înaintea lui Eliazar preutul și înaintea boiarilor și înaintea a tot nărodul, la ușile cortului mărturie, și ziseră:

3. „Tată-nostru au morit în pustie; și n-au fost în ceata carea se-au sculat spre Domnul, în ceata lui Corei, ce în păcatul lui au murit, și feciori n-au avut.

4[3]. Ce să nu piēte numele tătîne-nostru dentre nărodul lui, căci n-are feciori. Ce daț noao parte între frații tătîne-nostru.”

5[4]. Și duse Moisei jūdecata lor înaintea Domnului.

6[5]. Și grăi Domnul cătră Moisei zicînd:

7[6]. „Pre direptate au grăit fetele lui Salpad. Dare să dai lor și moștinare de părășie între frații tatălui lor și să pui soarta tatălui lor pre dînșele.

8[7]. Și să zici feciorilor lui Israel grăind: [8] De va muri omul și nu va avea fecior, să puneț șoarta lui pre fata lui.

9. Iar de nu va avea nice fată, să daț partea lui frățîne-său¹.

10. Iar de nu va avea nice frate, să daț partea fratelui tătîne-său.

11. Iar de nu va avea nici frate al tătîne-său, să daț partea rudeniei lui cei mai de aproape den neamul lui să o moștenească. Și să fie aceasta feciorilor lui Israel îndireptare a judecării, cum au porăncit Domnul lui Moisei.»

12. Și zise Domnul cătră Moisei: „Sui-te în muntele care iaste de cēea parte de muntele Navanului/ și vezi Țara Hanaanului, carea o dau eu

Versiune modernă

Aaron, pe Moise și pe Mariam, sora lor.

60. Fiii lui Aaron sînt: Nadab și Abiud, Eleazar și Itamar.

61. Nadab și Abiud au murit în pustiiul Sinai, cînd au adus foc străin înaintea Domnului.

62. Numărul celor de parte bărbătească de la o lună în sus a fost 23 000; ei n-au fost numărați împreună cu fiii lui Israel, pentru că nu aveau drept de moștenire.

63. Aceasta este numărătoarea lui Moise și a lui Eleazar preutul din șesurile Moabului, lîngă Iordan, în dreptul Ierihonului.

64. În numărul lor nu se afla nici unul din fiii lui Israel pe care Moise și preutul Aaron îi număraseră în pustiiul Sinai,

65. Căci Domnul hotărîse că vor muri toți în pustie.

66. Din ei n-a rămas nici unul afară de Caleb, fiul lui Iefonei, și de Iosua, fiul lui Navi.

CAP. 27

Despre moștenire. Urmașul lui Moise

1. Cele cinci fiice ale lui Salfaad al lui Hefer, al lui Galaad, al lui Machir din neamul lui Manase, fiul lui Iosif, ce a murit, ca mulți alții, pentru păcatul său și n-a avut feciori.

2. S-au înfățîșat lui Moise și lui Eleazar preutul, înaintea căpeteniilor și a întregii obști, la intrarea Cortului Mărturie, și au zis:

3. „Tatăl nostru a murit în pustie; el n-a fost din ceata celor ce s-au răzvrătit împotriva Domnului din strînsura lui Corei, ci a murit, ca mulți alții, pentru păcatul său și n-a avut feciori.

4. De ce să se stingă numele tatălui nostru din neamul lui pentru că n-a avut parte de fii? Dă-ne nouă pămînt în semînția lui.”

5. Moise a cerut hotărîrea Domnului în această pricină.

6. Iar Domnul i-a grăit:

7. „Au dreptate fetele lui Salfaad; dă-le lor moștenire între frații tatălui lor și trece-o pe numele lui.

8. Să spui fiilor lui Israel: «De va muri cineva și nu va avea fii, moștenirea lui să treacă fiicei sale.

9. Și de nu va avea nici fiică, partea lui să se dea fraților lui.

10. De nu va avea nici frați, partea lui să se dea fraților tatălui lui.

11. De nu va avea tatăl său frați, partea sa să se dea drept moștenire rudei celei mai de aproape din neamul lui. Aceasta va fi pentru fiii lui Israel rînduiala de pravilă, pentru că așa a poruncit Domnul lui Moise.»

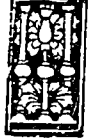
12. Apoi a zis Domnul către Moise: „Suie-te pe muntele Nebo, dincoace de Iordan, și privește

Biblia, 1688, pag. 117, col. I

аны, шн вѣдн пѣмжнѣхъ ахн ханаанъ, каре
 ехъ фль дѣхъ фѣнаоръ ахн гѣранъ фѣтрѣцннѣре .
 ѣ Шналь вѣн вѣдѣ пре дннѣхъ шн тѣбен адасѣ
 нѣтрѣ нѣрѣдѣ тѣхъ шн тѣ, дѣпѣ нѣмъ ехъ
 адасѣ аарѣн фѣрѣтеле тѣхъ фѣмѣнѣтеле ахн сѣрѣ .
 ѣ Пѣмѣрѣ кѣчн ацѣ нѣвѣкѣтѣ нѣвѣжнѣхъ мѣхъ ф
 пѣстѣмъ ахн сннѣ, кѣжнѣ еѣ фѣпѣтрнѣа дѣхъ
 нарѣ кѣсѣмѣ сѣнѣцѣнѣ, нѣмѣацѣ сѣнѣцѣтѣ ааѣпѣ
 фѣнаннѣтѣ лорѣ, шн аѣаѣста аѣте аѣпа пѣмѣтн аа
 еѣ кѣдѣсѣ, фѣтрѣ пѣстѣмъ сннѣ . Шн знѣсѣ мѣ
 еѣ всн кѣтрѣ дѣмъ . Сѣкѣтѣскѣ дѣмъ дѣмѣ
 зѣхъ аѣхъ нѣлорѣ, шн аѣтѣтѣ тѣхъ аѣ, сѣмѣ пре
 зѣ еѣ дѣхъ нарѣ аѣаѣста . Карѣе вѣ еѣшн фѣна
 ннѣтѣ фѣцѣн лорѣ, шн карѣе вѣ фѣтрѣ шн чннен
 вѣ еѣкѣтѣ пре еѣн, шн чннен вѣ еѣтѣга, шн нѣвѣ фн
 дѣхъ нарѣ дѣмъ ахн, каннѣцѣ сѣн кѣтѣрѣ нѣжнѣтѣ пѣ
 нѣ сѣрѣ . Шн грѣн дѣмъ нѣтѣтѣ мѣвн зннѣнѣа
 дѣ кѣтрѣ тннѣ пре еѣхъ фѣтѣрѣ ахн мѣвн,
 сѣмѣ карѣе аѣре дѣхъ фѣтрѣ нѣхъ, шн вѣн пѣнѣ
 мѣннѣтеле тѣле пре еѣте дннѣхъ . Шн фль
 вѣн пѣнѣ пре дннѣхъ фѣнаннѣтѣ ахн, еѣназѣрѣ пре
 сѣтѣхъ, шн вѣн порѣчнѣ ахн фѣнаннѣтѣ,
 аѣтѣаѣтѣ дѣхъ нарѣ, шн порѣчнѣцѣ пѣмѣрѣ еѣлѣ ф
 нѣ наннѣтѣ лорѣ . Шн вѣн дѣ мѣтрѣтѣ тѣа пре еѣте
 еѣлѣ, пѣмѣрѣ кѣстѣ аѣсѣаѣте пре еѣлѣ фннѣ аѣ гѣранѣ .
 ѣ Шн фѣнаннѣтѣ ахн еѣназѣрѣ пре сѣтѣхъ вѣ еѣтѣ, шн
 вѣрѣ фѣтрѣа пре еѣлѣ жѣдѣкѣста аѣртѣтѣрѣнарѣ фѣнаннѣ
 тѣ дѣмъ ахн, пре нѣ рѣстѣ ахн вѣ еѣшн, шн пре нѣ
 рѣстѣ ахн вѣ фѣтрѣ еѣлѣ шн фннѣ ахн гѣранѣ кѣ
 тѣцѣн сѣаѣтѣ, шн тѣаѣтѣ дѣхъ нарѣ . Шн фѣ
 кѣ кѣ мѣвн дѣпѣ кѣмъ аѣ порѣчнѣтѣ ахн дѣмъ ахн
 дѣмъ нѣхъ, шн аѣжнѣрѣ пре гнѣхъ еѣ аѣ пѣхъ пре еѣлѣ ф
 наннѣтѣ ахн еѣназѣрѣ пре сѣтѣхъ ахн шн фѣнаннѣтѣ
 кѣ аѣтѣаѣтѣ дѣхъ нарѣ . Шн пѣсѣ мѣннѣ ахн пре
 еѣтѣ еѣлѣ шн аѣ шѣрѣ пре дѣнѣхъ дѣпѣ кѣмъ аѣ по
 рѣчнѣтѣ дѣмъ ахн мѣвн .

К А П И Т У Л

ѣ Шн грѣн дѣмъ нѣтѣтѣ мѣвн зннѣнѣа .
 ѣ Порѣчнѣцѣ фѣнаоръ ахн гѣранѣ, шн вѣн
 зннѣ кѣтрѣ еѣн зннѣнѣа, дѣрѣнарѣ мѣле
 фѣтрн мѣ, дѣхъ еѣн мѣ мнрѣсѣ дѣ еѣлѣ мн
 рѣсѣ, сѣкѣрѣцѣцѣ еѣтеле дѣхъ еѣцѣ мѣе фѣтрѣ
 ѣ прѣзннѣтеле мѣле . Шн вѣн зннѣ кѣтрѣ еѣн а
 чѣсѣтѣ дѣхъ еѣн карѣе еѣтѣ дѣхъ еѣцѣ дѣмъ ахн, мѣеѣн
 кѣжнѣ дѣ оѣн ахн кѣрѣаѣн дѣн пре зннѣ аа аѣрѣ дѣтѣ
 ѣ нѣ аѣтѣаѣтѣ . Оѣн мѣеѣлѣ вѣцѣ фѣаѣте днннѣтѣца,
 шн мѣеѣлѣ аѣдѣнарѣ вѣцѣ фѣаѣте кѣтрѣ сѣрѣ .
 ѣ Шн вѣн фѣаѣте аѣзѣтѣ аѣлѣн нѣфн, фѣннѣтѣ кѣрѣаѣтѣ
 пѣмѣрѣ жѣжнѣтѣ аѣмѣстѣкѣаѣтѣ кѣ оѣнѣ дѣ аѣм
 ѣ нѣ, фѣтрѣ аѣпѣтрѣ аѣлѣн ннѣ . Аѣрѣ дѣтѣ
 ѣ аѣне фѣтѣпѣрѣтн карѣ еѣ фѣкѣлѣтѣ фѣмѣнѣтеле сѣнѣаѣ,
 ѣ аа мнрѣ дѣ еѣлѣ мнрѣсѣ дѣмъ ахн . Шн тѣ
 ѣ нарѣ ахн аѣпѣтрѣ аѣлѣн ннѣ аа оѣнѣ мѣеѣлѣ, аа сѣпѣ
 вѣн тѣрѣнѣ, тѣрѣнарѣ аѣмѣстѣкѣтѣрѣ дѣмъ ахн .
 ѣ Шн мѣеѣлѣ аѣдѣнарѣ вѣн фѣаѣте дѣкѣтрѣ сѣрѣ аѣ
 ѣ пѣ жѣртѣка ахн, шн дѣпѣ тѣрѣнарѣ ахн вѣн фѣ
 ѣ аа мнрѣ дѣ еѣлѣ мнрѣсѣ дѣмъ ахн . Шн аѣ
 ѣ зѣсѣа еѣнѣмѣтелеаѣрѣ кѣцѣ дѣхъ еѣ дѣн мѣеѣн дѣ оѣнѣ ахн
 кѣрѣаѣн, шн дѣаѣсѣ аѣзѣтѣ дѣ фѣннѣтѣ кѣрѣаѣтѣ пѣн

- fiilor lui Israil întru tinere.
- 13. Și-l vei vedea pre dinsul și te vei daoage cătră nărodul tău și tu, după cum s-au daos Aaron, fratele tău, în muntele lui Or,
- 14. Pentru căci aș călcat cuvîntul meu în pustiul lui Sin, cînd să împotriviia adunarea ca să mă sfințască, nu m-aș sfințit la apă înaintea lor; și aceasta iaste Apa Pricii, la Cades, întru pustiul Sin."
- 15. Și zise Moisi cătră Domnul:
- 16. „Socotească Domnul, Dumnezeul duhurilor și a tot trupul, om preste adunarea aceasta,
- 17. Carele va ieși înaintea fêții lor și carele va întra și cine-i va scoate pre ei și cine-i va băga; și nu va fi adunarea Domnului ca niște oi cărora nu iaste păstoriu."
- 18. Și grăi Domnul cătră Moisi zicînd: „Ia cătră tine pre Isus, feciorul lui Navi, om carele are duh într-însul, și vei pune mîinile tale preste dînsul
- 19. Și îl vei pune pre dînsul înaintea lui Eliazar preotul și vei porunci lui înaintea a toată adunarea; și poruncêște pentru el înaintea lor.
- 20. Și vei da mărirea ta preste el, pentru ca să-l asculte pre el fiii lui Israil.
- 21. Și înaintea lui Eliazar preotul va sta și-l vor întreba pre el judecata arătărilor înaintea Domnului; pren rostul lui va ieși și pren rostul lui va întra el și fiii lui Izrail, cu toții odată, și toată adunarea."
- 22. Și făcu Moisi după cum au poruncit lui Domnul Dumnezeu. Și luîndu pre Isus, au pus pre el înaintea lui Eliazar preotului și înaintea a toată adunarea
- 23. Și puse mîinile lui preste el și-l așeză pre dînsul, după cum au poruncit Domnul lui Moisi.

CAP 28

- 1. Și grăi Domnul cătră Moisi zicînd:
- 2. „Poruncêște fiilor lui Izrail și vei zice cătră ei zicînd: «Darurile mēle, dări mie, aduceri mie, miros de bună mirosire, să cruțat să le aduceț mie întru praznicile mēle.»
- 3. Și vei zice cătră ei: «Acêstea aduceri carele să aduceț Domnului: miei cîte de un an, curați, doi pre zi, la ardere de tot, neîncetat;
- 4. Un miel veț face dimineața, și mielul al doilea veț face cătră sară.
- 5. Și vei face a zēcea a lui ifi făină curată, pentru jîrtvă, amestecată cu untdelemn u întru a patra a lui in;
- 6. Ardere de tot a neîncetării, carea s-au făcut în muntele Sinaiei, la miros de bună mirosire Domnului.
- 7. Și turnarea lui, a patra a lui in la un miel, la sfînt vei turna, amestecătură Domnului.
- 8. Și mielul al doilea vei face de cătră sară; după jîrtva lui și după turnarea lui vei face la miros de bună mirosire Domnului.
- 9. Și în zioa simbetelor veț aduce doi miei de un an, curați și doao a zēcea de făină curată, pen/tru jîrtvă, cu untdelemn

Ms. 45

Ms. 4389

Versiune modernă

pământul lui Hanaan, carele eu dau fiilor Israil întru înĳnere.

13. Și-l vei vedea pre ĳnsul și te vei adaoge cătră nărodul tău și tu, după cum s-au adaos Aaron, fratele tău, în muntele lui Or,

14. Pentru căce ați călcat cuvĳntul meu întru pustiiul Sin, cĳndu să ĳmpotriviia adunarea ca să mă sfințască pre mine, nu m-ați sfințit la apă ĳnaintea lor; aceasta iaste Apa Pricei, Cadis, întru pustiiul Sin."

15. Și dzise Moisi cătră Domnul:

16. „Socotească Domnul Dumnedzăul duhurilor și a tot trupul om preste adunarea aceasta,

17. Carele va ieși ĳnaintea fĳții lor și carele va ĳntra și cine-i va scoate pre ei și cine-i va băga și nu va fi adunarea Domnului ca niște oi cărora nu iaste păstor."

18. Și grăi Domnul cătră Moisi dzicĳndu: „Ia cătră tine pre Iisus, feciorul lui Navi, om carele are duh ĳntru ĳnsă, și vei pune mâinele tale preste ĳnsul

19. Și-l vei pune pre ĳnsul ĳnaintea lui Eliazar preutul și va porĳnci lui ĳnaintea a toată adunarea; și porĳncĳște pentru el ĳnaintea lor.

20. Și vei da mărirea ta preste el, pentru ca să-l asculte pre el fiiu lui Israil.

21. Și ĳnaintea lui Eliazar preutul va sta și-l vor ĳntreba pre el giudețul arătărilor ĳnaintea Domnului; preĳn rostul lui va ieși și preĳn rostul lui va ĳntra el și fiiu lui Israil, cu toții odată, și toată adunarea."

22. Și făcu Moisi după cum au porĳncit lui Domnul Dumnedzău. Și luĳndu pre Iisus, îl puse pre el ĳnaintea lui Eliazar preutul și ĳnaintea a toată adunarea

23. Și puse mâinile lui preste el și-l isprăvi pre ĳnsul, după cum au porĳncit Domnul lui Moisi.

CAP 28

feciorilor lui Israil ĳntru moștinare.

13. Și deaca o vei vedea, te vei adaoge și tu cătră ccata ta, cum se-au adaos și frate-tău Aaron în muntele Orului,

14. Că aț călcat cuvĳntul meu în pustiiia Sinaei, cĳnd se ĳmponcișă nărodul, a mă sfințit nu m-aș sfințit ĳnaintea lor la apă; aceasta iaste Apa ĳmponcișării, Caddis, în pustiiia Sinului."

15. Și zise Moisei cătră Domnul:

16. „Să aleagă Domnul Dumnezeu den duhul tuturor oamenilor om ĳntru adunarea aceasta,

17[16]. Care va ieși ĳnaintea lor [16] și care-i va scoate și care-i va băga, să nu fie nărodul Domnului ca niște oi care n-au păstor."

18. Și grăi Domnul cătră Moisei zicĳnd: „Ia cu tine pre Isus, feciorul lui Navi, bărbatul care are ĳntru sine duh, și pune mâinile tale pre dĳnsul

19. Și să-l pui ĳnaintea lui Eliazar preutul și să porăncescă lui ĳnaintea a tot nărodul; și să porăncĳști de dĳnsul ĳnaintea lor?"

20. Și să dai slava ta pre dĳnsul, ca să-l asculte toț feciorii lui Israil.

21. Să stea ĳnaintea lui Eliazar preutul și să ĳntrebe pre dĳnsul de judecată cu arătare ĳnaintea Domnului; cu cuvĳntul lui să iasă și cu cuvĳntul lui ĳntre el și feciorii lui Israil și cu tot nărodul depreună."

22. Și făcu Moisei cum porănci lui Domnul Dumnezeu. Și luĳnd pre Isus, îl puse ĳnaintea lui Eliazar preutul și ĳnaintea a tot nărodul

23. Și-ș puse mâinile pre dĳnsul și-l așază după cum porănci Domnul lui Moisei.

CAP 28

1. Și grăi Domnul cătră Moisei zicĳnd:

2. „Porăncĳște feciorilor lui Israil și grăiĳște cătră dĳnșii zicĳnd: «Darurile mĳle și dar mic și aducerile mĳle în miroseala mirosului celui bun să păziț să aduceț mic ĳn toate praznicele mĳle.»

[3]2. Și să zici cătră dĳnșii: [3] «Acĳstea sĳnt darurile care să le aduceț Domnului: miei de un an nevinovaț, 2 de zi ĳn arderea de tot ĳn toată vrĳmea;

4. Și un miel să-l faceț dimineața, altul ĳndeseară.

5. Și să faceț a zĳcea parte de efi a măsurii de făină de grĳu frăĳmĳntată ĳn undelemn spre jărtvă. Și să aibă a patra parte de măsura ĳnului.

6. ĳn arderea de tot de pururea să fie, cum au fost ĳn muntele Sinaei, în miroseala mirosului celui bun al Domnului.

7. Și turnarea lui, a patra parte a ĳnurilor la un miel ĳntru sfințire să torni, turnare amestecătură Domnului.

8. Iar mielul cel de al doilea să faci ĳndeseară, după jărtva lui și după turnarea lui să faci, ĳn mirosul mirosĳlei cei bune a Domnului.

9. Iar ĳn zioa sĳmbetii să aduceț 2 miei cĳte de un an, nevinovaț, și 2 a zĳcea de făină de grĳu ĳn/

pământul Canaanului, pe care il voi da fiilor lui Israil moștenire.

13. Iar după ce vei vedea, te vei ĳntoarce să te ĳnsoĳști cu ai tăi cci răpoșați ca Aaron, fratele tău, pe muntele Hor,

14. Pentru că amĳndoi v-ați ridicat ĳmpotriva meă ĳn pustiiul Sin, cĳnd s-a tulburat obștea și v-ați ĳmpotrivit poruncii mele de a arăta sfințenia mea prin ape, adică la Meriba, la Cadeș."

15. Dar Moise a grăit Domnului:

16. „Doamne, Dumnezeul duhurilor și a tot trupul, rĳnduicĳte pentru obștea aceasta un om,

17. Care să pășească ĳn fruntea ei, să o ducă și să o aducă, să nu rămĳnă ea ca oile fără păstor."

18. Și Domnul i-a zis: „Cheamă-l pe Iosua, fiul lui Navi, cel plin de duh, și pune mĳnile tale peste el;

19. Du-l ĳnaintea preotului Eleazar și ĳnaintea a toată obștea și ĳnvață-l să cunoască poveștile și poruncile tale

20. Și dă-i din harul și slava ta putere ca toată obștea să-l asculte.

21. Și să stea ĳnaintea preotului Eleazar care prin Urim va afla hotărĳrile Domnului; iar Eleazar le va ĳmpărtăși lui și obștii fiilor lui Israil."

22. Și Moise a făcut așa cum i-a poruncit Domnul: l-a chemat ĳnaintea preotului Eleazar și a toată obștea

23. Și a pus peste el mĳnile sale și l-a rĳnduit drept urmaș al său, cum poruncise Domnul.

CAP. 28

Rĳnduiala jertfelor

1. Și iarăși a grăit Domnul cu Moise și i-a zis:

2. „Spune fiilor lui Israil poruncile acestea: «Aveți grijă să-mi aduceți la vremea cuvenită, la sărbătorile mele, daruri de jertfă, hrana mea arsă ĳn foc ĳntru miros de bună mireasmă.»

3. Și-ți mai șpun ce jertfe trebuie aduse Domnului: doi miei de cĳte un an, fără cusur, ĳn fiecare zi, necontentiă ardere de tot;

4. Un miel dimineața, celălalt seară.

5. Jertfa de piĳne să fie a zecea parte de efă de făină de grĳu, amestecată cu un sfert de hin de undelemn.

6. Și va rămĳne arderea de tot pururea, cum s-a săvĳrșit odinioară pe muntele Sinai, ĳntru miros de bună mireasmă, o jertfă plăcută Domnului.

7. Ca turnare să aduci un sfert de hin de vin la un miel.

8. Mielul al doilea să-l aduci spre seară, cu darul de piĳne și cu turnarea cuvenită, ĳntru miros de bună mireasmă Domnului.

9. ĳn ziua Sabatului, a odihnei, să aduceți doi miei de cĳte un an, fără cusur, două zecimi de efă de făină de grĳu/ frăĳmĳntată cu undelemn și cu

Ms. 45

jirtvă, amestecată cu untu de lemnu și turnare.

10. De ardere de tot a sîmbetii, întru sîmbete, preste arderea de tot pururea și turnarea lui.

11. Și întru lunile noao veți aduce ardere de tot Domnului și viței den boi, 2, și un berbêce, mici cîte de un an curați, 7,

12. 3 a dzêcea de fâină curată, amestecată cu untu de lemnu la un vițel, și <doao> a dzêcea de fâină curată, amestecată cu untu de lemnu, la un berbêce.

13. A dzêcea de fâină curată, amestecată cu untu de lemnu la un miel, jirtvă miros de bună mirosire aducere Domnului.

14. Turnarea lor, giuătate de in va fi unui vițal și a treia a lui in va fi berbêcelui unuia și a patra a lui in va fi la un miel de vin. Aceasta, arderea de tot, lună den lună, la lunile anului.

15. Și țap dentru capre 1, pentru păcat, Domnului preste arderea cea de tot cîi pururea să va face și turnarea lui.

16. Și întru luna dentăi, întru 14 dzile ale lunei, Paște Domnului.

17. Și întru 15 dzile ale lunei aceștiia, praznic, 7 dzile azime veți mînca.

18. Și dzua cea dentăi aleasă sfîntă voao va fi, tot lucrul cu slujbă să nu-l faceți,

19. Și veți aduce arderi de tot aduceri Domnului: viței den boi 2, berbêce 1, mici de cîte un an, 7, curați, vor fi voao.

20. Și jirtva lor de fâină curată, amestecată cu untu de lemnu, 3 a dzêcea la un vițal și doao a dzêcea la un berbêce veți face.

21. A dzêcea, a dzêcea vei face la un miel, la cei 7 miei.

22. Și țap dentru capre unul, pentru greșală, ca să s<ă> roage pentru voi.

23. Afară den arderea cea de tot cea de pururea, cea de dimineață, carea iaste ardere de tot a neîncetării, veți face acêstea.

24. Și acêstea veți face dzua în cêle 7 dzile dar aducere, la miros de bună mirosire Domnului, preste arderea cea de tot cea de pururea vei face turnarea lui.

25. Și dzua a șaptea, aleasă, sfîntă va fi voao; tot lucrul de poslușit să nu faceți întru ea.

26. Și în dzua a noaoilor, cîndu va aduce jirtvă noao Domnului a săptămînilor, aleasă sfîntă va fi voao; tot lucrul de poslușit să nu faceți.

27. Și veți aduce ardere de tot la miros de bună mirosire Domnului: viței den boi 2, berbêce unul, mici de cîte un an, 7, curați.

28. Jirtva lor, fâină amestecată cu untu de lemnu, trei a dzêcea la un vițal și doao a dzêcea la un berbêce.

29. A dzêcea, a dzêcea la un miel, la 7 mici.

30. Și țap den capre unul pentru greșală, ca să s<ă> roage pentru voi.

31. Afară den arderea cea de tot cea pururea, și jirtva lor în veți face mici curați vor fi voao, și turnările lor."

CAP 29

1. „Și în luna a șaptea, într-una a lunei, aleasă sfîntă va fi voao; tot lucrul de poslușit nu veți face, dzi de semnu va fi voao.

2. Și veți face ardere de tot întru miros de bună mirosire Domnului/ vițal unul, dentru boi, berbêce

Ms. 4389

arderea de tot, amestecat în undelemn.

10. Și turnările lor, arderile cêle de tot ale sîmbetei, întru sîmbete, în ardere de tot în toată vrêmea și turnările lui.

11. Și la începutul lunilor să aduceți ardere de tot Domnului 2 viței den cireadă și 1 berbêce și 7 mici cîte de un an nevinovați,

12. Și trei a zêce de fâină de grîu, mestecat în undelemn, la un vițel, și doaoă a zêcea de fâină de grîu, amestecat în undelemn, spre un berbêce.

13. Și a zêcea de fâină de grîu, mestecat în undelemn, spre un miel, la jirtve în mirosul mirosêlei cei bune.

14. Iar aducerea domnului, turnările lor, jumătate de măsura inurilor să fie la un vițel, iar a treia parte de măsura inurilor să fie la un berbêce, iar a patra parte de măsurile inurilor să fie unui miel. Aceasta den vin în arderea de tot, den lună în lună, în lunile anului.

15. Și un țap den capre pentru greșală, în ardere de tot, de pururea să faceți și turnarea lui.

16. Iar în luna dentăi, în 14 zile ale lunii Pasha Domnului va fi.

17. Iar în 15 zile ale acêstii luni, praznicul celor 7 zile ale azimei să mîncați.

18. Iar zioa cea dentăi aleasă, sfîntă să fie voaoă, nice un lucru de lucrare într-însa să nu faceți,

19. Și să aduceți ardere de tot aducere Domnului: 2 viței den cireadă și 1 berbêce și 7 mici cîte de un an nevinovați să fie voaoă.

20. Și jirtvele lor, fâină de grîu, amestecată în undelemn, trei a zêcea la un vițel și doaoă a zêcea să faceți la un berbêce.

21. Iar unui cîrlan, doaoă a zêcea să faceți. Zêc a zêcea făcără unui cîrlan, și a cîte șapte cîrlanii așa.

22. Și un țap den capre pentru greșală, să se roage pentru voi.

23. Dénnafară de jirtva cea arsă de tot, carea iaste preste toată vrêmea dimineața, carea iaste jirtva cea totdeauna, să faceți acêstea.

24. După aceasta să faceți zioăi cei den șapte zile dar în arderea de tot, în mirosul mirosêlei cei bune a Domnului, spre arderea de tot cea de toată vrêmea să faci turnarea lui.

25. Iar zioa cea a șaptea, cea aleasă, sfîntă să fie voaoă; nice un lucru de lucrare să nu faceți într-însa.

26. Și zioa roadelor celor noaoă, a săptămînilor, cînd veți aduce jirtvă noaoă Domnului, aleasă și sfîntă să fie voaoă; nice un lucru de lucrare să nu faceți într-însa.

27. Și să aduceți într-însa arderi de tot, în mirosul mirosêlei cei bune a Domnului: 2 viței den cireadă și 1 berbêce și 7 cîrlani nevinovați.

28. Jirtva lor, fâină de grîu amestecată în undelemn, trei a zêcea la un vițel și 2 a zêcea la un berbêce.

29. Iar zêcea celor a zêcea la un cîrlan, și cîte la șapte cîrlanii.

30. Și un țap den capre pentru păcat, să se roage pentru voi.

31. Afară de arderile cêle de tot ale lunii noaoă și de jirtvele și de arderile de tot cêle den toată vrêmea și să faceți mic jirtvele lor.

32. Nevinovați să fie voaoă, și turnările lor."

CAP 29

1. „Iară în luna a 7, zioa dentăi a lunii, aleasă să fie voaoă și sfîntă; nice un lucru de lucrare să nu faceți într-însa, zi de semnu să fie voaoă.

2. Și să faceți într-însa arderi de tot, mirosului celui bun Domnului/ 1 vițel den cireadă și un

Versiune modernă

turnarea ei.

10. Așa să fie arderea de tot în ziua odihnei, în afară de arderea de tot cea neconținută cu turnarea ei.

11. În ziua întîia a fiecărei luni să aduceți Domnului ardere de tot: doi viței, un berbec și șapte mici de cîte un an, fără cusur.

12. Darul pîinii va fi trei zecimi de efă de fâină de grîu, frămîntată cu undelemn, pentru fiecare vițel, și două zecimi de efă de fâină de grîu, frămîntată cu undelemn, pentru fiecare berbec.

13. Pentru fiecare miel cîte o zecime de efă de fâină de grîu, frămîntată cu undelemn, ardere de tot întru miros de bună mireasmă Domnului.

14. Turnările să fie așa: jumătate de hin de vin pentru fiecare vițel, o treime de hin pentru berbec, un sfert de hin la fiecare miel. Aceasta este rînduiala arderii de tot pentru fiecare început de lună în toate lunile anului.

15. Drept jertfă pentru păcat să aduceți Domnului un țap, pe lingă arderea de tot cea pururea, cu turnarea ei.

16. Nu uitați Paștile Domnului în ziua a paisprezecea a lunii întîi.

17. Și nici sărbătoarea care începe în ziua a cincisprezecea, cînd șapte zile veți mînca numai azime.

18. Să vă adunați în sfîntul lăcaș în ziua întîi, cînd nu aveți voie să lucrați nicidecum,

19. Și să aduceți Domnului jertfă, ardere de tot: doi viței, un berbec și șapte mici de un an, fără cusur.

20. Iar ca dar de pîine, fâină frămîntată cu undelemn, anume trei zecimi de efă de fâină de fiecare vițel, două zecimi de efă pentru berbec

21. Și cîte o zecime de efă pentru fiecare miel din cei șapte.

22. Ca să vă curățiți prin jertfa pentru păcat să aduceți un țap.

23. Toate acestea să le faceți în afara arderii de tot cea de dimineață, adică cea neconținută.

24. În fiecare zi din cele șapte să aduceți jertfă, hrana mea arsă în foc, întru miros de bună mireasmă, plăcută Domnului, pe lingă arderea de tot cea pururea cu turnarea ei.

25. Să nu lucrați în ziua a șaptea și să țineți adunare sfîntă.

26. Nici în ziua celor dintîi roade, cînd veți aduce Domnului pîrgă, la sărbătoarea încheierii săptămînilor, să nu lucrați și să aveți adunare sfîntă.

27. Să aduceți jertfă pentru arderea de tot: doi viței, un berbec și șapte mici de un an, întru miros de bună mireasmă Domnului.

28. Și să mai aduceți în dar trei zecimi de efă de fâină, frămîntată cu undelemn, pentru fiecare vițel, două zecimi de efă pentru berbec

29. Și o zecime de efă pentru fiecare miel din cei șapte.

30. Să aduceți și un țap drept jertfă pentru ispășirea păcatului.

31. Toate acestea să mi le aduceți dimpreună cu turnările lor, în afară de arderea de tot cea neconținută. Luați seama ca jertfele să fie fără meteahnă și totdeauna însoțite de turnări."

CAP. 29

Rînduiala jertfelor

1. „În ziua întîi din luna a șaptea să țineți adunare sfîntă și să nu lucrați; și veți sărbători-o sunînd din trîmbițe.

2. Atunci să aduceți ardere de tot, întru miros de bună mireasmă Domnului/ un vițel, un berbec,

Ms. 45

Ms. 4389

Versiune modernă

unul, miei câte de un an, 7, curați.

3. Jirtva lor, făină aleasă, amestecată cu untu de lemnu, 3 a dzêcea la un vișâl și doao a dzêcea la un berbêce,

4. A dzêcea, a dzêcea la un miel, la cei 7 miei,

5. Și țap den capre unul, pentru greșeale, ca să s<ă> roage pentru voi.

6. Afară den arderile de tot a lunei noao și jirtvele lor și turnările lor și arderea cea de tot ce-i pururea, jirtvele lor și turnările lor, după asemănarea lor, la miros de bună mirosire Domnului.

7. Și a dzêcea a lunei aceștia aleasă sfință va fi voao și să mîhniți sufletele voastre; și tot lucrul de poslușit să nu faceți.

8. Și veți aduce ardere de tot <întru>¹ miros de bună mirosenie Domnului, aducere: vișâl den boi unul, berbêce unul, miei câte de un an, 7, curați, vor fi voao.

9. Jirtva lor, făină curată amestecată cu untu de lemnu 3 a dzêcea la un vișâl și doao a dzêcea la un berbêce,

10. A dzêcea, a dzêcea la un miel, la cei 7 miei.

11. Și țap den capre unul pentru greșeală, ca să s<ă> roage pentru voi, afară den cel pentru greșeală a rugii și arderea de tot cea pururea, jirtva ei și turnarea ei, după asemănarea ei, la miros de bună mirosenie, <aduceri>² Domnului.

12. Și înn a 15 dzi a lunei aceștia a șapte, <aleasă>² sfință va fi voao; tot lucrul de poslușit să nu faceți și prăznuiți pre ea praznic Domnului 7 dzile.

13. Și veți aduce <ardere de tot>² aduceri de tot aducere Domnului la miros de bună mirosire în dzua dentăi: vișâi den boi 13, berbeci 2, miei câte de un an 14, curați, vor fi voao.

14. Jirtvele lor, făină curată, amestecată cu untu de lemnu, 3 a dzêcea la un vișâl la cei 13 vișâi și doao a dzêcea la un berbêce, la cei 2 berbeci,

15. A dzêcea, a dzêcea la un miel, la cei 14 miei.

16. Și țap den capre unul, pentru greșeală, afară den arderea cea de tot cea pururea, jirtvele lor și turnările lor.

17. Și în dzua a doao, vișâi 12, berbeci 2, miei câte de un an 14, curați.

18. Jirtva lor și turnarea lor, vișeilor și berbecilor și micilor, după numărul lor, după asemănarea lor.

19. <Și>¹ țap dentru capre unul, pentru greșeale, afară den arderea cea de tot, jirtvele lor și turnările lor.

20. În dzua a treia, vișâi 10, berbeci 2, miei câte de un an, 14, curați.

21. Jirtva lor și turnarea lor, vișeilor și berbecilor și micilor, după numărul lor, după asemănarea lor.

22. Și țap den capre unul, pentru greșeale, afară den arderea cea de tot <ce e pururea>¹, jirtvele lor și turnările lor.

23. În dzua a patra, vișâi 10, berbeci 2, miei câte de un an 14, curați;

24. Jirtvele lor și turnările lor, vișâilor și berbecilor și micilor, după numărul lor, după asemănarea lor/

berbêce și miei câte de un an, 7.

3. Și jirtvele lor, făină de grîu, mestecată cu undelemn, trei a zêcea vișelului și 2 a zêcea berbêcelui,

4. Iar den a zêcea unui cîrlan, și a câte 7 cîrlanii așa,

5. Și un țap den capre pentru păcat, că să se roage pentru voi.

6. Afară de arderile cêle de tot ale lunii cei noaoă și de jirtvele lor și de turnările lor, de arderile cêle de tot den toată vrêmea și de jirtvele lor și de turnările lor, după socoteala lor, în mirosul mirosêlei cei bune a Domnului.

7. Și zioa a zêcea a lunii aceștia aleasă și sfință să fie voaoă și să mîhniți sufletele voastre; și nici un lucru de lucrare să nu faceți într-însa.

8. Să aduceți ardere de tot Domnului, în mirosul mirosêlei cei bune. Aducerea să fie un vișel den cireadă și un berbêce și 7 cîrlani nevinovați.

9. Și jirtva lor, făină de grîu amestecată în undelemn, trei a zêcea vișelului și doaoă a zêcea berbêcelui

10. Și zêce den zêce unui cîrlan, și a câte 7 cîrlanii așa.

11. Și un țap den capre pentru păcat, să se roage pentru voi. Afară de ce iaste pentru curățirea greșalei și de arderea de tot cea den toată vrêmea și de jirtvele lor și de turnările lor, care le aduc după socoteala lor aducere în mirosul mirosêlei cei bune a Domnului.

12. Și zioa a 15 a lunii, aleasă iaste, sfință să fie voaoă; nice un lucru de lucrare să nu faceți într-însa și să sârbați într-însa sârbătoarea Domnului 7 zile.

13. Și să aduceți prinos ardere de tot, mirosul mirosêlei cei bune a Domnului, în zioa dentăi, vișei den cireadă 13 și 2 berbeci și 14 noateni, nevinovați să fie.

14. Iar jirtvele lor, făină de grîu amestecată în undelemn, trei a zêcea unui vișel și a câte 13 vișei așa, și doaoă a zêcea unui berbêce, așjiderea și celualalt,

15. Și o zêce den zêce unui cîrlan, așjiderea a câte 14 cîrlanii,

16. Și un țap den capre pentru păcat, afară de arderile cêle de tot den toată vrêmea și de jirtvele lor și de turnările lor.

17. Iar în zioa a doaoa, 12 vișei și 2 berbeci și 14 cîrlani.

18. Iar jirtvele lor și turnările lor, ale vișeilor și ale berbecilor și ale micilor, după numărul lor și după socoteala lor să fie.

19. Și un țap den capre pentru greșală, afară de arderile de tot cêle den toate zilele, de jirtvele lor și de turnările lor.

20. Iar a treia zi, 11 vișei și 2 berbeci și miei câte de un an 14, nevinovați.

21. Jirtvele lor și turnările lor, ale vișeilor și ale berbecilor și ale cîrlanilor, după numărul lor și după socoteala lor să fie.

22. Și un țap den capre pentru greșală, fără de arderile cêle den toată vrêmea, jirtvele lor și turnările lor.

23. Iar în zioa a patra, vișei 10, berbeci 2, cîrlani nevinovați, 14.

24. Iar jirtvele lor și turnările lor, vișeilor și berbecilor și cîrlanilor, după numărul lor și după socoteala lor să fie./

șapte miei de câte un an, fără cusur,

3. Înșoșiți de darul pîinii: făină de grîu, frămîntată cu undelemn, trei zecimi de efă de vișel, două zecimi de efă la berbec,

4. Și câte o zecime de efă la fiecare din cei șapte miei;

5. De asemenea, ca să vă curățiți, pentru jertfa păcatului, un țap.

6. Aceasta să vă fie jertfele pe lîngă arderea de tot și turnarea și darul de pîine la lună nouă și arderea de tot cea neconținută cu darul de pîine și turnarea, după rînduială, întru miros de bună mireasmă Domnului.

7. În ziua a zecea a lunii a șaptea să țineți adunare sfință, să postiți și să nu lucrați.

8. Să aduceți Domnului ardere de tot, întru miros de bună mireasmă: un vișel, un berbec, șapte miei de câte un an, fără cusur.

9. Și darul înșoșitor al pîinii să fie din făină de grîu, frămîntată cu undelemn, câte trei zecimi de efă la vișel, două zecimi de efă la berbec

10. Și câte o zecime de efă pentru fiecare miel din cei șapte.

11. Un țap jertfă pentru păcat, spre curățirea voastră; acestea pe lîngă jertfa pentru păcat de ziua ispășirii și arderea de tot cea neîncetată, împreună cu darurile și turnările ei, după rînduială, ca miros de bună mireasmă Domnului.

12. În ziua a cincisprezecea a lunii a șaptea să țineți iar adunare sfință, să nu lucrați nimic și să prăznuiți sârbătoarea Domnului șapte zile.

13. Și veți aduce pentru arderea de tot jertfă arsă în foc, întru miros de bună mireasmă Domnului: treisprezece vișei, doi berbeci, paisprezece miei de un an, fără cusur.

14. Și ca dar de pîine înșoșitor, făină de grîu, frămîntată cu undelemn: trei zecimi de efă pentru fiecare vișel, două zecimi de efă pentru fiecare berbec,

15. O zecime de efă pentru fiecare miel;

16. Să se mai adauge un țap, jertfă pentru păcat pe lîngă arderea de tot cea neconținută cu darurile și turnarea ei.

17. A doua zi să se aducă doisprezece vișei, doi berbeci și paisprezece miei de câte un an, fără cusur,

18. De asemenea, turnare și dar de pîine: la vișei, la berbeci și la miei, după rînduială și după numărul lor;

19. Jertfă pentru păcat, un țap; acesta lîngă arderea de tot neconținută, cu prinosul și turnarea ei.

20. A treia zi să aduceți unsprezece vișei, doi berbeci și paisprezece miei de câte un an, fără cusur;

21. Împreună cu darul și turnările pentru vișei, berbeci și miei, după rînduială și după numărul lor.

22. Jertfă pentru păcat, un țap, în afară de arderea de tot neconținută, cu darul de pîine și turnarea ei.

23. A patra zi să aduceți zece vișei, doi berbeci și paisprezece miei de câte un an, fără cusur,

24. Împreună cu darul și turnările cuvenite pentru vișei, berbeci și miei, după rînduială și după numărul lor./

Ms. 45

25. Și țap dentru capre unul, pentru greșeale, afară den arderea cea de tot ce-i pururea, jirtvele lor și turnările lor.

26. În dzua a cincea, vițai 9, berbeci 2, miei câte de un an, 14, curați.

27. Jirtvele lor și turnările lor, vițailor și berbecilor și mieilor, după numărul lor și după asemănarea lor.

28. Și țap dentru capre unul, pentru greșeală, afară den arderea cea de tot ce-i pururea, jirtvele lor și turnările lor.

29. În dzua a șasea, viței 8, berbeci 2, miei câte de un an, 14, curați.

30. Jirtvele lor și turnările lor, vițelilor și berbecilor și mieilor, după numărul lor, după asemănarea lor.

31. Și țap dentru capre unul, pentru greșeale, afară den arderea cea de tot ce-i pururea, jirtvele lor și turnările lor.

32. În dzua a șaptea, viței 7, berbeci 2, miei câte de un an, 14, curați.

33. Jirtvele lor și turnările lor, vițailor și berbecilor și mieilor, după [după] numărul lor, după asemănarea lor.

34. Și țap den capre unul, pentru greșeale, afară den arderea cea de tot ce-i pururea, jirtvele lor și turnările lor.

35. Și în dzua a opta, ieșire va fi voao; tot lucrul de poslușit nu veți face întru ea,

36. Și veți aduce ardere de tot la miros de bună mirosenie Domnului: vițel unu, berbec unu, miel câte de un an, 7, curați.

37. Jirtvele lor și turnările lor, vițelului și berbecelui și mieilor, după numărul lor, după asemănarea lor.

38. Și țap den capre unul, pentru greșeale, afară den arderea cea de tot ce-i pururea, jirtvele lor și turnările lor.

39. Acestea veți face Domnului întru praznicile voastre, afară den rugile voastre și cele de bună-voia voastră și cele arse de tot ale voastre și jirtvele voastre și turnările voastre și cele de mîntuirea voastră.»

CAP 30

1[40]. Și grăi Moisi fiilor Israil după toate cîte au porâncit Domnul lui Moisi..

2[1]. Și grăi Moisi cătră boiarii neamurilor fiilor Israil dzicînd: „Acesta-i cuvîntul carele au rînduit Domnul:

3[2]. «Om, om carele să va ruga rugă Domnului sau vă va giura giurămîntu au va răsplăti răspunsă pentru sufletul lui să nu-și spurce cuvîntul lui, toate, cîte vor ieși dentru gura lui va face.

4[3]. Iar de să va ruga muiere rugă Domnului sau va răspunde răspunsă întru casa părintelui ei <întru tineretele ei>.

5[4]. Și va audzi tatăl ei rugile ei și răspunsurile ei carele au răspunsu asupra sufletului ei și va tăcea tatăl ei și vor sta toate rugile ei și toate răspunsurile, cîte au răspunsu asupra sufletului ei, vor rămînea ei.

6[5]. Iar să va tînjindu va tînji tatăl ei întru care dzi va audzi, toate rugile ei și răspunsurile carele au răspunsă asupra sufletului ei/ nu vor sta și

Ms. 4389

25. Și un țap den capre pentru greșală, afară de arderea de tot cea den toate zilele, de jirtvele lor și de turnările lor.

26. Iar a 5 zi, viței 9, berbeci 2, cîrlani 14, nevinovați.

27. Iar jirtvele lor și turnările lor, ale vițelilor și ale berbecilor și ale cîrlanilor, după numărul lor și după socoteala lor să fie.

28. Și un țap den capre pentru păcat, fără de arderile cele de tot den toate zilele, jirtvele lor și turnările lor.

29. Iar a 6 zi, 8 viței și 2 berbeci și 14 cîrlani.

30. Iar jirtvele lor și turnările lor, ale vițelilor și ale berbecilor și ale cîrlanilor, după numărul lor și după socoteala lor să fie.

31. Și un țap den capre pentru greșală, fără de arderile de tot cele den toate zilele, jirtvele lor și turnările lor.

32. Iar a 7 zi, 7 viței și 2 berbeci și cîrlani, 14, nevinovați.

33. Iar jirtvele lor și turnările lor, ale vițelilor și ale berbecilor și ale cîrlanilor, după numărul lor și după socoteala lor să fie.

34. Și un țap den capre pentru greșală, fără de arderile cele de tot den toate zilele și jirtvele lor și turnările lor.

35. Iar zioa a opta, zioa ieșirii să fie voaoă, nice un lucru de lucrare să nu faceți într-însa,

36. Și să aduceți spre arderea de tot, în mirosul mirosulei cei bune a Domnului: 1 vițel, 1 berbec și 7 cîrlani nevinovați.

37. Jirtvele și turnările vițelului și a berbecelui și a cîrlanilor, după socoteala lor și după numărul lor să fie.

38. Și un țap den capre pentru greșală, fără de arderile de tot cele den toată vremea, jirtvele lor și turnările lor.

39. Acestea să faceți Domnului în praznicile voastre, fără de făgăduințele voastre și de cele den voia voastră și de arderile cele de tot ale voastre și de jirtvele voastre și de turnările voastre și de cele de mîntuirea voastră.»

CAP 30

1. Și grăi Moisi feciorilor lui Israil toate cîte porânci lui Domnul.

2. Și zise boiarilor semînțiilor feciorilor lui Israil: „Acesta iaste cuvîntul care au porâncit Domnul:

3. «Omul care se va ruga Domnului cu făgăduință, sau se va jura cu jurămînt, sau va pune soroc pentru sufletul său, să pingărească cuvîntul său; ce tot ce va grăi gura sa să facă.

4. Iar muiercă, de se va ruga cu făgăduință Domnului, sau va pune soroc întru tineretele ei în casa tătine-său și va auzi tatăl ei făgăduințele ei și cuvîntul ei, care au grăit pentru sufletul său, și va tăcea tată-său,

5. Și vor fi toate rugăciunile ei și toate făgăduințele ei, care au făgăduit pentru sufletul său, să fie ei.

6. Iar de va tînji tată-său și o va opri, în zioa cîea ce va auzi toate făgăduințele ei și sorocul ei, că au pus soroc pentru sufletul ei/ și nu vor sta

Versiune modernă

25. Iar jertfă pentru păcat, un țap, pe lângă arderea de tot cea neconținută cu darul și turnarea ei.

26. În ziua a cincea să aduceți doi berbeci și paisprezece miei de câte un an, fără cusur.

27. Împreună cu darul și turnările convenite pentru viței, berbeci și miei, după rînduială și după numărul lor.

28. Iar jertfă pentru păcat, un țap, pe lângă arderea de tot cea neconținută cu darul și turnarea ei.

29. În ziua a șasea să aduceți opt viței, doi berbeci și paisprezece miei de câte un an, fără cusur.

30. Împreună cu darul și turnările convenite pentru viței, berbeci și miei, după rînduială și după numărul lor.

31. Iar jertfă pentru păcat, un țap, pe lângă arderea de tot cea neconținută cu darul și turnarea ei.

32. În ziua a șaptea să aduceți șapte viței, doi berbeci și paisprezece miei de un an, fără cusur.

33. Împreună cu darul și turnările convenite pentru viței, berbeci și miei, după rînduială și după numărul lor.

34. Iar jertfă pentru păcat, un țap, pe lângă arderea de tot cea neconținută cu darul și turnarea ei.

35. În ziua a opta să încheiați sărbătoarea și să nu lucrați,

36. Ci să aduceți ardere de tot, jertfă arsă pe foc, întru miros de bună mireasmă Domnului: un vițel, un berbec și șapte miei de un an, fără cusur.

37. Cu darul și cu turnările convenite pentru vițel, berbec și miel, după numărul și rînduiala lor.

38. Iar jertfă pentru păcat, un țap, pe lângă arderea de tot cea neconținută cu darul și turnarea ei.

39. Acestea să le aduceți Domnului la praznicile voastre pe lângă arderile de tot, cu darurile de pîne și cu turnările, cu jertfele voastre de bunăvoie, după rînduială sau din evlayie.»

CAP. 30

Despre făgăduințe

1. Moise a spus fiilor lui Israel tot ce îi poruncise Domnul.

2. Și a adunat căpeteniile semînțiilor și le-a zis: „Ascultați porunca Domnului:

3. «Dacă un bărbat face o făgăduință Domnului ori se leagă prin jurămînt ca să se înfrîneze pe sine, să nu-și calce cuvîntul, ci tot ce a rostit să îndeplinească.

4. Dacă o femeie face o făgăduință Domnului sau un legămînt, cită vreme, tînără fiind, mai locuiește în casa tatălui său,

5. Și acesta, aflînd făgăduința și jurămîntul, nu-i va spune nimic, cuvîntul ei va rămîne nescrînat și nu se va știrbi.

6. Dar dacă tatăl ei, aflîndu-le, se va împotriivi să le tîină, făgăduințele și legămîntele luate nu vor mai avea teme;/ Domnul însă o va ierta, fiindcă nu

Biblia, 1688, pag. 119, col. I

нѣвоу ста, шн дмнхл ва кхрѣци пре л, нѣвоу
 5 тжнжнп тпмтѣнхл. Іарѣ фѣнжнхлѣтѣ сѣва
 фѣи аа вѣрѣат, шн рѣчнѣ ен прѣте джнса, ах
 пѣ сѣнѣрѣтѣ вѣрѣнѣ ен, кжте ах рѣспѣнхл асѣ
 н пра сѣфлѣтѣхл ен. Шн ва ахрн вѣрѣатѣ
 ен шн ва тѣчѣ ен фѣрѣ нѣрѣтѣ зн ва ахрн, шн а
 шл вѣрѣта тѣоате рѣчнѣ ен, шн рѣспѣнхл рѣчнѣ
 ен, кжте ах рѣспѣнхл, асѣпра сѣфлѣтѣхл ен,
 вѣрѣта. Іарѣ дѣва тжнжнѣ, ва тжнжн,
 вѣрѣатѣ ен, фѣнѣрѣтѣ зн ва ахрн тѣоате рѣчнѣ
 ен, шн рѣспѣнхл рѣчнѣ ен, кжте ах рѣспѣнхл асѣ
 пра сѣфлѣтѣхл ен, нѣвоу рѣспѣнхл, кѣче вѣрѣ
 тѣхл ах тжнжнп пре л, шн дмнхл ва кхрѣци
 пре л. Шн рѣга вѣрѣакин, шн тѣн сѣоате дѣ
 аа вѣрѣат, кжте сѣва рѣга асѣпра сѣфлѣтѣхл
 ен, вѣрѣспѣнхл ен. Іарѣ дѣва фн фѣкаса вѣ
 вѣтѣхл ен рѣга ен, сѣв рѣспѣнхл тѣл асѣпра
 бѣ сѣфлѣтѣхл ен кѣчѣ рѣспѣнхл. Шн ва ах
 рн вѣрѣатѣ ен, шн ва тѣчѣ ен, шн нѣва тѣ
 жн ен, шн вѣрѣта тѣоате рѣчнѣ ен, шн тѣоате
 рѣспѣнхл рѣчнѣ ен кжте ах рѣспѣнхл асѣпра сѣфлѣ
 тѣхл ен, вѣрѣта асѣпра ен. Іарѣ дѣ ржнн
 кжнѣ ва ржннѣ вѣрѣатѣ ен фѣрѣ нѣрѣтѣ зн ва
 ахрн, тѣоате кжте вѣрѣ ен дѣн вѣрѣнѣ ен, ах
 рѣчнѣ ен, шн ахрн рѣспѣнхл рѣчнѣ ен тѣле дѣсѣпра
 сѣфлѣтѣхл ен, нѣвоу рѣспѣнхл, вѣрѣатѣ ен
 асѣ ржннѣтѣ, шн дмнхл ва кхрѣци пре л.
 10 Тѣоате рѣга, шн тѣн жѣрѣспѣнхл дѣле рѣтѣ
 рѣ, снхлѣще сѣфлѣте, вѣрѣатѣхл ен ва ф
 тѣн ен, шн вѣрѣатѣхл ен ва ржннѣ.
 11 Іарѣ дѣ тѣчѣнѣ ва тѣчѣ ен зн дѣн зн, шн ва
 фѣрѣн ен тѣоате рѣчнѣ ен, шн рѣспѣнхл рѣчнѣ
 асѣ дѣ прѣте л ва фѣрѣн ен, кѣчн ах тѣчѣтѣ ен
 12 фѣсѣа карѣ ах ахрн. Іарѣ дѣ ржннѣнѣ
 ва ржннѣ вѣрѣатѣ ен, ахрн зѣсѣа карѣ ах ах
 13 знѣтѣ, шн ва ахл пѣкѣтѣхл ахн. Ачѣ стѣтѣ
 дѣрѣпѣчнѣ, кжте ах рѣрѣчнѣ дмнхл ахн мѣ
 ен, фѣнжнѣнѣ вѣрѣатѣхл ен, шн фѣрѣ нѣжѣо
 кѣл фѣмѣтѣн ахн, шн фѣрѣ нѣжѣо кѣл тѣмѣхл,
 шн афѣтѣн фѣннѣрѣтѣце, фѣкаса тѣтѣжнѣстѣхл.

К А П Л А
 Шн рѣн дмнхл кѣтѣрѣ мѣнѣн знжнѣнѣ.
 Нзѣжнѣтѣшн нзѣжнѣнѣ фѣнѣлѣ ахн израил
 дѣнтѣрѣ мадѣаннѣтѣнн, шн ман апѣн тѣ
 вѣн асѣоате кѣтѣрѣ нѣрѣхлѣ тѣхл.
 Шн рѣн мѣнѣн кѣтѣрѣ нѣрѣхлѣ знжнѣнѣ,
 фѣтраарѣмацн оамѣнѣн дѣнтѣрѣ вѣн, шн вѣтѣрѣтѣн
 чн дѣ рѣзѣн фѣннѣтѣ дмнхлѣн асѣпра ахн ма
 дѣам, ка сѣрѣдѣчн нзѣжнѣтѣ дѣла дмнхл, ахн ма
 1 дѣам. Омѣе дѣ фѣрѣнѣ фѣам шн, дѣ фѣрѣ
 фѣам, дѣнтѣрѣ тѣоате фѣам рѣнѣ фѣнѣлѣ ахн
 2 зрѣлѣ, тѣрннѣтѣчн стѣтѣтѣ дѣ рѣзѣнѣ. Шн сѣ
 нѣмѣрѣрѣ дѣнтѣрѣ мѣнѣе ахн израил, а, дѣ ф
 3 тѣрѣнѣ фѣам, бѣ, фѣтраарѣмацн дѣ рѣзѣнѣ. Шн
 тѣрннѣе прѣ тѣн мѣнѣн, а, дѣ фѣрѣнѣ фѣам шн
 4 Омѣе дѣ фѣрѣнѣ фѣам, кѣ пѣтѣрѣтѣлѣрѣ, шн прѣ
 фннѣсѣ фѣтѣрѣхл ахн бѣназѣрѣ ахл фѣтѣрѣхл ахн
 5 аарѣнѣ прѣ сѣтѣхл, шн бѣсѣлѣ тѣлѣ сѣфнѣтѣ шн тѣрѣ
 бнѣцѣлѣ сѣмнѣе асѣ фѣрѣ нѣжнѣе асѣ. Шн тѣтѣ

11
12
13
14
15
16
17

- și Domnul va curăți pre ea, căci au tînjit tată-său.
- 7. Iară făcîndu-să să va face la bărbat, și rugile ei preste dînsa, după osebirea buzilor ei, cîte au răspunsu asupra sufletului ei,
- 8. Și va auzi bărbatul ei și va tăcea ei întru carea zi va auzi, și așa vor sta toate rugile ei; și răspunsurile ei, cîte au răspunsu asupra sufletului ei, vor sta.
- 9. Iară de va tînjind va tînji bărbatul ei în carea zi va auzi toate rugile ei și răspunsurile ei, cîte au răspunsu asupra sufletului ei, nu vor rămînea, căce bărbatul au tînjit pre ea; și Domnul va curăți pre ea.
- 10. Și ruga văduvei și ceii scoase de la bărbat, cîte să va ruga asupra sufletului ei, vor rămîne ei.
- 11. Iară de va fi în casa bărbatului ei ruga ei sau răspunsul cel asupra sufletului ei cu jurămînt,
- 12. Și va auzi bărbatul ei și va tăcea ei și nu va tînji ei și vor sta toate rugile ei și toate răspunsurile ei, cîte au răspunsu asupra sufletului ei, vor sta asupra ei.
- 13. Iară de rîdicînd va rîdica bărbatul ei, întru carea zi va auzi toate cîte vor ieși den buzile ei, după rugile ei și după răspunsurile ei, cîte deasupra sufletului ei, nu vor rămînea ei, bărbatul ei le-au rîdicat și Domnul va curăți pre ea.
- 14. Toată ruga și tot jurămîntul de legătură chinuiește suflet, bărbatul ei va întări ei și bărbatul ei va rîdica.
- 15. Iară de tăcînd va tăcea ei zi den zi și va întări ei toate rugile ei și răspunsurile cîte de preste ea va întări ei, căci au tăcut ei în zioa carea au auzit.
- 16. Iară de rîdicînd va rîdica bărbatul ei, după zioa care au auzit, și va lua păcatul lui.»
- 17. Acêstea-s dereptățile cîte au poruncit Domnul lui Moisi, în mijlocul bărbatului și întru mijlocul fâmeii lui și întru mijlocul tatului și a fetei în tinerete, în casa tătine-său.

CAP 31

- 1. Și grăi Domnul cătră Moisi zicînd:
- 2. „Izbîndește izbînda fiilor lui Izrail dentru madianitêni și mai apoi te vei adaoage cătră norodul tău.”
- 3. Și grăi Moisi cătră nărod zicînd: „Întraarmați oamenii dentru voi și vă gătiți de războiu înaintea Domnului asupra lui Madiam, ca să dați izbîndă de la Domnul lui Madiam.
- 4. O mie de într-un feliu și 1 000 de într-un feliu, dentru toate feliurile fiilor lui Izrail trimiteți să stea de războiu.”
- 5. Și să numărără dentru miile lui Izrail 1 000 de într-un feliu, 12.000 întrarmați de războiu.
- 6. Și-i trimise pre ei Moisi 1 000 de într-un feliu și o mie de într-un feliu cu puterea lor și pre Finies, feciorul lui Eliazar al feciorului lui Aaron preotului, și vasele cîte sfinte și trîmbițele, sêmene lor întru mînile lor.
- 7. Și stătură pre războiu asupra lui Madiam, după cum au

Ms. 45

Ms. 4389

Versiune modernă

Domnul va curăți pre ea, căce au tînjit tatăl ei.

acêlea, curăți-o-va Domnul, că tată-său o oprêște.

ca, ci tatăl ei s-a împotrivit.

7[6]. Iar de să va face la bărbat și rugile ei preste însă, după usăbirea budzelor ei, cîte au răspunsă asupra sufletului ei,

7. Iar de se va mărita după bărbat, de-acii acêlea făgăduințe, fiind pre dînsa după cum se-au usebit cu gura ei, care au zis pre sufletul ei,

7. Și dacă în urma unei făgăduințe unor legăminte necugetat ieșite de pe buzele ei, se va mărita,

8[7]. Și va audzi bărbatul ei și va tăcea ei întru care dzi va audzi, și așa vor sta toate rugile ei, cîte au răspunsu, asupra sufletului ei vor sta.

8. Și auzind bărbatul ei și va tăcea, în zioa cêea ce o va auzi, așa vor sta făgăduințele ei și sorocurile ei, care au sorocit sufletului său.

8. Și aflînd soțul acesteia nu-i va zice nimic, atunci făgăduința sau cuvîntul necugetat ieșit din gura ei se vor ține ca și îndatoririle luate.

9[8]. Iar să va tînjindu va tînji bărbatul ei întru care dzi va audzi toate rugile și răspunsurile ei, cîte au răspunsu asupra sufletului ei nu vor rămînea, căce bărbatul au tînjit pre ea și Domnul va curăți pre ea.

9. Iar de va tînji bărbatul ei și o va certa, în zioa cêea ce va auzi toate făgăduințele ei, și cuvintele ei, care au grăit pentru sufletul său nu vor sta. Că bărbatul ei o au oprit, și Domnul o va curăți.

9. Dar dacă bărbatul ei, auzind, se va împotrivi, atunci făgăduința să rămînă fără temeii ca și vorbele nesăbuite ieșite de pe buzele ei, cu care s-a legat, iar Domnul o va ierta.

10[9]. Și ruga vādului și scoase de la bărbat, cîte să va ruga asupra sufletului ei, vor rămînea ei.

10. Și făgăduințele vādurilor și ale muicrilor celor lăsate de bărbat, oricîte vor făgădui pentru sufletele lor, să fie stătătoare.

10. Făgăduința unei femei vādube sau alungate de bărbat și tot legămîntul făcut se vor ține.

11[10]. Iar să va fi în casa bărbatului ei, ruga ei sau răspunsul cel asupra sufletului ei cu jurămîntu,

11. Muiêrea, de se va făgădui în casa bărbatului său și va pune soroc cu jurămînt spre sufletul său,

11. Dar dacă a făcut vreun legămînt sau a făgăduit ceva în casa bărbatului său,

12[11]. Și va audzi bărbatul ei și va tăcea ei și nu va tînji și vor sta toate rugile ei și toate răspunsurile, cîte au răspunsu asupra sufletului ei, vor sta asupra ei.

12. Și auzind bărbatul ei, va tăcea și nu o va certa, nice-i va tînji, toate făgăduințele ei să stea.

12. Și dacă bărbatul, auzind acesteia, a tăcut și n-a oprit-o, atunci toate făgăduințele făcute și orice legămînt și-ar fi legat de suflet se vor ține.

13[12]. Iar de le va rădicîndu să le rădice bărbatul ei întru care dzi va audzi toate cîte vor ieși den budzele ei după rugile ei și după răspunsurile ei cîte asupra sufletului ei, nu vor rămînea ei, bărbatul ei le-au rădicat și Domnul va curăți pre ea.

13. Iar de o va certa bărbatul ei și-i va tînji, în zioa cêea ce va auzi tot ce va ieși den gura ei, după făgăduințele ei și după cuvintele sale care sînt sorocite spre sufletul ei nu vor fi ei stătătoare, că bărbatul ei îi tînjaște și o va curăți Domnul.

13. Dacă însă bărbatul ei, auzindu-le, le va zădărnici, făgăduințele ei ca și legămintele nu se vor ține din această pricină și Domnul o va ierta.

14[13]. Toată ruga și tot jurămîntul de legătură a chinu sufletu, bărbatul ei va întări ei și bărbatul ei va rădica.

14. Toată făgăduința și tot jurămîntul al legăturii va căzni sufletul și bărbatul ei o va lăsa pre acêea, și bărbatul ei îi va tînji.

14. Orice făgăduință și orice jurămînt de înfrinare poate fi întărit de bărbatul ei sau zădărnicit.

15[14]. Iară de va tăcîndu tăcea ei dzi den dzi și va întări ei toate rugile ei și răspunsurile cîte de preste ea va întări ei, căce au tăcut ei întru dzua carea au audzit.

15. Iar de va tăcea bărbatul ei den zi în zi să fie-i toate făgăduințele ei și toate cuvintele ei cîte de soroc stătătoare spre dînsa, căci au tăcut și n-au tînjit ei bărbatul ei în zioa cêea ce o au auzit.

15. Dacă bărbatul va tăcea și în a doua zi după ce le-a aflat, înscamnă că el întărește toate făgăduințele și legămintele ei.

16[15]. Iar de va rădicîndu va rădica bărbatul ei, după dzua carea au audziți, și va lua păcatul lui.»

16. Iar de tînjind o va certa bărbatul ei după zioa cêea ce o au auzit, el va lua pre dînsul păcatul ei.»

16. Dacă însă, știindu-le, le zădărnicește după un răstimp mai îndelungat, el va purta greutatea vinei ce, altcum, ar cădea asupra femeiei.»

17[16]. Acestea-s dreptățile cîte au porăncit Domnul lui Moisi întru mijlocul bărbatului și întru mijlocul fămiei lui și întru mijlocul a fată și a tată, în tinerete, în casa tătine-său.

17. Acestea iaste îndreptarea carea au porăncit Domnul lui Moisei între bărbat și între muiêre-i, și între fată-i în tineretele ei, fiind în casa tătine-său.

17. Acestea sînt legile pe care Domnul le-a dat lui Moise despre legămîntul dintre bărbat și femeie, dintre tată și fiică, în vremea tinereții ei, cît mai locuiește în casa părintească.

CAP 31

CAP 31

CAP. 31

Infringerea madianiților

1. Și grăi Domnul cătră Moisi dzicîndu:

1. Și grăi Domnul cătră Moisei zicînd:

1. Apoi Domnul a grăit cu Moise și i-a zis:

2. „Izbîndește izbînda fiilor Israil dîntu madianitîni și mai apoi te vei adaoge cătră nărodul tău.”

2. „Izbîndește izbînda dîntu feciorii lui Israil de la madietîni și după acêea să te adaogi cătră nărodul tău.”

2. „Răzbună pe fiii lui Israel de răul care le-au făcut lor madianiții; după aceea vei răposa.”

3. Și grăi Moisi cătră nărodul dzicîndu: „Întrarmați oamîni dîntu voi și vă gătiți de războiu înaintea Domnului asupra lui Madiam, ca să dați izbîndă de la Domnul îi Madiam.

3. Și grăi Moisei cătră nărod zicînd: „Întrarmați-vă și vă gătiți de războiu și vă oștiți înaintea Domnului împotriva Madiamului, ca să dați izbîndă de la domnul lui Madiam.

3. Moise a spus poporului: „Pregătiți-vă de război, înarmați-vă să mergeți ca luptători împotriva madianiților ca să se împlinesc răzbușarea Domnului.

4. 1 000 dîntu-un feli și 1 000 dîntu-un feli, dîntu toate feliurile fiilor Israil trimiteți să stea la războiu.”

4. 1 000 dîntu-un neam și 1 000 dîntu-alt neam, den toate semînțiile feciorilor lui Israil trimiteți și vă înoștiți.”

4. Din fiecare semînție să meargă cîte o mie de războinici.”

5. Și numărără dîntu miile Israil 1 000 dîntu-un feli, 12 000 întrarmați de războiu.

5. Și socotiră den miile lui Israil 1 000 dîntu-un semînție, și fură 12 000 gătiți de războiu.

5. Și s-au ales dîntre fiii lui Israel cîte o mie de bărbați din fiecare semînție, adică douăsprezece mii de oșteni gata de luptă.

6. Și-i trimise cătră Moisi pre ei 1 000 dîntu-un feli și 1 000 dîntu-un feli cu puterea lor și pre Finceș, ficiorul lui Eliazar, fiul lui Aaron preotului, și vasele cîte sfinte și trimbițele, sîmne lor întru mînule lor.

6. Și-i trimise Moisei pre cîte 1 000 dîntu-un semînție cu puterile lor și trimese și pre Finceș, feciorul lui Eliazar, feciorul lui Aaron preotul, și vasele cîte sfinte și trimbițelc cîte de semn în mîinile lui.

6. Pe aceștia toți i-a trimis Moise la război și a mai trimis cu ei pe Finceș, fiul preotului Eleazar, al lui Aaron, care ducea cu el odorele sfinte și trimbițele de sunat.

7. Și stătură pre războiu asupra lui Madiam, după

7. Și/ se oștiră asupra Madiamului, cum porănci

7. Și/ au lovit ei pe madianiți, cum poruncise

РАІ

тѣхъ прѣ рѣзѣнѣ аѣхѣра аѣхѣ мадіамъ, аѣхѣ нѣ
 аѣхѣ порѣхнѣтѣ дѣмѣла аѣхѣ мѣвенѣ, шѣ аѣхѣ оѣхѣ тѣ
 тѣ парѣтѣ еѣрѣвѣтѣекѣ. Шѣ прѣ аѣхѣ рѣаѣцѣнѣ
 дѣнѣ мадіамъ, нѣхѣ оѣмѣжѣтѣ аѣхѣ рѣнѣнѣцѣнѣ
 аѣрѣ, шѣ прѣ, еѣнѣнѣ, шѣ прѣ рѣкѣмъ, шѣ прѣ еѣрѣ,
 шѣ прѣ шѣ прѣ рѣвѣкѣхѣнѣцѣнѣ аѣхѣ рѣаѣцѣ мадіамъ, шѣ прѣ
 валаамъ фѣиторѣаѣ аѣхѣ вѣсѣрааѣ оѣмѣжѣтѣ нѣхѣ еѣбѣтѣаѣ,
 аѣхѣ рѣнѣнѣцѣнѣ аѣрѣ. Шѣ рѣвѣнѣрѣ прѣ мѣхѣ
 рѣнаѣ дѣнѣ мадіамъ, шѣ маѣрѣаѣ аѣрѣ, шѣ дѣвѣнѣтѣаѣтѣаѣ
 аѣрѣ, шѣ тѣаѣтѣ аѣгѣнѣнѣтѣаѣтѣаѣ аѣрѣ шѣ нѣхѣтѣрѣтѣ аѣрѣ
 оаѣхѣ рѣвѣнѣтѣ. Шѣ тѣаѣтѣ чѣтѣпѣчѣнаѣ аѣрѣ, чѣтѣаѣ
 дѣнѣ аѣтѣкѣаѣшѣрѣнаѣ аѣрѣ, шѣ оѣгѣрѣзѣнаѣ аѣрѣ аѣхѣ аѣрѣ
 нѣхѣ фѣкѣ. Шѣ аѣхѣрѣ тѣаѣтѣ прѣаѣдѣаѣрѣ, шѣ аѣхѣ
 тѣаѣтѣ жѣаѣфѣрѣнаѣ аѣрѣ дѣнѣ оѣмъ пѣнѣнѣ аѣдѣвѣнѣтѣкѣ.
 Шѣ аѣхѣ рѣвѣнѣ нѣхѣтѣрѣтѣ мѣвенѣ шѣ нѣхѣтѣрѣтѣ аѣназѣрѣ прѣ
 еѣтѣаѣ, шѣ нѣхѣтѣрѣтѣ оѣцѣнѣ фѣнѣ аѣхѣ аѣзѣнаѣ, рѣвѣнѣнѣ,
 шѣ жѣаѣфѣрѣнаѣ шѣ прѣаѣдѣаѣ тѣаѣтѣрѣ, аѣ аѣрѣвѣоѣдѣ
 моаѣ, нѣаѣрѣ аѣтѣ аѣ аѣсѣрѣаѣнѣ аѣсѣрѣ еѣрѣнѣхѣ.
 Шѣ еѣнѣ мѣвенѣ, шѣ аѣназѣрѣ прѣсѣтѣаѣ, шѣ тѣоѣнѣ гѣ
 еѣаѣрѣнѣ аѣхѣнѣрѣнѣ аѣхѣ рѣнѣнѣнѣнѣаѣрѣ аѣрѣ аѣфѣрѣ
 дѣнѣ тѣаѣтѣрѣ. Шѣ еѣвѣкѣрѣнѣ мѣвенѣ прѣсѣтѣ еѣ
 коѣнѣнѣоѣрѣнѣ нѣхѣтѣрѣнѣ, чѣнѣ прѣсѣтѣ мѣнѣ шѣ прѣсѣтѣ еѣ
 тѣ, нѣаѣрѣ еѣнѣаѣ дѣнѣ рѣнѣаѣтѣаѣ рѣзѣоѣнаѣхѣнѣ.
 Шѣ зѣнаѣ аѣрѣ мѣвенѣ, пѣнѣтѣрѣ нѣхѣтѣнѣ аѣнѣ пѣнѣнѣ еѣнѣ
 тѣоѣтѣ чѣ аѣтѣ парѣтѣ фѣмѣаѣтѣекѣ. Пѣнѣтѣрѣ нѣхѣ
 аѣхѣтѣтѣ еѣрѣ фѣнаѣрѣ аѣхѣ аѣзѣнаѣ, аѣхѣ нѣхѣ жѣтѣ
 аѣхѣ валаамъ, нѣаѣрѣ фѣнѣаѣнѣтѣекѣ шѣ еѣвѣкѣаѣтѣ нѣхѣ жѣ
 тѣаѣ дѣнѣнѣаѣхѣ пѣнѣтѣрѣ, фѣгѣрѣ, шѣ еѣвѣкѣаѣ аѣна
 аѣрѣ аѣхѣнѣрѣнѣ дѣнѣнѣаѣхѣнѣ. Аѣкѣаѣ оѣнѣнѣаѣнѣтѣоѣ
 тѣ парѣтѣ еѣрѣвѣтѣекѣ, аѣхѣ рѣнѣнѣнѣнѣ дѣпѣнѣ
 нѣрѣтѣ, шѣ тѣаѣтѣ мѣаѣрѣтѣ нѣаѣрѣ аѣхѣ нѣхѣнѣкѣнѣтѣ пѣ
 тѣаѣ еѣрѣвѣтѣаѣхѣнѣ оѣнѣнѣаѣнѣ. Шѣ тѣоѣтѣ пѣнѣ
 нѣрѣтѣ мѣхѣрѣнаѣрѣ нѣаѣрѣ нѣаѣ еѣрѣхѣтѣ пѣтѣаѣ еѣрѣвѣтѣ
 аѣхѣ чѣнѣнѣнѣ еѣнѣ прѣ аѣаѣ. Шѣ еѣнѣ еѣнѣ тѣвѣрѣ
 рѣ аѣфѣрѣ дѣнѣ тѣаѣтѣрѣ, зѣ зѣнаѣ тѣоѣтѣ тѣаѣ чѣ аѣхѣ
 оѣнѣнѣ еѣфѣаѣтѣ, шѣ тѣаѣ чѣтѣ аѣтѣнѣнѣ аѣ чѣ аѣ рѣнѣ
 еѣва нѣхѣрѣнѣ, аѣзѣсѣаѣ аѣтѣрѣаѣ, шѣ аѣзѣсѣаѣ аѣшѣаѣтѣ,
 еѣнѣ шѣ рѣвѣнѣтѣ еѣаѣтѣрѣ. Шѣ тѣаѣтѣ аѣрѣтѣ
 нѣхѣмѣнѣтѣ, шѣ тѣоѣтѣ еѣаѣаѣ аѣ еѣпѣаѣaѣ, шѣ тѣаѣтѣ
 фѣаѣрѣтѣ дѣнѣ пѣaѣaѣ aѣ нѣaѣрѣтѣ, шѣ тѣоѣтѣ еѣaѣaѣ aѣ aѣ
 нѣхѣ аѣвѣнѣнѣ нѣхѣрѣнѣ. Шѣ зѣнаѣ аѣназѣрѣ прѣсѣ
 тѣaѣ нѣхѣтѣрѣтѣ оаѣмѣнѣнѣ нѣхѣтѣрѣнѣ, чѣнѣ чѣ еѣнѣаѣ дѣнѣ
 рѣнѣaѣтѣaѣ рѣзѣоѣнаѣхѣнѣ, аѣaѣтѣaѣ eѣ аѣрѣпѣтѣaѣrѣ aѣ
 пѣнѣ, нѣaѣрѣ аѣхѣ порѣхнѣтѣ дѣнѣаѣ аѣхѣ мѣвенѣ.
 Аѣфѣрѣ дѣнѣ аѣрѣ шѣ дѣнѣ aѣрѣнѣтѣ, шѣ дѣнѣ aѣрѣaѣтѣ, нѣ
 шѣ дѣнѣ хѣтѣрѣ, шѣ дѣнѣ пѣaѣaѣeѣ шѣ коѣнѣтѣoѣрѣ.
 Тѣoѣтѣ aѣхѣрѣaѣ нѣaѣрѣaѣ еѣaѣ пѣтѣrѣчѣ aѣфѣкѣ шѣ eѣва
 нѣхѣrѣnѣ, чѣ фѣrѣrѣ nѣxѣaѣnѣ nѣ aѣnѣ nѣхѣrѣnѣnѣnѣnѣ eѣва
 nѣxѣrѣnѣ, шѣ тѣaѣтѣ nѣxѣtѣ nѣ оѣmѣaѣtѣ прѣnѣ фѣkѣ
 eѣrѣrѣчѣ прѣnѣ aѣnѣ. Шѣ eѣvѣeѣ eѣnѣaѣ хѣaѣnѣaѣ
 аѣzѣсѣaѣ aѣшѣaѣnѣtѣ шѣ eѣvѣeѣ nѣxѣrѣnѣ, шѣ aѣxѣnѣ aѣaѣ
 eѣnѣ eѣvѣ aѣnѣrѣ aѣnѣaѣeѣrѣ. Шѣ rѣnѣnѣ dѣmѣnѣ nѣxѣtѣrѣ
 eѣnѣ mѣвенѣ zѣnѣkѣaѣ. Аѣ nѣaѣnѣ прѣzѣnѣaѣrѣ rѣvѣnѣnѣ, nѣs
 dѣnѣ oѣmѣnѣnѣtѣ aѣdѣvѣnѣkѣ, тѣ шѣ aѣназѣrѣ прѣsѣ
 tѣaѣ, шѣ eѣaѣrѣnѣ aѣmѣшѣnѣaѣrѣ aѣxѣnѣrѣnѣ
 Шѣ eѣvѣnѣ aѣnѣrѣnѣ прѣzѣnѣaѣrѣ aѣnѣrѣ nѣnѣaѣkѣaѣ tѣaѣ
 rѣzѣoѣnѣnѣnѣ, tѣaѣrѣ tѣ eѣrѣrѣ aѣ rѣnѣnѣaѣaѣ, шѣ
 aѣnѣrѣ nѣnѣaѣkѣaѣ aѣnѣaѣtѣ aѣxѣnѣrѣ. Шѣ eѣnѣ
 aѣaѣ eѣaѣnѣ dѣmѣnѣaѣnѣ aѣaѣ oаѣmѣnѣnѣ, чѣnѣrѣzѣoѣnѣ
 nѣnѣnѣnѣ

- poruncit Domnul lui Moisi, și au ucis toată partea bărbătească.
- 8. Și pre împărații den Madiam i-au omorât împreună cu răniții lor: și pre Evin, și pre Rocom, și pre Sur, și pre Ur, și pre Rovocu, toți împărații Madiam, și pre Valaam, feciorul lui Veor, l-au omorât cu sabia, împreună cu răniții lor.
- 9. Și robiră pre muiерile den Madiam, și marha lor, și dobitoacele lor, și toate agonisitele lor, și puterea lor o au robit.
- 10. Și toate cetățile lor cēle den lăcașurile lor, și ogrăzile lor le-au arsu cu foc.
- 11. Și luară toată prada lor, și toate jafurile lor den om până în dobitoc;
- 12. Și aduseră cătră Moisi și cătră Eliazar preutul și cătră toți fiii lui Izrail robimea și jafurile și prada la tabără, la Aravoth Moav, care iaste la Iordan, despre Ieriho.
- 13. Și ieși Moisi și Eliazar preutul și toți boiarii adunării întru întimpinarea lor, afară den tabără.
- 14. Și să scribi Moisi preste socotitorii puterii, cei preste mii și preste sute, care viniia den rinduiala războiului.
- 15. Și zise lor Moisi: „Pentru că ci ați prinsu vii tot ce iaste parte fămeiască?
- 16. Pentru că acēstea era fiilor lui Izrail, după cuvîntul lui Valaam, ca să ficlenească și să calce cuvîntul Domnului, pentru Fogor și să făcu rana întru adunarea Domnului.
- 17. Acum ucideți toată partea bărbătească, întru toată deplinirea, și toată muierea carea au cunoscut patul bărbatului ucideți.
- 18. Și toată plinirea muicrilor carea n-au văzut patul bărbatului țineți vii pre ēle.
- 19. Și voi veț tăbări afară den tabără 7 zile; tot cela ce au ucis suflet și cela ce să atingăe de cel rănit să va curăți în zioa a treia și în zioa a șaptea, voi și robimea voastră.
- 20. Și toată îmbrăcămentea, și tot vasul de piēle, și toată facerea den piēle de capră, și tot vasul de lemnu îl veți curăți.“
- 21. Și zise Eliazar preutul cătră oamenii puterii, cei ce veniia den rinduiala războiului: „Aceasta e îndereptarea legii carea au poruncit Domnul lui Moisi:
- 22. Afară den aur și den argint, și den aramă, și den hier, și den plumbu, și cositoriu,
- 23. Tot lucrul carele va petrēce în foc și se va curăți; ce fără numai cu apa curățeniei se va curăți și toate cîte nu umblă pren foc vor trēce pren apă.
- 24. Și vă veț spăla hainele în zioa a șaptea și vă veț curăți și după aceasta veț intra în tabără.“
- 25. Și grăi Domnul cătră Moisi zicînd:
- 26. „Ia capul prăzilor robimei, den om până în dobitoc, tu și Eliazar preutul și boiarii a moșiilor adunării,
- 27. Și veți împărți prăzile întru mijlocul celor războinici, celor ce mergu la rinduiele, și întru mijlocul a toată adunarea.
- 28. Și veț lua vamă Domnului de la oamenii cei războinici./

Ms. 45

Ms. 4389

Versiune modernă

cum au porîncit Domnul lui Moisi, și au ucis toată partea bărbătească.

8. Și pre împărații Madiam i-au omorît împreună cu răniții lor: și pre Evin, și pre Rocon, și pre Sur, și pre Ur și pre Rovoc, toți împărații Madiam; și pre Valaam, ficiorul lui Veor, l-au omorît cu sabie, împreună cu răniții lor.

9. Și robiră pre muierile Madiam și marfa lor și dobitoacele lor și toate agonisitele lor și puterea lor au robitu-o.

10. Și toate cetățile lor cete den lăcașurile lor și ogrădzile lor le-au arsu cu foc.

11. Și luară toată prada lor și toate jeacurile lor, den om pîn-în dobitoc

12. Și aduseră cătră Moisi și cătră Eliazar preutul și cătră toți fiii lui Israil robimea și jeacurile și prada la tabără la Naroht Moav, carea iaste la Iordan, despre Ierihon.

13. Și ieși Moisi și Eliazar preutul și toți boiarii taberii² întru timpinarea lor afară den tabără.

14. Și să se[ri]rbi Moisi preste socotitorii puterii, preste cei preste mii mai mari și preste sute, ceia ce veniia den rînduiala războiului.

15. Și dzise lor Moisi: „Pentru că ce ați prinsu vii toată partea ce iaste fâmeiască?

16. Pentru că acēstea era fiilor Israil, după cuvîntul lui Valaam, ca să viclenească și să calce cuvîntul Domnului pentru Fogor și să fēce ana întru adunarea Domnului.

17. Acum să ucideți toată partea bărbătească întru toată deplinirea, și toată muierēa carea au cunoscut patul bărbatului ucideți.

18. Și toată plinirea muierilor carea n-au vădzut patul bărbatului le țineți vii pre ēle.

19. Și voi veți tăbărî afară den tabără 7 dzile; tot cela ce au ucis suflet și cel ci să atinge de cel rânit să va curăți în dzua a treia și în dzua a șaptea, voi și robimea voastră

20. Și toată îmbrăcămîntea și tot vasul de piēle și toată facerea den piēle de capră și tot vasul de lemnu îl veți curăți.”

21. Și dzise Eliazar preutul cătră oamenii puterii, ceia ce veniia den rînduiala războiului: „Aceasta-i îndreptarea legii carēa au porîncit Domnul lui Moisi:

22. Afară den aur, și den argintu, și den aramă, și den fier, și den plumbu și cositor,

23. Tot lucrul carele va petrēce în foc și să va curăți; făr-numai cu apa curățeniei să va curăți și toate cete nu îmblă prin foc vor trēce pren apă.

24. Și veți spăla hainele în dzua a șaptea³ și veți stropi și după aceasta veți intra în tabără.”

25. Și grăi Domnul cătră Moisi dzicîndu:

26. „Ja capul prăzilor robimeci, den om pîn-în dobitoc, tu și Eliazar preutul și boiarii a moșiilor adunării,

27. Și veți împărți prăzile întru mijlocul celor războinici celor ce mergu la rînduială și întru mijlocul a toată adunarea.

28. Și veți lua vama Domnului de la oamenii cei războinici/ celor ce ies la rînduială, un suflet den

Domnul lui Moisei, și uciseră toată partea bărbătească.

8. Și uciseră și pre împărații Madiamului, denpreună cu cei răniți ai lor, și pre Evin, și pre Rocom, și pre Sur, și pre Ur, și pre Rovoc, pre toți împărații Madiamului; și pre Valaam, ficiorul lui Voor, l-au ucis cu sabia, cu cei răniți ai lor.

9. Și muierile Madiamului le robiră și luară toată avuția lor și dobitoacele lor și toată agoniseala lor și puterea lor robiră.

10. Iar cetățile lor și curțile lor și lăcașurile lor le arseră cu foc.

11. Și luară toată prada lor și toată agoniseala lor, de la om pînă la dobitoc.

12. Și aduseră la Moisei și la Eliazar preutul și la toți feciorii lui Israil în tabără robia și jahurile și prada în Aravoth al Moavului, care iaste lîngă Iordan, împotriva Erihionului.

13. Și ieși Moisei și Eliazar preutul și toți boiarii nărodului întru întimpinarea lor denafară de tabără.

14. Și se mănē Moisei pre tocmitorii oștii, pre căpitani și pre iuzbaș, carei mergea înaintea taberii.

15. Și zise: „Că ce ați cruțat vie partea muierēască?”

16. Că acēlea au fost feciorilor lui Israil, după cuvîntul lui Valaam, lepădare și nebăgare în seamă de cuvîntul Domnului pentru Vcel Fegor¹ și au fost rană în nărodul Domnului.

17. Ce acum ucideți tot ce iaste parte bărbătească întru toată deplinirea, și toată muierēa carea au cunoscut pat de bărbat ucideți.

18. Iar care sînt fēte necunoscînd parte bărbătească le cruțați să trăiască.

19. Iar voi stați afară de tabără 7 zile; tot cel ce au ucis suflet și cel ce se-au atins de cel ucis să se curățească în zioa a treia și în zioa a șaptea.

20. Voi și robiciunea voastră. Și toate hainele și toate vasele cete de piēle și tot ce va fi făcut de piēle de capră și tot vasul de lemn să curăți.”

21. Și zise Eliazar preutul cătră căpitani și cătră iuzbași carii veniia de la tăierea războiului: „Aceasta iaste îndreptarea porâncii care au porâncit Domnul lui Moisei.

22. Fără numai aurul, și argintul, și arama, și fierul, și cositorul și plumbul,

23. Tot lucrul care trēce pren foc, cu foc să se curățească, iar ce nu poate trēce pren foc să teacă pren apă.

24. Și a șaptea zi să vă spălați hainele și să vă curățiți și după aceasta veți intra în tabără.”

25. Și grăi Domnul cătră Moisei dzicînd:

26. Ia căpeteniile prăzii și a jahului, de la om pînă la dobitoc, tu și Eliazar preutul și boiarii semînțiilor nărodului²,

27. Și să împărțiți prada ostașilor carii au fost la războiu și a toată tabără.

28. Și veți uebi dentr-însele parte Domnului, de la oamenii carei au fost la războiu/ den 500 de

Domnul lui Moise, și au ucis pe toți cei de parte bărbătească.

8. Așa au picrit și craii madianiți: Evi, Rechem, Tur, Hur și Reba, cinci crai au căzut și cu ei Valaam, fiul lui Beor, a fost răpus de sabie.

9. Și au luat fiii lui Israel pe femei și pe copii în robie și toate vitele, toate turmele și tot avutul lor le-au luat pradă.

10. Și au ars cu foc toate cetățile lor și toate așezările.

11. Tot ce au apucat, de la om pînă la dobitoc, au luat cu ei.

12. Și au dus pe toți robii, toată prada și strînsura jafului în tabăra din cîmpia Moabului, în fața Ierihonului, lîngă Iordan, unde se aflau Moise, preutul Eleazar și obștea.

13. Și au ieșit în întimpinarea lor Moise, Eleazar preutul și toate căpeteniile obștii.

14. Dar Moise s-a mîniat pe căpitani oșterii, pe strategi și pe sutaiși, care se întorceau de la luptă și le-a zis:

15. „Pentru ce ați lăsat femeile în viață?

16. Căci tocmai ele, sfătuite de Valaam, au abătut pe fiii lui Israel de la cuvîntul Domnului și s-au închinat lui Baal-Peor, pentru care-a venit năpastă peste obștea Domnului.

17. Omoși pe toți copiii de parte bărbătească, ucideți toate femeile ce-au cunoscut bărbat,

18. Dar pe fecioare lăsați-le pe toate vii pentru voi.

19. Toți cei ce ați ucis sau v-ați atins de vreun leș să ședeți afară din tabără șapte zile, ca să vă curățiți în zioa a treia și în zioa a șaptea, voi și robii voștri.

20. Să stropiți cu apa curățirii toate hainele voastre, toți ce este făcut din piēle, din păr de capră sau din lemn.”

21. Apoi a vorbit preutul Eleazar către oșteni: „Ascultați hotărîrea dată de Domnul prin Moise:

22. Aurul, argintul, arama, fierul, plumbul, cositorul

23. Și orice poate fi trecut prin foc să fie trecut prin foc și să se curățe cu apă curățitoare, iar ceea ce nu poate fi trecut prin foc să fie trecut prin apă.

24. În zioa a șaptea să spălați îmbrăcămîntea voastră și așa, curățiți, să intrați în tabără.”

25. Și iarăși a grăit Domnul cu Moise și i-a zis:

26. „Să socotiți împreună cu Eleazar preutul și cu căpeteniile semînțiilor cîtă pradă ați luat, de la om pînă la dobitoc.

27. Apoi să împărțiți prada în două, între oștenii care au fost la război și între toată obștea.

28. Și să iei danie pentru Domnul de la oșteni/

78

и нчи, тѣлоу тебѣ аа рѣдѣхъ мѣоу оубо съфалѣтѣ, дѣ
 чинчи съшѣ дѣи сѣмѣни, шн дѣи добитоаце шн
 дѣи бѣсн, шн дѣи он шн дѣи мѣгарн. Шн
 дѣи жѣмѣтѣмѣтѣ аѣрѣ вѣцн ала шн вѣнда ала баа
 зѣрѣ прѣсѣтѣла, ачѣпѣтѣрѣнае дѣмѣхъ ала
 Шн дѣи жѣмѣтѣмѣтѣ аѣрѣнаѣ ала гѣранѣ, вѣнаѣ
 оубѣла дѣи чинчи зѣчи дѣи тѣрѣ сѣмѣни, шн дѣи
 вѣн шн дѣи он, шн дѣи мѣгарн, шн дѣи тѣоате
 добитоаце, шн ае вѣн дѣи прѣ ала, лѣвѣцнаѣ, тѣ
 лора тѣпѣзѣснѣ стѣрѣжѣнае ачѣтѣрѣ кѣртѣла дѣмѣ
 ала ала. Шн фѣнѣ, мѣвѣн, шн алазѣрѣ прѣсѣ
 тѣла, ачѣпѣтѣрѣ мѣмѣ ачѣпѣтѣрѣ дѣмѣ ала мѣв
 ае сн. Шн сѣвѣтѣрѣ прѣсѣтѣла рѣвѣмѣн тѣ ала рѣ
 вѣтѣ сѣмѣнѣнѣ тѣн рѣзѣвѣннѣнѣ дѣи он, ачѣ
 аг Шн шѣпѣтѣ зѣчи шн ала сѣ дѣ мѣн дѣ вѣн
 ала Шн шѣсѣ зѣчи, шн оубѣна дѣ мѣн дѣ мѣгарн
 ае Шн сѣфалѣтѣ сѣмѣнѣшн, дѣи мѣгарн кѣрѣ нѣаѣ нѣо
 аѣ снѣ пѣтѣрѣ вѣсѣтѣрѣ шн сѣфалѣтѣ ала. Шн сѣфѣ
 кѣ ачѣмѣтѣмѣтѣрѣ пѣрѣтѣ тѣлоу мѣрѣшн лѣрѣзѣвѣн,
 ала дѣи нѣмѣтѣрѣ онѣрѣ, ачѣпѣтѣрѣ шн ф. Шн сѣфѣ
 ала кѣ вѣма дѣмѣхъ дѣи он, ачѣ, шн, оѣ. Шн
 ала вѣн, ала, шн вѣма дѣмѣхъ, оѣ. Шн мѣ
 гарн, ала, шн, ф, шн вѣма дѣмѣхъ, ала
 м Шн сѣфалѣтѣ сѣмѣнѣшн, ала, шн вѣма ала ала
 ма нѣхъ, ала, дѣ сѣфалѣтѣ. Шн ала дѣ мѣвѣн вѣ
 ма дѣмѣхъ ала ала ала дѣмѣхъ ала алазѣрѣ прѣсѣ
 тѣла, ачѣпѣтѣрѣ мѣмѣ ачѣпѣтѣрѣ дѣмѣ ала, мѣв
 ае сн. Дѣи жѣмѣтѣмѣтѣрѣ фѣнаѣ ала гѣранѣ,
 прѣкѣрѣнѣ мѣ сѣвѣнѣтѣ мѣвѣн, дѣи тѣрѣ сѣмѣнѣнѣ
 мѣ тѣн рѣзѣвѣннѣнѣ. Шн фѣ ачѣмѣтѣмѣтѣрѣ а
 мѣ ала дѣмѣтѣрѣ, дѣи он, ачѣпѣтѣрѣ, шн, ф. Шн вѣн
 мѣ прѣнѣзѣтѣ шн шѣсѣ дѣ мѣн. Шн мѣгарн, ала
 мѣ шн, ф. Шн сѣфалѣтѣ сѣмѣнѣшн, ала
 мѣ Шн ала сѣ, мѣвѣн, дѣи тѣрѣ жѣмѣтѣмѣтѣрѣ фѣнаѣ
 ала гѣранѣ, оубѣла дѣи тѣрѣ, шн, дѣ сѣмѣнѣ, шн
 дѣи добитоаце, шн ала дѣи лѣвѣцнаѣ, тѣлоу тѣ
 пѣзѣснѣ, пѣзѣсѣ кѣртѣла дѣмѣхъ, ачѣтѣнѣтѣ
 мѣ ачѣпѣтѣрѣ дѣмѣ ала мѣвѣн. Шн вѣнѣзѣ
 кѣртѣрѣ мѣвѣн, тѣоучѣн тѣ еѣрѣ пѣшн прѣсѣ мѣна
 пѣтѣрѣнѣ, прѣсѣтѣ мѣн, шн прѣсѣтѣ сѣтѣ
 мѣ Шн зѣсѣрѣ кѣртѣрѣ мѣвѣн, сѣхѣнаѣ тѣла ала ала
 нѣпѣла сѣмѣнѣнаѣ тѣмѣ рѣзѣвѣннѣнѣ тѣсѣнѣтѣ ала
 нѣнѣ, шн нѣаѣ гѣлѣтѣнѣтѣ дѣи тѣрѣ сѣннѣтѣ оубѣла.
 Шн ала ала сѣрѣ ала дѣмѣхъ сѣмѣ тѣ ала ала ала
 вѣ дѣ ала, шн гѣрѣ ала шн тѣрѣ шн нѣаѣ, шн
 вѣтѣрѣ шн ала пѣтѣрѣтѣрѣ нѣсѣтѣ рѣдѣ пѣнѣтѣрѣ
 нѣ нѣнѣ фѣннѣтѣ дѣмѣхъ. Шн ала сѣ мѣвѣн шн
 алазѣрѣ прѣсѣтѣла ала дѣла дѣмѣшнѣ тѣмѣ вѣ
 нѣ сѣла фѣннѣтѣ. Шн сѣ фѣннѣтѣ тѣмѣ ала ала
 ала тѣ ала ала дѣмѣхъ, ала, шн, ф, шн, н,
 дѣ, снѣаѣ, дѣла тѣн прѣсѣтѣ мѣн, шн дѣла тѣн прѣ
 нѣ сѣтѣ сѣтѣ. Шн сѣмѣнѣнѣ тѣн рѣзѣвѣннѣнѣ ала
 прѣдѣтѣ фѣсѣтѣ кѣрѣаѣ дѣи тѣрѣмѣшнѣ ала
 нѣ Шн ала сѣ мѣвѣн шн алазѣрѣ прѣсѣтѣла ала дѣ
 ала тѣн прѣсѣтѣ мѣн, шн дѣла тѣн прѣсѣтѣ сѣтѣ
 шн ала ала прѣ ала ала кѣртѣла мѣ
 жѣрѣнѣ, пѣмѣтѣ фѣнаѣ
 гѣранѣ фѣннѣтѣ
 дѣмѣхъ.

celor ce ies la rînduală: un suflet den cinci sute den oameni, și den dobitoace, și den boi, și den oi, și den măgari.

29. Și den jumătatea lor veți lua și vei da lui Eleazar preotul încerpăturile Domnului.

30. Și den jumătatea a fiilor lui Israil vei lua unul den cincizeci dentru oameni, și den boi, și den oi, și den măgari, și den toate dobitoacele și le vei da pre êle leviților celora ce păzescu strejile intru cortul Domnului."

31. Și făcu Moisi și Eleazar preotul după cum au poruncit Domnul lui Moisi.

32. Și să făcu prisoseala robimei ce au robit oamenii cei războinici den oi, 675 000,

33. Și șaptezeci și doao de mii de boi,

34. Și șazeci și una de mii de măgari,

35. Și sufletele omenești, den muieri care n-au conoșcut patu bărbătescu tot sufletul, 32 000.

36. Și să făcu înjumătățarea partea celor merși la războiu, den numărul oilor, 337 000 și 500;

37. Și să făcu vâma Domnului, den oi, 600 și 75,

38. Și boi, 36 000, și vama Domnului, 72,

39. Și măgari, 30 000 și 500, și vama Domnului, 61,

40. Și sufletele omenești, 16 000, și vama lor Domnului, 32 de suflete.

41. Și dède Moisi vama Domnului, luarea lui Dumnezău, lui Eleazar preotul, după cum au poruncit Domnul lui Moisi.

42. Den jumătățarea fiilor lui Israil, pre carii i-au osebit Moisi dentru oamenii cei războinici.

43. Și fu înjumătățarea a adunării, den oi, 337 000 și 500,

44. Și boi, treizeci și șase de mii,

45. Și măgari, 30 000 și 500,

46. Și suflete omenește, 16 000.

47. Și luo Moisi dentru jumătățarea fiilor lui Israil unul dentru 50 de oameni, și den dobitoace, și le-au dat leviților, celor ce păzescu pazele cortului Domnului, în ce chip au poruncit Domnul lui Moisi.

48. Și veniră cătră Moisi toți cei ce era puși preste miile puterii, preste mii și preste sute, [49] Și ziseră cătră Moisi:

49. „Slugile tale au luat capul oamenilor celor războinici ce sînt la noi și n-au gîlcevit dentru ei nice unul.

50. Și am adus darul Domnului, om ce au aflat: vas de aur, și gherdan, și cercei, și inelu, și brățare, și împletitură, ca să să roage pentru noi înaintea Domnului."

51. Și luo Moisi și Eleazar preotul aurul de la dinșii, tot vasul făcut.

52. Și să făcu tot aurul, luarea ce au luat Domnului, 16 000 și 700 și 50 de sicile, de la cei preste mii și de la cei preste sute.

53. Și oamenii cei războinici au prădat fiștecarele dentr-înșii luiș.

54. Și luo Moisi și Eleazar preotul aurul de la cei preste mii și de la cei preste sute și au adus pre êle la cortul mărturiei, pămete fiilor Israil înaintea Domnului./

Ms. 45

Ms. 4389

Versiune modernă

500 de oameni și den dobitoace și den boi și den oi și den măgari⁴.

29. Și den giământate lor veți lua și vei da lui Eliazar preutul începăturile Domnului.

30. Și dintru giământate a fiilor Israil vei lua unul dintru 50 dintru oameni, și dintru boi, și den oi, și den măgari, și den toate dobitoacele și le vei da pre ăle popilor celor ce păzescu străjile întru cortul mărturiei⁵.

31. Și făcu Moisi și Eliazar preutul după cum au porâncit Domnul lui Moisi.

32. Și să făcu prisosirea robimei ce au robot oamenii cei războinici den oi 675 000,

33. Și boi 72 000,

34. Și den măgari 61 000,

35. Și suflete omenesți, carele n-au cunoscut pat bărbătescu, tot sufletul, 32 000.

36. Și să făce îngiumătățarea partea celor merși la război, den sama oilor 337 000 și 500;

37. Și să făcu vama Domnului den oi 675,

38. Și boi 36 000 și vama Domnului 72,

39. Și măgari 30 000 și 500 și vama Domnului 61,

40. Și suflete omenesți 16 000, și vama Domnului 32 de suflete.

41. Și dăde Moisi vama Domnului, luarea lui Dumnedzău, lui Eliazar preutul, după cum au porâncit Domnul lui Moisi.

42. Den giământățarea fiilor Israil, precum au usăbit Moisi dintru oamenii cei războinici.

43. Și fu giământățarea adunării, den oi, 337 000 și 500,

44. Și boi, 36 000,

45. Și măgari, 30 000 și 500,

46. Și suflete omenesți, 16 000.

47. Și luă Moisi dintru îngiumătățarea fiilor Israil unul dintru 50 den oameni și den dobitoace și le-au dat pre ăle leviților, celor ce păzescu pazele cortului Domnului, în ce chip au porâncit Domnul lui Moisi.

48. Și veniră la Moisi toți cei puși preste miile puterii, preste mii și preste sute. [49] Și dziseră cătră Moisi:

49. „Slugile tale au luat capul oamenilor războinici ce-s la noi și n-au gilcevit dintru ei nice unul.

50. Și am adus darul Domnului om ce au aflat: vas de aur, și zgardă, și cercei, și inel, și brățariu, și împletit, ca să s<ca> roage pentru noi înaintea Domnului.“

51. Și luă Moisi și Eliazar preutul aurul de la înșii, tot vasul făcut.

52. Și să făcu tot aurul, luarea ce au luat Domnului, 16 000 și 750 de sicli, de la cei preste mii și de la cei preste sute.

53. Și oamenii cei de războinici au prădat fieștecarele șie singur.

54. Și luă Moisi și Eliazar preutul aurul de la cei preste mii și de la cei preste sute și le au adus pre ăle la cortul mărturiei, păminte fiilor lui Israil înaintea Domnului./

suflete de oameni, un suflet; așijderea den dobitoace, den boi, și den oi și den măgari.

29. Iar den jumătatea lor să luaș și să daș lui Eliazar preotului dare Domnului,

30. Iar den jumătate a feciorilor lui Israil să iai den 50 de oameni, 1, și den dobitoace, și den boi și den oi, și den măgari, și den tot dobitocul și să le dai preoților carii păzesc strajă în cortul Domnului.“

31. Și făcu Moisei și Eliazar cum porâncise Domnul lui Moisei.

32. Și fu după socoteala robiei și a prăzii ce au luat oștașii³, oi, 675 000,

33. Iară boi, șaptezeci și doaoă de mii,

34. Iar măgari, șasezeci și una de mii,

35. Iară suflete omenesți den partea muierescă, carea nu fusese lipită de bărbat, 32 000.

36. Și se făcu jumătate de parte celor ce au fost la războiu. Și fu partea lor, den oi: 337 000 și 500;

37. Iar partea Domnului dentr-aceștea fu: oi, 675,

38. Iar den boi, fură partea lor 36 000, iar darul Domnului fu șaptezeci și doi,

39. Iar măgari fură treizeci și cinci de mic și cinci sute, iar dare Domnului dentr-aceștia, 61.

40. Iar suflete de oameni, 16 000, iar datul Domnului dentr-aceștea, 32 de suflete.

41. Și dăde Moisei darea Domnului, usebirea lui Dumnezeu, lui Eliazar preotul, cum fusese lui porâncit.

42. Iar den căealaltă jumătate de parte a feciorilor lui Israil, carei i-au usebit Moisei de la oamenii carei fusese la războiu.

43. Fu jumătătarea adunării: oi, 337 000 și 500,

44. Iară boi, treizeci și șase de mic,

45. Iar măgari, treizeci de mic și cinci sute,

46. Iară suflete omenesți, șasesprăzêce mii.

47. Și luă Moisei den jumătate a feciorilor lui Israil den 50 unul, den suflete omenesți și den dobitoc, și dăde preoților, carii păzia strajă în cortul Domnului, cum porâncise Domnul lui Moisei.

48. Și veniră la Moisei toți căpitânii și iuzbașii zicînd:

49. „Slugile tale au făcut cătare bărbaților, cîș au fost cu noi în oaste, și nice unul dentr-înșii n-au perit.

50. Pentr-aceea am adus dar Domnului, cine ce au dobîndit: vase de aur, brățări, și ghierdane, și inele, și cercei, și împletituri⁴, ca să roage pentru noi înaintea Domnului.“

51. Și luă Moisei și Eliazar aurul de la dînșii, tot aur lucrat.

52. Și fu tot aurul, partea carea se usebi Domnului, 16 000 și 600 și 50 de sicle, de la căpitani și de la iuzbaș.

53. Și oamenii cei den războiu prădase fieștecarene lui, ce luase, al său era.

54. Și luă Moisei și Eliazar preotul aurul de la căpitani și de la iuzbaș și-l băgară în cortul mărturiei, pomenire feciorilor lui Israil înainte./

cîte un suflet la cinci sute și, cu aceeași măsură, din vite, din asini și din oi.

29. Să o iei, deci, din partea lor și să o dai lui Eleazar preotul, dar înălțat Domnului.

30. Iar din partea convenită obștii, să iei cîte unul la cincizeci, de asemenea și din vite, din asini, din oi și din toate dobitoacele și să le dai leviților care au grijă de sfîntul locaș al Domnului.“

31. Moise și Eleazar preotul au făcut precum le-a poruncit Domnul.

32. Toată prada a fost: 675 000 de oi,

33. 72 000 de boi,

34. 61 000 de asini,

35. Fecioare 32 000.

36. Iar jumătatea din pradă care a fost împărțită războinicilor a fost: 337 500 de oi,

37. Danie către Domnul 675;

38. Vite 36 000, danie către Domnul 72;

39. Asini 30 500, danie către Domnul 61;

40. Fecioare 16 000, danie către Domnul 32.

41. Și Moise a dat lui Eleazar preotul dania convenită Domnului, după poruncă.

42. Și a despărțit partea convenită obștii de aceea a războinicilor.

43. Partea obștii a fost: 337 500 de oi,

44. Vite 36 000,

45. Asini 30 500,

46. Fecioare 16 000.

47. Din jumătatea aceasta a luat Moise unul la cincizeci, oameni și dobitoace, și le-a dat leviților care au în pază locașul Domnului, după cum poruncise Domnul lui Moise.

48. Au venit la Moise căpitanii oștirii, strategii și sutașii și i-au zis:

49. „Slujitorii tăi au numărat pe oștenii care ne-au fost încredințați și nici unul n-a lipsit.

50. Pentru aceasta aducem prinos Domnului, fiecare ce am jefuit: scule de aur – brățări, lanțuri, inele, cercei și salbe, ca să ne curățim noi înaintea Domnului.“

51. Moise și Eleazar au luat sculele și podoabele de aur,

52. Care, la cîntar, au fost 16 750 de sicli.

53. Iar oștenii de rînd și-au păstrat fiecare prada luată de ei.

54. După ce au primit aurul de la căpitanii, strategii și sutașii de oaste, Moise și Eleazar preotul l-au dus în Cortul Mărturiei, pentru pomenirea fiilor lui Israel înaintea Domnului./

CAP 32

К А П Л А В

И доушпачеа мѣлциме ера фѣнаѣ, аѣ
 рѣнѣи, шѣ фѣнаѣ аѣн галадѣ, мѣлци
 ме мѣлци фѣарте. Шѣ епѣзурѣ
 пѣмѣнѣмѣ аѣн, мѣнѣрѣ, шѣ пѣмѣнѣ
 пѣмѣ аѣн, галадѣ, шѣ ера лѣнѣ, лѣнѣ
 де доушпаче, шѣ мѣрѣнѣ фѣтѣрѣнѣ аѣн рѣнѣи,
 шѣ фѣтѣрѣнѣ аѣн галадѣ, зѣсерѣ пѣтѣрѣ, мѣвен,
 шѣ нѣтѣрѣ елазарѣ прѣстѣмѣ шѣ нѣтѣрѣ болѣрѣнѣ
 рѣнѣрѣнѣ зѣнѣнѣ. Шѣ мѣрѣнѣ, шѣ дѣвѣнѣ,
 шѣ, мѣнѣрѣ, шѣ нѣмѣра, шѣ етѣвѣнѣ, шѣ еѣлаанѣ,
 шѣ секама, шѣ надарѣ, шѣ канаѣанѣ. Пѣмѣ
 пѣмѣ карѣе аѣ дѣпѣ дѣнѣмѣ фѣнаѣ аѣ
 геранѣ, пѣмѣнѣмѣ дѣ хѣрана дѣвѣнѣмѣ аѣн лѣтѣ.
 Шѣ саѣушпаче пѣмѣ доушпаче еѣнѣмѣ, шѣ
 зѣнѣрѣ дѣ аѣмѣ аѣфѣлѣтѣ хѣрѣ фѣнѣнѣмѣ пѣмѣ,
 еѣ нѣмѣ пѣмѣнѣмѣ аѣнѣмѣ рѣнѣнѣрѣ пѣнѣмѣ аѣнѣ
 нѣрѣ, шѣ еѣнѣмѣ тѣрѣтѣ прѣ нѣнѣ еѣрѣнѣмѣ.
 Шѣ зѣнѣ мѣвен, фѣтѣрѣнѣ аѣн галадѣ, шѣ фѣтѣ
 рѣнѣ аѣн рѣнѣи. Фѣрѣцѣнѣ болѣрѣнѣ болѣрѣнѣ лѣрѣ
 болѣ, шѣ болѣ еѣмѣ рѣнѣнѣ аѣнѣ? Шѣ пѣнѣрѣ
 пѣнѣнѣ аѣнѣрѣнѣнѣ нѣѣпѣтѣлѣ фѣнаѣ аѣн геранѣ,
 нѣстѣ нѣмѣ трѣкѣ аѣ пѣмѣнѣмѣ карѣе дѣнѣмѣ фѣ
 лѣ аѣрѣ. Шѣ нѣмѣ аѣнѣмѣ фѣнѣнѣмѣ пѣнѣнѣнѣнѣ болѣ
 шѣнѣ нѣнѣмѣ аѣмѣ трѣнѣнѣ прѣ еѣнѣ, дѣ лѣ карѣнѣ, ба
 нѣ, нѣ еѣмѣ аѣнѣнѣмѣ пѣмѣнѣмѣ. Шѣ еѣмѣ еѣнѣ
 рѣ болѣ еѣрѣнѣрѣ аѣнѣ, шѣ еѣнѣнѣрѣ пѣмѣнѣмѣ
 шѣ аѣнѣмѣ фѣнѣмѣ фѣнаѣ геранѣ, нѣ еѣнѣ
 фѣрѣ лѣ пѣмѣнѣмѣ карѣе аѣ дѣпѣ аѣрѣ дѣнѣмѣ.
 Шѣ еѣмѣ еѣнѣнѣ нѣмѣнѣ дѣнѣмѣ фѣрѣнѣ аѣнѣмѣ,
 шѣ нѣмѣ пѣнѣрѣ зѣнѣнѣ. Дѣвѣнѣмѣ еѣлѣмѣнѣнѣ
 аѣнѣмѣ еѣмѣ еѣнѣмѣ дѣ лѣ еѣнѣнѣмѣ рѣнѣ, нѣ дѣ аѣнѣ
 шѣ фѣрѣ, еѣмѣ еѣмѣ еѣнѣмѣ шѣ рѣнѣмѣ пѣмѣнѣ
 тѣмѣ карѣе мѣмѣ пѣнѣрѣ аѣнѣмѣ аѣнѣмѣ шѣ аѣнѣ еѣлѣ,
 шѣ аѣнѣ еѣнѣмѣ, пѣнѣрѣ нѣнѣмѣ нѣмѣмѣ фѣнѣпѣлѣ
 мѣмѣ. Шѣ фѣрѣнѣ дѣнѣ, хѣлѣвѣ, фѣтѣрѣ аѣнѣмѣ еѣ
 фѣнѣ, еѣмѣ еѣнѣнѣмѣ, шѣ нѣнѣмѣ аѣнѣмѣ нѣнѣ,
 нѣнѣ аѣнѣмѣмѣ дѣнѣнѣмѣ дѣнѣмѣ аѣнѣмѣ. Шѣ еѣмѣ еѣнѣ
 еѣнѣ дѣнѣмѣ нѣмѣнѣ прѣ геранѣ, шѣ фѣрѣ аѣнѣмѣ прѣ
 рѣнѣнѣнѣ аѣнѣпѣтѣмѣ, мѣ, дѣ аѣнѣ, пѣнѣмѣ еѣлѣмѣ
 пѣнѣмѣ нѣмѣмѣмѣ нѣрѣ фѣрѣнѣ еѣлѣ рѣнѣмѣ фѣнѣнѣмѣ дѣ
 нѣмѣмѣ. Шѣ пѣнѣрѣ еѣлѣмѣмѣ пѣнѣрѣ пѣнѣнѣ
 цѣнѣ болѣрѣнѣ фѣрѣнѣмѣ дѣ еѣлѣмѣнѣ пѣнѣнѣнѣнѣ еѣ
 мѣмѣ аѣнѣмѣнѣнѣнѣ фѣрѣ прѣстѣмѣ мѣнѣмѣмѣ оѣрѣнѣнѣ дѣ
 нѣмѣмѣ прѣстѣ геранѣ. Кѣнѣ еѣнѣнѣнѣ фѣрѣ
 еѣ дѣ лѣ еѣмѣ мѣнѣмѣмѣмѣнѣнѣнѣнѣ фѣрѣ аѣ лѣтѣ прѣ дѣ
 еѣлѣ аѣнѣпѣтѣмѣ, шѣ еѣнѣнѣ фѣрѣ фѣрѣ дѣ лѣтѣ лѣ
 аѣтѣмѣ рѣнѣнѣмѣ аѣтѣмѣ. Шѣ еѣнѣнѣмѣ нѣтѣрѣ рѣнѣ
 еѣлѣ шѣ зѣнѣрѣ еѣлѣмѣ дѣ оѣнѣмѣ фѣрѣ аѣнѣмѣ доушп
 аѣчѣлѣрѣ нѣмѣнѣрѣ, шѣ зѣнѣнѣнѣ мѣрѣфѣлѣрѣ нѣмѣнѣрѣ.
 Шѣ нѣнѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣ
 мѣмѣ, мѣнѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣ
 аѣнѣмѣ прѣ еѣнѣ лѣ аѣнѣмѣмѣ, шѣ еѣмѣ аѣнѣмѣмѣ мѣрѣфѣ
 нѣмѣнѣрѣ фѣнѣнѣнѣнѣнѣнѣнѣнѣнѣнѣнѣнѣнѣнѣнѣнѣнѣнѣ
 еѣлѣ пѣмѣнѣмѣмѣ. Нѣнѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣ
 лѣ нѣмѣнѣрѣ пѣнѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣ
 геранѣ, фѣрѣнѣ карѣе лѣ мѣнѣнѣрѣ аѣнѣ. Шѣ аѣ
 нѣмѣ
 еѣрѣнѣ, шѣ мѣнѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣмѣ
 мѣмѣ

1. Și dobitoacele multime era fiilor lui Ruvim și fiilor lui Gaadu, multime multă foarte. [2] Și văzură pământul lui Iazir și pământul lui Galaadu și era locul, loc de dobitoace.
2. Și mergînd feciorii lui Ruvim și feciorii lui Gaadu, ziseră cătră Moisi și cătră Eleazar preotul și cătră boiarii adunării zicînd:
3. „Ataroth, și Devon, și Iaziru, și Namra, și Esevon, și Eliali, și Sevama, și Nadav și Vailian,
4. Pământul carele au dat Domnul înaintea fiilor lui Israil, pămînt de hrana dobitocului iaste. [5] Și slugilor tale dobitoace sîntu.“
5. Și zicea: „De am aflat har înaintea ta, dea-se noao pămîntul acesta, robilor tăi, întru țînere și să nu ne treci pre noi Iordanul“.
6. Și zise Moisi feciorilor lui Gaadu și feciorilor lui Ruvim: „Frații voștri vor mîrge la războiu și voi să șadeți aicea?”
7. Și pentru că ci întoarceți cugetele fiilor lui Israil ca să nu treacă la pămîntul carele Domnul îl dă lor?
8. Au nu așa au făcut părinții voștri, cîndu am trimis pre ei, de la Cadis-Varni ca să ia aminte pămîntul?
9. Și să suiră Valea Strugurului și socotiră pămîntul și au întor-su inima fiilor Israil ca să nu între la pămîntul carele au dat lor Domnul.
10. Și să scrîbi cu mînie Domnul în ziua aceea și să jură zicînd:
11. «De vor vedea oamenii ațeștea ce s-au suit de la Eghipet, den 20 de ani și în sus, ceia ce știu binele și răul, pămîntul carele m-am jurat lui Avraam și lui Isaac și lui Iacov!
- 12[11]. Pentru căci n-au urmat înapoia mea. [12] Afară den Halev, feciorul lui Iefon, cel osebit, și Iisus a lui Navi, căci au urmat denapoia Domnului.»
13. Și să scrîbi Domnul cu mînie pre Israil și învîlui pre dînșii în pustiu 40 de ani, până s-au topit tot neamul care făcea cêle rele înaintea Domnului.
14. Iată, v-ați sculat pentru părinții voștri, învîrtejire de oameni păcătoși, să mai adaogiți încă preste mânia urgii Domnului preste Israil.
15. Căce vă veți întoarce de la el, să mai adaogeți încă a-l lăsa pre dînsul în pustiu, și veți face fărădelêge la toată adunarea aceasta.“
16. Și veniră cătră dînsul și zicea: „Odăi de oi vom face aicea dobitoacelor noastre și cetăți marfelor noastre,
17. Și noi, întrarmîndu-ne, vom mîrge strajă-înainte, mai înainte de fiii lui Israil, până vom aduce pre ei la locul lor; și va lăcui marfa noastră în cetăți zidite, pentru ceia ce lăcuiescu pămîntul.
18. Nu ne vom întoarce la casele noastre, până să vor împărți de tot fiii lui Israil, fieștecarele la moștenirea lui,
19. Și nu vom mai moșteni întru dînșii, decindea de Iordan, și mai încolô, căce luăm sorții noștri/ decindea de Iordan, despre

Ms. 45

CAP 32

1. Și dobitoace multime era fiilor Ruvin și fiilor Gad, multime multă foarte. Și vădzură pământul Iazir și pământul Galaad și era locul loc de dobitoc.

2. Și mergîndu ficiorii lui Ruvin și ficiorii lui Gad către Moï<si> și către Eliazar preutul și către boiarii adunării zicîndu:

3. „Ataroth, și Devon, și Iazir, și Namra, și Esevon, și Eliali, și Sevama, și Nadav² și Vailian,

4. Pământul carele au dat Domnul înaintea fiilor Israil, pământu de hrănit dobitocul iaste. Și slugilor tale dobitoace sîntu.“

5. Și dzicea: „Să aflăm har înaintea ta, dea-se noao pământul acesta, robilor tăi, întru țînere și să nu ne treci pre noi Iordanul.“

6. Și dzise Moisi ficiorilor Gad și ficiorilor Ruvin: „Frații voștri vor merge la război și voi ședereț aicea?”

7. Dară pentru că ce întoarceți cugetile fiilor Israil ca să nu treacă la pământul carele Domnul dă lor?

8. Au nu așa au făcut părinții voștri, cîndu i-am trimis pre ei de la Cadis-Varni ca să ia aminte pământul?

9. Și să suiră pîn-la Valea Strugurului și socotiră pământul și au întorsu inima fiilor Israil ca să nu între la pământul carele le-au dat lor Domnul.

10. Și se scribi cu mînie Domnul în dzua acêea și să jură dzicîndu:

11. «Să vor vedea oamenii acêstea ce s-au suit de la Eghiptu, den 20 ani și în sus, ceia ce știu binele și răul, pământul carele m-am giurat lui Avraam și lui Isac și lui Iacov,

12[11]. Pentru căce n-au urmat denapoiă mea. [12] Afară den Halev, ficiorul^{2bis} lui Iefthoni, cel usăbit, și Iisus, ficiorul lui Navi, căce au urmat denapoiă Domnului.»

13. Și se scribi cu mînie Domnul pre Israil și-i învăliu pre înșii întru pustiu 40 ani, pîn<ă> s-au topit toată săminția carii făcea cêle rêle înaintea Domnului.

14. Iată, v-ați sculat pentru părinții voștri învîrtjire de oameni păcătoși să mai adaogeti încă preste urgiiă mîniei Domnului preste Israil.

15. Căce veți întoarce de la el să mai adaogeti încă a-l lăsa pre însul în pustiu și veți face fărdelege la <toată>³ adunarea aceasta.“

16. Și veniră către însul și dzicea: „Odăi de oi vom face aicea dobitoacelor noastre și cetăți marfelor noastre,

17. Și noi întrarmîndu-ne vom merge straje-înainte, mainte de fiii lui Israil, pîn-ii vom aduce pre ei pîn-la locul lor; și va lăcui marfa noastră în cetăți zidite, pentru ceia ci lăcuiescu pământul.

18. Nu ne vom întoarce la casele noastre pîn-să vor împărți de tot fii lui Israil, fieștecarele la moștenirea lui;

19. Și nu vom mai moșteni întru înșii decinde de Iordan și mai încolô, căce ferim sorții noștri/

Ms. 4389

CAP 32

1. Iară feciorii lui Ruvin și feciorii lui Gad avea dobitoc foarte mult. Și văzură locul Iazirului și locul Galaadului, și era loc de dobitoc.

2. Și veniră feciorii lui Ruvin și feciorii lui Gad la Moisei și la Eliazar preutul și la toți boiarii nărodului zicînd:

3. „Ataroth, și Devon, și Azir, și Nammra, și Asevon, și Elcali, și Sevama, și Navav și Valian,

4. Țara carea o au dat Domnul înaintea feciorilor lui Israil, țară de pășune de dobitoc iaste. Și noi, slugile tale, avem dobitoc mult.“

5. Și zicea: „Deci deaca am aflat milă înaintea ta, să dai noao, robilor tăi, pământul acesta întru țînere și să nu ne treci preste Iordan.“

6. Iar Moisei răspunzîndu-le zise: „Frații voștri vor să meargă la război, iar voi veți să șadeț aici?”

7. Pentru ce întoarceț inimile feciorilor lui Israil să nu treacă în țara carea o au dat lor Domnul?

8. Au doară n-au făcut părinții voștri așa, cînd i-am trimis de la Caddis-Varni să iscodească țara?

9. Că deaca se suiră pînă la Rîpa Strugurului și iscodiră pământul, ei întoarseră inimile feciorilor lui Israil ca să nu între în țara carea o au dat lor Domnul.

10. Pre carii se mînie Domnul cu urgie în zioa acêea și se jură zicînd:

11. «De vor vedea acești oameni, carii au ieșit den Eghiptu, ca de la 20 de ani și mai sus, carei pricep binele și răul, țara carea o am făgăduit! lui Avraam, lui Isac și lui Iacov,

12[11]. Că n-au umblat pre urma mea. [12] Fără numai Halev, ficiorul lui Iefon, cel usebit, și Isus, feciorul lui Navi, că ei au umblat pre urma Domnului.»

13. Și se mînie Domnul cu urgie pre Israil și-i învăliu tot împrejurul pustiei 40 de ani, pînă ce se potopi toată seminția carea făcea rău înaintea Domnului.

14. Iată, v-ați sculat în locul părinților voștri greșala oamenilor celor răi veți să o mai adaogeti iar, spre urgiiă Domnului în Israil.

15. Că încă mai adaogeti a vă întoarce iar de la dînsul și să-l lăsați în pustie și să faceți fărdelege întru tot nărodul acesta.“

16. Iar ei veniră lingă dînsul și ziseră: „Să facem aici staule și oboară oilor și dobitoacelor noastre și cetăți avuției noastre,

17. Iar noi înșine vom merge întăi înarmați în straja cea dentă a feciorilor lui Israil, pînă ce-i vom duce în locul lor; iar avêrea noasreă să lăcuiască în cetăți pentru moștênii țării.

18. Iar noi nu ne vom întoarce la casele noastre pînă se vor împărți feciorii lui Israil, cineș pre la locul său de moștenire.

19. Iar noi să nu n sălășluim într-înșii, de cêea parte de Iordan și mai dăparte, că am luat moștenirea noastră/ de ceasta parte de Iordan, spre

Versiune modernă

CAP. 32

Începutul stăpînirii Canaanului.

1. Fiii lui Ruben și fiii lui Gad avea sumedenie de turme; văzînd ei că în Iazer și Galaan sînt locuri bune de pășunat,

2. Au venit și au vorbit cu Moise, cu Eleazar preutul și cu maimarii obștii și au zis:

3. „În Atarot, Dibom, Iazer, Nimra, Heșbon, Eleale, Sevam, Nebo și Beon

4. Sînt pămînturi bune pentru pășune, țînuturi pe care Domnul le-a supus obștii lui Israel. Noi, smeriți tăi robi, avem turme din belșug,

5. De am afla trecere în ochii tăi, dă-ne nouă pămînturile acestea și lasă-ne, să nu trecem Iordanul.“

6. Moise a răspuns fiilor lui Gad și fiilor lui Ruben: „Frații voștri să meargă la război, iar voi să rămîneți în huzur aici?”

7. Vreți ca din inima fiilor lui Israel să piară tot curajul de a intra în țara pe care Domnul le-a dat-o?

8. Așa au făcut și părinții voștri cînd i-am trimis din Cadeș-Barne să iscodească:

9. S-au dus pînă în valea Eșcol și au înturnat inima fraților lor ca să nu mai între în pământul făgăduit de Domnul.

10. Și s-a aprins în ziua aceea mînia Domnului și El s-a jurat astfel:

11. «Toți oamenii acêștia, trecuți de douăzeci de ani, care au ieșit din Egipt, nu vor vedea pământul juruit de mine lui Avraam, lui Isaac și lui Iacov,

12. Pentru că nu m-au ascultat.» Doar Caleb, fiul lui Iefone, Chenezul, și Iosua, fiul lui Navi, s-au supus Domnului.

13. Mînia Domnului i-a purtat 40 de ani pînă cînd s-a stins tot neamul care greșise în fața lui Dumnezeu.

14. Dar iată acum vă ridicaiți voi, sămîntă de oameni păcătoși, în locul părinților voștri, ca să sporiți mai mult văpaia mîniei Domnului împotriva lui Israel.

15. Dacă vă veți abate de la Domnul, El va lungi și mai mult rătăcirea în pustie și veți fi pricina pieririi acestui popor.“

16. Atunci ei s-au apropiat de Moise și i-au zis: „Aici vrem să durăm numai staule pentru turme și cetăți pentru copiii noștri.

17. Iar noi vom lua armele cei dintii și vom păși înaintea fiilor lui Israel, pînă ce îi vom putea duce la locul hotărît; copiii noștri vor sta înșă în cetăți întărite, la adăpost de oamenii locului.

18. Și nu ne vom întoarce acasă, pînă cînd fiii lui Israel nu vor lua în stăpînire moștenirea lor.

19. Noi nu vrem moștenire dincolo de Iordan/

Biblia, 1688, pag. 121, col. I

ШИ ДЕ ЧИДѢ ДЕ ІСОУДАНЪ ДЕСПРЕ РЪСЕРИТЬ .
 ШИ ЗИСЕ КИПТРЕ ДЖИШІНЪ, МОУСЕНЪ, ДЕКЦИ ФАЧЕ
 ДУПЪ КЪБЪЖИТЪЛЪ АЧЕСТА, ДЕКЪВЕЦИНЪ ФТРАМАЦІ
 НАНИПЪ ДМНУАХИ ДЕ РЪЗБОИ . ШИ КА ТРЪ
 ЧЕ ДЕНПРЪ ВОИ ТОПЪ ФТРАМАЦІА ІСОУДАНЪ,
 ФНАНИПЪ ДМНУАХИ ФПРЪ РЪЗБОИ, ПИИТЬ СВѢА СЪ
 КЪ ВА ВРЪЖМАШЪЛЪ АХИ, ДЕ ФАЦА АХИ . ШИ СВѢА
 ЧІПЪЖИ ПЪМЖИТЪЛЪ ФНАНИПЪ ДМНУАХИ, ШИ ДУ
 ПЪ АУФЪА ВЪВЕЦИНЪ ФТРАМАЦІ, ШИ ВЕЦИНЪ ФН
 НАНИПЪ ДМНУАХИ, ШИ ДЕ АА ІСРАИЛЬ, ШИ ВА ФН
 БОАСО ПЪМЖИТЪЛЪ АЧЕСТА ФТРАМАЦІИ, ФНАНИ
 ПЪ ДМНУАХИ, ІАРЪ СВЪНУАЧЕ ФАЧЕ АША ВЕЦІ
 ГРЕШИ ФНАНИПЪ ДМНУАХИ, ШИ ВЕЦИНЪ КЪНОВАЩЕ ГРЕ
 ШААА БОАСТРЕ, КЪНУАХЪ ПРЕ ВОИ КЪКОРЪ АПЪНА РЪ
 БЪ АЛА . ШИ ВЪВЕЦИНЪ ЗИДЪ БОАСО ЧІПЪЦИ МАРФЕН
 БОАСТРЕ, ШИ СЪГРЪЗЪНЪ ДОУПЪВЕАЛОРЪ БОАСТРЕ, ШИ
 ЧЕА ЧЕ АСЕ ДІНЪ ГЪРА БОАСТРЕ ВЕЦИНЪ ФАЧЕ .
 ШИ ЗИСЕРЪ ФЕТОРИНЪ АХИ, РЪВЕНЪ ШИ ФЕТОРИНЪ АХИ,
 ГАААДЪ, КИПТРЕ, МОУСЕНЪ, ЗИЖИДЪ САУЦНАЕ ТААЕ
 ВОРЪ ФАЧЕ, ДУПЪ КЪМЪ ДМНУАХИ НОІРЪ ПОРЪНУЧЕЩЕ .
 МАРФА НОАСТРЕ ШИ ФЪМІНАЕ НОАСТРЕ, ШИ ТІА
 ТЕ ДОУПЪВЕАЛЕ НОАСТРЕ, ВОРЪ ФНЪ ЧЕТЪЦНАЕ АХИ
 ГАААДЪ . ІАРЪ САУЦНАЕ ТААЕ ВОРЪ ТРЪЧЕ ТІОЦНЪ Ф
 ТРАМАЦІИ ШИ РЪЖИДУЦНЪ ФНАНИПЪ ДМНУАХИ, ДЕ
 ПЪ РЪЗБОИ, АЧЕ КИПЪ ДМНУАХИ ЗИЧЕ . ШИ ФПРЪ
 НЪ АОРЪ, МОУСЕНЪ, ПРЕ СЛААААРЪ ПРІСОУТЪЛЪ, ШИ ПРІ ІН
 СВЪСЪ ФЕТОРИНЪ АХИ НАВЕНЪ, ШИ ПРІ БОАРИНЪ МОШІНАОРЪ
 НЪМЪХИНОРЪ АХИ, ІСРАИЛЬ, ШИ ЗИСЕ КЪІРЪ ДЖИШІНЪ,
 МОУСЕНЪ . ДЕСОРЪ ТРЪЧЕ ФЕТОРИНЪ АХИ РЪВЕНЪ, ШИ
 ФЕТОРИНЪ АХИ ГАААДЪ, ФПРЪНУАХИ КЪ КОИ, ІСОУДАНЪ,
 ТОПЪ ФТРАМАЦІА ДЕ РЪЗБОИ, ФНАНИПЪ
 ДМНУАХИ, ШИ ВЕЦИНЪ СВЪПЪЖИ ПЪМЖИТЪЛЪ
 ФНАНИПЪ БОАСТРЕ, ШИ ВЕЦИНЪ ДААЛОРЪ ПЪМЖИТЪЛЪ
 АХИ ГАААДЪ ФПРЪ ЧИИТРЕ . ІАРЪ СВЪНУАЧЕ
 ТРЪЧЕ ФТРАМАЦІИ КЪ ВОИ ДЕРЪЗБОИ ФНАНИПЪ
 ДМНУАХИ, ШИ ВЕЦИНЪ ТРЪЧЕ МАРФА АОРЪ, ШИ ФЪМІ
 НАЕ АОРЪ, ШИ ДОУПЪВЕАЛЕ АОРЪ, МАННАИТЕ ДЕ КЪ
 ВОИ АА ПЪМЖИТЪЛЪ, ХАНААНЪ, ШИ СВЪ ВОРЪ МОЩЕНІ
 ФПРЪНУАХИ ФПРЪ ВОИ ПЪМЖИТЪЛЪ, ХАНААНЪ .
 ШИ РЪСЪНУАЧЕ ФЕТОРИНЪ АХИ, РЪВЕНЪ, ШИ ФЕТОРИНЪ
 АХИ ГААДЪ, ЗИЖИДЪ КАТЕ ДМНУАХИ ЗИЧЕ САУЦНАЕ
 АСАЕ АША ВОИ ФАЧЕ . НОИ ВОИ ТРЪЧЕ ФТРА
 МАЦІИ ФНАНИПЪ ДМНУАХИ ФПЪМЖИТЪЛЪ, ХАНААНЪ,
 ШИ ВЕЦИНЪ ДА ЧИИТРЕ НОАСТРЕ ДЕ ЧИДЪ ДЕ ІСОУДАНЪ .
 ШИ ДЪ ДЕ АСЪРЪ, МОУСЕНЪ ФЕТОРИНОРЪ АХИ ГААДЪ, ШИ
 ФЕТОРИНОРЪ АХИ, РЪВЕНЪ, ШИ АА ЖЪХИМЪІАТЕ ДЕ ФЕАИ
 АА АХИ, МАНАСЕНЪ, ФІНАЛОРЪ АХИ ІСОУСЕНЪ, ФПЪРЪЦІА
 АХИ, ІСОУСЕНЪ, ФПЪРЪЦІА АМОРИНОРЪ, ШИ ФПЪРЪ
 ЦІА АХИ, СЪГЪ, ФПЪРЪЦІА, ВАСАНУАХИ, ПЪМЖ
 ТЪЛЪ ШИ ЧЕТЪЦНАЕ, ФПРЪНУАХИ КЪ ХУТАРЪАЕ АХИ,
 ЧЕТЪЦІА АЕ ПЪМЖИТЪЛЪ ПРІМЪ ПРІЖЪРЪ .
 ШИ АХЪЗИДЪ ФЕТОРИНЪ АХИ, ГААДЪ ПРІ, ДЕКЪДЪ .
 ШИ ПРІ АТАРИДЪ, ШИ ПРІ АРОРИ, ШИ ПРІ СОФАНЪ,
 ШИ ПРІ ІЖИРЪ, ШИ АЕ ФНЪЦІАРЕ ПРІ ААЕ .
 ШИ ПРІ НАМЪРААМЪ, ШИ ПРІ ВЕДЪРАИ, ЧЕТЪЦІИ ТА
 РИ ШИ СЪДЪНЪ ДЕ ОИ . ШИ ФЕТОРИНЪ АХИ РЪВЕНЪ,
 АХЪ ЗИДЪ ПРІ ЕСЕВОНЪ, ШИ ПРІ, СЕАІАИ, ШИ
 АИ КАРИАДАИМЪ . ШИ ПРІ НАВЪ, ШИ ПРІ ВЕАІМЕСОНЪ,
 СЪКРАИТЕ ШИ ПРІ СЕВАМА, ШИ АИХИМИРЪ ДУПЪ КЪ

răsărit."

20. Și zise cătră dînșii Moisi: „De veți face după cuvîntul acesta, de vă veți întrarma înaintea Domnului de războiu

21. Și va trêce dentru voi tot întrarmatul Iordanul înaintea Domnului întru războiu, până să va surpa vrăjmașul lui de la fața lui,

22. Și se va stăpîni pămîntul înaintea Domnului și, după acêea, vă veți întoarce și veți fi curați înaintea Domnului și de la Israil; și va fi voao pămîntul acesta întru țînere înaintea Domnului.

23. Iară să nu veți face așa, veț greși înaintea Domnului și veți cunoaște greșala voastră cîndu pre voi vă vor apuca rêlele.

24. Și vă veți zidi voao cetățî marfei voastre și ogrăzi dobitoacelor voastre și cel ce iêse den gura voastră veți face."

25. Și ziseră feciorii lui Ruvim și feciorii lui Gaadu cătră Moisi zicînd: „Slugile tale vor face după cum domnul nostru poruncêște.

26. Marfa noastră și fâmeile noastre și toate dobitoacele noastre vor fi în cetățile lui Galaad.

27. Iară slugile tale vor trêce toți întrarmați și rînduiți înaintea Domnului de războiu, în ce chip Domnul zice."

28. Și împreună lor Moisi pre Eleazar preotul și pre Iisus, feciorul lui Navi, și pre boiarii moșilor neamurilor lui Israil și zise cătră dînșii Moisi:

29. „De vor trêce feciorii lui Ruvim și feciorii lui Gaad împreună cu voi Iordanul, tot întrarmatul de războiu înaintea Domnului și veți stăpîni pămîntul înaintea voastră, și veți da lor pămîntul lui Galaad întru țînere.

30. Iară să nu vor trêce întrarmați cu voi de războiu înaintea Domnului, și veți trêce marfa lor și fâmeile lor și dobitoacele lor mai nainte decît voi la pămîntul Hanaan și să vor moșteni împreună întru voi în pămîntul Hanaan."

31. Și răspuseră feciorii lui Ruvim și feciorii lui Gad zicînd: „Cîte domnul zice slugilor sale, așa vom face.

32. Noi vom trêce întrarmați înaintea Domnului în pămîntul Hanaan și veți da țînerea noastră decindea de Iordan."

33. Și dêde lor Moisi, feciorilor lui Gad și feciorilor lui Ruvim și la jumătate de feliu al lui Manasi, fiilor lui Iosif, împărăția lui Sion, împăratul amoreilor, și împărăția lui Og, împăratul Vasanului, pămîntul și cetățile, împreună cu hotarale lui, cetățî ale pămîntului preprejur.

34. Și au zidit feciorii lui Gad: pre Devoth, [35] și pre Ataroth, și pre Aroir,

35. Și pre Sofan, și pre Iazir, și le înălțară pre êle,

36. Și pre Namraam, și pre Vetharan, cetățî tari și odăi de oi.

37. Și feciorii lui Ruvim au ziditu: pre Eсевонul, și pre Elealih, și Cariathaim,

38. Și pre Navo, și pre Veelmeon, ocolite, și pre Sevama, și le numiră după nu/mele lor numele cetățîlor ce au zidit.

Ms. 45

Ms. 4389

Versiune modernă

decinde de Iordan, despre răsărit."

20. Și zise cătră înșii Moisi: „De veți face acesta cuvîntu și veți întrarma înaintea Domnului de războiu

21. Și va trece dentru voi tot întrarmatul Iordanului înaintea Domnului pentru război pînă să va surpa neprietenul lui den fața lui,

22. Și să va stăpîni pămîntul înaintea Domnului și, după aceea, veți întoarce și veți fi curați înaintea Domnului și de la Israil; și va fi voao pămîntul acesta întru țînere înaintea Domnului.

23. Iar să nu veți face așa, veți greși înaintea Domnului și veți cunoaște greșeala voastră, cînd pre voi vor apuca rēlele.

24. Și veți zidi voao cetăți marfei voastre și ogrăzi dobitoacelor voastre și ce iēse den gura voastră veți face."

25. Și ziseră ficiorii Ruvim și ficiorii lui Gad cătră Moisi dzicînd: „Slugile tale vor face după cum Domnul nostru porîncește,

26. Marfa noastră și fāmeile noastre și toate dobitoacele noastre vor fi întru cetățile lui Galaad.

27. Iar slugile tale vor trece toți întrarmați și rînduiți înaintea Domnului de război, în ce chip Domnul dzice."

28. Și împreună lor Moisi pre Eliazar preutul și pre Iisus, ficiorul lui Navi, și pre boiarii neamurilor fiilor Israil. [29] Și zise cătră ei Moisi:

29. „De vor trece ficiorii lui Ruvim și ficiorii lui Gad împreună cu voi Iordanul, tot întrarmatul de război înaintea Domnului și veți stăpîni pămîntul înaintea voastră, și veți da lor pămîntul lui. Galaadu întru țînere.

30. Iar să nu vor trece întrarmați cu voi de război înaintea Domnului, și veți trece marfa lor și fāmeile lor și dobitoacele lor mainte decît voi la pămîntul Hanaan și să vor moșteni împreună întru voi întru pămîntul Hanaan."

31. Și răspuneră ficiorii lui Ruvim și ficiorii lui Gad dzicînd: „Cîte Domnul dzice slugilor sale, așa vom face.

32. Noi vom trece întrarmați în pămîntul Hanaan și veți da țînerea noastră decinde de Iordan."

33. Și dēde lor Moisi, ficiorilor Gad și ficiorilor Ruvim și la jumătate de fēli a lui Manasi, ficiorilor Iosif, împărăția lui Sion, împăratul amoreilor, și împărăția lui Og, împăratul Vasan, pămîntul și cetățile împreună cu hotarēle lui, cetăți a pămîntului prepregiur.

34. Și au zidit ficiorii lui Gad: pre Devoth, și pre Astaroth, și pre Aroir,

35. Și pre Sofan⁴, și pre Iazir și le înălțară pre ēle.

36. Și pre <N>⁵amram și pre Vetharan, cetăți tari și odăi de oi.

37. Și fiii lui Ruvim au zidit: Esevonul și Eleali, și Cariathaim, și pre Navo,

38. Și pre Veelmeon, înpregiur zidite, și pre Savama și le numiră după nu/mele lor numele

răsărit."

20. Iar Moisei zise cătră dinșii: „De veți face după cuvîntul acesta și de veți oști spre războiu înaintea Domnului

21. Și va trece tot ostașul vostru Iordanul înaintea Domnului la războiu, pînă se va potopi vrājmașul lui de la fața lui,

22. Și se va stăpîni pămîntul înaintea Domnului și, după aceasta, vă veți întoarce, fi-veți nevinovați înaintea Domnului și de la Israil; și va fi această țară toată a voastră întru moștenare înaintea Domnului.

23. Iar de nu veți face așa, veți greși înaintea Domnului și veți cunoaște păcatul vostru, cînd vă va ajunge răotata.

24. Ce să zidiți cetăți feciorilor voștri și oboară dobitoacelor voastre și faceți făgăduiala ce au ieșit den gurile voastre."

25. Și ziseră feciorii lui Ruvim și feciorii lui Gad cătră Moisei: „Face-vor slugile tale cum au porîncit stăpînu-nostru.

26. Iară agoniseala noastră și muierile noastre și tot dobitocul nostru să fie în cetățile Galaadului.

27. Iar noi, robii tăi, vom trece toți înarmați și gătiți de războiu înaintea Domnului, cum au porîncit Domnul."

28. Și împreună cătră ei Moisei pre Eliazar preutul și pre Isus, ficiorul lui Navi, și pre boiarii neamului seminției feciorilor lui Israil și zise cătră dinșii:

29. „Deaca vor trece feciorii lui Ruvim și feciorii lui Gad cu voi preste Iordan, și tot cel înarmat la războiu înaintea Domnului și veți birui țara înaintea voastră, atunci să dați lor Țara Galaadului întru moștinare.

30. Iar de nu vor trece înarmați cu voi la războiu înaintea Domnului, să trimiteți mai nainte de voi agoniseala lor și muierile lor și dobitoacele lor în Țara Hanaanului și să lăcuiască cu voi în Țara Hanaanului."

31. Și răspuneră feciorii lui Ruvim și feciorii lui Gad dzicînd: „Cum au zis Domnul robilor săi, așa vom face și noi."

32. Și vom trece înarmați înaintea Domnului în Țara Hanaanului și veți da noaoa țînut de ceasta parte de Iordan."

33. Și dēde Moisei feciorilor lui Ruvim și feciorilor lui Gad și a jumătate de seminția Manasiei, den feciorii lui Iosif, împărăția lui Sion, împăratul amoreilor, și împărăția lui Og, împăratul Vasanului, țara lor și cetățile și hotarēle și orașele denprejurul țării.

34. Și zidiră feciorii lui Gad: Davothul, și Astarothul, și Aroirul,

35. Și Sofanul, și Azirul și le înălțară.

36. Și Amvranul, și Vetharonul, cetăți tari și hodăi de oi.

37. Iară feciorii lui Ruvim zidiră: Esevonul, și [și] Elialul, și Carithanul,

38. Și Veelmonul zidite împrejur, și Sevamul. Și puseră nu/mele cetăților celor ce le zidise ei pre

sau mai departe, ne ajunge ce vom primi aici."

20. Moise le-a răspuns: „Dacă vă veți ține de cuvînt în fața Domnului, dacă veți fi gata de luptă,

21. Dacă toți dintre voi care poartă arme vor trece Iordanul cu ajutorul Domnului pînă ce tot pămîntul va fi cuprins,

22. Atunci vă veți întoarce fără vină înaintea Domnului și a lui Israil și tot țîntul acesta va fi moștenirea voastră.

23. Iar de nu veți face așa, luați seamă, veți păcătui împotriva Domnului și veți primi pedeapsa cuvenită.

24. Zidiți cetăți pentru copiii voștri și staule pentru oi și nu uitați să săvîrșiți ceea ce ați făgăduit."

25. Iar fiii lui Gad și fiii lui Ruben au zis: „Așa vom face, stăpîne, cum poruncești.

26. Copiii noștri, femeile, turmele noastre și toate vitele vor rămîne aici, în cetățile Galaadului.

27. Iar noi, slujitorii tăi, ne vom pregăti de luptă, după cum ai spus, ca oșteni înaintea Domnului."

28. Atunci Moise a poruncit lui Eleazar preutul, lui Iosua, fiul lui Navi, și căpeteniilor adunate acolo:

29. „Dacă fiii lui Gad și fiii lui Ruben vor trece cu arme, împreună cu voi, peste Iordan, împlinind voia Domnului, cînd țara va fi supusă, să le dați în stăpînire pămîntul Galaadului.

30. Iar dacă ei nu vor merge cu voi în războiul Domnului, să trimiteți averea lor, femeile și vitele în Canaan și ei să primească acolo moștenire."

31. Fiii lui Gad și fiii lui Ruben au făgăduit: „Așa vom face, cum a zis stăpînul nostru.

32. Sub priveghiul Domnului, vom trece cu arme în Canaan, iar partea noastră de moștenire să fie dincoace de Iordan."

33. Astfel Moise a dat fiilor lui Gad, fiilor lui Ruben și la jumătate din seminția lui Manase, fiul lui Iosif, țara lui Sihon, craiul amoreilor, și țara lui Og, craiul Vasanului, cu toate orașele și cetățile din hotar în hotar.

34. Și au zidit fiii lui Gad: Dibon, Atarot, Aroer,

35. Atarot-Șofan, Iazer, Iogbeha,

36. Bet-Nimra și Bet-Haran, cetăți întărite și staule pentru turme.

37. Fiii lui Ruben au zidit: Heșbon, Eleale, Chiriataim,

38. Nebo, Baal-Meon și Sibma și au dat nu/me

Biblia, 1688, pag. 121, col. II

ЖКА

мѣсе аоръ, нѣмѣе зѣтѣцѣмаоръ зѣауръ зѣ аѣ зѣнѣнѣ.
 Шн мѣрсе нѣрѣ фѣторѣа аѣнѣ, махѣрѣ, фѣторѣа аѣнѣ
 аѣнѣ манасѣн, ла гааладо, шн аѣсѣ прѣ аѣ шн пѣрѣ
 аѣ прѣ аѣморѣа, зѣа зѣ аѣкѣа аѣтрѣнѣа
 Шн аѣ аѣ, мѣурѣн прѣ гааладо аѣнѣ, махѣрѣ фѣтѣ мѣ
 рѣа аѣнѣ, манасѣн, шн аѣнѣнѣ аѣнокѣ. Шн га ма
 нѣрѣ, фѣторѣа аѣнѣ манасѣн мѣрсе шн аѣсѣ сѣрѣнѣа
 асѣрѣ шн аѣ нѣмѣн прѣ аѣа сѣрѣнѣа аѣнѣ гѣнѣрѣ
 Шн наѣнѣ мѣрсе шн аѣсѣ прѣ кааѣ, шн сѣпѣа мѣ
 сѣ шн нѣмѣн прѣ аѣа, наѣоѣ, дѣнѣрѣ нѣмѣа аѣ.

К А П А Г

н аѣсѣтѣсѣ попѣаѣрѣаѣ фѣмаоръ гѣранѣа, а
 аѣупѣ зѣ шнѣрѣ дѣнѣ прѣмѣнѣаѣ аѣупѣ
 тѣаѣнѣ, нѣнѣаѣрѣ аѣрѣ нѣмѣнѣа аѣнѣ.
 мѣурѣн шн аѣрѣнѣ. Шн сѣрѣсѣ мѣурѣ
 сѣ, сѣаѣрѣнѣаѣ асѣрѣ шн попѣаѣрѣаѣ аѣрѣ,
 прѣнѣ нѣмѣнѣаѣ дѣнѣаѣнѣ, шн аѣсѣтѣсѣ попѣ
 сѣрѣнѣаѣ нѣаѣтѣрѣсѣ асѣрѣ. Сѣнѣаѣрѣ дѣнѣ га
 мѣсѣн аѣтрѣ аѣнѣ зѣ дѣнѣ тѣнѣнѣ аѣнѣнѣнѣнѣ
 зѣнѣаѣ аѣнѣнѣнѣ дѣнѣтѣнѣ, аѣсѣаѣ зѣ аѣ пѣсѣ шнѣрѣ
 фѣнѣнѣ аѣнѣ гѣранѣа, нѣмѣнѣаѣ нѣаѣтѣсѣ аѣнѣнѣнѣнѣ
 тѣаѣрѣ, гѣупѣтѣнѣнѣнѣ. Шн гѣупѣтѣнѣнѣнѣ аѣ
 гѣрѣа дѣнѣрѣ сѣ прѣ тѣнѣнѣ зѣа зѣ мѣрѣсѣ, прѣ
 нѣжнѣ аѣ сѣмѣрѣаѣ дѣнѣаѣ, тѣнѣ дѣнѣ тѣнѣнѣнѣ
 тѣаѣ, аѣ прѣмѣнѣаѣ гѣупѣтѣаѣнѣ, шн аѣтрѣ
 аѣмѣнѣзѣтѣнѣ аѣрѣ аѣ фѣкѣнѣ дѣнѣаѣ гѣрѣнѣаѣ.
 Шн сѣаѣрѣаѣ сѣ фѣнѣнѣ аѣнѣ гѣранѣа, дѣнѣ рѣмѣсѣн,
 сѣаѣ тѣсѣрѣаѣ аѣ сѣрѣоѣ. Шн гѣрѣнѣжнѣ
 аѣсѣ дѣаа сѣрѣоѣ сѣаѣ тѣсѣрѣаѣ аѣ аѣдѣнѣ нѣрѣ
 аѣсѣ сѣрѣ зѣ пѣрѣсѣ дѣнѣ пѣсѣтѣнѣ. Шн сѣ сѣнѣ
 аѣрѣ дѣаа аѣдѣнѣ шн сѣ тѣсѣрѣаѣ аѣ гѣрѣа нѣрѣаѣ
 аѣнѣ, нѣрѣ аѣсѣ аѣпѣтѣрѣаѣ вѣааѣсѣфѣнѣ, шн сѣ
 тѣсѣрѣаѣ аѣ прѣрѣжѣаѣ магѣрѣаѣаѣнѣ. Шн сѣ
 рѣднѣкѣрѣ дѣнѣ прѣрѣжѣаѣ нѣрѣаѣ, шн прѣкѣрѣ прѣнѣ
 мнѣжѣаѣнѣаѣ мѣрѣнѣ аѣнѣтѣнѣ шн мѣрѣсѣрѣ сѣнѣ кааѣ
 дѣ прѣнѣ зѣнѣаѣ, прѣнѣ пѣсѣтѣнѣ сѣнѣ шн сѣ тѣсѣрѣаѣ
 аѣ аѣмѣрѣсѣтѣнѣнѣ. Шн сѣ сѣнѣаѣрѣ дѣнѣ аѣмѣрѣсѣтѣнѣнѣ
 шн вѣнѣрѣ аѣ аѣнѣнѣ, шн аѣ аѣнѣнѣ, бѣ, гѣрѣоѣрѣ дѣ
 аѣпѣ, шн, о, дѣ пѣмѣнѣ дѣ фѣннѣнѣ, шн сѣ тѣсѣ
 рѣрѣ аѣсѣаѣ аѣнѣгѣ аѣпѣ. Шн сѣ сѣнѣаѣрѣ дѣ
 аѣ аѣнѣнѣ, шн сѣ тѣсѣрѣаѣ аѣнѣгѣ мѣрѣ рѣсѣшѣе.
 Шн сѣ сѣнѣаѣрѣ дѣаа мѣрѣ рѣсѣшѣе, шн сѣ тѣсѣ
 рѣрѣ аѣ пѣсѣтѣнѣаѣ, сѣнѣ. Шн сѣ сѣнѣаѣрѣ дѣ
 пѣсѣтѣнѣаѣ, сѣнѣ, шн сѣ тѣсѣрѣаѣ аѣ рѣфѣаѣка.
 Шн сѣ сѣнѣаѣрѣ дѣаа рѣфѣаѣка шн сѣ тѣсѣрѣаѣ аѣ
 аѣнѣсѣ. Шн сѣ сѣнѣаѣрѣ дѣаа аѣнѣсѣ, шн сѣ тѣ
 сѣрѣаѣ аѣ рѣфѣднѣнѣ, шн аѣсѣаѣ нѣ сѣаѣ аѣпѣ нѣрѣрѣаѣ
 аѣнѣ сѣсѣтѣ. Шн сѣ сѣнѣаѣрѣ дѣаа рѣфѣднѣнѣ,
 шн сѣ тѣсѣрѣаѣ аѣтрѣ пѣсѣтѣнѣаѣ сѣнѣаѣ.
 Шн сѣ сѣнѣаѣрѣ дѣнѣ пѣсѣтѣнѣаѣ, сѣнѣаѣ, шн сѣ тѣсѣ
 рѣрѣ аѣмѣрѣжнѣнѣаѣ пѣхѣтѣнѣ. Шн сѣ сѣнѣ
 аѣрѣ дѣнѣ мѣрѣжнѣнѣаѣ пѣхѣтѣнѣ, шн сѣ тѣсѣ
 рѣрѣ аѣ аѣнѣрѣоѣ. Шн сѣ сѣнѣаѣрѣ дѣаа аѣнѣрѣоѣ,
 шн сѣ тѣсѣрѣаѣ аѣ рѣдѣаама. Шн сѣ сѣнѣаѣ
 рѣ дѣаа рѣдѣаама шн сѣ тѣсѣрѣаѣ аѣ рѣмѣсѣнѣ фѣ
 рѣсѣ. Шн сѣ сѣнѣаѣрѣ дѣаа рѣмѣсѣнѣ фѣрѣсѣсѣ,
 шн сѣ тѣсѣрѣаѣ аѣ лѣвѣоѣмѣнѣаѣ. Шн сѣ сѣнѣаѣрѣ дѣ
 аѣ лѣвѣоѣмѣнѣаѣ, шн сѣ тѣсѣрѣаѣ аѣ рѣсѣаѣнѣ. Шн сѣ
 сѣнѣаѣрѣ дѣаа рѣсѣаѣнѣ шн сѣ тѣсѣрѣаѣ аѣ мѣаѣаѣаѣ.
 Шн

- 39. Și mărse Ur, feciorul lui Mahir, feciorului lui Manasi, la Galaad și luo pre ea și pierdu pre Amoreul cel ce lăcuia într-insa.
- 40. Și dăde Moisi pre Galaad lui Mahir, feciorul lui Manasi, și lăcuia acolô.
- 41. Și Iair, feciorul lui Manasi, mărse și luo odăile lor și le numi pre êle „Odăile lui Iair.”
- 42. Și Navan mărse și luo pre Caath și satele ei și numi pre êle „Navoth”, dentru numele lui.

CAP 33

- 1. Și acêstea-s popasurile fiilor Israil, după ce ieșiră den pământul Eghiptului, cu putêrea lor, cu mîna lui Moisi și Aaron.
- 2. Și scrise Moisi sculările lor și popasurile lor pren cuvîntul Domnului. Și acêstea-s popasurile călătoriei lor:
- 3. Să sculară den Ramesi, întru luna cea dentăiu, a cincisprăzêce zile a lunii dentăiu, a dooa zi de Paște, ieșiră fiii lui Israil cu mînă naltă înaintea tuturor eghiptênilor,
- 4. Și eghiptênii îngropa dentru ei pre toți ceia ce murise, pre cîți au omorît Domnul, tot dentăiu născutul, în pământul Eghiptului; și întru dumnezăii lor au făcut Domnul izbînda.
- 5. Și sculîndu-să fiii lui Israil den Ramesi, s-au tăbărît la Sochoth.
- 6. Și rădicîndu-se de la Sochoth, s-au tăbărît la Vuthan, care iaste oarece parte den pustiu.
- 7. Și să sculară de la Vuthan și să tăbărîră la gura Irothului, care iaste împotriva Veelsepfon, și să tăbărîră în preajma Magdului.
- 8. Și să rădicară den preajma Iroth și trecură pren mijlocul mării în pustiu și merseră ei cale de trei zile pren pustiu ei și să tăbărîră în Amărăciuni.
- 9. Și să sculară den Amărăciuni și veniră la Elim. Și la Elim, 12 izvoară de apă și 70 de pomi de finic și să tăbărîră acolô lîngă apă.
- 10. Și să sculară de la Elim și să tăbărîră lîngă Marea Roșie.
- 11. Și să sculară de la Marea Roșie și să tăbărîră la pustiiul Sin.
- 12. Și să sculară den pustiiul Sin și să tăbărîră la Rafaca.
- 13. Și să sculară de la Rafaca și să tăbărîră la Elis.
- 14. Și să sculară de la Elis și să tăbărîră la Rafidin; și acolô nu era apă norodului, să bea.
- 15. Și să sculară de la Rafidin și să tăbărîră întru pustiiul Sină
- 16. Și să sculară den pustiiul Sină și să tăbărîră în Mormînturile Pohtii.
- 17. Și să sculară den Mormînturile Pohtii și să tăbărîră la Asiroth.
- 18. Și să sculară de la Asiroth și să tăbărîră la Rathama.
- 19. Și să sculară de la Rathama și să tăbărîră la Remvon-Fares.
- 20. Și să sculară de la Remvon-Fares și să tăbărîră la Levomna.
- 21. Și să sculară de la Levomna și să tăbărîră la Resan.
- 22. Și să sculară de la Resan și să tăbărîră la Machelath./

Ms. 45

Ms. 4389

Versiune modernă

cetăților celor ce au zidit.

39. Și mărse Ur, ficior lui Mahir, ficiorul lui Manasi, la Galaad și-l luă pre ea și pierdu pre Amoreu ce lăcuia întru însă.

40. Și dăde Moisi pre Galaad lui Mahir, ficiorul lui Mannasi, și lăcuia acolo.

41. Și Iair, ficiorul lui Manasi, mărse și luă odăile lor și le numi pre ele odăile lui Iair."

42. Și Navan mărse și luă pre Canoth și satele ei și le numi pre ele „Navoth“, dentru numele lui.

CAP 33

1. Și acēstea-s popasurile fiilor Israil, după ce ieșiră den pământul Eghiptului, cu putērea lor, cu mīna lui Moisi și Aaron.

2. Și scrise Moisi sculările lor și popasurile lor pren cuvīntul Domnului. Și acēstea-s popasurile călătoriei căii lor:

3. Să sculară den Ramesi, întru luna cea dentăi, în 15 dzile a lunei dentăi, a doao dzi de Paști, ieșiră fiii lui Israil, cu mīnă. Innaltă înaintea a tuturor eghiptēnilor,

4. Și eghiptēniū îngropa dentru ei pre toți pre ceia ci murise, pre cīși au omorīt Domnul, tot dentăi născutul în pământul Eghiptului, și întru dumnedzāi<i> lor au făcut izbīndi Domnul.

5. Și sculindu-să fiii lui Israil den Ramesi, s-au tăbărit la Sochoth.

6. Și rădicindu-să de la Sochoth, s-au tăbărit la Vuthan, carea iaste o parte oarice den pustiu.

7. Și să sculară de la Vuthan și să tăbărită la gura Iroth, carea iaste împotriva Veelsephon, și să tăbărită în preajma Magdolului.

8. Și să rădicară den preajma Iroth și trecură pren mijlocul mării în pustiu și mērseră cale de 3 dzile pren pustii ei și să tăbărită în Amărăciuni.

9. Și să sculară de la Amărăciuni și veniră la Elim. Și la Elim 12 izvoară de apă și 70 de rădăcini de finic și să tăbărită acolo līngă apă.

10. Și să sculară de la Elim și să tăbărită līngă Marea Roșie.

11. Și să sculară de la Marea Roșie și să tăbărită la pustiuul Sin.

12. Și să sculară den pustiuul Sin și să tăbărită la Rafaca.

13. Și să sculară de la Rafaca și să tăbărită la Elis.

14. Și să sculară de la Elis și să tăbărită la Rafadin, și nu era acolo apă nărodului să bea.

15. Și să sculară de la Rafadin și să tăbărită în pustiuul Sina.

16. Și să sculară den pustiuul Sina și să tăbărită în Mormīnturile Poftei.

17. Și să sculară den Mormīnturile Poftei și să tăbărită la Asiroth.

18. Și să sculară de la Asiroth și să tăbărită la Rathama.

19. Și să sculară de la Rathama și să tăbărită la Remvon-Fares.

20. Și să sculară den Remvon-Fares și să tăbărită la Lemvona.

21. Și să sculară de la Lemvona și să tăbărită la Ressian.

22. Și să sculară de la Ressian și să tăbărită la Machelath/

numele lor.

39. Și mărse Ur, ficiorul lui Mahir, nepōtul Mahir, la Galaad și-l luoa și pierdu pre ammōrei, carei lăcuia într-însul.

40. Și dăde Moisei Galaadul lui Mahir, ficiorul Manasiei, și se sălășliu acolo.

41. Și mărse Iair, ficiorul Manasiei, și luoa hodăile² lor și le puse numele „Hodăile³ lui Iair.“

42. Iar Navan mergīnd, luoa Canathul și satele lui și le puse „Navan“ numele pre numele lui.

CAP 33

1. Acēstea sīnt taberile¹ ficiorilor lui Israil, care au ieșit den Țara Eghiptului, cu putērea lor, prespre mīna lui Moisei și a lui Aaron.

2. Și scrise Moisei rădicarea lor și sălășurile lor, după cuvīntul Domnului. Și acēstea sīnt sălășurile călătoriei căii lor:

3. Și se rădicară de la Rames, în luna dentăi, în 15 zile ale lunii, a doaoa zi de Paști, și ieșiră ficiorii lui Israil cu mīnă naltă înaintea tuturor eghiptēnilor,

4. Iar eghiptēniū îngropa pre toți cei morți dentru dīnșii, carei ucisēse Domnul pre cei dentăi născuți în Țara Eghiptului; și pentru răotățile lor făcu Domnul izbīndă.

5. Și se rădicară ficiorii lui Israil de la Rames și se tăbărită în Sochoth.

6. Și de la Sochoth se rădicară și se tăbărită în Vuthan, carea iaste o parte oarece den pustie.

7. Și se rădicară de la Vuthan și se tăbărită în Gura Rothei, carea iaste împotriva Veelsephonului, și se tăbărită împotriva Magdalului.

8. Și se sculară împotriva Hirothului și trecură pren mijlocul mării în pustie și mērseră pren pustie 3 zile și se tăbărită în Amărăciuni.

9. Și se rădicară de la Amărăciune și veniră în Elim. Și în Elim era 12 izvoară de apă și 70 de odrasle de finic, și se tăbărită acolo la ape.

10. Și de acolo se rădicară de la Elim și se tăbărită līngă Marea Roșie, iar de la Marea Roșie se rădicară

11. Și se tăbărită în pustia Sinului.

12. Și se rădicară de la pustia Sinului și se tăbărită în Rafac.

13. Și se rădicară de la Rafac și se tăbărită la Elus.

14. Și de la Elus se rădicară și se tăbărită la Rafidin, și acolo nu era apă să bea oamenii.

15. Și se rădicară de la Rafidin și se tăbărită în pustia Sinaiului.

16. Iar den pustia Sinaci se rădicară și se tăbărită la Mormīnturile Poftelor.

17. Iar de la Mormīnturile Poftelor se rădicară și se tăbărită în Asiroth.

18. Și se rădicară de la Asiroth și se tăbărită la Ratham.

19. Și se rădicară de la Ratham și se tăbărită la Revn-Fares.

20. Și se rădicară de la Revn-Fares și se tăbărită la Lemvon.

21. Și rădicīndu-se de la Lemvon, se tăbărită la Ressian.

22. Și rădicīndu-se de la Ressian, se tăbărită la Macheloth/

noi acestora.

39. Iar fiii lui Machir, fiul lui Manase, s-au dus în Galaad și l-au luat în stăpīnire după ce au gonit pre amoreii care locuiau acolo.

40. Moise a dărui Galaadul lui Machir, fiul lui Manase, și el s-a așezat acolo.

41. Multe așezări a cuprīns și Iair, fiul lui Manase, și le-a pus numele „Sălășele lui Iair.“

42. Chenatul, cu cetățile care țineau de el, a fost luat de Nobah, care l-a numit cu numele său, „Nobah.“

CAP. 33

Drumuri și popasuri

1. Iată acum popasurile fiilor lui Israel, după ce au ieșit din Țara Egiptului, oștirile lor, sub cîrmuirea lui Moise și a lui Aaron.

2. Din porunca Domnului, Moise a însemnat toată călătoria lor, scriind de fiecare dată locul de popas.

3. În luna întii în ziua a cincisprezecea, a doua zi de Paști, au porces din Ramses fiii lui Israel sub privegherea Domnului, în vîzul egiptenilor,

4. Care în vremea aceea își îngropau morții, pe toți întii-născuții ce fuseseră loviți de Domnul după judecata făcută dumnezeilor lor.

5. După ce au pornit din Ramses au poposit în Sucot.

6. Din Sucot, au mers la Etam, la marginea pustiuului.

7. Din Etam, s-au îndreptat spre Pi-Hahiroț și au poposit înaintea Migdolului, în fața Baal-Țefonului.

8. Pornind apoi din Pi-Hahiroț au trecut prin mare în pustiuul Etam și după trei zile și-au așezat tabăra la Mara.

9. De la Mara, au venit la Elim, unde erau 12 izvoare de apă și 70 de finici și au stat acolo cu tabăra līngă apă.

10. După Elim, au poposit la Marea Roșie.

11. De acolo s-au oprit în pustiuul Sin.

12. Plecīnd din Sin, s-au oprit la Dofca.

13. Din Dofca, au ajuns la Aluș.

14. Apoi au stat la Rafidim. Acolo nu era apă de băut.

15. Și au mers din Rafidim în pustiuul Sinai,

16. Din Sinai, la Chibrot-Hataava,

17. Din Chibrot-Hataava, la Hașerot,

18. Din Hașerot, la Ritma

19. Din Ritma, la Rimon-Pereț,

20. Din Rimon-Pereț, la Libna,

21. Din Libna, la Risa,

22. Din Risa, la Chehelata/

РКБ

ПГ Шн стькхларь дла макадъ шн стьтвьтвржрь ла
 ПД арасадъ . Шн стькхларь ден мхнмтал ар
 НЕ сафадъ шн стьтвьтвржрь ла харадъ . Шн сть
 кхларь дла харадъ шн стьтвьтвржрь ла манс
 КС дъдъ . Шн стькхларь дла макадъ шн сть
 КБ твьтвржрь ламатадъ . Шн сть кхларь де
 КН ламатадъ шн сть твьтвржрь ламарадъ . Шн
 сть кхларь дла тарадъ шн сть твьтвржрь лама
 ПД дла . Шн стькхларь дла мадина шн стьтв
 А втвржрь ла селмона . Шн стькхларь дла ел
 А мона , шн стьтвьтвржрь ла масурдъ . Шн сть
 кхларь дла масурдъ шн стьтвьтвржрь лакаматъ .
 АВ Шн стькхларь дла банаканъ шн сть твьтвржрь
 АГ ламхнмтал гарадъ . Шн стькхларь дла мхн
 мтал гарадъ , шн сть твьтвржрь ла етевадъ .
 АД Шн стькхларь дла етевадъ , шн стьтвьтвржрь
 АЕ ла еврона . Шн стькхларь дла еврона , шн сть
 АБ твьтвржрь , ла гедесионъ гаверъ . Шн стькх
 ларь дла гедесионъ гаверъ , шн твьтвржрь атръ пх
 етималъ синъ , шн стькхларь дла пхестималъ
 синъ шн стьтвьтвржрь ла пхестималъ фаранъ , ачелъ
 АЗ асти , надинъ . Шн стькхларь дла надинъ ,
 шн стьтвьтвржрь ла соръ мхнмталъ апроапе дестъ мхн
 ЛН твалъ едомъ . Шн сть елн ааронъ прьдъствалъ ,
 прьдъмъте прьн поруха дмнхвалн шн мхрн аполасъ ,
 аналъ патрхъ гечнафъ дла аннъ , ашмрнн фгнаоръ ахн
 герамалъ ден пьмжнтвалъ егуптвалн аначннхъ
 АД ахнъ , атръ ала алахннъ . Шн ааронъ елн десо
 Ръ шн , кг , дла аннъ , кжндъ мхрнъ а соръ мхн
 М мталъ . Шн ахрнндъ хананнъ а прьдъствалъ а
 раадъ , шн ачелъта ахнвалъ а прьдъмжнтвалъ ханаанъ ,
 МА кжндъ мьрцъ фнн ахн герамалъ . Шн стькхларь
 рь дла соръ мхнмталъ , шн стьтвьтвржрь ла селмона .
 МК Шн стькхларь дла селмона , шн стьтвьтвржрь ла фн
 МГ мсонъ . Шн стькхларь дла фнмсонъ шн стьтв
 МД втвржрь ла елъдъ . Шн стькхларь дла соръ
 шн стьтвьтвржрь ла гатнъ , дечнндъ ден тръ хпта
 МЕ рвалъ моавъ . Шн стькхларь дла гатнъ , шн сть
 МБ твьтвржрь ла дивонъ гарадъ . Шн стькхларь
 дла дивонъ гарадъ , шн стьтвьтвржрь ла гелмонъ дла
 МЗ бладанмъ . Шн стькхларь дла гелмонъ дла
 дла анмъ шн стьтвьтвржрь ла мхннцн ахн аवारнмъ ,
 МН ден потрнвалъ навадъ . Шн стькхларь ден мх
 нцн ахн аवारнмъ шн стьтвьтвржрь ла апуеъ моавъ
 МД ла апуеъ ден дестре герамалъ . Шн стькхларь дла
 ла апуеъ моавъ шн стьтвьтвржрь ла апуеъ а
 тръ мнжловквалъ снмодъ пьнтъ ла велъ сатимъ дестре
 Н апуеъ моавъ . Шн грън дмнхвалъ кьтрь моавъ
 НН , ла апуеъ моавъ ахн гтъ апуеъ ден дестре гера
 МА малъ хсдъ кжндъ . Гтрь аще фгнаоръ ахн герамалъ ,
 шн венъ гнъ кьтрь джншннъ , венъ тръ гтцн апуеъ
 НЕ валъ ала пьмжнтвалъ ханаанъ . Шн венъ птаръ
 дла прьтоцнъ тнчъ ахн ахнвалъ пьмжнтвалъ аначннхъ
 фтцнъ воастре , шн венъ рьдннъ елмнмталъ аоръ шн
 тръ ате кнпхрналъ чъла вьрсатъ ала аоръ ахн венъ птаръ
 ПГ дла , шн тръ ате елмнмталъ аоръ елмнмталъ венъ .
 ПД Шн венъ птаръ прьтоцнъ тнчъ ахн ахнвалъ пьмжн
 Тъ шн ахнвалъ атръ джмвалъ кьтвалъ елмнмталъ дла
 ПБ пьмжнтвалъ аоръ кхсвалъ . Шн венъ мьрцнъ пь

23. Și să sculară de la Machelath și să tăbăriră la Arsafath.
24. Și să sculară den muntele Arsafath și să tăbăriră la Haradath.
25. Și să sculară de la Haradath și să tăbăriră la Machedoth.
26. Și să sculară de la Machedoth și să tăbăriră la Cataath.
27. Și să sculară de la Cataath și să tăbăriră la Tarath.
28. Și să sculară de la Tarath și să tăbăriră la Matheca.
29. Și să sculară de la Matheca și să tăbăriră la Selmona.
30. Și să sculară de la Selmona și să tăbăriră la Masuruth.
31. Și să sculară de la Masuruth și să tăbăriră la Vanacan.
32. Și să sculară de la Vanacan și să tăbăriră la muntele Gadad.
33. Și să sculară de la muntele Gadad și să tăbăriră la Etevatha.
34. Și să sculară de la Etevatha și să tăbăriră la Evrona.
35. Și să sculară de la Evrona și să tăbăriră la Ghethsion-Gaver.
36. Și să sculară de la Ghethsion-Gaver și să tăbăriră întru pustiul Sin. Și să sculară de la pustiul Sin și să tăbăriră la pustiul Faran, acesta iaste Cadis.
37. Și să sculară de la Cadis și să tăbăriră la Or muntele, aproape de pământul Edom.
38. Și să sui Aaron preutul pre munte, pren porunca Domnului, și muri acolo, în al patruzecilea de ani a ieșirii fiilor lui Israil den pământul Eghipetului, în a cincea lună, întru una a lunii.
39. Și Aaron era de o 100 și 23 de ani cîndu muri în Or muntele.
40. Și auzindu Hananis, împăratul Araad – și acesta lăcuia în pământul Hanaan – cîndu mergea fiii lui Israil.
41. Și să sculară de la Or muntele și să tăbăriră la Selmona.
42. Și să sculară de la Selmona și să tăbăriră la Finon.
43. Și să sculară fr la Finon și să tăbăriră la Ovoth.
44. Și să sculară de la Ovoth și să tăbăriră la Gaii, decindea dintre hotarile Moav.
45. Și să sculară de la Gaii și să tăbăriră la Devon-Gadu.
46. Și să sculară de la Devon-Gadu și să tăbăriră la Ghelmon-Devlathaim.
47. Și să sculară de la Ghelmon-Devlathaim și să tăbăriră la munții lui Avarim, denpotriva Navath.
48. Și să sculară den munții lui Avarim și să tăbăriră la apusul Moav, la Iordan, despre Ieriho.
49. Și să sculară de la apusul Moav și să tăbăriră la Iordan, întru mijlocul Simoth, până la Vel-Satim, despre apusul Moav.
50. Și grăi Domnul cătră Moisi la apusul Moav, lîngă Iordan, despre Ieriho, zicîndu:
51. „Grăiește fiilor lui Israil și vei zice cătră dînșii: «Voi trêceți Iordanul, la pământul Hanaan,
52. Și veți piêrde pre toți cei ce lăcuiescu pământul înaintea fêtii voastre și veți rădica sêmele lor, și toate chipurile cele văr-sate ale lor le veți piêrde, și toți stîlpîii lor scoate-i-veți.
53. Și veți piêrde pre toți cei ce lăcuiescu pământul, și lăcuîț întru dînsul, că voao v-am dat pământul lor, cu sorțu.
54. Și veți moșteni pământul lor, însoțîț, după feliurile voastre.

Ms. 45

Ms. 4389

Versiune modernă

23. Și să sculară de la Machelath și să tăbăriră la Arsafath.
24. Și să sculară den muntele Arsafath și să tăbăriră la Haradath.
25. Și să sculară de la Haradath și să tăbăriră la Machidoth.
26. Și să sculară de la Machidoth și să tăbăriră la Cataath.
27. Și să sculară de la Cataath și să tăbăriră la Tharath.
28. Și să sculară de la Tharath și să tăbăriră la Matheca.
29. Și să sculară de la Matheca și să tăbăriră la Aselmona.
30. Și să sculară de la Aselmona și să tăbăriră la Masuroth.
31. Și să sculară de la Masuroth și să tăbăriră la Vanacan.
32. Și să sculară de la Vanacan și să tăbăriră la muntele Gad.
33. Și să sculară de la muntele Gad și să tăbăriră la Etivatha.
34. Și să sculară de la Etivatha și să tăbăriră la Evrona.
35. Și să sculară de la Evrona și să tăbăriră la Ghethsion-Gaver.
36. Și să sculară de la Ghethsion-Gaver și să tăbăriră întru pustiul Sin. Și să sculară de la pustiul Sin și să tăbăriră la pustiul Faran, acesta-i Cadis.
37. Și să sculară de la Cadis și să tăbăriră la Or muntele, aproape de pământul Edom.
38. Și să sui Aaron preutul pre munte, pren porâncea Domnului, și muri acolô în al patruzecile a a ieșirei fiilor Israii den pământul Eghiptului, în a cincea lună, într-una a lunci.
39. Și Aaron era de 123 ani cîndu muriia în Or muntele.
40. Și audzindu Hananis, împăratu Arad, și acesta lăcuia în pământul Hanaan, cîndu mergea fiii lui Israii.
41. Și să sculară den Or muntele și să tăbăriră la Selmona.
42. Și să sculară de la Selmona și să tăbăriră la Finon.
43. Și să sculară de la Finon și să tăbăriră în Ovoth.
44. Și să sculară de la Ovoth și să tăbăriră la Gai, decinde de hotărâle Moav.
45. Și să sculară de la Gai și să tăbăriră la Devon-Gad.
46. Și să sculară de la Devon-Gad și să tăbăriră la Ghelmon-Devlathaim.
47. Și să sculară de la Ghelmon-Devlathaim și să tăbăriră la munții lui Avarim, denpotriva Navath.
48. Și să sculară den munții Avarim și să tăbăriră la apusul Moav, la Iordan, despre Ierihô.
49. Și să sculară de la apusul Moav și să tăbăriră la Iordan, întru mijlocul Emoth, pân-la Vesatim, despre apusul Moav.
50. Și grăi Domnul cătră Moisi la apusul Moav, lîngă Iordan, despre Ierihô, zicîndu:
51. „Grăiește fiilor Israii și vei dzice cătră înșii: «Voi treceți Iordanul la pământul Hanaan,
52. Și veți pierde pre toți ce lăcuiescu pământul înaintea feței voastre și veți rădica sîmnele lor și toate chipurile cele vărsate a lor le veți pierde pre ele și toți stîlpii lor îi veți scoate.
53. Și veți pierde pre cei ce lăcuiescu pământul și lăcuți întru însul, pentru că voao v-am dat pământul lor cu sorțu.
54. Și veți moșteni pământul lor în sorții după

23. Și rădicîndu-se de la Macheloth, se tăbăriră la Arsafath.
24. Și rădicîndu-se de la Arsafath, se tăbăriră la Haradeth.
25. Și rădicîndu-se de la Haradeth, se tăbăriră în Machedoth.
26. Și rădicîndu-se de la Machedoth, se tăbăriră la Cataath.
27. Și rădicîndu-se de la Cataath, se tăbăriră la Tharath.
28. Și rădicîndu-se de la Tharath, se tăbăriră la Mathec.
29. Și rădicîndu-se de la Mathec, se tăbăriră la Aselmon.
30. Și rădicîndu-se de la Aselmon, se tăbăriră la Masuroth.
31. Și se rădicară de la Masuroth și se tăbăriră la Nacan.
32. Și se rădicară de la Nacan și se tăbăriră în muntele Gaddadului.
33. Și rădicîndu-se de la muntele Gaddadului, se tăbăriră în Etevath.
34. Și se rădicară de la Etevath și se tăbăriră la Emvron.
35. Și se rădicară de la Emvron și se tăbăriră la Ghethsionul-Gaver.
36. Și sculîndu-se de acolô, se tăbăriră în pustiia Sinului.
37. Și se rădicară de la pustiia Sinului și se tăbăriră în pustiia Faranului, care iaste Caddis.
38. Și se rădicară de la Caddis și se tăbăriră în muntele Orului, aproape de Țara Edomului. Și se sui Aaron preutul în muntele Orului, cu porunca Domnului, și muri acolô în anul al 40 den ieșirea feciorilor lui Israii den Țara Eghiptului, în luna a cincea, în zioa dentăi a lunii².
39. Și fu Aaron cînd muri în muntele Orului de 123 de ani.
40. Și auzind Hananei, împăratul Aradului, și acesta lăcuia în Țara Hananei, cînd mergea feciorii lui Israii.
41. Și rădicîndu-se de la muntele Orului, se tăbăriră la Salmon.
42. Și rădicîndu-se de la Salmon, se tăbăriră în Finon.
43. Și rădicîndu-se de la Finon, se tăbăriră în Ovoth.
44. Și rădicîndu-se de la Ovoth, se tăbăriră în Gai, de cîea parte de hătările Moavului.
45. Și rădicîndu-se de la Gai, se tăbăriră în Devon-Gad.
46. Și rădicîndu-se de la Devon-Gad, se tăbăriră în Ghelmonul Davlathului.
47. Și rădicîndu-se den Ghelmonul Davlathului, se tăbăriră în munții Avarimului, împotriva Navavului.
48. Și se rădicară de la muntele Avarimului și se tăbăriră la apusul Moavului, la Iordan, împotriva Ierihonului.
49. Și se rădicară de la apusul Moavului și se tăbăriră la Iordan, între Simoth, pînă la Vel-Sathim, spre apusul Moavului.
50. Și grăi Domnul cătră Moisei la apusul Moavului, la Iordan, lîngă Ierihon, zicînd:
51. „Porâncește feciorilor lui Israii și zi lor: «Deaca veți trece Iordanul în Țara Hanaanului,
52. Să piardeți pre toți cei ce vor lăcu pre pământ dennaintea feței voastre. Și să răsipiți pazele lor și toți idoli lor cei vărsați și cei bătuți să-i sfărîmați. Și toate capiștele lor să le spargeți și să omorîți pre toți cei ce vor viețui pre pământ.
53. Și vă sălășluiți într-însa, că voaoă v-am dat țara lor. Înconjurat împrejur țara lor cu sorți întru moștinare, după semințiile voastre. Celor mai mulți mai înmulți moștia lor, iar celor mai puțini, li-o mai împuținați.
54. Și unde i se va cădea soarta, acolô să fie al

23. Din Chehelata, la Muntele Șafer,
24. Din Muntele Șafer, la Harada,
25. Din Harada, la Machelot,
26. Din Machelot, la Tahat,
27. Din Tahat, la Tarah,
28. Din Tarah, la Mitca,
29. Din Mitca, la Hașmona,
30. Din Hașmona, la Moserot,
31. Din Moserot, la Bene-Iaakan,
32. Din Bene-Iaakan, la Hor-Haghidgad,
33. Din Hor-Haghidgad, la Iotbata,
34. Din Iotbata, la Abrona,
35. Din Abrona, la Ețion-Gheber,
36. Din Ețion-Gheber, în pustiul Sin. Iar de acolô și-au pus tabăra în Cadeș.
37. Din Cadeș au purces la muntele Hor, lîngă hotarul Edomului.
38. Aici s-a suit Aaron preutul pe munte, după porunca Domnului, și a murit acolô în anul al patruzecilea de la ieșirea fiilor lui Israel din Egipt, în zioa întăi a lunii a cincea.
39. Și avea Aaron o sută douăzeci și trei de ani cînd a murit pe muntele Hor.
40. Atunci craiul din partea de miazăzi a Canaanului, din Arad, a auzit că vin fiii lui Israel.
41. Dar aceștia au plecat de la muntele Hor și au poposit la Țalmona;
42. Din Țalmona, la Punon,
43. Din Punon, la Obot,
44. Din Obot, la Iie-Abarim, la hotarele lui Moab,
45. Din Iie-Abarim, la Dibon-Gad,
46. Din Dibon-Gad, la Almon-Diblataim,
47. Din Almon-Diblataim, în munții Abarim lîngă Nebo,
48. Din munții Abarim, în șesul Moabului, la Iordan, în fața Ierihonului.
49. Și au stat cu tabăra la Iordan, în șesul Moabului, de la Bet-Ieșimot pînă la Abel-Șitim.
50. Acolo a grăit Domnul lui Moise și i-a zis:
51. „Spune fiilor lui Israel: «Cînd veți trece Iordanul și veți intra în țara Canaanului,
52. Să goniiți pe toți locuitorii țării și să stricați chipurile cele cioplite ale lor, toți idoli lor turnați din argint și să pustiiți toate înălțimile pentru jertfe.
53. Să luați în stăpînire pământul și să vă așezați acolo, căci eu vi l-am dat,
54. Ca să-l împărțiți prin sorți la semințiile voastre:

Biblia, 1688, pag. 122, col. II

мѣнитъ лоръ ꙗкоуции дѣлѣ фѣаннае боастре
 челоу ман мѣлци кеци дѣмѣлци цинѣрѣ лоръ, ши
 челоу ман пѣлци кеци дѣпѣлци цинѣрѣ лоръ ла
 кареае ва ѣши нѣмлае аѣн аюло вафн ла аѣн, дѣ
 пѣ фѣаннае мошлоръ коури кеци моуени .
 ѡрѣ донѣеци пѣлрѣе прѣвѣа челоу кеци прѣвѣа не
 мѣнитъ дѣн мамѣтѣ фѣѣи боастре, ши вафн
 прѣвѣа кеци аѣса дѣнтѣ дѣжшѣн, канѣчурн фѣ
 нѣн коури, ши аѣкитѣрн фѣрѣ нѣастиае, ваѣрѣ
 ши коури фѣрѣжѣн боаце прѣпѣмѣнтъ прѣкарѣа
 кон кеци аѣнѣн . Ши вафн дѣлѣ нѣмѣ амь нѣс
 сокопѣтѣ аѣае фѣанъ лоръ кон фѣае боаце .

К А П Д Д
 н грѣн дѣмѣл нѣтѣрѣ моуен зѣкѣнѣ .
 Перѣнѣѣеѣѣнѣ ла ѣранѣ, ши кеѣнѣ
 кеѣтѣрѣ дѣжшѣн, кон фѣрѣѣае фѣлѣнѣ
 прѣа ла пѣмѣнтъ, ханаанъ, аѣѣста
 ва фн боаце де моуенире, пѣмѣнтъ
 ханаанъ фѣрѣвѣнѣ ке хотѣрѣла аѣн .
 Ши вафн боаце аѣтѣрѣ де кеѣтѣрѣ аѣаѣаѣрѣнѣ
 ла пѣѣпѣнѣ аѣн кеѣн, пѣнѣнѣ цѣнѣнѣрѣ де ѣрѣомъ,
 ши коури боаце хотѣрѣла кеѣтѣрѣ аѣаѣаѣрѣнѣ, де
 еѣрѣе пѣрѣтѣ мѣрѣнѣ кеѣн ѣрѣаѣе деаа рѣѣѣрѣнѣ .
 Ши коури фѣнѣчѣрѣа прѣвѣн хотѣрѣла деаа аѣаѣаѣрѣ
 рѣнѣ де кеѣтѣрѣ еѣнѣрѣ, аѣраѣѣнѣ, ши ба прѣѣѣе кеѣн,
 ши вафн еѣнѣрѣ аѣн дѣнѣтѣрѣ аѣаѣаѣрѣнѣ, канѣнѣ
 аѣн ваѣнѣ, ши ваѣнѣ ла ѣрѣаа аѣрѣаѣ ши ваѣрѣ
 ке аѣѣламона . Ши ва фѣнѣчѣрѣа хотѣрѣла деаа
 аѣѣламона пѣрѣжѣа ѣѣрѣпѣлѣнѣ, ши вафн еѣнѣ
 рѣ мѣрѣ ѣѣ мѣрѣ . Ши хотѣрѣла мѣрѣнѣ кеѣрѣнѣ
 кеѣн, мѣрѣ ѣѣ мѣрѣ ва хотѣрѣла, аѣѣста вафн кеѣн
 хотѣрѣла мѣрѣнѣ . Ши аѣѣста кеѣрѣнѣ кеѣн хѣ
 тѣрѣла деѣрѣе мѣаѣѣрѣ кеѣпѣте, деаа мѣрѣ ѣѣ мѣ
 ре кеѣ мѣѣѣрѣа боаце фѣнѣвѣ прѣаѣнѣтѣ мѣнѣте,
 мѣнѣтеа . Ши деаа мѣнѣте, мѣнѣтеа кеѣ мѣ
 ѣѣрѣа боаце фѣрѣжѣнѣа фѣлѣнѣрѣа ла ѣмѣаа ши ва
 фн пѣтрѣѣѣрѣе аѣн хотѣрѣла кеѣаааа . Ши кеѣ
 ѣши хотѣрѣла деѣрѣона, ши вафн еѣнѣрѣ аѣн аѣѣе
 наннѣ, аѣѣста вафн кеѣн хотѣрѣла деѣрѣе мѣаѣѣрѣ
 кеѣпѣте . Ши кеѣ мѣѣѣрѣа боаце фѣнѣвѣ хѣ
 рѣла деѣрѣе рѣѣѣрѣнѣ, деаа аѣѣнаннѣ кеѣфѣмаѣр .
 Ши кеѣкоури поѣорѣ хотѣрѣла деаа кеѣфѣмаѣр ѣнаа,
 деаа рѣѣѣрѣнѣ ла нѣѣѣѣѣрѣ ши кеѣкоури поѣорѣ хотѣ
 рѣла ѣнаа ши кеѣрѣ лѣвнѣ ла кеѣмѣрѣа мѣрѣнѣ, хѣнѣ
 кеѣа деаа рѣѣѣрѣнѣ . Ши кеѣкоури поѣорѣ хотѣ
 рѣла прѣѣѣрѣанѣ ши вафн прѣѣѣрѣе мѣрѣ ѣѣ кеѣ
 рѣѣтѣ, аѣѣста вафн кеѣн пѣмѣнтъ ши хѣ
 рѣла аѣн пѣнѣрѣѣѣрѣ . Ши прѣѣнѣнѣ моуен фѣн
 лор ѣранѣ зѣкѣнѣ, аѣѣста е пѣмѣнтъ ла карѣ
 ле кеѣ моуени прѣаѣнѣѣла деѣпѣтѣ кеѣ кеѣрѣнѣ, фѣѣ
 нѣпѣ аѣ рѣнѣаѣнѣ дѣмѣлѣ кеѣаа рѣѣ прѣѣѣа, челоу
 нѣоѣ фѣаннае, ши ла жѣмѣпѣаѣте де фѣан аа аѣн
 мамѣнѣ . Кеѣнѣа аѣаѣтѣ фѣанѣа фѣѣѣрѣнѣаѣрѣ аѣн рѣ
 ѣнѣнѣ, ши фѣанѣа фѣѣѣрѣнѣаѣрѣ, аѣн кеѣа, фѣлѣнѣ кеѣеаа
 мошлѣнѣаѣрѣаѣрѣ, ши жѣмѣпѣаѣте кеѣн кеѣмѣла аѣн ма
 наннѣ, аѣ аѣаѣтѣ кеѣрѣнѣаѣрѣ . Кеѣаце фѣаннае, ши кеѣ
 жѣмѣпѣаѣте де фѣан аѣ аѣаѣтѣ кеѣрѣнѣаѣрѣ де кеѣ
 рѣѣ де кеѣрѣанѣ деѣрѣе кеѣрѣѣѣѣ, деаа аѣаѣаѣрѣнѣ кеѣ
 прѣѣ рѣѣѣрѣнѣ . Ши грѣн дѣмѣл нѣтѣрѣ моуен

Celor mai mulți veți înmulți ținerea lor și celor mai puțini veți împuțina ținerea lor; la carele va ieși numele lui, acolo va fi al lui, după feliurile moșilor voștri veți moșteni.

55. Iară de nu veți pierde pre ceia ce lăcuiescu pre pământu dennaintea fêții voastre, și va fi pre cîți veți lăsa dentru dînșii clinciuri în ochii voștri și lovituri întru coastele voastre; și vor învărjbi voao pre pămîntul pre carele voi veți lăcu.

56. Și va fi după cum am socotit să le fac lor, voi face voao.»

CAP 34

1. Și grăi Domnul cătră Moisi zicîndu:
2. „Poruncēște fiilor lui Israil și vei zice cătră dînșii: «Voi întraț înlăuntru la pămîntul Hanaan: acesta va fi voao de moștenire, pămîntul Hanaan, împreună cu hotarēle lui.
3. Și va fi voao laturea de cătră amiazăzi de la pustiul lui Sin până țîindu-se de Edom și vor fi voao hotarēle cătră amiazăzi, despre partea Mării cei Sărate de la răsărit.
4. Și vor încungiura pre voi hotarēle de la amiazăzi de cătră suirea Acravin și va trece Enac și va fi ieșirea lui de cătră amiazăzi Cadis lui Varni și va ieși la odaia Aradu și va trece Aselmona.
5. Și va încungiura hotarēle de la Aselmona pîful Eghipetului și va fi ieșirea Marea cea Mare.
6. Și hotarēle mării vor fi voao, Marea cea Mare va hotărî. Aceasta va fi voao hotarēle mării.
7. Și aceasta vor fi voao hotarēle despre miazănoapte, de la Marea cea Mare veți măsura voao înșivă, pre lingă munte, muntele.
8. Și de la munte, muntele veți măsura voao, întrîndu înlăuntru la Emath și va fi petrēcerea lui hotarēle Sadada.
9. Și vor ieși hotarēle Zefrona și va fi ieșirea lui Arsenain. Aceasta va fi voao hotarēle despre miazănoapte.
10. Și veți măsura voao înșivă hotarēle despre răsărit de la Arsenain, Sefamar.
11. Și se vor pogorî hotarēle de la Sefamar, Vila, de la răsărit, la izvoară, și se vor pogori hotarēle Vila și vor lovi la umărul mării Henereth, de la răsărit.
12. Și se vor pogori hotarēle pre Iordan și va fi trecerea Marea cea Sărată. Acesta va fi voao pămîntul și hotarēle lui pen prejur.»
13. Și porunci Moisi fiilor Izrail zicînd: „Acesta e pămîntul carele veți moșteni prē dînsul de tot cu sorți, în ce chip au rînduit Domnul să-l dea pre el celor noao feliuri și la jumătate de feliu al lui Manasi.
14. Căci au luat feliul feciorilor lui Ruvin și feliul feciorilor lui Gad, după casele moșiiilor lor, și jumătate den neamul lui Manasi au luat sorții lor.
15. Doao feliuri și jumătate de feliu au luat sorții lor decindea de Iordan, despre Iereho, de la miazăzi cătră răsărit.»
16. Și grăi Domnul cătră Moisi/ zicînd:

Ms. 45

feliurile voastre: celor mai mulți veți înmulți țînerea lor și celor mai puțini veți înpuțina țînerea lor; la carele va ieși numele lui, acolo va fi a lui, după feliurile moșilor voștri veți moșteni.

55. Iar de nu veți piêrde pre cea ce lăcuiesc pre pămîntu dennaintea fêții voastre și va fi pre cîji veți lăsa dentru înșii clinciuri întru ochii voștri și lovituri întru coastele voastre și vor învrăjbi voao pre pămîntul pre carele voi veți lăcui.

56. Și va fi după cum am fostu sfătuit să le fac lor, voi face voao.»

CAP 34

1. Și grăi Domnul către Moisi dzicîndu:

2. „Porîncêște fiilor Israil și vei dzice către ei: Voi întrați la pămîntul Hanaan înlontru. Acesta va fi voao de moștenire, pămîntul Hanaan, înpreună cu hotarêle ei.

3. Și va fi voao laturea de cătră amiazădzi de la pustiiul Sin până țîindu-să de Edom și vor fi voao hotarêle cătră amiazădzi despre partea Mării cei Sărate de la răsărit.

4. Și vor încungiura pre voi hotarêle de la miazădzi cătră suirea Acravin și va trece Enac și va fi ieșirea lui de cătră amiazădzi, Cadi lui Varni, și va ieși la odaia Aradu și va trece Așelmona.

5. Și va încungiura hotarêle de la Aselmona pârful Eghiptului și va fi ieșirea Marea cea Mare.

6. Și hotarêle mării vor fi voao, Maarea cea Mare va hotărî. Aceasta va fi voao hotarêle mării.

7. Și acêstea vor fi voao hotarêle despre miadzănoapte, de la Marea cea Mare veți măsura voao singuri pre lîngă munte.

8. Și de la Munte muntele veți măsura lor întrîndu înlontru la Emath și va fi petrêcerea lui hotarêle Sadada¹.

9. Și vor ieși hotarêle Zefrona și va fi ieșirea lui Arsenain. Aceasta va fi voao hotarêle despre miadzănoapte.

10. Și veți măsura voao singuri hotarêle despre răsărit de la Arsenain pân-de la Sepfama.

11. Și să vor pogorî hotarêle de la Sepfamar Vala de la răsărit la izvoară și să vor pogorî hotarêle Vila și vor lovi la umărul² mării Hinereth, de la răsărit.

12. Și să vor pogorî hotarêle pre Iordan și va fi trecerea Maarea cea Sărată. Acesta va fi voao pămîntul și hotarêle lui prenpregiur.»

13. Și porînci Moisi fiilor Israil dzicîndu: „Acesta-i pămîntul pre carele îl veți moșteni pre insul de tot cu sorțu, în ce chip au rînduit pre el Dumnedzău să-l dea celor 9 feliuri și a giumătate de neam a lui Manasi.

14. Căce au luat feliul ficiorilor lui Ruvim și feliul ficiorilor Gad, după casele moșilor lor, și jumătate de neam al lui Manasi au luat sorții lor.

15. Doao feliuri și giumătate de feli au luat sorții lor decinde de Iordan, despre Iericho, de la amiazădzi cătră răsărit.»

16. Și grăi Domnul către Moisi/ dzicîndu:

Ms. 4389

lui, după seminiția neamului vostru moșteniș.

55. Iar de nu veți piêrde pre cei ce lăcuiesc pre pămînt dennaintea fêții voastre, vor fi cei ce-i veți lăsa dentru-înșii clinciuri³ în ochii voștri și rane în coastele voastre și vor fi pizmaș voaoă în țara în carea vă veți prinde a lăcui.

56. Și va fi după cum am socotit să fac acelora, voi face voaoă.»

CAP 34

1. Și grăi Domnul către Moisei zicînd:

2. „Porîncêște ficiorilor lui Israil și zi cătră dînșii: «Deaca veți întra în țara Hanaanului, că această țară a Hanaanului va fi voaoă întru moștinare cu hotarêle ei.

3. Și va fi voaoă laturea despre amiazăzi, de la pustiiia Sin până la Edom și să fie voaoă hotarêle spre amiazăzi despre partea Mării cei Sărate de la răsărit.

4. Și să încunjure pre voi hotarêle, de la amiazăzi până la suirea Acravanului și va trece până la Enac. Și va fi ieșirea lui spre amiazăzi Cadis-Varin și să iasă la Hodaia lui Araad și să treacă până la Selmon.

5. Și să înconjure hotarêle de la Selmon până la pârful Eghiptului și săvîrșitul va fi Marea cea Mare.

6. Iară hotarêle mării să fie voaoă. Marea cea Mare va hotărî, aceasta să fie voaoă hotarul mării.

7. Și acêstea să fie voaoă hotar despre miadzănoapte: de la Marea cea Mare înșivă să vă măsurați și să veniți până la munte.

8. Și să vă măsurați voi înșivă, carei întra în Emath și petrêcerea lui va fi hotarêle Asadadului.

9. Și să fie hotarêle Zefron și ieșirea lui să fie Arsenain. Acêstea să fie hotarêle despre amiazănoapte.

10. Și să vă măsurați voi înșivă și hotarêle despre răsărit, de la Arsenain până la Sepfama.

11. Și să se pogoaă hotarêle de la Sepfamar Vil, cătră răsărit la izvoară și să se pogoaă hotarêle Vîlului și să treacă Marea Henerethului.

12. Și să se pogoaă hotarêle spre Iordan și să fie hotarul lui Marea cea Sărată. Acêea să fie țară voaoă și hotarêle ei împrejur.»

13. Și porînci Moisei ficiorilor lui Israil zicînd: „Acesta iaste țara carea să o luați întru moștenire cu sorț, cum au porîncit Domnul să o dea a 9 seminiții și seminiții Manasiei jumătate.

14. Că luoa seminiția ficiorilor lui Ruvim și seminiția ficiorilor lui Gad, după casele seminițiilor lor, și jumătate den seminiția Manasiei moștenia lor.

15. Doao seminiții și jumătate luoa moștenia lor la Iordan, împotriva Ierihonului, de la amiazăzi spre răsărit.»

16. Și grăi Domnul către Moisei/ zicînd:

Versiune modernă

celor mulți la număr să le dați parte mai mare, celor mai puțini, parte mai mică. Unde va cădea sorțul, acolo să fie partea fiecărui, după seminiție.

55. Iar de nu veți goni pe locuitorii pămîntului acela, cei rămași vă vor năpăstui și vă vor chinui precum spinul în ochi și boldul pe boul de la jug.

56. Și atunci vă voi face vouă ceea ce v-am spus să le faceți lor.»

CAP. 34

Hotarele Canaanului

1. A grăit Domnul cu Moise și a zis:

2. „Du fiilor lui Israel poruncile mele: «Acum veți intra în țara Canaanului, care este moștenirea voastră de la hotar la hotar.

3. Partea de miazăzi începe de la pustiiul Sin la marginea Edomului, cu hotar la răsărit Marea Sărată.

4. Hotarul acesta se îndreaptă spre miazăzi, către urcușul Acravin, trece prin Sin și se întinde pînă la Cadeș-Barne și ajunge la Hațar-Adar, trecînd pe la Ațmon,

5. Coboară spre valca Egiptului și ajunge la mare.

6. Marea cea Mare etc granița dinspre apus.

7. Iar spre miazănoapte să trageți hotar de la mare pînă la muntele Hor;

8. De acolo, spre Hamat pînă la Ţedad,

9. Mai departe spre Ţifron și va atinge Hațar-Enan. Iată deci hotarul spre miazănoapte.

10. Hotarul dinspre răsărit începe la Hațar-Enan și merge spre Șefan,

11. Coboară apoi spre Ribla la răsărit de Ain de-a lungul lacului Ghenizaret,

12. Spre valea Iordanului, sfîrșindu-se la Marea Sărată. Aceasta va fi țara voastră și hotarele ei.»

13. Și a mai spus Moise fiilor lui Israel: „Prin tragere la sorți să vă împărțiți pămîntul acesta pe care Domnul a hotărît să-l dea la nouă seminiții și la jumătate din seminiția lui Manase.

14. Căci seminiția fiilor lui Ruben cu neamurile ei, precum și seminiția lui Gad, împreună cu jumătate din seminiția lui Mașeș, și-au primit partea lor de moștenire.

15. Dincolo de Iordan, la răsărit, în fața Ierihonului.»

16. A mai spus Domnul lui Moise/

Biblia, 1688, pag. 123, col. 1

5^е си зникъиъ • ачѣстѣ нумеле оаменнаор ка
 рѣи корь моушени воасо пѣмжипѣль, банагарь прѣ
 не сотъль, ши инѣсь аа аунь нави. Ши нжте
 оунь боарни ден фѣань вѣцъ ала кастѣть моушентѣ
 аи сѣтъ дѣпѣтѣи воасо пѣмжипѣль. Ши ачѣстѣ
 нумеле оаменнаор ден фѣань гѣдинъ халѣбъ фѣто
 кѣ рѣла аунь едѣони. Ден фѣань аунь емисонъ, са
 ка ламинь фѣторъль семѣдъ. Ден фѣань вѣ
 кѣ нѣаминь, еладъ фѣторъль аунь хаслонъ. Ден
 фѣань дань боарниъ, вѣкоръ фѣторъль аунь еканъ.
 кѣ фѣторнаор аунь іосѣи ден фѣань фѣторнаор аунь
 манаси, боарни, аниа, фѣторъль аунь суфидъ.
 ка ден фѣань фѣторнаор аунь ефранъ, боарни камѣи
 кѣ фѣторъль аунь саданъ. Ден фѣань аунь залъло
 кѣс боарни бансафанъ, фѣторъль аунь харнахъ. Ден
 фѣань фѣторнаор аунь ісахаръ, боарни фантѣна,
 кѣс фѣторъль оза. Ден фѣань фѣторнаор аунь асиръ, боар
 ни ринъ, ахисоръ фѣторъль сѣанниъ. Ден фѣань аунь
 недааниъ, боарни фаринъ, фѣторъль аунь мѣуа.
 кѣ ачѣстѣ карѣи аъ порѣчѣтѣи дѣмъль касть мѣсѣре
 фѣторнаор аунь ізраиль, а пѣмжипѣль ханаанъ.

К А П Л Е.
 1^и Ш ГРѢИ ДМНЪЛ КѢТѢТЬ МОУШЕН, АА АПѣУЛ
 МАЛЪ АЖИГЪ ІСОУДАНЪ, ДЕСПРЕ ГЕРИХУ,
 2^и ЗНИКЪИЪ. РЖИДѣЩЕ ФІНАОРЪ ІСРАИ
 ШИ ВОУДА АЕВУЦНАОРЪ, ДЕН СОЦІИ ЦНИЕРІИ
 3^и ЛОРЪ ЧЕТѢЦИ СЪ АПѣУМЪСЪ, ШИ ЧѢЛЕ ДЕН
 НАНИПѢ ЧЕТѢЦНАОРЪ ПЕНПРЕЖУРЪ ЛОРЪ ВОУДА АЕВУ
 4^и ЦНАОРЪ. ШИ ВОУФН ЧЕТѢЦНАЕ ЛОРЪ АПѣУМЪ, ШИ
 ОСЕБИРАЕ ЛОРЪ ВОУФН ДОБИТОАЦЕАОРЪ ЛОРЪ, ШИ АА
 5^и ПѢАТЕ НЖТЕ КУ ПАТРЪ ПИЧѢАРЕ АЛАОРЪ. ШИ
 ЧѢЛЕ ЧЕ СЪАПѣСЪЩЕ ДЕ ЧЕТѢЦНАЕ КАРЕАЕ ВЕЦЪ ДА АЕВУ
 6^и ЦНАОРЪ ДЕН ЗИДМАЛЪ ЧЕТѢЦІИ ШИ ДЕН МАФАРЪ, БЪ
 ДЕ КОЦИ АПРЕЖУРЪ. ШИ ВЕН МПЕУРА АФАРЪ ДЕН
 7^и ЧЕТѢАТЕ ААПѣУРЪ ДЕСПРЕ РЪВЕРИПЪ, БЪ ДЕ КОЦИ
 ШИ ААПѣУРЪ ДЕСПРЕ АМІАУЗЪН, ДВОАСО МІИ ДЕ
 8^и КІЦИ, ШИ ААПѣУРЪ ДЕ КѢТѢТЬ МІАРЕ ДѢАСО
 МІИ ДЕ КОЦИ, ШИ ААПѣУРЪ ДЕ КѢТѢТЬ МІАУРЕ
 9^и НАПТЕ, БЪ ДЕ КОЦИ, ШИ ЧЕТѢАТѢ АМІЖАКУА А
 ЧЕПЪА БАФН ВОАСО ШИ ЧѢЛЕ ЧЕ СЖИТЬ АХУАУРЪ
 10^и АЕ ЧЕТѢЦНАОРЪ. ШИ ЧЕТѢЦНАЕ КАРЕАЕ ВЕЦИ ДА АЕ
 ВІЦНАОРЪ ЧѢЛЕ ШАСЕ ЧЕТѢЦИ АІКѢПѢРНАОРЪ КАРЕ АЕ
 11^и ВІЦИ ДА ДЕ ФУГЪ АІКАСО ЧЕАУА ЧЕА СОМІА.
 12^и ШИ АЖИГЪ АЧѢСЪТЪ, М, ШИ, ВЪ, ДЕ ЧЕТѢЦИ ТѢА
 ТЕ ЧЕТѢЦНАЕ ЧЕ ВЕЦИ ДА АЕВІЦНАОРЪ, М, ШИ, НЪ, ДЕ
 13^и ЧЕТѢЦИ АЧѢСЪТЪ ШИ ЧѢЛЕ ДЕННАНИПѢ ЧЕТѢЦНАОРЪ
 ЛОРЪ. ШИ ЧЕТѢЦНАЕ КАРЕАЕ ВЕЦИ ДА ДЕНПРЪ
 14^и ЧНИЕРЪ ФІНАОРЪ ІСРАИ, ДЕНПРЪ ЧЕА ЧЕ АЪ МЪА
 ТЪ, МЪАТЕ, ШИ ДЕНПРЪ ЧѢЛЕ МАИ ПУЧІНЕ ПУЧІНЕ
 15^и ФІЕШ КАРЕАЕ АУПЪ МОУШЕНІРЪ АУНЪ КАРѢВОРЪ МОУШЕ
 НИ ВОУДА ДЕН ЧЕТѢЦИ, АЕВІЦНАОРЪ. ШИ ГРѢИ
 16^и ДМНЪЛ КѢТѢТЬ МОУШЕН ЗНИКЪИЪ. ГРѢАЩЕ ФІ
 НАОРЪ ІСРАИ ШИ ВЕН ЗИЧЕ КѢТѢТЬ ДЖИШІИ КѢИ ТРѢ
 17^и ТЕЦИ ІСОУДАНЪ АА ПѣМЖИПѣЛЬ, ХАНААНЪ.
 18^и ШИ ЧЕТѢЦИ СОСЕИ ВОАСО ЕМИУРИ ЧЕТѢЦИ СКѢПѢРИ
 ВОУФН ВОАСО НА СЪ ФУГЪ АІКАСО ОУЧІГАШЪА ТѢИПЪ
 19^и ЧЕА ЧЕА ОУЧІДА СЪФАІТЪ ФЪРЪ ДЕ ВОЕ. ШИ
 20^и ВОУФН ЧЕТѢЦНАЕ ВОАСО СКѢПѢРИ, ДЕ АА ЧЕА ЧЕ СЪ
 21^и РѣАЩЕ КУ СЖИЧЕАЕ ШИ МЪА МЪИ ЧЕА ЧЕ ОУЧІ ДЕ

17. „Acêstea-s numele oamenilor carii vor moșteni voao pământul: Eliazar preutul și Iisus al lui Navi.
18. Și cite un boiaru den fêliu veș lua ca să vă moștenească de tot voao pământul.
19. Și acêstea-s numele oamenilor: den fêliu Iudei: Halev, feciorul lui Ethoni;
20. Den fêliul lui Simeon: Salamiil, feciorul Semiud;
21. Den fêliul Veniamin: Eldad, feciorul lui Haslon;
22. Den fêliul Dan: boiarin Vocor, feciorul lui Iecli;
23. Feciorilor lui Iosif, den Fêliul feciorilor lui Manasi: boiarin aniil, feciorul lui Sifid;
24. Den fêliul feciorilor lui Efraim: boiarin Camoil, feciorul lui Sathan;
25. Den fêliul lui Zavulon: boiarin Elisafan, feciorul lui Harnah;
26. Den fêliul feciorilor lui Isahar: boiarin Fantil, feciorul Oza;
27. Den fêliul feciorilor Asir: boiarin Ahior, feciorul Selimi;
28. Den Fêliul lui Nethalim: boiarin Fadeil, feciorul lui Miud“.

29. Aceștea-s carii au poruncit Domnul ca să măsure feciorilor lui Izrail în pământul Hanaan.

CAP 35

1. Și grăi Domnul cătră Moisi, la apusul Moav, lângă Iordan, despre Iericho zicînd:
2. „Rînduieste fiilor Israil și vor da leviților den sorții țînerii lor cetăți să lăcuiască, și cêle den naintea cetăților, penprejurul lor, vor da leviților.
3. Și vor fi cetățile lor a lăcui; și osebirile lor vor fi dobitoacelor lor și la toate cîte-s cu patru picioare ale lor.
4. Și cêle ce să lipăsu de cetățile carele veș da leviților, den zidiul cetății și den afară, 2 000 de coți împrejur.
5. Și vei măsură afară den cetate laturea despre răsărit, 2 000 de coți, și laturea despre amiazăzi, două mii de coți și laturea de cătră mare, doauă mii de coți și laturea de cătră miazănoapte, 2 000 de coți. Și cetatea în mijlocul acestuia va fi voao și cêle ce sînt în hotarale cetăților.
6. Și cetățile carele veți da leviților, cêle șase cetăți a scăpărilor, carele veți da de fugă acolô celuia ce va omorî, [7] și lîngă acêstea, 40 și 2 de cetăți.
7. Toate cetățile ce veți da leviților, 40 și 8 de cetăți acêstea și cêle den naintea cetăților lor.
8. Și cetățile carele veți da dentru țînerea fiilor Israil: dentru ceia ce au multe, multe, și dentru cêle mai puține, puține, fieșcarele după moștenirea lui carea vor moșteni vor da den cetăți leviților“.
9. Și grăi Domnul cătră Moisi zicînd:
10. „Grăieste fiilor Israil și vei zice cătră dînșii: «Voi trêceți Iordanul, la pământul Hanaan
11. Și veți osebi voao singuri cetăți, scăpări vor fi voao, ca să fugă acolô ucigașul, tot cela ce va ucide sufletu fără de voie.
12. Și vor fi cetățile voao scăpări de la cela ce să rudeste cu sîngele: și nu va muri cel ce ucide, / până va sta înaintea adunării,

Ms. 45

Ms. 4389

Versiune modernă

17. „Acêstea-s numerile oamenilor carii vor moștteni voao pământul: Eliazar preutul și Iisus a lui Navi.

18. Și cite un boiatin den feli veți lua, ca să vă moștnească de tot voao pământul.

19. Și acêstea-s numerile oamenilor: den feliul Iudei, Halev, ficiorul lui Iefthoni;

20. Den feliul Simeon: Salamiil, ficiorul Semiudu;

21. Den feliul Veniamin: Eldav, ficiorul Haslon;

22. Feliul lui Dan: boiarin Voccor, ficior lui Iecli;

23. Fiilor Iosif, feliul lui ficiorilor Manasi: boiarin Anil, ficior lui Sufid;

24. Feliului ficiorilor Efraim: boiarin Camuil, ficior lui Saftan;

25. Feliul lui Zavulon: boiarin Elisafan, ficior Harah;

26. Feliului ficiorilor Isahar: boiarin Fandiil, ficior lui Oza;

27. Feliului ficiorilor Assir: boiarin Ahior, ficiorul Selemi.

28. Feliului Nefthalim: boiarin Fadiil, ficior lui Amiud“.

29. Aceștia-s carii au porincit Domnul ca să măsure ficiorilor Israil în pământul Hanaan.

CAP 35

1. Și grăi Domnul cătră Moisi la apusul Moav, lângă Iordan, despre Ieriho dзіcîndu:

2. „Rînduiește fiilor Israil și vor da leviiilor, den sorții ținerii lor, cetăți să lăcuiască și cêle dennainte cetăților, prenpregiurul lor, vor da preuților.

3. Și vor fi cetățile lor a lăcui și usăbirile lor vor fi dobitoacelor lor și la toate cite-s cu patru picioare a lor.

4. Și cêlea ci să lipăscu de cetățile carele le veți da leviiilor, den zidul cetății și¹ înafară, 2 000 coți împregiur.

5. Și vei măsură afară den cetate laturea despre răsărit 2 000 coți, și laturea despre amiazădzi 2 000 coți, și laturea de cătră mare 2 000 coți, și laturea de cătră miazănoapte 2 000 coți. Și cetatea în mijlocul acestuia va fi voao și cêlea ce-s în hotarale cetăților.

6. Și cetățile carele le veți da leviiilor, cêle 6 cetăți a scăpării, carele veți da pre înse de fugă celuia ce va omori și lângă acêstea 42 cetăți.

7. Toate cetățile leviiilor da-le-veți lor 48 de cetăți, acêstea și cêle dennainte cetăților lor.

8. Și cetățile carele vei da dentru ținerea fiilor Israil, dentru cei ce au multe, multe și den cêle mai puține, mai puține, careleș, după moștneniirea lui carea vor moștneni vor da den cetăți leviiilor“.

9. Și grăi Domnul cătră Moisi dзіcîndu:

10. „Grăiește fiilor Israil și vei dzice cătră ei: «Voi trêceți Iordanul lă pământul Hanaan

11. Și veți usăbi voao sînguri cetăți, scăpări vor fi voao ca să fugă acolă ucigașul, tot cela ca va ucide suflet făr-de voie.

12. Și vor fi cetățile voao scăpări de la cel ci să rudêște cu singeleș și nu va muri cel ce ucide/ pân-va

17. „Acêstea sînt numele bărbaților, carei vor împărți voaoă țara: Eliazar preutul și Isus, ficiorul lui Navi.

18. Și cite un boiar dentr-o <s>lemînție să luă să împarță voaoă pământul,

19. A cărora nume sînt acêstea: den semînția Iudei: Halev, ficiorul lui Iefthon;

20. Den semînția lui Simeon: Salamiil, ficiorul lui Semiud;

21. Den semînția lui Veniamin: Eldas, ficiorul lui Haslon;

22. Den semînția feciurilor lui Dan: boiar Voccor, ficiorul lui Ieclin;

23. Iar den semînția feciurilor lui Iosif, den semînția Manasiei: boiar Ancil, ficiorul lui Sufid;

24. Iar den semînția feciurilor lui Efraim: boiar Camuil, ficiorul lui Saftan;

25. Iar den semînția feciurilor lui Zavulon: boiar Elisafan, ficiorul lui Harnah;

26. Iar den semînția feciurilor lui Isahar: boiar Fanteil, ficiorul lui Ozan;

27. Iar den semînția feciurilor lui Assir: boiar Ahior, ficiorul lui Selemei;

28. Iar den semînția feciurilor lui Nefthalim: boiar Fadiil, ficiorul lui Amiud“.

29. Aceștea sînt ceia cărora porânci Domnul să împarță Țara Hanaanului feciurilor lui Israil.

CAP 35

1. Și grăi domnul cătră Moisei la apusul Moavului, la Iordan, împotriva Iordanului zicînd:

2. „Porâncêște feciurilor lui Israil să dea preoților den moștinărirele biruințelor lor cetăț să lăcuiască într-însele și hodăi.

3. Cetățile de prenpregiurele lor să le dea preoților și să aibă ei cetăț să lăcuiască și hodăi să aibă dobitoacele lor și toate cêle cite cu 4 picioare.

4. Și locul cetăților, care le veți da preoților, den zidul cetății afară să fie ocolind cite 2 000 de coț.

5. Și să măsură locul dennafară de cetate, laturea carea iaste despre răsărit, să fie de 2 000 de coț, și laturea despre amiazăzi, 2 000 de coț, și laturea despre mare, 2 000 de coț, și laturea despre apus, 2 000 de coț. Iară curtea cetății să fie în mijlocul acêștii măsurări, și ținutul cetății.

6. Și cetățile care le veți da preoților să fie cêle 6 cetăț ale scăpării, care le-aț dat să scape într-însele ceia ce ucig; și cătră acêstea, încă 42 de cetăț.

7. Toate cetățile care le veți da preoților sînt 48 și hodăile lor.

8. Și dentr-acêste cetăț care veți da lor întru moștinare de la feciurii lui Israil, de la cei ce vor avea puțin, mai puțin veți da, iar de la cei ce vor avea mai mult, mai mult, așa să daț preoților“.

9. Și grăi Domnul cătră Moisei zicînd:

10. „Grăiește feciurilor lui Israil și zi cătră dînșii: «Cînd veți trêce Iordanul în Țara Hanaanului,

11. Veți împărți voi înșivă cetățile scăpării să fie voaoă.

12. În care să scape tot cela ce va ucide/ pre alt

17. „Iată numele acelor care vă vor împărți pământul: Eleazar preutul și Iosua, fiul lui Navi.

18. Și de fiecare semînție cite un voievod.

19. Numele acestor bărbați și numele semînției lor este: Caleb, fiul lui Iefoni, pentru Iuda,

20. Samuel, fiul lui Amihud, pentru Simeon,

21. Elidad, fiul lui Chislon, pentru Veniamin,

22. Buchi, fiul lui Iogli, pentru Dan,

23. Haniel, fiul lui Efod, pentru Manase,

24. Chemuel, fiul lui Șiftan, pentru Efraim,

25. Elișafan, fiul lui Parnac, pentru Zabulon,

26. Paltiel, fiul lui Azam, pentru Isahar,

27. Ahihud, fiul lui Șelomi, pentru Așer,

28. Pedael, fiul lui Amihud, pentru Neftali.“

29. Aceștia au fost rînduiți de Domnul să împartă fiilor lui Israil pământul Canaanului.

CAP. 35

Cetățile leviiilor. Cetățile de azil.

1. Domnul a grăit către Moise în șesul Moabului, aproape de Iordan, în dreptul Ierihonului, și a zis:

2. „Du-te și poruncește fiilor lui Israil să dea leviiilor din partea lor de moștenire, cetăți de locuit și împrejur locuri de pășunat.

3. Cetățile vor fi locuințele lor. Iar în locurile de pășunat vor sta vitele lor, turmele și dobitoacele de povară.

4. Întinderea locului pe care îl veți da leviiilor să fie de la zidurile cetății pînă la două mii de coți

5. Măsurați, de la cetate două mii către răsărit, două mii către miazăzi, către apus două mii și către miazănoapte două mii. La mijloc să fie cetatea, iar pămînturile lor jur împrejur.

6. Din aceste cetăți, 42 să fie ale leviiilor, iar 6 să fie azile pentru ucigași.

7. Împreună cu locurile dimprejur, numărul cetăților date leviiilor să fie 48.

8. Să dea fiecare leviiilor potrivit cu moștnenirea primită: cel ce are mai mult să dea mai mult, de la cel ce are mai puțin să luati mai puțin.“

9. Și a mai spus Domnul lui Moise:

10. „Du fiilor lui Israil porunca aceasta: «Cînd veți trêce Iordanul în pământul Canaanului,

11. Veți face cetăți de azil, așezări de scăpare, unde să poată fugi ucigașii fără voie.

12. Acolo va fi ferit ucigașul/ de cei ce răzbuună

рїсг

пѣнь ва гїа жманїтѣ адхнѣрїн лл жудекатѣ .
 Шн чїтѣцїнае карїае вїцї дїа ачѣае шлсе чїтѣцїн
 скѣпїрїн вої фї вїасѣ . Чѣае трїн чїтѣцїн
 вїцї дїа де чїндѣ дїе ісѣрданѣ шн чѣае трїн чїтѣ
 цїн чѣвїцї дїа ачѣае жнїтѣа , ханаанѣ . Скѣп
 пїае вої фї фїнаої ісраїнаѣ шн чїахн іїрїїн шн чїе
 лхн немѣрїнкѣ чїе жїте дїтїрїа вон вої фї чїтѣ
 цїнае ачѣїтѣ дїе скѣпїае афїцїн аїколас лл тоїт чїе
 ва оуїндѣ сѣфїае тѣ фїрїае дїе вої лхн . Іаїрѣ
 де ва оуїндѣ пре дїжнїа кѣ арїае дїе фїерѣ шн ва
 мѣрїн оуїндѣаш жїте кѣ мѣарїае стѣсѣ сѣмѣарїае
 оуїндѣашлїа . Іаїрѣ дїе ва фїн кѣ пїаїрїае дїе а
 жнїтѣ дїтїрїа карїае ва мѣрїн кѣ ачѣае дїака лїкн
 пре дїжнїа шн ва мѣрїн оуїндѣаш жїте кѣ мѣа
 тїе стѣсѣ сѣмѣарїае оуїндѣашлїа . Іаїрѣ дїе ва фїн
 кѣ арїае дїе лемнѣ рїн мїна дїн карїае ва мѣрїн шн
 ва лѣвнїа пре дїжнїа шн ва мѣрїн оуїндѣаш жїте кѣ
 мѣарїае стѣсѣ сѣмѣарїае оуїндѣашлїа . Чїла чїе а
 іїе ірдїнїе кѣ сїжїцїае , аїїста ва оуїндѣ пре чїе
 ла чїлаѣ сѣмѣарїае кїжнїа кѣ пнїаїпнїа пре дїжн
 іа аїїста іїава оуїндѣ пре іїїа . Іаїрѣ дїе
 ва іїнїїае пїнїрїае вїаїае , шн ва іїрїнїа іїїїїе
 іїа іїаїтѣ оуїндѣаш дїн вїнаїшїа шн ва мѣрїн .
 дїа пїнїрїае пїжїае лл лѣвнїа пре дїжнїа кѣ мї
 на , шн ва мѣрїн , кѣ мѣарїае стѣсѣ сѣмѣарїае чїла
 чїлаѣ лѣкнїа , оуїндѣаш жїте , кѣ мѣарїае стѣсѣ сѣ
 мѣарїае чїла чїе аї оуїндѣ , чїла чїе стѣ іїаїїїе кѣ сїж
 іїае ва оуїндѣ пре чїла чїе аї сѣмѣарїае кїжнїа
 ва іїнїаїпнїа пре іїа . Іаїрѣ дїе ва фїн фїрїае кѣ
 дїе вїїїае , кѣ пїнїрїае вїаїае ва іїнїїае пре іїа ,
 іїа ва іїрїнїа іїїїїе іїа іїаїїїае оуїндѣашлїа , нї дї
 фїнаїшїаї . Іїа кѣ фїїїїае чїе пїаїрїае , кѣ
 карїае кѣ мѣрїн кѣ дїжнїа неїїнїаї , шн ва кѣ дїа
 іїїїїе іїа шн ва мѣрїн , шн іїа нїїа іїа лїн не пїн
 іїнїн , нї чїе іїїїїаї стїн фїаїїе лїн іїїа .
 Шн ва жудекїа іїрїнїаї іїїїїаї мїїаїкїа чїлаѣ
 чїе лл лѣвнїа , шн іїїїїаї мїїаїкїа чїлаѣ чїе стѣ
 іїаїїїа кѣ сїжїцїае , іїаїїїа жудекїаїнае ачѣїтѣ .
 Шн ва скѣпїае іїрїнїаї пре чїла чїе аї оуїндѣ , дї
 лл чїла чїе стѣ іїаїїїе кѣ сїжїцїае , шн ва аїїїїаї
 пре іїа іїрїнїаї , лл чїлаїтѣ скѣпїїїїаї лїн , оуїндѣ
 аї скѣпїаїтѣ , шн ва лѣкнїа іїколас пїнїае ва мѣрїн
 іїїїїїаї чїла мїаїе , пре карїае аї оуїндѣ пре іїа кѣ
 оуїндѣ дї лемнїаї чїла сїжнїаї . Іаїрѣ дї ва
 іїїїїаї кѣ іїїїїїаї чїла чїе аї оуїндѣ , хїтїаїїїае чїїїїа
 чїїн лл карїае аї фїцїнїа іїколас . Шн ва аїїаї
 пре іїа чїла чїе стѣ іїаїїїе кѣ сїжїцїае аїїаїїїа дїн
 хїтїаїїїае чїїїїїаї скѣпїїїїаї лїн , шн ва оуїндѣ чїла
 чїе стѣ іїаїїїе кѣ сїжнїаїе пре чїла оуїндѣаш , нї лл
 стїе вїнѣаїтѣ . Пїнїрїае кѣ іїїїїаїтѣ скѣпїїїаї
 іїнїаї лїн стѣ лѣкнїаїкнїа пїнїае ва мѣрїн іїїїїїаї чїе
 мїаїе , шн дїїїае чїе ва мѣрїн іїїїїїаї чїла мїаїе сѣ
 ва іїїїаїїїае оуїндѣашлїа , лл пїїїаїїїаї чїнїїїаї
 лїн . Шн вої фїн ачѣїтѣ вїасѣ лл дїїїїаї
 тїе дї жудекїаїтѣ іїїїїаї іїїїїаїе вїасїїїае лл іїїїаїїїае
 лїкнїаїшїїаїе вїасїїїае . Тїїїаї чїла чїе оуїндѣ
 сѣфїаїтѣ , пїнїаї мѣїїїаїїїаї вїн оуїндѣ пре чїла чїе
 оуїндѣ , шн сѣмѣарїаїїїае нїїаї мѣїїїаїїїаї пре сѣ
 фїаїїїаї стѣ мїаїаї . Шн нїїаїїїаї лїа іїїїїаїїїаї лл

la judecată.

13. Și cetățile carele veți da, acele șase cetăți scăpări vor fi voao,

14. Cèle trei cetăți veți da decindea de Jordan, și cèle trei cetăți ce veți da în pământul Hanaan.

15. Scăpare vor fi fiilor Israil și celui striin și celui nemernic ce iaste întru voi, vor fi cetățile acêstea de scăpare, a fugi acolo la tot ce va ucide sufletu fără de voia lui.

16. Iară de va ucide pre dñsul cu armă de fier și va muri, ucigaș iaste, cu moarte să să omoară ucigașul.

17. Iară de va fi cu piatră de a mînă dentru carea va muri, cu acêea îl va lovi pre dñsul și va muri, ucigaș iaste, cu moarte să să omoară ucigașul.

18. Iară de va fi cu armă de lemnu den mîna den carea va muri, și-l va lovi pre dñsul și va muri, ucigaș iaste, cu moarte să să omoară ucigașul.

19. Cela ce iaste rudenie cu sîngele, acesta va ucide pre cela ce l-au omorît, cîndu-l va timpina pre dñsul acesta, îl va ucide pre ñsul.

20. Iară de-l va împinge pentru vrajba și va arunca preste el toată unealta, den vicleșug, și va muri,

21. Au pentru pizmă l-au lovit pre dñsul cu mîna și va muri: cu moarte să să omoară cela ce l-au lovit, ucigaș iaste, cu moarte să să omoară cel ce au ucis; cela ce să rudêște cu sîngele va ucide pre cela ce au omorît, cîndu va întimpina pre el.

22. Iară de va fi fără de vête, nu pentru vrajba va împinge pre el, sau va arunca peste el toată unealta, nu den vicleșug,

23. Sau cu fieștece piatră, cu carea va muri cu dînsa neștiindu, și va cădea preste el și va muri, și el nu-i era lui nepriêtin, nice cer-cînd să-i facă lui rău:

24. Și va judeca adunarea între mijlocul celuia ce l-au lovit și între mijlocul celuia ce să rudiia cu sîngele, după judecățile acêstea.

25. Și va scoate adunarea pre cela ce au ucis de la cela ce să rudêște cu sîngele și-l va așaza pre el adunarea la cetatea scăpării lui, unde au scăpat. Și va lăcui acolo, până va muri preotul cel mare, pre carele au unsu pre el cu untdelemnul cel sfint.

26. Iară de va ieși cu ieșirea cela ce au ucis, hotarăle cetății la care au fugit acolo,

27. Și-l va afla pre el cela ce să rudêște cu sîngele afară den hotarăle cetății scăpării lui și va ucide cela ce să rudêște cu sîngele pre cel ucigaș, nu iaste vinovat.

28. Pentru că în cetatea scăpării lui să lăcuiască până va muri preotul cel mare; și după ce va muri preotul cel mare, să va întoarce ucigașul la pământul ținării lui.

29. Și vor fi acêstea voao la dreptate de judicată, întru rudele voastre, la toate lăcașurile voastre.

30. Tot cela ce ucide suflet, pren mărturii, vei ucide pre cela ce ucide. Și o mărturie nu va mărturisi pre suflet să moară.

31. Și nu veți lua răscumpărare pentru suflet de la cel ce au

Ms. 45

Ms. 4389

Versiune modernă

sta înaintea adunării la giudeț.

13. Și cetățile carele veți da, acele 6 cetăți scăpări vor fi voao,

14. Căle 3 cetăți veți da decinde de Iordan, și căle 3 cetăți veți da în pământul Hanaan.

15. Scăpare va fi fiilor Israil și celui vinetic și celui nemernic ce iaste întru voi, vor fi cetățile acēstea de scăpare, a fugi acolă la tot ce va ucide suflet fără-de voia lui.

16. Iar de-l va ucide pre însu cu cinic de her și va muri, ucigaș iaste, cu moarte să <ă> omoară ucigașul.

17. Iar de va fi cu piatră de a mînă, întru carea va muri, cu acēea îl va lovi pre însu și va muri, ucigaș iaste, cu moarte să <ă> omoare ucigașul.

18. Iar să va fi cu cinic de lemn den mîna den carea va muri, îl va lovi pre însă și va muri, ucigaș iaste, cu moarte să <ă> omoară ucigașul.

19. Căle ce iaste rudenic cu sîngele, acesta va ucide pre căle ce l-au omorît, cîndu îl va timpina pre el, acesta îl va ucide pre el.

20. Iar de-l va împinge pentru vrajba și va arunca preste el toată ciniia, de vicleșug, și va muri,

21. Au pentru scîrbă vêche l-au lovit pre însul cu mîna și va muri, cu moarte să <ă> omoară căle ce l-au lovit, ucigaș iaste, cu moarte să <ă> omoară ucigînd; căle ci să rudēște cu sîngele va ucide pre căle ce l-au omorît, cîndu îl va timpina pre el.

22. Iar de va fi fără-de vête, nu pentru vrajbă va împinge pre el sau va arunca preste el toată ciniia, nu den vicleșug.

23. Sau cu fieștece piatră cu carea va muri cu însă neștiindu și va cădea preste el și va muri, iar el nu era lui nepriițten, nice cercîndu să-i facă lui rău.

24. Și va giudeca adunarea întru mijlocul celuia ce l-au lovit și întru mijlocul celuia ci să rudēște cu sîngele, după giudēțele acēstea.

25. Și va scoate adunarea pre cel ce au ucis de la cel ce să rudēște cu sîngele și-l va aședza pre el la cetatea scăpării, unde au scăpat. Și va lăcui acolă pân-va muri preutul cel mare, pre carele au unsu pre el cu untu de lemnul cel sfintu.

26. Iar de va ieși cu ieșire căle ce au ucis hotarāle cetății la carea au fugit acolă,

27. Și-l va afla pre el căle ce să rudēște cu sîngele afară den hotarāle cetății a scăpării lui și va ucide cel ci să rudēște cu sîngele pre cel ucigaș, nu iaste vinovat.

28. Pentru că întru cetatea scăpării lui să lăcuiască pân-va muri preutul cel mare; și după ce va muri preutul cel mare, să va întoarce ucigașul la pământul ținerii lui.

29. Și vor fi acēstea voao la dreptate de giudeț la rudele voastre, la toate lăcașurile voastre.

30. Tot căle ce ucide suflet, pren marturi vei ucide pre cel ci ucide. Și o mărturie nu va mărturisi pre suflet să moară.

31. Și să nu luați răscumpă/rare pentru suflet de

suflet nevrînd el.

13. Și să fie voaoă cetățile scăpării căle ce va ucide den rudenii lui, să nu moară cel ce l-au ucis, pînă nu va sta înaintea adunării, la judecată. Și căle 6 cetăți ale scăpării care le-ați dat pentru scăpare,

14. 3 cetăți să le dați de călea parte de Iordan, iar 3 cetăți să le dați în Țara Hanaanului.

15. Întru scăpare să fie feciorilor lui Israil, și vineticului și moșteanului, care iaste întru voi, să fie acēste cetăți de scăpare, să scape acolă tot cel ce va ucide suflet fără voia sa.

16. Iar de-l va lovi cu dichis de fier, și va muri, ucigaș iaste, cu moarte să moară ucigașul.

17. Iar de-l va lovi den mînă cu pîiatră și dent-acēea va muri, ucigaș iaste, cu moarte să moară ucigașul.

18. Iar de-l va lovi cu dichis de lemn den mîna lui ca să moară și dent-acēea va muri, ucigaș iaste, cu moarte să moară ucigașul.

19. Rudeniia singelui celui ucis să ucigă pre căle ce l-au ucis cîndu-l va întîlni, atunci să-l ucigă!

20. Iar de va arunca într-însul pentru pizma oră cu ce dichis cu hicleșug și va muri,

21. Sau cu mănă l-au lovit cu pumnul și va muri, cu moarte să moară căle ce l-au ucis că ucigaș iaste, ce cu ce moarte să moară ucigașul.

22. Rudeniia singelui să-l ucigă pre ucigaș, cînd se va întîlni cu dînsul.

23. Iar de va arunca îndată într-însul or cu fiecē dichis, și nu va fi avut vrajbă pre dînsul,

24. Sau va arunca² or cu ce pîiatră și, neștiind, va cădea pre dînsul și-l va omorî.

25. Și el nu-i va fi fost vrăjmaș, nici au vrut să-i facă rău,

26. Să judece adunarea între ucigaș și între neamul singelui celui ucis, după judecata aceasta,

27. Și să izbăvească adunarea pre cel ce l-au ucis de la rudeniile singelui și să-l așaze adunarea în cetatea scăpării, în carea va scăpa.

28. Să lăcuiască acolă pînă va muri preutul cel mare³, pre care l-au uns cu undelemnul cel sfint. Iară de va ieși ucigașul den afară de hotarāle cetății scăpării în carea au scăpat el și-l va găsi rodeniia singelui den afară de hotarā și-l va ucide, ucis va fi și el nu va fi vinovat, ce în cetatea scăpării să șază, pînă va muri preutul cel mare. Iar după moartea preotului celui mare, să se întoarcă ucigașul în pământul moșcii lui.

29. Și aceasta să fie voaoă întru îndireptarea judecării întru semințiile voastre și întru tot neamul vostru.

30. Pre tot cel ce va ucide suflet după cuvîntul mărturilor, și judecătorul să ucigă pre ucigaș. Iar numai după mărturia unci mărturii, să nu ucigă sufletul ucigătorului.

31. Și să nu luați deșugubină⁴ de la ucigaș pentru

sîngele vărsat, ca să nu fie omorît înainte de judecată.

13. Luați bine scama, numărul cetăților de azil să fie 6,

14. 3 dincoace de Iordan și 3 în țara Canaanului, toate vor fi cetăți de azil.

15. În ele vor găsi adăpost și fiii lui Israel și pribegii și străinii, cei ce au ucis din greșeală.

16. Dacă cineva a lovit pe altul cu o uncață de fier și acela a murit, acesta este ucigaș și trebuie omorît.

17. Dacă a lovit cu o piatră pe altul, tot ucigaș este și trebuie omorît.

18. Sau dacă l-a lovit cu o uncață de lemn, cu care se poate pricinui moartea, este un ucigaș și trebuie omorît.

19. Făptașul poate fi ucis de cei ce răzbună sîngele vărsat.

20. Dacă cineva izbește pe altul din ură sau cu gînd rău aruncă asupra lui ceva, așa încît acela moare,

21. Sau îl zdrobește în pumni din dușmănie, făptașul este un ucigaș, iar răzbunătorul îl va omorî îndată ce-l va întîlni.

22. Dar dacă cineva lovește pe altul din întîmplare, fără dușmănie,

23. Ori aruncă o piatră, fără să-l vadă, și-l omoară, fără gînd rău și fără ură,

24. Atunci obștea să judece între ucigaș și răzbunător.

25. Obștea trebuie să-l scape pe făptaș din mîinile răzbunătorului și să-l întoarcă în cetatea de azil, unde a fugit, ca să trăiască acolo pînă la moartea marelui preot, cel miruit cu mir sfințit.

26. Dacă cel ce a ucis a ieșit din cetatea de azil, în care a găsit adăpost,

27. Atunci răzbunătorul singelui vărsat, de-l va întîlni, va putea să-lucidă fără să fie osîndit.

28. Cel ce a ucis trebuie să rămînă în cetatea de azil pînă la moartea marelui preot; după moartea marelui preot, are voie să se întoarcă la moștenirea sa.

29. Aceasta să fie rînduială de pravilă pentru voi, în toate așezările voastre, din neam în neam.

30. Cine va ucide om trebuie ucis numai după mărturia marturilor; un singur martor nu este de ajuns pentru osîndirea la moarte.

31. Să nu răscumpă/rați viața unui ucigaș osîndit

РКА

1. Іази пѣнѣтъхъ еѡфратъ дала тѣа тѣ аѡ оѡчнѣсѣ, тѣа
 тѣ жѣсте вѣноватѣ аѡтѣ сѡморѣ пѣнѣтъхъ кѣкѡ мѡа
 аѡ тѣ еѡва сѡморѣ. Сѡмѣхъ аѡвацѣ рѡвѣхъ
 пѡвѣре касѣ фѡгѣтѣ аѡ тѣпѣтѣ еѡпѡвѣрѡрѡ
 касѣ аѡвѣрѣкѣтѣ аѡрѡшѣ прѣ пѡмѡжнѣтъхъ пѡмѣ
 аѡтѣ ка мѡрѣ прѣсѡтѡхъ тѣа мѡрѣ. Шѣ сѡмѣхъ сѡмо
 рѡцѣ кѡ мѡарѣте пѡмѡжнѣтъхъ прѣсте кѡрѣеа еѡнѡ
 кѡнѣм прѣ дѡжнѣхъ пѣнѣтъхъ кѡ сѡнѣм аѡтѣ сѡ
 мѡарѣ пѡмѡжнѣтъхъ, шѣ нѣсека кѡрѡцѣ пѡмѡжнѣ
 тѣхъ аѡ сѡнѣеа тѣа тѣ еѡвѣ еѡрѣатѣ прѣсте еѡвѣ
 тѣ прѣсте сѡнѣеа тѣа хъ тѣа еѡрѣеа. Шѣ нѣсѣ
 пѡжнѣтъхъ пѡмѡжнѣтъхъ прѣ кѡрѣеа аѡвѣхъ прѣсте
 дѡжнѣхъ, прѣ кѡрѣеа еѡ аѡвѣсѣхъ аѡрѣеа, пѡн
 тѣхъ кѡ еѡ сѡнѣтѣ дѡнѣхъ тѣа тѣ аѡвѣхъ аѡвѣ аѡнѣ
 аѡнѣа фѣнаѡрѣ аѡнѣ ізраилѣ.

К А П І Т У Л С

1. Шѣ сѡтѡрѡпѣтѣ еѡлѣрѣнѣ мошѣнаѡрѣ нѣ
 мѡлаѡнѣ фѣнаѡрѣ аѡнѣ гѡлааѡ, фѣтѡрѡхъ аѡнѣ
 махѣрѣ фѣтѡрѡхъ аѡнѣ мамѡсѡ денѣ фѣ
 аѡнѣ фѣнаѡ аѡнѣ ісѡенѣ, шѣ гѡрѣнѣтѣ аѡнѣ
 тѣхъ аѡнѣ мѡвенѣ, шѣ аѡнѣнѣтѣ аѡнѣ еѡтѣ
 зѡрѣ прѣсѡтѡхъ, шѣ аѡнѣнѣтѣ еѡлѣрѡнѣ кѡсѡлѡрѣ
 мошѣнаѡрѣ фѣнаѡрѣ аѡнѣ ізраилѣ, шѣ зѡсѡрѣ.

2. Сѡтѡпѡнѣхъ нѡсѡтѣхъ пѡрѡхънѣ дѡнѣхъ сѡтѣ пѣ
 мѡжнѣтъхъ мошѣнѣрѣнѣ кѡ сѡрѡцѣ фѣнаѡрѣ аѡнѣ ізраилѣ,
 шѣ сѡтѡпѡнѣхъ нѡсѡтѣхъ пѡрѡхънѣ дѡнѣхъ сѡтѣ
 мошѣнѣрѣ аѡнѣ, сѡлѡпааѡ, фѣрѡтѡлѣхъ нѡсѡтѣхъ фѣтѣ
 лѡрѣ аѡнѣ. Шѣ еѡрѡфѣнѣ оѡнѣнѣтѣ аѡ фѣнаѡрѣ ісѡенѣ
 фѡмѣнѣ, шѣ еѡва аѡ сѡрѡцѣ лѡрѣ денѣ цѡнѣтѣрѣ пѡ
 рѣнѣцаѡрѣ нѡшѣрѣ, шѣ еѡвѣрѣ аѡ сѡсѡце аѡ мошѣнѣрѣ
 фѣтѡлѣхъ, нѣрѡхъ еѡвѣрѣ фѡтѣ мѡлѣрѣ, шѣ денѣ сѡ
 цѡлѣ мошѣнѣрѣ нѡсѡтѣ еѡва аѡлѣ. Іази аѡсѡва
 фѡтѣ аѡлѣрѣ фѣнаѡрѣ ізраилѣ, шѣ еѡва аѡ сѡсѡце мо
 шѣнѣрѣ лѡрѣ прѣ мошѣнѣрѣ фѣтѡлѣхъ кѡрѡрѣ еѡвѣ
 фѡтѣ мѡлѣрѣ шѣ денѣ мошѣнѣрѣ фѣтѡлѣхъ мошѣнѣ
 нѣ нѡсѡтѣ еѡва аѡнѣ мошѣнѣрѣ лѡрѣ. Шѣ пѡрѡхъ
 чѣ мѡвенѣ фѣнаѡрѣ аѡнѣ ізраилѣ прѣнѣ пѡрѡхънѣ дѡнѣхъ
 аѡнѣ зѡнѣнѣ, аѡнѣ фѣтѡлѣхъ фѣнаѡрѣ аѡнѣ ісѡенѣ
 зѡнѣ. Аѡтѣ сѡтѣ кѡ сѡжнѣтъхъ тѣ аѡ пѡрѡхъ
 нѣтѣ дѡнѣхъ фѣтѡлѣхъ сѡлѡпааѡ, зѡнѣнѣ оѡнѣ
 ка пѡлѣтѣ аѡнѣтѣ лѡрѣ фѣ мѡлѣрѣ, фѡрѣ аѡ нѣ
 маѣ денѣ нѡрѡдѣ пѡрѡхънѣтѣ лѡрѣ еѡфѣеа мѡлѣрѣ,
 шѣ сѡ нѣсѣ аѡ сѡрѡтѣжѣкѣтѣ мошѣнѣрѣ фѣнаѡрѣ і
 зраилѣ, денѣ фѣтѡлѣхъ аѡ аѡлѣтѣ фѣтѡлѣхъ. Пѣнѣтъхъ
 кѡнѣнѣ фѣтѣ кѡрѣеа аѡ мошѣнѣрѣ фѣтѡлѣхъ мошѣнѣ
 нѣ аѡнѣ, еѡвѣрѣ аѡнѣ фѣтѣ аѡнѣ ізраилѣ. Шѣ тѡатѣ
 фѡтѣ рѡдѣнѣхъ мошѣнѣрѣ денѣтѣхъ фѣтѡлѣхъ фѣ
 нѣлѡрѣ аѡнѣ ізраилѣ, оѡнѣхъ денѣтѣхъ нѡрѡдѣ пѡрѡхъ
 тѡлѣхъ еѡнѣ еѡрѡфѣнѣ мѡлѣрѣ, пѣнѣтъхъ касѣ рѡдѣтѣкѣ
 фѣтѣ, аѡнѣ ізраилѣ фѣтѣ кѡрѣеа мошѣнѣрѣ, чѣтѣ пѡ
 рѣнѣтѣкѣтѣ аѡнѣ. Шѣ нѣсѣка аѡ сѡрѡтѣжѣтѣ сѡрѣ
 цѡлѣ, денѣ фѣтѡлѣхъ аѡ аѡлѣтѣ фѣтѡлѣхъ, тѣ фѣтѣ кѡрѣеа аѡ
 тѣхъ мошѣнѣрѣ аѡнѣ еѡвѣрѣ аѡнѣ фѣтѣ аѡнѣ ізраилѣ,
 аѡ чѣнѣпѣ аѡ рѡдѣнѣтѣ дѡнѣхъ аѡнѣ мѡвенѣ.

3. Аѡнѣ аѡ фѡнѣтѣ фѣтѣ аѡнѣ сѡлѡпааѡ
 4. Шѣ сѡфѡнѣнѣтѣ маѡла, шѣ дѣрѣса, шѣ ігаа, шѣ мѡ
 хъ, шѣ нѣсѣ, фѣтѣ аѡнѣ сѡлѡпааѡ, нѣпѡцѣнаѡрѣ лѡрѣ
 денѣ нѡрѡдѣ аѡнѣ мамѡнѣ сѡфѡнѣнѣтѣ мѡлѣрѣ фѣнаѡ
 рѣ аѡнѣ ісѡенѣ. Шѣ сѡфѡнѣнѣтѣ мошѣнѣрѣ аѡнѣ

ucis, cela ce iaste vinovat a să omorî, pentru că cu moarte să va omorî.

32. Să nu luați răscumpărare ca să fugă la cetatea scăpărilor, ca să lăcuiaască iarăș pre pământu, până va muri preotul cel mare.

33. Și să nu omorîți cu moarte pământul preste carele voi lăcuți pre dînsul, pentru că sîngele acesta omoară pământul; și nu se va curăți pământul de sîngele cel ce s-au vărsat preste el, ce preste sîngele celuia ce-l varsă.

34. Și nu veți pîngări pământul pre carele lăcuți preste dînsul, pre carele eu lăcuiescu între voi, pentru că eu sînt Domnul, cela ce lăcuiește în mijlocul fiilor lui Izrail.»

CAP 36

1. Și să apropiară boiarii moșiiilor neamului fiilor lui Galaad, feciorul lui Mahir, feciorul lui Manasi, den feliul fiilor lui Iosif, și grăară înaintea lui Moisi și înaintea lui Eliazar preotul și înaintea boiariilor caselor moșiiilor fiilor lui Izrail și ziseră:

2. „Stăpînului nostru porunci Domnul să dea pământul moștenirii cu sorți fiilor lui Izrail. Și stăpînului nostru porunci Domnul să dea moștenirea lui Salpaad, fratelui nostru, fêtelor lui.

3. Și vor fi unui neam a fiilor Israil fâmei și se va lua sorțul lor den ținerea părinților noștri și se vor adaoage la moștenirea feliului cărui se vor face muieri și den sorțul moștenirii noastre se va lua.

4. Iară de se va face luarea fiilor Izrail și se va adaoage moștenirea lor pre moștenirea feliului cărora se vor face muieri și den moștenirea feliului moșiei noastre se va rîdica moștenirea lor.»

5. Și porunci Moisi fiilor lui Izrail pren porunca Domnului zicînd: „Așa feliul fiilor lui Iosif zic:

6. Acesta e cuvîntul ce au poruncit Domnul fêtelor Salpaad zicînd: «Unde va plăcea înaintea lor fie muieri, fără de numai den norodul părintelui lor să fie muieri.

7[6]. Și să nu să învrtejască moștenirea fiilor Izrail den feliu la altu feliu, [7] pentru căci fieștecarele la moștenirea feliului moșiei lui se vor lipi fiii lui Izrail.

8. Și toată fata rudindu-se, moștenire dentru feliurile fiilor lui Izrail, unuia dentru norodul părintelui ei vor fi muieri, pentru ca să rudească fiii lui Israil fieșcarele moștenirea cea părintească a lui,

9. Și nu se va învrteji sorțul den feliu la alt feliu, ce fieștecarele întru moștenirea lui se vor lipi fiii lui Izrail.»

10[9]. În ce chip au rînduit Domnul lui Moisi,» [10] așa au făcut fetele lui Salpaad.

11. Și să făcură Maala, și Thersa, și Eglă, și Melha, și Nua, fetele lui Salpaad,

12[11] Nepoșilor lor den norodul lui Manasi, să făcură muieri fiilor lui Iosif;

12. Și să făcu moștenirea lor/ preste feliul nărodului

Ms. 45

Ms. 4389

Versiune modernă

la cel ce au ucis, cela ce iaste vinovat a să omoară, pentru că cu moarte să <ă> omoară.

32. Să nu luați răscumpărare ca să fugă la cetatea scăpărilor, ca să lăcuască pre pământu, iarăși pân-va muri preutul cel mare.

33. Și să nu omoăriți pământul, preste carele voi lăcuți pre însul, pentru că sîngele acesta omoară pământul; și nu să va curăți pământul de la sîngele cel ce s-au vărsat preste el, ce preste sîngele cela ce-l vărsă.

34. Și nu veți pingări pământul pre carele lăcuți pre însul, pre carele cu lăcuiescu întru voi, pentru că eu sintu Domnul, cel ce lăcuiește în mijlocul fiilor Israil.»

CAP 36

1. Și să apropiară boiarii a moșiilor fiilor Galaad, a feciorului Mahir, feciorului Manasi den feliul fiilor Ios[os]if, și grăiră înaintea lui Moisi și înaintea lui Eliazar preutul și înaintea boiarilor caselor moșiilor fiilor Israil și dziseră:

2. „Stăpînului nostru porânci Domnul să dea pământul cu sorți fiilor Israil și stăpînului nostru porânci Domnul să dea moștenirea lui Salpad, fratelui nostru, fêtelor lui.

3. Și vor fi unui neam a fiilor Israil fâmei și să va lua sorțul lor den țînerea părinților noștri și să vor adaoge la moștenirea feliului căruia să vor face muieri și dîndu sorțul moștenirii noastre să va lua.

4. Iar de să va face luarea fiilor Israil și să va adaoge moștenirea lor pre moștenirea feliului căruia să vor face muieri și den moștenirea feliului moșiei noastre să va rădica moștenirea lor“.

5. Și porînci Moisi fiilor Israil pren porîncea Domnului dzicîndu: „Așa feliul fiilor Iosif dzic:

6. Acesta-i cuvîntul ce au porîncit Domnul fêtelor Salpaad dzicîndu: «Unde-i va plăcea, înaintea lor fie muieri, făr-numai den nărodul părintelui lor să fie muieri,

7. Și să nu învîrtejască moștenirea fiilor Israil, den fêl< > la altu fêl< >, pentru căce fieștecarele la moștenirea feliului moșiei lui să vor lipi fiii lui Israil.

8. Și toată fata rudindu-să, moștenire dentru feliurile fiilor Israil, unuia dentru nărodul părintelui ei vor fi muieri, pentru ca să ruedească fiii lui Israil careleș moștenirea cêea a tătînc-său,

9. Și nu să va învîrteji sorțul den fêl< > la altu fêl< >, ce fieștecarel întru moștenirea lui să vor lipi fiii lui Israil.»

10. În ce chip au porîncit Domnul lui¹ Moisi, așa au făcut fêtele lui Salpaad.

11. Și să făcură fêtele Maala, și Thersa, și Egla, și Milha, și Nua, fêtele lui Salpaad,

12[11]. Nepoșilor lor den nărodul Manasi, fiilor Iosif să făcură muieri și să fêce moștenirea lor/

cel ucis, ce fiind el vinovat morții, cu moarte să moară.

32. Nice să luați răscumpărare de la cela ce au scăpat în cetatea scăpării, ca să lăcuască iar pre pământul lui mai nainte până nu va muri preutul cel mare.

33. Nici să piêie pământul de ucidere, pre care lăcuți voi. Că sîngele acesta va ucide pământul și nu se va curăți pământul de sîngele carele iaste vărsat pre dînsul, fără numai cu sîngele celui ce l-au vărsat.

34. Să nu pingăriți pământul pre care lăcuți, pre care și eu mă sălașluiesc între voi. Că eu sint Domnul, carele mă sălașluiesc între feciorii lui Israil.»

CAP 36

1. Și veniră boiarii semințiilor feciorilor lui Galaad, a feciorilor lui Mahir, feciorul Manasiei, seminția lui Iosif, și grăiră înaintea lui Moisei și înaintea lui Eliazar preutul și înaintea tuturor boiarilor seminției feciorilor lui Israil zicînd:

2. „Stăpînului nostru au porâncit Domnul să dea țara cu sorț întru moștinare feciorilor lui Israil. Și au porâncit Domnul stăpînului nostru să dea moștia fratelui nostru lui Salpad, fêtelor lui.

3. Deci, de se vor mărita să fie muieri alții seminții den feciorii lui Israil, și se vor usebi de neamul lor și den rudenii părinților noștri și den soarta moștenirii noastre să se usebească.

4. Iar de vor fi întru luarea feciorilor lui Israil și se va adaoge cătră moștenirea seminției celora ce vor fi êle muieri seminția lor și den moștinarea seminției neamului vostru se va usebi moștinarea lor.“

5. Iar Moisei porânci feciorilor lui Israil după porunca Domnului zicînd: „Direptate au grăit seminția feciorilor lui Iosif.

6. Acesta iaste cuvîntul care au grăit Domnul fêtelor lui Salpad zicînd: «Orunde le va plăcea să se mărite și acelora să fie muieri, însă numai în neamul seminției lor să se mărite,

7. Iar să nu se schimbe moștinarea feciorilor lui Israil dentru-o seminție într-altă seminție¹, ce fieștecare den feciorii lui Israil întru seminția neamului său să se însoare.

8. Și fieștece fată, ce va avea rudenie trăgîndu-se moștinarea den seminția feciorilor lui Israil, unuia den seminția neamului ei să fie muiere,

9. Să ruedească feciorii lui Israil fieștecare moștenirea părinților lui. Și să nu se schimbe moștenirea dentru-un neam într-un alt neam, ce fieștecare dentre feciorii lui Israil dentru rudenii sa să se ia.»

10. Și făcură fêtele lui Salpad cum porânci Domnul lui Moisei.

11. Și fură Maala, și Fersa, și Egla, și Melha, și Nua,

12. Den nărodul Manasiei, muieri feciorilor lui Iosif. Și fu moștenirea lor/ întru neamul nărodului

la moarte, ci să-l omoăriți.

32. Să nu luați preț de răscumpărare de la ucigașul cel ce caută adăpost în cetatea de azil și ar vrea să se întoarcă în pământul său, neosîndit, după moartea marelui preot.

33. Să nu spurcați pământul unde sînteți; sîngele spurcă pământul și pământul nu se poate curăți decît cu sîngele celui ce l-a vărsat.

34. Nu pingăriți țara unde locuiți voi și în mijlocul căreia locuiesc Eu; pentru că Eu, Domnul, stau în mijlocul fiilor lui Israil.»

CAP. 36

Dreptul fetelor la moștenire

1. Căpeteniile neamurilor din seminția lui Galaad, fiul lui Machir, fiul lui Manase, a fiilor lui Iosif, s-au înfățișat înaintea maimarilor obștii și au zis către Moise:

2. „Stăpîne, Domnul ți-a poruncit să dai pământ prin sorți fiilor lui Israil; tot așa ți-a poruncit să dai partea lui Salfaad, fratele nostru, fiiclor lui.

3. Dacă ele vor fi soțiile fiilor unei alte seminții din Israil, atunci partea lor va fi luată din moștia noastră și se va adăuga la moștia acelei seminții și așa vom pierde ce ni s-a cuvenit prin sorți.

4. Și cînd se va sfinți anul al cincizecelea, partea lor va trece la moștia acelei seminții în care ele s-au măritat și se va șterge din moștenirea seminției părinților noștri.“

5. După porunca Domnului, a cuvîntat Moise către fiii lui Israil:

6. „Bărbații din seminția lui Iosif au dreptate. Iată ce a hotărîi Domnul pentru fiicele lui Salfaad: ele pot să se mărite cu cine le este drag, dar să rămînă înlăuntrul seminției tatălui lor,

7. Ca să nu treacă partea de moștenire de la o seminție la alta; și fiecare să fie legat de moștia seminției lui.

8. De aceea, orice fată care moștenește o parte să se mărite numai în seminția tatălui ei,

9. Să nu treacă moștenirea de la o seminție la alta, fiindcă fiecare din semințiile fiilor lui Israil trebuie să fie legată de moștia sa.“

10. Așa au făcut fiicele lui Salfaad, după cum a poruncit Domnul lui Moise.

11. Mahla, Tirza, Hogla, Milca și Noa s-au măritat după fiii unchiului lor.

12. Ele au fost soții în seminția fiilor lui Manase, fiul lui Iosif, și astfel a rămas moștia lor/ neamului

Biblia, 1688, pag. 124, col. II

ПРІСТЕ ФѢАНА КИРІАУАН ПІРІНІТЕАН АОРЬ
 АЧІСТІСІ ПОРІНУНАС ШІ ДІРЕПІПІРН ГІ
 АС, ШІ ПІДІНІУНАС КАРІАС АУ ПОРІ
 УНІП АМНУА АМЖНА АУН МОУ
 ЕН, АА АПІСІАЛЬ МІАКЬ,
 АА ІСОРААНЬ ДІСТІСІ
 ІІРНУСО.
 АА АА

părintelui lor.

13. Acêstea-s poruncile și îndreptările și judecățile carele au poruncit Domnul în mâna lui Moisi, la apusul Moav, la Iordan, despre Ieriho.

*Ms. 45**Ms. 4389**Versiune modernă*

preste feliul nărodului părintelui lor.

13[12]. Acēstea-s porincele și îndreptările și
judēțele carele au porāncit Domnul cu mīna lui
Moisi, la apusul Moav, la Iordan despre Ierho.

tatālui lor.

13. Acēstea sīnt porāncile și dreptāțile și
judecāțile care au porāncit Domnul cu Moisei, la
apusul Moavului, la Iordan, despre Ierihon.

tatālui lor.

13. Acestea sīnt poruncile și așezāmintele pe
care le-a dat Domnul prin Moise fiilor lui Israel,
cīnd erau īn șesurile Moabului, īn fața Ierihonului,
la Iordan.

NOTE

Ed. 1688

CAP 28

¹ În loc de: „noaolor“ (cf. același verset din coloana manuscrisului 45 în care „noaolor“ este Gen. pl. al subst. „noao“, cu sensul 'recoltă nouă', 'pîrga', calchiat din grecește.

Ms. 45

CAP 1

¹ Pe margine, scris de copist: „numele“.
² Idem: „popii“.

CAP 2

¹ Pe margine, de aceeași mîna: „400“.
² Idem: „pîlcurile“.
³ Cuvînt completat pe margine de aceeași mîna.
⁴ Pe margine, de aceeași mîna: „popii“.

CAP 3

¹ Pe margine, de aceeași mîna: „popii“.
² Idem: „popilor“.
³ Cuvînt adăugat pe margine de aceeași mîna (în text fusese „pre“, care a fost tăiat).

CAP 4

¹ Pe margine, de aceeași mîna: „pre“.
² Cuvînt completat pe margine de aceeași mîna.
³ Cuvînt scris deasupra rîndului, în locul cuvîntului „paza“, care a fost șters cu o linie roșie.
⁴ Completat pe margine de aceeași mîna.

CAP 5

¹ Pe margine, de aceeași mîna: „ce-i cură sămînța“.
² Cuvinte adăugate pe margine de aceeași mîna.
³ Pe margine, de aceeași mîna: „rade“.
⁴ Pe margine, de altă mîna: „apa vădirii“.
⁵ Pe margine, scris de copist: „sămînța“.

CAP 6

¹ Pe margine, de aceeași mîna: „amestecături“.
² Idem: „sichera“
³ Deasupra acestui cuvînt, scris de aceeași mîna: „rachi“.
⁴ Pe margine, de aceeași mîna: „struguri“.
⁵ Cuvinte adăugate pe margine, de aceeași mîna.
⁶ În text urma: „pentru carele au greșit“, care a fost apoi tăiat cu cerneală roșie.

CAP 7

¹ Cuvinte completate pe margine, de aceeași mîna.
² Omis în ms.
³ Așa în ms.
⁴ În ms., greșit: „doa“.

CAP 8

¹ Pe margine, de aceeași mîna: „briciu“.
² Corectat de altă mîna în text dintr-un alt cuvînt și repetat clar apoi pe margine.
³ Cuvînt completat pe margine de mîna de la nota precedentă.

CAP 9

¹ Pe margine, scris de copist: „păpădii“.
² Cuvinte completate pe margine de aceeași mîna.
³ Cuvînt corectat pe margine; în text fusese „êl“, care apoi a fost transformat în „êi“.

CAP 10

¹ Pe margine, de aceeași mîna: „aduni“.
² Idem: „tabăra“.
³ Pe margine, de aceeași mîna, însemnare cu cerneală roșie: „Veniră la pustiiul Faran“.
⁴ Pe margine, de aceeași mîna: „feliului“.
⁵ Idem: „vino“.
⁶ Cuvinte completate pe margine, de altă mîna.

CAP 11

¹ Pe margine, de aceeași mîna, însemnare cu cerneală roșie a copistului: „Pîrjol“.
² Cuvinte completate pe margine de aceeași mîna.
³ Pe margine, de aceeași mîna: „usturoiul“.
⁴ Idem: „turte“.
⁵ Idem: „pogoară“.
⁶ Idem: „să pogoria“.
⁷ Completat pe margine, de aceeași mîna.
⁸ Omis în ms.
⁹ Pe margine, de aceeași mîna: „boală de fiere“.
¹⁰ Idem: „fi destul“.
¹¹ Idem: „cărstei“.

CAP 12

¹ Pe margine, de aceeași mîna: „arapca“.
² Cuvînt adăugat pe margine, de altă mîna.
³ Pe margine, adăugat de copist: „pruncul lepădat“.

CAP 13

¹ Pe margine, de aceeași mîna, însemnare cu cerneală roșie: „Veniră la pustiiu Faran“.
² Completat pe margine de aceeași mîna.
³ Cuvînt repetat pe margine de aceeași mîna.
⁴ În ms.: „înșii“; a doua silabă corectată pe margine, de aceeași mîna „sul“, în „însul“.
⁵ Pe margine, de aceeași mîna: „preste“.

CAP 14

¹ Pe margine, de aceeași mîna: „bîntuieste“.
² Idem: „Acestu nume, unii dzic Iehoni iar alții Iefoni, alții Iefthonii“.

CAP 15

¹ Cuvinte completate pe margine de aceeași mână.

CAP 16

¹ În ms.: „preste“; corectat pe margine, de aceeași mână: „pre“.

² Cuvânt adăugat pe margine, de aceeași mână.

³ Cuvânt adăugat pe margine, de altă mână.

⁴ Pe margine, scris de copist: „prăpastie“.

⁵ Pe margine, de aceeași mână, însemnare cu cerneală roșie: „Dathan și Aviron“.

CAP 17

¹ Pe margine, de aceeași mână, însemnare cu cerneală roșie: „Odresli toiagul lui Aaron“.

CAP 18

¹ Omis în ms.; completat pe margine, de aceeași mână.

² Așa în ms., în loc de: „greșeală“.

³ Pe margine, de aceeași mână: „păcatele“.

⁴ Idem: „făgăduitul“.

⁵ În ms.: „de“; corectat pe margine: „a“.

⁶ În text urma: „șie va fi“, care a fost tăiat de aceeași mână“.

⁷ În text: „Domnului“.

⁸ Completat pe margine de aceeași mână.

⁹ Așa în ms.

CAP 19

¹ Scris întâi: „va fi“, care a fost tăiat apoi de aceeași mână.

² Pe margine, de aceeași mână: „vasul“.

³ Paranteze în ms., iar pe margine, scris de aceeași mână: „greș<it>“.

CAP 20

¹ Pe margine, de aceeași mână, însemnare cu cerneală roșie: „Veniră la pustiiul Sin“.

² Pe margine, de aceeași mână: „măcar“.

³ Pe margine, de aceeași mână, însemnare cu cerneală roșie: „Lovitura pietri“.

⁴ Completat pe margine, de aceeași mână.

⁵ Omis în ms.

⁶ Pe margine, de aceeași mână: „veșmîntul“.

⁷ Pe margine, de aceeași mână, însemnare cu cerneală roșie: „Moartea lui Aaron“.

CAP 21

¹ Pe margine, de aceeași mână, însemnare cu cerneală roșie: „Șerpii“.

² Idem: „Veniră la Ovoth“.

³ Idem: „Veniră la Ahelghe“.

⁴ Idem: „Veniră la Zared“.

⁵ Idem: „Veniră la Arnon“.

⁶ Cuvinte completate pe margine, de aceeași mână.

CAP 22

¹ Pe margine, de aceeași mână, însemnare cu cerneală roșie: „Veniră la pustiiul Moav“.

² Cuvânt completat pe margine, de aceeași mână.

³ Pe margine, de aceeași mână: „vino de“.

⁴ Idem: „Valaam“.

⁵ Idem: „ă“ (adică „dimineață“).

⁶ Paranteze în ms.

⁷ Completat pe margine, de aceeași mână.

CAP 23

¹ În ms., greșit: „mortul“; corectat pe margine, de aceeași mână; vezi nota următoare.

² Completat pe margine, de aceeași mână.

³ Pe margine, de aceeași mână: „Dumnezău“.

CAP 24

¹ Completat pe margine, în continuarea rîndului, de aceeași mână.

² Pe margine, de aceeași mână: „corturile“.

CAP 25

¹ Pe margine, de aceeași mână, însemnare cu cerneală roșie: „Veniră la Satim“.

² Omis în ms.

³ Pe margine, de aceeași mână: „săvîrși“.

⁴ În ms.: „întrîndu“; corectat în „întră“, pe margine, de aceeași mână.

⁵ Completat pe margine, în continuarea rîndului, de aceeași mână.

⁶ Completat pe margine de aceeași mână.

CAP 26

¹ Completat pe margine de aceeași mână.

² Pe margine, semnele pentru o variantă lexicală ce nu a mai fost scrisă.

³ Litera *r* din cuvînt, corectată pe margine, de aceeași mână, în *l* („numelile“).

⁴ Paranteze în ms.

⁵ Cuvînt corectat din „feciorăi“ prin tăierea lui *i* suprascris; pe margine, de aceeași mână: „nărodul“.

⁶ Pe margine, de aceeași mână: „nărodul“.

CAP 27

¹ Litera *r* din cuvînt, corectată pe margine, de aceeași mână, în *l* („numelile“).

² „Iar să nu vor fi“, cuvinte mai greu lizibile în text din cauza unei omisiuni completate ulterior; ele au fost scrise clar apoi, de aceeași mână, pe margine.

CAP 28

¹ Pe margine, de aceeași mână: „rachiu“.

² Completat pe margine de aceeași mână.

CAP 29

¹ Completat pe margine de aceeași mână.

² Completat pe margine, de altă mână.

CAP 30

¹ Completat pe margine de aceeași mână.

CAP 31

¹ Pe margine, de aceeași mână, însemnare cu cerneală roșie: „Moartea lui Valaam“.

² Pe margine, de aceeași mână: „adunării“.

³ Cuvîntul de sfîrșit de pagină are forma „șeaptea“.

⁴ Pe margine, de aceeași mână, însemnare cu cerneală roșie: „Vama“.

⁵ Pe margine, de aceeași mână: „Domnului“.

CAP 32

¹ Omis în ms.

² Pe margine, scris de aceeași mână un *v* pentru *d* din acest cuvînt („Havav“).

^{2 bis} În text, greșit: „fiforul“

³ Completat pe margine de aceeași mână.

⁴ Pe margine, scris de aceeași mână un *r* pentru *n* din acest cuvînt („Sofar“).

⁵ Completat pe margine de aceeași mână.

CAP 34

¹ Pe margine, de aceeași mână: „Saradao“.

² Idem: „spate“.

CAP 35

¹ „Și“, corectat din alt cuvînt ce avea un *t* care nu a fost șters.

CAP 36

¹ Pe margine, de aceeași mână: „cătră“.

Ms. 4389

CAP 1

- ¹ Pe margine, de aceeași mână: „cisle“.
- ² Idem: „putere“.
- ³ Idem: „numărare“.
- ⁴ Pe margine, de aceeași mână, însemnarea: „seminția lui Ruvim“.
- ⁵ Idem: „a lui Simeon“.
- ⁶ Idem: „a Iudei“.
- ⁷ Idem: „a lui Isahar“.
- ⁸ Idem: „a lui Zavelon“.
- ⁹ Idem: „a lui Efraim“.
- ¹⁰ Idem: „a Manasiei“.
- ¹¹ Idem: „a lui Veniamin“.
- ¹² Idem: „A lui Gad“.
- ¹³ Idem: „a lui Dan“.
- ¹⁴ Idem: „a lui Asir“.
- ¹⁵ Idem: „a lui Nethalim“.
- ¹⁶ Pe margine, cu cifre arabe; „603550“.
- ¹⁷ Pe margine, de aceeași mână: „suma“.
- ¹⁸ Idem: „clirosul“.

CAP 2

- ¹ În ms., greșit: „fehorul“.

CAP 3

- ¹ Pe margine, desenată o mână însoțită de cuvântul „vezi“.

CAP 4

- ¹ Omis în ms.
- ² Pe margine, de aceeași mână: „ispravnicul“.
- ³ Paranteze în ms.

CAP 5

- ¹ Pe margine, de aceeași mână: „carii le-au curs sămînța“.
- ² Pe margine, de aceeași mână, însemnarea: „vezi ispovădanie“.
- ³ Pe margine, de aceeași mână: *spm* (vezi).
- ⁴ Așa în ms., în loc de: „toate“.
- ⁵ Idem: „să se sloboază în jos“.
- ⁶ Pe margine, de aceeași mână, însemnarea: „vezi semn de a se cunoaște muierea pentru curvie“.

CAP 6

- ¹ Pe margine, de aceeași mână, însemnarea: „să blagoslovească preoții pre năroade“.

CAP 7

- ¹ Pe margine, de aceeași mână, „un car“.
- ² Pe margine, de aceeași mână: însemnarea: „aduseră boiarii lui Israil daruri Domnului“.
- ³ În ms., greșit: „dei“.
- ⁴ În loc de „Sediur“.

CAP 9

- ¹ Pe margine, de aceeași mână: „papadie“.
- ² Pe margine, de aceeași mână: *spm* (vezi), iar în continuare, însemnarea: „Semnul purcesului israilitienilor, când purcedea“.

CAP 10

- ¹ Pe margine, de aceeași mână, însemnarea: „să facă trâmbițe“.
- ² Pe margine, de aceeași mână: *spm* (vezi), iar în continuare, însemnarea: „să trâmbițeze la jărtve“.
- ³ Pe margine, de aceeași mână: „steagul“.

CAP 11

- ¹ Pe margine, de aceeași mână, însemnarea: „Se pogorî foc den cer de arse cîva israilitieni“.
- ² Idem: „Vezi cum era manna la mîncare și în ce feliu de chip“.
- ³ Pe margine, de aceeași mână: „în brațele tale“.
- ⁴ În ms., greșit: „arergă“.
- ⁵ Pe margine, de aceeași mână: „cîrstei“.

CAP 12

- ¹ Pe margine, de aceeași mână, însemnarea: „gilcevi Aaron și Maria asupra lui Moisei“.
- ² Paranteze în ms.
- ³ Pe margine, de aceeași mână, însemnarea: „fu Maria stricată“.

CAP 13

- ¹ Pe margine, de aceeași mână: „oamenii cei mai de treabă și mai de cinste“.
- ² În ms., greșit: „șaid“.

CAP 14

- ¹ Pe margine de aceeași mână, însemnarea: „Gilceviră israilitieni asupra lui Moisei că se spărea pentru limbi“.
- ² Idem: „Iar vru Dumnezeu să piarză pre ovrei“.
- ³ Idem: „Nu vor vedea țara cea făgăduită“.
- ⁴ Pe margine, de aceeași mână: „nu va fi pre voia voastră“.

CAP 15

- ¹ Paranteze în ms.
- ² Pe margine, de aceeași mână: „mozavirit“.
- ³ Pe margine, de aceeași mână, însemnarea: „aflară om strîngînd lîmne simbăta“.

⁴ Pe margine, de aceeași mână: „că nu se pricepea“.

⁵ Pe margine, de aceeași mână însemnarea: „să facă semn ca să-ș aducă aminte de lîgea Domnului“.

⁶ Pe margine, de aceeași mână: „poftete“.

CAP 16

- ¹ Pe margine, de aceeași mână, însemnarea: „Se sculă Corei, Dathan și alții asupra lui Moisei“.
- ² Paranteze în ms.
- ³ Pe margine, de aceeași mână: „boiar“.
- ⁴ Idem: „ne vei fi“.
- ⁵ Idem: „ne vei fi dat“.
- ⁶ Idem: „vei fi“.
- ⁷ Idem: „corturile“.
- ⁸ Pe margine, de aceeași mână, însemnarea: „Înghiți pămîntul pre Dathan și pre Aviron“.
- ⁹ Ultima literă, incompletă.
- ¹⁰ Pe margine, de aceeași mână: „fericate“.
- ¹¹ Omis.
- ¹² Pe margine, de aceeași mână, însemnarea: „Se porniră toț israilitieni spre Moisei și spre Aaron“.
- ¹³ Idem: „muriră israilitieni“.
- ¹⁴ Repetat pe margine cu cifre arabe: 14700“.

CAP 17

- ¹ Pe margine, de aceeași mână, însemnarea: „Odrăslî toiagul lui Aaron“.

CAP 18

- ¹ Pe margine, de aceeași mână: „pîrga“.
- ² Idem: „preoților“.
- ³ Idem: „începătura lor“.

CAP 19

- ¹ Pe margine, de aceeași mână: „bubat“.

CAP 20

- ¹ Pe margine, de aceeași mână, însemnarea: „Muri Maria“.
- ² În ms., greșit: „țe“.
- ³ Pe margine, de aceeași mână, însemnarea: „Vezi pentru ce nu văzu Moisei țara cea făgăduită“.
- ⁴ Pe margine, de aceeași mână: „munca“.
- ⁵ Pe margine, de aceeași mână, însemnarea: „Trimise Moisei soli la împăratul Edomului“.
- ⁶ Idem: „Muri Aaron“.

CAP 21

- ¹ Pe margine, de aceeași mână: „leșinară“.

² Idem: „pre cale“.

³ Pe margine, de aceeași mână, însemnarea: „Făcu șarpe de aramă“.

⁴ Idem: „Trimise soli la Sion, împăratul Ammoreii“.

⁵ Idem: „în izbîndă“.

⁶ Idem: „Og, împăratul Vasanului“.

CAP 22

¹ Pe margine, de aceeași mână, însemnarea: „Chiemă pre Valaam să blêsteme pre Israil“.

² Pe margine, de aceeași mână: „puse șalele pre măgari“.

³ Idem: „măgăreața“.

⁴ Pe margine, de aceeași mână, însemnarea: „Grăi măgăreața lui Valaam“.

CAP 23

¹ Pe margine, de aceeași mână: *שמ* (vezi).

² În ms., greșit: blêstebă“.

³ Idem: „dealuriu“.

CAP 24

¹ Pe margine, de aceeași mână: „hățiș“.

² Pe margine, de aceeași mână, însemnarea: „Răsări-va stea de la Iacov“.

³ Pe margine, de aceeași mână: „denpreună“.

⁴ Idem: „acasă-ș“.

⁵ Idem: „pren firea muierească“.

CAP 26

¹ Omis în ms.

² Pe margine, de aceeași mână: „moșia“.

CAP 27

¹ Pe margine, de aceeași mână, însemnarea: „Vezi judecată direaptă“.

² În text, greșit: „Da“.

³ Idem: „Să puie pre Isus Navi în locul lui Moisei“.

CAP 28

¹ Pe margine, de aceeași mână: „zilelor preste săptămînă“.

CAP 31

¹ Pe margine, de aceeași mână: „Fegor“.

² Pe margine, de aceeași mână, însemnarea: „Vezi, să ia den dobînda războiului“.

³ Așa în ms.

⁴ Pe margine, de aceeași mână: „lanțuri“.

CAP 32

¹ Pe margine, de aceeași mână: „cu carea m-am jurat“.

² Idem: „satele“.

³ Idem: „Satele“.

CAP 33

¹ Pe margine, de aceeași mână: „sălașurile“.

² Pe margine, de aceeași mână, însemnarea: „Vezi pre ce vreme au murit Aaron și de cîț ani au fost“.

³ Pe margine, de aceeași mână: „șăpi“.

CAP 34

¹ Omis în ms.

CAP 35

¹ Pe margine, de aceeași mână: *שמ* (vezi).

² Bara din stînga a slovei K, omisă.

³ Pe margine, de aceeași mână: „arhiereul“.

⁴ Pe margine, de aceeași mână, însemnarea: „Vezi pentru deșugubini“.

CAP 36

¹ Pe margine, de aceeași mână, însemnarea: „Să nu se amêstece semințurile“.

COMENTARII

Titlul *Numerii* traduce cuvântul grec Ἀριθμοί..., menținut în lat. de Tertulin și impus în toate tălmăcirile următoare în diferite limbi, prin faptul că el nu înseamnă numai 'cifră', 'număr', ci și 'numărătoare', 'recensământ', exprimând o parte importantă a acestei cărți, „numărătoarele“ din cap. 1 și 3 și, către sfârșit, 25, 19–26, 65. Diferite școli teologice o numesc în general „A patra carte a lui Moise“, considerată ca făcând parte din ansamblul Pentateuhului; *Bemidbar* (în deșert), titlul ebr., este desigur mai complet și, într-un fel mai nimerit, *Numerii* împărțindu-se în trei părți: la Sinai (1, 1–10, 10) în pustietate (10, 11–21, 35) și în șesurile Moabului (22, 1–36, 13), care toate converg spre un loc material și totodată spiritual: deșertul ca o încercare și ca o experiență de purificare pentru Țara Făgăduinței, în care Cadeș-Barne, locul unde, aproape de capătul rătăcirilor, mulțimea israeliților s-a răscolat, voind să facă întoarsă cale, reprezintă momentul de maxim tragism. În tipicul Bisericii Ortodoxe, au intrat puține fragmente din această carte. Astfel, Nm. 8, 16–17 se citește la Sărbătoarea Întîmpinării Domnului (2 februarie) și Nm. 24, 2–3; 5–9; 17–18, la 'Ceasurile' din ajunul Crăciunului (24 decembrie).

CAP 1

[1] Formula „Domnul i-a spus/grăit/zis lui Moise...“ implică faptul că scribii sacerdotali în totalitatea lor erau conștienți că redactează 'cuvântul lui Dumnezeu'.

Data fixată în verset indică o lună după înălțarea cortului; cf. Ieș. 40, 17. Pentru denumirea locașului, versiunile biblice folosesc mai mulți termeni, ca de ex. 'cortul sfânt', 'al (re)uniunii', 'adunării'. Ca și BB, noi preferăm versiunea greacă.

[2] Scopul recensământului a fost să se știe capacitatea de luptă a oștirii lui Israel și să se stabilească o organizație militară după regulile artei strategice.

[5–19] Semnificațiile sînt înșiruite conform ordinii obișnuite (cf. Ieș. I, 1–4). Lista notabililor arată că Israel în vremea aceea constituia o comunitate ierarhizată. Cei chemați nu sînt slujbași temporari, ci oameni de mare vază, cu un rol activ în organizarea și conducerea triburilor.

Există în *Numerii*, ca și în alte părți din *Vechiul Testament*, o adevărată voluptate a numerelor și a genealogiilor, demonstrată, printre altele, și de frecvența repetițiilor de acest gen. Modelul apare și în literatura română. Este notabilă încercarea lui Dosoftei de a ne oferi o genealogie poetizată a domnilor Moldovei, de la Dragoș-vodă, din secolul al XIV-lea, pînă în secolul al XVII-lea: [*Domnii Țării Moldovei*]: „Și fiii săi, Sas-vodă și Bogdan-vodă, / Cu doamna lui Maria, lăsînd bună rodă / Pre Fedor Bogdanovici, Lațco să numește, / Cu doamna sa, cu Ana, de să pomenește. / Pătru-vodă pre urmă-i purceasă pre viță, / Carele-i zic Mușatîn, în bună prință. /

Stătut-au dup-aceasta luminată rodă / Țării stăpîn Moldovei domnul Roman-vodă. / Acest Roman să scrie-ntr-a țării urfce / Mare samodărjaveț și-n bună fericce, / C-au stăpînit-ș țara din plai până-n Mare. / Ș-au lăsat-ș în scaun fiu și ca mai tare, / Ce ș-au născut din doamna, din Anastasia, / Pre cel Bun Alexandru, n trai cu fericia...“ (Dosoftei, Opere I, ed. Ursu, 1978, p. 4). Pe modelul biblic din poema lui Dosoftei se suprapune acela al vechilor anale românești, contaminate de retorismul celor bizantine (Manasses).

[20–46] Rezultatul recensământului este considerat de majoritatea cercetătorilor prea mare față de numărul populației care ar fi existat atunci.

Dan Constantinescu s-a ocupat de aceste cifre, situîndu-le în domeniul cabalistice: înmulțind divizat (fiecare cifră în parte, – 0 – nu se cuprinde în calcul) pe 603.550, ajungem la cifra 450. Adunînd conform procedurii cabalistice pe 4 cu 5, obținem 9. De asemenea adunînd cifrele, rezultatul e $19 = 1 \times 9 = 9$; și $1 + 9 = 10$.

Nouă este cifra omului desăvîrșit, care în puritatea lui nu poate fi clătînat, nici ispitit să greșească, fiindcă stăruie mereu în preajma lui, Adonai, al zecelea nume al lui Iahve, reprezentat prin 0. Indiferent cu ce număr ar fi multiplicat sau potențat, el rămîne în substanța lui același: $2 \times 9 = 18 = 1 + 8 = 9$; $3 \times 9 = 27 = 2 + 7 = 9$; $5 \times 9 = 45 = 4 + 5 = 9$; $6 \times 9 = 54 = 5 + 4 = 9$ etc. Cu alte cifre, lucrul acesta nu se întîmplă: $8 \times 2 = 16 = 1 + 6 = 7$; $8 \times 3 = 24 = 2 + 4 = 6$; $7 \times 3 = 21 = 2 + 1 = 3$ etc. Prin urmare Moise ar fi întruchipat cifra 9; el a putut sta de vorbă cu Iahve fără ca acesta să-i dăuneze.

În legătură cu un domeniu fascinant, cum este acela al simbolismului cifrelor, Isidor scrie: (*Etymologiae*) *RATIO NUMERORUM CONTEMNENDA NON EST. IN MULTIS ENIM SANCTARUM SCRIPTURARUM LOCIS QUANTUM MINISTERIUM HABENT ELUCET. NON ENIM FRUSTRA IN LAUDIBUS DEI DICTUM EST: OMNIA IN MENSURA ET NUMERO ET PONDERE FECISTI.* „Omnia in mensura et numero...“ este un citat din înțelepciunile lui Solomon XI, 20: „Ci toate le-ai rînduit cu măsură, cu număr și cu cumpănă“.

KRINGS demonstrează că acest verset e temeiul ordinii medievale. Simbolica numerelor atît de importantă în antichitate, de la Pitagora la Cicero, îl preocupă și pe Fericitul Augustin. De exemplu: Sfîntul Petru a pescuit 153 de pești (Ioan XXI, 11). Ce înseamnă această cifră? Este mai întîi adunarea cifrelor de la 1 la 17. 17 se compune din 10 – cele 10 porunci – și 7 – simbolul sfîntului Duh.

Cei 153 de pești sînt – prin urmare – credincioșii care împlinesc legea nu din frică, ci din dragoste. Dar 53 mai poate fi și 50 și 3.

Ce este 50? $40 + 10$ adică 10 plenitudo sapientiae – obținut din 7, care e și cifra creației și 3 – treimea. 4 sînt evangheliile, dar și vînturile, anotimpurile. 40 este biserica temporară, 50 este biserica viitoare, căci se adaugă la 40 – 10 – cifra recompensării. 10 se compune din $1+2+3+4$, de aceea este cifra completă. 1 este Dumnezeu – 2, cele două naturi ale lui Hristos, 3, trinitatea și dimensiunile timpului, 4, după cum am spus, evangheliile, dar și cele 4 fețe ale heruvimilor și așa mai departe.

Cifra 33 a fost sfințită prin anii vieții Mântuitorului aici. 33 de capete are tratatul lui Augustin *Contra Faustum manichaeum* ca și *Institutiones* ale lui Cassiodor, 33 de particule 'Pantheonul' lui Gottfried von Viterbo (sec. XII), 33 de capitole scrisoarea lui Dante către Cangrande, în care își explică opera, 33 de strofe un poem al lui Endecheus, o Laudă a Veronei (sec. IX), o poezie a lui Walahfrid Strabo (sec. 9); în *Testamentul* lui Villon, numele lui Hristos apare în strofele 3 și 33.

Trecem peste foarte răspândita preferință pentru cifra 22 – cele 22 de cărți ale *Vechiului Testament* după Ieronim, cele douăzeci și două de virtuți ale lui Isus, dar și cele 22 de litere ale alfabetului ebraic, și amintim că mulți autori își scriau operele în două capitole sau două cărți notînd că au luat exemplul de la cei doi bănuți ai văduvei (Luca, XXI, 2). Ermenerich von Ellwangen scrie viața unui sfînt în 10 capitole, fiindcă acesta a păzit cele 10 porunci; Otfred își împarte o cîntare evanghelică în 5 cărți, pentru curățirea celor 5 simțuri, în sfîrșit *Divina Comedie* are 100 de cînturi 33 + 33 + 33 + 1, numărul aici, cum ne spune CURTIUS, nu este schelărie exterioară, ci simbol al ordinii cosmice. Prin angrame, s-au făcut din *Ave Maria*, salutul angelic, 1200 de imnuri pentru Maica Domnului; celebru este și versul lui BERNARD VON BANHUYSEN: TOT TIBI SUNT DATES, VIRGO, QUOT SIDERA CAELO poate fi refăcut și transcris în 1022 de versiuni; 1022 era numărul astrorului cunoscute pe atunci.

[47–53] Leviții nu sînt incluși în recensămîntul general. Ei sînt considerați aparte, au drepturi sacerdotale. Aaron, urmașul lui Levi, aparține acestei seminții.

CAP 2

[1–34] Această bogăție de urmași a fost promisă de Domnul părinților lui Israel (cf. Fac. 13, 16; 28, 14). Ordinea trupelor la plecare și popas urmează un protocol tradițional. Cortul principal e plasat în mijlocul taberei ca în campaniile faraonului Ramses II. Dar așezarea leviților în jurul acestui cort evocă dubla centură militară și religioasă a bastioanelor construite de Roboam, ca și sălașele levitice din jurul Ierusalimului.

Vechile tradiții elohiste situau cortul undeva izolat de tabără și la distanță, pentru a marca sacralitatea inaccesibilă. Acest element s-a păstrat prin faptul că locul sacru a fost înconjurat de veghea leviților.

CAP 3

[3–4] Actul de profanare de care s-au făcut vinovați Nadab și Abiud, acel „foc străin” (profan, comun, împotriva legii), a constat în folosirea unor cădelnițe proprii și nu a instrumentului de cult al sanctuarului, tămăduirea în afară de timpul jertfei de dimineață și de seară și, mai ales, alimentarea căuților cu alt foc decît acela sfințit la altar.

[3–29] Genealogiile biblice se constituie în model stilistic pentru mulți scriitori, vechi sau moderni. Poate fi citată, în acest sens, printre alte exemple, impresionanta navelă a lui Al. Ivăsiuc, *Corn de vinătoare*: „După Drag a venit fiul său Giulea și după aceasta Miroslav care s-a proeșit și după aceea un alt Giulea și din el s-a tras neamul Pop, de pe ulița popilor, și neamul Lazăr și neamul lui Ivașcu, din Ion, care s-a înrudit cu oameni de frunte de pe malul Tisei și de pe Iza, pînă la fuga din Săliște, și Iusco din Dragomirești și în Apșa cu neamul Mihalea, de sub pădure, cel mai puternic dintre toate pentru că nu se înmulțea. Drag a fost mare cneaz pe Mara și așa a fost fiul său Giulea, întemeietorul Giuleștilor, și vasalii lor erau la Sugatag și la Desești” (p. 5). Înșirarea numerelor, căutate și pentru sonoritatea și atmosfera arhaică pe care o răspîndesc, cu precizarea minuțioasă a înruderirilor și ierarhizărilor, comunică în mod evident cu bogatele enumerări rituale din *Numerii*, introducînd în proza scriitorului român o undă mitică într-o genealogie fals istorică.

[5–10] Altă dată serviciile inferioare ale cultului, ca tăiatul lemnului sau căratul apei, erau îndeplinite de prizonieri de război sau de sclavi, în general necircumciși. 'Pîngăritorul' apare în unele versiuni ca acela ce este străin de tribul leviților.

[12] Faptul că dintre toate semințiile tocmai leviții au fost aleși, s-ar datora, după unii exegeți, atitudinii acestora cu prilejul înfierării 'viștelului de aur' (cf. Ieș. 32, 26–29), cînd Moise a pronunțat faimoasa lui somație: „Cine este de partea Domnului să vină lîngă mine”, și toți leviții, fără excepție, i-au dat ascultare.

[17–39] Informațiile din 1,50 și 3,8 sînt amplificate. Diferitele munci săvîrșite de leviți la montarea, demontarea și transportul tabernacolului nu sînt o degradare, ci au un caracter sacru, continuarea serviciului divin pe care doar preoții consacrați au îngăduința s-o facă.

[41–51] Diferențele dintre numărători se datorează unor modalități diferite de calcul. Pentru cei 273 întîi născuți s-a prevăzut acea greutate ridicată la rangul de 'sfîntă', căreia nu i s-a putut fixa cu exactitate ponderea.

CAP 4

[2–3] Limita superioară de slujire la Cort a rămas în decursul timpului neschimbată: 50 de ani; cea inferioară, pe vremea lui David, de 30 de ani, a fost redusă la 25 și chiar 20, dovedindu-se că slujba la tabernacol cerea mai multe persoane.

Chivotul, din cauza sfințeniei sale deosebite, era protejat prin trei învelitori, ca de altfel și masa pînilor, în timp ce sfeșnicul și jertfelnicul nu au decît două.

[16] Untdelemnul din sfeșnicul care trebuia să ardă tot timpul, (cf. Ieș. 27, 20–21) era stors din măsline și deosebit de curat; mirul era destinat consacării preoților (cf. Ieș. 30, 31–32).

[20] Se cunoaște cazul unui levit, Uza, care la transportul chivotului la Ierusalim și-a întins mîinile să-l sprijine, cînd era să se răstoarne; el a fost pe loc fulgerat.

[29–33] Transportul lucrurilor mai grele, ca de pildă stîlpii și tălpile lor, se făcea cu care trase de boi. Sarcina lor nu era de loc ușoară, din cauza consemnelor privind Cortul Mărturie, atît de amănunțit amintite.

[34–49] Numărul persoanelor ieșite la acest ultim recensămînt apare prea mare, chiar dacă am socoti împlinită promisiunea de rodnicie făcută în Ieș. 23, 25–26. Cifra generală a leviților peste 30 de ani, pe vremea lui David, a fost socotită la 38.000 (cf. 1 Cr. 23, 3).

CAP 5

[2–4] Acest pasaj a fost interpretat ca prezentarea unui Dumnezeu al Vechiului Testament care n-ar cunoaște mila și îndurarea. E vorba aici de păstrarea purității sacramentale a unei comunități pornite spre Țara Făgăduinței. În Lev. 15, scurgerea e descrisă minuțios; se prescrie pentru oprirea ei „o aducere de jertfă”, în orice caz nu alungarea din tabără, de altfel ca și pentru atingerea unui cadavru.

[9–10] Practica prevedea în cazul că cel care a adus paguba supralicitează darurile, ele să fie sfințite de preot și înapoiate acestuia, dar pîrga ofrandelor rămînea partea preotului.

[11–31] Judecata divină, frecventă și în evul mediu, are rădăcini mai vechi și era practică de vecinii lui Israel. În codul Hammurabi se prevede că soțul care are îndoieli în privința fidelității soției sale este dator să-și supună consoarta ordaliei Fluviului (nr. 132). Dacă adulterul femeii era dovedit, după alte surse (Lev. 20, 10; Dan. 13, 41), ea trebuia să fie omorîtă, după Deuteronom (22, 21), lapidată.

„Apa cea amară aducătoare de blestem”, prin similitudinea rădăcinilor ebraice „a fi amar, a fi fatal”, a creat anumite confuzii în traduceri; mai apar versiunile „apele amare, blestamate”, „apă de învinuire și maledicțiune”, „ape fatale, blestamate”. GN: „bitteres, fluchbringendes Wasser”, TOB: „L'eau d'amertume qui porte la malédiction”.

Insistența asupra ritualului legat de aflarea vinovăției sau inocenței unei femei se explică prin importanța pe care o avea la iudei unirea prin căsătorie, în urma căreia doi inși diferiți deveneau un singur 'trup', pentru a sluji cât mai bine pe Iahve.

CAP 6

[1-8] Nazireu (ebr. nāzîr) înseamnă „separat“ și totodată „binecuvântat, sfințit“; cineva care face legământul, făgăduința de a se hărăzi Domnului.

Cel dintîi nazireu amintit este Samson, care își purta părul cu șapte împletituri, semn al puterii spiritului divin, care l-a ajutat să-i învingă pe filistenii.

Profetul Amos (2, 10-11) amintește de asemenea de nazireii aleși dintre tinerii israeliteni. Se poate vorbi deci în istoria poporului ales de un nazireat harismatic „etern“ sau „temporar“. Samson, Samuel (cf. 1 Regi 7, 2-14), victorios asupra filistenilor, sau Ioan Botezătorul, de ex., s-au hărăzit Domnului pentru întreaga lor viață.

[9-12] Părul este podoaba de mare preț a nazireului, „diadema Domnului deasupra capului său“ (cf. Ieș. 29, 6). Abundența părului nu însemna o renunțare la lume, ci mai degrabă un simbol al puterii și al vitalității, cum se manifestă mitic la Samson.

[13-17] A treia parte a acestui capitol (vv. 13-20) este un ritual care începe printr-un verset cu formula „zôt tōrat“, frecvent utilizată în partea a doua a Torei sacrificiilor și legea curățeniei, drept concluzie a prescripțiilor juridice.

[15] Indicațiile privind oblațiunile și libațiunile sînt mai vagi și, în consecință, probabil anterioare datelor din Nm. 15.

[18-21] Ritualul nazireatului este apropiat de acela al consacrării preoților. Sînt prevăzute trei jertfe împreună cu obișnuitele ofrande. Aproximativ cea mai caracteristică este faptul că nazireul ia o parte din jertfă în mînă, cu care participă la „jertfa legănată“, gestul de ridicare în fața altarului.

[22-27] Formula de binecuvîntare e redactată într-un limbaj arhaic și într-un stil concis; cu timpul, ea devine mai solemnă sugerînd o îndelungată transmisie orală. Anumite variante plasează verbele la viitor, ceea ce le dă o valoare profetică, despre care au scris și Părinții creștinismului.

CAP 7

[1-83] „Siclu“ ca monedă grecească a fost desființată de Alexandru cel Mare; era considerată ca o unitate fundamentală în sistemul de măsurători al greutăților. Cîntărea 11,5 g și se putea împărți de asemenea în subunități de jumătate, sfert, treime sau pătrime. „Siclu sfințit“, spre deosebire de cel „negustoresc“, era mult mai valoros și putea fi și din aur.

Pentru „jertfa împăcării“, apare în alte versiuni „jertfa de mulțămire“, „jertfa de pace“ sau „jertfa mîntuirii“ (BB).

Toate căpeteniile semințiilor lui Israel aduc aceleași daruri, cu toată importanța lor numerică diferită. Prezentarea darurilor, descrisă la fel, cu aceleași cuvinte, corespunde stilului vechi oriental de istorisire. Referindu-se la acest pasaj din Biblie, într-un eseu publicat în „Oceanografie“, Mircea Eliade arată că de la o vreme repetarea nu mai plictisește ci e simțită ca o deosebită frumusețe.

[88-89] Dan Constantinescu s-a ocupat de aspectul cabalistic în legătură cu cifrele acestui capitol. El menționează corespondența dintre numărul odoarelor de 3 × 12 și numărul vitelor aduse pentru arderea de tot, cea mai importantă dintre jertfe: tot de 3 × 12. 3 × 12 = 36, un număr sacru, reprezentînd în esență matricea structurală a universului. Dacă înmulțim pe 36 cu 2 (odoarele și jertfele de animale), obținem cifra 72, reprezentînd 'forțele' de manifestare ale lui Iahve în lume, împărțite în 9 cete îngerești, de asemenea un număr foarte important, cifra omului perfect, precum Moise, și totodată și a dăruirii, împăcării, iertării venite de sus (3 + 6 = 9). Dacă înmulțim pe 72 cu 2, ajungem la 144, la 'Ierusalimul ceresc'.

CAP 8

[1-4] Candelabru avea un rol cultic, întreținerea lui fiind rezervată lui Aaron (cf. Ieș. 30, 8; Lev. 24, 3). El este deja un „obiect sacru“, consacrat printr-o oncțiune și simbolizînd prezența continuă a lui Iahve în sfîntul locaș, căci el trebuia să ardă necontenit (cf. Lev. 24, 4). Cu timpul, simbolismul lui se amplifică, el devenind „ochii Domnului care cutreieră tot pămîntul“ (cf. Zah. 4, 10), semnul prezenței lui în Israel.

[7] Riturile purificatoare ale leviților seamănă în prima lor fază cu cele ale curățirii leproșilor, ca mai apoi să amintească ritualul consacrării preoților.

[8-10] Punerea mîinilor pe leviți are însemnătatea transferului unei obligații purtate de întreaga comunitate.

[11] În unele versiuni apare sintagma „dar legănat“, adică darurile 'legămate' înspre și dinspre altar, cu însemnătatea că ele sînt dăruite Domnului iar acesta le dăruiește îndărăt preoților.

[12] Punerea mîinilor pe capul vițelilor, ca și arderea de tot a unui dintre ei, este explicată ca reîntărirea Alianței, al cărei semn permanent rămîne inocența lor cu prilejul cultului 'vițelului de aur'.

[24-26] După reguli mai vechi, serviciul leviților începea cu vîrsta de 30 de ani (cf. 4, v. 3, v. 23, v. 30).

CAP 9

[2] BB: „întru ceasul lui“ redă gr. „τὸ κάσκα καθ' ὅραν αὐτοῦ“.

[13] Pedepsa cea mai aspră îl aștepta pe acela care uita să sărbătorească Paștele: „va peri sufletul acela din norodul lui“ (BB), el va fi „nimicit“ (R-G), „stîrpit“ (BIBLIA 1968), „out off“ (JP), „ausgetilgt“ (HS), „coupé de sa race“ (JV), ceea ce ar echivala, în general, cu un fel de 'excomunicare', de alungare din sinul poporului ales, adică, pieirea sufletului.

[14] Străinii participă la prăznuirea Paștelui (cf. Ieș. 12, 45/49), cu condiția să fie circumciși (HS, JP).

[15] cf. Ieș. 40, 34-38.

[16] În terminologia medievală: „Nubes tenebrosa et illuminans noctem“.

CAP 10

[2] Marșul cetelor lui Israel era determinat de mișcările „norului“.

[2-9] În *Doina* lui Eminescu se folosește ca instrument de alarmă în fața dușmanului cornul în loc de trîmbiță, într-o gradație care amintește pe cea din *Vechiul Testament*: „Tu te-nalță din mormînt / Să te-aud din corn sunînd / Și Moldova adunînd, / De-i suna din corn o dată, / Ai s-aduni Moldova toată, / De-i suna de două ori, / Îți vin codri-n ajutor, / De-i suna a treia oară / Toți dușmanii or să piară / Din hotară în hotară, - / Îndrăgi-i-ar ciorile / Și spînzurătorile!“ Motivarea actului războinic este aceeași în *Doina* lui Eminescu și în *Numerii*: „Scoală-te, Doamne, și să se risipească vrăjmașii tăi și să fugă de la fața ta cei ce te urăsc pe tine!“ (Nm. 10, 35) Pronia este invocată de ambele texte în apărarea neamului asuprit: „Doar s-a-ndura Dumnezeu, / Ca să-ți mîntui neamul tău!“ (*Doina*) „Întoarce-te, Doamne, la miile și zecile de mii ale lui Israel!“ (Nm., 10, 36).

[5] IER: „Prolixior atque concisus clangor“.

[8] Numai preoții au dreptul să sune din trîmbițe și ei au fost aceia care au sunat cînd zidurile Ierihonului s-au năruit. În Apoc. Sf. Ioan, preoții sînt înlocuiți cu îngeri sunînd din șapte trîmbițe. Autorii creștini vād în cele două instrumente de argint Vechiul și Noul Testament.

[9] În general, cornul e folosit ca instrument de alarmă; funcția trîmbițelor aici e multiplă, ele servesc și ca „pomenire înaintea Dumnezeului vostru“ (BB).

[35] Cf. Ps. 67,1: „Să se scoale Dumnezeu și să se risipească vrăjmașii lui...“.

CAP 11

[3] Tabeera pare să însemne „loc de pășune“, dar e legat de o rădăcină asemănătoare cu semnificația „a arde“.

[5] În Egipt, peștele (uscat) era cel mai ieftin aliment, mai ieftin decât pîinea.

[7] „Bdeliu“ este rășina gălbuie, transparentă, aducînd cu cristallul, a unui arbore ce crește în Arabia de sud.

[16-17] Această instituție a „bătrînilor“ este amintită și la medianiți și la alte popoare vecine, ca de ex. la hitiți, fenicieni, egipteni.

CAP 12

[1] Sefora, soția lui Moise, după BB „mujer harapcă“ (cf. Ieș. 2, 21; Avac. 3, 7), era o madianită; faptul că a fost numită etiopencă, după versiunile din ebraică „kușită“, poate fi interpretat ca o batjocură la adresa ei.

[2] În Ieș. 15, 20 se arată că Mariam avea darul profeției.

[3] VL: „lenis valde“, IER.: „mitissimus“.

[8] „Și slava Domnului au văzut“ (BB) arată preponderența lui Moise față de ceilalți profeți.

[11-12] Unii exegeți presupun că în forma primitivă a textului, corectată ulterior de scribii sacerdotali, a fost și Aaron pedepsit.

CAP 13

[4-15] Seminția lui Levi nu este amintită, fiindcă leviții n-au fost îngăduiți să participe la cucerirea Canaanului și nici la împărțirea lui.

[16] Osia/Iosua – de fapt amîndouă numele au aceeași semnificație, provenind din aceeași rădăcină ebraică: „Domnul dăruiește mîntuire“.

[32] Verbul „mistuire“, „mănîncă“ (BB), „devoră“ poate duce la confuzie. După Lev. 26, 16-26, pericolul vine prin mulțimea animalelor sălbatice. Fericitul Augustin comentează starea de spirit a cercetașilor prin: „et postulerunt pavorem terrae“.

CAP 14

[4-5] Această cădere „preste față“ (BB) e comentată de Calvin ca un model de smerenie care se petrece în fața întregii comunități și doar așa aduce roade.

[9] IER.: „recessit ab eis omne praesidium“; Fer. Augustin: „abessit enim tempus ab eis“; FRANKF., LXX: „ἀφέστηκε γὰρ ὁ καιρός ἀπ' αὐτῶν“.

[21-23] Spațiul arid, secătuit, inospitalier, într-un cuvînt pustiu, conceput ca metaforă a încercării credinței, a obstacolului în calea atingerii idealului, a exercitat o adevărată fascinație literară. Modelul este biblic și se ivește într-o realitate istorică și geografică dată: greutățile întîmpinate de evrei, nevoiți să străbată deșertul pentru a ajunge în Țara Făgăduinței. Pustiul îi înlătură pe cei nedemni de această răsplată dumnezeiască, pe cei incapabili de purificare prin jertfă, învinși de propriile lor slăbiciuni, de neîncredere și apostazie, de pretenții nemăsurate și orgolioase. Nemulțumiții, temerarii, marii creatori, poeții în special visează mereu, întocmai ca „qm̄irul lui Macedonski din *Noapte de decembrie*, la o „nălucă sublimă“, „cetatea de vise“ de care îi separă „pustiul“, în accepția metaforică arătată. Capodopera creației lirice macedonskiene, construită pe această metaforă esențială, a pustiuului ca poartă spre tărîmul rîvnit, arată clar înrudirea, dacă n-am admite o influență directă, cum nu este deloc exclus, cu sursa biblică *Ieșirea*

și *Numerii*: „Și el e emirul, și toate le are... / E tînăr, e farmec, e trăsnet, e zeu, / Dar zilnic se simte furat de-o visare... / Spre Meka se duce cu gîndul mereu, / Și-n fața dorinței = ce este – dispăre – / Iar el e emirul, și toate le are. // Spre Meka-l răpește credința-voința, / Cetatea preașfîntă îl cheamă în ea, / Îi cere simțirea, îi cere ființa, / Îi vrea frumusețea – tot sufletu-i vrea – / Din tălpi pînă-n creștet îi cere ființa. // Dar Meka e-n zarea de flacări – departe – / De ea o pustie imensă-l desparte, / Și prada pustiei cîți oameni nu cad? / Pustia e-o mare aprinsă de soare, / Nici cîntec de paseri, nici pomi, nici izvoare – / Și dulce e viața în rozul Bagdad“ (*Opere* II, ed. Marino, 1966, p. 162-163). Descrierea „pustiei“, corespondentă cu cea biblică în poezia lui Macedonski, prin suferințele și numărul victimelor pe care le face, este unică în literatura română, prin intensitatea efectelor și mulțimea detaliilor fiziologice: „E-aprins chiar pămîntul hrănit cu dogoare, / Iar ochii se uită zadarnic, cît pot – / Tot roșu de sînge zăresc peste tot / Sub aeru-n flacări al lungilor zile. // Și foamea se face mai mare – mai mare, / Și, zilnic, tot cerul s-aprinde mai tare... / Bat tîmplele... – ochii sunt demoni cumplii... / Cutremur e setea, ș-a foamei simțire / E șarpe, ducîndu-și a ei zvîrcolire / În pîntec, în sînge, în nervii-ndrîjiți... / Bat tîmplele... – ochii sunt demoni cumplii“ (p. 165). Reperele geografice, Bagdadul ca punct de plecare și Meka, numele sacru, pe care se apasă, ca punct de sosire, ne îndepărtează de sursa biblică. Adrian Marino amintește, folosindu-se de *Jurnalul* lui Tudor Vianu, de o sursă persană: *Gulistan* de Saadi (*op. cit.*, p. 361). Folosindu-se de acest prilej, noul editor și interpret al vieții și operei lui Macedonski amendează substanțial opinia strălucitului său predecesor, pe care o reduce la cîteva „analogii mai mult de ordin epic“, centrul de greutate fiind dat de deosebiri, pe care le găsește „esențiale“. „În timp ce povestea persană [*Hangiul șugubăș* de Saadi] este de fapt o fabulă, pe tema mîndriei pedepsite, *Noapte de decembrie* capătă la Macedonski cu totul alte proporții. Ea simbolizează drama geniului, într-o evocare de mari incandescențe, reprezentativă pentru întreaga concepție a poetului și, poate, și mai mult, pentru drama propriei sale existențe, fascinată de vis, himeră și ideal, irealizabilă ca orice absolut, cum de altfel și mărturisește la sfîrșitul vieții.“ De fapt Macedonski a fost mereu obsedat de imaginea lui Moise, figură dominantă a *Vechiului Testament*, eroul excepțional, în contact permanent cu cerul, dar mereu contestat, tocmai de aceea, de cei apropiați lui. Moise încarnează, prin aceasta, destinul singular al geniului, despre care vorbise și Eminescu, figurîndu-l altfel.

O călătorie către un ideal greu de atins, realizată cu elementele figurative care nu sînt numai ale „pustiului“, oferă și Dan Laurențiu în poezia *La Nisa!*, din volumul *Călătoria de seară*, Editura pentru Literatură, 1969: „fără sfîrșit va fi drumul salvării / vai cerul rînit de luminile răului // la Nisa la Nisa eu sînt delirul / poduri de aur hohot de rîs și lumini întunerice / voi părăsi acest oraș ingrat în amurg // sînt obosit am căzut lîngă voi / ochii mei aduc cerul cu îngeri vine și noaptea / în inimile noastre zilele își acoperă fața, amar e plînsul acesta“ ca și în poezia lui Macedonski: „departe la Nisa plînsul pustiu“. În viziunea sceptică, deosebită de cea biblică, a unor poeți moderni, drumul rămîne o inexorabilă, permanentă și fascinantă aspirație a sufletului omenesc, angajat mereu într-o confruntare inegală cu „pustiul“ biblic, spre o intangibilă Țară a Făgăduinței.

[26-38] Reprezintă un paralelism, dar ele sînt luate în spiritul unei relatări sacerdotale pentru care Israel este o comunitate recenzată, cu obligații stricte. Verdictul divin adaugă amănunte noi ca, de pildă, poziția lui Caleb și Iosua, ispășirea păcatelor părinților prin copiii lor care vor rătăci 40 de ani în pustie: VL: „erunt vagi in deserto annis quadraginta“.

BB: „Iară fiii voștri vor fi pascînd în pustiu“, după LXX, denotă că Iahve a avut totuși grijă de ei și le-a dat posibilitatea să fie „și păstoni“, nu numai niște „rătăcitori“, lipsiți totalmente de siguranța zilei de mîine. Cf., totuși, mai sus, p. 12, 6.7.2.

[45] Horma, o localitate la granița de sud-est a Canaanului, se numea înainte Sefat și a primit de la israeliți acest nume însemnând „surghiun“.

CAP 15

[17–21] Conform tradiției, israeliții trebuiau să ofere „pîrga“ din tot ce li se dăruise, din toate animalele și fructele, chiar din prada de război, ceea ce era mai de preț. I se jertifia primul snop la începutul recoltei.

[28] Greșeala făcută cu îndărătnicie, voluntar, e tradusă în mai multe versiuni; „în manu superbie“, ca și în greacă, respectiv BB.: „mîna de trufie“; este o sintagmă orientală veche: „cu mîna ridicată“.

[32–36] Sabatul este un semn al Alianței, sanctificat de Creator și deosebit de cinstit de către fiii lui Israel.

[37–41] Ciucurii de pe vestminte. Acestui vechi obicei, redactorul sacerdotal îi adaugă o semnificație și o valoare nouă: ei sînt semne ale mîntuirii, asigură sfințenia și reamintesc eliberarea din Egipt și Legămîntul.

CAP 16

[1–36] Capitolul acesta, după FRANKF. și BB., are 50 de versete. În alte versiuni, ca și în R–G, se termină cu v. 36. Traducerile românești, în general, urmează BB.

[3] Exemplul acesta clasic, cu sclavi eliberați care se gîndesc cu nostalgie la timpul robiei lor, se repetă în istorie pînă în zilele noastre.

[22] Formula din LXX s-a păstrat în mai multe rugăciuni din ritualul ortodox.

[30] VL: „autem novam rem fecerit dominus“, IER.: „in visione ostendet dominus“.

„Împărăția morții“, GN: „Totenwelt“, TOB: „séjour de la mort“.

CAP 17

[1] Cuvîntul ebr. „match“ semnifică în același timp, 'toiag', 'bîtă' și 'vlăstar'.

[8] Cu excepția GG, versiunile românești, ca de ex. BB (după FRANKF.), adaugă aici și pe Aaron. De altfel, ca și Nm. 16, 19–22, preponderanța sacerdoșului aaronit este subliniată cu limpezime.

„Rodise migdale“ ca și VL: „in amygdalas deformati sunt“, FRANKF. folosește „κροβά“, de aceea BB traduce „nucă“, ceea ce nu mai apare în niciuna din versiunile românești.

CAP 18

[7] De cînd este pomenit în istorie, preotul a trăit din ce îi aducea altarul și, deși aceste venituri, în decursul timpurilor, au suferit fluctuații, ele au fost suficiente pentru a îndestula și familia sacerdotului. Deseori ele au fost un motiv de invidie și revoltă a mulțimii ce trebuia să muncească din greu pentru necesitățile domestice. Iahve reamintește poporului său că demnitatea de preot nu este deloc ușoară, că e legată de responsabilități solemne și aceasta îi privește și pe leviți.

Spațiul îndărătul vălului (draperiei, perdelei) reprezenta sfînta sfîntelor unde numai marele preot putea să pătrundă.

Versetul a dat prilej la diferite interpretări cu întrebarea dacă Domnul acordă sacerdoșul „ca un dar“ sau „în dar“; IER. omite chiar cuvîntul „dar“.

[12] Dt. 18,4 mai reclamă pentru preoți și prima tunsură a oilor.

[19] Cf. Lv. 2, 13. Ofranda sării subliniază faptul că Alianța este veșnică, pentru că, spre deosebire de aluat, sarea conservă și purifică (cf. 4 Regi 2, 21).

[26] Zeciuiala plătită leviților nu le rămînea în întregime, pentru că o parte din această dijmă, „zeciuiala zeciuiei“, trebuia transmisă preoților, adevărații reprezentanți ai Sanctuarului.

CAP 19

[2] Orice animal folosit pentru un ritual religios în antichitate trebuia să nu fi fost întrebuițat la vreo muncă. VL: „nec portaverit jugum“, BB: „nu s-a pus preste ea jug“.

Junca trebuia să fie de culoare roșie, deoarece roșul este culoarea sîngelui și, în consecință, a vieții.

[6] Isopului i se atribuia putere purificatoare (cf. Ps. 50, 9). În acest fel se încheia, în mod obișnuit, și ritualul curățirii în caz de lepră (cf. Lv. 14, 4–6).

[13] Stîrpit – „peribit ex Israel“ (VL).

CAP 20

[1–11] Primul fragment al capitolului repetă Ieș. 17, 1–17, la care se adaugă pasajul pedepsirii lui Moise și Aaron.

[1] Tradiția sacerdotală nu permite fixarea datei decesului lui Mariam; alte surse propun anul 40 al exodului. Mormîntul ei a fost localizat la Tell Qataf.

[8] Toiagul miraculos al lui Aaron era depus înaintea chivotului legii. Cît privește pe cel al lui Moise, nu se menționează unde se afla.

[14] Israel și Edom erau popoare înrudite, deoarece patriarhii lor erau fiii lui Isaac, Iacov și Esau. Între cele două popoare au existat întotdeauna relații încordate; îndeosebi Edomul nutrea o ură implacabilă față de Israel, fapt care i-a atras blestemele lui Isaia (21, 11), Ieremia (49, 7) și ale altor profeți.

[17] „calea împărătească“ – „große Straße“ (GN), „la route royale“ (TOB), era un drum larg, cu un fundament solid de piatră, bine consolidat și deci rezistent la intemperii, făcut mai ales pentru deplasarea trupelor.

[24] „o să se întoarcă la strămoșii lui“ – această formulă în versiunea „să fie adăugat poporului său“ (VL: „ad populos suos“) exprimă credința supraviețuirii după moarte, cînd decedatul se reîntîlnește, pe celălalt tărîm, cu rudele și apropiații săi.

CAP 21

[6] Acești șerpi sînt calificați în chip deosebit în diferitele traduceri: „arzători“, „înaripați“, „ucigaători“, „cruzi“. „Saraph“ este numele comun pentru șarpe, dar după Dt. 8, 15 „șerpii saraph“ trebuie să fi fost o specie deosebită de șerpi, o spaimă a pustiei, cu mușcătură grabnic ucigaătoare. Șarpele care, în templele egiptene, împodobește fruntea zeiței Isis, era considerat ca un simbol al vieții.

[14] „Cartea războaielor Domnului“ este menționată numai aici în Biblie. Era probabil o colecție de cîntece populare.

[17–18] Acest fragment dintr-o poezie populară e tipic pentru regiunea de acolo. Asemenea stihuri se mai cîntă și astăzi în jurul fîntînilor abundente, adevărată binecuvîntare în pustie.

[22] BB: „cu cuvinte de pace“.

CAP 22

[1] Cap. 22 inaugurează partea finală a cărții și de aici încolo vom afla un conglomerat de legi, regulamente și istorisiri formulate în timpul șederii israeliților în Moab.

Dintre acestea din urmă se remarcă, fără îndoială, istoria lui Valaam, cu asina sa „grăitoare“.

[2] Referințe despre Balac, mai cu seamă în privința delegației trimise la Valaam, se găsesc și în Dt. 23, 5, Iosua 24, 9 și Jud. 11, 25.

[5-7] După tradiția iudaică, Valaam acceptă în cele din urmă invitația lui Balac, dar pare-se din vanitate și cupiditate, fără să înțeleagă mai profund interdicția divină. Faptul de a aduce daruri devinilor era un obicei răspândit în vremea aceea. Și israeliții îl practicau (cf. 1 Regi 9, 7), dar, dacă era vorba de un mag „străin”, foloseau un cuvânt disprețuitor.

[22] V. surprinde contrazicând v. 20, când Domnul a poruncit lui Valaam să meargă cu trimișii lui Balac. Eventual ar trebui completat în sensul Dt. 23, 5; Iosua 24, 10.

[28] Faptul că animalele pot vorbi era un lucru acceptat de israeliți și ei credeau că, înainte de cădere, oamenii și animalele vorbeau aceeași limbă. Cf. 2 Petru 2, 16: „Dobitoacul fără grai, pe care era călare, grăind cu glas omenesc, a oprit nebunia”.

[32] BB: „pentru că nu iaste calea ta direcțată înaintea mea”; IER.: „quia perversa est via tua, mihiqve contraria”.

[38] Heinrich Schneider afirmă că Valaam insinuează aici o hotărâre șovăielnică de a roști numai cuvântul Domnului (HS 406), ceea ce s-ar putea înțelege și din BB: „acum puteamc voi fi a grăi ceva?”.

CAP 23

[1] Jertfele obișnuite la devinii orientali înainte de pronunțarea unui 'măsal' și care, uneori, erau întovărășite de un ritual foarte complicat și repetat de 8 ori, de data asta se aduce pe 7 altare, ceea ce, după importanța acestei cifre, presupune că aici e vorba de un ritual neobișnuit, de la care se așteaptă intensificarea forțelor magice ale devinului.

[7] „Dintre riuri” = Mesopotamia.

[8] VL: „Quomodo maledicam, cui non maledixit Deus? Qua ratione detester, quem Dominum non detestatur?”.

[13-14] VL: „Unde partem Israhelis videas, et totum videre non possis”. Versiunile românești traduc în general în același sens.

[21-22] Unicornul apare numai în unele mss. grecești, ca de ex. FRANKF., în care e singurul element de comparație, cf. BB: „Slava celui-cu-un-cornu al lui”.

CAP 24

[4] VL: „Qui cadit, et sic aberiuntur oculi ejus”; BB, după FRANKF.: „care vederea lui Dumnezeu au văzut în somn”.

[6] Sabur = aloe.

[15-17] Proorocia lui Valaam e înfățișată la Voroneț pe peretele de miazăzi, la dreapta lui Iesei care doarme.

[17] În vechiul Orient, „steaua” este semnul unui zeu și, în consecință, al unui rege divinizat. Fiii lui Set erau, de fapt, niște triburi beduine, după care profetul trece în revistă adversarii lui Israel de la marginile Canaanului. Într-un document găsit la Ierihon, în 1947, atât Moabul cât și Edomul sînt numiți „fii ai întunericii”, care, evident, trebuiau stîrpiți.

[21] Numele fiului lui Adam, Cain, face parte dintr-un joc de cuvinte în ebr.: „ken” (cuib) și „Cain”.

[23] După un alt ms.: „pentru cei ce vin de la miază-noapte”.

[24] În alte versiuni, în loc de „corăbii”, se folosește „cete”.

CAP 25

[2-3] E de remarcat paralelismul ce se poate stabili între evenimentele de la Sinai, cînd, după ce Moise a dat legea, israeliții au ridicat vițelul de aur, și momentul profețiilor pozitive ale lui Valaam, după care a urmat subjugarea față de cultul lui Baal, cel adorat pe muntele Peor.

[4] VL: „Et suspende eos contra solem”.

[6] Cozbi, descendentă dintr-o familie de nobili, urma să devină hetairă 'sacră' tocmai în cortul Mărturie, pîngărindu-l astfel (cf. 3 Regi 14, 25; 15, 12).

[7-8] Fapta lui Finees a suscitât un complex de situații și întîmplări miraculoase, printre care aceea că trupurile victimelor, străpunse de lance, au fost purtate împreună pe umărul răzbnătorului de-a lungul întregului cîmp. Scena aceasta, pictată într-o catacombă la Roma, a fost regăsită recent.

Locul unde cei doi au fost uciși înseamnă, în original, „nișă boltită”, probabil destinată prostituției sacre. BB.: „cuptoriu”, GG: „în cămara cea pentru femei”, BJ, TOB: „alcôve”, GN: „innerster Raum des Zeltes”, HS: „Frauenraum seines Zeltes”; VL propune înțelesul de 'lupanar', versiunile engleze acela de 'cort’.

[17-18] Detalii mai precise în cap. 31.

CAP 26

[1-4] Între prima numărătoare relatată la începutul cărții, făcută în pustii Sinai, și cea de-a doua, din cîmpia Moabului, s-au scurs patruzeci de ani.

[5-51] Din al doilea recensămînt, reiese că majoritatea semințiilor au crescut la număr în decursul peregrinărilor spre Canaan; cinci înregistrează o scădere: Ruben, Gad, Efraim, Neftali și Simeon. Totuși, diferența totală dintre 603.550 și 601.730 poate fi considerată insignifiantă.

În versiunea grecească, se dau cifre diferite, ca de ex. Gad: 44.500 în loc de 40.500.

Cu titlu de curiozitate prezentăm observațiile lui Dan Constantinescu, preocupat de calculul cabalistic. Evident că cifrele au fost rotunjite de scribii sacerdotali. Ca regulă generală, D. C. efectuează acest calcul prin înmulțirea cifrelor unei sume, apoi se adună rezultatul pînă ce se ajunge la o singură cifră. De ex.: $726 = 7 \times 2 \times 6 = 84 = 8 + 4 = 12 = 1 + 2 = 3$.

Astfel avem:

Ruben = $43.730 = 4 \times 3 \times 7 \times 3 = 252 = 2 + 5 + 2 = 9$;

Simeon = $22.200 = 2 \times 2 \times 2 = 8$;

Gad = $40.500 = 4 \times 5 = 20 = 2 + 0 = 2$;

Iuda = $76.500 = 7 \times 6 \times 5 = 210 = 2 + 1 = 3$;

Isahar = $64.300 = 6 \times 4 \times 3 = 72 = 7 + 2 = 9$;

Zabulon = $60.500 = 6 \times 5 = 30 = 3 + 0 = 3$;

Manase = $52.700 = 5 \times 2 \times 7 = 70 = 7 + 0 = 7$;

Efraim = $32.500 = 3 \times 2 \times 5 = 30 = 3 + 0 = 3$;

Veniamin = $45.600 = 4 \times 5 \times 6 = 120 = 1 + 2 = 3$;

Dan = $64.400 = 6 \times 4 \times 4 = 96 = 9 + 6 = 15 = 1 + 5 = 6$;

Așer = $53.400 = 5 \times 3 \times 4 = 60 = 6 + 0 = 6$;

Neftali = $45.400 = 4 \times 5 \times 4 = 80 = 8 + 0 = 8$;

Suma totală = $601.730 = 6 \times 7 \times 3 = 126 = 1 + 2 + 6 = 9$;

9 ca rezultată cabalistică finală (care apare și la Ruben și la Isahar, cît și 3, submultiplul său de 4 ori; aici se mai adaugă și corelativul 6, de unde derivă hexametru 'Stelei lui David', de 2 ori) este o cifră pozitivă prin excelență, simbol al purității, al vieții eterne, cifra exprimînd iubirea și milostenia Domnului, unde creațiunea și creatorul se unesc într-o unitate indestructibilă; este cifra omului desăvîrșit, deopotrivă cifra caracteristică a lui Mesia, Domnul celor 3 lumi (3×3).

Faptul că seminția lui Simeon, din care făcea parte Zimri, este marcată de cifra 8, o cifră foarte 'primejdioasă' cabalistic, legată de putere în sens negativ, magie, luxurie, forțe oculte, care duce lesne la prăbușire pe cei ce se manifestă sub semnul ei, cum s-a întîmplat cu adepții lui Baal-Peor, ar fi o indicație că simeoniții au fost mai seduși de cultul acestui zeu nefast decît alte seminții.

CAP 27

[1-11] Codul succesoral iudaic nu includea nici un drept de moștenire pentru fete, proprietatea tatălui mort fiind împărțită între fiii săi, cel mai vîrstnic primind de două ori mai mult (cf. Dt. 21, 15-17).

[3] Păcatul lui Salfaad era considerat minor, pentru că el, împreună cu ceilalți, nu s-a răzvrătit pe față, precum Core, ci numai a 'murmurat'.

[16] „Doamne, Dumnezeu duhurilor...”, cf. 16, 22.

[19–23] Din acest ritual al investiturii înțelegem că numai Moise, ca „prieten al Domnului” (cf. Ieș, 33, 11), avea harul să vorbească de-a dreptul cu Dumnezeu, urmașii lui însă, de regulă, numai prin 'semne cerești' sau prin sorți: consultarea oracolelor divine, Urim și Tummim, niște obiecte sacrale, probabil bețișoare sau zaruri.

CAP 28

[1] Cap. acesta, cît și cel următor, reglementează cultul public. Calendarele sărbătorilor liturgice au fost alcătuite în decursul timpurilor în versiuni diferite; rămîn menționate cele trei sărbători ale pribegiei: sărbătoarea azimelor, a săptămînilor și a recoltelor la revenirea anului.

[17] „Sărbătoarea Azimelor” nu trebuie confundată prin ceremonial cu sărbătoarea Paștelor, care începe în 14 ale lunii, seara, și continuă pînă în 15 ale lunii, tot seara. Redactorul Nm. reia tradiția textelor vechi și, prin retușurile sale (suprimarea „azimelor”), pare a unifica cele două sărbători conform practicii timpului său. Dar, dacă cele două sărbători s-au păstrat cu nume distincte, înseamnă că ceremonialul lor specific nu se oficia în aceeași zi (cf. HS, p. 421; JV, p. 334, 335).

[26] Din vremurile vechi, nomazii au adus ca dar Domnului primii născuți din turme și curînd obiceiul acesta s-a legat de ofranda mielului pascal. Stabiliți în Canaan, iudeii au început să vină la Templu cu pîrga roadelor lor, fără să se precizeze ziua cînd se făcea aceasta (cf. Ieș. 23, 19; Dt. 26, 1–11). Sărbătoarea recoltei și a culesului viilor, de care erau legate darurile aduse la sanctuar, se celebra cu bucurie exultantă și cu abundență de consum de alimente și vin. Numele „Sărbătoarea Săptămînilor”, care se găsește în cele mai vechi coduri, pare să provină din asemănarea termenilor ebr. pentru 'belșug' și 'săptămîna'. Cf. ST. L. LV., p. 33, IV.2.1.103.

CAP 29

[1–6] Sensul exact ar fi „sărbătoarea Aclamației”, cînd se dă importanță primordială sunetului, unul din elementele ritualului, descrise în Lv. 23, 23–25, pe lîngă odihnă și jertfă. La origine, pare să fie o veche sărbătoare militară, care a devenit o aclamație liturgică, „aclamația regală”, adresată lui Iahve, suveran al lui Israel.

[12–39] „Sărbătoarea recoltelor”, la început, devine destul de curînd „Sărbătoarea corturilor” sau a „colibelor”, prin faptul că iudeii locuiau în colibe șapte zile de-a rîndul, ca să-și amintească de bunăvoința lui Iahve care i-a scos la libertate, în Canaan, și de călătoria lor cînd au fost nevoiți să se adăpostească în condiții precare în pustietate.

În privința reducerii numărului animalelor sacrificate, există tot felul de interpretări. Unii exegeți văd o legătură între numărul zilelor sărbătorii și cifra sacră 7.

CAP 30

[1–17] În societatea iudaică a VT, situația femeii se caracterizează prin tutela, exercitată totuși în anumite limite bine stabilite, a bărbatului, tată sau soț. Doar văduvele sau femeile repudiate se bucurau de o anumită capacitate juridică.

CAP 31

[1] Relațiile între iudei și madianiți n-au fost totdeauna rele. Astfel, Moise, refugiat în Egipt, s-a stabilit în Madian, unde s-a

căsătorit cu fiica unui preot. Războiul acesta n-a fost propriu-zis un act strategic prealabil pentru cucerirea Canaanului, ci un 'război sfînt', determinat de blasfemia adusă Domnului prin cele întîmplate în legătură cu Baal-Peor.

[14] Spre deosebire de majoritatea textelor care optează pentru 's-a mîniat', BB preferă „să scribi”.

[16] IER.: „Ad suggestionem Balaam”.

[25–30] Regula de a împărți prada între războinici și cei rămași acasă apare deseori în VT, de ex. la hotărîrea lui Iosua (Ios. 22, 8) sau a lui David (1 Regi 30, 24).

[30–47] Cifrele indicate aici par exagerate și nu este exclusă, ca și în cazul relatării rezultatelor celor două recensăminte, intervenția scribilor sacerdotali pentru a transmite mesaje cifrate inițiașilor. Continuînd supozițiile sale cabalistice, Dan Constantinescu arată că, „adunînd cifra asinilor din v. 34 cu cea dată în v. 39, se ajunge de 12 ori la cifra sacră prin excelență, 9, numărul 'slujbei către Iahve', a iertării, a bunătății Domnului, a reconcilierii și mîntuirii prin El”.

El mai remarcă: „darul către Domnul, cifra 72 (v. 38), reprezintă în Cabală numărul îngerilor, eșalonați în 9 cete ierarhice, prin care Supremul își exercită puterea în lume”.

[52] Dania militarilor ar fi fost de aproximativ 167 kg.

CAP 32

[1] Iazar se afla în ținutul amorieilor, iar Galaad cuprindea regiunea muntoasă din Transiordania, renumită din vechime prin pădurile sale unde creșteau multe soiuri de plante medicinale și unde erau locuri de pășunat foarte căutate.

[26–29] Ion Caraion cuprinde această denumire muzicală în titlul volumului de melancolii erotice – dar nu numai – *Frunzele în Galaad*, Editura Dacia, Cluj, 1973: „Privea cu străveziu-i obraz / fînîna, îndepărtat – / frunzele-n Galaad / cum cad... cum cad... / glaciale, cum cad... (Pereche, ciclul *Tîrziu în Țara vînturilor*). Galaad este țara imaginară a celor rătăciți în pustiu simțurilor. Poetul vorbește adesea de „pustiul” care se face „mai pustiul” (*Navigații*) și chiar de „pustiurile universului”, în poezia *Mitologie*, în acest Galaad care devine un simbol oniric al neantului și al dezagregării.

[38] La Nebo a fost înmormîntat Moise.

CAP 33

[1–49] Itinerarul israelit arată ca un rezumat din Ieș. și Dt., dar multe nume sînt noi și provin, desigur, din alte documente. Numărul total al popasurilor este 40, cît și al anilor de rătăcire. Ori cifra 4, la care se reduce cabalistic 40, este simbolul numeric al pămîntului, al limitării temporal-spațiale, al vieții terestre, cifra de unde alunecarea spre păcat este mai lesnicioasă.

[3] „Sub privegherea Domnului” redă versiunea des folosită, „cu mîna ridicată”, ceea ce înseamnă „sub apărarea mîinii Domnului”.

[8–9] BB traduce „Mara” prin „amărăciuni”, după LXX.

CAP 34

[1–29] Teritoriul este mai extins decît suprafața pe care iudeii, chiar pe vremea lui David sau Solomon, o puteau poseda.

[4] „Acravim” – BB: „suirea Acravim”, BJ: „la montée des scorpions”, GN: „Skorpionensteige”, VL: „per ascensum scorpionis”.

[5] „Valea Egiptului” este de fapt un fluviu.

CAP 35

[3-5] Textele maz. concep cetatea în mijlocul unui pătrat cu latura de 2000 de coși, pe când LXX are în vedere un cerc cu raza de 2000 coși. Nu se poate vorbi, propriu-zis, de 'posesiuni' exclusive ale leviților, cetățile primite de ei fiind locuite și de către alții. Iar în ce privește locurile de pășunat, legiuitorul se ferește să vorbească de proprietate sau parte de moștenire.

[11-14] Unii exegeți, de pildă Cazelles, sugerează că evreii n-au făcut altceva decât să mențină dreptul de azil preexistent în sanctuarele canaanene. Acest drept este extins pe suprafața unui întreg oraș.

[16-21] Obiceiul acesta, în uz și la alte popoare, constituie regimul de 'răzbunare individuală', care a dăinuit pînă la arabii moderni. Vechiul drept iudaic, păstrat în „Cartea Legământului”, păstrează principiul omorîrii oricărui ucigaș, dar distinge asasinatul caracterizat prin urmărire (sâdâh), viclenie (armah) și răutate (zîd) de ucidere accidentală, nepremeditată. Numai în acest al doilea caz se putea afla un „loc de refugiu” (mâqôm) pentru salvarea lui.

[25] Titlul de 'mare preot' este aici, în legea azilului, folosit prima oară în Pentateuh.

CAP 36

[1] În unele versiuni, în rîndul conducătorilor la care se face apel, apare și Eleazar preotul.

[3-4] Sfințirea anului 50, „Legea Jubileului”, consemnată în Lv. 25, 8-34, prevedea restaurarea dreptului de proprietate originar, căci proprietatea funciară era considerată inalienabilă.

[7] IER și VT formulează la fel sfîrșitul v.: „Omnes enim viri ducent uxores de tribu et cognatione sua”.

[8-9] Cererea neamului lui Manase a fost generalizată ca lege pentru toate semințiile. După Tob. 6, 11-13, nerespectarea acestei legi era pedepsită cu moartea.

[13] Narațiunea evenimentelor istorice care urmează e continuată în Cartea a cincea; peregrinarea fiilor lui Israel din Egipt în Pămîntul Făgăduinței se încheie majestuos cu relatarea binecuvîntării lui Moise și a morții sale (Dt. 32, 48; 34, 9).

INDICE

A

a → al

a → a/1

abate: (1564 CORESI CAZ.): v. III: „1. ablenken, 2. hingehen, 3. abweichen, 4. einkehren“: „1. dévier, 2. aller faire qch., 3. dériver, 4. s'arrêter que part en passant“
(7 X):

ne vom abate: *ind. viit. I. 1. pl. refl.* 20, 17; 21, 22;

să fie abătut: *subj. pr. 3. sg.* 22, 33;

să abătu: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 20, 21; 22, 23;

s-au abătut: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 22, 33;

să abate: *inf. refl. (< a)* 22, 26;

aceasta → acest

acel: (1521 NEACȘU): *adj./pron. dem.*: „jener“: „ce, celui-lă
(123 X):

acel: *adj. m. sg. nom./ac.* 9, 14;

acela: *adj. m. sg. nom./ac.* 5,06; 9,13; 9,13; 13,24; 14,45; 15,31; 15,35; 19,13; 19,20;

cel: *adj. m. sg. nom./ac.* 3,32; 21,09; 27,12; 30,11;

aceluia: *adj. m. sg. gen./dat.* 11,03; 11,34; 21,03;

celui: *adj. m. sg. gen./dat.* 27,11;

aceia: *adj. m. pl. nom./ac.* 9,07; 14,38;

acelora: *adj. m. pl. gen./dat.* 16,14;

acêea: *adj. f. sg. nom./ac.* 5,31; 6,11; 9,06; 9,06; 14,01; 22,04; 32,10;

cêea: *adj. f. sg. nom./ac.* 3,26; 4,07; 21,13;

acêlea: *adj. f. pl. nom./ac.* 10,32;

cêle: *adj. f. pl. nom./ac.* 4,07; 4,12; 4,12; 4,26; 4,47; 6,12; 7,05; 10,05; 10,06; 10,06; 10,06; 16,37; 16,39; 18,31; 30,15;

cea: *adj. f. sg. nom./ac.* (21x);

acêlea: *pron. f. pl. nom./ac.* 6,20;

cêle: *pron. f. pl. nom./ac.* 3,10; 4,26; 5,09; 6,21; 15,25; 18,24; 21,25; 27,11; 29,39; 29,39; 30,13; 31,10;

ceii: *pron. f. sg. gen./dat.* 30,10;

aceea: *pron. f. sg. nom./ac.* 21,27;

acêea: *pron. f. sg. nom./ac.* 4,15; 12,14; 18,24; 20,12; 21,14; 32,22;

cea: *pron. f. sg. nom./ac.* 6,16; 8,24; 18,26;

celor: *pron. m. pl. gen./dat.* 3,48; 3,49; 3,51; 4,31; 15,15; 31,27; 31,28; 31,47; 32,38;

celora: *pron. m. pl. gen./dat.* 31,30;

aceia: *pron. m. pl. nom./ac.* 11,16;

cei: *pron. m. pl. nom./ac.* 2,12; 3,46; 7,02; 10,04; 15,30; 16,34; 16,35; 16,49; 21,06; 31,48; 33,52; 33,53;

ceia: *pron. m. pl. nom./ac.* (28x);

celui: *pron. m. sg. gen./dat.* 6,13; 15,29; 23,22; 24,08;

acela: *pron. m. sg. nom./ac.* 22,20; 22,38; 23,08; 23,26;

cel: *pron. m. sg. nom./ac.* 1,51; 3,10; 3,38; 11,32; 15,13; 18,04; 18,07; 18,26; 19,08; 19,10; 19,21; 23,28; 24,19;

25,05; 26,02; 29,11; 32,24; 32,39;

cela: *pron. m. sg. nom./ac.* (39x);

acest: (1521 NEACȘU): *adj./pron. dem.*: „dieser“: „ce...-ci, celui-ci“
(24 X):

acest: *adj. m. sg. nom./ac.* 20,05;

acesta: *adj. m. sg. nom./ac.* 11,12; 11,13; 11,14; 11,14; 13,18; 14,02; 14,03; 14,08; 14,11; 14,13; 14,14; 14,14; 14,15;

14,16; 14,22; 14,29; 14,32; 14,35; 15,30; 16,07; 16,37; 21,26;

22,05; 22,11; 22,35; 33,36; 33,40;

acestuia: *adj. m. sg. gen./dat.* 11,11; 14,19;

acești: *adj. m. pl. nom./ac.* 22,09;

aceștia: *adj. m. pl. nom./ac.* 1,17; 1,53; 16,30; 22,20; 22,35; 32,11;

- acestor:** *adj. m. pl. gen./dat.* 16,26;
acestora: *adj. m. pl. gen./dat.* 16,37;
aceștia: *adj. m. pl. gen./dat.* 16,29; 16,29;
aceasta: *adj. f. sg. nom./ac.* 5,22; 5,30; 14,27;
 14,35; 16,21; 18,31; 20,04; 20,10; 20,12; 21,17; 22,04;
 22,19; 27,16; 32,15;
ceastă: *adj. f. sg. nom./ac.* 21,05;
aceștia: *adj. f. sg. gen./dat.* 16,45; 20,12; 28,17;
 29,07;
acestea: *adj. f. pl. nom./ac.* 5,23; 14,39; 15,22;
 16,28; 16,31; 21, 25; *pron. f. pl. nom./ac.* 1,05; 3,01;
 3,03;
 3,18; 3,20; 3,21; 3,27; 3,33; 4,04; 4,15; 4,19; 4,31;
 9,17; 10,28; 12,16; 13,04; 13,16; 15,13; 18,08; 18,11;
 20,14;
 22,16; 24,13; 24,23; 26,07; 26,14; 26,18; 26,22; 26,25;
 26,27;
 26,33; 26,34; 26,36; 26,37; 26,42; 26,47; 26,50; 26,58;
 27,01;
 28,03; 28,23; 28,24; 29,39; 30,17; 31,16; 33,01; 33,02;
 34,17;
 34,19;
aceasta: *pron. f. sg. nom./ac.* 1,44; 2,32; 4,24;
 4,28; 4,33; 4,37; 4,41; 4,45; 5,26; 5,29; 6,13; 6,20;
 6,21; 7,84; 7,88; 8,04; 8,15; 8,22; 8,24; 13,27; 14,12;
 14,22; 16,06; 16,09; 16,13; 16,28; 18,09; 18,11; 18,32;
 19,02;
 19,07; 19,14; 20,05; 20,13; 21,16; 22,28; 22,30; 22,33;
 26,51;
 26,63; 27,11; 27,14; 28,14; 31,21; 31,24; 34,06; 34,07;
 34,09;
acestora: *pron. m. pl. gen./dat.* 14,23; 26,53;
aceștia: *pron. m. pl. nom./ac.* 1,16; 3,09; 3,17;
 4,22; 7,02; 7,02; 8,16; 11,26; 13,03; 18,03; 22,15;
 26,09;
 26,09; 26,30; 26,35; 26,36; 26,41; 26,59; 26,64;
aceștia: *pron. m. pl. nom./ac.* 13,19;
aceștia: *pron. m. sg. gen./dat.* 8,08; 15,24;
aceștia: *pron. m. sg. nom./ac.* 7,17; 7,23; 7,29;
 7,35; 7,41; 7,47; 7,53; 7,59; 7,65; 7,71; 7,77; 7,83;
 10,29; 15,30; 16,07; 16,37; 19,12; 21,26; 22,05; 22,11;
 22,35;
 30,02; 33,36; 33,40; 34,02; 34,12; 34,13;
- aci(l) → aici**
- acolo:** (1551/3 ES): *adv.:* „dort (hin)“: „là-bas“
 (35 X):
- acoperămînt:** (1551/3 ES): *s.n.:* „1. Dach, 2. Decke, 3.
 Zelt, 4. Schutz“: „1. toit, 2. couverture, 3. tente, 4. abri“
 (25 X):
acoperemînt: *sg. nom./ac.* 4,06; 4,10; 4,14; 4,14;
acoperemîntul: *sg. nom./ac.* 3,25; 3,25; 3,26;
 3,31; 4,05; 4,13; 4,13; 4,14; 4,14; 4,25; 4,25; 4,25;
 4,31; 4,31;
- acoperimînt:** *sg. nom./ac.* 4,08; 4,11; 4,12;
acoperemîntului: *sg. gen./dat.* 3,10; 4,32; 7,89; 18,07;
- acoperi:** (1551/3 ES): *v. IV:* „1. (be)decken, 2.
 verbergen“: „1. couvrir, 2. cacher“
 (16 X):
vor acoperi: *ind. viit. I. 3. pl.* 4,05; 4,08; 4,09; 4,11;
 4,12; 4,12; 4,13; 4,14;
acoperînd: *ger.* 4,15;
acoperiia: *ind. impf. 3. sg.* 9,16;
acoperi: *ind. pf. s. 3. sg.* 16,33;
au acoperit: *ind. pf. c. 3. sg.* 9,15; 16,42; 22,05; 22,11;
va acoperi: *ind. viit. I. 3. sg.* 9,20;
- acum:** (XVI sec. CV): *adv.:* „1. jetzt, 2. bald... bald, 3.
 vor, 4. nun also“: „1. maintenant, 2. tantôt... tantôt, 3.
 il y a, 4. donc, alors“
 (19 X):
acum: 11,06; 11,23; 14,03; 14,17; 20,16; 22,11; 22,19;
 22,32; 22,33; 22,34; 22,38; 24,11; 24,11; 24,14; 24,17;
 31,17;
acuma: 14,19; 22,04; 22,06;
- acolo**
- adăpa:** (1551/3 ES): *v. I:* „tränken, 2. trinken“: „1.
 abreuver, 2. boire“
 (3 X):
veș adăpa: *ind. viit. I. 2. pl.* 20,08;
va adăpa: *ind. viit. I. 3. sg.* 5,24; 5,26;
- adăuga:** (1544 BGL): *v. I:* „1. hinzufügen, 2. vergrößern,
 vermehren, 3. fortfahren“: „1. ajouter, 2. agrandir,
 augmenter, 3. continuer à“
 (14 X):
vor adăuga: *ind. viit. I. 3. pl.* 18,04;
să adăuga: *subj. pr. 3. sg. refl.* 18,02; 20,24;
adăgeți: *subj. pr. 2. pl.* 32,15;
adaose: *ind. pf. s. 3. sg.* 22,15; 22,25; 22,26;
adaoseră: *ind. pf. s. 3. pl.* 11,25;
s-au adăos: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 27,13;
vei adăoge: *ind. viit. I. 2. sg.* 27,13; 31,02;
va adăoge: *ind. viit. I. 3. sg.* 5,07; 22,19;
adăogîndu-se: *ger. refl.* 20,26;
- adevărat:** (1561 CORESI): *adj./adv.:* „wahr, wirklich,
 echt“: „vrai, vraiment, en vérité“
 (5 X):
adevărat: *adj. m. sg. nom./ac.* 14,18; 24,03; 24,15;
adv. 14,23; 14,28;
- aduce:** (XVI sec. CV): *v. III:* „bringen, holen,
 herbeiführen“: „(r)apporter“
 (58 X):

- vom aduce:** *ind. viit. I. 1. pl.* 32,17;
veŃ aduce: *ind. viit. I. 2. pl.* 28,09; 28,11; 28,26; 28,27; 29,08; 29,13; 29,19;
veŃi aduce: *ind. viit. I. 2. pl.* 15,07; 15,09; 15,39; 16,17; 29,36;
vor aduce: *ind. viit. I. 3. pl.* 5,09; 7,11; 18,13;
aducem: *subj. pr. 1. pl.* 9,07;
aduceŃ: *subj. pr. 2. pl.* 28,02; 28,03;
vă aduceŃi: *subj. pr. 2. pl. refl. (+aminte)* 15,40;
aducă: *subj. pr. 3. pl.* 15,13;
aduc: *ind. pr. 3. pl.* 18,15;
aducînd: *ger.* 3,04;
aducea: *ind. impf. 3. sg.* 7,12; *ind. impf. 3. pl.* 16,35; 26,61;
aduse: *ind. pf. s. 3. sg.* 23,02; 27,05;
aduseră: *ind. pf. s. 3. pl.* 7,02; 7,03; 15,33; 31,12;
adusără: *ind. pf. s. 3. pl.* 13,32;
au adus: *ind. pf. c. 3. sg.* 7,13; 7,18; 7,19; 9,13;
am adus: *ind. pf. c. 1. pl.* 11,05; 31,50;
au adus: *ind. pf. c. 3. pl.* 7,03; 7,10; 7,10; 15,25; 16,39; 31,54;
vei aduce: *ind. viit. I. 2. sg.* 8,09; 8,10; 11,16; 18,17;
va aduce: *ind. viit. I. 3. sg.* 5,26; 6,10; 6,12; 6,13; 6,14; 6,16; 6,20; 15,27;
s-au adus: *ind. pf. c. 3. sg. refl. pas.* 16,38;
- aducere:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Darbringung“: „offrande“ (16 X):
aduceri: *pl. nom./ac.* 15,13; 18,09; 28,02; 28,03;
aducere: *sf. nom./ac.* 15,03; 15,05; 15,10; 15,14; 15,25; 18,17; 28,13; 28,19; 28,24; 29,08; 29,11; 29,13;
- aduna:** (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „(ver) sammeln“: „rassembler“ (15 X):
veŃi aduna: *ind. viit. I. 2. pl.* 10,07;
adună: *imperat. sg.* 11,16; 20,08; 21,16;
adunînd: *ger.* 15,32; 15,33;
adună: *ind. pf. s. 3. sg.* 11,24; 20,10;
să adunară: *ind. pf. s. 3. pl. refl.* 20,02;
au adunat: *ind. pf. c. 3. pl.* 11,32;
au adunatu-: *ind. pf. c. 3. pl.* 1,18;
adună: *ind. pr. 3. sg.* 19,10;
vei aduna: *ind. viit. I. 2. sg.* 8,09;
să vă aduna: *ind. viit. I. 2. sg. refl.* 11,22;
se va aduna: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 10,03;
- adunare:** (1581/2 PO): s.f.: „Sammlung, Ansammlung“: „rassemblement“ (86 X):
adunare: *sg. nom./ac.* 14,36; 16,05; 16,19; 16,26; 16,47; 20,02;
- adunările:** *sg. gen./dat.* 1,16; 15,24; 16,02; 16,09; 16,24; 16,33; 16,45; 19,09; 19,20; 20,06; 25,07; 26,09; 26,10;
 27,03; 31,13; 31,26; 31,42; 32,02;
adunarea: *sg. nom./ac.* (62x);
- adunat:** (XVI sec. PS. SCH.): *adj.:* „1. versammelt, 2. „zusammengesetzt“: „1. (r)assemblé, 2. composé“ (1 X):
adunată: *f. sg. nom./ac.* 16,11;
- afară:** (XVI sec. CV): *adv./conj./prep./s.:* „draussen, ausser, Äusseres“: „dehors, sauf, extérieur“ (31 X):
- afla:** (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „1. (auf-, vor) finden, 2. widerfahren, 3. entdecken, 4. erfahren, 5. vorhandensein“: „1. trouver, 2. arriver à qn., 3. découvrir, 4. apprendre, 5. se trouver“ (8 X):
mă aflu: *ind. pr. 1. sg. refl.* 5,03;
aflară: *ind. pf. s. 3. pl.* 15,32;
am aflat: *ind. pf. c. 1. sg.* 11,11; 11,15;
au aflat: *ind. pf. c. 3. sg.* 20,14; 31,50;
am aflat: *ind. pf. c. 1. pl.* 32,05;
au aflat: *ind. pf. c. 3. pl.* 15,33;
- agonisită:** (1621 DIRA): s. f.: „1. Erwerb, 2. Ertrag“: 1. „acquisition, 2. gain“ (1 X):
agonisitele: *pl. nom./ac.* 31,09;
- aici:** (XVI sec. CV): *adv.:* „hier“: „ici“ (9 X):
aciia: 9,08;
aicea: 14,23; 22,19; 23,01; 23,29; 32,06; 32,16;
aici: 22,08; 23,01;
- ajunge:** (XVI sec. CV): v. III: „1. erreichen, einholen, 2. ankommen, gelangen“: „1. (re)joindre, 2. arriver“ (3 X):
ajungă: *subj. pr. 3. pl.* 16,07;
va ajunge: *ind. viit. I. 3. sg.* 11,22; 11,22;
- ajutori:** (1640 URECHE): v. IV: „beistehen“: „soutenir“ (1 X):
vor ajutori: *ind. viit. I. 3. pl.* 11,17;
- al:** (1425 DERS): *art. gen.:* „des“: „de“ (189 X):
al: *m. sg.* 8,16; 13,22; 14,06; 14,06; 18,07; 32,12; *m. pl.* 3,46; 31,26;

- a:** *f. sg.* 1,01; 1,01; 1,04; 1,18; 1,40; 1,52; 4,27; 5,07; 5,10; 5,12; 5,24; 6,10; 6,10; 6,16; 7,18; 7,24; 7,30; 7,36; 7,42; 7,48; 7,54; 7,60; 7,66; 7,72; 7,78; 9,03; 9,03; 9,05; 9,05; 9,11; 9,11; 10,11; 10,11; 11,32; 14,18; 14,18; 14,22; 15,04; 15,04; 15,05; 15,05; 15,06; 15,07; 15,09; 15,10; 16,05; 16,15; 16,19; 16,29; 16,29; 16,29; 16,41; 17,08; 18,12; 19,06; 19,12; 19,12; 19,12; 19,12; 19,17; 19,19; 19,19; 19,19; 22,32; 22,33; 24,07; 24,08; 25,12; 25,15; 27,22; 28,00; 28,05; 28,05; 28,05; 28,05; 28,06; 28,07; 28,07; 28,10; 28,12; 28,12; 28,13; 28,14; 28,14; 28,14; 28,20; 28,20; 28,21; 28,21; 28,23; 28,25; 28,26; 28,26; 28,26; 28,28; 28,28; 28,29; 29,01; 29,01; 29,03; 29,03; 29,04; 29,09; 29,09; 29,10; 29,11; 29,12; 29,14; 29,14; 29,15; 29,17; 29,20; 29,23; 29,26; 29,29; 29,32; 29,35; 30,17; 31,19; 31,19; 31,24; 33,03; 33,03; 33,03; 33,38; 33,38; 33,38;
- al:** *f. pl.* 18,17; 18,24; 29,06; 29,07; 29,12;
- ale:** *f. pl.* (17x);
- ai:** *m. pl.* (25x);
- al:** *m. sg.* (38x);
- a:** *prep.* 1,02; 3,22; 4,16; 4,16; 4,35; 4,35; 4,39; 4,39; 4,43; 7,89; 9,13; 11,13; 11,14; 11,18; 11,20; 11,33; 12,08; 14,03; 14,05; 16,10; 16,22; 16,46; 18,06; 19,11; 20,25; 20,27; 22,15; 22,16; 22,19; 22,25; 22,26; 22,37; 22,38; 24,01; 24,07; 24,10; 25,01; 25,06; 26,02; 26,56; 26,56; 27,02; 27,16; 27,19; 31,27; 32,15;
- alaltă** → **alt**
- alătura:** (1650 BRV): v. I: „1. neben, nahe an etw. stellen, 2. beifügen, 3. vergleichen, 4. sich nähern, beigesellen“: „1. mettre à côté de, 2. joindre, 3. comparer, 4. s'attacher“ (2 X):
- iaste alăturat:** *ind. pr. 3. sg. pas.* 15,16;
- să alătură:** *ind. pr. 3. pl. refl.* 21,15;
- alături:** (1593 DIR): *adv.*: „daneben, nebenan“: „à côté, auprès de“ (3 X):
- alătura:** 15,26; 15,29; 18,07;
- ale** → **al**
- alege:** (XVI sec. CV): v. III: „1. aussondern, -wählen, 2. unterscheiden, 3. entscheiden, 4. enden als...“: „1. choisir, séparer, trier, 2. distinguer, 3. décider, 4. finir comme...“ (7 X):
- ar alêge:** *cond. pr. 3. sg.* 22,04;
- au ales:** *ind. pf. c. 3. sg.* 16,05;
- ind. pf. c. 3. pl.* 15,34;
- voiu alêge:** *ind. viit. I. 1. sg.* 17,05;
- va alêge:** *ind. viit. I. 3. sg.* 14,08; 16,07; 22,04;
- alerga:** (XVI sec. PS. SCH.): v. I.: „laufen, eilen“: „courir“ (3 X):
- alergați:** *imperat. pl.* 22,13;
- alergu:** *ind. pr. 1. sg.* 24,14;
- alergă:** *ind. pf. s. 3. sg.* 16,47;
- ales:** (1437 BGL): *adj./adv./s.*: „1. ausgesucht, erlesen, 2. bestimmt, vornehmlich, besonderr, 3. Auserwählter, 4. Auswahl“: „1. élu, 2. certainement, évidemment, surtout, 3. élu, 4. triage“ (9 X):
- aleasă:** *f. sg. nom./ac.* 28,18; 28,25; 28,26; 29,01; 29,03; 29,07; 29,12;
- ales:** *s. m. pl. nom./ac.* (<cei) 26,09;
- ales:** *s. m. sg. nom./ac.* (<cel) 11,28;
- alt:** (XVI sec. CV): *adj./pron.*: „(ein) anderer“: „autre“ (8 X):
- alt:** *adj. m. sg. nom./ac.* 1,51; 3,10; 3,38; 14,24; 16,40; 18,04; 23,27;
- altul:** *pron. m. sg.* 14,04;
- amăgi:** (1581/2 PO): v. IV: „1. täuschen, verleiten, 2. verführen“: „1. tromper, 2. séduire“ (1 X):
- va amăgi:** *ind. viit. I. 3. sg.* 5,27;
- amărăciune:** (1563 CORESI): *s. f.*: „Bitterkeit“: „amertume“ (2 X):
- Amărăciuni:** *n. pr. s. pl. nom./ac.* 33,08; 33,09;
- amestecat:** (1600 GD): *adj.*: „vermischt“: „mêle, mélange“ (11 X):
- amestecată:** *f. sg. nom./ac.* 15,06; 28,05; 28,09; 28,12; 28,12; 28,13; 28,20; 28,28; 29,03; 29,09; 29,14;
- amestecătură:** (1564 CORESI): *s. f.*: „Mischung“: „mélange“ (1 X):
- amestecătură:** *sg. nom./ac.* 28,07;
- aminte:** (1551/3 ES): *adv.*: a aduce, a fi, a lua, a pica, a veni, - „sich erinnern, achtgeben, merken, sich in acht nehmen“: „se souvenir, faire attention à, apercevoir, prendre garde“ (6 X):
- aminte:** (<aduce) 11,05; 15,39; 15,40;
- (<lua) 13,23; 16,15; 32,08;
- amîndoi:** (1551/3 ES): *num.*: „beide“: „les deux“ (14 X):

- amîndoao:** *f. nom./ac.* 7,13; 7,19; 7,25; 7,31; 7,37;
7,43; 7,49; 7,55; 7,61; 7,67; 7,73; 7,79;
amîndoi: *m. nom./ac.* 12,05; 25,08;
- an:** (XVI sec. CV): *s. m.:* „Jahr“: „an“
(5 X):
anul: *sg. nom./ac.* 9,01;
anului: *sg. gen./dat.* 1,01; 28,14;
ani: *pl. nom./ac.* (38x);
an: *sg. nom./ac.* (50x);
- anatemă:** (1564 CORESI): *s. f.:* „Bannfluch“:
„anathème“
(1 X)
Anathema: *n. pr.* 21,03;
- anatemiza:** (1679 DOS.): *v. I.:* „mit dem Bann belegen“:
„anathématiser“
(2 X):
anathematisi: *ind. pf. s. 3. sg.* 21,03;
voiu anathematisi: *ind. viit. I. 1. sg.* 21,02;
- apă:** (1213 SUCIU): *s. f.:* „Wasser“: „eau“
(38 X):
apa: *sg. nom./ac.* 5,22; 5,23; 5,24; 5,24; 5,26; 5,27;
8,07; 19,13; 19,21; 20,13; 20,19; 20,24; 27,14; 31,23;
apă: *sg. nom./ac.* 19,07; 19,08; 19,09; 19,17; 19,18;
19,19; 19,20; 19,21; 20,02; 20,05; 20,08; 20,10; 20,11;
20,17;
21,05; 21,16; 21,22; 27,14; 31,23; 33,09; 33,09; 33,14;
ape: *pl. nom./ac.* 24,06;
apele: *pl. nom./ac.* 20,08;
- apoi:** (XVI sec. CV): *adv.:* „dann, danach“: „alors, puis,
ensuite“
(1 X):
mai apoi: *comp.* 31,02;
- aprinde:** (XVI sec. PS. SCH.): *v. III.:* „anzünden“:
„allumer“
(1 X):
aprinse: *ind. pf. s. 3. sg.* 8,03;
- aproape:** (XVI sec. PS. SCH.): *adv./s. m.:* „nahe,
Mitmensch“: „près de, proche, le prochain“
(3 X):
aproape: *adv.* 23,03; 27,11; 33, 37;
- aproopia:** (XVI sec. PS. SCH.): *v. I.:* „nahen, nähern“:
„approcher“
(11 X):
să vor aproopia: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 18,03;
să apropie: *subj. pr. 3. pl. refl.* 8,19;
se apropie: *ind. pr. 3. pl. refl.* 21,25;
- te apropie:** *imperat. sg. refl.* 16,10;
aproopia: *ind. impf. 3. sg.* 16,09;
au apropii: *ind. pf. c. 3. sg.* 16,05; 16,05; 25,06;
să apropie: *ind. pr. 3. sg. refl.* 24,17;
se va aproopia: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 1,51;
să va aproopia: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 18,04;
- apuca:** (XVI sec. PS. SCH.): *v. I.:* „1. (an)fassen,
ergreifen, 2. erreichen, 3. gelingen, dazu kommen...“:
„1. prendre, saisir, 2. obtenir, attraper, 3. réussir à faire
qch.“
(2 X):
să vor apuca: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 32,23;
va apuca: *ind. viit. I. 3. sg.* 11,23;
- apus:** (XVI sec. PS. SCH.): *adj./s.n.:* „1. untergegangen,
(Sonnen) Untergang, 2. Abendland“: „1. couché,
coucher (des astres), 2. occident, ouest“
(5 X):
apusul: *sg. nom./ac.* 22,01; 33,48; 33,49; 33,49; 33,50;
- aramă:** (1440 DIR): *s. f.:* „Kupfer“: „cuivre“
(5 X):
aramă: *sg. nom./ac.* 16,37; 16,39; 21,09; 21,09; 31,22;
- arăta:** (XVI sec. CV): *v. I.:* „1. zeigen, weisen, 2.
anzeigen, 3. berichten“, 4. erfinden: „1. montrer, 2.
déclarer, dénoncer, 3. rapporter, 4. inventer“
(12 X):
arate: *subj. pr. 3. sg.* 6,25;
arată: *imperat. sg.* 25,04;
arătă: *ind. pf. s. 3. sg.* 22,41;
se arată: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 16,19; 23,04;
arătară: *ind. pf. s. 3. pl.* 13,26;
te arăți: *ind. pr. 2. sg. refl.* 14,14;
au arătat: *ind. pf. c. 3. sg.* 8,04;
arăta-voiu: *ind. viit. I. 1. sg.* 24,17;
va arăta: *ind. viit. I. 3. sg.* 16,30; 23,03;
se va arăta: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 23,03;
- arătare:** (1581 CORESI): *s. f.:* „1. Angabe, Anzeige,
2. Erscheinung, 3. Gespenst, 4. Urteil“: „1. annonce,
donée, 2. apparition, 3. fantôme, 4. jugement, sentence
divine“
(1 X):
arătărilor: *pl. gen./dat.* 27,21;
- arde:** (XVI sec. PS. SCH.): *v. III.:* „(ver-, ab-, nieder-)
brennen“: „brûler“
(5 X):
vor arde: *ind. viit. I. 3. pl.* 19,05;
să vor arde: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 19,05;
arseră: *ind. pf. s. 3. pl.* 21,30;
au arsu: *ind. pf. c. 3. pl.* 31,10;

arde: *ind. pr. 3. sg.* 19,08;

ardere: (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „1. Brennen, Verbrennen, 2. Opfergabe“: „1. action de brûler, 2. sacrifice“
(54 X):

ardere: *sg. nom./ac.* (+ de tot) 6,11; 6,14; 7,75; 7,87; 8,12; 15,03; 15,06; 15,06; 15,08; 15,24; 28,03; 28,06; 28,10; 28,10; 28,11; 28,14; 28,19; 28,27; 29,02; 29,08; 29,36;

ardêrea: *sg. nom./ac.* (+ de tot) 6,16; 7,15; 7,21; 7,27; 7,33; 7,39; 7,45; 7,51; 7,57; 7,63; 7,69; 7,81; 15,05; 28,15; 28,23; 28,23; 28,24; 28,31; 29,06; 29,11; 29,16; 29,19; 29,22; 29,25; 29,28; 29,31; 29,34; 29,38;

arderii: *sg. gen./dat.* (+ de tot) 19,06;

arderile: *pl. nom./ac.* (+ de tot) 10,10; 23,06; 29,06; 29,13;

are → **avea**

argint: (XVI sec. PS. SCH.): s. n.: „Silber“: „argent“
(6 X):

argintul: *sg. nom./ac.* 3,48; 3,49; 3,50; 3,51; 7,85;

argint: *sg. nom./ac.* (30x);

arie: (1561 CORESI): s. f.: „Tenne“: „aire“
(3 X):

arie: *sg. nom./ac.* 15,20; 18,27; 18,30;

aripă: (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „1. Flügel, 2. Schoß, Saum“: „1. aile, 2. pan d'un habit, sein“
(2 X):

arepile: *pl. nom./ac.* 15,36;

aripilor: *pl. gen./dat.* 15,36;

ars: (1514 DERS): *adj./s. n.:* „1. verbrannt, 2. geopfert, 3. Brandopfer“: „1. brûlé, 2. sacrifié, 3. sacrifice“
(4 X):

arsă: *f. sg. nom./ac.* 19,17;

arse: *s. f. pl. nom./ac.* (<cele) 29,39;

arși: *s. m. pl. gen./dat.* (<celor) 16,37; *s. m. pl. nom./ac.* (<cei) 16,39;

asculta: (XVI sec. CV): v. I: „1. (an)hören, 2. lauschen, 3. gehorchen“: „1./2. écouter, 3. obéir“
(6 X):

asculte: *subj. pr. 3. pl.* 27,20;

ascultați: *imperat. pl.* 16,08; 20,10;

neascultînd: *ger.* 14,43;

ați ascultat: *ind. pf. c. 2. pl.* 11,20;

au ascultat: *ind. pf. c. 3. pl.* 14,22;

asemănare: (1683 SICR. DE AUR): s. f.: „1. Vergleich, 2. Ähnlichkeit“: „1. comparaison, 2. ressemblance“

(10 X):

asămănarea: *sg. nom./ac.* 9,03; 29,06; 29,11; 29,18; 29,21; 29,24; 29,27; 29,30; 29,33; 29,37;

astăzi: (XVI sec. PS. SCH.): *adv.:* „heute“: „aujourd'hui“

(1 X):

astăzi: 22,30;

asupra: (XVI sec. PS. SCH.): *prep./adv.:* „1. gegen, 2. über, 3. oberhalb“: „1. vers, 2. sur, 3. au dessus“
(38 X):

deasupra: *adv.* 4,06; 4,11; 4,25; 16,47;

desupra: *adv.* 6,20; 8,12;

deasupra: *prep.* 7,89; 14,14; 30,13;

asupra: (29x);

așa: (XVI sec. CV): *adv.:* „so“: „ainsi, de la sorte“
(35 X):

așeza: (XVI sec CV): v. I: „1. setzen, stellen, 2. einsetzen, 3. einrichten, stiften“: „1. mettre, poser, 2. investir de, 3. établir, instituer“
(2 X):

așeză: *ind. pf. s. 3. sg.* 27,23;

să așază: *subj. pf. s. 3. sg. refl.* 11,25;

așezare: (1563 CORESI): s. f.: „1. Errichtung, 2. Stiftung“: „1. établissement, 2. fondation, institution“
(1 X):

așezare: *sg. nom./ac.* 10,36;

așterne: (1551/3 ES): v. III: „1. hin-, ausbreiten, 2. verheeren, untergehen“: „1. étendre, 2. abattre, tuer, anéantir“
(1 X):

au așternut: *ind. pf. c. 3. sg.* 14,16;

atinge: (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „1. berühren, 2. treffen“: „toucher“

(10 X):

vă atingeți: *subj. pr. 2. pl. refl.* 16,26;

să atingă: *subj. pr. 3. pl. refl.* 4,15;

să atinge: *ind. pr. 3. sg. refl.* 17,13; 19,11; 19,13; 19,21; 19,22; 31,19;

se va atinge: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 3,10; 3,38;

atît: (XVI sec. CV): *adv.:* „so viel“: „tant, autant“
(1 X):

atîta: *f. sg. nom./ac.* 15,05;

atunci: (XVI sec. CV): *adv.:* „dann, damals“: „alors, lors“

(1 X):

- atuncea:** 21,17;
- aŃiŃa:** (1581/2 PO): v. I.: „1. Feuer anfachen, 2. erregen“:
„enflammer“
(2 X):
s-au aŃiŃat: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 11,03;
să aŃiŃă: *ind. pr. 3. sg. refl.* 11,01;
- au:** (XVI sec. CV): *adv./conj.*: „1. oder, 2. denn“: „1. ou, 2. est-ce que“
(2 X):
au: *adv.* (13x); *conj.* (39x);
- aur:** (XVI sec. PS. SCH.): s. n.: „1. Gold, 2. Goldmünze“: „1. or, 2. monnaie d'or“
(26 X):
aur: *sg. nom./ac.* 4,11; 7,84; 7,86; 8,04; 22,18; 24,13; 31,22; 31,50;
aurul: *sg. nom./ac.* 7,86, 31,51; 31,52; 31,54;
auri: *pl. nom./ac.* 7,14; 7,20; 7,26; 7,32; 7,38; 7,44; 7,50; 7,56; 7,62; 7,68; 7,74; 7,80; 7,86; 7,86;
- auzi:** (1521 NEACŞU): v. IV.: „hören“: „ouïr, entendre“
(23 X):
auziŃi: *imperat. pl.* 12,06;
auzindu: *ger.* 33,40;
auzi: *ind. pf. s. 3. sg.* 7,89, 11,01; 11,10; 21,01; 21,03;
au auzit: *ind. pf. c. 3. sg.* 12,02; 20,16; 30,16; *ind. pf. c. 3. pl.* 14,14; 14,15; 30,15;
aude: *ind. pr. 3. sg.* 24,04;
voiu auzi: *ind. viit. I. 1. sg.* 9,08;
va auzi: *ind. viit. I. 3. sg.* 14,13; 30,05; 30,06; 30,08; 30,08; 30,09; 30,12; 30,13;
- avea:** (1521 NEACŞU): v. II (Ńi aux.): „haben“: „avoir“
(3 X):
aŃ fi avut: *cond. pf. 1. sg.* 22,29;
are: *ind. pr. 3. sg.* 19,02; 27,18;
- azimă:** (XVI sec. CV): s. f.: „1. ungesäuertes Brot, 2. adj. ungesäuert“: „1. pain azyrne, 2. sans levain“
(5 X):
azimă: *sg. nom./ac.* 6,19;
azime: *pl. nom./ac.* 6,15; 9,11; 28,17;
azimelor; *pl. gen./dat.* 6,17;
- ## B
- ba:** (XVI sec. CV): *adv.*: „1. doch, nein, 2. bald... bald“:
„1. si, non, 2. tantôt... tantôt“
(2 X):
ba: 13,20; 22, 30;
- baligă:** (1649 MARD.): s. f.: „Mist“: „crotte“
(1 X):
baliga: *sg. nom./ac.* 19,05;
- ban:** (1413 DLRV): s. m.: „Münze“, „monnaie“
(2 X):
bani: *pl. nom./ac.* 3,47; 18,16;
- bate:** (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „1. schlagen, 2. kämpfen, 3. abschweifen“: „1. battre, 2. combattre, 3. divaguer, s'écarter“
(5 X):
bate: *inf. (<a)* 22,25;
bătea: *ind. impf. 3. sg.* 22,23; 22,27;
ai bătut: *ind. pf. c. 2. sg.* 22,28;
au bătut: *ind. pf. c. 3. sg.* 21,26;
- batjocori:** (1560 BRATU): v. IV.: „1. verspotten, verhöhnen, 2. beschimpfen“: „1. se moquer de, tourner en dérision, 2. insulter“
(1 X):
ai batjocorit: *ind. pf. c. 2. sg.* 22,29;
- băga:** (1521 NEACŞU): v. I.: „hineintun, -stecken, -schieben“: „mettre dans, introduire“
(10 X):
veŃ băga: *ind. viit. I. 2. pl.* 20,12;
bage: *subj. pr. 3. sg.* 5,12; 14,16;
bag: *ind. pr. 1. sg.* 15,18;
ai băgat: *ind. pf. c. 2. sg.* 16,14;
bagă: *ind. pr. 3. sg.* 14,03;
voiu băga: *ind. viit. I. 1. sg.* 14,24; 14,31;
va băga: *ind. viit. I. 3. sg.* 14,08; 21,17;
- bărbat:** (1262 DRĂGANU): s. m.: „Mann“: „homme“
(38 X):
bărbat: *sg. nom./ac.* 1,44; 5,03; 5,06; 5,29; 6,02; 30,07; 30,10;
bărbatul: *sg. nom./ac.* 1,03; 1,18; 1,22; 1,24; 1,28; 1,30; 1,32; 1,34; 1,42; 3,15; 3,22; 3,28; 3,34; 3,39; 5,27; 18,10; 30,08; 30,09; 30,09; 30,12; 30,13; 30,13; 30,14; 30,14; 30,16;
bărbatului: *sg. gen./dat.* 30,11; 30,17; 31,17; 31,18;
bărbaŃi: *pl. nom./ac.* 1,17; 1,26;
- bărbătesc:** (XVI sec. CV): *adj.*: „männlich“: „masculin“
(10 X):
bărbătească: *f. sg. nom./ac.* 1,20; 1,36; 1,38; 1,40; 3,40; 3,43; 26,62; 31,07; 31,17;
bărbătescu: *m. sg. nom./ac.* 31,35;
- bătrîn:** (1399 DOR): *adj./s.*: „1. alt, 2. Chef, Vorsteher“:
„1. vieux, 2. chef, ancien du peuple“
(7 X):
bătrîni: *adj. m. pl. nom./ac.* 11,25;

- cei mai bătrâni: *adj. m. pl. nom./ac. superl.* 11,16; 11,24;
 bătrîn: *adj. m. sg. som./ac.* 10,31;
 bătrînii: *s. m. pl. nom./ac.* 16,25;
 mai bătrînii: *s. m. pl. nom./ac. comp.* 11,16;
 bătrînii: *s. m. pl. nom./ac. (<cei)* 11,30;
- bătrînime: (1688 BIBLIA): *s. f.*: „1. pl. Älteste, 2. Senat“: „1. anciens, 2. conseil des vieillards, sénat“ (3 X):
 bătrînimea: *sg. nom./ac.* 22,07; 22,07;
 bătrînimei: *sg. gen./dat.* 22,04;
- bătut: (1587 DIR): *adj.*: „1. geschlagen, 2. gehämmert, geprägt“: „1. battu, 2. martelé“ (2 X):
 bătute: *f. pl. nom./ac.* 10,02; 16,38;
- bea: (1418 DLRV): *v. II*: „trinken“: „boire“ (11 X):
 vom bea: *ind. viit. I. 1. pl.* 20,17; 20,19; 21,22;
 bea: *subj. pr. 3. pl.* 6,04; 33,14;
 de bătut: *sup.* 20,05;
 bău: *ind. pf. s. 3. sg.* 20,11;
 va bea: *ind. viit. I. 3. sg.* 6,03; 6,03; 6,20; 23,24;
- berbec: (1443 DLRV): *s. m.*: „Widder“: „bélier“ (65 X):
 berbêcele: *sg. nom./ac.* 5,08; 6,17;
 berbêcului: *sg. gen./dat.* 28,14; 29,37;
 berbêce: *sg. gen./dat. (<unui)* 15,11;
 berbecilor: *pl. gen./dat.* 29,18; 29,21; 29,24; 29,27; 29,30; 29,33;
 berbeci: *pl. nom./ac.* (24x);
 berbêce: *sg. nom./ac.* (30x);
- bine: (1458 DRĂGANU): *adv./s.*: „1. gut, Gutes, 2. Wohl, Heil“: „bien“ (9 X):
 bine: *adv.* 10,29; 10,29; 10,32; 10,32; 11,18; 24,01;
 mai bine: *adv. comp.* 14,03;
 binele: *s. nom./ac.* 14,23; 32,11;
- bîntui: (1564 CORESI): *v. IV*: „1. plagen, heimsuchen, 2. in Versuchung führen“: „1. affliger, 2. tenter“ (1 X):
 au bîntuit: *ind. pf. c. 3. sg.* 14,22;
- blagoslovi: (XVI sec. PS. SCH): *v. IV*: „segnen“: „bénir“ (14 X):
 iaste blagoslovit: *ind. pr. 3. sg. pas.* 22,12;
 blagoslovești: *subj. pr. 2 sg.* 23,25;
 blagoslovească: *subj. pr. 3. sg.* 6,24;
- blagosloviți: *subj. pr. 2. pl.* 6,23;
 blagoslovescu: *ind. pr. 3. pl.* 24,09;
 blagoslovind: *ger.* 23,25; 24,10;
 blagoslovi: *inf. (<a)* 24,10;
 ai blagoslovit: *ind. pf. c. 2. sg.* 24,10;
 voiu blagoslovi: *ind. viit. I. 1. sg.* 6,26; 6,27;
 vei blagoslovi: *ind. viit. I. 2. sg.* 22,06;
 s-au blagoslovit: *ind. pf. c. 3. pl. refl. pas.* 24,09;
 blagosloviți: *part. adj. m. pl. nom./ac.* 22,06;
- blestem: (XVI sec. CV): *s. n.*: „Fluch, Verwünschung“: „malédiction“ (2 X):
 blestème: *pl. nom./ac.* 23,25;
 blestemele: *pl. nom./ac.* 5,23;
- blestema: (XVI sec. CV): *v. I*: „verfluchen, verwünschen“: „maudire“ (16 X):
 blestemați sînt: *ind. pr. 3. pl. pas.* 22,06;
 bleastă: *imperat. sg.* 22,06; 22,17; 23,07;
 blestema: *inf. (<a)* 24,10;
 au blestemat: *ind. pf. c. 3. pl.* 24,09;
 bleastă: *ind. pr. 3. sg.* 23,08;
 blêstemă: *ind. pr. 3. sg.* 22,11; 23,27;
 vei blestema: *ind. viit. I. 2. sg.* 22,06; 22,12;
 s-au blestemat: *ind. pf. c. 3. pl. refl. pas.* 24,09;
 voiu blestema: *ind. viit. I. 1. sg.* 23,08;
 blestemată: *part. adj. f. sg. nom./ac.* 5,22; 5,24; 5,27;
- blid: (1486 DERS): *s. n.*: „Gefäß“: „récipient“ (15 X):
 blid: *sg. nom./ac.* 7,13; 7,19; 7,25; 7,31; 7,37; 7,43; 7,49; 7,55; 7,61; 7,67; 7,73; 7,79; 7,85;
 blide: *pl. nom./ac.* 7,84;
 blidele: *pl. nom./ac.* 4,07;
- blînd: (1519 BGL): *adj./adv.*: „sanft, mild“: „doux, tendre, tendrement“ (3 X):
 blînd: *m. sg. nom./ac.* 14,19; 14,20; *m. sg. nom./ac. (+foarte)* 12,03;
- boier: (1432 DOR): *s. m.*: „1. Bojar Adliger, 2. Chef, Befehlshaber“: „1. boiard, noble, 2. chef, commandant“ (70 X):
 boiaren: *sg. nom./ac.* 7,11;
 boiarin: *sg. nom./ac.* 16,13;
 boiarinul: *sg. nom./ac.* 7,30;
 boiaru: *sg. nom./ac.* 7,11; 7,12; 17,06; 17,06; 25,14; 25,14; 34,18;
 boiarul: *sg. nom./ac.* 7,24;
 boiarului: *sg. gen./dat.* 25,18;
 boiari: *pl. nom./ac.* 1,04; 7,02; 7,03; 22,15;

- boiarilor: *pl. gen./dat.* 22,18; 22,40;
 boierilor: *pl. gen./dat.* 23,21;
 boiarii: *pl. nom./ac.* (26x);
 boiariul: *sg. nom./ac.* (25x);
- bou: (1235 DRĂGANU): s. m.: „Ochse“: „boeuf“
 (33 X):
 boi: *pl. nom./ac.* (33x);
 braț: (XVI sec. PS. SCH): s. n.: „1. Arm,
 2. Vorderbug“: „1. bras, 2. épaule chez les animaux“
 (3 X):
 brațul: *sg. nom./ac.* 6,19; 6,20; 18,18;
- brățară: (1617 BGL): s. f.: „Armband“: „bracelet“
 (1 X):
 brățare: *sg. nom./ac.* 31,50;
- brici: (XVI sec. PS. SCH.): s. n.: „Rasier-
 Schermesser“: „rasoir“
 (2 X):
 brici: *sg. nom./ac.* 8,07;
 briciu: *sg. nom./ac.* 6,05;
- bucurie: (XVI sec. PSSCH): s. f.: „Freude“: „joie“
 (1 X):
 bucuriii: *sg. gen./dat.* 10,10;
- bun: (1211 DRĂGANU): *adj.* „gut“: „bon“
 (6 X):
 bune: *f. pl. nom./ac. superl.* (<foarte) 24,05;
 bunii: *f. sg. gen./dat.* 15,10;
 bună: *f. sg. nom./ac.* (20x);
 bun: *m. sg. nom./ac.* 13,19; 24,13;
m. sg. nom./ac. superl. (+foarte foarte) 1 14,07;
- bunătate: (XVI sec. PS. SCH): s. f.: „Güte“: „bonté“
 (1 X):
 bunătățile: *pl. nom./ac.* 10,32;
- buză: (1475 DOR): s. f.: „1. Lippe, 2. Rand“: „1. lèvre,
 2. bord“
 (2 X):
 buzile: *pl. nom./ac.* 30,13;
 buzelor: *pl. gen./dat.* 30,07;
- C**
- ca: (1521 NEACȘU): *adv./conj.*: „1. wie, 2. damit, 3.
 ungefähr“: „1. comme, 2. afin que, 3. à-peu-près“
 (90 X):
 ca: *adv.* (30x); *conj.* (60x);
- cale: (1528 DERS): s. f.: „1. Weg, 2. Mittel, Weise“: „1.
 chemin, 2. moyen“
 (22 X):
 cale: *sg. nom./ac.* 9,10; 9,13; 10,33; 10,33; 11,31;
 11,31; 20,17; 21,04; 21,22; 21,22; 21,22; 22,23; 22,23;
 22,23; 22,31; 22,34; 33,08;
 calea: *sg. nom./ac.* 14,25; 21,01; 21,04; 21,33; 22,32;
- cap: (1512 DOR): s. n. m.: „1. Kopf, Haupt, 2. Anfang,
 3. Kapitel, 4. Oberhaupt“: „1. tête, 2. commencement,
 3. chapitre, 4. chef“
 (27 X):
 capu: *sg. nom./ac.* 3,47;
 capului: *sg. gen./dat.* 6,05;
 capetele: *pl. nom./ac.* 8,12;
 capul: *sg. nom./ac.* (24x);
- capră: (1425 BGL): s. f.: „Ziege“: „chèvre“
 (31 X):
 capră: *sg. nom./ac.* 15,27; 31,20;
 caprelor: *pl. gen./dat.* 18,17;
 capre: *pl. nom./ac.* (28x);
- car: (XVI sec. PS. SCH): s. n.: „Karren, Wagen“:
 „charrette“
 (5 X):
 car: *sg. nom./ac.* 7,03;
 cară: *pl. nom./ac.* 7,03; 7,07; 7,08;
 carăle: *pl. nom./ac.* 7,06;
- care: (XVI sec. CV): *pron. rel./inter.*: „wer, welcher“:
 „qui, lequel“
 (166 X):
 carei: 26,63;
 carile: 5,03;
 carea: (19x);
 carii: (22x);
 care: (51x);
 carele: (72x);
- carne: (XVI sec. PS. SCH): s. f.: „Fleisch“: „viande“
 (8 X):
 carne: *sg. nom./ac.* 4,14; 11,04; 11,13; 11,13; 11,18;
 11,18; 11,18; 11,21;
- carte: (XVI sec. PS. SCH): s. f.: „1. Buch, 2.
 Schriftstück“: „1. livre, 2. document, lettre“;
 (2 X):
 carte: *sg. nom./ac.* 5,23; 21,14;
- casă: (1469 BGL): s. f.: „1. Haus, 2. Familie, Verwandt-
 schaft, 3. Volk“: „1. maison, 2. famille, 3. peuple“
 (63 X):
 casele: *pl. nom./ac.* (38 X)

casa: *sg. nom./ac.* 9,15; 12,07; 14,12; 17,08; 18,01; 18,11; 18,13; 20,29; 22,18; 24,13; 30,04; 30,11; 30,17;
casă: *sg. nom./ac.* 19,14; 19,14; 19,14; 19,18;
casei: *sg. gen./dat.* 3,30; 25,15;
casii: *sg. den./dat.* 3,24; 3,35; 17,03; 25,14;
caselor: *pl. gen./dat.* 1,44; 7,02;

castravete: (1533 G. LEX.): *s. m.:* „Gurke“: „concombre“
 (1 X):
castraveții: *pl. nom./ac.* 11,05;

că: (1521 NEACȘU): *conj.:* „dass“: „que“
 (1 X):
că: (31x);

căci: (1551/3 ES): *conj.:* „denn“: „car“
 (78 X):
căci: (38x);
căce: (40x);

cădea; (XVI sec. PS. SCH): *v. II:* „1. fallen, stürzen, 2. münden“: „1. tomber, 2. se jeter dans“
 (13 X):
veți cădea: *ind. viit. I. 2. pl.* 14,42; 14,43;
vor cădea: *ind. viit. I. 3. pl.* 14,29; 14,32;
cază: *subj. pr. 3. sg.* 5,22;
cădem: *subj. pr. 1. pl.* 14,03;
cădea: *ind. impf. 3. sg.* 11,09;
căzu: *ind. pf. s. 3. sg.* 14,05;
căzură: *ind. pf. s. 3. pl.* 16,22; 16,45; 20,06;
au căzut: *ind. pf. c. 3. sg.* 16,04;
va cădea: *ind. viit. I. 3. sg.* 5,27;

călătorie: (1643 VARL.): *s. f.:* „Wanderung, Reise“:
 „voyage“
 (1 X):
călătoriei: *sg. gen./dat.* 33,02;

călca: (XVI sec. PS. SCH.): *v. I:* „1. treten, 2. zertreten“:
 „1. marcher, 2. piétiner“
 (3 X):
călcați: *ind. pr. 2. pl.* 14,41;
aț călcat: *ind. pf. c. 2. pl.* 27,14;
va călca: *ind. viit. I. 3. sg.* 5,29;

căpetenie: (1675 MIR. COSTIN): *s. f.:* „1. Oberhaupt, Anführer, 2. Elite, (das) Beste“: „1. chef, commandant, 2. élite, le haut, le sommet d'une chose“
 (8 X):
căpetenie: *sg. nom./ac.* 14,04;
căpeteniia: *sg. nom./ac.* 4,02; 13,02; 26,02;
căpeteniile: *pl. nom./ac.* 13,03; 16,02; 24,17; 25,04;

către: (XVI sec. CV): *prep.:* „gegen“: „vers“

(245 X):
cătră: (245x);

căuș; (1637 PUMNUL LEPT.): *s. n.:* „Gefäß, Schale“:
 „récipient, coupe“
 (1 X):
căușale: *pl. nom./ac.* 4,07;

căuta: (XVI sec. PS. SCH): *v. I:* „1. suchen, 2. blicken, sehen, 3. trachten, streben“: „1. chercher, 2. regarder, 3. tâcher“
 (3 X):
caută: *imperat. sg.* 1,49;
căuta: *ind. impf. 3. sg.* 21,09;
caută: *ind. pr. 3. sg.* 21,20;

căzut: (1570 CORESI): *adj.:* „gefallen, verfallen“:
 „tombé, délabré“
 (1 X):
căzută: *f. sg. nom./ac.* 4,19;

ce: (1521 NEACȘU): *pron. rel./interog.:* „was, welches“:
 „que, quoi, qui“
 (181 X):

ceas: (XVI sec. CV): *s. n.:* „1. Stunde, 2. Jahreszeit“:
 „1. heure, 2. saison d'année de la vie“;
 (1 X):
ceasul: *sg. nom./ac.* 9,02;

cedru: (XVI sec. PS. SCH.): *s. m.:* „Zeder“: „cèdre“
 (2 X):
chedru: *sg. nom./ac.* 19,06;
chedri: *pl. nom./ac.* 24,06;

cel: (1521 NEACȘU): *art. dem./adj.:* „der“: „ce“
 (175 X):
cèle: *f. pl. nom./ac.* (28x);
cei: *f. sg. gen./dat.* 5,23; 5,24; 25,15; 31,14; 31,21; 34,03;
celor: *m. pl. gen./dat.* (15x);
cei: *m. pl. nom./ac.* (56x);
celui: *m. sg. gen./dat.* (9x);
cel: *m. sg. nom./ac.* (47x);
cea: *f. sg. nom./ac.* (14x);

celalt → **celălalt**

cenușă; (XVI sec. PS. SCH): *s. f.:* „Asche“: „cendre(s)“
 (2 X)
cenușă: *sg. nom./ac.* 19,09; 19,10;

cerca: (1581 PRL): *v. I:* „1. suchen, 2. untersuchen, 3. versuchen“: „1. chercher, 2. examiner, 3. essayer“

- (1 X):
cercaș: *ind. pr. 2. pl.* 16,10;
- cerce: (1581/2 PO): s. m.: „Ohrring“: „boucle d'oreille“
(1 X):
cercei: *pl. nom./ac.* 31,50;
- cernut: (1581 CORESI): adj.: „(durch-) gesiebt“:
„tamisé“
(2 X):
cernută: *f. sg. nom./ac.* 7,13; 15,04;
- cetate: (1391 DRHB): s. f.: „1. Stadt, 2. Festung“:
„1. cité, 2. forteresse“;
(23 X):
cetate: *sg. nom./ac.* 24,19;
cetatea: *sg. nom./ac.* 20,16; 21,26; 21,27; 21,28;
22,36;
cetății: *pl. nom./ac.* 32,16; 32,17; 32,24; 32,33; 32,36;
cetățile: *pl. nom./ac.* 13,19; 13,28; 21,02; 21,03; 21,25;
21,25; 21,31; 22,39; 31,10; 32,26; 32,33;
cetăților: *pl. gen./dat.* 32,38;
- ceva: (XVI sec. PS. SCH): pron. nehot./adv.: „etwas“:
„quelque chose, un peu“
(1 X):
cevaș: *pron. nehot.* 22,38;
- chema: (XVI sec. PS. SCH): v. I.: „rufen“: „appeler“
(11 X):
chemi: *subj. pr. 2. sg.* 10,02;
chême: *subj. pr. 3. pl.* 16,12; 22,05; 22,20;
chema: *inf. (<a)* 22,37;
să chemă: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 11,34;
chemară: *ind. pf. s. 3. pl.* 25,02;
să chemară: *ind. pf. s. 3. pl. refl.* 12,05;
am chemat: *ind. pf. c. 1. sg.* 24,10;
au chemat: *ind. pf. c. 3. sg.* 23,07;
s-au chemat: *ind. pf. c. 3. pl. refl. pas.* 1,17;
- chemat: (XVI sec. CV): adj.: „berufen, bestimmt“:
„appelé, voué à“
(1 X):
chemații: s. m. pl. *nom./ac.* 16,02;
- chică: (1575 DERS): s. f.: „Schopf“: „chevellure“
(1 X):
chica: *sg. nom./ac.* 6,05;
- chinui: (XVI sec. PS. SCH): v. IV.: „1. quälen, peinigen,
plagen, 2. leiden“: „1. tourmenter, torturer, 2. souffrir“
(5 X):
vor chinui: *ind. viit. I. 3. pl.* 24,24;
am chinuit: *ind. pf. c. 1. sg.* 16,15;
- ai chinuit: *ind. pf. c. 2. sg.* 11,11;
au chinuit: *ind. pf. c. 3. pl.* 20,15;
chinuieste: *ind. pr. 3. sg.* 30,14;
- chinuire: (1570 CORESI): s. f.: „Peinigung“: „supplice“
(1 X):
chinuirea: *sg. nom./ac.* 11,15;
- chip: (1480 BGL): s. n.: „1. Bild(nis), 2. Gestalt,
Aussehen, 3. Person, 4. Art, Weise, 5. Mittel, Weg,
6. Götzenbild“: „1. image, 2. figure, 3. personne, 4.
manière, 5. moyen, 6. idole“;
(18 X):
chipul: *sg. nom./ac.* 8,04; 11,07; 11,07; 18,07;
chipurile: *pl. nom./ac.* 33,52;
chipurilor: *pl. gen./dat.* 25,02;
chip: *sg. nom./ac.* (12x);
- chivot: (1476 DRHA): s. n.: „1. Schrein, 2. Arche
Noahs“: „1. coffre, tabernacle, 2. arche de Noé“
(6 X):
chivotul: *sg. nom./ac.* 3,13; 4,05; 7,89; 10,33; 10,35;
14,44;
- ci: (XVI sec. CV): conj.: „sondern“: „mais, cependant“
(8 X):
ce: 13,30; 14,09; 14,14; 14,21; 20,19; 22,20; 23,08;
31,23;
- cinci: (XVI sec. CV): num.: „fünf“: „cinq“
(4 X):
cinci: *card.* (43x);
cincea: *ord. f. (<a)* 5,07; 7,36; 29,26; 33,38;
- cincizeci: (XVI sec. CV): num.: „fünfzig“: „cinquante“
(12 X):
cinczeci: *card.* 4,03;
cincizeci: *card.* (11x);
- cincisprezece: (1581 PRL): num.: „fünfzehn“: „quinze“
(2 X):
cincisprăzêce: *card.* 29,12;
cinsprăzêce: *ord. (<a)* 33,03;
- cine: XVI sec. CV): pron. rel./interog.: „wer, der“: „qui“
(11 X):
cui: *dat.* 5,07;
cine: *nom./ac.* (10x);
- cinste: (1474 DERS): s. f.: „1. Ehre, 2. Ehrlichkeit“:
„1. honneur, 2. honnêteté“
(2 X):
cinste: *sg. nom./ac.* 18,08; 22,17;

- cinsti:** (XVI sec. CV): v. IV: „ehren“: „honorer“
(3 X):
cinstescu: *subj. pr. I. sg.* 22,37; 24,11;
voiu cinsti: *ind. viit. I. I. sg.* 22,17;
- cinstit:** (XVI sec. CV): adj.: „1. geehrt, verehrt, 2. rechtschaffen, ehrlich“: „1. honorable, estimé, 2. honnête“
(1 X):
mai cinstiți: *m. p. nom./ac. comp.* 22,15;
- ciopli:** (1581/2 PO): v. IV: „begauen“: „tailler“, „façonner“
(1 X):
cioplit-au: *ind. pf. c. 3. pl.* 21,18;
- cioplit:** (1581/2 PO): adj.: „behauen“: „sculpté“
(1 X):
cioplit: *s.m.sg. gen./dat. (<celui)* 21,20;
- cîmp:** (ca. 1300 MDGR): s. m.: „1. Feld, Flur, 2. Ebene“: „1. champs, 2. plaine“
(3 X):
cîmpu: *sg. nom./ac.* 22,04; 22,23;
cîmpul: *sg. nom./ac.* 21,20;
- cînd:** (1551/3 ES): adv./conj.: „wann, als“: „quand, lorsque“
(3 X):
cînd: (30x);
cîndu: (5x);
- cîndai:** (1580 EV. BRAȘOV): „vielleicht, möglicherweise, etwa“: „peut-être“
(1 X):
cîndai: 23,03;
- cînta:** (XVI sec. CV): v. I: „singen“: „chanter“
(1 X):
au cîntat: *ind. pf. c. 3. sg.* 21,17;
- cîntare:** (XVI sec. PS. SCH): s. f.: „Gesang“: „chant“
(1 X):
cîntarea: *sg. nom./ac.* 21,17;
- cîrteală:** (1683 DOS.) s. f.: „Murren“: „murmur, bougonnement“
(3 X):
cîrteala: *sg. nom./ac.* 14,27; 17,05; 17,10;
- cîrti:** (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „murren“: „murmurer, bougonner“
(9 X):
cîrtiț: *ind. pr. 2. pl.* 16,11;
cîrtescu: *ind. pr. 3. pl.* 14,27; 17,05;
cîrtind: *ger.* 11,01;
- cîrtiia:** *ind. impf. 3. pl.* 14,02; 14,29;
cîrtiră: *ind. pf. s. 3. pl.* 16,41;
au cîrtit: *ind. pf. c. 3. pl.* 14,27; 14,36;
- cît:** (XVI sec. CV): adj./adv.conj./pron.: „1. wieviel, 2. kaum, 3. insofern, 4. das... was“: „1. combien, 2. à peine, 3. tant que, 4. ce que“
(60 X):
cîte: *pron. f. pl. nom/ac.* (56x);
cîț: *pron. m. pl.* 14,29;
cîți: *pron. m. pl.* 14,23; 33,04; 33,55
- cîte:** (XVI sec. CV): adv.: „jeweils“: „chacun“
(21 X):
cîteștrei: *num.* 12,04; 12,04;
cîte: (19x);
- clăti:** (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „rühren, rücken“: „mouvoir“
(1 X):
s-au clătit: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 14,44;
- clenci:** (1519 BGL): s. n.: „Stachel, Dorn“: „épine“
(1 X):
clinciuri: *pl. nom./ac.* 33,55;
- cleveti:** (XVI sec. CV): v. IV: „verleumden“: „médire de qqn“
(2 X):
cleveti: *inf. (<a)* 12,08;
clevetiia: *ind. impf. 3. sg.* 21,05;
- coapsă:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „1. Schenkel, Hüfte, 2. Gebärmutter“: „1. cuisse, hanche, 2. utérus“
(3 X):
coapsa: *sg. nom./ac.* 5,21; 5,22; 5,27;
- coastă:** (1463 DERS): s. f.: „Rippe“: „côte“
(3 X):
coastele: *pl. nom./ac.* 3,29; 5,22; 5,27;
- coborî:** (1551/3 ES): v. IV: „herab-, hinabsteigen“: „descendre“
(13 X):
vor coborî: *ind. viit. I. 3. pl.* 1,51;
se vor pogorî: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 16,30; 34,11; 34,11; 34,12;
să pogorîa: *ind. impf. 3. sg. refl.* 11,09;
pogorî: *ind. pf. s. 3. sg.* 12,05; 20,28;
să pogorî: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 11,25; 14,45;
pogorîră: *ind. pf. s. 3. pl.* 20,15;
se pogorîră: *ind. pf. s. 3. pl. refl.* 16,33;
mă voiu pogorî: *ind. viit. I. I. sg. refl.* 11,17;
- colibă:** (ca. 1538 DERS): s. f.: „Hütte“: „cabane“
(1 X):

- colibile: *pl. nom./ac.* 16,30;
- cunoscut → cunoaște
- copac: (1264 DRĂGANU): s. m.: „Baum“: „arbre“
(1 X):
copaci: *pl. nom./ac.* 13,20;
- copil: (1318 DLRV): s. m.: „1. Kind, 2. Diener“: „1. enfant, 2. serviteur“
(4 X):
copilului: *sg. gen./dat.* 19,16;
copiii: *pl. nom./ac.* 14,03; 14,31; 16,27;
- cor: (1688 BIBLIA): s. m.: „Scheffel“: „homer“
(1 X):
cori: *pl. nom./ac.* 11,32;
- coriandru: (1581/2 PO): s. m.: „Koriander“: „coriandre“
(1 X):
coliandrului: *sg. gen./dat.* 11,07;
- corn: (1436 LDSR): s. n.: „1. Horn, 2. Ecke“: „1. corne, 2. coin“
(2 X):
cornu: *sg. nom./ac.* 23,22; 24,08;
- cort: (1563 CORESI): s.n.: „Zelt“: „tente“
(114 X):
cort: *sg. nom./ac.* 1,50; 3,26; 9,15; 9,17; 9,18; 9,19; 9,20; 11,26; 12,10; 16,42;
corturi: *pl. nom./ac.* 24,06;
corturile: *pl. nom./ac.* 16,26; 24,05;
cortului: *sg. gen./dat.* (50x);
cortul: *sg. nom./ac.* (51x);
- cositor: (1649 MARD.): s.n.: „Zinn“: „étain“
(1 X):
cositoriu: *sg. nom/ac.* 31,22;
- cot: (1332 DRĂGANU): s. m.: „1. Elle, 2. Ellenbogen“: „1. aune, 2. conde“
(1 X):
coți: *pl. nom./ac.* 11,31;
- crede: (XVI sec. CV): v. III: „glauben“: „croire“
(2 X):
crêd: *ind. pr. 3. pl.* 14,11;
aș crezut: *ind. pf. c. 2. pl.* 20,12;
- credincios: (XVI sec. CV): *adj.*: „1. treu, 2. gläubig“: „1. fidèle, dévoué, 2. pieux“
(1 X):
credincios: *m. sg. nom./ac.* 12,07;
- crește: (XVI sec. CV): v. III: „wachsen“: „croître“
(1 X):
- să va crêște: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 24,07;
- cristal: (1620 ALEXANDRIA): s. n.: „Kristall“: „bdellium, cristal“
(1 X):
cristalului: *sg. gen./dat.* 11,07;
- cruța: (XVI sec. CV): v. I: „1. (ver)schonen, 2. bewachen, überwachen“: „1. ménager, 2. garder, veiller, surveiller“;
(2 X):
veți cruța: *ind. viit. I. 2. pl.* 18,07;
cruțaț: *subj. pr. 2. pl.* 28,02;
- cu: (1521 NEACȘU): *prep.*: „mit“: „avec“
(206 X):
- cuget: (XVI sec. CV): s. n.: „1. Gedanke, Sinn, 2. Gewissen“: „1. pensée, 2. raison, esprit“
(3 X):
cugetul: *sg. nom./ac.* 22,18;
cugetele: *pl. nom./ac.* 32,07;
cugetelor: *pl. gen./dat.* 15,39;
- cui → cine
- cuib: (XVI sec. PS. SCH.): s. n.: „Nest“: „nid“
(2 X):
cuiubu: *sg. nom./ac.* 24,22;
cuiubul: *sg. nom./ac.* 24,21;
- culca: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „(sich) niederlegen“: „(se)coucher“
(1 X):
culcându: *ger.* 24,09;
- culege: (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „(auf-)lesen“: „cueillir“
(1 X):
culegea: *ind. impf. 3. sg.* 11,08;
- cum: (1521 NEACȘU): *adv./conj.*: „wie“: „comme(nt)“
(37 X):
cum: *adv.* (37x);
- cumnat: (1469 DRHB): s. m.: „Schwager“: „beau-frère“
(1 X):
cumnatul: *sg. nom./ac.* 10,29;
- cumu → cum
- cunoaște: (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „(er)kennen“: „(re)connaître“

- (12 X):
veș cunoaște: *ind. viit. I. 2. pl.* 14,34; 16,28; 16,30;
am cunoscut: *ind. pf. c. 1. sg.* 12,11; *ind. pf. c. 3. sg.* 31,17;
au cunoscut: *ind. pf. c. 3. sg.* 16,05;
am cunoscut: *ind. pf. c. 3. pl.* 31,35;
cunoaște-voiu: *ind. viit. I. 1. sg.* 23,09;
voiu cunoaște: *ind. viit. I. 1. sg.* 22,19;
mă voiu cunoaște: *ind. viit. I. 1. sg. refl.* 12,06; 17,04;
vei cunoaște: *ind. viit. I. 2. sg.* 11,23;
- cupitor:** (1501 SUCIU): s. n.: „1. Ofen, 2. Altar“:
 „1. four, 2. autel, table pour les sacrifices“;
 (6 X):
cupitoriu: *sg. nom./ac.* 3,10; 23,04; 23,30; 25,08;
cupitoare: *pl. nom./ac.* 23,04; 23,29;
- curat:** (XVI sec. PS. SCH.): *adj.*: „1. gereinigt, 2. rein“:
 „1. nettoyé, 2. pur“
 (57 X):
curate: *f. pl. nom./ac.* 7,88;
curată: *f. sg. nom./ac.* (25x);
curaț: *m. pl. nom./ac.* 28,27; 29,02; 29,08;
curați: *m. pl. nom./ac.* 8,07; 28,03; 28,09; 28,11;
 28,19; 28,31; 29,13; 29,17; 29,20; 29,23; 29,26; 29,29;
 29,32; 29,36; 32,22;
curat: *m. sg. nom./ac.* 6,14; 6,14; 9,13; 15,24; 19,03;
 19,09; 19,09; 19,12; 19,12; 19,18;
curatul: *s. m. sg. nom./ac.* 18,11; 18,13;
curat: *s. m. sg. nom./ac.* (<cel) 19,19;
- curățenie:** (1581/2 PO): s. f.: „Reinheit“: „pureté“
 (5 X):
curățenie: *sg. nom./ac.* 19,09;
curățenia: *sg. nom./ac.* 8,07;
curățeniei: *sg. gen./dat.* 8,07; 19,17; 31,23;
- curați:** (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „reinigen“:
 „nettoyer, purifier“
 (22 X):
se va curați: *ind. viit. I. 2. pl.* 31,23; 31,23;
veși curați: *ind. viit. I. 2. pl.* 31,20;
vă veși curați: *ind. viit. I. 2. pl. refl.* 31,24;
curațești: *subj. pr. 2. sg.* 8,06;
curațască: *subj. pr. 3. sg.* 8,21;
curațițe-vă: *imperat. pl. refl.* 11,18;
curațiră: *ind. pf. s. 3. pl. refl.* 8,21;
s-au curațit: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 12,15;
vei curați: *ind. viit. I. 2. sg.* 8,15;
se va curați: *ind. viit. I. 2. sg. refl.* 6,03; 6,09;
va curați: *ind. viit. I. 3. sg.* 14,18; 30,06; 30,09; 30,13;
să va curați: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 19,12; 19,12;
 19,13; 19,19; 19,20; 31,19;
- curăție:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Reinheit, Unbeflecktheit“: „pureté“
 (3 X):
curăție: *sg. nom./ac.* 14,18;
curăția: *sg. nom./ac.* 6,02;
curăției: *sg. gen./dat.* 6,21;
- curățire:** (1632 EUSTR.): s. f.: „Reinigung“: „nettoyage, purification“
 (1 X):
curățirii: *sg. gen./dat.* 6,05;
- curge:** (XVI sec. CV): v. III: „1. fließen, 2. in Fülle besitzen“: „1. couler, 2. être en abondance“
 (3 X):
- cură:** *ind. pr. 3. sg.* 13,27; 16,13; 16,14;
- (iaste) **curînd:** 14,08;
- curte:** (1485 DERS): s. f.: „Hof“: „cour“
 (8 X):
curții: *sg. gen./dat.* 3,26; 3,26; 3,37; 4,26; 4,26; 4,32;
 4,32;
curților: *pl. gen./dat.* 22,39;
- curvi:** (1563 CORESI): v. IV: „huren“: „forniquer“
 (2 X):
curviț: *ind. pr. 2. pl.* 15,39;
curvi: *inf. (<a)* 25,01;
- curvie:** (XVI sec. CV): s. f.: „1. Hurerei, 2. Untreue, Unglaube“: „1. prostitution, 2. infidélité“;
 (1 X):
curviia: *sg. nom./ac.* 14,33;
- custură:** (1510 DERS): s. f.: Klinge, Messer“: „lame, couteau“
 (1 X):
custuri: *pl. nom./ac.* 16,38;
- cuțit:** (1551/3 ES): s. n.: „Messer“: „couteau“
 (1 X):
cuțit: *sg. nom./ac.* 22,29;
- cuvînt:** (XVI sec. PS. SCH.): s. n.: „Wort“: „mot, parole“
 (28 X):
cuvînt: *sg. nom./ac.* 13,27; 23,05;
cuvîntul: *sg. nom./ac.* 11,14; 11,23; 14,20; 14,41;
 15,31; 22,18; 22,20; 22,35; 22,38; 23,03; 23,03; 23,26;
 24,13; 27,14; 30,02; 30,03; 31,16; 31,16; 32,29; 33,02;
cuvintele: *pl. nom./ac.* 11,24; 12,06; 14,39; 16,31;
 22,07; 24,16;

D

- da:** (1521 NEACȘU): v. I: „geben“: „donner“ (87 X):
da-vom: ind. viit. I. 1. pl. 20,19;
veț da: ind. viit. I. 2. pl. 15,21; 18,28; 27,09; 27,10; 27,11;
vor da: ind. viit. I. 3. pl. 17,03; 18,12;
să va da: ind. viit. I. 3. pl. refl. 26,54;
dai: subj. pr. 2. sg. 27,07;
dea: subj. pr. 3. sg. 5,08; 6,26; 20,21; 34,13;
dea-se: subj. pr. 3. sg. refl. 32,05;
să dă: subj. pr. 3. sg. refl. 5,08;
ne dăm: subj. pr. 1. pl. refl. 14,04;
dați: subj. pr. 2. pl. 31,03;
să dă: subj. pr. 3. pl. refl. 26,62;
dau: ind. pr. 3. pl. 18,09;
dă: imperat. sg. 11,13;
dați: imperat. pl. 27,04;
dau: ind. pr. 1. sg. 13,02; 15,02; 27,12;
da: inf. (<a) 11,13;
dêde: ind. pf. s. 3. sg. 8,21; 21,01; 21,03; 31,41; 32,33; 32,40;
dêderă: ind. pf. s. 3. pl. 17,06;
să dêderă: ind. pf. s. 3. pl. refl. 21,29;
am dat: ind. pf. c. 1. sg. 8,19; 18,08; 18,08; 18,12; 18,19; 18,21; 18,24; 18,26; 20,12; 20,24; 21,34; 25,12; 33,53;
ai dat: ind. pf. c. 2. sg. 16,04;
au dat: ind. pf. c. 3. sg. 3,51; 7,06; 7,07; 7,08; 7,09; 14,01; 21,23; 31,47; 32,04; 32,09;
dă: ind. pr. 3. sg. 32,07;
voiu da: ind. viit. I. 1. sg. 10,29; 11,21; 14,23; 21,16;
vei da: ind. viit. I. 2. sg. 3,09; 3,48; 7,05; 8,13; 8,15; 19,03; 21,02; 27,20; 31,29; 31,30;
va da: ind. viit. I. 3. sg. 4,19; 5,07; 5,07; 5,10; 11,18; 11,29; 11,29; 14,08; 20,08; 24,13;
dată: part. adj. f. sg. nom./ac. 8,16; 18,06;
dați: part. adj. m. pl. nom./ac. 3,09; 8,19;
- dacă:** (XVI sec. PS. SCH.): conj.: „wenn“: „si“ (1 X):
deaca: 11,25;
- danie:** (1456 BGL): s. f.: „Opfergabe, Opfer“: „offrande“ (1 X):
daniia: sg. nom./ac. 18,14;
- dar/1** (XVI sec. PS. SCH.): s. n.: „Opfergabe, Opfer“: „offrande“ (37 X):
- dar:** *sg. nom./ac. 11,05;*
daru: *sg. nom./ac. 28,24;*
darurile: *pl. nom./ac. 7,03; 7,10; 28,02;*
darul: *sg. nom./ac. (32x);*
- dar/2:** (1551/3 ES): conj.: „aber“: „mais“ (4 X):
dară: 14,03; 21,07; 24,11; 27,04;
- dare:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Opfergabe, Opfer“: „offrande“ (12 X):
dare: *sg. nom./ac. 3,09; 8,11; 8,13; 8,16; 8,19; 8,21; 18,06; 18,07; 27,07;*
dări: *pl. nom./ac. 28,02;*
dările: *pl. nom./ac. 18,29;*
dărilor: *pl. gen./dat. 18,11;*
- de/1:** (1521 NEACȘU): prep.: „von, seit“: „de, depuis“ (452 X):
- de/2:** (1521 NEACȘU): conj.: „1. um, zu, 2. wenn“: „1. que, 2. si“ (65 X):
- deaca** → **dacă**
- deal:** (1392 DERS): s. n.: „Hügel“: „colline“ (1 X):
dealuri: *pl. nom./ac. 23,09;*
- deasupra** → **asupra**
- deci:** (XVI sec. CV): conj.: „also“: „donc, ainsi“ (1 X):
deci: 9,07;
- decindea:** (1551/3 ES): adv.: „jenseits“: „au-delà de, par-delà“ (8 X):
decindea: 21,11; 21,13; 27,12; 32,19; 32,19; 32,32; 33,44; 34,15;
- decît:** (XVI sec. PS. SCH.): adv./conj.: „als“: „que“ (10 X):
decît: *adv. 3,46; 11,33; 11,33; 12,03; 13,22; 13,31; 14,12; 22,06; 22,15; 32,30;*
- decusară** → **seară**
- defăima:** (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „1. schmähen, 2. verschmähen, verachten“: „diffamer, médire de qqn.

- (1 X):
au defăimat: *ind. pf. c. 3. sg.* 15,29;
- degrab** → grabă
- den** → din
- denapoi** → dinapoi
- dencătroo** → încotro
- dencoace** → încoace
- dencolea** → încolo
- dendărățul** → îndărăt
- dendărăt** → îndărăt
- denlăuntru** → înăuntru
- dennafară** → afară
- denpreună** → împreună
- dentii(u)** → înții
- dentr(u)** → în
- dentre** → între
- departe:** (XVI sec. PS. SCH.): *adv.*: „fern, weit“: „loin“
 (1 X):
departe: 23,06;
- depărta:** (1581 PRL): *v. I.*: „sich entfernen“: „chasser, s'éloigner“
 (1 X):
s-au depărtat: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 14,09;
- dereaptă** → drept
- derept** → drept
- dereptate** → dreptate
- deschide:** (XVI sec. PS. SCH.): *v. III.*: „öffnen“: „ouvrir“
 (7 X):
deșchid: *ind. pr. 3. pl.* 8,16;
deșchizînd: *ger.* 16,30; 26,10;
să deșchise: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 16,32;
deșchide: *ind. pr. 3. sg.* 3,12; 18,15;
- deșchise:** *ind. pr. 3. sg.* 22,28;
- deschis:** (1577 CORESI): *adj./adv.* „offen“:
 „ouvert(ement)“
 (1 X):
deșchisă: *f. sg. nom./ac.* 1915;
- descoperi:** (XVI sec. PS. SCH): *v. IV.*: „enthüllen, aufdecken“: „dévoiler, découvrir“
 (1 X):
descoperi: *ind. pf. s. 3. sg.* 22,31;
- descoperit:** (XVI sec. CV): *adj.*: „enthüllt, aufgedeckt“:
 „découvert“
 (2 X):
descoperiți: *m. pl. nom./ac.* 24,04; 24,16;
- desiș:** (1649 MARD.): *s. n.*: „Dickicht“: „hallier“
 (1 X):
desișuri: *pl. nom./ac.* 24,06;
- despre:** (XVI sec. CV): *prep.*: „nach, vor, bezüglich“:
 „vers, au sujet de“
 (25 X):
- destul:** (XVI sec. CV): *adv.*: „genug“: „assez“
 (2 X):
destul: 16,03;
destulă: *adj. f. sg. nom./ac.* 11,23;
- desupra** → asupra
- deșchide** → deschide
- deșert:** (XVI sec. CV): *adj./s. n.*: „1. leer, Wüste, 2. vergeblich“: „1. vide, désert, 2. (en)vain“
 (1 X):
deșartă: *f. sg. nom./ac.* 21,05;
- dezbrăca:** (1551/3 ES): *v. I.*: „(sich) ausziehen“: „(se) déshabiller“
 (2 X):
dezbracă: *imperat, sg.* 20,26;
dezbracă: *ind. pf. s. 3. sg.* 20,28;
- dimineață:** (XVI sec. CV): *s. f./adv.*: „Morgen, morgens“: „matin, le matin“
 (10 X):
dimineața: *adv.* 9,12; 9,15; 9,21; 9,21; 14,40; 22,13; 22,21; 22,41; 28,04; 28,23;
- din:** (1521 NEACȘU): *prep.*: „aus, von“: „de“
 (323 X):
din: 4,02; 13,23; 13,23; 33,03;

- den: (319x);
- dinainte: (1540 DERS): adv./prep.: „vorher, vor“: „plus tôt, à l'avance, devant“
(1 X):
denaintea: 4,27;
- dinapoi → înapoi
- dincoace → încoace
- dincolo → încolo
- dincotro → încotro
- dinte: (XVI sec. PS. SCH.): s. m.: „Zahn“: „dent“
(1 X):
dinții: *pl. nom./ac.* 11,33;
- dintîi → întîi
- dintre → între
- dîns: (XVI sec. CV): pron pers./dem.: „1. er, 2. selbst“:
„1. il, 2. -même“
(159 X):
însivă: 2. *pl. dat.* 34,07; 34,10;
-însela: *f. pl. nom./ac.* 9,12; 18,12; 18,28;
dînsela: *f. pl. nom./ac.* (6x);
-însa: *f. sg. nom./ac.* 5,24; 5,27; 32,39;
dînsa: *f. sg. nom./ac.* (14x);
-însii: *m. pl. nom./ac.* 4,27; 4,31; 6,04; 6,07; 26,65;
31,53;
dînsii: *m. pl. nom./ac.* (64x);
-însul: *m. sg. nom./ac.* 13,20; 19,13; 21,35; 27,18;
dînsul; *m. sg. nom./ac.* (62x);
- doa → doi
- doai → doi
- doar: (XVI sec. CV): adv.: „1. etwa, wohl, vielleicht, 2. ob (etwa)“: „1. peut-être, 2. si“
(4 X):
doară: 11,12; 11,23; 12,02; 22,30;
- dobitoc: (1561 CORESI): s. n.: „1. Tier, 2. Herde, 3. Vermögen“: „1. animal, 2. troupeau, 3. fortune, bien“
(27 X):
dobitoc: *sg. nom./ac.* 3,13; 8,17; 18,15; 31,11; 31,26;
dobitocului: *sg. gen./dat.* 32,04;
dobitoace: *pl. nom./ac.* 31,28; 31,47; 32,02; 32,04;
- dobitoacele: *pl. nom./ac.* 3,41; 3,41; 3,45; 3,45; 16,32;
20,04; 20,08; 20,11; 20,19; 31,09; 31,30; 32,01; 32,26;
32,30;
dobitoacelor: *pl. gen./dat.* 18,15; 32,16; 32,24;
doi: (XVI sec. CV): num.: „zwei“: „deux“
(64 X):
doo: *card. f. nom./ac.* 28,12;
doao: *card. f. nom./ac.* (32x);
doi: *card. m. nom./ac.* (18x);
doa: *ord. f. nom./ac.* 16,41;
doo: *ord. f. nom./ac.* 17,08;
doao: *ord. f. nom./ac.* (2x);
doilea: *ord. m. gen./dat.* 1,01;
doile: *ord. m. nom./ac.* 2,16;
doilea: *ord. m. nom./ac.* 1,18; 9,01; 10,06; 10,11;
11,26; 28,04; 28,08;
- doică: (1528 DOR): s. f.: „Amme“: „nourrice“
(1 X):
doica: *sg. nom./ac.* 11,12;
- doisprezece: (XVI sec. CV): num.: „zwölf“: „douze“
(8 X):
doaosprăzêce: *card. f. nom./ac.* 7,84; 7,84; 7,86;
doaşsprăzêce: *card. f. nom./ac.* 17,06;
doisprăzece: *card. m. nom./ac.* 7,02; 7,03; 7,87; 29,17;
- domn: (XVI sec. CV): s. m.: „Herr, Gott“: „Seigneur, Dieu“
(385 X):
domnul: *sg. nom./ac.* 22,13;
Domnului: *sg. gen./dat.* (190 X);
Domnul: *sg. nom./ac.* (194 X);
- dormi: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „schlafen“: „dormir“
(1 X):
va dormi: *ind. viit. I. 3. sg.* 23,24;
- dospit: (1581 CORESI): adj.: „gesäuert“: „levé“
(2 X):
nedospite: *f. pl. nom./ac.* 6,15;
nedospită: *f. sg. nom./ac.* 6,19;
- douăzeci: (1561 CORESI): num.: „zwanzig“: „vingt“
(8 X):
doaozeci: *card. f. nom./ac.* 4,35; 4,39; 4,43; 4,47;
11,19;
doăzeci: *card. m. nom./ac.* 3,47; 4,03; 4,22;
- drahmă: (1561 CORESI): s. f.: „Drachme, Silberstück“:
„drachme“
(1 X):
didrahmul: *s. n. sg. nom./ac.* 3,47;

drept: (1437 DERS): *adj./adv./s.*: „1. gerade, 2. recht, richtig, 3. rechts, 4. Recht, 5. Gerechter“: „1. droit, 2. juste(-ment), 3. à droite, 4. droit, 5. juste“
(7 X):

direct: *adj. m. sg. nom./ac.* 18,18;
direaptă: *adj. f. sg. nom./ac.* 22,32;
direct: *adv.* 23,04; 27,07;
dereapta: *adv. (<în)* 22,26;
direapta: *adv. (<în)* 20,17;
direpților: *s. m. pl. gen./dat.* 23,10;

dreptate: (XVI sec. PS. SCH.): *s. f.*: „1. Gerechtigkeit, 2. Recht“: „1. justice, 2. droit“
(2 X):
direptate: *sg. nom./ac.* 27,11;
dereptățile: *pl. nom./ac.* 30,17;

drug: (1675 MIR. COSTIN): *s. m.*: „Stange“: „barre“
(8 X):
drug: *pl. nom./ac.* 4,10; 4,12; 4,14; 13,23;
drugii: *pl. nom./ac.* 4,06; 4,08; 4,11; 4,14;

drum: (1446 DERS): *s. n.*: „Weg“: „chemin“
(1 X):
drum: *sg. nom./ac.* 22,22;

duce: (1521 NEACȘU): *v. III*: „1. tragen, 2. (fort-, davon) gehen“: „1. emmener, 2. (s'en) aller“
(8 X):
du: *imperat. sg.* 16,46;
să duse: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 12,10; 22,07;
să duseră: *ind. pf. s. 3. pl. refl.* 13,22;
să dusără: *ind. pf. s. 3. pl. refl.* 12,09;
s-au dus: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 24,25; 24,25;
va duce: *ind. viif. I. 3. sg.* 5,25;

duh: (XVI sec. CV): *s. n.*: „1. Atem, Hauch, 2. Geist“: „1. souffle, 2. esprit“
(12 X):
duh: *sg. nom./ac.* 5,30; 11,31; 14,24; 27,18;
duhul: *sg. nom./ac.* 11,17; 11,25; 11,25; 11,26; 11,29; 23,06; 24,02;
duhurilor: *pl. gen./dat.* 27,11;

dulceață: (XVI sec. CV): *s. f.*: „Süße“: „douceur“
(1 X):
dulceața: *sg. nom./ac.* 11,08;

Dumnezeu: (XVI sec. CV): *s. m.*: „Gott“: „Dieu“
(53 X):
Dumnezeu: *sg. nom./ac.* 15,30;
Dumnezeule: *sg. voc.* 16,22; 16,22;

dumnezăii: *pl. nom./ac.* 33,04;
Dumnezăului: *sg. gen./dat.* (3x);
Dumnezău: *sg. nom./ac.* (41x);
Dumnezăul: *sg. nom./ac.* (5x);
după: (XVI sec. CV): *prep.*: „nach“: „après, selon“
(280 X):
dupe: (11x);
după: (265x);
dupre: (4x);

dvori: (1640 URECHE): *v. IV*: „aufwarten“: „se présenter“
(1 X):
zvorîți: *subj. pr. 2. pl.* 16,09;

E

ea → el

efă → ifă

ei → el

el: (1480 LDSR): *pron. pers.*: „er“: „il, lui“
(1232 X):
loru: *pl. dat.* 11,32; 15,38;
le: *f. pl. ac.* (10x);
le: *f. pl. ac.* (24x);
iale: *f. pl. nom./ac.* (46x);
o: *f. sg. ac.* (14x);
-o: *f. sg. ac.* (5x);
ei: *f. sg. dat.* (12x);
ea: *f. sg. nom./ac.* (30x);
i-: *m. pl. ac.* (12x);
-i-: *m. pl. ac.* (1x);
-i: *m. pl. ac.* (21x);
li: *m. pl. dat.* 15,25; 26,54; 26,62;
ei: *m. pl. nom./ac.* (86x);
îl: *m. sg. ac.* 14,24; 27,12; 27,19; 31,20; 32,07;
l-: *m. sg. ac.* (12x);
-l: *m. sg. ac.* (33x);
i: *m. sg. dat.* (2x);
lui: *m. sg. dat.* (44x);
-i: *m. sg. dat.* (8x);
el: *m. sg. nom./ac.* (85x);
le: *pl. dat.* (14x);
lor: *pl. dat.* (31x);
ei: *pos. f. sg.* (68x);
lui: *pos. m. sg.* (253x);
lor: *pos. pl.* (411x);

ele → el

eu: (1521 NEACȘU): pron. pers.; „ich“: „je, moi“ (220 X);
 mă: *sg. ac.* 5,03; 11,15; 11,17; 12,06; 14,11; 16,08; 17,04; 20,10; 20,12; 22,13; 22,33; 22,34; 27,24;
 îm: *sg. dat.* 8,16; 22,38; 23,03; 23,26; 25,11; 28,31;
 mi: *sg. dat.* 23,03;
 mi-: *sg. dat.* 14,30; 22,34;
 -mi: *sg. dat.* 11,16;
 ni: *pl. dat.* 14,08;
 ne-: *pl. ac.* (10x);
 -ne: *pl. ac.* (1x);
 ne: *pl. ac.* (23x);
 noao: *pl. dat.* (12x);
 ne-: *pl. dat.* (1x);
 ne: *pl. dat.* (2x);
 -ne: *pl. dat.* (2x);
 noi: *pl. nom./ac.* (35x);
 m-: *sg. ac.* (11x);
 mine: *sg. ac.* (23x);
 -m: *sg. dat.* (15x);
 mie: *sg. dat.* (34x);
 eu: *sg. nom.* (27x);

F

face: (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „1. machen, fertigen, 2. werden, 3. gründen“: „1. faire, 2. devenir, 3. fonder“ (167 X);
 face-vom: *ind. viit. I. 1. pl.* 10,32;
 vom face: *ind. viit. I. 1. pl.* 10,29; 32,16; 32,31;
 veț face: *ind. viit. I. 2. pl.* 15,03; 28,04; 28,04; 28,20; 28,23; 28,24; 28,31; 29,01; 29,02;
 veți face; *ind. viit. I. 2. pl.* 10,09; 15,05; 15,06; 15,08; 15,12; 15,12; 15,22; 15,39; 29,35; 29,39; 32,15; 32,23; 32,24;
 vor face: *ind. viit. I. 3. pl.* 4,26;
 fac: *subj. pr. 1. sg.* 16,28; 22,18; 24,13; 33,56;
 faci: *subj. pr. 2. sg.* 8,07; 10,02;
 facă: *subj. pr. 3. sg.* 4,03; 4,23;
 facă-se: *subj. pr. 3. sg. refl.* 5,22; 5,22; 12,12; 23,10
 faceț: *subj. pr. 2. pl.* 28,18; 28,25; 28,26; 29,12;
 faceți: *subj. pr. 2. pl.* 15,40; 16,06; 29,07;
 vă faceț: *subj. pr. 2. pl. refl.* 14,09;
 facă: *subj. pr. 3. pl.* 9,02; 9,04; 9,06; 9,14; 15,38;
 faceți: *ind. pr. 2. pl.* 15,14;
 să fac: *ind. pr. 3. pl. refl.* 6,03; 6,04;
 fă: *imperat. sg.* 10,02; 16,38; 21,08; 23,01;
 faceți: *imperat. pl.* 4,19;
 face: *inf. (<a)* 4,35; 4,39; 9,13;
 făcut: *adj. m. sg. nom./ac.* 31,51;

făcea: *ind. impf. 3. sg.* 11,08; 32,13;
 să făcea: *ind. impf. 3. sg. refl.* 9,16; 10,34;
 făcu: *ind. pf. s. 3. sg.* 8,20; 17,11; 20,27; 21,09; 23,02;
 să făcu: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 1,45; 4,36; 4,40; 4,44; 7,01; 23,06; 24,02; 26,07; 31,16; 31,32; 31,36; 31,37; 31,52;
 faci: *ind. pr. 2. sg.* 11,15;
 făcură: *ind. pf. s. 3. pl.* 1,54; 2,34;
 să făcură: *ind. pf. s. 3. pl. refl.* 1,20; 3,43; 4,48; 26,10; 26,20; 26,21; 26,40; 26,62;
 am făcut: *ind. pf. c. 1. sg.* 14,11; 14,22; 22,28; 22,30;
 ai făcut: *ind. pf. c. 2. sg.* 21,34;
 te-ai făcut: *ind. pf. c. 2. sg. refl.* 14,19;
 au făcut: *ind. pf. c. 3. sg.* 5,07; 8,03; 8,04; 22,02; 24,18; 33,04;
 s-au făcut: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 28,06;
 au făcut: *ind. pf. c. 3. pl.* 1,54; 5,04; 5,04; 8,20; 8,22; 9,05; 17,11; 32,08;
 s-au făcut: *ind. pf. c. 3. pl. refl.* 26,33; 27,03;
 voiu face: *ind. viit. I. 1. sg.* 14,12; 14,28; 14,35; 33,56;
 vei face: *ind. viit. I. 2. sg.* 8,12; 8,26; 9,03; 9,03; 15,05; 15,11; 21,34; 22,20; 28,05; 28,08; 28,08; 28,21; 28,24;
 va face: *ind. viit. I. 3. sg.* 5,06; 5,28; 5,30; 6,11; 6,16; 6,17; 6,17; 9,10; 9,14; 10,32; 15,13; 15,14; 15,14; 15,24; 15,29; 15,30; 24,14; 30,03;
 să va face: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 9,10; 9,21; 12,06; 15,14; 15,14; 15,24; 24,22; 28,15; 30,07;
 făcîndu-se: *ger. refl.* 30,07;
 s-au făcut: *ind. pf. c. 3. sg. refl. pas.* 14,24; 16,38;

facere: (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „1. Entstehung, Genesis, 2. Herstellung, 3. Sache, Ding, Gegenstand“: „1. origine, naissance, genèse, 2. élaboration, 3. objet“ (1 X):
 facerea: *sg. nom./ac.* 31,20;

faptă: (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „1. Tat, 2. Werk, Geschöpf“: „1. action, 2. oeuvre“ (1 X):
 faptele: *pl. nom./ac.* 4,04;

fată: (1219 DRĂGANU): s. f.: „Tochter, Mädchen“: „fille“ (15 X)
 fata: *sg. nom./ac.* 25,15; 25,18; 26,59;
 fată: *sg. nom./ac.* 27,09;
 fetei: *sg. gen./dat.* 30,17;
 fetei: *sg. gen./dat.* 26,46; 27,08;
 fete: *pl. nom./ac.* 26,33;
 fetele: *pl. nom./ac.* 21,29; 25,01; 27,01; 27,07;

- fētelor:** *pl. gen./dat.* 18,11; 18,19; 26,33;
- față:** (1519 DERS): s. f.: „Gesicht, Angesicht, Antlitz“:
„face, visage“
(28 X):
fēții: *sg. gen./dat.* 14,42; 19,04; 22,31; 27,17; 33,52;
33,55;
fața: *sg. nom./ac.* (22x);
- făgăduință:** (1640 URECHE): s. f.: „Versprechen“:
„promesse“
(4 X):
făgăduință: *sg. nom./ac.* 18,19; 25,13;
făgăduinții: *sg. gen./dat.* 10,33; 14,44;
- făină:** (1551/3 ES): s. f.: „Mehl“: „farine“
(27 X):
făină: *sg. nom./ac.* (27x);
- fără:** (XVI sec. PS. SCH.): prep/conj.: „ohne“: „sans“
(20 X):
- fărădelege:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Frevel“:
„infamie“
(2 X):
fărădelege: *sg. nom./ac.* 32,15;
fărădelegile: *pl. nom./ac.* 14,18;
- fărîma:** (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „zerbrechen,
zerschlagen“: „casser, briser, abattre“
(1 X):
vei fărîma: *ind. viit. I. 2. sg.* 14,15;
- fecior:** (1348 DLRV): s. m.: „1. Kind, 2. Sohn, 3.
Jüngling“: „1. enfant, 2. fils, 3. jeune homme“
(200 X):
fecior: *sg. nom./ac.* 27,04;
feciorului: *sg. gen./dat.* 31,06;
feciori: *pl. nom./ac.* 3,04; 26,33; 27,03;
feciorilor: *pl. gen./dat.* (30x);
feciorii: *pl. nom./ac.* (46x);
feciorul: *sg. nom./ac.* (119x);
- fel:** (1581/2 PO): s. n.: „1. Art“: „genre, sorte“, 2.
„Stamm, Volksstamm: tribu“
(30 X):
feliului: *sg. gen./dat.* 10,19;
feliuri: *pl. nom./ac.* 34,15;
felurile: *pl. nom./ac.* 26,55; 31,04; 33,54; 33,54;
feliuri: *pl. gen./dat.* 34,13;
feliul: *sg. nom./ac.* (14x);
- fēliu:** *sg. nom./ac.* (9x);
- femeie:** (1561 CORESI): s. f.: „1. Familie, 2. Frau“:
„famille, 2. femme“
(7 X):
fămēie: *sg. nom./ac.* 5,03; 5,06; 6,02;
fămeii: *sg. gen./dat.* 26,59; 30,17;
fămeile: *pl. nom./ac.* 32,26; 32,30;
- femeiesc:** (1632 EUSTR. PRAV.): adj.: „weiblich“:
„féminin“
(1 X):
fămeiască: *f. sg. nom./ac.* 31,15;
- feri:** (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „(be)hüten,
(be)schützen“: „prendre garde, protéger“
(5 X):
se vor feri: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 8,25;
aș fi ferit: *cond. pf. I. sg.* 22,33;
feriți: *imperat. pl. refl.* 16,24;
v-aș ferit: *ind. pf. c. 2. pl. refl.* 14,31;
s-au ferit: *ind. pf. c. 3. pl. refl.* 16,27;
- ferici:** (1563 CORESI): v. IV: „1. glücklich machen,
beglücken, 2. preisen“: „1. rendre heureux, 2. louer“
(1 X):
fericescu: *ind. pr. I. sg.* 24,17;
- fi:** (1521 NEACȘU): v. IV: „sein“: „être“
(185 X):
iaste: *ind. pr. 3. sg.* (72x);
veți fi: *ind. viit. I. 2. pl.* 15,40; 32,22;
vor fi: *ind. viit. I. 3. pl.* 1,04; 1,04; 3,12; 3,13; 3,13;
4,07; 5,09; 5,10; 6,12; 7,05; 8,07; 8,11; 8,14; 10,02;
10,32; 14,03; 14,31; 14,33; 14,33; 18,10; 18,13; 18,15;
18,18; 19,14; 19,18; 27,10; 27,11; 28,19; 28,31; 29,08;
29,13; 32,26; 34,03; 34,06; 34,07.
sîntem: *ind. pr. I. pl.* 20,16.
fiu: *subj. pr. I. sg.* 15,41;
fie: *subj. pr. 3. sg.* 9,14; 16,40; 18,09;
sînt: *ind. pr. 3. pl.* 1,16; 3,09; 3,10; 3,20; 4,16; 8,16;
11,16; 11,21; 12,03; 13,18; 13,19; 13,20; 14,20; 14,23;
16,05; 16,30; 16,30; 18,16; 19,10; 19,14; 22,09; 27,11;
31,49;
fiți: *imperat. pl.* 16,16;
sîntu: *ind. pr. I. sg.* 1,50; 18,18; 32,04;
fiind: *ger.* 5,29;
eram; *ind. impf. I. pl.* 13,33; 13,33;
fu: *ind. pf. s. 3. sg.* 10,11; 10,35; 11,35; 16,42; 17,08;
21,09; 22,41; 26,01; 31,42;
ești: *ind. pr. 2. sg.* 6,13; 14,14;
fură: *ind. pf. s. 3. pl.* 16,49; 25,09;

- ai fost:** *ind. pf. c. 2. sg.* 10,31;
este: *ind. pr. 3. sg.* 14,03; 18,21;
volu fi: *ind. viit. I. 1. sg.* 22,38;
vei fi: *ind. viit. I. 2. sg.* 10,31;
va fi: *ind. viit. I. 3. sg.* 1,53; 4,27; 5,08; 5,08; 5,10;
 5,27; 5,27; 5,27; 5,28; 5,28; 5,31; 6,05; 6,08; 6,20;
 8,19; 9,13; 9,20; 9,21; 10,08; 10,10; 10,31; 10,32;
 11,20; 11,23; 14,41; 14,43; 15,03; 15,15; 15,15; 15,16;
 15,16; 15,19; 15,24; 15,24; 15,29; 15,38; 16,07; 16,29;
 17,05; 18,05; 18,09; 18,11; 18,14; 18,18; 18,20; 19,07;
 19,08; 19,09; 19,10; 19,10; 19,11; 19,12; 19,12; 19,16;
 19,19; 19,21; 19,21; 19,22; 19,22; 21,08; 24,18; 24,18;
 25,13; 27,09; 27,11; 27,17; 28,14; 28,14; 28,18; 28,25;
 28,26; 29,01; 29,01; 29,07; 29,12; 29,35; 30,11; 32,22;
 33,54; 33,55; 33,56; 34,02; 34,03; 34,04; 34,05; 34,06;
 34,08; 34,09; 34,12; 34,12;
era: *ind. impf. 3. pl.* (13x); *ind. impf. 3. sg.* (17x);
-s: *ind. pr. 3. pl.* (49x);
e: *ind. pr. 3. sg.* (43x);
- fiecare:** (1570 CORESD): *pron./adj.:* „jeder“: „chaque, chacun“
 (21 X):
fiștecăruia: *pron. m. gen./dat.* 1,04; 5,10; 7,05; 17,02;
 26,54;
fiștecarele: *pron. m. nom./ac.* (14x);
fiștecare: *pron. nom./ac.* 1,04; 17,09;
- fier:** (XVI sec. PS. SCH.): *s. n.:* „Eisen“: „fer“
 (1 X):
hler: *sg. nom./ac.* 31,22;
- fierbe:** (XVI sec. PS. SCH.): *v. III:* „kochen, sieden“:
 „cuire, bouillir“
 (1 X):
fierbea: *ind. impf. 3. sg.* 11,08;
- fiert:** (1632 PUMNUL): *adj.:* „gar, gekocht“: „bouilli, cuit“
 (1 X):
fiert: *m. sg. nom./ac.* 6,19;
- fiștecare** → **fiecare**
- finic:** (XVI sec. PS. SCH.): *s. m.:* (Dattel-) Palme“
 „palmier“
 (1 X):
finic: *sg. nom./ac.* 33,09;
- fiu:** (XVI sec. PS. SCH.): *s. m.:* „Sohn“: „fils“
 (260 X):
fiul: *sg. nom./ac.* 25,07; 25,11;
- fiului:** *sg. gen./dat.* 32,33;
fi: *pl. nom./ac.* 14,18; 27,08; 31,12;
fiilor: *pl. gen./dat.* (143x);
fiii: *pl. nom./ac.* (111x);
- fiŃtŃnă:** (1426 DERS): *s. f.:* „Quelle, Brunnen“: „source, puits“
 (4 X):
fiŃtŃnă: *sg. nom./ac.* 20,17; 21,16; 21,16; 21,22;
- floare:** (1441 DERS): *s. f.:* „1. Blume, BlŃte, 2. Farbe“:
 „1. fleur, 2. couleur“
 (1 X):
florile: *pl. nom./ac.* 8,04;
- foarte:** (XVI sec. PS. SCH.): *adv.:* „sehr“: „trŃs“
 (13 X):
forte: 24,05;
foarte: (12x);
- foc:** (XVI sec. PS. SCH.): *s. n.:* „Feuer“: „feu“
 (3 X):
focul: *sg. nom./ac.* 11,02; 16,37; 26,10;
- frate:** (1355 DRHC): *s. m.:* „Bruder“: „frŃre“
 (19 X):
frate: *sg. nom./ac.* 6,07; 20,08;
fratele: *sg. nom./ac.* 8,26; 20,14; 20,25; 25,06; 27,13;
fratelui: *sg. gen./dat.* 3,09; 27,09; 27,10;
fraŃ: *pl. nom./ac.* 27,10;
fraŃi: *pl. nom./ac.* 27,11;
fraŃii: *pl. nom./ac.* 16,10; 18,02; 18,06; 32,06;
fraŃilor: *pl. gen./dat.* 20,03; 27,04; 27,07;
- frămŃntat:** (1688 BIBLIA): *adj.:* „geknetet“: „pŃtri“
 (18 X):
frămŃntate: *f. pl. nom./ac.* 6,15;
frămŃntată: *f. sg. nom./ac.* (15x);
frămŃntatului: *s. m. sg. gen./dat.* 15,19; 15,21;
- frŃnge:** (XVI sec. CV): *v. III:* „(entzweizer-) brechen“:
 „casser, briser, rompre“
 (1 X):
frŃngă: *subj. pr. 3. pl.* 9,12;
- fugi:** (XVI sec. CV): *v. IV:* „flŃchten, fliehen“: „fuir, prendre la fuite“
 (3 X):
fugă: *subj. pr. 3. pl.* 10,35;
fugi: *imperat. sg.* 24,11;
au fugit: *ind. pf. c. 3. pl.* 16,34;

fund: (1428 DERS): s. n.: „Grund, Boden“: „fond, profondeur“
(7 X):

fundul; *sg. nom./ac.* 4,14;

fundurile: *sg. nom./ac.* 3,36; 3,37; 4,31; 4,31; 4,32; 4,32;

fus: (1493 DOR): s. n.: „1. Spindel, 2. Achse“: „1. fuseau, 2. tige“

(1 X):

fusul: *sg. nom./ac.* 8,04;

fuște: (XVI sec. PS. SCH.): s. n. „1. Stab, Stock, 2. Spieß, Speer“: „1, crosse, 2. lance“

(1 X):

fuștele: *pl. nom./ac.* 25,07;

G

gard: (1488 DERS): s. n.: „1. Zaun, 2. Planzenta“: „1. palissade, 2. placenta“

(2 X):

gard: *sg. nom./ac.* 22,24; 22,24;

gata: (XVI sec. PS. SCH.): *adj./adv.*: „bereit, fertig“: „prêt, fini“

(1 X):

gata: 16,16;

găti: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „1. bereiten, 2. zu Ende bringen“: „1. préparer, 2. achever“

(4 X):

gătêște: *imperat. sg.* 23,01; 23,29;

vă gătiți: *imperat. pl. refl.* 31,03;

am gătit: *ind. pf. c. 1. sg.* 23,04;

gherdan: (1611 BGL): s. n.: „Halsband, Halskette“: „collier“

(1 X):

gherdan: *sg. nom./ac.* 31,50;

gîlcevi: (1625 DIRA): v. IV: „streiten, lärmern“: „se quereller“

(1 X):

au gîlcevit: *ind. pf. c. 3. sg.* 31,49;

glas: (XVI sec. PS. SCH.): s. n. „Stimme“: „voix“
(16 X):

glas: *sg. nom./ac.* 14,01;

glasul: *sg. nom./ac.* (15x);

gloată: (XVI sec. CV): s. f.: „Volksmenge“: „foule“
(1 X):

gloată: *sg. nom./ac.* 20,20;

goni: (XVI sec. CV): v. IV: „jagen“: „chasser“
(1 X):

gonească: *subj. pr. 3. pl.* 5,02;

grabă: (1563 CORESD): s. f.: „Eile“: „hâte“
(1 X):

degrab: *adv.* 16,46;

gras: (1455 DLRV): *adj.*: „1. fett, 2. fruchtbar“: „1. gras, 2. fertile“

(1 X):

gras: *m. sg. nom./ac.* 13,20;

grădină: (1554 DERS): s. f.: „Garten“: „jardin“
(1 X):

grădini: *pl. nom./ac.* 24,06;

grăi: (XVI sec. CV): „sagen, sprechen, reden“: „dire, parler“

(104 X):

vor grăi: *ind. viit. I. 3. pl.* 21,27;

grăiești: *subj. pr. 2. sg.* 22,35;

grăiește: *imperat. sg.* 5,06; 5,12; 6,02; 6,23; 8,02; 9,10; 15,02; 15,18; 15,38; 16,24; 17,02; 19,02; 25,17; 33,51;

grăiț: *imperat. pl.* 20,08;

grăind: *ger.* 7,89; 16,31;

grăiia: *ind. impf. 3. sg.* 7,89

grăi: *ind. pf. s. 3. sg.* 1,01; 1,48; 2,01; 3,05; 3,11; 3,14; 3,44; 4,01; 4,17; 4,17; 4,21; 5,01; 5,05; 5,11; 6,01; 6,22; 8,01; 8,05; 8,23; 9,01; 9,04; 9,09; 10,01; 11,24; 11,25; 12,01; 13,01; 15,01; 15,17; 15,35; 16,01; 16,05; 16,20; 16,23; 16,26; 16,44; 17,01; 17,06; 17,06; 18,08; 18,20; 18,25; 19,01; 20,07; 25,10; 25,16; 26,01; 26,03; 26,52; 27,18; 28,01; 30,01; 30,02; 31,01; 31,03; 31,25; 33,30; 34,01;

am grăit: *ind. pf. c. 1. sg.* 14,35; 21,07;

au grăit: *ind. pf. c. 3. sg.* 3,01; 10,29; 12,02; 12,02; 14,39; 15,22; 15,36; 16,47; **,;

ați grăit: *ind. pf. c. 2. pl.* 14,28;

voiu grăi: *ind. viit. I. 1. sg.* 11,17; 12,06; 12,08; 22,20; 22,38;

vei grăi: *ind. viit. I. 2. sg.* 18,26; 23,05; 27,08;

se va grăi: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 23,23;

am grăit: ä 23,26; 24,12;

grăi: *inf. <a>* 22, 19; 22,38;

grăiască: *subj. pr. 3. g.* 7,89;

grăsim: (1581/2 PO): s. f.: „1. Fett, 2. Fruchtbarkeit“: „1. graisse, 2. fertilité“

(1 X):

grăsimile: *pl. nom./ac.* 24,08;

greu → greu

greață: (XVI sec. CV): s. f.: „1. Schwere, 2. Ekel, Übelkeit“: „1. lourdeur, 2. dégoût“

(1 X):

greață: *sg. nom./ac.* 11,20;

greșeală: (XVI sec. CV): s. f.: „Fehler, Irrtum, Schuld“: „faute, tort“

(42 X):

greșalele: *pl. nom./ac.* 5,06; 14,18;

greșală: *sg. nom./ac.* (18x);

greșala: *sg. nom./ac.* (22x);

greși: (XVI sec. CV): v. IV: „(ver)fehlen, sich irren, sich versündigen“: „(se)tromper, manquer, pécher“

(13 X):

veș greși: *ind. viit. I. 2. pl.* 32,23;

veși greși: *ind. viit. I. 2. pl.* 15,22;

greșind: *ger.* 15,26;

am greșit: *ind. pf. c. I. sg.* 12,11; 14,40; 21,07;

greșit-am: *ind. pf. c. I. sg.* 22,34;

au greșit: *ind. pf. c. 3. sg.* 5,07; 6,11; 16,22;

va greși: *ind. viit. I. 3. sg.* 5,06; 5,12; 15,27;

greu: (1448 DLRV): *adj./adv.*: „1. schwer, 2. f. schwanger“: „1. lourd, 2. f. enceinte“

(2 X):

greu: *adv.* 11,14;

grea: *f. sg. nom./ac.* 20,20;

grîu: (XVI sec. CV): s. n.: „Weizen, Getreide“: „blé, céréales“

(2 X):

grîul: *sg. nom./ac.* 18,27;

grîului: *sg. gen./dat.* 18,12;

gură: (1306 DRĂGANU): s. f.: „1. Mund, 2. Öffnung“: „1. bouche, 2. ouverture“

(10 X):

gura: *sg. nom./ac.* 16,30; 22,28; 22,38; 23,05; 26,10; 30,03; 32,24; 33,07;

gură: *sg. nom./ac.* 12,08; 12,08;

gustare: (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „1. Geschmack, 2. Mahlzeit“: „1. goût, 2. déjeuner“

(1 X):

gustarea: *sg. nom./ac.* 11,08;

H

haină: (1581/2 PO): s. f.: „Kleid, Gewand“: „vêtement“

(10 X):

hainele: *pl. nom./ac.* 8,07; 8,21; 14,06; 19,07; 19,08; 19,10; 19,19; 19,21; 20,28; 31,24;

hamelion → **cameleon**

har: (1477 LDSR): s. n.: „Gunst, Gnade“: „faveur, grâce“

(2 X):

har: *sg. nom./ac.* 11,11; 32,05;

heruvim: (XVI sec. PS. SCH.): s. m.: „Cherub“: „chérubin“

(1 X):

heruvimi: *pl. gen./dat.* 7,89;

hier → **fier**

hicleşug → **viclesug**

hin: (1688 BIBLIA): s. n.: „Maß“: „mesure“

(11 X):

in: *sg. nom./ac.* 15,09; 15,10; 28,14; *sg. gen./dat.* 15,04; 15,05; 15,06; 15,07; 28,05; 28,07; 28,14; 28,14;

hotar: (1392 DERS): s. n.: „Grenze, Grenzgebiet“: „frontière, confins“

(32 X):

hotarul: *sg. nom./ac.* 21,24;

hotarilor: *pl. gen./dat.* 20,16; 22,36;

hotarile: *pl. nom./ac.* (29x);

hotărî: (1412 DERS): v. IV: „bestimmen, beschließen, entscheiden“: „décider“

(1 X):

va hotărî: *ind. viit. I. 3. sg.* 34,06;

hrană: (1478 DRHA): s. f.: „Nahrung, Speise“: „nourriture“

(1 X):

hrană: *sg. nom./ac.* 32,04;

hrăni: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „1. ernähren, 2. wachsenwachen“: „1. nourrir, 2. faire croître“

(3 X):

hrănind: *ger.* 6,05;

va hrăni: *ind. viit. I. 3. sg.* 11,04; 11,18;

I

iad: (XVI sec. PS. SCH.): s. n.: „Hölle“: „enfer“

(2 X):

iad: *sg. nom./ac.* 16,30; 16,33;

iar: (XVI sec. CV): *conj./adv.*: „aber, und“: „mais, cependant, et“

(45 X):

iară: (45x);

iată: (1561 CORESI): *interj.*: „siehe da“: „voici, voilà“

- (20 X);
- ibric:** (1505 DERS): s. n.: „Wasserkanne, Stieltopf“:
„verseuse“
(1 X):
ibricile: *pl. nom./ac.* 4,07;
- idol:** (XVI sec. CV): s. m.: „Götze“: „idole“
(1 X):
idolilor: *pl. gen./dat.* 25,02;
- ieși:** (1521 NEACȘU): v. IV: „heraus-, hinausgehen“:
„sortir“
(49 X):
veți ieși: *ind. viit. I. 2. pl.* 10,09;
vor ieși: *ind. viit. I. 3. pl.* 30,03; 30,13; 34,09;
ies: *ind. pr. 3. pl.* 31,28;
ieșiți: *imperat. pl.* 12,04;
ieșind: *ger.* 9,01;
ieșind: *ger.* 1,01; 12,12;
ieșia: *ind. impf. 3. sg.* 1,45;
ieșiu: *ind. pf. s. I. sg.* 22,32;
ieși: *ind. pf. s. 3. sg.* 11,24; 11,31; 16,46; 20,11; 20,20;
21,23; 21,33; 22,36; 31,13;
ieșiră: *ind. pf. s. 3. pl.* 12,04; 16,27; 33,01; 33,03;
ieșiră: *ind. pf. s. 3. pl.* 12,05;
au ieșit: *ind. pf. c. 3. sg.* 16,35; 21,28; 22,05; 22,11;
ind. pf. c. 3. pl. 26,04;
iêse: *ind. pr. 3. sg.* 1,03; 1,20; 1,22; 1,24; 1,26; 1,28;
1,30; 1,32; 1,34; 1,36; 1,38; 1,40; 1,42; 26,02; 32,04;
voiu ieși: *ind. viit. I. I. sg.* 20,18;
ieși-va: *ind. viit. I. 3. sg.* 24,07;
va ieși: *ind. viit. I. 3. sg.* 11,20;
ieși: *inf.<a)* 11,20;
- ieșire:** (XVI sec. 7PS. SCH.): s. f.: „Ausgang, Exodus“:
„sortie, issue, exode“
(5 X):
ieșirea: *sg. nom./ac.* 29,35; 34,04; 34,05; 34,09;
ieșirii: *sg. gen./dat.* 33,38;
- inel:** (XVI sec. CV): s. n.: „Ring“: „anneau, bague“
(1 X):
inelu: *sg. nom./ac.* 31,50;
- inimă:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Herz, Seele“: „coeur
âme“
(1 X):
inima: *sg. nom./ac.* 32,09;
- intra:** (XVI sec. PS. SCH.): v. I.: „hinein-, hereintreten“:
„entrer“
(35 X):
- veți intra:** *ind. viit. I. 2. pl.* 14,30; 31,24;
vor intra: *ind. viit. I. 3. pl.* 4,05; 4,15; 8,15; 8,24;
între: *subj. pr. 3. pl.* 4,19; 4,20; 32,09;
întraș: *ind. pr. 2. pl.* 34,02;
întrînd: *ger.* 13,22;
întrîndu: *ger.* 34,08;
întra: *ind. impf. 3. sg.* 4,39;
întră: *ind. pf. s. 3. sg.* 16,43; 17,08; 25,08;
au intrat: *ind. pf. c. 3. sg.* 14,24; *ind. pf. c. 3. pl.* 8,22;
întră: *ind. pr. 3. sg.* 4,03; 4,23; 4,30; 4,43; 4,47;
19,14;
va intra: *ind. viit. I. 3. sg.* 4,35; 5,22; 5,24; 5,27; 6,06;
12,14; 19,07; 27,17; 27,21;
veți intra: *ind. viit. I. 2. pl.* 15,02; 20,24;
- isop:** (1564 CORESI): s. m.: „Ysop“: „hysope“
(2 X):
isop: *sg. nom./ac.* 19,06; 19,18;
israiltean: (XVI sec. PS. SCH.): *adj./s.*: „israelitisch,
Israelit“: „israélite“
(3 X):
israilteanului: *m. sg. gen./dat.* 25,08; 25,14;
israiltean: *m. sg. nom./ac.* 25,08;
- ivi:** (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „erscheinen“: „paraître“
(3 X):
să ivi: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 20,06;
se-au ivit: *ind. pf. c. 3. sg.* 16,42;
s-au ivit: *ind. pf. c. 3. sg.* 14,10;
- izbîndă:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Rache“:
„vengeance“
(1 X):
izbîndă: *sg. nom./ac.* 31,03;
- izbîndi:** (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „1. besiegen, 2. sich
rächen“: „1. vaincre, 2. se venger“
(1 X):
izbîndește: *imperat. sg.* 31,02;
- izvor:** (1486 DERS): s. n.: „Quelle, Brunnen“: „source,
fontaine“
(2 X):
izvoară: *pl. nom./ac.* 33,09; 34,11;
- Î**
- îmbrăca:** (1551/3 ES): v. I: „anziehen, bekleiden“:
„(se)vêtir“
(2 X):
îmbracă: *imperat. sg.* 20,26;
au îmbrăcat: *ind. pf. c. 3. sg.* 20,28;
- îmbrăcămintे:** (1551/3 Es): s. f.: „Kleidung“:
„vêtements“
(2 X):

- îmbrăcămintea:** *sg. nom./ac.* 31,20;
-mbrăcămintea: *sg. nom./ac.* 20,26;
- împărat:** (1521 NEACȘU): s. m.: „Kaiser“: „empereur“
 (18 X):
împărații: *pl. nom./ac.* 21,18; 31,08; 31,08;
împăratul: *sg. nom./ac.* (15x);
- împărătesc:** (XVI sec. CV): adk. j.: „königlich“: „royal“
 (2 X):
împărătească: *f. sg. nom./ac.* 20,17; 21,22;
- împărăție:** (XVI sec. CV): s. f.: „Reich“: „royaume“
 (5 X):
împărăția: *sg. nom./ac.* 21,18; 24,07; 24,07; 32,33;
 32,33;
- împărți:** (XVI sec. CV): v. IV: „aufteilen, zerteilen,
 verteilen“: „partager“
 (6 X):
să vor împărți: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 32,18;
au împărțit: *ind. pf. 3. sg.* 16,09;
vei împărți: *ind. viit. I. 2. sg.* 26,56;
să va împărți: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 26,53; 26,55;
veți împărți: *ind. viit. I. 2. pl.* 31,27;
- împle** → **umple**
- împletură:** (XVI sec. CV): s. f.: „Geflecht, Stickerei“:
 „broderie“
 (2 X):
împletură: *sg. nom./ac.* 15,38; 31,50;
- împlini:** (1678 CHEIA ÎNȚ): v. IV: „1. erfüllen, 2.
 vervollständigen“: „1. remplir, 2. compléter“
 (1 X):
va plini: *ind. viit. I. 3. sg.* 6,13;
- împlinire:** (1688 BIBLIA): s. f.: „Erfüllung“:
 „achèvement“
 (1 X):
plinirea: *sg. nom./ac.* 31,18;
- împotrivă:** (XVI sec. CV): adv./prep.: „gegen(über),
 entgegen“: „au contraire, contre“
 (16 X):
împotrivă: *adv.* (6x);
denpotriva: *prep.* 33,47;
împotriva: *prep.* (9x);
- împotrivi:** (1551/3 ES): v. IV: „sich widersetzen“:
 „s'opposer“
 (1 X):
să împotriviia: *ind. impf. 3. sg. refl.* 27,14;
- împotrivire:** (1563 CORESI): s. f.: „1. Widrigkeit, 2.
 Widerstand“: „1. obstacle, 2. opposition, résistance“
 (1 X):
- împotrivire:** *sg. nom./ac.* 26,09;
- împotrivnic** → **potrivnic**
- împrejurean:** (1636 IORGA): s. m. „Nachbar“: „voisin“
 (1 X):
împrejurării: *pl. nom./ac.* 22,04;
- împrejur:** (XVI sec. PS. SCH.): prep./adv.: „um...
 herum, in der Gegend“: „autour de, aux alentours de“
 (14 X):
împrejur: *adv.* 4,26; 4,32; 16,24; 16,24;
penprejur: *adv.* 34,12;
prenprejur: *adv.* 32,33; 34,12;
împrejurul: *prep.* 1,53; 2,02; 11,32;
prejur: *prep.* 1,50;
prenprejurul: *prep.* 11,24; 11,31;
preprejurul: *prep.* 16,34;
- împreuna:** (XVI sec. CV): v. I: „1. zusammenbringen,
 vereinigen, 2. zusammenkommen“: „1. unir, joindre, 2.
 se rejoindre“
 (1 X):
împreună: *ind. pf. s. 3. sg.* 32,28;
- împreună:** (XVI sec. PS. SCH.): adv. „zusammen,
 gemeinsam“: „ensemble“
 (1 X): (24x);
- împușina:** (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „vermindern,
 verringern“: „diminuer“
 (2 X):
veți împușina: *ind. viit. I. 2. pl.* 33,54;
vei împușina: *ind. viit. I. 2. sg.* 26,54;
- în:** (1499 DERS): prep.: „in, an, um“: „en, dans, à“
 (579 X):
în: (330x):
întru: (167x);
dentr-: (20x);
într-: (21x);
dentru: (41x);
- înainte:** (XVI sec. CV): adv./prep.: „1. früher, zuerst, 2.
 von, (be)vor“: „1. auparavant, 2. avant“
 (114 X):
naintea: 18,02; 19,04; 20,09; 20,10; 33,55;
înainte: *adv.* (6x);
mai nainte: *comp.* 6,12; 11,33; 14,14; 21,26; 32,30;
înaintea: *prep.* (98x);
- înalt:** (XVI sec. PS. SCH.): adj./s.: „hoch, Höhe“: „haut,
 hauteur“
 (2 X):

- naltă:** *f. sg. nom./ac.* 33,03;
nalt: *s. m. sg. gen.* (<celui) 24,16;
- înapoi:** (XVI sec. CV): *adv.:* „hinten, rück-“: „arrière, en arrière“
 (4 X):
napoia: 32,12;
înapoia: *prep.* 15,29; 15,39; 32,11;
- înălța:** (XVI sec. CV): *v. I:* „erhöhen, erheben“: „lever, (s')élever“
 (3 X):
înălțe-se: *subj. pr. 3. sg. refl.* 14,17;
înălțară: *ind. pf. s. 3. pl.* 32,35;
să va înălța: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 24,07;
- înăuntru:** (XVI sec. PS. SCH.): *adv.:* „innen, drinnen, hinein“: „à l'intérieur, en“
 (3 X):
lăuntru: 18,07;
lăuntrul: 3,10;
înălăuntru: (6x);
- încă:** (XVI sec. CV): *adv.:* „1. noch, 2. auch, ebenfalls“: „1. encore, 2. aussi, de même“
 (8 X):
- încăleca:** (XVI sec. CV): *v. I:* „1. (ein Pferd etc.) besteigen, 2. geschlechtlich verkehren“: „1. monter (à cheval), 2. s'accoupler“
 (2 X):
ai încălecat: *ind. pf. c. 2. sg.* 22,30;
încălecase: *ind. m. m. c. pf. 3. sg.* 22,23;
- începătură:** (XVI sec. PS. SCH.): *s. f.:* „1. Anfang, Ursprung, 2. Herrschaft, 3. Flußarm, 4. Darbringung, 5. Zählung“: „1. commencement, début, 2. pouvoir, 3. bras (d'un fleuve), 4. offrande, 5. recensement“
 (18 X):
începătura: *sg. nom./ac.* 4,22; 5,09; 15,19; 15,21; 18,12; 18,12; 18,30; 24,20;
începătură: *sg. nom./ac.* 1,02; 18,32; 21,17; 21,17;
începăturile: *pl. nom./ac.* 18,01; 18,29; 31,29;
-ncepăturile: *pl. nom./ac.* 18,11;
începăturilor: *pl. gen./dat.* 18,08;
- începe:** (XVI sec. CV): *v. III:* „anfangen, beginnen“: „commencer“
 (3 X):
începu: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 16,46;
s-au început: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 16,47;
- începându-se:** *ger. refl.* 9,05;
- încetare:** (1648 NT): *s. f.:* „Aufhören“: „arrêt“
 (2 X):
neîncetării: *sg. gen./dat.* 28,06; 28,23;
- încina:** (XVI sec. CV): *v. I:* „neigen, sich verneigen“: „s'incliner“
 (2 X):
încină: *ind. pf. s. 3. sg.* 25,03;
s-au încinat: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 22,31;
- înceace:** (XVI sec. PS. SCH.): *adv.:* „her“: „par ici“
 (2 X):
denceace: 11,31; 22,24;
- încolo:** (XVI sec. CV): *adv.:* „hin“: „par là“
 (2 X):
dencolea: 11,31;
mai încolo: 32,19;
- încunjura:** (XVI sec. CV): *v. I:* „umkreisen“: „encercler“
 (3 X):
vor încungiura: *ind. viit. I. 3. pl.* 34,04;
au încunjurat: *ind. pf. c. 3. sg.* 21,04;
va încungiura: *ind. viit. I. 3. sg.* 34,05;
- îndată:** (1640 URECHE): *adv.:* „gleich, sogleich“: „tout de suite“
 (2 X):
îndată: 6,09; 12,04;
- îndărăt:** (1551/3 ES): *adv.:* „zurück, rück-“: „arrière, re-“
 (2 X):
dendărătul: 3,23; 25,08;
- îndeplinire:** (1688 BIBLIA): *s. f.:* „1. Ergänzung, 2. Ausführung, 3. Erfüllung“: „1. complément, 2. réalisation, 3. accomplissement“
 (1 X):
deplinirea: *sg. nom./ac.* 31,17;
- îndesară** → seară
- îndeșert** → deșert
- îndrepta:** (XVI sec. CV): *v. I:* „gerade richten“: „redresser“
 (1 X):

- îndireptêze:** *subj. pr. 3. sg.* 22,23;
- îndreptare:** (XVI sec. PS. H.): s. f.: „1. Gerechtigkeit, 2. Leitfaden“: „1. justice, 2. guide“
(2 X):-
îndereptare: *sg. nom./ac.* 15,16;
îndereptarea: *sg. nom./ac.* 31,21;
- înflori:** (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „1. blühen, 2. färben“: „1. fleurir, 2. colorer, teindre“
(1 X):
înflori: *ind. pf. s. 3. sg.* 17,08;
- înfrînge:** (1577 CORESI): v. III: „1. brechen, knicken, schlagen, 2. abbrechen, beenden“: „1. vaincre, 2. venir à bout“
(1 X):
înfrîneră: *ind. pf. s. 3. pl.* 14,45;
- înfrînt:** (1581 CORESI): s.m.: „Harnröhrenflußkranke“: „malade de blennorragie“
(1 X):
înfrîntul: *sg. nom./ac.* 5,02;
- îngădui:** (XVI sec. PS. H.): v. IV: „1. gestatten, 2. sich gedulden, warten“: „1. consentir, concéder, 2. attendre, patienter“
(1 X):
îngăduind: *ger.* 13,20;
- îngăduitor:** (1581 CORESI): adj.: „duldsam“: „indulgent“
(1 X):
îngăduitoriu: *m. sg. nom./ac. superl. (<mult)* 14,18;
- înger:** (XVI sec. PS. SCH.): s. m.: „Engel“: „ange“
(11 X):
îngerul: *sg. nom./ac.* 20,16; 22,22; 22,23; 22,24; 22,25; 22,26; 22,27; 22,31; 22,32; 22,35;
îngerului: *sg. gen./dat.* 22,34;
- înghiți:** (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „verschlingen“: „avalér, engloutir“
(4 X):
înghiță: *subj. pr. 3. sg.* 16,34;
înghiți: *ind. pf. s. 3. sg.* 16,32; 26,10;
va înghiți: *ind. viit. I. 3. sg.* 16,30;
- îngreuia:** (1581 PRL): v. I: „be-, erschweren“: „alourdir“
(2 X):
să îngreuia: *ind. impf. 3. sg. refl.* 22,03;
îngreuire: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 16,15;
- îngropa:** (XVI sec. PS. H.): v. I: „ein-, be-, vergraben“: „enterrer, enfouir, ensevelir“
(3 X):
îngropa: *ind. impf. 3. pl.* 33,04;
să îngropă: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 20,01;
au îngropat: *ind. pf. c. 3. sg.* 11,34;
- înjumătățire:** (1688 BIBLIA): s. f.: „Halbierung, Verminderung“: „réduction (de moitié)“
(2 X):
înjumătățirea: *sg. nom./ac.* 31,36; 31,42;
- înläuntru → înăuntru**
- înmulți:** (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „vermehren“: „accroître, multiplier“
(2 X):
veș înmulți: *ind. viit. I. 2. pl.* 33,54;
vei mulți: *ind. viit. I. 2. sg.* 26,54;
- înnoire:** (1563 CORESI): s. f.: „1. (Tempel-) Weihe, 2. Erneuerung“: „consécration, 2. renouvellement“
(4 X):
înnoirea: *sg. nom./ac.* 7,10; 7,11; 7,84; 7,86;
- întări:** (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „(ver)stärken, kräftigen, befestigen“: „fortifier, renforcer“
(3 X):
va întări: *ind. viit. I. 3. sg.* 30,14; 30,15; 30,15;
- întărîta:** (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „reizen“: „exciter“
(5 X):
ați întărîtat: *ind. pf. c. 2. pl.* 20,24;
au întărîtat: *ind. pf. c. 3. pl.* 14,23; 16,30;
s-au întărîtat: *ind. pf. c. 3. pl. refl.* 16,03;
va întărîta: *ind. viit. I. 3. sg.* 15,30;
- întîmpinare → întîmpinare**
- întinde:** (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „ausstrecken, sich erstrecken“: „(s')étendre, tendre“
(6 X):
vor întinde: *ind. viit. I. 3. pl.* 1,51; 10,21;
am întinsu: *ind. pf. c. 1. sg.* 14,30;
au întinsu: *ind. pf. c. 3. sg.* 24,06;
să întinde: *ind. pr. 3. sg. refl.* 23,28;
s-au întinsu: *ind. pf. c. 3. sg. refl. pas.* 9,15;
- întîi:** (XVI sec. PS. SCH.): adv./adj./num.: „zuerst, erste(r)“: „premièrement, premier“
(36 X):

dentii: 1,20; 3,40; 3,49; 7,12; 20,01;
 dentiiu: 3,12; 3,13; 3,13; 3,13; 3,41; 3,41; 3,42; 3,43;
 3,45; 3,46; 8,16; 8,17; 8,18; 18,13; 18,15; 18,15;
 18,17; 18,17; 18,17; 26,05; 28,16; 28,28;
 dentăiu: 3,02; 9,01; 29,13; 33,03; 33,03; 33,04;
 întii: *adv.* 10,13; 10,14;
 întiiu: *adv.* 2,09;

întîmpinare: (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Empfang,
 Entgegenkommen“: „réception, bienveillance“
 (2 X):

întîmpinare: *sg. nom./ac.* 22,34;
 întîmpinarea: *sg. nom./ac.* 31,13;

întîrziă: (1688 BIBLIA): v. I: „1. verzögern, 2. sich
 verspäten“: „1. retarder, 2. s'attarder“

(1 X):
 va întîrziă: *ind. viit. I. 3. sg.* 9,13;

întoarce: (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „kehren, wenden,
 drehen“: „tourner, retourner, ramener“

(21 X):
 ne vom întoarce: *ind. viit. I. 1. pl. refl.* 32,18;
 vă veți întoarce: *ind. viit. I. 2. pl. refl.* 15,39; 32,15;
 32,22;

ne întoarce: *subj. pr. 1. pl. refl.* 14,04;

întoarceți: *ind. pr. 2. pl.* 32,07;

întoarce: *imperat. sg.* 10,36;

vă întoarceți: *imperat. pl. refl.* 14,25;

întoarce: *ind. pf. s. 3. sg.* 24,01;

să întoarce: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 16,50; 23,06;

să întoarseră: *ind. pf. s. 3. pl. refl.* 13,25; 14,45;

v-ați întorsu: *ind. pf. c. 2. pl. refl.* 14,43;

au întorsu: *ind. pf. c. 3. pl.* 32,09;

mă voui întoarce: *ind. viit. I. 1. sg. refl.* 22,34;

să va întoarce: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 25,04;

întorcîndu-se: *ger. refl.* 21,33; 24,25;

întorcîndu-te: *ger. refl.* 23,05;

întoarce: *inf. <a>* 14,03;

între → intra

între: (1451 DERS): prep.; „zwischen, unter“: „entre,
 parmi“

(8 X):
 dintre: 33,44;
 între: (7x);

întreba: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „fragen“:
 „demander“

(2 X):
 vor întreba: *ind. viit. I. 3. pl.* 27,21;

întrebe: *subj. pr. 3. sg.* 23,04;

întru → în

învălu: (1561 CORESI): v. IV: „bedrängen“: „ameuter
 ou soulever contre“

(2 X):
 învăluia: *ind. impf. 3. sg.* 16,42;

învălu: *ind. pf. s. 3. sg.* 32,13;

învîrtejire: (1688 BIBLIA): s. f.: „Kreislauf“:
 „mouvement circulaire“

(1 X):
 învîrtejire: *sg. nom./ac.* 32,14;

învrăjbi: (XVI sec. CV): v. IV: „anfeinden“: „devenir
 ennemi“

(2 X):
 vor învrăjbi: *ind. viit. I. 3. pl.* 33,55;
 învrăjbiți-vă: *imperat. pl. refl.* 25,18;

is → fi

îț(i) → tu

J

jaf: (1587 DERS): s. n.: „Plünderung“: „pillage“
 (4 X):

jaf: *sg. nom./ac.* 14,03; 14,31;

jafurile: *pl. nom./ac.* 31,11; 31,12;

järtävnic → jertfelnic

järtävnic → jertfelnic

jertfă: (1561 CORESI): s. f.: „Opfer“: „offrande,
 sacrifice“

(83 X):
 jertva: *sg. nom./ac.* 29,01; 29,03; 29,09;
 jertvele: *pl. nom./ac.* 29,06; 29,14;
 jirtvele: *pl. nom./ac.* (21x);
 jirtvă: *sg. nom./ac.* (25x);
 jirtva: *sg. nom./ac.* (32x);

jertfelnic: (1570 CORESI): s. n.: „Altar“: „autel“
 (22 X):

jirtävnic: *sg. nom./ac.* 4,13; 4,13; 4,26; 5,25; 5,26;
 16,46; 18,03; 18,17; 23,02;
 jirtivnicului: *sg. gen./dat.* 7,84;
 jirtävnicului: *sg. gen./dat.* 4,14; 4,14; 7,10; 7,10; 7,11;
 16,38; 16,39; 18,05; 18,07;
 jirtivnicului: *sg. gen./dat.* 7,88;
 jirtävnic: *pl. nom./ac.* 23,01;

jirtăvnițele: *pl. nom./ac.* 3,31;

jirtăvnic → **jertfelnic**

jirtvă → **jertfă**

jirtăvnic → **jertfelnic**

jirtvă → **jertfă**

judecată: (XVI sec. PS. SCH.); s. f.: „1. Gericht, 2. Urteil“: „1. jugement, 2. réflexion“
(4 X):
judecata: *sg. nom./ac.* 27,5; 27,21;
judecată: *sg. nom./ac.* 27,11;
judica: *sg. nom./ac.* 35,29;
judicată: *sg. nom./ac.* 35,29;

jug: (XVI sec. PS. H.): s. n.: „Joch“: „joug“
(1 X):
jug: *sg. nom./ac.* 19,02;

jumătate: (1403 DERS): s. f. „Hälfte“: „moitié“
(10 X):
jumătatea: 31,30;
jumătate: *sg. nom./ac.* 12,12; 15,09; 15,10; 28,14;
32,33; 34,13; 34,14; 34,15;
jumătatea: *sg. nom./ac.* 31,29;

juncă: (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Kälbin“: „génisse“
(17 X):
juncă: *sg. nom./ac.* 19,02;
juncii: *sg. gen./dat.* 19,06; 19,09; 19,10;
junce: *pl. nom./ac.* 7,17; 7,23; 7,29; 7,35; 7,41; 7,47;
7,53; 7,59; 7,65; 7,71; 7,77; 7,83; 7,88;

junghia: (XVI sec. PS. H.): v. I: „abstechen, schlachten“: „juguler, abattre“
(5 X):
vor junghia: *ind. viit. I. 3. pl.* 19,03;
să vor junghia: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 11,22;
aș fi junghiat: *cond. pf. I. sg.* 22,29;
junghie: *ind. pf. s. 3. sg.* 22,40; 25,08;

jura: (XVI sec. CV): v. I: „schwören“: „jurer“
(6 X):
jură: *ind. pf. s. 3. sg.* 32,10;
m-am jurat: *ind. pf. c. I. sg. refl.* 14,23; 32,11;
te-ai jurat: *ind. pf. c. 2. sg. refl.* 11,12;
s-au jurat: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 14,16;
să va jura: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 30,03;

jurământ: (XVI sec. CV): s. n.: „Schwur, Eid“:
„serment“
(4 X):
jurământ: *sg. nom./ac.* 30,03; 30,11;
jurământul: *sg. nom./ac.* 30,14;
jurămintele: *pl. nom./ac.* 5,20;

L

-l → el

l- → el

la: (1471 DERS): prep.: „an, zu, bei, in, nach“: „à, en, près de, vers“
(437 X):

lapte: (1517 DERS): s. n.: „Milch“: „lait“
(4 X):
lapte: *sg. nom./ac.* 13,27; 14,08; 16,13; 16,14;

lăcaș → **locaș**

lăcui → **locui**

lăcuință → **locuință**

lăuitor → **locuitor**

lăcustă: (XVI sec. PS. SCH.): s. f. „Heuschrecke“:
„sauterelle“
(1 X):
lăcustele: *pl. nom./ac.* 13,33;

lăsa: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „1. lassen, verlassen, 2. verzeihen, vergeben, 3. begnadigen“: „1. laisser, quitter, abandonner, 2. pardonner, 3. gracier, faire grâce“
(8 X):
veți lăsa: *ind. viit. I. 2. pl.* 33,55;
vor lăsa: *ind. viit. I. 3. pl.* 9,12;
lași: *subj. pr. 2. sg.* 10,31;
lasă: *imperat. sg.* 14,19;
se va lăsa: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 15,25;
să va lăsa: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 15,26; 15,28;
lăsa: *inf. <a>* 32,15;

le → el

-le → el

le- → el

legat: (XVI sec. CV): adj./s.: „1. gebunden, 2. gefesselt, 3. Gefangener“: „1. lié, 2. ligoté, 3. prisonnier“

- (1 X):
legate: *f. pl. nom./ac.* 19,15;
- legătură**: (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „1. Bindung, Verbindung, 2. Bündel, 3. Gefängnis“: „1. lien, 2. liasse, 3. prison“
 (1 X):
legături: *pl. nom./ac.* 19,15;
- lege**: (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „1. Gesetz, Gebot, 2. Glaube“: „1. loi, commendement, 2. religion“
 (23 X):
lêge: *sg. nom./ac.* 9,14; 10,08; 15,15; 15,15; 15,16; 15,29; 18,08; 18,11; 18,19; 18,23; 19,10; 19,21;
lêgea: *sg. nom./ac.* 5,29; 5,30; 6,13; 6,21; 6,21; 9,03; 9,12; 9,14; 19,14;
legii: *sg. gen./dat.* 19,02; 31,21;
- lemn**: (XVI sec. CV): s. n.: „1. Baum, 2. Holz“: „1. arbre, 2. bois“
 (3 X):
lemn: *sg. nom./ac.* 19,06; 31,20;
lêmnele: *pl. nom./ac.* 15,33;
- lenevi**: (1646 PRAV. MOLD.): v. IV: „faulenz, träge, werden, träge sein“: „paresser, fainéanter“
 (1 X):
nu te lenevi: *imperat. sg. refl. neg.* 22,16;
- lepădătură**: (1670 ANON. CAR.): s. f.: „1. Weggeworfenes, 2. Fehlgeburt“: „1. ce qu'on jète, 2. avorton“
 (1 X):
lepădătură: *sg. nom./ac.* 12,12;
- leşina**: (1683 DOS.): v. I.: „ohnmächtig werden“: „s'évanouir“
 (1 X):
au leşinat: *ind. pf. c. 3. sg.* 21,04;
- leu**: (1519 DERS): s. m.: „Löwe“: „lion“
 (4 X):
leu: *sg. nom./ac.* 23,24; 23,24; 24,09; 24,09;
- levit**: (1561 CORESI): s. m.: „Levit“: „lévite“
 (51 X):
levitul: *sg. nom./ac.* 18,23;
leviţilor: *pl. gen./ac.* (19x);
leviţi: *pl. nom./ac.* (12x);
leviţii: *pl. nom./ac.* (12x);
- leviţ**: *pl. nom./ac.* (7x);
- li** → **el**
- limbă**: (1422 DERS): s. f.: „1. Zunge, 2. Sprache, 3. Volk“: „1./2. langue, 3. peuple“
 (10 X):
limba: *sg. nom./ac.* 13,28;
limbă: *sg. nom./ac.* 13,31; 14,12;
limbii: *sg. gen./dat.* 25,15;
limbi: *pl. nom./ac.* 23,09; 24,07;
limbile: *pl. nom./ac.* 14,15; 24,08;
limbilor: *pl. gen./dat.* 21,18; 24,20;
- lingură**: (1570 CORESI): s. f.: „1. Löffel, 2. Zange“: „1. cuillère, 2. tenaille“
 (1 X):
lingurile: *pl. nom./ac.* 4,09;
- lipsi**: (1481 LDSR): v. IV: „fehlen, mangeln“: „manquer, faire défaut“
 (3 X):
ne lipsim: *subj. pr. 1. pl. refl.* 9,07;
au lipsit: *ind. pf. c. 3. sg.* 24,11;
lipsi: *inf. <a)* 11,33;
- lîngă**: (XVI sec. PS. SCH.): prep. „neben, bei“: „près de, à côté de“
 (26 X):
- loc**: (XVI sec. PS. SCH.): s. n.: „Ort, Stelle, Platz, Stätte“: „lieu, endroit, place“
 (22 X):
loc: *sg. nom./ac.* 15,29; 19,03; 19,09; 20,05; 22,26; 23,27; 32,02;
locul: *sg. nom./ac.* 9,17; 10,29; 13,24; 14,40; 14,40; 18,31; 20,05; 24,11; 24,14; 24,25; 32,02; 32,17;
locului: *sg. gen./dat.* 11,03; 11,34; 21,03;
- locaş**: (1509 DERS): s. n.: „Wohnung, Wohnsitz“: „demeure, domicile“
 (5 X):
lăcaşul: *sg. nom./ac.* 21,15; 24,21; 31,15;
lăcaşului: *sg. gen./dat.* 15,02;
lăcaşurile: *pl. nom./ac.* 31,10;
- locui**: (XVI sec. CV): v. IV: „1. (be)wohnen, 2. ansiedeln“: „1. habiter, 2. établir“
 (24 X):
veţi lăcui: *ind. viit. I. 2. pl.* 33,56;
lăcuiţ: *subj. pr. 2. pl.* 14,30; *ind. pr. 2. pl.* 33,53;
lăcuiescu: *ind. pr. 3. pl.* 13,19; 13,32; 14,14; 14,25; 32,17; 33,52; 33,53; 33,55;

- lăcuia: *ind. impf. 3. sg.* 21,01; 21,34; 32,39; 33,40;
 lăcui: *ind. pf. s. 3. sg.* 21,25; 21,31; 32,40;
 lăcuiește: *ind. pr. 3. sg.* 13,28; 13,29; 13,29; 13,29;
 va lăcui: *ind. viit. I. 3. sg.* 23,09; 32,12;
- locuitor: (1563 CORESD): s. m.: „1. Bewohner, Einwohner, 2. Autochthone“: „1. habitant, 2. indigène, autochtone“
 (1 X):
 lăcuitoriu: *sg. nom./ac.* 9,14;
- lor → el
- lovi: (1551/3 ES): v. IV: „1. angreifen, überfallen, 2. schlagen“: „1. attaquer, essailir, envahir, 2. battre, frapper“
 (6 X):
 s-au lovit: *ind. pf. c. 3. refl.* 25,14;
 lovi-voiu: *ind. viit. I. 1. sg.* 14,12;
 lovi: *pf. s. 3. sg.* 11,33; 21,24; 21,35; 24,10;
- lovit: (1670 ANON. CAR.): adj.: „getroffen, geschlagen“: „frappé“
 (2 X):
 lovite: *f. sg. gen./dat.* 25,14;
 lovit: *m. sg. gen./dat.* 25,14;
- lovitură: (1670 ANON. CAR.): s. f.: „Hieb, Stoß, Schlag“: „coup“
 (1 X):
 lovituri: *pl. nom./ac.* 33,55;
- lua: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „nehmen“: „prendre“
 (104 X):
 veș lua: *ind. viit. I. 2. pl.* 13,20; 14,34; 18,26; 18,26; 18,28; 18,28; 18,32; 18,32; 31,28; 34,18;
 veși lua: *ind. viit. I. 2. pl.* 15,19; 15,21; 18,01; 18,01; 31,29;
 vor lua: *ind. viit. I. 3. pl.* 4,09; 4,12; 4,14; 8,08; 19,17;
 luăm: *ind. pr. 1. pl.* 32,19;
 iau: *subj. pr. 1. sg.* 23,27;
 iai: *subj. pr. 2. sg.* 1,49;
 ia: *subj. pr. 3. sg.* 21,07; 32,08;
 luași: *subj. pr. 2. pl.* 18,29;
 ia: *subj. pr. 3. pl.* 18,22; 19,02;
 luaș: *ind. pr. 2. pl.* 18,30;
 ia: *imperat. sg.* 3,06; 3,40; 3,45; 4,02; 4,22; 7,05; 8,06; 11,12; 16,46; 17,02; 20,08; 20,25; 25,04; 26,02; 27,18; 31,26;
 luași: *imperat. pl.* 1,02; 16,06; 16,17; 16,37;
 luînd: *ger.* 7,06; 22,41; 23,07; 24,02; 24,15; 24,20; 24,21; 24,23; 25,07; 27,22;
- luările: *pl. nom./ac.* 18,27; 18,28;
 luo: *ind. pf. s. 3. sg.* 1,17; 11,25; 16,18; 16,39; 20,09; 21,25; 31,47; 31,51; 31,54; 32,39; 32,41; 32,42;
 luă: *ind. pf. s. 3. sg.* 3,49; 16,47;
 luară: *ind. pf. s. 3. pl.* 13,23; 17,09; 31,11;
 am luat: *ind. pf. c. 1. sg.* 3,12; 8,16; 8,18; 16,15; 18,06;
 au luat: *ind. pf. c. 3. sg.* 12,01; 12,01; 21,26; 23,28; 31,52; 34,14;
 luatu: *ind. pf. c. 3. sg.* 21,32;
 au luat: *ind. pf. c. 3. pl.* 31,49; 34,14; 34,15;
 luat-au: *ind. pf. c. 3. pl.* 3,50;
 voiu lua: *ind. viit. I. 1. sg.* 11,17;
 vei lua: *ind. viit. I. 2. sg.* 3,41; 3,47; 3,47; 8,08;
 va lua: *ind. viit. I. 3. sg.* 5,25; 5,26; 5,31; 6,19;
 luîndu-se: *ger. refl.* 9,22;
- luare: (1688 BIBLIA): s. f.: „Erfassen, Nehmen“: „prise“
 (14 X):
 luare: *sg. nom./ac.* 15,19; 15,20; 15,20; 15,21; 18,24; 18,28; 18,29;
 luarea: *sg. nom./ac.* 18,19; 18,26; 18,27; 18,30; 31,41; 31,52;
 luorii: *sg. gen./dat.* 6,20;
- lucra: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „arbeiten, bebauen“: „travailler“
 (5 X):
 lucrêze: *subj. pr. 3. pl.* 3,07; 8,11; 8,15; 8,19;
 va lucra: *ind. viit. I. 3. sg.* 8,26;
- lucru: (XVI sec. PS. SCH.): s. n.: „1. Arbeit, 2. Tat, Werk, 3. Ding“: „1. travail, 2. oeuvre, acte, 3. chose“
 (17 X):
 lucru: *sg. nom./ac.* 10,31; 14,43; 20,19;
 lucrul: *sg. nom./ac.* 4,47; 28,18; 28,25; 28,26; 29,01; 29,07; 29,12; 29,35; 31,23;
 lucruri: *pl. nom./ac.* 8,24; 22,08;
 lucrurilor: *pl. gen./dat.* 3,26; 4,47;
 lucrurile: *pl. nom./ac.* (24x);
- lui: (1502 DERS): art. hot. m. gen./dat.: „des, dem“: „de, à“
 (823 X):
 lu: 10,12;
 lui: (822x);
- lumina: (XVI sec. PS. H.): v. I: „erleuchten, erhellen“: „éclairer, illuminer“
 (2 X):
 vor lumina: *ind. viit. I. 3. pl.* 8,02;
 lumineză: *ind. pr. 3. sg.* 4,09;

luminare: (1581/2 PO): s. f.: „1. Beleuchtung, Licht, 2. Leuchter“: „1. éclairage, lumière, 2. chandelier“
(1 X):
luminările: *pl. nom./ac.* 4,09;

lumină: (XVI sec. CV): s. f.: „Licht“: „lumière“
(1 X):
lumină: *sg. nom./ac.* 4,16;

luminător: (XVI sec. PS. H.): s. m.: „Leuchter, Lampe“: „lampe“
(3 X):
luminătoare: *pl. nom./ac.* 8,02;
luminătoarele: *pl. nom./ac.* 8,03;
luminătorile: *pl. nom./ac.* 8,02;

lună: (1467 DERS): s. f.: „1. Mond, 2. Monat“: „1. lune, 2. mois“
(26 X):
lună: *sg. nom./ac.* 3,15; 3,22; 3,28; 3,43; 11,20; 11,21; 26,62; 28,14; 28,14; 33,38;
lunii: *sg. gen./dat.* 1,01; 1,18; 9,03; 9,05; 10,11; 28,16; 28,17; 29,01; 29,06; 29,07; 29,12; 33,03; 33,38;
lunele: *pl. nom./ac.* 10,10;
lunile: *pl. nom./ac.* 28,11; 28,14;

lung: (1510 DERS): *adj./s.*: „1. lang, Länge, 2. hoch“: „1. long, longueur, 2. haut“
(2 X):
lungă: *f. sg. nom./ac.* 9,10;
lungi: *m. pl. nom./ac. superl. (<foarte)* 13,33;

M

-m → eu

m- → eu

mai: (1400 BGL): *adv.* „noch, schon, mehr“: „plus, encore, déjà“
(8 X):

mare/1: (XVI sec. CV): s. f.: „1. Meer, 2. Westen“: „1. mer, 2. ouest“
(19 X):
mării: *sg. gen./dat.* 11,22; 14,25; 33,08; 34,03; 34,06; 34,06; 34,11;
mare: *sg. nom./ac.* 2,18; 3,23; 10,06; 11,31; 13,29;
mare: *sg. nom./ac.* 21,04; 33,10; 33,11; 34,05; 34,06; 34,07; 34,12;

mare/2: (1442 DOR): *adj.*: „gross“: „grand“
(9 X):
mari: *f. pl. nom./ac. (+foarte)* 13,28;

mare: *f. sg. nom./ac.* 11,33; 14,12; 14,19; 15,03; 34,05; 34,06;
mai mari: *m. pl. nom./ac. comp.* 1,16;
mare: *m. sg. nom./ac.* 22,18;

marfă: (1431 LSDR): s. f.: „1. (Stück) Vieh, 2. Habe, Gerät, 3. Ware“: „1. bétail, 2. outillage, 3. marchandise“
(8 X):
marfa: *sg. nom./ac.* 16,27; 32,17; 32,26; 32,30;
marha: *sg. nom./ac.* 31,09;
marfei: *sg. gen./dat.* 32,24;
marfele: *pl. nom./ac.* 10,12;
marfelor: *pl. gen./dat.* 32,16;

masă: (1520 DERS): s. f.: „Tisch“: „table“
(2 X):
masa: *sg. nom./ac.* 3,31; 4,07;

mă → eu

măcar: (1400 LDSR): *adv.*: „wenigstens, immerhin“: „au moins“
(1 X):
măcară: 20,03;

măcina: (1551/3 ES): v. I: „mahlen“: „moudre“
(1 X):
măcina: *ind. impf. 3. sg.* 11,08;

măduvă: (1563 CORESI): s. f.: „Mark“: „moelle“
(1 X):
măduha: *sg. nom./ac.* 24,08;

măgar: (1620 MOXA): s. m.: „Esel“: „âne“
(19 X):
măgărița: *f. sg. nom./ac.* 22,21; 22,23; 22,23; 22,23; 22,23; 22,25; 22,27; 22,27; 22,30; 22,30; 22,32; 22,33;
măgăriții: *f. sg. gen./dat.* 22,28; 22,29;
măgari: *pl. nom./ac.* 31,28; 31,30; 31,34; 31,39; 31,45;

mări: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „1. vergrössern, 2. rühmen“: „1. agrandir, 2. louer, glorifier“
(1 X):
măriți: *subj. pr. 2. pl.* 15,08;

mărire: (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Grösse, Ruhm“: „grandeur, gloire“
(1 X):
mărire: *sg. nom./ac.* 27,20;

- mărturie:** (1418 BGL): s. f.: „1. Bezeugung, 2. Zeuge“:
„1. témoignage, 2. témoin“
(74 X):
mărturie: *sg. gen./dat.* (74x);
- mărturisi:** (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „1. bezeugen, 2. verkünden, 3. beichten“: „1. témoigner, 2. prêcher, 3. confesser“
(1 X):
va mărturisi: *ind. viit. I. 3. sg.* 5,07;
- măsura:** (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „ab-, vermessen“:
„mesurer“
(3 X):
veț măsura: *ind. viit. I. 2. pl.* 34,07; 34,08; 34,10;
- mea** → **meu**
- mele** → **meu**
- merge:** (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „gehen, (los) ziehen“: „aller, marcher“
(46 X):
vom mêrge: *ind. viit. I. 1. pl.* 20,17; 21,22; 21,22; 32,17;
vor mêrge: *ind. viit. I. 3. pl.* 10,21; 32,06;
mergu: *subj. pr. 1. sg.* 22,13;
meargă: *subj. pr. 3. sg.* 22,14;
mergu: *ind. pr. 3. pl.* 31,27;
mergînd: *ger.* 4,19; 11,27; 13,26; 15,18; 21,07; 27,01; 32,02;
mărgînd: *ger.* 22,26;
mergea: *ind. impf. 3. sg.* 7,89; 10,33; 11,08; 22,22; 22,23; *ind. impf. 3. pl.* 33,40;
mêrse: *ind. pf. s. 3. sg.* 11,30; 16,25; 22,21; 22,35; 22,39; 23,04; 23,04; 32,39; 32,41; 32,42;
mergi: *ind. pr. 2. sg.* 14,14;
mêrseră: *ind. pf. s. 3. pl.* 16,25; 20,22; 33,08;
mêrsără: *ind. pf. s. 3. pl.* 9,06;
au mersu: *ind. pf. c. 3. pl.* 14,38; 24,01;
mêrge: *ind. pr. 3. sg.* 15,26; 18,07;
voiu mêrge: *ind. viit. I. 1. sg.* 10,30; 23,03;
vei mêrge: *ind. viit. I. 2. sg.* 10,32; 22,12;
- mers:** (XVI sec. CV): *adj./s.n.:* „gegangen, Gehen, Gang“: „allé, marche“
(1 X):
merși: *m. pl. ger.* (<celor) 31,36;
- meșteșugire:** (1688 BIBLIA): s. f.: „Kunst, Kunstgriff“:
„art“
(1 X):
meșteșugirea: *sg. nom./ac.* 8,04;
- meu:** (1521 NEACȘU): *adj./pron. pos.:* „mein etc.“:
„mon etc.“
(223 X):
noastră: *1. pl.* 32,17; 32,26; 32,32;
nostru: *1. pl.* (6x);
noștri: *1. pl.* (7x);
noastre: *1. pl.* (8x);
mieu: *1. sg.* (15x);
mea: *1. sg.* (18x);
miei: *1. pl.* (4x);
mêle: *1. sg.* (8x);
voastră: *2. pl.* (11x);
voștri: *2. pl.* (12x);
vostru: *2. pl.* (13x);
voastre: *2. pl.* (36x);
tăi: *2. sg.* (14x);
tale: *2. sg.* (15 x);
ta: *2. sg.* (24x);
tău: *2. sg.* (25x);
sale: *3. sg.* 32,31;
său: *3. sg.* 22,05; 27,04; 27,10;
- mi** → **eu**
- mi-** → **eu**
- mi** → **eu**
- miazănoapte:** (XVI sec. CV): s. f.: „1. Mitternacht, 2. Norden“: „1. minuit, 2. nord“
(5 X):
miazănoapte: *sg. nom./ac.* 2,25; 3,35; 10,06; 34,07; 34,09;
- mic:** (1222 DLRV): *adj.:* „klein“: „petit“
(1 X):
mic: *m. sg. nom./ac.* 22,18;
- mie/1:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f./num.: „Tausend, tausend“: „mille“
(35 X):
mie: *sg. nom./ac.* 31,04;
mii: *nom.* (32x);
mille: *s. pl. nom./ac.* 31,05; 31,48;
- mie/2** → **eu**
- miel:** (1532 DERS): s. m.: „Lamm“: „agneau“
(62 X):
mielul: *sg. nom./ac.* 28,04; 28,08;

- miel:** *sg. gen./dat.* (<celui) 15,11;
miel: *pl. nom./ac.* 7,87; 28,03; 28,09; 28,11; 28,19;
 28,21; 28,27; 28,29; 29,02; 29,04; 29,08; 29,10; 29,13;
 29,15;
meilor: *pl. gen./dat.* 29,18; 29,21; 29,24; 29,27;
 29,30; 29,33; 29,37;
miel: *sg. nom./ac.* (25x);
mieluşale: *s. f. pl. nom./ac.* 7,17; 7,23; 7,29; 7,35;
 7,41; 7,47; 7,53; 7,59; 7,65; 7,71; 7,77; 7,83; 7,88;
- miere:** (XVI sec. PS. SCH.): *s. f.:* „Honig“: „miel“
 (4 X):
mière: *sg. nom./ac.* 13,27; 14,08; 16,13; 16,14;
- mijloc:** (1504 DERS): *s. n.:* „Mitte“: „milieu“
 (45 X):
mijloc: *sg. nom./ac.* 31,48;
mijlocul: *sg. nom./ac.* (44x);
- milă:** (XVI sec. PS. SCH.): *s. f.:* „Gnade, Mitleid“:
 „grâce, pitié“
 (1 X):
mila: *sg. nom./ac.* 11,15;
- milostiv:** (XVI sec. PS. SCH.): *adj.:* „barmherzig“:
 „miséricordieux“
 (1 X):
milostiv: *m. sg. nom./ac.* (<mult) 14,18;
- milui:** (XVI sec. PS. SCH.): *v. IV:* „sich erbarmen“:
 „avoir pitié“
 (1 X):
miluiască: *subj. pr. 3. sg.* 6,25;
- mine** → **eu**
- mioară:** (1532 DERS): *s. f.:* „Lamm“: „agnelle“
 (1 X):
mioară: *sg. nom./ac.* 6,14;
- miros:** (1639 PARACLIS): *s. n.:* „Geruch“: „odeur“
 (1 X):
miros: *sg. nom./ac.* (20x);
- mirosire:** (1674 MIR. COSTIN): *s. f.:* „Duft, Geruch“:
 „parfum, odeur“
 (20 X):
mirosiri: *sg. gen./dat.* 15,10;
mirosire: *sg. nom./ac.* (19x);
- mîhni:** (XVI PS. SCH.): *v. IV:* „bekümmern“: „affliger,
 chagriner“
 (1 X):
mîhniţi: *subj. pr. 2. pl.* 29,07;
- mîlne:** (XVI sec. CV): *adv.:* „morgen“: „demain“
 (4 X):
mîlne: 11,18; 14,25; 16,07; 16,16;
- mîină:** (XVI sec. PS. SCH.): *s. f.:* „Hand“: „main“
 (36 X):
mîină: *sg. nom./ac.* 15,30; 20,20; 25,07; 33,03;
mîinile: *pl. nom./ac.* 6,19; 8,10; 8,12; 27,18; 27,23;
mînile: *pl. nom./ac.* 3,03; 21,34; 22,07; 24,10; 31,06;
mîna: *sg. nom./ac.* (22x);
- mînca:** (XVI sec. PS. SCH.): *v. I:* „essen, fressen“:
 „manger, dévorer“
 (25 X):
veţ mînca: *ind. viit. I. 2. pl.* 18,31; 28,17;
veţi mînca: *ind. viit. I. 2. pl.* 11,18; 11,18; 11,20;
 18,10;
vor mînca: *ind. viit. I. 3. pl.* 9,11; 11,21;
mănînca: *subj. pr. 3. sg.* 6,04;
mîncăm: *subj. pr. 1. pl.* 11,13;
mîncam: *ind. impf. 1. pl.* 11,05;
mîncă: *ind. pf. s. 3. sg.* 11,01; 21,28; 21,28; 26,10;
au mîncat: *ind. pf. c. 3. sg.* 16,35; 25,02;
mănîncă: *ind. pr. 3. sg.* 12,12; 13,32;
va mînca: *ind. viit. I. 3. sg.* 6,03; 18,10; 18,11; 18,13;
 23,24; 24,08;
- mîncare:** (XVI sec. PS. SCH.): *s. f.:* „Essen, Speise“:
 „mets, nourriture“
 (1 X):
mîncare: *sg. nom./ac.* 11,22;
mîncea: (XVI sec. PS. SCH.): *v. I:* „früh aufstehen“: „se
 lever tôt“
 (1 X):
mănecînd: *ger.* 14,40;
- mînia:** (XVI sec. PS. SCH.): *v. I:* „in Zorn geraten“:
 (s')enrager“
 (4 X):
mănie: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 11,10; 25,03;
s-au mîniat: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 11,33;
să mînie: *subj. pf. s. 3. sg. refl.* 11,01;
- mînie:** (XVI sec. PS. SCH.): *s. f.:* „Zorn“: „colère“
 (11 X):
mînie: *sg. nom./ac.* 22,22;
mîniia: *sg. nom./ac.* 14,34;

mănie: *sg. nom./ac.* 18,05; 25,03; 32,10; 32,13;

mănlia: *sg. nom.ac.* 25,11; 32,14;

mîniei: *sg. gen./dat.* 14,34;

măniei: *sg. gen./dat.* 12,09; 25,04;

mîntui: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „erlösen, erretten, befreien“: „délivrer, sauver“

(6 X):

veĵ mîntui: *ind. viit. I. 2. pl.* 18,15;

să vor mîntui: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 18,15;

vă veĵi mîntui: *ind. viit. I. 3. refl.* 10,09;

mîntuiĵ: *subj. pr. 2. pl.* 18,17;

să mîntuiască: *subj. pr. 3. pl. refl.* 21,29;

să mîntuiêste: *ind. pr. 3. sg. refl.* 24,19;

mîntuire: (XVI sec. CV): s. f.: „Erlösung, Errettung, Heil“: „délivrance, salut“

(15 X):

mîntuire: *sg. nom./ac.* 6,14;

mîntuirea: *sg. nom./ac.* 15,08; 18,16; 29,39;

mîntuiri: *sg. gen./dat.* 18,05;

mîntuirii: *sg. gen./dat.* 6,18; 7,47; 7,53; 7,59; 7,65; 7,71; 7,77; 7,83; 7,88;

mîntuirilor: *pl. gen./dat.* 10,10;

moară: (1551/3 ES): s. f.: „Mühle“: „moulin“

(1 X):

moară: *sg. nom./ac.* 11,08;

moarte: (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Tod“: „mort“

(10 X):

moarte: *sg. nom./ac.* 6,09; 14,12; 15,35; 18,22; 26,65;

moartea: *sg. nom./ac.* 12,12; 14,12; 15,35; 18,22; 26,65;

mohorît: (1495 DERS): adj.: „dunkelrot“: „roge foncé“

(3 X):

mohorîtă: *f. sg. nom./ac.* 4,07; 4,13; 4,15;

mormînt: (1512 DRHB): s. n.: „Grab, Gruft“: „tombeau, tombe“

(6 X):

mormînt: *sg. nom./ac.* 19,16; 19,18;

mormînturile: *sg. nom./ac.* 11,34; 11,35; 33,16; 33,17;

mort: (XVI sec. PS. PSH.): adj./s.: „tot, Toter“: „mort“

(7 X):

mort: *adj. m. sg. nom./ac.* 6,06; 19,16;

morĵi: *s. m. pl. gen./dat.* (<celor) 16,49; *s. m. pl. nom./ac.* (<cei) 16,49; 25,09;

mort: *s. m. sg. nom./ac.* (<cel) 19,11; 19,13;

moşie: (1548 DERS): s. f.: „1. Erbgut, 2. Geschlecht, Stamm“: „1. patrimoine, 2. terre, propriété, 3. tribu“

(50 X):

moşiei: *sg. gen./dat.* 3,24; 25,15;

moşii: *sg. gen./dat.* 25,14;

moşile: *pl. nom./ac.* 1,16; 1,18;

moşilor: *pl. gen./dat.* (45x);

moşteni: (1561 CORESI): v. IV: „(be)erben“: „hériter“

(17 X):

vor moşteni: *ind. viit. I. 1. pl.* 13,30; 32,19;

veĵ moşteni: *ind. viit. I. 2. pl.* 33,54; 34,13;

veĵi moşteni: *ind. viit. I. 2. pl.* 33,54;

vor moşteni: *ind. viit. I. 3. pl.* 14,31; 18,24; 18,24; 26,55; 34,17;

să vor moşteni: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 32,30;

moşteneşti: *subj. pr. 2. sg.* 18,20;

moştenească: *subj. pr. 3. sg.* 27,11; 34,18; *subj. pr. 3. pl.* 26,53;

au moştenit: *ind. pf. c. 3. sg.* 21,35;

va moşteni: *ind. viit. I. 3. sg.* 14,24;

moştenire: (1652 ÎNDR.): s. f.: „Erbschaft, Erbe“: „héritage“

(13 X):

moştenire: *sg. nom.ac.* 18,24; 24,18; 27,07; 34,02;

moştenirea: *sg. nom./ac.* 18,20; 24,18; 26,54; 26,54; 26,56; 27,09; 27,10; 27,11; 32,18;

mucare: (1581/2 PO): s. n.: „Licht-, Putzschere“: „mouchette“

(1 X):

mucările: *pl. nom./ac.* 4,09;

muia: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „tauchen“: „tremper, mouiller“

(2 X):

va muia: *ind. viit. I. 3. sg.* 5,23; 19,18;

muiere: (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Frau“: „femme“

(23 X):

muière: *sg. nom./ac.* 5,26; 12,01; 25,08; 30,04;

muierea: *sg. nom./ac.* 5,12; 5,22; 5,24; 5,27; 5,28; 5,29; 5,30; 5,30; 5,31; 12,01; 31,17;

muierii: *sg. gen./dat.* 5,25; 25,15;

muieri: *pl. nom./ac.* 31,35;

muiерile: *pl. nom./ac.* 14,03; 16,27; 21,30; 31,09;

- muliilor:** *pl. gen./dat.* 31,18;
- mult:** (1521 NEACȘU): *adj./adv.:* „viel“: „maint, nombreux, beaucoup“
(17 X):
mult: *adj. m. sg. nom./ac.* 21,06;
mulți: *adj. m. pl. nom./ac.* 13,18; 22,03;
multă: *adj. f. pl. nom./ac.* 9,19; 20,15; 24,07;
mai mulți: *adj. m. pl. nom./ac. comp.* 22,15;
mult: *adv.* 3,46; 13,31; 14,12; 14,12; 14,18; 14,18;
mai mulți: *s. m. pl. gen./dat. comp. (<celor)* 26,54; 33,54;
- mulți** → **înmulți**
- mulțime:** (XVI sec. CV): *s. f.:* „Menge“: „foule, multitude“
(2 X):
mulțime: *sg. nom./ac.* 32,01; 32,01;
- mumă:** (XVI sec. PS. H.): *s. f.:* „Mutter“: „mère“
(2 X):
mumă: *sg. nom./ac.* 6,07;
mumei: *sg. gen./dat.* 12,12;
- munci:** (XVI sec. PS. SCH.): *v. IV:* „1. martern, foltern, 2. arbeiten“: „1. torturer, 2. travailler“
(1 X):
vor munci: *ind. viit. I. 3. pl.* 24,24;
- munte:** (1443 DERS): *s. m.:* „Berg“: „mont(agne)“
(37 X):
munte: *sg. nom./ac.* 13,18; 13,29; 20,19; 20,19; 20,28; 33,38; 34,07; 34,08;
muntele: *sg. nom./ac.* 3,01; 10,33; 14,45; 20,22; 20,23; 20,25; 20,25; 20,27; 20,27; 21,04; 27,12; 27,12; 27,13; 28,06; 33,24; 33,32; 33,33; 33,37; 33,39; 33,41; 34,07; 34,08;
muntelui: *sg. gen./dat.* 14,40; 14,44; 20,28;
munți: *pl. nom./ac.* 23,07;
munții: *pl. nom./ac.* 33,47; 33,48;
munților: *pl. gen./dat.* 23,09;
- muri:** (XVI sec. PS. SCH.): *v. IV:* „sterben“: „mourir“
(39 X):
vom muri: *ind. viit. I. 1. pl.* 17,13;
vor muri: *ind. viit. I. 3. pl.* 4,19; 4,20; 14,35; 16,29; 17,10; 18,03; 26,65;
moară: *subj. pr. 3. sg.* 20,26; 23,10;
murim: *subj. pr. 1. pl.* 14,02;
- muriș:** *subj. pr. 2. pl.* 18,32;
moară: *subj. pr. 3. pl.* 4,15;
am fi murit: *cond. pf. 1. pl.* 14,02;
murind: *ger.* 6,07;
muri: *ind. pf. s. 3. sg.* 20,01; 20,28; 21,06; 26,61; 33,38; 33,39;
muriră: *ind. pf. c. 3. sg.* 20,29; 27,03; 27,03; *ind. pf. c. 3. pl.* 3,04; 16,49; 26,11;
moare: *ind. pr. 3. sg.* 17,13;
va muri: *ind. viit. I. 3. sg.* 1,51; 3,10; 3,38; 6,09; 18,07; 19,13; 19,14; 27,08;
murise: *ind. m. m.c. pf. 3. pl.* 33,04;
- muștra:** (1581/2 PRL): *v. I:* „tadeln, schelten“: „blâmer, gronder, réprimander“
(1 X):
muștre: *subj. pr. 3. sg.* 22,22;
- muștrare:** (1618 GCR): *s. f.:* „Tadel“: „réprimande“
(5 X):
muștrarea: *sg. nom./ac.* 22,32;
muștrării: *sg. gen./dat.* 5,23; 5,24; 5,24; 5,27;
- mușca:** (XVI sec. CV): *v. I:* „beissen“: „mordre“
(3 X):
mușca: *ind. impf. 3. pl.* 21,06; 21,09;
va mușca: *ind. viit. I. 3. sg.* 21,08;

N

n- → nu

nainte(a) → înainte

nalt → înalt

nară: (XVI sec. PS. V.): *s. f.:* „1. Nasenloch, 2. Nase“: „1. narine, 2. nez“
(91 X):

nărilor: *pl. nom./ac.* 11,20;

naștere: (1551/3 ES): *s. f.:* „1. Geburt, 2. Stammbaum“: „1. naissance, 2. arbre généalogique“
(1 X):

nașterile: *pl. nom./ac.* 3,01;

nărod → norod

născut: (XVI sec. CV): „geboren“: „né“

- (26 X):
 născute: *f. pl. nim./ac.* (<cele) 3,41; 3,43; 18,13; 18,15; 18,15; 18,17; 18,17; 18,17;
 născuților: *m. pl. gen./dat.* 8,16;
 născuții: *m. pl. nom./ac.* 3,41;
 născuț: *m. pl. nom./ac.* (<cel) 3,46; 3,49;
 născuți: *m. pl. nom./ac.* (<cel) 3,45;
 născut: *m. sg. gen./dat.* (<celui) 1,20; *m. sg. nom./ac.* 3,02; 26,05;
 născutul: *m. sg. nom./ac.* 3,40; 3,42; 33,04;
 născut: *m. sg. nom./ac.* (<cel) 3,12; 3,13; 3,13; 3,13; 8,17; 8,17; 8,18;
- năsilnic: (1620 MOXA): *adj.*: „gewalttätig“: „violent“
 (2 X):
 năsilnică: *f. sg. nom./ac.* 13,28;
 năsilnici: *m. pl. gen./dat.* (<acestor) 16,26;
- ne → eu
- ne- → eu
- neam: (XVI sec. CV): *s. n.*: „Geschlecht, Volk“:
 „famille, descendance, peuple, tribu“
 (41 X):
 neamuri: *pl. nom./ac.* 24,02;
 neamurile: *pl. nom./ac.* 15,38;
 neamurilor: *pl. gen./dat.* (5x);
 neamului: *sg. gen./dat.* (7x);
 neamul: *sg. nom./ac.* (19x);
 neam: *sg. nom./ac.* (8x);
- neascultător: (1654 NEAGOE): *adj.*: „ungehorsam, unfolgsam“: „désobéissant, insoumis“
 (2 X):
 neascultători: *adj. m. pl. gen./dat.* (<celor) 17,10; *s. m. pl. nom./ac.* (<cel) 20,10;
- necurat: (XVI sec. CV): *adj./s.*: „unrein, Teufel“:
 „impur, diable“
 (21 X):
 necurat: *adj. m. sg. nom./ac.* 9,10; 19,07; 19,08; 19,10; 19,11; 19,13; 19,15; 19,16; 19,19; 19,20; 19,21; 19,22; 19,22;
 necurați: *adj. m. pl. nom./ac.* 9,06; 9,07;
 necurate: *adj. f. pl. nom./ac.* 19,14; *adj. f. pl. gen./dat.* (<celor) 18,15;
 necurat: *s. m. sg. gen./dat.* (<celui) 19,17;
 necuratul: *s. m. sg. nom./ac.* 5,02;
- necurat: *s. m. sg. nom./ac.* (<cel) 19,19; 19,22;
- necurăție: (XVI sec. CV): „Unreinheit“: „impureté“
 (1 X):
 necurăția: *sg. nom./ac.* 19,13;
- negrăit: (XVI sec. CV): *adj.*: „1. unsagbar, 2. stumm“:
 „1. inexprimable, 2. muet“
 (1 X):
 negrăite: *f. pl. nom./ac.* 6,12;
- neîncetat: (1581 CORESI): *adj./adv.*: stet(s):
 „continu(ellement)“
 (1 X):
 neîncetat: *adv.* 28,03;
- nemernic: (1551/3 ES): *adj.*: „fremd“: „étranger“
 (9 X):
 nemêrnic: *adj. m. sg. nom./ac.* 15,14;
 nemêrnici: *s. m. pl. gen./dat.* (<celor) 15,15; 19,10; *s. m. pl. nom./ac.* (<cel) 15,30;
 nemêrnice: *s. m. sg. gen./dat.* (<celui) 15,16; 15,29; *s. m. sg. nom./ac.* 9,14; 15,15; 15,26;
- nemernici: (1688 BIBLIA): *v. IV*: „einwandern, unstet umherwandern“: „immigrer, errer“
 (1 X):
 nemernicim: *ind. pr. I. pl.* 20,15;
- nemic → nimic
- nesocoti → socoti
- neștiință: (XVI sec. CV): *s. f.*: „Unwissenheit“:
 „ignorance“
 (1 X):
 neștiință: *sg. nom./ac.* 5,27;
- neștine: (XVI sec. CV): *pron. nehot.*: „einer, jemand“:
 „un, quelqu'un“
 (1 X):
 neștine: 6,09;
- nevinovat: (XVI sec. CV): *adj.*: „unschuldig“:
 „innocent“
 (2 X):
 nevinovată: *f. sg. nom./ac.* 5,28;
 nevinovat: *m. sg. nom./ac.* 5,31;
- nevolnici: (XVI sec. CV): *v. IV*: „irren, fehlen“: „fauter“
 (1 X):
 s-au nevolnicit: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 15,28;

- nici**: (...nici): (XVI sec. CV): adv./conj.: „kein, auch nicht, nicht einmal, weder... noch“: „aucun, même pas, ni...ni“
(28 X):
niciunuia: *m. sg. gen./dat.* 16,15;
niceunul: *m. sg. nom./ac.* 16,05; 31,49;
niciunul: *m. sg. nom./ac.* 26,65;
nice: (20x);
nici: (4x);
- nimeni**: (XVI sec. CV): pron. nehot.: „niemand“: „personne“
(1 X):
nimenilea: 16,40;
- nimic**: (XVI sec. CV): pron. nehot.: „nichts“: „rien“
(2 X):
nemică: 11,06; 20,19;
- niște**: (1521 NEACȘU): art. nehot.: „einige“: „quelques“
(1 X):
niște: (5x);
- noao** → eu
- noapte** → (XVI sec. CV): *s.f./adv.*: „Nacht, nachts“: „nuit, la nuit“
(9 X):
noapte: *sg. nom./ac.* 22,08;
noaptea: *sg. nom./ac.* 11,32; 14,01; 22,19; *adv.* 9,16; 9,21; 11,09; 14,14; 22,20;
- noastră** → meu
- noastre** → meu
- noi** → eu
- nor**: (1454 DERS): *s. m.*: „Wolke“: „nuage“
(22 X):
norul: *sg. nom./ac.* (18x);
nor: *sg. nom./ac.* 11,25; 12,05; 14,10; 14,14;
- norod**: (1551/3 ES): *s. n.*: „Volk“: „peuple“
(239 X):
năroadele: *pl. nom./ac.* 23,10;
năroadelor: *pl. gen./dat.* 3,30;
norodurile: *pl. nom./ac.* (12x);
noroadele: *pl. nom./ac.* (59x);
norodului: *sg. gen./dat.* (20x);
nărodului: *sg. gen./dat.* (3x);
norodul: *sg. nom./ac.* (115x);
- norod**: *sg. nom./ac.* (13x);
nărod: (*sg. nom./ac.* (3x);
- nostru** → meu
- noștri** → meu
- nou**: (XVI sec. CV): *adj.*: „neu“: „neuf“
(4 X):
noao: *adj. f. sg. nom./ac.* 28,26; *adj. f. pl. nom./ac.* 10,10; 28,11; *adj. gen./dat.* 29,06;
- nouă**: (1551/3 ES): *num.*: „neun“: „neuf“ *card.* 29,26; 34,13; *ord. f.* 28,26;
(4X):
nooa: *ord. f.* 7,60;
- nu**: (1521 NEACȘU): *adv.*: „nein, nicht“: „non, ne... pas“
(205 X):
n-: (17x);
nu: (188x);
- nuc**: (1548 DIR): *s. m.*: „Nussbaum“: „noyer“
(1 X):
nuci: *pl. nom./ac.* 17,08;
- numai**: (XVI sec. CV): *adv.*: „nur“: „seulement“
(11 X):
- număr**: (XVI sec. PS. H.): *s. n.*: „1. Zahl, Anzahl, 2. (cu~) einiger“: „1. nombre, 2. quelque, quelque chose“
(32 X):
număr: *sg. nom./ac.* 1,02; 3,28; 3,34; 3,43; 9,20;
numărul: *sg. nom./ac.* (27x);
- număra**: (XVI sec. CV): *v. I.*: „zählen“: „compter“
(2 X):
să numărară: *ind. pf. s. 3. pl.* 31,05;
va număra: *ind. viit. I. 3. sg.* 23,10;
- numărat**: (1643 VARL.): *adj./s.n.*: (ab-)gezählt, Zählen“: „compté, compte“
(5 X):
numărați: *pl. nom./ac.* 2,09; 2,16; 2,24; 2,31; 14,29;
- nume**: (XVI sec. CV): *s. n.*: „Name“: „nom“
(51 X):
nume: *sg. nom./ac.* 1,17; 3,40; 3,43; 4,27; 4,32;
numelor: *pl. gen./dat.* (13x);
numele: *sg. nom./ac.* (33x);
- numi**: (XVI sec. CV): *v. IV.*: „(be)nenen“: „nommer“
(7 X):
numi: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 11,03;

numiră: *ind. pf. s. 3. pl.* 32,38;
 au numit: *ind. pf. c. 3. pl.* 13,24;

O

o¹ → el

o² → un

oale: (1341 SUCIU): s. f.: „Schaf“: „mouton“
 (12 X):
 oi: *pl. nom./ac.* (12x);

oală: (1535 BGL): s. f.: „1. Topf, 2. Ton“: „1. pot, 2. argile“
 (1 X):
 oală: *sg. nom./ac.* 11,08;

oară: (XVI sec. CV): : S. F.: „Mal“: „fois“
 (5 X):
 oară: *sg. nom./ac.* 22,32; 22,33;
 ori: *pl. nom./ac.* 19,04; 20,11; 22,28;

oare: (1404 DERS): adv.: „wohl“: „peut-être“
 (4 X):
 oare: 16,13;
 oarece: *f. sg. nom./ac.* 11,01; 22,41; 33,06;

oaste: (XVI sec. CV): s. f.: „Heer“: „troupe“
 (1 X):
 oștile: *pl. nom./ac.* 10,28;

obicei: (1561 CORESI): s. n.: „Gewohnheit“: „habitude“
 (1 X):
 obiceiul: *sg. nom./ac.* 24,01;

ochi: (XVI sec. CV): s. m.: „Auge“: „ocil“
 (12 X):
 ochi: *pl. nom./ac.* 14,14;
 ochii: *pl. nom./ac.* 5,12; 11,06; 14,14; 15,24; 16,14;
 22,31; 24,02; 24,04; 24,16; 33,55;
 ochilor: *pl. gen./dat.* 15,39;

ocolit: (1688 BIBLIA): adj.: „1. umzingelt, 2. umrankt,
 3. gewunden, 4. vermieden“: „1. encerclé, 2. recouvert,
 3. tors, 4. évité“
 (1 X):
 ocolite: *f. pl. nom./ac.* 32,38;

odaie: (1588 BGL): s. f.: „1. Zimmer, Wohnstätte,
 2. Lager, 3. Schäferei, Meierei“: „1. chambre, habita-
 tion, 2. campement, 3. bergerie“
 (4 X):
 odaia: *sg. nom./ac.* 34,04;

odăile: *pl. nom./ac.* 32,41;
 odăi: *pl. nom./ac.* 32,16; 32,36;

odată: (1640 URECHE): adv.: „einmal, einst“: „jadis,
 une fois“
 (4 X):
 odată: 16,21; 16,45; 24,24; 27,21;

odihnă: (1564 CORESI): s. f.: „Ruhe, Rast“: „repos“
 (1 X):
 odihnă: *sg. nom./ac.* 10,33;

odihni: (1561 CORESI): v. IV: „(sich) ausruhen“: „(se)
 reposer“
 (2 X):
 s-au odihnit: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 24,09;
 să odihni: *subj. pf. s. 3. sg. refl.* 11,26;

odraslă: (1594 DERS): s. f.: „Sproß, Sprößling“:
 „rejeton, enfant“
 (1 X):
 odraslă: *sg. nom./ac.* 17,08;

odrásli: (1620 MOXA): v. IV: „aufblühen, ausschlagen“:
 „bourgeonner“
 (2 X):
 odrásli: *ind. pf. s. 3. sg.* 17,08;
 va odrásli: *ind. viit. I. 3. sg.* 17,05;

ogradă: (XVI sec. PS. H.): s. f.: „1. Stallung, 2. Hof“:
 „1. étable, 2. cour“
 (2 X):
 ogrăzi: *pl. nom./ac.* 32,24;
 ogrăzile: *pl. nom./ac.* 31,10;

om: (1521 NEACȘU): s.m., pron./adj.: „1. Mensch,
 Mann, 2. jeder“: „1. homme, 2. chacun“
 (94 X):
 omu: *sg. nom./ac.* 2,02;
 oamenilor: *pl. gen./dat.* (11 x);
 oameni: *pl. nom./ac.* (14 x);
 oamenii: *pl. nom./ac.* (21 x);
 omului: *sg. gen./dat.* (5 x);
 omul: *sg. nom./ac.* (10 x);
 om: *sg. nom./ac.* (32 x);

omenesc: (XVI sec. CV): adj.: „menschlich“: „humain“
 (9 X):
 omenesți: *f. pl. nom./ac.* 5,06; 31,35; 31,40; 31,46;
 omenescu: *m. sg. nom./ac.* 9,06; 9,07; 9,10; 19,16;
 19,18;
 omorî: (XVI sec. CV): v. IV: „töten“: „tuer“
 (14 X):

omor: *subj. pr. 1 sg.* 22,11;
 omori: *subj. pr. 2. sg.* 16,13; 21,05;
 să omoară: *subj. pr. 3. sg. refl.* 15,35;
 omoriș: *subj. pr. 2. pl.* 20,04;
 aș fi omorît: *cond. pf. 1. sg.* 22,33;
 omoară: *imperat. sg.* 11,15;
 omoriși: *imperat. pl.* 25,18;
 omorișia: *ind. impf. 3. pl.* 21,06;
 am omorît: *ind. pf. c. 1. sg.* 8,17;
 au omorît: *ind. pf. c. 3. sg.* 33,04;
 ași omorît: *ind. pf. c. 2. pl.* 16,41;
 au omorît: *ind. pf. c. 3. pl.* 31,08; 31,08;

opri: (XVI sec. CV): v. IV: „1. (auf-, an) halten, 2. verbieten“: „1. arrêter, retarder, entraver, 2. interdire“
 (1 X):

oprîște: *imperat. sg.* 11,28;

opt: (XVI sec. CV): num.: „acht“: „huit“
 (6 X):

opt: *card.* 4,48; 7,08;
 optu: *card.* 29,29;
 opta: *ord. f.* 6,10; 7,54; 29,35;

optzeci: (XVI sec. CV): num.: „achtzig“: „quatrevingt“
 (1 X):

optzeci: *card.* 4,48;

os: (1473 DRHD): s. n.: „Knochen“: „os“
 (6 X):

os: *sg. nom./ac.* 9,12; 19,16;
 osul: *sg. nom./ac.* 19,18;
 oasele: *pl. nom./ac.* 14,29; 14,32; 14,33;

osebi: (1561 CORESI): v. IV: „trennen, unterscheiden“:
 „partager, distinguer“
 (11 X):

veși osăbi: *ind. viit. I. 2. pl.* 15,20;
 vor osebi: *ind. viit. I. 3. pl.* 18,24;
 să osăbenscă: *subj. pr. 3. sg. refl.* 12,14;
 osîndêște: *imperat. sg.* 23,07;
 osebiș: *imperat. pl.* 16,21;
 osebiși-vă: *imperat. pl. refl.* 16,26; 16,45;
 să osăbi: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 12,15;
 au osebit: *ind. pf. c. 3. sg.* 31,42;
 vei osebi: *ind. viit. I. 2. sg.* 8,14;
 va osebi: *ind. viit. I. 3. sg.* 8,11;

osebire: (1683 APOSTOL): s. f.: „1. Unterschied, 2. Gehege, Pferch“: „1. distinction, 2. enchos“
 (3 X):

osebirea: *sg. nom./ac.* 30,07;

osăbire: *sg. nom./ac.* 15,19;
 osăbirea: *sg. nom./ac.* 19,02;

osebit: (1643 VARL.): adj.: „verschieden“: „différent“
 (1 X):

osebit: *m. sg. nom./ac.* 32,12;

osîndi: (XVI sec. CV): v. IV: „verurteilen, -damnen“:
 „condamner“
 (2 X):

osîndêște: *ind. pr. 3. sg.* 23,08;
 voiu osîndi: *ind. viit. I. 1. sg.* 23,08;

osteneală: (1561 CORESI): s. f.: „Mühe“: „peine“
 (1 X):

osteneală: *sg. nom./ac.* 20,14;

oșet: (XVI sec. PS. H.): s. n.: „Essig“: „vinaigre“
 (1 X):

oșet: *sg. nom./ac.* 6,03;

pace: (XVI sec. CV): s. f.: „Frieden“: „paix“
 (3 X):

pace: *sg. nom./ac.* 6,26; 21,21;
 păcii: *sg. gen./dat.* 25,12;

pahar: (XVI sec. PS. H.): s. n.: „Becher, Kelch“:
 „gobelet, coupe“
 (3 X):

pahară: *pl. nom./ac.* 7,84;
 păharăle: *pl. nom./ac.* 4,14;
 păhar: *sg. nom./ac.* (13 x);

pámente: (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „1. Gedächtnis, Andenken, 2. Seelenmesse“: „1. souvenir, 2. requiem“
 (2 X):

pamete: *sg. nom./ac.* 31,54;
 pamentii: *sg. gen./dat.* 5,26;

pară: (XVI sec. PS. H.): s. f.: „Flamme“: „flamme“
 (1 X):

pară: *sg. nom./ac.* 21,28;

parte: (XVI sec. CV): s. f.: „Teil, Anteil“: „part, partie“
 (21 X):

parte: *sg. nom./ac.* 8,02; 8,03; 11,01; 18,20; 22,41;
 31,15; 33,06;
 partea: *sg. nom./ac.* 1,20; 1,36; 1,38; 1,40; 3,40; 3,45;
 18,20; 20,16; 22,36; 26,62; 31,07; 31,17; 31,36; 34,03;

paște: (XVI sec. CV): v. III: „1. weiden, grasen, 2. Nomaden sein, herumziehen“: „1. paître, pâturer, 2. vagabonder, courir le pays“
 (1 X):

păscînd: *ger. (< vor fi)* 14,33;

- Paști**: (1551/3 ES): s.f. pl.: „1. Pashafest, Ostern, 2. Osterlamm“: „1. Pâques, 2. agneau pascal“ (10 X):
Paștile: *sg. nom./ac.* 28,16;
paște: *sg. nom./ac.* 33,03;
paștele: *sg. nom./ac.* 9,02; 9,04; 9,06; 9,10; 9,13; 9,14;
Paștilor: *pl. gen./dat.* 9,12; 9,14;
- pat**: (XVI sec. PS. SCH.): s. n.: „Bett“: „lit“ (3 X):
patu: *sg. nom./ac.* 31,35;
patul: *sg. nom./ac.* 31,17; 31,18;
- patru**: (XVI sec. CV): num.: „vier“: „quatre“ (11 X):
patru: *card.* 7,07; 7,08;
patra: *ord. f.* 7,30; 14,18; 15,04; 15,05; 28,05; 28,07; 28,14; 29,23;
patrulea: *ord. m.* 10,06;
- patrusprezece**: (XVI sec. CV): num.: „vierzehn“: „quatorze“ (9 X):
patrusprăzêce: *card.* 29,13; 29,15; 29,17; 29,20; 29,23; 29,26;
patrasprăzêce: *ord. f.* 9,03;
patrasprăzêcea: *ord. f.* 9,05; 9,11;
- patruzeci**: (XVI sec. CV): num.: „vierzig“: „quarante“ (2X):
patruzeci: *card.* 1,21;
patruzecilea: *ord. m.* 33,38;
- pază**: (1561 CORESI): s. f.: „Aufsicht, Wache“: „surveillance, garde“ (26 X):
pază: *sg. nom./ac.* 19,09;
pazi: *sg. gen./dat.* 3,36; 4,32;
pazele: *pl. nom./ac.* 18,03; *pl. nom./ac.* (15 x);
paza: *sg. nom./ac.* (7 x);
- păcat**: (XVI sec. CV): s. n.: „Sünde“: „péché“ (19 X):
păcat: *sg. nom./ac.* 7,40; 7,46; 15,27; 18,22; 18,32; 26,15;
păcatul: *sg. nom./ac.* 5,07; 5,07; 5,08; 5,31; 9,13; 15,25; 15,31; 30,16;
păcatele: *pl. nom./ac.* 14,18; 14,34; 18,01; 18,09; 18,23;
- păcătos**: (XVI sec. CV): adj.: „sündig, sündhaft“: „pécheur“ (2 X):
păcătoși: *adj. m. pl. nom./ac.* 32,14;
- păcătoșilor**: *s. m. pl. gen./dat.* 16,37;
- pământ**: (1517 DERS): s. n.: „Erde, Land“: „terre, pays“ (125 X):
pământu: *sg. nom./ac.* 33,55;
pământului: *sg. gen./dat.* (11 x);
pământ: *sg. nom./ac.* (15 x);
pământul: *sg. nom./ac.* (98 x);
- păpădie**: (1688 BIBLIA): s. f.: „Löwenzahn“: „pissenlit“ (1 X):
papadie: *sg. nom./ac.* 9,11;
- păr**: (XVI sec. CV): s. m.: „Haar“: „cheveu(x)“ (2 X):
părul: *sg. nom./ac.* 6,05; 6,18;
- părăsit**: (1495 LDSR): adj.: „verlassen“: „abandonné“ (1 X):
părăsit: *m. sg. nom./ac.* 13,20;
- părinte**: (XVI sec. PS. SCH.): s. m.: „1. Vater, 2. pl. Eltern“: „1. père, 2. pl. parents“ (14 X):
părintele: *sg. nom./ac.* 27,03;
părintelui: *sg. gen./dat.* 27,04; 27,04; 27,07; 27,07; 30,04;
părinții: *pl. nom./ac.* 20,15; 20,15; 32,08; 32,14;
părinților: *pl. gen./dat.* 11,12; 14,18; 14,23; 16,22;
- pașa**: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „gehen“: „aller“ (1 X):
pașă: *imperat. sg.* 22,35;
- păstor**: (XVI sec. CV): s. m.: „Hirte“: „berger“ (1 X):
păstoriu: *sg. nom./ac.* 27,17;
- păzi**: (1551/3 ES): v. IV: „1. bewahren, 2. achtgeben“: „1. garder, protéger, 2. veiller“ (18 X):
veți păzi: *ind. viit. I. 2. pl.* 18,05;
vor păzi: *ind. viit. I. 3. pl.* 1,53; 3,07; 3,08; 3,10; 9,19; 18,03; 18,04; 18,04;
păzești: *subj. pr. 2. sg.* 22,35;
păzască: *subj. pr. 3. sg.* 6,24;
păzească: *subj. pr. 3. sg.* 3,32; 8,26;
păzescu: *ind. pr. 3. pl.* 31,20; 31,47;
păzind: *ger.* 3,29;
au păzit: *ind. pf. c. 3. pl.* 9,23;
- pe**: (1514 DERS): prep.: „1. auf, 2. über, 3. durch, 4. um, gegen, für“: „1./2. sur, 3. par, 4. pour, contre“ (274 X):

- pe:** 3,37; 22,04;
pre: (272 x);
- pedestru:** (XVI sec. CV): s. m.: „Fußgänger, Infanterist“: „pédestre“
(1 X):
pedestri: *pl. nom./ac.* 11,21;
- pentru:** (XVI sec. CV): prep.: „1. für, 2. wegen,...halber, 3. weil“: „1. pour, 2. à cause de, 3. parce que“
(185 X):
- pepene:** (1538 BGL): s. m.: „Melone“: „melon“
(1 X):
pêpenii: *pl. nom./ac.* 11,05;
- perete:** (XVI sec. PS. SCH.): s. m.: „Wand“: „mur“
(2 X):
părête: *sg. nom./ac.* 22,25; 22,25;
- peste:** (XVI sec. PS. SCH.): prep.: „1. über, 2. während“: „1. sur, au dessus de, 2. durant, pendant“
(134 X):
preste: (127 x);
peste: (7 x);
- petrecere:** (1580 GLOS.): s. f.: „1. Aufenthalt, 2. Geleiten“: „1. séjour, 2. accompagnement“
(1 X):
petrécerea: *sg. nom./ac.* 34,08;
- pește:** (XVI sec. CV): s. m.: „Fisch“: „poisson“
(1 X):
peștii: *pl. nom./ac.* 11,05;
- petrece:** (XVI sec. CV): v. III: „1. durchführen, durchziehen, 2. begleiten, 3. sich belustigen“: „1. traverser, 2. accompagner, 3. se divertir“
(1 X):
va petrêce: *ind. viit. I. 3. sg.* 31,23;
- piatră:** (1408 BGL): s. f.: „Stein“: „pierre“
(9 X):
piatra: *sg. nom./ac.* 20,10; 20,11;
piatră: *sg. nom./ac.* 20,08; 20,08; 24,21;
pietrii: *sg. gen./dat.* 20,10;
pietri: *pl. nom./ac.* 14,10; 15,35; 15,36;
- picior:** (1410 DLRV): s. n.: „Fuss“: „pied“
(2 X):
piciorul: *sg. nom./ac.* 22,25;
picioarele: *pl. nom./ac.* 16,31;
- pieire:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Verderben, Untergang“: „mort, ruine“
(1 X):
perirea: *sg. nom./ac.* 20,03;
- piele:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Haut, Fell“: „peau“
(14 X):
piêlea: *sg. nom./ac.* 19,05;
piêle: *sg. nom./ac.* (13 x);
- piept:** (1561 CORESI): s. n.: „Brust, Busen“: „poitrine, sein“
(2 X):
pieptul: *sg. nom./ac.* 6,20; 18,18;
- pierde:** (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „verlieren“: „perdre“
(9 X):
veți piêrde: *ind. viit. I. 2. pl.* 33,52; 33,52; 33,53; 33,55;
piêrdeș: *subj. pr. 2. pl.* 4,18;
pierdu: *ind. pf. s. 3. sg.* 32,39;
piêre: *ind. pr. 3. sg.* 21,30;
voiu piêrde: *ind. viit. I. 1. sg.* 14,12;
va piêrde: *ind. viit. I. 3. sg.* 24,19;
- pieri:** (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „zugrunde gehen, umkommen“: „périr, mourir“
(10 X):
vor peri: *ind. viit. I. 3. pl.* 24,24;
peritș: *subj. pr. 2. pl.* 16,26;
să fim pieritș: *subj. pf. I. pl.* 20,03;
periră: *ind. pf. s. 3. pl.* 16,33;
perit-au: *ind. pf. c. 3. sg.* 21,29;
am peritș: *ind. pf. c. 1. pl.* 17,12;
va peri: *ind. viit. I. 3. sg.* 9,13; 15,30; 19,20; 24,20;
- pildă:** (XVI sec. PS. H.): s. f.: „1. Gleichnis, Beispiel, 2. Rätsel, Zweideutigkeit“: „1. sentence, modèle, 2. énigme, ambiguïté“
(7 X):
pilda: *sg. nom./ac.* 23,07; 24,02; 24,15; 24,20; 24,21; 24,23;
pilde: *pl. nom./ac.* 12,08;
- pilduitor:** (1654 NEAGOE): adj./s.m.: „1. weise, beispielhaft, 2. rätselhaft, zweideutig“: „1. sage, 2. énigmatique, ambigu“
(1 X):
pilduitorii: *pl. nom./ac.* 21,27;
- pisa:** (XVI sec. PS. H.): v. I: „stoßen, stampfen“: „piler, fouler“
(1 X):

- pisa:** *ind. impf. 3. sg.* 11,08;
- piuă:** (1491 DRĂGANU): s. f.: „Stampfe, Mörser“
„moulin, mortier“
(1 X):
pio: *sg. nom./ac.* 11,08;
- pîine:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „1. Brot, 2. Feldfrucht“: „1. pain, 2. céréales“
(8 X):
pîine: *sg. nom./ac.* 6,19; 15,20; 15,21; 21,05;
pîinea: *sg. nom./ac.* 21,05;
pîinele: *pl. nom./ac.* 15,19;
pîini: *pl. nom./ac.* 6,15;
pîinile: *pl. nom./ac.* 4,07;
- pînă:** (XVI sec. PS. SCH.): conj./prep./adv.: „bis, auch, noch“: „jusque, encore“
(54 X):
pînă: *conj.* (12 x); *prep.* (31 x);
pînă: *conj.* (1 x); *prep.* (10 x);
- pîngări:** (1632 EUSTR.): v. IV: „besudeln, beflecken“:
„tacher, profaner“
(9 X):
te pîngărești: *subj. pr. 2. sg. refl.* 6,07;
pîngărească: *subj. pr. 3. pl.* 5,03;
au pîngărit: *ind. pf. c. 3. sg.* 19,13; 19,20;
s-au pîngărit: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 6,12;
să va pîngări: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 5,28; 5,29; 6,09; 19,20;
- pîngărit:** (1654 NEAGOE): adj.: „besudelt, entweiht“:
„profané“
(1 X):
pîngărită: *f. sg. nom./ac.* 5,27;
- pîntece:** (1448 DERS): s. n.: „Bauch, Leib“: „ventre“
(5 X):
pîntece: *sg. nom./ac.* 5,27; 11,12;
pîntecile: *sg. nom./ac.* 4,19; 5,22; 5,22;
- pînză:** (1532 G. LEX.): „Gewebe, Tuch“: „toile“
(2 X):
pînzele: *pl. nom./ac.* 3,26; 4,26;
- pîrîu:** (1337 DRĂGANU): s. n.: „Bach“: „ruisseau“
(3 X):
pîrîul: *sg. nom./ac.* 34,05;
pârîile: *pl. nom./ac.* 21,14; 21,15;
- pîrjol:** (1652 ÎNDR.): s. n.: „Feuersbrunst“: „grand incendie“
(1 X):
pîrjol: *sg. nom./ac.* 11,03;
- pîrjoli:** (1640 URECHE): v. IV: „abbrennen“:
„incendier“
(1 X):
au pîrjolit: *ind. pf. c. 3. sg.* 21,14;
- plată:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Zahlung, Bezahlung, Lohn, Belohnung“: „paiement, salaire, récompense“
(1 X):
plata: *sg. nom./ac.* 18,31;
- plăcea:** (1551/3ES): v. II: „gefallen“: „plaire“
(2 X):
place: *ind. pr. 3. sg.* 22,34;
va plăcea: *ind. viit. I. 3. sg.* 23,27;
- pleca:** (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „1. neigen, beugen, 2. weggehen“: „1. pencher, incliner, 2. partir“
(1 X):
plecându-se: *ger. refl.* 22,31;
- plin:** (XVI sec. PS. SCH.): adj.: „1. voll, gefüllt, 2. reich an“: „1. plein, rempli, 2. riche en“
(27 X):
pline: *f. pl. nom./ac.* (13 x);
plină: *f. sg. nom./ac.* (14 x);
- plini** → împlini
- plînge:** (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „(be) weinen, klagen“: „déplorer, plaindre, regretter“
(9 X):
plîngu: *ind. pr. 3. pl.* 11,13;
plîngînd: *ger.* 11,10;
plîngea: *ind. impf. 3. sg.* 14,01; *ind. impf. 3. pl.* 11,04; 25,06;
au plînsu: *ind. pf. c. 3. sg.* 14,39; 20,29;
ați plînsu: *ind. pf. c. 2. pl.* 11,18; 11,20;
- plumb:** (XVI sec. PS. SCH.): s. n.: „Blei“: „plomb“
(1 X):
plumbu: *sg. nom./ac.* 31,22;
- poală:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Schoß, Saum“: „sein, pan“
(1 X):
poala: *sg. nom./ac.* 4,26;
- poamă:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „1. Frucht, Obst, 2. Traube“: „1. fruit, 2. raisin“

- (1 X):
poamnă: *sg. nom./ac.* 13,23;
- poartă: (1470 DERS): s. f.: „Tor, Pforte“: „porte“
(2 X):
porții: *sg. gen./dat.* 3,26; 4,32;
- poftă: (XVI sec. CV): s. f.: „Begierde, Lust, Verlangen, Wunsch“: „envie, désir“
(6 X):
pohtă: *sg. nom./ac.* 11,04; 16,15;
pohtei: *sg. gen./dat.* 11,35;
pohtii: *sg. gen./dat.* 11,34; 33,16; 33,17;
- pofti: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „1. begehren, verlangen, wünschen, 2. (er)bitten, 3. auffordern“: „1. demander, désirer, 2. solliciter, prier, 3. inviter“
(1 X):
au pohtit: *ind. pf. c. 3. pl.* 11,04;
- pogorî → coborî
- polc: (1640 URECHE): s. n.: „Rotte“: „groupe du camp“
(1 X):
polcurile: *pl. nom./ac.* 2,10;
- pom: (1528 DERS): s. m.: „Baum“: „arbre“
(1 X):
pomi: *pl. nom./ac.* 33,09;
- pomeni: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „gedenken, erinnern“: „commémorer, rappeler“
(1 X):
vă veți pomeni: *ind. viit. I.2. pl. refl.* 10,09;
- pomenire: (XVI sec. CV): s. f.: „An-, Gedenken“: „commémoration“
(2 X):
pomenire: *sg. nom./ac.* 10,10; 16,40;
- ponos: (XVI sec. PS. SCH.): s. n.: „Schande, Verruf“: „honte, mauvais renom“
(1 X):
ponoslu: *sg. nom./ac.* 13,23;
- popas: (1638 IORGA S.D.): s. n.: „Rast“: „halte“
(3 X):
popasurile: *pl. nom./ac.* 33,01; 33,02; 33,02;
- porni: (XVI sec. CV): v. IV: „aufbrechen“: „(se) mettre en route“
(1 X):
să porniră: *ind. pf. s. 3. pl. refl.* 16,42;
- pornire: (1563 CORESI): s. f.: „Impuls, Drang, Ausbruch“: „impulsion, désir, éruption“
(1 X):
pornirea: *sg. nom./ac.* 11,17;
- porumb: (1514 DERS): s. m.: „Taube“: „pigeon“
(1 X):
porumb: *sg. nom./ac.* 6,10;
- poruncă: (1564 CORESI): s. f.: „Befehl, Gebot“: „ordre, commandement“
(7 X):
porunca: *sg. nom./ac.* 9,18; 9,18; 9,20; 9,23; 9,23; 9,23; 33,38;
- porunci: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „befehlen, gebieten“: „ordonner, commander“
(41 X):
poruncile: *pl. nom./ac.* 15,22; 15,31; 15,39; 15,40;
porunci: *ind. pf. s. 3. sg.* 8,03; 34,13;
poruncște: *ind. pr. sg.* 32,25;
va porunci: *ind. viit. I. 3. sg.* 9,08;
poruncște: *imperat. sg.* 5,02; 28,02; 34,02;
au poruncit: *ind. pf. c. 3. sg.* (29x);
vei porunci: *ind. viit. I.2. sg.* 27,19;
- poslușanie: (1628 DRHB): s. f.: „Dienst, Bedienung“: „service“
(2 X):
poslușaniile: *sg. nom./ac.* 4,32; 7,08;
- posluși: (1645 HERODOT): v. IV: „(be)dienen“: „servir“
(11 X):
vor posluși: *ind. viit. I. 3. pl.* 3,06;
poslușască: *subj. pr. 3. sg.* 4,23; 4,30;
posluși: *inf. (<a)* 4,39; 4,43;
poslușaste: *ind. pr. 3. sg.* 4,41;
poslușit: *supin (<de)* 28,25; 28,26; 29,01; 29,12; 29,35;
- potoli: (XVI sec. PS.H.): v. IV: „1. beschwichtigen, 2. nachlassen“: „1. calmer, 2. relâcher“
(7 X):
să potolească: *subj. pr. 3. sg. refl.* 17,10;
să potoli: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 11,02; 11,48; 16,50; 25,08;
au potolit: *ind. pf. c. 3. sg.* 16,31; 25,11;

- potopi:** (XVI sec. - PS. SCH.): v. IV: „1. überschwemmen, 2. verheeren, 3. untergehen“: „1. inonder, 2 anéantir, 3. périr“
(1 X):
ne-am potopit: *ind. pf. c. 1. pl. refl.* 17,12;
- potrivnic:** (1688 BIBLIA): adj.: „gegnerisch“: „hostile“
(1 X):
potrivnecii: *pl. nom./ac.* 10,09;
- povăţui:** (1644 CAZ.): v. IV: „anleiten, unterweisen“: „conseiller, conduire“
(1 X):
au povăţuit: *ind. pf. c. 3. sg.* 24,08;
- povesti:** (1563 CORESI): v. IV: „erzählen“: „raconter“
(1 X):
povestiră: *ind. pf. s. 3. pl.* 13,27;
- pradă:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Beute, Raub“: „pillage“
(4 X):
prada: *sg. nom./ac.* 31,11; 31,12;
prăzile: *pl. nom./ac.* 31,27;
prăzilor: *pl. gen./dat.* 31,26;
- praz:** (1670 ANON. CAR.) s.m.: „Lauch“: „poireau“
(1 X):
prazul: *sg. nom./ac.* 11,05;
- praznic:** (XVI sec. CV): s. n.: „1. Fest, 2. Mahl“: „1. festin, 2. repas“
(6 X):
praznic: *sg. nom./ac.* 28,17; 29,12;
praznicele: *pl. nom./ac.* 10,10; 15,03; 28,02; 29,39;
- pradă:** (XVI sec. PS. SCH.): v. I.: „plündern“: „ravier, piller“
(2 X):
au prădat: *ind. pf. c. 3. pl.* 31,53;
va prăda: *ind. viit. I. 3. sg.* 24,11;
- prăpastie:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Abgrund, Schlucht“: „abîme“
(1 X):
prăpastie: *sg. nom./ac.* 16,30;
- prăznui:** (1560 BRATU): v. IV: „feiern“: „fêter“
(1 X):
prăznuiţ: *subj. pr. 2. pl.* 29,12;
- pre** → **pe**
- preajmă:** (1645 HERODOT): s. f.: „Nähe“: „entourage“
(4 X):
preajma: *sg. nom./ac.* 25,04; 33,07; 33,08;
preajmă: *sg. nom./ac.* 1,53;
- precum:** (1592 DIR): adv./conj.: „wie, daß“: „comme, que“
(1 X):
precum: *conj.* 16,47;
- prejur** → **împrejur**
- preot:** (XVI sec. CV): s. m.: „Priester“: „prêtre“
(58 X):
preot: *sg. nom./ac.* 6,10;
preoţii: *pl. nom./ac.* 3,03; 10,08;
preoţilor: *pl. gen./dat.* 3,09;
preotul: *sg. nom./ac.* (46 x);
preotului: *sg. nom./ac.* (8 x);
- preoţi:** (1560 CORESI): v. IV: „1. zum Priester weihen, 2. Priesterwürde ausüben“: „1. ordonner prêtre, 2. exercer le sacerdoce“
(3 X):
preoţească: *subj. pr. 3. pl.* 3,03;
preoţiră: *ind. pf. s. 3. pl.* 3,04;
preoţi: *inf. < a* 16,10;
- preoţie:** (1560 CORESI): s. f.: „Stand des Priesters, Priestertum“: „sacerdoce“
(5 X):
preoţia: *sg. nom./ac.* 3,10; 18,07;
preoţiei: *sg. gen./dat.* 18,01; 18,07; 25,13;
- prepelită:** (1581/2 PO): s. f.: „Wachtel“: „caille“
(2 X):
prepelite: *pl. nom./ac.* 11,31;
prepelitele: *pl. nom./ac.* 11,32;
- price:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Streit“: „querelle“
(3 X):
pricii: *sg. gen./dat.* 20,13; 20,24; 27,14;
- priceput:** (1600 DIR): adj.: „sachkundig“: „compétent“
(1 X):
nepriceput: *m. sg. nom./ac.* 14,23;
- prihană:** (1645 HERODOT): s. f.: „Tadel, Verbrechen“: „souillure“
(1 X):
prihană: *sg. nom./ac.* 19,02;

- primăvară:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „1. Frühling, 2. Anfänge, Beginn“: „1. printemps, 2. commencement, prémices“
(1 X):
primăvară: *sg. nom./ac.* 13,21;
- prin:** (XVI sec. PS. SCH.): prep.: „1. in, 2. durch“: „1. en, 2. à travers“
(1 X):
pren: (38 x);
- prins:** (XVI sec. CV): adj.: „gefangen“: „pris, saisi“
(2 X):
aŃ prinsu: *ind. pf. c. 2. pl.* 31,15;
prinsu: *m. sg. nom./ac.* 21,35;
- printre:** (1646 PRAV. MOLD.): prep.: „zwischen, unter“: „parmi, entre“
(1 X):
prentre-: 4,27;
- prisoală:** (1654 NEAGOE): s. f.: „1. Überschuß, 2. Zählung“: „1. surabondance, 2. recensement“
(1 X):
prisoală: *sg. nom./ac.* 31,32;
- prisosl:** (1626 DRHA): v. IV.: „überschüssig sein, 2. im Überfluß vorhanden sein“: „1. être de trop, 2. surabonder“
(6 X):
prisosesc: *ind. pr. 3. pl.* 3,46;
prisosescu: *ind. pr. 3. pl.* 3,48; 4,26;
prisosind: *ger.* 9,22;
prisoslia: *ind. impf. 3. pl.* 3,49; 3,51;
- proaspăt:** (1640 URECHE): adj.: „frisch“: „frais“
(1 X):
proaspăt: *m. sg. nom./ac.* 6,03;
- proroc:** (XVI sec. PS. SCH.): s. m.: „Prophet“: „prophète“
(2 X):
proroc: *sg. nom./ac.* 12,06;
proroci: *pl. nom./ac.* 11,29;
- proroci:** (XVI sec. PS. SCH.): v. IV.: „prophezeien, weissagen“: „prophétiser, prédire“
(3 X):
prorocescu: *ind. pr. 3. pl.* 11,27;
prorocila: *ind. impf. 3. sg.* 11,26;
prorocră: *ind. pf. s. 3. pl.* 11,25;
- pui:** (1453 DERS): s. m.: „Junges“: „petit (d'un animal)“
(3 X):
puiu: *sg. nom./ac.* 23,24; 24,09;
pui: *pl. nom./ac.* 6,10;
- pune:** (XVI sec. PS. SCH.): v. III.: „(sich) setzen, stellen, legen“: „(se) mettre“
(54 X):
veŃi pune: *ind. viit. I. 2. pl.* 3,10; 15,38;
vor pune: *ind. viit. I. 3. pl.* 4,06; 4,06; 4,06; 4,07; 4,08; 4,08; 4,10; 4,10; 4,11; 4,11; 4,12; 4,12; 4,14; 4,14; 4,14; 4,14;
pui: subj. pr. 2. sg. 11,11;
puie: subj. pr. 3. sg. 16,40;
vă puneŃi: *ind. pr. 2. pl. refl.* 16,03;
pune: imperat. sg. 16,46; 16,46; 17,10; 21,08;
puneŃi: imperat. pl. 16,07; 16,07;
puŃi: *ind. impf. 3. pl. pas.* 31,48;
puse: *ind. pf. s. 3. sg.* 11,24; 11,25; 11,31; 16,47; 17,07; 21,09; 23,05; 27,23;
puseră: *ind. pf. s. 3. pl.* 15,34; 16,18; 16,18; 16,39;
au pus: *ind. pf. c. 3. sg.* 21,15; 21,15; 27,22;
s-au pus: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 19,02;
vei pune: *ind. viit. I. 2. sg.* 3,06; 8,02; 8,13; 17,04; 24,21; 27,07; 27,18; 27,19;
pune: imperat. sg. neg. (< nu) 12,11;
- punere:** (1563 CORESI): s. f.: „1. Vorlegen, Darbieten, 2. Opfer“: „1. mise, 2. offrande, sacrifice“
(6 X):
punere: *sg. nom./ac.* 6,20; 16,38; 16,39;
punerii: *sg. gen./dat.* 6,20; 18,18;
punerile: *pl. nom./ac.* 18,11;
- purta:** (XVI sec. PS. SCH.): v. I.: „tragen“: „porter“
(3 X):
vor purta: *ind. viit. I. 3. pl.* 14,33;
vei purta: *ind. viit. I. 2. sg.* 11,17;
purta: *inf. < a* 11,14;
- purtător:** (XVI sec. PS. SCH.): adj.: „tragend, bringend“: „portant“
(1 X):
purtătoriu: *m. sg. nom./ac.* 18,22;
- pururea:** (XVI sec. PS. SCH.): adv.: „immer, stets“: „toujours, éternellement“
(18 X):
- pus:** (1572 DIRB): adj.: „1. gesetzt, gestellt, gelegt, 2. beauftragt“: „1. posé, 2. chargé“
(1 X):
pus: *m. sg. nom./ac.* 3,32;
- pustiu:** (XVI sec. PS. SCH.): adj./s.: „öde, verlassen, Wüste“: „désert“

- (60 X):
pustiului: *sg. gen./dat.* (2 x);
pustiu: *sg. nom./ac.* (12 x);
pustiul: *sg. nom./ac.* (29 x);
pustie: *s. f. nom./ac.* (12 x);
pustia: *s. f. nom./ac.* (5 x);
- putea:** (XVI sec. PS. SCH.): v. II: „können, dürfen, vermögen“: „pouvoir“
 (10 X):
vor putea: *ind. viit. I. 1. pl.* 13,30;
ne vom putea: *ind. viit. I. 1. pl. refl.* 13,31;
putea: *ind. impf. 3. pl.* 9,06;
poate: *ind. pr. 3. sg.* 14,16;
volu putea: *ind. viit. I. 1. sg.* 11,14; 22,06; 22,11; 22,18; 22,37; 24,13;
- putere:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „1. Macht, Gewalt, Stärke, Kraft, 2. Schar, Mannschaft, Heer“: „1. pouvoir, puissance, 2. troupe, armée“
 (63 X):
putere: *sg. nom./ac.* 1,42;
puterile: *pl. nom./ac.* (15 x);
puterii: *sg. gen./dat.* (3 x);
puterea: *sg. nom./ac.* (44 x);
- puternic:** (XVI sec. PS. SCH.): adj.: „gewaltig, mächtig“: „puissant“
 (1 X):
putêrnîc: *m. sg. nom./ac.* 22,38;
- puțin:** (XVI sec. CV): adj./adv.: „wenig“: „peu“
 (7 X):
puțini: *adj. m. pl. nom./ac.* 13,18;
puțin: *adv.* 11,32; 16,09; 16,13;
puțini: *s. m. pl. gen./dat.* (< a) 26, 56; *s. m. pl. gen./dat.* (< celor) 26,54; 33,54;
- ## R
- rade:** (1581/2 PO): v. III: „1. abschaben, -kratzen, 2. scheren, rasieren“: „1. raper, gratter, 2. tondre, raser“
 (4 X):
va rade: *ind. viit. I. 3. sg.* 6,09; 6,18; 6,19;
se va rade: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 6,10;
- rachiu:** (1654 NEAGOE): s. n.: „Branntwein“: „eau de vie“
 (2 X):
rachiu: *sg. nom./ac.* 6,03; 6,03;
- rană:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Wunde“: „plaie“
 (7 X):
rana: *sg. nom./ac.* 25,08; 31,16;
rană: *sg. nom./ac.* 11,33; 14,37; 25,09; 26,01;
ranii: *sg. gen./dat.* 25,18;
- rămășiță:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Rückstand, Nachlass“: „reste, héritage“
 (1 X):
rămășițele: *pl. nom./ac.* 3,26;
- rămîne:** (1551/3 ES): v. III: „bleiben“: „rester“
 (9 X):
vor rămînea: *ind. viit. I. 3. pl.* 10,10; 30,05; 30,09; 30,13;
rămîneți: *imperat. pl.* 22,19;
rămase: *ind. pf. s. 3. sg.* 20,01;
rămaseră: *ind. pf. s. 3. pl.* 22,09;
rămasără: *ind. pf. s. 3. pl.* 11,26;
au rămas: *ind. pf. c. 3. sg.* 26,65;
- rănit:** (XVI sec. PS. SCH.): adj./s.: „verwundet“: „blessé“
 (7 X):
rănit: *adj. m. sg. gen./dat.* 19,16;
rănită: *adj. f. sg. nom./ac.* 25,18;
răniților: *s. m. pl. gen./dat.* 23,24;
răniții: *s. m. pl. nom./ac.* 31,08; 31,08;
rănit: *s. m. sg. nom./ac.* (< cel) 19,18; 31,19;
- răsări:** (XVI sec. CV): v. IV: „aufgehen (lassen)“: „jaillir, pousser“
 (2 X):
răsări: *ind. pf. s. 3. sg.* 17,08;
răsări-va: *ind. viit. I. 3. sg.* 24,17;
- răsărit:** (XVI sec. PS. SCH.): s. n.: „1. Sonnenaufgang, 2. Osten“: „1. lever, 2. est, levant“
 (11 X):
răserit: *sg. nom./ac.* 23,07;
răsărit: *sg. nom./ac.* (9 x);
răsărîta: *s. f. sg. nom./ac.* 21,11;
- răscumpărare:** (1581 CORESI): s. f.: „1. Aus-, Erlösung, 2. Rache“: „1. rachat, délivrance, 2. vengeance“
 (6 X):
răscumpărarea: *sg. nom./ac.* 3,49;
răscumpărări: *pl. nom./ac.* 3,12; 3,48;
răscumpărările: *pl. nom./ac.* 3,46; 3,49; 3,51;
- răsplăti:** (1640 URECHE): v. IV: „1. belohnen, 2. vergelten“: „1. récompenser, 2. rémunérer“

(1 X):
răsplătind: *ger.* 14,18;

răspunde: (XVI sec. CV): v. III: „1. antworten, erwidern, 2. sich verpflichten, sich binden“: „1. répondre, 2. prendre un engagement formel, engager“

(15 X):
răspunzind: *ger.* 11,28; 23,26;
răspunse: *ind. pf. s. 3. sg.* 22,18;
răspunseră: *ind. pf. s. 3. pl.* 13,26; 32,31;
au răspuns: *ind. pf. c. 3. sg.* 30,05; 30,05; 30,06; 30,07; 30,08; 30,09; 30,12;
voiu răspunde: *ind. viit. I. 1. sg.* 22,08;
va răspunde: *ind. viit. I. 3. sg.* 30,03; 30,04;

răspuns: (XVI sec. CV): s. n.: „1. Antwort, Erwiderung, 2. Mitteilung, 3. Verpflichtung, Abmachung, Abkommen“: „1. réponse, 2. communication, 3. obligation, engagement, promission solennelle“

(11 X):
răspunsu: *sg. nom./ac.* 30,03; 30,04;
răspunsul: *sg. nom./ac.* 30,11;
răspunsurile: *pl. nom./ac.* 30,05; 30,05; 30,06; 30,08; 30,09; 30,12; 30,13; 30,15;

răschira → răsfire

rău: (1490 DRHA): *adj./adv./s.*: „schlecht, böse, schlimm, Böses, Übles“: „mauvais, mal“

(14 X):
rău: *adj. m. sg. nom./ac.* 13,19; 20,05; 24,13;
rea: *adj. f. sg. nom./ac.* 14,27; 14,35;
rêle: *adj. f. pl. nom./ac.* 14,36;
rău: *adv.* 11,01; 11,10; 14,37;
rêlele: *s. f. pl. nom./ac.* 32,23;
rêle: *s. f. pl. nom./ac.* (< cele) 32,13;
rău: *s. n. sg. nom./ac.* 21,07;
răul: *s. n. sg. nom./ac.* 14,23; 32,11;

război: (XVI sec. PS. SCH.): s. n.: „Krieg, Schlacht“: „guerre“

(22 X):
războiului: *sg. gen./dat.* 31,14; 31,21;
războiu: *sg. nom./ac.* (20 x);

războinic: (1581 CORESI): s. m./adj.: „Krieger, kriegerisch“: „guerrier, combatif“

(5 X):
războinici: *adj. m. pl. gen./dat.* 31, 49; *adj. n. pl. nom./ac.* 31,28; 31,32; 31,42; 31,53;

răzor: (1537 DERS): s. n.: „(Feld-) Rain, Erdstreifen“: „sentier de démarcation“

(1 X):
răzoarele: *pl. nom./ac.* 22,24;

ridica: (XVI sec. CV): v. I: „1. heben, 2. tragen, 3. abreißen, 4. (einem etwas) entziehen“: „1. lever, soulever, 2. porter, 3. partir, 4. priver (de)“

(73 X):
rădica-ne-vom: *ind. viit. I. 1. pl. refl.* 10,29;
veji rădica: *ind. viit. I. 2. pl.* 33,52;
rîdica-vor: *ind. viit. I. 3. pl.* 1,50;
vor rădica: *ind. viit. I. 3. pl.* 4,15; 7,09; 9,21; 10,17; 10,22;
se vor rădica: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 2,09; 2,31; 10,05; 10,06; 10,06; 10,06; 10,21; 10,25;
să vor rădica: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 2,16; 2,24; 9,18; 9,19; 9,20; 9,21; 9,22; 9,23;
rădici: *subj. pr. 2. sg.* 10,02;
rădicesubj. pr. 3. sg. 4,24; 6,26; 7,01;
să rădicesubj. pr. 3. pl. 4,15;
vă rădicați: *ind. pr. 2. pl. refl.* 14,25;
ar rădica: *cond. pr. 3. sg.* 11,12;
rădică: *ind. pr. 3. pl.* 4,31; 4,49;
să rădică: *ind. pr. 3. pl. refl.* 4,32; 4,47;
rîdicînd: *ger.* 1,51; 14,18; 30,13; 30,16;
rădicînd: *ger.* 10,21; 20,11; 24,02;
să rîdica: *ind. impf. 3. sg. refl.* 10,35;
să rădica: *ind. impf. 3. sg. refl.* 2,34;
rădica: *ind. impf. 3. pl.* 10,17;
să rădica: *ind. impf. 3. pl. refl.* 10,34;
să rîdică: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 16,19;
să rădică: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 12,15;
rădicară: *ind. pf. s. 3. pl.* 13,23;
să rîdicară: *ind. pf. s. 3. pl. refl.* 21,10;
să rădicară: *ind. pf. s. 3. pl. refl.* 10,12; 10,13; 10,14; 10,18; 10,28; 10,33; 20,22; 33,08;
au rîdicat: *ind. pf. c. 3. sg.* 30,13;
s-au rădicat: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 9,22; 11,35; 12,16;
ind. pf. c. 3. pl. refl. 9,17;
să rădică: *ind. pr. 3. sg. refl.* 4,15;
volu rădica: *ind. viit. I. 1. sg.* 17,05;
va ridica: *ind. viit. I. 3. sg.* 30,14; 30,16;
va rădica: *ind. viit. I. 3. sg.* 4,25;
rîdicîndu-se: *ger. refl.* 21,11; 21,13; 22,01;
rădicîndu-se: *ger. refl.* 21,04; 33,06;

ridicare: (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „1. Heben, Erheben, 2. Leben, 3. Last, Bürde, 4. Abfahrt, Abreise“: „1. action de lever, soulever, 2. vie, 3. fardeau, 4. départ“

(2 X):
rădicarea: *sg. nom./ac.* 4,19; 10,06;

risipi: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „zerstreuen, verstreuen“: „disperser“

- (1 X):
răsipească-se: *subj. pr. 3. pl. refl.* 10,35;
- rînd: (XVI sec. CV): s. n.: „1. Reihe, Rang, 2. Mal“: „1. rangée, rang, 2. fois“
(1 X):
rînd: *sg. nom./ac.* 24,10;
- rîndui: (1564 CORESI): v. IV: „1. einsetzen, 2. (an-) ordnen“: „ordonner“
(3 X):
se rînduiască: *subj. pr. 3. sg. refl.* 1,45;
au rînduit: *ind. pf. c. 3. sg.* 30,02; 34,13;
- rînduială: (1645 HERODOT): s. f.: „1. Ordnung, 2. Sitte, Brauch, 3. Anordnung, 4. Heer, Schar, Haufen“: „1. ordre, 2. coutume, 3. directive, 4. armée, troupe, foule“
(5 X):
rînduiala: *sg. nom./ac.* 31,14; 31,21;
rînduială: *sg. nom./ac.* 1,52; 31,28;
rînduiële: *pl. nom./ac.* 31,27;
- rînduit: (1581/2 PO): adj.: „1. geordnet, 2. bestimmt“: „1. ordonné, 2. chargé“
(1 X):
rînduiți: *m. pl. nom./ac.* 32,27;
- rîu: (1516 DLRV): s. n.: „Fluss, Strom“: „fleuve, torrent“
(4 X):
rîul: *sg. nom./ac.* 13,29; 22,05;
rîuri: *pl. nom./ac.* 24,06;
rîurilor: *pl. gen./dat.* 23,07;
- rîvni: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „1. verlangen, begehren, 2. beneiden“: „1. désirer, aspirer à, 2. être jaloux“
(4 X):
rîvniia: *ind. impf. 3. sg.* 25,11;
rîvnești: *ind. pr. 2. sg.* 11,29;
au rîvniț: *ind. pf. c. 3. sg.* 25,13;
va rîvni: *ind. viit. I. 3. sg.* 5,30;
- rîvnire: (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „1. Zorn, 2. Neid, 3. Eifersucht, 4. Streben“: „1. colère, 2. envie, 3. jalousie, 4. aspiration“
(5 X):
rîvnire: *sg. nom./ac.* 5,30; 25,11;
rîvnirea: *sg. nom./ac.* 25,11;
rîvnirii: *sg. gen./dat.* 5,25; 5,29;
- roată: (1451 DERS): s. f.: „Rad“: „roue“
(1 X):
roate: *pl. nom./ac.* 7,03;
- rob: (1560 HC): s. m.: „Sklave“: „esclave“
(4 X):
robul: *sg. nom./ac.* 11,11; 12,07;
robului: *sg. gen./dat.* 12,08;
robilor: *pl. gen./dat.* 32,05;
- robi: (1563 CORESI): v. IV: „zum Sklaven werden“: „s'asservir“
(5 X):
vor robi: *ind. viit. I. 3. pl.* 24,22;
robi: *ind. pf. s. 3. sg.* 21,01;
robiră: *ind. pf. s. 3. pl.* 31,09;
au robît: *ind. pf. c. 3. pl.* 31,09; 31,32;
- robime: (1688 BIBLIA): s. f.: „Gefangenschaft“: „captivité“
(5 X):
robime: *sg. nom./ac.* 21,01;
robimea: *sg. nom./ac.* 31,12; 31,19;
robimei: *sg. gen./dat.* 31,26; 31,32;
- robît: (1616 DIRB): adj.: „unterworfen“: „soumis“
(1 X):
robite: *f. sg. nom./ac.* 21,29;
- rod: (XVI sec. PS. SCH.): s. n.: „1. Frucht, 2. Geschlecht“: „1. fruit, 2. genre, gent“
(4 X):
roadele: *pl. nom./ac.* 13,20;
roada: *s. f. sg. nom./ac.* 13,26; 13,27; 18,30;
- rodie: (1581/2 PO): s. f.: „Granatapfel“: „grenade“
(2 X):
rodii: *pl. nom./ac.* 13,23; 20,05;
- rost: (XVI sec. PS. SCH.): s. n.: „Mund, Sprachorgan, Sprache, Wort, Rede“: „bouche, langue, parole“
(2 X):
rostul: *sg. nom./ac.* 27,21; 27,21;
- rouă: (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Tau“: „rosée“
(1 X):
rooa: *sg. nom./ac.* 11,09;
- roșu: (1465 DLRV): adj./s.: „rot“: „rouge“
(6 X):
roșii: *f. sg. gen./dat.* 14,25;
roșie: *f. sg. nom./ac.* 4,08; 19,02; 21,04; 33,10; 33,11;
- rudă: (1551/3 ES): s. f.: „1. Geschlecht, Familie, Stamm, 2. Verwandter“: „1. famille, race, peuple, 2. parent“
(35 X):
rudă: *sg. nom./ac.* 14,18;
rudele: *pl. nom./ac.* (15 x);

- ruda:** *sg. nom./ac.* (19 x);
- rudenie:** (1602 DIRB): s. f.: „1. Verwandtschaft, 2. Stamm, Geschlecht“: „1. parenté, 2. tribu, race, peuple“
(11 X):
rudenie: *sg. nom./ac.* 5,08;
rudenilor: *pl. gen./dat.* 4,44;
rudeniei: *ag. gen./dat.* 27,11;
rudeniile: *pl. nom./ac.* (8 x);
- rugă:** (XVI sec. CV): v. I: „1. bitten, 2. (an) flehen, beten“: „1. prier, 2. supplier, implorer“
(32 X):
roagă-te: *imperat. sg. refl.* 21,07;
rogu-te: *imperat. sg. refl.* 12,11; 12,13; 22,16;
te roagă: *imperat. sg. refl.* 16,46;
să rugă: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 8,21; 11,02; 16,47; 21,02; 21,07;
s-au rugat: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 6,05; 6,13; 25,13;
va ruga: *ind. viit. I. 3. sg.* 6,21;
se va ruga: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 5,08; 6,02; 6,21; 6,21;
să va ruga: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 6,11; 15,25; 15,28; 30,03; 30,04; 30,10;
să roage: *subj. pr. 3. sg. refl.* (8 x);
- rugă:** (XVI sec. CV): s. f.: „Gebet“: „prière“
(38 X):
rugă: *sg. nom./ac.* 6,07; 15,08; 30,10; 30,11; 30,14;
rugile: *pl. nom./ac.* (10 x);
rugii: *sg. gen./dat.* (12 x);
rugă: *sg. nom./ac.* (11 x);
- rupe:** (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „reissen, brechen“: „déchirer, briser“
(1 X):
să rupse: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 16,31;
- rușina:** (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „1. beschämen, 2. schänden, 3. sich schämen“: „1. faire honte, 2. déshonorer, 3. avoir honte“
(1 X):
să va rușina: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 12,14;
- S**
- s → fi
- sa → meu
- sabie:** (1463 DERS): s. f.: „Schwert“: „épée“
(5 X):
- sabie:** *sg. nom./ac.* 14,43; 21,24; 22,31;
sabiia: *sg. nom./ac.* 22,23; 31,08;
- sale → meu
- sare:** (1551/3 ES): s. f.: „Salz“: „sel“
(1 X):
sare: *sg. nom./ac.* 18,19;
- sat:** (1344 DRĂGANU): s. n.: „Dorf“: „village“
(2 X):
satele: *pl. nom./ac.* 21,32; 32,42;
- sau:** (XVI sec. PS. SCH.): conj.: „oder“: „ou“
(1 X):
sau: (7 X);
- săgeta:** (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „mit dem Pfeil schießen“: „darder“
(1 X):
va săgeta: *ind. viit. I. 3. sg.* 24,08;
- săi → meu
- sămînță:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „1. Samen, Saat, 2. Geschlecht, Stamm“: „1. semence, graine, 2. souche, descendance“
(5 X):
semînța: *sg. nom./ac.* 21,30;
sămînța: *sg. nom./ac.* 11,07; 23,10; 23,10;
sămînța: *sg. nom./ac.* 5,28;
- săpa:** (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „graben“: „creuser, bêcher“
(2 X):
au săpatu: *ind. pf. c. 3. pl.* 21,18; 21,18;
- săptămîină:** (XVI sec. CV): s. f.: „1. Woche, 2. Sabbat“: „1. semaine, 2. année sabbatique“
(1 X):
săptămînilor: *pl. gen./dat.* 28,26;
- sărat:** (1434 DERS): adj.: „Salz-, gesalzen“: „salé“
(2 X):
sărate: *f. sg. gen./dat.* 34,03;
sărată: *f. sg. nom./ac.* 34,12;
- săvîrși:** (1551/3 ES): v. IV: „1. vollenden, 2. verbrauchen, 3. verscheiden, 4. heiligen“: „1. accomplir, 2. consommer, 3. mourir, 4. consacrer, sanctifier“
(2 X):
au săvîrșit: *ind. pf. c. 3. sg.* 25,05; *ind. pf. c. 3. pl.* 3,03;
- săvîrșit:** (1551/3 ES): adj.: „vollendet“: „achevé“
(1 X):

- săvîrșit: *s. n. sg. nom./ac.* 17,13;
- scălda: (1563 CORESI): *v. I:* „baden“: „se baigner“
(2 X):
va scălda: *ind. viit. I. 3. sg.* 19,08; 19,19;
- scîrbi: (XVI sec. PS. SCH.): *v. IV:* „1. verabscheuen, 2. kränken“: „1. répugner, 2. offenser, nuire“
(3 X):
să scîrbi: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 31,14; 32,10; 32,13;
- scoate: (XVI sec. PS. SCH.): *v. III:* „1. herausnehmen, -ziehen, 2. hervorbringen“: „1. sortir, tirer, 2. faire sortir“
(18 X):
scoate veți: *ind. viit. I. 2. pl.* 33,52;
veți scoate: *ind. viit. I. 2. pl.* 20,08;
vor scoate: *ind. viit. I. 3. pl.* 19,03;
scoață: *subj. pr. 3. sg.* 14,36;
scoateți: *imperat. pl.* 5,03;
scoase: *ind. pf. s. 3. sg.* 17,08; 17,09;
scoaseră: *ind. pf. s. 3. pl.* 15,36;
am scos: *ind. pf. c. 1. sg.* 15,41;
ai scos: *ind. pf. c. 2. sg.* 14,13; 21,05;
au scos: *ind. pf. c. 3. sg.* 20,16; 23,22; *ind. pf. c. 3. pl.* 5,04; 21,32;
voiu scoate: *ind. viit. I. 1. sg.* 20,10; 22,06;
va scoate: *ind. viit. I. 3. sg.* 27,17;
- scos: (XVI sec. PS. SCH.): *adj.:* „1. (heraus-) genommen, 2. verstoßen“: „1. ôté, 2. exclus“
(1 X):
scoase: *s. f. sg. gen./dat.* (< ceii) 30, 10;
- scrie: (XVI sec. PS. SCH.): *v. III:* „schreiben“: „écrire“
(4 X):
scrie: *ind. pf. s. 3. sg.* 33,02;
scrie: *ind. pr. 3. sg.* 17,02; 17,03;
va scrie: *ind. viit. I. 3. sg.* 5,23;
- scris: (XVI sec. PS. SCH.): *adj./s. n.:* „(ein-) geschrieben, Schrift“: „écrit, inscrit, écriture“
(1 X):
scriși: *s. m. pl. nom./ac.* (< cei) 11,26;
- scuipa: (1551/3 ES): *v. I:* „speien, spucken“: „cracher“
(2 X):
scuipind: *ger.* 12,14;
au scuipat: *ind. pf. c. 3. sg.* 12,14;
- scula: (XVI sec. PS. SCH.): *v. I:* „aufstehen, sich erheben“: „(se) lever“
(59 X):
scoală-te: *imperat. sg. refl.* 10,35;
să sculă: *ind. pf. s. 3. sg.* 16,25; 22,22; 25,07;
v-ați sculat: *ind. pf. c. 2. pl. refl.* 32,14;
- va scula: *ind. viit. I. 3. sg.* 24,09;
să va scula: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 23,24; 24,17; 24,19;
sculindu-se: *ger. refl.* 11,32; 22,13; 22,14; 22,20; 22,21; 24,25; 33,05;
sculară: *ind. pf. s. 3. pl.* (43 x);
- sculare: (XVI sec. PS. SCH.): *s. f.:* „1. Aufstehen, 2. Erhebung, 3. Aufstand, 4. Abreise, Abfahrt“: „1. lever, 2. révolte, 3. résurrection, 4. départ“
(1 X):
sculările: *pl. nom./ac.* 33,02;
- seamnă: (1542 DERS): *s. f.:* „1. Zahl, Anzahl, 2. Ansehen, 3. Obacht“: „1. compte, 2. prestige, 3. attention“
(1 X):
semă: *sg. nom./ac.* 5,12;
- seară: (XVI sec. PS. SCH.): *s. f./adv.:* „Abend, abends“: „soir, le soir“
(12 X):
sară: *sg. nom./ac.* 9,21; 19,07; 19,08; 19,10; 19,19; 19,21; 28,04; 28,08;
seară: *sg. nom./ac.* 9,03; 9,11; 19,22;
seara: *sg. nom./ac. adv.* 9,15;
- semăna: (XVI sec. PS. SCH.): *v. I:* „1. aussäen, 2. verstreuen“: „1. semer, 2. disperser“
(2 X):
sămînînd: *ger.* 16,37;
samănă: *ind. pr. 3. sg.* 20,05;
- semeți: (1633 DRHB): *v. IV:* „kühn, verwegen werden“: „s' enhardir“
(1 X):
să va semeți: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 23,24;
- seminție: (1563 CORESI): *s. f.:* „Geschlecht, Stamm“: „souche, descendance“
(2 X):
seminția: *sg. nom./ac.* 24,07; 24,20;
- semn: (XVI sec. PS. SCH.): *s. n.:* „Zeichen“: „signe“
(11 X):
semnu: *sg. nom./ac.* 10,05; 10,06; 10,06; 10,06; 10,06; 10,07;
semnul: *sg. nom./ac.* 17,10;
semnele: *pl. nom./ac.* 14,11; 14,22; 33,52;
sêmnelor: *pl. gen. dat.* 31,06;
- seu: (1581/2 PO): *s. n.:* „Talg“: „suif“
(1 X):
seul: *sg. nom./ac.* 18,17;

- sfat:** (1492 DERS): s. n.: „Rat (schlag)“: „conseil“
(1 X):
sfatului: *sg. gen./dat.* 16,02;
- sfătui:** (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „(be) raten“: „conseiller“
(1 X):
sfătuiesc: *subj. pr. 1. sg.* 24,14;
- sfeșnic:** (XVI sec. PS. SCH.): s. n.: „Leuchter“: „flambeau“
(6 X):
sfeșnicul: *sg. nom./ac.* 3,31; 4,09; 8,04;
sfeșnicului: *sg. gen./dat.* 8,02; 8,03; 8,04;
- sfinți:** (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „heiligen, weihen“: „sanctifier“
(14 X):
sfințască: *subj. pr. 3. sg.* 27,14;
sfințiț: *subj. pr. 2. pl.* 20,12;
să sfințescu: *ind. pr. 3. pl. refl.* 5,09;
sfințește: *imperat. sg.* 16,16;
sfinți: *ind. pf. s. 3. sg.* 7,01; 7,01;
să sfinți: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 20,13;
am sfințit: *ind. pf. c. 1. sg.* 3,13; 8,17;
aț sfințit: *ind. pf. c. 2. pl.* 27,14;
au sfințit: *ind. pf. c. 3. pl.* 16,37;
s-au sfințit: *ind. pf. c. 3. pl. refl.* 6,12; 16,38;
va sfinți: *ind. viit. 1. 3. sg.* 6,11;
- sfințit:** (1570 CORESI): *adj.*: „geweiht“: „sacré“
(4 X):
sfințite: *adj. f. pl. nom./ac.* 18,29; *s. f. pl. nom./ac.* (< cele) 5,10; 18,08; 18,09;
- sfint:** (1512 DERS): *adj.*: „heilig“: „saint“
(67 X):
svînt: *adj. m. sg. nom./ac.* 3,47; 3,50;
sfinți: *adj. m. pl. nom./ac.* 15,40; 16,03;
sfinte: *adj. f. pl. nom.* (11 x);
sfintă: *adj. f. sg. nom./ac.* (6 x);
sfint: *m. sg. nom./ac.* (23 x);
sfintelor: *s. f. pl. gen./dat.* (9 x);
sfintele: *s. f. pl. nom./ac.* (9 x);
svînta: *s. f. sg. nom./ac.* 4,04;
sfinților: *s. m. pl. gen./dat.* 3,32;
sfinți: *s. m. pl. nom./ac.* (< cei) 16,05;
sfintului: *s. m. sg. gen./dat.* (3 x);
- sfirșit:** (XVI sec. PS. SCH.): s. n.: „Ende, Schluß“: „fin“
(1 X):
sfirșitul: *sg. nom./ac.* 24,14;
- sidlu:** (1581/2 PO): s. m.: „Sekel“: „pièce d'argent“
(37 X):
sidli: *s. m. pl. nom./ac.* (2 x);
- sidli:** *s. m. pl. nom./ac.* (3 x);
sidlul: *s. m. sg. nom./ac.* (17 x);
sidle: *s. n. pl. nom./ac.* (15 x);
- sine:** (XVI sec. PS. SCH.): *pron. refl.*: „sich (selbst)“: „se, soi-même“
(2 X):
sine: 16,05; 16,09;
- singur:** (1228 DLRV): *adj./adv. pron.*: „1. allein, einzig, nur, selbst“: „seul(ement), même“
(4 X):
singur: *adv.* 11,14; 11,17; 12,02; 23,09;
- sîmbătă:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Sabbat, Samstag“: „sabbat, samedi“
(4 X):
sîmbetei: *sg. gen./dat.* 28,10;
sîmbetii: *sg. gen./dat.* 15,35;
sîmbete: *pl. nom./ac.* 28,10;
sîmbetelor: *pl. gen./dat.* 28,09;
- sîmbure:** (1600 DERS): s. m.: „1. Kern, 2. Treber“: „1. noyau, pépin, 2. marc (du vin)“
(1 X):
simburi: *pl. nom./ac.* 6,04;
- sîn:** (XVI sec. CV): s. n.: „Busen, Brust, Schoss“: „sein, poitrine“
(1 X):
sînul: *sg. nom./ac.* 11,12;
- sînge:** (XVI sec. PS. SCH.): s. n.: „Blut“: „sang“
(5 X):
sîngele: *sg. nom./ac.* 18,17; 19,04; 19,04; 19,05; 23,24;
- sîngif:** (1688 BIBLIA): s. n.: „Besatz“: „bordure“
(3 X):
sîngifu: *sg. nom./ac.* 15,38;
sîngifuri: *pl. nom./ac.* 15,38;
sîngifurile: *pl. nom./ac.* 15,38;
- slab:** (XVI sec. PS. SCH.): *adj.*: „1. schwach, 2. mager“: „1. faible, 2. maigre“
(1 X):
slab: *m. sg. nom./ac.* 13,18;
- slavă:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „1. Ruhm, 2. Pracht, 3. Höhe“: „1. gloire, 2. magnificence, 3. grandeur“
(9 X):
slava: *sg. nom./ac.* 12,08; 14,10; 14,21; 16,19; 16,42; 20,06; 23,22; 24,08;
slavă: *sg. nom./ac.* 24,11;

- slugă:** (1476 LDSR): s. f.: „Knecht, Magd“: „serviteur, servante“
(6 X):
slugi: *pl. nom./ac.* 22,23;
slugile: *pl. nom./ac.* 31,49; 32,25; 32,27;
slugilor: *pl. gen./dat.* 32,04; 32,31;
- slujbă:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Dienst“: „service“
(24 X):
slujbele: *pl. nom./ac.* (9 x);
slujbă: *sg. nom./ac.* (7 x);
slujba: *sg. nom./ac.* (8 x);
- sluji:** (XVI sec. PS. SCH.): v. IV.: „1. (be)dienen, 2. Gottesdienst halten“: „1. servir, 2. officier, faire le service divin, célébrer la messe“
(22 X):
vor sluji: *ind. viit. I. 3. pl.* 1,50;
slujască: *subj. pr. 3. sg.* 4,03; 4,24;
slujji: *subj. pr. 2. pl.* 16,09;
slujască: *subj. pr. 3. pl.* 8,22; 8,24; 8,25; 18,02;
slujescu: *ind. pr. 3. pl.* 3,31;
slujăscu: *ind. pr. 3. pl.* 4,09; 4,12; 4,12; 4,14; 4,14; 4,26; 18,21;
sluji: *inf. (< a)* 4,35; 18,06;
slujaște: *ind. pr. 3. sg.* 4,37;
va sluji: *ind. viit. I. 3. sg.* 8,26; 18,23;
veți sluji: *ind. viit. I. 2. pl.* 18,07;
- smochin:** (1551/3 ES): s. m.: „Feigenbaum“: „figuier“
(2 X):
zmochini: *pl. nom./ac.* 13,23; 20,05;
- smult** → **smuls**
- smuls:** (1448 BGL): adj.: „1. ausgerissen, 2. beschädigt“: „1. arraché, 2. mutilé“
(2 X):
smultă: *f. sg. nom./ac.* 22,31;
zmultă: *f. sg. nom./ac.* 22,23;
- soare:** (1535 DRHB): s. m.: „Sonne“: „soleil“
(2 X):
soarelui: *sg. gen./dat.* 21,11; 25,04;
- soartă:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „1. Los, Teil, Schicksal, 2. Besitztum (durch das Los, zugeteiltes Land)“: „1. sort, part, destin, 2. possession, propriété foncière“
(15 X):
sort: *sg. nom./ac.* 18,24;
sortu: *sg. nom./ac.* 18,21; 18,26; 33,53;
sortul: *sg. nom./ac.* 18,24; 27,07; 27,08;
sortii: *pl. nom./ac.* 16,14; 26,55; 26,56; 33,54; 34,14;
- sortii:** *pl. nom./ac.* 32,19; 34,14; 34,15;
- socoteală:** (1642 ÎNV.): s. f.: „1. Rechnung, Berechnung, 2. Gesamtzahl, 3. Beaufsichtigung“: „1. compte, calcul, 2. somme, 3. surveillance, inspection“
(45 X):
socoteală: *sg. nom./ac.* 7,02;
socoteala: *sg. nom./ac.* (44 x);
- socoti:** (1481 DERS): v. IV.: „1. (be)achten, 2. betreuen, 3. veranschlagen, (be)rechnen, 4. bedenken, erwägen, 5. meinen, 6. erforschen, 7. ausspähen“: „1. observer, 2. soigner, 3. calculer, compter, 4. juger, réfléchir, 5. estimer, opiner, 6. explorer, scruter, 7. espionner“
(55 X):
să vor socoti: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 18,27;
socotești: *subj. pr. 2. sg.* 1,49;
socotească: *subj. pr. 3. sg.* 10,33; 27,16;
socotiți: *subj. pr. 2. pl.* 1,03; 4,32;
scocotească: *subj. pr. 3. pl.* 13,02; 13,16; 13,17; 14,36; 14,38; 21,32;
socotêște: *imperat. sg.* 1,50; 3,15; 3,40;
socotiți: *imperat. pl.* 1,03; 4,23; 4,29; 4,30;
socotind: *ger.* 5,06; 22,30;
socotind: *ger.* 13,25;
socoti: *ind. pf. s. 3. sg.* 3,16; 3,42; 4,34;
socotiră: *ind. pf. s. 3. pl.* 13,21; 32,09;
să socotiră: *ind. pf. s. 3. pl. refl.* 1,18; 1,19; 4,42;
socotit-au: *ind. pf. c. 3. sg.* 16,05;
s-au socotit: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 4,49; 26,54; 26,62;
am socotit: *ind. pf. c. 1. pl.* 14,07; 33,56;
ați socotit: *ind. pf. c. 2. pl.* 14,34;
au socotit: *ind. pf. c. 3. pl.* 1,44; 3,39; 4,37; 4,41; 4,45; 4,46; 4,49; 14,16; 26,23; 26,64;
s-au socotit: *ind. pf. c. 3. pl. refl.* 1,47; 2,33; 4,38;
vei socoti: *ind. viit. I. 2. sg.* 3,15; 4,27;
va nesocoti: *ind. viit. I. 3. sg.* 5,06;
se va socoti: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 23,09;
să va socoti: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 18,30;
- socotință:** (1570 CORESI): s. f.: 1. „Überlegung, Bedacht, Meinung, Absicht, 2. Fürsorge“: „1. réflexion, discernement, 2. soin“
(5 X):
socotința: *sg. nom./ac.* 16,29; 16,29; 16,29;
socotință: *sg. nom./ac.* 17,10;
nesocotințe: *pl. nom./ac.* 22,30;
- socotit:** (1424 DERS): adj.: „bedacht“: „réfléchi“
(15 X):

- socotiț:** *pl. nom./ac.* 26,64;
socotiți: *m. pl. nom./ac.* (< cei) 2,04; 2,06; 2,08; 2,11; 2,13; 2,15; 2,19; 2,21; 2,23; 2,26; 2,26; 2,30; 4,46; 4,48;
- socotitor:** (XVI sec. CV): s. m.: „Aufseher“: „surveillant“ (3 X):
socotitoriu: *sg. nom./ac.* 4,16; 4,16;
socotitorii: *pl. nom./ac.* 31,14;
- sol:** (1581/2 PO): s. m.: „Herold, Bote“: „héraut, messenger“ (5 X):
soli: *pl. nom./ac.* 20,14; 21,21; 21,21; 22,05;
solilor: *pl. gen./dat.* 24,12;
- somn:** (XVI sec. CV): s. n.: „Schlaf“: „sommeil“ (3 X):
somnu: *sg. nom./ac.* 12,06; 24,04; 24,16;
- soră:** (1487 DERS): s. f.: „Schwester“: „soeur“ (3 X):
sor: *sg. nom./ac.* 6,07;
sora: *sg. nom./ac.* 25,18; 26,59;
- sort** → soartă
- sort** → soartă
- spăimînta:** (XVI sec. PS. SCH.): v. I.: „erschrecken“: „effrayer, épouvanter“ (1 X):
v-ați spăimîntat: *ind. pf. c. 2. pl.* 12,08;
- spăla:** (XVI sec. CV): v. I.: „waschen“: „laver“ (9 X):
veș păla: *ind. viit. I. 2. pl.* 31,24;
vor păla: *ind. viit. I. 3. pl.* 8,07;
spălară: *ind. pf. s. 3. pl.* 8,21;
va păla: *ind. viit. I. 3. sg.* 19,07; 19,07; 19,08; 19,10; 19,19; 19,21;
- spălătoare:** (1561 CORESD): s. f.: „Waschbecken“: „évier“ (1 X):
spălătorea: *sg. nom./ac.* 4,14;
- spinteca:** (1620 MOXA): v. I.: „1. spalten, 2. zerreißen, zerfetzen“: „1. fendre, 2. déchirer, rompre“ (1 X):
au spintecat: *ind. pf. c. 3. pl.* 14,06;
- spor:** (1642 ÎNV.): s. n.: „1. Zunahme, Gedeihen, Vorteil, 2. Zuwachs“: „1. progrès, rendement, 2. augmentation“ (1 X):
sporiu: *sg. nom./ac.* 14,41;
- spre:** (1519 DERS): prep.: „für, zu, nach, auf“: „pour, vers, sur“ (6 X):
- spune:** (1521 NEACȘU): v. III.: „sagen“: „dire“ (2 X):
spuse: *ind. pf. s. 3. sg.* 11,27;
voiu spune: *ind. viit. I. 1. sg.* 23,03;
- spurca:** (XVI sec. CV): v. I.: „verunreinigen“: „souiller“ (3 X):
spurge: *subj. pr. 3. sg.* 30,03;
spurcaș: *subj. pr. 2. pl.* 18,32;
să spurcă: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 25,01;
- spuză:** (1642 CAZ. GOV.): s. f.: „heiße Asche“: „cendre chaude“ (1 X):
spuza: *sg. nom./ac.* 19,17;
- sta:** (XVI sec. CV): v. I.: „sich befinden, sitzen, stehen“: „se trouver, rester, demeurer“ (31 X):
vor sta: *ind. viit. I. 3. pl.* 1,05; 11,16; 30,05; 30,06; 30,08; 30,08; 30,12; 30,12;
stea: *subj. pr. 3. sg.* 21,23; *subj. pr. 3. pl.* 31,04;
vrea sta: *cond. pr. 3. sg.* 9,17;
stau: *ind. pr. 3. pl.* 10,09;
stăi: *imperat. sg.* 23,03;
stați: *imperat. pl.* 9,08;
stînd: *ger.* 22,23; 22,31; 27,02;
sta: *ind. impf. 3. sg.* 11,28; 23,06; *ind. impf. 3. pl.* 7,02;
stătu: *ind. pf. s. 3. sg.* 10,12; 12,05; 16,48; 22,24; 22,26; 23,03;
ai stătut: *ind. pf. c. 2. sg.* 22,34;
au stătut: *ind. pf. c. 3. sg.* 14,14; *ind. pf. c. 3. pl.* 26,09; 27,03;
va sta: *ind. viit. I. 3. sg.* 27,21;
- stafidă:** (1645 HERODOT): s. f.: „Rosine“: „raisin sec“ (1 X):
stafide: *pl. nom./ac.* 6,03;
- stăpîni:** (1582 DIR): v. IV.: „(be) herrschen“: „dominer, maîtriser“ (5 X):

- veji stăpîni:** *ind. viit. I. 2. pl.* 32,29;
stăpîneşti: *ind. pr. 2. pl.* 16,13;
stăpîniind: *ger.* 21,18;
va stăpîni: *ind. viit. I. 3. sg.* 24,07;
se va stăpîni: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 32,21;
- stea:** (XVI sec. CV): s. f.: „Stem“: „étoile“
 (1 X):
stea: *sg. nom./ac.* 24,17;
- steag:** (XVI sec. PS. SCH.): s. n.: „1. Fahne, Feldzeichen, 2. Rotte“: „1. drapeau, enseigne, 2. groupe du camp, bande, troupe“
 (1 X):
steagurile: *pl. nom./ac.* 2,02;
- stinge:** (1551/3 ES): v. III: „auslöschen, vernichten“:
 „éteindre, anéantir“
 (1 X):
să stingă: *subj. pr. 3. sg.* 27,04;
- stîlp:** (1480 DERS): s. m.: „Säule, Pfeiler, Pfosten“:
 „pilier“
 (12 X):
stîlp: *sg. nom./ac.* 14,14; 14,14;
stîlpu: *sg. nom./ac.* 12,05;
stîlpul: *sg. nom./ac.* 22,41;
stîlpil: *pl. nom./ac.* 3,36; 3,37; 4,31; 4,31; 4,32; 4,32;
 21,28; 33,52;
- stîng:** (1551/3 ES): *adj./adv.*: „link(s)“: „gauche“
 (2 X):
stînga: *adv.* 20,17; 22,26;
- strajă:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „1. Wache, 2. Vorhut“:
 „1. garde, 2. avant-garde“
 (2 X):
strajă: *sg. nom./ac.* 32,17;
strejile: *pl. nom./ac.* 31,30;
- străin:** (XVI sec. CV): *adj./s.*: „fremd, Fremder“:
 „étranger“
 (4 X):
strein: *adj. m. sg. nom./ac.* 16,37;
striin: *adj. m. sg. nom./ac.* 3,04; 26,61; s. m. *sg. nom./ac.* 18,07;
- stricat:** (1560 DERS): *adj.*: „1. zerschlagen, zerbrochen, zerborsten, 2. verdorben, 3. (lepra-)krank, 4. entjungfert“: „1. cassé, brisé, 2. abîmé, 3. malade (lépreux), 4. défloré“
 (3 X):
stricată: *adj. f. sg. nom.* 12,10; 12,10;
- stricatul:** s. m. *sg. nom./ac.* 5,02;
- striga:** (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „rufen, schreien“:
 „crier, appeler“
 (2 X):
strigă: *ind. pf. s. 3. sg.* 11,02; 12,13;
- strîmbătate:** (1480 BGL): s. f.: „Unrecht, Unbill“: „tort, injustice“
 (1 X):
strîmbătăţile: *pl. nom./ac.* 14,18;
- strîmt:** (1428 DRHD): *adj.*: „eng“: „étroit“
 (1 X):
strîmtu: *m. sg. nom./ac.* 22,26;
- strînge:** (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „1. zusammenführen, sammeln, 2. zusammenziehen, drücken“: „1. réunir, 2. presser“
 (4 X):
strîNSE: *ind. pf. s. 3. sg.* 22,25; 22,25;
au strînsu: *ind. pf. c. 3. sg.* 11,32;
va strînge: *ind. viit. I. 3. sg.* 19,09;
- stropi:** (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „sprengen, spritzen“:
 „asperger, arroser“
 (7 X):
s-au stropit: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 19,13;
să stropêşte: *ind. pr. 3. sg. refl.* 19,21;
vei stropi: *ind. viit. I. 2. sg.* 8,07;
va stropi: *ind. viit. I. 3. sg.* 19,04; 19,18; 19,19;
se-au stropit: *ind. pf. c. 3. sf. refl.* 19,20;
- stropire:** (XVI sec. CV): s. f.: „1. Spritzen, Sprengen, Begießen, 2. Weih(wasser)“: „1. arrosage, 2. (eau) lustrale“
 (5 X):
stropire: *sg. nom./ac.* 19,09; 19,20; 19,21;
stropirei: *sg. gen./dat.* 19,13;
stropirii: *sg. gen./dat.* 19,21;
- strugure:** (XVI sec. PS. SCH.): s. m.: „Traube“: „raisin“
 (9 X):
strugur: *sg. nom./ac.* 6,03; 6,04; 13,23;
strugurul: *sg. nom./ac.* 13,24;
strugurului: *sg. gen./dat.* 13,20; 13,23; 13,24; 32,09;
struguri: *pl. nom./ac.* 6,03;
- sub:** (1436 DERS): *prep.*: „unter“: „sous, au-dessous de“
 (4 X):
supt: (4 X);
- sudui:** (1559 CORESI): v. IV: „beschimpfen, verfluchen“: „insulter, maudire“

- (2 X):
suduia: *ind. impf. 3. sg.* 20,03;
se-au suduit: *ind. pf. c. 3. pl. refl.* 20,13;
- suflet:** (XVI sec. PS. SCH.): s. n.: „1. Seele, Wesen, 2. Atem“: „1. âme, être, 2. souffle“
 (44 X):
sufflete: *pl. nom./ac.* (3 x);
suffletele: *pl. nom./ac.* (6 x);
suffletului: *sg. gen./dat.* (10 x);
suffletul: *sg. nom./ac.* (16 x);
suflet: *sg. nom./ac.* (9 x);
- sugător:** (XVI sec. PS. SCH.): s. m.: „Säugling“:
 „nourrisson“
 (1 X):
sugătoriu: *sg. nom./ac.* (< cel) 11,12;
- suge:** (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „(ein-, aus-) saugen“:
 téter, sucer“
 (1 X):
va suga: *ind. viit. I. 3. sg.* 24,08;
- sui:** (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „hinaufgehen, hinaufsteigen“: „monter“
 (31 X):
ne vom sui: *ind. viit. I. 1. pl. refl.* 13,30; 13,31; 14,40;
 16,12; 16,14;
ne suim: *ind. pr. I. pl. refl.* 13,31;
suie-te: *imperat. sg. refl.* 27,12;
suiți-vă: *imperat. pl. refl.* 13,18;
vă suiți: *imperat. pl. refl.* 13,18; 14,42;
suind: *ger.* 13,30;
să sui: *ind. pf. s. 3. sg. refl.* 9,17; 33,38;
să suiră: *ind. pf. s. 3. pl. refl.* 13,22; 32,09;
am suit: *ind. pf. c. 1. sg.* 23,04;
ai suit: *ind. pf. c. 2. sg.* 16,13;
au suit: *ind. pf. c. 3. sg.* 20,27; 22,41;
s-au suit: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 10,11; 21,33;
aș suit: *ind. pf. c. 2. pl.* 20,04; 20,05;
s-au suit: *ind. pf. c. 3. pl. refl.* 13,31; 14,40; 14,44;
 32,11;
se va sui: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 9,21;
să va sui: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 9,21;
suindu-se: *ger. refl.* 13,21;
sui: *ind. ps. s. 3. sg.* 23,30;
- suire:** (XVI sec. PS. SCH.): „1. Steigen, Aufstieg, 2. Erhöhung“: „ascension, montée“
 (1 X):
suirea: *sg. nom./ac.* 34,04;
- supăra:** (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „plagen, ärgern“:
 „fâcher, tourmenter“
 (1 X):
s-au supărat: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 21,05;
- surpa:** (1561 CORESI): v. I: „1. verderben, zugrunde richten, 2. abbrechen, aufheben, 3. töten, umbringen“:
 „1. écrouler, 2. lever un camp, 3. tuer“
 (5 X):
vor surpa: *ind. viit. I. 3. pl.* 4,05; 10,17;
să va surpa: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 15,31; 32,21;
surpa: *inf. (< a)* 16,46;
- surpare:** (1688 BIBLIA): s. f.: „1. Zusammensturz, Vernichtung, 2. Mord“: „1. écroulement, effondrement, 2. meurtre“
 (5 X):
surpare: *sg. nom./ac.* 15,31; 16,49;
surparea: *sg. nom./ac.* 16,47; 16,48; 16,50;
- sus:** (XVI sec. PS. SCH.): s./adv.: „das Obere, Höchste, oben, oberhalb, hinauf, herauf“: „haut, sur, au-dessus de, en haut“
 (35 X):
mai sus: *comp.* (8 x);
sus: (27 x);
- sută:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f./num.: „Hundert, hundert“: „centaine, cent“
 (32 X):
sute: *card. f. pl.* (21 x);
sută: *card. f. sg.* (11 x);
- Ș**
- ș → și
- șazeci:** (1551/3 ES): num.: „sechzig“: „soixante“
 (1 X):
șasezeci: *card.* 31,34;
- șapte:** (XVI sec. CV): num.: „sieben“: „sept“
 (21 X):
șapte: *card.* (21 x);
- șaptezeci:** (XVI sec. CV): num.: „siebzig“: „soixante-dix“
 (13 X):

șaptezeci: *card.* (13 x);

șarpe: (1501 DERS): s. m.: „Schlange“: „serpent“
(7 X):

șarpe: *sg. nom./ac.* 21,07; 21,08; 21,09;

șarpele: *sg. nom./ac.* 21,08; 21,09; 21,09;

șărpil: *pl. nom./ac.* 21,06;

șase: (1551/3 ES): num.: „sechs“: „six“
(7 X):

șase: *card.* (5 x);

șasea: *ord. f.* 7,42; 29,29;

șase(le)a → șase

ședea: (XVI sec. PS. SCH.): v. II: „1. sitzen, sich setzen,
2. bleiben, wohnen“: „1. être assis, s'asseoir, 2. rester,
vivre“

(7 X):

șădeți: *ind. pr. 2 pl.* 32,06;

șăd: *ind. pr. 3. pl.* 13,19;

șăzînd: *ger.* 11,04;

au șăzut: *ind. pf. c. 3. sg.* 22,27;

șade: *ind. pr. 3. sg.* 13,18; 22,01; 22,05;

și: (1521 NEACȘU): conj./adv.: 1. „und, 2. sowohl...als
auch, 3. auch“: „1. et, 2. et...et, 3. aussi“
(2400 X):

și: *adv.* (8 x); *conj.* (2392 x);

șireag: (1581/2 PO): s.n.: „1. Reihe, Kette, 2. Rotte“:
„1. file, rangée, 2. bande, troupé, groupe du camp“
(11 X):

șireagurile: *pl. nom./ac.* 2,18; 10,25;

șireagurile: *pl. nom./ac.* 10,14;

șireagul: *sg. nom./dat.* 2,02; 2,03; 2,17; 2,25; 2,31;
2,34; 10,18; 10,22;

ști: (1521 NEACȘU): v. IV: „wissen“: „savoir,
connaître“

(7 X):

știu: *ind. pr. 3. pl.* 14,23; 32,11; *ind. pr. 1. sg.* 22,06;

știind: *ger.* 24,16;

știi: *ind. pr. 2. sg.* 11,16; 20,14;

am știut: *ind. pf. c. 1. sg.* 22,34;

știință: (1581 CORESI): s. f.: „Wissen, Kenntnis“:
„savoir, connaissance“

(1 X):

știința: *sg. nom./ac.* 24,16;

ștreang: (1521 DERS) s.n.: „Faden, Strang“: „fil, corde“
(2 X):

ștreangurile: *pl. nom./ac.* 3,37; 4,32;

T

ta → meu

tabără: (1581/2 PO): s. f.: „(Feld) Lager“: „camp“
(53 X):

taberile: *pl. nom./ac.* 5,3; 10,02; 10,05; 10,06; 10,06;
10,06;

taberel: *sg. gen./dat.* 2,03;

taberilor: *pl. gen./dat.* 2,17; 2,32; 10,25;

taberii: *sg. gen./dat.* (10 x);

tabără: *sg. nom./ac.* (24 x);

tabăra: *sg. nom./ac.* (9 x);

tale → meu

tare: (XVI sec. CV): adj./adv.: „stark, gross, sehr“: „fort,
grand, très“

(11 X):

tari: *f. pl. nom./ac.* 8,04; 13,28; 32,36;

tare: *f. sg. nom./ac.* 6,02; 20,20;

tari: *m. pl. nom./ac.* 13,30;

tare: *m. sg. nom./ac.* 8,04; 13,18; 24,21;

mai tare: *m. sg. nom./ac. comp.* 13,31; 22,06;

tată: (XVI sec. PS. SCH): s. m.: „Vater“: „père“
(14 X):

tatal: *sg. nom./ac.* 12,14;

tată: *sg. nom./ac.* 6,07; 30,06;

tatăl: *sg. nom./ac.* 3,04; 30,05; 30,05; 30,06;

tatului: *sg. gen./dat.* 30,17;

tătălui: *sg. gen./dat.* 27,11;

tătine: *sg. gen./dat.* 14,12; 18,01; 27,10; 30,17;

tătini: *sg. gen./dat.* 18,02;

tăbări: (1630 DRHB): v. IV: „lagern“: „camper“
(80 X):

veț tăbări: *ind. viit. I. 2. pl.* 31,19;

vor tăbări: *ind. viit. I. 3. pl.* 1,50; 1,52; 2,02; 2,07;
2,17; 3,23; 3,29; 3,35; 9,18; 9,18; 9,20; 9,22; 9,23;

să tăbărască: *subj. pr. 3. pl. refl.* 1,53; 2,02;

tăbărașc: *ind. pr. 3. pl.* 2,29;

tăbărașcu: *ind. pr. 3. pl.* 2,05; 2,07; 2,12; 2,14; 2,20;
2,22; 2,27; 3,38; 10,06;

tăbărînd: *ger.* 1,51;

tăbăraia: *ind. impf. 3. pl.* 9,17;

să tăbăriră: *ind. pf. s. 3. pl. refl.* 12,12; 12,16; 21,10;
21,12; 22,01; 33,07; 33,07; 33,08; 33,09; 33,10; 33,11;
33,12; 33,13; 33,14; 33,15; 33,16; 33,17; 33,18; 33,19;
33,20; 33,21; 33,22; 33,23; 33,24; 33,25; 33,26; 33,27;

- 33,28; 33,29; 33,30; 33,31; 33,32; 33,33; 33,34; 33,35;
33,36; 33,21; 33,37; 33,41; 33,42; 33,43; 33,44; 33,45;
33,46; 33,47; 33,48; 33,49;
**s-au tăbărit: ind. pf. c. 3. pl. refl. 2,34; 21,11; 21,13;
33,05; 33,06;**
- tăbărit: (1688 BIBLIA): adj.:** „lagernd“: „qui campe“
(1 X):
tăbărit: m. sg. nom./ac. 24,02;
- tăcea: (XVI sec. CV): v. II:** „schweigen“: „(se) taire“
(7 X):
tăcînd: ger. 30,15;
tăcu: ind. pf. s. 3. pl. 13,30;
au tăcut: ind. pf. c. 3. pl. 30,15;
va tăcea: ind. viit. I. 3. sg. 30,05; 30,08; 30,12; 30,15;
- tăia: (XVI sec. CV): v. I:** „1. (ab) schneiden, (ab)hauen,
2. niedermetzeln“: „1. couper, 2. massacrer“
(4 X):
tăiară: ind. pf. s. 3. pl. 14,45;
ai tăiat: ind. pf. c. 2. sg. 16,14;
au tăiat: ind. pf. c. 3. pl. 13,23; 13,24;
- tămîie: (1561 CORESI): s. f.:** „Weihrauch“: „encens“
(21 X):
tămîie: sg. nom./ac. (21 x);
- tău → meu**
te → tu
- teasc: (1551/ú ES): s. n.:** „Kelter“: „pressoir“
(2 X):
teascu: sg. nom./ac. 18,27; 18,30;
- teme: (XVI sec. CV): v. III:** „Angst haben, sich
fürchten“: „craindre“
(4 X):
te temi: subj. pr. 2. sg. refl. 21,34;
vă temeți: subj. pr. 2. pl. refl. 14,09; 14,09;
să temu: ind. pf. s. 3. sg. refl. 22,03;
- temniță: (XVI sec. CV): s. f.:** „Gefängnis“: „prison“
(1 X):
temniță: sg. nom./ac. 15,34;
- tine → tu**
- tinerețe: (XVI sec. CV): s. f.:** „Jugend“: „jeunesse“
(3 X):
tinerețe: sg. nom./ac. 30,17;
tinerețele: pl. nom./ac. 30,04;
- tinerețile: pl. nom./ac. 22,30;**
- tînăr: (XVI sec. CV): adj.:** „jung“: „jeune“
(2 X):
tînărul: sg. nom./ac. 11,27; 14,23;
- tînji: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV:** „1. sich grämen,
schmachten, 2. mißbilligen, tadeln“: „1. languir,
dépérir, 2. désapprouver“
(7 X):
tînjînd: ger. 30,06; 30,09;
au tînjit: ind. pf. c. 3. sg. 30,06; 30,09;
va tînji: ind. viit. I. 3. sg. 30,06; 30,09; 30,12;
- tocmai: (1551/3 ES): adv.:** „gleich, eben, gerade“:
„justement“
(1 X):
tocma: 12,12;
- tocmeală: (1453 DERS): s. f.:** „1. Ordnung, 2.
Herstellung, 3. Vereinbarung“: „1. ordre, 2. action
d'effectuer, 3. arrangement“
(2 X):
tocmeala: sg. nom./ac. 9,14; 15,24;
- tocmi: (XVI sec. CV): v. IV:** „1. vereinbaren, 2. rüsten,
3. ernennen“: „1. convenir, 2. armer, préparer, 3.
nommer“
(4 X):
vor tocmi: ind. viit. I. 3. pl. 4,19;
să tocmească: subj. pr. 3. sg. refl. 21,27; 26,02;
să tocmi: ind. pf. s. 3. sg. 21,23;
- tocmire: (1560 BRATU): s. f.:** „1. Beschaffenheit, 2.
Anordnung“: „1. qualité, 2. disposition“
(1 X):
tocmirii: sg. gen./dat. 4,16;
- toiag: (XVI sec. PS. SCH.): s. n.:** „Stab“: „bâton“
(22 X):
toiêge: pl. nom./ac. 17,02; 17,06;
toiêgile: pl. nom./ac. 17,07; 17,09;
toiêgilor: pl. gen./dat. 17,06;
toiagul: sg. nom./ac. (12 x);
toiag: sg. nom./ac. (5 x);
- topi: (XVI sec. PS. SCH.): v. IV:** „verzehren,
schmelzen“: „dissoudre, fondre“
(7 X):
să vor topi: ind. viit. I. 3. pl. refl. 14,33; 14,35;
am topit: ind. pf. c. 1. sg. 25,11;
s-au topit: ind. pf. c. 3. sg. refl. 32,13;

- ne-am topit: *ind. pf. c. 1. pl. refl.* 17,12;
voiu topi: *ind. viit. I. 1. sg.* 16,21; 16,45;
- tot: (1521 NEACȘU): *adj./pron./adv.*: „ganz, alles“:
„tout, entier“
(391 X):
toț: *adj. m. pl. nom./ac.* 2,06;
tuturor: *adj. m. pl. gen./dat.* 8,16; 16,29; 16,29; 16,29;
33,03; *adj. f. pl. gen./dat.* 3,26; 10,25;
toate: *adj. f. pl. nom./ac.* (74 x);
toată: *adj. f. sg. nom./ac.* (80 x);
toți: *adj. m. pl. nom./ac.* (30 x);
tot: *adj. m. sg. nom./ac.* (70 x); *adv.* (61 x);
toate: *pron. f. pl. nom./ac.* (16 x);
toți: *pron. m. pl. nom./ac.* 27, 21;
toți: *pron. m. pl. nom./ac.* (6 x);
tot: *pron. m. sg. nom./ac.* (45 x);
- trage: (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „1. ziehen,
wegnehmen, 2. gelten“: „1. tirer, enlever, 2. valoir“
(1 X):
să trage: *ind. pr. 3 sg. refl.* 9,19;
- tras: (1577 CORESI): s. n.: „Gewicht, Wert“: „poids,
valeur“
(12 X):
trasul: *sg. nom./ac.* 7,13; 7,19; 7,25; 7,31; 7,37; 7,43;
7,49; 7,55; 7,61; 7,67; 7,73; 7,79;
- trăi: (1581/2 PO): v. IV: „leben“: „vivre“
(5 X):
vor trăi: *ind. viit. I. 3. pl.* 4,19;
trăind: *ger.* 14,21;
trăia: *ind. impf. 3. sg.* 21,09;
va trăi: *ind. viit. I. 3. sg.* 21,08; 24,23;
- trece: (1521 NEACȘU): v. III: „1. durchgehen, 2. ver-
achten, geringschätzen“: „1. passer, 2. mépriser,
dédaigner“
(26 X):
vom trêce: *ind. viit. I. 1. pl.* 20,17; 20,17; 20,19;
20,19; 21,22; 21,22; 21,22; 32,32;
veș trêce: *ind. viit. I. 2. pl.* 20,20;
veși trêce: *ind. viit. I. 2. pl.* 32,30;
treci: *subj. pr. 2. sg.* 32,05;
treacă: *subj. pr. 3 sg.* 20,21; 21,23;
trêcem: *subj. pr. 1. pl.* 20,17;
treacă: *subj. pr. 3. pl.* 32,07;
trêceți: *imperat. pl.* 33,51;
trecînd: *ger.* 14,44;
trecură: *ind. pf. s. 3. pl.* 33,08;
am trecut: *ind. pf. c. 1. pl.* 13,32;
au trecut: *ind. pf. c. 3. pl.* 11,31;
- vei trêce: *ind. viit. I. 2. sg.* 20,18;
va trêce: *ind. viit. I. 3. sg.* 5,12; 8,07; 32,21; 34,04;
34,04;
- trecere: (XVI sec. PS. SCH.): „1. Übergang, 2. Einfluß,
Ansehen“: „1. passage, 2. influence“
(1 X):
trêcerea: *sg. nom./ac.* 34,12;
- trei: (XVI sec. CV): num.: „drei“: „trois“
(32 X):
trei: *card.* (17 x);
trêia: *ord. f.* (12 x);
trellea: *ord. m.* (3 x);
- treisprezece: (1688 BIBLIA): num.: „dreizehn“: „treize“
(2 X):
treisprêzece: *card.* 29,13; 29,14;
- treizeci: (XVI sec. CV): num.: „dreißig“: „trente“
(14 X):
treizeci: *card.* (14 x);
- trimite: (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „schicken“:
„envoyer“
(25 X):
trimite: *imperat. sg.* 13,02;
trimiteți: *imperat. pl.* 31,04;
trimișînd: *ger.* 20,16;
trimite: *inf. (< a)* 22,15;
trimise: *ind. pf. s. 3. sg.* 13,17; 16,12; 20,14; 21,06;
22,05; 22,40; 31,06;
am trimis: *ind. pf. c. 1. sg.* 22,37; 32,08;
ai trimis: *ind. pf. c. 2. sg.* 13,27; 24,12;
au trimis: *ind. pf. c. 3. sg.* 13,03; 13,16; 14,36; 16,28;
16,29; 21,21; 21,21; 21,32; 22,10;
vei trimite: *ind. viit. I. 2. sg.* 13,02;
- trîmbița: (1551/3 ES): v. I: „(aus-) posaunen“:
„trompeter“
(11 X):
veși trîmbița: *ind. viit. I. 2. pl.* 10,05; 10,06; 10,06;
10,06; 10,07; 10,09; 10,10;
vor trîmbița: *ind. viit. I. 3. pl.* 10,04; 10,06; 10,08;
vei trîmbița: *ind. viit. I. 2. sg.* 10,03;
- trîmbiță: (1551/3 ES): s. f.: „Trompete“: „trompette“
(6 X):
trîmbiță: *sg. nom./ac.* 10,04;
trîmbițe: *pl. nom./ac.* 10,02; 10,08;
trîmbițele: *pl. nom./ac.* 10,09; 10,10; 31,06;

trufie: (1560 HC): s. f.: „Hochmut, Dünkel“: „arrogance, orgueil“

(1 X):

trufie: *sg. nom./ac.* 15,30;

trup: (XVI sec. PS. SCH.): s. n.: „Körper“: „corps“

(8 X):

trupul: *sg. nom./ac.* 8,07; 12,12; 16,22; 18,15; 19,07; 19,08; 19,19; 27,16;

tu: (1521 NEACȘU): pron. pers.: „du“: „tu, toi“

(273 X):

-te: *sg. ac.* 6,24;

v-: *pl. ac.* 12,08; 14,31; 14,43; 15,41; *pl. dat.* 18,26; 32,14; 33,53;

ț-: *sg. dat.* (26 x);

vă: *pl. ac.* (2 x); *pl. dat.* (2 x);

voao: *pl. dat.* (60 x);

vol: *pl. nom./ac.* (62 x);

te: *sg. ac.* (13 x);

tine: *sg. ac.* (36 x);

te-: *sg. ac.* (5 x);

ți-: *sg. dat.* (1 x);

ție: *sg. dat.* (29 x);

-ț: *sg. dat.* (2 x);

-ți: *sg. dat.* (5 x);

tu: *sg. nom.* (24 x);

turna: (XVI sec. PS. SCH.): v. I: „(ein-, be) giessen“: „verser“

(4 X):

vor turna: *ind. viit. I. 3. pl.* 19,17;

toarnă: *ind. pr. 3. pl.* 4,07;

vei turna: *ind. viit. I. 2. sg.* 18,17; 28,07;

turnare: (1670 ANON. CAR.): s. f.: „Trankopfer“: „libation“

(35 X):

turnare: *sg. nom./ac.* 15,05; 15,07; 15,10; 28,07; 28,09;

turnările: *pl. nom./ac.* (18 x);

turnarea: *sg. nom./ac.* (12 x);

turtă: (1636 DRHB): s. f.: „Fladen“: „galette“

(4 X):

turtă: *sg. nom./ac.* 6,19;

turtei: *sg. gen./dat.* 11,08;

turte: *pl. nom./ac.* 6,15; 11,08;

turturea: (XVI sec. PS. H.): s. f.: „Turteltaube“: „tourterelle“

(1 X):

turturèle: *pl. nom./ac.* 6,10;

T

ț → tu

-ț → tu

țap: (1520 DERS): s. m.: „Bock“: „bouc“

(39 X):

țapi: *pl. nom./dat.* (13 x);

țap: *sg. nom./dat.* (26 x);

țarină: (1400 DERS): s. f.: „Land, Feld“: „terre“

(4 X):

țarină: *sg. nom./ac.* 16,14; 21,22; 21,22;

țarine: *pl. nom./ac.* 20,17;

țăruș: (1474 G. LEX.): s. m.: „Pflock“: „pieu“

(1 X):

țărușii: *pl. nom./ac.* 3,37;

ți → tu

-ți → tu

ție → tu

ție- → tu

ține: (XVI sec. PS. SCH.): v. III/II: „halten“: „tenir“

(2 X):

să țin: *ind. pr. 3. pl. refl.* 2,20;

țineți: *imperat. pl.* 31,18;

ținere: (XVI sec. PS. H.); s. f.: „Besitz“: „possession“

(11 X):

ținerea: *sg. nom./ac.* 32,32; 33,54; 33,54;

ținere: *sg. nom./ac.* (8 x);

U

ucide: (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „töten, umbringen“:

„tuer“

(9 X):

ucigă: *subj. pr. 3. pl.* 14,10;

ucideți: *ind. pr. 2. pl.* 15,35; *imperat. pl.* 25,05; 31,17; 31,17;

uciseră: *ind. pf. s. 3. pl.* 15,36;

au ucis: *ind. pf. c. 3. sg.* 31,07; 31,19;

ucid: *ind. pr. 1. sh.* 22,06;

ucidere: (XVI sec. CV): s. f.: „Mord“: „meurtre“

(2 X):

ucidere: *sg. nom./ac.* 11,15; 21,24;

- umăr:** (XVI sec. PS. SCH.): s. m.: „1. Schulter, Achsel, 2. Ufer, Küste“: „1. épaule, 2. bord (de la mer)“
(2 X):
umărul: *sg. nom./ac.* 34,11;
umeri: *pl. nom./ac.* 7,09;
- umbla:** (XVI sec. CV): v. I: „(umher) gehen, laufen, wandern“: „aller, marcher, parcourir“
(2 X):
umblă: *ind. pr. 3. pl.* 31,23;
va umbla: *ind. viit. I. 3. sg.* 6,05;
- umbri:** (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „beschatten“: „ombrager“
(5 X):
umbrind: *ger.* 9,22; 10,34; 24,06;
umbrêste: *ind. pr. 3. sg.* 4,05; 9,18;
- umfla:** (1642 CAZ. GOV.): v. I: „aufblasen, -blähen“: „gonfler, enfler“
(2 X):
umfle: *subj. pr. 3. sg.* 5,22;
să va umfla: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 5,27;
- umple:** (XVI sec. CV): v. III/II: „füllen, erfüllen“: „remplir“
(3 X):
să vor umplea: *ind. viit. I. 3. pl. refl.* 6,05;
va umplea: *ind. viit. I. 3. sg.* 14,21;
au împlut: *ind. pf. c. 3. sg.* 7,88;
- un:** (1521 NEACȘU): num./art./pron.: „ein“: „un“
(268 X):
una: *f. sg. nom./ac.* (22 x);
o: *f. sg. nom./ac.* (28 x);
unui: *m. sg. dat.* (4 x);
unuia: *m. sg. gen./dat.* (3 x);
un: *m. sg. nom./ac.* (106 x);
unul: *sg. nom./ac.* (105 x);
- unde:** (XVI sec. CV): adv.: „wo, wohin“: „où“
(2 X):
unde: 9,17; 11,13;
- undiță:** (1551/3 ES): s. f.: „1. Angel, 2. Gabel“: „1. ligne (de pêche), 2. fourchette“
(1 X):
undețile: *pl. nom./ac.* 4,14;
- unealtă:** (1581/2 PO): s. f.: „1. Gerät, Gerätschaften, Habe, 2. Gefäß, Behälter“: „1. outil, outillage, avoir“, 2. vase, récipient“
(1 X):
unealta: *sg. nom./ac.* 19,15;
- unge:** (XVI sec. PS. SCH.): v. III: „1. (be-, ein) schmieren, einreiben, 2. heiligen, heilig machen“: „1. enduire de, huiler, oindre, 2. sanctifier“
(4 X):
unse: *ind. pf. s. 3. sg.* 7,01;
au uns: *ind. pf. c. 3. sg.* 7,84;
au unsu: *ind. pf. c. 3. sg.* 7,10; 7,88;
- ungere:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „1. Anteil, 2. Salbung“: „1. part, 2. onction“
(1 X):
ungerii: *sg. gen./dat.* 4,16;
- uns:** (XVI sec. PS. SCH.): adj.: „gesalbt“: „oint“
(2 X):
unși: *pl. nom./ac.* 3,03;
unse: *adj. f. pl. nom./ac.* 6,15;
- untdelemn:** (1645 HERODOT): s. n.: „(Speise)Öl“: „huile“
(36 X):
untdelemnului: *sg. gen./dat.* (2 x);
untdelemnul: *sg. nom./ac.* (30 x);
untdelemnul: *sg. nom./ac.* (4 x);
- ureche:** (1407 DERS): s. f.: „Ohr“: „oreille“
(1 X):
urechile: *pl. nom./ac.* 14,28;
- urgie:** (1543 DERS): s. f.: „1. Grimm, Zorn, 2. Heimsuchung“: „1. fureur, rage, courroux, 2. peine“
(9 X):
urgie: *sg. nom./ac.* 11,01; 11,10; 16,46;
urgia: *sg. nom./ac.* 11,11; 12,09; 16,22; 25,04;
urgiei: *sg. gen./dat.* 14,34;
urgiii: *sg. gen./dat.* 32,14;
- uriaș:** (XVI sec. PS. SCH.): s. m.: „Riese“: „géant“
(1 X):
uriașii: *pl. nom./ac.* 13,33;
- urî:** (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „hassen“: „hair“
(1 X):
urâsc: *ind. pr. 3. pl.* 10,35;
- urma:** (XVI sec. GCR): v. I: „(ver-) folgen“: „suivre“
(4 X):
urmează: *imperat. sg.* 22,20;
au urmat: *ind. pf. c. 3. sg.* 14,24; 32,11; 32,12;

- urmă:** (XVI sec. PS. H.): s. f.: „Spur“: „trace“
(2 X):
urma: *sg. nom./ac.* 10,25;
urmă: *sg. nom./ac.* 2,31;
- uscat:** (1439 BGL): *adj./s.:* „ge-, vertrocknet, Festland“:
„séché, terre ferme“
(1 X):
uscate: *f. pl. nom./ac.* 11,06;
- usturoi:** (1600 HC): s. m.: „Knoblauch“: „ail“
(1 X):
usturoiul: *sg. nom./ac.* 11,05;
- ușă:** (1472 BGL): s. f.: „Tür“: „porte“
(17 X):
ușa: *sg. nom./ac.* 6,10; 11,10; 12,05; 16,19; 16,50;
20,06; 27,02;
ușii: *sg. gen./dat.* 3,25; 4,25; 4,26; 4,31;
ușile: *pl. nom./ac.* 6,13; 6,18; 10,03; 16,19; 16,27;
25,06;

V

v- → tu

- vacă:** (1532 BGL): s. f.: „Kuh“: „vache“
(2 X):
vacile: *pl. nom./ac.* 7,87; 7,88;
- vai:** (1504 DERS): *interj.:* „wehe!“: „malheur!“
(1 X):
vai: *interj.* 21,29;
- vamă:** (1415 DERS): s. f.: „Zoll (station)“: „douane, p^océage“
(6 X):
vama: *sg. nom./ac.* 31,27; 31,38; 31,39; 31,40; 31,41;
vamă: *sg. nom./ac.* 31,28;
- vas:** (XVI sec. CV): s. n.: „Gefäss, Geschirr“: „récipient, vaisseau“
(28 X):
vas: *sg. nom./ac.* 19,17; 31,50;
vasul: *sg. nom./ac.* 31,20; 31,20; 31,51;
vaselor: *pl. gen./dat.* 7,85;
vasele: *pl. nom./ac.* (22 x);

vă → tu

- văduvă:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Witwe“: „veuve“
(1 X):
văduvei: *sg. gen./dat.* 30,10;

- vedea:** (1521 NEACȘU): v. II: „sehen, wahrnehmen“:
„voir, apercevoir“
(35 X):
veți vedea: *ind. viit. I. 2. pl.* 13,18; 15,39;
vor vedea: *ind. viit. I. 3. pl.* 14,23; 14,23;
văz: *subj. pr. I. sg.* 11,15;
vază: *subj. pr. 3. pl.* 4,20;
văd: *ind. pr. 3. pl.* 14,22;
vezi: *imperat. sg.* 27,12;
văzînd: *ger.* 21,08; 22,02; 22,23; 22,25; 22,27; 24,01;
24,04; 24,15; 24,16; 24,20; 24,21; 24,23; 25,07;
văzu: *ind. pf. s. 3. sg.* 20,29; 22,31; 24,02;
văzură: *ind. pf. s. 3. pl.* 17,09; 32,02;
am văzut: *ind. pf. c. I. sg.* 13,28; 13,32; **;
au văzut: *ind. pf. c. 3. sg.* 12,08; 24,04;
vedea voiu: *ind. viit. I. I. sg.* 23,09;
vei vedea: *ind. viit. I. 2. sg.* 27,13;
văzîndu-mă: *ger. refl.* 22,33;
au văzut: *ind. pf. c. 3. pl.* 31,18;

- vedere:** (XVI sec. CV): s. f.: „Sehen, Gesicht“: „vue, face“
(3 X):
vederea: *sg. nom./ac.* 12,06; 24,04; 24,16;

- veni:** (1521 NEACȘU): v. IV: „kommen“: „venir“
(42 X):
vor veni: *ind. viit. I. 3. pl.* 10,04; 18,22;
vie: *subj. pr. 3. sg.* 16,40;
venim: *subj. pr. I. pl.* 20,05;
vino: *imperat. sg.* 10,29; 22,06; 22,11; 22,17; 23,07;
23,07; 23,27; 24,14;
veniți: *imperat. pl.* 21,27;
venind: *ger.* 14,36; 25,06;
veni: *inf.(a)* 22,16;
veniiai: *ind. impf. 2. sg.* 22,37;
venia: *ind. impf. 3. pl.* 31,21;
vinia: *ind. impf. 3. pl.* 31,14;
vinliu: *ind. pf. s. I. sg.* 22,38;
veni: *ind. pf. s. 3. sg.* 20,06; 21,23; 22,09; 22,20;
veniră: *ind. pf. s. 3. pl.* 9,06; 13,23; 13,26; 20,01;
22,07; 22,16; 22,39; 31,48; 32,16; 33,09;
au venit: *ind. pf. c. 3. sg.* 21,01;
venit-am: *ind. pf. c. I. pl.* 13,27;
au venit: *ind. pf. c. 3. pl.* 22,14; 22,20;
vine: *ind. pr. 3. sg.* 22,36;
va veni: *ind. viit. I. 3. sg.* 5,30; 9,14;
venise: *ind. m. m. c. pf. 3. pl.* 11,26;

- verde:** (1513 DERS): *adj.:* „1. grün, 2. Grün“: „1. vert, 2. verdure“
(1 X):
verzi: *f. pl. nom./ac.* 22,04;

- veste:** (1508 DERS): s. f.: „Nachricht“: „nouvelle“
(2 X):
vêste: *sg. nom./ac.* 4,20; 6,09;
- vestit:** (1563 CORESI): adj.: „bekannt, berühmt, berüchtigt“: „renommé, fameux“
(1 X):
vestiți: *m. pl. nom./ac.* 16,02;
- veșnic:** (XVI sec. PS. SCH.): adj.: „ewig“: „éternel“
(10 X):
vêcnică: *f. sg. nom./ac.* 10,08; 15,15; 18,08; 18,11; 18,19; 18,19; 18,23; 19,10; 19,21; 25,13;
- viclean:** (1462 DERS): adj.: „1. treulos, 2. (arg)listig“:
„1. infidèle, 2. perfide, rusé“
(1 X):
ficlêni: *m. pl. nom./ac.* 14,09;
- vicleni:** (XVI sec. PS. SCH.): v. IV: „verraten, hintergehen, überlisten“: „trahir, tromper“
(3 X):
ficlenească: *subj. pr. 3. pl.* 31,16;
ficlenescu: *ind. pr. 3. pl.* 25,18;
au ficlenit: *ind. pf. c. 3. sg.* 14,35;
- vicleșug:** (XVI sec. CV): s. n.: „1. Treulosigkeit, Verrat, 2. List, Heimtücke“: „1. infidélité, 2. perfidie, ruse“
(2 X):
ficlêșug: *sg. nom./ac.* 25,18;
hiclêșug: *sg. nom./ac.* 24,22;
- vie:** (XVI sec. CV): s. f.: „Weinberg“: „vigne“
(7 X):
vie: *sg. nom./ac.* 6,04; 21,22; 21,22;
vii: *pl. nom./ac.* 16,14; 20,05; 20,17;
viilor: *pl. gen./dat.* 22,24;
- vin:** (XVI sec. PS. V.): s. n.: „Wein“: „vin“
(8 X):
vin: *sg. nom./ac.* 6,03; 6,04; 6,20; 15,05; 15,07; 15,10; 28,14;
vinului: *sg. gen./dat.* 18,12;
- vindeca:** (XVI sec. CV): v. I.: „heilen“: „guérir“
(1 X):
vindecă: *imperat. sg.* 12,13;
- vinovat:** (1530 BGL): adj.: „schuld(ig)“: „coupable, fautif“
(1 X):
vinovat: *sg. nom./ac.* 14,18;
- viță:** (XVI sec. CV): s. f.: „1. Reben, Weinstock, 2. Stamm, Geschlecht, Volkstamm“: „1. cep de vigne, 2. tribu, race“
(1 X):
viță: *sg. nom./ac.* 13,23;
- vițel:** (1499 DERS): s. m.: „Kalb“: „veau“
(56 X):
vițelul: *sg. nom./ac.* 22,04;
vițelului: *sg. gen./dat.* 29,37;
vițellor: *pl. gen./dat.* (8 x);
viței: *pl. nom./ac.* (15 x);
vițel: *sg. nom./ac.* (31 x);
- viu:** (XVI sec. CV): adj.: „lebendig“: „vivant“
(9 X):
vii: *f. pl. nom./ac.* 31,15; 31,18;
vie: *f. sg. nom./ac.* 19,17;
vii: *m. pl. gen./dat.* (< celor) 16, 48; *m. pl. nom./ac.* 16,30; 16,33;
viu: *m. sg. nom./ac.* 14,21; 14,28; 21,35;
- vînat:** (XVI sec. PS. SCH.): s. n.: „1. Jagen, 2. Wild“:
„1. chasse, 2. gibier, venaison“
(1 X):
vînat: *sg. nom./ac.* 23,24;
- vînat:** (1563 DIR): adj.: „dunkelblau“: „bleu foncé“
(19 X):
vînată: *f. sg. nom./ac.* (18 x);
vînat: *m. sg. nom./ac.* 4,25;
- vîrf:** (1517 DERS): s. n.: „Spitze, Gipfel“: „somet, cime“
(7 X):
vîrf: *sg. nom./ac.* 14,40; 14,44; 20,28; 21,20; 21,20; 23,09; 23,28;
- vîrtute:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Stärke, Kraft, Festigkeit“: „force, vigueur“
(2 X):
vîrtute: *sg. nom./ac.* 24,18;
vîrtutea: *sg. nom./ac.* 14,17;
- voao** → tu
- voastră** → meu
- voastre** → meu
- voi** → tu
- voie:** (XVI sec. CV): s. f.: „Wille“: „volonté“

- (9 X):
voia: *sg. nom./ac.* 15,25; 29,39;
voie: *sg. nom./ac.* 15,03; 15,24; 15,25; 15,26; 15,27;
 15,28; 15,29;
- voievozie:** (1640 URECHE): s. f.: „1. Rotte“: „troupe,
 bande, group du camp“
 (1 X):
voivozie: *sg. nom./ac.* 1,52;
- vostru** → meu
- voştri** → meu
- vrajă:** (1620 MOXA): s. f.: „Zauber (ei)“: „magie“
 (3 X):
vraje: *sg. nom./ac.* 23,23;
vrăjile: *pl. nom./ac.* 22,07;
vrăjilor: *pl. gen./dat.* 24,01;
- vrăjmaş:** (1421 DERS): s. m.: „Feind“: „ennemi“
 (8 X):
vrăjmaşul: *sg. nom./ac.* 24,10; 24,18; 32,21;
vrăjmaşi: *pl. nom./ac.* 24,08;
vrăjmaşii: *pl. nom./ac.* 10,09; 10,35;
vrăjmaşilor: *pl. gen./dat.* 14,42; 24,08;
- vrăjmaşi:** (1589 ŞERBAN CORESI): v. IV:
 „anfeinden“: „être hostile“
 (1 X):
vrăjmăşescu: *ind. pr. 3. pl.* 25,18;
- vrea:** (1521 NEACŞU): v. II: „wollen“: „vouloir,
 désirer“
 (3 X):
vrui: *ind. pf. s. 3. sg.* 20,21;
am vrut: *ind. pf. c. 1. pl.* 14,02;
va: *ind. pr. 3. sg.* 22,14;
- vreme:** (XVI sec. PS. SCH.): s. f.: „Zeit“: „temps“
 (7 X):
vrême: *sg. nom./ac.* 11,23; 23,23;
vrêmea: *sg. nom./ac.* 9,03; 9,07; 9,13; 14,09; 22,04;
- ## Z
- zădări:** (1640 URECHE): v. IV: „reizen, aufhetzen“:
 „provoquer, inciter“
 (1 X):
zădăraşte: *ind. pr. 3. sg.* 14,11;
- zămisli:** (1570 CORESI): v. IV: „empfangen, schwanger
 werden“: „concevoir, devenir enceinte“
 (1 X):
am zămislit: *ind. pf. c. 1. sg.* 11,12;
- zăpadă:** (1561 CORESI): s. f.: „Schnee“: „neige“
 (1 X):
zăpada: *sg. nom./ac.* 12,10;
- zăvor:** (XVI sec. PS. SCH.): s. n.: „1. Riegel, 2. Hebe-
 stange“: „1. verrou, 2. levier, barre“
 (2 X):
zăvoarăle: *pl. nom./ac.* 3,36; 4,31;
- zdrobi:** (XVI sec. PS. H.): v. IV: „zerbrechen“: „briser“
 (2 X):
va zdrobi: *ind. viit. I. 3. sg.* 24,17;
să va zdrobi: *ind. viit. I. 3. sg. refl.* 19,13;
- zece:** (XVI sec. CV): num.: „zehn“: „dix“
 (52 X):
zeci: *card. pl.* 3,47; 10,36;
zêce: *card.* (24 x);
zêcea: *ord. f.* (25 x);
zecile: *s. f. pl. nom./ac.* 18,28;
- zgău:** (XVI sec. PS. SCH.): s. m.: „Gebärmutter,
 Mutterleib, Schoss“: „matrice, sein“
 (5 X):
zgăul: *sg. nom./ac.* 3,12; 8,16; 12,12; 18,15; 25,08;
- zi:** (XVI sec. CV): s. f.: „1. Tag, 2. Zeitabschnitt,
 Zeitraum“: „1. jour, 2. temps, durée, époque“
 (122 X):
zi: *sg. nom./ac.* 17,08;
zuoă: *sg. nom./ac.* 29,17;
zillii: *sg. gen./dat.* 9,22;
zilelor: *pl. gen./dat.* 14,34; 24,14;
zilele: *pl. nom./ac.* (14 x);
zile: *pl. nom./ac.* (29 x);
zi: *sg. nom./ac.* (23 x);
zioa: *sg. nom./ac.* (51 x);
- zice:** (XVI sec. CV): v. III: „sagen“: „dire“
 (160 X):
veş zice: *ind. viit. I. 2. pl.* 18,30;
vor zice: *ind. viit. I. 3. pl.* 14,15;
zi: *imperat. sg.* 9,02; 14,28;
zicîndu: *ger.* 33,50; 34,01;
zicea: *ind. impf. 3. sg.* 21,07; *ind. impf. 3. pl.* 32,05;
 32,16;

- zici:** *ind. pr. 2. sg.* 11,12;
zisără: *ind. pf. s. 3. pl.* 14,02;
am zis: *ind. pf. c. 1. sg.* 18,24; 24,11; 25,12;
ai zis: *ind. pf. c. 2. sg.* 11,21; 14,17;
au zis: *ind. pf. c. 3. sg.* 10,29; 14,40; 21,16; 22,13; 23,02; 23,30;
ați zis: *ind. pf. c. 2. pl.* 14,31;
zice: *ind. pr. 3. sg.* 14,28; 20,14; 22,16; 24,03; 24,03; 24,04; 24,15; 24,15; 32,27; 32,31;
să zice: *ind. pr. 3. sg. refl.* 21,14;
volu zice: *ind. viit. I. 1. sg.* 22,35; 24,13;
vei zice: *ind. viit. I. 2. sg.* 5,12; 6,02; 8,02; 11,18; 15,02; 15,18; 15,38; 18,26; 22,17; 28,02; 28,03; 33,51; 34,02;
va zice: *ind. viit. I. 3. sg.* 5,22; 23,26; 24,13;
au zis: *ind. pf. c. 3. ol.* 13,31; 14,07; 14,37; 16,34;
ziseră: *ind. pf. s. 3. pl.* (17 x);
zise: *ind. pf. s. 3. sg.* (87 x);
- zid:** (XVI sec. PS. V.): s. n.: „Mauer“: „mur“
 (2 X):
neziduri: *pl. nom./ac.* 13,19;
ziduri: *pl. nom./ac.* 13,19;
- zidi:** (XVI sec. CV): v. IV: „1. bauen, erbauen, 2. schaffen“: „1. construire, bâtir, 2. créer“
 (6 X):
- veți zidi:** *ind. viit. I. 2. pl.* 32,24;
să zidească: *subj. pr. 3. sg. refl.* 21,27;
zidêște: *imperat. sg.* 23,29;
se-au zidit: *ind. pf. c. 3. sg. refl.* 13,22;
au zidit: *ind. pf. c. 3. pl.* 30,34; 32,38;
- zidit:** (1652 ÎNDR.): *adj.:* „gebaut, errichtet, erschaffen“:
 „bâti, construit, créé“
 (3 X):
au ziditu: *ind. pf. c. 3. pl.* 32,37;
zidite: *f. pl. nom./ac.* 13,28; 32,17;
- zmulge** → smulge
- zmult** → smuls
- zvînta:** (1581/2 PO): v. I: „trocknen, dörren“: „(faire) sécher“
 (1 X):
s-au zvîntat: *ind. pf. c. 3. pl. refl.* 11,32;
- zvîntătură:** (1688 BIBLIA): s. f.: „Dörren“: „séchage“
 (1 X):
zvîntături: *pl. nom./ac.* 11,32;
- zvori** → dvori

FOTOCOPII

Ms. 45

500

NUM. 7.

1. ...
 2. ...
 3. ...
 4. ...
 5. ...
 6. ...
 7. ...
 8. ...
 9. ...
 10. ...
 11. ...
 12. ...
 13. ...
 14. ...
 15. ...
 16. ...
 17. ...
 18. ...
 19. ...
 20. ...
 21. ...
 22. ...
 23. ...
 24. ...
 25. ...
 26. ...
 27. ...
 28. ...
 29. ...
 30. ...
 31. ...
 32. ...
 33. ...
 34. ...
 35. ...
 36. ...
 37. ...
 38. ...
 39. ...
 40. ...
 41. ...
 42. ...
 43. ...
 44. ...
 45. ...
 46. ...
 47. ...
 48. ...
 49. ...
 50. ...

πληρ

πληρ

πληρ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ

1. ...
 2. ...
 3. ...
 4. ...

1. ...
 2. ...
 3. ...
 4. ...
 5. ...
 6. ...
 7. ...
 8. ...
 9. ...
 10. ...
 11. ...
 12. ...
 13. ...
 14. ...
 15. ...
 16. ...
 17. ...
 18. ...
 19. ...
 20. ...
 21. ...
 22. ...
 23. ...
 24. ...
 25. ...
 26. ...
 27. ...
 28. ...
 29. ...
 30. ...
 31. ...
 32. ...
 33. ...
 34. ...
 35. ...
 36. ...
 37. ...
 38. ...
 39. ...
 40. ...
 41. ...
 42. ...
 43. ...
 44. ...
 45. ...
 46. ...
 47. ...
 48. ...
 49. ...
 50. ...

πρω

Πατριστασια

11 πτωχων εν τω...
 12...
 13...
 14...
 15...
 16...
 17...
 18...
 19...
 20...
 21...
 22...
 23...
 24...
 25...
 26...
 27...
 28...
 29...
 30...
 31...
 32...
 33...
 34...
 35...
 36...
 37...
 38...
 39...
 40...
 41...
 42...
 43...
 44...
 45...
 46...
 47...
 48...
 49...
 50...
 51...
 52...
 53...
 54...
 55...
 56...
 57...
 58...
 59...
 60...
 61...
 62...
 63...
 64...
 65...
 66...
 67...
 68...
 69...
 70...
 71...
 72...
 73...
 74...
 75...
 76...
 77...
 78...
 79...
 80...
 81...
 82...
 83...
 84...
 85...
 86...
 87...
 88...
 89...
 90...
 91...
 92...
 93...
 94...
 95...
 96...
 97...
 98...
 99...
 100...

αποστολ...

αποστολ...

αποστολ...

αποστολ...

11...
 12...
 13...
 14...
 15...
 16...
 17...
 18...
 19...
 20...
 21...
 22...
 23...
 24...
 25...
 26...
 27...
 28...
 29...
 30...
 31...
 32...
 33...
 34...
 35...
 36...
 37...
 38...
 39...
 40...
 41...
 42...
 43...
 44...
 45...
 46...
 47...
 48...
 49...
 50...
 51...
 52...
 53...
 54...
 55...
 56...
 57...
 58...
 59...
 60...
 61...
 62...
 63...
 64...
 65...
 66...
 67...
 68...
 69...
 70...
 71...
 72...
 73...
 74...
 75...
 76...
 77...
 78...
 79...
 80...
 81...
 82...
 83...
 84...
 85...
 86...
 87...
 88...
 89...
 90...
 91...
 92...
 93...
 94...
 95...
 96...
 97...
 98...
 99...
 100...

αποστολ...

рм

1184

10 ...
 11 ...
 12 ...
 13 ...
 14 ...
 15 ...
 16 ...
 17 ...
 18 ...
 19 ...
 20 ...
 21 ...
 22 ...
 23 ...
 24 ...
 25 ...
 26 ...
 27 ...
 28 ...
 29 ...
 30 ...

касається
наступні

має

дуже

10 ...
 11 ...
 12 ...

КАТАЛОГ

III ...
 1 ...
 2 ...
 3 ...
 4 ...
 5 ...
 6 ...
 7 ...
 8 ...
 9 ...
 10 ...
 11 ...
 12 ...
 13 ...
 14 ...
 15 ...
 16 ...
 17 ...
 18 ...
 19 ...
 20 ...
 21 ...
 22 ...
 23 ...
 24 ...
 25 ...
 26 ...
 27 ...
 28 ...
 29 ...
 30 ...

1000

1000

1000

1000

1000

дуже

Handwritten marginal notes on the left side of the page, including some numbers and small text.

Main block of handwritten text in the left column, starting with 'ΑΙΔΑ...'. The text is dense and appears to be a list or a series of entries.

ΚΑΙΤ ΚΣ

Main block of handwritten text in the left column, starting with 'ΚΑΙΤ...'. This section continues the list or entries from the previous block.

Handwritten marginal notes on the left side of the page, continuing from the top.

Main block of handwritten text in the right column, starting with 'ΑΠΡΑ...'. The text is dense and appears to be a list or a series of entries.

ΚΑΙΤ ΚΠ

Main block of handwritten text in the right column, starting with 'ΚΑΙΤ...'. This section continues the list or entries from the previous block.

Handwritten marginal notes on the right side of the page, including some numbers and small text.

PH

MS 118

επιτι.

βοιω.

α. α. α. βι.
Γ. α. α. βι.

1. ...
 2. ...
 3. ...
 4. ...
 5. ...
 6. ...
 7. ...
 8. ...
 9. ...
 10. ...
 11. ...
 12. ...
 13. ...
 14. ...
 15. ...
 16. ...
 17. ...
 18. ...
 19. ...
 20. ...
 21. ...
 22. ...
 23. ...
 24. ...
 25. ...
 26. ...
 27. ...
 28. ...
 29. ...
 30. ...

...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...

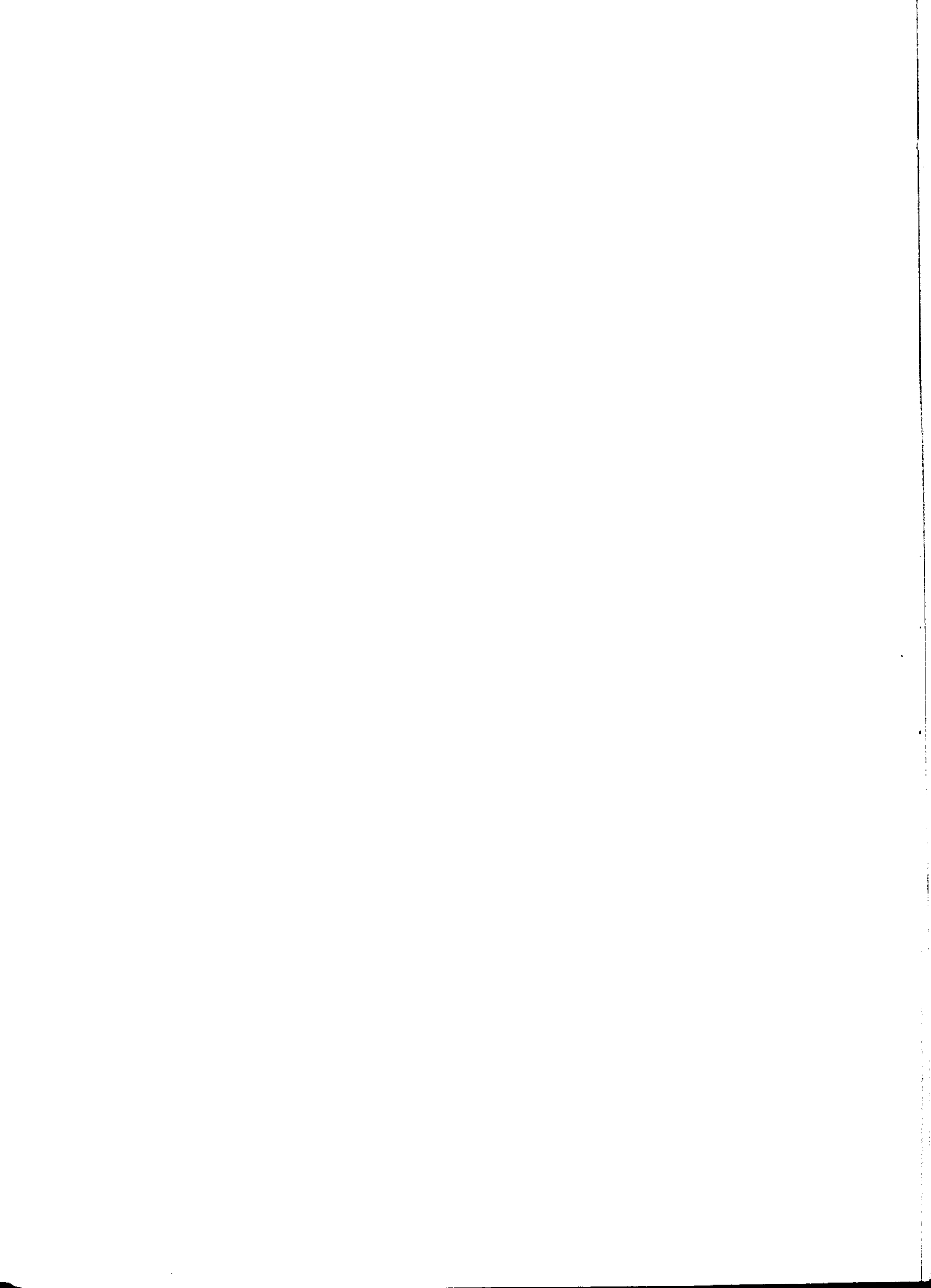
ΚΑΤΑ ΚΑ

...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...

Ταμνιου

FOTOCOPII

Ms. 4389

1000

Книга 4. Апостол Павел

1000

Книга 4. Апостол Павел. Глава 1.
1. Которые не знают, что такое закон,
2. не будут оправданы.
3. Но закон не был для них,
4. потому что они не были под ним.

1. Ибо закон не был для них,
2. потому что они не были под ним.
3. Но закон не был для них,
4. потому что они не были под ним.

16. Ибо закон не был для них,
17. потому что они не были под ним.
18. Но закон не был для них,
19. потому что они не были под ним.

16 **W**itodogwina
 17 **W**itodogwina
 18 **W**itodogwina
 19 **W**itodogwina
 20 **W**itodogwina
 21 **W**itodogwina
 22 **W**itodogwina
 23 **W**itodogwina
 24 **W**itodogwina
 25 **W**itodogwina
 26 **W**itodogwina
 27 **W**itodogwina
 28 **W**itodogwina

29 **W**itodogwina
 30 **W**itodogwina
 31 **W**itodogwina
 32 **W**itodogwina
 33 **W**itodogwina
 34 **W**itodogwina
 35 **W**itodogwina
 36 **W**itodogwina
 37 **W**itodogwina
 38 **W**itodogwina
 39 **W**itodogwina
 40 **W**itodogwina
 41 **W**itodogwina
 42 **W**itodogwina
 43 **W**itodogwina
 44 **W**itodogwina
 45 **W**itodogwina
 46 **W**itodogwina
 47 **W**itodogwina
 48 **W**itodogwina
 49 **W**itodogwina
 50 **W**itodogwina

16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28

63

PKS

11 ... 12 ... 13 ... 14 ... 15 ... 16 ... 17 ... 18 ... 19 ... 20 ... 21 ... 22 ... 23 ...

1841103
 1841103

24 ... 25 ... 26 ... 27 ... 28 ... 29 ... 30 ... 31 ... 32 ... 33 ... 34 ...

1841103

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΑΡΚΟΝ

εσα λαιψς προσην αν δισο προδω, υψη
 πορην πορην λαιψς αν δισο προσην υψη=33
 πορην εδωκεν αν δισο προσην υψη=34
 υψη=35
 υψη=36
 υψη=37
 υψη=38
 υψη=39
 υψη=40
 υψη=41
 υψη=42
 υψη=43
 υψη=44
 υψη=45
 υψη=46

47 ομοιου υψη=33
 48 υψη=34
 49 υψη=35
 50 υψη=36
 51 υψη=37

1 υψη=38
 2 υψη=39
 3 υψη=40
 4 υψη=41
 5 υψη=42
 6 υψη=43
 7 υψη=44
 8 υψη=45
 9 υψη=46
 10 υψη=47

ματθ. β. 13
 ματθ. β. 25
 ματθ. β. 61

Pa.

Kirk. A. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

100.

100.

3 αβήρα ης εφω... 4
 εφω... 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23

2
 11

11
 12

11
 12

4... 5... 6... 7... 8... 9... 10... 11... 12... 13... 14... 15... 16... 17... 18... 19... 20... 21... 22... 23...

11
 12

πικ.

ΚΑΤ' Ε. Δ. ΑΛΦ. ΜΕΛΕΤΗ

1 καὶ ἄλλοι ἵπποκράτους ἀνακ...
 2 ἀνακ... ἵπποκράτους ἀνακ...
 3 καὶ ἄλλοι ἵπποκράτους ἀνακ...
 4 ἵπποκράτους ἀνακ...
 5 ἵπποκράτους ἀνακ...
 6 ἵπποκράτους ἀνακ...
 7 ἵπποκράτους ἀνακ...
 8 ἵπποκράτους ἀνακ...
 9 ἵπποκράτους ἀνακ...
 10 ἵπποκράτους ἀνακ...
 11 ἵπποκράτους ἀνακ...
 12 ἵπποκράτους ἀνακ...
 13 ἵπποκράτους ἀνακ...
 14 ἵπποκράτους ἀνακ...
 15 ἵπποκράτους ἀνακ...
 16 ἵπποκράτους ἀνακ...
 17 ἵπποκράτους ἀνακ...
 18 ἵπποκράτους ἀνακ...
 19 ἵπποκράτους ἀνακ...

20 ἵπποκράτους ἀνακ...
 21 ἵπποκράτους ἀνακ...
 22 ἵπποκράτους ἀνακ...
 23 ἵπποκράτους ἀνακ...
 24 ἵπποκράτους ἀνακ...
 25 ἵπποκράτους ἀνακ...
 26 ἵπποκράτους ἀνακ...
 27 ἵπποκράτους ἀνακ...
 28 ἵπποκράτους ἀνακ...
 29 ἵπποκράτους ἀνακ...
 30 ἵπποκράτους ἀνακ...
 31 ἵπποκράτους ἀνακ...
 32 ἵπποκράτους ἀνακ...
 33 ἵπποκράτους ἀνακ...

ἀνακ...
 ἀνακ...
 ἀνακ...

161

ΚΑΤΗ ΤΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΣ

161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623
 624
 625
 626
 627
 628
 629
 630
 631
 632
 633
 634
 635
 636
 637
 638
 639
 640
 641
 642
 643
 644
 645
 646
 647
 648
 649
 650
 651
 652
 653
 654
 655
 656
 657
 658
 659
 660
 661
 662
 663
 664
 665
 666
 667
 668
 669
 670
 671
 672
 673
 674
 675
 676
 677
 678
 679
 680
 681
 682
 683
 684
 685
 686
 687
 688
 689
 690
 691
 692
 693
 694
 695
 696
 697
 698
 699
 700
 701
 702
 703
 704
 705
 706
 707
 708
 709
 710
 711
 712
 713
 714
 715
 716
 717
 718
 719
 720
 721
 722
 723
 724
 725
 726
 727
 728
 729
 730
 731
 732
 733
 734
 735
 736
 737
 738
 739
 740
 741
 742
 743
 744
 745
 746
 747
 748
 749
 750
 751
 752
 753
 754
 755
 756
 757
 758
 759
 760
 761
 762
 763
 764
 765
 766
 767
 768
 769
 770
 771
 772
 773
 774
 775
 776
 777
 778
 779
 780
 781
 782
 783
 784
 785
 786
 787
 788
 789
 790
 791
 792
 793
 794
 795
 796
 797
 798
 799
 800
 801
 802
 803
 804
 805
 806
 807
 808
 809
 810
 811
 812
 813
 814
 815
 816
 817
 818
 819
 820
 821
 822
 823
 824
 825
 826
 827
 828
 829
 830
 831
 832
 833
 834
 835
 836
 837
 838
 839
 840
 841
 842
 843
 844
 845
 846
 847
 848
 849
 850
 851
 852
 853
 854
 855
 856
 857
 858
 859
 860
 861
 862
 863
 864
 865
 866
 867
 868
 869
 870
 871
 872
 873
 874
 875
 876
 877
 878
 879
 880
 881
 882
 883
 884
 885
 886
 887
 888
 889
 890
 891
 892
 893
 894
 895
 896
 897
 898
 899
 900
 901
 902
 903
 904
 905
 906
 907
 908
 909
 910
 911
 912
 913
 914
 915
 916
 917
 918
 919
 920
 921
 922
 923
 924
 925
 926
 927
 928
 929
 930
 931
 932
 933
 934
 935
 936
 937
 938
 939
 940
 941
 942
 943
 944
 945
 946
 947
 948
 949
 950
 951
 952
 953
 954
 955
 956
 957
 958
 959
 960
 961
 962
 963
 964
 965
 966
 967
 968
 969
 970
 971
 972
 973
 974
 975
 976
 977
 978
 979
 980
 981
 982
 983
 984
 985
 986
 987
 988
 989
 990
 991
 992
 993
 994
 995
 996
 997
 998
 999
 1000

1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13

161

162

163

164

165

166

167

168

169

170

171

185

ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΚΛΗΤΟΥ

186...
 187...
 188...
 189...
 190...
 191...
 192...
 193...
 194...
 195...
 196...
 197...
 198...
 199...
 200...
 201...
 202...
 203...
 204...
 205...
 206...
 207...
 208...
 209...
 210...
 211...
 212...
 213...
 214...
 215...
 216...
 217...
 218...
 219...
 220...
 221...
 222...
 223...
 224...
 225...
 226...
 227...
 228...
 229...
 230...
 231...
 232...
 233...
 234...
 235...
 236...
 237...
 238...
 239...
 240...
 241...
 242...
 243...
 244...
 245...
 246...
 247...
 248...
 249...
 250...
 251...
 252...
 253...
 254...
 255...
 256...
 257...
 258...
 259...
 260...
 261...
 262...
 263...
 264...
 265...
 266...
 267...
 268...
 269...
 270...
 271...
 272...
 273...
 274...
 275...
 276...
 277...
 278...
 279...
 280...
 281...
 282...
 283...
 284...
 285...
 286...
 287...
 288...
 289...
 290...
 291...
 292...
 293...
 294...
 295...
 296...
 297...
 298...
 299...
 300...
 301...
 302...
 303...
 304...
 305...
 306...
 307...
 308...
 309...
 310...
 311...
 312...
 313...
 314...
 315...
 316...
 317...
 318...
 319...
 320...
 321...
 322...
 323...
 324...
 325...
 326...
 327...
 328...
 329...
 330...
 331...
 332...
 333...
 334...
 335...
 336...
 337...
 338...
 339...
 340...
 341...
 342...
 343...
 344...
 345...
 346...
 347...
 348...
 349...
 350...
 351...
 352...
 353...
 354...
 355...
 356...
 357...
 358...
 359...
 360...
 361...
 362...
 363...
 364...
 365...
 366...
 367...
 368...
 369...
 370...
 371...
 372...
 373...
 374...
 375...
 376...
 377...
 378...
 379...
 380...
 381...
 382...
 383...
 384...
 385...
 386...
 387...
 388...
 389...
 390...
 391...
 392...
 393...
 394...
 395...
 396...
 397...
 398...
 399...
 400...
 401...
 402...
 403...
 404...
 405...
 406...
 407...
 408...
 409...
 410...
 411...
 412...
 413...
 414...
 415...
 416...
 417...
 418...
 419...
 420...
 421...
 422...
 423...
 424...
 425...
 426...
 427...
 428...
 429...
 430...
 431...
 432...
 433...
 434...
 435...
 436...
 437...
 438...
 439...
 440...
 441...
 442...
 443...
 444...
 445...
 446...
 447...
 448...
 449...
 450...
 451...
 452...
 453...
 454...
 455...
 456...
 457...
 458...
 459...
 460...
 461...
 462...
 463...
 464...
 465...
 466...
 467...
 468...
 469...
 470...
 471...
 472...
 473...
 474...
 475...
 476...
 477...
 478...
 479...
 480...
 481...
 482...
 483...
 484...
 485...
 486...
 487...
 488...
 489...
 490...
 491...
 492...
 493...
 494...
 495...
 496...
 497...
 498...
 499...
 500...

22...
 23...
 24...
 25...
 26...
 27...
 28...
 29...
 30...
 31...
 32...
 33...
 34...
 35...
 36...
 37...
 38...
 39...
 40...
 41...
 42...
 43...
 44...
 45...
 46...
 47...
 48...
 49...
 50...
 51...
 52...
 53...
 54...
 55...
 56...
 57...
 58...
 59...
 60...
 61...
 62...
 63...
 64...
 65...
 66...
 67...
 68...
 69...
 70...
 71...
 72...
 73...
 74...
 75...
 76...
 77...
 78...
 79...
 80...
 81...
 82...
 83...
 84...
 85...
 86...
 87...
 88...
 89...
 90...
 91...
 92...
 93...
 94...
 95...
 96...
 97...
 98...
 99...
 100...

185

186

187

185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500

35 *...*
 36 *...*
 37 *...*
 38 *...*
 39 *...*
 40 *...*
 41 *...*

1 *...*
 2 *...*
 3 *...*
 4 *...*
 5 *...*
 6 *...*
 7 *...*

Sp

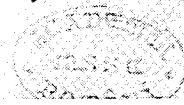
8 *...*
 9 *...*
 10 *...*
 11 *...*
 12 *...*
 13 *...*
 14 *...*
 15 *...*
 16 *...*
 17 *...*
 18 *...*
 19 *...*
 20 *...*
 21 *...*
 22 *...*
 23 *...*

Sp

73

3 *... 4 ... 5 ... 6 ... 7 ... 8 ... 9 ... 10 ... 11 ... 12 ... 13 ... 14 ... 15 ... 16 ...*
... 17 ... 18 ... 19 ... 20 ... 21 ... 22 ... 23 ... 24 ... 25 ... 26 ... 27 ... 28 ... 29 ... 30 ... 31 ... 32 ... 33 ...

17 *... 18 ... 19 ... 20 ... 21 ... 22 ... 23 ... 24 ... 25 ... 26 ... 27 ... 28 ... 29 ... 30 ... 31 ... 32 ... 33 ...*

18... 19... 20... 21... 22... 23... 24... 25... 26... 27... 28... 29... 30... 31... 32... 33... 34... 35...

18... 19... 20... 21... 22... 23... 24... 25... 26... 27... 28... 29... 30... 31... 32... 33... 34... 35...

1000 51 211

1000 117

1000 6

1000 11

1000 1000
 1000 1000
 1000 1000

1000 12

ΚΑΤΑ Ε. ΑΝΘ. ΜΑΡΤΥΡ.

Handwritten marginal notes on the left side, including '19', '20', '21', '22', '23', '24', '25', '26', '27', '28', '29', '30', '31', '32', '33', '34', '35', '36', '37', '38', '39', '40', '41', '42', '43', '44'.

Main column of handwritten text in the left half of the page, containing a list of names and titles such as 'Papa', 'Patriarch', 'Bishop', etc.

Main column of handwritten text in the right half of the page, continuing the list of names and titles.

Handwritten marginal notes on the right side, including '19', '20', '21', '22', '23', '24', '25', '26', '27', '28', '29', '30', '31', '32', '33', '34', '35', '36', '37', '38', '39', '40', '41', '42', '43', '44'.

K. I. T. H. L. A. S. T. H. E. O. V. E. I. T.

18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

1. 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

1. 11
 2. 12
 3. 13
 4. 14
 5. 15
 6. 16
 7. 17
 8. 18
 9. 19
 10. 20
 11. 21
 12. 22
 13. 23
 14. 24
 15. 25
 16. 26
 17. 27
 18. 28
 19. 29
 20. 30
 21. 31
 22. 32
 23. 33
 24. 34
 25. 35
 26. 36
 27. 37
 28. 38
 29. 39
 30. 40
 31. 41
 32. 42
 33. 43
 34. 44
 35. 45
 36. 46
 37. 47
 38. 48
 39. 49
 40. 50
 41. 51
 42. 52
 43. 53
 44. 54
 45. 55
 46. 56
 47. 57
 48. 58
 49. 59
 50. 60
 51. 61
 52. 62
 53. 63
 54. 64
 55. 65
 56. 66
 57. 67
 58. 68
 59. 69
 60. 70
 61. 71
 62. 72
 63. 73
 64. 74
 65. 75
 66. 76
 67. 77
 68. 78
 69. 79
 70. 80
 71. 81
 72. 82
 73. 83
 74. 84
 75. 85
 76. 86
 77. 87
 78. 88
 79. 89
 80. 90
 81. 91
 82. 92
 83. 93
 84. 94
 85. 95
 86. 96
 87. 97
 88. 98
 89. 99
 90. 100

1. 1
 2. 2
 3. 3
 4. 4
 5. 5
 6. 6
 7. 7
 8. 8
 9. 9
 10. 10
 11. 11
 12. 12
 13. 13
 14. 14
 15. 15
 16. 16
 17. 17
 18. 18
 19. 19
 20. 20
 21. 21
 22. 22
 23. 23
 24. 24
 25. 25
 26. 26
 27. 27
 28. 28
 29. 29
 30. 30
 31. 31
 32. 32
 33. 33
 34. 34
 35. 35
 36. 36
 37. 37
 38. 38
 39. 39
 40. 40
 41. 41
 42. 42
 43. 43
 44. 44
 45. 45
 46. 46
 47. 47
 48. 48
 49. 49
 50. 50
 51. 51
 52. 52
 53. 53
 54. 54
 55. 55
 56. 56
 57. 57
 58. 58
 59. 59
 60. 60
 61. 61
 62. 62
 63. 63
 64. 64
 65. 65
 66. 66
 67. 67
 68. 68
 69. 69
 70. 70
 71. 71
 72. 72
 73. 73
 74. 74
 75. 75
 76. 76
 77. 77
 78. 78
 79. 79
 80. 80
 81. 81
 82. 82
 83. 83
 84. 84
 85. 85
 86. 86
 87. 87
 88. 88
 89. 89
 90. 90
 91. 91
 92. 92
 93. 93
 94. 94
 95. 95
 96. 96
 97. 97
 98. 98
 99. 99
 100. 100

83B

To: 3: 14

To: 3: 14
To: 3: 14
To: 3: 14
To: 3: 14

AI

MULȚUMIRE

Apariția volumului al IV-lea, *Numerii*, din *Biblia 1688* a fost posibilă și datorită sprijinului financiar al „Societății științifice din Freiburg i.Br.” („Wissenschaftliche Gesellschaft in Freiburg im Breisgau“), al cărei președinte, Domnul Prof. Dr. rer.nat., Dr.h.c. Helmut Holzer, ne-a acordat, cu multă generozitate, suma de 3 000 DM pentru cheltuielile de tipar. Domnia sa a dat curs unei cereri adresată de subsemnatul, în vara anului 1994, Domnului Rector al Universității „Albert-Ludwig“ din Freiburg i.Br., Prof. Dr.iur., Dr.h.c. Manfred Löwisch, care a manifestat mult interes și o amicală solitudine față de demersul nostru. Întâlnirea cu Domnul Rector Löwisch a fost mediată de Domnul Prof. Dr., Dr.h.c. Volker Schupp, fost Rector al Universității din Freiburg i.Br., în calitatea Domniei sale de susținător permanent și devotat al relațiilor științifice și umane interuniversitare, dintre Universitatea din Freiburg și Universitatea din Iași. În acest mod, a fost continuată tipărirea unei opere monumentale a culturii românești, rezultată prin colaborarea științifică dintre specialiști de la Universitatea din Freiburg și de la Universitatea din Iași. Acești specialiști au, împreună, în urma lor o activitate filologică bogată, care durează de peste două decenii și care s-a concretizat, printre altele, și în publicarea marelui *Dicționar român-german* (*Rumänisch-deutsches Wörterbuch*, de H. Tiktin, ediția a II-a, revăzută și adăugită, apărut la Editura Harrassowitz din Wiesbaden (Germania), între anii 1985–1988, și totalizând peste 2 500 de pagini format mare, repartizate în trei volume.

Ajutorul sponsorului din Freiburg („Wissenschaftliche Gesellschaft in Freiburg i.Br.“), care s-a adăugat subvențiilor oferite de Ministerul român al Învățământului și Științei, de Ministerul Culturii și de *Fundația Soros pentru o Societate Deschisă*, s-a dovedit a fi determinant și benefic în ce privește apariția normală a prezentului volum, întocmai ca și ajutorul altor sponsori germani ai volumului precedent, al III-lea, intitulat *Preoția*. De aceea, ne revine plăcuta îndatorire de a exprima aici tuturor celor menționați mai sus omagiul nostru de mulțumire și de recunoștință pentru gestul nobil de solidaritate culturală, care vine să întărească și să aprofundeze raporturile de parteneriat dintre cele două universități înfrățite: Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași și Universitatea „Albert-Ludwig” din Freiburg i.Br.

Prof. dr. Vasile Arvinte

Iași, mai, 1995

ERATĂ
LA
PARS III *LEVITICUS*

Pagina	Coloana	Versetul	Paragraful	Rîndul	În loc de:	Se va cita:	
65	I		d'	6	ѣ a fost transcris
prin <i>ia</i>	и a fost transcris
prin <i>ia</i>	
				1	ѣТРИНАЕ	ѣТРИНАЕ	
				6	непрѣтинѣ	непрѣтинѣ	
				6	пѣниѣ	пѣниѣ	
	II			g	7	ѣникѣи	ѣникѣи
					1	-f / -fi	-f / -fi
					2	grăi	gră-
					3	лѣ	лѣ
					4	императ	императ
					5	ѣникѣиЖнталою	ѣникѣиЖнталою
66	II		7	2	черлаѣ=	черлаѣ	
82	II	21	-	2	sucite, jirtvă	sucită jirtvă	
83	I	21	-	2-3	sucită, jirtvă	sucită jirtvă	
96	II	4	-	3-4	rumăgătură, aceasta	rumăgătură aceasta,	
				5	rumăgătura, acesta	rumăgătura acesta,	
	II	6	-	1	rumăgătură, acesta	rumăgătură acesta	
				7	despicată, acesta	despicată acesta	
97	I	5	-	1-2	rumăgală, aceasta	rumăgală aceasta	
				6	rumăgală, acesta	rumăgală acesta	
102	II	5	-	2	n-au scăzut	n-au căzut	
229	II	-	-	12-13 de jos	legile: pl. nom. / ac.
18, 26; 18, 30, 20, 23;
lêgile: pl. nom. / ac.
18, 03	legile: pl. nom. / ac.
18, 03; 18, 26; 18, 23;
20, 23	
250	I	-	-	25 de sus	sucite <i>s.n.pl.</i>	sucită: adj. f. sg.	
				1 de sus	supra	surpa	
				24 de jos	șapte	șaptea	
323		-	-	2 de jos	<i>Errata</i> la Paris
II <i>Leviticus</i>	Erată la Pars II
<i>Exodus</i>	
325	(Addenda)	-	-	4 de sus	Paris III	Pars III	
				29 de sus	courente	courante	
326		-	-	12 de sus	latin francaisé	latin-francais	

CUPRINS

Vasile Arvinte: <i>Studiu lingvistic asupra cărții a patra (Numerii) din Biblia de la București (1688) în comparație cu ms. 45 și cu ms. 4389.</i>	1
Ordinea cărților biblice – abrevieri.	58
Bibliografie.	61
Abrevieri.	67
Notă asupra ediției.	68
Texte.	71
Coloana I: Facsimile după ediția din 1688 (p. 93–124) (clișee de la Patriarhia Bisericii Ortodoxe Române)	
Coloanele II–IV: Texte transcrise de Ion Florea. Text stabilit de Vasile Arvinte și Ioan Caproșu	
Coloana a V-a: Versiune modernă de Paul Miron	
Note (Ioan Caproșu).	200
Comentarii (Paul Miron și Elsa Lüder, cu colaborarea lui Alexandru Andriescu, pentru circulația motivelor biblice în literatura română).	204
Indice (Paul Miron și Elsa Lüder).	212
Fotocopii: Ms. 45 (f. 60 r.–77 v.).	277
Ms. 4389 (f. 59 v.–80 r.).	315
<i>Erată la Pars III, Leviticus.</i>	316
Cuprins.	360

Tipărit sub comanda 18
S.C. „Dosoței” S.A. Iași
str. Sf. Lazăr nr. 49

COLABORATORII COLECȚIEI:

**ALEXANDRU ANDRIESCU, VASILE ARVINTE, IOAN
CAPROȘU, DAN CONSTANTINESCU, CORNELIU
DIMITRIU, IOAN FLOREA, CONSTANTIN FRÎNCU,
ELSA LÜDER, PAUL MIRON, DRAGOȘ MOLDO-
VANU, EUGEN MUNTEANU, MIRCEA ROȘIAN, HANS-
JURGEN SPECK, MARIETTA UJICĂ.**